Bulu Ntam Pɔpwɛ

Nkonya

in cooperation with
Ghana Institute of Linguistics,
Literacy and Bible Translation

Illustrations on pages 3, 124, 140, 253, 256, 279, 302, 336 used by permission of the © 1978 David C. Cook Publishing Co.

Illustrations on pages 46, 93, 132, 212, 271 by Darwin Dunham, © United Bible Societies, 1989.

Illustrations on pages 55, 149, 190, 222, 434, 459, 516 by Louise Bass © The British & Foreign Bible Society, 1994.

Illustrations on pages 57, 59, 111, 114, 263, 490, 495, 498, 518, 534, 549, 595, 631, 632 by Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972, 1995.

Illustration on page 247 by Horace Knowles revised by Louise Bass © The British & Foreign Bible Society, 1994.

Illustrations on pages 66, 80, 86, 230 by Graham Wade, © United Bible Societies, 1989.

The New Testament
The Nkonya language
Ghana, West Africa
First Printing
2009 2M

© Wycliffe Bible Translators, 2009

www.ScriptureEarth.org

Creative Commons License
Attribution-Noncommercial-No Derivative Works 3.0 Unported

You are free to:
Share — to copy, distribute and transmit the work

Under the following conditions:
Attribution — You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
Noncommercial — You may not use this work for commercial purposes.
No Derivative Works — You may not alter, transform, or build upon this work.

With the understanding that:

- **Waiver** — Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
- If you copy or distribute this work, you must include the terms of this license agreement.
- **Other Rights** — In no way are any of the following rights affected by the license:
  - Your fair dealing or fair use rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
  - The author's moral rights;
  - Rights other persons may have either in the work itself or in how the work is used, such as publicity or privacy rights.

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0

Bulu Ntam Pɔpwɛ Nwʊlʊ́

Mateo	Mat.	1
Marko	Mar.	82
Luka	Luk.	134
Yohane	Yoh.	218
Gyumagyihɛ	Gyu.	281
Romafɔ	Rom.	357
Korintofɔ Gyankpapʊ	1 Ko.	390
Korintofɔ Nyɔɔsɪ	2 Ko.	418
Galatiafɔ	Gal.	438
Efesofɔ	Efe.	449
Filipifɔ	Flp.	460
Kolosefɔ	Kol.	467
Tesalonikafɔ Gyankpapʊ	1 Te.	474
Tesalonikafɔ Nyɔɔsɪ	2 Te.	480
Timoteo Gyankpapʊ	1 Ti.	484
Timoteo Nyɔɔsɪ	2 Ti.	493
Tito	Tito	499
Filemon	Flm.	503
Hebrifɔ	Heb.	505
Yakobo	Yak.	530
Petro Gyankpapʊ	1 Pe.	538
Petro Nyɔɔsɪ	2 Pe.	548
Yohane Gyankpapʊ	1 Yoh.	554
Yohane Nyɔɔsɪ	2 Yoh.	562
Yohane Saasɪ	3 Yoh.	564
Yuda	Yuda	566
Atɔ Lɛsúnáhɛ́	Atɔlɛ.	569
Asʊ́n Hiánhɛ Asɪ Suná		603
Asʊn Dunkáhɛ́		621
Amáapʊ		631

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Introduction to the New Testament

This is a translation of the New Testament into the Nkonya language. The Nkonya people are located in the Volta Region of Ghana just north of the town of Kpando, beside Lake Volta. There are about 30,000 speakers of the Nkonya language.

What is the book about?

It is the history of the life and teaching of Jesus Christ, His apostles and the first church. Although Jesus lived a long time ago, His teaching is still very important for us today. It is so important that God commanded it to be proclaimed all over the world. It is the story of how God loves people. He became a man and gave Himself as a sacrifice to redeem the world from the power of Satan, the king of this world. Through faith in Jesus Christ, the Son of God, we are saved from the wrath of God which will come upon this world. Through Him we have peace with God and eternal life in His kingdom. By the power of the Holy Spirit which is God's gift to those who believe in Him, we are able to live the kind of life which is pleasing to Him until He will come again.

Who wrote this book?

The 27 books making up the New Testament were written in the Greek language. Most of the writers had seen Jesus, even lived with Him. Jesus had promised them, "The Holy Spirit will teach you everything and make you remember all that I have told you" (John 14:26). Truly the Holy Spirit reminded them and they wrote His message down. At all times there were people who accepted their message not as man's message but as the Word of God which indeed it is (1 Thessalonians 2:13). By accepting this word you too can be saved (1 Peter 1:23). Since it

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

is God who is speaking to us in this book we may not understand everything the first time we read it. For God's thoughts are different from man's thoughts. The New Testament is a book which we have to study over and over prayerfully. As well, we will need the Holy Spirit to teach us. God has promised that everybody who asks for the Holy Spirit and obeys God will receive Him. So ask, and you will be given (Luke 11:13).

Some other matters:

Sometimes it is necessary to explain something in the text. We have put a small raised letter in the text that looks like this [a]. At the bottom of the same page we have put the explanation with the same letter [a] and the verse number beside it. Here is an example from Matthew 1:2:

[a] **1:2** *Apio yinhɛ́* – amʊ́gyí Israel abusuan dúanyɔ ámʊ anáin nɪ.

The books we have translated are copies of what was written down. Sometimes there are small differences between the different copies. Sometimes we have explained these differences with a letter and explanation at the bottom of the page. Sometimes we have put the text in square brackets, [ ]. This means that the text inside the brackets is in some copies but not all. You can see an example of this in John 8:1-11.

There are also some words or names that have special meaning in the New Testament. At the back of the New Testament we have given an explanation of the special meanings of these words. The first few times that these words appear, we put an asterisk in front of them. An example of this is in Matthew 1:1 – *Dawid and *Abraham.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́ Ánfɪtɔ Asʊ́n lwɪ Atosunáhɛ́

Amansʊ Ɔwʊlʊ́ Ánfɪ Déblí?

lɗɛtɔí tsʊ́ anɪ Wíe Yesu Kristo nkpatsiá pʊ́ mʊ atosunáhɛ́, mʊ sumbí ayɔpʊ́ pʊ́ ɔpasua gyankpapʊ amʊ ɪwɪ. lbʊ mʊ́tɔ́ ání oletsiá ɔyítɔ́ lawá ɔpá, táme mʊ atosunáhɛ́ amʊ ɪtráa bʊ labi há anɪ ndɛ. Mʊ́ sʊ́ Bulu léblí ɔbɛ́ɛ, bʊdá mʊ́ ɔkan fia ɔyí ní. Igyi asʊ́n ání ɪlɛbláa anɪ alıá Bulu tɔdwɛ́ anyánkpʊ́sa, alıá Yesu lɔ́bɔbwɛ nyankpʊsa, ɔlɔpʊ mʊ ɪwɪ lɛ́ mbusuo anɪ nwunsʊ, pʊ́ mʊ obugya gyʊ́ra anɪ lɛ́ anɪ tsʊ́ ɔyí ánfɪtɔ owíe Ɔbʊnsám túmi asɪ. Bulu mʊ Bi Yesu Kristosʊ hógyi sʊ á, Bulu lédɪnkí mʊ ɔblɔ́á ɪbɛ́ba ɔyítɔ́sʊ́ lɛ́ anɪsʊ. Mʊ́ sʊ anɪa mʊnyɔ anɪtsie iwilwiitɔ, abétsiá nkpa ání ɪtamatátɔ́ mʊ iwíe ogyíkpá ɪnʊ. Ɔŋɛ Wankíhɛ́ túmi ámʊ́ʊ́ igyi Bulu atokiehɛ́ há ahá ání bɔhɔ mʊ gyi lahá abétalí tsíá nkpa ání ilegyi mʊ ansí kpɛ́fʊn brɛ́á ɔbésankí bá.

Ma Lɔ́wanlín Ɔwʊlʊ́ Ánfɪ?

Griiki ɔblítɔ bɔwanlín nwʊlʊ́ adʊanyɔ-sienɔ́ (27) ánfɪ ɪlɔbwɛ Bulu Ntam Pɔpwɛ anfɪ. Mʊ́ awanlínpʊ́ amʊ ɔdʊdʊɔ bowun Yesu, mʊa amʊ́nyɔ betsiá. Yesu lébláa amʊ́ yáí ɔbɛ́ɛ, "Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ obósuná mlɪ tógyítɔ́. Ɔbɛ́ha mlɛ́kaín tógyítɔá nɛbláa mlɪsʊ." (Yoh. 14:26). Lélé Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ lɛ́kaín amʊ́ bɔwanlín tógyítɔ́ tswɪ. Ahá bohogyi ání megyí anyánkpʊ́sa asʊn blíhɛ́ kɛkɛ igyi, mboún Bulu Asʊ́n igyi lélé (1 Tes. 2:13). Ní fʊ́ ɛ́ fɔhɔ asʊ́n ánfɪsʊ gyi a, fénya nkpahɔ́ɔ (1 Pet. 1:23). Ínıá Bulu dɛ́tɔí kplá anɪ ɔwʊlʊ́ ánfɪtɔ sʊ á, fíalɪ anɪméɛtalí nú mʊ́ fɛ́ɛ́ asɪ, otse gyankpapʊá abɛ́kla mʊ́. Tsʊ́fɛ́ Bulu agywɪɪn igyí ɔtsan há nyankpʊsa klɛ́. Mʊ́ sʊ Bulu Ntam Pɔpwɛ anfɪ igyi ɔwʊlʊ́ ání abétsía kláa, súan mʊ́tɔ́ asʊ́n pʊ́bɔ́ mpái ekekegyíekɛ. Mʊá ɪdʊn a, ilehián ání Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ ɔbɛ́kpa anɪ. Bulu léhɪɛ anɪ yáí ɔbɛ́ɛ, mɔ́pʊ Ɔŋɛ́ ámʊ há ɔhagyíɔha ání otobú mʊ, kʊ́lí mʊ Ɔŋɛ́ ámʊ. Mʊ́ sʊ opíó, kʊlɪ Bulu, ɔbɛ́ha fʊ́ (Lk. 11:13).

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asún Áni ɩtráa Dehián

ɩbʋ aléá bélɛ asún kʋá ɩbʋ ɔwʋlú ánfɩtɔ asɩ. Anɩlapú asúnbi kʋá igyi alɩ [a] wá asún ɩkʋ aná asɩ. Anɩlalɛ́ asún ámʋ asɩ wá ɔwʋlú amʋ ayasɩ, pú asúnbi ámʋ kén fí mú asɩ. Mú ɩkʋ ɩbʋ Mateo 1:2, igyi alɩ.

[a] **1:2** *Apio yinhé* – amúgyí Israelfɔ abusuan dúanyɔ ámʋ anáin nɩ.

Nwʋlú ámʋ́ʋ́ anɩlalɛ́ wá Nkonyatɔ́ ámʋ igyi múá bɔwanlín tswɩ. Mʋ́tɔ́ akʋ lɔtsʋn ɔtsan há aba bré ɩkʋtɔ. Anɩlalɛ́ mú asɩ, púwá dáka [ ] ánfɩ odutɔ. Idesuná áni asún ámʋ́ʋ́ ɩbʋ dáka ámʋtɔ ámʋ ɩbʋ nwʋlú ámʋ akʋtɔ, táme megyí mú féétɔ́. Mlétalí wun mú ɩkʋ Yohane 8:1-11tɔ.

Asʋankʋ ntɛ́ɛ adá akʋ é bʋ ɔwʋlú ámʋtɔá ɩhíé ɩbʋ asɩ. Anɩlɔ́pʋ ɔtínéá asún ámʋ ɩbʋbʋ Ntam Pɔpwɛ anfɩtɔ wá ɔwʋlú ámʋ ɔma, pú * fi asún ámʋ asɩ. Mú ɩkʋ ɩbʋ Mateo 1:1, igyi *Dawid pú *Abraham.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asʊn Wankláán Ání

Mateo

Lɔ́wanlín

Yesu Anáin ʊlíntɔ
(Luka 3:23-38)

1 1 Yesu Kristo, Owíe *Dawid mʊ na, *Abraham mʊ na
ámʊ ʊlíntɔ ní.
2 Abraham lɔ́kwʊí Isak. Isak lɔ́kwʊí Yakob. Yakob lɔ́kwʊí
Yuda mʊa mʊ apio yinhɛ́[a]. 3 Yuda lɔ́kwʊí Peres mʊa Sera.
Amʊ́ yín gyí Tamar. Peres lɔ́kwʊí Hesron. Hesron lɔ́kwʊí
Ram. 4 Ram lɔ́kwʊí Aminadab. Aminadab lɔ́kwʊí Nahson.
Nahson lɔ́kwʊí Salmon. 5 Salmon lɔ́kwʊí Boas. Boas mʊ yin
gyí Rahab. Boas lɔ́kwʊí Obed. Obed mʊ yin gyí Rut. Obed
lɔ́kwʊí Yisai. 6 Yisai lɔ́kwʊí Owíe Dawid.

Owíe Dawid lɔ́kwʊí Salomo. Salomo mʊ yin gyí ɔtsʊ ɔkʊá
tɛkʊ ogyi Uria mʊ ka. 7 Salomo lɔ́kwʊí Rehabeam. Rehabeam
lɔ́kwʊí Abia. Abia lɔ́kwʊí Asa. 8 Asa lɔ́kwʊí Yehosafat.
Yehosafat lɔ́kwʊí Yoram. Yoram lɔ́kwʊí Usia. 9 Usia lɔ́kwʊí
Yotam. Yotam lɔ́kwʊí Ahas. Ahas lɔ́kwʊí Hiskia. 10 Hiskia
lɔ́kwʊí Manase. Manase lɔ́kwʊí Amon. Amon lɔ́kwʊí Yosia.
11 Yosia lɔ́kwʊí Yekonia mʊa mʊ apio yinhɛ́. Mʊ brɛ́sʊ́ bɛkʊtá
Israelfɔ, híɛ́ amʊ́ bɛɛ bʊyétsiá *Babilon ɔmátɔ́ ní.

12 Amʊ́ Babilon yɔtɔ́ á, Yekonia lɔ́kwʊí Sealtiel. Sealtiel
lɔ́kwʊí Serubabel. 13 Serubabel lɔ́kwʊí Abihud. Abihud lɔ́kwʊí
Eliakim. Eliakim lɔ́kwʊí Asor. 14 Asor lɔ́kwʊí Sadok. Sadok
lɔ́kwʊí Akim. Akim lɔ́kwʊí Elihud. 15 Elihud lɔ́kwʊí Eleasar.

---

[a] **1:2** *Apio yinhɛ́* ánfʊ gyí Israel abusuan dúanyɔ ámʊ anáin nʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Eleasar lɔ́kwıí Matan. Matan lɔ́kwıí Yakob. 16Yakob lɔ́kwıí
*Yosef, Yosef létsiá *Maria. Maria lɔ́kwıí Yesu. Yesu gyí
*Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) nı.

17Mʊ́ sʊ tsú Abrahamsʊ bɔtʊ Owíe Dawidsʊ bʊgyi anáin
ılíntɔ dúana. Tsú Dawidsʊ bɔtʊ bréá bɔyɔ Babilon ɔmátɔ́ é
bʊgyi anáin ılíntɔ dúana. Asa tsú amʊ́ Babilon yɔtɔ́ bɔtʊ
Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) kwıísʊ́ é bʊgyi
anáin ılíntɔ dúana.

Yesu Kristo Kwıí

(Luka 2:1-7)

18Ɔkpa ánfısʊ Yesu Kristo kwıí lɔtsʊn nı. Bɔpʊ *Maria
há *Yosef bɛɛ otsía. Támɛ asa bétsiá, abʊfia ɔtsı múa oyin á,
bowun ání Maria dé ɔmé *Ɔŋɛ Wankíhé túmitɔ. 19Mʊ kulu
Yosef a, mʊ asʊ́n da ɔkpa, támɛ omekle ání ɔbɔ́wa mʊ pélıtɔ.
Mʊ́ sʊ ɔlɔbwɛ agywıun ání obékiná mʊ ŋáintɔ. 20Támɛ bréá
ɔdɛ mʊ́ agywıun bwɛ á, kı, *Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊ lélɛ ıwı ɔwan
súná mʊ okudetɔ, bláa mʊ ɔbéɛ, “Yosef, *Dawid mʊ na,
mánya pélı ání fékpa fʊ́ ká Maria ba fʊ́ wá, tsúfé ɔmé ámʊ́ʊ́
ɔdɛ ámʊ itsú Ɔŋɛ Wankíhé túmitɔ. 21Ɔbɔ́kwıí obiyímbi,
bédınká mʊ dá Yesu. (Mʊ́ ası gyí, ‘Ɔlɛpʊ́.’) Tsúfé mʊ ɔbélɛ
mʊ ahá tsú amʊ́ lakpantɔ ní.”

22Ínı léha Bulu asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɔlɛblí tsʊn mʊ ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́sʊ
ámʊ ılɛba mʊ́tɔ́. 23Ɔbéɛ, “Kı, obitebí ání ɔmɔkʊ́yɔ́ oyin wá
kı obénya ɔmé. Ɔbɔ́kwıí obiyímbi, bédınká mʊ dá Imanuel.”
(Mʊ́ ası gyí, “Bulu bʊ anı wá.”)

24Bréá Yosef létsinkí á, olegyi asʊ́n ámʊ́ʊ́ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ
lébláa mʊ amʊsʊ. Oletsiá Maria, kpáín mʊ. 25Támɛ ɔmɔpʊ
ıbı da Maria, kpéfʊn bréá ɔlɔkwıí mʊ bi yínhé gyankpapʊ,
ɔlɛdınká mʊ dá Yesu.

Anyansapʊ Akʊ Bá

2 1Bréá Owíe *Herode dé iwíe gyí Yudea ɔmátɔ́ bɔkwıí
Yesu wúlu kʊá bʊtɛtí mʊ́ Betlehem, ıbʊ Yudea ɔmátɔ́
ınʊ. Mʊ́ ɔma a, anyansapʊ akʊá bʊtowun atɔ́ ntsrakpabitɔ
botsu owí ɔdalıkpa ɔmá kʊtɔ ba Yerusalem wúlutɔ. 2Bɛfıté

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Anyansapʋ lówun mʋ osúna ání igyi ɔtsrakpabi owí ɔdalıkpa ınʋ. Mʋ́ sʋ bɛbá bosúm mʋ. (Mateo 2:2)

bɛɛ, “Nkʋ́nʋ́ bakwíí *Yudafɔ owíe amʋ? Anılówun mʋ osúna ání igyi ɔtsrakpabi owí ɔdalıkpa ınʋ. Mʋ́ sʋ abá bosúm mʋ.”

3 Owíe Herode lónu asʋ́n ánfı á, opúni letsií mʋa Yerusalemfɔ fɛ́ɛ́. 4 Mʋ́ sʋ ɔlɛtı Yudafɔ Bulu *igyí ahapʋ́ dɛhɛn pʋ́ Mose *mbla asunápʋ́ fɛ́ɛ́ fía, fítɛ́ amʋ́ ɔtínɛ́á bɔ́kwıí *Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá mʋ ofúli amʋ).

5 Bɛbláa mʋ bɛɛ “Betlehem wúluá ıbʋ Yudea ɔmátɔ́. Alí Bulu *ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ ɔkʋ lɔ́wanlín tswı nı. 6 Ɔbɛ́ɛ,

‘Fʋ́ Betlehem, Yudea wúlu,

fʋmegyí wúlu túkúrííbi ɔkpagyíɔkpasʋ Yudea
awúlu yilé ámʋtɔ.
Tsúfé ɔmásʋ́ ogyípʋ́ ɔkʋ ɔbédalı tsu fʋ́tɔ́á,
ɔbékpa Bulu ahá Israelfɔ.’ ”

7 Mʋ́ sʋ Owíe Herode létı anyansapʋ amʋ nkʋlɛ, fítɛ́ amʋ́
brɛ́á bowun osúna ɔtsrakpabi amʋ, bɛbláa mʋ. 8 Mʋ́ʋ́ ɔlɔwa
amʋ́ Betlehem ɔbɛ́ɛ, bʋyódunká kebi ámʋ wankláán. Ní
bowun mʋ a, bʋyínki bɛbláa mʋ, ménı mʋ é móyósum mʋ.
9 Olenya bláa amʋ́ tá alı bɛnatí. Ɔtsrakpabi amʋ́ʋ́ bowun
owí ɔdalıkpa amʋ, lékpa amʋ́ alıı yélıí ɔtínɛ́á kebi ámʋ
bʋ. 10 Brɛ́á bowun ɔtsrakpabi amʋ a, ansí lɛhıɛ gyi amʋ́.
11 Bowie wóyítɔ́ ınʋ á, bowun kebi ámʋ mʋa mʋ yin *Maria,
bɛda akpawunu súm kebi ámʋ. Bɛsankí amʋ́ akentebi, bekie
mʋ sika pɛpɛ, ɔhíén pʋ́ *ohuam.
12 Mʋ́ ɔma a, Bulu lɔ́wa mbla há amʋ́ okudetɔ ɔbɛ́ɛ,
bʋmáyinkí yɔ́tsʋn Herode wá. Mʋ́ sʋ bɔtsʋn ɔkpa bámbásʋ́
yɔ́ amʋ́ wúlutɔ.

Yesu Mʋa Mʋ Akwıípʋ́ Egyipte Ɔmátɔ́ Yɔ

13 Brɛ́á anyansapʋ amʋ bɛnatí á, *Bulu-ɔbɔpʋ lélɛ ıwı
ɔwan súná *Yosef okudetɔ, bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Kʋsʋ, afʋkpa
kebi ámʋ mʋa mʋ yin srı ya Egyipte ɔmátɔ́. Mlıtsia ınʋ
yɔ́fʋn brɛ́á nɛ́bláa fʋ mbɛ́ɛ mlıyínki ba, tsúfé Owíe Herode
obódunká kebi ámʋ, mɔ́ mʋ.”
14 Mʋ́ sʋ Yosef lɔ́kʋsʋ́ onyé-onyé ámʋ, kpá Maria mʋa
kebi ámʋ srí ya Egyipte ɔmátɔ́. 15 Betsiá ınʋ yɔ́fʋn brɛ́á
Herode lówu. Ínı léha Bulu asʋ́n ání ɔlɛblí tsʋn mʋ ɔnɔ́sʋ́
ɔtɔípʋ́ ɔkʋsʋ lɛba mʋ́tɔ́. Ɔbɛ́ɛ, “Nɛtı mí bí ámʋ tsʋ́ Egyipte
ɔmátɔ́.”

Betlehemfɔ Abí Mɔ

16 Brɛ́á Owíe *Herode lówun ání anyansapʋ amʋ bamlɛ́
mʋ a, ɔblɔ́ lɛhıɛ kítá mʋ́. Ɔlɔwa mʋ ısá akɔpʋ́ ɔbɛ́ɛ, bʋyɔ́
Betlehem wúlutɔ pʋ́ mʋ́ nkudası, abʋyɔmɔ abi yinhé ání
bahɔ tsʋ́ nfinyɔ ba ayası fɛ́ɛ́. Tsúfé anyansapʋ amʋ bɛbláa
mʋ bɛɛ, begyankpá wun ɔtsrakpabi amʋ nfinyɔ ní.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ínı léha Bulu asún ání ɔlɛblí tsʊn mʊ ɔnɔ́sú ɔtɔípú
*Yeremiasʊ lɛba mʊ́tɔ́. 18Ɔbɛ́ɛ,
“Bonu isú mʊ́a olú kʊá ımɛká tin Rama wúlutɔ.
Rahel dɛ́ mʊ abí sú. Omotsulá ání bʊkpáta mʊ,
tsúfɛ́ bʊtráa bʊma ınʊ.”

Yesu Mʊa Mʊ Akwıípú Yinkí Tsú Egyipte

19Owíe Herode lowu ɔma a, Bulu-ɔbɔpʊ léle ıwı ɔwan
súná Yosef okudetɔ Egyipte ınʊ, bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, 20“Kʊsʊ,
afʊkpa kebi ámʊ mʊa mʊ yin, amlıyinki yɔ *Israel ɔmátɔ́.
Tsúfɛ́ ahá ámʊ́ʊ́ bodunká ání bɔ́mɔ kebi ámʊ, bawú.” 21Mʊ́
sʊ Yosef lɔ́kʊsʊ́ kpá kebi ámʊ mʊa mʊ yin, beyinkí yɔ́ Israel
ɔmátɔ́.
22Támɛ bréá bowie ınʊ á, olonu ání Arkelao latsíá mʊ
sı *Herode obíásʊ́, ɔdɛ Yudea ɔmásʊ́ gyí. Mʊ́ sʊ olenya
ifú ání ɔbɔ́pʊ kebi ámʊ ya ınʊ. Bulu lélawá mbla há mʊ
okudetɔ ɔbɛ́ɛ, ɔpʊ́ʊ mʊ ya Galilea ɔmátɔ́. 23Mʊ́ sʊ bɔyɔ
yétsiá Nasaret wúlutɔ. Ínı léha Bulu asún ámʊ́ʊ́ ɔlɛblí tsʊn
mʊ ɔnɔ́sú atɔípúsʊ ɔbɛ́ɛ, “Bɛ́tı mʊ Nasaretyin” amʊ ılɛba
mʊ́tɔ́ ní.

Asú Ɔbɔpú Yohane Bulu Asún Ɔkanda

(Marko 1:1-8; Luka 3:1-18; Yohane 1:19-28)

3 1Bré kʊtɔ á, Asú Ɔbɔpú Yohane léba ɔdɛ Bulu asún
ɔkan da Yudea *dimbísú. 2Ɔbɛ́ɛ, “Mlıdamli klʊntɔ,
amlısi lakpan bwɛ, tsúfɛ́ *Bulu iwíegyí lawíé wóyí tá.”
3Yohane ıwı asún *Bulu ɔnɔ́sú ɔtɔípú *Yesaia lɔ́wanlín
ɔbɛ́ɛ,
“Ɔkʊ dɛ́kplʊn dimbísú ɔbɛ́ɛ,
‘Mlıla anı Wíe ɔkpa.
Mlıtswii ıkpa ha mʊ’ ” amʊ nı.
4Yohane lɔ́wa *kpɔ́sɔ́-imi atadıɛ, ɔlɔpʊ ɔwʊlú-kpákpá
ɔfé klí mʊ́sú. Atsantsankʊ pú ɔkwɛ́n otegyi. 5Ahá botsu
Yerusalem wúlutɔ, Yudea ɔmátɔ́ pú Yordan bʊnkpa ɔnɔ́
awúlu fɛ́ɛ́sú ba bonu mʊ asʊn blíhé. 6Bɛlɛ amʊ́ lakpan blí,
ɔlɔbɔ amʊ́ *asú Yordan ntsutso.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Táme bréá *Farisifɔ pú *Sadukifɔ tsɔtsɔɔtsɔ bɛba bɛɛ,
ɔbɔ́ɔ amʊ́ asú á, ɔlɛfɪtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Abɛ abí-aná, ntɔ gyá mlɪ,
mlɪsrí Bulu ɪsʊbɪtí ámʊ́ʊ́ ɪbá ámʊ? 8 Mʊ́mʊ́ mlɪswie abíá
ibósuná ání lélé mlɪladámlí klʊntɔ. 9 Mlɪmákɪ mlɪaa, mlɪ
náin gyí *Abraham. Mʊ́ sʊ Bulu mɛ́ɛbɪtí mlɪ ɪsʊ. Ndɛ mlɪ
bláa mbɛ́ɛ, Bulu ɔbétalí há abwi ánfɪ ɪbɛ́damlí Abraham
abí-aná. 10 Séi á, Bulu lapʊ́ ɛfɛ́ yi nyí-atsitsitɔ. Oyígyíoyí ání
imoswie abi wankláán á, bókun mʊ́ dá, wá mʊ́ fɛ́ɛ́ ogyá.
11 Mí mʊ́ á, ntsu ndɛpʊbɔ́ mlɪ asú pʊ́súná ání mlɪladámlí
klʊntɔ. Táme ɔkʊá ɔdʊn mɪ bʊ ɔma ɔbá. Mmɔfʊn ání nɔ́sʊrá
mʊ ntʊkʊta kʊ́ráá. Mʊ ɔbɔ́pʊ *Ɔŋɛ Wankíhé pʊ́ ogyá bɔ́
mlɪ asú ní. 12 Ɔdɛ mʊ ɪlín, ɔbɔ́pʊfúní ntétɛ lé ayó ámʊtɔ.
Ɔbékpa ayó ámʊ wá mʊ oduduto. Táme ɔbéfɛí ofuníkpá ɪnʊ
wankláán, kpá ntétɛ amʊ wá ogyá ání ɪtamadunto.”

Yesu Asúbɔ

(Marko 1:9-11; Luka 3:21-22)

13 Yesu lótsu Galilea ɔmátɔ́ ba Yordan ntsu ɔnɔ́ Yohane
wá ɔbɛ́ɛ, ɔbɔ́ mʊ asú. 14 Tɛkɪ Yohane mótsulá ání ɔbɔ́bɔ mʊ
asú. Ɪ́nɪ sʊ ɔlɛbláa Yesu ɔbɛ́ɛ, “Mí ilehián ání fɔ́bɔ asú. Nkálɪ
ígyi sʊ́ faba fɛɛ mí ɔbɔ́ɔ fʊ́ asú?”
15 Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Séi á, ha atsu mʊ́ alɪ asa, tsúfé
ilehián ání abɔ́bwɛ tógyítɔ́á ɪda ɔkpa Bulu ansítɔ́.”
Mʊ́ sʊ Yohane lótsulá. 16 Bréá ɔlɔbɔ Yesu asú tá, Yesu
lédalɪ ntsu ámʊtɔ alɪ nwʊlʊ́táa lefinkí, olowun Bulu Ɔŋɛ́
dɛkplí fé abrɔ́dʊma, ilobogyonká mʊsʊ. 17 Ɪnʊ ɔmɛ kʊ lotsu
ɔsʊ́sʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔ́nɪ gyí mí Bíá ntɔdwé mʊ, mɪ ansí tɛhíé gyi
mʊ ɪwɪ ní.”

Yesu Ɪsɔ́kɪ

(Marko 1:12-13; Luka 4:1-13)

4 1 Ɪnʊnʊ *Ɔŋɛ Wankíhé amʊ lékpa Yesu ya *dimbísʊ́,
ménɪ Ɔbʊnsám ɔbɔ́sɔ mʊ kɪ. 2 Oletsiá ɪnʊ *klí ɔnɔ́ nkɛ
adʊana (40), onyé adʊana (40). Mʊ́ sʊ akʊ́n lɛhɪɛ kítá mʊ.
3 Ɪnʊ Ɔbʊnsám lɔ́sɔ mʊ kɪ, bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ní Bulu mʊ Bi
fʊ́gyi á, mʊ́mʊ́ ha abwi ánfɪ ɪdamli bwɛ bodobodo.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Yesu lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Bɔwanlín wá Bulu asún ámʋtɔ
bɛɛ, ‘Megyí atogyihɛ wʋlɛ nyankpʋsa obégyi tsiá nkpa,
táme ɔpʋ́ʋ Bulu asʋn blíhé é tsia nkpa.’ ”
5 Ɔbʋnsám lékpa mʋ ya Yerusalem, wúlu wankíhé amʋtɔ,
ɔlɔpʋ mʋ yélıí *Bulu ɔtswékpa obu ámʋ ɔtántra. 6 Lnʋ
ɔlɛbláa Yesu ɔbéɛ, “Ní Bulu mʋ Bi fógyi lélé á, tu kpayi.
Tsúfé bɔwanlín wá Bulu asún ámʋtɔ bɛɛ,
‘Bulu ɔbéha mʋ abɔpʋ békpatá fó ıbıtɔ,
méni fó yabi méɛda ibwi kʋkʋsʋ.’ ”
7 Yesu lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Bɛtrá wanlín bɛɛ, ‘Mákapú fó
Wíe Bulu kı.’ ”
8 Mú ɔma a, Ɔbʋnsám lɔ́pʋ mʋ ya ıbʋ fóáhé kʋsʋ, olosuná
mʋ ɔyítɔ́ iwíe ogyíkpá fée, pú mú numnyam. 9 Múú ɔlɛbláa
mʋ ɔbéɛ, “Ní féda akpawunu súm mí á, nɔ́pʋ ínı féé há fó.”
10 Yesu lébláa mʋ ɔbéɛ, “Ɔbʋnsám, natı tɛı mísú! Tsúfé
bɔwanlín wá Bulu asún ámʋtɔ bɛɛ, ‘Da akpawunu ha fó Wíe
Bulu. Mʋ nkʋlɛ fʋ súm.’ ”
11 Lnʋ Ɔbʋnsám lénatí mʋ wá, *Bulu-abɔpʋ bɛba bɛkı mʋsʋ.

Yesu Gyumagyihɛ Asıtsuá Galilea Ɔmátɔ́

(Marko 1:14-15; Luka 4:14-15)

12 Mú ɔma a, Yesu lónu ání bakítá Yohane tswı obu,
oleyinkí ba Galilea ɔsʋlúsʋ. 13 Olotu tsú Nasaret wúlutɔ yɔ́
Kapernaum, wúluá ıbʋ mantáa Galilea ɔpʋ ɔnɔ́, Sebulon
múa Naftali ɔsʋlúsʋ. 14 Mʋ ınʋ yɔ léha asún ámúú Bulu
*ɔnɔ́sú ɔtɔípú *Yesaia léblí ámʋ ılɛba mútɔ́. Ɔbéɛ,
15 “Sebulon pú Naftali
ɔsʋlúʋá ıda Yordan bʋnkpa ɔnɔ́, mantáa Galilea
ɔpʋ.
Galilea ɔmátɔ́ ɔmá bámbásúfɔ bʋtsie.
16 Ahá ánfí bʋtsie oklúntɔ ánfı
bawun wankı kpɔnkpɔɔnkpɔntı kʋ.
Bʋtsie ɔsʋlúʋá lowu dé iwíe gyí mʋ́sʋ́.
Wankı kʋ lawánkí wúlí amʋ́sʋ́.”
17 Tsú ınʋ Yesu léfi ası ɔdɛ Bulu asún ɔkan da, blí ɔbéɛ,
“Mlıdamli klʋntɔ, *Bulu iwíegyí lawíé wóyí tá.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akasípú Abaná Lɛ
(Marko 1:16-20; Luka 5:1-11)

18 Ɛkɛ ɔkʊá Yesu ná Galilea ɔpʊ ɔnɔ́ á, olowun apíó abanyɔ́
akʊ. Simon ání bʊtɛtí mʊ Petro mʊa mʊ gyama Andrea,
bʊdɛ asawu tswíı, tsúfɛ́ aye alɛpʊ́ bʊgyi. 19 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlıba bobuo mı. Nɔ́bwɛ mlı anyánkpʊ́sa alɛpʊ́."
20 Lnʊnʊ besi amʊ́ asawu aná tswı, kplá buo mʊ.
21 Ɔlɛnatí yɔ́ nkpá kpalobí, olowun apíó abanyɔ́ akʊ ɛ́,
Yakobo mʊa mʊ gyama Yohane. Amʊ́a amʊ́ sí Sebedeo bʊbʊ
ɔklʊntɔ, bʊdɛ amʊ́ asawu bíın, Yesu létı amʊ́. 22 Lnʊnʊ amʊ́
ɛ́ bɛnatí sí amʊ́ sí mʊa ɔklʊn amʊ bobuo mʊ.

Yesu Atósuná, Mʊ Asʊ́n Ɔkanda Pʊ́ Lɔtsa
(Luka 6:17-19)

23 Yesu léki Galilea ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́, súná atɔ́ Yudafɔ *ofíakpa.
Ɔlɛda Bulu iwíegyí ámʊ ıwı *asʊn wankláán ɔkan. Ɔlɛtsa
ɔŋɛ́tɔ́ mʊ́a awútɔ́ ılɔ kugyíkʊ. 24 Ĺnı sʊ mʊ ıwı asʊ́n lɛklɛí yɔ́
Siria ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́. Bɔpʊ alɔpʊ tsʊ́a ntíné-ntíné ba mʊ. Ɔlɛtsa ılɔ
kugyíkʊ, ahá ání bʊdɛ ıwıɔsın wʊ́un, amʊ́á *ɔŋɛ lalʊ́hɛ dɛ́
amʊ́ háan, amʊ́á ılɔ dídahɛ bʊ amʊ́sʊ́ pʊ́ abubʊ́pʊ aná fɛ́ɛ́.
25 Mʊ́ sʊ ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntı bobuo mʊ. Ahá ání botsʊ́
Galilea ɔmátɔ́ pʊ́ Dekapoli[b] awʊ́lu amʊsʊ, Yerusalem wʊ́lutɔ,
Yudea ɔmátɔ́ pʊ́ Yordan ntsu ɔbın ɔsʊlʊ́sʊ fɛ́ɛ́.

Lbʊsʊ Atosunáhɛ́

5 1 Brɛ́á Yesu lówun ɔdɔm amʊ a, ɔlɔdʊ yɔ́ ıbʊ kʊsʊ yétsiá
ası, mʊ *akasípʊ́ amʊ bɛba mʊ wá. 2 Lnʊ olosuná amʊ́
atɔ́ ɔbɛ́ɛ,

Oyʊ́la Asʊ́n
(Luka 6:20-23)

3 "Bulu layʊ́lá ahá ání amʊ́ ansí mɛdín tɔtɔsʊ dʊn
mʊ Bulu,

---

[b] **4:25** *Dekapoli* ası gyí awʊ́lu dʊ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tsúfɛ́ amúbú mʊ *iwíegyí ámʊ nɪ.
4 Bulu layúlá awɪrɛhɔ agyípú,
tsúfɛ́ obólwií amú klʊn.
5 Bulu layúlá ɪwɪasɪ abápʊ,
tsúfɛ́ amú obégyi ɔsʊlʊ́ʊ amʊ nɪ.
6 Bulu layúlá ahá ání mʊ apɛ́bwɛ akún múa ɔmɛwúlɪ
dɛ amú,
tsúfɛ́ ɔbɛ́ha amú bɔ́mwɛ.
7 Bulu layúlá nwɛ awúnpʊ,
tsúfɛ́ obówun amú nwɛ.
8 Bulu layúlá ahá ání amú klʊntɔ lɔwankí,
tsúfɛ́ amú obówun mʊ nɪ.
9 Bulu layúlá ahá nsɪné alapú,
tsúfɛ́ ɔbétɪ amú ɔbɛ́ɛ mʊ abí.
10 Bulu layúlá ahá ání bʊdɪn amúsú mʊ apɛ́bwɛ sʊ,
tsúfɛ́ amúbú mʊ *iwíegyí amʊ nɪ.
11 "Bulu layúlá mlɪ, ní bʊdɛ mlɪ sia, bʊdɪn mlɪsʊ, bʊdɛ
afunu wa dínká mlɪsʊ. 12 Ansí igyí mlɪ, ɪwɪ ɪsankɪ mlɪ,
tsúfɛ́ mlɪ ɪkɔká tsɔ ɔsʊ́sʊ́. Alí bɔbwɛ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́
agyankpapʊ amʊ nɪ.

Nfɔ́lɪ Mʊ́a Wankɪ

(Marko 9:50; Luka 14:34-35)

13 "Mlɪgyí ɔyítɔ́ nfɔ́lɪ nɪ. Ní nfɔ́lɪ ɪtá ɔdwɛ á, ntɔ bélapʊ́wá
mʊ́ ɔdwɛ? Ltráa ma alɛ há tɔtɔɔtɔ bwɛ. Tseí bʊtɛtsɛ́í mʊ́
tsítsá, ahá bʊtɛtsátsa mʊ́sʊ́ tsʊn.
14 "Mlɪgyí ɔyítɔ́ wankɪ é ní. Wʊ́luá ɪdɪn bʊsʊ tamaŋáín.
15 Bʊtamanywɛ́ ɔkandíɛ, pʊ́ ɔlɔ́ bun mʊ́sʊ́. Ɔfʊ́ákpá
bʊtɔpʊ́bían, ménɪ ɪbɔ́wankí há ahá ání bʊtsie wóyí ámʊtɔ
fɛ́ɛ́. 16 Mʊ́ sʊ mlɪha mlɪ bwɛhɛ́ ɪwankɪ alɪ, ménɪ ahá bówun
mlɪ bwɛhɛ́ wankláán ámʊ, fówun bɛ́kanfʊ́ mlɪ Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ
ɔsʊ́sʊ́ ámʊ.

Mose Mbla lwɪ Atosunáhɛ́

17 "Mlɪmákɪ mlɪaa, nɛba Mose Mbla ntɛ́ɛ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́
amʊ atosunáhɛ́tɔ ɔkakpá. Mmɛba mʊ́tɔ́ ɔkakpá, mboún nɛbá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bɔbwɛ mʊ́ ɪfʊn. 18Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa, ɔsʊ́ mʊ́a asɪ bɔ́mɔ ɔnɔ́, táme itoduáhɛ́ ntɛ́ɛ asʊ́nbi kʊlɛ kʊ́ráá ɪmɛ́ɛdalɪ Mbla ámʊtɔ, yɔ́fʊn bréá mʊ́tɔ́ asʊ́n fɛ́ɛ́ laba mʊ́tɔ́. 19Ɔhagyíɔha ání omobu mbla ámʊtɔ túkúrííbi kʊ, olosuná mʊ aba ɛ́ ɔbɛ́ɛ bʊmábu mʊ́ á, bɛ́tɪ mʊ kebi túkúrííbi ɔsʊ́sʊ́ iwíe ogyíkpá ɪnʊ. Táme ɔhá ání olegyi mbla ámʊ fɛ́ɛ́sʊ́, súná mʊ aba ání bʊgyíi mʊ́sʊ́ á, bɛ́tɪ mʊ ɔha yilé ɔsʊ́sʊ́ iwíe ogyíkpá ɪnʊ. 20Mʊ́ sʊ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ní mlɪmɔ́bwɛ Bulu apɛ́ dʊn Mose *mbla asunápʊ́ pʊ́ *Farisifɔ ámʊ a, mlɪmóowie *Bulu iwíegyí amʊtɔ ɛkɛkɛɛkɛ.

Ɔblɔ́ lwɪ Atosunáhɛ́
(Luka 12:57-59)

21"Mlɪlanú ání bɛbláa mlɪ anáin atɪtɪfɔ ámʊ bɛɛ, 'Mámɔ ɔha. Ɔhagyíɔha ání ɔmɔ́ ɔha a, Bulu obégyi mʊ asʊ́n, há mʊ ɪpɔ́n.' 22Táme mí mʊ́ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ɔhagyíɔha ání olenya ɔblɔ́ wa mʊ ba á, Bulu obégyi mʊ asʊ́n. Ɔhá ání olesia mʊ ba ɔbɛ́ɛ, 'Ɔhakpan!' á, obégyi ɪpɔ́n *Yudafɔ asʊ́n agyípʊ́ ansítɔ́. Ɔhagyíɔha ání ɔlɛbláa mʊ ba ɛ́ ɔbɛ́ɛ, 'Raka!'[c] a, obégyi ɪpɔ́n yɔ́ ɪsʊbɪtí ogyá ání ɪtamadʊntɔ. 23Ɪ́nɪ sʊ ní fotsu atɔ hahɛ́ fɔyɔ́ afɔdɪɛ ɔbɔkpá, fɛkaín ání fapʊ́ asʊn laláhɛ kʊ gyi fʊ́ bá á, 24si fʊ́ atɔ́ amʊ́ yaɪ *afɔdɪɛ-asubwisʊ ɪnʊ. Yɔ fʊ́a mʊnyɔ amlɪla mlɪ nsɪné, asa afʊba bɔbɔ afɔdɪɛ ámʊ ha Bulu.

25"Ní ɔkʊ ɔsáma fʊ á, wa ɔsa ha abʊyobwií ɪpa ha mʊ asa asʊ́n ámʊ ogyíkɛ́ ɪfʊn, mɛ́nɪ fʊ́ onyabá ámʊ ɔmɛ́ɛha asʊ́n agyípʊ́ bʊmɔ́ɔpʊ fʊ́ ha obu adɪpʊ́sʊ́ ɔkípʊ, ɔwa fʊ́ obu. 26Mbláa fʊ ɔnɔkwalɪ, nkɛ́tɪ faká ɪkɔ ámʊ fɛ́ɛ́ tá asa fédalɪ ɪnʊ.

Otsiába Ɔmadalɪ lwɪ Atosunáhɛ́

27"Mlɪlanú ání bɛbláa mlɪ bɛɛ, 'Mákle ɔkʊ tsiába.' 28Táme mí mʊ́ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, oyingyíoyin ání olowun ɔtsɪ, ɔlɔbwɛ mʊ klé ɪwɪ agywɪɪn á, alatɔ́ mbʊa dodo mʊ klʊntɔ.

---

[c] **5:22** *Raka* asɪ gyí "Ɔbwɪ!"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Mʊ́ sʊ ní fʊ́ gyɔpɪ nsíbi tɛhá fʊ́tɔbwɛ́ lakpan á, loti
mʊ́ lɛ, tswɪ tsalɪfwɪ. Ɩbʊ aléá fʊ́ ɪwɪ ɔtɪnɛkʊ má ɪnʊ, dʊn
ání bɔ́tswɪ fʊ́ nyankpʊsa-oyí ámʊ féé wá ɪsʊbɪtí ogyá ání
ɪtamadunto. 30 Mʊ́ sʊ ní fʊ́ gyɔpɪ ɪbɪ tɛhá fʊ́tɔbwɛ́ lakpan á,
ka mʊ́ tswɪ tsalɪfwɪ. Ɩbʊ aléá fʊma ɪbɪ kʊlɛ, dʊn ání bɔ́tswɪ
fʊ́ nyankpʊsa-oyí ámʊ féé wá ɪsʊbɪtí ogyá ání ɪtamadunto.

Ɔkákiná ɩwɪ Atosunáhɛ́
(Mateo 19:9; Marko 10:11-12; Luka 16:18)

31 "Bɛtrá bláa mlɪ bɛɛ, 'Ɔhagyíɔha ání obékiná ɔká á,
ɔwánlɪn ɔkákiná ɔwʊlʊ́ ha mʊ asa.' 32 Támɛ mí mʊ́ ndɛ mlɪ
bláa mbɛ́ɛ, ní oyin okíná mʊ ka ání ɔmɔkʊ́dálɪ mʊ ɔma a,
mʊláhá sʊ ɔtsɪ ámʊ ɔbédalɪ mʊ ɔma. Oyingyíoyin ání otsía
ɔtsɪ ánfɪ mʊ kulu lakíná mʊ anfɪ ɛ́ latɔ́ mbʊa.

Ntamka ɩwɪ Atosunáhɛ́

33 "Mlɪlɛ́trá nu ání bɛbláa mlɪ anáin atɪtɪfɔ ámʊ bɛɛ,
'Máka ntam kpaalɪ. Mboún bwɛ dɪnka ntam amʊ́ʊ́ fɛka
há Bulu ámʊsʊ.' 34 Támɛ mí mʊ́ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, máka
tɔtɔɔtɔ kʊ́ráá. Mápʊ ɔsʊ́sʊ́ ká ntam, tsʊ́fɛ́ Bulu owíe obíá
igyi. 35 Mápʊ ɔsʊlʊ́ʊ ká ntam. Bulu ayabi oyíkpa igyi. Mápʊ
Yerusalem wʊ́lu ká ntam. Awíetɔ Owíe wʊ́lu kpɔnkpɔntɪ ní.
36 Mlɪmápʊ mlɪ nwun ká ntam, tsʊ́fɛ́ mlɪmɛ́ɛtalí bwɛ́ imi
kʊlɛ futútú ntɛ́ɛ bíbi. 37 Mboún fʊ́ 'Iin!' ɪbwɛ́ɛ 'Iin!' Fʊ́ 'Ó-o!'
ɛ́ ɪbwɛ 'Ó-o!' Kugyíkʊá fɛ́trá blí tsía mʊ́tɔ́ itsú Ɔbʊnsám wá.

Lalahɛ ɩkɔka ɩwɪ Atosunáhɛ́
(Luka 6:29-30)

38 "Mlɪlanú ání bɛblí bɛɛ, 'Ɔha obwíé mʊ ba nsíbi a,
bʊbwíe mʊ ɛ́ mʊ klɛ ka ɪkɔ. Ɔha otsíí mʊ ba iyín ɛ́ á, bʊtsíi
mʊ klɛ ka ɪkɔ.' 39 Támɛ mí mʊ́ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mlɪmákplá
ɔha laláhɛ. Mboún ní ɔha ɔdá fʊ́ ɪsʊtɔ á, damli nyɔɔsɪ ɛ́ ha
mʊ ɔdáa. 40 Ní ɔha dékléá ɔbésamáa fʊ, hɔ fʊ́ atadɪɛ á, pʊ fʊ́
tati ɛ́ ha mʊ. 41 Ɔhá ání ɔdʊn fʊ ɔhíɛ́ fʊ́ ɔbɛ́ɛ, fʊsʊ́ra mʊ atɔ́
máɪlɪ kʊlɛ ha mʊ a, sʊra mʊ́ máɪlɪ anyɔ. 42 Ɔha ɔkʊ́lí fʊ́ atɔ́
á, ha mʊ. Ní ɔkʊ ɛ́ ɔbɛ́ɛ fʊpáan mʊ tɔkʊ á, mákiná.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Alupódwɛ lwɪ Atosunáhɛ́
(Luka 6:27-28, 32-36)

43 "Mlɪlónuá bɛblí bɛɛ, 'Dwɛ fó bá, afʊlu fó olupó.'
44-45 Táme mí mó ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mlɪdwɛ mlɪ alupó.
Mlɪbɔ mpáɪ ha ahá ání bʊdɪn mlɪsʊ, ménɪ mlɔ́bwɛ mlɪ Sí
ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ abí. Tsʊ́fɛ́ mʊtɛ́há owí tɛlɪn, ɔtɛhá
nyankpʊ ɛ́ itotswie wʊlí aha wankláán pó aha laláhɛ
fɛ́ɛ́sʊ́. 46 Ní fó adwɛpʊ́ nkʊlɛ fʊtɔdwɛ́ á, ɪpán mɔmʊ fénya?
*Lampóo ahɔ́pʊ kʊ́ráá bʊtɔbwɛ́ alɪ. 47 Ní fó anyawíe nkʊlɛ
fʊtɔwá ɔnɔ́ á, ntɔ fakʊkʊ bwɛ dʊbɪ? Alɪ kén ɔmátɔ́fɔ bʊtɔbwɛ́
ní. 48 Ĺnɪ sʊ mlɪfʊn fé alɪá mlɪ Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ lɔ́fʊn.

Yilébwɛ lwɪ Atosunáhɛ́

6 1 "Mlɪkɪ wankláán ání mlɪmɔ́ɔbwɛ mlɪ yilé ahá ansítɔ́.
Ní mlɔbwɛ́ mó alɪ á, mlɪméenya ɪkɔká mlɪ Síá ɔbʊ
ɔsʊ́sʊ́ wá.
2 "Mʊ́ sʊ ní fɔbwɛ́ yilé há ohiáni á, máda mʊ́ ɔkan fɛ́
alɪá apinabwɛbí abwɛpʊ́ bʊtɔbwɛ́ Yudafɔ *ofíakpa pʊ́ dɪnsʊ,
ménɪ ahá bɛ́kanfʊ́ amʊ́. Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Bulu
laká amʊ́ ɪkɔ dodo. 3 Táme ní fɔbwɛ́ yilé há ohiáni á, máha
fʊ́ bɪna ɔbɪ tɔ́á gyɔpɪ labwɛ́. Bwɛ mʊ́ ŋáintɔ, 4 ménɪ fʊ́ Sí
oklúntɔ atɔ́ owúnpʊ amʊ ɔbɛ́ka fʊ́ ɪkɔ.

Mpáɪbɔ lwɪ Atosunáhɛ́
(Luka 11:2-4)

5 "Ní mlɔ́bɔ mpáɪ á, mlɪmábwɛ fé apinabwɛbí abwɛpʊ́.
Amʊ́ tekle Yudafɔ ofíakpa pʊ́ dɪnsʊ lɪí bɔ́ mpáɪ, ménɪ
ahá bówun amʊ́. Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Bulu laká
amʊ́ ɪkɔ dodo. 6 Táme ní fɔ́bɔ mpáɪ á, bítíwíé fʊ́ obutótɔ́,
afʊfin obu wa ɪwɪ, bɔ mpáɪ ha fʊ́ Sí ŋáintɔ. Fʊ́ Sí ŋáintɔ atɔ́
owúnpʊ amʊ ɔbɛ́ka fʊ́ ɪkɔ.
7 "Ní mlɪdɛ́ mpáɪ bɔ á, mlɪmátsiá plá mʊ́tɔ́ há mʊ́ ɪwa swí
fé ɔmátɔ́fɔ. Bʊtosʊ́sʊ bɛɛ, ní bɔbɔ́ mʊ́ ɪwá swí asa Bulu obónu
mʊ́ há amʊ́. 8 Mlɪmábwɛ fé amʊ́, tsʊ́fɛ́ mlɪ Sí Bulu yín tɔ́á ɪdɛ
mlɪ hián asa mlɪdɛ́ mʊ kʊlí. 9 Mʊ́ sʊ mlɪbɔ mpáɪ mlɪaa,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'Anı Síá fúbʊ ɔsʊ́sʊ́.
Ahá bʊbúu fʊ́ dá.
10 Ba begyi iwíe.
Ahá bʊbwɛ́ɛ fʊ́ apɛ́ ɔsʊlʊ́sʊ, fɛ́ alıá bʊtɔbwɛ́ mʊ́ ɔsʊ́sʊ́.
11 Ha anı atogyihɛá ıbɔ́fʊn anı ndɛ.
12 Si anı lakpan kie anı,
fɛ́ alıá anıtesíkíé ahá ání bʊtɔpʊ́ ılá gyi anı.
13 Mákpa anı wá ısɔ́kıtɔ, mboún lɛ anı tsu
Ɔbʊnsám ıbıtɔ.'[d]

14 "Tsúfɛ́ ní mlesí ahá lakpan kíé amʊ́ á, mlı Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ ɛ́ obési mlı klɛ́ kíé mlı. 15 Támɛ ní mlımésikíé ahá a, mlı Sí ámʊ ɛ́ oméesikíé mlı.

Ɔnɔ́klí lwı Atosunáhɛ́

16 "Ní mlıdɛ́ *ɔnɔ́ klí á, mlımábwɛ mlı ıwı búmbláán fɛ́ alıá akʊ bʊtepina bwɛ́. Alıá ahá bówun ání bʊdɛ ɔnɔ́ klı sʊ́ bʊtɔbwɛ́ ıwı alı. Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, Bulu laká amʊ́ ıkɔ dodo. 17 Mboún ní mlıdɛ́ *ɔnɔ́ klí á, mlıbie ntsu, amlıfunya nwun, 18 ménı ahá bʊmóowun ání mlıdɛ́ ɔnɔ́ klí. Támɛ mlı Sí oklúntɔ atɔ́ owúnpʊ amʊ mʊ́ obówun mlı, ká mlı ıkɔ.

Atonyahɛ́ Pʊyáí Ɔsʊ́sʊ́
(Luka 12:33-34)

19 "Mlımákle atɔ́ yáí ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ. Ɔtíné ánfı atéplɛ bʊtɔwí atɔ́, ıkʊ aná tɔwí nkanʊ yíntá, awikplu ɛ́ bʊtobwíé wíé obuto wí atɔ́ ánfı. 20 Mboún mlıkle atɔ́ yáí ɔsʊ́sʊ́. lnʊ mʊ́ á, atéplɛ bʊtamawí atɔ́, ıtamawí nkanʊ, awikplu ɛ́ bʊtamabwíé wíé obuto wí atɔ́. 21 Tsúfɛ́ ɔtínéá fʊ́ siadıɛ bʊ a, ınʊ́ fʊ́ agywıun tetsíá.

Nyankpʊsa-oyí Ɔkandíɛ
(Luka 11:34-36)

22 "Ansíbi igyi ɔkandíɛ há nyankpʊsa-oyí. Ní fʊ́ ansíbi bʊ alɛ́ á, fʊ́ nyankpʊsa-oyí ámʊ fɛ́ɛ́ bɔ́wankí. 23 Támɛ ní

---

[d] **6:13** Ínı bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Tsúfɛ́ fʊ́bʊ́ iwíegyí, túmi pʊ́ ıwıwankı bré fɛ́ɛ́tɔ́. Amen.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fó ansíbi ma alɛ a, fó nyankpʋsa-oyí ámʋ fɛ́ɛ́ ɪbʋ oklúntɔ. Ní ɔkandíɛ ámʋ́ʋ́ ɪbʋ fʋtɔ ámʋ idun a, múmú fawíé oklún kpɔnkpɔɔnkpɔntɪtɔ.

Bulu Mʋa Atonyahé ɩwɪ Atosunáhé
(Luka 16:13; 12:22-31)

24 "Ɔhaa mɛ́ɛtalí súm awie anyɔ. Ɔbɔ́dwɛ ɔkʋlɛ, lú ɔkʋlɛ. Ntɛ́ɛ obóbu ɔkʋlɛ, omóobu ɔkʋlɛ. Fʋmɛ́ɛtalí súm Bulu, súm kɔ́ba.
25 "Mʋ́ sʋ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mlɪmáhan ɪwɪ tɔ́á mlégyi, tɔ́á mlónu tsiá nkpa pʋ́ tɔ́á mlédɪdá sʋ. Mbɛ́ɛ, nkpa medéhián dʋn atogyihɛ? Ntɛ́ɛ ɔyʋlʋ́ʋ medéhián dʋn atɔ dɪdáhé? 26 Mlɪkɪ mbubwi, bʋtamadú, bʋtamasíétí wá ɪdantɔ, táme mlɪ Síá ɔbʋ ɔsʋ́sʋ́ tɛhá amʋ́ atogyihɛ. Mlɪmá labi dʋn amʋ́? 27 Mlɪtɔ ma ɔbɛ́talí han ɪwɪ pʋ́ bré kpalobí tsía mʋ nkɛtɔ?
28 "Ntogyi sʋ́ mlɪdé ɪwɪ háan mlɪ atɔ dɪdáhé sʋ? Mlɪkɪ alɪá pututɔ-oyí ntswítswɪ tɛdan. ɩtamayɔ́ agyʋ́má ntɛ́ɛ lʋ́ atati. 29 Táme ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Owíe *Salomo, mʋ inya fɛ́ɛtɔ́ a, ɔmɛtalí híhɪɛ ɪwɪ, wá akílɛ fé oyí ntswítswɪ anfɪtɔ kʋkʋ. 30 Ní Bulu dé ɪfá ání ndɛ ɩlɪí, ɔkɛ ɩlawú, bawá mʋ́ ogyá tati dɪdá á, ntogyi sʋ́ ɔmɛ́ɛtalí dídá mlɪ atati dʋn mʋ́? Mlɪ hógyi mɔtsɔ́!
31 "Mʋ́ sʋ mlɪmáhan ɪwɪ fítɛ́ mlɪaa, 'Ntɔ abégyi?' ntɛ́ɛ 'Ntɔ abónu?' ntɛ́ɛ 'Ntɔ abédɪdá?' 32 Ɩ́nɪ aná ɔmátɔ́fɔ bʋtɛsrí gya nɪ. Mlɪ Sí ámʋ́ʋ́ ɔbʋ ɔsʋ́sʋ́ ámʋ yin ání ínɪ fɛ́ɛ́ dɛ mlɪ hián. 33 ɩtɔ́á mlɪgyánkpa dunka gyí, Bulu iwíegyí pʋ́ mʋ yilébwɛ, fówun Bulu ɔbɔ́pʋ ínɪ fɛ́ɛ́ tsía mʋ́tɔ́ há mlɪ. 34 Mlɪmásusʋ́u ɔkɛ ɪwɪ. Ɔkɛtɔ asʋ́n igyi ɔkɛ klɛ́. Ekekegyíɛkɛtɔ asʋn wunhɛ ɪtsɔ há ɛkɛ ámʋ.

ɩlálɛ
(Luka 6:37-38, 41-42)

7 1 "Mlɪmálɛ ahá ɩlá, mɛ́nɪ Bulu ɔmɛ́ɛlɛ mlɪ ɩlá. 2 Tsʋ́fé alɪ ámʋ́ʋ́ mlɪdé ahá ɩlá lɛ ámʋ a, alɪ Bulu ɔbɛ́lɛ mlɪ ɩlá ní. ɩtɔ́á fɔpʋ́sʋ́su ha fʋ́ bá á, mʋ́ kén Bulu ɔbɔ́pʋsʋ́su ha fʋ́ ɛ́ ní. 3 Ntogyi sʋ́ fʋ́dɛ ipí túkʋ́rííbi wun fʋ́ bá nsíbisʋ, táme

fʊmɛdɛ́ ogyakpatín ání ɪdɪn fʊ́ klésʊ mʊ́ wun? 4Ntɛ́ɛ ntogyi
sʊ́ fʊ́dɛ fʊ́ bá bláa fɛɛ, ‘Ha mí andɪnkɪ ipí fʊ́ nsíbisʊ?’ brɛ́á
ogyakpatín dɪn fʊ́ klésʊ? 5Apinabwɛbí ɔbwɛpʊ́! Gyankpa
dɪnkɪ ogyakpatín ámʊ fʊ́ nsíbisʊ, mɛ́nɪ fówun atɔ́ wankláán,
tálí dínkí ipí ámʊ fʊ́ bá klésʊ.

6“Mlɪmápʊ Bulu atɔ wankíhɛ́ há ahá ání bʊgyi fɛ́ akíaɪ,
Bulu asʊ́n tamawá amʊ́ ogyá. Bénya ɔblɔ́ dámlí dun mlɪ. Alɪ
kɛ́n mlɪmápʊ mlɪ abutó wʊlɪhɛ há ahá ání bʊgyi fɛ́ mprákuo
ní. Tsʊ́fɛ́ bétsatsáa mʊ́sʊ́, tsíá mʊ́ wá ɔdɪbatɔ.

Atɔ́kʊlí Tsú Bulu Wá

(Luka 11:9-13)

7“Mlɪkʊlɪ Bulu, ɔbɛ́ha mlɪ. Mlɪdunka, mlówun. Mlɪda
mʊ klʊnsʊ, obéfinkí mʊ́ há mlɪ. 8Tsʊ́fɛ́ ɔhá ání ɔtɔkʊ́lí atɔ́
tenyá. Ɔhá ání otodúnká atɔ́ towun. Ɔhá ání ɔtɛdá klʊnsʊ
bʊ́tefínkí há. 9Ma bʊ́ʊ mlɪtɔá mʊ bi ɔkʊ́lí mʊ bodobodo a,
obótsu ibwi wá mʊ ɪbɪtɔ? 10Ntɛ́ɛ ní ɔkʊ́lí mʊ iye a, ɔbɛ́kɪtá
ɪwɔ wá mʊ ɪbɪtɔ? 11Mlɪ lakpan abwɛpʊ́ kʊ́ráá mlɪyin alɪá
bʊtɔpʊ́ atɔ wankláán há mlɪ abí. Ntogyi sʊ́ mlɪ Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ
ɔsʊ́sʊ́ ámʊ mʊ́ mɔ́ɔpʊ atɔ wankláán há ahá ání bʊdɛ mʊ kʊlí.

12“Bwɛ ha ahá alɪá fʊdeklé fɛɛ bʊbwɛ́ɛ ha fʊ. Ɪ́nɪ Mose
Mbla pʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ atosunáhɛ́ dɛblí ní.

Ɔkpa Kplanhɛ Mʊ́a Tɛíhɛ́

(Luka 13:24)

13-14“Mlɪtsʊn ɔkpa kplanhɛ amʊsʊ, mlɔ́yɔ nkpa ání
ɪtamatátɔ́. Ahá kpalobí pɛ́ tɛbí mʊ́. Táme ní mlɔtsʊn téíhɛ́
ámʊ́ʊ́ ɪbʊ atsʊ́nlɛ amʊsʊ á, mlɔ́yɔ ɔhɪkpá. Ahá tsɔtsɔɔtsɔ
tɔ́tsʊn mʊ́sʊ́.

Oyí Pʊ́ Mʊ́ Abi Swiehɛ́

(Luka 6:43-44)

15“Mlɪkɪ wankláán ahá ání bʊtɔwá afunu bɛɛ, Bulu ɔnɔ́sʊ́
atɔípʊ́ bʊgyisʊ. Bʊtepina bwɛ ɪwɪ fɛ́ akʊ́fa ba mlɪ wá, táme
nkpatakuá bʊbʊ ɪyɪn bʊ́gyi. 16Amʊ́ bwɛhɛ́ mlɔ́pʊbí amʊ́.
Bʊtamakpɔ́tí kankaba okplóto oyísʊ́, bʊtamakpɔ́tí tsɔkpʊn ɛ́

tʊnkpa ɪflasʊ. 17Oyi wankláán toswíé abi wankláán. Oyi laláhɛ
ɛ́ toswíé abi laláhɛ. 18Oyi wankláán méɛtalí swíé abi laláhɛ.
Alɪ kén oyi laláhɛ ɛ́ méɛtalí swíé abi wankláán ní. 19Oyíá
ɪtamaswíé abi wankláán á, kún bʊtokun mú dá, wá mú ogyá.
20Mú alɪ sʊ á, ɔnɔ́sú atɔípú afunupʊ anfɪ bwɛhɛ́ mlɔ́pʊbí amú.

Bulu Iwíegyí Ámʊtɔ Awiepú
(Luka 13:25-27)

21"Megyí ɔhagyíɔha ání ɔtɛtí mí ɔbɛ́ɛ, 'Mí Wíé, mí Wíé'
obówie Bulu iwíegyí ámʊtɔ. Mboún ɔhá ání ɔtɔbwɛ́ mí Sí
ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sú ámʊ apɛ́ ɔbɔ́yɔ ɪnʊ. 22Bulu asún ogyíkɛ́
amʊ a, ahá tsɔtsɔɔtsɔ béfɪté mí bɛɛ, 'Mí Wíé, megyí fʊ́ dátɔ́
anɪléblí Bulu ɔnɔ́ asún, gya *ɔŋɛ laláhɛ lɛ́ ahátɔ, bwɛ́ ofúla ɛ́
ní?' 23Ɩnʊ nélɛ bláa amú mbɛ́ɛ, 'Mmeyín mlɪ ɔkpagyíɔkpasʊ.
Mlɪnatɪ tɛɪ mísú, mlɪ lakpan abwɛpú!'

Bʊtású pú Osublútɔ Obuyíi
(Luka 6:47-49)

24"Mú sʊ ɔhagyíɔha ání olonu mí asʊn blíhɛ́ anfɪ, olegyi
mʊ́sú á, ogyi fɛ́ ɔtɪansɪpʊ ɔkʊá oleyi mʊ obu dínká bʊtású.
25Nyankpʊ lótswíe, ntsu lɔ́bʊlá wa mú, atsufú lɔtsʊn wʊlí
mʊ́sú, támɛ imobwie. Tsúfɛ́ oleyi mú dínká bʊtású.
26"Támɛ ɔhagyíɔha ání olonu mí asʊn blíhɛ́ anfɪ, omegyi
mʊ́sú á, ogyi fɛ́ ɔha mimláhɛ ání oleyi mʊ obu osublútɔ.
27Nyankpʊ lótswíe, ntsu lɔ́bʊlá wá mú, atsufú ɛ́ lɔtsʊn wʊlí
mʊ́sú. Obu ámʊ lobwie, ɪlɛda asɪ gbloo!"

Túmiá Yesu Bʊ

28Brɛ́á Yesu lɛ́blí asún ánfɪ tá á, mʊ atosunáhɛ́ lɛha
ɔnɔ́ lobwie ɔdɔm amʊ. 29Tsúfɛ́ olosuná amú atɔ́ túmisʊ.
Omosuná mú fɛ́ Mose *mbla asunápú amʊ.

Ɪlɔ Pɛpɛ Ɔlɔpú Ɔkʊ Tsa
(Marko 1:40-45; Luka 5:12-16)

8 1Brɛ́á Yesu lɛ́kplí tsú ɪbʊ ámʊsʊ á, ɔdɔm
kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ bobuo mʊ. 2Ɩnʊ á, *ɪlɔ pɛpɛ ɔlɔpú ɔkʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

léba bɛda akpawunu mʊ ayabitɔ, kókóli mʊ ɔbéɛ, “Owíé! Ní fótsulá á, fétalí há mí ɪwɪ béplɪ.”

3Múú Yesu létɪnkí ɪbɪ da mʊ, bláa mʊ ɔbéɛ, “Natsúlá, fó ɪwɪ ɪplíɪ!” lnʊnʊ mʊ ɪwɪ lépli. 4Múú Yesu léda mʊ ɔlá ɔbéɛ, “Mábla ɔhaa asʊ́n ánfɪ. Natɪ laa afʊpʊ fó ɪwɪ yosuná Bulu igyí ɔhapʊ́, afʊha mʊ ɪwɪgyʊrátɔ amʊ́ú Mose mbla losuná tsú ɪlɔ pɛpɛtsa ɪwɪ ámʊ. Igyi adánsɪɛ suna ahá ání fó ɪwɪ laplíɪ.”

Romafɔ lsá Akɔpʊ́ Ɔhandɛ Osúmpʊ́ Ɔkʊ lɪɔ Tsa

(Luka 7:1-10)

5Yesu lówie Kapernaum wúlutɔ. Romafɔ ɪsá akɔpʊ́ ɔhandɛ ɔkʊ léba mʊ wá, bóbwií ɪpa há mʊ ɔbéɛ, 6“Owíé, mí osúmpʊ́ délɔ. Alasin tsukʊlɛ, ɔda wóyítɔ́ ɔdɛ ɪwɪɔsɪn wúun dʊbɪ.”

7Múú Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Néba bɛtsa mʊ ɪlɔ.”

8-9Táme ɔhandɛ amʊ lébláa mʊ ɔbéɛ, “Owíé, mmɔfʊn ání féba mí wóyítɔ́. Fó mʊ́ blɪ asʊankʊ, ɪwɪ bɔ́wa mí osúmpʊ́ amʊ ɔnlɪn. Tsúfé mí é mbʊ ahandɛ akʊ asɪ, ɪsá akɔpʊ́ akʊ é bʊbʊ mí asɪ. Nɛlé ɔnɔ́ mbéɛ amʊ́tɔ́ ɔkʊ ɔnátɪ á, ɔtɛnátí. Ní mbéɛ ɔbá é á, ɔtɛba. Tógyítɔ́á nɛbláa mí osúmpʊ́ mbéɛ ɔbwéɛ á, ɔtɔbwé.”

10Bréá Yesu lónu asʊ́n ánfɪ á, ɔnɔ́ lobwie mʊ, ɔlɛdamlí bláa ahá ámʊ́ú bʊbuo mʊ amʊ, ɔbéɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa, mmɔkʊ́wun ɔhá ání ɔbʊ hógyi kpɔnkpɔntɪ ánfɪ odu Israelfɔtɔ kʊ́ráá kɪ!” 11Ndɛ mlɪ bláa mbéɛ, “Ahá tsɔtsɔɔtsɔ bótsu owí ɔdalɪkpa pʊ́ owí ɔkplíwíékpá ba, betsiá atɔ́ ogyíkpá Bulu iwíegyí ámʊtɔ, amʊ́a anɪ anáin *Abraham, *Isak pʊ́ *Yakob aná bɔ́wa ɪbɪ gyi atɔ́. 12Táme bélɛ Israelfɔ ámʊ́ú tɛkɪ bʊgyi Bulu iwíegyí ámʊtɔ atsiápʊ́ amʊ lé ɪnʊ, tswɪ amʊ́ wá oklúntɔ. lnʊ́ isú mʊ́a kpisíi bʊ nɪ.” 13Múú ɔlɛlabláa ɪsá akɔpʊ́ ɔhandɛ amʊ ɔbéɛ, “Natɪ, ɪbá mʊ́tɔ́ ha fʊ fʊ́ hógyi ɔnɔ́.”

Alɪ bré ámʊtɔ pépéépé osúmpʊ́ amʊ ɪwɪ lɔ́wa mʊ ɔnlɪn.

Alɔpʊ Tsɔtsɔɔtsɔ Tsa

(Marko 1:29-34; Luka 4:38-41)

14Yesu lɔ́yɔ Petro wóyítɔ́. Ɔlɔyɔ á, owísó lakítá Petro mʊ sia tsíhé, ɔda. 15Múú ɔlɛyékɪtá ɔtsɪ ámʊ ɪbɪ. lnʊnʊ owísó amʊ lɔ́kʊsʊ́ mʊsʊ, ɔlɔbwɛ Yesu afɔ́ɔ́tɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Mú ntúpwɛsʋ á, bɔpʋ ahá tsɔtsɔɔtsɔá *ɔŋɛ laláhɛ dɛ́ amʋ́
háan ba Yesu. Ɔlɔtɔí gya ɔŋɛ laláhɛ amʋ, tsá alɔpʋ amʋ fɛ́ɛ́.
17 Ĺnɪ léha asʋ́n ámʋ́ʋ́ *Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ *Yesaia léblí ámʋ
lɛba mʋ́tɔ́. Ɔbɛ́ɛ, “Mʋlétsa anɪ ɪlɔ, tsʋ́ ipian kʋ́sʋ́ anɪsʋ.”

Ahá Áni Bɛɛ Bɔ́bwɛ Yesu Abʋ́opʋ

(Luka 9:57-62)

18 Yesu lówun áni ɔdɔm babomlí mʋ, ɔlɛbláa mʋ *akasípʋ́
amʋ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪha afa Galilea ɔpʋ yɔ mʋ́ ɔbɪn.” 19 Ɪnʋ Mose
mbla osunápʋ́ ɔkʋ lébá mʋ wá, bɛbláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Osunápʋ́,
nóbuo fʋ yɔ́ ɔtínɛgyíɔtínɛá fɔ́yɔ.”
20 Yesu lébláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Awɪá bʋbʋ mbɔ́, mbubwi ɛ́ bʋbʋ
asia, támɛ mí, Nyankpʋsa-Mʋ-Bi ánfɪ mʋ́ mma ɔtínɛá nɔ́pʋ
mí nwun tswɪ.”
21 Ahá ámʋ́ʋ́ bʋbuo mʋ amʋtɔ ɔkʋ lébláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Owíé,
ha mí anyopulá mí sí asa ambobuo fʋ.”
22 Támɛ Yesu lébláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Bobuo mɪ, afʋsi awupʋ́
abʋpula amʋ́ afúli.”

Atsufʋ́ Asɪbá

(Marko 4:35-41; Luka 8:22-25)

23 Yesu lówie ɔklʋntɔ, mʋ akasípʋ́ amʋ ɛ́ bowie buo mʋ.
24 Brɛ́á bɔyɔ́ á, afʋ́ kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ kʋ lɔ́wa tsʋ́ʋn bɪ. Mʋ́
sʋ ntsu dɛda wíé ɔklʋn amʋtɔ, ideklé ɪmɛ, támɛ Yesu mʋ́
da ɔdɛdɪdɪ. 25 Akasípʋ́ amʋ betsinkí mʋ, bláa mʋ bɛɛ, “Anɪ
Wíe lɛ anɪ. Anɪdɛ́ ntsu wie!”
26 Mʋ́ʋ́ ɔlɛfɪtɛ́ amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Ntogyi sʋ́ mlɪdɛ́ ifʋ́ nya alɪ?
Mlɪ hógyi mɔtsɔ́!” Ɪnʋ ɔlɔkʋsʋ́ lɛ́ ɔnɔ́ wa afʋ́ mʋ́a ntsu ámʋ,
ɪnʋ fɛ́ɛ́ lɔlʋá.
27 Ifʋ́ lɛhɪɛ kítá amʋ́, bɛfɪtɛ́ aba bɛɛ, “Nyankpʋsa ɔmɔmʋ
nɪ, afʋ́ mʋ́a ntsu kʋ́ráá tonʋ́ mʋ ɔmɛ alɪ?”

Ɔŋɛ Laláhɛ Gyáa Lɛ Agbedépʋ́ Abanyɔ́tɔ́

(Marko 5:1-20; Luka 8:26-39)

28 Brɛ́á Yesu lówie Galilea ɔpʋ ɔbɪn, Gadarafɔ ɔsʋlʋ́sʋ
á, ayin abanyɔ́ akʋá ɔŋɛ laláhɛ bʋ amʋ́tɔ́ bɛdalɪ tsu afúli

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

opulákpá befia mʊ. Amʊ́ ɪyɪn sʊ ɔhaa tamatálí tsʊn
ɔkpa ámʊsʊ. 29 Ɩnʊnʊ bɔkplʊ́n fɪté Yesu bɛɛ, “Bulu mʊ
Bi, amansʊ igyi? Fɛbá bɛpɪtí anɪ atɔ́ asa Bulu ɪsʊbɪtíbɪ
ɪfʊn?”

30 Mprákuo tsɔtsɔɔtsɔ akʊ bʊdegyí ɪnʊ fʊ́n. 31 Mʊ́ sʊ ɔŋɛ
laláhɛ amʊ bokokóli Yesu bɛɛ, “Ní fégya anɪ lɛ́ ahá ánfɪtɔ
á, ha ayowie mprákuo ánfɪtɔ.”

32 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪyɔ.” Ɩnʊnʊ bɛdalɪ ayin ámʊtɔ
yówie mprákuo ámʊtɔ. Amʊ́ fɛ́ɛ́ bɛsrí kplí okúku kʊ wíé
ɔpʊ amʊtɔ, wúwu.

33 Mprákuo ámʊ akpapʊ́ bɛsrí yɔ́ wúlutɔ, yɛ́bláa ahá
tógyítɔ́á ɪlaba ahá ámʊ́ʊ́ tɛkɪ ɔŋɛ laláhɛ bʊ amʊ́tɔ́ ámʊsʊ.
34 Mʊ́ sʊ wúlu amʊtɔ ahá fɛ́ɛ́ bɛdalɪ ba Yesu wá. Bréá bowun
mʊ a, bokokóli mʊ bɛɛ, ɔdálɪ amʊ́ ɔsʊlʊ́sʊ.

Tsukʊlɛ Osínpʊ Tsa

(Marko 2:1-12; Luka 5:17-26)

9 1 Mʊ́ sʊ Yesu léyinkí wíé ɔklʊntɔ, fá ɔpʊ amʊ yɔ́ wúlu
amʊ́ʊ́ otsie mʊ́tɔ́ ámʊsʊ[e]. 2 Ɩnʊ á, akʊ bɔsʊrá tsukʊlɛ
osínpʊ akpasʊ ba mʊ. Bréá Yesu lówun ání bahɔ mʊ gyi
a, ɔlɛbláa tsukʊlɛ osínpʊ amʊ ɔbɛ́ɛ, “Mí bí, klʊn ɪdí fʊ́ asɪ.
Nasí fʊ́ lakpan kíé fʊ́.”

3 Ɩnʊ Mose *mbla asunápʊ́ akʊá bʊtsie ɪnʊ, bɛblí wá
nwuntɔ bɛɛ, “Oyin ánfɪ labɔ́ mbusuo.”

4 Yesu lɛ́bɪ amʊ́ agywɪɪn. Mʊ́ sʊ ɔlɛfɪté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ntogyi
sʊ́ mlɪdɛ́ ínɪ odu gywɪín? 5 Mɔmʊ bɔ́wa ablílɛ́ dʊn? ‘Nasí
fʊ́ lakpan kíé fʊ́.’ ntɛ́ɛ ‘Kʊsʊ tsu fʊ́ akpa afʊnatɪ?’ 6 Támɛ
ndekléá mlɪbíɪ ání mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ mbʊ túmi ɔyí
ánfɪtɔ sí ahá lakpan kíé amʊ́.” Ɩnʊ ɔlɛbláa tsukʊlɛ osínpʊ
amʊ ɔbɛ́ɛ, “Ndɛ fʊ́ bláa mbɛ́ɛ, kʊsʊ. Tsu fʊ́ akpa afʊnatɪ yɔ
wóyítɔ́!”

7 Ɩnʊ ɔlɔkʊsʊ́ nátí yɔ́ wóyítɔ́. 8 Ɩ́nɪ lɔ́wa amʊ́ fɛ́ɛ́ wánwan,
bɛkanfʊ́ Bulu ání alapʊ́ túmiá igyi alɪ há anyánkpʊ́sa.

---

[e] **9:1** Mʊ wúlu gyí Kapernaum. Kɪ 4:13.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mateo Tı
(Marko 2:13-17; Luka 5:27-32)

9 Bréá Yesu lɔ́pʋ ɔyɔ́ á, olowun *lampóo ɔhɔ́pʋ ɔkʋá bʋtetí mʋ
Mateo tsie lampóo ɔhɔ́kpa. Mʋ́ʋ́ ɔlɛbláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Bobuo mı.”
lnʋnʋ Mateo lɔ́kʋsʋ́ buo mʋ.
10 Mateo létı Yesu mʋa mʋ akasípʋ́ atɔ́ ogyíkpá mʋ wóyítɔ́.
Lampóo ahɔ́pʋ pʋ́ lakpan abwɛpʋ́ tsɔtsɔɔtsɔ bɛba atɔ́ ámʋ
ogyíkpá. 11 *Farisifɔ ámʋ benya wun amʋ́ alı, bɛfıté mʋ
akasípʋ́ amʋ bɛɛ, “Ntogyi sʋ́ mlı osunápʋ́ mʋa ahá ánfı
odu bʋtɔwá ıbı gyi atɔ́?”
12 Yesu lónu asʋ́n ánfı, ɔlɛbláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Alɔpʋ léhián ılɔ
ɔtsapʋ́, megyí ahá ání ıwı bʋ amʋ́ ɔnlın. 13 Mlıyɔ amlıyɛfıté
Bulu asʋ́n ánfı bɔwanlín tswı anfı ası. Bɛɛ, ‘Nwewʋ́un
ntekle, megyí igyíha.’ Mmɛba aha wankláán ɔtıkpá, lakpan
abwɛpʋ́ ɔtıkpá nɛba.”

Ɔnɔ́klí lwı Asʋn Fıtéhé
(Marko 2:18-22; Luka 5:33-39)

14 Ɛkɛ ɔkʋ Asʋ́ Ɔbɔpʋ́ Yohane akasípʋ́ bɛba Yesu wá
bɛfıté mʋ bɛɛ, “Ntogyi sʋ́ anıa Farisifɔ *anıtɛklí ɔnɔ́, támɛ
fʋ́ akasípʋ́ mʋ́ bʋtamaklí ɔnɔ́?”
15 Yesu lɛ́lɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔtsı ɔkpaínpʋ́ anyawíeá bʋbʋ mʋ
wá bégyi awırehɔ? Ɛkɛkɛɛkɛ! Támɛ ɛkɛ kʋ béba ání békpa
ɔká otsiápʋ amʋ nátí sí amʋ́. Alı nkɛ ámʋtɔ béklí ɔnɔ́ ní.”
16 “Ɔhaa tamapʋ́ tati pɔpwɛ tan tati dada. Tsʋ́fé tati pɔpwɛ
amʋ békpıkpíı tsií dáda amʋ kʋ lɛ́, há ɔtánkpa ınʋ bélatéí
tsía. 17 Alı kén bʋtamapʋ́ nta pɔpwɛ wá ɔwʋlʋ́-kpákpá
kɛntɛ wuhétɔ́ ní. Nta pɔpwɛ amʋ ibófu fá kɛntɛ amʋ, tsítsá,
ibéyintá kɛntɛ amʋ é. Ínı sʋ ɔwʋlʋ́-kpákpá kɛntɛ pɔpwɛtɔ
bʋ́tɔpʋ́ nta pɔpwɛ wá, ménı mʋ́ anyɔ ámʋ fɛ́ɛ́ bétsiá.”

Ɔhandɛ Ɔkʋ Mʋ Bi Mʋa Ɔtsı Ɔkʋ Ilɔ Tsa
(Marko 5:21-43; Luka 8:40-56)

18 Bréá Yesu détɔí á, Yudafɔ *ofíakpa ɔhandɛ ɔkʋ léba
bɛda akpawunu mʋ ayabitɔ, kókóli mʋ ɔbɛ́ɛ, “Mí bí tsíhé

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lawú séséésési, támɛ ba afʊbɔpʊ ɪbɪ dɪnka mʊsʊ onya nkpa.”

19 Mú sʊ Yesu lɔ́kʊsú, mʊa mʊ akasípú bobuo ɔhandɛ amʊ.

20 Ɔtsɪ ɔkʊá obugya dɛ mʊ wʊlí nfí dúanyɔ ní lɔ́tsʊn yɔ Yesu ɔma, pú ɪbɪ da mʊ tati osiebí. 21 Tsúfé ɔlɛblí wá mʊ nwuntɔ ɔbɛ́ɛ, “Ní nɔpú ɪbɪ da mʊ tati kpán á, ɪlɔ bési mí.”

22 Yesu lédamlí kɪ mʊ, bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mí bí, klʊn ɪdí fú asɪ. Fú hógyi latsá fú ɪlɔ.” Ɪnʊnʊ ɔtsɪ ámʊ ɪwɪ lɔ́wa mʊ ɔnlɪn.

23 Bréá olowie ɔhandɛ amʊ wóyítɔ́ a, olowun ɪkpɛ afʊlípú, nú awɪrɛhɔ agyípú amʊ okitikíti. 24 Olegya amú ɔbɛ́ɛ, “Mlɪdalɪ nfɪ! Otsibi amʊ mɔ́kúwú, dɪdí ɔdɛ.” Ahá ámʊ bɔmɔsí mʊ. 25 Bréá amú fɛ́ɛ́ bɛdalɪ ba wunsɪnésú a, Yesu lébitíwíé obu ámúú otsibi amʊ da mútɔ́ ámʊtɔ yɛ́kɪtá mʊ ɪbɪ, ɔlɔkʊsú. 26 Asún ánfɪ léklɛí wá ɔmá ámʊtɔ fɛ́ɛ́.

Ansibi Abwiepú ɪlɔ Tsa

27 Yesu lédalɪ ɔyɔ́ á, ansibi abwiepú abanyɔ́ akʊ bobuo mʊ, bʊdɛ okitikíti sʊrá kpólí mʊ bɛɛ, “Owíe *Dawid mʊ na, wun anɪ nwɛ!”

28 Bréá olowie wóyítɔ́ a, ansibi abwiepú ámʊ bɛba mʊ wá. Yesu léfɪté amú ɔbɛ́ɛ, “Mlɪlahogyi mlɪaa, nétalí há mlɪ ansíbi bóbwií?”

Bɛlɛ mú ɔnɔ́ bɛɛ, “Anɪ Wíé, Ee!”

29 Múú ɔlɔpʊ ɪbɪ dada amú ansíbi, bláa amú ɔbɛ́ɛ, “Ɪbá mútɔ́ ha mlɪ, mlɪ hógyi ɔnɔ́.” 30 Ɪnʊ bɔwa atɔ́ wun bɪ. Yesu léda amú ɔlá ɔbɛ́ɛ, bʊmábláa ɔhaa.

31 Támɛ bréá bɛdalɪ bɔyɔ́ á, bɛda mʊ ɔkan ɔmá ámʊ fɛ́ɛ́tɔ́.

Omúmu ɪlɔ Tsa

32 Benya nátí alɪ, bɔpʊ oyin ɔkʊá *ɔŋɛ laláhɛ bʊ mʊtɔ, sʊ alatɔ́ omúmu ba Yesu. 33 Olenya gya ɔŋɛ laláhɛ amʊ lé oyin ámʊtɔ alɪ, ɔlɔwa tɔí bɪ. Ahá ámʊ fɛ́ɛ́ bowun, sʊ ɔnɔ́ lobwie amú. Mú sʊ bɛblí bɛɛ, “Anɪmɔ́kúwun ínɪ odu Israelfɔtɔ kɪ!”

34 Farisifɔ ámʊ bɛblí bɛɛ, “Ɔŋɛ laláhɛ owíe túmi ɔdɛpʊgya ɔŋɛ laláhɛ lé ahátɔ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ahá Nwewúun

35 Yesu léki awúlu pú nkuda fɛ́ɛ́ asɪ, súná atɔ́ Yudafɔ
ofíakpa. Ɔlɛda Bulu iwíegyí ámʊ ɪwɪ *asʊn wankláán ɔkan.
Ɔlɛtsa ɪlɔ kugyíkʊ fɛ́ɛ́. 36 Brɛ́á olowun ɔdɔm amʊ a, amʊ́
asʊ́n lɔ́wa mʊ nwɛ. Bʊgyi fɛ́ akúfa ání bʊma ɔkpapʊ́, tsúfɛ́
asʊ́n dɛ amʊ́ háan, bʊma tɔtɔ bwɛtɔ́. 37 Mʊ́ sʊ ɔlɛbláa mʊ
akasípʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Atɔ kpɔtíhɛ́ amʊ ɪtsɔ, táme mʊ́ akpɔtípʊ́
bʊmɔtsɔ́. 38 Mʊ́ sʊ mlɪkokoli ndɔ mʊ wie, ɔwa atɔ́ akpɔtípʊ́
tsɔtsɔ abʊba bɔkpɔtí atɔ́ ámʊ."

Akasípʊ́ Amʊ Adá
(Marko 3:13-19; Luka 6:12-16, 9:1-6)

10 1 Yesu létɪ mʊ *akasípʊ́ dúanyɔ ámʊ, ɔlɛha amʊ́ túmi
ání bʊgyíi ɔŋɛ laláhɛsʊ. Bʊgyáa amʊ́ lɛ ahátɔ, abʊtsa
ɪlɔ mʊ́a ɪwɪɔsɪn kugyíkʊ. 2 *Sumbí ayɔpʊ́ dúanyɔ ámʊ adá
ní: Ogyankpapʊ gyí Simon ání bʊtɛtí mʊ Petro mʊa mʊ pio
Andrea. Yakobo mʊa mʊ pio Yohane ání bʊgyi Sebedeo abí;
3 Filipo, Bartolomeo, Toma, *lampóo ɔhɔ́pʊ Mateo, Alfeo
mʊ bi Yakobo, Tadeo, 4 Simon ání ogyi ɪwɪsʊtsiá adunkápʊ́
ɔpasuatɔ ɔha pʊ́ Yuda Iskariot ání ɔlɛlɛ Yesu há.

Akasípʊ́ Dúanyɔ Ámʊ Sumbíwa
(Marko 6:7-13; Luka 9:1-6)

5 Ɔlɔwa *sumbí ayɔpʊ́ dúanyɔ ámʊ sísí, wá mbla há amʊ́
ɔbɛ́ɛ, "Mlɪmáyɔ ahá ání bʊmegyí *Yudafɔ ɔsʊlʊ́ʊ pʊ́ *Samariafɔ
awúlu kʊkʊsʊ. 6 Mboún mlɪyɔ Israelfɔ wá. Bʊgyi fɛ́ akúfa ání
bafwí. 7 Ní mlɔyɔ́ á, mlɪda asʊ́n ámʊ ɔkan mlɪaa, 'Bulu iwíegyí
amʊ lawíé wóyí tá.' 8 Mlɪtsa ɪlɔ, amlɪtsinki afúli. Mlɪtsa *ɪlɔ
pɛpɛ alɔpʊ́, amlɪgya ɔŋɛ laláhɛ lɛ ahátɔ. Mlɪmáhɔ amʊ́ tɔtɔ.
Mlɪbwɛ mʊ́ pʊkie amʊ́, fɛ́ alɪá napʊ́kíé mlɪ. 9 Mlɪmátsu sika
kʊkʊʊkʊ wá mlɪ akɛntɛtɔ. 10 Mlɪmátsu akpankogyo ání mlɔ́pʊ
atɔ́ wá mʊ́tɔ́ há ɔkpa ámʊ tu. Mlɪmátsu atadɪɛ nyɔɔsɪ, ntʊkʊta
pʊ́ oyi yiáhɛ́. Tsúfɛ́ agyʊ́má ɔyɔpʊ́ bʊtɛhá atogyihɛ.
11 "Ní mlɔyɔ́swɪí wúlu kugyíkʊsʊ á, mlɪdunka ɔha
wankláán, amlɪswɪu mʊ wá. Mlɪtsia ɪnʊ kpɛfʊn ɛkɛá mlɛ́natí.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12-13 Ní mlowíé wóyítɔ́ ɪnʊ á, mlɪha amʊ́ itsiá mlɪaa, ‘Bulu
ɔhá mlɪ iwilwii.’ Ní wóyí ámʊtɔfɔ bɔhɔ mlɪ á, mlɪ oyúla
amʊ isín amʊ́sʊ́. Támɛ ní bʊmɔhɔ mlɪ á, mʊ́mʊ́ mlɪ oyúla
amʊ ɪsánki ba mlɪsʊ. 14 Ní bʊmɔhɔ mlɪ, ntɛ́ɛ nú mlɪ asʊ́n á,
mlɪdalɪ wóyí ntɛ́ɛ wúlu amʊtɔ, amlɪkpakpa mlɪ ayabitɔ-ɪsɪ
wʊlɪ ɪnʊ. 15 Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Bulu ɔbɛ́bɪtí amʊ́
ɪsʊ dʊn Sodom mʊ́a Gomorafɔ mʊ asʊ́n ogyíké amʊ.”

Ɩwɪɔsɪn Ání Ɩbɛ́ba Sumbí Ayɔpʊ́ Ámʊsʊ
(Marko 13:9-13; Luka 21:12-17)

16 Ɔlɛtrá bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪbɪ ání ndɛ mlɪ wa fɛ́ akúfa ání
bɔyɔ́ nkpatakutɔ. Mlɪfwifwi ansí fɛ́ awɔ, amlɪha mlɪ ɪwɪ ɪtɪn
fɛ́ abrɔ́dʊma. 17 Mlɪkɪ mlɪ ɪwɪ wankláán anyánkpʊ́sasʊ. Tsʊ́fɛ́
bɛ́kɪtá mlɪ ya asʊ́n ogyíkpá, nwɛ́n mlɪ atɔ́ amʊ́ *ofíakpa.
18 Mí sʊ bɛ́kpa mlɪ ya ɔmásʊ́ agyípʊ́ pʊ́ awíe ansítɔ́, ménɪ
mlégyi mí ɪwɪ adánsɪɛ súná amʊ́a ɔmátɔ́fɔ. 19 Ní bɛkítá mlɪ
ya a, mlɪmágywíɪn asʊ́n ání mlɛ́blí pʊ́ alɪá mlɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́.
Bɔ́pʊ asʊ́n ání mlɛ́blí bré ámʊtɔ wá mlɪ ɔnɔ́. 20 Tsʊ́fɛ́ megyí
mlɪ ɔbɔ́tɔí. Mlɪ Sí Ɔŋɛ́ ámʊ ɔbɔ́tɔí tsʊn mlɪsʊ.
21 “Apíó bɛ́lɛ amʊ́ apíó há lowu. Abí así bɛ́lɛ amʊ́ abí há.
Abí ɛ́ bɔ́kʊsʊ́ líí amʊ́ akwɪípʊ́sʊ, há bɔ́mɔ amʊ́. 22 Mí sʊ ahá
fɛ́ɛ́ bólu mlɪ, támɛ ní mlɛ́talí wá klʊn líí kínkíínkín yɔ́fʊn
mʊ́ ɔnɔ́mɔ á, Bulu ɔbɔ́hɔ mlɪ nkpa. 23 Ní bʊdɪn mlɪsʊ wúlu
kʊtɔ á, mlɪsrɪ yɔ wúlu bámbátɔ́. Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa.
Mlɪméeki Israel awúlu amʊ fɛ́ɛ́sʊ́ tá asa mí, Nyankpʊsa-
Mʊ-Bi ánfɪ néyinkí ba.
24 “Okasípʊ́ tamadʊn mʊ osunápʊ́. Osúmpʊ́ ɛ́ tamadʊn mʊ
wie. 25 Ɩbɔ́wa alɛ́ ní ɔkasípʊ́ ɔbɔ́bwɛ fɛ́ mʊ osunápʊ́, osúmpʊ́
ɛ́ ɔbɔ́bwɛ fɛ́ mʊ wie. Ní batálí bʊdɛ wóyí mʊ wie amʊ tɪ
bɛɛ, ‘Ɔbʊnsám’ ntɛ́ɛ ‘*Beelsebul’ a, mʊ́mʊ́ ɪda laláhɛ mɔmʊ
bʊmɔ́ɔpʊtí mʊ wóyítɔ́ atsiápʊ́ mʊ́?

Ɔhá Ání Abénya Ifú
(Luka 12:2-7)

26 “Támɛ mlɪmánya ifú. Tɔtɔ má ɪnʊá babun atɔ́ mʊ́sʊ́ ání
bʊmóobwií mʊ́sʊ́. Tógyítɔ́ ɛ́ ma ɪnʊá ileŋaín ání ɪméɛlɪn

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔwan. 27Ní nɛlɛ́ atɔ́ súná mlı onyé á, mlıkplʊn blı mʊ́ ɔpa.
Mlıda asʊ́n ání nɛ́bláa mlı nklobítɔ ɛ́ ɔkan. 28Mlımánya
nyankpʊsa ifú. Ɔbɛ́talí mɔ́ mlı ɔyʊlʊ́ʊ, táme ɔmɛ́ɛtalí mɔ́
mlı ɔkláa. Mboún ɔhá ání mlınyá ifú gyí Bulu. Mʊ ɔbɛ́talí
yíntá ɔyʊlʊ́ʊ mʊ́a ɔkláa amʊ fɛ́ɛ ısʊbıtí ogyá ání ıtamaduntɔ.
29Megyí káplɛ bʊtɛfɛ́ akénsire anyɔ kɛ́kɛ́? Táme amʊ́tɔ́
ɔkʊkʊ tamakpádá ɔsʊlʊ́tɔ ání mlı Sí ámʊ méyín mʊ́ ıwı.
30Tsúfɛ́ Bulu yin mlı nwunsʊ-imi kʊ́ráá klátɔ. 31Mʊ́ sʊ
mlımánya ifú, tsúfɛ́ mlıbʊ ibíá dʊn akénsire tsɔtsɔɔtsɔ.”

Adánsıegyí Pʊ́ Asʊ́nkiná

(Luka 12:8-9)

32“Ní ɔkʊ létalí gyi mí ıwı adánsıe ahátɔ á, mí ɛ́ négyi
mʊ ıwı adánsıe súná mí Sí ɔsʊ́sʊ́. 33Táme ní ɔkʊ lékiná mí
ahátɔ á, mí ɛ́ nékiná mʊ mí Sí ansítɔ́ ɔsʊ́sʊ́.

Ipian Yesu Lɔ́pʊba, Megyí Iwilwii

(Luka 12:51-53; 14:26-27)

34“ʅmábwɛ mlı fɛ́ iwilwii nɔpʊba ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ. Megyí
iwilwii, mboún ɔdayí ıya anyɔ nɔpʊba. 35Tsúfɛ́ abi yinhɛ́
mʊ́a amʊ́ así nsınɛ́ béyintá. Abi tsıhɛ́ mʊ́a amʊ́ ayín ɛ́ nsınɛ́
béyintá. Osia tsıhɛ́ mʊ́a mʊ sia tsíhɛ́nyɔ ɛ́ nsınɛ́ béyintá.
36Ɔha alupʊ́ bótsu mʊ wóyítɔ́.
37“Ɔhá ání ɔtɔdwɛ́ mʊ sı ntɛɛ mʊ yin dʊn mı mɔ́fʊn ání
ɔbɔ́bwɛ mí ɔkasípʊ́. Ɔhá ání ɔtɔdwɛ́ mʊ bi tsíhɛ́, ntɛɛ mʊ
bi yínhɛ́ dʊn mı ɛ́ mɔ́fʊn ání ɔbɔ́bwɛ mí ɔkasípʊ́. 38Ɔhá
ání omotsu mʊ *oyikpalíhɛ bobuo mı ɛ́ mɔ́fʊn ání ɔbɔ́bwɛ
mí ɔkasípʊ́. 39Ní ɔkʊ lɛ́prı mʊ nkpa á, ɔbɔ́hʊlíı mʊ́. Ní ɔkʊ ɛ́
lɔ́hʊlíı mʊ nkpa mí sʊ á, obénya mʊ́.

Yilébwɛ ʅwı ʅkɔká

(Marko 9:41)

40“Ɔhá ání ɔlɔhɔ mlı lahɔ mı. Ní ɔkʊ lɔ́hɔ mı ɛ́ á, alahɔ
mí Sí ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí ámʊ. 41Ní fɔhɔ *Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ɔfɔ́
á, Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ oyʊ́la fénya. Ɔhá ání ɔlɔhɔ yilé ɔbwɛpʊ́
ɛ́ ɔfɔ́ obénya yilé ɔbwɛpʊ́ oyʊ́la. 42Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔhagyíɔha ání ɔlɛha mí *akasípútɔ ɔkʋsʋ kúráá ntsu-owebi ɔbɔ olonu a, ɔmɔ́ɔhʋlíı mʋ ıpán.”

Yesu Mʋa Asú Ɔbɔpú Yohane

(Luka 7:18-35)

11 1Bréá Yesu lɔ́pʋ agyúmá ánfı wá mʋ akasípú dúanyɔ ámʋ ıbıtɔ tá á, ɔlɔyɔ yéki Galilea awúlusʋ, súná ahá atɔ́, dá asún ámʋ é ɔkan.

2-3Asú Ɔbɔpú Yohane da obu, olonu *Kristo bwɛhé. Mú sʋ ɔlɔwa mʋ akasípú abanyɔ́ sísí Yesu ɔbéɛ, bʋyéfıté mʋ bɛɛ, “Fúgyí ɔhá ámúú ɔbéba amʋ nı, ntéɛ akíı ɔha bambá ɔkpa?”

4Yesu lébláa amú ɔbéɛ, “Mlıyinki yɛbláa Yohane asún ání mlılabonu pú atɔ́á mlılabowun. 5Mlılabowun ání ansibi abwiepú bʋdɛ atɔ́ wun, abɔ bʋna. *Ɩlɔ pɛpɛ alɔpú ıwı dɛplíı. Ɩsʋ atínpʋ bʋdɛ asún nu. Afúli bʋdetsinkí, ahiánfɔ é bʋdɛ *asʋn wankláán ámʋ nu. 6Bulu obóyulá ɔhá ání mí bwɛhé mɔkʋsʋ líí mʋsʋ.”

7Bréá Yohane akasípú ámʋ beyinkí bɔyɔ́ á, Yesu lɔ́wa tɔí tsú Yohane ıwı súná ɔdɔm amʋ bı. Ɔbéɛ, “Bréá mlılédalı yɔ *dimbísú ınʋ á, ntɔ ɔkíkpa mlılɔ́yɔ? Fıtáa ání afú dɛ mú tsʋʋn lóó? Ɛkɛkɛɛkɛ! 8Ní megyí mú á, ntɔ kóún ɔkíkpa mlılɔ́yɔ? Ɔhá ání ɔdıdí ntsrim? Ɛkɛkɛɛkɛ! Awíe wóyí atati ámʋ odu adıdápú bʋtetsíá. 9Mlıbla mı! Bulu ɔnɔ́sú ɔtɔípú mlılédalı yékı? Ee, Yohane nı. Ɔdʋn Bulu ɔnɔ́sú ɔtɔípú. 10Mʋ ıwı asún Bulu léblí bɔwanlín mú tswı bɛɛ, ‘Kı, ndɛ obí wa gya fʋ nkpá. Mʋ ɔbéla ɔkpa há fʋ ní.’ 11Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa mbéɛ, ɔhagyíɔha ání ɔha tsıhé lakɛn kwıí mɔ́fʋn Asú Ɔbɔpú Yohane, támɛ mʋ é ɔmɔfʋn Bulu iwíegyí ámʋtɔ ɔkʋsʋ kúráá. 12Tsú Yohane brésú bɔtʋ ndɛ á, ahá bʋdɛ Bulu iwíegyí ámʋ prıı ɔwʋnlínsʋ́. Awʋnlínpʋ́ bʋdɛ mú prıı. 13Tsúfé Bulu ɔnɔ́sú atɔípú amʋ pú Mose Mbla ámʋ bɔfʋn Yohanesʋ féé bɔtɔí tsú Bulu iwíegyí ámʋ ıwı. 14Ní mlɔ́hɔ asún ámʋ gyi a, múmú mlébı ání mʋgyí *Elia. Mʋ ɔbéba nı. 15Ɔhá ání ɔbʋ asʋ onúu.

16“Séi ánfı á, amɛndı nɔ́pʋ ndɛmba-abí ánfı kápú? Bʋgyi fé nyebíá bʋtsie dınsʋ bʋdɛ aba kpolí, 17blí bɛɛ, ‘Anılapléí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ansigyísú, mlımétsa. Mú sʊ anılalá wá awırɛhɔ ılʊ, támɛ
mlımósu.' 18Mlıgyí fɛ́ nyebí ánfı, tsúfɛ́ Yohane lɛ́ba á,
oletsiá klí ɔnɔ́, omonu ntá, támɛ mlıaa, 'Ɔŋɛ laláhɛ bʊ mʊtɔ!'
19Támɛ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı mú naba ndɛ atɔ́ gyí, ndɛ
ntá núu. Mú ɛ́ mlıaa, 'Mlıkı opotsuapʊ pú nta ɔbʊpú, lakpan
abwɛpú pú *lampóo ahɔ́pʊ onyawíe.' Támɛ Bulu ɔha tsiátɔ́
tɛlɛ́ mʊ nyánsa ɔwan."

Ahá Ání Bʊmɛdamlí Klʊntɔ Asúngyí

(Luka 10:13-15)

20Yesu lɔ́pʊ ɔblɔ́ tɔ́í tsú awúlu akʊ ıwı. Awúlu amʊá
ɔlɔbwɛ ofúla akpɔnkpɔntı mʊ́tɔ́, támɛ bʊmɛdamlí klʊntɔ
ámʊ. 21Ɔbɛ́ɛ, "Korasinfɔ, mlıgyɔwı. Betsaidafɔ, mlıgyɔwı
ní. Ní Tiro pú Sidon awúlu laláhɛ amʊtɔ nɔbwɛ ofúla
akpɔnkpɔntı ánfı nɔbwɛ mlıtɔ á, tɛkı bɛdamlí klʊntɔ
dodoodo. Tɛkı bʊda akpekpetɔ, bakpá nsúó wá nwuntɔ
púsúná ání badámlí klʊntɔ. 22Mlıbı ání Bulu ɔbɛ́bıtí mlı ısʊ
mʊ asʊ́n ogyíkɛ́ dʊn Tiro mʊ́a Sidonfɔ. 23Mlı Kapernaumfɔ,
mlıdéklé mlıaa mlótsu ıwı fʊ́á alıı yɔ́wɔ ɔsʊ́sʊ́? Ɛkɛkɛɛkɛ!
Bulu ɔbɛ́ba mlı ası yówie afúlitɔ. Tsúfɛ́ ní Sodom wúlutɔ
nɔbwɛ ofúla akpɔnkpɔntı ánfı odu á, tɛkı wúlu amʊ ıtráa
bʊ ınʊ bɔtʊ ndɛ. 24Mlıkaın ání Bulu obówun Sodomfɔ nwɛ
asʊ́n ogyíkɛ́ amʊ dʊn mlı."

Mlıbɛda Ɔkpʊ́nʊ́ Mí Wá

(Luka 10:21-22)

25Alı brɛ́ ámʊtɔ á, Yesu lɔ́bɔ mpáı blí ɔbɛ́ɛ, "Mí Sí, ɔsʊ́
mʊa ası Owíé! Nɛdá fʊ́ ıpán ání falɛ́ tɔ́á fɔpʊŋáín anyansapʊ
pú asʊ́n abıpʊ́ ɔwan súná ahá ání bʊmeyín ɔlala, bʊgyi fɛ́
nyebí. 26Ee, Mí Sí! Alí fʊdeklé fɛɛ ıbá mʊ́tɔ́ ní."
27"Mí Sí lɔ́pʊ tógyítɔ́ wá mí ıbıtɔ. Ɔhaa méyín Obí ámʊ,
nkétı Ɔsí ámʊ nkʊlɛ. Ɔhaa méyín Ɔsí ámʊ ɛ́, nkétı Obí ámʊ
pú ɔhá ání Obí ámʊ latsúlá ání ɔbɛ́lɛ mʊ súná mʊ."
28"Mlıba mí wá, mlı ahá ání ılapían mlı, mlı atɔ sʊráhɛ́
dɛ mlı dʊ́ʊn. Néha mléda ɔkpʊ́nʊ́. 29Mlıba ıwıası ha mı,
amlısuan mı, tsúfɛ́ nɛba ıwıası, nolwií, ménı mlénya iwilwii.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Tsúfé mí wá tsiá bʊ atsiálé. Mí atɔ sʊráhé é mɔ́ɔdʊn mlı
sʊrá."

Ɔkpʊ́nʊ́ Ɔdaké Mʊ Wie
(Marko 2:23-28; Luka 6:1-5)

12 1 Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ bɔtsʊn ayó ndɔ kʊtɔ *ɔkpʊ́nʊ́
ɔdaké. Akʊ́n dɛ akasípʊ́ amʊ, sʊ bɔpʊsáa ayó ámʊ
kʊ wí. 2 Farisifɔ akʊ bowun amʊ́, bɛbláa Yesu bɛɛ, "Kı, fʊ́
akasípʊ́ amʊ bʊdɛ tɔ́á mbla mɛha ɔkpa bwɛ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké!"
3 Yesu léfıté amʊ́ ɔbéɛ, "Mlımɔ́kʊ́kla nu tɔ́á Owíe *Dawid
lɔ́bwɛ bréá akʊ́n dɛ mʊa mʊ abʊ́opʊ kı? 4 Olebitíwíé Bulu
osʊ́mkpa yótsu bodobodoá bapʊ́há Bulu igyí ba, mʊa
mʊ abʊ́opʊ amʊ begyi. Bulu igyí ahapʊ́ nkʊlɛ bɛha ɔkpa,
bʊtegyi alı bodobodo amʊ. 5 Mlılakla Mose Mbla, nʊ́ ání
Bulu igyí ahapʊ́ ámʊ bʊtɔyɔ́ agyʊ́má *Bulu ɔtswɛ́kpa ınʊ
ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké, támɛ bʊtamahá amʊ́ ıpɔ́n. 6 Ndɛ mlı bláa
mbéɛ, ɔhá ání ɔdʊn Bulu ɔtswɛ́kpa amʊ bʊ́ʊ nfı á. 7 Bulu
asʊ́n lɛblí ɔbéɛ, 'Nwewúun ntekle, megyí igyíha.' Ní mlıyin
mʊ́ ası á, tɛkı mlımɛ́ɛha ahá ánfı amʊ́ asʊ́n da ɔkpa ánfı
ıpɔ́n. 8 Tsúfé mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı gyí ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké
mʊ wie nı."

Ilɔtsa Ɔkpʊ́nʊ́ Ɔdaké
(Marko 3:1-6; Luka 6:6-11)

9 Yesu lénatí ınʊ, ɔlɔyɔ Yudafɔ ofíakpa. 10 Olowun oyin
ɔkʊá mʊ ıbı kʊlɛ lawʊ́ ınʊ. Farisifɔ ámʊ bʊdɛ Yesu téɛ. Mʊ́
sʊ bɛfıté mʊ bɛɛ, "Mbla lɛha ɔkpa ání bʊtsáa ılɔ *ɔkpʊ́nʊ́
ɔdaké?"
11 Mʊ́ʊ́ Yesu léfıté amʊ́ ɔbéɛ, "Ní mlıtɔ ɔkʊ bʊ kufa,
alakpádá wíé ibʊ́ntɔ́ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké á, ɔméɛlɛ mʊ? 12 Yéɛ
nyankpʊsa bʊ labi dʊn kufa a? Mʊ́ sʊ mbla lɛha ɔkpa ání
ɔha ɔbɔ́bwɛ yilé ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké." 13 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa oyin ámʊ́ʊ́
mʊ ıbı lawʊ́ ámʊ ɔbéɛ, "Tınkı fʊ́ ıbı amʊ."
Olenya tínkí mʊ́ alı pé, ɔŋé lowie mʊ́tɔ́ fé nyɔɔsı amʊ.
14 Támɛ mʊ́ ó á, Farisifɔ ámʊ bɛdalı yékıtá agywıın alıá
bɔ́bwɛ bɔ́mɔ Yesu.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Osúmbi Áni Bulu Lélɛ

15 Yesu lébɪ amú agywɪɪn. Mú sʊ ɔlɛnatí ɪnʊ. Ɔdɔm bobuo
mʊ, ɔlɛtsa amútɔ́ alɔpʊ féé ɪlɔ. 16 Múú ɔlɛda amú ɔlá ɔbéɛ,
bʊmáha ahá abʊbɪ mʊ. 17 Ínɪ léha asún ámúú Bulu ɔnɔ́sú
ɔtɔípú *Yesaia léblí yáí ámʊ léba mútɔ́ ní. 18 Ɔbéɛ,
"Kɪ, mí osúmpúá nalé ní.
Ntɔdwé mʊ, mɪ ansí tegyi mʊ ɪwɪ.
Nɔ́pʊ mí Ɔŋɛ Wankíhé wá mʊtɔ.
Ɔbébláa ɔmátɔ́fɔ ɔbéɛ, 'négyi amú asún
ɔnɔkwalɪsʊ.'
19 Oméegyi nwéɛn, ɔmɔ́ɔkplún.
Ɔhaa móonu mʊ ɔnɔ́ brɔnʊsʊ.
20 Obénya klʊn há ahá áni amú hógyi ɔnɔ́ ma ɔnlɪn,
bábwé fé oyíá ɪlatá bia tá.
Ɔbɔ́wa awɪtɔlɛ há ahá áni bʊma ɔwʊnlín,
bábwé fé ɔkandíɛá nfɔ latá mútɔ́,
yɔ́fʊn bréá bébɪ áni ntegyi asún ɔnɔkwalɪsʊ.
21 Ahá áni bʊmegyí Yudafɔ bɔ́pʊ ansí dínká mʊsʊ."

Yesu Mʊa Beelsebul

(Marko 3:20-30; Luka 11:14-23)

22 Ɩnʊ bɔpʊ oyin ɔkʊ ba Yesu, ɔŋɛ laláhɛ bʊ mʊtɔ. Mú sʊ
ɪlɛha mʊ ansíbi lobwie; álatɔ́ omúmu é. Yesu létsa mʊ ɪlɔ,
ɔdɛ atɔ́ wúun, ɔdɛtɔí é. 23 Ɔnɔ́ lobwie ahá ámʊ féé, bɛfɪté
bɛɛ, "Megyí Dawid mʊ na ámʊ nɪ?"
24 Táme Farisifɔ ámʊ bonu asún ánfɪ á, bɛblí bɛɛ, "Ɔŋɛ
laláhɛ owíe *Beelsebul túmi ɔ́dɛpʊgya ɔŋɛ laláhɛ lé ahátɔ."
25 Yesu lébɪ amú agywɪɪn. Mú sʊ ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, "Iwíe
ogyíkpá áni ɪlaye anyɔ, bʊdɛ aba kɔ bédɪda. Alɪ kén wúlu
ntéɛ wóyí oduá mútɔ́ atsiápú bʊdɛ aba kɔ é itobwíé ní. 26 Mú
sʊ ní Ɔbʊnsám dé mʊ ɪwɪ gyáa a, mʊ iwíegyí bédɪda. 27 Ní
Beelsebul túmi ndɛpʊgya ɔŋɛ laláhɛ lé ahátɔ á, múmú ma
túmi mlɪ abí é bʊdɛpʊgya ɔŋɛ laláhɛ lé ahátɔ? Mlɪ abí ámʊ
onutó obégyi mlɪ asún. 28 Táme ínıá Bulu Ɔŋé ndɛpʊgya ɔŋɛ
laláhɛ sʊ á, mlɪbɪ áni Bulu iwíegyí ámʊ laba mlɪ wá dodo."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Ɔhaa méɛtalí wíé ɔwʋnlínpʋ́ wóyítɔ́ yɔ́kʋlá mʋ atɔ́,
nkétɪ alagyankpá kíklɪ mʋ tswɪ, asa ɔbɛ́talí kʋ́lá mʋ atɔ́ fɛ́ɛ́.
30 Ɔhá ání omobuo mɪ dɛ́ mí lu. Ɔhá ání ɔmɛdɛ́ mí
tsa akpa ahá ba Bulu ɛ́ dɛ́ amʋ́ gyáa tɛía mɪ. 31 Ɪ́nɪ sʋ
ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Bulu obési ahá lakpan pʋ́ abususʋ
kugyíkʋ kíé amʋ́. Támɛ ní ɔkʋ ɔblí *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʋ
ɪwɪ abususʋ a, Bulu méesikíé mʋ ɛkɛkɛɛkɛ. 32 Ní ɔkʋ léblí
mí, Nyankpʋsa-Mʋ-Bi ánfɪ ɛ́ ɪwɪ asʋn laláhɛ a, Bulu ɔbɛ́talí
sikíé mʋ. Támɛ ní ɔkʋ léblí Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʋ ɪwɪ asʋn
laláhɛ mʋ́ á, Bulu méesikíé ɔhá ámʋ ndɛ ɔyɪ kɛhɛ, ntɛ́ɛ
brɛ́ ámʋ́ʋ́ ɪbá ámʋtɔ.

Tsiátɔ́ Itsú ɪklʋntɔ

(Luka 6:43-45)

33 Oyí abí bʋtɔpʋ́bí mʋ́. Oyi wankláán toswíé abi
wankláán. Oyi laláhɛ ɛ́ toswíé abi laláhɛ. 34 Mlɪ awɔ abí-
aná! Nkálɪ mlɪ aha laláhɛ mlɛ́talí blí asʋn wankláán? Tsúfɛ́
tɔ́á ɪdʋn ɔha klʋn a, mʋ́tɛ́dálɪ tsu mʋ ɔnɔ́. 35 Ɔha wankláán
tɛblí asʋn wankláán tsú mʋ klʋntɔ, ɔha laláhɛ ɛ́ tɛblí asʋn
laláhɛ tsú mʋ klʋntɔ.
36 Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ɔhagyíɔha ɔbɛ́lɛ asʋn laláhɛ
kugyíkʋá ɔlɛblí ɔnɔ́ Bulu asʋ́n ogyíkɛ́ amʋ. 37 Tsúfɛ́ ɔha
asʋn blíhɛ́ Bulu ɔbɔ́pʋhá mʋ asʋ ntɛ́ɛ ɪpɔ́n.

Bodunká Ofúla

(Marko 8:11-12; Luka 11:29-32)

38 Mʋ́ʋ́ Farisifɔ pʋ́ Mose mbla asunápʋ́ amʋ akʋ bɛbláa
Yesu bɛɛ, “Osunápʋ́, anɪdéklé anɪaa fʋbwɛ́ɛ osʋ́na kʋ suna
anɪ.”
39 Ɔlɛbláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ “Mlɪ ndɛmba-abí laláhɛ ání mlɪladálɪ
Bulu ɔma. Mlɪdɛ́ osʋ́na dunká amlɪwun, támɛ mlɪmóowun
kʋkʋʋkʋ dʋn Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ *Yona osʋ́na amʋ. 40 Alɪ
ámʋ́ʋ́ Yona létsiá bonsu ɪwɪtɔ nkɛnsá, ɔpa mʋ́a onyé ámʋ a,
alí mí, Nyankpʋsa-Mʋ-Bi ánfɪ ɛ́ nétsiá ɔsʋlʋ́ʋ ɔtɔ́tɔ́ nkɛnsá,
ɔpa mʋ́a onyé ní. 41 Niniwefɔ ɛ́ bɔ́kʋsʋ́ Bulu asʋ́n ogyíkɛ́
amʋ, há mlɪ ndɛmba-abí ánfɪ ɪpɔ́n. Tsúfɛ́ brɛ́á Yona léda

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu asún ɔkan súná amʊ́ á, bɛdamlí klʊntɔ ba Bulu wá.
Mlɪkɪ, ɔhá ání ɔdʊn Yona onutó líí nfɪ á. 42 Seba owíe
tsɪhé ɔbɔ́kʊsʊ́ líí Bulu asún ogyíkɛ, há mlɪ ndɛmba-abí ánfɪ
ɪpɔ́n. Tsúfé olotsu ɔsaasí ɔmá ɪkʊtɔ kéín gya ɔkpa ba, bonu
*Salomo nyánsa atosunáhé. Mlɪkɪ, ɔhá ání ɔdʊn Salomo líí
nfɪ á."

Ɔŋɛ Laláhɛ Yinkí Ba Ɔhatɔ
(Luka 11:24-26)

43 "Ní ɔŋɛ laláhɛ ɪdálɪ ɔhatɔ á, iteyéki *dimbísʊ́ dúnká
ɔkpúnʊ́ ɔdakpá, táme ɪtamanyá. 44 Lnʊ ɪtɛblí ání ibéyinkí yɔ́
mʊ́ wóyí dadatɔ. Ní ɪsánkí yɔ́ á, itowun ání baféí mʊ́tɔ́, lá
mʊ́tɔ́ wanklááan, ɪda kpan. 45 Iteyínkí yɛ́kpa mʊ́ aba asienɔ́
ání bʊtɔbwé lalahɛ dʊn mʊ́, bʊtɛba betsiá ɪnʊ. Lnʊ ɔhá ámʊ
tsiátɔ́ teyíntá dʊn alɪá igyi yáí. Alí ɪbɛ́ba ha mlɪ ndɛmba-abí
laláhɛ anfɪ ní."

Yesu Abusuanfɔ Onutó
(Marko 3:31-35; Luka 8:19-21)

46 Bréá Yesu trá ɔdɛ ahá ámʊ asún bláa a, mʊ yin mʊa mʊ
apíó bɛba bɛlɪí kpankpá, bʊdedunká ání bɛ́bláa mʊ asún.
47 Ahá ámʊtɔ ɔkʊ lɛ́bláa Yesu ɔbɛ́ɛ, "Kɪ, fʊ́ yín mʊa fʊ́ apíó
bʊlɪí kpankpá. Bʊdɛ fʊ́ dunká, abʊbla fʊ asún."[f]
48 Mʊ́ʊ́ Yesu léfɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, "Amɛndɪ gyí mí yín mʊa
mí apíó?" 49 Lnʊ ɔlɛtɪnkí ɪbɪ sísí mʊ akasípʊ́ amʊ, blí ɔbɛ́ɛ,
"Mlɪkɪ, mí yín mʊa mí apíó gyí ahá ánfɪ á. 50 Ɔhagyíɔha
ání ɔtɔbwé mí Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ apé á, mʊgyí mí yín
mʊ́a mí píó ní."

Atɔ́-abí Owunyápʊ Lwɪ Yébi
(Marko 4:1-9; Luka 8:4-8)

13 1 Ɛkɛ ámʊ kén á, Yesu lédalɪ tsu wóyítɔ́ yétsiá ɔpʊ
ɔnɔ́. 2 Ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ bɛba befia bomlí mʊ.

---

[f] **12:47** Mʊ́tɔ́ yée 47 ɪma nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mú sʊ ɔlɔdʊ wíé ɔklʊntɔ, yétsiá ɔpʊ amʊsʊ, ahá ámʊ é bʊlií
ɔpʊ ɔnɔ́ ɪnʊ. 3 Ɪnʊ olosuná amʊ́ atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ ayébitɔ ɔbɛ́ɛ,
"Ɔdɔtɔpʊ ɔkʊ lɔ́yɔ atɔ́-abí owunyákpa. 4 Brɛ́á ɔdɛ mʊ́
wunyáa a, ɪkʊ lɔ́wʊlí ɔkpatɔ, mbubwi bɛba bɔtswɛtswɛ́ɛ
mʊ́ fɛ́ɛ́. 5 Ɪkʊ ɛ́ lɔwʊlí abʊtásʊ́, ɔtínɛ́á ɪsɪ kpalobí dɪn. Mʊ́ sʊ
ɪlɔwa ɔsa kwɛ, 6 táme brɛ́á owí lɛlɪn a, ɪlɔtɔ mʊ́ mɔ́, tsúfɛ́
mʊ́ nlín mɔyɔ ɔtɔ́tɔ́. 7 Abí ámʊ kʊ lobun awutɔ, awu ámʊ
lɔbʊlá kítá mʊ́. Mʊ́ sʊ ɪmɛdan. 8 Táme abí ámʊ kʊ ɛ́ lobun
ɔsʊlʊ́ʊ wankláánsʊ́, ɪlɔkwɛ, dan, swie abí. Ɪkʊ lafa (100),
ɪkʊ aduesie (60), ɪkʊ ɛ́ adʊasa (30)."
9 Yesu lɔ́mɔ mʊ asʊ́n ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔha ání ɔbʊ asʊ onúu!"

Tɔ́á Sʊá Yesu Lɔ́tɔí Ayébisʊ
(Marko 4:10-12; Luka 8:9-10)

10 Mʊ akasípʊ́ amʊ bɛba bɛfɪté mʊ bɛɛ, "Ntogyi sʊ́ fʊdɛ
amʊ́ asʊ́n bláa ayébisʊ?"
11 Mʊ́ʊ́ ɔlɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪ mʊ́ á, Bulu lahá mlɪ ɔkpa
ɔbɛ́ɛ, mlɪbíɪ mʊ *iwíegyí ámʊ ɪwɪ asʊn ŋaínhé, táme ɔmɛha
amʊ́ mʊ́ alɪ. 12 Tsúfɛ́ ɔhá ání odekléá obónu mí atosunáhé
amʊ asɪ á, Bulu ɔbɔ́pʊ ɪkʊ tsía mʊ́tɔ́ há mʊ, mɛ́nɪ ɔbɛ́tra bɪ
tsía mʊ́tɔ́. Táme ɔhá ání omedékléá obónu mʊ́ asɪ á, Bulu
ɔbɔ́swɪí mʊ kpalobí ámʊʊ́ alabí ámʊ kʊ́ráá. 13 Tɔ́á sʊá ndɛ
amʊ́ asʊ́n bláa ayébisʊ gyí, bʊdɛ mʊ́ nu, táme bʊmɛdé mʊ́
asɪ nu. Bʊdɛ mʊ́ wʊ́un, táme bʊmɛdé mʊ́ bɪ. 14 Ahá ánfɪ sʊ́
Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ *Yesaia asʊ́n ání ɔlɛblí tswíɪ laba mʊ́tɔ́
ní. Ɔbɛ́ɛ,

'Bónu lánʊ́, táme bʊmóonu mʊ́ asɪ.
Bɛ́kɪ lákɪ, táme bʊmóowun mʊ́.
15 Tsúfɛ́ amʊ́ agywɪɪn lawʊ́.
Batílá asʊ, bun ansíbi ɛ́.
Ɪ́nɪ sʊ bʊmóonu, bʊmóowun ɛ́.
Ní megyí alɪ á, tɛkɪ bówun atɔ́,
bónu asʊ́n, amʊ́ agywɪɪn bóbwií,
bédamlí ba mí wá, nétsa amʊ́ ɪlɔ.'

16 "Táme mlɪ mʊ́ á, Bulu layúlá mlɪ. Mlétalí pʊ́ ansíbi wun
atɔ́, pʊ́ asʊ nú asʊ́n. 17 Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Bulu ɔnɔ́sʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

atɔípú pú yilé abwɛpú tsɔtsɔɔtsɔ bekleá bɔ́pʋ amʋ́ ansíbi wun atɔ́ ánfɪ, abʋpʋ amʋ́ asʋ nu asʋ́n ánfɪ mlɪdénu, táme bʋmenya mʋ́ alɪ.

Atɔ́-abí Owunyápʋ Yébi Amʋ Asɪ
(Marko 4:13-20; Luka 8:11-15)

18 "Mlɪnu atɔ́-abí owunyápʋ yébi amʋ asɪ ngya. 19 Ahá
áni bonú Bulu iwíegyí ɪwɪ asʋ́n ámʋ, táme bʋmonu mʋ́ asɪ
á, bʋgyi fé abí ámʋ́ʋ́ ilobun ɔkpatɔ ámʋ. Ɔbʋnsám tɛba
bɛlɛ asʋ́n ámʋ́ʋ́ bodu wá amʋ́ klʋntɔ ámʋ nátí. 20 Abí ámʋ́ʋ́
ɪlɔwʋlí abʋtásʋ́ amʋ gyí ahá ámʋ́ʋ́ bonú asʋ́n ámʋ pɛ́, bahɔ
mʋ́ ansigyísʋ́, 21 táme ínɪá bʋma nlín sʋ á, ɪtamatsíá amʋ́tɔ́
yɔ́. Mʋ́ sʋ ní bʋdɪn amʋ́sʋ́ ntɛ́ɛ ɪwɪɔsɪn kʋ ɪtʋ́ amʋ́ asʋ́n
ámʋ sʋ á, ɪnʋnʋ bʋtɛdɪda. 22 Abí ámʋ́ʋ́ ɪlɔwʋlí awʋtɔ ámʋ
gyí ahá ámʋ́ʋ́ bonú asʋ́n ámʋ a, bahɔ mʋ́, táme ɔyí ánfɪtɔ
atɔ hiánhɛ ɪwɪ gywɪín pú mʋ́tɔ́ atonyahé ɪwɪ ɔnsípɛ tegyi
Bulu asʋ́n ámʋsʋ. Ínɪ sʋ bʋtamaswíé abí. 23 Abí ámʋ́ʋ́ ɪlɔwʋlí
ɔsʋlʋ́ʋ wankláánśʋ́ amʋ gyí ahá ámʋ́ʋ́ bʋtonú asʋ́n ámʋ, nú
mʋ́ asɪ. Ínɪ sʋ ɪtɛhá bʋtɔbwɛ́ yilé fé alɪá atɔ́-abí ámʋ loswie,
ɪkʋ lafa (100), ɪkʋ aduesie (60), ɪkʋ ɛ́ adʋasa (30) ámʋ."

Atɔ́-abí Wanklááan Pʋ́ ɪfa Laláhɛ ɪwɪ Yébi

24 Yesu létrá ha ahá ámʋ yébi kʋ ɔbɛ́ɛ, "Bulu iwíegyí
ámʋ igyi fé ɔdɔtɔpʋ ɔkʋá oloyódu ayó wanklááan mʋ ndɔtɔ.
25 Táme onyé, brɛ́á ahá bɛdɪ á, mʋ olupʋ́ lóyódu ɪfa laláhɛ
áni ɪlɛlɪan ayó ámʋ wá mʋ́tɔ́, ɔlɛnatí. 26 Brɛ́á ayó ámʋ lɛ́dan,
ɪdɛkwɪí á, ɪfá ámʋ ɛ́ lɛlɪn ɔwan mʋ́tɔ́. 27 Ɔdɔtɔpʋ amʋ apafɔ
botsu ndɔ ámʋtɔ ba bɛfɪtɛ́ mʋ bɛɛ, 'Anɪ wíé, megyí ayó fodu
wá fʋ́ ndɔ ámʋtɔ? Nkʋ́nʋ́ ɪfa laláhɛ ɛ́ itsʋ́ mʋ́tɔ́?' 28 Mʋ́ʋ́
ɔlɛbláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, 'Mí olupʋ́ bwɛhɛ́ ní.' Ɪnʋ bɛbláa mʋ bɛɛ,
'Ní fótsulá á, ha ayetsitsíi mʋ́ lɛ ayó ámʋtɔ.' 29 Ɔlɛbláa amʋ́
ɔbɛ́ɛ, 'Ó-o! Mlɪha mʋ́ itsia. Ní mlɪdɛ́ mʋ́ tsií á, mlétsií mí
ayó ámʋ ɛ́ kʋ tsítsá. 30 Mlɪsi mʋ́ fɛ́ɛ́ ɪlɪɪ yɔ́fʋn mʋ́ tínbɪ. Ní
ɪfʋn a, nɛ́bláa mʋ́ atínpʋ mbɛ́ɛ, bʋgyánkpa saɪn ɪfa laláhɛ
amʋ, abʋklɪ mʋ́ tswɪ ha mʋ́ ogyá wa, asa abʋtɪn ayó ámʋ
yɔwa mí odudutɔ.' "

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Takyí-akpin Ibí Yébi
(Marko 4:30-32; Luka 13:18-19)

31 Yesu létrá ha amʊ́ yébi ɔbɛ́ɛ, “Bulu iwíegyí ámʊ igyi
fɛ́ takyí-akpin ibí, oyin ɔkʊ lódu wá mʊ ndɔtɔ. 32 Mʊ́gyí
túkúrííbi nyí-abí fɛ́ɛ́tɔ́ nɪ, támɛ ní ɪdan a, ɪtɔbwɛ́ ɪfá fʊ́áhɛ́
dʊn ɪfá kugyíkʊ. Mʊ́ abámbi tekpíkpli, mbubwi bʊtogyónká
mʊ́sʊ́.”

Bodobodotu-afá Yébi
(Luka 13:20-21)

33 Yesu létrá ha amʊ́ yébi kʊ ɔbɛ́ɛ, “Bulu iwíegyí ámʊ
igyi fɛ́ bodobodotu-afá ání ɔtsɪ ɔkʊ lɔ́pʊtsíá bodobodo nfúó
kɛntɛ kʊlɛ, ɪlɛha mʊ́ lotu.”

Yesu Lɔ́tɔí Ayébisʊ
(Marko 4:33-34)

34 Ayébi anfɪ odu tsɔtsɔɔtsɔ oletsiá públáa ɔdɔm amʊ asʊ́n
ní. Ɔmɛbláa amʊ́ asʊ́n kʊkʊá imegyí ayébi ɔlɔpʊtɔ́í. 35 Ɪ́nɪ
léha asʊ́n ámʊ́ʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ɔkʊ léblí yáí ámʊ léba
mʊ́tɔ́. Ɔbɛ́ɛ,

“Nɔ́tɔí ayébisʊ
pʊ́lɛ́ asʊ́n ání Bulu lɔ́pʊŋáín tsʊ́ ɔyí asɪtsuábɪ ɔwan.”

Ɪfa Laláhɛ Yébi Amʊ Asɪ

36 Yesu lénatí ɔdɔm amʊ wá ba wóyítɔ́. Mʊ́ʊ́ mʊ akasípʊ́
amʊ bɔyɔ mʊ wá yébláa mʊ bɛɛ, “Lɛ ndɔ ámʊtɔ ɪfa laláhɛ
ɪwɪ yébi amʊ asɪ suna anɪ.”

37 Mʊ́ʊ́ Yesu léle mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi
ánfɪ gyí atɔ́-abí wankláán odupʊ́ ámʊ nɪ. 38 Ndɔ ámʊ gyí
ɔyí ánfɪ. Atɔ́-abí wankláán ámʊ gyí Bulu iwíegyí ámʊtɔ abí.
Ɪfa laláhɛ amʊ gyí Ɔbʊnsám abí. 39 Olupʊ́ ámʊ́ʊ́ olodu ɪfa
laláhɛ abí ámʊ gyí Ɔbʊnsám. Atɔ́tɪnbɪ amʊ gyí ɔyí ɔnɔ́mɔké.
Atɔ́ atínpʊ amʊ é gyí Bulu-abɔpʊ.

40 “Alɪ ámʊ́ʊ́ bɛsaín ɪfa laláhɛ amʊ, wá mʊ́ ogyá ámʊ
a, alí kén ɪbéba ha aha laláhɛ ɔyí ɔnɔ́mɔké ámʊ nɪ. 41 Mí,

Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ nɔ́wa mí abɔpʊ bɛ́kpa tógyítɔ́á ɪtɛhá ɔha tɔbwɛ́ lakpan pʊ́ lalahɛ abwɛpʊ́ fɛ́ɛ́ lɛ́ mí iwíegyí amʊtɔ.
42 Bɔ́tswɪ amʊ́ fɛ́ɛ́ wá ogyá kpɔnkpɔntɪtɔ. Ɩnʊ́ isʊ́ mʊ́a kpisíi bʊ nɪ. 43 Táme yilé abwɛpʊ́ mʊ́ bɔ́wankí fɛ́ owí amʊ́ Sí Bulu iwíe ogyíkpá ɪnʊ. Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu."

Siadɪɛ Méntíhɛ́ Ɩwɪ Yébi

44 Yesu létrá ha amʊ́ yébi kʊ ɛ́ ɔbɛ́ɛ, "Bulu iwíegyí ámʊ igyi fɛ́ siadɪɛ kʊá bopulá ɔsʊlʊ́ʊ kʊsʊ. Oyin ɔkʊ léyémentí mʊ́, láŋáín mʊ́. Mʊ́ ɪwɪ ansigyí sʊ á, ɔlɛyéfɛ mʊ atɔ́ fɛ́ɛ́ pʊ́bɔhɔ ɔsʊlʊ́ʊ amʊ."

Abutó Wʊ́lɪhɛ Ɩwɪ Yébi

45 Bulu iwíegyí ámʊ ɪtráa gyi fɛ́ ibíá ogyípʊ́ ɔkʊá ɔna ɔdɛ abutó wʊ́lɪhɛ dunká ɔhɔ. 46 Brɛ́á olowun butóbi wʊlɪhɛ kʊlɛ pɛ́á ɪhíɛ́ bʊ ibíá á, ɔlɛfɛ mʊ atɔ́ fɛ́ɛ́ pʊ́yɔ́hɔ butóbi amʊ.

Asawu Ɩwɪ Yébi

47 Bulu iwíegyí ámʊ léla igyi fɛ́ asawu ání bɔtswɪ wa ɔpʊtɔ lɛ́ aye ɔtsan-ɔtsan. 48 Brɛ́á aye lɔbʊlá mʊ́ á, aye alɛpʊ́ ámʊ bɛbɪtía mʊ́ ba ɔpʊ ɔnɔ́. Betsiá asɪ, tɔ́sí gyíhɛ amʊ wá blanwétɔ́, tswɪ mʊ́á bʊtamagyi tsítsá. 49 Alí ɪbéba ɔyí ɔnɔ́mɔkɛ́ ámʊ nɪ. Bulu-abɔpʊ béba bɔtɔsí aha laláhɛ lɛ́ aha wankláántɔ́. 50 Fówun batswɪ aha laláhɛ amʊ wá ogyá kpɔnkpɔntɪtɔ. Ɩnʊ́ isʊ́ mʊ́a kpisíi bʊ nɪ.

Atonyahɛ́ Pɔpwɛ Mʊ́a Dáda

51 Yesu léfɪté mʊ akasípʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪlanʊ́ mʊ́ fɛ́ɛ́ asɪ?"
Bɛɛ, "Ee, anɪlanʊ́ mʊ́ asɪ."
52 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mʊ́mʊ́ mbla osunápʊ́ oduá alakásí Bulu iwíegyí ámʊ ɪwɪ asʊ́n ɛ́ bí á, ogyi fɛ́ wóyí mʊ wie oduá ɔtɛlɛ́ atɔ pɔpwɛ mʊ́a dáda fɛ́ɛ́ tsʊ́ mʊ atɔ́ ɔyaíkpá."

Bʊmɔhɔ Yesu Mʊ Wʊ́lutɔ
(Marko 6:1-6; Luka 4:16-30)

53 Yesu lénya mɔ́ mʊ ayébi amʊ ɔnɔ́ alɪ, ɔlɛnatí ɪnʊ.
54 Oleyinkí yɔ́ mʊ onutó wʊ́lutɔ Nasaret, oloyósuná atɔ́

Yudafɔ ofíakpa. Mʊ atosunáhɛ́ lɛha ɔnɔ́ lobwie ahá ámʊ fɛ́ɛ́. Mʊ́ sʊ bɛfɪtɛ́ aba bɛɛ, “Nkʊ́nʊ́ olenya nyánsa mʊ́a ofúlabwɛ túmi ánfɪ ɛ́ tsʊ́? 55Megyí atɔ́ osrépʊ́ mʊ bi ámʊ nɪ? Megyí mʊ yin gyí *Maria, mʊ apio yinhɛ́ gyí Yakobo mʊa *Yosef pʊ́ Simon mʊa Yuda? 56Yɛ́ɛ anɪa mʊ apio tsɪhɛ́ tsie nfɪ á? Mʊ́ʊ́ nkʊ́nʊ olenya ínɪ fɛ́ɛ́ tsʊ́?” 57Ĺnɪ sʊ mʊ asʊ́n lɔ́kʊsʊ́ líí amʊ́sʊ́.

Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ahá bʊtobʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́ ɔtínɛgyíɔtínɛ́, támɛ mʊ onutó wʊ́lutɔfɔ pʊ́ mʊ wóyítɔ́ ahá mʊ́ bʊtamabʊ́ mʊ.” 58Ĺnɪá bʊmɔhɔ mʊ gyi sʊ á, ofúla kpalobí kʊ pɛ́ ɔlɔbwɛ ɪnʊ.

Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane Lowu

(Marko 6:14-29; Luka 9:7-9)

14 1Galilea ɔmásʊ́ ogyípʊ́ *Herode lónu Yesu ɪwɪ asʊ́n alɪ bré ámʊtɔ. 2Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa mʊ asʊ́mpʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane amʊ nɪ. Mʊlákʊ́sʊ́ tsʊ́ afúlitɔ. Mʊ́ sʊ́ ɔdɛ ofúla anfɪ odu bwɛ ní.”

3-4Bré kʊtɔ á, Yohane létsiá bláa Owíe Herode ɔbɛ́ɛ, mbla mɛha ɔkpa ání otsía mʊ pio Filipo mʊ ka Herodia. Ĺnɪ sʊ Herode lɛ́ha bɛkɪtá Yohane, wá mʊ ɪkan, pʊ́ mʊ wá obu. 5Ɔlɔbwɛ agywɪɪn ání ɔbɔ́mɔ Yohane, támɛ olenya ahá ámʊ ifʊ́, tsʊ́fɛ́ bʊtobʊ́ Yohane ání Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́ ogyi.

6Támɛ ɛkɛ ɔkʊá Owíe Herode dɛ́ mʊ ɔkwɪíkɛ́ gyí a, mʊ ka Herodia mʊ bi tsíhɛ́ lóbowie ɔbʊntɔ tsa Herode mʊa mʊ ahandɛ ansítɔ́. Mʊ ɪtsáa amʊ lɔ́wa owíe amʊ ansigyí. 7Mʊ́ sʊ ɔlɛka ntam ɔbɛ́ɛ, ɔbɛ́ha mʊ tógyítɔ́á odeklé.

8Otsibi amʊ mʊ yin lɛ́ha mʊ ɔlɛbláa Herode ɔbɛ́ɛ, “Ndekléá fʊpʊ́ Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane nwun dɪnka ɪlínsʊ́ ha mɪ séséései.”

9Asʊ́n ánfɪ lɛ́hɪɛ han Herode, támɛ mʊ ntam amʊ́ʊ́ ɔlɛka, pʊ́ ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ɪnʊ ámʊ sʊ á, ɔlɛha mʊ ahá ɔtínpʊ ɔkpa ɔbɛ́ɛ, ɔbwɛ́ɛ tɔ́á otsibi amʊ lafítɛ́ ha mʊ. 10Ahá ɔtínpʊ amʊ léyɛtɪn Yohane nwun obu ɔdɪkpá ɪnʊ. 11Mʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ nwun ámʊ dínká ɪlínsʊ́ ba otsibi amʊ, mʊ ɛ́ ɔlɔpʊya mʊ yin Herodia. 12Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane akasípʊ́ bɛba botsu mʊ satin yópulá. Mʊ́ ɔma a, bɔyɔ yɛ́bláa Yesu asʊ́n ání ɪlaba.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ahá Mpím-nu Atogyihɛ Ha

(Marko 6:30-44; Luka 9:10-17; Yohane 6:1-14)

13 Yesu lénya nú asʊ́n ámʊ alɪ, olowie ɔklʊntɔ, fá
ntsu yétsiá ɔtɪnɛkʊ mʊ nkʊlɛ. Táme ɔdɔm ámʊ bɛbɪ
ɔtínɛ́á ɔyɔ́. Mʊ́ sʊ bɛnatí ayabitɔ tsú amʊ́ awúlusʊ gya
mʊ nkpá. 14 Bréá ɔlɛkplí dalɪ ɔklʊn amʊtɔ, wun ɔdɔm
kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ á, amʊ́ asʊ́n lɔwa mʊ nwɛ. Mʊ́ sʊ ɔlɛtsa
amʊ́tɔ́ alɔpʊ.
15 Owí lɔpɔn a, akasípʊ́ amʊ bɛba mʊ wá bɛbláa mʊ bɛɛ,
"Dimbísʊ́ nfɪ gyí, owí ɛ́ dɛta. Mʊ́ sʊ ha amʊ́ abʊyɔ awúluá
ɪbʊ bomlí nfɪ asɪ yɔhɔ tɔkʊ gyi."
16 Táme Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Imehián ání bɔ́yɔ.
Mlɪdunka tɔkʊ ha amʊ́ abʊgyi."
17 Mʊ akasípʊ́ amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, "Tɔ́á anɪbʊ fɛ́ɛ́ gyí
bodobodo apin anu pʊ́ ntsutso iye bwáhɛ́ anyɔ pɛ́."
18 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪtsu ba mɪ." 19 Mʊ́ʊ́ ɔlɛha
ahá ámʊ betsiatsía ɪfa bɔbwɛ amʊsʊ. Lnʊ olotsu bodobodo
anu pʊ́ ntsutso iye bwáhɛ́ anyɔ ámʊ. Lnʊ olotsu ansí fʊ́á kɪ
ɔsʊ́sʊ́, ɔlɛda Bulu ɪpán. Mʊ́ʊ́ olebiabía bodobodo amʊtɔ há
akasípʊ́ amʊ, amʊ́ ɛ́ beye mʊ́ ha ahá ámʊ fɛ́ɛ́. 20 Amʊ́ fɛ́ɛ́
begyi mwɛ sian. Akasípʊ́ amʊ bɔtɔsí sían hɛ amʊ. Llɔbʊlá
alakpá dúanyɔ. 21 Ayin ání begyi atɔ́ ámʊ nkʊlɛ bʊgyi fɛ́
mpím-nu (5,000). Bʊmɛkla atsɪ múa nyebí mʊ́.

Ɔpʊsʊ Natí

(Marko 6:45-52; Yohane 6:15-21)

22 Mʊ́ʊ́ Yesu lɛ́ha akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, bʊwíe ɔklʊntɔ,
abʊgyankpa fa ɔpʊ amʊ yɔ mʊ́ ɔbɪn. Mʊ mʊ́ olesin ɔma sí
ahá ámʊ ɔkpa. 23 Bréá olesi amʊ́ ɔkpa tá á, ɔlɔdʊ yɔ́ bʊsʊ
yɔ́bɔ mpáɪ. Mʊ nkʊlɛ oletsiá ɪnʊ yɔ́fʊn owi tahɛ́. 24 Alɪ bré
ámʊtɔ á, ɔklʊn amʊ lawíé ntsu nsɪnɛ́. Ilefia afú kpɔnkpɔntɪ
kʊ, ɔpʊ amʊ lɔ́wa dabɪ.
25 Bakɛ-bakɛ a, Yesu lénatí ntsu ámʊsʊ ayabitɔ buo amʊ́.
26 Bréá bowun mʊ, ɔna ɔpʊ amʊsʊ á, benya ifú súrá okitikíti,
blí bɛɛ, "Fúli ogyi."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Táme ɔlɔwa ɔsa bláa amú ɔbée, “Mlıwa klʊn. Mí ní.
Mlımánya ifú.”
28 Petro lébláa Yesu ɔbée, “Mí Wíé, ní fó ní mú á, ha mí é
annatı ɔpʊ amʊsʊ bɔtʊ fó.”
29 Yesu lébláa mʊ ɔbée, “Natı ba.” Petro lédalı ɔklʊn
amʊtɔ ɔna ɔpʊ amʊsʊ ɔyɔ́ Yesu wá. 30 Táme bréá olowun
alıá afú ámʊ ɔnɔ́ bʊ ɔnlın á, ifú lowie mʊ ayetɔ. Mú sʊ
ɔlɔwa me bı. Mʊ́ʊ́ ɔlɔkplʊ́n kpolí Yesu ɔbée, “Mí Wíé, hɔ
mı!”
31 Lnʊnʊ Yesu létınkí ıbı kítá mʊ, bláa mʊ ɔbée, “Fó hógyi
mɔtsɔ́. Ntogyi sú fʊ́de nwéen gyí?”
32 Benya dó wíé ɔklʊn amʊtɔ alı, afú ámʊ léka itin. 33 Lnʊ
ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ɔklʊn amʊtɔ ámʊ beda akpawunu Yesu
ayabitɔ, blí bee, “Lélé, Bulu mʊ Bi fʊ́gyi.”

Genesaretfɔ Alɔpʊ Tsa

(Marko 6:53-56)

34 Yesu mʊa amʊ́nyɔ befa ɔpʊ amʊ yési Genesaret
otsubúnɔ. 35 Bréá ınʊfɔ bebı ání mʊ nı á, bɔwa abí ya amú
awúlu féésú, há amú bɔpʊ alɔpʊ fée ba mʊ. 36 Bokokóli Yesu
bee, ɔhá alɔpʊ amʊ abʊpʊ ıbı da mʊ atadıe ɔdanú kpán.
Amʊ́á bɔpʊ ıbı da mú fée benya ılɔtsá.

Atıtıfɔ Amándíé

(Marko 7:1-13)

15 1 Mú ɔma a, Farisifɔ pú Mose mbla asunápú akʊ botsu
Yerusalem ba Yesu wá, befıté mʊ bee, 2 “Ntogyi sú fó
akasípú amʊ bʊtamagyi anı anáin amándíésú. Bʊtamafwí
ıbı amándíé ɔkpasʊ asa bʊtegyi atɔ́?”
3 Yesu lélе mú ɔnɔ́ ɔbée, “Ntogyi sú mlı é mlı anáin
amándíé sʊ mlımédé Bulu mbla ámʊsʊ gyí? 4 Mose lɔ́wanlín
wá Bulu mbla ámʊtɔ ɔbée, ‘Bu fó sí mʊa fó yín,’ ɔletrá
wanlín ɔbée, ‘Ní ɔkʊ léblí asʊkpan tsú mʊ sı ntée mʊ yin
ıwı á, bʊmɔ́ɔ mʊ?’ 5-6 Táme mlı mú mlıaa, ɔha ɔbétalí bláa
mʊ sı ntée mʊ yin ɔbée, ‘Tɔ́á tekı nɔ́pʊhá fó á, napʊ́há Bulu.
Imehián ání nétrá kı fʊ.’ Mlı anáin amándíé sʊ mlıtráa

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlɪmédé Bulu mblasʊ gyí. 7 Apinabwɛbí abwɛpʊ́! Ɔnɔkwalɪ
Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ Yesaia lɛ́blí tsʊ́ mlɪ ɪwɪ tswɪ ɔbɛ́ɛ,
8 'Ahá ánfɪ bʊdɛpʊ amʊ́ ɔnɔ́ bʊ́ mí,
táme amʊ́ klʊn bʊ ɪfɔ́ mí wá.
9 Kpaalɪ bʊdɛ mí sum,
tsʊ́fé basí Bulu mbla tswɪ, yɔ́ bʊdɛ anyánkpʊ́sa
mbla suná.' "

Tɔ́á ɩtɔkpɔ́í Ɔha Bulu Ansítɔ́

(Marko 7:14-23)

10 Yesu lɛ́trá tɪ ɔdɔm amʊ ba mʊ ɪwɪ wá, ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
"Mlɪyaa asʊ, ménɪ mlónu ínɪ asɪ. 11 Megyí tɔ́á ɔha tegyi tɔ́kpɔ́í
mʊ Bulu ansítɔ́, mboún mʊ́á ɪtɛdálɪ tsʊ mʊ ɔnɔ́ tɔ́kpɔ́í mʊ."
12 Ɩnʊ mʊ akasípʊ́ amʊ bɛba mʊ wá bɛfɪtɛ́ mʊ bɛɛ, "Fʊyin
ání fʊ́ asʊn blíhé anfɪ lawɔ Farisifɔ ámʊ?"
13 Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Bópulí oyígyíoyí ání megyí mí
Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ lóswíe tsitsá. 14 Mlɪsi Farisifɔ ámʊ
asʊ́n. Ansibi abwiepʊ́ bʊgyi, bʊdɛ ansibi abwiepʊ́ kpa. Ní
nsibi obwiepʊ́ dɛ́ nsibi obwiepʊ́ kpa á, ɔbɔ́tɔ́ amʊ́ abanyɔ́
bʊtɛkpá wíé."
15 Mʊ́ʊ́ Petro lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Lɛ yébi amʊ asɪ suna anɪ."
16 Yesu lɛ́fɪtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mʊ́ sʊ mlɪ ɛ́ mlɪtamanʊ́ asʊ́n asɪ?
17 Mlɪméyín ání tɔ́á iwíé ɔha ɔnɔ́ á, mʊ iputɔ itowíé, ɔtɛyɛ́lɛ
mʊ́ wá ɔkpʊntɔ? 18 Asʊ́ngyíasʊ́n ání ɪtɛdálɪ tsʊ ɔha ɔnɔ́ á,
mʊ klʊntɔ ítɛdálɪ tsʊ. Mʊ́tɔkpɔ́í mʊ Bulu ansítɔ́ ní. 19 Tsʊ́fé
ɔha klʊntɔ ágywɪʊn laláhɛ tɛdálɪ tsʊ. Mʊ́tɛ́há ɔtɔmɔ́ ɔha, ɔtɔtɔ́
mbʊa, ɔtɔwá atsɪ mʊ́a ayin asʊ́n, otowí atɔ́, ɔtɔwá afunu,
otetsii ɔha. 20 Ɩ́nɪ aná tɔ́kpɔ́í ɔha, táme ní ɔha mɔ́fwɪ ɪbɪ
amándíé ɔkpasʊ asa olegyi atɔ́ á, ɪtamakpɔ́í mʊ Bulu ansítɔ́."

Ɔtsɪ Ɔkʊá Omegyí Yudayin Hógyi

(Marko 7:24-30)

21 Yesu lɛ́natí ɪnʊ yɔ́ Tiro mʊ́a Sidon nsáɪntɔ.
22 *Kanaanyintse ɔkʊá otsie ɪnʊ lɛ́ba Yesu wá. Ɔdɛ okitikíti
sʊrá, olokokóli Yesu ɔbɛ́ɛ, "Dawid mʊ na, wun mɪ nwɛ! Ɔŋɛ
laláhɛ bʊ mí bí tsíhétɔ́. Ɩdɛ mʊ háan dʊbɪ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Táme Yesu mékpla mu. lnu mu akasípú amu bobwií ıpa
há mu bee "Ha ɔtsı ámu ɔnatı, tsúfé obuo anı ɔde okitikíti
surá dubı."
24 Yesu lébláa ɔtsı ámu ɔbée, "Israel akúfa fwıhé pé wá
Bulu lɔ́wa mí."
25 Táme ɔtsı ámu léda akpawunu mu ayabitɔ, bláa mu
ɔbée, "Mí Wíé, gyi mı bualɛ."
26 Yesu lébláa mu ɔbée, "lma aleá fɔ́swıí nyebí atogyihe
púhá akíaı."
27 Ɔtsı ámu lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbée, "Owíé, ıbu mútɔ́ alı, táme
akíaı é butegyi atogyihe mpupubi ání ıtekpákpa bun amú
wíe ɔpúnúası."
28 Múú Yesu lébláa mu ɔbée, "Ɔtsı, fú hógyi lomoní. lbá
mútɔ́ ha fu alıá fudeklé." lnunu ıwı lɔ́wa mu bi ámu ɔnlın.

Ahá Tsɔtsɔɔtsɔ llɔ Tsa

29 Tsú ınu á, Yesu lɔ́tsun Galilea ɔpu ɔnɔ́, dú yétsiá okúku
kusu. 30 Ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔpu abubúpu, ansibi abwiepú, abɔ,
amúmu pú ılɔ bámbá alɔpú bobun Yesu ayabiası, ɔletsa amú
fée. 31 Ahá ámu ɔnɔ́ lobwie amú bréá bowun amúmu budetɔí,
abubúpu ıwı lawá amú ɔnlın, abɔ buna, ansibi abwiepú é
bude atɔ́ wúun, bekanfú *Israel Bulu ámu.

Ahá Mpím-na Atogyihe Ha
(Marko 8:1-10)

32 Yesu létı mu akasípú, bláa amú ɔbée, "Ahá ánfı asún
de mí nwe wa. Nde eke sáásí ɔpá bubuo mı, butráa buma
tɔtɔá bégyi. Ní nehá amú bɔpú akún nátí á, ansítɔ́ béyebi
amú ɔkpatɔ."
33 Mu akasípú amu befıté mu bee, "Nkúnú abénya
atogyihe há ɔdɔm anfı *dimbí ánfısu?"
34 Yesu léfıté amú ɔbée, "Bodobodo afını mlıbu?"
Bele mú ɔnɔ́ bee, "Asienɔ́ pú aye pútúpútú kpalobí ku."
35 Yesu léha ɔdɔm amu betsiá ası. 36 Múú olotsu bodobodo
asienɔ́ pú aye amu, dá Bulu ıpán, olebiabía mútɔ́ há akasípú
amu, beye ha amú. 37 Amú fée begyi mwe. Bɔtɔsí sianhe amu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

búlá alakpá yílé asienɔ́. 38 Ayin ání begyi atɔ́ ámʊ nkʊlɛ
bʊgyi mpím-na (4,000). Bʊmɛkla atsɪ múa nyebí.
39 Lnʊ Yesu lési ahá ámʊ ɔkpa, olowie ɔklʊntɔ fá ɔpʊ yɔ́
Magadanfɔ ɔsʊlúsʊ.

Farisifɔ Bodunká Ofúla
(Marko 8:11-13; Luka 12:54-56)

16 1 Ɛkɛ ɔkʊ *Farisifɔ pú *Sadukifɔ akʊ bɛba Yesu
ɔsɔ́kɪkpa. Mú sʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, ɔbwɛ́ɛ osúna pʊsuna
amú ání lélé otsú Bulu wá. 2 Yesu lébláa amú ɔbɛ́ɛ, "Ní owí
ɪpɔn, nsaɪntɔ ɪpé á, mlɪtɛblí mlɪaa, 'Ɔkɛ nsaɪntɔ bédɪ.' 3 Ní
nyankpʊ obílá tuun nyankɪ a, mlɪtɛblí mlɪaa, 'Ndɛ nyankpʊ
obótswie tsʊn afú.' Mlɪtɛtálí kɪ nsaɪntɔ, bí tɔ́á ɪbɛ́ba. Ntogyi
sú mlɪmɛ́tálí nú tɔ́á mlɪdéwúun séi ánfɪ mú asɪ.[g] 4 Mlɪ
ndɛmba-abí laláhɛ ání mlɪladálɪ Bulu ɔma, mlɪdé osúna
dunká amlɪwun, támɛ mlɪmóowun kʊkʊʊkʊ dʊn Bulu ɔnɔ́sú
ɔtɔípú Yona osúna amʊ odu."
Ínɪ sʊ ɔlɛnatí sí amú.

Farisifɔ Pú Sadukifɔ Bodobodotu-afá
(Marko 8:14-21)

5 Yesu akasípú amʊ bʊmɛkaín tsú bodobodo kítá asa bɛfa
ɔpʊ amʊ yɔ́ ɔbɪn. 6 Yesu léda amú ɔlá ɔbɛ́ɛ, "Mlɪkɪ wankláán
Farisifɔ pú Sadukifɔ Bodobodotu-afású."
7 Akasípú amʊ bɛfɪté aba bɛɛ, "Bodobodo amúú anɪmédé
ámʊ sú ɔdɛ asún ánfɪ blí lóó?"
8 Yesu lónu asún ání bʊdɛblí. Múú ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ,
"Óo, mlɪ hógyi mɔ́tsɔ́. Ntogyi sú mlɪdéblí mlɪaa bodobodo
ámúú mlɪmédé ámʊ sʊ? 9 Lmɔkúwánkí mlɪ kɪ? Mlɪlatan
bodobodo apin anu ámúú nɛha ahá mpím-nu (5,000) begyi
amʊsʊ? Alakpá afɪnɪ lésían mlɪlɔ́tɔsí? 10 Ntɛɛ mlɪlatan
bodobodo apin asienɔ́ ámúú nɛha ahá mpím-na (4,000)
begyi amʊsʊ? Alakpá afɪnɪ lésián mlɪlɔ́tɔsí?" 11 Ntogyi sú
ɪmɔkúwánkí mlɪ ání megyí bodobodo ɪwɪ asún ndɛblí? Bláa

---

[g] **16:2-3** Mótɔ́ yée 2 múa 3 ɪma nwʊlú dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, “Mlıkı wankláán Farisifɔ pú Sadukifɔ Bodobodotu-afásʊ́.”

12 Ɩnʊ asa ılɔwankí amʊ́ ání megyí Bodobodotu-afásʊ́ ɔdɛ, mboún amʊ́ atosunáhɛ́.

Ɔhá Áni Yesu Gyí
(Marko 8:27-30; Luka 9:18-21)

13 Brɛ́á Yesu lówie Kaesarea Filipi nsáıntɔ á, ɔlɛfıtɛ́ mʊ akasípʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ma ahá bɛɛ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı ngyi?”

14 Bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Akʊ bɛɛ, fʊ́gyí Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane. Akʊ bɛɛ, Bulu Ɔnɔ́sʊ́ Ɔtɔípʊ́ *Elia. Akʊ ɛ́ bɛɛ, *Yeremia ntɛ́ɛ Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ bambá ɔkʊ.”

15 Mʊ́ʊ́ ɔlɛfıtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlı ɛ́ mɛ́? Mlıa mígyí ma?”

16 Simon Petro lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́gyí Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) nı. Bulu Ɔkıankpapʊ amʊ mʊ Bi.”

17 Ɩnʊ Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Bulu layúlá fʊ́ Simon, Yona mʊ bi, tsúfɛ́ megyí nyankpʊsa ɔkʊkʊ lɛ́lɛ ɔnɔkwalı anfı ɔwan súná fʊ́. Mí Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ nı. 18 Ɩ́nı sʊ mí ɛ́ ndɛ fʊ́ bláa mbɛ́ɛ, fʊ́ dá gyí Petro. Mʊ́ ası gyí, ‘Bʊtá.’ Bʊtá ánfısʊ néyi mí ɔpasua dínká ní. Lowu túmi mɛ́ɛtalí gyí mʊ́sʊ́ ɛkɛkɛɛkɛ. 19 Nɔ́pʊ Bulu iwíegyí ámʊ asáafı wá fʊ́ ıbıtɔ. Asʊ́ngyíasʊ́n ání fékiná ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ á, Bulu ɛ́ obékiná mʊ́ ɔsʊ́sʊ́. Mʊ́á fótsulá á, Bulu ɛ́ obótsulá mʊ́sʊ́ ɔsʊ́sʊ́.”

20 Ɩnʊ ɔlɛda amʊ́ ɔlá kpákpáákpá ɔbɛ́ɛ, bʊmábláa ɔhaa ání mʊgyí Kristo amʊ.

Yesu Ɩwıɔsın Pʊ́ Mʊ Lowu Ɩwı Asʊ́n Blí
(Marko 8:31–9:1; Luka 9:22-27)

21 Tsʊ́ brɛ́ ámʊsʊ á, Yesu léfi ası ɔdɛ asʊ́ntɔ́ lɛ súná amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ilehián ání mɔ́yɔ Yerusalem yówun ıwıɔsın tsɔtsɔɔtsɔ Yudafɔ ahandɛ, Bulu *igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Mose mbla asunápʊ́ ıbıtɔ. Bɔ́mɔ mʊ, támɛ Bulu ɔbélakʊ́sʊ́a mʊ ɛkɛ sáási tsʊ́ afúlitɔ.”

22 Mʊ́ sʊ Petro lɛ́tı mʊ ya ıtsɛ́tɔ́, yɛ́ka mʊ itin ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé, Bulu ogyáa mʊ́ tɛ́í ya fʊ́ ıwı. Ɩ́nı mába fʊsʊ ɛkɛkɛɛkɛ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 lnʊ ɔlɛdamlí bláa Petro ɔbɛ́ɛ, "*Satan, natɪ tɛɪ mísʊ́!
Fʊdɛ mí ɔkpa tíin. Megyí tɔ́á Bulu dégywɪín fʊdɛgywɪín,
anyánkpʊ́sa klɛ́ fʊdɛgywɪín."
24 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa mʊ akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, "Ní ɔkʊ dékléá
obóbuo mɪ á, osíi tɔ́á otekle bwɛ, otsu mʊ *oyikpalíhɛ bobuo
mɪ. 25 Tsʊ́fɛ́ ní ɔkʊ lépɪ mʊ nkpa á, ɪbɔ́hʊlíɪ mʊ. Támɛ ní ɔkʊ
lési mʊ nkpa há mí sʊ á, ɔbɛ́lanyá nkpa ání ɪtamatá. 26 Ní
ɔkʊ onyá ɔyítɔ́ atɔ́ fɛ́ɛ́, támɛ ɔhʊ́lɪ mʊ ɔkláa a, labi mɔmʊ
ɪlɔwa há mʊ? Ntɛ́ɛ ntɔ ɔha ɔbɛ́talí pʊ́tsɛ mʊ nkpa? 27 Tsʊ́fɛ́ mí,
Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ nɛ́ba mí Sí numnyamtɔ, mía mʊ abɔpʊ.
lnʊ́ nɛ́ka ɔhagyíɔha ɪkɔ alɪá mʊ tsiátɔ́ gyi ní. 28 Ɔnɔkwalɪ
ndɛ mlɪ bláa. Akʊ bʊbʊ mlɪtɔ nfɪ ání bʊmóowu, yɔ́fʊn bréá
bawun ání mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ nɛbá mí iwíe ogyíkpá."

Yesu lwɪtsɛ́ɛ

(Marko 9:2-13; Luka 9:28-36)

17 1 Nkensíé ɔma a, Yesu lɛ́kpa Petro mʊa Yakobo pʊ́
mʊ pio Yohane, bɔdʊ yɔ́ ɪbʊ kʊsʊ. 2 Amʊ́ ansítɔ́ ɪnʊ á,
Yesu ɪwɪ lɛtsɛ. Mʊ ansítɔ́ lɔ́wankí fɛ́ owí, mʊ atadɪɛ ɛ́ lɛdamlí
fʊ́tʊ́tʊ́ʊ́tʊ́. 3 lnʊnʊ mʊ akasípʊ́ abasá ámʊ bowun ání Mose
mʊa *Elia bɛlɛ ɪwɪ ɔwan, amʊ́a Yesu bʊdɛtɔí. 4 Mʊ́ʊ́ Petro
lɛ́bláa Yesu ɔbɛ́ɛ, "Mí Wíé, ɪbʊ alɛ́á abétsiá nfɪ. Ní fɔ́tsulá á,
ha ada abʊ́ asa. Fʊ́ klɛ́ kʊlɛ, Mose klɛ́ kʊlɛ, Elia ɛ́ klɛ́ kʊlɛ."
5 Bréá ɔdɛ asʊ́n ánfɪ blí á, agyinde wánkíhɛ́ kʊ lobobun
amʊ́sʊ́. lnʊ ɔmɛ kʊ lɛdalɪ tsu agyinde ámʊtɔ ɔbɛ́ɛ, "Ɔ́nɪ gyí
mí Bí ɔdwɛpʊ́á olegyi mɪ ansí ní. Mlɪnu mʊ ɔmɛ."
6 Ifʊ́ lɛhɪɛ kítá amʊ́ bréá bonu asʊ́n ánfɪ. Mʊ́ sʊ bɔwa ɔsa
mlí bun ɔsʊlʊ́tɔ. 7 Mʊ́ʊ́ Yesu lɛ́ba bɔpʊ ɪbɪ dada amʊ́, bláa
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪkʊsʊ, mlɪmánya ifʊ́." 8 lnʊ bɔwa ansí kɪ a,
bʊmɛtrá wun ɔhaa dʊn Yesu nkʊlɛ.
9 Bréá bʊdɛ ɪbʊ ámʊ kplí á, Yesu lɛ́da amʊ́ ɔlá ɔbɛ́ɛ,
bʊmábláa ɔhaa tɔ́á bayówun, yɔ́fʊn ɛkɛá Bulu ɔbɔ́kʊsʊ́a
Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ tsʊ́ afʊ́lɪtɔ.
10 Mʊ akasípʊ́ amʊ bɛfɪtɛ́ mʊ bɛɛ, "Ntogyi sʊ́ Mose mbla
asunápʊ́ amʊ bɛɛ, ilehián ání Elia obéyinkí bá asa Kristo
amʊ ɔbɛ́ba?"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ɔlɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ igyi. Elia obégyankpá bá
bɛla tógyítɔ́ yáí wankláán. 12 Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Elia layínkí
bá dodoodo, táme ɔhaa mɛ́bɪ mʊ. Bɔwa mʊ amʊmʊyɔ. Alɪ
kɛ́n mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ é nówun ɪwɪɔsɪn amʊ́ ɪbɪtɔ
ní.”
13 Ɩnʊ á, ɪlɔwankí akasípʊ́ amʊ ání Asʊ́ Ɔbɔpʊ́ Yohane
ɪwɪ asʊ́n ɔdɛblí.

Ɩlɔ Dídahɛ Ɔlɔpʊ́ Tsa

(Marko 9:14-29; Luka 9:37-43a)

14 Bréá beyinkí kplí bowie ɔdɔm amʊ wá á, oyin ɔkʊ léba
bɛda akpawunu Yesu ayabitɔ, bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, 15 “Mí Wíé, wun
mí bí ánfɪ nwɛ, tsʊ́fé ɪlɔ dídahɛ dɛ mʊ háan. Otetsíá dɪda
wíé ntsu mʊ́a ogyátɔ́. 16 Nɔpʊ mʊ ba fʊ́ akasípʊ́ amʊ, táme
bʊmɛtalí tsá mʊ ɪlɔ.”
17 Yesu léle mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ndɛmba-abíá mlɪmá hógyi, mlɪ
tsiátɔ́ ma alɛ. Alí nétsiá mlɪ wá yɔ́ ekekegyíɛkɛ ní? Nnyá
klʊn ha mlɪ yɔ́fʊn ɔmɛnkɛ? Mlɪkpa kebi ámʊ ba mɪ!” 18 Ɩnʊ
ɔlɔkplʊ́n gya ɔŋɛ laláhɛ amʊ. Ɩlɛdalɪ kebi ámʊtɔ, ɪwɪ lɔ́wa
mʊ ɔnlɪn.
19 Mʊ́ ɔma a, akasípʊ́ amʊ bɛfɪté Yesu ɪtsétɔ́ bɛɛ, “Ntogyi
sʊ́ anɪ mʊ́ anɪmɛ́talí gya ɔŋɛ laláhɛ amʊ dálɪ kebi ámʊtɔ?”
20-21 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪ hógyi mɔtsɔ́ kʊ́ráá.
Mbláa mlɪ ɔnɔkwalɪ. Ní mlɪ hógyi lomoní fé takyí-akpin
ibí á, tɛkɪ mlétalí bláa ɪbʊ ánfɪ mlɪaa ipúli. Lélé ibópulí,
tɔtɔɔtɔ mɔ́ɔdʊn mlɪ bwɛ.”[h]

Yesu Lowu Ɩwɪ Asʊ́n Blí Otse Nyɔɔsɪ

(Marko 9:30-32; Luka 9:43b-45)

22-23 Bréá akasípʊ́ amʊ fɛ́ɛ́ bɛba befia Galilea ɔmátɔ́ á,
Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Bélɛ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ há
adʊ́n bɔ́mɔ mí, táme Bulu ɔbɔ́kʊsʊ́a mɪ ɛkɛ sáásí.”
Asʊ́n ánfɪ lɛhɪɛ han akasípʊ́ amʊ.

---

[h] **17:21** Mʊ́tɔ́ yée 21 bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Táme ínɪ odu mʊ́ á, nkétɪ mpáɪ mʊ́a ɔnɔ́klí pé mlétalí pʊ́gya mʊ́.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu Ɔtswɛ́kpa Ofí lkɔka

24 Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ bɛba Kapernaum wúlutɔ. lnʊ
*Bulu ɔtswɛ́kpa ofíkɔ ahɔ́pʊ akʊ bɛba bɛfɪté Petro bɛɛ, “Fʊ́
wíe tɛká Bulu ɔtswɛ́kpa ofí ɪkɔ?”
25 Petro lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔtɛká.”
Bréá Petro lɔ́yɔ wóyítɔ́ a, Yesu légyankpá fíté mʊ ɔbɛ́ɛ,
“Simon, nkálɪ gyí fʊ́ agywɪɪn? Amɛndɪ téká dútɛ mʊ́a
lampóo há awíe? Afɔɔ́ ntɛ́ɛ wúlu awíe?”
26 Petro lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Afɔɔ́ tɛká.”
Mʊ́ʊ́ Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Yɛ́ɛ mʊ́mʊ́ wúlu awíe bagyi
ɪwɪ ní? 27 Támɛ mmedéklé mbɛ́ɛ, abɔ́kʊsʊ́ líí amʊ́sʊ́ sʊ á,
tsu ɔdadʊwa afʊyɔ ɔpʊ ɔnɔ́ yɔtswɪ. Kɪ klɛmɛtí gyankpapʊ
ání fɛ́lɛ ɔnɔ́tɔ́. Fénya kɔ́ba ání ɪbɔ́fʊn anɪ abanyɔ́ ofíkɔ ámʊ
ka. Lɛ mʊ́, afʊyɛka ha amʊ́.”

Ma Ɔbɔ́bwɛ Ɔhandɛ?

(Marko 9:33-37; Luka 9:46-48)

18 1 Bɛba Kapernaum wúlutɔ, akasípʊ́ amʊ bɛba Yesu wá
bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Ma gyí ɔhandɛ Bulu iwíegyí ámʊtɔ?”
2 Yesu létɪ kebi ɔkʊ bɛlɪí amʊ́ ansítɔ́, 3 ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ,
“Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ní mlɪmétsɛ, bwɛ ɪwɪ fɛ́ nyebí á,
mlɪmóowie Bulu iwíegyí ámʊtɔ. 4 Ɔhagyíɔha ání ɔlɛba
ɪwɪasɪ fɛ́ kebi ánfɪ á, mʊgyí ɔhandɛ Bulu iwíegyí ámʊtɔ ní.
5 Ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ kebiá ogyi alɪ mí dátɔ́ lahɔ mɪ.

Ɔha Kpa Wá Lakpantɔ

(Marko 9:42-48; Luka 17:1-2)

6 “Ní ɔkʊ léha ahá ánfɪ bʊmɔkʊ́dan mísʊ́ hógyitɔ ánfɪtɔ ɔkʊ
lɔ́bwɛ lakpan á, ní bɛda nfʊ́ókwɛbʊ sían mʊ ɔmɛtɔ, tswɪ mʊ
wá ɔpʊ oklukluʊ́kpá, mɔ́ mʊ pó á, ɪbʊ alɛ́ dʊn. 7 Ɔyítɔ́ atsiápʊ́
bʊgyɔ́wɪ ní. Tsʊ́fɛ́ ɪtɔ́á ɪtɛhá ɔha tɔbwɛ́ lakpan bʊ ɪnʊ. lbɛ́ba
alɪ, táme ɔhá ání ɪna mʊsʊ mʊ ba lɔ́bwɛ lakpan ɔgyɔ́wɪ ní.
8 “Mʊ́ sʊ ní fʊ́ ɪbɪ ntɛ́ɛ fʊ́ yabi téhá fʊtɛdɪda hógyitɔ á, ka
mʊ́ lɛ, afʊtswɪ mʊ́ tsalɪfwɪ. lbʊ aléá fɔ́pʊ ɪbɪ kʊlɛ ntɛ́ɛ yabi
kʊlɛ nyá nkpa ání ɪtamatá, dʊn ání fɔ́pʊ ɪbɪ anyɔ ntɛ́ɛ ayabi

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anyɔ wíé ogyá ání ɪtamaduntɔ. 9Ní fó nsíbi téhá fótɔbwɛ́ lakpan á, loti mó lɛ, afʊtswɪ mó tsalɪfwɪ. Ɩbʊ alɛ́á fɔ́pʊ nsibi kʊlɛ nyá nkpa ání ɪtamatá, dʊn ání fɔ́pʊ ansibi anyɔ wíé ɪsʊbɪtí ogyá ání ɪtamaduntɔ.

Kufa Fwɪhɛ́
(Luka 15:3-7)

10-11 "Mlɪkɪ wankláán ání mlɪméɛkɪ nyebí pútúpútú ánfɪtɔ ɔkʊkʊ ansítɔ́ kótíkótí. Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, bʊbʊ Bulu-abɔpʊ ání bʊtɔkɔ́sí pó amó asún ya mí Sí ɔsúsú.[i]
12 "Mlɪyɔ asún ánfɪtɔ amlɪkɪ. Ní ɔkʊ bʊ akúfa lafakʊlɛ (100), amótɔ́ ɔkʊlɛ ɔfwí á, ntɔ ɔhá ámʊ tɔbwɛ́? Megyí si otesí adukwebá-kwebá (99) atráhɛ amʊ líí okúku amʊsʊ, yódunká ɔkʊlɛ pɛ́ ámʊ́ʊ́ alafwí ámʊ? 13Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ní owun mʊ a, mʊ ansí bégyi mʊ ɪwɪ dʊn adukwebá-kwebá atráhɛ amʊ́ʊ́ bʊmɔfwɪ ámʊ. 14Alɪ kɛ́n mlɪ Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsúsú ámʊ médékle ɔbɛ́ɛ, nyebí pútúpútú ánfɪtɔ ɔkʊkʊ ɛ́ ɔfwí ní.

Ní Fó Bá Ɔpó Ɩlá Gyi Fʊ

15 "Ní fó bá ohógyipʊ ɔpó ɩlá gyi fʊ á, yɔ mʊ wá, mlɪ abanyɔ́ pɛ́ amlɪblɪ mó. Ní olonu ɪwɪasɪ á, falányá opíó. 16Támɛ ní omonu ɪwɪasɪ á, kpa ɔbakúlɛ ntɛ́ɛ abanyɔ́ manta ɪwɪsʊ amlɪyɔ mʊ wá, ménɪ bégyi asúngyíasún ání mlɛ́blí ɪwɪ adánsɪɛ fɛ́ alɪá Bulu asún lɛblí. 17Ní omonu amó asún ɛ́ á, pʊ asún ámʊ ya mlɪ ɔpasuafɔ. Támɛ ní omonu amó asún ɛ́ á, mómó bu mʊ ɔmátɔ́yín ntɛ́ɛ lampóo ɔhɔ́pʊ.

Asúnkiná Pó Mósó Tsulá

18 "Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Asúngyíasún ání mlékiná ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ á, Bulu obékiná mó ɔsúsú. Móá mlótsulá á, Bulu obótsulá mósó ɔsúsú.

---

[i] **18:11** Mótɔ́ yée 11 bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Tsúfɛ́ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ nɛba ání nɔ́hɔ ahá ámʊ́ʊ́ bafwí ámʊ nkpa.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 “Ntráa ndɛblí mbɛ́ɛ, ní mlɪ abanyɔ́ mlɔbwɛ́ agywɪɪn
kulɛ ɔsulʊ́ʊ anfɪsʊ kʊ́lí tɔkʊ á, mí Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ
ɔbɔ́bwɛ mʊ́ há mlɪ. 20 Tsʊ́fɛ́ ɔtínɛgyíɔtíné ání ahá abanyɔ́-
abasá befia mí dátɔ́ á, mbʊ amʊ́ wá.”

Osúmpʊ́ Owuntɔlɪnpʊ lwɪ Yébi

21 Mʊ́ʊ́ Petro léba bɛfɪté Yesu ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé, tsefɪnɪ nsíkie
mí bá ní ɔpʊ́ ɪlá gyi mɪ? Tse sienɔ́ lóó?”
22 Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ó-o, megyí tse sienɔ́ fésikíé mʊ,
tsé aduesienɔ́ (70) aku asienɔ́. 23 Ɪ́nɪ sʊ Bulu iwíegyí ámʊ
igyi fɛ́ asʊ́n ánfɪ. Owíe ɔkʊ lɔ́bwɛ agywɪɪn ání mʊa mʊ
asʊ́mpʊ́ bóbu akʊ́nta. 24 Brɛ́á olefi mʊ́ asɪ á, mʊ asʊ́mpʊ́
bɛkpa amʊ́tɔ́ ɔkʊá ɔdɛ mʊ ɪkɔ mpím-mpímtɔ́ ba mʊ. 25 Támɛ
osʊ́mpʊ́ amʊ má tɔtɔá ɔbɔ́pʊkʊ́ ɪkɔ ámʊ sʊ á, owíe amʊ
léha ɔbɛ́ɛ bʊfɛ́ɛ mʊa mʊ ka, mʊ abí pʊ́ mʊ atɔ́ fɛ́ɛ́ pʊ́kítá
ɪkɔ ámʊtɔ. 26 Ɪnʊ á, osʊ́mpʊ́ amʊ lɔ́kʊsʊ́ dá akpawunu owíe
amʊ ayabitɔ, bwíí ɪpa há mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Mí Wíé, nya klʊn ha mɪ.
Ɪbwɛ́ nɛ́ka fʊ́ ɪkɔ ámʊ fɛ́ɛ́.’ 27 Mʊ asʊ́n lɔwa mʊ wie amʊ nwɛ.
Mʊ́ sʊ olesi ɪkɔ ámʊ fɛ́ɛ́ kíé mʊ, há mʊ ɔlɛnatí.
28 “Támɛ brɛ́á osʊ́mpʊ́ amʊ lédalɪ ɪnʊ á, ɔlɔyɔ́tʊ mʊ osʊ́mba
ɔkʊá ɔdɛ mʊ ɪkɔ kpalobí kʊ. Ɔlɛkɪtá mʊ ba ámʊ ɔmɛtɔ
kínkíínkín, bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Pʊ
mí kɔ́ba ha mɪ!’ 29 Mʊ osʊ́mba
amʊ é léda akpawunu bwíí
ɪpa há mʊ, bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Nya
klʊn ha mɪ. Ɪbwɛ́ nɛ́ka fʊ́ kɔ.’
30 Támɛ osʊ́mpʊ́ anfɪ mʊ́
mótsulá. Ɔlɛha ání bʊpʊ́ʊ mʊ
yɔwa obu yɔ́fʊn ɛkɛá ɔbɛ́ka
mʊ ɪkɔ ámʊ. 31 Mʊ asʊ́mba
bowun tɔ́á alapʊ́gyi mʊ ba
ámʊ a, ilowie amʊ́ ɪwɪtɔ. Mʊ́
sʊ bɔyɔ yébláa amʊ́ wíe asʊ́n
ámʊ fɛ́ɛ́. 32 Mʊ́ʊ́ amʊ́ wíe
amʊ léha bɛtɪ osʊ́mpʊ́ amʊ
ba, ɔlɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Osʊ́mpʊ́

Ɔlɛkɪtá mʊ ba ámʊ ɔmɛtɔ kínkíínkín, bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Pʊ mí kɔ́ba ha mɪ!’ (Mateo 18:29)

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

owuntɔlınpʋ, fʋ́ ıpabwií sʋ nesi ıkɔ tsɔtsɔɔtsɔ ámʋ́ʋ́ fʋ́dɛ mí
ámʋ féɛ́ kíé fʋ́. 33ʅma alɛá fʋ́ mʋ́ fówun fʋ́ bá ámʋ nwɛ fɛ́ alıá
nowun fʋ nwɛ?’ 34Ɔblɔ́ lɛkıtá owíe amʋ. Mʋ́ sʋ ɔlɛha ɔbɛ́ɛ,
bʋwáa mʋ obu, abʋpıtı mʋ atɔ́ yɔ́fʋn ɛkɛá ɔbɛ́ka ıkɔ ámʋ féɛ́.

35“Alí mí Sí ámʋ́ʋ́ ɔbʋ ɔsʋ́sʋ́ ámʋ ɔbɔ́bwɛ mlıtɔ
okugyíɔkʋá omesi mʋ ba lakpan kíé mʋ tsʋ́ mʋ klʋntɔ ní.”

Ɔkákiná ʅwı Atosunáhɛ́

(Marko 10:1-12)

19 1Brɛ́á Yesu lɔ́tɔí tá á, ɔlɛnatí Galilea ɔmátɔ́ yɔ́
Yudea ɔmátɔ́ Yordan ntsu ámʋ ɔbın. 2Ɔdɔm
kpɔnkpɔɔnkpɔntı bobuo mʋ, ɔlɛtsa amʋ́ ılɔ ınʋ.

3Farisifɔ akʋ bɛba mʋ wá bɔsɔ mʋ kı, fíté mʋ bɛɛ, “Anı
Mbla lɛ́ha ɔkpa ání oyin ɔbɛ́talí kíná mʋ ka ɔkpagyíɔkpasʋ?”

4Yesu lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlımɔ́kʋ́kla Bulu asʋ́n ámʋ kı ání
bré ámʋ́ʋ́ Bulu léfi ɔyí ası á, ɔtsı mʋ́a oyin ɔ́lɔbwɛ? 5Bulu
léblí ɔbɛ́ɛ, ‘Ínı sʋ oyin obótu sí mʋ sı mʋa mʋ yin yɛ́mantá
mʋ kasʋ, amʋ́ abanyɔ́ bɔ́bwɛ ɔyʋlʋ́ʋ kʋlɛ nı.’ 6Mʋ́ sʋ ndɛ mlı
bláa mbɛ́ɛ, bʋtráa bʋmegyí abanyɔ́, támɛ babwɛ́ ɔbakʋ́lɛ.
Ahá ání Bulu labwɛ́ amʋ́ ıkʋlɛ a, ɔhaa mámaín amʋ́ abasʋ.”

7Farisifɔ ámʋ bɛfıté mʋ bɛɛ, “Ntogyi sʋ́ Mose lɔ́wa mbla
ɔbɛ́ɛ, oyin ɔbɛ́talí wánlín ɔkákiná ɔwʋlʋ́ pʋ́kíná mʋ ka?”

8Yesu lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlı klʋntɔ odwin sʋ́ Mose lɛ́ha
mlı ɔkpa ɔbɛ́ɛ, mlıkína mlı aká, tɛkı megyí alı Bulu lɔ́bwɛ
mʋ́ bré́á olefi ɔyí ámʋ ası ní. 9Támɛ ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, ní
oyin okíná mʋ ka láyétsiá ɔtsı bámbá á, alatɔ́ mbʋa. Ɔkpa
oduásʋ́á oyin ɔbɛ́talí kíná mʋ ka pɛ́ gyí aladálı mʋ ɔma.”

10Mʋ́ʋ́ mʋ akasípʋ́ amʋ bɛblí bɛɛ, “Ní alı okʋ́lu mʋa ɔká
abatsiátɔ asʋ́n igyi ní mʋ́ á, mʋ́mʋ́ ıma alɛ́á oyin mʋa ɔtsı
bétsiá aba pɔ́.”

11Yesu lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Megyí ahá féɛ́ ɔbɛ́talí hɔ
atosunáhɛ́ anfı. Nkétı ahá ání Bulu lɔ́pʋhá amʋ́ pɛ́. 12Tsʋ́fɛ́
ına ɔkpa tsɔtsɔɔtsɔsʋ ayin akʋ bʋtamatsía aká. Ayin ámʋ
akʋ á, alí bɔkwıí amʋ́ ní. Akʋ ɛ́ anyánkpʋ́sa láflo amʋ́. Akʋ
ɛ́ basin kpankʋ Bulu iwíegyí ámʋ sʋ. Ɔhá ání ɔbɛ́talí á, ɔhɔ́ɔ
mí atosunáhɛ́ anfı.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nyebí Yulá
(Marko 10:13-16; Luka 18:15-17)

13 Aha akʋ bɛkpa nyebí ba Yesu bɛɛ, ɔpʋ́ʋ ɪbɪ dɪnka
amʋ́sʋ́, ɔkʋlɪ Bulu oyʋ́la ha amʋ́. Támɛ akasípʋ́ amʋ bɔwa
ɪyɪn wá amʋ́. 14 Mʋ́ʋ́ Yesu lébláa akasípʋ́ amʋ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪha
nyebí ámʋ ɔkpa abʋba mí wá. Mlɪmátin amʋ́ ɔkpa, tsʋ́fɛ́
ahá ánfɪ odu bʋ́ Bulu iwíegyí ámʋ nɪ.”
15 Mʋ́ʋ́ ɔlɔpʋ ɪbɪ díndínka amʋ́sʋ́, ɔlɛnatí ɪnʋ á.

Atonyahɛ́ lwɪ Atosunáhɛ́
(Marko 10:17-31; Luka 18:18-30)

16 Ɛkɛ ɔkʋ oyin ɔkʋ léba Yesu wá bɛfɪté mʋ ɔbɛ́ɛ, “Osunápʋ́,
yilé mɔmʋ nɔ́bwɛ asa nénya nkpa ání ɪtamatá?”
17 Yesu léfɪté mʋ ɔbɛ́ɛ, “Ntogyi sʋ́ fʋdɛ mí yilé ɪwɪ asʋ́n
fɪté? Ɔbakʋ́lɛ pɛ́ gyí ɔha yilé. Mʋgyí Bulu. Támɛ ní fʋdekléá
fʋnyáa nkpa ání ɪtamatá á, mʋ́mʋ́ gyi Bulu mbla asʋ́n
ámʋsʋ.”
18 Oyin ámʋ lélafíté mʋ ɔbɛ́ɛ, “Mʋ́tɔ́ mɔmʋ?”
Yesu lébláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Mámɔ ɔha, mátɔ mbʋa, máwi atɔ́,
máka asʋ́n dínká fʋ́ básʋ́. 19 Bu fʋ́ sí mʋa fʋ́ yín, afʋdwɛ fʋ́
bá fɛ́ fʋ́ ɪwɪ.”
20 Ɔyasubi ámʋ lébláa Yesu ɔbɛ́ɛ, “Ntegyi mʋ́ fɛ́ɛ́sʋ́. Ntɔ
ɛ́ ntráa bwɛ?”
21 Yesu lébláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Ní fʋdekléá fɔ́fʋn mʋ́ á, yɛfɛ fʋ́
ɪwɪsʋ atɔ́ fɛ́ɛ́, afʋye kɔ́ba amʋ ha ahiánfɔ, mɛ́nɪ fénya siadɪɛ
ɔsʋ́sʋ́. Fɔbwɛ́ mʋ́ tá á, ba afʋbobuo mɪ.”
22 Brɛ́á ɔyasubi ámʋ lónu asʋ́n ánfɪ á, ɪlɛhɪɛ́ han mʋ,
ɔlɛnatí díín, tsʋ́fɛ́ ɔhíɛ́ ɔbʋ atɔ́.
23 Mʋ́ʋ́ Yesu lébláa mʋ akasípʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ
bláa mbɛ́ɛ, ɪbɛ́hɪɛ wá ɔnlɪn asa ɪwɪ onyapʋ́ obówie Bulu
iwíegyí ámʋtɔ. 24 Ntráa ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ɪlɔpɔn ha *kpɔ́sɔ́
ání ɔbɔ́tsʋn ɔbɪn-atɔ ɔbɔ́tɔ́, dʋn ání ɪwɪ onyapʋ́ obówie Bulu
iwíegyí ámʋtɔ.”
25 Akasípʋ́ amʋ bonu asʋ́n ánfɪ á, ɔnɔ́ lobwie amʋ́. Ínɪ sʋ
bɛfɪté bɛɛ, “Mʋ́mʋ́ ma mɛɛ Bulu ɔbɔ́hɔ nkpa?”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 lnʊ Yesu lɛ́lıí kı amʊ́ alıı. Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
"Anyánkpʊ́satɔ mʊ́ á, ɔhaa mɛ́ɛtalí bwɛ́ ínı, támɛ Bulu mʊ́
tɛtálí bwɛ́ tógyítɔ́."
27 Mʊ́ʊ́ Petro lɛ́fıtɛ́ mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ínıá anılasí tógyítɔ́ tswı
bobuo fʊ á, ntɔ abénya tsú fʊ́ búotɔ?"
28 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa. Brɛ́á
Bulu ɔbwɛ́ ɔyí pɔpwɛ amʊ, mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı netsíá
mí numnyam owíe obíá ámʊsʊ á, mlı ahá ánfı mlıbuo mı
ánfı ɛ́ mlétsiá awíe mbíá dúanyɔsʊ, gyi *Israel abusuan
dúanyɔ ámʊ asʊ́n. 29 Ɔhagyíɔha ání alanátí sí mʊ wóyí,
mʊ apíó, mʊ sı mʊa mʊ yin, mʊ abí ntɛ́ɛ ɔsʊlʊ́ʊ mí sʊ á,
Bulu ɔbɛ́la há mʊ mʊ́ tsɛ́ dú tsɛ́ lafa, trá lahá mʊ nkpa
ání ıtamatá. 30 Támɛ agyankpapʊ akʊ bɛ́ba bemlí amapʊ,
amapʊ amʊ akʊ ɛ́ bɛ́bemlí agyankpapʊ."

Ndɔtɔ Agyʊ́má Ayɔpʊ́ lwı Yébi

20 1 Yesu lɛ́trá bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mʊ́ sʊ Bulu iwíegyí
ámʊ igyi fɛ́ asʊ́n ánfı. Ɔdɔtɔpʊ ɔkʊ létsiá. Ɛkɛ
ɔkʊ ɔlɔkʊsʊ́ nyankı-nyankı ɔyɔ́ ıpa agyípʊ́ odunkákpá,
abʊyɔyɔ agyʊ́má mʊ ndɔtɔ. 2 Mʊa amʊ́nyɔ begyi bíá ání
ɔbɛ́ka amʊ́ alıá bʊtɔhɔ ɛkɛwʊ́lɛ, ɔlɔpʊ amʊ́ sísí agyʊ́má
ámʊ ɔyɔkpá. 3 Dokwebátɔ́ a, ɔlɛdalı yɔ dınsʊ, oloyówun
akʊ ɛ́ bʊlıí, bʊmɛdɛ́ tɔtɔ bwɛ. 4 Olotsu amʊ́ ɛ́ ɔbɛ́ɛ bʊyɔ́yɔ
agyʊ́má mʊ ndɔtɔ ha mʊ. lbwɛ́ ɔbɛ́ka amʊ́ tɔ́á ıbʊ alɛ́. Mʊ́
sʊ bɔyɔ. 5 Dódúanyɔ pʊ́ dɔsatɔ ɛ́ á, ɔlɛtrá pʊ akʊ sísí ndɔ
ámʊtɔ. 6 Ntʊ́pwɛ donutɔ, brɛ́á ɔlɛdalı a, ɔlɛtrá wun akʊá
bʊlıí kpaalı. Mʊ́ʊ́ ɔlɛfıtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, 'Ntogyi sʊ́ ndɛ fɛ́ɛ́ mlılíí
nfı, mlımédé tɔtɔ bwɛ?' 7 Bɛbláa mʊ bɛɛ, 'Ɔhaa mɔ́kʊ́bɔ́ anı
ıpa.' Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, 'Mʊ́mʊ́ mlı ɛ́ mlıbɔtsʊn yɔyɔ
agyʊ́má mí ndɔtɔ.'
8 "Brɛ́á owí lɔpɔn a, ɔdɔtɔpʊ amʊ létı mʊ agyʊ́másʊ́ ɔkípʊ
bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, ɔtíı ıpa agyípʊ́ ámʊ fɛ́ɛ́, ɔkáa amʊ́ akɔ. Ɔkáa
amʊ́ tsu amapʊ amʊsʊ alıı bɔtʊ agyankpapʊ amʊ. 9 Brɛ́á
ıpa agyípʊ́ amʊ bɛba a, agyʊ́másʊ́ ɔkípʊ amʊ lɛ́ka ahá
ámʊʊ́ bɔyɔ donutɔ ámʊ alıá bʊtɔhɔ ɛkɛwʊ́lɛ. 10 Brɛ́á ılɔtʊ
agyankpapʊ amʊ a, bʊkı bɛɛ bénya dʊn alı, támɛ alı kén

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔlɛka amʊ́ ɛ́ ní. 11 Mʊ́ sʊ ɔlɛka amʊ́ akɔ tá á, agyankpapʊ
amʊ bɔwa tɔtɔ́ı ɔdɔtɔpʊ amʊsʊ bı. 12 Bɛblí bɛɛ, ‘Amapʊ anfı
mʊ́ á, dɔnhwírı kʊlɛ pɛ́ bɔyɔ agyʊ́má. Anı mʊ́ anılalíí owí
kpankpli ánfısʊ yɔ́ agyʊ́má, támɛ faká anıa amʊ́nyɔ fɛ́ɛ́ akɔ
kʊlɛ.’

13 “Ɔdɔtɔpʊ amʊ lɛ́bláa amʊ́tɔ́ ɔkʊlɛ ɔbɛ́ɛ, ‘Agya, yɛ́ɛ
mmɔkʊ́tafá fʊ o! Megyí ıtɔ́ ámʊ́ʊ́ mía fʊnyɔ anılɛ́blí ámʊ
napʊ́há fʊ́ á? 14 Pʊ fʊ́ atɔ́ natı. Mídéklé mbɛ́ɛ, nɛ́ha amapʊ
amʊ alıá naká fʊ́. 15 Mma ɔkpa ání nɔ́pʊ mí kɔ́ba bwɛ́ tɔ́á
ndeklé? Ntɛ́ɛ mí awıtɔlɛwa dɛ́ fʊ́ ıwıtɔ wie?’

16 “Alí amapʊ bɔ́bwɛ agyankpapʊ, agyankpapʊ ɛ́ bɔ́bwɛ
amapʊ nı.”

Yesu Lowu lwı Asʊ́n Blí Otse Saası
(Marko 10:32-34; Luka 18:31-34)

17 Brɛ́á Yesu ɔyɔ́ Yerusalem a, ɔlɛkpa akasípʊ́ dúanyɔ ámʊ
ya ıtsɛ́tɔ́ bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, 18 “Mlınu! Ayɔ́ Yerusalem. lnʊ á,
bɛ́lɛ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı há Bulu *igyí ahapʊ́ dɛhɛn
pʊ́ Mose mbla asunápʊ́. Bɛ́ha mí lowu ıpɔ́n. 19 Bɔ́pʊ mí wá
ahá ání bʊmegyí Yudafɔ ıbıtɔ bɔ́bwɛ mí ahinlá, bɔ́nwɛn mí
mplı, dá mí mántá *oyikpalíhɛsʊ. Támɛ Bulu ɔbɛ́lakʊ́sʊ́a
mı ɛkɛ sáásí tsʊ́ afúlitɔ.”

Abí Oyín Ɔkʊ Atɔ Kʊlíhɛ́
(Marko 10:35-45)

20 Mʊ́ʊ́ Sebedeo mʊ ka lɛ́kpa mʊ abi anyɔ bɛba, ɔlɛda
akpawunu Yesu ayabitɔ, kʊ́lí mʊ ɔbɛ́ɛ, ɔbwɛ́ɛ tɔkʊ ha mʊ.

21 Yesu lɛ́fıté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ntɔ fʊdeklé?”

Ɔtsı ámʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ha mí abi anyɔ ánfıtɔ ɔkʊlɛ
otsia fʊ́ gyɔpısʊ, ɔkʊlɛ ɛ́ otsia fʊ́ bınasʊ brɛ́á fʊ́dɛ *iwíe gyí.”

22 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlıméyín tɔ́á mlıdɛ́kʊlí.” Ɔlɛfıté
Yohane mʊa Yakobo ɔbɛ́ɛ, “Mlétalí wun ıwıɔsın ámʊ́ʊ́ nɛbá
bowun amʊ?”

Bɛbláa mʊ bɛɛ, “Ee, abɛ́talí.”

23 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlówun ıwıɔsın ámʊ mʊ́,
támɛ mma túmi ání nɛ́lɛ ahá ání bɛ́tsiá mí gyɔpısʊ ntɛ́ɛ mí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bınasʊ. Otsiákpá ınʊ ıda gyo ahá ámʊ́ʊ́ mí Sí Bulu lalá ınʊ yáí há ámʊ.”

24 Bréá akasípʊ́ dú atráhɛ amʊ bonu asʊ́n ánfı á, Yakobo
mʊa Yohane ıwı lɔ́wa amʊ́ ɔblɔ́. 25 Mʊ́ʊ́ Yesu létı amʊ́, bláa
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlıyin ání ɔmátɔ́fɔsʊ agyípʊ́ bʊtɛhíɛ́ amʊ́ ahá,
amʊ́ ahandɛ é bʊtenyá túmi amʊ́sʊ́. 26 Támɛ mlıtɔ mʊ́ á,
ımába alı. Ɔhagyíɔha ání odekléá ɔbɔ́bwɛ mlıtɔ ɔhandɛ a,
ɔbwɛ́ɛ mʊ ıwı osúmpʊ́ ha mʊ aba atráhɛ. 27 Ɔhá ání odekléá
ɔbɔ́bwɛ mlı nkpá ogyápʊ ɔbwɛ́ɛ mlı ɔkpábi. 28 Alı kén mí,
Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı é mmɛba mbɛ́ɛ, bʊsúm mí ní. Ahá
osúmkpá nɛba, ampʊ mí nkpa hɔ ahá tsɔtsɔɔtsɔ nkpa.”

Ansibi Abwiepʊ́ Abanyɔ́ lıɔ Tsa

(Marko 10:46-52; Luka 18:35-43)

29 Bréá Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ bʊdɛdalı Yeriko wúlutɔ bɔyɔ́
á, ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntı bobuo amʊ́. 30 Ansibi abwiepʊ́
abanyɔ́ akʊ bʊtsie ɔkpa ámʊtɔ, bonu ání Yesu dɛ́tsʊ́ʊn. lnʊ
bɔkplʊ́n blí bɛɛ, “Anı Wíe, *Dawid mʊ na, wun anı nwɛ.”

31 Ɔdɔm amʊ bɔkplʊ́n wa amʊ́ bɛɛ bʊkpá ɔnɔ́ bun. Támɛ
bɛlakplʊ́n dʊn alı bɛɛ, “Anı Wíe, Dawid mʊ na, wun anı
nwɛ!”

32 Mʊ́ʊ́ Yesu lési lıí, tí amʊ́, ɔlɛfıtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ntɔ
mlıdéklé mlıaa, mbwɛ́ɛ ha mlı?”

33 Bɛbláa mʊ bɛɛ, “Anı Wíe, ha anı awun atɔ́.”

34 lnʊ amʊ́ asʊ́n lɔ́wa Yesu nwɛ, ɔlɔpʊ mʊ ıbı dada amʊ́
ansíbi. lnʊnʊ bowun atɔ́, bɛkplá buo mʊ.

Bɔhɔ Yesu Fɛ́ Owíe Yerusalem

(Marko 11:1-11; Luka 19:28-40; Yohane 12:12-19)

21 1-2 Bréá Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ bɛbɛ́ɛn Yerusalem
wúlu, bɛta Betfage wúlu ání ıbʊ Nfɔ-nyíbʊ[j] ámʊ ası
wie tá á, ɔlɔwa mʊ akasípʊ́ abanyɔ́ gyankpá. Ɔlɛbláa amʊ́
ɔbɛ́ɛ, “Mlıyɔ wúlu anfí ıda mlı ansítɔ́ ánfısʊ. Ní mlowíé

---

[j] **21:1** *Nfɔ-nyíbʊ* igyi obubwí kʊá ıbʊ mantáa Yerusalem, bʊtetí mʊ́ Olifbʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wúlu amʊ ɔnɔ́ á, mlówun afrímú tsíhé ɔkʊá ɔda ɔfétɔ́, mʊ bi líí mʊ wá. Mlɪsankɪ mʊ, amlɪkpa amʊ́ ba mɪ. 3Ní ɔkʊ ɔfíté mlɪ asʊankʊ á, mlɪbla mʊ mlɪaa, ‘Anɪ Wíe dé amʊ́ hián.’ Ɩnʊnʊ ɔbéha mlɔ́pʊ amʊ́ ba mɪ.”

4Ɩ́nɪ léha Bulu asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɔlɛblí tsʊn mʊ ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́sʊ ámʊ léba mʊ́tɔ́. Ɔbéɛ,

5 “Mlɪbla *Sionfɔ mlɪaa,
Mlɪkɪ, mlɪ Wíe ɔbá mlɪ wá.
Ololwií, ɔdɪn afrímúsʊ́.
Ɔdɪn afrímú ibí yínhésʊ́ ɔbá.”

6Yesu akasípʊ́ abanyɔ́ ámʊ bɔyɔ́bwɛ alɪ ámʊ́ʊ́ Yesu lébláa amʊ́ ámʊ. 7Bɛkpa afrímú mʊa mʊ bi ámʊ ba, bɛyaí amʊ́ atati dínká amʊ́sʊ́, ɔlɔdʊ bian mʊsʊ. 8Ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ bɛyaí amʊ́ atati tswɪ ɔkpatɔ, akʊ é bebiabía afɪtáa bunbun ɔkpa ámʊtɔ. 9Ɔdɔm amʊ́ʊ́ bʊgya Yesu nkpá mʊ́a ɔma amʊ bɔsʊrá okitikíti bɛɛ, “*Hosiána há Dawid mʊ na ámʊ! Bulu oyʊ́la owíe anfɪ ɔbá mʊ dátɔ́ ánfɪ! Hosiána bʊ ɔsʊ́sʊ́ʊ́sʊ́!”

10Bréá Yesu lówie Yerusalem a, wʊ́lu amʊtɔ féé lɛda kpokiti, bʊdɛfɪté bɛɛ, “Ma gyí ɔhá ánfɪ?”

11Ɔdɔm amʊ́ʊ́ bʊbuo mʊ amʊ bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Ɔ́nɪ gyí Yesu, Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ amʊ́ʊ́ otsʊ́ Nasaret wʊ́luá ɪbʊ Galilea ɔmátɔ́ ámʊ nɪ.”

Yesu Bulu Ɔtswɛ́kpa Yɔ

(Marko 11:15-19; Luka 19:45-48; Yohane 2:13-22)

12Mʊ́ʊ́ Yesu lɔ́yɔ *Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʊ́ ɪnʊ, yégya atɔ́ afɛpʊ́ pʊ́ atɔ́ ahɔ́pʊ féé dalɪ. Olowuwúta kɔ́ba atsépʊ mpʊ́nʊ́ dá, sʊ́nsʊ́nki abrɔ́dʊma afɛpʊ́ é mbíá dá. 13Ɔlɛbláa amʊ́ ɔbéɛ, “Bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ, ‘Bétɪ mí ɔtswɛ́kpa bɛɛ, mpáɪ ɔbɔkpá.’ Támɛ mlɪlapʊ́ ɪnʊ mlí awikplu ɔŋaínkpá.”

14Ansibi abwiepʊ́ pʊ́ abubʊ́pʊ akʊ bɛba mʊ wá Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʊ́ ɪnʊ, ɔlɛtsa amʊ́ ɪlɔ. 15Bréá Bulu *igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Mose mbla asunápʊ́ amʊ bowun ofʊ́la ání Yesu débwɛ, pʊ́ alɪá nyebí bʊdɛkplʊ́n Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʊ́ ɪnʊ bɛɛ, “Hosiána há Dawid mʊ na ámʊ!” a, ɔblɔ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lɛkıtá amʊ́. 16Mʊ́ sʊ bɛfıté Yesu bɛɛ, “Fʊmedénu asʊ́n ání nyebí ánfı bʊdɛblí?”

Yesu léle mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ndenu. Mlımɔ́kʊ́kla asʊ́n ání Bulu asʊ́n wanlínhé amʊ léblí? Ɔbéɛ, ‘Fasúná nyebí pʊ́ amʊ́á bʊmɔkʊ́tın nyɔ́pʊ alıá bʊkánfʊ fʊ́.’ ”

17Yesu lédalı wúlu amʊtɔ sí amʊ́ yɔ́ Betania. Ɩnʊ́ ɔlɛdı ɛkɛ ámʊ nı.

Pɔntɔ Oyí Lwıí

(Marko 11:12-14, 20-24)

18Ɔyı kɛhɛ nyankı, bréá Yesu léyinkí ɔbá Yerusalem a, akʊ́n dɛ mʊ. 19Mʊ́ sʊ bréá olowun pɔntɔ kʊá ılıí mantáa ɔkpa á, ɔlɛbaí yɔ́ mʊ́ ası. Ɔlɔyɔ á, omowun abí kʊkʊ mʊ́tɔ́, afıtáa sɔ́ɔ́n bʊ mʊ́sʊ́. Ɩnʊ ɔlɛbláa pɔntɔ ámʊ ɔbéɛ, “Tsú ndɛ fʊméɛtrá swie abí ɛkɛkɛɛkɛ!” Ɩnʊnʊ oyí ámʊ lówu.

20Mʊ akasípʊ́ amʊ bowun alıá oyí ámʊ labwɛ́ á, ɔnɔ́ lobwie amʊ́. Mʊ́ sʊ bɛfıté bɛɛ “Ntogyi sʊ́ oyí ánfı lawʊ́ ɔtsáwʊlɛ pɛ́ alı?”

21Yesu lébláa amʊ́ ɔbéɛ, “Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa. Ní mlɔhɔ Bulu gyi, mlımégyi nwɛ́ɛn a, mlétalí bwɛ́ ıtɔ́ ánfı nabwɛ́ oyí ánfı pʊ́ mʊ́á ıdʊn mʊ́. Mlétalí bláa ıbʊ ánfı mlıaa, ‘Puli yowie ɔpʊtɔ.’ Ibópulí yɔ́. 22Ní mlɔhɔ Bulu gyi, mlɔkʊ́lí mʊ tógyítɔ́ á, mlı ıbı béda mʊ́.”

Yesu Túmi Ɩwı Asʊn Fıtéhé

(Marko 11:27-33; Luka 20:1-8)

23Yesu léyinkí bowie Bulu ɔtswɛ́kpa wunsınésʊ́ ınʊ. Bréá ɔdɛ atɔ́ suná á, Bulu igyi ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛba mʊ wá. Bɛfıté mʊ bɛɛ, “Ma léha fʊ́ ɔkpa, fʊ́dɛ ntobí ánfı bwɛ? Ma léha fʊ́ túmi?”

24Yesu léle mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Mí é nfítɛ mlı asʊn kua kʊlɛ. Ní mlɛlé mʊ́ ɔnɔ́ á, nébláa mlı túmi oduá ndɛpʊbwɛ́ ntobí ánfı. 25Bulu wá Asʊ́ Ɔbɔpʊ́ Yohane lénya túmi pʊ́bɔ́ ahá *asʊ́, ntɛɛ nyankpʊsa?”

Amʊ́ wʊlɛwʊlɛ bɔyɔ asʊ́n ánfıtɔ bɛɛ, “Ní ablí anıaa itsʊ́ Bulu wá á, ɔbéfıté anı ɔbéɛ, mʊ́ ntogyi sʊ́ anımɔ́hɔ mʊ gyi?

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Ntɛɛ ablíı anıaa, anyánkpúsa wá itsú.” Táme bʊdɛ tɔ́á ahá
tsɔtsɔɔtsɔ ámʊ bɔ́bwɛ amʊ́ ifú nya. Tsúfé amʊ́ fɛ́ɛ́ bohogyi
ání Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́ Yohane gyí. 27 Mʊ́ sʊ bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ,
“Ohwée! Anıméyín ɔtínɛ́á olenya mʊ túmi tsú.”
Mʊ́ʊ́ Yesu é lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mʊ́mʊ́ mí é mmɛ́ɛbláa mlı
túmi oduá ndɛpʊbwɛ́ ntobí ánfı.”

Oyin Ɔkʊ Abi Anyɔ lwı Yébi

28 “Mlıyɔ asʊ́n ánfıtɔ amlıkı. Oyin ɔkʊ mʊa mʊ abi anyɔ
betsiá. Ɛkɛ ɔkʊ ɔlɔyɔ yɛ́bláa ɔdɛ́hɛn ɔbɛ́ɛ, ‘Mí bí, ndɛ yɔyɔ
agyʊ́má mí ndɔtɔ ha mı.’ 29 Ɔlɛbláa mʊ sı ɔbɛ́ɛ, ‘Mmɔ́ɔyɔ.’ Mʊ́
ɔma a, ɔlɛlatsɛ mʊ agywıın, yɔ́ ndɔ ámʊtɔ. 30 Amʊ́ sí lɛ́natí
yɔ́ ɔkʊsʊ amʊ ɛ́ wá yɛ́bláa mʊ alı kɛ́n. Ɔkʊsʊ amʊ lɔ́tsulá
ɔbɛ́ɛ, ‘Mí sí, nɔ́yɔ.’ Táme ɔmɔyɔ.” 31 lnʊ Yesu lɛ́fıtɛ́ ahá ámʊ
ɔbɛ́ɛ, “Abi anyɔ ámʊtɔ ɔmɔmʊ lɔ́bwɛ dínká mʊ sı asʊ́nsʊ́?”
Yudafɔ igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛbláa
mʊ bɛɛ, “Ɔdɛ́hɛn amʊ.”
Mʊ́ʊ́ Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa.
Lampóo ahɔ́pʊ pʊ́ obu-ɔnɔ́ atsiápʊ́ bówie Bulu iwíegyí
ámʊtɔ sí mlı. 32 Tsúfé Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane lóbosuná mlı tsiátɔ́
oduá ıda ɔkpa Bulu ansítɔ́, táme mlımɔ́hɔ mʊ gyi. Lampóo
ahɔ́pʊ pʊ́ obu-ɔnɔ́ atsiápʊ́ bɔhɔ mʊ gyi. Ɔma mlılówun ání
amʊ́ kʊ́ráá batsɛ a, mlımétsɛ mlı agywıın hɔ mʊ gyi.

Apafɔ Laláhɛ Akʊ
(Marko 12:1-12; Luka 20:9-19)

33 “Mlınu yébi ıkʊ ɛ́. Ɔdɔtɔpʊ ɔkʊ lɔ́dɔ *wáın ndɔ. Olegyi
ıban bómlí mʊ́. Olokwi wáın amʊ onyimɛ́kpá. Ɔlɔpwɛ obu
fʊ́áhɛ́ kʊ há ndɔ ámʊ agyópʊ. Mʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ ndɔ ámʊ wá apafɔ
ıbıtɔ, olotu ɔkpa yɔ́ ɔmá ıkʊtɔ. 34 Brɛ́á wáın-abí amʊ kpɔtíbı
lɔ́fʊn a, ɔlɔwa mʊ asʊ́mpʊ́ apafɔ ámʊ wá ɔbɛ́ɛ, bʊyɔ́hɔ mʊ
ogyíkpá ba mʊ. 35 Táme apafɔ ámʊ bɛkıtá amʊ́, dá ɔkʊlɛ,
mɔ́ ɔkʊlɛ, dá ɔkʊlɛ ɛ́ abwi. 36 Ndɔ mʊ wie amʊ létrá wa mʊ
asʊ́mpʊ́ bámbá ání bʊtsɔ dʊn agyankpapʊ amʊ. Apafɔ ámʊ
bɔbwɛ amʊ́ ɛ́ alı kɛ́n. 37 Mʊ́ tráhɛ kʊ́ráá á, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, ‘Oo,
bóbu mí bí kwííhɛ́ mʊ́.’ Mʊ́ sʊ ɔlɔwa mʊ ɛ́. 38 Táme brɛ́á

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

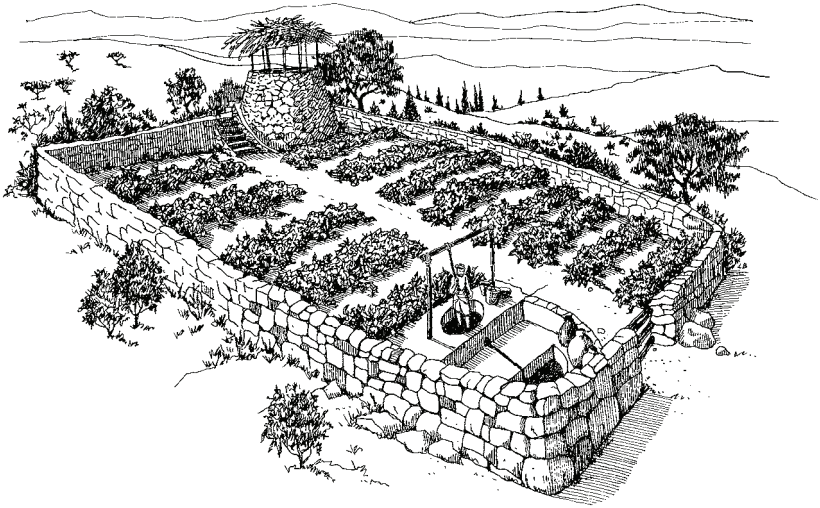

Wáın Ndɔ ní. (Mateo 21:33)

apafɔ ámʊ bowun mʊ bi ámʊ sísí á, bɛbláa aba bɛɛ, 'Ɔ́nı obégyi mʊ sı atɔ́ ní. Mlıha amɔ mʊ, mɛ́nı ndɔ ámʊ ibémlí anı klɛ́.' 39 Mú sʊ bɛkıtá mʊ, bítía mʊ dálı ndɔ ámʊtɔ yɔ́mɔ mʊ."

40 "Ní ndɔ mʊ wie ɔbá á, ntɔ mlılahogyi mlıaa, ɔbɔ́bwɛ apafɔ ánfı?"

41 Yudafɔ igyi ahapú dɛhɛn pú Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛlɛ mú ɔnɔ́ bɛɛ, "Ɔbɛ́ha aha laláhɛ anfı bówu lowu sínsín, ɔbélapú ndɔ ámʊ wá apafɔ bámbá ıbıtɔ. Amʊ́á bétsiá pú mʊ atɔ́-abí ba mʊ mú kpɔtíbı."

42 Mʊ́ʊ́ Yesu léfıté amʊ́ ɔbɛɛ, "Ntɛɛ mlımɔ́kʊ́kla Bulu asʊn wanlínhé amʊ kı? Bɔwanlín bɛɛ,

'Ibwi ámʊ́ʊ́ obu ayípʊ bekiná ámʊ
lébemlí okonkísʊ́bwi ní.
Bulu lɔ́bwɛ mʊ́ alı.
ıbʊ wánwan.'

43 "Mʊ́ sʊ ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, Bulu ɔbɔ́hɔ mʊ *iwíegyí ámʊ lɛ́ mlı ıbıtɔ pʊ́há ɔmá ání bɔbwɛ tɔ́á otekle.

44 "Ínı sʊ ɔhá ání ɔlɛdıda ibwi ámʊsʊ obébiabía blʊ́blʊ́blʊ́blʊ́. Ní ibwi ámʊ isʊ́nkí dá ɔkʊsʊ é á, ıbɔ́kwɛ mʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fíkɔ́fíkɔ́fíkɔ́ fɛ́ nfúó.[k]” 45Brɛ́á Bulu igyi ahapú dɛhɛn pú
Farisifɔ ámʋ bonu Yesu ayébi anfɪ á, ɪlɔwankí amú ání amú
ɔdɛ. 46Tɛkɪ bekleá bɛ́kɪtá mʋ, táme benya ifú, tsúfɛ́ ɔdɔm
amʋ bʋtobú Yesu ání Bulu ɔnɔ́sú ɔtɔípú ogyi.

Ɔtsɪkpaín lwɪ Yébi

(Luka 14:15-24)

22 1-2Yesu lɛ́trá bláa Yudafɔ igyi ahapú pú Yudafɔ
ahandɛ amʋ asún yébitɔ ɔbɛ́ɛ, “Bulu iwíegyí ámʋ
igyi fɛ́ asún ánfɪ. Owíe ɔkʋ dɛ́ ɔtsɪ kpaín há mʋ bi, 3ɔlɛtɪ
ahá ɔbɛ́ɛ, bʋbá nkɛ ámʋ asɪ. Brɛ́á owíe ámʋ lɔ́bwɛ tá á,
ɔlɔwa mʋ asúmpú ɔbɛ́ɛ, bʋyɛ́tɪ ahá ámʋ abʋba, táme bekiná
bá. 4Mú sʋ ɔlɛlawá mʋ asúmpú bámbá ɔbɛ́ɛ, ‘Mlɪtra yɛbláa
ahá ámʋ mlɪaa, nabwɛ́ tógyítɔ́ tá. Bamɔ́ mí nnantswie
akpɔnkpɔntɪ ámʋ pú amʋ́á bawá nfɔ, níná atɔ́ ámʋ fɛ́ɛ́ tá.
Mú sʋ bʋbá ɔtsɪ ɔkpaínkpá ɪnʋ.’ 5Táme ahá ámʋ́ʋ́ bɛyɛ́tɪ
ámʋ bʋmɛkplá amú. Bɛnatí sí amú yɔ́ amú agyúmásʋ́. Akʋ
bɛnatí yɔ́ amú ndɔtɔ. Akʋ ɛ́ bɛnatí yɔ́ amú ibíá ogyíkpá.
6Amú atráhɛ bɛkɪtá asúmpú amʋ, dá amú, mɔ́ amú. 7Brɛ́á
owíe amʋ lónu asún ánfɪ á, ɔblɔ́ lɛhɪɛ́ kítá mʋ. Mú sʋ ɔlɔwa
mʋ ɪsá akɔpú, bɔyɔ́mɔ ahá ámʋ́ʋ́ bɔmɔ mʋ asúmpú amʋ,
wá amú wúlu ogyá. 8Mʋ́ʋ́ ɔlɛbláa mʋ asúmpú bámbá ɔbɛ́ɛ,
‘Baníná ɔtsɪkpaín atogyihɛ amʋ tá, táme ahá ámʋ́ʋ́ nɛtɪ ámʋ
bʋmɔfʋn ha mí wóyítɔ́ ba. 9Mú sʋ mlɪwie awúlutɔ, amlɪtɪ
ɔhagyíɔha ání mlówun, ɔba ɔtsɪ ɔkpaínkpá ɪnʋ.’ 10Lnʋ
asúmpú amʋ bowie awúlutɔ. Bɛtɪ ɔhagyíɔha ání bowun,
aha wankláán pú aha laláhɛ fɛ́ɛ́. Mú sʋ ahá bɔbʋlá ɔtsɪ
ɔkpaínkpá ɪnʋ dɛ́dɛ́ɛ́dɛ́.

11“Táme brɛ́á owíe amʋ lɛ́bɛkɪ ahá ámʋ́ʋ́ batí ámʋ a,
olowun oyin ɔkʋá ɔmɔwa ɔtsɪkpaín nkɛtɔ atadɪɛ. 12Mʋ́ʋ́
ɔlɛfɪté mʋ ɔbɛ́ɛ, ‘Agya, nkálɪ ɪlɔbwɛ fʋmɔwa ɔtsɪkpaín nkɛtɔ
atadɪɛ asa fɛba nfɪ?’ Oyin ámʋ métalí lɛ́ mú ɔnɔ́. 13Mʋ́ʋ́
owíe amʋ lɛ́labláa mʋ asúmpú ɔbɛ́ɛ, ‘Mlɪklɪ mʋ ayabi pú mʋ
ɪbɪ, amlɪtswɪ mʋ wa oklún amʋtɔ. Lnʋ́ isú múa kpisíi bʋ nɪ.’ ”

---

[k] **21:44** Mʋ́tɔ́ yée 44 ɪma nwʋlʋ́ dada amʋ akʋtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Yesu lɔ́mɔ mʋ asʋ́n ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Bulu tɛtí ahá tsɔtsɔɔtsɔ,
táme ahá kpalobí pɛ́ ɔtɛlɛ́.”

Lampóoka

(Marko 12:13-17; Luka 20:20-26)

15 Farisifɔ ámʋ bɔyɔ́bwɛ ɔnɔ-ɔkʋlɛ ání bɛ́tɛtɛ́ɛ Yesu ɔnɔ́tɔ́
asʋ́n nú, abʋnya mʋ akɪtálɛ́. 16 Mú sʋ bɔwa amú akasípú pú
Owíe *Herode ahá Yesu wá bɛɛ bʋyɛ́fɪtɛ́ mʋ bɛɛ, “Osunápú,
anɪyin ání ɔnɔkwalɪpʋ fʋgyi, fʋ́tosúná Bulu asʋ́n ámʋ é
ɔnɔkwalɪsʋ. Fʋtamahá ɔhaa ɔtsɛ fú agywɪɪn, tsúfé fʋtamakɪ
ɔhaa ansítɔ́. 17 Mú sʋ anɪdɛ́ fú fɪté anu. Anɪ mbla léha
ɔkpa ání akáa lampóo ha Roma owíe dɛhɛn Kaesare, ntɛ́ɛ
anɪmáka?”

18 Táme Yesu lówun amú agywɪɪn laláhɛ amʋ. Mú sʋ ɔlɛfɪté
amú ɔbɛ́ɛ, “Apinabwɛbí abwɛpú, ntogyi sú mlɪdé mí sɔ́ɔ kɪ?
19 Mlɪtsu kɔ́ba amʋ́ʋ́ bʋtɔpʋ́ká lampóo amʋ ɪkʋ ba mɪ ankɪ.”

Bɔpʋba mʋ, 20 ɔlɛfɪté amú
ɔbɛ́ɛ, “Ma nwun pú mʋ dá
dín mʋ́sʋ́?”

21 Bɛlɛ mʋ́ ɔnɔ́ bɛɛ,
“Kaesare.”

Mʋ́ʋ́ ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ,
“Mʋ́mʋ́ mlɪpʋ tɔ́á igyi
Kaesare klé ha Kaesare,
amlɪpʋ mʋ́á igyi Bulu klé é
ha Bulu.”

Lampóoka kɔ́ba nɪ.
(Mateo 22:19)

22 Yesu mbuaɪ ánfɪ lóbwie amú ɔnɔ́. Mú sʋ bɛnatí.

Kʋsʋ́ Tsú Afúlitɔ lwɪ Asʋn Fɪtéhé

(Marko 12:18-27; Luka 20:27-40)

23 Ɛkɛ ámʋ kén á, *Sadukifɔ akʋ bɛba Yesu wá. Bʋgyi
ɔpasua kʋá bʋtɛblí bɛɛ, kʋsʋ́ tsú afúlitɔ má ɪnʋ. Bɛfɪté mʋ
bɛɛ, 24 “Osunápú, Mose lɔ́wanlín tswɪ anɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Ní ɔkʋ
mʋa mʋ ka bʋmɔkwɪí asa olowu sí mʋ ka ámʋ a, mʋ pio
otsú mʋ ka ámʋ tsia, fɛ́kɪ ɔkwɪɪ ha owupú ámʋ.’ 25 Oyin
ɔkʋlɛ abí abasíénɔ́ akʋ betsiá. Amʋ́tɔ́ ogyankpapʋ létsiá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔká, támɛ ɔmɔkwıí asa olowu. Mʊ pio lótsu ɔsʊrapʊka amʊ tsía, 26táme mʊ é ɔmɔkwıí. Ɔsaası lótsu ɔtsı ámʊ tsía. Mʊ é ɔmɔkwıí. Alıı yɔ́tʊ osienɔ́sí amʊ. 27Ɔma-ɔma a, ɔsʊrapʊ mʊ é lóbowu. 28Afúli ɔkʊsʊ́ké a, amʊ́tɔ́ ɔmɔmʊ ɔbɔ́bwɛ mʊ kulu? Tsúfé amʊ́ abasíénɔ́ ámʊ fɛ́ɛ́ betsiá mʊ."

29Mʊ́ʊ́ Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Megyí mlı ológyi. Mlıméyín Bulu asʊn wanlínhé amʊ ntɛ́ɛ Bulu túmi. 30Ní afúli bɔkʊ́sʊ́ á, bɔ́bwɛ fé Bulu-abɔpʊ. Bʊméetsiá aká mʊ́a akúlu. 31Mlımɔ́kʊ́kla asʊ́n ání Bulu onutó lébláa mlı tsú afúlikʊsʊ́ ıwı? 32Bulu asʊn wanlínhé léblí ɔbɛ́ɛ, 'Mígyí mlı anáin *Abraham mʊa *Isak pʊ́ *Yakob Bulu ámʊ nı.' Ínı sʊ megyí awupʊ́ Bulu ógyi, akıankpapʊ Bulu ógyi."

33Bréá ɔdɔm amʊ bonu asʊ́n ánfı á, mʊ atosunáhé anfı lɛha ɔnɔ́ lobwie amʊ́.

Bulu Mbla Ámʊtɔ Mʊ́á ıdʊn

(Marko 12:28-34; Luka 10:25-28)

34Bréá Farisifɔ bowun ání Yesu lalé Sadukifɔ ámʊ asʊ́n ɔnɔ́, asʊ́n lawú wá amʊ́ ɔnɔ́ á, bɛkpa aba ya Yesu wá. 35Amʊ́tɔ́ ɔkʊlɛá ogyi mbla osunápʊ́ léfıté Yesu asʊ́n, ɔpʊsɔ mʊ kı. 36Ɔlɛfıté Yesu ɔbɛ́ɛ, "Osunápʊ́, Bulu mbla ámʊtɔ mɔmʊ dʊ́n?"

37Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, " 'Pʊ fʊ́ klʊn, fʊ́ ɔkláa pʊ́ fʊ́ agywıın fɛ́ɛ́ dwɛ fʊ́ Wíe Bulu.' 38Ínı gyí mbla ámʊtɔ gyankpapʊ ání ıdʊn mʊ́ fɛ́ɛ́ ní. 39Nyɔɔsı é igyi fé mʊ́. 'Dwɛ fʊ́ bá fé fʊ́ ıwı.' 40Mose Mbla pʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ atosunáhé fɛ́ɛ́ ılıí mbla anyɔ ánfısʊ."

Ma Gyí Kristo Amʊ?

(Marko 12:35-37; Luka 20:41-44)

41Ínıá Farisifɔ ámʊ bebefia sí bʊlıí sʊ á, Yesu léfıté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, 42"Nkálı mlıdé Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) ıwı gywıín? Ma mʊ na ní?"

Bɛbláa mʊ bɛɛ, "Owíe Dawid mʊ na ní."

43Ɔlɛlafíté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mʊ́ ntogyi sʊ́ Ɔŋɛ Wankíhé léha Owíe Dawid létı mʊ ɔbɛ́ɛ 'Mí Wíé?' Tsúfé Owíe Dawid léblí ɔbɛ́ɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44 ‘Anı Wíe Bulu lébláa mí Wíe ɔbéɛ,
Tsia mí gyɔpısʊ nfı
yɔ́fʊn bréá néha fétsatsáa fʊ́ alupʊ́sʊ́?’
45 Ní Owíe Dawid onutó létı ɔhá ánfı Bulu ladá ofúli anfı
ɔbéɛ, mʊ wie a, nkálı sʊ́ ɔtráa ogyi mʊ na?”
46 Amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ métalí lé mʊ́ ɔnɔ́. Tsʊ́ ɛkɛ ámʊ a, ɔhaa
métrá wa klʊn fıté mʊ asʊansʊ.

Mose Mbla Asunápʊ́ Pʊ́ Farisifɔ Tsiátɔ́
(Marko 12:38-39; Luka 11:43, 46; 20:45-46)

23 1 Asʊ́n ánfı ɔma a, Yesu lébláa ɔdɔm amʊ pʊ́ mʊ
akasípʊ́ amʊ ɔbéɛ, 2 “Mose mbla Farisifɔ pʊ́ Mbla
asunápʊ́ amʊ bʊdesuná. 3 Mʊ́ sʊ mlıgyi amʊ́ asʊn blíhé
féésʊ́, támɛ mlımátsiá amʊ́ atsiábi. Tsʊ́fé bʊtamagyi amʊ́
onutó asʊn blíhésʊ. 4 Bʊtɔpʊ́ atɔ dwindwín sʊ́rá ahá, támɛ
amʊ́ onutó bʊtamapʊ́ osrebi ɔkʊlɛ kʊ́ráá tsá amʊ́ tsu.
5 Bʊtɔbwé amʊ́ tógyítɔ́ ahá ansísʊ́. Bʊtɔwánlín Bulu asʊ́n
dínká tati téíhésʊ, pʊklí amʊ́ ɔsʊkpı pʊ́ amʊ́ bına ıbasʊ.
Bʊtɔlʊ́ nfé tíntííntín síánsían amʊ́ atadıɛ ɔnɔ́. 6 Bʊtekle
otsiákpá yilé tsiá nkɛ ogyíkpá pʊ́ Yudafɔ Ofíakpa. 7 Bɛdálı
yɔ dınsʊ á, bʊtekle bɛɛ ahá
bʊtíı amʊ́ bɛɛ, ‘Asunápʊ́,’
abʊbun ha amʊ́ itsiá. 8 Mlı
féé á, apíó mlıgyí. Mʊ́ sʊ
mlımáha abʊtı mlıtɔ ɔhaa
osunápʊ́. Ɔbakʊ́lɛ pé gyí mlı
osunápʊ́. 9 Alı kén mlımátı
ɔhaa mlı sí ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ ní.
Tsʊ́fé Ɔsí ɔkʊlɛ pé mlıbʊ, ɔbʊ
ɔsʊ́sʊ́. 10 Tráhɛtráhɛ a, mlıtɔ
ɔhaa máha abʊtı mʊ nkpá
ogyápʊ. Tsʊ́fé nkpá ogyápʊ
ɔkʊlɛ pé mlıbʊ. Mʊgyí Kristo,
(ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ
ofúli amʊ). 11 Mlıtɔ ɔhandɛ
ɔbwéɛ mlı osúmpʊ́. 12 Tsʊ́fé

Farisiyin nı. (Mateo 23:5)

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fʊ́á fotsu ɪwɪ á, Bulu ɔbɛ́ba fʊ asɪ. Fʊ́á fɛba ɪwɪasɪ ɛ́ á, Bulu obótsu fʊ fʊ́á.

Apinabwɛbí Abwɛpʊ́

(Marko 12:40; Luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13-14 "Mlɪ Farisifɔ pʊ́ Mose mbla asunápʊ́, apinabwɛbí abwɛpʊ́, mlɪgyɔwɪ ní. Mlɪlatin Bulu iwíegyí ámʊ ɔkpa wá ahá. Mlɪ onutó mlɪmédékléá mlówie ɪnʊ, mlɪdɛ́ ahá ání bʊdɛ mbɔ́dí bɔ bɛɛ bówie ɪnʊ ɛ́ ɔkpa tíin.[l]

15 "Mlɪ Farisifɔ pʊ́ Mose mbla asunápʊ́, apinabwɛbí abwɛpʊ́, mlɪgyɔwɪ ní. Tsúfɛ́ mlɪtɛfá ɪlɪn fá ɔpʊ, dʊ́ ɪbʊ kplí ɪbʊ há ɔha tɛdámlí klʊntɔ. Támɛ ní ɔdámlí klʊntɔ tá á, mlɪtɛlábwɛ́ mʊ otemlí ɪsʊbɪtí ogyá ání ɪtamaduntɔ ɔyɔpʊ́ dʊn mlɪ onutó.

16 "Ansibi abwiepʊ́ ání mlɪdɛ́ ahá kpa, mlɪgyɔwɪ ní. Mlɪtɛblí mlɪaa, 'Ní ɔkʊ ɔká Bulu ɔtswɛ́kpa obu ámʊ ntam a, imehián ání obégyi mʊ́sʊ́. Támɛ ní ɔká sika pɛpɛ atɔ́á ɪbʊ ɔtswɛ́kpa obuto ɪnʊ mʊ́ ntam a, ilehián ání obégyi mʊ́sʊ́.' **17** Ansibi abwiepʊ́! Aha mimláhɛ! Mʊ́tɔ́ mɔmʊ bʊ labi dʊn? Sika pɛpɛ atɔ́ ámʊ lóó, ntɛ́ɛ Bulu ɔtswɛ́kpa obu ámʊ́ʊ́ ɪlahá sika ámʊ lamlí Bulu klɛ́ amʊ? **18** Mlɪtɛtráa blí mlɪaa, 'Ní ɔkʊ ɔká *afɔdɪɛ-asubwi ntam a, imehián ání obégyi mʊ́sʊ́. Támɛ ní ɔká afɔdɪɛ-abɔtɔ́ ámʊ ntam mʊ́ á, ilehián ání obégyi mʊ́sʊ́.' **19** Ansibi abwiepʊ́! Mʊ́tɔ́ mɔmʊ bʊ labi dʊn? Afɔdɪɛ-abɔtɔ́ ámʊ ntɛ́ɛ afɔdɪɛ-asubwi ámʊ́ʊ́ ɪlahá mʊ́ ɪlamlí Bulu klɛ́ amʊ? **20** Ní fɛká afɔdɪɛ-asubwi amʊ ntam a, faká ibwi ámʊ pʊ́ atɔ́á ɪdɪn mʊ́sʊ́ fɛ́ɛ́ ntam. **21** Ní fɛká Bulu ɔtswɛ́kpa amʊ ntam a, faká Bulu mʊa mʊ otsiákpá ntam. **22** Ní fɛká ɔsʊ́sʊ́ ntam a, faká Bulu mʊa mʊ owíe obíá ntam.

23 "Mlɪ Farisifɔ pʊ́ Mose mbla asunápʊ́, apinabwɛbí abwɛpʊ́, mlɪgyɔwɪ ní. Mlɪteye mlɪ ɔtsʊtsʊ́ pʊ́ kpántánkplámá

---

[l] **23:14** Mʊ́tɔ́ yée 14 bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Mlɪ Farisifɔ pʊ́ Mose mbla asunápʊ́, apinabwɛbí abwɛpʊ́, mlɪgyɔwɪ ní. Mlɪtɛlíí ahátɔ bɔ́ mpáɪ tíntííntín, támɛ mlɪtɔswíí asʊrapʊ amʊ́ wóyí pʊ́ amʊ́ atɔ́ fɛ́ɛ́ ɛ́. Ínɪ sʊ Bulu ɔbɛ́bɪtí mlɪ ɪsʊ dʊn aha tráhɛ.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aná fɛ́ɛ́tɔ́ idú, pú *idúsí há Bulu. Táme mlımɛ́dɛ́ Bulu mbla amúú ıhíɛ́ dehián, igyi asúngyí ɔnɔkwalısʊ, aba nwewúun pú ɔnɔkwalıwa ámʊsʊ gyi. Múdéhián nı, táme mlımákiná iyétɔ dúsí amʊ ɛ́ ha. 24 Ansibi abwiepú ání mlıdɛ́ ahá kpa, mlıgyɔwı ní. Mlıtɔtsrɔ́ mbépi lɛ́ oputsútɔ́, táme mlıtemɛ́ mbéwun.

25 "Mlı Farisifɔ pú Mose mbla asunápú, apinabwebí abwepú, mlıgyɔwı ní. Tsúfɛ́ mlıtɔfwí mlı nwe pú mlı nlepe ɔma wankláán, táme atɔ́á mlılapú owi múa ɔnsıpe swíí ahá sɔ́ɔ́n bʊ mútɔ́. 26 Farisifɔ ansibi abwiepú, mlıgyankpa fwı nwe múa nlepe ámʊtɔ, mú ɔma ɛ́ bétın.

27 "Mlı Farisifɔ pú Mose mbla asunápú, apinabwebí abwepú, mlıgyɔwı ní. Mlılabwɛ́ fɛ́ ntsán ání bakpá mú afá futútúútú, mú ıwı lawá akíle. Táme mútɔ́ mú á, afúli awú pú atɔ plɔ́hɛ́ sɔ́ɔ́n bɔ́ mú. 28 Alı kén mlıgyí ní. Ahá bʊtekı mlı ání mlıgyí yilé abwepú. Táme mlı klʊntɔ mú á, apinabwebíbwe múa lalahebwe sɔ́ɔ́n bɔ́ mú.

Bulu lsʊbıtí

(Luka 11:47-51)

29-30 "Mlı Farisifɔ pú Mose mbla asunápú, apinabwebí abwepú, mlıgyɔwı ní. Tsúfɛ́ mlıtɔpwɛ́ Bulu ɔnɔ́sú atɔ́ípú pú yilé abwepú ámúú betsiá ámʊ ntsán, lá mú ıwı wankláán, blí mlıaa, 'Ní anılétsiá anı anáin brésú asa bɔmɔ Bulu ɔnɔ́sú atɔ́ípú anfı á, tekı anımɔ́wa ıbı mútɔ́.' 31 Mlı asʊn blíhɛ́ anfı désuná ání mlıgyí Bulu ɔnɔ́sú atɔ́ípú amɔpú ámʊ abí-aná ní. 32 Mlıwuna yɔ músú, amlımɔ mlı anáin bwehé ámʊ ɔnɔ́. 33 Awɔ, abe abí-aná! Mlétalí srí sí ıpɔ́n ámúú Bulu ɔbéha mlı, kpá mlı wá ısʊbıtí ogyá ámúú ıtamadunto ámʊ? 34 Mú sʊ nde Bulu ɔnɔ́sú atɔ́ípú, anyansapʊ pú Mose mbla asunápú wa sísí mlı. Táme mlɔ́mɔ akʊ, dá amútɔ́ akʊ mántá oyikpalíhesʊ. Mlɔ́nwen amútɔ́ akʊ mplı mlı ofíakpa, dínká akʊsʊ tsú awúlusʊ yɔ́ awúlusʊ. 35 Ínı sʊ yilé abwepú ámúú mlıa mlı anáin mlılamɔ́ tsú *Habelsʊ bɔfʊn Sakaria, ogyi Barakia mʊ bi ámúú mlılɔ́mɔ Bulu ɔtswɛ́kpa obu múa *afɔdıe-asubwi amʊ nsıné ámʊ fɛ́ɛ obugya béba mlısʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa. Ínı aná féé sʊ Bulu ısʊbıtí béba
mlı ndɛmba-abí ánfısʊ ní.

Yerusalemfɔ lwı Ɔdwɛ
(Luka 13:34-35)

37"Óo Yerusalemfɔ, Yerusalemfɔ! Mlıtɔ́mɔ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́
atɔípʊ́, dá abí ání Bulu lawá sísí mlı abwi mɔ́ ní. Nteklеá
nóbun mlı abísʊ́ brégyíbré, fé alıá batɛ tobun mʊ abísʊ́,
táme mlıtamahá mí ɔkpa. 38Mlıkı, Bulu obési mlı ɔtswékpa
tswı mlı, ıbédı kpan. 39Tsúfé ndɛ mlı bláa mbéɛ, mlıméɛtrá
wun mı ɛkɛkɛɛkɛ, yɔ́fʊn ɛkɛá mléblí mlıaa, 'Bulu oyúla ɔhá
ámʊ́ʊ́ ɔbá mʊ ıdátɔ́.' ámʊ."

Bulu Ɔtswékpa Amʊ Bwie
(Marko 13:1-2; Luka 21:5-6)

24 1Bréá Yesu lédalı Bulu ɔtswékpa ınʊ ɔyɔ́ á, mʊ
akasípʊ́ amʊ bɛnatí yɔ́tʊ mʊ, súná mʊ ɔtswékpa
ınʊ mbu ámʊ. 2Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbéɛ, "Mlılawun mbu
akpɔnkpɔɔnkpɔntı ánfı féé? Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa. Bóbwie
mʊ́ féé bun. Ibwi kʊlɛ kʊ́ráá méesian dınká mʊ́ básʊ́."

lwıɔsın Mʊ́a lkplán
(Marko 13:3-13; Luka 21:7-19)

3Bréá Yesu tsie Nfɔ-nyíbʊ ámʊsʊ, ɔdɛ Bulu ɔtswékpa amʊ
kíı a, mʊ akasípʊ́ amʊ nkʊlɛ bɛfıté mʊ bɛɛ, "Bla anı, bré
mɔmʊtɔ ínı féé béba? Osúna mɔmʊ é ɔbéba, ibósuná ání fʊ́
bábı pʊ́ ɔyí ɔnɔ́mɔké lafʊn?"
4lnʊ Yesu léle mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, "Mlıkı wanklááan, ménı
ɔhaa méɛmlé mlı. 5Tsúfé ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔ́pʊ mí dá ba bɛɛ,
amʊ́gyí Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) nı. Bémlé
ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔ́fwı ɔkpa. 6Ní mlonúá ısá ladá mantáa mlı
ntéɛ ɔtınɛkʊ á, opúni mátsií mlı. Tsúfé lehián ání ínı aná féé
béba, táme imedésuná ání ɔyí ɔnɔ́mɔké ámʊ lafʊn. 7Tsúfé
ɔmá bɔ́kɔ aba. Awíe bɔ́kʊsʊ́ líí abasʊ. Akʊ́n béba, ɔsʊlʊ́ʊ
békpınkí ntíné-ntíné. 8Ínı féé igyi fé ıwıɔsın ání ɔtsı towun
bréá ıkwíı dɛ mʊ dwiín.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9“Alı bré ámʊtɔ á, mí sʊ ɔmá-ɔmá bólu mlı. Bédınká
mlısʊ, pʊ́ mlı há bɔ́wa mlı amʊmʊyɔ, mɔ́ mlı. 10Mlıtɔ ahá
tsɔtsɔɔtsɔ bédıda hógyitɔ. Bólu aba, lé aba há. 11Afunu
awapʊ́ béblí bɛɛ, Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ bʊgyi tsɔtsɔɔtsɔ béba
bɛmlé ahá tsɔtsɔɔtsɔ, há amʊ́ bɔ́fwı ɔkpa. 12Lalahɛbwɛ
bómoní. Mʊ́ sʊ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bʊméɛtrá dwɛ aba. 13Támɛ
ɔhá ání ɔlɛtalí líí kínkíínkín yɔ́fʊn ɔyí ɔnɔ́mɔkɛ́ á, Bulu
ɔbɔ́hɔ mʊ nkpa. 14Mʊ́ óó á, ahá béda Bulu iwíegyí ámʊ ıwı
asʊn wankláán ánfı ɔkan ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́, ménı ahá fɛ́ɛ́ bónu mʊ́,
asa ɔyí ıbɔ́mɔ ɔnɔ́.

Ɩwıɔsın Wúunbı

(Marko 13:14-23; Luka 21:20-24)

15“Ní mlowun akisítɔá itobwíé ɔmá, ıda Ɔwankíkpá ınʊ,
ıdɛ Bulu ɔtswɛ́kpa ınʊ kpɔí, fé alıá Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ Daniel
léblí tswı a,—Aklápʊ, mlınu mʊ́ ası!— 16mʊ́mʊ́ ahá ání
bʊbʊ Yudea ɔmátɔ́ bʊsríı yɔ abʊsʊ. 17Ɔhá ání ɔdın obusʊ
mákplı ɔbɛɛ, moyótsu tɔtɔ obuto. 18Ɔhá ání ɔbʊ ndɔtɔ é
ɔmáyinkí ba wóyítɔ́ botsu mʊ tati. 19Amenyapʊ́ pʊ́ abí-ayín
ání bʊpia abi bɔbwɛ alı bré ámʊtɔ, bʊgyɔ́wı ní. 20Mlıkokoli
Bulu mlıaa, mlı ɔsríké amʊ ımábwɛ nyankpʊ múa atsalıbí
ntɛɛ *ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké. 21Tsúfé tsú ɔyí asıtsuábı a, asʊn wunhɛ
ání ıbéba alı bré ámʊtɔ odu kʊkʊ mɔ́kʊ́ba kı. Mʊ́ odu kʊkʊ
é méɛtrá ba ɛkɛkɛɛkɛ. 22Ní Bulu médınkí nkɛ ámʊsʊ á, tɛkı
ɔhaa méesian ɔyítɔ́. Támɛ ahá ámʊ́ʊ́ alalé pʊ́bwé mʊ klɛ
amʊ sʊ aladínkí nkɛ ámʊsʊ.

23“Alı bré ámʊtɔ á, ní ɔkʊ lébláa fʊ ɔbɛɛ, ‘Kı, Kristo, (ɔhá
ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) bʊ nfı ntɛɛ nána’ á, máhogyi.
24Tsúfé ahá ání bɛɛ amʊ́gyí Kristo amʊ pʊ́ ahá ání bɔ́wa
afunu bɛɛ, Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ bʊgyi tsɔtsɔɔtsɔ béba ɔyítɔ́.
Bɔ́bwɛ ofúla pʊ́ osúna akpɔnkpɔntı pʊ́mlé ahá. Ní bétalí
kʊ́ráá á, bémlé ahá ámʊ́ʊ́ Bulu lalé ámʊ é. 25Mlınu, ndɛ mlı
ɔlá da yáí asa ıba.

26“Ní ɔkʊ ɔbláa mlı ɔbɛɛ, ‘Kı, Kristo amʊ laba ɔbʊ
dimbísʊ́’ a, mlımádalı yékı. Alı kén ní bɛblí bɛɛ, ‘Ɔbʊ
obutótɔ́’ é mlımáhogyi nı. 27Tsúfé mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ánfɪ ɔbákɛ ɪbɔ́bwɛ fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ nyankpʊ tɔfwí ɪbɪ, bʊtowun
mʊ́ tsú owí ɔdalɪkpa yɛ́dalɪ owí ɔkplíwíékpá amʊ.
28 "Ɔtínɛ́á ɪtɔ wuhɛ́ da a, ɪnʊ́ alása bʊtefia.

Nyankpʊsa-Mʊ-Bi Ámʊ ɩbábɪ

(Marko 13:24-27; Luka 21:25-28)

29 "ɩwɪɔsɪn wúun amʊ ɔma a, owí ɔbéta, ɔtsra ɛ́ ɔméɛtrá
fɛí. Ntsrakpabi bɛ́kpa tsú ɔsʊ́sʊ́ bɛda. Nwʊlʊ́táa mʊ́a mʊ́tɔ́
atɔ́ fɛ́ɛ́ bɛ́kpɪnkí. 30 Mʊ́ ɔma a, mlówun mí, Nyankpʊsa-Mʊ-
Bi ánfɪ ɪbá ɪwɪ osúna ɔsʊ́sʊ́. Ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ bósu. Ɔhagyíɔha
obówun ání mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ napʊ́ túmi mʊ́a
numnyam kpɔnkpɔntɪ mbʊ nwʊlʊ́táatɔ tsú ɔsʊ́sʊ́ nɛbá.
31 ɩnʊ á, ɔkpɛ kʊ ɪbɛ́lɪn kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́, Bulu ɔbɔ́wa mʊ abɔpʊ
bɛ́yɛkpa mʊ ahá ámʊ́ʊ́ alalɛ́ ámʊ tsú ɔyí afʊnka ana ámʊ
fɛ́ɛ́sʊ́.

Ɔyí Ɔnɔ́mɔ ɩwɪ Osúna

(Marko 13:28-31; Luka 21:29-33)

32 "Mlɪpʊkɪ pɔntɔ oyí. Ní mʊ́ abámbi dɛpɔí, ɪdɛ atɛ pɔpwɛ
lɛ á, mlɪtɛbí ání awikpan brɛ́ lafʊn. 33 Alɪ kén, ní mlowun ání
ntobí ánfɪ fɛ́ɛ́ ɪdɛ mʊ́tɔ́ bá a, mlébɪ ání mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi
ánfɪ ɪbábɪ lafʊn ta ní. Nawíé wóyí ámʊ ɔnɔ́ tá. 34 Ɔnɔkwalɪ
ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ndɛmba-abí ánfɪ fɛ́ɛ́ bʊmóowu tá asa
ínɪ fɛ́ɛ́ béba mʊ́tɔ́. 35 Ɔsʊ́ mʊ́a asɪ fɛ́ɛ́ bɔ́tsʊn, támɛ mí asʊn
blíhɛ́ mɔ́ɔtsʊn ɛkɛkɛɛkɛ.

Nyankpʊsa-Mʊ-Bi Ámʊ Ɔbákɛ

(Marko 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)

36 "Ɔhaa méyín ɛkɛ ntɛɛ brɛ́á ntobí ánfɪ fɛ́ɛ́ ɪbɛ́ba. Bulu-
abɔpʊ bʊmeyín. Bulu mʊ Bi ámʊ ɛ́ méyín, nkɛ́tɪ anɪ Sí ámʊ́ʊ́
ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ nkʊlɛ pɛ́ yin. 37 Alɪ ámʊ́ʊ́ ilegyi *Noa brɛ́sʊ́
amʊ a, alí ibégyi mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ ɛ́ ɪbábɪ nɪ.
38 Tsúfɛ́ asa ntsubʊlábí amʊ lɔfʊn a, ahá betsiá bʊ́dɛ atɔ́
gyí, bʊdɛ ntá núu, bʊdɛ aká tsiá, bʊdɛ atsɪ kítá há akúlu
alɪɪ yɔ́fʊn ɛkɛá Noa lówie mʊ dáka kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ámʊtɔ.
39 Ɔhaa mébɪ tɔ́á ɪdɛ mʊ́sʊ́ yɔ, kpɛ́fʊn brɛ́á ntsu ámʊ lɔbʊlá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

súrá amʊ́ fɛ́ɛ́ nátí. Alɪ kɛ́n bʊmɛ́ɛbɪ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi
ánfɪ ɪbábɪ nɪ. 40 Alɪ brɛ́ ámʊtɔ á, ní ayin abanyɔ́ bʊlɪí ndɔ
kʊlɛtɔ bʊdɛ agyʊ́má yɔ á, Bulu obótsu ɔkʊlɛ sí ɔkʊlɛ. 41 Ní
atsɪ abanyɔ́ bʊdɛ nfúó kwɛ á, Bulu obótsu ɔkʊlɛ sí ɔkʊlɛ.

42 "Mlɪdɪnka ansí ɪwɪsʊ, tsúfɛ́ mlɪméyín ɛkɛá mlɪ Wíe
ɔbɛ́ba. 43 Támɛ mlɪnu asʊ́n ánfɪ. Ní wóyí mʊ wie yin onyé
brɛ́á owikplu ɔbɛ́ba mʊ wóyítɔ́ a, tɛkɪ ologyo mʊ wóyí,
owikplu móbwie wíé, wí mʊ atɔ́. 44 Mʊ́ sʊ mlɪ ɛ́ mlɪgyo, tsúfɛ́
mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ nɛ́ba brɛ́á mlɪ ansí mɛdín mísʊ́.

Osúmpʊ́ Wankláán Pʊ́ Ɔlaláhɛ
(Luka 12:41-48)

45 "Ma mɛɛ gyí osúmpʊ́á ɔlɛtɪn ansí, ɔbʊ ɔnɔkwalɪ? Mʊ
ɪbɪtɔ mʊ wie tɔpʊ́ mʊ aba atráhɛ wá, ɔbɛ́ɛ ɔhá amʊ́ atogyihɛ
dɪnka brɛ́sʊ́. 46 Ansí bégyi osúmpʊ́ amʊ, ní mʊ wie amʊ ɔbá
bowun ání lɛ́lɛ́ ɔdɛ mʊ́ bwɛ. 47 Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Mʊ
wie amʊ ɔbɔ́pʊ mʊ atɔ́ fɛ́ɛ́ wá mʊ ɪbɪtɔ. 48 Támɛ ní osúmpʊ́
laláhɛ ogyi, ɔlɛblí wá nwuntɔ ɔbɛ́ɛ, 'Mí wíe mɛ́ɛba séi.' 49 Ɩ́nɪ
sʊ olefi asɪ ɔdɛ mʊ aba asúmpʊ́ da, mʊa ntá abʊpʊ́ bʊdɛ
atɔ́ gyí si amʊ́, bʊdɛ ntá núu bʊ á, 50 mʊ wie amʊ ɔbɛ́ba
bófwie mʊtɔ ɛkɛá ɔmɛdín ansí. 51 Mʊ wie amʊ ɔbɛ́hɪɛ títɪ
mʊtɔ, trá bɪtí mʊa apinabwɛbífɔ ámʊ asʊ kɛ́kɛ́ɛ. Ɩnʊ́ isú
mʊ́a kpisíi bʊ nɪ.

Mbitebí Dú Akʊ Ɩwɪ Yébi

25 1 "Bulu iwíegyí ámʊ ɪbɔ́bwɛ fɛ́ mbitebí dú akʊá
botsu amʊ́ nkandíɛ dálɪ beyéfia ɔká pɔpwɛ otsiápʊ
ɔkʊ. 2 Amʊ́tɔ́ abanú bemimláa, abanú ɛ́ bɛtɪn ansí. 3 Aha
mimláhɛ amʊ botsu amʊ́ nkandíɛ, támɛ bʊmotsu nfɔ kʊkʊ
kítá. 4 Támɛ atɪansɪpʊ amʊ botsu nfɔ wá atɔ́tɔ́ kítá. 5 Ɔká
otsiápʊ amʊ mɔ́kɔsí ba. Mʊ́ sʊ mbitebí ámʊ fɛ́ɛ́ bɔgyɔsí,
tsʊn mʊ́tɔ́ dídɪ.

6 "Ɔyí-nsɪné á, ɔkʊ lɔ́sʊrá okitikíti ɔbɛ́ɛ, 'Anɪ pɪ, ɔká
otsiápʊ amʊ ɔbá o! Mlɪdalɪ yefia mʊ!' 7 Ɩnʊ mbitebí ámʊ
fɛ́ɛ́ bɔkʊsʊ́ nywɛ́ amʊ́ nkandíɛ. 8 Aha mimláhɛ amʊ bɛbláa
atɪansɪpʊ amʊ bɛɛ, 'Anɪ nkandíɛ dedúun. Mʊ́ sʊ mlɪha anɪ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mbitebí ámʊ fɛ́ɛ́ bɔkʊsʊ́ nywɛ́ amʊ́ nkandíɛ. (Mateo 25:7)

nfɔ kpalobí awa anɪ klɛ́tɔ.' 9Mʊ́ʊ́ atɪansɪpʊ amʊ bɛbláa amʊ́
bɛɛ, 'Ó-o, ɪmɔtsɔ́. ɪmɔ́ɔfʊn anɪa mlɪnyɔ. Mlɪyɔ afɛpʊ́ wá,
amlɪyɔhɔ mlɪ klɛ́.' 10Bréá aha mimláhɛ amʊ bɔpʊ ɔkpa bɔyɔ́
á, ɔká otsiápʊ amʊ léba. Amʊ́ ámʊ́ʊ́ bɛda ɪwɪsʊ ámʊ bobuo
ɔká otsiápʊ amʊ wíé ɔká otsiákpá ɪnʊ, oyin ámʊ asúmpʊ́
befin obu ámʊ.
11"Mʊ́ ɔma a, mbitebí atráhɛ amʊ ɛ́ bɛba bɛlɪí klʊn ɔma,
blí bɛɛ, 'Anɪ sí, finki ha anɪ awie.' 12Támɛ ɔká otsiápʊ amʊ
lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, 'Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa, mmeyín mlɪ
ɔkpagyíɔkpasʊ.' "
13Yesu lɔ́mɔ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ínɪ sʊ mlɪda ɪwɪsʊ, tsúfɛ́ mí,
Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ néba bréá mlɪ ansí mɛdín mísʊ́.

Asúmpʊ́ Abasá lwɪ Yébi
(Luka 19:11-27)

14"Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ ɪbábɪ bɔ́bwɛ fɛ́ ɔkʊá ɔdɛ ɔkpa
tu, ɔlɛtɪ mʊ asúmpʊ́, ye mʊ atɔ́ há amʊ́ ɔbɛ́ɛ, bʊkíɪ mʊ́sʊ́ yaɪ
mʊ. 15Ɔlɔpʊ sika pɛpɛ akɛntɛ anu há ɔkʊlɛ, pʊ́ akɛntɛ anyɔ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

há onyɔɔsɪ, ɔlɔpʊ kɛntɛ kʊlɛ ɛ́ há ɔsaasɪ. Ɔlɛha okugyíɔkʊ
mʊ ɔwʊnlín ɔnɔ́ asa ɔlɛnatí. 16 Osúmpʊ́ ámʊ́ʊ́ olenya akɛntɛ
anu ámʊ lɔ́wa ɔsa pʊ́ kɔ́ba amʊ fi ibíágyí asɪ. Mʊ́ sʊ ɪmɔwa
ɔpá kʊkʊ, olenya akɛntɛ anu dínká mʊ́sʊ́. 17 Onyɔɔsɪ amʊ ɛ́
lédamlí ɪbɪ mʊ sika pɛpɛ akɛntɛ anyɔ ámʊsʊ alɪ kén. Mʊ́ sʊ
olenya akɛntɛ anyɔ dínká mʊ́sʊ́. 18 Táme ɔsaasɪ amʊ́ʊ́ olenya
kɛntɛ kʊlɛ amʊ mʊ́ lóyókwi ɔbɔ́, pʊ́ mʊ wie sika pɛpɛ amʊ
ŋáín mʊ́tɔ́.

19 "Ɩlɔwa ɔpá asa amʊ́ wíe amʊ lótsu mʊ ɔkpa ámʊ ba,
ɔlɛtɪ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, mʊa amʊ́nyɔ bóbu akúnta. 20 Osúmpʊ́ ámʊ́ʊ́
olenya sika pɛpɛ akɛntɛ anu ámʊ lótsu mʊ́a mʊ́sʊ́ ɔdínka
akɛntɛ anu ámʊ ba mʊ wie, bɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Mí wíé, fɛha
mí sika pɛpɛ akɛntɛ anu. Mí ɛ́ nanyá akɛntɛ anu dínká mʊ́sʊ́.
Mʊ́ ní.' 21 Mʊ wie amʊ léda mʊ ɪpán, blí ɔbɛ́ɛ, 'Fabwɛ́ atɔ́.
Osúmpʊ́ wankláán fʊ́gyi. Ɩ́nɪá fawá ɔnɔkwalɪ atɔ́ túkúrííbi
ánfɪtɔ sʊ á, nɔ́pʊ fʊ́ yáí mí atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ ɔnɔ́. Ba afʊbetsiá
mí wá, anya ansigyí.'

22 "Osúmpʊ́ onyɔɔsɪ amʊ́ʊ́ olenya sika pɛpɛ akɛntɛ anyɔ
ámʊ ɛ́ lébláa mʊ wie ɔbɛ́ɛ, 'Mí wíé, sika pɛpɛ akɛntɛ anyɔ
fɛha mí. Mí ɛ́ nanyá anyɔ dínká mʊ́sʊ́. Mʊ́ ní.' 23 Mʊ wie
amʊ léda mʊ ɪpán, blí ɔbɛ́ɛ, 'Fabwɛ́ atɔ́. Osúmpʊ́ ɔnɔkwalɪpʊ
fʊgyi. Ɩ́nɪá fawá ɔnɔkwalɪ atɔ́ túkúrííbi ánfɪtɔ sʊ á, nɔ́pʊ fʊ́
yáí mí atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ ɔnɔ́. Ba afʊbetsiá mí wá, anya ansigyí.'

24 "Mʊ́ʊ́ osúmpʊ́ amʊ́ʊ́ olenya sika pɛpɛ kɛntɛ kʊlɛ amʊ
ɛ́ lébɛbláa mʊ wie ɔbɛ́ɛ, 'Mí wíé, nyin ání fʊ́ asún bʊ ɔnlɪn.
Fʊtɔkpɔ́tí atɔ́ ɔtínéá fʊmodu; fʊtɛkpá atɔ́-abí ɔtínéá fʊmɛfɪtá.
25 Mʊ́ sʊ nenya ifú pʊ́ fʊ́ sika pɛpɛ amʊ ŋáín ɔbɔ́tɔ́. Mʊ́ ní,
hɔ fʊ́ atɔ́.'

26 "Ɩnʊ mʊ wie amʊ lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Osúmpʊ́ laláhɛ,
ɔwʊlɪyɔpʊ́ fʊ́gyi. Fʊyin ání ntɔkpɔ́tí atɔ́ ɔtínéá mmodu,
ntɛkpá atɔ́-abí ɔtínéá mmɛfɪtá atɔ́. 27 Ɩ́nɪá fʊyin mʊ́ alɪ á,
tɛkɪ fɔpʊ yɔ́tswɪ sika ɔyaíkpá. Ɩ́nɪá naba a, tɛkɪ nɔ́yɔhɔ mʊ́a
mʊ́sʊ́ abí.' 28 Mʊ́ʊ́ oyin ámʊ lébláa mʊ asúmpʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ,
'Mlɪswɪɪ mʊ sika pɛpɛ kɛntɛ kʊlɛ amʊ ha ɔmʊamʊ́ʊ́ alanyá
akɛntɛ idú ámʊ. 29 Tsúfé ɔhá ání ɔbʊ tsɔtsɔ á, bɛtrá pʊ ɪkʊ
tsía mʊ́tɔ́ há mʊ, obénya tsɔtsɔɔtsɔ. Táme ɔhá ání ɔma á,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bɔ́swɪí mʊ kpalobíbiá ɔbʊ, 30amlɪtswɪ osúmpʊ́ anfí ɔma
labi ánfɪ wa oklúntɔ. lnʊ́ isú mʊ́a kpisíi bʊ nɪ.'

Asʊ́ngyí

31"Ní mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ nɛbá mí iwíe ogyíkpá,
Bulu-abɔpʊ fɛ́ɛ́ bʊbuo mɪ á, nétsiá mí ɔsʊ́sʊ́ numnyam
owíe obíásʊ́. 32Bɛ́kpa ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ befia mí ansítɔ́. lnʊ
nɔ́tɔsí amʊ́tɔ́, fɛ́ alɪá mbwɪ ɔkpapʊ́ tɔtɔ́sí akúfa lɛ́ akpalátɔ.
33Fɔ́wun nahá akúfa amʊ balíí mí gyɔpɪsʊ, akpaláa amʊ ɛ́
balíí mí bɪnasʊ. 34lnʊ mí ánfɪ ngyi Owíe anfɪ nɛ́bláa ahá
ámʊ́ʊ́ bʊlɪí mí gyɔpɪsʊ ámʊ mbɛ́ɛ, 'Mlɪ ahá ánfɪ mí Sí layúlá
ánfɪ mlɪba, amlɪbetsiá iwíegyí ámʊ́ʊ́ ɔlɛlayáí há mlɪ tsú ɔyí
asɪtsuábɪ ɔpá ámʊtɔ. 35Tsúfɛ́ akún lɛkɪtá mí á, mlɪlɛ́ha mí
atɔ́ negyi. Ɔmɛwʊ́lɪ lɛkɪtá mí, mlɪlɛ́ha mí ntsu nonu. Nɔbwɛ
ɔfɔ́ɔ́, mlɪlɔ́hɔ mɪ ɔfɔ́ɔ́. 36Nɛnatí yayá, mlɪlɛ́ha mí tati nɛdɪdá.
Nɔlɔ, mlɪlɛ́kɪ mɪ. Nɛdɪ obu, mlɪlɛ́bá bɛkɪ mɪ.'
37"lnʊ yilé abwɛpʊ́ ámʊ bɛ́fɪté mí bɛɛ, 'Anɪ Wíé, ɔmɛnkɛ
anɪlówun ání akún dɛ fʊ́, anɪlɛ́ha fʊ́ atɔ́ fegyi? Ɔmɛwʊ́lɪ
dɛ fʊ́, anɪlɛ́ha fʊ́ ntsu fonu? 38Fɔbwɛ ɔfɔ́ɔ́, anɪlɔ́hɔ fʊ ɔfɔ́ɔ́?
Ɔmɛnkɛ fɛnatí yayá, anɪlɛ́ha fʊ́ tati fɛdɪdá? 39Ɔmɛnkɛ fɔlɔ,
ntɛ́ɛ fɛdɪ obu, anɪlɛ́bá bɛkɪ fʊ?'
40"lnʊ mí ánfɪ ngyi Owíe ánfɪ nɛ́bláa amʊ́ mbɛ́ɛ, 'Ɔnɔkwalɪ
ndɛ mlɪ bláa. Tógyítɔ́á mlɪlɔ́bwɛ há mí apíó ánfɪ ahá
bʊtamabʊ́ amʊ́ wá ahátɔ ánfɪtɔ ɔkʊ á, mí mlɪlɔ́bwɛ mʊ́ há á.'
41"lnʊ nɛ́bláa ahá ámʊ́ʊ́ bʊlɪí mí bɪnasʊ ámʊ ɛ́ mbɛ́ɛ,
'Mlɪkpʊkpɛ tɛɪ nfɪ. Bulu lalwíí mlɪ. Mlɪyɔ ogyá ámʊ́ʊ́
ɪtamadun, Bulu lélayáí há Ɔbʊnsám mʊ́a mʊ abɔpʊ amʊtɔ.
42Tsúfɛ́ akún lɛkɪtá mí, mlɪmɛ́ha mí atogyihɛ. Ɔmɛwʊ́lɪ
lɛkɪtá mí, mlɪmɛ́ha mí ntsu annu. 43Nɔbwɛ ɔfɔ́ɔ́, mlɪmɔ́hɔ
mɪ ɔfɔ́ɔ́. Nɛnatí yayá, mlɪmɛ́ha mí tati andɪda. Nɔlɔ, nɛdɪ
obu; mlɪmɛ́kɪ mɪ.'
44"lnʊ amʊ́ ɛ́ bɛ́fɪté mí bɛɛ, 'Anɪ Wíé, ɔmɛnkɛ anɪlówun ání
akún dɛ fʊ́, ɔmɛwʊ́lɪ dɛ fʊ́, fʊgyi ɔfɔ́ɔ́, fʊna yayá, fʊdɛlɔ ntɛ́ɛ
fʊda obu; anɪmɛ́bɛkɪ fʊ?' 45lnʊ mí ánfɪ ngyi Owíe anfɪ nɛ́bláa
amʊ́ mbɛ́ɛ, 'Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Alɪ ámʊ́ʊ́ mlɪmɔ́bwɛ mʊ́
há mí apíó ánfɪ ahá bʊtamabʊ́ amʊ́ wá ahátɔ ánfɪtɔ ɔkʊ á, mí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlɪmɔ́bwɛ há á.' 46Bulu ɔbɛ́ha amʊ́ bɔ́yɔ ɪwɪɔsɪn ání ɪtamatátɔ́,
táme yilé abwɛpʊ́ ámʊ mʊ́ bénya nkpa ání ɪtamatá."

Bɛkɪklíɪ Yesu Nwunsʊ
(Marko 14:1-2; Luka 22:1-2; Yohane 11:45-53)

26 1Bréá Yesu lósuná atɔ́ ánfɪ féé tá á, ɔlɛbláa mʊ akasípʊ́
amʊ ɔbɛ́ɛ, 2"Mlɪyin ání ɪlasí nkenyɔ́ bégyi Israelfɔsʊ
*Katsʊn Nkɛ. Nkɛ ámʊtɔ á, ɔkʊ ɔbɔ́pʊ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi
ánfɪ wá mí alupʊ́ ɪbɪtɔ, béda mí mántá *oyikpalíhɛsʊ."
3-4Alɪ bré ámʊtɔ á, Yudafɔ Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ amʊ́
ahandɛ befia igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn Kaiafa wóyítɔ́, kítá agywɪɪn
ɔkpa ání bɔ́tsʊn músʊ́ kítá Yesu ŋáintɔ, mɔ́ mʊ. 5Táme bɛblí
bɛɛ bʊmɔ́ɔbwɛ mʊ́ nkɛ ámʊtɔ, ménɪ kpokiti méɛda ɔmá ámʊtɔ.

Ofobí Fánfáánfán Pʊwʊ́lí Yesu
(Marko 14:3-9; Yohane 12:1-8)

6Bréá Yesu bʊ Betania wúlutɔ, Simon ɔkʊá alalɔ́ *ɪlɔ pɛpɛ
kɪ wóyítɔ́ ɔdɛ atɔ́ gyí a, 7ɔtsɪ ɔkʊ léba mʊ wá. Ɔdɛ prɛntʊa
wankláán kʊá ofobí fánfán ání ɪbʊ bíá bɔ mʊ́, ɔlɛtseí ofobí
ámʊ wʊ́lí Yesu nwuntɔ. 8Yesu akasípʊ́ amʊ benya ɔblɔ́ bréá
bowun ínɪ. Mʊ́ sʊ bɛfɪté bɛɛ, "Ntogyi sʊ́ ɔtsɪ ánfɪ layíntá
ofobí fánfán ánfɪ? 9Abétalí fé mʊ́ ibíá kpékplé, pʊ́ kɔ́ba
amʊ há ahiánfɔ."
10Yesu lébɪ ání ɔblɔ́ lakítá amʊ́. Mʊ́ sʊ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
"Ntogyi sʊ́ mlɪdé mʊ háan? Ɪtɔ yilé alabwé há mí. 11Ahiánfɔ
bétsiá mlɪtɔ ekekegyíɛkɛ, táme mí mʊ́ mméetsiá mlɪ wá yɔ́.
12Alatséí ofobí fánfán ánfɪ wʊ́lí mí, pʊ́lá mí ɔyʊlʊ́ʊ yáí há
mí opuláké. 13Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ɔyítɔ́ ɔtínɛgyíɔtínéá
béda Bulu asʊn wankláán ámʊ ɔkan a, béblí tɔ́ ánfɪ ɔtsɪ ánfɪ
labwé ánfɪ pʊ́káín mʊsʊ."

Yuda Iskariot Lótsulá Ání Ɔbélɛ Yesu Há
(Marko 14:10; Luka 22:3-6)

14Mʊ́ ɔma a, mʊ akasípʊ́ dúanyɔ ámʊtɔ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ
Yuda Iskariot lɔ́yɔ Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn amʊ wá. 15Ɔlɛyéfɪté
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ní nɛlé Yesu há mlɪ á, ntɔ mlɛ́ha mí?" Mʊ́ sʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bɛkla sika futútú adʋasa (30) wá mʋ ɪbɪtɔ. 16 Tsú bré ámʋtɔ
ɔlɔwa ɔkpa dunká ání ɔbɔ́tsʋn músʋ́ lɛ́ Yesu há amʋ́.

Katsʋn Atogyihɛ Gyí

(Marko 14:12-21; Luka 22:7-14, 21-23; Yohane 13:21-30)

17 Israelfɔ *Bodobodo Mátúhé *Nkɛ ámʋtɔ ɛkɛ gyankpapʋ
a, akasípʋ́ amʋ bɛba Yesu wá bɛfɪté mʋ bɛɛ, "Anɪ Wíé, obu
mɔmʋtɔ ayɛla ha fʋ, afʋgyi Israelfɔsʋ Katsʋn Nkɛ atogyihɛ
amʋ?"
18 Yesu lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪyɔ asímasi wá wúlutɔ,
amlɪyɛbláa mʋ mlɪaa, 'Osunápʋ́ amʋ ɔbɛ́ɛ, mí bré lafʋn.
Ínɪ sʋ mía mí akasípʋ́ abá begyi Israelfɔsʋ Katsʋn Nkɛ ámʋ
fʋ́ wóyítɔ́.' "
19 Mʋ́ sʋ akasípʋ́ amʋ bɔyɔ́bwɛ alɪ ámʋ́ʋ́ Yesu lɛ́bláa amʋ́
ámʋ pɛ́pɛ́ɛ́pɛ́. Bɛla obu ámʋtɔ, bwé Katsʋn Nkɛtɔ atogyihɛ
amʋ yáí ɪnʋ.
20 Bréá nsaɪntɔ deklúun a, Yesu mʋa mʋ akasípʋ́ bɛba
betsiá ɔpʋ́nʋ́ ámʋ asɪ. 21 Atɔ́ ámʋ ogyíkpá a, Yesu lɛ́bláa
amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa, mlɪtɔ ɔkʋlɛ ɔbɛ́lɛ mí há."
22 Asʋ́n ánfɪ léhɪɛ han akasípʋ́ amʋ. Mʋ́ sʋ befi asɪ bʋdɛ
mʋ fɪté kʋlɛkʋlɛ bɛɛ, "Mí Wíé, mí ní lóó?"
23 Yesu lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔhá ámʋ́ʋ́ mía mʋnyɔ anɪdɛ́ ɪbɪ
wa ɔlɛpɛ ɔkʋlɛtɔ ámʋ ɔbɛ́lɛ mí há. 24 Mí, Nyankpʋsa-Mʋ-Bi
ánfɪ nówu fɛ́ alɪá bɔwanlín tswíɪ, táme ɔhá ámʋ́ʋ́ ɔbɛ́lɛ mí
há ámʋ ɔgyɔ́wɪ ní. Ní bʋmetepí kwíí mʋ kʋ́ráá á, tɛkɪ ɪbʋ
alɛ́ há mʋ."
25 Yuda Iskariot amʋ́ʋ́ ɔlɛlɛ mʋ há ámʋ é lɛ́fɪté mʋ ɔbɛ́ɛ,
"Osunápʋ́, mí ní lóó?" Mʋ́ʋ́ Yesu lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, "Ee, fablí."

Yesu Ntʋ́pwɛ Atogyihɛ Tráhɛ

(Marko 14:22-26; Luka 22:14-20; 1 Korintofɔ 11:23-25)

26 Bréá bʋdɛ atɔ́ ámʋ gyí a, Yesu lɛ́lɛ bodobodo ipín, ɔlɛda
Bulu ɪpán, bíábía mʋtɔ́ pʋ́há mʋ akasípʋ́ amʋ, blí ɔbɛ́ɛ,
"Mlɪhɔ amlɪgyi. Mí ɔyʋlʋ́ʋ nɪ."
27 Ɪnʋ olotsu ntá-ɛwɛ, ɔlɛda Bulu ɪpán, pʋ́há amʋ́ ɔbɛ́ɛ,
"Mlɪ fɛ́ɛ́ mlɪhɔ amlɪnu. 28 Mí obugya nɪ. Mʋ́ Bulu dɛ́pʋsí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mʊ ntam[m] ání alaká há ahásʊ ní. Bétsɛí mʊ́ wʊ́lí asɪ, ménɪ obési ahá tsɔtsɔɔtsɔ lakpan kíé amʊ́. 29Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mméɛtrá nu *wáɪn-abí ntá ánfɪ alɪɪ yɔ́fʊn ɛkɛá mía mlɪnyɔ abélanu mʊ́ pɔ́pwɛ mí Sí *iwíegyí ámʊtɔ."

30Benya wá ɪlʊ dá Bulu ɪpán tá alɪ, bɛnatí yɔ́ Nfɔ-nyíbʊ ámʊsʊ.

Petro Ɔbɔ́swɪí Ɔbɛ́ɛ Mʊmeyín Yesu

(Marko 14:27-31; Luka 22:31-34; Yohane 13:36-38)

31Bréá bowie Nfɔ-nyíbʊ ámʊsʊ á, Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ "Mlɪ fɛ́ɛ́ mléyinkí mí ɔma onyenɪ. Tsúfɛ́ bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ, 'Néda akúfa ɔkpapʊ́ ámʊ lédá, mʊ akúfa bédasáín.' " 32Mʊ́ʊ́ ɔlɛtrá blí ɔbɛ́ɛ, "Táme ní Bulu ɔkʊ́sʊ́a mɪ tsʊ́ afúlitɔ á, négya mlɪ nkpá yɔ́ Galilea ɔmátɔ́. Lnʊ mlɔ́bɔtʊ mí ní."

33Petro lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ní amʊ́ fɛ́ɛ́ beyinkí fʊ́ ɔma kʊ́ráá á, mí mʊ́ mméeyinkí ɛkɛkɛɛkɛ."

34Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ɔnɔkwalɪ ndɛ fʊ́ bláa. Onyenɪ, asa batɛ ɔbélɛ ɔnɔ́ á, fɔ́swɪí pʊ́ ɪbɪ wá ogyá tse sa fɛɛ fʊmeyín mí."

35Lnʊ Petro lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ní lowu ígyi kʊ́ráá á, mméekiná fʊ́ ɛkɛkɛɛkɛ." Alɪ kén akasípʊ́ atráhɛ amʊ é bɛblí ní.

Mpáɪbɔ Getsemane

(Marko 14:32-42; Luka 22:39-46)

36Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ bɔyɔ ɔtɪnɛkʊá bʊtɛtí ɪnʊ Getsemane. Bréá bowie ɪnʊ á, ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪtsia nfɪ, nɔyɔ́ nkpá yɔ́bɔ mpáɪ." 37Ɔlɛkpa Sebedeo abi anyɔ, bʊgyi Yakobo mʊa mʊ pio Yohane pʊ́ Petro ya. Lnʊ asʊ́n lɛhɪé han mʊ, mʊ ansí lɛpɛ. 38Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Asʊ́n ɪhíé dɛ mí háan, ideklé ɪmɔ mí. Mlɪtsia nfɪ, mía mlɪnyɔ agyo."

39Lnʊ ɔlɛnatí yɔ́ nkpá kpalobí, ɔlɛda akpawunu pʊ́ ansítɔ́ bun ɔsʊlʊ́tɔ, kókóli Bulu ɔbɛ́ɛ, "Mí Sí, ní ɪbɔ́wa alé á, ha

---

[m] **26:28** *Ntam pɔ́pwɛ* bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ntá-ɛwɛ ánfɪ[n] ɪtsʊn mɪsʊ. Támɛ megyí tɔ́á ndeklé, mboún
mʊ́á fʊdeklé ɪbá mʊ́tɔ́."
40 Mʊ́ʊ́ oleyinkí ba akasípʊ́ amʊ wá bowun ání bʊdɛdɪdɪ.
Ínɪ sʊ ɔlɛfɪté Petro ɔbɛ́ɛ, "Mʊ́ sʊ mlɪmɛ́talí tsíá, mía mlɪnyɔ
agyo dɔnhwírɪ kʊlɛ kpán? 41 Mlɪgyo amlɪkokoli Bulu, mɛ́nɪ
mlɪmóowie ɪsɔ́kɪtɔ, tsúfé mlɪ ɔŋé deklé, támɛ nyankpʊsa-
oyí lɔpɔn."
42 Yesu lɛ́trá yókokóli Bulu ɔbɛ́ɛ, "Mí Sí, ní ntá-ɛwɛ ánfɪ
mɔ́ɔtsʊn mɪsʊ, ɪbwɛ́ alɪágyíalíá nónu mʊ́ á, mʊ́mʊ́ tɔ́á
fʊdeklé ɪbá mʊ́tɔ́." 43 Ɔlɛtrá yinkí ba bowun ání akasípʊ́
amʊ bʊtráa bʊdɛdɪdɪ, tsúfé dɪdí dɛ amʊ́ bʊ.
44 Mʊ́ sʊ ɔlɛnatí sí amʊ́, trá yókokóli Bulu otse saasɪ, blí
asʊ́n ámʊ kɛ́n. 45 Oleyinkí ba akasípʊ́ amʊ wá, bɛfɪté amʊ́
ɔbɛ́ɛ, "Mlɪlatráa si mlɪda mlɪdé ɔkpʊ́nʊ́ da? Mlɪkɪ, brɛ́ ámʊ
lafʊn ání bɔ́pʊ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ wá lakpan abwɛpʊ́
ɪbɪtɔ. 46 Mlɪkʊsʊ ayɔ. Mlɪkɪ, ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔdɛ mí lɛ há ámʊ ná
á."

Yesu Kɪtá

(Marko 14:43-50; Luka 22:47-53; Yohane 18:3-12)

47 Yesu ɔnɔ́ mesi asa *akasípʊ́ dúanyɔ ámʊtɔ ɔkʊlɛá bʊtɛtí
mʊ Yuda lóbowie ɪnʊ. Ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪá bʊdɛ ndayí
pʊ́ nkpotí bʊbuo mʊ. Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Yudafɔ
ahandɛ amʊ lɔ́wa amʊ́. 48 Yuda amʊ́ʊ́ ɔbɛ́lɛ Yesu há ámʊ
lɛ́bláa ɔdɔm amʊ yáí ɔbɛ́ɛ, "Ɔhá ámʊ́ʊ́ nɛ́latá pʊ́tá ámʊ gyí
ɔhá ámʊ nɪ. Mlɪkɪta mʊ."
49 Ínɪ sʊ ɔlɛnatí laa yɛ́ha Yesu itsiá ɔbɛ́ɛ, "Osunápʊ́, tsia
ní!" Ɔlɛlatá mʊ pʊ́tá.
50 Mʊ́ʊ́ Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Agya, bwɛ tɔ́á ɔbwɛkpá
fɛba."
Ɪnʊ ahá ámʊ bɛnatí tʊ́ Yesu, kítá mʊ kínkíínkín. 51 Ɪnʊ Yesu
akasípʊ́ amʊtɔ ɔkʊlɛ lɔ́tswɪ mʊ ɔdayí, kpá Bulu igyí ɔhapʊ́
dɛhɛn osúmbi ɔkʊ ɪsʊ lɛ́. 52 Mʊ́ʊ́ Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Yinkia
fʊ́ ɔdayí wa mʊ́ ɔflɛtɔ. Tsúfé ɔhá ání ɔtɛnátí kítá ɔdayí á,

---

[n] **26:39** *Ntá-ɛwɛ ánfɪ* igyi ɪwɪɔsɪn ání Yesu obówun.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔdayí ɔnɔ́ otesin. 53Fʊmeyín fɛɛ nétalí kókóli mí Sí ɔbɛ́ha mʊ
abɔpʊ tsɔtsɔɔtsɔ akú dúanyɔ bɛ́ba bɔkɔ hɔ mɪ? 54Táme ní ɪbá
alɪ á, nkálɪ ɪbɔ́bwɛ asa Bulu asʊn wanlínhé amʊ ɪbɛ́ba mútɔ́?”
55Lnʊ Yesu léfɪté amú ɔbɛ́ɛ, “Ogyo otswapú ngyi, sú
mlɪlatsú nkpotí pú ndayí mlɛbá mí ɔkɪtákpá? Ntsie mlɪ wá
Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ ekekegyíɛkɛ ndɛ mlɪ atɔ́ suná, mlɪmɛ́kɪtá
mí ɛkɛkɛɛkɛ. 56Táme ínɪ fɛ́ɛ laba mútɔ́, ménɪ Bulu ɔnɔ́sú
atɔípú asʊ́n wanlínhé amʊ ɪbɛ́ba mútɔ́.”
Lnʊ akasípú amʊ fɛ́ɛ́ bɛsrí sí mʊ.

Yudafɔ Ahandɛ Ansítɔ́ Lɪí

(Marko 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71;
Yohane 18:13-14, 19-24)

57Múú Yesu akɪtápú amʊ bɛkpa mʊ ya Bulu igyí ɔhapú
dɛhɛn Kaiafa. Lnú mʊa Mose mbla asunápú pú Yudafɔ
ahandɛ amʊ befia nɪ. 58Táme Petro lépɛtí obuo amú ɔma
tsútsúútsú alɪʊ bowie igyí ɔhapú dɛhɛn wóyítɔ́ ɪnʊ. Oleyétsiá
amú agyópʊ wá, ménɪ obówun alɪá asʊ́n ámʊ ɪbɔ́mɔ ɔnɔ́.
59Lnʊ Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn amʊ mʊa Yudafɔ asʊ́n agyípú
amʊ fɛ́ɛ́ bodunká ahá ání bɛ́ka asʊ́n dínká Yesusʊ, ménɪ bɛ́lɪí
mʊ́sʊ́ mɔ́ mʊ. 60Afunupʊ tsɔtsɔɔtsɔ bɛdalɪ ba, táme amú fɛ́ɛ́
ɔnɔ́ lɔtsʊn ɔtsan. Mú ɔma a, ahá abanyɔ́ bɛdalɪ bɛlɪí ahandɛ
amʊ ansítɔ́, 61blí bɛɛ, “Oyin ánfɪ léblí ɔbɛ́ɛ, ‘Nétalí bwíé
Bulu ɔtswɛ́kpa amʊ, lápú nkɛnsá yi mú.’ ”
62Múú Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn amʊ lɔ́kʊsú líí fíté Yesu
ɔbɛ́ɛ, “Fʊma ɔnɔ́ lɛ́? Fʊma asʊansʊ blí púlé fú ɪwɪ?” 63Táme
Yesu móbwií ɔnɔ́. Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn amʊ lélabláa Yesu
ɔbɛ́ɛ, “Nɛká Bulu Ɔkɪankpapʊ amʊ, ní fúgyí Kristo, (ɔhá
ámúú Bulu ladá mʊ ofúli), ogyi Bulu mʊ Bi ámʊ a, bláa anɪ.”
64Múú Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mú fablí á. Táme mlɪbɪ ání
tsú ndɛ púya a, mlówun mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ ntsie
Bulu Otúmípʊ gyɔpɪsʊ ánfɪ, ndɪn ɔsʊ́sʊ́ nwʊlʊ́táasʊ nɛbá.”
65Múú Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn amʊ lékɪtá mʊ atadɪɛ bálí
mú kɪaan,[o] blí ɔbɛ́ɛ “Alabɔ́ mbusuo! Adánsɪɛ mɔmʊ anɪtráa

---

[o] **26:65** Ilosuná ání asʊ́n ámʊ lawíé mʊ ɪwɪtɔ dʊbɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anıgyó? Yɛ́ɛ mlılanú abususʊ ání alablí. 66Nkálı gyí mlı
agywıın?”
Bɛbláa mʊ bɛɛ, “Ilehián ání obówu!”
67lnʊ botutúu atsʊnɔ́ wʊlí mʊ ansítɔ́, wɔwɔ mʊ atswɛ.
Akʊ ɛ́ bɛdadáa mʊ asʊtɔ, 68fíté mʊ bɛɛ, “Bulu ɔnɔ́sú ɔtɔípú
Kristo, ma ládá fʊ́? Bla anı.”

Petro Lɔ́swıí Ɔbɛ́ɛ Mʊmeyín Yesu

(Marko 14:66-72; Luka 22:56-62; Yohane 18:15-18, 25-27)

69Petro tsie wunsınésú ınʊ, otsibi ɔkʊ lɔ́bɔtʊ mʊ. Ɔlɛbláa
Petro ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́a Yesu Galileayin amʊ nyɔ ná.”
70Támɛ Petro lɔ́wa ɔnɔlí ahá ámʊ fɛ́ɛ ansítɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mmeyín
asʊ́n ánfı fʊdɛblí ánfı ıwı kʊkʊʊkʊ.” 71Mʊ́ ɔma wóyí ɔnɔ́ ınʊ ɛ́
á, otsibi ɔkʊ ɛ́ lɛ́bı Petro. Mʊ́ sʊ ɔlɛbláa ahá ání bʊlıí ınʊ ɔbɛ́ɛ,
“Oyin ánfı mʊa Yesu Nasaretyin amʊnyɔ ténátí.”
72lnʊ Petro lɔ́pʊ ɔnɔlí ká ntam, blí ɔbɛ́ɛ, “Mmeyín mʊ.”
73Mʊ́ ɔma a, ahá ámʊ́ʊ́ bʊlıí ınʊ ámʊtɔ akʊ bɛba bɛbláa
Petro bɛɛ, “Lɛ́lɛ́ mʊ́ á, anıyin ání fʊ́a Yesunyɔ ná, tsʊ́fɛ́ fʊ́
tɔ́ıtɔ dɛ anı suná alı.”
74lnʊ Petro lɔ́wa ntam kakáa bı ɔbɛ́ɛ, “Nɛká tógyítɔ́,
mmeyín oyin ámʊ́ʊ́ mlıdɛ́ mʊ ıwı asʊ́n blí ámʊ!”
lnʊnʊ batɛ lɔ́bɔn. 75Petro lɛ́kaín ání Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ,
“Fɔ́swıí tse sa fɛɛ fʊmeyín mí asa batɛ ɔbɛ́lɛ ɔnɔ́.” lnʊ ɔlɛdalı
hıɛ́ yósu.

Yesu Kpa Ya Pilato

(Marko 15:1; Luka 23:1-2; Yohane 18:28-32)

27 1Ɔyı kɛhɛ nyankı-nyankı a, Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn
pʊ́ Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛkıtá agywıın bɛɛ, bɔ́mɔ
Yesu. 2Mʊ́ sʊ bɛklıı mʊ, pʊ́ mʊ yɔ́wa Pilato ıbıtɔ. Mʊgyí
Roma ɔhandɛá ɔdɛ Yudea ɔmásʊ́ gyí nı.

Yuda Iskariot lwı Sián

(Gyumagyihɛ 1:18-19)

3Yuda amʊ́ʊ́ ɔlɛlɛ Yesu há ámʊ lówun ání bahá Yesu
pɔ́n. llɛhan mʊ. Mʊ́ sʊ oleyinkía sika futútú adʊasa ámʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ya Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn pú Yudafɔ ahandɛ amʋ. 4Ɔlɛbláa
amú ɔbɛ́ɛ, “Nalɛ́ ɔhá ání ɔmɔkʋ́bwɛ́ lakpan kʋkʋ há. Mú sʋ
nabwɛ́ lakpan.”

Mʋ́ʋ́ bɛbláa mʋ bɛɛ, “Anɪméyín mú ɪwɪ kʋkʋ. Fú asʋ́n
igyi.”

5Mú sʋ Yuda lɔ́tswɪ sika futútú ámʋ sísí amú Bulu
ɔtswɛ́kpa wunsɪnésú ɪnʋ, nátí yésián ɪwɪ.

6Bulu igyí ahapú dɛhɛn amʋ bɔtɔsí kɔ́ba amʋ, blí bɛɛ,
“Anɪ mbla mɛha ɔkpa ání apʋ́ʋ kɔ́ba anfɪ odu wa Bulu
ɔtswɛ́kpa kɔ́batɔ, tsʋ́fɛ́ mú ɪwɪ mɛtɪn. Obugya kɔ́ba igyi.”
7Mú sʋ bɔbwɛ agywɪɪn, pú kɔ́ba ámʋ yɔ́hɔ atɔ́ ɔpwɛpú ɔkʋ
ɔsʋlʋ́ʋ, pú ɪnʋ bwɛ́ afɔɔ́ ání bʋbʋ Yerusalem opulákpá. 8Ɪ́nɪ
sʋ bɔtʋ ndɛ bʋtɛtí ɪnʋ bɛɛ, “Obugya ɔsʋlʋ́ʋ.”

9-10Ɪ́nɪ léha Bulu asʋ́n ámʋ́ʋ́ ɔlɛblí tsʋn mʋ ɔnɔ́sú ɔtɔípú
*Yeremiasʋ ámʋ léba mʋ́tɔ́. Ɔbɛ́ɛ, “Botsu sika futútú adʋasa
ámʋ́ʋ́ Israelfɔ begyi mʋ ibíá, hɔ mʋ amʋ yɔ́hɔ atɔ́ ɔpwɛpú
ɔkʋ ɔsʋlʋ́ʋ fɛ́ alɪá Bulu lɛ́bláa mɪ.”

Yesu Líí Pilato Ansítɔ́

(Marko 15:2-5; Luka 23:3-5; Yohane 18:33-38)

11Yesu líí ɔmásʋ́ ɔkípʋ Pilato ansítɔ́. Mʋ́ʋ́ Pilato léfɪté mʋ
ɔbɛ́ɛ, “Fʋ́gyí Yudafɔ owíe amʋ nɪ?”

Yesu lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Ee, mú fablí á.” 12Támɛ brɛ́á Bulu
igyí ahapú dɛhɛn pú Yudafɔ ahandɛ amʋ bɛka asʋ́n dínká
Yesusʋ á, ɔmɛlɛ kʋkʋ ɔnɔ́.

13Mʋ́ʋ́ Pilato léfɪté mʋ ɔbɛ́ɛ, “Fʋmɛdɛ́ asʋ́n ánfɪ bakla
dɪnká fʋ́sʋ́ ánfɪ nu?”

14Támɛ Yesu métepí bwíí ɔnɔ́. Mú sʋ ilobwie Roma
ɔhandɛ amʋ ɔnɔ́.

Yesu Lowu ɩpɔ́n Ha

(Marko 15:6-15; Luka 23:13-25; Yohane 18:39–19:16)

15Ofífígyíofí, ní bʋdɛ Israelfɔsʋ *Katsʋn Nkɛ gyí a, Roma
ɔhandɛ amʋ tesí obu ɔdɪpʋ́ ɔkʋlɛá ɔdɔm amʋ bʋdeklé há
amʋ́. 16Alɪ bré ámʋtɔ á, obu ɔdɪpʋ́ ɔkʋá alahɔ dá, bʋtɛtí
mʋ Baraba da obu. 17Mʋ́ sʋ bréá Yudafɔ ámʋ fɛ́ɛ bebefia

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

a, Pilato léfıté amú ɔbéɛ, “Ma nsíi ha mlı? Baraba lóó, ntéɛ
Yesu, bʊtetí mʊ Kristo amʊ?” 18Tsúfé Pilato yin ání Yesu
ıwı olu sʊ́ Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Yudafɔ ahandɛ amʊ
bakítá mʊ ba mʊ.
19Bréá Pilato tsie ɔdɛ Yesu asʊ́n ámʊ gyí a, mʊ ka lɔ́wa
obí mʊ wá ɔbéɛ, “Mábwɛ oyin ánfı mʊ asʊ́n da ɔkpa ánfı
tɔtɔ. Tsúfé ígye onyé á, nokun okude wun mʊ, ifú lɛhıé kítá
mí.”
20Táme Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Yudafɔ ahandɛ amʊ
bɛha ɔdɔm amʊ ɔnɔ́ bɛɛ, bʊkókoli Pilato osi Baraba, abʊmɔ
Yesu. 21Mʊ́ sʊ Roma ɔhandɛ amʊ lélafíté ɔdɔm amʊ ɔbéɛ,
“Ahá abanyɔ́ ánfıtɔ ɔmɔmʊ nsíi ha mlı?”
Botsu ɔnɔ́ bɛɛ, “Baraba!”
22Mʊ́ʊ́ Pilato létrá fıté amʊ́ ɔbéɛ, “Ntɔ mbwéɛ Yesu, bʊtetí
mʊ Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ)?”
Amʊ́ fɛ́ɛ́ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Ha abʊda mʊ manta
oyikpalíhɛsʊ!”
23Pilato léfıté amʊ́ ɔbéɛ, “Ntogyi sʊ! Tsitsa mɔmʊ alabwɛ́?”
Lnʊ bɛlakplʊ́n kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ bɛɛ, “Ha abʊda mʊ manta
oyikpalíhɛsʊ!”
24Bréá Pilato lówun ání alabwɛ́ kásían, kpokiti mboʊ́n
deklé ıda ınʊ á, olotsu ntsu fwí ıbı amʊ́ ansítɔ́ ınʊ, bláa
amʊ́ ɔbéɛ, “Mí ıbı anyɔ ıma oyin ánfı lowutɔ. Mlı asʊ́n igyi.”
25Yudafɔ ámʊ fɛ́ɛ́ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Mʊ lowu ısʊbıtí ıbá
anıa anı abí-anásʊ́!”
26Lnʊ Pilato lési Baraba há amʊ́, ɔlɛha mʊ ısá akɔpʊ́ bɛpıtí
Yesu atɔ́, ɔlɔpʊ mʊ wá amʊ́ ıbıtɔ ɔbéɛ, bʊyéda mʊ manta
oyikpalíhɛsʊ.

Yesu Ahinlá Bwɛ

(Marko 15:16-20; Yohane 19:2-3)

27Lnʊ ɔmásʊ́ ogyípʊ́ amʊ ısá akɔpʊ́ bɛkpa Yesu ya mʊ
wóyítɔ́. Bɛtı amʊ́ aba ısá akɔpʊ́ atráhɛ amʊ fɛ́ɛ́, bɛda Yesu
ɔbʊn. 28Bɔwɔí Yesu atadıɛ, pʊ́ ligá pɛpɛ kʊ wá mʊ. 29Bɔlʊ
obungyo-awu, bwɛ́ mʊ́ owíepa bun mʊ nwun. Bɔpʊ oyí
kʊ wá mʊ gyɔpı ıbıtɔ, fɛ́ akɔnfra. Bɛda akpawunu mʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ansítɔ́, bʊdɛ mʊ ahinlá bwɛ bɛɛ, “Yudafɔ Owíe, fʊ́ nkpasʊ
ɔnlɪnsʊ!” 30 Botu atsʊnɔ́ wʊ́lí Yesu, swíí mʊ oyí ámʊ púpítí
mʊ nwuntɔ. 31 Bɔbwɛ mʊ ahinlá tá á, bɔwɔí amʊ́ ligá pɛpɛ
amʊ, yínkía mʊ onutó atadɪɛ wá mʊ, bɛkpa mʊ dálɪ bɔyɔ́
abʊyɛda mʊ manta oyikpalíhɛsʊ.

Mat

Yesu Da Mántá Oyikpalíhɛsʊ

(Marko 15:21-32; Luka 23:26-43; Yohane 19:17-27)

32 Brɛ́á bɔyɔ́ á, befia Kireneyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Simon.
lsá akɔpʊ́ ámʊ bɛka mʊ híɛ́ bɛɛ, ɔhɔ́ɔ oyikpalíhɛ amʊ sʊra.
33 Boyówie ɔtɪnɛkʊá bʊtɛtí ɪnʊ Golgota. Mʊ́ asɪ gyí, “Nwun
Okokobi Otsiákpá.” 34 Bɔpʊ afá kítákítá wá ntátɔ́ tin Yesu
ɔnɔ́ bɛɛ onúu, támɛ brɛ́á ɔlɛda mʊ́ ɔnɔ́ á, olekiná nu.
35 Bɛda mʊ mántá oyikpalíhɛ amʊsʊ tá á, beye mʊ atadɪɛtɔ.
lnʊ bɔtswɪ abi pʊ́kɪ ɔhagyíɔha ogyíkpá. 36 Besi bʊtsie ɪnʊ,
bʊdɛ mʊ ɪwɪ gyóo. 37 Mʊ́ʊ́ bɔwanlín tɔ́á sʊá bʊdɛ mʊ da
mántá oyikpalíhɛsʊ, dá mántá mʊ awunso bɛɛ, “YESU, YUDAFƆ
OWÍE AMƆ NI.” 38 Bɛda awikplu abanyɔ́ ɛ́ mántá nyikpalíhɛsʊ
tsía mʊtɔ. Ɔkʊlɛ bʊ mʊ gyɔpɪsʊ, ɔkʊlɛ ɛ́ bʊ mʊ bɪnasʊ.
39 lnʊ atsʊ́npʊ bɔkpʊkpʊ́ʊ nwuntɔ, blí Yesu ɪwɪ abususʊ
bɛɛ, 40 “Yɛ́ɛ fʊ́ fɛɛ fétalí bwíé Bulu ɔtswɛ́kpa amʊ, lápwɛ́ mʊ́
nkɛnsá owítɔ́ ní? Hɔ fʊ́ ɪwɪ! Ní lɛ́lɛ́ Bulu mʊ Bi fʊ́gyi á, kplɪ
tsu oyí ámʊsʊ akɪ.”
41 Alɪ kɛ́n Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn, Mose mbla asunápʊ́
pʊ́ Yudafɔ ahandɛ amʊ ɛ́ bɔbwɛ mʊ ahinlá ní. 42 Bɛblí bɛɛ,
“Ɔlɔhɔ ahá nkpa, támɛ ɔmɛtálí hɔ mʊ ɪwɪ. Ní mʊgyí Israelfɔ
owíe amʊ a, ɔkplíı tsu oyí ámʊsʊ, ménɪ abɔ́hɔ mʊ gyi. 43 Yɛ́ɛ
ɔbɛ́ɛ Bulu mʊ Bi mʊgyi, mʊ ansí dɪn Bulusʊ. Bulu ɔlɛ́ mʊ
séi, akɪ ání otekle mʊ asʊ́n.”
44 Alɪ kɛ́n awikplu ámʊ́ʊ́ bɛda mántá nyikpalíhɛsʊ mʊ wá
ámʊ ɛ́ bɔbwɛ mʊ ahinlá ní.

Yesu Lowu

(Marko 15:33-41; Luka 23:44-49; Yohane 19:28-30)

45 Owí lɛta ɔsʊlʊ́ʊ amʊsʊ fɛɛ́, tsú dódúanyɔtɔ alɪı yɔ́fʊn
ntʊ́pwɛ dɔsatɔ. Owí mɛtrá lɪn ɛ. 46 Dɔsa ámʊtɔ á, Yesu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lɔ́kplʊn kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ *Hebri ɔblítɔ ɔbɛ́ɛ, “Eli, Eli, Lama Sabaktani?” Mʊ́ asɪ gyí, “Mí Bulu, mí Bulu, ntogyi sʊ́ fakpá mí ɔma?”

47 Bréá ahá ámʊ́ʊ́ bʊlíí ɪnʊ ámʊtɔ akʊ bonu asʊ́n ánfɪ á, bɛblí bɛɛ, “Ɔdɛ *Elia kpolí.” 48 Ɩnʊ amʊ́tɔ́ ɔkʊ lɛ́srí yótsu ɔsapɔ, pʊ́dá ntá ɔdáɪtɔ, pʊ́yi oyísʊ́, tsʊ́ mʊ́ fʊ́á, pʊ́tin mʊ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ onúu.

49 Táme mʊ aba atráhɛ amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Si, alɪɪ kɪ bɛɛ Elia ɔbɛ́ba bɔhɔ mʊ.”

50 Yesu lɛ́trá kplʊ́n kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́, ɔlɛlɛ ɔŋɛ́.

51 Ɩnʊ Bulu lɛ́balí tati ámʊ́ʊ́ bɔpʊká Bulu Ɔtswɛ́kpa obu ámʊtɔ anyɔ, tsʊ́ awunso beyi asɪ kɪaan. Bulu léha ɔsʊlʊ́ʊ lɛkpɪnkí, ɔlɛha abʊtá lɛmamáɪn. 52 Olefinfínki ntsán, aha wankíhɛ́ tsɔtsɔɔtsɔ bɔkʊsʊ́ tsʊ́ afúlitɔ. 53 Yesu kʊsʊ́ tsʊ́ afúlitɔ ɔma a, aha wankíhɛ́ anfí bakʊ́sʊ́ tsʊ́ afúlitɔ ánfɪ bɔyɔ Yerusalem wúlu wankíhɛ́ amʊtɔ, yɛ́lɛ ɪwɪ ɔwan súná ahá tsɔtsɔɔtsɔ.

54 Bréá ɪsá akɔpʊ́ ɔhandɛ pʊ́ ɪsá akɔpʊ́ ámʊ́ʊ́ bʊdɛ Yesu ɪwɪ gyóo amʊ bowun ɔsʊlʊ́kpɪnkí ámʊ pʊ́ tɔ́á ɪdɛ mʊ́sʊ́ yɔ fɛ́ɛ́ á, ifú lɛhɪɛ kítá amʊ́, bɛblí bɛɛ, “Lɛ́lɛ́, Bulu mʊ Bi óyin ánfɪ gyí.”

55 Atsɪ tsɔtsɔɔtsɔ bobuo Yesu, bʊdɛ mʊsʊ kíɪ tsu Galilea ɔmátɔ́. Amʊ́ é besi lɪí tsʊ́tsʊ́ʊ́tsʊ́, bʊdɛ mʊ kíɪ sɪsí. 56 Amʊ́tɔ́ akʊ gyí, Magdalayintse *Maria mʊa *Maria ání ɔlɔkwɪí Yakobo mʊa *Yosef pʊ́ Sebedeo mʊ ka ání ogyi Yakobo mʊa Yohane aná oyín.

Yesu Pulá

(Marko 15:42-47; Luka 23:50-56; Yohane 19:38-42)

57-58 Bréá owí dɛpɔ́ɔn a, Arimateayin ɪwɪ onyapʊ́ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Yosef, alamlí Yesu ɔkasípʊ́ lɔ́yɔ Pilato wá, yɔ́kʊlí mʊ ɔbɛ́ɛ, osíi Yesu fúli amʊ ha mʊ. Pilato lɛ́ha ání bʊsíi fúli amʊ ha mʊ. 59 Mʊ́ sʊ Yosef lɔ́pʊ ɔhráda ání ɪlɛtɪn wanklɑ́ɑ́n kíklɪ fúli amʊ ɪwɪ, 60 ɔlɔpʊ mʊ yɔ́wa ɔbɔ́ pɔpwɛ ání aladá bʊtátɔ́ yáí há mʊ ɪwɪtɔ. Mʊ́ʊ́ oleminá́a ibwi yíléyílé kʊ tin ɔbɔ́ ámʊ ɔnɔ́, ɔlɛnatí. 61 Magdalayintse Maria mʊa Maria nyɔɔsɪ amʊ besi bʊtsie ɪnʊ fʊ́n bʊdɛ ntsán ámʊ kíɪ sɪsí.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Ntsán Gyo

62 Yudafɔ ɪwɪsʊ ɔdaké ɔyɪ kɛhɛ, igyi *ɔkpúnú ɔdaké á,
Bulu igyí ahapú dɛhɛn, Farisifɔ ámʊ féé pú Pilato befia.
63 Bɛbláa mʊ bɛɛ, "Owíe, anɪlakáín ání bréá ofunupʊ anfɪ
tsie nkpa á, ɔlɛblí ɔbéɛ, 'Nkɛnsá ɔma a, Bulu ɔbélakúsʊ́a
mɪ tsú afúlitɔ.' 64 Mú sʊ ha abʊyogyo mʊ ntsán ámʊ ɔnɔ́
wankláán, yɔ́fʊn ɛkɛ sáásí. Ní megyí alɪ á, mʊ akasípú amʊ
bóyówi mʊ lé, bɛmlé ahá bɛɛ alakúsú. ɩbá alɪ á, akasípú
amʊ ahámlé bɔ́dʊn mʊ klɛ."
65 Pilato lébláa amú ɔbéɛ, "ɩsá akɔpú ní. Mlɪha amú
abʊyogyo ɪnʊ wankláán alɪá mlétalí."
66 Mú sʊ bɛyétan ɔbɔ́ ámʊ ɔnɔ́ wankláán, há agyópʊ
bogyo mú asɪ.

Yesu Kʊsʊ́ Tsú Afúlitɔ

(Marko 16:1-10; Luka 24:1-12; Yohane 20:1-10)

28 1 Yudafɔ ɔkpúnú ɔdaké ɔyɪ kɛhɛ, igyi Kwasieda bakɛ
a, Magdalayintse *Maria mʊa *Maria nyɔɔsɪ amʊ
bɔkʊsú yɔ́ Yesu ntsán ámʊ ɔkíkpa. 2 ɩnʊnʊ á, ɔsʊlúʊ lɛkpɪnkí
kúklúkúú, Bulu-ɔbɔpʊ lékplí tsú ɔsʊ́sʊ́ bemináa ibwi yílé
ámʊ lé ɔbɔ́ ámʊ ɔnɔ́, tsíá mʊ́sʊ́. 3 Mʊ ansítɔ́ lɛhɪɛ wankí,
ɪdɛ ogyá kpa. Mʊ atadɪɛ é lofulí futútúútú fé opuli-mpútɔ́.
4 Bréá bowun mʊ a, ifú lɛhɪé kítá ɪnʊ agyópʊ amʊ, bɛkpɪnkí
kpakpakpakpa, dɪda, lwíí fé afúli.
5 Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lébláa atsɪ ámʊ ɔbéɛ, "Mlɪmánya ifú!
Nawun ání Yesu amʊ́ʊ́ bɛda mántá oyikpalíhɛsʊ ámʊ
mlɪdédunká. 6 Ɔma nfɪ. Bulu lakúsʊ́a mʊ fé alɪá ɔlɛblí yáí.
Mlɪbɛkɪ ɔtíné ámʊ́ʊ́ bɔpʊ mʊ tswɪ amʊ. 7 Mlɪwa ɔsa yɛbláa
mʊ akasípú amʊ mlɪaa, Bulu lakúsʊ́a mʊ tsú afúlitɔ. Alagya
mlɪ nkpá ɔyɔ́ Galilea ɔmátɔ́. ɩnʊ́ mlówun mʊ nɪ. Asʊ́n ání
mbʊ ha mlɪ ní."
8 Ifú lɛkɪtá atsɪ ámʊ, táme bɔpʊ ansigyí tsíí ɔsrɪ́ɪ tsú
opulákpá ɪnʊ bɔyɔ́ yébláa akasípú amʊ tɔ́á bawun.
9 ɩmɔwa ɔpá kʊkʊ Yesu léfía amú, há amú ɪté. ɩnʊ bɛda
akpawunu kítá mʊ ayabi, súm mʊ. 10 Yesu lébláa amú ɔbéɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

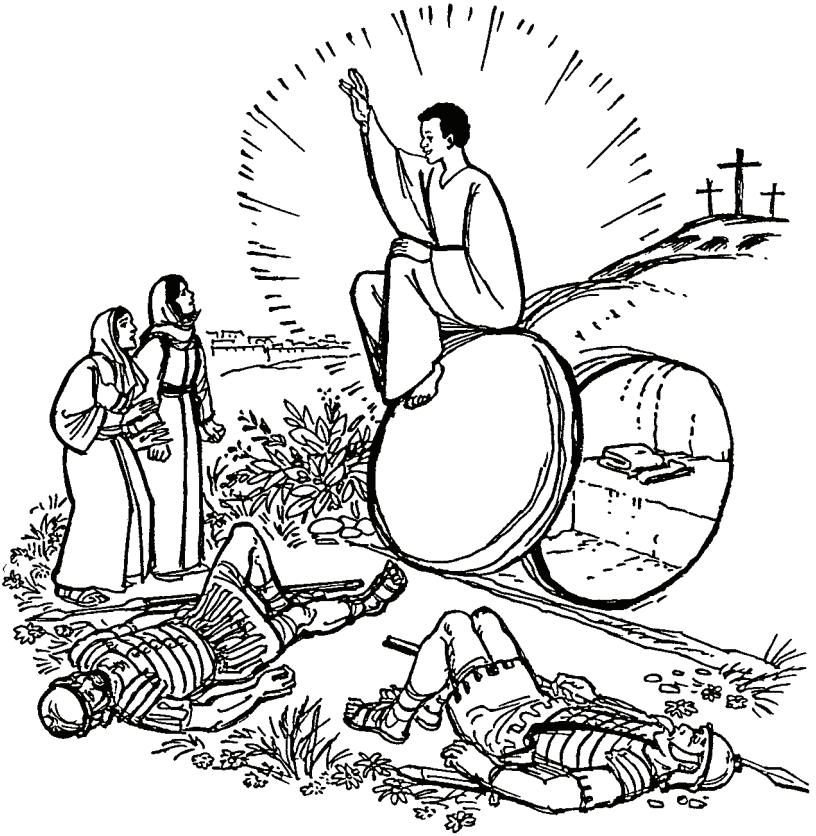

“Ɔma nfɪ. Bulu lakʊ́sʊ́a mʊ fɛ́ alɪá ɔlɛblí yáí.” (Mateo 28:6)

“Mlɪmánya ifú. Mlɪyɛbláa mí apíó ámʊ mlɪaa, bʊyɔ́ Galilea ɔmátɔ́. Lnʊ́ bówun mɪ ní.”

Ntsán Agyópʊ Amʊ Asʊn Klahɛ

11 Bréá atsɪ ámʊ bɔpʊ bɔyɔ́ á, ntsán agyópʊ amʊ akʊ ɛ́ bɔyɔ wúlutɔ yɛ́bláa Bulu igyí ahapú dɛhɛn amʊ tɔ́á ɪlaba fɛ́ɛ́. 12 Ɪ́nɪ sʊ Bulu igyí ahapú dɛhɛn amʊ bɛtɪ Yudafɔ ahandɛ amʊ fɛ́ɛ́ fía, kítá agywɪun. Bɛha ntsán agyópʊ amʊ kɔ́ba tsɔtsɔɔtsɔ. 13 Bɛha amʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Mlɪblɪ mlɪaa, ‘Onyé, bréá anɪdédɪdɪ á, Yesu akasípʊ́ amʊ béba bowi mʊ nátí.’

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ní Roma ɔhandɛ onú á, anıa mʊnyɔ abɛ́blí mʊ́, mɛ́nı
mlımóowie asʊ́ntɔ́.”
15 Mʊ́ sʊ ntsán agyópʊ amʊ botsulá hɔ kɔ́ba amʊ, begyi
dınká Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn amʊ asʊn blíhɛ́ anfısʊ. Ɔnɔ́
ánfı bɛha amʊ́ ánfı lobwie wá Yudafɔ ɔmá ámʊ fɛ́ɛ́tɔ́ bɔfʊn
ndɛ.

Yesu lwıɔwanlɛ Súná Mʊ Akasípʊ́

(Marko 16:14-18; Luka 24:36-49;
Yohane 20:19-23; Gyumagyihɛ 1:6-8)

16 Akasípʊ́ dúɔkʊn ámʊ bɛnatí yɔ́ Galilea ɔmátɔ́, ıbʊ ámʊ́ʊ́
Yesu lósuná amʊ́ ɔbɛ́ɛ bʊfía mʊ mʊ́sʊ́ ámʊsʊ. 17 Brɛ́á bowun
mʊ a, bɛda akpawunu súm mʊ, támɛ ımɔwankí amʊ́tɔ́ akʊ
ání mʊ nı. 18 Mʊ́ʊ́ Yesu lɔ́kpʊkpɛ́ ba amʊ́ wá, blí ɔbɛ́ɛ, “Bulu
lapʊ́ ɔsʊ́ mʊ́a ası túmi fɛ́ɛ́ wá mí ıbıtɔ. 19 Mʊ́ sʊ mlıyɔ ɔyítɔ́
fɛ́ɛ́, amlıbwɛ ahá fɛ́ɛ́ mí akasípʊ́. Mlıbɔ amʊ́ *asú Ɔsí, Obí
pʊ́ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ dátɔ́. 20 Mlısuna amʊ́ abʊgyi mbla ámʊ́ʊ́
nɔwa há mlı ámʊ fɛ́ɛ́sʊ́. Mlıbı ání mbʊ mlı wá brégyíbré,
yɔ́fʊn ɔyí ɔnɔ́mɔ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asʊn Wankláán Ání
Marko
Lɔ́wanlín

Asú Ɔbɔpú Yohane Bulu Asʊ́n Ɔkanda
(Mateo 3:1-12; Luka 3:1-18; Yohane 1:19-28)

1 1 Alí Bulu mʊ Bi Yesu Kristo ɪwɪ *asʊn wankláán ámʊ
ilotsuá asɪ ní. 2 Ɪlɛba mútɔ́ fé alɪá *Bulu ɔnɔ́sú ɔtɔípú
*Yesaia lɔ́wanlín wá mʊ ɔwʊlʊ́tɔ́ ɔbéɛ,
"Kɪ, ndɛ obí wa gya fʊ nkpá.
Mʊ ɔbéla ɔkpa há fʊ́ ní.
3 Ɔkʊ dékplʊn *dimbísú ɔbéɛ,
'Mlɪla anɪ Wíe ɔkpa.
Mlɪtswii ɪkpa ha mʊ!' "
4 Asú Ɔbɔpú Yohane léba ɔdɛ ahá *asú bɔ, ɔdɛ Bulu asʊ́n
ɔkan da Yudea dimbísú ɔbéɛ, "Mlɪdamli klʊntɔ, amlɪsi
lakpan bwɛ. Bulu osikie mlɪ, ambɔ mlɪ asú." 5 Ahá botsu
Yerusalem wúlutɔ pú Yudea ɔmátɔ́ féé bá mʊ wá. Bɛlɛ amʊ́
lakpan blí, ɔlɔbɔ amʊ́ asú Yordan ntsutso.
6 Yohane lɔ́wa *kpɔ́sɔ́-imi atadɪɛ, ɔlɔpʊ ɔwʊlʊ́-kpákpá ɔfé klí
mʊ́sʊ́. Atsantsankʊ pú ɔkwén otegyi. 7 Oletsiá dá asʊ́n ɔkan, blí
ɔbéɛ, "Ɔkʊá ɔdʊn mɪ bʊ ɔma ɔbá. Mmɔfʊn ání nógyonká sánkí
mʊ ntʊkʊta ɔfé kúráá. 8 Mí mʊ́ á, ntsu ndɛpʊbɔ́ mlɪ asú, táme
mʊ mʊ́ ɔbɔ́pʊ *Ɔŋɛ Wankíhé bɔ́ mlɪ asú."

Yesu Asúbɔ Pʊ́ Mʊ Ɪsɔ́kɪ
(Mateo 3:13–4:11; Luka 3:21-22; 4:1-13)

9 Nkɛ ámʊtɔ á, Yesu lótsu Nasaret, wúluá ɪbʊ Galilea
ɔmátɔ́ ba Yohane wá, Yohane lɔ́bɔ mʊ asú Yordan ntsutso.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Yesu lénya dálı ntsu ámʊtɔ alı, olowun nwʊlútáa lefinkí,
Ɔŋɛ Wankíhɛ́ dékplí dalı múté fɛ́ abrɔ́dʊma, ılobogyonká
mʊsʊ. 11 Ɩnʊ ɔmɛ kʊ lótsu ɔsúsú ɔbɛ́ɛ, “Fúgyí mí bíá ntɔdwɛ́,
mı ansí tɛhíɛ́ gyí fú ıwı ní.”
12 Ɩnʊnʊ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ lɛ́kpa Yesu ya dimbísú.
13 Oletsiá ınʊ nkɛ adʊana, *Satan létsiá bɔsɔ mʊ kı. Mʊa
pututɔ-mbwı létsiá, *Bulu-abɔpʊ bɛba bɛkı mʊsʊ.

Mar

Yesu Gyumagyihɛ Asıtsuá

(Mateo 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)

14 Bɛkıtá Yohane tswı obu ɔma a, Yesu lɔ́yɔ Galilea ɔmátɔ́,
ɔdɛ Bulu asʊn wankláán ámʊ ɔkan da. 15 Ɔbɛ́ɛ, “Bré ámʊ
lafʊn. *Bulu iwíegyí ámʊ lawíé wóyí tá. Mlıdamli klʊntɔ ba
Bulu wá, amlıhɔ mʊ asʊn wankláán ámʊsʊ gyi.”
16 Ɛkɛ ɔkʊ Yesu ná Galilea ɔpʊ ɔnɔ́, olowun Simon mʊa
mʊ gyama Andrea. Bʊdɛ asawu tswíı, tsúfɛ́ aye alɛpú
bʊgyi. 17 Múú ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, “Mlıba bobuo mı. Nɔ́bwɛ
mlı anyánkpúsa alɛpú.” 18 Ɩnʊnʊ besi amú asawu aná tswı,
kplá buo mʊ.
19 Ɔlɛnatí yɔ́ nkpá kpalobí á, olowun Sebedeo abí, Yakobo
mʊa mʊ gyama Yohane ɛ́. Bʊbʊ ɔklʊntɔ, bʊdɛ amú asawu
bíın. 20 Ɩnʊnʊ Yesu létı amú ɛ́, bɛnatí sí amú sí múa mʊ
apafɔ wá ɔklʊn amʊtɔ ba bobuo mʊ.

Yesu Ɔŋɛ Laláhɛ Gyáa

(Luka 4:31-37)

21 Yesu mʊa mʊ *akasípú bɔyɔ Kapernaum wúlutɔ. Ɔlɔyɔ
Yudafɔ *ofíakpa yósuná atɔ́ *ɔkpúnú ɔdaké. 22 Mʊ atosunáhɛ́
lobwie amú ɔnɔ́, tsúfɛ́ olosuná amú atɔ́ túmisʊ. Megyí fɛ́
Mose *mbla asunápú amʊ.
23 Oyin ɔkʊ lɛ́ba ofíakpa ınʊ, *ɔŋɛ laláhɛ bʊ mʊsʊ.
24 Ɔlɔkplún blí ɔbɛ́ɛ, “Yesu Nasaretyin, amansʊ búʊ anıa
fʊnyɔ nsınɛ́? Anı ɔhıkpá fɛbá lóó? Nyin ɔhá oduá fʊgyi.
Fúgyí Bulu Ɔha Wankíhɛ́ amʊ nı!”
25 Yesu lɔ́kplʊn wa ɔŋɛ́ ámʊ ɔbɛ́ɛ, “Kpa ɔnɔ́ bun, afʊdalı
mʊtɔ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 lnʊ ɔŋɛ laláhɛ amʊ lɔ́wʊsʊ́ʊ oyin ámʊ ɔwʊnlínsʊ́, sʊ́rá
okitikíti kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́, dálı mʊtɔ. 27 Ɔnɔ́ lobwie amʊ́ fɛ́ɛ́, bɛfıté
aba bɛɛ, “Ntɔ ofúla nı? Ínı mʊ́ á, atosunáhé pɔpwɛ nı. Oyin
ánfı bʊ túmi, ɔtɔkplʊ́n wa ɔŋɛ laláhɛ, itobʊ́ mʊ.”
28 Ínı sʊ Yesu ıdá lɛklɛí wá Galilea ɔmá ámʊtɔ fɛ́ɛ́.

Alɔpʊ Tsɔtsɔɔtsɔ Tsa

(Mateo 8:14-17; Luka 4:38-41)

29 Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ benya dálı Yudafɔ ofíakpa ınʊ
alı, bɔyɔ Simon mʊa Andrea wóyítɔ́. Yakobo mʊa Yohane é
bʊbʊ amʊ́tɔ́. 30 Bɔyɔ á, owísó lakítá Simon mʊ sia tsíhé, ɔda.
lnʊnʊ bɛbláa Yesu ɔtsı ámʊ ıwı asʊ́n. 31 Mʊ́ʊ́ ɔlɔyɔ yékıtá
ɔtsı ámʊ ıbı, tsʊ́ mʊ kʊ́sʊ́. lnʊnʊ owísó ámʊ lɔ́kʊsʊ́ mʊsʊ,
ɔlɔbwɛ amʊ́ afɔɔ́tɔ.
32 Mʊ́ ntʊ́pwɛ fɔɔn a, bɔpʊ alɔpʊ pʊ́ ahá ání ɔŋɛ laláhɛ
dɛ amʊ́ háan fɛ́ɛ́ ba Yesu. 33 Wúlu amʊ fɛ́ɛ́ bɛba befia wóyí
ámʊ ɔnɔ́. 34 Yesu létsa ahá tsɔtsɔɔtsɔá bʊdɛ ılɔ ɔtsan-ɔtsan
lɔ, olegya ɔŋɛ laláhɛ tsɔtsɔɔtsɔ é lé ahátɔ. Ɔmɛha ɔŋɛ laláhɛ
amʊ abʊtɔı, tsʊ́fé amʊ́ fɛ́ɛ́ bʊyin mʊ.

Bulu Asʊ́n Ɔkanda Galilea Ɔmátɔ́

(Luka 4:42-44)

35 Mʊ́ ɔyı kɛhɛ bakɛ a, Yesu lédalı wúlu amʊtɔ yɔ ıtsétɔ́
ɔdɛ mpáı bɔ. 36 Támɛ Simon mʊa mʊ aba bɔbɔ mbɔ́dí dúnká
mʊ alıı yówun mʊ. 37 Bréá bowun mʊ a, bɛbláa mʊ bɛɛ,
“Ahá fɛ́ɛ́ bʊdɛ fʊ́ dunká.”
38 Mʊ́ʊ́ Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ “Mlıha ayɔ awúlu bámbásʊ́,
anyɛda Bulu asʊ́n ámʊ ɔkan ınʊ é, tsʊ́fé ínı sʊ nɛba nı.”
39 lnʊ ɔlɔyɔ yéki Galilea ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́, ɔdɛ asʊ́n ámʊ ɔkan da
Yudafɔ ofíakpa fɛ́ɛ́, ɔdɛ ɔŋɛ laláhɛ é gyáa lɛ ahátɔ.

Ilɔ Pɛpɛ Ɔlɔpʊ́ Ɔkʊ Tsa

(Mateo 8:1-4; Luka 5:12-16)

40 *Ilɔ pɛpɛ ɔlɔpʊ́ ɔkʊ lɛ́ba bɛda akpawunu Yesu ayabitɔ,
kókóli mʊ ɔbɛ́ɛ, “Owíé! Ní fótsulá á, fétalí há mí ıwı
bɛ́plı.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Mʊ asʊ́n lɔ́wa Yesu nwɛ. Mʊ́ sʊ ɔlɛtɪnkí ɪbɪ da mʊ,
bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Natsʊ́lá, fʊ́ ɪwɪ ɪplíɪ!” 42 Ɪnʊnʊ ɪlɔ pɛpɛ amʊ
ɪlɛta, mʊ ɪwɪ léplɪ. 43-44 Mʊ́ʊ́ Yesu léda mʊ ɔlá ɔbɛ́ɛ, “Mábla
ɔhaa asʊ́n ánfɪ. Natɪ laa afʊpʊ fʊ́ ɪwɪ yosuná Bulu igyí
ɔhapʊ́, afʊha mʊ ɪwɪgyʊrátɔ amʊ́ʊ́ Mose mbla lósuná tsʊ́
ɪlɔ pɛpɛtsa ɪwɪ ámʊ. Igyi adánsɪɛ suna ahá ání fʊ́ ɪwɪ laplíɪ.”
45 Táme oyin ámʊ lénya dálɪ ɪnʊ alɪ, ɔlɔwa mʊ́ ɔkan da bɪ.
Ɔlɛda asʊ́n ámʊ ɔkan wʊ́lu amʊtɔ fɛ́ɛ́ fíá. Mʊ́ sʊ Yesu métra
talí lé ɪwɪ ɔwan wíé wʊ́lu kʊkʊtɔ, ɪtsétɔ́ oletsiá tsíá. Táme
mʊ́ ó á, ahá betsiá tsʊ́ ntíné-ntíné ba mʊ wá.

Tsukʊlɛ Osínpʊ Tsa

(Mateo 9:1-8; Luka 5:17-26)

2 1 Nkɛ kpalobí kʊ ɔma a, Yesu léyinkí yɔ́ Kapernaum
wʊ́lutɔ. Ahá bonu ání alaba wóyí. 2 Mʊ́ sʊ ahá tsɔtsɔɔtsɔ
bɛba bɔbʊlá wóyí ámʊ. Ɔkpa kʊ́ráá ɪtráa ma ɪnʊá fɔ́tsʊn
wie mʊ́tɔ́. Yesu léda Bulu asʊ́n ámʊ ɔkan súná amʊ́. 3 Ahá
abaná bɔsʊrá tsukʊlɛ osínpʊ ɔkʊ akpasʊ ba mʊ. 4 Ɔdɔm amʊ
sʊ bʊmenya ɔkpa pʊ́ mʊ wíé Yesu wá. Ɪ́nɪ sʊ bɔyɔ́dʊ obu
ámʊ awunso, dá mʊ́ ɔtɪnɛkʊ tíí, bɛkplía akpa amʊ tsʊn ɔbɔ́
ámʊtɔ, pʊ́ mʊ tswɪ Yesu ansítɔ́. 5 Bréá Yesu lówun ání bahɔ
mʊ gyi a, ɔlɛbláa tsukʊlɛ osínpʊ amʊ ɔbɛ́ɛ, “Mí bí, nasí fʊ́
lakpan kíé fʊ́.”
6 Ɪnʊ Mose *mbla asunápʊ́ akʊá bʊtsie ɪnʊ, bɛblí wá
nwuntɔ bɛɛ, 7 “Ntɔ asʊ́n oyin ánfɪ déblí alɪ? Megyí mbusuo
álabɔ́ á? Ma é ɔbétalí sí lakpan kíé ahá dʊn Bulu nkʊlɛ?”
8 Yesu lébɪ ání bʊdɛ nwɛ́ɛn gyí amʊ́ nwuntɔ. Mʊ́ sʊ ɔlɛfɪté
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ntogyi sʊ́ mlɪdé ínɪ odu gywɪín? 9 Mɔmʊ bɔ́wa
ablílé ání nébláa tsukʊlɛ osínpʊ anfɪ? ‘Nasí fʊ́ lakpan kíé
fʊ́’ ntɛ́ɛ ‘Kʊsʊ tsu fʊ́ akpa afʊnatɪ?’ 10 Táme ndekléá mlɪbíɪ
ání mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ mbʊ túmi ɔyí ánfɪtɔ sí ahá
lakpan kíé amʊ́.” Ɪnʊ ɔlɛbláa tsukʊlɛ osínpʊ amʊ ɔbɛ́ɛ,
11 “Ndɛ fʊ́ bláa mbɛ́ɛ, kʊsʊ! Tsu fʊ́ akpa afʊnatɪ yɔ wóyítɔ́!”
12 Ɪnʊnʊʊnʊ ɔlɔkʊsʊ́, tsʊ́ mʊ akpa, nátí amʊ́ ansítɔ́ ɪnʊ. Ɪ́nɪ
lɔ́wa amʊ́ fɛ́ɛ́ wánwan, bɛkanfʊ́ Bulu blí bɛɛ, “Anɪmɔ́kʊ́wun
ofʊ́la anfɪ odu kɪ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

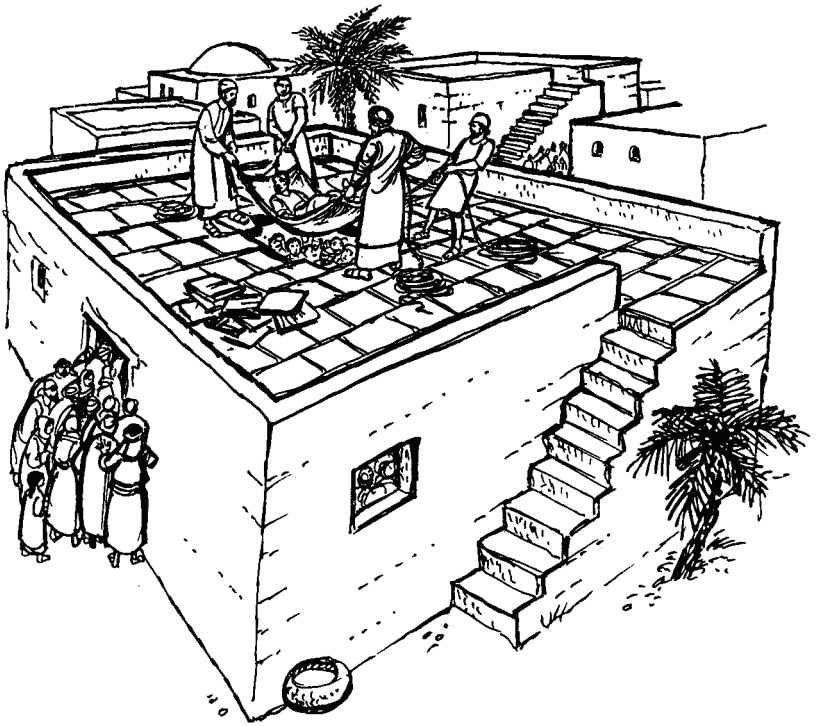

Bɛkplía akpa amʊ tsʊn ɔbɔ́ ámʊtɔ,
pʊ́ mʊ tswɪ Yesu ansítɔ́. (Marko 2:4)

Lewi Tɪ
(Mateo 9:9-13; Luka 5:27-32)

13 Yesu lɛ́trá yɔ Galilea ɔpʊ ɔnɔ́. Ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ
bɛba mʊ wá, olosuná amʊ́ atɔ́. 14 Brɛ́á ɔlɔpʊ ɔyɔ́ á, olowun
Alfeo mʊ bi Lewi tsie mʊ lampóo ɔhɔ́kpa. Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa mʊ
ɔbɛ́ɛ, "Bobuo mɪ." Ɩnʊnʊ ɔlɔkʊsʊ́ buo mʊ.
15 Mʊ́ ɔma a, Lewi lɛ́tɪ Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ atɔ́ ogyíkpá mʊ
wóyítɔ́. *Lampóo ahɔ́pʊ pʊ́ lakpan abwɛpʊ́ tsɔtsɔɔtsɔ é bobuo
mʊ ba atɔ́ ámʊ ogyíkpá. 16 Brɛ́á Mose mbla asunápʊ́ amʊtɔ
akʊá bʊgyi *Farisifɔ bowun ání Yesu mʊa lakpan abwɛpʊ́ pʊ́
lampóo ahɔ́pʊ bʊdɛ atɔ́ gyí a, bɛfɪtɛ́ mʊ akasípʊ́ bɛɛ, "Ntogyi
sʊ́ mʊa lakpan abwɛpʊ́ pʊ́ lampóo ahɔ́pʊ bʊdɛ ɪbɪ wa gyi atɔ́?"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Yesu lónu asún ánfı, ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, “Alɔpʋ léhián
ılɔ ɔtsapú, megyí ahá ání ıwı bʋ amú ɔnlın. Mmɛba aha
wankláán ɔtıkpá, mboún lakpan abwɛpú ɔtıkpá nɛba.”

Ɔnɔ́klí ıwı Asʋn Fıtéhé
(Mateo 9:14-17; Luka 5:33-39)

18 Asú Ɔbɔpú Yohane akasípú pú Farisifɔ bʋtetsíá *klí
ɔnɔ́. Ɛkɛ ɔkʋ akʋ bɛba bɛfıté Yesu bɛɛ, “Ntogyi sú Yohane
akasípú pú Farisifɔ akasípú bʋtɛklí ɔnɔ́, táme fʋ́ akasípú mʋ́
bʋtamaklí ɔnɔ́?”
19 Yesu léle mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní ɔtsı ɔkpaínpʋ́ bʋ mʋ anyawíe
wá á, bɛ́klí ɔnɔ́? Ɛkɛkɛɛkɛ! Ínıá ɔbʋ amʋ́ wá ánfı mʋ́ á,
bʋméɛklí ɔnɔ́. 20 Táme ɛkɛ kʋ bɛ́ba ání bɛ́kpa ɔká otsiápʋ
amʋ nátí sí amʋ́. Alı nkɛ ámʋtɔ bɛ́klí ɔnɔ́ ní.
21 “Ɔhaa tamapú tati pɔpwɛ tan tati dada. Tsúfé tati pɔpwɛ
amʋ bɛ́kpıkpıı tsií dáda amʋ ıkʋ lé, há ɔtánkpa ınʋ bɛ́latɛ́í tsía.
22 Alı kɛ́n bʋtamapú nta pɔpwɛ wá ɔwʋlʋ́-kpákpá kɛntɛ wuhɛ́tɔ́
ní. Nta pɔpwɛ amʋ ibófu fá kɛntɛ amʋ tsítsá, yíntá kɛntɛ amʋ
ɛ́. Ínı sʋ ɔwʋlʋ́-kpákpá kɛntɛ pɔpwɛtɔ bʋ́tɔpʋ́ nta pɔpwɛ wá.”

Ɔkpʋ́nʋ́ Ɔdaké Mʋ Wie
(Mateo 12:1-8; Luka 6:1-5)

23 Yesu mʋa mʋ akasípʋ́ bɔtsʋn ayó ndɔ kʋtɔ *ɔkpʋ́nʋ́
ɔdaké, mʋ akasípʋ́ bɔpʋsáa ayó ámʋ kʋ wí. 24 Farisifɔ akʋ
bowun amʋ́, bɛfıté Yesu bɛɛ, “Kı, ntogyi sʋ́ bʋdɛ tɔ́á anı
mbla mɛha ɔkpa bwɛ ɔkpʋ́nʋ́ ɔdaké?”
25 Yesu léfıté amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlımɔ́kʋ́kla nu tɔ́á Owíe *Dawid
lɔ́bwɛ bréá akʋ́n dɛ mʋa mʋ abʋ́opʋ, bʋma tɔtɔá bégyi kı?
26 Olebitíwíé Bulu osʋ́mkpa yótsu bodobodoá bapʋ́há Bulu
igyí ba, mʋa mʋ abʋ́opʋ amʋ begyi, Bulu *igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn
Abiata bísʋ́. Bulu igyí ahapʋ́ nkʋlɛ bɛlɛ ɔkpa bʋ́tegyi alı
bodobodo amʋ.”
27 Mʋ́ʋ́ ɔlɛtrá bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Nyankpʋsa sʋ́ Bulu lɔ́bwɛ
ɔkpʋ́nʋ́ ɔdaké ámʋ. Megyí ɔkpʋ́nʋ́ ɔdaké ámʋ sʋ́ Bulu lɔ́bwɛ
nyankpʋsa. 28 Mʋ́ sʋ mí, Nyankpʋsa-Mʋ-Bi ánfı gyí ɔkpʋ́nʋ́
ɔdaké mʋ wie!”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɩlɔtsa Ɔkpúnú Ɔdaké
(Mateo 12:9-14; Luka 6:6-11)

3 1 Yesu létrá yɔ Yudafɔ *ofíakpa ɪnʊ á, oyin ɔkʊ tsie ɪnʊ,
mʊ ɪbɪ kʊlɛ lawú. 2 Aha akʊ bʊdɛ Yesu téɛ, abʊkɪ bɛɛ
ɔbétsa mʊ ɪlɔ *ɔkpúnú ɔdaké ámʊ, ménɪ bénya mʊ ɪwɪ asún
blí. 3 Yesu lébláa oyin ámúú mʊ ɪbɪ kʊlɛ lawú ámʊ ɔbéɛ,
"Kʊsʊ bɛlíí amú ansítɔ́ nfɪ." 4 Múú ɔlɛfɪté amú ɔbéɛ, "Ntɔ
anɪ mbla léha ɔkpa ání abwéɛ ɔkpúnú ɔdaké? Yilé lóó, ntéɛ
lalahɛ. Ahɔ́ɔ ɔha nkpa lóó, ntéɛ amɔ́ɔ mʊ?"

Táme ɔhaa méle mú ɔnɔ́. 5 Yesu lɔ́pʊ ɔblɔ́ kɪ amú bómlí.
Ɩlɔhɔ mʊ ɔsɪn, tsúfé klʊntɔ bʊ amú odwin. Múú ɔlɛbláa oyin
ámʊ ɔbéɛ, "Tɪnkɪ fú ɪbɪ amʊ." Olenya tínkí mú alɪ pé, ɔŋé
lowie mútɔ́. 6 *Farisifɔ ámʊ bɛdalɪ yɔ, amúa Owíe *Herode
ahá bɛkɪtá agywɪɪn ɪnʊnʊ alɪá bɔ́bwɛ bɔ́mɔ Yesu.

Ahá Tsɔtsɔɔtsɔ Ɩlɔ Tsa

7-8 Yesu mʊa mʊ *akasípú bɛnatí bɔyɔ́ Galilea ɔpʊ ɔnɔ́.
Ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ bobuo mʊ tsú Galilea múa Yudea
ɔmátɔ́, Yerusalem, Idumea, Yordan bʊnkpa ɔbɪn pú Tiro
múa Sidon nsáɪntɔ ba mʊ wá. 9 Ahá ámʊ bɔdʊbɪ. Mú sʊ
ɔlɛbláa mʊ akasípú ɔbéɛ, bʊdúnka ɔklʊn kʊ yaɪ ha mʊ,
ménɪ bʊmóoputá mʊ. 10 Tsúfé alatsá ahá tsɔtsɔɔtsɔ ɪlɔ.
Mú sʊ alɔpʊ amʊtɔ okugyíɔkʊ dékléá ɔbɔ́pʊ ɪbɪ da mʊ.
11 Ní ahá ání *ɔŋɛ laláhɛ bʊ amúsú benyá wun mʊ alɪ á,
badɪda mʊ ayabiasɪ, súrá okitikíti blí bɛɛ, "Fúgyí Bulu
mʊ Bi ámʊ nɪ!"

12 Táme ɔlɛda ɔŋɛ laláhɛ amʊ ɔlá kínkíínkín ɔbéɛ, ɪmáha
ahá abʊbɪ mʊ.

Akasípú Amʊ Adá
(Mateo 10:1-4; Luka 6:12-16)

13 Yesu lɔ́dʊ yɔ́ bʊsʊ, ɔlɛtɪ ahá ání mʊ onutó odeklé,
bɔyɔ́tʊ mʊ. 14-15 Múú ɔlɛlɛ amútɔ́ ahá dúanyɔ, ɔlɛtɪ amú mʊ
*sumbí ayɔpú ání mʊa amúnyɔ bétsiá, otsia wa amú abʊyɛda
mʊ asún ɔkan, abʊgya ɔŋɛ laláhɛ lé aháto.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ahá dúanyɔ ámʋ adá gyí, Simon ání ɔlɛdɪnká mʋ
Petro; 17 Sebedeo abí Yakobo mʋa mʋ pio Yohane (ɔlɛdɪnká
amʋ́ adá ɔbɛ́ɛ, “Boanerges.” Mʋ́ asɪ gyí, “Ɔpráda abí.”);
18 Atráhɛ gyí, Andrea, Filipo, Bartolomeo, Mateo, Toma,
Alfeo mʋ bi Yakobo, Tadeo mʋa Simon ání ogyi ɪwɪsʋtsiá
adunkápʋ́ ɔpasuatɔ ɔha; 19 pʋ́ Yuda Iskariot ání ɔlɛbɛlɛ
mʋ há.

Yesu Mʋa Beelsebul

(Mateo 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

20 Bréá Yesu lɔ́yɔ wóyítɔ́ a, ɔdɔm bɛtrá ba ɪnʋ. Mʋa mʋ
akasípʋ́ bʋmenyá ɔkpa ání bégyi atɔ́ kʋ́ráá. 21 Bréá mʋ
wóyítɔ́ ahá bonu mʋ ɪwɪ asʋ́n á, bɔyɔ bɛyɛ́kpa mʋ, tsʋ́fɛ́
bʋkɪ bɛɛ mʋ nwun layíntá.
22 Mose *mbla asunápʋ́ akʋá botsu Yerusalem ba ɪnʋ
bɛblí bɛɛ, “Ɔŋɛ laláhɛ owíe *Beelsebul tsíe mʋtɔ. Mʋ túmi
ɔdɛpʋgya ɔŋɛ laláhɛ lɛ́ aháto.”
23 Mʋ́ sʋ Yesu lɛ́tɪ amʋ́ ba mʋ ɪwɪ wá, ɔlɛbláa amʋ́ asʋ́n
ayébitɔ ɔbɛ́ɛ, “Nkálɪ Ɔbʋnsám ɔbɛ́talí gya mʋ ɪwɪ? 24 Iwíe
ogyíkpá ání ɪlaye anyɔ, bʋdɛ aba kɔ ɪbɛ́dɪda. 25 Wóyí oduá
mʋ́tɔ́ atsiápʋ́ bʋdɛ aba kɔ é itobwíé. 26 Mʋ́ sʋ ní Ɔbʋnsám
dɛ́ mʋ ɪwɪ gyáa a, ɔmɛ́ɛtalí líí. Mʋ ɔnɔ́ ɔmɔkpá ní.
27 “Ɔhaa mɛ́ɛtalí wíé ɔwʋnlínpʋ́ wóyítɔ́ yɔ́kʋlá mʋ atɔ́,
nkɛ́tɪ alagyankpá kíklɪ mʋ tswɪ, asa ɔbɛ́talí kʋ́lá mʋ atɔ́ fɛ́ɛ.
28 “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Bulu ɔbɛ́talí sí lakpan pʋ́
abususʋ kugyíkʋ kíé nyankpʋsa. 29 Támɛ ní ɔkʋ ɔblí abususʋ
*Ɔŋɛ Wankíhé amʋ ɪwɪ á, Bulu méesikíé mʋ ɛkɛkɛɛkɛ, tsʋ́fɛ́
alabwé lakpan ání sikíé ma mʋ́ ɪwɪ.” 30 Aha akʋ bɛblí bɛɛ,
ɔŋɛ laláhɛ bʋ́ Yesutɔ. Mʋ́ sʋ ɔdɛ ínɪ blí ní.

Yesu Abusuanfɔ Onutó

(Mateo 12:46-50; Luka 8:19-21)

31 Yesu mʋ yin mʋa mʋ apio bɛba bɛlɪí kpankpá, bɔwa
ɔkʋ bɛɛ, ɔtíɪ mʋ ha amʋ́. 32 Ɔdɔm bʋtsie bomlí mʋ, bɛbláa
mʋ bɛɛ, “Fʋ́ yín mʋa fʋ́ apíó bʋlɪí kpankpá, bʋdɛ fʋ́
dunká.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Múú Yesu léfıté amú ɔbéɛ, “Amɛndı gyí mí yín mʊa
mí apíó?” 34 Múú ɔlɛkı ahá ámúú bʊtsie bomlí mʊ amʊ,
blí ɔbéɛ, “Mlıkı, mí yín mʊa mí apíó gyí ahá ánfı á!
35 Ɔhagyíɔha ání ɔtɔbwé Bulu apé a, mʊgyí mí píó pú mí
yín ní.”

Atɔ́-abí Owunyápʊ lwı Yébi
(Mateo 13:1-9; Luka 8:4-8)

4 1 Yesu létrá kʊsú yɔ́ ɔdɛ atɔ́ suná Galilea ɔpʊ ɔnɔ́ ɛkɛ
ɔkʊ. Ɔdɔm amʊ bobomlí mʊ. Mú sʊ ɔlɔdʊ wíé ɔklʊntɔ,
yétsiá ɔpʊ amʊsʊ, ahá ámʊ é bʊlıí ɔpʊ ɔnɔ́ ınʊ. 2 lnʊ olosuná
amú atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ ayébitɔ ɔbéɛ,
3 “Mlınu! Ɔdɔtɔpʊ ɔkʊ lɔ́yɔ atɔ́-abí owunyákpa. 4 Bréá
ɔdɛ mú wunyáa a, ıkʊ lɔwʊlí ɔkpatɔ, mbubwi bɛba
bɔtswɛtswéɛ mú féé. 5 lkʊ é lɔwʊlí abʊtású, ɔtínéá ısı
kpalobí dın. Ulɔwa ɔsa kwɛ, 6 támɛ bréá owí lɛlın a, ılɔtɔ
mú mɔ́, tsúfé mú nlín mɔyɔ ɔtɔ́tɔ́. 7 Abí ámʊ kʊ lobun
awutɔ, awu ámʊ lɔbʊlá kítá mú, ımɛdan. Mú sʊ imoswie
abí. 8 Támɛ abí ámʊ kʊ é lɔwʊlí ɔsʊlúʊ wanklááánsú, ılɔkwɛ,
dan, swie abí, ıkʊ adʊasa (30). lkʊ aduesie (60), ıkʊ é
lafa (100).”
9 lnʊ ɔlɔmɔ mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu!”

Tɔ́á Sʊá Yesu Lɔ́tɔí Ayébisʊ
(Mateo 13:10-17; Luka 8:9-10)

10 Bréá ilesi Yesu mʊa *sumbí ayɔpú dúanyɔ ámʊ pú ahá
kpalobí akʊá bʊbuo mʊ a, bobwií ıpa há mʊ bɛɛ, ɔlé yébi
anfı ası suna amú. 11 Múú ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, “Mlı mú á, Bulu
lahá mlı ɔkpa ɔbéɛ, mlıbíı mʊ *iwíegyí ámʊ ıwı asʊn ŋaínhé.
Támɛ ndɛ aha bambá asún bláa ayébisʊ,

12 ‘mɛ́nı bówun láwun,
táme bʊmɛ́ɛbı mú.
Bónu lánú,
táme bʊmóonu mú ası.
Ní megyí alı tɛkı bédamlí klʊntɔ,
Bulu obési amú lakpan kíé amú.’ ”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Atɔ́-abí Owunyápʋ Yébi Amʋ Asɪ
(Mateo 13:18-23; Luka 8:11-15)

13 Múú Yesu léfɪté amú ɔbéɛ, “Ní mlɪmónu yébi anfɪ asɪ á,
mú nkálɪ mlɔ́bwɛ asa mlónu tráhɛ féé asɪ? 14 Atɔ́-abí ámúú
owunyápʋ amʋ déwunyáa amʋ gyí Bulu asʋ́n ámʋ. 15 Abí
ámúú ɪlɔwʋlí ɔkpasʋ ámʋ gyí ahá ámúú benyá nú Bulu
asʋ́n ámʋ alɪ Ɔbʋnsám labɛlɛ mú lɛ́ amú klʋntɔ nátí ámʋ.
16 Abí ámúú ɪlɔwʋlí abʋtású amʋ gyí ahá amúú bonú asʋ́n
ámʋ pɛ́, bahɔ mú ansigyísú, 17 táme ínɪá bʋma nlín sʋ á,
asʋ́n ámʋ ɪtamatsíá amútɔ́ yɔ́. Mú sʋ ní bʋdɪn amúsú ntɛ́ɛ
ɪwɪɔsɪn kʋ ɪtú amú asʋ́n ámʋ sʋ á, ɪnʋnʋ bʋtɛdɪda. 18 Abí
ámúú ɪlɔwʋlí awutɔ ámʋ gyí ahá amúú bonú asʋ́n ámʋ a,
bahɔ mú, 19 táme ɔyí ánfɪtɔ atɔ hiánhɛ ɪwɪ gywɪín, pú mútɔ́
atonyahé ɪwɪ ɔnsípɛ tegyi asʋ́n ámʋsʋ. Ɪ́nɪ sʋ bʋtamaswíé
abí. 20 Abí ámúú ɪlɔwʋlí ɔsʋlúʋ wankláánśú amʋ gyí ahá
amúú bonú asʋ́n ámʋ a, bʋtegyi mʋ́sʋ́. Ɪ́nɪ sʋ ɪtɛhá bʋtɔbwɛ́
yilé fé alɪá atɔ́-abí ámʋ loswie, ɪkʋ adʋasa (30), ɪkʋ aduesie
(60), ɪkʋ é lafa (100) ámʋ.”

Ɔkandíɛ lwɪ Yébi
(Luka 8:16-18)

21 Yesu léfɪté amú ɔbéɛ, “Bʋtonywé ɔkandíɛ pú ɔlɔ́ bun
mʋ́sʋ́, ntɛ́ɛ pʋ́wá mpá ayasɪ? Megyí ɔfʋákpá bʋtɔpʋ́bian?
22 Tɔtɔ ma ɪnʋá ibéŋaín, ɪméɛlɪn ɔwan. Asʋn ŋaínhé kʋkʋ
é ɪma ɪnʋá bʋméɛbɪ mú. 23 Ɔhagyíɔha ání ɔbʋ asʋ onúu!”
24 Múú ɔlɛblí ɔbéɛ, “Mlɪyaa asʋ wankláánś mlɪ asʋ́n-nutɔ́.
Ɪtɔ́á mlɔ́pʋsʋ́su ha mlɪ aba á, mú kɛ́n Bulu ɔbɔ́pʋsʋ́su mú
wankláánś, lápú ɪkʋ tsía mútɔ́ há mlɪ ní. 25 Tsʋ́fé ɔhá ání
odekléá obónu mí atosunáhé amʋ asɪ á, Bulu ɔbɔ́pʋ ɪkʋ tsía
mútɔ́ há mʋ. Táme ɔhá ání omedékléá obónu mú asɪ á, Bulu
ɔbɔ́swɪí mʋ kpalobí ámúú alabí ámʋ kʋ́ráá.”

Oyí-ibíá ldɛdáan lwɪ Asʋ́n

26 Yesu lɛ́trá blí ɔbéɛ, “*Bulu iwíegyí amʋ igyi fé alɪá ɔha
todú oyí-ibí mʋ ndɔtɔ. 27 Ní owí ɪtá á, ɔhá ámʋ tɛklɛdɪ. Ní

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔyí ɪkɛ a, ɔtɛlákúsú, támɛ omeyín alıá ıtɔbwɛ́ asa oyí-ibí ámʊ ıtɔkwɛ dan. 28Ɔsʊlʊ́ʊ onutó tɛhá mʊ́ tɔkwɛ. Itegyankpá lɛ́ atɛ, wá ntswítswíı, asa ıtɔbɔbwɛ abí onutó. 29Támɛ ayó ámʊ inyá blı pɛ́, ɔdɔ́pʊ amʊ latsú mʊ ɔdayí ɔyɛ́tın mʊ́, tsúfɛ́ mʊ́ tínbı lafʊn."

Takyí-akpin Ibí Yébi

(Mateo 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)

30Ɩnʊ Yesu léfıté ɔbɛ́ɛ, "Ntɔ Bulu iwíegyí ámʊ lɛlıan? Ntɛ́ɛ yébi mɔmʊ nɔ́pʊsúná alıá igyi? 31Igyi fɛ́ takyí-akpin ibí. Mʊ́gyí túkúrííbi nyí-abítɔ́ fɛ́ɛ́ ní. 32Támɛ ní ıdan a, ıtɔbwɛ́ ıfá fʊ́áhɛ́ dʊn ıfá kugyíkʊ. Mʊ́ abámbi tekpíkpli, mbubwi bʊtogyónká mʊ́ ası."

33Oletsiá pʊ́ ayébi anfı odu tsɔtsɔɔtsɔ súná amʊ́ atɔ́, yɔ́fʊn alıá ahá ámʊ bétalí nú mʊ́ ası. 34Ɔmɛbláa amʊ́ asʊ́n kʊkʊá imegyí ayébi ɔlɔpʊtɔ́í. Támɛ ní isí mʊa mʊ akasípʊ́ nkʊlɛ a, ɔtɛlɛ́ tógyítɔ́ ası.

Atsufú Asıbá

(Mateo 8:23-27; Luka 8:22-25)

35Alı ɛkɛ ámʊ ntʊ́pwɛsʊ á, Yesu lébláa mʊ akasípʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlıha afa Galilea ɔpʊ yɔ mʊ́ ɔbın!" 36Mʊ́ʊ́ bowie ɔklʊntɔ, akasípʊ́ amʊ bɛplá mʊ́, bɛnatí sí ɔdɔm amʊ. Nklʊn bámbá kʊ é lobuo amʊ́. 37Afú kpɔnkpɔɔnkpɔntı kʊ lɔ́wa tsʊ́ʊn bı. Mʊ́ sʊ ntsu dɛda wíé ɔklʊn amʊtɔ, ideklé ımɛ. 38Támɛ Yesu mʊ́ ŋɛ́lín sumuɛsʊ ɔklʊn amʊ ɔma ɔdɛdıdı. Akasípʊ́ amʊ betsinkí mʊ. Mʊ́ʊ́ bɛfıté mʊ bɛɛ, "Osunápʊ́, ínıá anıdɛ́ ntsu wie á, fʊmotsu kʊkʊ lɛ́ mʊ́tɔ́?"

39Ɩnʊ Yesu lɔ́kʊsʊ́ lɛ́ ɔnɔ́ wa afú ámʊ, ɔlɛbláa ɔpʊ amʊ ɔbɛ́ɛ, "Kpa ɔnɔ́ bun! Dı díín!" Ɩnʊ afú ámʊ lési tsʊ́ʊn, ınʊ fɛ́ɛ́ lɔlʊá. 40Mʊ́ʊ́ ɔlɛfıté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ntogyi sʊ́ mlıdɛ́ ifú nya alı? Mlımá hógyi?"

41Ifú lɛhıɛ kítá amʊ́, bɛfıté aba bɛɛ, "Nyankpʊsa ɔmɔmʊ nı, afú mʊ́a ntsu kʊ́ráá tonú mʊ ɔmɛ alı?"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu lɔ́kʋsʋ́ lɛ́ ɔnɔ́ wa afú ámʋ. (Marko 4:39)

Ɔŋɛ Laláhɛ Gyáa Lɛ Ogbedépʋ́tɔ́
(Mateo 8:28-34; Luka 8:26-39)

5 1 Brɛ́á Yesu mʋa mʋ akasípʋ́ amʋ bowie Galilea
ɔpʋ amʋ ɔbɪn Gerasefɔ[a] ɔsʋlʋ́sʋ á, 2 olenya kplí dálɪ
ɔklʋntɔ alɪ, oyin ɔkʋá *ɔŋɛ laláhɛ bʋ mʋtɔ lɛ́dalɪ tsu afúli
opulákpá befia mʋ. 3 Oyin ánfɪ lapʋ́ afúli opulákpá ɪnʋ
bwɛ́ mʋ otsiákpá. Ɔhíɛ́ ɔbʋ ɪyɪn. Mʋ́ sʋ ɔhaa tamatráa talí
bwɛ́ mʋ otsia díín, ntɛ́ɛ wá mʋ ɪkan. 4 Tsʋ́fɛ́ tɛkɪ betsiá
wá mʋ ayabi pʋ́ mʋ ɪbɪ ɪkan, támɛ oletsiá tɪn mʋ́, bíábía
ɪkan amʋ tsálífwí. Ɔhaa ɛ́ má ɔwʋnlín ání ɔbɛ́talí pɔ́n mʋ.
5 Ekekegyíɛkɛ ɔpa mʋ́a onyé fɛ́ɛ́ á, ɔbʋ afúli opulákpá ɪnʋ
mʋ́a abʋsʋ, ɔdɛ okitikíti, ɔdɛpʋ abwi tsantsan ɪwɪ.

---

[a] **5:1** *Gadarafɔ* bʋ nwʋlʋ́ dada amʋ akʋtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Olenya wun Yesu sísí alı, ɔlɛsrí yɛ́da akpawunu mʊ
ayabitɔ. 7 Mʊ́ʊ́ ɔlɔsʊrá okitikíti kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔsʊ́sʊ́ʊ́sʊ́
Bulu mʊ Bi Yesu, amansʊ igyi? Tanʊ Bulu ání fʊmɛ́ɛpıtí
mí atɔ́!” 8 Ɔlɛblí asʊ́n ánfı, tsʊ́fɛ́ Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ɔŋɛ
laláhɛ, dalı oyin ánfıtɔ.”

9 Lnʊ Yesu lɛ́fıté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Nkálı bʊtɛtí fʊ́?”

Ɔlɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí dá gyí, ‘Ɔdɔm’, tsʊ́fɛ́ anıhíɛ́ anı
tsɔ́.” 10 Lnʊ ɔŋɛ laláhɛ amʊ bɛhıɛ kʊ́kʊ́li mʊ bɛɛ, ɔmágya amʊ́
lɛ́ Gerasefɔ ɔsʊlʊ́ʊ amʊsʊ.

11 Mprákuo tsɔtsɔɔtsɔ akʊ bʊdegyí okʊ́ku kʊsʊ ınʊ fʊ́n.
12 Ɔŋɛ laláhɛ amʊ bokokóli mʊ bɛɛ, ɔhá amʊ́ abʊyowie
mprákuo ámʊtɔ. 13 Mʊ́ʊ́ ɔlɛha amʊ́ ɔkpa. Bɛdalı oyin ámʊtɔ
yówie mprákuo ání bɔ́bwɛ fɛ́ mpím-anyɔtɔ (2,000). Amʊ́ fɛ́ɛ́
bɛsrí kplí okʊ́ku kʊ wíé ɔpʊ amʊtɔ, wʊ́wu.

14 Mprákuo ámʊ akpapʊ́ bɛsrí yɛ́blí asʊ́n ánfı ılaba anfı
awʊ́lusʊ pʊ́ nkudası fɛ́ɛ́. Ahá bɛdalı bɛɛ bɛbá bɛkı tɔ́á ılaba.
15 Brɛ́á bɛba bowie Yesu wá á, bowun ání oyin ámʊ́ʊ́ ɔŋɛ laláhɛ
betsiá mʊtɔ ámʊ ansítɔ́ ladí, alawá atadıɛ otsie. Llɔwa amʊ́ ifʊ́.
16 Ahá ámʊ́ʊ́ bowun tɔ́á ılɛba oyin ámʊ́ʊ́ tɛkı ɔŋɛ laláhɛ tsie
mʊtɔ ámʊ pʊ́ mprákuo ámʊsʊ ámʊ bɛbláa amʊ́ tɔ́á ılaba fɛ́ɛ́.

17 Lnʊ bokokóli Yesu bɛɛ, ɔdálı amʊ́ ɔsʊlʊ́sʊ.

18 Brɛ́á olowie ɔklʊn amʊtɔ á, oyin ámʊ́ʊ́ tɛkı ɔŋɛ laláhɛ
tsie mʊtɔ ámʊ lókokóli mʊ ɔbɛ́ɛ, ɔhá amʊbuo mʊ natı.

19 Táme Yesu mɛ́ha mʊ ɔkpa. Mboʊ́n ɔlɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ,
“Yinki yɔ fʊ́ apíó wá wóyítɔ́, afʊyɛbláa amʊ́ ıtɔ yiléá anı Wíe
Bulu labwɛ́ há fʊ́, pʊ́ alıá alawun fʊ nwɛ.”

20 Mʊ́ sʊ oyin ámʊ lɛ́natí tsʊntsʊn, ɔdɛ ıtɔ yilé ámʊ́ʊ́ Yesu
labwɛ́ há mʊ blí Dekapoli[b] awʊ́lu amʊ fɛ́ɛ́tɔ́. Ɔnɔ́ lobwie
ahá ámʊ fɛ́ɛ́.

Ɔhandɛ Ɔkʊ Mʊ Bi Mʊa Ɔtsı Ɔkʊ Llɔ Tsa

(Mateo 9:18-26; Luka 8:40-56)

21 Yesu lɛ́la fá ɔpʊ amʊ yɔ́ mʊ́ ɔbın. Brɛ́á ɔbʊ ɔpʊ ɔnɔ́ ınʊ
á, ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntı bɛba bobomlí mʊ. 22 Lnʊ Yudafɔ

---

[b] **5:20** *Dekapoli* ası gyí awʊ́lu dʊ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

*ofíakpa ɔhandɛ ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Yairo lɛ́ba ɪnʋ. Brɛ́á olowun
Yesu a, ɔlɛda akpawunu mʋ ayabitɔ, 23kókóli mʋ ɔbɛ́ɛ, “Mí
bí tsíhɛ́ dɛ́wu. Ba, afʋbɔpʋ ɪbɪ dɪnka mʋsʋ, mʋ awútɔ́ ɪwa
mʋ ɔnlɪn, onya nkpa.”

24Múú mʋa Yesu bɛnatí bɔyɔ́ á. Ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ
bɛkplá buo mʋ, kpá pútá mʋ.

25Ɔtsɪ ɔkʋ ɛ́ bʋ ahá ámʋtɔ, obugya dɛ mʋ wʋlí nfí dúanyɔ
ní. 26Alahíɛ́ wun ipian ɪlɔ atsapú tsɔtsɔɔtsɔ ɪbɪtɔ, húlɪ mʋ
ɪwɪsʋ atɔ́ fɛ́ɛ́, táme ɪlɔ ámʋ ɪmɛkálá bwɛ́ mʋ. Ɩyɪn ɪdɛwa
tsía. 27Brɛ́á ɔtsɪ ánfɪ lónu Yesu nka á, ɔlɔtsʋn yɔ mʋ ɔma,
fifítíwie ɔdɔm amʋtɔ yɔ́pʋ ɪbɪ da Yesu atadɪɛ. 28Tsúfɛ́ ɔlɛblí
wá mʋ nwuntɔ ɔbɛ́ɛ, “Ní nɔpú ɪbɪ da mʋ atadɪɛ kpán á, ɪlɔ
ámʋ ibési mí.”

29Olenya pú ɪbɪ da mʋ atadɪɛ ámʋ alɪ, obugya amʋ lɛ́ka itin.
Olonu mʋ́ nka mʋ awútɔ́ ání ɪlɔ ámʋ lasí mʋ. 30Ɩnʋ Yesu lónu
mʋ́ nka mʋ awútɔ́ mʋ ɛ́ ání ɔŋɛ́ kʋ ladálɪ mʋtɔ. Ɩnʋnʋ ɔlɛdamlí
kɪ ɔdɔm amʋ, ɔlɛfɪtɛ́ amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Ma lápʋ́ ɪbɪ da mí atadɪɛ?”

31Múú mʋ akasípʋ́ amʋ bɛfɪtɛ́ mʋ bɛɛ, “Fʋ́ onutó fawun
ání ɔdɔm bakpá pútá fʋ. Múú fʋtráa fʋdɛfɪtɛ́ fɛɛ, ‘Ma lápʋ́
ɪbɪ da mɪ?’ ”

32Yesu lɔ́wa ansí kɪ amʋ́tɔ́ fɛ́ɛ́, ɔdɛ ɔhá ání ɔlɔpʋ ɪbɪ
da mʋ dunká. 33Ifú lɛ́kɪtá ɔtsɪ ámʋ. Mʋ́ sʋ ɔlɔwa kpɪnkí
kpakpakpakpa bɪ, tsúfɛ́ oyin ɪtɔ́á alanyá. Ɩnʋ ɔlɛba bɛda
akpawunu Yesu ayabitɔ, bláa mʋ ɔnɔkwalɪ amʋ fɛ́ɛ́. 34Yesu
lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Mí bí, fʋ́ hógyi lahɔ fʋ nkpa. Natɪ iwilwiitɔ.
Fʋ́ ɪlɔ ámʋ ɪta.”

35Brɛ́á Yesu bʋ mʋ́sʋ́ ɔdɛtɔí á, aha akʋ botsu ofíakpa
ɔhandɛ amʋ wóyítɔ́ ba bɛbláa mʋ bɛɛ, “Ɔhandɛ, fʋ́ bí tsíhɛ́
ámʋ ɔdɪkpa mɔ́wa alɛ́. Mátepí trá wa osunápʋ́ tɔ́ɪ.”

36Yesu mɛ́kplá asʋ́n ámʋ́ʋ́ bʋdɛblí ámʋ. Mboún ɔlɛbláa
mʋ ɔbɛ́ɛ, “Mánya ifú. Fʋ́ mʋ́ hogyi wʋlɛ.” 37Yesu mɛ́ha ɔhaa
ɔkpa obuo mʋ dʋn Petro pʋ́ Yakobo mʋa mʋ pio Yohane
nkʋlɛ. 38Brɛ́á bowie ɔhandɛ amʋ wóyítɔ́ á, Yesu lówun ání
ahá babʋ́lá ɪnʋ, bʋdesú, bʋdɛ okitikíti. 39Olowie ɪnʋ fítɛ́
amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Ntogyi sʋ́ mlɪdɛ́ ipian wʋ́un, mlɪdɛ́ okitikíti alɪ?
Otsibi amʋ mɔ́kʋ́wʋ́, dɪdí ɔdɛ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 Ahá ámʋ bɔmɔsí mʋ. Mʋ́ʋ́ olegya amʋ́ fɛ́ɛ́ dálɪ ba
wunsɪné, ɔlɛkpa obí ámʋ akwɪípʋ́ pʋ́ mʋ akasípʋ́ amʋ́ʋ́
bʋbuo mʋ amʋ bebitíwíé obu ámʋ́ʋ́ otsibi amʋ da mʋ́tɔ́
ámʋtɔ. 41 Ɪnʋ ɔlɛkɪtá kebi ámʋ ɪbɪ, bláa mʋ amʋ́ ɔblítɔ ɔbɛ́ɛ,
"Talita Kuum!" (Mʋ́ asɪ gyí, "Obitebí, kʋsʋ!")
42 Ɪnʋnʋ ɔlɔkʋsʋ́ ɔna. (Otsibi amʋ lahɔ nfí dúanyɔ.)
Ilobwie ahá ámʋ fɛ́ɛ́ ɔnɔ́ dáfá. 43 Mʋ́ʋ́ ɔlɛda amʋ́ ɔlá
kínkíínkín ɔbɛ́ɛ, bʋmábláa ɔhaa asʋ́n ánfɪ. Ɪnʋ ɔlɛbláa amʋ́
ɔbɛ́ɛ, bʋháa kebi ámʋ atɔ́ ogyi.

Bʋmɔhɔ Yesu Mʋ Wúlutɔ
(Mateo 13:53-58; Luka 4:16-30)

6 1 Yesu mʋa mʋ akasípʋ́ bɛdalɪ ɔmá ámʋtɔ yínkí yɔ́ mʋ
wúlutɔ. 2 *Ɔkpʋ́nʋ́ ɔdaké lenya fʋn alɪ, ɔlɔyɔ ɔdɛ atɔ́
suná Yudafɔ *ofíakpa. Mʋ atosunáhé lɛha ɔnɔ́ lobwie ahá
tsɔtsɔɔtsɔá bonu mʋ́. Mʋ́ sʋ bɛfɪté aba bɛɛ, "Nkʋ́nʋ́ olenya
nyánsa mʋ́a ofúlábwɛ túmi ánfɪ é tsʋ́? 3 Megyí atɔ́ osrépʋ́
amʋ nɪ. Megyí mʋ yin gyí *Maria, mʋ apio yinhé gyí
Yakobo, *Yosef, Yuda pʋ́ Simon? Yɛ́ɛ anɪa mʋ apio tsɪhé é
tsie nfɪ á?" Benya ɔblɔ́ mʋsʋ.
4 Yesu lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ahá bʋtobʋ́ *Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́
ɔtínɛgyíɔtíné, támɛ mʋ wúlutɔfɔ, mʋ abusuanfɔ pʋ́ mʋ
wóyítɔ́ ahá mʋ́ bʋtamabʋ́ mʋ."
5 Ɪ́nɪá bʋmɔhɔ mʋ gyi sʋ ɔmɛtalí bwɛ́ ofúla kʋkʋ, dʋn
ahá kpalobí akʋsʋ ɔ́lɔpʋ ɪbɪ dínká, tsá amʋ́ ɪlɔ. 6 Ɪlɔwa mʋ
ifʋ́ ání bʋmɔhɔ mʋ gyi.

Akasípʋ́ Dúanyɔ Ámʋ Sumbíwa
(Mateo 10:5-15; Luka 9:1-6)

Yesu léki nkuda ání ɪbʋ bomlí ɪnʋ asɪ, ɔdɛ atɔ́ suná.
7 Ɪnʋ ɔlɛtɪ akasípʋ́ dúanyɔ ámʋ ba mʋ ɪwɪ wá. Mʋ́ʋ́ ɔlɔwa
amʋ́ sumbí abanyɔ́-abanyɔ́. Ɔlɛha amʋ́ túmiá bɔ́pʋgyi
*ɔŋɛ laláhɛsʋ. 8 Ɔlɛda amʋ́ ɔlá ɔbɛ́ɛ, "Mlɪmátsu tɔtɔ kítá
yɔ́ ɔkpa ámʋ, dʋn mlɪ oyi yiáhé! Mlɪmátsu atogyihɛ
ntɛ́ɛ akpankogyo, ntɛ́ɛ kɔ́ba kítá! 9 Mlɪwa ntʋkʋta, támɛ
mlɪmátsu atadɪɛ nyɔɔsɪ kítá! 10 Wóyígyíwóyíá mlɔswíí mʋ́tɔ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

á, mlɪtsia ɪnʊ yɔ́fʊn bɾéá mlɛ́dalɪ wúlu amʊtɔ. 11 Ní mlɔyɔ́
wúlu kʊsʊ, bʊmɔhɔ mlɪ, ntɛ́ɛ bʊmekleá bónu mlɪ atosunáhɛ́,
mlɪdédalɪ mútɔ́ mlɔyɔ́ á, mlɪkpakpa mlɪ ayabitɔ-ɪsɪ wʊlɪ ɪnʊ,
isuna ání bʊmɛbɪ bwɛ́."
12 Mú sʊ bɔyɔ yɛ́da asún ámʊ ɔkan bɛɛ, ahá bʊdámli
klʊntɔ. 13 Begya ɔŋɛ laláhɛ tsɔtsɔɔtsɔ lɛ́ ahátɔ, bɛkpa alɔpʊ
tsɔtsɔɔtsɔ ɛ́ ofobí, tsá amú ɪlɔ.

Mar

Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane Lowu
(Mateo 14:1-12; Luka 9:7-9)

14 Galilea ɔmásʊ́ ogyípʊ́ *Herode lónu Yesu ɪwɪ asʊ́n ánfɪ,
tsúfɛ́ mʊ ɪdayilé dɛ ɔtínɛgyíɔtíné. Akʊ bʊdɛblí bɛɛ, "Asú
Ɔbɔpʊ́ Yohane lákʊ́sʊ́ tsú afúlitɔ. Mú sʊ́, ɔdɛ ofúla anfɪ odu
bwɛ ní."
15 Támɛ akʊ ɛ́ bɛɛ, "Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ dada *Elia ní."
Akʊ ɛ́ bɛɛ, "Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ dada amʊtɔ ɔkʊ ní."
16 Bɾéá Herode lónu asʊ́n ámʊ a, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Yohane
amʊ́ʊ́ nɛha bɛtɪn amʊ látsínkí tsú afúlitɔ." 17-18 Herode léha
bɛkɪtá Yohane, wá mʊ ɪkan, pʊ́ mʊ wá obu. Tsúfɛ́ oletsiá
bláa Herode ɔbɛ́ɛ, mbla mɛha ɔkpa ání obétsiá mʊ pio Filipo
mʊ ka Herodia amʊ́ʊ́ otsia amʊ.
19 Mʊ́ sʊ Herodia lɔ́hɔ Yohane asʊ́n wá ɪwɪtɔ. Ɔlɔbwɛ
agywɪɪn ání ɔbɔ́mɔ mʊ, támɛ ɔmɛtálí, tsúfɛ́ Herode mɛ́há
mʊ́ ɔkpa. 20 Herode yin ání Yohane asʊ́n da ɔkpa, ogyi
ɔha wankíhɛ́. Mʊ́ sʊ olenya mʊ ifú, ɔlɛkɪ mʊsʊ wanklɑ́ɑ́n
ání tɔtɔ mɔ́ɔbwɛ mʊ. Ɪbʊ mʊ́tɔ́á Yohane asʊn blíhɛ́ tɛhan
Herode, támɛ otekle mʊ́ nu.
21 Tɔ́á Herodia dédunká lɛ́ba ha mʊ. Ɛkɛ ɔkʊá Herode
dɛ́ mʊ ɔkwɪíkɛ́ gyí a, ɔlɔtswɪ ɔpʊ́nʊ́, tí ahandɛ pʊ́ ɪsá akɔpʊ́
dɛhɛn pʊ́ Galileafɔ ahandɛ ba atɔ́ ámʊ ogyíkpá. 22 Bɾéá
Herodia mʊ bi tsíhɛ́ lóbowie ɔbʊntɔ tsa a, ɪlɔwa Herode
mʊa ahandɛ amʊ fɛ́ɛ ansigyí. Herode lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Fɪtɛ
mí tógyítɔ́á fʊdeklé, néha fʊ́." 23 Ɪnʊ ɔlɛka ntam há mʊ ɔbɛ́ɛ,
"Néha fʊ́ tótógyítɔ́á fɛ́fɪtɛ́ mí. Ní igyi mí iwíe ogyíkpá ɪfʊn
kʊ́ráá."
24 Otsibi amʊ lɛ́dalɪ yɛ́fɪtɛ́ mʊ yin ɔbɛ́ɛ, "Ntɔ nfítɛ?"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mʊ yin léblάa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Fɪtɛ Asú Ɔbɔpú Yohane nwun.”
25Ɔsasʊ otsibi amʊ léba bɛbláa Herode ɔbɛ́ɛ, “Ndekléá
fʊpú Asú Ɔbɔpú Yohane nwun dɪnka ɪlínsú ha mɪ séséései.”
26Asún ámʊ léhɪɛ han owíe amʊ, támɛ mʊ ntam amúú
ɔlɛka, pú ahá ámúú bʊbʊ ɪnʊ ámʊ sʊ á, omekleá ɔbɔ́tʊn
ntam amʊ. 27Ɩnʊnʊ ɔlɔwa mʊ ahá ɔtínpʊ ɔbɛ́ɛ, ɔyɛ́tɪn
Yohane nwun ba mʊ. Ɔlɔyɔ yɛ́tɪn Yohane nwun obu ɔdɪkpá
ɪnʊ. 28Múú ɔlɔpʊ nwun ámʊ dínká ɪlínsú ba otsibi amʊ, mʊ
ɛ́ ɔlɔpʊyáa mʊ yin Herodia. 29Brɛ́á Yohane akasípú bonu
asún ánfɪ á, bɛba botsu mʊ satin yópulá.

Ahá Mpím-nu Atogyihɛ Ha

(Mateo 14:13-21; Luka 9:10-17; Yohane 6:1-14)

30Yesu *sumbí ayɔpú ámʊ beyinkí bá bɛbláa mʊ atɔ́á
bayɔ́bwɛ pú múá bayósuná fɛ́ɛ́. 31Mú ɔma a, ahá bʊna amú
wá alɪɪ, bʊmenyá ɔkpa gyi atɔ́ kúráá. Mú sʊ ɔlɛbláa amú
ɔbɛ́ɛ, “Mlɪha ayɔ ɪtsétɔ́ flɛ́ɛ́n, ayɛda ɔkpúnú.” 32Ɩnʊ bowie
ɔklʊntɔ, pú ɔkpa bɔyɔ́ ɪtsétɔ́ ɔtɪnɛkʊ.
33Támɛ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bowun amú, bí ɔtínɛ́á bɔyɔ́. Mú sʊ
botsu awúlu ámʊ fɛ́ɛ́sú, tsíí ɔsrɪ́ɪ gyankpá yówie ɔtínɛ́ ámúú
Yesu aná bɔyɔ́ ámʊ. 34Brɛ́á Yesu lékplí dálɪ ɔklʊn amʊtɔ,
wun ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ámʊ a, amú asún lɔwa mʊ nwɛ,
tsúfɛ́ bʊgyi fɛ́ akúfa ání bʊma ɔkpapú. Mú sʊ olosuná amú
atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ. 35Owí lɔpɔn a, akasípú amʊ bɛba mʊ wá
bɛbláa mʊ bɛɛ, “Ɩtsétɔ́ nfɪ gyí, owí ɛ́ latá. 36Ha amú abʊyɔ
nkuda múa awúlu ání ɪbʊ bomlí nfɪ asɪ yodunká tɔkʊ gyi.”
37Támɛ Yesu lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪdunka atɔ́ ha amú abʊgyi.”
Múú bɛfɪtɛ́ mʊ bɛɛ, “Abétalí nyá sika[c] hɔ atɔ́ há ahá ánfɪ
fɛ́ɛ́ bégyi?”
38Yesu léfɪtɛ́ amú ɔbɛ́ɛ, “Bodobodo apin afɪnɪ mlɪbʊ?
Mlɪyɔ amlɪyɛkɪ!”
Beyinkí bɛbláa mʊ bɛɛ, “Bodobodo apin anu pú ntsutso
iye bwáhɛ́ anyɔ bʊ ɪnʊ.”

---

[c] **6:37** Sika ánfɪ igyi sika futútú lafa-anyɔ (200), igyi ɔha nkɛ lafa-anyɔ (200) ɪkɔká.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪha amʊ́ abʊtsiatsia ɪfá bɔbwɛ
amʊsʊ.” 40 Betsiá asɪ akúsʊ́-akúsʊ́, akʊ lafa (100), akʊ ɛ́
aduenu (50). 41 Lnʊ olotsu bodobodo anu pʊ́ ntsutso iye
bwáhɛ́ anyɔ ámʊ. Mʊ́ʊ́ olotsu ansí fʊ́á kɪ ɔsʊ́sʊ́, ɔlɛda Bulu
ɪpán. Lnʊ olebiabía bodobodo amʊ há mʊ akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ,
bʊyée ha amʊ́. Oleye iye bwáhɛ́ anyɔ ámʊ ɛ́ há amʊ́, bɔpʊhá
ahá ámʊ. 42 Amʊ́ fɛ́ɛ́ begyi mwɛ sian. 43 Akasípʊ́ amʊ bɔtɔsí
bodobodo mʊ́a iye sianhɛ amʊ a, ɪlɔbʊlá alakpá dúanyɔ.
44 Ayin ání begyi atɔ́ ámʊ nkʊlɛ bʊgyi mpím-nu (5,000).

Ɔpʊsʊ Natí

(Mateo 14:22-33; Yohane 6:15-21)

45 Benya gyi atɔ́ ámʊ tá alɪ, Yesu lɛ́bláa akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ,
bʊwíe ɔklʊntɔ abʊgyankpa fa ɔpʊ amʊ yɔ Betsaida wúlutɔ.
Mʊ mʊ́ olesin ɔma sí ɔdɔm amʊ ɔkpa. 46 Brɛ́á olesi amʊ́
ɔkpa tá á, ɔlɔdʊ yɔ́ bʊsʊ yɔ́bɔ mpáɪ. 47 Brɛ́á owí lɛta, ɔklʊn
amʊ lawíɛ́ ntsu nsɪnɛ́ á, ilesi Yesu nkʊlɛ ɪbʊ ámʊsʊ. 48 Lnʊ
olowun ání ɔklʊn amʊ plá dɛ ɔnlɪn wa wá akasípʊ́ amʊ, tsúfɛ́
afú kpɔnkpɔntɪ dɛtsʊ́ʊn fia amʊ́. Bakɛ-bakɛ a, Yesu lɛ́natí
ntsu ámʊsʊ ayabitɔ buo amʊ́, odeklé ɔtsʊn amʊ́sʊ́. 49 Támɛ
brɛ́á bowun mʊ a, bʊkɪ bɛɛ, fúli ogyi. Mʊ́ sʊ bɔsʊrá okitikíti.
50 Opúni letsií amʊ́ fɛ́ɛ́.

Támɛ ɔlɔwa ɔsa bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪwa klʊn. Mí ní.
Mlɪmánya ifú.” 51 Mʊ́ʊ́ ɔlɔdʊ wíɛ́ ɔklʊn amʊtɔ, afú ámʊ lɛka
itin á. Asʊ́n ánfɪ lɔ́wa amʊ́ wánwan. 52 Amʊ́ klʊntɔ-odwin
sʊ bʊmɔkʊ́nyá nú bodobodo ɪwɪ asʊ́n ámʊ asɪ.

Genesaretfɔ Alɔpʊ Tsa

(Mateo 14:34-36)

53 Yesu mʊa amʊ́nyɔ bɛfa ɔpʊ amʊ yési Genesaret otsubúnɔ,
bɔwa ɔfɛ́ kítá ɔklʊn amʊ. 54 Benya kplí dálɪ ɔklʊn amʊtɔ alí ahá
bowun Yesu, bí mʊ ɔtsáwʊlɛ pɛ́. 55 Mʊ́ sʊ bɛsrí yótsu amʊ́ alɔpʊ
sʊ́rá akpasʊ, tsú ntíné-ntíné bɔtʊ mʊ ɪnʊ. 56 Ɔtínɛgyíɔtínɛ́á
Yesu lɔ́yɔ, igyi wúlutɔ ntɛ́ɛ akuda ó á, bɔpʊ amʊ́ alɔpʊ bɔtswɪ
brɔnʊsʊ, kókóli mʊ bɛɛ, ɔhá alɔpʊ amʊ abʊpʊ ɪbɪ da mʊ atadɪɛ
ɔdanʊ́ kpán. Amʊ́á bɔpʊ ɪbɪ da mʊ́ fɛ́ɛ benya ɪlɔtsá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Atıtıfɔ Amándíé
(Mateo 15:1-9)

7 1 *Farisifɔ pú Mose *mbla asunápú akʊ botsu Yerusalem
ba befia Yesu wá. 2 Múú bowun ání mʊ akasípú amʊ
akʊ bʊmɔfwı ıbı amándíé ɔkpasʊ asa bʊdɛ atɔ́ gyí.
3 (Tsúfé *Yudafɔ, títriu Farisifɔ bʊmɔkúsí amú anáin
amándíétɔ́. Mú sʊ ní bʊmɔkúfwí ıbı amándíé ɔkpasʊ á,
bʊtamagyi atɔ́. 4 Alı kén ní bʊmɔkúgyúra ıwı á, bʊtamagyi
tɔ́á bɔpʊtsúa bíású ba nı. Amándíé bámbá kʊ aná é bʊ ınʊ,
bʊtráa bʊdɛ mútɔ́ tsú nwɛ núu ntsu, nlɔ́ pú nlanka ıwı.)
5 Mú sʊ amúa Mose mbla asunápú bɛfıté Yesu bɛɛ,
"Ntogyi sú fú akasípú amʊ bʊtamagyi anı anáin amándíésú,
bʊmɔfwı ıbı amándíé ɔkpasʊ asa abʊgyi atɔ́?"
6 Yesu lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, "Ɔnɔkwalı *Bulu ɔnɔ́sú ɔtɔípú
*Yesaia léblí tswı tsú mlı apinabwɛbí abwɛpú ánfı ıwı ɔbéɛ,
'Ahá ánfı bʊdɛpʊ amú ɔnɔ́ bú mí,
táme amú klʊn bʊ ıfɔ́ mí wá.
7 Kpaalı bʊdɛ mí sum,
tsúfé basí Bulu mbla tswı,
yɔ́ bʊdɛ anyánkpúsa mbla suná.'
8 "Mlılasí Bulu mbla ámʊ tswı, mlıdé mlı anáin
amándíétɔ́."
9 Lnʊ ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, "Mlılapina si Bulu mbla ámʊ
tswı nyánsatɔ, ménı mlégyi mlı onutó amándíésú. 10 Tsúfé
Mose lɔ́wanlín wá Bulu mbla ámʊtɔ ɔbéɛ, 'Bu fú sí mʊa fú
yin.' Ɔlɛtrá wanlín ɔbéɛ, 'Ní ɔkʊ léblí asʊkpan tsú mʊ sı
ntéɛ mʊ yin ıwı á, bʊmɔ́ɔ mʊ.' 11 Táme mlı mú mlıaa, ɔha
ɔbétalí bláa mʊ sı ntéɛ mʊ yin ɔbéɛ, 'Tɔ́á tɛkı nɔ́pʊhá fú á,
napúbwé Koban.'[d] 12 Mlılahá ahá bʊmɛdé tɔtɔ bwɛ há amú
akwıípú. 13 Mlı anáin amándíé sʊ mlıtráa mlımédé Bulu
mblasʊ gyí. Ntobí tsɔtsɔɔtsɔ é bʊ ınʊá mlıtráa mlıdébwɛ
tsía ínıtɔ."

---

[d] **7:11** *Koban* ası gyí, napúkíé Bulu.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tɔ́á lɩɔkpɔ́í Ɔha Bulu Ansítɔ́
(Mateo 15:10-20)

14 Yesu lɛ́trá tɩ ɔdɔm amʊ ba mʊ ɩwɩ wá, ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
"Mlɩ fɛ́ɛ́ mlɩyaa asʊ amlɩnu ínɩ asɩ! 15-16 Megyí tɔ́á ɔha tegyi
tɔ́kpɔ́í mʊ Bulu ansítɔ́. Mboún mʊ́á ɩtɛdálɩ tsu mʊ ɔnɔ́.[e]"
17 Brɛ́á ɔlɛnatí sí ɔdɔm amʊ yɔ́ wóyítɔ́ a, mʊ akasípʊ́
amʊ bɛfítɛ́ mʊ yébi anfɩ asɩ. 18 Ɔlɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɩ
ɛ́ mlɩtamanú asʊ́n asɩ? Mlɩméyín ání tɔ́á itowíé ɔha ɔnɔ́
tamakpɔ́í mʊ Bulu ansítɔ́? 19 Tsúfé megyí mʊ klʊntɔ itowíé,
mboún mʊ iputɔ itowíé, ɔtɛyélɛ mʊ́ wá ɔkpʊntɔ." (Yesu lɛ́lɛ
mʊ́tɔ́ pʊ́súná ání atogyihɛ kugyíkʊ *ɩwɩ lɛtɩn.)
20 Ɩnʊ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Tɔ́á ɩtɛdálɩ tsu ɔha klʊntɔ tɔ́kpɔ́í
mʊ Bulu ansítɔ́. 21 Tsúfé ɔha klʊntɔ ágywɩɩn laláhɛ kugyíkʊ
tɛdálɩ tsu. Mʊ́tɛhá mʊ ɔtɔwá atsɩ mʊ́a ayin asʊ́n, otowí
atɔ́, ɔtɔmɔ́ ɔha, ɔtɔtɔ́ mbʊa, 22 ɔtɔwá ɔnsɩpɛ, ɔtɔbwɛ́ lalahɛ,
ɔtɛmlɛ́ ahá, ɔtɔwá hakpan, ɔtɔwá olu, otetsii ɔha, ototsú ɩwɩ,
ɔtɔbwɛ́ mimlála. 23 Ɔha klʊntɔ, atɔ laláhɛ anfɩ fɛ́ɛ́ ɩtɛdálɩ tsu.
Mʊ́tɔ́kpɔ́í mʊ nɩ."

Ɔtsɩ Ɔkʊá Omegyí Yudayin Hógyi
(Mateo 15:21-28)

24 Yesu lɛ́natí ɩnʊ yɔ́ Tiro nsáɩntɔ. Ɔlɔyɔ́swɩí wóyí kʊtɔ.
Omedéklé ɔbɛ́ɛ ahá bʊbíɩ ání maba ɩnʊ, táme ɔmɛtalí ŋáín
mʊ ɩwɩ. 25 *Ɔŋɛ laláhɛ bʊ ɔtsɩ ɔkʊ mʊ bi tsíhétɔ́. Olenya
nú Yesu nka alɩ, ɔlɔwa ɔsa bɛda akpawunu mʊ ayabitɔ.
26 Griikiyintse ɔtsɩ ánfɩ gyí. Bɔkwɩí mʊ Siro Foenike ɔsʊlʊ́sʊ.
Olokokóli Yesu ɔbɛ́ɛ, ogyáa ɔŋɛ laláhɛ amʊ lɛ mʊ bi ámʊtɔ.
27 Táme Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ha nyebí ámʊ abʊmwɛ asa,
tsúfé ɩma alɛá fɔ́swɩí nyebí atogyihɛ pʊ́há akíaɩ."
28 Ɔtsɩ ámʊ lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Owíé, ɩbʊ mʊ́tɔ́ alɩ, táme
akíaɩ ání bʊda ɔpʊ́nʊ́ ámʊ asɩ ɛ́ bʊtegyi nyebí atogyihɛ
mpupubiá ɩtɛkpákpa bun amʊ́ ɔpʊ́nʊ́asɩ."

---

[e] **7:16** Mʊ́tɔ́ yée 16 bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Ɔhagyíɔha ání ɔbʊ asʊ, onúu!*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Múú Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Fabí lɛ́ mú ɔnɔ́. Mú sʊ natɪ,
ɔŋɛ lalɑ́hɛ amʊ ladálɪ fú bí tsíhɛ́ ámʊtɔ.”
30 Brɛ́á ɔtsɪ ámʊ lɔ́yɔ wóyítɔ́ a, olowun ání ɔŋɛ lalɑ́hɛ amʊ
ladálɪ mʊ bi ámʊtɔ, alasí ɔda mpású.

Yesu Lɛ́tsa Ɩsʊtín Ɔkʊá Ɔtamatɔ́í Wankláán

31 Yesu lɛ́natí Tiro ɪnʊ yɔ́ Sidon yóbomlí kplí ba Dekapoli[f]
awúlu amʊ nsáɪntɔ asa ɔlɛladú yɔ́ Galilea ɔpʊ ɔnɔ́. 32 Bɔpʊ
ɪsʊtín ɔkʊ ba mʊ, ɔtamatálí tɔ́í wankláán. Bokokóli mʊ bɛɛ,
ɔpúʊ ɪbɪ dɪnka mʊsʊ. 33 Múú ɔlɛkpa oyin ámʊ ya ɪfúntɔ́, pú mʊ
asrebi wá oyin ámʊ asʊtɔ, olotu atsʊnɔ́ dínká mʊ osrebisʊ,
púdá oyin ámʊ ɔdandʊsʊ. 34 Ɩnʊ olotsu ansí fúá kɪ ɔsúsú, lún ɔŋɛ́
fú. Múú ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Hefata.” *Hebri ɔblítɔ. Mú asɪ gyí, “Finki.”
35 Ɩnʊnʊ mʊ asʊ lefinkí, mʊ ɔdandʊ ɛ́ lɛsankí, ɔlɔtɔí
wankláán. 36 Múú Yesu lɛ́da ahá ámʊ ɔlá kpákpáákpá ɔbɛ́ɛ,
bʊmábláa ɔhaa. Támɛ tsé dúdúúdúá ɔlɛda amú ɔlá á, alɪ
kɛ́n bɛda asún ámʊ ɔkan nɪ. 37 Ɔnɔ́ lɛhɪɛ bwíé amú, bɛblí
bɛɛ, “Alabwɛ́ tógyítɔ́ wankláán. Alahá asʊtín bʊdɛ asún nu,
amúmu ɛ́ bʊdɛtɔí.”

Ahá Mpím-na Atogyihɛ Ha
(Mateo 15:32-39)

8 1 Nkɛ ámʊtɔ á, ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ bɛtrá befia Yesu
wá. Amú atogyihɛ lɛta. Mú sʊ Yesu létɪ mʊ akasípú,
bláa amú ɔbɛ́ɛ, 2 “Ahá ánfɪ asún dɛ mí nwɛ wa. Ndɛ ɛkɛ
sáásí ɔpá bʊbuo mɪ. Bʊtráa bʊma tɔtɔá bégyi. 3 Ní nɛhá amú
bɔpú akún nátí bɔyɔ́ wóyí á, ansítɔ́ béyébi amú ɔkpatɔ, tsúfɛ́
amútɔ́ akʊ ɔkpa bʊ ɪfɔ́.”
4 Múú akasípú amʊ bɛfɪtɛ́ mʊ bɛɛ, “Nkúnú abénya
atogyihɛ há ahá ánfɪ fɛ́ɛ́ bégyi mwɛ dimbí ánfɪsʊ.”
5 Yesu léfɪtɛ́ amú ɔbɛ́ɛ, “Bodobodo afɪnɪ mlɪbʊ?”
Bɛlɛ mú ɔnɔ́ bɛɛ, “Asienɔ́.”
6 Yesu léha ɔdɔm amʊ betsiá ɔsʊlútɔ. Múú olotsu
bodobodo asienɔ́ ámʊ, dá Bulu ɪpán, olebiabía mútɔ́ há

---

[f] **7:31** *Dekapoli* asɪ gyí awúlu dú.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

akasípú amʋ beye mú há amú. 7 Bʋbʋ ntsutso iye bwáhɛ́
kpalobí kʋ ɛ́. Yesu lóyulá músú, ɔlɔpʋ mú ɛ́ há akasípú amʋ,
beye ha amú. 8 Amú fɛ́ɛ́ begyi mwɛ. Akasípú amʋ bɔtɔsí
isíanhɛ búlá alakpá yilé asienɔ́. 9 Ahá ámʋ bɔ́bwɛ fɛ́ mpím-
na (4,000), Yesu lési amú ɔkpa. 10 Lnʋnʋ mʋa mʋ akasípú
bɔdʋ wíé ɔklʋntɔ ba Dalmanutafɔ ɔsʋlʋ́sʋ.

Farisifɔ Bodunká Ofúla
(Mateo 12:38-42; 16:1-4)

11 Farisifɔ bonu ání Yesu laba ɪnʋ, bɛba bʋdɛ mʋ asún fɪtɛ́.
Bɛbláa mʋ bɛɛ, ɔbwɛ́ɛ osúna pʋsuna amú ání lélé otsú Bulu
wá. 12 Yesu lɔ́lʋn ɔŋɛ́ fú. Múú ɔlɛfɪté amú ɔbɛ́ɛ, "Ntogyi sú
mlɪ ndɛmba-abí mlɪdé osúna dunká amlɪwun? Mbláa mlɪ
ɔnɔkwalɪ. Mmɔ́ɔbwɛ osúna kʋkʋ súná mlɪ!"
13 Lnʋ ɔlɛnatɪ sí amú, yɔ́ dʋ wíé ɔklʋntɔ, fá ɔpʋ ámʋ yɔ́
mú ɔbɪn.

Farisifɔ Pú Owíe Herode Bodobodotu-afá
(Mateo 16:5-12)

14 Yesu akasípú amʋ bʋmɛkaín tsú bodobodo kítá. Ipin
kʋlɛ pɛ́ bʋ ɔklʋn amʋtɔ. 15 Bréá bʋdɪn ntsu ámʋsʋ bɔyɔ́ á,
Yesu léda amú ɔlá ɔbɛ́ɛ, "Mlɪkɪ wankláán Farisifɔ pú ɔmású
ogyípú *Herode bodobodotu-afású."
16 Akasípú amʋ bɛfɪté aba bɛɛ, "Bodobodo amúú anɪmédé
ámʋ sú ɔdɛ asún ánfɪ blí lóó?"
17 Yesu lónu asún ání bʋdɛblí. Múú ɔlɛfɪté amú ɔbɛ́ɛ,
"Ntogyi sú mlɪdéblí mlɪaa, mlɪmédé bodobodo? Mú sʋ
ɪklʋntɔ bʋ mlɪ odwin mlɪ ɛ́? 18 Mlɪ ansíbi tamawun atɔ́,
mlɪ asʋ ɛ́ tamanú asún? Mlɪtamakáín asúnsú? 19 Bréá neye
bodobodo apin anu ámʋ há ahá mpím-nu (5,000) á, isíanhɛ
alakpá afɪnɪ mlɪlɔ́tɔsí?"
Bɛlɛ mú ɔnɔ́ bɛɛ, "Dúanyɔ."
20 "Bodobodo apin asienɔ́ ámúú neye ha ahá mpím-na
ámʋ ɛ́ mɛ́, isíanhɛ alakpá yílé afɪnɪ mlɪlɔ́tɔsí?"
Bɛlɛ mú ɔnɔ́ bɛɛ, "Asienɔ́."
21 Lnʋ Yesu léfɪté amú ɔbɛ́ɛ, "Lmɔkúwánkí mlɪ kɪ?"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ansibi Obwiepó Ɔkʋ Ansíbi Bwií

22 Yesu mʋa mʋ akasípó bɛba Betsaida wúlutɔ. Aha akʋ
bɛkpa ansibi obwiepó ɔkʋ ba. Bobwií ɪpa há mʋ bɛɛ, ɔpúʋ
ɪbɪ da mʋ, ɔtsa mʋ ɪlɔ. 23 Yesu lɛ́kɪtá ansibi obwiepó ámʋ ɪbɪ,
kpá mʋ dálɪ wúlu amʋtɔ. Lnʋ olotu atsʋnɔ́ dínká oyin ámʋ
ansíbisʋ, pó ɪbɪ dínká mʋsʋ. Mʋ́ʋ́ ɔlɛfɪté mʋ ɔbɛ́ɛ, "Fʋdɛ
atɔ́ wúun?"
24 Ansibi obwiepó ámʋ lótsu nwun fʋ́á kɪ, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ,
"Ndɛ anyánkpʋ́sa wúun, támɛ bʋgyi fɛ́ nyí bʋna."
25 Lnʋ Yesu lɛ́trá pʋ mʋ ɪbɪ dínká mʋ ansíbisʋ. Oyin ámʋ
lóbwií ansíbi kɪ a, mʋ ansíbi lawá alɛ́, ɔdɛ tógyítɔ́ wúun
wankláán ngya. 26 Yesu léyinkía mʋ sísí wóyítɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Natɪ
laa yɔ wóyí. Mátepí wíé wúlu amʋtɔ kúráá."

Ɔhá Ání Yesu Gyí
(Mateo 16:13-20; Luka 9:18-21)

27 Yesu mʋa mʋ akasípó amʋ bɛnatí ɪnʋ bɔyɔ́ Kaesarea
Filipi awúlusʋ. Bréá bʋna ɔkpatɔ á, ɔlɛfɪté amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ma
ahá bɛɛ ngyi?"
28 Bɛlɛ mʋ́ ɔnɔ́ bɛɛ, "Akʋ bɛɛ, fʋ́gyí Asʋ́ Ɔbɔpʋ́ Yohane.
Akʋ bɛɛ, Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ *Elia. Akʋ é bɛɛ, Bulu ɔnɔ́sʋ́
atɔípʋ́ amʋtɔ ɔkʋ."
29 Mʋ́ʋ́ ɔlɛfɪté amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪ é mɛ́? Mlɪa mígyí ma?"
Petro lɛ́lɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Fʋ́gyí *Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu
ladá mʋ ofúli amʋ) nɪ."
30 Lnʋ ɔlɛda amʋ́ ɔlá ɔbɛ́ɛ, "Mlɪmábláa ɔhaa mí ɪwɪ asʋ́n
ánfɪ."

Yesu Lwɪɔsɪn Pʋ́ Mʋ Lowu Lwɪ Asʋ́n Blí
(Mateo 16:21-28; Luka 9:22-27)

31 Lnʋ Yesu léfi asɪ ɔdɛ asʋ́ntɔ́ lɛ súná amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ilehián
ání mí, Nyankpʋsa-Mʋ-Bi ánfɪ nɛ́hɪɛ wun ɪwɪɔsɪn tsɔtsɔɔtsɔ.
*Yudafɔ ahandɛ, Bulu *igyí ahapʋ́ dɛhɛn pʋ́ Mose *mbla
asunápʋ́ fɛ́ɛ́ bekiná mí bɛɛ, megyí mígyí Kristo amʋ. Bɔ́mɔ
mí, támɛ Bulu ɔbɛ́lakʋ́sʋ́a mɪ tsʋ́ afúlitɔ nkɛnsá ɔma."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Ɔmɔpʋ asʋ́n ánfɪ ŋáín amʋ́. Mʋ́ sʋ Petro létɪ mʋ ya ɪtsétɔ́
yɛ́ka mʋ itin ɔbɛ́ɛ, ɔmátrá blí alɪ. 33Lnʋ ɔlɛdamlí kɪ akasípʋ́
amʋ, ɔlɔkplʋ́n wa Petro ɔbɛ́ɛ, "*Satan, natɪ tɛɪ mísʋ́! Megyí
tɔ́á Bulu dɛ́gywɪín fʋdɛgywɪín, anyánkpʋ́sa klɛ́ fʋdɛgywɪín."
34Lnʋ ɔlɛtɪ ɔdɔm amʋ pʋ́ mʋ akasípʋ́ ba mʋ ɪwɪ wá. Mʋ́ʋ́
ɔlɛbláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ní ɔkʋ dɛ́kléá obóbuo mɪ á, osíi tɔ́á otekle
bwɛ, otsu mʋ *oyikpalíhɛ bobuo mɪ. 35Tsʋ́fɛ́ ní ɔkʋ lɛ́prɪ
mʋ nkpa á, ɔbɔ́hʋlíɪ mʋ́. Ní ɔkʋ ɛ́ lɔ́hʋlíɪ mʋ nkpa mía Bulu
*asʋn wanklɛ́ɛ́n ámʋsʋ á, Bulu ɔbɔ́hɔ mʋ nkpa. 36Ní ɔkʋ
onyá ɔyítɔ́ atɔ́ fɛ́ɛ́, támɛ ɔhʋ́lɪ mʋ ɔkláa a, labi mɔmʋ ɪlɔwa
há mʋ? 37Ntɛ́ɛ ntɔ ɔha ɔbɛ́talí pʋ́tsɛ mʋ nkpa? 38Tsʋ́fɛ́ ní ɔkʋ
onyá mía mí atosunáhɛ́ pɛ́lɪ ndɛmba-abí lalɛ́hɛá badámlí
ɔma há Bulu ansítɔ́ á, mí, Nyankpʋsa-Mʋ-Bi ánfɪ ɛ́ nénya
mʋ pɛ́lɪ brɛ́á mía *Bulu-abɔpʋ wánkíhɛ́ amʋ anɪná mí Sí
numnyamtɔ abá."

9 1Yesu lɔ́yɔ mʋ tɔ́ɪsʋ ɔbɛ́ɛ, "Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Akʋ
bʋbʋ mlɪtɔ nfɪ bʋmóowu, yɔ́fʋn brɛ́á bawun ání Bulu
iwíegyí amʋ ɪna túmisʋ ɪbá."

Yesu lwɪtsɛ́ɛ

(Mateo 17:1-13; Luka 9:28-36)

2Nkensíé ɔma a, Yesu lɛ́kpa Petro, Yakobo mʋa Yohane,
mʋa amʋ́nyɔ bɔdʋ yɔ́ ɪbʋ kʋsʋ amʋ́ nkʋlɛ. Lnʋ Yesu létsɛ
amʋ́ ansítɔ́. 3Mʋ atadɪɛ lɛdamlí futútúútú, ɪdɛ ogyá kpa.
Tɔtɔ ma ɔsʋlʋ́ʋ anfɪsʋá ɪbɛ́talí bwɛ́ mʋ́ ibófulí alɪ. 4Lnʋ *Elia
mʋa Mose bɛlɛ ɪwɪ ɔwan, amʋ́a Yesu bʋdɛtɔí. 5Mʋ́ʋ́ Petro
lɛ́bláa Yesu ɔbɛ́ɛ, "Osunápʋ́, ɪbʋ alɛ́á abɛ́tsiá nfɪ. Ha ada
abʋ́ asa. Fʋ́ klɛ́ kʋlɛ, Mose klɛ́ kʋlɛ, Elia ɛ́ klɛ́ kʋlɛ." 6Ifʋ́
lɛhɪɛ kítá Petro mʋa mʋ aba ámʋ dʋbɪ. Mʋ́ sʋ omowun
asʋ́n ání ɔblíɪ.
7Lnʋ agyinde kʋ lobobun amʋ́sʋ́, ɔmɛ kʋ lɛdalɪ tsu mʋ́tɔ́
ɔbɛ́ɛ, "Ɔ́nɪ gyí mí Bí ɔdwɛpʋ́ ní! Mlɪyaa asʋ amlɪnu mʋ
asʋ́n!" 8Lnʋ bɛlakɪ, támɛ bʋmɛtrá wun ɔhaa dʋn Yesu nkʋlɛ.
9Brɛ́á bʋdɛ ɪbʋ ámʋ kplí á, Yesu léda amʋ́ ɔlá ɔbɛ́ɛ,
"Mábláa ɔhaa tɔ́á bayówun, yɔ́fʋn ɛkɛá Bulu ɔbɔ́kʋsʋ́a mí,
Nyankpʋsa-Mʋ-Bi ánfɪ tsʋ́ afʋ́lɪtɔ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Asún ánfɪ lesin amú nwuntɔ, betsiá fítɛ́ aba bɛɛ, “Kʊsú
tsú afúlitɔ ánfɪ asɪ mɛ́?” 11 Lnʊ bɛfɪté Yesu bɛɛ, “Ntogyi sú
Mose mbla asunápú amʊ bɛɛ, ilehián ání Elia obéyinkí bá
asa Kristo amʊ ɔbɛ́ba?”
12 Ɔlɛlɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ igyi, ání Elia obégyankpá
bá bɛla tógyítɔ́ yáí wankláán. Mú ntogyi sú Bulu asʊn
wanlínhɛ́ amʊ kén léblí tsú mí ɪwɪ ɔbɛ́ɛ, mí, Nyankpʊsa-Mʊ-
Bi ánfɪ nɛ́hɪɛ wun ipian, ahá bɔ́sʊpáa mɪ? 13 Ndɛ mlɪ bláa
mbɛ́ɛ, Elia layínkí bá dodo. Ahá bɔbwɛ mʊ alɪá bʊdeklé, fɛ́
alɪá bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ.”

Ulɔ Dídahɛ Ɔlɔpʊ́ Tsa

(Mateo 17:14-21; Luka 9:37-43a)

14 Bréá beyinkí bowie akasípú atráhɛ amʊ wá á, bowun
ání ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ bafia bomlí amú, Mose mbla
asunápú akʊ bʊdɛ akasípú amʊ nwɛ́ɛn gyí. 15 Bréá ɔdɔm
amʊ bowun Yesu a, ɪlɔwa amú wánwan, bɛsrí yéfia mʊ, há
mʊ ayɛ. 16 Yesu léfɪté mʊ akasípú amʊ ɔbɛ́ɛ, “Amansʊ mlɪa
amúnyɔ mlɪdɛ́bɪtí?”
17 Ɔdɔm amʊtɔ ɔkʊ léle mú ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Osunápú, nɛkpa mí
bí yínhɛ́ ba fʊ mbɛ́ɛ afʊtsa mʊ ɪlɔ. Ɔŋɛ laláhɛ lahá ɔtamatɔ́í.
18 Brégyíbréá ɔŋɛ laláhɛ amʊ ɪba mʊsʊ á, ɪtɔwúsʊ mʊ, fɪn
mʊ dá ɔsʊlútɔ. Mʊ ɔnɔ́ tɔbwɛ́ afu, ɔtɔwí ayín, ɔtɛsínsɪn.
Nɛbláa fú akasípú mbɛ́ɛ, bʊgyáa ɔŋɛ́ ámʊ lɛ mʊtɔ ha mɪ,
táme bʊmɛtalí.”
19 Yesu léblaa amú ɔbɛ́ɛ, “Ndɛmba-abíá mlɪmá hógyi,
alí nétsiá mlɪ wá yɔ́ ní? Yɔ́fʊn ɔmɛnkɛ nnyá klʊn ha mlɪ?
Mlɪkpa kebi ámʊ ba mɪ!” 20 Bɛkpa kebi ámʊ ba Yesu.
Ɔŋɛ laláhɛ amʊ lénya wun Yesu alɪ, ɪlɔwʊsʊ́ʊ kebi ámʊ
fɪn mʊ dá. Odeminaa, mʊ ɔnɔ́ é ɪdɛ afu. 21 Yesu léfɪté obí
mʊ sɪ ámʊ ɔbɛ́ɛ, “Tsú bré mɔmʊtɔ ɪlɔ ánfɪ lefi asɪ?”
Ɔlɛlɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Tsú mʊ nyebitɔ ɔpá. 22 Ltɔtswɪ mʊ wá
ogyá múa ntsu aná féétɔ́, itekleá ɪbɔ́mɔ mʊ, táme ní fétalí
bwɛ́ tɔkʊ tsú mú ɪwɪ á, wun anɪ nwɛ afʊgyi anɪ bʊalɛ.”
23 Yesu léfɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Blí fʊdɛ fɛɛ, ní nétalí? Tógyítɔ́
lɔpɔn ha ohógyipʊ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 lnʊ obí mʊ sɪ ámʊ lɔ́kplʊn blí ɔbɛ́ɛ, “Nohogyi, táme mí
hógyi mɔtsɔ́. Gyi mɪ bʊalɛ, mí hógyi imoní!”
25 Bréá Yesu lówun ání ɔdɔm amʊ bʊtráa bʊsrí bɛbá á,
ɔlɔkplún wa ɔŋɛ laláhɛ amʊ ɔbɛ́ɛ, “Fó ɔdandʊbiabía múa
ɪsʊtín ɔŋɛ́, dalɪ kebi ámʊtɔ. Mátrá wie mʊtɔ ɛkɛkɛɛkɛ!”
26 Ɔŋɛ laláhɛ amʊ lɔ́sʊrá okitikíti kúklúkúú, ɪlɛtrá wʊsʊ́ʊ
mʊ nyányányányáa, ɪlɛdalɪ mʊtɔ. Ɔŋɛ́ lɛta mʊ. Mú sʊ ahá
ámʊtɔ akʊ bɛblí bɛɛ, “Alawú.” 27 Táme Yesu lɛ́kɪtá mʊ ɪbɪ
tsú mʊ fʊ́á, ɔlɔkʊsʊ́ líí.
28 Mú ɔma, bréá Yesu mʊa mʊ akasípú amʊ nkʊlɛ bʊbʊ
wóyítɔ́ a, bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Ntogyi sʊ́ anɪ mú anɪmétalí gya
ɔŋɛ laláhɛ amʊ dálɪ kebi ámʊtɔ?”
29 Mʊ́ʊ ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, “Ínɪ odu mú á, nkétɪ mpáɪ[g] pé
mlétalí púgya mú.”

Yesu Lowu lwɪ Asʊ́n Blí Otse Nyɔɔsɪ

(Mateo 17:22-23; Luka 9:43b-45)

30 Bréá Yesu mʊa mʊ akasípú amʊ bɛnatí ɪnʊ á, bɔtsʊn
Galilea ɔsʊlʊ́sʊ, táme Yesu mékléá ɔhaa ɔbíɪ ɔtínéá
mʊbʊ. 31 Tsúfé ɔdɛ akasípú amʊ atɔ́ suná ɔbɛ́ɛ, “Bélɛ
mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ há adʊ́n bɔ́mɔ mí, táme Bulu
ɔbélakʊ́sʊ́a mɪ ɛkɛ sáásí.”
32 Akasípú amʊ bʊmonu mú asɪ, ifú ɛ́ dɛ amʊ́ ání bɛfɪté
mʊ.

Ma Ɔbɔ́bwɛ Ɔhandɛ?

(Mateo 18:1-5; Luka 9:46-48)

33 Bɛba Kapernaum wúlutɔ. Bréá bowie wóyítɔ́ á, Yesu
léfɪté amú ɔbɛ́ɛ, “Ntɔ nwɛ́ɛn mlɪdégyí ɔkpatɔ?”
34 Bɛkpa ɔnɔ́ bun mʊ́sʊ́, tsúfé ɪhandɛ bʊdɛpríɪ. 35 Yesu
létsiá asɪ, ɔlɛtɪ akasípú dúanyɔ ámʊ, ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, “Ní
mlɪtɔ ɔkʊ dékléá ɔbɔ́bwɛ mlɪ nkpá ogyápʊ a, ɔbwɛ́ɛ mʊ ɪwɪ
ɔma ogyápʊ pú mlɪ fɛ́ɛ osúmpú.” 36 lnʊ ɔlɛkpa kebi ɔkʊ bɛlí
amú ansítɔ́, látá mʊ pútá, ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, 37 “Ɔhagyíɔha

---

[g] **9:29** *Mpáɪ múa ɔnɔ́klí* bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ání ɔlɔhɔ kebiá ogyi alı mí dátɔ́ lahɔ mı. Ɔhagyíɔha ání ɔhɔ mı á, megyí mí ɔlɔhɔ, mboún ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí ámʊ."

Anı Obúopʊ
(Luka 9:49-50)

38 Yohane lébláa Yesu ɔbéɛ, "Osunápʊ́, anılówun oyin
ɔkʊ dépʊ fʊ́ dá gya ɔŋɛ laláhɛ, anılɛ́ka mʊ tin, tsúfɛ́ ɔma
anıtɔ."
39 Támɛ Yesu lébláa amʊ́ ɔbéɛ, "Mlımáka mʊ itin! Tsúfɛ́
ɔhaa má ınʊá ɔbɔ́bwɛ ofúla mí dátɔ́, láblí mí ıwı asʊn laláhɛ.
40 Tsúfɛ́ ɔhá ání ɔmɔkʊsʊ́ líí anısʊ buo anı. 41 Ɔnɔkwalı ndɛ
mlı bláa mbéɛ, ní ɔkʊ ɔhá mlı ntsu-owebi mlonu, mí dá ání
ıdın mlısʊ sʊ á, ɔmɔ́ɔhʊlíı mʊ ıpán.

Ɔha Kpa Wá Lakpantɔ
(Mateo 18:6-9; Luka 17:1-2)

42 "Ní ɔkʊ lɛ́ha ahá ánfı bʊmɔkʊ́dan mísʊ́ hógyitɔ ánfıtɔ
ɔkʊ lɔ́bwɛ lakpan á, ní bɛda nfʊ́ókwɛbʊ sían mʊ ɔmɛtɔ,
tswı mʊ wá ɔpʊtɔ pó á, ıbʊ alɛ́ dʊn. 43-44 Ní fʊ́ ıbı kʊlɛ
téhá fʊ́tɔbwɛ́ lakpan á, ka mʊ́ lɛ! Ɩbʊ aléá fɔ́pʊ ıbı kʊlɛ nyá
nkpa ání ıtamatá, dʊn ání fɔ́pʊ ıbı anyɔ wíé ısʊbıtí ogyá
ání ıtamadunto.[h] 45-46 Ní fʊ́ yabi kʊlɛ téhá fʊ́tɔbwɛ́ lakpan
á, ka mʊ́ tswı tsalıfwı! Ɩbʊ aléá fɔ́pʊ yabi kʊlɛ nyá nkpa
ání ıtamatá, dʊn ání fɔ́pʊ ayabi anyɔ wíé ısʊbıtí ogyá ání
ıtamadunto.[i] 47 Ní fʊ́ nsíbi téhá fʊ́tɔbwɛ́ lakpan á, loti mʊ́
lɛ. Ɩbʊ aléá fɔ́pʊ nsibi kʊlɛ wíé Bulu iwíegyí ámʊtɔ, dʊn ání
fɔ́pʊ ansibi anyɔ wíé ısʊbıtí ogyá ání ıtamadunto. 48 Ɔtínéá
ınʊ anyambi bʊtamawʊ́, ınʊ ogyá é ıtamadun.
49 "Tsúfɛ́ bɔ́pʊ ogyá tın ɔhagyíɔha ıwı, fɛ́ alıá bʊtɔpʊ́ nfɔ́lı
tın afɔdıɛ ıwı.
50 "Nfɔ́lı bʊ ɔdwɛ, támɛ ní ıtá ɔdwɛ á, ntɔ bɛ́lapʊ́wá mʊ́
ɔdwɛ?

---

[h] **9:44** Mʊ́tɔ́ yée 44 mʊ́a 46 bɛlıan 48, támɛ ıma nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ. [i] **9:46** Mʊ́tɔ́ yée 44 mʊ́a 46 bɛlıan 48, támɛ ıma nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Mlıha ɔdwɛ itsia mlıtɔ fɛ́ nfɔ́lı, iwilwii itsia mlıa mlı aba nsınɛ́."

Ɔkákiná lwı Atosunáhɛ́
(Mateo 19:1-12; Luka 16:18)

10 1 Yesu lɔ́kʊsʊ́ tsú ınʊ yɔ́ Yudea ɔmátɔ́, Yordan ntsu ɔbın. Ɔdɔm bɛtrá befia bomlí mʊ, ɔlɛtrá suná amʊ́ atɔ́ fɛ́ alıá ɔtɔbwɛ́ yáí.
2 Farisifɔ akʊ bɛba mʊ wá, bʊdekléá bɔ́sɔ mʊ kı. Mʊ́ sʊ bɛfıté mʊ bɛɛ, "Anı Mbla lɛha ɔkpa ání oyin ɔbétalí kíná mʊ ka?"
3 Yesu léfıté amʊ́ ɔbéɛ, "Nkálı anı náin Mose lɔ́wa mbla há mlı?"
4 Bɛlɛ mʊ ɔnɔ́ bɛɛ, "Mose léha ɔkpa ání oyin ɔwánlın ɔkákiná ɔwʊlʊ́ pʊkina mʊ ka."
5 Yesu lébláa amʊ́ ɔbéɛ, "Mlı klʊntɔ-odwin sʊ́ Mose lɔ́wanlín mbla ánfı há mlı. 6 Tsú bréá Bulu lélɛ ɔyí á, ɔtsı mʊ́a oyin ɔ́lɔbwɛ. 7 Ĺnı sʊ oyin obótu sí mʊ sı mʊa mʊ yin yɛ́mantá mʊ kasʊ, 8 amʊ́ abanyɔ́ bɔ́bwɛ ɔyʊlʊ́ʊ kʊlɛ nı. Bʊtráa bʊmegyí abanyɔ́, mboún babwɛ́ ɔbakúlɛ. 9 Ĺnı sʊ ahá ání Bulu labwɛ́ amʊ́ ıkʊlɛ a, ɔhaa mámaín amʊ́ abasʊ."
10 Bréá beyinkí ba wóyítɔ́ a, Yesu akasípʊ́ amʊ bɛtrá fıté mʊ asʊ́n tsú asʊ́n ánfı ıwı. 11 Yesu lébláa amʊ́ ɔbéɛ, "Ní oyin okíná mʊ ka láyétsiá ɔtsı bámbá á, alatɔ́ mbʊa. 12 Alı kén ní ɔtsı okíná mʊ kulu láyétsiá oyin bámbá á, alatɔ́ mbʊa ní."

Nyebí Yulá
(Mateo 19:13-15; Luka 18:15-17)

13 Aha akʊ bɛkpa nyebí ba Yesu bɛɛ, ɔpʊ́ʊ ıbı dınka amʊ́sʊ́, táme mʊ akasípʊ́ amʊ bɔwa ıyın wá amʊ́. 14 Bréá Yesu lówun a, ɔblɔ́ lɛkıtá mʊ. Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa akasípʊ́ amʊ ɔbéɛ, "Mlıha nyebí ámʊ ɔkpa abʊba mí wá. Mlımátin amʊ́ ɔkpa, tsúfé ahá ánfı odu bʊ́ Bulu iwíegyí ámʊ nı. 15 Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa. Ɔhá ání ɔmɔhɔ Bulu iwíegyí amʊ fɛ́ kebi á, omóowie mʊ́tɔ́." 16 Mʊ́ʊ́ ɔlɛlatá amʊ́ pútá, pʊ́ ıbı díndínka amʊ́sʊ́, oloyulá amʊ́ á.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Atonyahé lwı Atosunáhé
(Mateo 19:16-30; Luka 18:18-30)

17 Bréá Yesu lɔ́pʋ ɔkpa ɔyɔ́ á, oyin ɔkʋ lésrí ba bɛda
akpawunu mʋ ayabitɔ fíté mʋ ɔbéɛ, "Osunápú yilé, ntɔ
nɔ́bwɛ asa nénya nkpa ání ıtamatá?"
18 Yesu léfıté mʋ ɔbéɛ, "Ntogyi sú fʋdɛ mí tı ɔha yilé?
Ɔhaa mégyí ɔha yilé, nkétı Bulu nkʋlɛ. 19 Yéɛ fʋyin Bulu
mbla ámʋ dodo? Ɔbéɛ, mámɔ ɔha, mátɔ mbʋa, máwi atɔ́,
máka asún dínká fú bású, másisíi ɔha, bu fú sí mʋa fú yín."
20 Oyin ámʋ lébláa mʋ ɔbéɛ, "Osunápú, tsú mí nyebitɔ
ɔpá ndɛ ínı féésú gyí."
21 Yesu lékı mʋ díín, mʋ asún lɔwa mʋ ɔdwɛ. Múú
ɔlɛbláa mʋ ɔbéɛ, "lasí tokukʋleá fɔ́bwɛ. Yɛfɛ fú ıwısʋ atɔ́
féé, afʋye kɔ́ba amʋ ha ahiánfɔ, ménı fénya siadıɛ ɔsúsú.
Fɔbwé mú tá á, ba afʋbobuo mı." 22 Bréá oyin ámʋ lónu
asún ánfı á, ıwı lowu mʋ. Mú sʋ ɔlɛnatí díín, tsúfé ɔhíé
ɔbʋ atɔ́.
23 Yesu lékı bomlí, ɔlɛbláa mʋ akasípú amʋ ɔbéɛ, "lbéhıɛ
wá ɔnlın asa ıwı onyapú obówie Bulu iwíegyí ámʋtɔ!"
24 Bréá akasípú amʋ bonu asún ánfı á, ɔnɔ́ lobwie amú.
Támɛ Yesu lélabláa amú ɔbéɛ, "Mí abí, Bulu iwíegyí ámʋtɔ
wie ıbéhıɛ wá ɔnlın! 25 llɔpɔn ha *kpɔ́sɔ́ ání ɔbɔ́tsʋn ɔbın-
atɔ ɔbɔ́tɔ́, dún ání ıwı onyapú obówie Bulu iwíegyí ámʋtɔ."
26 Asún ánfı lɛha ɔnɔ́ lɛhıɛ bwíé amú. Mú sʋ bɛfıté aba
bɛɛ, "Múmú ma mɛɛ Bulu ɔbɔ́hɔ nkpa?"
27 Yesu lékı amú díín, ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, "Tɔ́á ıdʋn
nyankpʋsa bwɛ mɔdún Bulu, tsúfé Bulu mú tɛtálí bwé
tógyítɔ́."
28 Múú Petro lébláa mʋ ɔbéɛ, "Yéɛ anı mú anılasí tógyítɔ́
tswı bobuo fʋ o!"
29 Yesu lébláa mʋ ɔbéɛ, "Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa.
Ɔhagyíɔha ání olesi mʋ wóyí, mʋ apíó, mʋ sı mʋa mʋ yin,
mʋ abí ntéɛ mʋ ɔsʋlúʋ ɔmagyáa, mía mí *asʋn wanklá́an
ámʋ sʋ á, 30 ɔbélanyá mʋ wóyí, mʋ apíó, mʋ ayín, mʋ abí
pú mʋ agyapadıɛ ámʋ odu tsé lafa séi. Bédınká mʋsʋ é séi,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

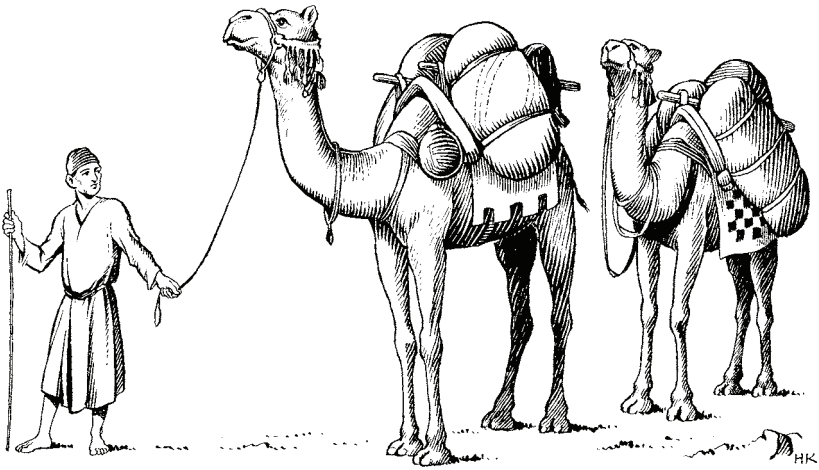

Akpɔ́sɔ́ ní. (Marko 10:25)

táme obénya nkpa ání utamatá bré ámúú ıbá ámuto. 31 Táme agyankpapu tsotsootso béba bemlí amapu, amapu é béba bemlí agyankpapu."

Yesu Lowu lwı Asún Blí Otse Saası
(Mateo 20:17-19; Luka 18:31-34)

32 Yesu mua mu akasípú amu bopu okpa boyó Yerusalem wúluto, Yesu gyánkpá. Ulowa amú wánwan, ifú lekıtá ahá ámúú bubuo amú ámu. Múú olekpa akasípú dúanyo ámu ya ıtsétó, oletrá bláa amú tóá ıbéba musu. 33 Obéε, "Mlınu! Ní awíé Yerusalem a, bélε mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfı há Bulu *igyí ahapú dehen pú Mose mbla asunápú. Béha mí lowu ıpón, pú mí wá ahá ání bumegyí Yudafo ıbıto. 34 Bóbwε mí ahinlá, tú atsunó wúlí mí, nwén mí mplı, mó mí, táme eke sáásí a, Bulu obókusúa mı tsú afúlito."

Ohande Osúm Mu Aba
(Mateo 20:20-28)

35 Sebedeo abí Yakobo mua Yohane bokpukpé mantáa Yesu bláa mu bεε, "Osunápú, anıdékléá fubwéε toku ha anı."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Múú Yesu léfıté amú ɔbéɛ, “Ntɔ mlıdéklé mlıaa mbwéɛ
ha mlı?”
37 Bɛbláa mʊ bɛɛ, “Ha anıtɔ ɔkʊlɛ otsia fú gyɔpısʊ, ɔkʊlɛ
é otsia fú bınasʊ bréá Bulu ɔwá fú numnyam.”
38 Táme Yesu lébláa amú ɔbéɛ, “Mlıméyín tɔ́á mlıdékʊlí!
Mlétalí wun ıwıɔsın ámúú nɛbá bowun amʊ, ntéɛ mlétalí
wú lowu ámúú nówu ámʊ?”[j]
39 Bɛlɛ mú ɔnɔ́ bɛɛ, “Ee abétalí.”
Múú ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, “Mlówun ıwıɔsın ámúú nɛbá
bowun amʊ, wú lowu ámúú nówu ámʊ é, 40 táme mma túmi
ání nélɛ ɔhá ání obétsiá mí gyɔpı ntéɛ bınasʊ. Alı otsiákpá
anfı mú ıda gyo ahá ámúú Bulu lalá ınʊ yáí há ámʊ.”
41 Bréá akasípú idú atráhɛ amʊ bonu asún ánfı á, Yakobo
mʊa Yohane ıwı lɔ́wa amú ɔblɔ́. 42 Yesu létı amú féé ba mʊ ıwı
wá, ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, “Mlıyin ání ahá ání bʊtobú amúá bʊgyi
ɔmátɔ́fɔsʊ agyípú bʊtɛhíé amú ahá, amú ahandɛ é bʊtenyá
túmi amúsú. 43 Táme mlıtɔ mú á, ımába alı. Ɔhá ání odekléá
ɔbɔ́bwɛ mlıtɔ ɔhandɛ ɔbwéɛ mlı féé ɔkpábi. 44 Ní mlıtɔ ɔkʊ
é dékléá ɔbɔ́bwɛ mlı nkpá ogyápʊ a, ɔbwéɛ mlı féé ɔkpábi.
45 Tsúfé mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı é mmɛba mbéɛ, bʊsúm mí.
Ahá osúmkpá nɛba, ampʊ mí nkpa hɔ ahá tsɔtsɔɔtsɔ nkpa.”

Ansibi Obwiepú Ɔkʊ Ulɔ Tsa

(Mateo 20:29-34; Luka 18:35-43)

46 Boyówie Yeriko wúlutɔ. Bréá mʊa mʊ akasípú pú
ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntı ámúú bʊbuo mʊ amʊ bʊdɛdalı ınʊ
á, bowun Timeo mʊ bi Bartimeo. Mʊ ansíbi labwíé, otsie
ɔkpatɔ ɔdɛ atɔ́ kʊlí. 47 Bréá olonu ání Yesu Nasaretyin amʊ
détsúʊn a, ɔlɔwa kplún bı ɔbéɛ, “Anı Wíe *Dawid mʊ na
Yesu, wun mı nwɛ!”
48 Amútɔ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔkplún wa mʊ bɛɛ, ɔkpá ɔnɔ́ bun,
táme mʊ mú ɔlɛlakplún dʊn alı ɔbéɛ, “Anı Wíe Dawid mʊ
na, wun mı nwɛ!”

---

[j] **10:38** *Mlétalí wun ıwıɔsın … wú lowu ámúú nówu ámʊ?* Ntéɛ *Mlétalí nu ntá nɛba bonu ntéɛ há bɔ́bɔ mlı asú ámúú nɛbá bɔbɔ ámʊ?*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

49 Yesu lési lıí, ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, “Mlıtı mʊ ha mı.”
Bokpolí ansibi obwiepú ámʊ, bɛbláa mʊ bɛɛ, “Fʊ́ klʊn ıdí
fʊ́ ası, afʊkʊsʊ ba. Ɔdɛ fʊ́ tı!”
50 Lnʊ oyin ámʊ lɔ́tswı mʊ ɔsʊ́sʊ́ atadıɛ tsálífwí, wáan
kʊsʊ́ ba Yesu wá.
51 Yesu léfıté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ntɔ fʊdeklé fɛɛ mbwɛ́ɛ ha fʊ?”
Lnʊ ansibi obwiepú ámʊ lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Osunápú, ha
mí anwun atɔ́!”
52 Lnʊ Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Natı, fʊ́ hógyi latsá fʊ́ ılɔ.”
Lnʊnʊ mʊ ansíbi lobwií, ɔlɛkplá buo Yesu.

Mar

Bɔhɔ Yesu Fɛ́ Owíe Yerusalem

(Mateo 21:1-11; Luka 19:28-40; Yohane 12:12-19)

11 1 Bréá bowie Betfage mʊ́a Betania, awúlu ání ıbʊ Nfɔ-
nyíbʊ ámʊ[k] ası, batá Yerusalem wie tá á, ɔlɔwa mʊ
akasípú abanyɔ́ gyankpá. 2 Ɔbɛ́ɛ, “Mlıyɔ wúlu anfí ıda mlı ansítɔ́
ánfıtɔ. Ní mlowíe wúlu amʊ ɔnɔ́ á, mlówun afrímú kanáhɛ ɔkʊ
da ɔfétɔ́, ɔhaa mɔ́kʊ́tsíá mʊsʊ kı. Mlısankı mʊ, amlıkpa mʊ ba
mı. 3 Ní ɔkʊ ɔfíté mlı ɔbɛ́ɛ, ‘Ntogyi sʊ́ mlıdé mʊ sankí?’ á, mlıbla
mʊ mlıaa, ‘Anı Wíe dé mʊ hián. Obéyinkía mʊ ba séi.’ ”
4 Bɔyɔ á, bɔyɔ́tʊ afrímú ibí ámʊ da ɔfétɔ́ wóyí ámʊ ɔnɔ́
ɔkpabái. 5 Bréá bʊdɛ mʊ sankí á, aha akʊá bʊlıí ınʊ bɛfıté
amú bɛɛ, “Ntogyi sʊ́ mlıdé afrímú ibí ámʊ sankí.”
6 Bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ alı ámʊ́ʊ́ Yesu lébláa amú ámʊ pépɛ́ɛ́pɛ́.
Besi amú; akasípú amʊ bɛsankí mʊ́. 7 Bɛkpa afrímú ibí ámʊ
ba Yesu. Bɛyaí amú atati dínká mʊsʊ, ɔlɔdʊ bian mʊsʊ.
8 Amʊ́tɔ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɛyaí amú atati tswı ɔkpatɔ, akʊ
ɛ́ bebiabía afıtáa bunbun ɔkpa ámʊsʊ. 9 Ahá ámʊ́ʊ́ bʊgya
Yesu nkpá mʊ́a ɔma amʊ bɔsʊrá okitikíti bɛɛ, “*Hosiána!
Bulu oyúla ɔhá ánfı ɔbá anı Wíe dátɔ́ ánfı! 10 Bulu oyúla anı
náin *Dawid iwíegyí ámʊ́ʊ́ ıbá ámʊ! Hosiána bʊ ɔsʊ́sʊ́ʊ́sʊ́!”
11 Bréá Yesu lówie Yerusalem a, ɔlɔyɔ *Bulu ɔtswɛ́kpa,
ɔlɔwa ansí kı tógyítɔ́ wunsınésʊ́ ınʊ wanklááan. Owí lapɔn.

---

[k] **11:1** *Nfɔ-nyíbʊ* igyi obubwí kʊá ıbʊ mantáa Yerusalem, bʊtetí mʊ́ Olifbʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mú sʊ mʊa mʊ akasípú dúanyɔ ámʊ beyinkí yɔ́ Betania wúlutɔ.

Pɔntɔ Oyí Lwɪí
(Mateo 21:18-19)

12 Ɔyɪ kɛhɛ brɛ́á beyinkí tsú Betania bɛbá á, akún dɛ Yesu.
13 Olowun pɔntɔ kʊá ɪlahíɛ́ pɔ́í sísí, ɪlɪí mantáa ɔkpa. Ɔlɔyɔ
yɛ́kɪ bɛɛ obénya kʊ mútɔ́. Támɛ olowie mú asɪ á, afɪtáa sɔ́ɔ́n
bʊ mʊ́sʊ́, tsúfɛ́ oyí ámʊ swiebí mɔkúfʊn. 14 Ɪnʊ ɔlɛbláa oyí
ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Tsú ndɛ pʊ́ya a, ɔhaa mɛ́ɛtrá gyi fʊ́ abi swiehɛ́."
Mʊ akasípú amʊ ɛ́ bonu asún ánfɪ.

Ibia Agyípú Gyáa Lɛ Bulu Ɔtswɛ́kpa Wunsɪnɛ́sʊ́
(Mateo 21:12-17; Luka 19:45-48; Yohane 2:13-22)

15 Brɛ́á bowie Yerusalem a, Yesu lɔ́yɔ Bulu ɔtswɛ́kpa
wunsɪnɛ́sʊ́. Ɪnʊnʊ ɔlɔwa atɔ́ afɛpʊ́ pʊ́ atɔ́ ahɔ́pʊ amʊ aná
fɛ́ɛ́ gyáa dalɪ ɪnʊ bɪ. Olowuwúta kɔ́ba atsɛ́pʊ mpʊ́nʊ́ dá,
súnsúnki abrɔ́dʊma afɛpʊ́ mbíá dá. 16 Ɔmɛha atɔ́ ɔfɛpʊ́
ɔkʊkʊ ɔsʊra mʊ atɔ fɛhɛ́ ka tsʊn Ɔtswɛ́kpa wunsɪnɛ́sʊ́ ɪnʊ
kʊ́ráá. 17 Olosuná amʊ́ atɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Bʊmɔwanlín wá Bulu asʊn

Pɔntɔ oyí mʊ́a mʊ́ abí ní. (Marko 11:13)

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wanlínhɛ́ amʊtɔ bɛɛ, ‘Bɛ́tɪ mí ɔtswɛ́kpa bɛɛ, ɔmá fɛ́ɛ́ mpáɪ ɔbɔkpá?’ Táme mlɪlapú ɪnʊ mlí awikplu ɔŋaínkpá.”

18 Brɛ́á Bulu *igyí ahapú dɛhɛn pú Mose mbla asunápú amʊ bonu tɔ́á alabwɛ́ á, bodunká ɔkpa ání bɔ́tsʊn músú mɔ́ mʊ. Benya ifú, tsúfɛ́ mʊ atosunáhɛ́ amʊ lɛha ɔnɔ́ lobwie ɔdɔm amʊ.

19 Brɛ́á owí lɔpɔn a, Yesu mʊa mʊ akasípú bɛdalɪ wúlu amʊtɔ.

Hógyi lwɪ Atosunáhɛ́

(Mateo 21:20-22)

20 Brɛ́á bʊdɛtsúʊn nyankɪ a, bowun ání pɔntɔ oyí ámʊ ɪlawú tsú mú ɔsú beyi asɪ. 21 Lnʊ Petro lɛ́kaín asʊ́n ání Yesu lɛ́bláa pɔntɔ oyí ámʊ. Múú ɔlɛbláa Yesu ɔbɛ́ɛ, “Osunápú, kɪ, pɔntɔ oyí ámʊ́ʊ́ fɔlwɪí ámʊ ɪlawú!”

22 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪhɔ Bulu gyi. 23 Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa, ɔhagyíɔha ání ɔbɛ́bláa ɪbʊ ánfɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Púli yowie ɔpʊtɔ’, omegyi nwɛ́ɛn mʊ klʊntɔ, olohogyi ání asʊ́n ámʊ́ʊ́ mablí ámʊ ɪbɛ́ba mʊ́tɔ́ á, ibópulí yɔ́. 24 Lnɪ sʊ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, tógyítɔ́á mlɔkʊ́lí Bulu á, mlɪhogyi ání mlɪlanyá mʊ́ dodo. Mlɪ ɪbɪ bɛ́da mʊ́. 25-26 Ní mlɪlíí mlɪdɛ́ mpáɪ bɔ, ɔkʊ asʊ́n bʊ mlɪ klʊntɔ á, mlɪsi ɔhá ámʊ lakpan kie mʊ, mɛ́nɪ mlɪ Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ ɛ́ obési mlɪ klɛ́ kíɛ́ mlɪ.[l]”

Yesu Túmi lwɪ Asʊn Fɪtɛ́hɛ́

(Mateo 21:23-27; Luka 20:1-8)

27 Yesu mʊa mʊ akasípú amʊ bɛtrá yinkí ba Yerusalem. Brɛ́á ɔna odeki Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésú ɪnʊ á, Bulu igyí ahapú dɛhɛn, Mose mbla asunápú pú Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛba mʊ wá. 28 Bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Túmi mɔmʊ fʊ́dɛpʊbwɛ́ ntobí ánfɪ? Ma lɛ́ha fʊ́ túmi ámʊ?”

29 Yesu lɛ́lɛ́ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Nfítɛ mlɪ asʊn kua kʊlɛ. Ní mlɛlɛ́ mʊ́ ɔnɔ́ há mí á, mí ɛ́ nɛ́bláa mlɪ túmi oduá ndɛpʊbwɛ́ ntobí ánfɪ. 30 Bulu wá Asú Ɔbɔpú Yohane lénya túmi púbɔ́ ahá *asú lóó, ntɛɛ nyankpʊsa? Mlɪbla mɪ!”

---

[l] **11:26** Mʊ́tɔ́ yée 26 bʊ nwʊlú dada amʊ akʊtɔ: *Táme ní mlɪmésikíɛ́ ahá a, mlɪ Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ ɛ́ oméesikíɛ́ mlɪ.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Amʊ́ wʊlɛwʊlɛ bɔyɔ asʊ́n ánfɪtɔ bɛɛ, “Ní ablí anɪaa
itsʊ́ Bulu wá á, ɔbɛ́fɪté anɪ ɔbɛ́ɛ, mʊ́ ntogyi sʊ́ mlɪmɔ́hɔ mʊ
gyi? 32 Ntɛ́ɛ ablíɪ anɪaa itsʊ́ anyánkpʊ́sa wá?” Táme bʊdɛ
ahá ámʊ ifʊ́ nya, tsʊ́fɛ́ amʊ́ fɛ́ɛ́ bohogyi ání lɛ́lɛ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́
ɔtɔ́ípʊ́ onutó Yohane gyí. 33 Mʊ́ sʊ bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Ohwée!
Anɪméyín ɔtínɛ́á olenya mʊ túmi tsʊ́.”

Mʊ́ʊ́ Yesu ɛ́ lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mʊ́mʊ́ mí ɛ́ mmɛ́ɛbláa mlɪ
túmi oduá ndɛpʊbwɛ́ ntobí ánfɪ.”

Apafɔ Lalɛ́hɛ Akʊ

(Mateo 21:33-46; Luka 20:9-19)

12 1 Yesu lɔ́wa amʊ́ asʊ́n bláa ayébitɔ bɪ. Ɔbɛ́ɛ, “Oyin ɔkʊ
lɔ́dɔ *wáɪn ndɔ. Olegyi ɪban bómlí mʊ́. Olokwi wáɪn
amʊ onyimɛ́kpá, ɔlɔpwɛ obu fʊ́áhɛ́ kʊ há ndɔ ámʊ agyópʊ.
Mʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ ndɔ ámʊ wá apafɔ ɪbɪtɔ, olotu ɔkpa. 2 Brɛ́á wáɪn-
abí ámʊ kpɔtíbɪ lɔfʊn a, ɔlɔwa mʊ osʊ́mpʊ́ apafɔ ámʊ wá
ɔbɛ́ɛ, ɔyɔ́hɔ mʊ ogyíkpá ba mʊ. 3 Táme apafɔ ámʊ bɛkɪtá
mʊ, dá mʊ, gya mʊ sísí ɪbɪkpan. 4 Ndɔ mʊ wie amʊ létrá wa
mʊ osʊ́mpʊ́ nyɔɔsɪ amʊ́ wá. Apafɔ ámʊ bɛda mʊ ɛ́, pílan
mʊ nwuntɔ, sʊ́pa mʊ. 5 Ɔlɛtrá lawá ɔbambá. Mʊ mʊ́ á, bɔmɔ
mʊ. Alɪ kɛ́n bɔbwɛ atráhɛ ɛ́ ní. Bɛda akʊ, mɔ́ akʊ ɛ́. 6 Ilesi
mʊ onutó mʊ bi ɔkʊlɛ pɛ́á ɔtamatsʊ́lá mʊsʊ. Ɔkɪ ɔbɛ́ɛ, bóbu
mʊ mʊ́. Mʊ́ sʊ ɔlɔwa mʊ ɛ́. 7 Táme apafɔ ámʊ bɛblí bɛɛ, ‘Ɔ́nɪ
obégyi mʊ sɪ atɔ́ ní. Mlɪha amɔ mʊ, ménɪ ndɔ ámʊ ibémlí anɪ
klɛ́.’ 8 Mʊ́ sʊ bɛkɪtá mʊ, mɔ́ mʊ́, tswɪ mʊ dálɪ ndɔ ámʊtɔ.

9 “Ɛkɛá ndɔ mʊ wie amʊ ɔbá á, ntɔ mlɪlahogyi mlɪaa
ɔbɔ́bwɛ apafɔ ánfɪ? Ɔbɛ́ha bɔmɔ amʊ́. Ɔbɛ́lapʊ́ ndɔ ámʊ wá
apafɔ bámbá ɪbɪtɔ. 10 Ntɛ́ɛ mlɪmɔ́kʊ́kla Bulu asʊn wanlínhɛ́
amʊ kɪ? Bɔwanlín bɛɛ,

‘Ibwi ámʊ́ʊ́ obu ayípʊ bekiná ámʊ
lɛ́bemlí okonkísʊ́bwi ní.
11 Bulu lɔ́bwɛ mʊ́ alɪ.
lbʊ wánwan.’ ”

12 Lnʊ Yudafɔ ámʊ bekleá bɛ́kɪtá Yesu, tsʊ́fɛ́ bɛbɪ ání amʊ́
sʊ alahá yébi ánfɪ, táme bʊdɛ ɔdɔm amʊ ifʊ́ nya. Mʊ́ sʊ
bɛnatí sí mʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lampóoka
(Mateo 22:15-22; Luka 20:20-26)

13 Ɔma a, bɔwa Farisifɔ pú Owíe *Herode ahá bɛɛ,
bʋyétɛtɛɛ Yesu ɔnɔ́tɔ́ asʋ́n nu, abʋnya mʋ akɪtálé. 14 Bréá bɛba
mʋ wá á, bɛbláa mʋ bɛɛ, "Osunápú, anɪyin ání ɔnɔkwalɪpʋ
fʋgyi. Fʋtamahá ɔhaa ɔtsɛ fú agywɪɪn, tsúfé fʋtamakɪ ɔhaa
ansítɔ́. Mboún Bulu asʋ́n ámʋ́ʋ́ igyi ɔnɔkwalɪ amʋ fʋdesuná.
Mʋ́ sʋ anɪdé fú fɪté anu. Anɪ mbla lɛha ɔkpa ání akáa lampóo
ha Roma owíe dɛhɛn Kaesare, ntɛɛ anɪmáka?"

15 Yesu lɛ́bɪ ání bʋkɪ ansí. Mʋ́ sʋ ɔlɛfɪté amʋ́ ɔbɛ́ɛ,
"Apinabwɛbí abwɛpʋ́, ntogyi sʋ́ mlɪdé mí sɔ́ɔ kɪ? Mlɪtsu kɔ́ba
amʋ ɪkʋ ba mɪ ankɪ."

16 Bɔpʋba mʋ. Mʋ́ʋ́ ɔlɛfɪté amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ma nwun pú mʋ
ɪdá dín mʋ́sʋ́?"

Bɛlɛ mʋ́ ɔnɔ́ bɛɛ, "Kaesare."

17 Mʋ́ʋ́ ɔlɛbláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Mʋ́mʋ́ mlɪpʋ tɔ́á igyi Kaesare
klé ha Kaesare, amlɪpʋ mʋ́á igyi Bulu klé é ha Bulu."

Mʋ ɪwɪ lɔ́wa amʋ́ ifú.

Kʋsʋ́ Tsú Afúlitɔ lwɪ Asʋn Fɪtɛ́hé
(Mateo 22:23-33; Luka 20:27-40)

18 Ɔpasua kʋá bʋtɛtí mʋ́ *Sadukifɔ akʋ bɛba Yesu wá.
Bʋgyi ɔpasua kʋá bʋtɛblí bɛɛ, kʋsʋ́ tsú afúlitɔ ma ɪnʋ. Bɛfɪté
mʋ bɛɛ, 19 "Osunápú, Mose lɔ́wanlín tswɪ anɪ ɔbɛ́ɛ, 'Ní ɔkʋ
mʋa mʋ ka bʋmɔkwɪí asa olowu sí mʋ ka ámʋ a, mʋ pio
otsú mʋ ka ámʋ tsia, fɛ́kɪ ɔkwɪɪ ha owupú ámʋ.' 20 Oyin
ɔkʋlɛ abí abasíénɔ́ akʋ betsiá. Amʋ́tɔ́ ogyankpapʋ létsiá
ɔká, támɛ ɔmɔkwɪí asa olowu. 21 Mʋ gyama lʋ́tsu ɔsʋrapʋka
amʋ tsía, támɛ mʋ é ɔmɔkwɪí. Ɔsaasɪ lʋ́tsu ɔtsɪ ámʋ tsía.
Mʋ é ɔmɔkwɪí. 22 Alɪɪ yɔ́tʋ osienɔ́sí amʋ. Amʋ́tɔ́ ɔkʋkʋ
mɔ́kwɪí asa olowu. Ɔma-ɔma a, ɔsʋrapʋ amʋ é lóbowu.
23 Afúli ɔkʋsʋ́ké a, amʋ́tɔ́ ɔmɔmʋ ɔbɔ́bwɛ mʋ kulu? Tsúfé
amʋ́ abasíénɔ́ ámʋ féé betsiá mʋ."

24 Mʋ́ʋ́ Yesu lɛ́lɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Megyí mlɪ ológyi.
Mlɪméyín Bulu asʋn wanlínhé amʋ ntɛɛ Bulu túmi. 25 Tsúfé

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ní afúli bɔkʊ́sʊ́ á, bɔ́bwɛ fɛ́ *Bulu-abɔpʊ. Bʊméetsiá aká
mʊ́a akúlu. 26Támɛ afúlikʊsʊ́ ɪwɪ mʊ́ á, yɛ́ɛ mlɪlakla Mose
ɔwʊlʊ́, nú asʊ́n ámʊ́ʊ́ Bulu lɛ́bláa mʊ dimbísʊ́ bréá olowun
oyíbi kʊ dɛ ogyá tsií, támɛ ɪmɛdɛ́hɔ́ɔ amʊ? Ɔbɛ́ɛ, 'Mígyí mlɪ
anáin *Abraham mʊa *Isak pʊ́ *Yakob Bulu ámʊ nɪ.' " 27Ɪnʊ
ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Megyí awupʊ́ Bulu ógyi, akɪankpapʊ
Bulu ógyi. Mlɪ mʊ́ mlɪlafwí fɛ́ɛ́."

Bulu Mbla Ámʊtɔ Mʊ́á Ɩdʊn

(Mateo 22:34-40; Luka 10:25-28)

28Mose mbla asunápʊ́ amʊtɔ ɔkʊlɛ lɔ́bɔtʊ amʊ́ ɪnʊ, olonu
asʊ́n ání bʊdɛbɪtí. Olowun ání Yesu lalé Sadukifɔ ámʊ asʊ́n
ɔnɔ́ wanklááin. Mʊ́ sʊ ɔlɛfɪté Yesu ɔbɛ́ɛ, "Bulu mbla ámʊtɔ
mɔmʊ dʊ́n?"

29Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Bulu mbla ámʊtɔ mʊ́á ɪdʊn nɪ.
'Israelfɔ, mlɪnu. Bulu ɔkʊlɛ pɛ́ anɪ Wíe Bulu gyí. 30Mʊ́ sʊ pʊ
fʊ́ klʊn, fʊ́ ɔkláa, fʊ́ agywɪɪn pʊ́ fʊ́ ɔwʊnlín fɛ́ɛ́ dwɛ fʊ́ Wíe
Bulu.' 31Mʊ́ nyɔɔsɪ ɛ́ gyí, 'Dwɛ fʊ́ bá fɛ́ fʊ́ ɪwɪ.' Mbla kʊkʊ
ɪtráa ma ɪnʊá ɪdʊn ínɪ."

32Mbla osunápʊ́ amʊ lɛ́bláa Yesu ɔbɛ́ɛ, "Osunápʊ́, fablí
ɔnɔkwalɪ. Anɪ Wíe Bulu nkʊlɛ pɛ́ bʊ ɪnʊ, ɔkʊkʊ trá ɔma ɪnʊ.
33Apʊ́ʊ anɪ klʊn, anɪ agywɪɪn pʊ́ anɪ ɔwʊnlín fɛ́ɛ́ dwɛ́ mʊ,
adwɛ anɪ aba fɛ́ anɪ ɪwɪ. Ɩdʊn mbwɪ tɔ́hɛ́ pʊ́ afɔdɪɛ kugyíkʊ."

34Yesu lówun ání alabí lɛ́ asʊ́n ámʊ ɔnɔ́ wanklááin,
ɔlɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Fʊma ɪfɔ́ Bulu iwíegyí ámʊtɔ."

Mʊ́ ɔma a, ɔhaa métrá wa klʊn fɪté mʊ asʊansʊ.

Ma Gyí Kristo Amʊ?

(Mateo 22:41-46; Luka 20:41-44)

35Bréá Yesu dɛ́ atɔ́ suná *Bulu ɔtswɛ́kpa nwunsɪnésʊ́ ɪnʊ
á, ɔlɛfɪté ɔbɛ́ɛ, "Nkálɪ sʊ́ Mose mbla asunápʊ́ amʊ bɛtalí blí
bɛɛ, Owíe *Dawid mʊ na gyí *Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu léda
mʊ ofúli amʊ)? 36Tsʊ́fɛ́ *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ léha Owíe Dawid
onutó léblí ɔbɛ́ɛ,

'Anɪ Wíe Bulu lɛ́bláa mí Wíe ɔbɛ́ɛ,
"Tsia mí gyɔpɪsʊ nfɪ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

yɔ́fʋn bréá néha fétsatsáa fʋ́ alupʋ́sʋ́.” ’
37 Owíe Dawid onutó létɪ mʋ ɔbéɛ mʋ wie. Nkálɪ sʋ ɔtráa
ogyi mʋ na?”
Asʋ́n ánfɪ lɔ́wa ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ámʋ́ʋ́ befia bomlí
mʋ amʋ ɔdwɛ, bɔpʋ ansigyí nú mʋ asʋ́n.

Mose Mbla Asunápʋ́ Tsiátɔ́

(Mateo 23:1-36; Luka 20:45-47)

38 Yesu léblí mʋ atosunáhé amʋtɔ ɔbéɛ, “Mlɪkɪ wankláán
Mose mbla asunápʋ́sʋ. Bʋtekle ligá wa nátí kí, bʋtekle bɛɛ,
ahá bʋbʋ́n ha amʋ́ itsiá dɪnsʋ. 39 Otsiákpá yilé bʋtekle tsiá
Yudafɔ *ofíakpa pʋ́ nkɛ ogyíkpá. 40 Bʋtesísi asʋrapʋ, swíí
amʋ́ amʋ́ wóyí. Bʋtepina bɔ mpáɪ tíntííntín ahátɔ pʋ́bun
amʋ́ lalahɛsʋ. Bulu ɔbébɪtí amʋ́ ɪsʋ kínkíínkín!”

Ɔsʋrapʋ Ɔkʋ Tswɪtswɪ

(Luka 21:1-4)

41 Yesu létsiá mantáa tswɪtswɪ dáka Bulu ɔtswékpa ɪnʋ,
ɔdɛ ahá kíɪ bʋdɛpʋ amʋ́ tswɪtswɪ bɔwa mʋ́tɔ́. Ahá ání amʋ́
ɪbɪtɔ bʋ odwin bʋdɛpʋ kɔ́ba akpɔnkpɔntɪ bɔwa. 42 Lnʋ
ɔsʋrapʋ ɔkʋá ɔma tɔtɔ é lɔ́pʋ mʋ kɔ́ba-ana bɔwa dáka ámʋtɔ.
43 Mʋ́ʋ́ ɔlɛtɪ mʋ akasípʋ́ amʋ ba mʋ wá, ɔlɛbláa amʋ́ ɔbéɛ,
“Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa, tswɪtswɪá ɔsʋrapʋ anfí ɔma tɔtɔ
lawá á, ɪdʋn ɔhagyíɔha klé. 44 Tsʋ́fé atráhɛ amʋ féé á, amʋ́
kɔ́ba tsɔtsɔɔtsɔtɔ balé kpalobí tsʋ́ bɔwa. Támɛ ínɪá ɔsʋrapʋ
anfɪ mʋ́ má tɔtɔ sʋ tɔ́á ɔbʋ féé alapʋ́ bɔwa á.”

Bulu Ɔtswékpa Amʋ Bwie

(Mateo 24:1-2; Luka 21:5-6)

13 1 Bréá Yesu lédalɪ *Bulu ɔtswékpa wunsɪnésʋ́ ɪnʋ ɔyɔ́
á, mʋ akasípʋ́ amʋtɔ ɔkʋlɛ léblʋ́a mʋ ɔbéɛ, “Osunápʋ́,
kɪ mbu wankláán pʋ́ abwi akpɔnkpɔntɪ ánfɪ bɔpʋyi mʋ́ ánfɪ
akílɛ!”
2 Mʋ́ʋ́ ɔlɛbláa mʋ ɔbéɛ, “Yéɛ fawun mbu akpɔnkpɔɔnkpɔntɪ
ánfɪ? Bóbwie mʋ́ féé bun. Ibwi kʋlɛ kʋ́ráá méesian dɪnká
mʋ́ básʋ́.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɩwɪɔsɪn Mʊ́a ɩkplán
(Mateo 24:3-14; Luka 21:7-19)

3 Bréá Yesu tsie Nfɔ-nyíbʋ ámʋsʋ, ɔdɛ Bulu ɔtswɛ́kpa mbu
ámʋ kíɪ a, Petro, Yakobo, Yohane mʋa Andrea nkʋlɛ bɛfɪté
mʋ bɛɛ, 4 "Bla anɪ, bré mɔmʋtɔ ínɪ fɛ́ɛ́ bɛ́ba? Osúna mɔmʋ
ɛ́ ɔbɛ́ba, ibósuná ání mʋ́ bré lafʋn?"
5 Ɩnʋ Yesu lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪkɪ wankláán, mɛ́nɪ ɔhaa
mɛ́ɛmlɛ́ mlɪ. 6 Ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔ́pʋ mí dá ba bɛɛ, amʋ́gyí
Kristo amʋ nɪ. Bɛ́mlɛ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔ́fwɪ ɔkpa. 7 Ní mlonʋ́á
ɪsá ladá mantáa mlɪ ntɛ́ɛ ɔtɪnɛkʋ á, opʋ́ni mátsií mlɪ Tsʋ́fɛ́
lehián ání ínɪ aná fɛ́ɛ́ bɛ́ba, támɛ imedésuná ání ɔyí ɔnɔ́mɔkɛ́
ámʋ lafʋn. 8 Tsʋ́fɛ́ ɔmá bɔ́kɔ aba. Awíe bɔ́kʋsʋ́ lií abasʋ.
Ɔsʋlʋ́ʋ bɛ́kpɪnkí ntíné-ntíné. Akʋ́n ɛ́ bɛ́ba. Ɩ́nɪ fɛ́ɛ́ igyi fɛ́
ɪwɪɔsɪn ání ɔtsɪ towun bréá ɪkwíɪ dɛ mʋ dwiín.
9 "Mʋ́ sʋ mlɪ mʋ́ mlɪkɪ mlɪ ɪwɪ wankláán. Tsʋ́fɛ́ mí sʋ
bɔ́pʋ mlɪ há Yudafɔ asʋ́n agyípʋ́, bɛ́da mlɪ amʋ́ *ofíakpa
awʋ́lu-awʋ́lusʋ. Bɛ́kpa mlɪ ya ɔmásʋ́ agyípʋ́ pʋ́ awíe ansítɔ́,
mɛ́nɪ mlégyi mí ɪwɪ adánsɪɛ. 10 Támɛ ilehián ání bégyankpá
dá asʋn wankláán ámʋ ɔkan súná ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́. 11 Ní bɛkítá
mlɪ ya a, mlɪmágywíɪn asʋ́n ání mlɛ́blí. Mlɪblɪ asʋ́ngyíasʋ́n
ání Bulu ɔbɔ́pʋwá mlɪ ɔnɔ́ alɪ bré ámʋtɔ. Tsʋ́fɛ́ megyí mlɪ
onutó ɔbɔ́tɔí, *Ɔŋɛ Wankíhé ɔbɔ́tɔí tsʋn mlɪsʋ.
12 "Apíó bɛ́lɛ amʋ́ apíó há lowu. Abí así bɛ́lɛ amʋ́ abí há.
Abí ɛ́ bɔ́kʋsʋ́ lií amʋ́ akwɪ́pʋ́sʋ, há bɔ́mɔ amʋ́. 13 Mí sʋ ahá
fɛ́ɛ́ bɔ́lu mlɪ, támɛ ní mlɛ́talí wá klʋn lií kínkíínkín yɔ́fʋn
mʋ́ ɔnɔ́mɔ á, Bulu ɔbɔ́hɔ mlɪ nkpa.

ɩwɪɔsɪn Wʋ́unbɪ
(Mateo 24:15-28; Luka 21:20-24)

14 "Támɛ ní mlowun akisítɔá itobwíé ɔmá, ɪda ɔtínɛ́á
mlɪmɛ́dín ansí ání ɪbɛ́ba a, (aklápʋ, mlɪnu mʋ́ asɪ.) Mʋ́mʋ́
ahá ání bʋbʋ Yudea ɔmátɔ́ bʋsrɪ yɔ abʋsʋ. 15 Ɔhá ání ɔdɪn
obusʋ mákplɪ botsu tɔtɔ obuto! 16 Ɔhá ání ɔbʋ ndɔtɔ ɛ́
máyinkí botsu mʋ tati. 17 Amenyapʋ́ pʋ́ abí-ayín ání bʋpia
abi bɔbwɛ alɪ bré ámʋtɔ, bʋgyɔ́wɪ ní! 18 Mlɪkokoli Bulu mlɪaa,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlı ɔsríké amʊ ımábwɛ nyankpʊ múa atsalıbí. 19Tsúfé asʊn
wunhɛ ání ıbéba alı bré ámʊtɔ odu mɔkúba tsú bréá Bulu
lɔ́bwɛ ɔyí ɔpá kı. Mʊ́ odu kʊkʊ é ımɛ́ɛtrá ba ɛkɛkɛɛkɛ. 20Ní
Bulu médınkí nkɛ ámʊsʊ á, tɛkı ɔhaa méesian ɔyítɔ́. Támɛ
ahá ámʊ́ʊ́ alalé púbwé mʊ klɛ amʊ sʊ aladínkí nkɛ ámʊsʊ.

21"Alı bré ámʊtɔ á, ní ɔkʊ lébláa fʊ ɔbéɛ, 'Kı, Kristo, (ɔhá
ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) bʊ nfı ntéɛ nána' á, máhógyi.
22Tsúfé ahá ání bɛɛ amʊ́gyí Kristo amʊ pʊ́ ahá ání bɔ́wa
afunu bɛɛ, Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔ́ípʊ́ bʊgyi tsɔtsɔɔtsɔ béba ɔyítɔ́.
Bɔ́bwɛ ofúla pʊ́ osúna pʊ́mlé ahá. Ní bétalí kúráá á, bémlé
ahá ámʊ́ʊ́ Bulu lalé ámʊ é. 23Támɛ mlıkı wanklááan! Nabláa
mlı tógyítɔ́ asa ıbéba.

Nyankpʊsa-Mʊ-Bi Ámʊ ɩbábı
(Mateo 24:29-31; Luka 21:25-28)

24"ɩwıɔsın wúun amʊ ɔma a, owí ɔbéta, ɔtsra é ɔmɛ́ɛtrá fɛí.
25Ntsrakpabi békpa tsú ɔsʊ́sʊ́ bɛda. Nwʊlʊ́táa múa mʊ́tɔ́ atɔ́
fɛ́ɛ́ békpınkí. 26Ɔhagyíɔha obówun ání mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi
ánfı napʊ́ túmi múa numnyam kpɔnkpɔntı mbʊ nwʊlʊ́táatɔ
tsú ɔsʊ́sʊ́ nɛbá. 27ɩnʊ Bulu ɔbɔ́wa mʊ abɔpʊ béyɛkpa mʊ ahá
ámʊ́ʊ́ alalé ámʊ tsú ɔyí afʊnka ana ámʊ fɛ́ɛ́sʊ́.

Ɔyí Ɔnɔ́mɔ ɩwı Osúna
(Mateo 24:32-35; Luka 21:29-33)

28"Mlıpʊkı pɔntɔ oyí. Ní mʊ́ abámbi dɛpɔí, ıdɛ atɛ pɔpwɛ
lɛ á, mlıtɛbí áni awikpan bré lafʊn. 29Alı kén, ní mlowun áni
ntobí ánfı fɛ́ɛ́ ıdɛ mʊ́tɔ́ bá a, mlébı áni mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi
ánfı ıbábı lafʊn ta ní. Nawíé wóyí ámʊ ɔnɔ́ tá. 30Ɔnɔkwalı
ndɛ mlı bláa. Ndɛmba-abí anfı fɛ́ɛ́ bʊmóowu tá, asa ínı fɛ́ɛ́
béba mʊ́tɔ́. 31Ɔsʊ́ múa ası fɛ́ɛ́ bɔ́tsʊn, támɛ mí asʊn blíhé
mɔ́ɔtsʊn ɛkɛkɛɛkɛ.

Nyankpʊsa-Mʊ-Bi Ámʊ ɩbábı
(Mateo 24:36-44)

32"Támɛ ɔhaa méyín ɛkɛ ntéɛ bréá ntobí ánfı fɛ́ɛ́ ıbéba.
Bulu-abɔpʊ bʊmeyín. Bulu mʊ Bi ámʊ é méyín, nkétı anı Sí

ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ nkʊlɛ pɛ́ yin. 33Mlɪdɪnka ansí ɪwɪsʊ,
tsʊ́fɛ́ mlɪméyín ɛkɛá brɛ́ ámʊ ɪbɔ́fʊn. 34Igyi fɛ́ ɔkʊá ɔdɛ ɔkpa
tu, olesi mʊ wóyí wá mʊ asʊ́mpʊ́ ɪbɪtɔ. Ɔlɛha okugyíɔkʊ
agyʊ́má ɔbɛ́ɛ ɔbwɛ́ɛ. Ɔlɛbláa wóyí ámʊ ogyópʊ ɛ́ ɔbɛ́ɛ, ɔyírɪ
ɪwɪ ogyo wóyí ámʊ wanklááán. 35Mʊ́ sʊ mlɪdɪnka ansí ɪwɪsʊ,
tsʊ́fɛ́ mlɪméyín brɛ́á wóyí mʊ wie amʊ ɔbɛ́ba. Fíalɪ ntʊ́pwɛ
o, ɔyí-nsɪnɛ́ o, bakɛ o, ntɛ́ɛ nyankɪ. 36Mlɪdɪnka ansí ɪwɪsʊ,
mɛ́nɪ ɔbá bofwie mlɪtɔ á, ɔmɔbɔtʊ mlɪ ání mlɪladídɪ. 37Asʊ́n
ánfɪ ndɛ mlɪ bláa anfɪ kén ndɛ ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ bláa. Mbɛ́ɛ,
'Mlɪdɪnka ansí ɪwɪsʊ.' "

Bɛkɪklíɪ Yesu Nwunsʊ

(Mateo 26:1-5; Luka 22:1-2; Yohane 11:45-53)

14 1Ilesi nkenyɔ́ Yudafɔ abʊgyi Israelfɔsʊ Katsʊn *Nkɛ
pʊ́ *Bodobodo Mátúhɛ́ *Nkɛ. Alɪ brɛ́ ámʊtɔ Bulu
igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Mose mbla asunápʊ́ bodunká ɔkpa ání
bɔ́tsʊn mʊ́sʊ́ kítá Yesu ŋáintɔ, mɔ́ mʊ kokooko. 2Táme bɛblí
bɛɛ, "Megyí *Katsʊn Nkɛ ánfɪtɔ abɔ́mɔ mʊ, mɛ́nɪ kpokiti
mɛ́ɛda ɔmá ámʊtɔ."

Ofobí Fánfáánfán Pʊwʊ́lí Yesu

(Mateo 26:6-13; Yohane 12:1-8)

3Brɛ́á Yesu bʊ Betania wúlutɔ, Simon ɔkʊá alalɔ́ *ɪlɔ
pɛpɛ kɪ wóyítɔ́ ɔdɛ atɔ́ gyí a, ɔtsɪ ɔkʊ léba ɪnʊ; ɔdɛ prɛntʊa
wanklááán kʊá ofobí fánfán ání ɪbʊ ibíá bʊ mʊ́tɔ́. Oletií mʊ́
ɔnɔ́, ɔlɛtsɛí ofobí ámʊ wʊ́lí Yesu nwuntɔ. 4Akʊ bʊbʊ ɪnʊá
ɪmɔwa amʊ́ ɔdwɛ. Bɛfɪté aba bɛɛ, "Ntogyi sʊ́ ɔdɛ ofobí ánfɪ
yintá? 5Tɛkɪ abɛ́talí fɛ́ ofobí fánfán ánfɪ, mʊ́ ibíá bɔ́dʊn
ɔbakʊ́lɛ ofi ɔkʊlɛ ɪkɔká ánfɪ, pʊ́há ahiánfɔ." Bɛhɪɛ wá ɪyɪn
wá ɔtsɪ ámʊ.

6Táme Yesu léblí ɔbɛ́ɛ, "Mlɪsi mʊ! Ntogyi sʊ́ mlɪdɛ́ mʊ
háan? Ɪtɔ yilé alabwɛ́ há mí. 7Ahiánfɔ bétsiá mlɪ wá
ekekegyíɛkɛ. Brégyíbrɛ́á mlɪdéklé a, mlétalí wá awɪtɔlɛ
há amʊ́, táme mí mʊ́ mméetsiá mlɪtɔ yɔ́. 8Alabwɛ́ mʊ́á
ɔbɛ́talí pʊ́lá mí ɔyʊlʊ́ʊ yáí há mí opuláké. 9Ɔnɔkwalɪ ndɛ
mlɪ bláa. Ɔyítɔ́ ɔtínɛgyíɔtínɛá béda Bulu asʊn wanklááán

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ámʊ ɔkan a, béblí tɔ́ ánfɪ ɔtsɪ ánfɪ labwɛ́ ánfɪ púkáín mʊsʊ."

Yuda Iskariot Lótsulá Áni Ɔbélɛ Yesu Há
(Mateo 26:14-16; Luka 22:3-6)

10 Mú ɔma a, mʊ akasípú dúanyɔ ámʊtɔ ɔkʊlɛá bʊtɛtí mʊ
Yuda Iskariot lóyówun Bulu igyí ahapú dɛhɛn amʊ, ménɪ
ɔbélɛ Yesu há amú. 11 Bréá bonu asún ánfɪ á, ɪlɛhɪɛ wá amú
ɔdwɛ. Bɛhɪɛ mʊ asɪ áni béka mʊ ɪkɔ. Mú sʊ olodunká ɔkpa
áni ɔbɔ́tsʊn músú lé Yesu há amú.

Katsʊn Atogyihɛ Gyí
(Mateo 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yohane 13:21-30)

12 *Bodobodo Mátúhé *Nkɛ ámʊtɔ ɛkɛ gyankpapʊá bʊtɔmɔ́
Israelfɔsʊ Katsʊn *Nkɛ akúfa lɔ́fʊn. Yesu akasípú bɛfɪté mʊ
bɛɛ, "Osunápú, obu mɔmʊtɔ ayɛla ha fʊ, afʊgyi Katsʊn
Nkɛtɔ atogyihɛ amʊ?"
13 Múú ɔlɔwa amútɔ́ abanyɔ́, bláa amú ɔbéɛ, "Mlɪyɔ
Yerusalem wúlutɔ, mléfia oyin ɔkʊá ɔsʊ ntsu-ɔlɔ́, mlɪbuo mʊ.
14 Wóyí oduátɔ́ obówie á, mlɪfɪtɛ wóyí mʊ wie amʊ mlɪaa,
'Nkúnú afɔɔ́ ɔswɪ́kpá bʊ, áni mía mí akasípú abéba begyi
Israelfɔsʊ Katsʊn atogyihɛ amʊ?' 15 Obósuná mlɪ abansúrʊ
yílé kʊá balá mútɔ́ yáí. Mlɪbwɛ atɔ́ ámʊ yaɪ ɪnʊ."
16 Yesu akasípú amʊ bɔyɔ wúlu amʊtɔ á, bowun tógyítɔ́
alɪ ámúú Yesu lébláa amú ámʊ pépéépé, bɔbwɛ Israelfɔsʊ
Katsʊn atogyihɛ amʊ yáí ɪnʊ.
17 Bréá nsaɪntɔ deklúun a, Yesu mʊa mʊ akasípú bɛba ɪnʊ.
18 Atɔ́ ámʊ ogyíkpá a, Yesu lébláa amú ɔbéɛ, "Ɔnɔkwalɪ ndɛ
mlɪ bláa, mlɪtɔ ɔkʊlɛá mía mʊnyɔ ɪbɪ da ɔlɛpɛtɔ ɔbélɛ mí há."
19 Asún ánfɪ léhɪɛ han akasípú amʊ. Mú sʊ befi asɪ bʊdɛ
mʊ fɪté ɪkʊlɛ-kʊlɛ bɛɛ, "Mí ní lóó?"
20 Yesu lébláa amú ɔbéɛ, "Mlɪ ahá dúanyɔ ánfɪtɔ ɔkʊlɛá
mía mʊnyɔ ɪbɪ da ɔlɛpɛtɔ ɔbélɛ mí há ní. 21 Mí, Nyankpʊsa-
Mʊ-Bi ánfɪ nówu fé alɪá bɔwanlín tswɪ, táme ɔhá ámúú
ɔbélɛ mí há ámʊ ɔgyɔ́wɪ ní. Ní bʊmetepí kwíí mʊ kúráá á,
tɛkɪ ɪbʊ alé há mʊ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Ntúpwɛ Atogyihɛ Tráhɛ

(Mateo 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Korintofɔ 11:23-25)

22 Bréá bʊdɛ atɔ́ ámʊ gyí a, Yesu lɛ́lɛ bodobodo ipín,
ɔlɛda Bulu ɪpán, bíábía mútɔ́ púhá amú, blí ɔbɛ́ɛ, "Mlɪhɔ,
mí ɔyʊlʊ́ʊ nɪ."
23 Lnʊ olotsu ntá-ɛwɛ, ɔlɛda Bulu ɪpán, púhá amú fɛ́ɛ́ bonu.
24 Múú ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, "Mí obugya nɪ. Mú Bulu dépʊsí mʊ
ntam[m] ání alaká há ahásʊ ní. Bɛ́tsɛí mú wʊ́lí asɪ ahá tsɔtsɔɔtsɔ
lakpan sʊ. 25 Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa, mmɛ́ɛtrá nu *wáɪn-abí
ntá ánfɪ alɪ yɔ́fʊn ɛkɛá nónu mú pɔ́pwɛ Bulu iwíegyí ámʊtɔ."

Ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, "Mí obugya nɪ." (Marko 14:24)

---

[m] **14:24** *Ntam pɔ́pwɛ* bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Benya wá ılʊ dá Bulu ıpán tá alı, bɛnatí yɔ́ Nfɔ-nyíbʊ
ámʊsʊ.

Petro Ɔbɔ́swıí Ɔbɛ́ɛ Mʊmeyín Yesu
(Mateo 26:31-35; Luka 22:31-34; Yohane 13:36-38)

27 Mʊ́ʊ́ Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlı fɛ́ɛ́ mléyinkí mí ɔma.
Tsʊ́fɛ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔ́ípʊ́ amʊ bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ
bɛɛ, 'Nɛ́da akʊ́fa ɔkpapʊ́ ámʊ lɛ́dá, mʊ akʊ́fa bɛ́dasáín.'
28 Táme ní Bulu ɔkʊ́sʊ́a mı tsʊ́ afʊ́litɔ á, négya mlı nkpá yɔ́
Galilea ɔmátɔ́."

29 Petro lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ní amʊ́ fɛ́ɛ́ beyinkí fʊ́ ɔmá kʊ́ráá
á, mí mʊ́ mméeyinkí ɛkɛkɛɛkɛ."

30 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ɔnɔkwalı ndɛ fʊ́ bláa. Onyenı,
asa batɛ ɔbɛ́lɛ ɔnɔ́ tse nyɔ á, fɔ́swıí pʊ́ ıbı wá ogyá tse sa
fɛɛ fʊmeyín mí."

31 Lnʊ Petro lɛ́fın yabi yi ɔbɛ́ɛ, "Ní lowu igyi kʊ́ráá á,
mméekiná fʊ́ ɛkɛkɛɛkɛ."

Alı kɛ́n atráhɛ amʊ é fɛ́ɛ́ bɛblí ní.

Mpáıbɔ Getsemane
(Mateo 26:36-46; Luka 22:39-46)

32 Boyówie ɔtınɛkʊá bʊtɛtí ınʊ Getsemane. Mʊ́ʊ́ Yesu
lɛ́bláa mʊ akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, "Mlıtsia nfı, nɔyɔ́bɔ mpáı."
33 Ɔlɛkpa Petro mʊa Yakobo pʊ́ Yohane buo ıwı. Lnʊ asʊ́n
lɛhıɛ́ han mʊ, mʊ ansí lɛpɛ. 34 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Asʊ́n
ıhíɛ́ dɛ mí háan. Ideklé mɔ mí. Mlıtsia nfı, amlıgyo."

35 Lnʊ ɔlɛnatí yɔ́ nkpá kpalobí, ɔlɛda akpawunu kókóli
Bulu ɔbɛ́ɛ, "Ní ıbɔ́wa alɛ́ á, ha bré ánfı ıtsʊn mısʊ." 36 Mʊ́ʊ́
ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Abba[n] Mí Sí, fʊtɛtálí bwɛ́ tógyítɔ́. Ha ntá-ɛwɛ
ánfı[o] ıtsʊn mısʊ! Táme megyí tɔ́á ndeklé, mboún múá
fʊdeklé ıbá mʊ́tɔ́!"

37 Oleyinkí bá akasípʊ́ amʊ wá bowun ání bʊdɛdıdı.
Ínı sʊ ɔlɛfıté Petro ɔbɛ́ɛ, "Simon, fʊdɛdıdı? Fʊmɛtalí gyo

---

[n] **14:36** *'Abba!'* ası gyí, *'Mí Sí!'* [o] **14:36** *Ntá-ɛwɛ ánfı* igyi ıwıɔsın ání Yesu obówun.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

dɔnhwírı kʊlɛ kpán? 38Mlıgyo amlıkokoli Bulu, mɛ́nı
mlımóowie ısɔ́kıtɔ. Tsúfɛ́ ɔŋɛ́ ámʊ déklé, táme nyankpʊsa
lɔ́pɔn.”
39Ɔlɛtrá yɔ́bɔ mpáı, bláa Bulu asʊn kua kʊlɛ amʊ kɛ́n.
40Ɔlɛtrá yinkí ba bowun ání akasípú amʊ bʊtráa bʊdɛdıdı,
tsúfɛ́ dıdí dɛ amʊ́ bʊ. Bʊmɛtalí bláa mʊ asʊansʊ.
41Bréá ɔlɛba otse saası a, ɔlɛfıté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlılatráa si
mlıda mlıdɛ́ ɔkpʊ́nʊ́ da? Itsía alı ngya! Bré ámʊ lafʊn ání
bɔ́pʊ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı wá lakpan abwɛpʊ́ ıbıtɔ.
42Mlıkʊsʊ ayɔ. Mlıkı, ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔdɛ mí lɛ há ámʊ ná á!”

Yesu Kıtá

(Mateo 26:47-56; Luka 22:47-53; Yohane 18:3-12)

43Yesu ɔnɔ́ mesi asa akasípú dúanyɔ ámʊtɔ ɔkʊlɛá bʊtɛtí
mʊ Yuda lóbowie ınʊ. Ɔdɔm ání bʊdɛ ndayí pʊ́ nkpotí
bʊbuo mʊ. Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn, Mose mbla asunápʊ́ pʊ́
Yudafɔ ahandɛ amʊ lɔ́wa amʊ́. 44Yuda amʊ́ʊ́ ɔlɛlɛ Yesu há
ámʊ lébláa ɔdɔm amʊ yáí ɔbɛ́ɛ, “Ɔhá ámʊ́ʊ́ nélatá pútá ámʊ
gyí ɔhá ámʊ nı. Mlıkıta mʊ kínkíínkín, amlıkpa mʊ natı.”
45Lnʊ ɔlɛnatí laa yɔ́ Yesu wá, yókpolí mʊ ɔbɛ́ɛ, “Osunápʊ́!”
Ɔlɛlatá mʊ pútá. 46Lnʊ ahá ámʊ bɛnatí tʊ́ Yesu, kítá mʊ
kínkíínkín. 47Táme ınʊ alıípʊ́ amʊtɔ ɔkʊlɛ lɔ́tswı mʊ ɔdayí
kpá Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn osúmbi ɔkʊ ısʊ lé. 48Lnʊ Yesu
léfıté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ogyo otswapʊ́ ngyi, sʊ́ mlılatsʊ́ nkpotí pʊ́
ndayí mlɛbá mí ɔkıtákpá? 49Ntsie mlı wá Bulu ɔtswɛ́kpa
wunsınésʊ́ ınʊ ekekegyíɛkɛ, ndɛ mlı atɔ́ suná, mlımɛ́kıtá
mí ɛkɛkɛɛkɛ. Ĺnı lahá Bulu asʊn wanlínhé amʊ ılaba mʊ́tɔ́.”
50Lnʊ mʊ akasípʊ́ amʊ fɛ́ɛ́ bɛsrí sí mʊ.
51Ilesi ɔyasubi ɔkʊá ɔlɔwa ligá nkʊlɛ. Bɛkıtá mʊ, 52táme
ɔlɔkɔlı, sí mʊ ligá ámʊ wá amʊ́ ıbıtɔ, pʊ́ yayá srí.

Yudafɔ Ahandɛ Ansítɔ́ Lıí

(Mateo 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71;
Yohane 18:13-14, 19-24)

53Bɛkpa Yesu ya Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn wóyí. Igyí ahapʊ́
dɛhɛn, Mose mbla asunápʊ́ pʊ́ Yudafɔ ahandɛ amʊ fɛ́ɛ́ bafia

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪnʊ. 54 Petro lépɛtí buo amʊ́ ɔma tsútsúútsú, alɪɪ yówie
wóyítɔ́ ɪnʊ. lnʊ oleyétsiá ɪnʊ asúmpʊ́ wá, ɔdɛ ogyá núu.
55 lnʊ Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Yudafɔ asʊ́n agyípʊ́[p] atráhɛ
fɛ́ɛ́ bodunká ahá ání béka asʊ́n dínká Yesusʊ, ménɪ bélɪí amʊ́
asʊn blíhésʊ mɔ́ mʊ, táme bʊmenya. 56 Tsúfɛ́ ahá tsɔtsɔ́ɔtsɔ
bɔwa afunu dínká mʊsʊ, táme amʊ́ fɛ́ɛ́ ɔnɔ́ lɔtsʊn ɔtsan.

57 lnʊ akʊ bɔkʊsʊ́ ká asʊ́n dínká mʊsʊ bɛɛ, 58 "Anɪlónuá
ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, 'Nóbwie Bulu ɔtswɛ́kpa anfɪ bapʊ́ ɪbɪ yi anfɪ,
táme nkɛnsá ɔma a, nélayi pɔ́pwɛá megyí nyankpʊsa ɔbɔ́pʊ
ɪbɪ yi mʊ́.' " 59 Táme amʊ́ ɛ́ amʊ́ ɔnɔ́ mɔbwɛ kʊlɛ.

60 lnʊ Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn amʊ lɔ́kʊsʊ́ líí amʊ́ fɛ́ɛ́
ansítɔ́, ɔlɛfɪté Yesu ɔbɛ́ɛ, "Fʊma ɔnɔ́ lɛ́? Fʊma asʊansʊ blí
pʊ́lɛ́ fʊ́ ɪwɪ?"

61 Táme Yesu mélɛ asʊansʊ ɔnɔ́. Mʊ́ʊ́ Bulu igyí ɔhapʊ́
dɛhɛn amʊ létrá fɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, "Bulu ámʊ́ʊ́ bʊtɛkánfʊ́ ámʊ
mʊ Bi gyí fʊ́? Fʊ́gyí *Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu léda mʊ ofúli
amʊ) nɪ?"

62 Yesu léle mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ee! Mí ní! Mlówun ání mí,
Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ ntsie Bulu Otúmípʊ gyɔpɪsʊ ánfɪ
ndɪn nwʊlʊ́táasʊ tsʊ́ ɔsʊ́sʊ́ nɛbá."

63 Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn amʊ lékɪtá mʊ atadɪɛ bálí mʊ́
kɪaan.[q] Mʊ́ʊ́ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Adánsɪɛ mɔmʊ anɪtráa anɪgyó?
64 Mlɪlanʊ́ abususʊ ání alablí. Nkálɪ gyí mlɪ agywɪɪn?"

Amʊ́ fɛ́ɛ́ botsulá ání olegyi pɔ́n, bʊmɔ́ɔ mʊ.

65 Amʊ́tɔ́ akʊ bɔwa atsʊnɔ́ tutúu wʊlí mʊ bɪ. Bɔpʊ atɔ́
tin mʊ ansíbi, bɔfʊlí mʊ atswɛ, bláa mʊ bɛɛ, "Bulu ɔnɔ́sʊ́
ɔtɔípʊ́, suna anɪ ɔhá ání ɔlɔfʊlí fʊ́ ɪtswɛ!" lnʊ agyópʊ amʊ
ɛ́ bɛdadáa mʊ asʊtɔ.

Petro Lɔ́swɪí Ɔbɛ́ɛ Mʊmeyín Yesu

(Mateo 26:69-75; Luka 22:56-62; Yohane 18:15-18, 25-27)

66 Petro lési otsie wunsɪnésʊ́ ɪnʊ, Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn
amʊ osúmbi tsíhé ɔkʊ léba. 67 Bréá olowun Petro tsie ɔdɛ

---

[p] **14:55** *Yudafɔ asʊ́n agyípʊ́* anfɪ bʊtɛtí *Sanhedrin* Griiki ɔblítɔ.
[q] **14:63** Ilosuná ání asʊ́n ámʊ lawíé mʊ ɪwɪtɔ dʊbɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ogyá núu a, ɔlɛkɪ mʊ díín. Múú ɔlɛfɪté Petro ɔbéɛ, “Fúa Yesu Nasaretyin amʊ nyɔ ná.”

68 Táme Petro lɔ́swɪí blí ɔbéɛ, “Mmeyín tɔtɔ tsú asʊ́n ánfɪ fʊdɛblí ánfɪ ɪwɪ!” Ɔlɛnatí yɛ́lɪí ɔkpa ɔnɔ́, ɪnʊ batɛ lɔ́bʊn.[r]

69 Osúmbi tsíhé ámʊ létrá yɔ́tʊ mʊ ɪnʊ, ɔlɔwa ahá ámʊ́ʊ́ bʊlɪí ɪnʊ ámʊ bláa bɪ ɔbéɛ, “Amʊ́tɔ́ ɔkʊlɛ gyí oyin ánfɪ.”
70 Táme Petro létrá swɪí pʊ́ ɪbɪ wá ogyá.

Ɩlɔbwɛ kpalobí á, ahá ámʊ́ʊ́ bʊlɪí ɪnʊ ámʊ bɛbláa Petro bɛɛ, “Lɛ́lɛ́ mʊ́ á, amʊ́tɔ́ ɔkʊlɛ fʊgyi, tsʊ́fé Galileayin fʊ́ é fʊ́gyi?”

71 Ɩnʊ Petro lɔ́wa ntam kakáa bɪ ɔbéɛ, “Nɛká tógyítɔ́, mmeyín oyin ánfɪ mlɪdé mʊ ɪwɪ asʊ́n blí ánfɪ.”

72 Ɩnʊ batɛ lɔ́bɔn otse nyɔɔsɪ. Múú Petro lɛ́kaín asʊ́n ámʊ́ʊ́ Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbéɛ, “Fɔ́swɪí tse sa fɛɛ fʊmeyín mí asa batɛ ɔbɛ́lɛ ɔnɔ́ tse nyɔ.” ámʊsʊ. Múú ɔlɛkpa isú yi, híé sú woo.

Yesu Pilato Ansítɔ́ Lɪí

(Mateo 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yohane 18:28-38)

15 1 Ɔyɪ kɛhɛ nyankɪ-nyankɪ a, Yudafɔ ahandɛ-ahandɛ amʊ fɛ́ɛ́ befia kɪtá agywɪɪn. Akʊ bʊgyi, Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn, Mose mbla asunápʊ́ pʊ́ Yudafɔ ahandɛ atráhɛ[s]. Ɩnʊ bɛha bɛklíɪ Yesu, pʊ́ mʊ yɔ́wa Pilato ɪbɪtɔ. 2 Pilato léfɪté Yesu ɔbéɛ, “Fʊ́gyí Yudafɔ owíe amʊ nɪ?”

Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ee, mʊ́ fablí á!”

3 Ɩnʊ igyí ahapʊ́ dɛhɛn amʊ bɛka asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔ dínká Yesusʊ. 4 Mʊ́ sʊ Pilato léfɪté Yesu ɔbéɛ, “Kɪ asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔá baká dínká fʊ́sʊ́, fʊma mʊ́ ɔnɔ́ lɛ́?”

5 Táme Yesu mɛlɛ asʊansʊ ɔnɔ́. Mʊ sʊ ɪlɔwa Pilato wánwan.

Yesu Lowu Ɩpɔ́n Ha

(Mateo 27:15-26; Luka 23:13-25; Yohane 18:39–19:16)

6 Katsʊn Nkɛ kugyíkʊtɔ á, igyi ɔmásʊ́ ogyípʊ́ Pilato amándíé ání obési obu adɪpʊ́tɔ́ ɔkʊlɛá amʊ́ onutó bʊdeklé

---

[r] **14:68** *Ɩnʊ batɛ lɔ́bʊn* ɪma nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ. [s] **15:1** *Ahandɛ atráhɛ* anfɪ bʊtɛtí *Sanhedrin* Griiki ɔblítɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

há amú. 7 Oyin ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Baraba mʋa mʋ aba bʋda obu
alɪ brɛ́ ámʋtɔ. Bɔkʋsʋ́ líí ɔmásʋ́, kpokiti léda, bɔmɔ ɔha mʋ́tɔ́.
8 Ɔdɔm amʋ́ʋ́ bɔyɔ Pilato wá yóbwií ɪpa há mʋ bɛɛ, osíi obu
ɔdɪpʋ́ ɔkʋlɛ ha amʋ́ alɪ ámʋ́ʋ́ otetsíá bwɛ́ há amʋ́ ámʋ. 9 Mʋ́ʋ́
Pilato lɛ́fɪtɛ́ amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪdéklé mlɪaa, nsíi Yudafɔ Owíe
anfɪ ha mlɪ lóó?" 10 Ɔlɛfɪtɛ́ amʋ́ alɪ, tsʋ́fɛ́ olowun ání Yesu ɪwɪ
olu sʋ́ Bulu igyí ahapʋ́ dɛhɛn amʋ bakítá mʋ ba mʋ.

11 Igyí ahapʋ́ dɛhɛn amʋ bɛha ɔdɔm amʋ ɔnɔ́ bɛɛ,
bʋkókoli Pilato, osi Baraba mboún ha amʋ́. 12 Pilato létrá
fɪtɛ́ amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ntɔ mbwɛ́ɛ ɔhá ámʋ́ʋ́ mlɪdétɪ mlɪaa, Yudafɔ
Owíe amʋ?"

13 Ɩnʋ amʋ́ fɛ́ɛ́ bɔsʋrá okitikíti bɛɛ, "Da mʋ manta
*oyikpalíhɛsʋ!"

14 Pilato lɛ́fɪtɛ́ amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Tsitsa mɔmʋ alabwɛ́?"

Táme bɛlasʋ́rá okitikíti kʋ́klʋ́kʋ́ʋ́ bɛɛ "Da mʋ manta
oyikpalíhɛsʋ!"

15 Pilato dékléá ɔbɔ́bwɛ ɔdɔm amʋ apɛ́ há amʋ́. Mʋ́ sʋ
olesi Baraba há amʋ́, ɔlɛha mʋ ɪsá akɔpʋ́ bɛpɪtí Yesu mplɪ,
ɔlɔpʋ mʋ wá amʋ́ ɪbɪtɔ ɔbɛ́ɛ, bʋyɛ́da mʋ manta oyikpalíhɛsʋ.

Yesu Ahinlá Bwɛ

(Mateo 27:27-31; Yohane 19:2-3)

16 Ɩsá akɔpʋ́ ámʋ bɛkpa Yesu ya ɔmásʋ́ ogyípʋ́ amʋ
wóyítɔ́. Bɛtɪ amʋ́ aba ɪsá akɔpʋ́ atráhɛ amʋ fɛ́ɛ́, bɛda Yesu
ɔbʋn. 17 Bɔpʋ ligá pɛpɛ kʋ wá mʋ, bɔlʋ obungyo-awu, bwɛ́
mʋ́ owíepa bun mʋ nwun. 18 Ɩnʋ bɔbwɛ mʋ ahinlá, bɛtɪ
mʋ bɛɛ, "Yudafɔ Owíe, fʋ́ nkpasʋ ɔnlɪnsʋ!" Bɔtswɪ opé!
19 Ɩnʋ bɔpʋ oyí sísi mʋ nwuntɔ, tutʋ́u atsʋnɔ́ wʋ́lí mʋ, dá
akpawunu mʋ ansítɔ́. 20 Bɔbwɛ mʋ ahinlá tá á, bɔwɔí amʋ́
ligá pɛpɛ amʋ, yínkía mʋ onutó atadɪɛ wá mʋ, bɛkpa mʋ
dálɪ bɛyɛ́da mʋ mántá oyikpalíhɛsʋ.

Yesu Da Mántá Oyikpalíhɛsʋ

(Mateo 27:32-44; Luka 23:26-43; Yohane 19:17-27)

21 Befia Kireneyin ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Simon, ogyi Aleksandro
mʋa Rufo ɔsí. Otsʋ́ abʋ́ asɪ ɔbá, bɛka mʋ híɛ́ bɛɛ, ɔsʋ́ra

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oyikpalíhɛ amʊ. 22Mʊ́ʊ́ bɛkpa Yesu ya ɔtɪnɛkʊá bʊtɛtí ɪnʊ
Golgota. Mʊ́ asɪ gyí, “Nwun Okokobi Otsiákpá.” 23Bɔpʊ afá
kʊá ɪtɛba ɪwɪɔsɪn asɪ wá ntátɔ́ tin Yesu ɔnɔ́ bɛɛ onúu, táme
omonu. 24Bɛda mʊ mántá oyikpalíhɛ amʊsʊ tá á, beye mʊ
atadɪɛtɔ. Ɩnʊ bɔtswɪ abi pʊ́kɪ ɔhagyíɔha ogyíkpá. 25Ɩbɔ́bwɛ
fé nyankɪ dokwebátɔ́ bɛda mʊ mántá oyikpalíhɛsʊ. 26Mʊ́ʊ́
bɔwanlín tɔ́á sʊá bʊdɛ mʊ da mántá oyikpalíhɛ amʊsʊ
dínká mʊ awunso bɛɛ, “YUDAFɔ OWÍE.” 27-28Bɛda awikplu
abanyɔ́ akʊ é mántá nyikpalíhɛsʊ tsía mʊtɔ. Ɔkʊlɛ bʊ mʊ
gyɔpɪsʊ, ɔkʊlɛ é bʊ mʊ bɪnasʊ.[t]

29Ɩnʊ atsʊ́npʊ bɔkpʊkpʊ́ʊ nwuntɔ, blí mʊ ɪwɪ abususʊ
bɛɛ, “Yɛ́ɛ fʊ́ fɛɛ, fɛ́talí bwíé Bulu ɔtswɛ́kpa amʊ, lápwɛ́ mʊ
nkɛnsá owítɔ́ ní? 30Hɔ fʊ́ ɪwɪ, afʊkplɪ tsu oyí ámʊsʊ akɪ!”

31Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Mose mbla asunápʊ́ amʊ é
bɔbwɛ mʊ ahinlá bɛɛ, “Ɔlɔhɔ ahá nkpa, táme ɔmɛtálí hɔ
mʊ ɪwɪ. 32Ní mʊgyí Israelfɔ owíe, Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu
léda mʊ ofúli) a, ɔkplíɪ tsu oyí ámʊsʊ awun, ahɔ mʊ gyi!”

Ahá ámʊ́ʊ́ bɛda mántá oyísʊ́ mʊ gyɔpɪsʊ mʊ́a bɪnasʊ ámʊ
é bɔbwɛ mʊ ahinlá.

Yesu Lowu

(Mateo 27:45-56; Luka 23:44-49; Yohane 19:28-30)

33Brɛ́á dódúanyɔ lɛda á, owí lɛta ɔsʊlʊ́ʊ amʊsʊ fɛ́ɛ́
alɪ yɔ́fʊn ntʊ́pwɛ dɔsatɔ. 34Dɔsa ámʊtɔ a, Yesu lɔ́kplʊn
kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́, blí ɔbɛ́ɛ, “Eloi, Eloi, Lama Sabaktani?” Mʊ́ asɪ
gyí, “Mí Bulu, mí Bulu, ntogyi sʊ́ fakpá mí ɔma?”

35Ahá amʊ́ʊ́ bʊlɪí ɪnʊ ámʊtɔ akʊ bonu asʊ́n ánfɪ, bɛblí
bɛɛ, “Mlɪnu, ɔdɛ *Elia kpolí.” 36Ɩnʊ amʊ́tɔ́ ɔkʊ lésrí tsʊ́
ɔsapɔ, pʊ́dá ntá ɔdáɪtɔ, pʊ́yi oyísʊ́, tsʊ́ mʊ́ fʊ́a pʊ́tin mʊ ɔnɔ́
ɔbɛ́ɛ, onúu. Mʊ́ʊ́ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Mlɪlɪ akɪ bɛɛ, Elia ɔbɛ́ba bɛsɪɛí
mʊ lɛ́ oyí ámʊsʊ?”

37Ɩnʊ Yesu lɔ́kplʊn kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́, ɔlɛlɛ ɔŋɛ́.

---

[t] **15:28** Mʊ́tɔ́ yée 28 bʊ nwʊlʊ́ʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Ínɪ léha Bulu asʊ́n ámʊ́ʊ́ bɔwanlín tswɪ amʊ léba mʊ́tɔ́. Asʊ́n ámʊ gyí, “Bɛkla mʊ wá lakpan abwɛpʊ́tɔ́.”*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 ɩnʊnʊ Bulu lɛ́balí tatiá bɔpʊká ɔtswɛ́kpa obu ámʊtɔ
anyɔ, tsú awunso beyi asɪ. 39 Brɛ́á ɪsá akɔpʊ́ ɔhandɛá ɔlɪí
Yesu ansítɔ́ ɔdɛkíɪ lówun alɪá Yesu lɛ́lɛ ɔŋɛ́ tráhɛ a, ɔlɛblí
ɔbɛ́ɛ "Lɛ́lɛ́, Bulu mʊ Bi oyin ánfɪ gyí!"
40 Atsɪ akʊ ɛ́ bʊlɪí ɪfʊ́ntɔ́ bʊdɛkíɪ sɪsí. Amʊ́tɔ́ akʊ gyí,
Magdalayintse Maria, Salome pʊ́ Maria ání ɔlɔkwɪí Yakobo
mʊa mʊ gyama *Yosef. 41 Amʊ́ ɛ́ betsiá buo Yesu, tsíá kɪ
mʊsʊ brɛ́á ɔbʊ Galilea. Atsɪ tsɔtsɔɔtsɔ akʊá bobuo mʊ ba
Yerusalem ɛ́ bʊbʊ ɪnʊ.

Mar

Yesu Pulá

(Mateo 27:57-61; Luka 23:50-56; Yohane 19:38-42)

42 Ɛkɛ ámʊ igyi ɛkɛá Yudafɔ bʊtɔpʊ́lá ɪwɪ asa bʊtegyi
amʊ́ *ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké. Brɛ́á owí dɛpɔ́ɔn a, 43 Arimateayin
Yosef lɔ́wa ɪklʊn yɔ́ Pilato wá yɔ́kʊlí mʊ ɔbɛ́ɛ, osíi Yesu fúli
ha mʊ amʊpula. Yudafɔ asʊ́n ogyípʊ́ ogyi, bʊtobʊ́ mʊ. Mʊ ɛ́
ɔdɛ Bulu iwíegyí ámʊ ɔkpa kíɪ. 44 ɩlɔwa Pilato wánwan ání
Yesu lawʊ́na wu. Mʊ́ sʊ ɔlɛtɪ mʊ ɪsá akɔpʊ́ ɔhandɛ, fítɛ́ mʊ
ní olowu ɪlawá ɔpá. 45 Brɛ́á ɪsá akɔpʊ́ ɔhandɛ amʊ lótsulá
mʊ́sʊ́ á, Pilato lési fúli amʊ há Yosef. 46 Mʊ́ʊ́ Yosef lɔ́hɔ
ɔhráda, ɔlɔyɔ yɛ́sɪɛí Yesu lɛ́ oyí ámʊsʊ, kíklɪ mʊ wá ɔhráda
ámʊtɔ, tsú mʊ yópulá ɔbɔ́ kʊá bɛda bʊtátɔ́, olemináa ibwi
yíléyílé kʊ tin ɔbɔ́ ámʊ ɔnɔ́. 47 Magdalayintse Maria mʊa
Yosef mʊ yin Maria bowun Yesu opulákpá.

Yesu Kʊsʊ́ Tsú Afúlitɔ

(Mateo 28:1-8; Luka 24:1-12; Yohane 20:1-10)

16 1 Yudafɔ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké ámʊ ɪlɔtsʊn a, Magdalayintse
Maria mʊa Yakobo mʊ yin Maria pʊ́ Salome bɔhɔ
ofobí fánfán kʊ bɛɛ, bɛyɛ́kpa Yesu fúli amʊ. 2 Kwasieda
nyankɪ, brɛ́á owí lopwié a, bɔyɔ Yesu opulákpá ɪnʊ. 3 Brɛ́á
bʊna ɔkpatɔ á, amʊ́ wʊlɛwʊlɛ bʊdɛ aba fɪtɛ́ bɛɛ, "Ma abénya
obémináa ibwi ámʊ lɛ́ ɔbɔ́ ámʊ ɔnɔ́ há anɪ?" 4 Botsu ansí kɪ
a, bamína ibwi ámʊ lɛ́ ɔbɔ́ ámʊ ɔnɔ́ dodo. Ibwi ámʊ léhɪɛ
móní. 5 Brɛ́á bebitíwíé ɔbɔ́ ámʊtɔ á, bowun ání ɔyasubi ɔkʊ
lɔ́wa ligá futútúútú, otsie ɔbɔ́ ámʊ gyɔpɪsʊ. Ifú lɛkɪtá amʊ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bopulá Yesu ɔbɔ́ kvá bɛda bʊtátɔ́. (Marko 15:46)

6 Ɔyasubi ámʊ lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪmánya ifú. Nawun
ání Yesu Nasaretyin amʊ́ʊ́ bɛda mántá oyikpalíhɛsʊ ámʊ
mlɪdédunká. Bulu lakʊ́sʊ́a mʊ, ɔma nfɪ. Mlɪkɪ ɔtíné ámʊ́ʊ́
bopulá mʊ amʊ. 7 Mlɪyɛbláa mʊ akasípʊ́ amʊ pʊ́ Petro mlɪaa,
alagya mlɪ nkpá ɔyɔ́ Galilea ɔmátɔ́. Lnʊ́ mlówun mʊ fɛ́ alɪ
ámʊ́ʊ́ ɔlɛbláa mlɪ ámʊ nɪ.”
8 Lnʊ bɛsrí dalɪ ɔbɔ́ ámʊtɔ, tsʊ́fɛ́ opʊ́ni letsií amʊ́, ɔnɔ́ ɛ́
lobwie amʊ́. Mʊ́ sʊ bréá bɔyɔ á, bʊmɛbláa ɔhaa, tsʊ́fɛ́ ifú
dɛ amʊ́, bʊdɛkpɪnkí kpakpakpakpa.

Yesu lwɪɔwanlɛ Súná Magdalayintse Maria
(Mateo 28:9-10; Yohane 20:11-18)

9 [Kwasieda bakɛ, bréá Yesu lɔ́kʊsʊ́ tsʊ́ afúlitɔ á,
olegyankpá lɛ́ ɪwɪ ɔwan súná Magdalayintse Maria amʊ́ʊ́
olegya ɔŋɛ lalálhɛ asienɔ́ lɛ́ mʊtɔ ámʊ. 10 Mʊ ɛ́ ɔlɛyɛ́bláa Yesu
abʊ́opʊ amʊ́ʊ́ bʊdɛ mʊ sʊ́, bʊdɛ awɪrɛhɔ gyí amʊ. 11 Támɛ
bréá ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, Yesu lakʊ́sʊ́, mawun mʊ a, bʊmohogyi.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu lwɪɔwanlɛ Súná Mʊ Abúopʊ Abanyɔ́
(Luka 24:13-35)

12 Ĺnɪ ɔma a, Yesu lɛ́lɛ ɪwɪ ɔwan ɔkpa bámbásʊ́ súná mʊ
abúopʊ abanyɔ́ brɛ́á bʊna bɔyɔ́ akuda, támɛ bʊmɔkɔsí bí mʊ.
13 Amʊ́ ɛ́ beyinkí yɛ́bláa atráhɛ amʊ, támɛ amʊ́ ɛ́ bʊmohogyi.

Yesu lwɪɔwanlɛ Súná Mʊ Akasípʊ́
(Mateo 28:16-20; Luka 24:36-49;
Yohane 20:19-23; Gyumagyihɛ 1:6-8)

14 Ĺnɪ fɛ́ɛ́ ɔma a, Yesu lɛ́lɛ ɪwɪ ɔwan súná mʊ *akasípʊ́
dúɔkʊn ámʊ brɛ́á bʊdɛ atɔ́ gyí. Amʊ́ klʊntɔ-odwin pʊ́ amʊ́
máhógyi sʊ ɔlɔwa ɪyɪn wá amʊ́. Tsúfɛ́ bʊmɔhɔ ahá ámʊ́ʊ́
bowun mʊ mʊ kʊsʊ́ tsú afúlitɔ ɔma amʊ gyi. 15 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪyɔ ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́, amlɪyɛda Bulu asʊn wankláán
ámʊ ɔkan ha ahá fɛ́ɛ́. 16 Ɔha ání olohogyi, bɔbɔ mʊ *asú á,
Bulu ɔbɔ́hɔ mʊ nkpa, támɛ ɔhá ání omohogyi obégyi pɔ́n.
17 Osúna anfɪ obóbuo ahá ání bohogyi nɪ. Bégya ɔŋɛ laláhɛ
mí ɪdátɔ́, bɛ́blí ɔblíɪ bámbá, 18 bɛ́kɪtá awɔ ɪbɪtɔ, bónu afá
ání ɪtɔmɔ́ kugyíkʊ, támɛ ɪmɔ́ɔbwɛ amʊ́ tɔtɔ. Bɔ́pʊ ɪbɪ dínká
alɔpʊsʊ, ɪwɪ bɔ́wa amʊ́ ɔnlɪn.”

Yesu Ɔsʊ́sʊ́ Yɔ
(Luka 24:50-53; Gyumagyihɛ 1:9-11)

19 Brɛ́á anɪ Wíe Yesu lɛ́bláa amʊ́ asʊ́n tá á, Bulu lótsu mʊ
ya ɔsʊ́sʊ́, oleyétsiá mʊ gyɔpɪsʊ. 20 Mʊ akasípʊ́ amʊ befi asɪ
bʊdɛ asʊ́n ámʊ ɔkan da ɔtínɛgyíɔtíné. Anɪ Wíe Yesu lɛ́lɪí
amʊ́ ɔma bɔyɔ agyʊ́má. Ɔlɔtsʊn osúna ání bɔbwɛsʊ, wá
asʊ́n ámʊ ɔwʊnlín.]u

---

u **16:9-20** Mʊ́tɔ́ yée 9-20 ɪma nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asʊn Wankláán Ání
Luka
Lɔ́wanlín

1 1 Onumnyampʊ Tiofilo:
Ahá tsɔtsɔɔtsɔ babɔ́ mbɔ́dí wanlín tɔ́á ılɛba anıtɔ
tswı. 2 Bɔwanlín tɔ́á ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ınʊ tsú mʊ́ nfiasí,
bʊgyi mʊ́ asúmpʊ́ amʊ bowun, dá mʊ́ ɔkan amʊ bɛbláa
anı pépéépé. 3 Onumnyampʊ Tiofilo, mí é nabɔ́ mbɔ́dí kwí
mʊ́tɔ́ wankláán tsú mʊ́ nfiasí. Mʊ́ sʊ ndekléá nɔ́wanlín mʊ́
pépéépé há fʊ́, 4 ménı fébıá atɔ́ ámʊ́ʊ́ basúná fʊ́ ámʊ igyi
ɔnɔkwalı.

Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane Kwıí Asʊ́n

5 Bréá *Herode dɛ́ iwíe gyí Yudea ɔmátɔ́ á, Bulu igyí
ɔhapʊ́ ɔkʊ létsiá, bʊtɛtí mʊ Sakaria. Otsú Bulu igyí ahapʊ́
ɔpasua kʊá bʊtɛtí mʊ́ Abiatɔ. Mʊ ka gyí Elisabet, otsú Bulu
igyí ɔhapʊ́ *Aaron abí-anátɔ́. 6 Mʊa mʊ ka asʊ́n da ɔkpa
Bulu ansítɔ́. Bʊtegyi anı Wíe Bulu mbla pʊ́ mʊ nhıhıé féésʊ́
pépéépé. 7 Bʊma obí, tsúfé Elisabet mégyí ɔtsı kwíípʊ́. Mʊa
mʊ kulu féé bahíé dan.

8 Ɛkɛ ɔkʊ ılɔtʊ Sakaria aná ɔpasua ání amʊ́ ɔbɛ́ha Bulu
igyí. Sakaria lɔ́yɔ ɔbʊ Bulu ansítɔ́ ɔdɛ mʊ agyʊ́má yɔ. 9 Abi
bʊtɔtswı pʊlé ɔhá ání obébitíwíe Ɔwankíkpá ınʊ yɔ́wa
ɔhíén ogyá, igyí ahapʊ́ ámʊ amándíé ɔnɔ́. Bɔtswı a, ileyi
Sakariasʊ. 10 Bréá ɔdɛ ɔhíén ámʊ ogyá wa á, ɔdɔm ání bɔyɔ
ɔtswɛ́kpa ınʊ féé bʊlıí kpankpá bʊdɛ mpáı bɔ.

11 *Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊ lébɛlıí *afɔdıɛ-asubwi ámʊ gyɔpısʊ, lɛ́
ıwı ɔwan súná Sakaria. 12 Bréá olowun Bulu-ɔbɔpʊ amʊ a,
ɔlɔwan, ifú lowie mʊ ayetɔ. 13 Lnʊ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lébláa mʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔbɛɛ, “Sakaria, mánya ifú! Bulu lanú fó isú. Fó ká obénya
ɔmɛ́ kwíí obi yinhɛ́ há fó. Dɪnka mʊ dá ‘Yohane.’ 14Obí ánfɪ
kwɪí bɔ́wa mlɪ ɔdwɛ, wá mlɪ ansigyí. Ɩbɔ́wa ahá tsɔtsɔɔtsɔ
ɛ́ ansigyí. 15Tsúfɛ́ kebi ámʊ ɔbɔ́bwɛ ɔha kpɔnkpɔntɪ Bulu
ansítɔ́. Nta bʊhɛ́ kʊkʊ máda mʊ ɔnɔ́ ɛkɛkɛɛkɛ. *Ɔŋɛ Wankíhɛ́
ɔbɔ́bʊlá mʊtɔ tsú bréá ɔbʊ mʊ yin ɪwɪtɔ. 16Ɔbéha *Israelfɔ
tsɔtsɔɔtsɔ bédamlí klʊntɔ ba amó Wíe Bulu wá. 17*Bulu
ɔnɔ́sú ɔtɔípú *Elia túmi pú mʊ ɔŋɛ́ bétsiá mʊtɔ. Obégya anɪ
Wíe nkpá bá. Ɔbéha abí así bɔ́dwɛ amó abí, ɔbédamlí ahá
ání bʊtɔkúsú líí Bulusʊ agywɪɪn, ɪbwɛ fɛ́ yilé abwɛpú klɛ́,
mɛ́nɪ ɔbɛ́la ahá yáí wankláán há anɪ Wíe.”
18Sakaria léfɪtɛ́ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ ɔbɛɛ, “Ntɔ nɔ́pʊbí ání
asún ánfɪ ɪbɛ́ba mútɔ́? Tsúfɛ́ mía mí ká anɪlapɔn.”
19Ɩnʊ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛɛ, “Mí dá gyí Gabriel.
Bulu ansítɔ́ ɔlɪípú ngyi. Mʊláwá mí ɔbɛɛ, mbɛ́bláa fʊ asʊn
wankláán ánfɪ. 20Tsú ndɛ púya ɛkɛá asún ánfɪ ɪbɛ́ba mútɔ́
á, fɔ́tɔ omúmu, tsúfɛ́ fʊmɔhɔ mí asʊn blíhɛ́ anfí ɪbɛ́ba mó
brɛ́tɔ́ anfɪsʊ gyi.”
21Ɩlɔbwɛ alɪ á, ɪmɔwánkí ahá ámʊ́ʊ́ bʊlɪí bʊgyo Sakaria amʊ
tɔ́á sʊá alawá ɔpá ɔtswɛ́kpa obutótɔ́ ɪnʊ alɪ. 22Bréá ɔlɛdalɪ ba a,
alatɔ́ omúmu. Mó sʊ bowun ání alawun tɔkʊ obutótɔ́ ɪnʊ. Ɩ́nɪá
ɔmɛtálí tɔ́í sʊ á, ɔlɔpʊ mʊ ɪbɪ múa mʊ nwun bláa amó asún.
23Sakaria létsiá ɔtswɛ́kpa ɪnʊ yɔ́fʊn ɛkɛá ɔlɛha Bulu igyí
tá, oleyinkí yɔ́ wóyí. 24Nkɛ ámʊ ɔma a, Elisabet lénya ɔmɛ́,
tsíá ŋáín ɪwɪ alɪʊ tsra anu kɛ́kɛ́. 25Elisabet lɛ́blí ɔbɛɛ, “Ɩ́nɪ
mí Wíe Bulu labwɛ́ há mí ní. Alawun mí nwɛ, dínkí nsúpa
lɛ́ mísú ahátɔ.”

Yesu Kwɪí Ɩwɪ Asún

26Bréá Elisabet ɔmɛ́ lɔhɔ tsra asie á, Bulu lɔ́wa mʊ ɔbɔpʊ
Gabriel wúlu kʊá ɪbʊ Galilea ɔmátɔ́, bʊtɛtí mú Nasaret.
27Bulu lɔ́wa mʊ obitebí ɔkʊá ɔmɔkúdí oyin wá kɪ, bʊtɛtí
mʊ *Maria wá. Alɪ bré ámʊtɔ bʊdɛpʊ obitebí ámʊ há oyin
ɔkʊá bʊtɛtí mʊ *Yosef, ogyi owíe *Dawid mʊ na bɛɛ otsía.
28Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lɛ́ba Maria wóyítɔ́ bɛha mʊ itsiá, bláa
mʊ ɔbɛɛ, “Bulu lagyi fʊ bʊalɛ, alahíɛ́ yúlá fó!”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Asún ánfɪ lɛha Maria légyigyáa, ɔlɛfɪté mʊ ɪwɪ ɔbéɛ,
"Ngya ntɔ itsiá odu ɔhá ánfɪ lahá mí alɪ?" 30 Bulu-ɔbɔpʊ amʊ
lébláa mʊ ɔbéɛ, "Maria, mánya ifú. Bulu lahíé yúlá fó! 31 Kɪ,
fénya ɔmé kwíí obi yinhé. Dɪnka mʊ dá 'Yesu.' 32 Ɔbɔ́bwɛ
ɔha yilé. Bétɪ mʊ Ɔsúsúúsú Bulu mʊ Bi. Anɪ Wíe Bulu ɔbéyaí
mʊ mʊ nain Owíe Dawid obíású. 33 Obégyi iwíe *Yakob[a]
wóyísú bré féétɔ́. Mʊ iwíegyí mɔ́ɔmɔ ɔnɔ́ ɛkɛkɛɛkɛ."
34 Maria léfɪté Bulu-ɔbɔpʊ amʊ ɔbéɛ, "Nkálɪ ɪbɔ́bwɛ asa
ínɪ ɪbéba mʊ́tɔ́, tsúfé mmeyín oyin."
35 Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, "Ɔŋɛ Wankíhé ɔbéba
fʊsʊ. Ɔsúsúúsú Bulu ámʊ túmi bóbun fʊsʊ. Ɪ́nɪ sʊ ahá bétɪ
Obi wankíhé amʊ́ʊ́ fɔ́kwɪí ámʊ bɛɛ, 'Bulu mʊ Bi.' 36 Kɪ,
fú obusuanyin Elisabet kúráá ɔbá bɔkwɪí obi yinhé mʊ
tsɪdɛhɛn anfɪtɔ. Ahá bɛɛ, megyí ɔtsɪ kwíípú ogyi, táme mʊ
ɔmé lahɔ tsra asie dodo. 37 Tsúfé tɔtɔ mɔdún Bulu bwɛ!"
38 Lnʊ Maria lébláa Bulu-ɔbɔpʊ amʊ ɔbéɛ, "Bulu osúmbi
ngyi. Lbá mʊ́tɔ́ ha mɪ fé alɪá fablí." Lnʊ á, Bulu-ɔbɔpʊ amʊ
lénatí sí mʊ.

Maria Léyɛsɪnáa Elisabet

39 Nkɛ ámʊtɔ á, Maria lɔ́kʊlá atɔ́, wa ɔsa yɔ́ Yudea abʊsʊ
wúlu kʊtɔ. 40 Mʊ́ʊ́ olowie Sakaria wóyítɔ́ há Elisabet itsiá.
41 Elisabet lénya nú itsiá ámʊ alí kebi ámʊ lékan ɪwɪ mʊ
ɪwɪtɔ, *Ɔŋɛ Wankíhé lɔbʊlá mʊtɔ. 42 Lnʊ ɔlɔkplún blí ɔbéɛ,
"Bulu layúlá fó atsɪ féétɔ́. Alayúlá fó ɪwɪtɔ obí ámʊ é. 43 Iyé!
Mí Wíe mʊ yin onutó lába mí wá á? Ntogyi sú Bulu lawá
mí numnyam anfɪ odu? 44 Kɪ, nenyanú fó itsiá ámʊ alɪ obí
ámʊ́ʊ́ ɔbʊ mí ɪwɪtɔ ámʊ lékan ɪwɪ ansigyísú. 45 Bulu layúlá
fú, tsúfé fahogyi ání tɔ́á alahíé há fó ɪbéba mʊ́tɔ́."

Maria Bulu Kanfú Llʊ

46 Lnʊ Maria lɔ́wa ɪlʊ ɔbéɛ,
"Mí ɔkláa dé mí Wíe Bulu kanfú.
47 Mí Nkpa Ɔhɔ́pʊ Bulu lahá ansí dɛ mí gyí.

---

[a] **1:33** Israelfɔ gyí Yakob abí-aná.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48 Tsúfɛ́ alakáín mí mʊ osúmbi ání ɔma tɔtɔ
bwɛtɔ́sʊ́, wun mɪ nwɛ.
Tsú séi pʊ́ya a, abí-aná fɛ́ɛ́ bɛ́blí bɛɛ, Bulu layúlá
mí.
49 Bulu Otúmípʊ amʊ labwɛ́ atɔ́ kpɔnkpɔntɪ há mí.
Ɔlɔwankí.
50 Otowun ɪlín kugyíkʊtɔ
ahá ání bʊtenyá mʊ ifú nwɛ.
51 Alapʊ́ mʊ túmi bwɛ́ atɔ́ akpɔnkpɔntɪ,
pʊ́dá ɪwɪ atsupʊ́ nwuntɔ asʊ́n sáín.
52 Alakplí awíe mbíásʊ́,
tsú ahá ání bʊma tɔtɔ bwɛtɔ́ fʊ́á.
53 Alahá ahiánfɔ bamlí ɪwɪ anyapʊ́,
há ɪwɪ anyapʊ́ banátí ɪbɪkpan.
54-55 Alakpá mʊ asúmpʊ́ Israelfɔ.
Ɔmɛtan ání ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, mówun anɪ anáin
*Abraham
mʊa mʊ abí-aná nwɛ bré fɛ́ɛ́,
fɛ́ alɪá ɔlɛbláa amʊ́."

Alɪ Maria lɔ́mɔ mʊ ɪlʊ ámʊ ɔnɔ́ ní. 56 Oletsiá Elisabet wá fɛ́ tsra asa asa oleyinkí yɔ́ wóyí.

Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane Kwɪí

57 Bréá Elisabet lɔ́bɔkwɪí á, ɔlɔkwɪí obi yinhɛ́. 58 Mʊ abusuanfɔ pʊ́ mʊ aba bonu ání anɪ Wíe Bulu lahíɛ́ wun mʊ nwɛ. Mʊ́ sʊ ansí légyi amʊ́ fɛ́ɛ́.

59 Obí ámʊ lénya ndawɔ́tswí á, mʊ ɪwɪsʊ ahá bɛba mʊ obuto ɔlɛkpá, abʊtɪn mʊ *keté, dɪnka mʊ dá. Tɛkɪ bɛɛ abʊpʊ mʊ sɪ dá Sakaria dɪnka mʊ, 60 táme mʊ yin lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ó-o! Mlɪdɪnka mʊ Yohane."

61 Ahá ámʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, "Anɪmɔ́kʊ́nʊ́ abʊtɪ fʊ́ obusuanyin ɔkʊkʊ alɪ kɪ." 62 Ɪnʊ bɔbwɛ mʊ sɪ ɪbɪ, fítɛ́ mʊ alɪá bʊtíɪ kebi ámʊ.

63 Sakaria lɔ́bwɛ ɪbɪ ɔbɛ́ɛ bʊtsʊ́u tɔkʊ ha mʊ amʊwanlɪn mʊ́ dɪnka mʊ́sʊ́, ɔlɔwanlín ɔbɛ́ɛ, "Mʊ dá gyí 'Yohane.' " Ilofwie amʊ́ fɛ́ɛ́tɔ́. 64 Ɪnʊnʊ mʊ ɔdandʊ lɛsankí, ɔlɔtɔí kánfʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu. 65 Ifú lɛkɪtá apíó aba ámʊ fɛ́ɛ́. Alɪ asʊ́n ánfɪ lɛklɛí wá
Yudea abʊsʊ awúlu amʊ fɛ́ɛ́tɔ́. 66 Ɔhagyíɔha ání olonu asʊ́n
ánfɪ léfɪté mʊ ɪwɪ ɔbɛ́ɛ, "Ntɔ obí kebi ánfɪ ɔbɔ́bwɛ ɛkɛkú?"
Tsúfé ɪlɔwankí amʊ́ ání Bulu ɪbɪ dín mʊsʊ.

Sakaria Bulu Kanfʊ́ Ɩlʊ

67 Ɩnʊ á, Ɔŋɛ Wankíhé lɔbʊlá Sakariatɔ, ɔlɔwa asʊ́n ání
Bulu lapʊ́há mʊ blí bɪ.
68 Ɔbɛ́ɛ,
"Mlɪha akanfʊ anɪ Wíe Israel Bulu.
Tsúfé alabɛlɛ mʊ ahá, há anɪlagyi ɪwɪ.
69 Alalé Ɔhɔ́pʊ Ɔwʊnlínpʊ́ ɔkʊ
tsú mʊ osúmpʊ́ Owíe Dawid abusuantɔ há anɪ.
70 (Fé alɪá ɔlɛblí tsʊn mʊ ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ wankíhé
amʊsʊ tswɪ dodoodo.)
71 Ɔbɛ́ɛ, mélɛ anɪ tsú anɪ alupʊ́
pʊ́ ahá ání bʊtamafia anɪ ɪbɪtɔ.
72-73 Ɔbɛ́ɛ, mówun anɪ anáin nwɛ.
Ɔmɛ́ɛtan mʊ ntam wankíhé amʊ́ʊ́ ɔlɛka há anɪ
náin Abraham amʊsʊ.
74 Ɔbɛ́ɛ, mélɛ anɪ tsú anɪ alupʊ́ ɪbɪtɔ,
ménɪ abɛ́talí súm mʊ, anɪméenya adʊ́n ifú.
75 Ɔbɛ́ha abɔ́bwɛ mʊ ahá,
bwé yilé mʊ ansísʊ́ anɪ nkpatɔ fɛ́ɛ́.

76 Mí bí, fʊ́ mʊ́ á, ahá bɛ́tɪ fʊ́ bɛɛ, 'Ɔsʊ́sʊ́ʊ́sʊ́ Bulu
ámʊ ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́.'
Tsúfé fégya anɪ Wíe nkpá,
lá ɔkpa há mʊ.
77 Fébláa mʊ ahá fɛɛ, Bulu ɔbɛ́talí hɔ amʊ́ nkpa
tsʊn lakpansikíésʊ́.
78 Anɪ Wíe Bulu nwewúun sʊ
Kristo amʊ ɔbɛ́dalɪ fé owí tsú ɔsʊ́sʊ́ ba anɪ wá.
79 Ɔbɔ́wankí wʊ́lí ahá ámʊ́ʊ́ bʊtsie oklúntɔ pʊ́ lowu
ɔkpasʊ ámʊ fɛ́ɛ́sʊ́.
Ɔbɛ́kpa anɪ tsʊn iwilwii ɔkpasʊ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ĺnı Sakaria lɔ́pʋmɔ́ mʋ asʋ́n ɔnɔ́ ní. 80Kebi ámʋ lɛ́dan,
nya Ɔŋɛ́tɔ́ ɔwʋnlín. Oletsiá *dimbísʋ́ alı yɔ́fʋn ɛkɛá ɔlɛlɛ
ıwı ɔwan súná Israelfɔ.

Yesu Kristo Kwıí
(Mateo 1:18-25)

2 1Alı brɛ́ ámʋtɔ á, Roma owíe dɛhɛn Augusto lɔ́wa mbla
ɔbɛ́ɛ, bʋkláa ahá ání bʋbʋ Romafɔ ası fɛ́ɛ́, abʋwanlın
amʋ́ adá. 2Múgyí ahákla gyankpapʋ nı. Alı brɛ́ ámʋtɔ á,
oyin ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Kirenio dɛ́ Siria ɔmásʋ́ gyí. 3Ĺnı sʋ
ɔhagyíɔha lɔ́yɔ dá ɔwanlínkpá mʋ onutó wúlutɔ.
4*Yosef ɛ́ lɔ́kʋsʋ́ tsú Nasaret wúlu ání ıbʋ Galilea ɔmátɔ́
dʋ́ yɔ́ Yudea ɔmátɔ́, Owíe *Dawid wúlutɔ Betlehem. Tsúfɛ́
Owíe Dawid mʋ na ógyi. 5Mʋa *Maria amʋ́ʋ́ bapʋ́há mʋ
bɛɛ otsía, ɔna odwinsʋ ámʋ nyɔ lɔ́yɔ dá ámʋ ɔwanlínkpá.
6Brɛ́á bʋbʋ Betlehem ınʋ á, ıkwíı lɛkan Maria, 7ɔlɔkwıí
mʋ bití, ogyi oyin. Ɔlɛkıklíı mʋ wá tatidatɔ, pʋ́ mʋ tswı
mbwı atogyihɛ dákatɔ, tsúfɛ́ bʋmenya otsiákpá afɔɔ́
ɔswıíkpá.

Akúfa Akpapʋ́ Pʋ́ Bulu-abɔpʋ

8Alı brɛ́ ámʋtɔ á, akúfa akpapʋ́ akʋ bʋbʋ ınʋ fʋ́n dimbítɔ́,
bʋdɛ amʋ́ akúfa ıwı gyo onyé. 9*Bulu-ɔbɔpʋ lɛ́lɛ ıwı ɔwan
súná amʋ́, Bulu numnyam lɔ́wankí wʋ́lí amʋ́sʋ́. Mʋ́ sʋ ifú
lɛhıɛ kítá amʋ́. 10 Lnʋ á, Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ,
“Mlımánya ifú! Mlıkı, napʋ́ *asʋn wanklááan ání ıbɔ́wa mlıa
ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ ansigyí ba mlı. 11Ndɛ bakwíí nkpa Ɔhɔ́pʋ, anı
Wíe *Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá mʋ ofúli amʋ) há mlı
Owíe Dawid wúlutɔ! 12Tɔ́á mlɔ́pʋbí mʋ gyí, mlówun kebi
bɔbwɛ ɔkʋá bapʋ́ tatida kíklı mʋ ıwı, ɔda mbwı atogyihɛ
dákatɔ.”
13Ɔtsáwʋlɛ pɛ́ á, *Bulu-abɔpʋ tsɔtsɔɔtsɔ bɛba bɛtsıá Bulu-
ɔbɔpʋ amʋtɔ, bʋdɛ Bulu kanfʋ́ bɛɛ,
14 “Mlıha apʋ numnyam ha Buluá ɔbʋ ɔsʋ́sʋ́ʋ́sʋ́!
lwı ilwii ahá ání Bulu ansí tegyi amʋ́ ıwı
ɔsʋlʋ́sʋ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Maria lɛ́kɪklíɪ Yesu wá tatidatɔ, pú mʊ tswɪ mbwɪ atogyihɛ dákatɔ. (Luka 2:7)

15 Bréá Bulu-abɔpʊ amʊ beyinkí yɔ́ ɔsúsú á, akúfa akpapú
ámʊ bɛbláa aba bɛɛ, “Mlɪha ayɔ Betlehem, ayɛkɪ ɪtɔ́ ánfɪ
ɪlaba, Bulu lalɛ́ súná anɪ ánfɪ.”
16 Ínɪ sʊ bɔwa ɔsa yɔ́. Lɛ́lɛ́ á, bowun Maria mʊa Yosef
pú kebi bɔbwɛ amʊ, ɔda mbwɪ atogyihɛ dákatɔ. 17 Bréá
bowun kebi ámʊ a, bɛlɛ mʊ ɪwɪ asún ámʊ́ʊ́ bonu ámʊ
blí. 18 Akúfa akpapú asún ánfɪ lɔ́wa ahá ání bonu mú fɛ́ɛ́
wánwan. 19 Támɛ Maria mʊ́ lɛ́kɪtá asún ámʊ fɛ́ɛ́ wá nwuntɔ,
tsíá gywɪín mʊ́ ɪwɪ. 20 Bréá akúfa akpapú ámʊ beyinkí bɔyɔ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

á, bʊna bʊdɛ Bulu adábi da, kánfʊ́ mʊ, asʊ́n ámʊ́ʊ́ bonu pʊ́ ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ bayówun fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lɛ́bláa amʊ́ ámʊ sʊ.

Yesu ɩdá Dɪnká

21 Kebi ámʊ obuto ɔlɛkɛ́ á, bɛtɪn mʊ *keté, dínká mʊ dá Yesu. ɩdá ánfɪ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lɛ́ha mʊ asa mʊ yin lénya mʊ ɔmɛ́ ní.

Luk

Yesu Pʊya Bulu Ɔtswɛ́kpa

22 Brɛ́á mʊ akwɪípʊ́ bɔ́gyʊráa ɪwɪ Mose Mbla ɔnɔ́ lɔfʊn a, bɔpʊ mʊ dʊ́ yɔ́ Yerusalem, pʊ́ mʊ yɔ́pʊ wá Bulu ɪbɪtɔ. 23 (Tsʊ́fɛ́ bɔwanlín wá Mose Mbla ámʊtɔ bɛɛ, “Ilehián ání Israelfɔ bɔ́pʊ amʊ́ bití okugyíɔkʊ há Bulu.”) 24 Mʊ́ sʊ bɔyɔ́bɔ afɔdɪɛ ámʊ Mbla ámʊ ɔnɔ́. Abrɔ́dʊma anyɔ ntɛ́ɛ aklobi anyɔ bɔpʊbɔ́ alɪ afɔdɪɛ ánfɪ há Bulu.

25 Alɪ brɛ́ ámʊtɔ á, oyin dɛhɛn ɔkʊ bʊ Yerusalem, bʊtɛtí mʊ Simeon. Yilé ɔbwɛpʊ́ ógyi, otenyá Bulu ifʊ́. *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ bʊ mʊsʊ, otsie ogyo brɛ́á Bulu ɔbɔ́pʊ Ɔlɛpʊ́ ba mʊ ahá Israelfɔ. 26 Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ lɛ́lɛ súná mʊ ání omóowu, yɔ́fʊn brɛ́á alawun Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) asa. 27 Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ lɛ́ha Simeon lɔ́yɔ *Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʊ́. Alɪ brɛ́ ámʊtɔ á, Yesu akwɪípʊ́ baba mʊ amándíɛ́ ánfɪ ɔbwɛkpá fɛ́ alɪá Mose Mbla ámʊ lɛblí. 28 Ɩnʊ Simeon lɔ́hɔ kebi bɔbwɛ amʊ, ɔlɛkanfʊ́ Bulu ɔbɛ́ɛ,

29 “Mí Wíé! Asʊ́n ámʊ́ʊ́ fɛblí tswɪ amʊ ɩlaba mʊ́tɔ́.
Séi mʊ́ á, mí fʊ́ osʊ́mbi anfɪ nétalí wʊ́ iwilwiitɔ
ngya.
30 Tsʊ́fɛ́ mí onutó napʊ́ mí ansíbi wun Ɔlɛpʊ́ ámʊ.
31 Fʊ́ onutó falá mʊ bwɛ́ ahá fɛ́ɛ́ ansítɔ́.
32 Wankɪ ogyi, ɔbɛ́lɛ fʊ́ súná ahá ání bʊmegyí
Israelfɔ,
pʊ́ numnyam ba fʊ́ ahá Israelfɔ.”

33 Asʊ́n ánfɪ Simeon lɛ́blí tsʊ́ kebi bɔbwɛ anfɪ ɪwɪ lɛha ɔnɔ́ lobwie mʊ akwɪípʊ́. 34 Simeon lóyulá amʊ́, ɔlɛbláa obí mʊ yin Maria ɔbɛ́ɛ, “Ɩna kebi ánfɪ sʊ Israelfɔ ɔfan bédɪda,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔfan ɛ́ bɛ́lıí. Osúna ogyi tsú Bulusʊ, ahá bɔ́kʊsʊ́ líí mʊsʊ.
35 Ínı sʊ Bulu ɔbɛ́ha ahá tsɔtsɔɔtsɔ klʊnsʊ asʊ́n bɛ́lın ɔwan.
Fʊ́ ɛ́ á, awırɛhɔ bɛ́hıɛ kítá fʊ́ klʊn. Ɩbɔ́hɔ fʊ ɔsın fɛ́ ɔdayí
ıya anyɔ bakpíé yi fʊ."

36 Ɔtsı dɛhɛn ɔkʊá ogyi *Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ɛ́ bʊ ınʊ. Mʊ
dá gyí Hana. Mʊ sı gyí Fanuel, otsú Asa abusuantɔ. Ɔtsı
dɛhɛn anfı mʊa mʊ kulu betsiá aba nfinsienɔ́, mʊ kulu
lówu. 37 Olosu ısʊra alıı bɔfʊn brɛ́á ɔlɔhɔ nfí adukwe-na
(84). Ɔlɔpʊ Bulu ɔtswɛ́kpa wunsınésʊ́ ınʊ mlí mʊ ɔdıkpa,
ɔdɛ Bulu súm, *klí ɔnɔ́, bɔ́ mpáı ɔpa múa onyé. 38 Mʊ ɛ́
ɔlɛdalı ba bɛkanfʊ́ Bulu, blí kebi bɔbwɛ amʊ ıwı asʊ́n súná
ahá ámʊ́ʊ́ bʊdɛ Yerusalemfɔ ıwıgyí ɔkpa kíı amʊ.

Yesu Yinkía Ya Nasaret Wúlutɔ

39 Brɛ́á Yesu akwıípʊ́ bɔbwɛ amándíɛ́ ámʊ tá Bulu mbla
ámʊ ɔnɔ́ á, beyinkí kplí yɔ́ amʊ́ wúlutɔ Nasaret, Galilea
ɔsʊlʊ́sʊ. 40 Kebi ámʊ lɛ́dan, nyá ɔwʊnlín, nyá nyánsa, Bulu
ɛ́ lóyulá mʊ.

Yesu Bʊ Bulu Ɔtswɛ́kpa

41 Yesu akwıípʊ́ bʊtetsíá yɔ́ Yerusalem yégyi Israelfɔsʊ
*Katsʊn Nkɛ ofífígyíofí. 42 Brɛ́á Yesu lɔ́hɔ nfí dúanyɔ á, mʊa
amʊ́nyɔ bɔyɔ nkɛ ámʊ ogyíkpá fɛ́ alıá bʊtɔyɔ́ yáí. 43 Brɛ́á
begyi nkɛ ámʊ tá beyinkí á, Yesu akwıípʊ́ bʊmɛbı ání alasin
ınʊ. 44 Bʊkı bɛɛ mʊa mʊ abanyɔ ná. Mʊ́ sʊ bɛnatí ɛkɛwʊ́lɛ
owítɔ́ asa bɔwa mʊ dunká apíó abatɔ bı. 45 Brɛ́á bodunká mʊ
kásían á, beyinkí yɔ́ Yerusalem, yódunká mʊ. 46 Ɛkɛ sáási a,
boyówotií mʊsʊ Bulu ɔtswɛ́kpa wunsınésʊ́ ınʊ. Otsie Mose
*mbla asunápʊ́ wá, ɔdɛ asʊ yáa amʊ́ asʊ́ntɔ́, ɔdɛ amʊ́ asʊ́n
fıté. 47 Ɔnɔ́ lobwie ahá ání bʊbʊ ınʊ fɛ́ɛ́, tsú alıá ɔdɛ asʊ́n
ámʊ ası nu pʊ́ alıá ɔdɛ mʊ́ ɔnɔ́ lɛ. 48 Ɔnɔ́ lobwie mʊ akwıípʊ́
brɛ́á bowun mʊ. Mʊ yin lɛ́fıté mʊ ɔbɛ́ɛ, "Mí bí, ntogyi sʊ
fabwɛ́ anı alı? Mía fʊ́ sínyɔ ansí lapɛ́ anıdɛ́ fʊ́ dunká."

49 Inʊ Yesu lɛ́fıté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ntogyi sʊ mlıdɛ́ mí dunká?
Ilehián ání mlɛ́bı ání mí Sí wóyítɔ́ nétsiá." 50 Támɛ mʊ
akwıípʊ́ bʊmonu asʊ́n ání ɔdɛ amʊ́ bláa ası.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

51 Mʊa amúnyɔ beyinkí yɔ́ Nasaret, ɔlɛba ɪwɪasɪ há amʊ́.
Maria lɛ́kɪtá asʊ́n ámʊ fɛ́ɛ́ wá kpawunutɔ, tsíá gywɪín
mʊ́ ɪwɪ. 52 Yesu lɛ́dan, wa ɔwʊnlín, nyá nyánsa, Bulu mʊ́a
anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́ ansí legyi mʊ ɪwɪ.

Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane Bulu Asʊ́n Ɔkanda

(Mateo 3:1-12; Marko 1:1-8; Yohane 1:19-28)

Luk

3 1-2 Roma owíe dɛhɛn Tiberio iwíegyí ofí dúanusɪtɔ á, Bulu
lɛ́bláa mʊ igyí ɔhapʊ́ Sakaria mʊ bi Yohane *dimbísʊ́ ɔbɛ́ɛ,
ɔdáa mʊ asʊ́n ɔkan. (Alɪ brɛ́ ámʊtɔ á, Pontio Pilato dɛ́ Yudea
ɔmásʊ́ gyí. *Herode dɛ́ Galilea ɔmásʊ́ gyí. Herode mʊ dɛhɛn
Filipo ɛ́ dɛ́ Iturea pʊ́ Trakoniti ɔmásʊ́ gyí, Lisania ɛ́ dɛ́ Abilene
ɔmásʊ́ gyí. Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn ání bʊbʊ ɪnʊ alɪ brɛ́ ámʊtɔ
ɛ́ gyí Hana mʊa Kaiafa.) 3 Mʊ́ sʊ Yohane léki Yordan bʊnkpa
ɔnɔ́, ɔdɛ ɔkan da blí ɔbɛ́ɛ, "Mlɪdamli klʊntɔ, amlɪsi lakpan bwɛ.
Bulu osikie mlɪ, ambɔ mlɪ *asú."

4 *Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ *Yesaia lɔ́wanlín Yohane ɪwɪ
asʊ́n wá mʊ ɔwʊlʊ́tɔ́ ɔbɛ́ɛ,
"Ɔkʊ dɛ́kplʊn dimbísʊ́ ɔbɛ́ɛ,
'Mlɪla anɪ Wíe ɔkpa.
Mlɪtswii ɪkpa ha mʊ!
5 Mlɪtin bʊnkpa kugyíkʊ,
amlɪbwiebwie abʊ mʊ́a nkúku fɛ́ɛ́.
Mlɪtswíi ɪkpa,
amlɪla mʊ́sʊ́ wankláán.
6 Ahá fɛ́ɛ́ bówun Bulu nkpahɔ́ɔ.' "

7 Ɔdɔm bɛba Yohane wá bɛɛ, ɔbɔ́ amʊ́ asú. Ɔlɛfɪtɛ́ amʊ
ɔbɛ́ɛ, "Abɛ abí-aná, ntɔ gyá mlɪ, mlɪsrí Bulu ɪsʊbɪtí ámʊ́ʊ́ ɪbá
ámʊ? 8 Mʊ́mʊ́ mlɪswie abí oduá ibósuná ání lɛ́lɛ́ mlɪladámlí
klʊntɔ. Mlɪmákɪ mlɪaa, mlɪ náin gyí *Abraham. Ndɛ mlɪ
bláa mbɛ́ɛ, Bulu ɔbɛ́talí há abwi ánfɪ ɪbɛ́damlí Abraham
abí-aná. 9 Séi á, Bulu lapʊ́ ɛfɛ́ yi nyí-atsitsitɔ. Oyígyíoyí ání
imoswie abi wankláán á, bókun mʊ́ dá, wá mʊ́ fɛ́ɛ́ ogyá."

10 Ɔdɔm amʊ bɛfɪtɛ́ Yohane bɛɛ, "Ntɔ mɛɛ abwɛ́ɛ?"

11 Yohane lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Fʊ́á fʊbʊ atadɪɛ anyɔ á, pʊ
kʊlɛ ha ɔhá ání ɔma kʊkʊ. Fʊ́á fʊbʊ atogyihɛ ɛ́ bwɛ mʊ́ alɪ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 *Lampóo ahɔ́pʋ akʋ é bɛba asú ɔbɔkpá. Bɛfɪté Yohane
bɛɛ, “Osunápú, ntɔ ilehián ání abɔ́bwɛ?”
13 Yohane lébláa amú ɔbéɛ, “Mlɪmátswɪ dɪnká ahá. Mlɪhɔ
tɔ́á bɛɛ mlɪhɔ́ɔ.”
14 Ɩsá akɔpú akʋ é bɛfɪté Yohane bɛɛ, “Anɪ é mé, ntɔ
abwéɛ?”
Yohane lébláa amú ɔbéɛ, “Mlɪmápʋ ɔwʋnlín swíí ɔhaa
kɔ́ba, ntéɛ wá afunu dínká ɔhaasʋ. Mlɪ akatua igyí mlɪ ansí.”
15 Ɩ́nɪá amú ansí dɪn Kristo amʋsʋ, bʋdɛ mʋ ɔkpa kíɪ sʋ á,
ɪmɔwánkí amú ní Yohane gyí Kristo amʋ. 16 Mú sʋ Yohane
lébláa amú ɔbéɛ, “Ɔkʋá ɔdʋn mɪ bʋ ɔma ɔbá. Mmɔfʋn ání
nésankí mʋ ntʋkʋta ɔfé kúráá. Mí mú á, ntsu ndɛpʋbɔ́ mlɪ
asú. Mʋ ɔbɔ́pʋ *Ɔŋɛ Wankíhé pú ogyá bɔ́ mlɪ asú ní. 17 Ɔdɛ
mʋ ɪlín, ɔbɔ́pʋfúní ntétɛ lé ayó ámʋtɔ. Ɔbékpa ayó ámʋ
wá mʋ odudutɔ. Támɛ ɔbéfɛí ofuníkpá ɪnʋ wankláán, kpá
ntétɛ amʋ wá ogyá ání ɪtamadunto.” 18 Yohane léda asʋn
wankláán ámʋ ɔkan, bláa ahá ámʋ asʋ́n tsɔtsɔɔtsɔ ɔbéɛ,
bʋdámli klʋntɔ.
19 Ɩsʋ ogyípú *Herode laswɪí mʋ dɛhɛn Filipo mʋ ka
Herodia tsía, trá bwɛ lalahɛ tsɔtsɔɔtsɔ tsía mútɔ́. Mʋ́ sʋ
Yohane lékiná há mʋ. 20 Mʋá ɪdʋn kʋ́ráá gyí, Herode léha
bɛkɪtá Yohane wá obu.

Yesu Asúbɔ

(Mateo 3:13-17; Marko 1:9-11)

21 Bréá Yohane dé ahá ámʋ asú bɔ á, Yesu é léba, Yohane
lɔ́bɔ mʋ asú. Bréá Yesu dé mpáɪ bɔ á, nwʋlʋ́táa lefinkí,
22 Ɔŋɛ Wankíhé lédamlí fé abrɔ́dʋma, kplí bogyonká mʋsʋ.
Ɔmɛ kʋ lotsu ɔsʋ́sʋ́ ɔbéɛ, “Fʋ́gyí mí bíá ntɔdwé, mɪ ansí tɛhíé
gyi fʋ́ ɪwɪ ní.”

Yesu Anáin Ɩlíntɔ

(Mateo 1:1-17)

23 Bréá Yesu lɔ́hɔ fé nfí adʋasa á, olefi Bulu asʋ́n ɔkanda
asɪ. Ahá mʋ́ bʋyin ání *Yosef mʋ bi ní. Yosef mʋ sɪ gyí Eli.
24 Eli mʋ sɪ gyí Martat. Martat mʋ sɪ gyí Lewi. Lewi mʋ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sɪ gyí Melki. Melki mʊ sɪ gyí Yanai. Yanai mʊ sɪ gyí Yosef.
25 Yosef mʊ sɪ gyí Martatia. Martatia mʊ sɪ gyí Amos. Amos
mʊ sɪ gyí Nahum. Nahum mʊ sɪ gyí Hesli. Hesli mʊ sɪ gyí
Nagai. 26 Nagai mʊ sɪ gyí Mahat. Mahat mʊ sɪ gyí Martatia.
Martatia mʊ sɪ gyí Semein. Semein mʊ sɪ gyí Yosek. Yosek
mʊ sɪ gyí Yoda. 27 Yoda mʊ sɪ gyí Yohanan. Yohanan mʊ
sɪ gyí Resa. Resa mʊ sɪ gyí Serubabel. Serubabel mʊ sɪ gyí
Sealtiel. Sealtiel mʊ sɪ gyí Neri. 28 Neri mʊ sɪ gyí Melki.
Melki mʊ sɪ gyí Adi. Adi mʊ sɪ gyí Kosam. Kosam mʊ
sɪ gyí Elmadam. Elmadam mʊ sɪ gyí Er. 29 Er mʊ sɪ gyí
Yosua. Yosua mʊ sɪ gyí Elieser. Elieser mʊ sɪ gyí Yorim.
Yorim mʊ sɪ gyí Martat. Martat mʊ sɪ gyí Lewi. 30 Lewi
mʊ sɪ gyí Simeon. Simeon mʊ sɪ gyí Yuda. Yuda mʊ sɪ gyí
Yosef. Yosef mʊ sɪ gyí Yonam. Yonam mʊ sɪ gyí Eliakim.
31 Eliakim mʊ sɪ gyí Melea. Melea mʊ sɪ gyí Mena. Mena
mʊ sɪ gyí Martata. Martata mʊ sɪ gyí Natan. Natan mʊ sɪ
gyí Owíe *Dawid. 32 Owíe Dawid mʊ sɪ gyí Yisai. Yisai mʊ
sɪ gyí Obed. Obed mʊ sɪ gyí Boas. Boas mʊ sɪ gyí Salmon.
Salmon mʊ sɪ gyí Nahson. 33 Nahson mʊ sɪ gyí Aminadab.
Aminadab mʊ sɪ gyí Admin. Admin mʊ sɪ gyí Arni. Arni
mʊ sɪ gyí Hesron. Hesron mʊ sɪ gyí Peres. Peres mʊ sɪ gyí
Yuda. 34 Yuda mʊ sɪ gyí Yakob. Yakob mʊ sɪ gyí Isak. Isak
mʊ sɪ gyí Abraham. Abraham mʊ sɪ gyí Tera. Tera mʊ sɪ
gyí Nahor. 35 Nahor mʊ sɪ gyí Serug. Serug mʊ sɪ gyí Reu.
Reu mʊ sɪ gyí Peleg. Peleg mʊ sɪ gyí Eber. Eber mʊ sɪ gyí
Sala. 36 Sala mʊ sɪ gyí Kainan. Kainan mʊ sɪ gyí Arfaksad.
Arfaksad mʊ sɪ gyí Sem. Sem mʊ sɪ gyí *Noa, Noa ɛ́ mʊ sɪ
gyí Lamek. 37 Lamek mʊ sɪ gyí Metusela. Metusela mʊ sɪ
gyí Enok. Enok mʊ sɪ gyí Yared. Yared mʊ sɪ gyí Mehalaleel.
Mehalaleel mʊ sɪ gyí Kenan. 38 Kenan mʊ sɪ gyí Enos. Enos
mʊ sɪ gyí Set. Set mʊ sɪ gyí *Adam. Adam ɛ́ mʊ sɪ gyí Bulu.

Yesu lsɔ́kɪ

(Mateo 4:1-11; Marko 1:12-13)

4 1 Brɛ́á Yesu léyinkí tsú Yordan ntsu ɔnɔ́ á, Ɔŋɛ Wankíhɛ́
lɔbʊlá mʊtɔ, ɪlɛkpa mʊ ya *dimbísʊ́. 2 Brɛ́á ɔbʊ ɪnʊ á,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔbʊnsám létsiá bɔsɔ mʊ kɪ nkɛ adʊana kɛ́kɛ́. Yesu mégyíi
tɔtɔ nkɛ ámʊtɔ fɛ́ɛ́. Mú sʊ brɛ́á nkɛ ámʊ ɪlɔmɔ ɔnɔ́ á, akún
híɛ́ dɛ mʊ.
3 Ɪnʊ Ɔbʊnsám lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ní Bulu mʊ Bi fʊgyi á,
múmú ha ibwi ánfɪ ɪdamli bodobodo."
4 Yesu lɛ́lɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ
bɛɛ, 'Megyí atogyihɛ wʊlɛ nyankpʊsa ogyíi tsia nkpa.' "
5 Ɔbʊnsám lɔ́pʊ mʊ ya ɪbʊ fʊ́áhɛ́ kʊsʊ. Olosuná mʊ ɔyítɔ́ iwíe
ogyíkpá fɛ́ɛ́ ɔtsáwʊlɛ pɛ́. 6 Múú ɔlɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Nɔ́pʊ ɔmá ánfɪ
fɛ́ɛ́ túmi pú amú numnyam há fú, tsúfɛ́ mí ɪbɪtɔ bapúwá. Ɔhá ání
ndeklé a, mʊ nɔ́pʊhá. 7 Mú sʊ ní fosúm mí á, nɔ́pʊ mú fɛ́ɛ́ há fú."
8 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ bɛɛ,
'Da akpawunu ha fú Wíe Bulu. Mʊ nkʊlɛ fʊ súm.' "
9 Ɔbʊnsám lɛ́kpa mʊ ya Yerusalem, ɔlɔpʊ mʊ yɛ́lɪí *Bulu
ɔtswɛ́kpa obu ámʊ ɔtántra. Ɪnʊ ɔlɛbláa Yesu ɔbɛ́ɛ, "Ní Bulu
mʊ Bi fʊ́gyi lɛ́lɛ́ á, tu kpayi. 10 Tsúfɛ́ bɔwanlín wá Bulu asún
ámʊtɔ bɛɛ, 'Bulu ɔbɛ́ha mʊ abɔpʊ bɛ́kɪ fʊsʊ. 11 Bɛ́kpatá fú
ɪbɪtɔ, ménɪ fú yabi mɛ́ɛda ibwi kʊkʊsʊ.' "
12 Yesu lɛ́lɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Bɛtrá wanlín bɛɛ, 'Mákapú fú
Wíe Bulu kɪ.' "
13 Brɛ́á Ɔbʊnsám lɔ́mɔ ɪsɔ́kɪ anfɪ fɛ́ɛ́ ɔnɔ́ á, ɔlɔkʊ nátí sí
mʊ asa.

Yesu Gyumagyihɛ Asɪtsuá Galilea Ɔmátɔ́
(Mateo 4:12-17; Marko 1:14-15)

14 Ɔŋɛ Wankíhɛ́ túmi lɛkpa Yesu, oleyinkí yɔ́ Galilea
ɔmátɔ́. Mʊ ɪwɪ asún lɛklɛí wa ɔmá ámʊ fɛ́ɛ́tɔ́. 15 Oletsiá súná
atɔ́ Yudafɔ *ofíakpa, ahá ámʊ fɛ́ɛ́ bɛkanfú mʊ.

Bʊmɔhɔ Yesu Mʊ Wúlutɔ
(Mateo 13:53-58; Marko 6:1-6)

16 Ɪnʊ Yesu léyinkí bá Nasaret, ɔtínɛ́á oletsiá dan. Fɛ́ alɪá
otetsíá bwɛ́ á, ɔlɔyɔ Yudafɔ ofíakpa *ɔkpúnú ɔdaké. Brɛ́á
ɔlɔkʊsʊ́ yɛ́lɪí amú ansítɔ́ ɔbɛ́kla Bulu asún á, 17 botsu Bulu
ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípú *Yesaia ɔwʊlʊ́ há mʊ. Ɔlɛsankí mú á, olowun
ɔtɪnɛkʊá bɔwanlín wá bɛɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 “Anı Wíe Bulu ladá mí ofúli.
Ĺnı sʊ mʊ Ɔŋɛ́ bʊ mısʊ.
Alalé mí ɔbɛ́ɛ, ndáa *asʊn wanklɛ́ɛ́n ámʊ ɔkan
suna ahá ání bʊma tɔtɔ.
Ɔbɛ́ɛ, mbɛ́bláa nkpábi mbɛ́ɛ, masí amʊ́ ıwı há
amʊ́.
Mí ambla ansibi abwiepʊ́ mbɛ́ɛ, mabwíí amʊ́ ansíbi.
Ɔbɛ́ɛ mbɛ́bláa ahá ání bʊdɛ amʊ́ ipiantɔ wa ɛ́
mbɛ́ɛ, malé amʊ́ ipiantɔ.
19 Fówun mí amblı mbɛ́ɛ,
anı Wíe ahá nwewúunbı lafʊn.”

20 Lnʊ olokuntá ɔwʊlʊ́ ámʊ, yínkía ha músʊ́ ɔkípʊ, ɔlɔwɔí tíá ası. Ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ofíakpa ınʊ ámʊ fɛ́ɛ́ besi bʊdɛ mʊ kíı díín. 21 Lnʊ Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ndɛ, Bulu asʊn wanlínhɛ́ anfı laba mʊ́tɔ́. Mʊ́ mlılanʊ́ á.”

22 Ahá ámʊ fɛ́ɛ́ bonu asʊn wanklɛ́ɛ́n ámʊ́ʊ́ ılɛdalı mʊ ɔnɔ́ ámʊ. Ɔnɔ́ lobwie amʊ́, bɛfıtɛ́ bɛɛ, “Megyí *Yosef mʊ bi ámʊ nı?”

23 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Nyin ání mlɛ́ha mí yébi anfı mlıaa, ‘Llɔ ɔtsapʊ́, tsa fʊ́ ıwı!’ Mlɛ́labláa mı mlıaa, ‘Bwɛ atɔ́ ámʊ́ʊ́ anılanʊ́ ání fʊ́dɛbwɛ Kapernaum amʊ fʊ́ wʊ́lutɔ nfı ɛ́.’ ” 24 Lnʊ oleyinkí bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa. Bʊtamahɔ Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ɔkʊkʊ asʊ́n mʊ wʊ́lutɔ.

25 “Mlınu, Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ *Elia bísʊ́ á, nyankpʊ mótswíe nfinsa mʊ́a ıfʊn kɛ́kɛ́. Akʊ́n lɛhıɛ ba Israel ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́. Lbʊ mʊ́tɔ́ ání asʊrapʊ tsɔtsɔɔtsɔ betsiá Israel ɔmátɔ́ alı bré ámʊtɔ, 26 táme Bulu mɛ́ha Elia ɔyɔ amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ wá. Ɔsʊrapʊ ɔkʊá ɔbʊ Sarefat wʊ́lutɔ, Sidon ɔmátɔ́ nkʊlɛ wá ɔlɛha mʊ ɔlɔyɔ. 27 *Llɔ pɛpɛ alɔpʊ́ tsɔtsɔɔtsɔ ɛ́ betsiá Israel ɔmátɔ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ Elisa bísʊ́. Táme ɔmɛha ɔkʊkʊ ıwı mɛplí, dʊn Naaman ání otsʊ́ Siria nkʊlɛ.”

28 Ɔblɔ́ lɛhıɛ kítá ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ofíakpa ınʊ ámʊ, bréá bonu Yesu asʊn blíhɛ́ anfı. 29 Bɔkʊsʊ́ gya mʊ dálı amʊ́ wʊ́lutɔ. Wʊ́lu amʊ ıdın bʊsʊ. Begya mʊ alıı yówie wʊ́lu amʊ ɔnɔ́, bɛɛ abʊwuta mʊ wa tsonkolitɔ. 30 Yesu lɛ́natí tsʊn amʊ́tɔ́ yɔ́ ɔtínɛ́á ɔyɔ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Ɔŋɛ Laláhɛ Gyáa
(Marko 1:21-28)

31 Ɩnʊ Yesu lɛ́kplí yɔ́ Kapernaum, Galilea wúlu kʊtɔ.
Olosuná amʊ́ atɔ́ amʊ́ ofíakpa ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké. 32 Mʊ
atosunáhé lobwie amʊ́ ɔnɔ́, tsúfé olosuná amʊ́ atɔ́ túmisʊ.
33 Oyin ɔkʊ bʊ ofíakpa ɪnʊ, ɔŋɛ laláhɛ bʊ mʊsʊ. Ɔlɔkplʊ́n
blí ɔbɛ́ɛ, 34 "Kɪ mɪ! Yesu Nasaretyin, amansʊ bʊ anɪa fʊnyɔ
nsɪné? Ntɛ́ɛ anɪ ɔhɪkpá fɛbá lóó? Nyin ɔhá oduá fʊ́gyi. Fʊ́gyí
Bulu Ɔha Wankíhé amʊ nɪ!"
35 Yesu lɔ́kplʊn wa ɔŋɛ́ ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Kpa ɔnɔ́ bun, afʊdalɪ
mʊtɔ." Ɩnʊ *ɔŋɛ laláhɛ amʊ lɛ́fɪn oyin ámʊ dá ahá ámʊtɔ
ɪnʊ, dálɪ mʊtɔ. Tɔtɔ mɔbwɛ mʊ.
36 Ɔnɔ́ lobwie amʊ́ fɛ́ɛ, bɛfɪté aba bɛɛ, "Amansʊ nɪ? Oyin
ánfɪ bʊ túmi, ɔdɛkplʊ́n wa ɔŋɛ laláhɛ, ɪdɛ mʊ bu, dálɪ
ahátɔ?" 37 Mʊ ɪwɪ asʊ́n lɛklɛí wá ɔmá ámʊ fɛ́ɛtɔ́.

Alɔpʊ Tsɔtsɔɔtsɔ Tsa
(Mateo 8:14-17; Marko 1:29-34)

38 Yesu lɛ́dalɪ Yudafɔ ofíakpa ɪnʊ yɔ́ Simon wóyítɔ́. Ɔlɔyɔ
á, owísó lakítá Simon mʊ sia tsíhé, ɔda kínkíínkín. Bɛbláa
Yesu bɛɛ, ogyíi mʊ bʊalɛ. 39 Yesu lɔ́kpʊkpé tʊ́ ɔtsɪ ámʊ,
ɔlɔkplʊ́n wa owísó ámʊ ɔbɛ́ɛ, ɪkʊ́sʊ mʊsʊ. Ɩnʊnʊ ɪlɔkʊsʊ́
mʊsʊ, ɔtsɪ ámʊ lɔ́kʊsʊ́ bwé amʊ́ afɔ́ɔtɔ.
40 Bréá owí dɛta á, ahá bɔsʊrá amʊ́ ahá ání bʊdɛ ɪlɔ ɔtsan-
ɔtsan lɔ ba, Yesu lɔ́pʊ ɪbɪ dínká amʊ́sʊ́ tsá amʊ́tɔ́ okugyíɔkʊ
ɪlɔ. 41 Ɔŋɛ laláhɛ bʊ amʊ́tɔ́ akʊtɔ. Yesu lɔ́kplʊn wa ɔŋɛ laláhɛ
amʊ. Bɛdalɪ, bʊdɛ okitikíti bɛɛ, "Fʊ́gyí Bulu mʊ Bi ámʊ nɪ."
Táme Yesu lɔ́wa mbla wá ɔŋɛ laláhɛ amʊ ání bʊmátɔí,
tsúfé bʊyin ání mʊgyí *Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ
ofúli amʊ) nɪ.

Bulu Asʊ́n Ɔkanda Yudafɔ Ofíakpa
(Marko 1:35-39)

42 Mʊ́ ɔyɪ kɛhɛ bakɛ a, Yesu lɛ́dalɪ wúlu amʊtɔ yɔ́ ɪtsɛ́tɔ́
ɔtɪnɛkʊ. Ahá bodunká mʊ alɪɪ yɔ́tʊ mʊ, bokokóli mʊ bɛɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔmánatí sí amʊ́. 43Támɛ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ilehián ání nɛ́da
*Bulu iwíegyí ɪwɪ *asʊn wankláán ámʊ ɔkan awúlu atráhɛ
amʊ ésʊ́. Tsúfɛ́ mʊ́ ɔbwɛkpá Bulu lɔ́wa mí ní.”
44Ĺnɪ sʊ oleki Yudea ɔmátɔ́ fɛ́ɛ, dá Bulu asʊn wankláán
amʊ ɔkan amʊ́ ofíakpa.

Yesu Akasípʊ́ Gyankpapʊ Tɪ

(Mateo 4:18-22; Marko 1:16-20)

5 1Ɛkɛ ɔkʊ Yesu líí Genesaret paatɪ[b] ɔnɔ́, ahá tsɔtsɔɔtsɔ
bɛba boputá mʊ ání bónu Bulu asʊ́n. 2Olowun nklʊn
anyɔ paatɪ ámʊ ɔnɔ́. Aye alɛpʊ́ ámʊ bakplí yɔ́ bʊdɛ amʊ́
asawutɔ da. 3Yesu lɔ́dʊ wíé kʊlɛá igyi Simon klɛ́tɔ. Mʊ́ʊ́
ɔlɛbláa Simon ɔbɛ́ɛ, osún mʊ́ kpalobí dɪnka ntsusʊ. Ɪnʊ
oletsiá mʊ́tɔ́ súná ahá ámʊ atɔ́.
4Brɛ́á ɔlɔtɔí tá á, ɔlɛbláa Simon ɔbɛ́ɛ, “Mlɪpla ɔklʊn amʊ
ya okluklúkpá, amlɪyɔtswɪ asawu lɛ aye.”

Aye alɛpʊ́ ámʊ bʊdɛ amʊ́ asawutɔ da. (Luka 5:2)

---

[b] **5:1** *Genesaret paatɪ:* Mʊ́ kɛ́n gyí Galilea ɔpʊ nɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Múú Simon lébláa mʊ ɔbéɛ, “Owíé, anılɔ́bwɛ kásían ígye
onyé fɛ́ɛ́, anıméya tɔtɔ. Támɛ ínıá fɛɛ ayɔ́, sʊ nɔ́yɔtswı
asawu amʊ.” 6 Bréá bɔyɔ́tswı asawu amʊ a, bɛlɛ aye
tsɔtsɔɔtsɔ. Mú sʊ asawu amʊ lɔ́wa tıtíı bı. 7 Lnʊ bɔbwɛ ıbı
tí amú agyúmá ayɔbá ámúú bʊbʊ ɔklʊn nyɔɔsıtɔ ámʊ bɛɛ
bʊbétsa amú. Bɛba bɛtsa amú, bɛlɛ aye amʊ búlá nklʊn anyɔ
ámʊ dédéédé, ideklé ımɛ. 8 Bréá Simon Petro lówun mú alı
á, ɔlɛda akpawunu Yesu ayabitɔ, bláa mʊ ɔbéɛ, “Mí Wíé,
mákpʊkpé mantáa mı! Lakpan ɔbwɛpú ngyi.”
9 Tsúfé aye amúú balé ámʊ lɔwa mʊa mʊ aba ámʊ
wánwan. 10 Alı kén ılɔwa Sebedeo abí Yakobo mʊa Yohane,
bʊgyi Simon agyúmá ayɔbá ámʊ é wánwan ní.
Múú Yesu lébláa Simon ɔbéɛ, “Mánya ifú! Tsú ndɛ púya
a, anyánkpúsa félɛ.” 11 Simon mʊa mʊ aba ámʊ benya plá
nklʊn amʊ besi otsubúnɔ alı, besi tógyítɔ́ tswı, kplá buo
Yesu.

Ilɔ Pɛpɛ Ɔlɔpú Ɔkʊ Tsa

(Mateo 8:1-4; Marko 1:40-45)

12 Ɛkɛ ɔkʊ Yesu bʊ wúlu kʊsʊ, *ılɔ pɛpɛ ɔlɔpú ɔkʊ lówun
mʊ. Lnʊ ɔlɛbɛda akpawunu, pú ɔsʊkpı yi ɔsʊlútɔ, kókóli mʊ
ɔbéɛ, “Owíé, ní fótsulá á, fétalí há mí ıwı béplı.”
13 Yesu létınkí ıbı da mʊ, bláa mʊ ɔbéɛ, “Natsúlá, fú ıwı
ıplíı.” Lnʊnʊ ılɔ ámʊ léŋa lɛ mʊ ıwı. 14 Lnʊ Yesu léda mʊ ɔlá
ɔbéɛ, “Mábla ɔhaa. Natı laa afʊpʊ fú ıwı yosuná Bulu igyí
ɔhapú, afʊha mʊ ıwıgyʊrátɔ amúú Mose mbla losuná tsú
ılɔ pɛpɛtsa ıwı ámʊ. Igyi adánsıɛ suna ahá ání fú ıwı laplíı.”
15 Támɛ Yesu ıwı asún létrá klɛí yɔ́ ntíné dínká músú.
Ɔdɔm bɛba mʊ atosunáhé onukpá, ɔtsa amútɔ́ alɔpʊ é ılɔ.
16 Támɛ oletsiá dálı amútɔ́ bré kʊ yɔ́ *dimbísú ɔtınɛkʊ mʊ
nkʊlɛ yɔ́bɔ mpáı.

Tsukʊlɛ Osínpʊ Tsa

(Mateo 9:1-8; Marko 2:1-12)

17 Ɛkɛ ɔkʊ Yesu dé atɔ́ suná. *Farisifɔ, Mose *mbla asunápú
akʊá botsú Galilea pú Yudea ɔmátɔ́ pú Yerusalem bɛba

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

betsiá asɪ ɪnʊ. Bulu túmi bʊ Yesutɔ há ɪlɔtsa. 18 Ɩnʊ á, ayin
akʊ bɔsʊrá tsukʊlɛ osínpʊ akpasʊ ba. Bekleá bɔ́pʊ mʊ wíé
wóyítɔ́, pú mʊ tswɪ Yesu ansítɔ́. 19 Ɔdɔm amʊ sʊ bʊmenya
ɔkpa. Ɩ́nɪ sʊ bɔyɔ́dʊ obu ámʊ awunso, dá mú ɔtɪnɛkʊ tíí,
bɛkplía akpa amʊ tswɪ ahá ámʊtɔ Yesu ansítɔ́ ɪnʊ. 20 Bréá
Yesu lówun ání bahɔ mʊ gyi a, ɔlɛbláa tsukʊlɛ osínpʊ amʊ
ɔbɛ́ɛ, "Opíó, nasí fú lakpan kíé fú."

21 Mose mbla asunápú pú Farisifɔ ámʊ bɛblí wá nwuntɔ
bɛɛ, "Ma gyí oyin ánfɪ ɔdɛ abususʊ blí ánfɪ? Ma ɔbétalí sí
lakpan kíé ahá dʊn Bulu nkʊlɛ?"

22 Yesu lébɪ amú agywɪɪn. Mú sʊ ɔlɛfɪté amú ɔbɛ́ɛ, "Ntogyi
sú mlɪdé ínɪ odu gywɪín? 23 Mɔmʊ lɔ́pɔn ha blí? 'Nasí fú
lakpan kíé fú.' lóó, ntɛ́ɛ 'Kʊsʊ tsu fú akpa afʊnatɪ?' 24 Támɛ
ndekléá mlɪbíɪ ání mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ mbʊ túmi ɔyí
ánfɪtɔ sí ahá lakpan kíé amú." Ɩnʊ ɔlɛbláa tsukʊlɛ osínpʊ
amʊ ɔbɛ́ɛ, "Ndɛ fú bláa mbɛ́ɛ, kʊsʊ. Tsu fú akpa afʊnatɪ yɔ
wóyí!"

25 Ɩnʊnʊʊnʊ tsukʊlɛ osínpʊ amʊ lɔ́kʊsú líí amú fɛ́ɛ ansítɔ́,
tsú mʊ akpa, ɔlɔpʊ ɔkpa ɔyɔ́ wóyí ɔdɛ Bulu kanfú. 26 Ɔnɔ́
lobwie ahá ámʊ fɛ́ɛ. Ifú lowie amú fɛ́ɛtɔ́, bɛkanfú Bulu bɛɛ,
"Ndɛ anɪlawun ofúla!"

Lewi Tɪ

(Mateo 9:9-13; Marko 2:13-17)

27 Mú ɔma bréá Yesu lédalɪ ɪnʊ á, olowun *lampóo ɔhɔ́pʊ
ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Lewi, tsie mʊ lampóo ɔhɔ́kpa. Yesu lébláa
mʊ ɔbɛ́ɛ, "Bobuo mɪ." 28 Ɩnʊ Lewi lɔ́kʊsú, sí mʊ tógyítɔ́
ɔmagyáa, yóbuo mʊ.

29 Mú ɔma a, Lewi lɔ́tswɪ ɔpʊ́nʊ́ mʊ wóyítɔ́ há Yesu.
Lampóo ahɔ́pʊ tsɔtsɔɔtsɔ pú aha bambá é bɛba atɔ́ ámʊ
ogyíkpá. 30 Farisifɔ pú Mose mbla asunápú ání bʊbʊ Farisifɔ
ámʊtɔ bɛfɪté Yesu *akasípú amʊ bɛɛ, "Ntogyi sú mlɪa lampóo
ahɔ́pʊ pú lakpan abwɛpú mlɪdé ɪbɪ wa gyi atɔ́, mlɪdé ntá nú?"

31 Yesu lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Alɔpʊ léhián ɪlɔ ɔtsapú, megyí
ahá ání ɪwɪ bʊ amú ɔnlɪn. 32 Mmɛba aha wankláán ɔtɪkpá.
Mboún lakpan abwɛpú ɔtɪkpá nɛba, ménɪ bédamlí klʊntɔ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔnɔ́klí lwı Asʊn Fıtéhé
(Mateo 9:14-17; Marko 2:18-22)

33 Aha akʊ bɛbláa Yesu bɛɛ, “Asú Ɔbɔpú Yohane akasípú
bʊtetsíá *klí ɔnɔ́ bɔ́ mpáı. Farisifɔ akasípú é bʊtɔbwɛ́ alı,
táme fó *akasípú mú bʊdegyí, bʊdenúu.”
34 Yesu léfıté amú ɔbɛ́ɛ, “Ɔtsı ɔkpaínpú anyawíe béklí ɔnɔ́
bréá ɔbʊ amú wá? Ɛkɛkɛɛkɛ! 35 Táme ɛkɛ ɔkʊ béba ání békpa
mʊ nátí sí amú. Alı nkɛ ámʊtɔ béklí ɔnɔ́ ní.”
36 Lnʊ ɔlɛha amú yébi ɔbɛ́ɛ, “Ɔhaa tamapú tati pɔpwɛ tan
tati dada. Ní ɔbwɛ́ mú alı á, alayíntá pɔpwɛ amʊ, pɔpwɛ
amʊ pú dada amʊ ansí é ımɛ́ɛkanáa aba. 37 Alı kén bʊtamapú
nta pɔpwɛ wá ɔwʊlú-kpákpá kɛntɛ wuhétɔ́ ní. Nta pɔpwɛ
amʊ ibófu fá kɛntɛ amʊ tsítsá, yíntá kɛntɛ amʊ é. 38 Ínı sʊ
ɔwʊlú-kpákpá kɛntɛ pɔpwɛtɔ bʊ́tɔpú nta pɔpwɛ wá. 39 Ɔhaa
tamafíté nta pɔpwɛsʊ bréá alanu dánhɛ. Tsúfé ɔtɛblí ɔbɛ́ɛ,
‘Ldánhɛ amʊ bʊ alé dʊn.’ ”

Ɔkpʊ́nʊ́ Ɔdaké Mʊ Wie
(Mateo 12:1-8; Marko 2:23-28)

6 1 Yesu mʊa mʊ *akasípú bɔtsʊn ayó ndɔ kʊtɔ *ɔkpʊ́nʊ́
ɔdaké. Mʊ akasípú amʊ bɔprʊ́ʊn atɔ́-abí ámʊ kʊ, bɔpʊsáa
mú wí. 2 *Farisifɔ ámʊ akʊ bɛfıté amú bɛɛ, “Ntogyi sʊ́ mlıdé
tɔ́á anı mbla mɛha ɔkpa ání bʊbwɛ́ɛ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké bwɛ?”
3 Yesu léfıté amú ɔbɛ́ɛ, “Mlımɔ́kʊ́kla nu tɔ́á Owíe *Dawid
lɔ́bwɛ bréá akʊ́n dɛ mʊa mʊ abʊ́opʊ kı? 4 Olebitíwíé Bulu
osúmkpa yótsu bodobodoá bapʊ́há Bulu igyí ba, mʊa mʊ
abʊ́opʊ amʊ begyi. Bulu igyí ahapʊ́ nkʊlɛ bɛlɛ ɔkpa bʊ́tegyi
alı bodobodo amʊ.”
5 Mʊ́ʊ́ Yesu ɔlɔmɔ mʊ asʊ́n ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí, Nyankpʊsa-Mʊ-
Bi ánfı gyí ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké mʊ wie.”

Llɔtsa Ɔkpʊ́nʊ́ Ɔdaké
(Mateo 12:9-14; Marko 3:1-6)

6 Yesu lɔ́yɔ atɔ́ osunákpá Yudafɔ *ofíakpa *ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakɛ́
bámbá. Oyin ɔkʊá mʊ gyɔpı ıbı lawú bʊ ınʊ. 7 Mose *mbla

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asunápú pú Farisifɔ akʋ bɛtɛ Yesu kɪ bɛɛ, ɔbétsa ɪlɔ ɔkpúnú
ɔdaké, méni bénya mʋ ɪwɪ asún, púyénatí mʋsʋ súná
ahandɛ. 8Yesu yin amú nwuntɔ asún. Mú sʋ ɔlɛbláa oyin
ámúú mʋ ɪbɪ kʋlɛ lawú ámʋ ɔbéɛ, "Kʋsʋ bɛlií amú ansítɔ́
nfɪ." Ɪnʋ oyin ámʋ lɔ́kʋsú bɛlií amú ansítɔ́. 9Múú Yesu
lébláa amú ɔbéɛ, "Ndɛ mlɪ fɪté, ntɔ mbla ámʋ léha ɔkpa ání
abwéɛ ɔkpúnú ɔdaké? Yilé lóó, ntéɛ lalahɛ? Ahɔ́ɔ ɔha nkpa
lóó, ntéɛ amɔ́ɔ mʋ?" 10Ɪnʋ ɔlɛdamlí kɪ amú fɛ́ɛ́ fíá. Múú
ɔlɛbláa oyin ámʋ ɔbéɛ, "Tɪnkɪ fú ɪbɪ amʋ." Olenya tínkí ɪbɪ
amʋ alɪ pé, ɔŋé lowie mútɔ́.
11Ɔblɔ́ lɛkɪtá amú, bɛfɪté aba bɛɛ, "Ntɔ kóún abéhɪɛ bwé
Yesu anfɪ?"

Akasípʋ́ Amʋ Adá

(Mateo 10:1-4; Marko 3:13-19)

12Ɛkɛ ɔkʋ Yesu lɔ́dʋ yɔ́ ɪbʋsʋ yɔ́bɔ mpáɪ há Bulu tsú onyé
yéha ɔyɪ kɛhɛ. 13Mú ɔyɪ kɛhɛ a, ɔlɛtɪ mʋ akasípʋ́, ɔlɛlɛ amʋ́tɔ́
dúanyɔ, ɔlɛtɪ amú mʋ *sumbí ayɔpʋ́. 14Amúgyí, Simon ání
ɔlɛdɪnká mʋ Petro mʋa mʋ pio Andrea; Yakobo mʋa Yohane;
Filipo, Bartolomeo, 15Mateo, Toma, Alfeo mʋ bi Yakobo,
Simon ání ogyi ɪwɪsʋtsiá adunkápʋ́ ɔpasuatɔ ɔha; 16Yakobo
ɔkʋ mʋ bi Yuda pú Yuda Iskariot ání ɔlɛbɛlɛ Yesu há.

Yesu Atósuná Mʋ́a Ɪlɔ Tsa

(Mateo 4:23-25)

17Yesu mʋa sumbí ayɔpʋ́ ámʋ bɛkplí tsú ɪbʋ ámʋsʋ
ba ɔsʋlʋ́ʋ tantasʋ. Mʋ abúopʋ tsɔtsɔɔtsɔ pú ɔdɔm
kpɔnkpɔɔnkpɔntɪá botsú Yudea ɔmátɔ́, Yerusalem pú ɔpʋ ɔnɔ́
awúlu Tiro mʋ́a Sidonsʋ bɛba ɪnʋ. 18Bɛba bɛɛ bɛbá bonu mʋ
asʋn blíhé, ɔtsa amú ɪlɔ. Ahá ání *ɔŋɛ laláhɛ dɛ amú háan
é bɛba, olegya ɔŋɛ laláhɛ lé amʋ́tɔ́. 19Amú fɛ́ɛ́ bekleá bɔ́pʋ
ɪbɪ da mʋ, tsúfé ɔŋé dɛdalɪ mʋtɔ, ɔlɛtsa amú fɛ́ɛ́ ɪlɔ.

Oyúla Asún

(Mateo 5:1-12)

20Yesu lótsu ansí kɪ mʋ akasípʋ́, ɔlɛbláa amú ɔbéɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Bulu layúlá mlıá mlımá tɔtɔ,
tsúfé mlıbú mʊ *iwíegyí amʊ nı.
21 Bulu layúlá mlıá akún dɛ mlı séi,
tsúfé mléba begyi mwɛ.
Bulu layúlá mlıá mlıdésú séi,
tsúfé mléba bɔmɔsí.
22 "Bulu layúlá mlıá bʊdɛ mlı lu, bʊdɛ mlı gyáa lɛ amʊ́tɔ́,
síá mlı, tí mlı ıda laláhɛ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı sʊ.
23 Ansí igyí mlı ɛkɛ ámʊ, amlıfuli kpayi ansigyísú, tsúfé
mlı ıkɔká tsɔ ɔsʊ́sʊ́. Alí amʊ́ anáin bɔbwɛ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́
amʊ nı.
24 Táme mlı ání mlılanyá ıwı séi, mlıgyɔwı ní.
Tsúfé mlı ansigyí fɛ́ɛ́ mlılanyá á.
25 Mlı ání mlılamwɛ́ séi, mlıgyɔwı ní.
Tsúfé akún béba bɛkıtá mlı.
Mlı ání mlıdémɔsí séi, mlıgyɔwı ní.
Tsúfé mléba begyi awırehɔ, su.
26 "Mlı ání ahá fɛ́ɛ́ bʊdɛ mlı kanfʊ́, mlıgyɔwı, tsúfé alí mlı
anáin bɛkanfʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ afunupʊ amʊ é ní.

Alupʊ́dwɛ

(Mateo 5:38-48; 7:12a)

27 "Táme ndɛ mlı ání mlónu bláa mbɛ́ɛ, Mlıdwɛ mlı
alupʊ́, amlıbwɛ yilé ha amʊ́. 28 Mlıyula ahá ání bʊtɔlwíí
mlı, amlıbɔ mpáı ha ahá ání bʊtesíá mlı. 29 Ní ɔha ɔdá fʊ́
ısʊtɔ a, damli nyɔɔsı é ha mʊ ɔda. Ní ɔkʊ ɔswíí fʊ́ tati á,
wɔı fʊ́ atadıe é ha mʊ. 30 Ní ɔkʊ ɔkʊ́lí fʊ́ atɔ́ á, ha mʊ. Ní
ɔkʊ é otsú fʊ́ atɔ́ á, máyɔ́hɔ mʊ́. 31 Bwɛ ha ahá alıá fʊdeklé
fɛɛ bʊbwɛ́ɛ ha fʊ.
32 "Ní fʊ́ adwɛpʊ́ nkʊlɛ fʊtɔdwɛ́ á, ıpán mɔmʊ fénya?
Lakpan abwɛpʊ́ kʊ́ráá bʊtɔdwɛ́ amʊ́ adwɛpʊ́. 33 Ní ɔhá ání
ɔtɔbwɛ́ yilé há fʊ́ nkʊlɛ fʊ́tɔbwɛ́ yilé há á, ntogyi sʊ́ Bulu ɔdáa
fʊ́ ıpán? Lakpan abwɛpʊ́ é bʊtɔbwɛ́ alı. 34 Ní ɔhá ání fʊyin
ání obénya há fʊ́ nkʊlɛ fʊtɛhá ıpán a, ntogyi sʊ́ Bulu ɔdáa fʊ́
ıpán? Lakpan abwɛpʊ́ óó bʊtɔpʊ́ atɔ́ pan amʊ́ aba, yínkí hɔ mʊ́
alı. 35 Mʊ́ sʊ mlıdwɛ mlı alupʊ́, mlıbwɛ yilé ha amʊ́, mlıpan

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amʊ́ atɔ́, mlɪmátɪ amʊ́ akɔ, mɛ́nɪ Bulu ɔbɛ́ka mlɪ ɪkɔ tsɔtsɔɔtsɔ. Fówun mlɪlabwɛ́ Ɔsʊ́sʊ́ʊ́sʊ́ Bulu ámʊ abí. Tsʊ́fɛ́ ɔbʊ awɪtɔlɛ há ahá ání atɔ́ tamagyi amʊ́ ansí pʊ́ aha laláhɛ fɛ́ɛ́. 36 Mlɪbwɛ nwɛ awʊ́npʊ fɛ́ alɪá mlɪ Sí Bulu gyí nwɛ owʊ́npʊ.

Ɩlálɛ

(Mateo 7:1-5)

37 "Mlɪmálɛ ahá ɪlá, mɛ́nɪ Bulu mɛ́ɛlɛ mlɪ ɪlá. Mlɪmáha ɔhaa ɪpɔ́n, mɛ́nɪ Bulu ɛ́ ɔmɛ́ɛha mlɪ pɔ́n. Mlɪsi mlɪ aba ɪlá kie amʊ́, Bulu osi mlɪ klɛ́ kie mlɪ. 38 Mlɪha ahá tɔ́á dɛ amʊ́ hián, Bulu ɔbɛ́lahá mlɪ. Ɔbɔ́pʊ atɔ susʊ́hɛ wanklɑ́ɑn wá mʊ́, wʊ́sʊ́ʊ mʊ́, sílá mʊ́, ɪbɔ́bʊlá tsítsá há mlɪ. Tsʊ́fɛ́ tɔ́á fɔpʊ́sʊ́su ha fʊ́ bá á, mʊ́ kɛ́n Bulu ɔbɔ́pʊsʊ́su ha fʊ ní."

39 Yesu létrá ha amʊ́ yébi ɔbɛ́ɛ, "Nsibi obwiepʊ́ ɔbɛ́talí kpá nsibi obwiepʊ́? Amʊ́ fɛ́ɛ́ bʊmɛ́ɛkpa wíé ɔbɔ́tɔ́? 40 Ɔkasípʊ́ tamadʊn mʊ wie, támɛ ɔkasípʊ́ ɔkásí bí á, ɔtɔbwɛ́ fɛ́ mʊ wie.

41 "Ntogyi sʊ́ fʊ́dɛ ipí túkúrííbi wʊ́un fʊ́ bá nsíbisʊ, támɛ fʊmɛdɛ́ ogyakpatín ání ɪdɪn fʊ́ klɛ́sʊ mʊ́ wʊ́un? 42 Ntɛ́ɛ ntogyi sʊ́ fʊ́dɛ fʊ́ bá bláa fɛɛ, 'Mí pío, ha mí andɪnkɪ ipí fʊ́ nsíbisʊ', támɛ fʊmɛdɛ́ ogyakpatín ání ɪdɪn fʊ́ klɛ́sʊ mʊ́ wun? Apinabwɛbí ɔbwɛpʊ́, gyankpa dɪnkɪ ogyakpatín ámʊ fʊ́ nsíbisʊ, mɛ́nɪ fówun atɔ́ wanklɑ́ɑn, tálí dínkí ipí ámʊ fʊ́ bá klɛ́sʊ.

Oyí Pʊ́ Mʊ́ Abi Swiehɛ́

(Mateo 7:6-20; 12:33-35)

43 "Oyi wanklɑ́ɑn mɛ́ɛtalí swíé abi laláhɛ. Alɪ kɛ́n oyi laláhɛ ɛ́ mɛ́ɛtalí swíé abi wanklɑ́ɑn ní. 44 Tsʊ́fɛ́ oyí-ibí bʊtɔpʊ́bí mʊ́. Bʊtamakpɔ́tí kankaba okplóto oyísʊ́, bʊtamakpɔ́tí tsɔkpʊn ɛ́ tʊnkpa ɪflasʊ. 45 Ɔha wanklɑ́ɑn tɛlɛ́ tsiátɔ́ wanklɑ́ɑn ɔwan tsʊ́ mʊ klʊntɔ, ɔha laláhɛ ɛ́ tɛlɛ́ tsiátɔ́ laláhɛ ɔwan tsʊ́ mʊ klʊntɔ. Tsʊ́fɛ́ tɔ́á ɪdʊn ɔha klʊn a, mʊ́tɛ́dálí tsu mʊ ɔnɔ́.

Bʊtásʊ́ pʊ́ Osublútɔ Obuyíi

(Mateo 7:24-27)

46 "Ntogyi sʊ́ mlɪdɛ́ mí tɪ mlɪaa, 'Mí Wíé! Mí Wíé!' támɛ mlɪtamagyi mí asʊn blíhésʊ? 47 Nósuná mlɪ alɪá ɔhá ání

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔlɛba mí wá bonu mí asún, gyi dınká músú gyí. 48Ogyi
fɛ́ ɔhá ání ɔbá beyi obu á, olegyankpá kwí mú ntswıası
ɔbɔ́ yɔ́tʊ bʊtá, ɔlɔwa ntswıası ámʊ dínká músú. Brɛ́á ntsu
lɔ́bʊlá kítá mú á, ımɛtalí kpínkí obu ámʊ, tsúfɛ́ oleyi mú
wankláán. 49Táme ɔhagyíɔha ání olonu mí asʊn blíhɛ́,
omegyi músú gyí fɛ́ ɔhá ání oleyi mʊ obu ɔsʊlúsʊ kɛkɛ,
ɔmɔwa mú ntswıası. Brɛ́á ntsu lɔbʊlá wa mú á, ilobwie dá
gbloo ınʊnʊ, yíntá fɛ́ɛ́!”

Romafɔ lsá Akɔpú Ɔhandɛ Osúmpú Ɔkʊ llɔ Tsa

(Mateo 8:5-13; Yohane 4:43-54)

7 1Brɛ́á Yesu lɛ́bláa ahá ámʊ asún ánfı fɛ́ɛ́ tá á, ɔlɔyɔ
Kapernaum wúlutɔ. 2Romafɔ ısá akɔpú ɔhandɛ ɔkʊ bʊ
ınʊ. Ɔbʊ osúmpú ɔkʊá ɔtɛhíɛ́ kle mʊ asún. Osúmpú amʊ
dɛ́lɔ, odeklé owu. 3Brɛ́á ısá akɔpú ɔhandɛ amʊ lónu Yesu
nka á, ɔlɔwa *Yudafɔ ahandɛ akʊ sísí Yesu ɔbɛ́ɛ, bʊyókokóli
mʊ ɔbɛtsa mʊ osúmpú amʊ ılɔ ha mʊ. 4Ahandɛ amʊ bɛhıɛ
kókóli Yesu bɛɛ, “Abwíí ıpa, ní ɔkʊ léhián fú mbʊa á, múmú
oyin ánfı ní! 5Tsúfɛ́ ɔtɔdwɛ́ anı pı. Mʊléyi anı *ofíakpa
kúráá há anı ní.”

6Mú sʊ Yesu mʊa amúnyɔ bɔpʊ ɔkpa. Brɛ́á bɛta wóyí
ámʊtɔ wie tá á, ısá akɔpú ɔhandɛ amʊ lɔ́wa mʊ anyawíe
ɔbɛ́ɛ bʊyéfia Yesu, abʊbla mʊ bɛɛ, mbɛ́ɛ, “Owíé! Máhan
fú ıwı, tsúfɛ́ mmɔfʊn ání féba mí wóyítɔ́. 7Nawun ání mí ɛ́
mmɔfʊn ání nɛ́ba fú wá. Fú mú blı asʊankʊ, ıwı bɔ́wa mí
osúmpú amʊ ɔnlın. 8Tsúfɛ́ mí ɛ́ mbʊ ahandɛ akʊ ası. lsá
akɔpú akʊ ɛ́ bʊbʊ mí ası. Nɛlé ɔnɔ́ mbɛ́ɛ amútɔ́ ɔkʊ ɔnátı á,
ɔtɛnátí. Ní mbɛ́ɛ ɔbá ɛ́ á, ɔtɛba. Tógyítɔ́á nɛbláa mí osúmpú
mbɛ́ɛ ɔbwɛ́ɛ á, ɔtɔbwɛ́.”

9Brɛ́á Yesu lónu asún ánfı á, ɔnɔ́ lobwie mʊ, ɔlɛdamlí bláa
ɔdɔm amúú bʊbʊo mʊ amʊ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalı asún, ndɛ mlı
bláa, mmɔkúwun ɔhá ání ɔbʊ hógyi kpɔnkpɔntı ánfı odu
Israelfɔtɔ kúráá kı!”

10Brɛ́á abɔpʊ amúú ısá akɔpú ɔhandɛ amʊ lɔ́wa ámʊ
beyinkí yɔ́ wóyítɔ́ a, bowun ání osúmpú amʊ ıwı lawá mʊ
ɔnlın.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔsʋrapʋ Ɔkʋ Mʋ Bi Tsinkí

11 Lmɔwa ɔpá kʋkʋ Yesu lɔ́yɔ Nain wúlutɔ. Ɔdɔm bʋbuo
mʋa mʋ *akasípú. 12 Bréá olowie wúlu ɔnɔ́ á, ɔlɔtʋ akʋ,
bʋsʋn fúli akpasʋ bɛbá. Obi yinhé ɔkʋlɛ pé ogyi há ɔsʋrapʋ
ɔkʋ. Ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntıá botsú wúlu amʋtɔ é bʋbuo
ɔtsı ámʋ. 13 Bréá anı Wíe lówun ɔtsı ámʋ a, mʋ asʋ́n lɔwa
mʋ nwɛ, ɔlɛbláa mʋ ɔbɛ́ɛ, "Másu!" 14 Mʋ́ʋ́ ɔlɔyɔ́pʋ ıbı da
akpa amʋ, asʋrápú amʋ besi lıí. Lnʋ ɔlɛbláa fúli amʋ ɔbɛ́ɛ,
"Ɔyasubi, ndɛ fʋ́ bláa mbɛ́ɛ, kʋsʋ!" 15 Lnʋ fúli amʋ lɔ́kʋsʋ́
tsíá, wá tɔí bı. Yesu lɔ́pʋ mʋ wá mʋ yin ıbıtɔ.
16 Ifú lɛkıtá ahá ámʋ fɛ́ɛ́, bɛkanfʋ́ Bulu bɛɛ, "Bulu labɔbʋá
mʋ ahá! Mʋ ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípú kpɔnkpɔntı ɔkʋ lalın anıtɔ!"
17 Yesu ıwı asʋ́n ánfı lɛklɛí wá Yudea ɔmá pʋ́ awúlu ání
ıbʋ nsıné ınʋ fɛ́ɛ́tɔ́.

Yesu Mʋa Asú Ɔbɔpʋ́ Yohane
(Mateo 11:2-19)

18 Asú Ɔbɔpʋ́ Yohane akasípú bɛyɛ́bláa mʋ asʋ́n ánfı fɛ́ɛ́.
Mʋ́ sʋ ɔlɔwa amʋ́tɔ́ abanyɔ́ sísí Yesu ɔbɛ́ɛ, 19 bʋyɛ́fıté mʋ bɛɛ,
"Fʋ́gyí ɔhá ámʋ́ʋ́ ɔbɛ́ba amʋ nı, ntɛ́ɛ akíı ɔha bambá ɔkpa?"
20 Bréá ahá ámʋ bɛba bowie Yesu wá á, bɛbláa mʋ bɛɛ,
"Asú Ɔbɔpʋ́ Yohane ɔbɛ́ɛ abɛ́fıté fʋ́ anıaa, 'Fʋ́gyí ɔhá ámʋ́ʋ́
ɔbɛ́ba amʋ nı, ntɛ́ɛ akíı ɔha bambá ɔkpa?' "
21 Yesu lɛ́tsa alɔpʋ pʋ́ ahá ání ıwı dɛ́ amʋ́ ɔsın tsɔtsɔɔtsɔ
alı bré ámʋtɔ. Olegya *ɔŋɛ laláhɛ lɛ́ ahátɔ, bwíí ansibi
abwiepʋ́ tsɔtsɔɔtsɔ é ansíbi. 22 Lnʋ ɔlɛlɛ Yohane akasípʋ́ asʋ́n
ámʋ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlıyinki yɛbláa Yohane tɔ́á mlılabowun pʋ́
mʋ́a mlılabonu. Mlılabowun ání ansibi abwiepʋ́ bʋdɛ atɔ́
wúun, abɔ bʋna. *Llɔ pɛpɛ alɔpʋ́ ıwı dɛplíı, ısʋ atínpʋ bʋdɛ
asʋ́n nu. Afúli bʋdetsinkí, ahiánfɔ é bʋdɛ asʋn wankláán
ámʋ nu. 23 Bulu obóyulá ɔhá ání mí bwɛhɛ́ mɔkʋsʋ́ líí mʋsʋ."
24 Bréá abí ámʋ́ʋ́ Yohane lɔ́wa sumbí ámʋ beyinkí bɔyɔ́
á, Yesu lɔ́wa tɔí tsú Yohane ıwı súná ɔdɔm amʋ bı. Ɔbɛ́ɛ,
"Bréá mlılédalı yɔ dimbísʋ́ ınʋ á, ntɔ ɔkíkpa mlılɔ́yɔ? Fıtáa
ání afú dɛ mʋ́ tsʋ́ʋn lóó? Ɛkɛkɛɛkɛ! 25 Ní megyí mʋ́ á, ntɔ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kóún ɔkíkpa mlılɔ́yɔ? Ɔhá ání ɔdıdí ntsrim. Ɛkɛkɛɛkɛ! Ahá
ání bʊtɛdídá tati ámʊ odu gyi ɔdwɛ á, awíe wóyí bʊtetsíá.
26 Mlıbla mı! Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́ mlılédalı yɛ́kı? Ee, Yohane nı.
Ɔdʊn Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́. 27 Mʊ ıwı asʊ́n Bulu lɛ́blí bɔwanlín
mʊ́ tswı bɛɛ, 'Kı, ndɛ obí wa gya fʊ nkpá. Mʊ ɔbɛ́la ɔkpa há
fʊ́ ní.' " 28 Yesu lɔ́yɔ mʊ asʊ́nsʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ,
ɔhagyíɔha ání ɔha tsıhɛ́ lakɛn kwıí mɔ́fʊn mʊ, támɛ mʊ ɛ́
ɔmɔfʊn *Bulu iwíegyí ámʊtɔ ɔkʊsʊ kʊ́ráá."

29 Aha ání bonu Yesu asʊ́n ánfı pʊ́ *lampóo ahɔ́pʊ
kʊ́ráá bowun ání Bulu asʊ́n da ɔkpa. Botsulá há Asú Ɔbɔpʊ́
Yohane lɔ́bɔ amʊ́ *asú. 30 Támɛ *Farisifɔ pʊ́ Mose mbla
asunápʊ́ amʊ mʊ́ bʊmɛha Yohane ɔbɔ amʊ́ asú. Bekiná tɔ́á
Bulu lɛ́hıhíɛ ha amʊ́ bwɛ.

31 Yesu lɔ́yɔ mʊ asʊ́nsʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Séi ánfı á, amɛndı nɔ́pʊkápʊ́
ndɛmba-abí ánfı? Ntɔ bɛlıan? 32 Bʊgyi fɛ́ nyebíá bʊtsie dınsʊ
bʊdɛ aba kpolí, blí bɛɛ, 'Anılapléí ansigyísʊ́, mlımétsa. Mʊ́
sʊ anılawá awırɛhɔ ılʊ, támɛ mlımósʊ́.' 33 Mlıgyí fɛ́ nyebí
ánfı, tsʊ́fɛ́ Yohane léba á, oletsiá klí ɔnɔ́, omonu ntá, támɛ
mlıaa, 'Ɔŋɛ laláhɛ bʊ mʊtɔ!' 34 Mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı mʊ́
naba ndɛ atɔ́ gyí, ndɛ ntá núu. Mʊ́ ɛ́ mlıaa, 'Mlıkı opotsuapʊ
pʊ́ nta ɔbʊpʊ́. Lakpan abwɛpʊ́ pʊ́ lampóo ahɔ́pʊ onyawíe.'
35 Támɛ ɔhá ání ɔbʊ Bulu nyánsa á, mʊ tsíátɔ́ tɛlɛ́ mʊ́ ɔwan."

Ɔtsı Lakpan Ɔbwɛpʊ́ Ɔkʊ

36 Farisiyin ɔkʊ lɛ́tı Yesu atɔ́ ogyíkpá mʊ wóyítɔ́. Brɛ́á
Yesu tsie ɔpʊ́nʊ́ ámʊ ası á, 37 ɔtsı ɔkʊá ɔbʊ wúlu amʊtɔ,
ogyi lakpan ɔbwɛpʊ́ lónu Yesu nka ání batswı ɔpʊ́nʊ́ há mʊ
Farisiyin amʊ wóyítɔ́. Inʊ olotsu mʊ ofobí fánfán ání ıbʊ bíá
prɛntʊa wankláán ɔbɔ ba ınʊ. 38 Ɔlɛbɛda akpawunu Yesu
ayabiası, ɔlɛkpa isú yi woo. Ɔlɔpʊ mʊ ntsú fwí Yesu ayabiası,
pʊ́ mʊ nwunsʊ-imi tsítsi mʊ́. Ɔlɔkʊlá Yesu ayabi pútá, tsɛ́í
ofobí fánfán ámʊ wʊ́lí mʊ ayabisʊ. 39 Brɛ́á Farisiyin amʊ́ʊ́
ɔlɛtı Yesu amʊ lówun ínı á, ɔlɛblí wá nwuntɔ ɔbɛ́ɛ, "Ní Bulu
ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́ oyin ánfı gyí lɛ́lɛ́ á, tɛkı alawun ɔhá oduá ɔtsı
ánfı gyí asa ɔdɛpʊ ıbı da mʊ, tsʊ́fɛ́ lakpan ɔbwɛpʊ́ ogyi."

40 Yesu lɛ́bláa oyin ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Simon, mbʊ asʊankʊ bláa fʊ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Simon léfıté mʊ ɔbéɛ, “Osunápú, amansʊ igyi? Bla mı.”
41 Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Ahá abanyɔ́ akʊ bɛpan sika oyin
ɔkʊ wá. Ɔkʊlɛ lépan blıba-anu (5,000,000), ɔkʊlɛ é lépan
mpím lafanu (500,000)[c]. 42 Bʊmenyá kɔ́ba amʊ ká. Mú sʊ
oyin ámʊ lésikíé amú abanyɔ́ fɛ́ɛ́. Bla mı, amútɔ́ ɔmɔmʊ
ɔbɔ́dwɛ oyin ámʊ dʊn?”
43 Simon lébláa mʊ ɔbéɛ, “Nahogyiá ɔmʊamúú mʊ ıkɔ tsɔ
dʊn amʊ.”
Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Ɔnɔkwalı igyi.” 44 Lnʊ Yesu léyinkí
kı ɔtsı ámʊ, ɔlɛbláa Simon ɔbéɛ, “Fawun ɔtsı ánfı? Nɛba fú
wóyítɔ́ a, fʊmɛha mí ntsu anfwı ayabiası. Támɛ ɔtsı ánfı
mú lapú mʊ ntsú fwí mí ayabiası, pú mʊ nwunsʊ-imi tsítsi
mú. 45 Fʊmɛlatá mí pútá, támɛ tsú bréá nɛba nfı ɔpá á, ɔtsı
ánfı mɔ́kúsí mí ayabi kʊlá pútá. 46 Fʊmɛtsɛí ofobí wúlí mí
nwuntɔ, támɛ mʊ mú alatséí ofobí fánfán wúlí mí ayabisʊ.
47 Mú sʊ ndɛ fú bláa mbéɛ, ɔdwɛ tsɔtsɔɔtsɔ ánfı alalé súná
mí ánfı idesuná ání Bulu lasí mʊ lakpan tsɔtsɔɔtsɔ ámʊ fɛ́ɛ́
kíé mʊ. Támɛ ɔhá ání Bulu osíi lakpan kpalobí kíé á, ɔdwɛ
kpalobí ɔtɛlé súná.”
48 Lnʊ Yesu lébláa ɔtsı ámʊ ɔbéɛ, “Nasí fú lakpan fɛ́ɛ́ kíé
fú.”
49 Ahá ámúú amúa Yesu bʊtsie ɔpúnúası ámʊ, bɛblí wá
nwuntɔ bɛɛ, “Ma gyí oyin ánfı ɔbéɛ mʊna mʊdɛ ahá lakpan
sikíé amú.”
50 Múú Yesu lébláa ɔtsı ámʊ ɔbéɛ, “Fú hógyi lahɔ fʊ nkpa.
Natı iwilwiitɔ.”

Atsıá Bobuo Yesu

8 1-2 Lmɔwa ɔpá kʊkʊ, Yesu léki awúlu múa nkuda ası,
ɔdɛ *Bulu iwíegyí ámʊ ıwı asʊn wankláán ɔkan da.
Mʊ akasípú dúanyɔ ámʊ pú atsı akʊá olegya *ɔŋɛ laláhɛ lɛ́
amútɔ́, tsá amú ılɔ bobuo mʊ. Atsı ámʊ gyí, Magdalayintse
*Maria ání Yesu légya ɔŋɛ laláhɛ asienɔ́ lɛ́ mʊtɔ. 3 Owíe

[c] **7:41** Sika ánfı igyi sika futútú lafanu (500) múa aduenu (50), igyi ɔha nkɛ lafanu (500) múa aduenu (50) ıkɔká.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

*Herode wóyísʊ́ ɔkípʊ Kusa mʊ ka Yohana. Ɔtsɪ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Susana pʊ́ atsɪ tsɔtsɔɔtsɔá betsiá pʊ́ amʊ́ atɔ́ kɪ Yesu mʊa mʊ akasípʊ́sʊ.

Atɔ́-abí Owunyápʊ lwɪ Yébi
(Mateo 13:1-9; Marko 4:1-9)

4 Bréá ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ botsu awúlu-awúlusʊ ba
befia Yesu wá á, ɔlɛha amʊ́ yébi ɔbɛ́ɛ,
5 "Ɔdɔtɔpʊ ɔkʊ lɔ́yɔ atɔ́-abí owunyákpa. Bréá ɔdɛ mʊ́
wunyáa a, ɪkʊ lɔ́wʊlí ɔkpatɔ, ahá bɛtsatsáa mʊ́sʊ́, mbubwi é
bɔtswɛtswɛ́ɛ mʊ́ fɛ́ɛ́. 6 Ɪkʊ lɔ́wʊlí abʊtásʊ́, ɔtínɛ́á ɪsɪ kpalobí
dɪn. Ɪlɔwa ɔsa kwɛ, támɛ bréá owí lɛlɪn a, ɪlɔtɔ mʊ́ mɔ́, tsúfé
imenya ntsu. 7 Abí ámʊ kʊ lɔwʊlí awutɔ, awu ámʊ lɔbʊlá
kítá mʊ́, ɪmɛdan. 8 Abí ámʊ kʊ lɔwʊlí ɔsʊlʊ́ʊ wankláánsʊ́,
dan. Iloswie abí tsɔtsɔɔtsɔ fé mʊ́ ámʊ́ʊ́ olodu ámʊ odu tsé
lafa."
Yesu lɔ́mɔ mʊ asʊ́n ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu."

Tɔ́á Sʊá Yesu Lɔ́tɔí Ayébisʊ
(Mateo 13:10-17; Marko 4:10-12)

9 Yesu akasípʊ́ bɛfɪté mʊ yébi anfɪ asɪ. 10 Ɔlɛbláa amʊ́
ɔbɛ́ɛ, "Bulu lahá mlɪ ɔkpa ɔbɛ́ɛ, mlɪbíɪ mʊ *iwíegyí ámʊ
ɪwɪ asʊn ŋaínhɛ́. Támɛ ndɛ aha bambá asʊ́n bláa ayébisʊ,
ménɪ bówun, támɛ bʊméɛbɪ. Bónu, támɛ bʊmóonu mʊ́ asɪ.

Atɔ́-abí Owunyápʊ Yébi Amʊ Asɪ
(Mateo 13:18-23; Marko 4:13-20)

11 "Yébi amʊ asɪ ní. Atɔ́-abí ámʊ gyí Bulu asʊ́n. 12 Abí
ámʊ́ʊ́ ɪlɔwʊlí ɔkpatɔ ámʊ gyí ahá ání bʊtonú asʊ́n ámʊ,
támɛ Ɔbʊnsám tɛba bɛlɛ mʊ́ lɛ́ amʊ́ klʊntɔ, ménɪ bʊmɔ́ɔhɔ
mʊ́sʊ́ gyi, fówun bénya nkpa ání ɪtamatá. 13 Abí ámʊ́ʊ́
ɪlɔwʊlí abʊtásʊ́ amʊ gyí ahá ámʊ́ʊ́ bonú asʊ́n ámʊ pɛ́, bahɔ
mʊ́ ansigyísʊ́, támɛ bʊma nlín. Mʊ́ sʊ bʊtamahogyi wa
ɔpá. Ní ɪsɔ́kɪ kʊ inyá tʊ́ amʊ́ pɛ́, badɪda. 14 Abí ámʊ́ʊ́ ɪlɔwʊlí
awutɔ ámʊ gyí ahá ání bonú asʊ́n ámʊ a, bahɔ mʊ́, támɛ ɔyí
ánfɪtɔ atɔ hiánhɛ ɪwɪ gywɪín, pʊ́ mʊ́tɔ́ atonyahé ɪwɪ ansigyí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tegyi asún ámʊsʊ. Ínı sʊ bʊtamaswíé abí dan. 15 Abí ámʊ́ʊ́
ılɔwʊlí ɔsʊlʊ́ʊ wankláánsʊ́ ámʊ gyí ahá ámʊ́ʊ́ bonú asún
ámʊ a, bʊtɔhɔ mʊ wá klʊn wankláán ání itonú asún, gyi
músʊ́tɔ́. Ínı sʊ bʊtotomi swíé abí tsɔtsɔɔtsɔ.

Ɔkandíɛ lwı Yébi

(Marko 4:21-25)

16 "Ɔhaa tamanywɛ́ ɔkandíɛ pú atɔ́ bun músʊ́, ntɛ́ɛ púwá
mpá ayası. Ɔfʊ́akpá ɔtɔpúbian, ménı ıbɔ́wankí há ahá ání
bɛ́ba wóyí ámʊtɔ.
17 "Tsúfɛ́ tɔtɔ má ınʊá ibɛ́ŋaín, ımɛ́ɛlın ɔwan. Asʊn ŋaínhɛ́
kʊkʊ ɛ́ ma ınʊá bʊmɛ́ɛbı mʊ́.
18 "Mlıkı wankláán mlı asún-nutɔ́. Tsúfɛ́ ɔhá ání odekléá
obónu mí atosunáhɛ́ amʊ ası á, Bulu ɔbɔ́pʊ ıkʊ tsía mʊ́tɔ́ há
mʊ. Támɛ ɔhá ání omedékléá obónu mʊ́ ası á, Bulu ɔbɔ́swıí
mʊ kpalobí ámʊ́ʊ́ olosusúu ání alabí ámʊ kʊ́ráá."

Yesu Abusuanfɔ Onutó

(Mateo 12:46-50; Marko 3:31-35)

19 Yesu mʊ yin mʊa mʊ apíó bɛba mʊ wá, támɛ ɔdɔm
amʊ sʊ bʊmɛtalí wíé ba mʊ wá. 20 Ahá ámʊtɔ ɔkʊ lébláa
Yesu ɔbɛ́ɛ, "Fʊ́ yín mʊa fʊ́ apíó bʊlıí kpankpá, bʊdekléá
bówun fʊ."
21 Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mí yín mʊa mí apíó gyí ahá ání
bʊtonú Bulu asún ámʊ, gyi músʊ́."

Atsufú Asıbá

(Mateo 8:23-27; Marko 4:35-41)

22 Ɛkɛ ɔkʊ Yesu lébláa mʊ akasípʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlıha afa
Galilea ɔpʊ yɔ mʊ́ ɔbın." Mʊ́ sʊ bɔpʊ ɔkpa bɔyɔ́. 23 Brɛ́á
bɔyɔ́ á, Yesu lédıdı. lnʊ afú kpɔnkpɔɔnkpɔntı kʊ lɔ́wa tsʊ́ʊn
bı. Ntsu ámʊ ıdɛda wíé ɔklʊn amʊtɔ, ideklé ımɛ. llɔtʊ amʊ́
ansí pɛpɛ. 24 Mʊ́ sʊ betsinkí Yesu, bláa mʊ bɛɛ, "Anı Wíe!
Anıdɛ́ ntsu wie!"
Yesu lɔ́kʊsʊ́ lɛ́ ɔnɔ́ wa afú mʊ́a ntsu ámʊ, ınʊ fɛ́ɛ́ lɔlʊá.
25 lnʊ ɔlɛfıté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlı hógyi mɛ?"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ifú lɛkıtá amʊ́, ɔnɔ́ lobwie amʊ́, bɛfıté aba bɛɛ, “Nyankpʊsa ɔmɔmʊ nı, alalɛ́ ɔnɔ́ wa afú mʊ́a ntsu kʊ́ráá, banú mʊ ɔmɛ alı?”

Ɔŋɛ Laláhɛ Gyáa Lɛ Ogbedépʊ́tɔ́
(Mateo 8:28-34; Marko 5:1-20)

26 Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ bɛfa ɔpʊ tsú Galilea yówie Gerasefɔ[d] ɔsʊlʊ́sʊ. **27** Bréá Yesu dédalı ɔklʊn amʊtɔ á, oyin ɔkʊá otsú wúlu amʊtɔ, ɔŋɛ laláhɛ bʊ mʊtɔ lébefia mʊ. Oyin ánfı lɛ́kpa atɔ́, tú dálı wóyítɔ́, yɔ́ otsie afúli opulákpá ılawá ɔpá. **28** Bréá olowun Yesu a, ɔlɔsʊrá okitikíti, dá akpawunu Yesu ayabitɔ, kplʊ́n blí ɔbɛ́ɛ, “Ɔsʊ́sʊ́ʊ́sʊ́ Bulu mʊ Bi Yesu, amansʊ igyi? Kókoli, mápıtí mí atɔ́.” **29** Alı bré ámʊtɔ á, Yesu lakplʊ́n wa ɔŋɛ laláhɛ amʊ ɔbɛ́ɛ, ıdálı mʊtɔ dodo. Mʊ́ sʊ oyin ámʊ léblí alı ní. Ɔŋɛ́ laláhɛ amʊ itowíé mʊtɔ brégyíbré. Mʊ́ sʊ bʊtɔwá mʊ ıbı pʊ́ mʊ ayabi ıkan, gyo mʊ ıwı. Mʊ́ óó á, otebíá ıkan amʊ, ɔŋɛ laláhɛ amʊ ıtɛhá mʊ ɔtɛsrí wíé aputu.

30 Lnʊ Yesu léfıté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Nkálı bʊtɛtí fʊ́?”

Oyin ámʊ lɛ́lɛ́ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí dá gyí ‘Ɔdɔm.’ ” Tsúfɛ́ ɔŋɛ laláhɛ tsɔtsɔɔtsɔ bʊ mʊtɔ. **31** Ɔŋɛ laláhɛ amʊ bokokóli Yesu ɔbɛ́ɛ, ɔmágya amʊ́ yɔ́wa ılán klʊklʊ́ʊklʊá ıma ɔkatɔ.[e]

32 Mprákuo tsɔtsɔɔtsɔ akʊ bʊdegyí okʊ́ku kʊsʊ ınʊ fʊ́n. Mʊ́ sʊ ɔŋɛ laláhɛ amʊ bokokóli Yesu bɛɛ, ɔhá abʊyowie mprákuo ámʊtɔ. Ɔlɛha amʊ́ ɔkpa ɔbɛ́ɛ bʊyɔ́. **33** Lnʊnʊ bɛdalı oyin ámʊtɔ yówie mprákuo ámʊtɔ, amʊ́ fɛ́ɛ́ bɛsrí kpákplí okʊ́ku amʊ wíé ɔpʊtɔ, wʊ́wu.

34 Bréá mprákuo akpapʊ́ ámʊ bowun tɔ́á ılaba a, bɛsrí yɛ́blí asʊ́n ánfı wʊ́lutɔ pʊ́ ɔmá ámʊtɔ. **35** Lnʊ ahá bɛba bɛkı tɔ́á ılaba. Bowun ání oyin ámʊ́ʊ́ tɛkı ɔŋɛ laláhɛ bʊbʊ mʊtɔ ámʊ ansítɔ́ ladí, alawá atadıɛ otsie Yesu wá. Llɔwa amʊ́ ifú. **36** Ahá ámʊ́ʊ́ bowun ıtɔ́ ámʊ́ʊ́ ılɛba amʊ bɛbláa amʊ́ alıá oyín ámʊ́ʊ́ ɔŋɛ laláhɛ bʊbʊ mʊtɔ ámʊ lénya mʊ ılɔtsá. **37** Ɔmá ámʊtɔ ahá fɛ́ɛ́ bokokóli Yesu bɛɛ, ɔdálı amʊ́ ɔmátɔ́, tsúfɛ́ ifú lɛhıɛ kítá

---

[d] **8:26** *Gadarafɔ* bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ. [e] **8:31** *llán klʊklʊ́ʊklʊá ıma ɔka* gyí ɔŋɛ́ laláhɛ ısʊ ɔbıtíkpá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amú. Mú sʋ Yesu lówie ɔklʋn amʋtɔ ɔbéɛ amʋnatı. 38Oyin
ámúú tɛkı ɔŋɛ laláhɛ tsie mʋtɔ ámʋ lókokóli mʋ ɔbéɛ, “Ha mí
ambuo fʋ yɔ.” Támɛ Yesu méha mʋ ɔkpa.
39Mboún ɔlɛbláa mʋ ɔbéɛ, “Yinki yɔ wóyí, afʋyɛbláa mlı
pı toyiléá Bulu labwé há fʋ́.”
Mʋ́ sʋ oyin ámʋ léki wúlu amʋ féé fíá, ɔdɛ toyilé ámʋ́ʋ́ Luk
Yesu labwé há mʋ amʋ blí wúlu amʋtɔ féé.

Ɔhandɛ Ɔkʋ Mʋ Bi Mʋa Ɔtsı Ɔkʋ Ulɔ Tsa
(Mateo 9:18-26; Marko 5:21-43)

40Bréá Yesu léyinkí yówie ɔpʋ amʋ ɔbın a, ɔdɔm bɔhɔ
mʋ atúu, tsúfé bʋdɛ mʋ ɔkpa kíı. 41Unʋ oyin ɔkʋá bʋtɛtí mʋ
Yairo, ogyi Yudafɔ *ofíakpa ɔhandɛ léba bɛda akpawunu
mʋ ayabitɔ, kókóli mʋ ɔbéɛ, ɔbá abʋyɔ mʋ wóyítɔ́. 42Mʋ bi
tsíhé ɔkʋlɛ péá ɔbʋ, alahɔ nfí dúanyɔ da odewu.
Bréá Yesu lɔ́pʋ ɔyɔ́ ınʋ á, ɔdɔm amʋ́ʋ́ bʋbuo mʋ amʋ
bɛkpa buo mʋ yɛɛ. 43Ɔtsı ɔkʋá obugya dɛ mʋ wʋlí nfí
dúanyɔ ní, ɔhaa mɔ́kʋ́tálí tsá mʋ, alayíntá mʋ́ ıwısʋ atɔ́ féé
ılɔ atsapʋ́ ıbıtɔ bʋ ahá ámʋtɔ. 44Ɔtsı ánfı lɔ́tsʋn yɔ Yesu
ɔma, pʋ́ ıbı da mʋ tati osiebí. Unʋnʋ obugya amʋ lɛka itin.
45Mʋ́ʋ́ Yesu léfıté ɔbéɛ “Ma lápʋ́ ıbı da mı?”
Bréá ahá ámʋ féé bɛɛ bʋmɔkʋ́pʋ́ ıbı da mʋ a, Petro léfıté
Yesu ɔbéɛ, “Mí Wíé, ɔdɔm anfí bʋpu fʋ́ ánfı á, mʋ́ fʋ́dɛ asʋ́n
ánfı fıté?”
46Támɛ Yesu léblí ɔbéɛ, “Ɔkʋ lapʋ́ ıbı da mı. Nawun
ání ɔŋɛ́ kʋ ladálı mıtɔ.” 47Bréá ɔtsı ámʋ lówun ání ıtɔ́
ámʋ́ʋ́ mabwé ámʋ lalın ɔwan á, ɔlɛdalı ba. Ɔdɛkpınkí
kpakpakpakpa, ɔlɛyéda akpawunu Yesu ayabitɔ, bláa mʋ
ahá ámʋ féé ansítɔ́ tɔ́á sʋá mɔpʋ ıbı da mʋ, pʋ́ alıá manyá
ılɔtsá. 48Unʋ Yesu lébláa mʋ ɔbéɛ, “Mí bí, fʋ́ hógyi latsá fʋ́
ılɔ. Natı iwilwiitɔ.”
49Bréá Yesu bʋ mʋ tɔ́ı anfısʋ á, ɔkʋ lésrí tsú Yairo wóyítɔ́
ba bɛbláa Yairo ɔbéɛ, “Fʋ́ bí ámʋ ɔdıkpa mɔwa alé. Mátepí
trá wa osunápʋ́ tɔ́ı.”
50Bréá Yesu lónu asʋ́n ánfı á, ɔlɛbláa Yairo ɔbéɛ, “Mánya
ifú. Fʋ́ mʋ́ hogyi wʋlɛ, obénya nkpa.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

51 Bréá Yesu lówie wóyítɔ́ ınʊ á, ɔmɛha ɔhaa obuo mʊ
yɔ obuá kebi ámʊ da mútɔ́, dʊn Petro, Yohane, Yakobo pú
kebi ámʊ akwıípú. 52 Alı bré ámʊtɔ á, ahá ámʊ fɛ́ɛ́ bʊdesú,
bʊdɛ okitikíti. Yesu lébláa amú ɔbɛ́ɛ, “Mlısi okitikíti sʊrá.
Ɔmɔkúwú, dıdí ɔdɛ.”
53 Ahá ámʊ fɛ́ɛ́ bʊyin ání otsibi amʊ lawú. Mú sʊ bɔmɔsí
Yesu. 54 Inʊ Yesu lékıtá otsibi amʊ ıbı, kpólí mʊ ɔbɛ́ɛ, “Obí,
kʊsʊ!” 55 Ɔŋɛ́ lɛlawíé mʊ, ɔlɔkʊsú líí ɔtsáwʊlɛ pɛ́. Múú
Yesu lébláa amú ɔbɛ́ɛ, “Mlıdunka tɔkʊ ha mʊ ogyi.” 56 Ɔnɔ́
lobwie otsibi amʊ akwıípú, támɛ Yesu léda amú ɔlá ɔbɛ́ɛ,
“Mlımábláa ɔhaa asún ánfı.”

Akasípú Dúanyɔ Ámʊ Sumbíwa

(Mateo 10:5-15; Marko 6:7-13)

9 1 Yesu létı akasípú dúanyɔ ámʊ fia, ɔlɛha amú túmi,
há amú ɔkpa ɔbɛ́ɛ, bʊgyáa *ɔŋɛ laláhɛ fɛ́ɛ́, abʊtsa ılɔ.
2 Ɔlɔwa amú ɔbɛ́ɛ, bʊyéda Bulu iwíegyí ámʊ ɔkan, abʊtsa
alɔpʊ. 3 Ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, “Ní mlɔyɔ́ á, mlımátsu tɔtɔ.
Mlımátsu oyi yiáhɛ́, akpankogyo, atogyihɛ, kɔ́ba ntɛ́ɛ atadıɛ
nyɔɔsı. 4 Wóyígyíwóyítɔ́á bɔ́hɔ mlı á, mlıtsia ınʊ yɔ́fʊn ɛkɛá
mlédalı wúlu amʊtɔ. 5 Ní bʊmɔhɔ mlı wúlu kʊsʊ, mlıdédalı
mlɔyɔ́ á, mlıkpakpa mlı ayabitɔ-ısı wʊlı wúlu amʊtɔ, isuna
ání bʊmɛbı bwɛ́.”
6 Bɛnatí kí nsınɛ́ ınʊ awúlu fɛ́ɛ́sú, bʊdɛ asʊn wankláán
ámʊ ɔkan da, tsá ılɔ.

Herode Légyigyáa

(Mateo 14:1-12; Marko 6:14-29)

7 Bréá Galilea ɔmású ogyípú *Herode lónu tɔ́á ıdɛ
mʊ́sú yɔ á, olegyigyáa. Tsúfé akʊ bʊdɛblí bɛɛ, “Asú
Ɔbɔpú Yohane lakʊ́sú tsú afúlitɔ.” 8 Akʊ ɛ́ bɛɛ, “Bulu
ɔnɔ́sú ɔtɔípú dada *Elia lálɛ́ ıwı ɔwan.” Akʊ ɛ́ bɛɛ,
“Bulu ɔnɔ́sú atɔípú dada amʊtɔ ɔkʊ lákʊ́sú tsú afúlitɔ.”
9 Herode léblí ɔbɛ́ɛ, “Nahá batın Yohane. Ngya oyin
ɔmɔmʊ ıwı asʊ́n ntráa ndenu alı?” Mú sʊ ɔlɔbɔ mbɔ́dí
ání mówun Yesu.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ahá Mpím-nu Atogyihɛ Ha
(Mateo 14:13-21; Marko 6:30-44; Yohane 6:1-14)

10 Yesu *sumbí ayɔpú amʋ beyinkí bá bɛbláa mʋ tɔ́á
bayɔ́bwɛ. Ɔlɛkpa amʋ́ buo ɪwɪ, amʋ́ nkʋlɛ bɔyɔ Betsaida
wúlutɔ. 11 Bréá ɔdɔm amʋ bɛbɪ ání ɔbʋ ɪnʋ á, begya mʋ
ɔkpa yɔ́ ɪnʋ. Yesu lɔ́hɔ amʋ́ atúu, ɔlɛbláa amʋ́ Bulu iwíegyí
amʋ ɪwɪ asʋ́n, ɔlɛtsa amʋ́á bʋdɛlɔ.
12 Bréá owí dɛpɔ́ɔn a, sumbí ayɔpʋ́ dúanyɔ ámʋ bɛba
bɛbláa Yesu bɛɛ, "Ha amʋ́ abʋnatɪ, méni bétalí yɔ́ awúlu
ání ɪbʋ mantáa nfɪsʋ yódunká atogyihɛ mʋ́a ɔdɪkpa, tsúfé
anɪméenya tɔtɔ há amʋ́ dimbí ánfɪtɔ."
13 Támɛ Yesu lélɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, "Mlɪdunka atɔ́ ha amʋ́ abʋgyi."
Akasípʋ́ amʋ bɛbláa mʋ bɛɛ, "Tɔ́á anɪbʋ féé gyí bodobodo
apin anu pʋ́ ntsutso iye bwáhé anyɔ. Nkétɪ anɪlayɔ́hɔ
atogyihɛ ba ahá ánfɪ féé." 14 (Ayin ání bʋbʋ ɪnʋ bɔ́bwɛ fé
mpím-nu (5,000).)
Yesu lébláa akasípʋ́ amʋ ɔbéɛ, "Mlɪha amʋ́ abʋtsia okútɔ́.
Iku kʋlɛ ɪbwéɛ fé ahá aduenu (50)."
15 Akasípʋ́ amʋ bɔbwɛ dínká mʋ́sʋ́, ɔhagyíɔha létsiá asɪ.
16 Lnʋ olotsu bodobodo anu pʋ́ ntsutso iye bwáhé anyɔ ámʋ.
Lnʋ olotsu ansí fʋ́á kíɪ ɔsʋ́sʋ́, ɔlɛda Bulu ɪpán. Mʋ́ʋ́ olebiabía
mʋ́tɔ́ pʋ́há akasípʋ́ amʋ ɔbéɛ, bʋyée mʋ́ ha ahá ámʋ féé
abʋgyi. 17 Amʋ féé begyi mwɛ sian. Bréá akasípʋ́ amʋ bɔtɔsí
isíanhɛ amʋ a, ɪlɔbʋlá alakpá dúanyɔ.

Ɔhá Ání Yesu Gyí
(Mateo 16:13-19; Marko 8:27-29)

18 Ɛkɛ ɔkʋ Yesu nkʋlɛ dé mpáɪ bɔ, mʋ akasípʋ́ amʋ bʋbʋ
ɪnʋ. Mʋ́ʋ́ ɔlɛfɪté amʋ́ ɔbéɛ, "Ma ahá bɛɛ ngyi?"
19 Bɛlɛ mʋ́ ɔnɔ́ bɛɛ, "Akʋ bɛɛ, fʋ́gyí Asʋ́ Ɔbɔpʋ́ Yohane.
Akʋ bɛɛ, Bulu Ɔnɔ́sʋ́ Ɔtɔípʋ́ *Elia. Akʋ é bɛɛ, Bulu ɔnɔ́sʋ́
ɔtɔípʋ́ dada ɔkʋ lákʋ́sʋ́ tsʋ́ afúlitɔ."
20 Mʋ́ʋ́ ɔlɛfɪté amʋ́ ɔbéɛ, "Mlɪ é mé? Mlɪa mígyí ma?"
Petro lélɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, "Fʋ́gyí *Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu
ladá mʋ ofúli amʋ) nɪ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu lwɪɔsɪn Pʊ́ Mʊ Lowu lwɪ Asʊ́n Blí
(Mateo 16:20-28; Marko 8:30–9:1)

21 lnʊ Yesu léda amʊ́ ɔlá kpákpáákpá ɔbɛ́ɛ, bʊmábláa
ɔhaa mʊ ɪwɪ asʊ́n ánfɪ. 22 Ɔlɛtrá bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ilehián ání
mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ néhɪɛ wun ɪwɪɔsɪn tsɔtsɔɔtsɔ
Yudafɔ ahandɛ, Bulu *igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Mose mbla
asunápʊ́ ɪbɪtɔ; amʊ́ fɛ́ɛ́ békiná mí, há bɔ́mɔ mí, táme Bulu
ɔbélakʊ́sʊ́a mɪ tsʊ́ afúlitɔ ɛkɛ sáásí.”
23 lnʊ ɔlɛbláa ahá ámʊ ɔbɛ́ɛ, “Ní ɔkʊ dékléá obóbuo mɪ
á, osíi tɔ́á otekle bwɛ, otsu mʊ *oyikpalíhɛ ekekegyíɛkɛ
bobuo mɪ. 24 Tsúfé ní ɔkʊ lépɪ mʊ nkpa á, ɔbɔ́hʊlíɪ mʊ́. Ní
ɔkʊ ɛ́ lési mʊ nkpa há mí sʊ ɛ́ á, Bulu ɔbɔ́hɔ mʊ nkpa. 25 Ní
ɔkʊ onyá ɔyítɔ́ atɔ́ fɛ́ɛ́, táme ɔhʊ́lɪ mʊ ɔkláa a, labi mɔmʊ
ɪlɔwa há mʊ? 26 Ní ɔkʊ onyá mía mí atosunáhé pélɪ a, mí,
Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ ɛ́ nénya mʊ pélɪ bréá nna mía mí Sí
pʊ́ mʊ abɔpʊ wánkíhé numnyamtɔ nɛbá. 27 Ɔnɔkwalɪ ndɛ
mlɪ bláa. Akʊ bʊbʊ mlɪtɔ nfɪ bʊmóowu asa bówun Bulu
iwíegyí amʊ.”

Yesu lwɪtsɛ́ɛ
(Mateo 17:1-8; Marko 9:2-8)

28 Yesu léblí asʊ́n ánfɪ ndawɔ́tswí ɔma a, ɔlɛkpa Petro
mʊa Yohane pʊ́ Yakobo buo ɪwɪ, bɔdʊ yɔ́ mpáɪ ɔbɔkpá
ɪbʊ kʊsʊ. 29 Bréá ɔdɛ mpáɪ ámʊ bɔ á, mʊ ansítɔ́ lɛtsɛ. Mʊ
atadɪɛ lofulí húnánáná, ɪdɛ ogyá kpa. 30-31 lnʊ á, ahá abanyɔ́
ání batsíá kɪ, bʊgyi Mose mʊa Elia bɛlɛ ɪwɪ ɔwan ɔsʊ́sʊ́
numnyamtɔ. Amʊ́a Yesu bɔtɔí tsʊ́ mʊ lowuá Bulu léhɪɛ
tswɪ mʊ ání ɪmɔ́ɔwa ɔpá obówu Yerusalem ɪwɪ. 32 Petro
mʊa mʊ aba ámʊ bɛdɪdɪ. Bréá bɔwan tsinkí á, bowun Yesu
numnyam, ahá abanyɔ́ ámʊ ɛ́ bʊlɪí mʊ wá. 33 Bréá ahá
abanyɔ́ ámʊ bʊdɛnatí á, Petro léblá a Yesu ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé,
ɪbʊ aléá abétsiá nfɪ. Ha ada abʊ́ asa. Fʊ́ klé kʊlɛ, Mose klé
kʊlɛ, Elia ɛ́ klé kʊlɛ.” (Ɔmɛbɪ tɔ́á ɔdɛblí).
34 Bréá ɔdɛ asʊ́n ánfɪ blí á, agyinde kʊ lobobun amʊ́ fɛ́ɛ́sʊ́.
lnʊ ifu lɛkɪtá amʊ́ abasá ámʊ. 35 lnʊ á, ɔmɛ kʊ lɛdalɪ tsu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

agyinde amʊtɔ ɔbɛ́ɛ, “Ɔ́nɪ gyí mí Bíá nalɛ́ ní. Mlɪyaa asʊ amlɪnu mʊ ɔmɛ.”

36 Ɔmɛ amʊ lótsutsúa ɪbɛka tin á, ɪlasí Yesu nkʊlɛ ɪnʊ. Akasípú amʊ bɛkpa ɔnɔ́ bun asʊ́n ánfɪsʊ nkɛ ámʊtɔ. Bʊmɛbláa ɔhaa ɪtɔ́á bayówun.

Ilɔ Dídahɛ Ɔlɔpʊ́ Tsa

(Mateo 17:14-18; Marko 9:14-27)

37 Mʊ́ ɔyɪ kɛhɛ a, Yesu mʊa akasípú abasá ámʊ bɛkplí tsú ɪbʊ ámʊsʊ, ɔdɔm amʊ befia mʊ. 38 Ɪnʊ amʊ́tɔ́ ɔkʊ lɔ́kplʊn ɔbɛ́ɛ, “Osunápú, kókoli, damli kɪ mí bí ha mɪ. Obi yinhɛ́ ɔkʊlɛ pɛ́ ogyi mí. 39 Ɔŋɛ laláhɛ kʊ towíé mʊtɔ, ɔtɔkplʊ́n. Ɔtɛdɪda gbla, ɔdɛkɔ tsikitsiki, mʊ ɔnɔ́ tɔbwɛ́ afu. Ipiantɔ asa itesí mʊ, ɪdɛ mʊ yintá. 40 Nobobwií ɪpa há fʊ́ akasípú amʊ mbɛ́ɛ, bʊgyáa mʊ́ lɛ mʊtɔ, táme bʊmɛtalí.”

41 Yesu léle mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ndɛmba-abíá mlɪmá hógyi, mlɪ tsiátɔ́ ma alɛ. Alí nétsiá mlɪ wá, nyá klʊn há mlɪ ekekegyíɛkɛ ní?”

Ɪnʊ ɔlɛbláa oyin ámʊ ɔbɛ́ɛ, “Kpa fʊ́ bí ámʊ ba mɪ.” 42 Brɛ́á ɔlɛkpa kebi ámʊ ɔbá á, ɔŋɛ laláhɛ amʊ léfɪn mʊ dá, ɔdɛkɔ tsikitsiki. Táme Yesu lɔ́kplʊn wa ɔŋɛ laláhɛ amʊ, tsá kebi ámʊ. Ɪnʊ oleyinkía mʊ há mʊ sɪ. 43 Bulu túmi kpɔnkpɔntɪ ámʊ lɛha ɔnɔ́ lobwie ahá ámʊ fɛ́ɛ.

Yesu Lowu Ɪwɪ Asʊ́n Blí Otse Nyɔɔsɪ

(Mateo 17:22-23; Marko 9:30-32)

Brɛ́á mʊ bwɛhɛ́ ɪdɛ ɔhagyíɔha wánwan wa á, Yesu lébláa mʊ akasípú ɔbɛ́ɛ, 44 “Mlɪhɪɛ yaa asʊ amlɪnu. Bɛ́lɛ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ há adʊ́n bɔ́mɔ mí.” 45 Táme akasípú amʊ bomonu mʊ́ asɪ. Bulu lɔ́pʊ mʊ́ asɪnu ŋáín amʊ́. Mʊ́ sʊ ɪmɔwankí amʊ́ asʊ́n ání ɔdɛblí. Ifʊ́ ɛ́ dɛ amʊ́ ání bɛ́fɪtɛ́ mʊ.

Ma Ɔbɔ́bwɛ Ɔhandɛ?

(Mateo 18:1-5; Marko 9:33-37)

46 Nwɛ́ɛn kʊ léba akasípú amʊ nsɪné, tsú amʊ́tɔ́ ɔhá ání ɔbɔ́bwɛ ɔhandɛ ɪwɪ. 47 Yesu lébɪ amʊ́ agywɪɪn. Mʊ́ sʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔlɛkpa kebi ɔkʊ bɛlıí mʊ ıwı wá. 48 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
“Ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ kebi ánfı mí dátɔ́ lahɔ mı. Ɔhagyíɔha
ání ɔhɔ mı ɛ́ lahɔ ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí ámʊ. Tsúfé ɔhá ání
ogyi ɔtráhɛ mlıtɔ fɛ́ɛ́ gyí ɔdɛ́hɛn.”

Anı Obúopʊ

(Marko 9:38-40)

49 Yohane lɛ́bláa Yesu ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé, anılówun oyin ɔkʊ
dɛ́pʊ fʊ́ dá gya ɔŋɛ lalláhɛ, anılɛ́ka mʊ tin, tsúfé ɔma anıtɔ.”
50 Táme Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlımáka mʊ tin! Tsúfé
ɔhá ání ɔmɔkʊsʊ́ líí mlısʊ buo mlı.”

Samariafɔ Bʊmɔhɔ Yesu

51 Brɛ́á nkɛá Bulu obótsu Yesu ya ɔsʊ́sʊ́ dɛkpʊkpɛ́ ba a,
ɔlɔbwɛ agywıın ání ɔbɔ́yɔ Yerusalem kokooko. 52 Ɔlɔwa abí
gyankpá yɔ́ *Samaria wúlu kʊsʊ ɔbɛ́ɛ, bʊyɛ́la ınʊ yaı ha mʊ.
53 Táme bʊmɔhɔ mʊ wúlu amʊtɔ, tsúfé Yerusalem ɔyɔ́. 54 Brɛ́á
mʊ akasípʊ́ Yakobo mʊa Yohane bowun alı á, bɛfıté mʊ bɛɛ,
“Anı Wíé, fʊdeklé fɛɛ ahá ogyá itsu ɔsʊ́sʊ́ bɔhɔ amʊ́ mɔ́?”
55 Táme Yesu lɛ́damlí, wá ıyın wá amʊ́.[f] 56 Mʊ́ʊ́ bɔpʊ ɔkpa
yɔ́ wúlu bámbásʊ́ a.

Ahá Ání Bɛɛ Bɔ́bwɛ Yesu Abúopʊ

(Mateo 8:18-22)

57 Brɛ́á bʊna ɔkpatɔ bɔyɔ́ á, oyin ɔkʊ lɛ́bláa Yesu ɔbɛ́ɛ,
“Nóbuo fʊ yɔ́ ɔtínɛgyíɔtínɛ́á fɔyɔ́.”
58 Yesu lɛ́bláa oyin ámʊ ɔbɛ́ɛ, “Awıá bʊbʊ mbɔ́, mbubwi
ɛ́ bʊbʊ asia, táme mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı mʊ́ á, mma
ɔtínɛ́á nɔ́pʊ mí nwun tswı.”
59 Yesu lɛ́bláa ɔha bambá ɛ́ ɔbɛ́ɛ, “Bobuo mı.”
Táme oyin ámʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ “Owíé, ha mí anyopulá
mí sí asa ambobuo fʊ.”

---

[f] **9:55** Ínı bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Ɔbɛ́ɛ, “Mlıméyín ɔŋɛ́ oduá ıdɛ mlı kpa. Tsúfé Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ mɛ́ba ahá ɔmɔkpá, nkpa ɔhɔ́kpa ɔlɛba.”*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

60 Múú Yesu lébláa mu ɔbéɛ, “Si awupú[g] abupula amú
afúli. Támɛ fú mú yɔ afuyɛda Bulu iwíegyí ámu ɔkan.”
61 Ɔku é lébláa mu ɔbéɛ, “Mí Wíé, nóbuo fu, támɛ ha mí
anyinki yɛklá mí wóyítɔ́ ahá asa.”
62 Yesu lébláa mu ɔbéɛ, “Ɔhá ání ɔtɛsrí dámlí kɪ ɔma
mɔ́fun ha Bulu iwíegyí ámutɔ agyúmá yɔ.”

Akasípú Aduesienɔ́-nyɔ Sumbí Wa
(Mateo 10:7-16)

10 1 Ínɪ ɔma a, Yesu léle mu akasípú aduesienɔ́-nyɔ (72)[h]
aku é, ɔlɔwa amú abanyɔ́-abanyɔ́ ɔbéɛ bugyánkpa
yɔ́ wúlugyíwúluá mu onutó mɔ́yɔ músú. 2 Ɔlɛbláa amú
ɔbéɛ, “Atɔ kpɔtíhé amu ɪtsɔ, támɛ mú akpɔtípú bumɔtsɔ́.
Mú su mlɪkokoli ndɔ mu wie, ɔwa akpɔtípú tsɔtsɔ abuba
bɔkpɔtí mu atɔ́ ámu. 3 Mlɪnatɪ, mlɪbɪ ání ndɛ mlɪ wa fé
akúfabi ɔyɔ́ adúndutɔ. 4 Mlɪmátsu sika kɛntɛ, akpankogyo
ntéɛ ntukuta kítá. Ní mlɪná ɔkpatɔ á, mlɪmálií túntun
ahá. 5 Ní mlowíé wóyígyíwóyítɔ́á a, mlɪgyankpa bla amú
mlɪaa, ‘Bulu ɔhá mlɪ iwilwii.’ 6 Ní wóyí mu wie amu tekle
iwilwii a, mlɪ iwilwii bésin wóyí ámusu. Támɛ ní ɔtamakle
iwilwii a, ɪbésankí bá mlɪ wá. 7 Mlɪtsia wóyí ámúú bɔhɔ
mlɪ mútɔ́ ámutɔ. Mlɪgyi atɔ́, amlɪnu tógyítɔ́á béha mlɪ,
tsúfé agyúmá ɔyɔpú butɛká ɪkɔ. Mlɪmátu láyétsiá wóyí
bámbátɔ́. 8 Ní mlowíe wúlu kusu, bɔhɔ mlɪ á, mlɪgyi tɔ́á
béha mlɪ. 9 Mlɪtsa alɔpu ání bubu wúlu amutɔ, amlɪbla
wúlu amutɔ ahá mlɪaa, ‘Bulu iwíegyí lawíé wóyí tá.’
10 Támɛ ní mlowíé wúlu kusu, bumɔhɔ mlɪ á, mlɪdalɪ
yɛlií brɔnusu, amlɪblɪ mlɪaa, 11 ‘Anɪdé mlɪ wúlutɔ otútúu
amúú ɪlawúlí anɪ ayabiasɪ amu kúráá kpakpáa wulí. Támɛ
mlɪbɪ ání Bulu iwíegyí ámu lawíé wóyí tá.’ 12 Ndɛ mlɪ
bláa mbéɛ, Bulu ɔbébɪtí wúlu amutɔ ahá ɪsu dun Sodomfɔ
mu asún ogyíké amu.

---

[g] **9:60** *Awupú* gyí ahá ání bawú ɔŋétɔ́. [h] **10:1** *Aduesienɔ́-nyɔ (72):* Aduesienɔ́ (70) bu nwulú ámu akutɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ahá Ání Bʊmɛdamlí Klʊntɔ Asʊ́ngyí
(Mateo 11:20-24)

13 "Korasinfɔ, mlɪgyɔwɪ. Betsaidafɔ, mlɪgyɔwɪ ní. Ní Tiro
pʊ́ Sidon awʊ́lu laláhɛ amʊtɔ nɔbwɛ ofʊ́la akpɔnkpɔntɪ ánfɪ
nɔbwɛ mlɪtɔ ánfɪ á, tɛkɪ bʊda akpekpetɔ, bakpá nsʊ́ó wá
nwuntɔ pʊ́sʊ́ná ání badámlí klʊntɔ. 14 Támɛ mlɪbɪ ání Bulu
ɔbɛ́bɪtí mlɪ ɪsʊ mʊ asʊ́n ogyíkɛ́ dʊn Tiro mʊ́a Sidonfɔ. 15 Mlɪ
Kapernaumfɔ, mlɪdéklé mlɪaa mlótsu ɪwɪ fʊ́á alɪɪ yɔ́wɔ
ɔsʊ́sʊ́? Ɛkɛkɛɛkɛ! Bulu ɔbɛ́ba mlɪ asɪ yówie afʊ́lɪtɔ."
16 Yesu lɛ́bláa mʊ akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, "Ɔhá ání ɔhɔ mlɪ asʊ́n
lahɔ mɪ. Ɔhá ání olekiná mlɪ asʊ́n hɔ lakíná mí asʊ́n hɔ. Ɔhá ání
olekiná mí asʊ́n hɔ ɛ́ lakíná mí Sí ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí ámʊ asʊ́n hɔ."

Akasípʊ́ Aduesienɔ́-nyɔ Ámʊ Yinkí Ba

17 Akasípʊ́ aduesienɔ́-nyɔ ámʊ beyinkí ba ansigyísʊ́.
Bɛbláa Yesu bɛɛ, "Anɪ Wíé, ní akplʊ́n wa *ɔŋɛ laláhɛ kʊ́ráá
fʊ́ dátɔ́ a, bʊtobʊ́ anɪ."
18 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Nowun ání Satan lɛ́kpa tsʊ́
ɔsʊ́sʊ́ fɛ́ alɪá nsaɪntɔ tɔfwí ɪbɪ bɛda ɔsʊlʊ́tɔ pɔ. 19 Mlɪnu!
Nahá mlɪ túmi ání mlɪtsatsa awɔ pʊ́ nyankpʊkpíesʊ tsʊn,
amlɪgyi Ɔbʊnsám túmi fɛ́ɛ́sʊ́. Tɔtɔɔtɔ mɔ́ɔbwɛ mlɪ. 20 Támɛ
ansí mágyi mlɪ ání ɔŋɛ laláhɛ labʊ́ mlɪ. Mboʊ́n ansí igyi
mlɪ ání Bulu lawánlín mlɪ adá tswɪ ɔsʊ́sʊ́."

Ansí Legyi Yesu
(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

21 Alɪ brɛ́ ámʊtɔ á, *Ɔŋɛ Wankíhé léha ansí lɛhɪɛ gyi Yesu.
Mʊ́ʊ́ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Mí Sí, ɔsʊ́ mʊa asɪ Owíé! Nɛdá fʊ́ ɪpán ání
falé tɔ́á fɔpʊŋáín anyansapʊ pʊ́ asʊ́n abɪpʊ́ ɔwan sʊ́ná ahá
ání bʊmeyín ɔlala, bʊgyi fɛ́ nyebí. Ee, Mí Sí! Alí fʊdeklé
fɛɛ ɪbá mʊ́tɔ́ ní."
22 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa mʊ akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, "Mí Sí lapʊ́ tógyítɔ́
wá mí ɪbɪtɔ. Ɔhaa méyín ɔhá ání Obí ámʊ gyí, nkɛ́tɪ Ɔsí
ámʊ nkʊlɛ. Ɔhaa méyín Ɔsí ámʊ ɛ́, nkɛ́tɪ Obí ámʊ, pʊ́ ɔhá
ání Obí ámʊ latsʊ́lá ání ɔbɛ́lɛ mʊ sʊ́ná mʊ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Bréá ɔhaa má amʊ́ wá á, ɔlɛdamlí kɪ amʊ́, bláa amʊ́
ɔbɛ́ɛ, “Mlɪ mʊ́ á, Bulu layúlá mlɪ, mlɪdɛ́ atɔ́ ánfɪ wúun.
24 Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ pʊ́ awíe tsɔtsɔɔtsɔ
bekle ání bówun atɔ́ ánfɪ, abʊnu asʊ́n ánfɪ mlɪdénu, táme
bʊmenya mʊ́ alɪ.”

Luk

Samariayin Awɪtɔlɛpʊ Ɔkʊ

25 Mose mbla osunápʊ́ ɔkʊ lɔ́kʊsʊ́ líí fíté Yesu asʊ́n ánfɪ
pʊ́sɔ mʊ kɪ. Ɔlɛfɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Osunápʊ́, ntɔ mbwɛ́ɛ asa anya
nkpa ání ɪtamatá?”
26 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Nkálɪ Mose Mbla lɛ́blí? Nkálɪ
fonu mʊ́ asɪ?”
27 Oyin ámʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Pʊ fʊ́ klʊn, fʊ́ ɔkláa, fʊ́ ɔwʊnlín
pʊ́ fʊ́ agywɪun fɛ́ɛ́ dwɛ fʊ́ Wíe Bulu, afʊdwɛ fʊ́ bá fɛ́ fʊ́ ɪwɪ.”
28 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mʊ́ fablí á. Bwɛ mʊ́, fénya nkpa
ání ɪtamatá.”
29 Táme oyin ámʊ lɛ́kléá obósuná ání mʊ́ asʊ́n da ɔkpa.
Mʊ́ sʊ ɔlɛfɪté Yesu ɔbɛ́ɛ, “Ma gyí mí bá?”
30 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Bré kʊsʊ oyin ɔkʊ lɛ́kplí tsú
Yerusalem ɔyɔ́ Yeriko. Bréá ɔna ɔkpatɔ á, oleyéfia ogyo
atswapʊ́ akʊ. Ahá ánfɪ bɛkpa mʊ tati, swíí mʊ atɔ́ fɛ́ɛ́, dá
mʊ sian mʊ mɔ, nátí sí mʊ tswɪ. 31 Bulu igyí ɔhapʊ́ ɔkʊ ná
ɔkpa ámʊ kɛ́nsʊ́. Bréá olowun mʊ sísí á, ɔlɛbaí tsʊn ɪfʊ́ntɔ́
nátí sí mʊ. 32 Alɪ kɛ́n Lewiyin ɔkʊ é lɔ́bɔtʊ mʊ, báí tsʊn
ɪfʊ́ntɔ́ nátí ní. 33 Táme *Samariayin ɔkʊá ɔná ɔkpa ámʊsʊ
mʊ́ lɛ́ba bowotií mʊsʊ. Bréá olowun oyin ámʊ a, ɔlɔwa mʊ
nwɛ. 34 Ɔlɛnatí yɔ́tʊ mʊ. Ɔlɛtsɛí nta kpekplé wʊ́lí mʊ nlɔsʊ,
yí ofobí wá mʊ́, klí mʊ́, tsú mʊ dínká mʊ afrímúsʊ́, pʊ́ mʊ
ya afɔɔ́ ɔswɪíkpá yɛ́kɪ mʊsʊ. 35 Mʊ́ ɔyɪ kɛhɛ a, Samariayin
amʊ lɛ́lɛ sika futútú anyɔ há afɔɔ́ ɔswɪíkpá ɪnʊsʊ ɔkípʊ ɔbɛ́ɛ,
‘Kɪ mʊsʊ ha mɪ. Ní feyintá tɔkʊ tsía a, neyínkí nɛ́ka fʊ́.’ ”
36 Yesu lɔ́mɔ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́ atɔ kɪhɛtɔ á, ahá abasá ánfɪtɔ
ɔmɔmʊ gyí oyin ámʊ́ʊ́ olefia ogyo atswapʊ́ ámʊ mʊ ba?”
37 Mose mbla osunápʊ́ amʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Oyin ámʊ́ʊ́
olowun mʊ nwɛ ámʊ.” Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mʊ́mʊ́ yɔ
afʊyɔbwɛ mʊ́ odu.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Marta Mʊa Maria Wá Yɔ

38 Bréá Yesu mʊa mʊ akasípú bʊna ɔkpatɔ bɔyɔ́ Yerusalem
a, bowie wúlu kʊsʊ. Ɔtsɪ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Marta lɔ́hɔ mʊ ɔfɔ́,
ɔlɛkpa mʊ ya mʊ wóyítɔ́. 39 Mʊ pio tsɪhé gyí *Maria. Maria
anfɪ lébetsiá Yesu ayabiasɪ, ɔdɛ mʊ atosunáhé nu. 40 Marta
nkʊlɛ dédamlí tsʊn mútɔ́, alɪá ɪbɔ́bwɛ ɔbɔ́bwɛ amʊ́ afɔ́ɔ́tɔ.
Ɩlɔdʊn mʊ. Mʊ́ʊ́ ɔlɛnatí yɔ́ Yesu wá, yɛ́fɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, "Mí Wíé,
fawun ání mí pió lasí agyʊ́má ámʊ fɛ́ɛ́ tswɪ mɪ nkʊlɛsʊ? Bla
mʊ ɔbɛtsa mí."
41 Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Óo Marta, Marta! Fʊdɛ fʊ́ ɪwɪ
háan ntobí tsɔtsɔɔtsɔ ɪwɪ. 42 Toku kʊlɛ pé déhián, Maria lalé
mʊ́á ɪbʊ alé dʊn. Ɔhaa méɛtalí swíí mʊ."

Mpáɪbɔ ɩwɪ Atosunáhé
(Mateo 6:9-13; 7:7-11)

11 1 Ɛkɛ ɔkʊ Yesu bʊ ɔtɪnɛkʊ ɔdɛ mpáɪ bɔ. Bréá ɔlɔbɔ
mpáɪ ámʊ tá á, mʊ akasípú amʊtɔ ɔkʊlɛ lébláa mʊ
ɔbɛ́ɛ, "Mí Wíé, suna anɪ mpáɪ bɔ fé alɪá Asú Ɔbɔpú Yohane
lósuná mʊ akasípú."
2 Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ní mlɔ́bɔ mpáɪ á, mlɪbɔ mʊ́ alɪ.
'Anɪ Sí,
ahá bʊbúu fʊ́ dá.
Ba begyi *iwíe.
3 Ha anɪ atogyihɛá ɪbɔ́fʊn anɪ ekekegyíɛkɛ.
4 Si anɪ lakpan kie anɪ,
fé alɪá anɪtesíkíé ahá ání bʊtɔpʊ́ ɪlá gyi anɪ.
Mákpa anɪ wá ɪsɔ́kɪtɔ.' "
5 Ɩnʊ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ní mlɪtɔ ɔkʊ bʊ onyawíe a,
ɔbɔ́kʊsʊ́ yɔ́ mʊ wá ɔyínsɪné yébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Mí nyáwíé,
pan mɪ bodobodo apin asa. 6 Mí nyáwíe ɔkʊ labɔswɪí mí
séséései. Mma tɔtɔá néha mʊ obégyi.'
7 "Mʊ nyawie amʊ ɔbébláa mʊ sísí ɔbɛ́ɛ, 'Máwa mí tɔ́ɪ.
Mía mí abí anɪladí. Nafin obu, mméɛtalí kʊ́sʊ́ bɛha fʊ́ tɔtɔ.'
8 Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, fíalɪ onyawíe ɔkpasʊ á, ɔmɔ́ɔkʊsʊ́ há

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mʊ. Táme alıá ɔdɛ mʊ kokóli kótóó sʊ á, ɔbɔ́kʊsʊ́ há mʊ alıá odeklé.

9 "Mʊ́ sʊ ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, mlıkʊlı Bulu, ɔbɛ́ha mlı. Mlıdunka, mlówun. Mlıda mʊ klʊnsʊ, obéfinkí mʊ́ há mlı. 10 Tsúfé ɔhá ání ɔtɔkʊ́lí atɔ́ tenyá. Ɔhá ání otodúnká atɔ́ towun. Ɔhá ání ɔtɛdá klʊnsʊ bʊ́tefínkí há. 11 Ɔsí ɔmɔmʊ bʊ ınʊ, mʊ bi ɔkʊ́lí mʊ iye a, ɔbɛ́kıtá ıwɔ wá mʊ ıbıtɔ? 12 Ntɛ́ɛ ní ɔkʊ́lí mʊ bɔnɔ a, ɔbɛ́kıtá nyankpʊkpíe wá mʊ ıbıtɔ? 13 Mlı lakpan abwɛpʊ́ kʊ́ráá mlıyin alıá bʊtɔpʊ́ atɔ wankláán há mlı abí. Ntogyi sʊ́ mlı Sí ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ mʊ́ mɔ́ɔpʊ Ɔŋɛ Wankíhé há ahá ání bʊdɛ mʊ kʊlí?"

Yesu Mʊa Beelsebul

(Mateo 12:22-30; Marko 3:20-27)

14 Yesu légya ɔŋɛ laláhɛ lɛ́ oyin ɔkʊá alatɔ́ omúmutɔ. Brɛ́á ɔŋɛ laláhɛ amʊ lɛ́dalı a, oyin ámʊ lɔ́wa tɔí bı. Mʊ́ sʊ ɔnɔ́ lobwie ɔdɔm amʊ. 15 Táme amʊ́tɔ́ akʊ bɛblí bɛɛ, "Ɔŋɛ laláhɛ owíe *Beelsebul túmi ɔdɛpʊgya ɔŋɛ laláhɛ lɛ́ ahátɔ."

16 Amʊ́tɔ́ akʊ ɛ́ bekleá bɔ́sɔ Yesu kı. Mʊ́ sʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, ɔbwɛ́ɛ osúna pʊsuna ání lɛ́lɛ́ otsú Bulu wá. 17 Táme Yesu lɛ́bı amʊ́ agywıın. Mʊ́ sʊ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Iwíe ogyíkpá ání ılaye anyɔ, bʊdɛ aba kɔ tɛdıda. Wóyí oduá mʊ́tɔ́ atsiápʊ́ bʊdɛ aba kɔ ɛ́ tobwíé. 18 Ní *Satan iwíe ogyíkpá labɔ́í anyɔ, bʊdɛ aba kɔ á, mʊ iwíegyí bɛ́dıda. Táme mlıdɛ́blí mlıaa, Beelsebul dátɔ́ ndɛ ɔŋɛ laláhɛ gyáa lɛ ahátɔ. 19 Ní Beelsebul túmi ndɛpʊgya ɔŋɛ laláhɛ lɛ́ ahátɔ á, mʊ́mʊ́ ma túmi mlı abí ɛ́ bʊdɛpʊgya ɔŋɛ laláhɛ lɛ́ ahátɔ? Mlı abí ámʊ onutó obégyi mlı asʊ́n. 20 Táme ínıá Bulu túmi ndɛpʊgya ɔŋɛ laláhɛ sʊ á, mlıbı ání Bulu iwíegyí ámʊ laba mlı wá dodo.

21 "Tsúfé ní ɔwʊnlínpʊ́ bʊ akɔtɔ́, ɔdɛ mʊ wóyí gyo a, mʊ tɔtɔ tamafwí. 22 Táme ní ɔhá ání ɔbʊ ɔwʊnlín dʊn mʊ ɔbá begyi mʊsʊ á, ɔtɔswíí mʊ mʊ akɔtɔ́ ámʊ́ʊ́ mʊ ansí dın mʊ́sʊ́ ámʊ, yée mʊ atɔ́á olenya ɛ́tɔ́.

23 "Ɔhá ání omobuo mı dɛ́ mí lu. Ɔhá ání ɔmɛdɛ́ mí tsa akpa ahá ba Bulu ɛ́ dɛ́ amʊ́ gyáa tɛía mı.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔŋɛ Laláhɛ Yinkí Ba Ɔhatɔ
(Mateo 12:43-45)

24 "Ní ɔŋɛ laláhɛ ɪdálɪ ɔhatɔ á, iteyéki dimbísʊ́ dúnká
otsiákpá, támɛ ɪtamanyá. Lnʊ ɪtɛblí ání ibéyinkí yɔ́ mʊ́ wóyí
dadatɔ. 25 Ní ɪsánkí yɔ́ á, itowun ání baféí mʊ́tɔ́, lá mʊ́tɔ́
wankláán. 26 Iteyínkí yɛ́kpa mʊ́ aba asienɔ́ ání bʊtɔbwɛ́
lalahɛ dʊn mʊ, bʊtɛba betsiá ɪnʊ. Lnʊ ɔhá ámʊ tsiátɔ́ teyíntá
dʊn alɪá igyi yáí."

Oyúla Onutó

27 Brɛ́á Yesu dɛ́ asʊ́n ánfɪ blí á, ɔtsɪ ɔkʊ bʊ ɔdɔm amʊtɔ.
Ɔtsɪ ámʊ lótsu ɔmɛ fʊ́á blí ɔbɛ́ɛ, "Bulu layúlá opúni amʊ́ʊ́
fɛdɪ mʊ́tɔ́ pʊ́ nyɔ́pʊ amʊ́ʊ́ fɔnyɔpʊ́ ámʊ."
28 Támɛ Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ahá ání bʊtonú Bulu asʊ́n,
gyí mʊ́sʊ́ mboún Bulu layúlá!"

Bodunká Ofúla
(Mateo 12:38-42)

29 Brɛ́á ɔdɔm amʊ bʊdemoní tsía a, Yesu lɛ́blí ɔbɛ́ɛ,
"Ndɛmba-abí laláhɛ, mlɪdɛ́ osúna dunká amlɪwun, támɛ
mlɪmóowun kʊkʊʊkʊ dʊn Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ *Yona osúna
amʊ. 30 Tsʊ́fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ Yona lɔ́bwɛ osúna há Niniwefɔ ámʊ
a, alɪ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ ɛ́ nɔ́bwɛ osúna há ndɛmba-
abí ní. 31 Seba owíe tsɪhɛ́ ɔbɔ́kʊsʊ́ líí Bulu asʊ́n ogyíkɛ́, há
mlɪ ndɛmba-abí ánfɪ ɪpɔ́n. Tsʊ́fɛ́ olotsu ɔsaasí ɔmá kʊtɔ kéín
gya ɔkpa ba, bonu *Salomo nyánsa atosunáhɛ́. Mlɪkɪ, ɔhá
ání ɔdʊn Salomo líí nfɪ á. 32 Niniwefɔ ɛ́ bɔ́kʊsʊ́ líí Bulu asʊ́n
ogyíkɛ́ amʊ, há mlɪ ndɛmba-abí ánfɪ ɪpɔ́n. Tsʊ́fɛ́ brɛ́á Yona
léda Bulu asʊ́n ɔkan súná amʊ́ á, bɛdamlí klʊntɔ ba Bulu
wá. Mlɪkɪ, ɔhá ání ɔdʊn Yona onutó líí nfɪ á.

Nyankpʊsa-oyí Ɔkandíɛ
(Mateo 5:15; 6:22-23)

33 "Ɔhaa tamanywɛ́ ɔkandíɛ pʊ́ŋáín, ntɛ́ɛ pʊ́ ɔlɔ́ bun mʊ́sʊ́.
Ɔfʊ́ákpá ɔtɔpʊ́bian, mɛ́nɪ ɪbɔ́wankí há ahá ání bɛ́ba wóyí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ámʊtɔ. 34Fó ansíbi igyi ɔkandíɛ há fó nyankpʊsa-oyí. Ní fó
ansíbi bʊ alɛ́ á, fó nyankpʊsa-oyí ámʊ fɛ́ɛ́ bɔ́wankí. Támɛ ní
fó ansíbi ma alɛ a, fó nyankpʊsa-oyí ámʊ fɛ́ɛ́ ibóklun. 35Mó
sʊ mlɪkɪ ání wankɪ onutó bú mlɪtɔ, megyí oklún. 36Ní fó
nyankpʊsa-oyí ámʊ lɔ́wankí, oklún ma ɔtɪnɛtɪnɛ a, fó ɪwɪ
fɛ́ɛ́ bɔ́wankí fɛ́ alɪá ɔkandíɛ tɔwánkí wúlí fósú.”

Mose Mbla Asunápú Pú Farisifɔ Tsiátɔ́

(Mateo 23:1-36; Marko 12:38-40)

37Brɛ́á Yesu lɔ́tɔí tá á, Farisiyin ɔkʊ lɛ́tɪ mʊ atɔ́ ogyíkpá
mʊ wóyítɔ́. Mú sʊ Yesu lɔ́yɔ yétsiá ɔpʊ́nʊ́ ámʊ asɪ. 38Ɪlɔwa
Farisiyin amʊ wánwan ání Yesu mɔ́fwɪ ɪbɪ púgyʊ́ra ɪwɪ asa
ɔdɛ atɔ́ ámʊ gyí. 39Ɪ́nɪ sʊ Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪ *Farisifɔ
mlɪtɔfwí mlɪ nwɛ pú mlɪ ablanwɛ́ wankláán, támɛ ɔnsípɛ
mʊ́a owuntɔlɪn sɔ́ɔ́n lábʊ́lá mlɪ. 40Mlɪ aha mimláhɛ, megyí
mʊ́tɔ́ mʊ́a mʊ́ ɔma fɛ́ɛ́ Bulu lɔ́bwɛ? 41Mlɪpʊ mlɪ atonyahɛ́
ámʊ ha ahiánfɔ, tógyítɔ́ *ɪwɪ bɛ́tɪn ha mlɪ.

42“Farisifɔ, mlɪgyɔwɪ ní! Mlɪteye mlɪ ɔtsʊtsʊ́ pú
kpántánkplámá aná fɛ́ɛ́tɔ́ idú, pú *idúsí amʊ há Bulu.
Támɛ mlɪmɛ́dɛ́ Bulu mbla ámʊ́ʊ́ ɪhíɛ́ dehián, igyi asúngyí
ɔnɔkwalɪsʊ pú Buludwɛ ámʊsʊ gyí. Mʊ́déhián nɪ, támɛ
mlɪmákiná iyétɔ dúsí amʊ ɛ́ ha.

43“Farisifɔ, mlɪgyɔwɪ ní! Mlɪtekle otsiákpá yílé tsiá
Yudafɔ *ofíakpa. Mlɪtekle mlɪaa, ahá bʊbún ha mlɪ itsiá
dɪnsʊ. 44Mlɪgyɔwɪ ní! Mlɪlabwɛ́ fɛ́ ntsán ání bʊmɛhɪɛ mʊ́
nsʊ[i], ahá bʊtɔtsʊn mʊ́sʊ́ bʊmeyín ání ntsán igyi.”

45Mose mbla asunápú amʊtɔ ɔkʊlɛ lɛ́bláa Yesu ɔbɛ́ɛ,
“Osunápú, ní fɛblí alɪ á, fasíá anɪ ɛ́ o.”

46Yesu lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, “Mose mbla asunápú, mlɪ ɛ́ mlɪgyɔwɪ
ní! Tsúfɛ́ mlɪtɔpʊ́ atɔ dwindwín sʊ́rá ahá, támɛ mlɪtamapʊ́
osrebi ɔkʊlɛ kʊ́ráá tsá amʊ́ sʊrá. 47Mlɪgyɔwɪ ní! Tsúfɛ́
mlɪtɔpwɛ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ́ʊ́ mlɪ anáin bɔmɔ ámʊ
ntsán wankláán. 48Ɪ́nɪ désuná ání mlɪlatsúlá dínká mlɪ

---

[i] **11:44** Yudafɔ amándíɛ́ ɔnɔ́ á, ní fɛtsá ntsánsʊ́ a, ifin lada fʊ. Mʊ́ sʊ bʊtɛkpá mʊ́ afá futútú, pʊ́híɛ mʊ́ nsʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anáin bwɛhɛ́ ámʊsʊ ní. Tsúfɛ́ mlɪ anáin bɔmɔ amʊ́, mlɪ ɛ́ mlɪlapwɛ́ amʊ́ ntsán. 49Mʊ́ sʊ Bulu lɔ́pʊ mʊ nyánsa blí ɔbɛ́ɛ, ‘Nɔ́wa mí ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ pʊ́ mí *sumbí ayɔpʊ́ amʊ́tɔ́. Bɔ́mɔ akʊ, dínká akʊ ésʊ́.’ 50Bulu ɔbɛ́fɪtɛ́ mlɪ ndɛmba-abí ánfɪ mʊ ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ ámʊ obugya amʊ́ʊ́ ɪlɔwʊlí asɪ tsú brɛ́á ɔyí lɛlɪn ɔpá ámʊ. 51Ɔbɛ́fɪtɛ́ tsú *Habel obugyasʊ alɪɪ bɔfʊn Sakaria klɛ́sʊ. Mʊ bɔmɔ *afɔdɪɛ-asubwi mʊ́a Bulu ɔtswɛ́kpa amʊ nsɪnɛ́ ní. Ee! Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Bulu ɔbɛ́fɪtɛ́ mʊ́ tsú mlɪ ndɛmba-abí ánfɪ wá.

52“Mose mbla asunápʊ́, mlɪgyɔwɪ ní! Tsúfɛ́ mlɪdɛ́ asʊ́nbɪ sáafɪ amʊ. Mlɪméfínkí wíé, mlɪmɛ́há ahá ɔkpa ɛ́ abʊwie.”

53Brɛ́á Yesu lɛ́natí ɪnʊ ɔyɔ́ á, Mose mbla asunápʊ́ pʊ́ Farisifɔ ámʊ bɔpʊ mʊ ɪwɪ ɔblɔ́, yɔ́ bʊdɛ mʊ asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔ fɪtɛ́ pʊ́fínɪ mʊ yibi, 54kɪ bɛɛ bénya mʊ ɔnɔ́tɔ́ asʊankʊ pʊ́kítá mʊ.

Apinabwɛbíbwɛ lwɪ Ɔláda

(Mateo 10:26-27)

12 1Igyi alɪ, brɛ́á ahá mpím-mpím bɛba befia ɪnʊ, bʊdɛ aba ayabiasɪ tsatsáa a, Yesu légyankpá dá mʊ akasípʊ́ amʊ ɔlá ɔbɛ́ɛ, “Mlɪkɪ wankláán Farisifɔ Bodobodotu-afásʊ́,[j] tsúfɛ́ apinabwɛbí abwɛpʊ́ bʊgyi. 2Tɔtɔ má ɪnʊá babun atɔ́ mʊ́sʊ́ ání bʊmóobwií mʊ́sʊ́. Tógyítɔ́ ɛ́ ma ɪnʊá ileŋaín ání ɪméɛlɪn ɔwan. 3Béda asʊ́n ání mlɪléblí nklobítɔ ɔkan. Kugyíkʊá igyi, ɪplɔ́ bóbon.

Ɔhá Ání Abénya Ifú

(Mateo 10:28-31)

4“Apíó aba, ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mlɪmánya nyankpʊsa ifú. Ɔbétalí mɔ́ mlɪ ɔyʊlʊ́ʊ, támɛ ɔméɛtalí bwɛ́ mlɪ tɔtɔ mʊ́ ɔma. 5Nósuná mlɪ ɔhá ání mlɪnyá ifú. Mʊgyí Bulu. Mʊ ɔmɔ́ mlɪ ɔma a, ɔbʊ túmi tswɪ mlɪ ɔkláa ɛ́ wá ɪsʊbɪtí ogyá ání ɪtamaduntɔ. Ee! Mʊ mlɪnyá ifú ní!

---

[j] **12:1** *Farisifɔ Bodobodotu-afá* gyí amʊ́ afunu atosunáhɛ́. Kɪ Mateo 16:12.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 “Afɪnɪ bʊtɔkʊkʊ fɛ akénsire anu kɛ́kɛ́? Megyí kɔ́ba ana?
Amʊ́ kʊ́ráá á, Bulu tamatan ɔkʊkʊsʊ, 7 ménɪ bɛɛ mlɪá Bulu
yin mlɪ nwunsʊ imi kʊ́ráá klátɔ. Mʊ́ sʊ mlɪmánya ifú. Mlɪbʊ
ibíá dʊn akénsire tsɔtsɔɔtsɔ!

Adánsɪɛgyí Pʊ́ Asʊ́nkiná
(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 “Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ní ɔkʊ lɛ́talí gyi mí ɪwɪ adánsɪɛ
aháto á, mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ é négyi mʊ ɪwɪ adánsɪɛ
Bulu-abɔpʊ ansítɔ́. 9 Támɛ ní ɔkʊ lékiná mí aháto á, mí é
nékiná mʊ Bulu-abɔpʊ ansítɔ́.
10 “Ɔhagyíɔha ání ɔlɛblí mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ ɪwɪ
asʊn laláhɛ a, Bulu ɔbɛ́talí sikíé mʊ. Támɛ ní ɔkʊ léblí Ɔŋɛ
Wankíhé amʊ ɪwɪ abususʊ a, Bulu méesikíé ndɛ, oméesikíé
mʊ ɔkɛ.
11 “Ní bɛkpá mlɪ ya Yudafɔ *ofíakpa, ntɛɛ ɔmásʊ́ agyípʊ́
pʊ́ awíe ansítɔ́ á, mlɪmágywíɪn asʊ́n ání mlɛ́blí pʊ́ká ɪwɪ lɛ́
ntɛɛ alɪá mlɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́. 12 Tsʊ́fé Ɔŋɛ Wankíhé amʊ obósuná
mlɪ alɪá mlɛ́blí alɪ bré ámʊtɔ.”

Osikani Mimláhɛ Ɔkʊ Ɩwɪ Yébi

13 Ɔdɔm amʊtɔ ɔkʊ lɛ́bláa Yesu ɔbɛ́ɛ, “Osunápʊ́, bla mí
dɛ́hɛn, ɔha mía mʊnyɔ aye atɔ́á anɪ sí lési yáí anɪtɔ.”
14 Támɛ Yesu léfɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Agya, ma léyaí mí asʊ́n
ogyípʊ́ ntɛɛ atɔ́tɔ́ oyépʊ há mlɪ?” 15 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa ahá ámʊ fɛ́ɛ́
ɔbɛ́ɛ, “Mlɪkɪ wankláán ɔnsípɛwasʊ, tsʊ́fé nyankpʊsa nkpa
ɪma atonyahé tsɔtsɔɔtsɔtɔ.”
16 Ɩnʊ ɔlɛha amʊ́ yébi ɔbɛ́ɛ, “Osikani ɔkʊ ndɔtɔ atɔ́ lɛhɪɛ
wá alɛ́ ofi ɔkʊ. 17 Mʊ́ʊ́ ɔlɛfɪté mʊ ɪwɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Nkálɪ nɔ́bwɛ mí
atɔ́-abí? Mma ɔtínɛ́á nɔ́pʊyáí.’ 18 Ɩnʊ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, ‘Nyin tɔ́á
nɔ́bwɛ. Nóbwie mí ɪdan, láwá akpɔnkpɔntɪ. Mʊ́tɔ́ nɔ́pʊ mí
atíkɔ pʊ́ mí ntobí ámʊ wá ní. 19 Fówun nabláa mí ɔkláa
mbɛ́ɛ, “Mí ɔkláa, ɪklʊn ɪdí fʊ́ asɪ. Kɪ, fʊbʊ atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔá ɪda
ha fʊ́ nfí-nfí. Gyi, afʊnu, ansí igyi fʊ.” ’ 20 Ɩnʊ Bulu lɛ́bláa
mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Ɔha mimláhɛ! Onyenɪ ndɛ fʊ́ ɔkláa hɔ́ɔ lɛ fʊ́ ɪbɪtɔ.
Ma obégyi atɔ́ ánfɪ fakle yáí ánfɪ fɛ́ɛ́?’ ”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Yesu lɔ́mɔ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Alí bɔ́bwɛ ɔhá ání olekle atɔ́
yáí há mʊ ɪwɪ ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ, támɛ ɔma tɔtɔ Bulu wá ní.”

Ansí Pʊdínká Bulusʊ
(Mateo 6:25-34)

22 Ɩnʊ Yesu lébláa mʊ akasípʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mʊ́ sʊ ndɛ mlɪ
bláa mbɛ́ɛ, mlɪmáhan ɪwɪ tɔ́á mlégyi, tɔ́á mlónu pʊ́ tɔ́á
mlédɪdá sʊ. 23 Nyankpʊsa nkpa dehián dʊn atogyihɛ. Mʊ
ɔyʊlʊ́ʊ é ɪdʊn atɔ dɪdáhé. 24 Mlɪkɪ aklankpa. Bʊtamadú,
bʊtamasíétí wá ɪdantɔ. Bʊma ɪdan ntɛ́ɛ ɪfa, támɛ Bulu tɛhá
amʊ́ atogyihɛ. Mlɪmá labi dʊn mbubwi? 25 Mlɪtɔ ma ɔbétalí
han ɪwɪ pʊ́ bré kpalobí tsía mʊ nkɛtɔ? 26 Ní mlɪméɛtalí bwé
ɪtɔ́ túkúrííbi ánfɪ kʊ́ráá á, ntogyi sʊ́ mlɪdé ɪwɪ háan tráhɛ
amʊsʊ? 27 Mlɪkɪ alɪá pututɔ-oyí ntswítswíı tɛdan. Ɩtamayɔ́
agyʊ́má ntɛ́ɛ lʊ́ atati. Támɛ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, Owíe
*Salomo, mʊ inya fɛ́ɛtɔ́ a, ɔmɛtalí híhɪɛ ɪwɪ wá akílɛ fé oyí
ntswítswíı anfɪtɔ kʊkʊ. 28 Ní Bulu dé ɪfá ání ndɛ ɪlɪí, ɔkɛ
ɪlawú, bawá mʊ́ ogyá tati dɪdá á, ɔméɛtalí dídá mlɪ atati
dʊn mʊ́? Ntogyi sʊ́ mlɪ hógyi mɔtsɔ́ alɪ?
29 “Mʊ́ sʊ mlɪmágywíın tɔ́á mlégyi ntɛ́ɛ tɔ́á mlónu ɪwɪ,
ɪha mlɪ ansí ɪpɛ. 30 Tsúfé ínɪ aná ɔmá-ɔmá bʊtɛsrí gya nɪ.
Mlɪ Sí ámʊ yin ání ɪdɛ mlɪ hián. 31 Ɩtɔ́á mlɪgyánkpa dunka
gyí Bulu iwíegyí, Bulu ɔbɔ́pʊ ínɪ tsía mʊ́tɔ́ há mlɪ.

Atonyahé Pʊyáí Ɔsʊ́sʊ́
(Mateo 6:19-21)

32 “Ɔpasua túkúrííbi, mlɪmánya ifú. Tsúfé ɪbʊ mlɪ Sí ámʊ
ɔdwɛ ání ɔbɔ́pʊ iwíe ogyíkpá amʊ há mlɪ. 33 Mlɪfɛ mlɪ ɪwɪsʊ
atɔ́, amlɪpʊ kɔ́ba amʊ kie ahá ání bʊma tɔtɔ. Mlɪbɪn akɛntɛá
iméeyintá ha mlɪ ɪwɪ. Múgyí, mlɪyaɪ mlɪ siadɪɛ ɔsʊ́sʊ́. Ɩnʊ mʊ́ á,
kʊkʊ méɛdalɪ mʊ́tɔ́, tsúfé awikplu bʊma ɪnʊ, atéplɛ é bʊtamawí
atɔ́ ɪnʊ. 34 Tsúfé ɔtínéá fʊ́ siadɪɛ bʊ a, ɪnʊ́ fʊ́ agywɪın tetsíá.

Asúmpʊ́á Bʊtogyo

35 “Mlɪwa atadɪɛ, amlɪnywɛ mlɪ nkandíɛ. 36 Mlɪbwɛ ɪwɪ
fé asúmpʊ́á bʊdɛ amʊ́ wíe ɔkpa kíı, obótsu ɔká otsiákpá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ba. Fɛ́kɪ ní ɔbá bɛda klʊnsʊ á, béfinkí há mʊ. 37 Ansí bégyi
asúmpʊ́ oduá amʊ́ wíe ɔbɛ́ba bɔtʊ amʊ́ bʊtsie bʊgyo mʊ.
Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Amʊ́ wíe amʊ ɔbɛ́sabáa tati, há
amʊ́ bétsiá ɔpʊ́nʊ́asɪ, mʊ onutó ɔbɔ́kɔnkí atogyihɛ amʊ há
amʊ́. 38 Ansí bégyi amʊ́, ní ɔbá bɔtʊ amʊ́ bʊtsie bʊgyo mʊ,
ɔyínsɪné ntɛ́ɛ bakɛ. 39 Táme mlɪnu asʊ́n ánfɪ. Ní wóyí mʊ
wie yin brɛ́á owikplu ɔbɛ́ba mʊ wóyítɔ́ a, tɛkɪ omesi wóyí
ámʊ tswɪ, owikplu móbwie wíé wí mʊ atɔ́. 40 Mlɪ ɛ́ mlɪgyo,
tsúfé mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ nɛ́ba brɛ́á mlɪ ansí mɛdín
mísʊ́."

Luk

Osúmpʊ́ Wanklɛ́ɛ́n Pʊ́ Ɔlalɛ́hɛ

(Mateo 24:45-51)

41 Petro léfɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, "Anɪ nkʊlɛ fʊdɛ yébi anfɪ ha lóó,
ntɛ́ɛ anɪa ahá ánfɪ fɛ́ɛ?"
42 Yesu léblí ɔbɛ́ɛ, "Ma mɛɛ gyí osúmpʊ́á ɔlɛtɪn ansí, ɔbʊ
ɔnɔkwalɪ? Mʊ ɪbɪtɔ mʊ wie tɔpʊ́ mʊ aba atráhɛ wá, ɔbɛ́ɛ ɔhá
amʊ́ atogyihɛ dɪnka brɛ́sʊ́. 43 Ansí bégyi osúmpʊ́ amʊ ní mʊ
wie amʊ ɔbá bowun ání lɛ́lɛ́ ɔdɛ mʊ́ bwɛ. 44 Ɔnɔkwalɪ ndɛ
mlɪ bláa. Mʊ wie amʊ ɔbɔ́pʊ mʊ atɔ́ fɛ́ɛ́ wá mʊ ɪbɪtɔ. 45 Táme
ní osúmpʊ́ amʊ léblí wá nwuntɔ ɔbɛ́ɛ, 'Mí wíe ɪbábɪ mɔkʊ́fʊn,
ɔbɔ́wa ɔpá.' Ɪ́nɪ sʊ olefi asɪ ɔdɛ mʊ aba asúmpʊ́ atsɪ mʊ́a
ayin da, ɔdɛ atɔ́ gyí si amʊ́, ɔdɛ ntá núu bʊ á, 46 mʊ wie amʊ
ɔbɛ́ba bofwie mʊtɔ ɛkɛá ɔmɛdín ansí. Mʊ wie amʊ ɔbɛ́hɪɛ títɪ
mʊtɔ, trá bɪtí mʊa ahá ání bɔmɔhɔ mʊ gyi ɪsʊ kɛ́kɛ́ɛ.
47 "Osúmpʊ́ oduá oyin tɔ́á igyi mʊ wie apɛ́, táme ɔmɛla
ɪwɪ bwɛ́ yáí á, mʊ wie ɔbɛ́hɪɛ pítí mʊ atɔ́ wanklɛ́ɛ́n. 48 Táme
osúmpʊ́á omeyín mʊ wie apɛ́, ɔlɔbwɛ tɔ́á ilehián ha atɔ́ pɪtí
á, mʊ wie ɔbɛ́pɪtí mʊ kpalobí. Bulu tɛfíté tsɔtsɔ tsʊ́ ɔhá ání
ɔlɛha mʊ tsɔtsɔ wá, ɔtɛfíté tsɔtsɔɔtsɔ ɛ́ tsʊ́ ɔhá ání ɔlɛha
tsɔtsɔɔtsɔ wá.

Ipian Yesu Lɔ́pʊba, Megyí Iwilwii

(Mateo 10:34-36)

49 "Ogyá ɔdʊdákpá nɛba ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ. Ní mí nkʊlɛ sʊ
mʊ́ á, tɛkɪ idetsií dodoodo. 50 *Asʊ́bɔ kʊ ɪda mɪsʊá bɔ́bɔ mí.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mí klʊn méɛdı mí ası yɔ́fʊn bréá ılamɔ́ ɔnɔ́. 51 Ɩmábwɛ mlı
fé iwilwii nɔpʊba ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ. Megyí iwilwii, ahá nsınɛ́
yintá nɔpʊba. 52 Tsúfé tsú séi pʊ́ya a, wóyí ání ahá abanú
bʊbʊ mʊ́tɔ́ á, abasá bɔ́kʊsʊ́ líí abanyɔ́sʊ́. Abanyɔ́ é bɔ́kʊsʊ́ líí
abasásʊ́. 53 Abi yinhé mʊ́a amʊ́ así nsınɛ́ béyintá. Abi tsıhé
mʊ́a amʊ́ ayín é nsınɛ́ béyintá. Osia tsıhé mʊ́a mʊ sia tsíhé
nsınɛ́ é béyintá."

Brétɔ́ Asʊ́n Asınu
(Mateo 16:2-3)

54 Yesu létrá bláa ahá ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Ní nyankpʊ obílá bʊsʊ
á, mlıtɛblí mlıaa, ndɛ nyankpʊ obótswie, lélé ototswie.
55 Ní nsaıntɔ itsú fʊ́á á, mlıtɛblí mlıaa, ndɛ owí ɔbélın, lélé
ıtelın. 56 Apinabwɛbí abwɛpʊ́! Mlıyin alıá bʊtɛlé ɔsʊlʊ́sʊ pʊ́
nwʊlʊ́táasʊ atɔ́ ası. Ntogyi sʊ́ mlımétálí nú ıtɔ́ ánfı ıdɛbá
séi ánfı mʊ́ ası?

Anyabá Nsınɛ́la
(Mateo 5:25-26)

57 "Ntogyi sʊ́ mlıtamatálí gyí asʊ́n wankláán há mlı ıwı?
58 Ní ɔkʊ ɔsáma fʊ á, wa ɔsa ha amlıblı mʊ́ wóyítɔ́, ménı
fʊ́ onyabá mɔ́ɔpʊ fʊ́ ya asʊ́n ogyíkpá. Fówun asʊ́n ogyípʊ́
méegyi fʊ́ asʊ́n, pʊ́ fʊ́ wá prósiyin ıbıtɔ, ɔwa fʊ́ obu. 59 Ní
megyí alı á, mmɛ́ɛmlé fʊ́, nkétı faká tógyítɔ́ tá asa fédalı
ınʊ."

Mlıdamli Ɩklʊntɔ, Ménı Mlımóowu

13 1 Ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ınʊ alı bré ámʊtɔ akʊ bɛbláa Yesu
bɛɛ, Pilato lamɔ́ Galileafɔ akʊ bréá bʊdɛ afɔdıɛ bɔ
há Bulu, Yerusalem *Bulu ɔtswɛ́kpa ınʊ, há obugya lada
afɔdıɛ ámʊ. 2 Yesu léfıté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlıkí mlıaa, Galileafɔ
ánfı bʊgyi lakpan abwɛpʊ́ dʊn Galileafɔ atráhɛ, sʊ́ bowun
ıwıɔsın ánfı odu? 3 Ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, megyí alı ígyi! Ní
mlı é mlımédamlí klʊntɔ á, mlı fɛ́ɛ́ mlówu fé amʊ́. 4 Ntɛ́ɛ
ahá dʊ́kwe ámʊ́ʊ́ abansʊ́rʊ lobwie dá mɔ́ Siloam ɔmanti
ání ıbʊ Yerusalemtɔ ámʊ mé, mlıkí mlıaa, lakpan abwɛpʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bʊgyi dʊn aha atráhɛ ání betsiá Yerusalem alɪ bré ámʊtɔ
féé? 5Ndɛ mlɪ bláa mbéɛ, megyí alɪ ígyi. Ní mlɪmédamlí
klʊntɔ á, mlɪ é mlówu fé amú."

Pɔntɔ Máswíéhé

6Múú ɔlɛha amú yébi ɔbéɛ, "Oyin ɔkʊ lótswíe pɔntɔ mʊ
ndɔtɔ. Ɛkɛ ɔkʊ ɔlɔyɔ yékɪ bɛɛ, abí kʊ ɪdɪn mútó. Ɔlɔyɔ á,
kʊkʊ mɛdín mútó. 7Ínɪ sʊ ɔlɛbláa mʊ ɔpayin ɔbéɛ, 'Nfinsa
ní, nna oyí ánfɪ asɪ. Mmɔkúwun kʊkʊʊkʊ mútó. Ntogyi
sú ɪbétrá lɪí yíntá ɔsʊlúʊ? Kun mú da!' 8Táme ɔpayin amʊ
lébláa mʊ ɔbéɛ, 'Mí wíé, fó mú si mú ɪtra lɪɪ ofi ɔkʊlɛ,
ampulipuli mú asɪ, kpa wúna wa mú asɪ. 9Ní ofiébá iloswie
á, ɪbʊ alé, táme ní imoswie á, nakun mú dá.' "

Ɔtsɪ Ɔkʊ Ɪlɔ Tsa Ɔkpʊ́nʊ́ Ɔdaké

10Yesu lɔ́yɔ ɔdɛ atɔ́ suná Yudafɔ ofíakpa *ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké
ɪkʊ. 11Ɔtsɪ ɔkʊá ɔŋɛ laláhɛ lɔ́wa mʊ ɪlɔ nfí dúkwe ní, ɪlahá
mʊ alaklo, ɔmɛtálí bwíí nátí bʊ ɪnʊ. 12Bréá Yesu lówun
mʊ á, ɔlɛtɪ mʊ bláa mʊ ɔbéɛ,
"Anɪ yín, ɪwɪ ɪwá fó ɔnlɪn!"
13Ɪnʊ ɔlɔpʊ ɪbɪ da ɔtsɪ ámʊ.
Ɪnʊnʊ olotswií líí kánfʊ́ Bulu.
14Ofíakpa ɔhandɛ amʊ
lénya ɔblɔ́ ání Yesu latsá ɔha
ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké. Mú sʊ ɔlɛbláa
ahá ámʊ ɔbéɛ, "Nkensíé bʊ
ɪnʊ há agyʊ́má yɔ. Mlɪba nkɛ
ámʊtɔ, abʊtsa mlɪ ɪlɔ. Megyí
ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké!"
15Anɪ Wíe Yesu lélɛ
mɔ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, "Apinabwɛbí
abwɛpʊ́! Mlɪtɔ okugyíɔkʊ
tɔwɔ́í mʊ nnantswie ntéɛ
afrímú lé ɪbantɔ, pú amú ya
ntsu onúkpa ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké.
16Mú ɪma alɛá mí mú nésankí

Ɔtsɪá alaklo, ɔmɛtálí bwíí nátí. (Luk 13:11)

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

*Abraham mʊ na ánfɪ Ɔbʊnsám lakíklɪ mʊ nfí dúkwe kɛ́kɛ́
ánfɪ ɔkpúnʊ́ ɔdakɛ́?” 17Mʊ asʊn blíhɛ́ anfɪ léha pɛ́lɪ lɛ́kɪtá
mʊ alupʊ́ ámʊ, ansí légyi atráhɛ amʊ fɛ́ɛ́, ofúla kpɔnkpɔntɪ
ámʊ́ʊ́ ɔdɛbwɛ ámʊ sʊ.

Takyí-akpin Ibí Yébi

(Mateo 13:31-32; Marko 4:30-32)

18Lnʊ Yesu lɛ́fɪtɛ́ ɔbɛ́ɛ, “Ntɔ Bulu iwíegyí ámʊ lɛlɪan? Ntɛ́ɛ
ntɔ nɔ́pʊkápʊ́ mʊ? 19Igyi fɛ́ takyí-akpin ibí, oyin ɔkʊ lódu
wá mʊ ndɔtɔ. Llɛdan mlí oyi yilɛ́, mbubwi bʊtogyónká mʊ́
abámbitɔ.”

Bodobodotu-afá Yébi

(Mateo 13:33)

20Yesu lɛ́trá blí ɔbɛ́ɛ, “Ntɔ mpʊ́kapʊ Bulu iwíegyí ámʊ?
21Igyi fɛ́ Bodobodotu-afá ání ɔtsɪ ɔkʊ lɔ́pʊtsíá bodobodo
nfúó kɛntɛ kʊlɛ, ɪlɛha mʊ́ ilotu.”

Obu-ɔnɔ́ Kplánhɛ

(Mateo 7:13-14, 21-23)

22Brɛ́á Yesu ɔyɔ́ Yerusalem a, ɔlɔtsʊn nkudasɪ pʊ́ awúlusʊ.
Ɔna ɔdɛ amʊ́ atɔ́ suná. 23Ɔha ɔkʊ lɛ́fɪtɛ́ mʊ ɔbɛ́ɛ, “Owíé, ahá
kpalobí kʊ obénya nkpa?”

Yesu lɛ́bláa ahá ámʊ ɔbɛ́ɛ, 24“Mlɪbɔ mbɔ́dí amlɪtsʊn obu-
ɔnɔ́ kplánhɛ amʊtɔ. Tsúfɛ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔ́bɔ mbɔ́dí ání
bɔ́tsʊn wie ɪnʊ, támɛ bʊmɛ́ɛtalí. 25Támɛ ní wóyí mʊ wie
ɔkʊ́sʊ́ fin obu ámʊ, mlɛbá bɛlíí klʊn ɔma, dá klʊn amʊsʊ
mlɪaa, ‘Owíé, finki ha anɪ!’ á, ɔbɛ́bláa mlɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Mmeyín
mlɪ, mmeyín ɔtínɛ́á mlotsú.’ 26Lnʊ́ mlɛ́blí mlɪaa, ‘Anɪa fʊnyɔ
létsiá gyi atɔ́, nú ntá, fetsiá súná atɔ́ anɪ dɪnsʊ!’ 27Támɛ
ɔbɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, ‘Mmeyín mlɪ. Mmeyín ɔtínɛ́á mlotsú.
Mlɪnatɪ tɛɪ mísʊ́, mlɪ lalahɛ abwɛpʊ́ fɛ́ɛ́!’ 28Ní mlowun
*Abraham, *Isak, *Yakob pʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ fɛ́ɛ́ bʊbʊ
Bulu iwíe ogyíkpá, támɛ bʊmɛha mlɪ mʊ́ ɔkpa amlɪwie ɪnʊ
á, ɪnʊ́ mlósu kpisíi nɪ. 29Ahá bótsu owí ɔdalɪkpa pʊ́ owí
ɔkplíwíékpá, bɪnasʊ mʊ́a gyɔpɪsʊ ba betsiá atɔ́ ogyíkpá Bulu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iwíegyí ámʊtɔ. 30Ɔnɔkwalɪ, amapʊ akʊ bémlí agyankpapʊ.
Agyankpapʊ akʊ é bémlí amapʊ."

Yesu Lósú Ha Yerusalem
(Mateo 23:37-39)

31 Lnʊ Farisifɔ akʊ bɛba Yesu wá bɛbláa mʊ bɛɛ, "Dalɪ
Galilea ɔmátɔ́ nfɪ, tsúfé ɔmású ogyípú *Herode dékléá
ɔbɔ́mɔ fʊ́."
32 Yesu lébláa amʊ́ ɔbéɛ, "Mlɪyɛbláa ɔkpataku ámʊ mlɪaa,
'Négya ɔŋɛ laláhɛ lé ahátɔ, tsá ahá ɪlɔ ndɛ, gya lɛ ɔkɛ, mɔ́
mʊ́ ɔnɔ́ klái.' 33 Táme ilehián ání nɔ́yɔ mí ɔnátɪ amʊsʊ ndɛ,
ɔkɛ múa klái. Tsúfé ɔkpa má ɪnʊá bɔ́mɔ Bulu ɔnɔ́sú ɔtɔípú
ɔkʊkʊ ɔtɪnɛtɪnɛ, dʊn Yerusalem!
34 "Óo Yerusalemfɔ, Yerusalemfɔ! Mlɪtɔ́mɔ́ Bulu ɔnɔ́sú
atɔípú, dá abí ání Bulu lawá sísí mlɪ abwi mɔ́ ní. Ntekleá
nóbun mlɪ abísú brégyíbré, fé alɪá batɛ tobun mʊ abísú,
táme mlɪtamahá mí ɔkpa. 35 Mlɪkɪ, Bulu obési mlɪ ɔtswékpa
tswɪ mlɪ. Ndɛ mlɪ bláa mbéɛ, mlɪméɛtrá wun mɪ ɛkɛkɛɛkɛ,
yɔ́fʊn ɛkɛá mlɛ́blí mlɪaa, 'Bulu oyúla ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔbá mʊ dátɔ́'
ámʊ."

Ɔlɔpʊ Ɔkʊ Tsa

14 1 Farisifɔ ɔhandɛ ɔkʊ létɪ Yesu atɔ́ ogyíkpá mʊ wóyítɔ́
*ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké. Ahá bɔpʊ ansí yi Yesusʊ, bʊdɛ mʊ téɛ.
2 Lnʊ oyin ɔkʊá alapúnyá léba Yesu wá. 3 Yesu léfɪté Mose
mbla asunápʊ́ pʊ́ Farisifɔ ámʊ ɔbéɛ, "Anɪ mbla léha ɔkpa ání
bʊtsáa ɪlɔ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké lóó, ntéɛ ɪmɛha ɔkpa?"
4 Amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ móbwií ɔnɔ́. Mʊ́ʊ́ Yesu lékɪtá oyin ámʊ, tsá
mʊ ɪlɔ, olesi mʊ ɔlɛnatí. 5 Lnʊ ɔlɛfɪté ahá ámʊ ɔbéɛ, "Mlɪtɔ
ma mʊ bi ntéɛ mʊ ɔnantswie ɔbékpadá wíé ibúntɔ́ ɔkpʊ́nʊ́
ɔdaké, ɔmɔ́ɔkɔsí lé mʊ?"
6 Bʊmɛtalí lé mʊ́ ɔnɔ́.

Lwɪasɪbá

7 Lnʊ Yesu lówun ání ahá ámʊ́ʊ́ bɛtɪ atɔ́ ogyíkpá ɪnʊ
ámʊtɔ akʊ bʊdɛ otsiákpá yilé dunká bétsiá. Mʊ́ʊ́ ɔlɛha amʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

yébi ɔbɛɛ, 8"Ní ɔkʋ ɔtí fʋ́ ɔká otsiákpá a, máyétsiá ɔfʋákpá.
Fíalɪ ɔlɛtɪ ɔhandɛ ɔkʋá ɔdʋn fʋ. 9Ɩnʋ ɔhá ámʋ́ʋ́ ɔlɛtɪ mlɪ
ámʋ ɔbɛbláa fʋ ɔbɛɛ, 'Mí wíé, kʋsʋ pʋ obíá ha ɔhá ánfɪ.' Ɩnʋ
pélɪ bɛ́kɪtá fʋ́, fɛ́pɛtí yódunká ɔtɪnɛkʋ tsíá. 10Mʋ́ sʋ ní ɔha
ɔtí fʋ́ atɔ́ ogyíkpá a, yetsiá obíá kusubisʋ mboún, ɔhá ámʋ
ɔbɛbláa fʋ ɔbɛɛ, 'Mí wíé, betsiá ɔfʋákpá nfɪ.' Ɩ́nɪ obótsu fʋ́
ansítɔ́ fʋ́á ahá ámʋ fɛ́ɛ́ ansítɔ́. 11Tsúfé ɔhagyíɔha ání ototsú
ɪwɪ á, Bulu tɛba mʋ asɪ. Ɔhagyíɔha ání ɔtɛba ɪwɪasɪ ɛ́ á,
Bulu totsú mʋ fʋ́á."

12Yesu lɛ́bláa ɔhá ámʋ́ʋ́ ɔlɛtɪ mʋ atɔ́ ogyíkpá amʋ ɛ́ ɔbɛɛ,
"Ní fɔtswɪ ɔpʋ́nʋ́ ɔpa onyé á, mátɪ fʋ́ anyawíe, fʋ́ apíó, fʋ́
abusuanfɔ ntɛɛ ɪwɪ anyapʋ́á bʋtsie mantáa fʋ́. Ní fɔbwɛ́ mʋ́
alɪ á, amʋ́ ɛ́ bɛ́latí fʋ́ amʋ́ klɛ asɪ ká ɪkɔ. 13Mboún tɪ ahiánfɔ,
tsukʋlɛ asínpʋ, abubʋ́pʋ pʋ́ ansibi abwiepʋ́. 14Bulu obóyulá
fʋ́, tsʋ́fé bʋma tɔtɔá bɔ́pʋká fʋ́ ɪkɔ. Bulu ɔbɛ́ka fʋ́ ɪkɔ ɛkɛá
ɔbɔ́kʋsʋ́a aha yilé tsʋ́ afʋ́lɪtɔ."

Nkɛ Kpɔnkpɔntɪ Kʋ Yébi

(Mateo 22:1-10)

15Ahá ámʋ́ʋ́ amʋ́a Yesu bʋtsie ɔpʋ́nʋ́asɪ ámʋtɔ ɔkʋlɛ lónu
mʋ asʋn blíhé anfɪ, ɔlɛblí ɔbɛɛ, "Ansí bégyi ahá ání bégyi
atɔ́ Bulu ɔpʋ́nʋ́ ɔtswíkɛ mʋ *iwíegyí ámʋtɔ!"

16Táme Yesu lɛ́bláa mʋ ɔbɛɛ, "Oyin ɔkʋ lɔ́tswɪ ɔpʋ́nʋ́
kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ kʋ, ɔlɛtɪ ahá tsɔtsɔɔtsɔ. 17Bréá bɛnɪná
atogyihɛ amʋ tá á, ɔlɔwa mʋ asʋ́mpʋ́ ɔbɛɛ bʋyébláa ahá
ámʋ́ʋ́ ɔlɛtɪ ámʋ bɛɛ, 'Babwɛ́ tá!' 18Táme amʋ́ fɛ́ɛ́ bɛblí bɛɛ
amʋ́ ɪbɪ dɛ. Ogyankpapʋ ɔbɛɛ, 'Nahɔ ɔsʋlʋ́ʋ kʋ. Ilehián
ání nɛ́yɛ́kɪ mʋ́. Mʋ́ sʋ mlɪkɪta mʋ́tɔ́ ha mɪ.' 19Onyɔɔsɪ ɛ́
ɔbɛɛ, 'Nahɔ nnantswie yínhé idú, bʋ́pulipʋ́lɪ mí ndɔtɔ há mí.
Nɛyɛ́kapʋ́ amʋ́ kɪ. Mʋ́ sʋ mlɪkɪta mʋ́tɔ́ ha mɪ.' 20Ɔbambá ɛ́
ɔbɛɛ, 'Nwɛ́ɛn kótóó netsiá ɔká. Mʋ́ sʋ mmɛ́ɛtalí ba.'

21"Ɩnʋ osʋ́mpʋ́ amʋ léyinkí bɛbláa mʋ wie. Ɔblɔ́ lɛkɪtá
mʋ wie amʋ, ɔlɛbláa mʋ ɔbɛɛ, 'Wa ɔsa srɪ yeki dɪnsʋ pʋ́
brɔnʋsʋ, afʋkpa ahiánfɔ, tsukʋlɛ asínpʋ, ansibi abwiepʋ́ pʋ́
abubʋ́pʋ ba.' 22Ɩmɔwa ɔpá osʋ́mpʋ́ amʋ léba bɛbláa mʋ
ɔbɛɛ, 'Mí wíé, nayɔ́ sumbí ámʋ, táme otsiákpá trá da.' 23Mʋ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wie amʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Tsʊn mmuátse múa nkpakwí fɛ́ɛ́. Tɪ ɔhagyíɔha ání fówun fɛɛ ɔbá, ménɪ ahá bɔ́bʊlá mí wóyítɔ́. 24Nɛkásɛ, ahá ámúú nɛhɪɛ tí ámʊtɔ ɔkʊkʊ mɛ́ɛda mí atɔ́ ánfɪ ɔnɔ́!’ ”

Yesu Búotɔ Ipian

(Mateo 10:37-38)

Luk

25Yesu mʊa ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ámʊ ná bɔyɔ́. Múú ɔlɛdamlí bláa amú ɔbɛ́ɛ, 26“Ɔhagyíɔha ání ɔlɛba mí wá, táme ɔdɛ mʊ sɪ, mʊ yin, mʊ otsiába, mʊ abí, mʊ apíó, mʊ onutó kúráá ɪwɪ dwɛ dʊn mɪ á, ɔméɛtalí bwɛ́ mí ɔkasípú. 27Ɔhá ání omotsu mʊ *oyikpalíhɛ bobuo mɪ mɔ́fʊn ání ɔbɔ́bwɛ mí ɔkasípú.

28“Mlɪtɔ ɔmɔmʊ bú ɪnʊ, ní obéyi obu kpɔnkpɔntɪ á, oméetsiá asɪ kɪ tɔ́á obéyintá, wun ání mʊ kɔ́ba bɔ́fʊn? 29Ní ɔmɛkɪ mú alɪ, asa ɔlɔkʊsú wá obu ámʊ ntswɪasɪ, pwɛ́ mú fʊn ɔkpatɔ, ɔmɛtalí mɔ́ mú ɔnɔ́ á, obu ámʊ awúnpʊ fɛ́ɛ́ bɔ́mɔsí mʊ. 30Béblí bɛɛ, ‘Oyin ánfɪ lɔ́kʊsú ɔdɛ obu yíi, ɔmɛtalí mɔ́ mú ɔnɔ́.’

31“Ntɛ́ɛ owíe ɔmɔmʊ bʊ ɪnʊá ní owíe ɔkʊ dɛ́ akɔpú mpím-adʊanyɔ (20,000) ɔbá bɔkɔ mʊ a, oméetsiá asɪ kɪ alɪá ɔbɔ́bwɛ ɔbɔ́pʊ mʊ ɪsá akɔpú mpím-dú (10,000) yéfia amú? 32Ní owun ání ɔméɛtalí á, ɔbɔ́wa abí ɔsasʊ bóyókokóli mʊ há ɪkʊlɛbwɛ, bréá bʊmɔkúnyá kpúkpé ba. 33Ɪ́nɪ sʊ mlɪtɔ ɔhá ání omesi mʊ tógyítɔ́ ɔmagyáa ɔméɛtalí bwɛ́ mí ɔkasípú.

Nfɔ́lɪá lma Labi

(Mateo 5:13; Marko 9:50)

34“Nfɔ́lɪ bʊ alɛ́, táme ní ɪtá ɔdwɛ á, ntɔ bɛ́lapúwá mú ɔdwɛ? 35Ɪtráa ma alɛ há tɔtɔɔtɔ bwɛ. Tseí bʊtɛtsɛ́í mú tsítsá wúnasʊ. Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu asʊ́n ánfɪ.”

Kufa Fwɪhɛ́

(Mateo 18:12-14)

15 1Ɛkɛ ɔkʊ *lampóo ahɔ́pʊ pú lakpan abwɛpú bɛba Yesu asʊn blíhɛ́ onukpá. 2Farisifɔ pú Mose mbla

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asunápú amʋ bowuntí mʋ bɛɛ, “Oyin ánfɪ mʋa lakpan
abwɛpú tɛ́nátí, bʋtɔwá ɪbɪ gyi atɔ́ kʋ́ráá.” 3Mú sʋ Yesu
léha yébi pʋ́sʋ́ná amú atɔ́ ɔbɛ́ɛ,
4“Mlɪtɔ ma bú akúfa lafakʋlɛ (100), ɔkʋlɛ ɔfwí á, omesi
adukwebá-kwebá (99) tráhɛ wá dimbítɔ́ ɪnʋ, yódunká mʋ
alɪ kpɛ́fʋn brɛ́á obówun mʋ? 5Nahogyi mbɛ́ɛ, ní owun mʋ
a, ansí bégyi mʋ, obótsu mʋ wá nkɔnkɔ, 6pú mʋ ya wóyítɔ́.
Ɔbɛ́tɪ mʋ anyawíe pú mʋ aba, bláa amú ɔbɛ́ɛ, ‘Mlɪha anya
ansigyí. Nawun mí kufa amʋ́ʋ́ ɔlɔfwɪ ámʋ!’ 7Alɪ kén ndɛ mlɪ
bláa mbɛ́ɛ, ní lakpan ɔbwɛpú ɔkʋlɛ pɛ́ ɔdámlí klʋntɔ á, ansí
bɛ́hɪɛ gyi ahá ɔsʋ́sʋ́ ɪnʋ dʋn alɪá ibégyi amú aha wankláán
adukwebá-kwebá (99) ání bʋmɛtrá hián klʋntɔdamlí ɪwɪ.

Kɔ́ba Fwɪhɛ́

8“Ntɛ́ɛ ní ɔtsɪ ɔkʋ bʋ sika futútú dú, mʋ́tɔ́ kʋlɛ lafwí á,
omóonywɛ ɔkandíɛ kɪkɪ mʋ wóyítɔ́ wankláán, kpákpá
ntobítɔ́ kɪ, fɛ́í wóyí ámʋtɔ wankláán yɔ́fʋn brɛ́á alawun
mʋ́? 9Ní owun mʋ́ á, ɔbɛ́tɪ mʋ apíó aba, bláa amú ɔbɛ́ɛ,
‘Mlɪha anya ansigyí. Nawun mí sika futútú ámʋ́ʋ́ ɪlɔfwɪ
ámʋ. 10Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, alí ansí bɛ́hɪɛ gyi Bulu-abɔpʋ ní
lakpan ɔbwɛpú ɔkʋlɛ ɔdámlí klʋntɔ ní.’ ”

Obi Fwɪhɛ́ Ɔkʋ

11Yesu létrá ha amʋ́ yébi ɔbɛ́ɛ, “Oyin ɔkʋ létsiá, ɔbʋ abi
yinhɛ́ anyɔ. 12Ɔkʋsʋ amʋ léblá mʋ sɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Mí sí, ye fʋ́
atɔ́tɔ́, afʋpʋ mí klɛ́ ha mɪ.’ Ɪnʋ mʋ sɪ lɛ́kɪtá mʋ atɔ́tɔ́ ye
há amʋ́. 13Imegyi nkɛ kʋkʋ ɔkʋsʋ amʋ lɔ́kʋlá mʋ atɔ́ fɛ́ɛ,
olotu ɔkpa yɔ́ tsʋ́tsʋ́ʋ́tsʋ́ ɔmá kʋtɔ. Ɪnʋ oleyétsiá nkpa laláhɛ
yíntá mʋ atɔ́ ámʋ fɛ́ɛ. 14Brɛ́á oleyintá atɔ́ ámʋ tá á, akʋ́n
kpɔnkpɔntɪ kʋ léba ɔmá ámʋtɔ, ɔlɔwa akʋ́n dɪ bɪ. 15Mʋ́ sʋ
ɔlɔpʋ ɪwɪ yɛ́mantá ɪnʋyin ɔkʋsʋ, oyin ámʋ lɛ́kpa mʋ yáa
mʋ ibʋ́asɪ ɔbɛ́ɛ, ɔyɛ́kɪ mʋ mprákuosʋ ha mʋ. 16Tɛkɪ olekleá
obétsiá gyi mprákuo atogyihɛ amʋ kʋ, táme ɔhaa méha mʋ
mʋ́ ɪwɪ ɔkpa. 17Brɛ́á mʋ ansí leyinkí ba mʋ ɪwɪsʋ á, ɔlɛfɪtɛ́
mʋ ɪwɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Apafɔ amɔmʋ kʋ́ráá má mí sí wóyítɔ́, bʋmɛdɛ́
atɔ́ gyí sian ekekegyíɛkɛ? Mʋ́ ntsie nfɪ, akʋ́n dɛ mí mɔ?

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Nɔ́kʋsʋ́ yínkí yɔ́ mí sí wá, yɛ́bláa mʋ mbɛ́ɛ, mí sí, napʋ́
ɩlá gyí Bulu, pʋ́gyi fʋ́ ɛ́. 19 Mmɛkanáa ání fɛ́trá tɩ mí fʋ́ bí.
Pʋ mí bwɛ́ɛ fʋ́ apafɔ ámʋtɔ ɔkʋlɛ.' 20 Mʋ́ sʋ ɔlɔkʋsʋ́ pʋ́ ɔkpa
ɔbá mʋ sɩ wá.

"Brɛ́á olowotií, mʋ sɩ lówun mʋ sísí á, ɔlɔwa mʋ nwɛ, ɔlɛsrí
yɛ́fia mʋ, látá mʋ pʋ́tá. 21 Lnʋ mʋ bi ámʋ lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ,
'Mí sí, napʋ́ ɩlá gyí Bulu, pʋ́gyi fʋ́ ɛ́. Mmɛkanáa ání fɛ́trá
tɩ mí fʋ́ bí.' 22 Táme mʋ sɩ lɛ́tɩ mʋ asʋ́mpʋ́, bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ,
'Mlɩwa ɔsa yotsu atadɩɛ wankláán ámʋ bɔwa mʋ. Mlɩwa
mʋ opetia, amlɩwa mʋ ntʋkʋta. 23 Mlɩyɛlɛ ɔnantswie yínhɛ́
kánáhɛ amʋ́ʋ́ alawá nfɔ ámʋ ba, amlɩbɔmɔ mʋ, apʋgyi nkɛ
ha mʋ. 24 Tsʋ́fɛ́ mí bí ánfɩ lawʋ́ tsínkí. Ɔlɔfwɩ, anɩlawun mʋ.'
Lnʋ bɔwa nkɛ gyí bɩ.

25 "Alɩ brɛ́ ámʋtɔ á, obi dɛhɛn amʋ bʋ ndɔtɔ. Brɛ́á olotsu
ndɔ ámʋtɔ ɔbá, alatá wóyítɔ́ wie tá á, olonu ání pléi dɛ
wóyítɔ́ ɩnʋ. 26 Mʋ́ sʋ ɔlɛtɩ mʋ sɩ asʋ́mpʋ́ amʋtɔ ɔkʋlɛ, fítɛ́
ɔbɛ́ɛ, 'Amansʋ lába?' 27 Osʋ́mpʋ́ amʋ lɛ́lɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, 'Fʋ́
pɩ́ʋ́ laba. Mʋ́ sʋ fʋ́ sí lahá bamɔ́ ɔnantswie kánáhɛ amʋ, tsʋ́fɛ́
alayínkí bɔtʋ mʋ, ɔbʋ nkpa, ɔbʋ ɔnlɩn.'

28 "Ɔblɔ́ lɛkɩtá ɔdɛ́hɛn amʋ. Mʋ́ sʋ olesin mmuáa. Mʋ sɩ
lɛ́dalɩ ba bokokóli mʋ ɔbɛ́ɛ, ɔbá wóyítɔ́. 29 Táme ɔlɛlɛ mʋ́
ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, 'Mí sí, kɩ nfí dʋ́dʋ́ʋ́dʋ́á napʋ́tsíá fʋ́ wá sʋ́m fʋ́.
Mmɔkʋ́bwɛ́ mábʋ́la kʋkʋ kɩ. Táme fʋmɔkʋ́há mí ɔkpalábi
fɛɛ mía mí aba apʋ́wa ɩwɩ ansigyí kɩ. 30 Táme fʋ́ bí ánfɩ
alayíntá fʋ́ tógyítɔ́, mʋa akipʋ́ bayégyi nkpa ánfɩ mʋ́ laba
a, famɔ́ ɔnantswie yinhɛ́ kánáhɛ amʋ́ʋ́ alawá nfɔ ámʋ há
mʋ!' 31 Lnʋ mʋ sɩ lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, 'Mí bí, yɛ́ɛ fʋ́ mʋ́ fʋ́bʋ mí
wá brégyíbré. Fʋ́bʋ́ mí atɔ́ fɛ́ɛ́. 32 Fʋ́ pɩ́ʋ́ ánfɩ lawʋ́ tsínkí.
Ɔlɔfwɩ, anɩlawun mʋ. Mʋ́ sʋ lehián ání abégyi mʋ́ nkɛ, nyá
ansigyí.' "

Agyʋ́másʋ́ Ɔkípʋ Ansɩtínpʋ Ɔkʋ

16 1 Yesu lɛ́bláa mʋ akasípʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Lwɩ onyapʋ́ ɔkʋ
létsiá, ɔbʋ agyʋ́másʋ́ ɔkípʋ. Ahá bowi tsá mʋ wie
amʋsʋ bɛɛ ɔdɛ mʋ gyí. 2 Ĺnɩ sʋ ɔlɛtɩ oyin ámʋ, fítɛ́ mʋ ɔbɛ́ɛ,
'Ntɔ asʋ́n ndenu tsʋ́ fʋ́ ɩwɩ alɩ? Bobu akʋ́nta ha mɩ, tsʋ́fɛ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fʊméɛtrá kɪ mí agyʊ́másʊ́.’ 3Agyʊ́másʊ́ ɔkípʊ amʊ léfɪté mʊ
ɪwɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Nkálɪ nɔ́bwɛ? Mí wíe ɔbá begya mɪ. Mma ɔwʊnlín
ání nénatí dɔ ha ahá. ɩbʊ mɪ pélɪ ání nénatí kʊ́lí atɔ́ é. 4ɩbʊ
alé! Nyin tɔ́á nɔ́bwɛ, ménɪ ní osí mí á, nénya ahá ání bɔ́hɔ
mɪ wá amʊ́ wóyítɔ́.’

5“Mʊ́ sʊ ɔlɛtɪ ahá ání bʊdɛ mʊ wie ɪkɔ kʊlɛkʊlɛ. Ɔlɛfɪté
ogyankpapʊ ɔbɛ́ɛ, ‘ɩkɔ afɪnɪ fʊ́dɛ mí wíe?’ 6ɩkɔ ɔkɪtápʊ́ amʊ
lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, ‘Nfɔ agbɔngbɔ́ lafa-anyɔ (200).’ Agyʊ́másʊ́
ɔkípʊ amʊ lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Tsan fʊ́ adánsɪɛ ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ,
afʊwanlɪn lafakʊlɛ (100).’ 7Ɔlɛfɪté ɔkʊ é ɔbɛ́ɛ, ‘ɩkɔ afɪnɪ
fʊ́dɛ?’ ɩkɔ ɔkɪtápʊ́ amʊ lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Bodobodo nfʊ́ó
akɛntɛ ɔpím-ɔkʊlɛ (1,000).’ Agyʊ́másʊ́ ɔkípʊ amʊ lébláa
mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Tsan fʊ́ adánsɪɛ ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ afʊwanlɪn lafakwe
(800).’

8“Osikani ámʊ lékanfʊ́ agyʊ́másʊ́ ɔkípʊ anfí ɔma
ɔnɔkwalɪ ánfɪ ání alatálí tɪn ansí alɪ.” Yesu lɔ́mɔ mʊ́ ɔnɔ́
ɔbɛ́ɛ, “Ndɛmba-abí ání bʊbuo ɔyítɔ́ atɔ́ ansɪtíɪn ání bɔpʊ
bʊtsie amʊ́ abatɔ ɪdʊn amʊ́á bʊyin Bulu klé.

9“Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mlɪpʊ ɔyítɔ́ atɔ́ bwɛ apíó, ménɪ
ní ɪtá á, Bulu ɔbɔ́hɔ mlɪ wá mʊ wóyíá ɪbʊ ɪnʊ bré fɛ́ɛtɔ́.
10Ɔhá ání ɔlɛtalí kítá atɔ́ túkúrííbi, olegyi ɔnɔkwalɪ mʊ́sʊ́
á, mʊ kén obégyi ɔnɔkwalɪ atɔ́ kpɔnkpɔntɪ ésʊ́ nɪ. Támɛ
ɔhá ání ɔmɔwa ɔnɔkwalɪ atɔ́ túkúrííbisʊ ɔmɔ́ɔwa ɔnɔkwalɪ
atɔ́ kpɔnkpɔntɪsʊ. 11Mʊ́ sʊ ní mlɪmá ɔnɔkwalɪ ɔyítɔ́ atɔ́sʊ́ a,
ma mɛɛ ɔbɔ́hɔ mlɪsʊ gyi, pʊ́ ɔsʊ́sʊ́ atɔ́ onutó wá mlɪ ɪbɪtɔ?
12Ntɛ́ɛ ní fʊma ɔnɔkwalɪ ɔkʊ klɛ́sʊ á, ma mɛɛ ɔbɔ́pʊ fʊ́ klé
há fʊ́?

13“Osúmpʊ́ ɔkʊkʊ méɛtalí súm awie anyɔ. Ɔbɔ́dwɛ ɔkʊlɛ,
lʊ́ ɔkʊlɛ. Ntɛ́ɛ obóbu ɔkʊlɛ, omóobu ɔkʊlɛ. Fʊméɛtalí súm
Bulu, súm Kɔ́ba.”

Yesu Asʊn Blíhé Kʊ

(Mateo 11:12-13; 5:31-32; Marko 10:11-12)

14Farisifɔ bʊtɔdwɛ́ kɔ́ba. Mʊ́ sʊ bréá bonu Yesu asʊn
blíhé anfɪ á, bɔbwɛ mʊ ahinlá. 15ɩnʊ Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
“Mlɪtelé ɪwɪ súná ání aha yilé mlɪgyí ahá ansítɔ́, táme Bulu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mʊ́ yin mlɪ klʊntɔ. Tsúfɛ́ tɔ́á nyankpʊsa tɛkɪá ɪbʊ labi igyi
Bulu akisítɔ.
16 "Mose Mbla ámʊ pʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ asʊn
wanlínhɛ́ lɔyɔ agyʊ́má alɪı bɔfʊn Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane brɛ́sʊ́.
Tsú mʊsʊ bʊdɛ Bulu iwíegyí ámʊ ɪwɪ asʊn wankláán ɔkan
da, ahá ɛ́ bʊdɛprɪı wie mʊ́tɔ́. 17 Ɔsʊ́ mʊ́a asɪ bɛ́talí mɔ́ ɔnɔ́,
táme itoduáhɛ́ ntɛ́ɛ asʊ́nbi ɪkʊlɛ kʊ́ráá móowu Mose Mbla
ámʊtɔ.
18 "Oyin okíná mʊ ka láyɛ́tsiá ɔtsɪ bámbá á, alatɔ́ mbʊa.
Oyingyíoyin ání otsía ɔtsɪ ánfɪ mʊ kulu lakíná mʊ ɛ́ latɔ́
mbʊa."

lwɪ Onyapʊ́ Ɔkʊ Mʊa Lasaro

19 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "lwɪ onyapʊ́ ɔkʊ létsiá. Atati
wʊlɪhɛ ɔtɛdídá, otegyi nkpa wankláán ekekegyíɛkɛ. 20 Atɔ́
ɔkʊ́lípʊ́ ɔkʊá mʊ ɪwɪ letsitsíí nlɔ ɛ́ létsiá. Bʊtɛtí mʊ Lasaro.
Betsiá pʊ́ ohiáni ánfɪ yɛ́yaí ɪwɪ onyapʊ́ ámʊ ɔkpa ɔnɔ́.
21 Ɔkɪá obénya atogyihɛ mpupubiá ɪbɛ́kpakpáa bun oyin
ámʊ ɔpʊ́nʊ́asɪ gyi. Akíaɪ létsiá beyintá mʊ nlɔ ámʊ kʊ́ráátɔ́.
22 "Brɛ́á ohiáni ánfɪ lówu á, Bulu-abɔpʊ botsu mʊ
ya, oleyɛ́tsiá anɪ náin Abraham wá ɔsʊ́sʊ́. lwɪ onyapʊ́
ánfɪ ɛ́ lóbowu, bopulá mʊ. 23 Ɔlɔyɔ ɔbʊ ɪsʊbɪtí ogyá áni
ɪtamadunto, ɔdɛ ɪwɪɔsɪn wúun. Olotsu ansí fʊ́á, olowun áni
Lasaro tsie Abraham wá tsútsúútsú. 24 lnʊ ɔlɔkplʊ́n ɔbɛ́ɛ,
'Anɪ sí Abraham-ée! Wun mɪ nwɛ, afʊha Lasaro ɔyɔpʊ mʊ
osrebi da ntsutso pʊbɛda mí ɔdandʊsʊ, ilwii kpalobí. Ndɛ
ɪwɪɔsɪn wúun ogyá ánfɪtɔ dʊbɪ!'
25 "Táme Abraham lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Obí, kaɪn, fʊ́ nkpatsiátɔ́
a, fegyi ɔdwɛ, Lasaro ɛ́ letsiá ɔsɪntɔ. Séi á, ɔbʊ ɔdwɛtɔ, fʊ́
ɛ́ fʊ́bʊ ɔsɪntɔ. 26 Ɔma a, ɪlán kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ kʊ da anɪa
fʊnyɔ nsɪné. Mʊ́ sʊ ɔhaa mɛ́ɛtalí fá tsú nfɪ ba fʊ́ wá ɪnʊ,
ɔhaa ɛ́ mɛ́ɛtalí fá tsú ɪnʊ ba anɪ wá nfɪ.' 27 Oyin ámʊ lɛ́bláa
Abraham ɔbɛ́ɛ, 'Mʊ́mʊ́ nobwíí ɪpa, anɪ sí Abraham, wa
Lasaro sɪsɪ mí sí wóyítɔ́. 28 Mbʊ apio yinhɛ́ abanú akʊ ɪnʊ,
ɔyɛda amʊ́ ɔlá, mɛ́nɪ bowú á, bʊmɛ́ɛba bowun ɪwɪɔsɪn ánfɪ
odɪ.'

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 “Abraham lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, ‘Mose mʊa Bulu ɔnɔ́sʊ́
atɔípʊ́ amʊ nwʊlʊ́ bʊ amʊ́ wá, ɪdɛ amʊ́ ɔlá da. Bʊnúu
mʊ́, abʊgyi mʊ́sʊ́.’ 30 Oyin ámʊ lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, ‘Anɪ sí
Abraham, asʊ́n ámʊ nu kɛkɛ mɛ́ɛha amʊ́ abʊdamli klʊntɔ.
Mboún ní ɔkʊ ɔkʊ́sʊ́ tsʊ́ afúlitɔ yɔ́ amʊ́ wá á, bɛ́damlí
klʊntɔ.’ 31 Támɛ Abraham lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Ní bʊmegyi
Mose mʊa Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ nwʊlʊ́tɔ́ asʊ́n ámʊsʊ á,
ɔkʊ ɔkʊ́sʊ́ tsʊ́ afúlitɔ yɔ́ ɪnʊ kʊ́ráá á, bʊmóonu ɔhá ámʊ
asʊ́n.’ ”

Lakpanbwɛ

(Mateo 18:6-7, 21-22; Marko 9:42)

17 1 Yesu lɛ́bláa mʊ akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, “ɩbwɛ́bwɛ́ɛ́bwɛ́
á, tɔkʊ bɛ́ha nyankpʊsa ɔbɔ́bwɛ lakpan, támɛ ɔhá
ání ɪna mʊsʊ mʊ ba lɔ́bwɛ lakpan ɔgyɔ́wɪ ní. 2 Ní ɔkʊ
lɛ́ha ahá ánfɪ bʊmɔkʊ́dan mísʊ́ hógyitɔ ánfɪtɔ ɔkʊ lɔ́bwɛ
lakpan á, ní bɛda nfʊ́ókwɛbʊ
sían mʊ ɔmɛtɔ, tswɪ mʊ wá
ɔpʊ okluklʊ́kpá pó á, ɪbʊ alɛ́
dʊn. 3 Mʊ́ sʊ mlɪkɪ mlɪ ɪwɪ
wankláán.

“Ní fʊ́ bá ɔpʊ́ ɩlá gyi fʊ á,
wa ɪyɪn wa mʊ. Ní ɔlɛdamlí
klʊntɔ á, sikie mʊ. 4 Ní ɔlɔpʊ
ɩlá gyi fʊ tse sienɔ́[k] ɛkɛwʊ́lɛ
owítɔ́, ɔlɛla bobwií ɪpa há fʊ́
á, sikie mʊ.”

Nfʊ́ókwɛbʊ (Luka 17:2)

Hógyi

5 Yesu *sumbí ayɔpʊ́ ámʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Ha anɪ hógyi
imoni tsɪa.”

6 Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní mlɪ hógyi lómoní fɛ́ takyí-
akpin ibí á, mlɛ́talí bláa kɛlɪ ánfɪ mlɪaa, ‘Puli yɛlí ɔpʊtɔ.’
ɩbɔ́bwɛ dínká mʊ́sʊ́.

---

[k] **17:4** Idesuná ání tsé dʊ́dʊá ɔlɔpʊ ɩlá gyi fʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Osúmpó Gyumagyihɛ

7 "Ní mlɪtɔ ɔkʊ bʊ osúmpʊ́á ɔtɔyɔ́ agyʊ́má mʊ ndɔtɔ ntɛ́ɛ
ɔtɛkɪ mʊ akúfasʊ, otsú agyʊ́mátɔ́ ba a, bláa mʊ wie tɛbláa
mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Wa ɔsa bwɛ afʊgyi atɔ́?' Ɛkɛkɛɛkɛ! 8 Bláa ɔtɛbláa
mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Tsu tati saba, afʊbɔtswɪ ɔpʊ́nʊ́ ha mɪ. Bɛlɪí mí
angyi atɔ́. Negyi ta á, fayégyi fʊ́ klé.' 9 Ɔtɛdá osúmpʊ́ amʊ
ɪpán ɔbɛ́ɛ, alabwé tɔ́á mɔwa mʊ bwɛ? Ɛkɛkɛɛkɛ! 10 Ĩnɪ sʊ ní
mlɪ é mlɔbwé tɔ́á bɔwa mlɪ bwɛ tá á, mlɪblɪ mlɪaa, 'Asúmpʊ́
kɛkɛ anɪgyí. Tɔ́á igyi anɪ bwɛhé anɪlabwé á.' "

Ɩlɔ Pɛpɛ Alɔpʊ́ Dú Tsa

11 Yesu ná Samaria pʊ́ Galileafɔ ɔkasʊ ɔyɔ́ Yerusalem.
12 Bréá ɔlɛta wúlu kʊsʊ wie tá á, *ɪlɔ pɛpɛ alɔpʊ́ dú akʊ
bʊna bɛbá befia mʊ, besi lɪí tsútsú. 13 Ɩnʊ bɔkplʊ́n blí bɛɛ,
"Yesu! Owíé! Wun anɪ nwɛ."
14 Yesu lótsu ansí kɪ amʊ́, ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪpʊ mlɪ
ɪwɪ yosuná Bulu igyí ɔhapʊ́.[l]"
Bréá bɔpʊ ɔkpa bɔyɔ́ á, amʊ́ ɪwɪ lɛ́plɪ. 15 Ɔkʊlɛ mʊ́ lówun
ání mʊ ɪwɪ laplíɪ a, oleyinkí ɔdɛkplʊ́n kanfʊ́ Bulu kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́.
16 Olebemlí bún Yesu ayabitɔ, ɔdɛ mʊ ɪpán da. *Samariayin
oyin ánfɪ gyí. 17 Ɩnʊ Yesu léfɪté ɔbɛ́ɛ, "Megyí ahá idú natsá?
Mʊ́ kwebá atráhɛ mɛ́? 18 Mʊ́ sʊ amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ méba bɛkanfʊ́
Bulu dʊn Samariayin ɔfɔ́ ánfɪ nkʊlɛ?" 19 Ɩnʊ ɔlɛbláa oyin
ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Kʊsʊ natɪ. Fʊ́ hógyi latsá fʊ́ ɪlɔ."

Bulu Iwíegyí Ámʊ Ɩbá
(Mateo 24:23-28, 37-41)

20 Farisifɔ akʊ bɛfɪté Yesu bɛɛ, "Ɔmɛnkɛ Bulu iwíegyí ámʊ
ɪbɛ́ba?" Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Megyí tɔ́á ɔha ɔbɔ́pʊ ansíbi
wun Bulu iwíegyí ámʊ igyi. 21 Ɔhaa mɛ́ɛtalí blí ɔbɛ́ɛ, 'Kɪ, mʊ́bʊ
nfɪ.' Ntɛ́ɛ 'Mʊ́bʊ nána á.' Tsúfé mlɪ klʊntɔ Bulu iwíegyí amʊ bʊ."
22 Ɩnʊ Yesu lébláa mʊ akasípʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɛkɛ ɔkʊ ɪbá,
mlódunká ání mlówun mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ ɛkɛwʊ́lɛ

---

[l] **17:14** Abʊbɪ ání mlɪ ɪwɪ laplíɪ Mose mbla ɔkpasʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pɛ́, táme mlımóowun mʊ́. 23 Ahá bɛ́bláa mlı bee, ‘Ɔbʊ nfı.’
ntée ‘Ɔbʊ nána,’ táme mlımásrí buo amʊ́ yɛ́kı. 24 Tsúfɛ́ mí,
Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı ɔbáke bɔ́bwe fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ nyankpʊ
tɔfwí ıbı, bʊtowun mʊ́ nsaıntɔ fɛ́ɛ́ ámʊ. 25 Táme négyankpá
wun ıwıɔsın tsɔtsɔɔtsɔ, ndemba-abí ánfı ɛ́ békiná mí. 26 Alı
ámʊ́ʊ́ ilegyi *Noa brésʊ́ amʊ a, alí ibégyi mí, Nyankpʊsa-
Mʊ-Bi ánfı ɛ́ ıbábı nı. 27 Ahá betsiá, bʊdɛ atɔ́ gyí, bʊdɛ ntá
núu; bʊdɛ aká tsiá, bʊdɛ atsı kítá há akúlu alıı yɔ́fʊn ekeá
Noa lówie mʊ dáka kpɔnkpɔntı ámʊtɔ, ntsu lɔ́bʊlá bɔmɔ
amʊ́ fɛ́ɛ́. 28 Alı kén ılɛba *Lot ɛ́ brésʊ́ nı. Ahá betsiá, bʊdɛ
atɔ́ gyí, bʊdɛ ntá núu, bʊdɛ atɔ́ hɔ́ɔ, bʊdɛ atɔ́ fɛ; bʊdɛ atɔ́ du,
bʊdɛ ibu yíi, 29 yɔ́fʊn ekeá Lot lédalı Sodom wúlutɔ, ogyá
mʊ́a *atonkodu lotswie tsu ɔsʊ́sʊ́ behı amʊ́ fɛ́ɛ́. 30 Alí kén
mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı ıwıɔwanlekɛ́ bɔ́fwie ahátɔ ní.

31 “Ɛke ámʊ a, ɔhá ání ɔdın obusʊ, mʊ atɔ́ ıbʊ obuto
ɔmákplí botsu tɔtɔ. Alı kén ɔhá ání ɔbʊ ndɔtɔ ɛ́ máyinkí
botsu tɔtɔ nı. 32 Mlıkaın Lot mʊ ka asʊ́nsʊ́![m] 33 Tsúfɛ́ ní ɔkʊ
lódunká ání ɔbɛ́prı mʊ nkpa á, ɔbɔ́hʊlíı mʊ́. Táme ní ɔkʊ
lɔ́hʊlíı mʊ nkpa á, ɔbɛ́lanyá mʊ́. 34 Nde mlı bláa mbɛ́ɛ, alı
eke ámʊ onyé á, ní ahá abanyɔ́ bʊda ɔklan kʊlesʊ á, Bulu
obótsu ɔkʊlɛ sí ɔkʊlɛ.

35-36 “Ní atsı abanyɔ́ bʊdɛ nfúó kwe á, Bulu obótsu ɔkʊlɛ
sí ɔkʊlɛ.[n]” 37 Yesu akasípʊ́ amʊ befıté mʊ bee, “Anı Wíe,
nkúnʊ́ ıbɛ́ba?”

Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔtínéá ıtɔ wuhé da a, ınʊ́ alása
bʊtefia nı.”

Ɔsʊrapʊ Mʊa Asʊ́n Ogyípʊ́ Ɔkʊ

18 1 Inʊ Yesu léha yébi kʊ pʊ́sʊ́ná ání bʊbɔ́ɔ mpáı
brégyíbré, ımákpɔn amʊ́. 2 Ɔlebláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Asʊ́n
ogyípʊ́ ɔkʊ létsiá wúlu kʊsʊ. Ɔtamanyá Bulu ifʊ́, ɔtamanyá
ɔhaa ɛ́ pélı. 3 Ɔsʊrapʊ ɔkʊ ɛ́ létsiá wúlu amʊtɔ. Oletsiá

---

[m] **17:32** Bréá omobu Bulu, ɔledamlí kı ɔma a, olemlí nfɔ́lısín. Kı Genesis 19:26. [n] **17:36** Mʊ́tɔ́ yée 36 bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Ní ayin abanyɔ́ bʊdɛ agyʊ́má yɔ ndɔ kʊletɔ á, Bulu obótsu ɔkʊlɛ sí ɔkʊlɛ.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bokokóli mʊ ɔbɛ́ɛ, ogyíi mʊ asʊ́n ɔnɔkwalɪsʊ ha mʊ, ɔlɛ
mʊ tsu mʊ olupʊ́ ɪbɪtɔ! 4Tɛkɪ olekle okina, támɛ ɔma-ɔma
a, ɔlɛbláa mʊ ɪwɪ ɔbɛ́ɛ, 'Ɩbʊ mʊ́tɔ́á ntamanyá Bulu ifú,
ntamanyá ɔhaa ɛ́ pɛ́lɪ. 5Támɛ alɪ ánfɪ ɔsʊrapʊ anfɪ ná ɔdɛ
mí háan anfɪ sʊ á, négyi mʊ asʊ́n ɔnɔkwalɪsʊ. Ní megyí
alɪ á, oméesi mí tɔ́ɪ wa. Ɔméɛha mméenya ɔkpa bwɛ́ tɔtɔ.' "
6Yesu lɔ́yɔ mʊ́sʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪkɪ alɪá asʊ́n ogyípʊ́ anfí
ɔtamagyi asʊ́n ɔnɔkwalɪsʊ ánfɪ lablí. 7Mʊ́mʊ́ nkálɪ Bulu mʊ́
méegyi mʊ ahá ámʊ́ʊ́ alalɛ́, bʊdesʊ́ kpolí mʊ ɔpa-onyé ámʊ
asʊ́n ɔnɔkwalɪsʊ? Obési amʊ́ asʊ́n wá obíátɔ́? Ɛkɛkɛɛkɛ!
8Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, obégyi mʊ́ ɔnɔkwalɪsʊ há amʊ́ ɔsasʊ.
Táme ndɛfɪté mbɛ́ɛ, ní mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ neyínkí
bá a, nówun ahógyipʊ akʊ ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ?"

Luk

Lampóo Ɔhɔ́pʊ Mʊa Farisiyin

9Yesu lɛ́trá ha yébi kʊ pʊ́sʊ́ná amʊ́ atɔ́ tsʊ́ ahá ání bʊtɛkɪ
amʊ́ ɪwɪ yilé abwɛpʊ́ dʊn amʊ́ aba. 10Ɔlɛha yébi amʊ ɔbɛ́ɛ,
"Ayin abanyɔ́ akʊ bɔdʊ yɔ́ mpáɪ ɔbɔkpá Bulu ɔtswɛ́kpa.
Amʊ́tɔ́ ɔkʊlɛ gyí Farisiyin, ɔkʊlɛ ɛ́ gyí lampóo ɔhɔ́pʊ.
11"Farisiyin amʊ lɔ́kʊsʊ́ líí, bɔ́ mpáɪ wá nwuntɔ ɔbɛ́ɛ,
'Bulu, nɛdá fʊ́ ɪpán ání mmegyí fɛ́ akʊ. Mí mʊ́ mma ɔnsípɛ,
ntamasísi ɔha, ntamatɔ́ mbʊa, mmegyí fɛ́ Lampóo ɔhɔ́pʊ
anfɪ ɛ́. 12Ntɛklí *ɔnɔ́ tse nyɔ ndawɔ́tswí ɪkʊlɛtɔ. Nteye mí
atɔ́ fɛ́ɛtɔ́ dú, lɛ́ idúsí há fʊ́.'
13"Táme lampóo ɔhɔ́pʊ amʊ mʊ́ léyɛlí tsʊ́tsʊ́, oloko nwuntɔ
wá. Omotsulá tsʊ́ ansí kʊ́ráá fʊ́á kɪ ɔsʊ́sʊ́. Ɔlɔpʊ ɔbɪmáa dá
ɪbɪtɔ, kókóli Bulu ɔbɛ́ɛ, 'Óo Bulu, wun mɪ nwɛ, lakpan ɔbwɛpʊ́
ngyi.' " 14Yesu lɔ́mɔ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, asa
beyinkí yɔ́ wóyí á, Bulu ansí légyi lampóo ɔhɔ́pʊ amʊ ɪwɪ dʊn
Farisiyin amʊ. Tsʊ́fɛ́ ɔhá ání ototsʊ́ ɪwɪ á, Bulu ɔbɛ́ba mʊ asɪ.
Ɔhá ání ɔtɛba ɪwɪasɪ ɛ́ á, Bulu obótsu mʊ fʊ́á."

Nyebí Yulá

(Mateo 19:13-15; Marko 10:13-16)

15Aha akʊ bɔpʊ amʊ́ abí ba Yesu bɛɛ, ɔpʊ́ʊ ɪbɪ dɪnka
amʊ́sʊ́, oyula amʊ́. Mʊ akasípʊ́ bowun amʊ́. Mʊ́ sʊ bɔwa

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪyɪn wá amʊ́. 16Táme Yesu lɛ́tɪ nyebí ámʊ ba mʊ ɪwɪ wá,
ɔlɛbláa akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪha nyebí ámʊ abʊba mí wá.
Mlɪmátin amʊ́ ɔkpa, tsúfé ahá ánfɪ odu bʊ́ Bulu iwíegyí amʊ
nɪ. 17Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ɔhá ání ɔmɔhɔ Bulu iwíegyí
ámʊ fɛ́ kebi á, omóowie mʊ́tɔ́.”

Atonyahɛ́ lwɪ Atosunáhɛ́

(Mateo 19:16-30; Marko 10:17-31)

18Ɛkɛ ɔkʊ Yudafɔ ɔhandɛ ɔkʊ lɛ́bɛfɪté Yesu ɔbɛ́ɛ, “Osunápʊ́
yilé, ntɔ nɔ́bwɛ asa nénya nkpa ání ɪtamatá?”
19Yesu lɛ́fɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ntogyi sʊ́ fʊdɛ mí tɪ ɔha yilé?
Ɔhaa mégyí ɔha yilé, nkɛ́tɪ Bulu nkʊlɛ. 20Yɛ́ɛ fʊyin Bulu
mbla ámʊ o. Mʊ́gyí, mátɔ mbʊa, mámɔ ɔha, máwi atɔ́,
máka asʊ́n dínká fʊ́ básʊ́, bu fʊ́ sí mʊa fʊ́ yín.”
21Ɔhandɛ amʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Tsú mí nyebitɔ ɔpá ndɛ
mʊ́ fɛ́ɛ́sʊ́ gyí.”
22Yesu lónu mʊ asʊn blíhɛ́ anfɪ á, ɔlɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Toku
kʊlɛ ɪlasí ání fɔ́bwɛ. Yɛfɛ fʊ́ ɪwɪsʊ atɔ́ fɛ́ɛ, afʊye kɔ́ba amʊ
ha ahiánfɔ, mɛ́nɪ fénya siadɪɛ ɔsʊ́sʊ́. Fɔbwɛ́ mʊ́ tá á, ba
afʊbobuo mɪ.” 23Brɛ́á oyin ámʊ lónu asʊ́n ánfɪ á, ɪlɔtɔ mʊ
klʊn, tsúfé ɔhíé ɔbʊ atɔ́.
24Yesu lówun ání ɪlahan mʊ. Mʊ́ sʊ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “lbʊ ɔnlɪn
asa ɪwɪ onyapʊ́ obówie Bulu iwíegyí ámʊtɔ. 25Lɛ́lɛ́ mʊ́ á,
ɪlɔpɔn ha *kpɔ́sɔ́ ání ɔbɔ́tsʊn ɔbɪn-atɔ ɔbɔ́tɔ́, dʊn ání ɪwɪ
onyapʊ́ obówie Bulu iwíegyí ámʊtɔ.”
26Ahá ání bonu asʊ́n ánfɪ bɛfɪté bɛɛ, “Mʊ́mʊ́ ma mɛɛ
Bulu ɔbɔ́hɔ nkpa?”
27Táme Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Tɔ́á nyankpʊsa mɛ́ɛtalí
bwɛ́ mɔdʊ́n Bulu bwɛ.”
28lnʊ Petro lɛ́bláa Yesu ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíe, kɪ, anɪlasí anɪ
wóyí tswɪ bobuo fʊ.”
29Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ɔhaa má
ɪnʊá obési mʊ wóyí, mʊ ka, mʊ apíó, mʊ akwɪípʊ́ ntɛ́ɛ mʊ
abí tswɪ Bulu iwíegyí ámʊ sʊ, 30Bulu mɛ́ɛlawá mʊ́ otsiákpá
há mʊ tsé dʊ́ tsé lafa séi, láha mʊ nkpa ání ɪtamatá brɛ́
ámʊ́ʊ́ ɪbá ámʊtɔ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Lowu lwı Asún Blí Otse Saası
(Mateo 20:17-19; Marko 10:32-34)

31 Yesu létı akasípú dúanyɔ ámʊ ya ıtsétɔ́, ɔlɛbláa amú
ɔbɛ́ɛ, "Ayɔ́ Yerusalem. lnú asún ámúú Bulu ɔnɔ́sú atɔípú amʊ
bɔwanlín tsú mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı ıwı ámʊ fɛ́ɛ́ bɛ́ba
mútɔ́ ní. 32 Bɛ́lɛ mí há ahá ání bʊmegyí Yudafɔ. Bɔ́bwɛ mí
ahinlá, síá mí, tú atsʊnɔ́ wúlí mí. 33 Bɛ́pıtí mí atɔ́, mɔ́ mí.
Mú ɛkɛ sáási a, nɔ́kʊsú tsú afúlitɔ."
34 Akasípú amʊ bʊmonu ínı ası, tsúfɛ́ Bulu lɔ́pʊŋáín amú.
Bʊmɛbı tɔ́á ɔdɛblí ɛ́.

Ansibi Obwiepú Ɔkʊ lıɔ Tsa
(Mateo 20:29-34; Marko 10:46-52)

35 Yesu léta Yeriko wúlutɔ wie tá á, ansibi obwiepú ɔkʊ
tsie ɔkpa ɔnɔ́, ɔdɛ atɔ́ kʊlí. 36 Ansibi obwiepú ámʊ lónu ání
ɔdɔm bʊdɛtsúʊn. Múú ɔlɛfıté ɔbɛ́ɛ, "Amansʊ igyi?"
37 Ahá bɛbláa mʊ bɛɛ, "Yesu Nasaretyin amʊ dɛ́tsúʊn."
38 lnʊ ansibi obwiepú ámʊ lɔ́kplʊn blí ɔbɛ́ɛ, "Anı wíe
*Dawid mʊ na Yesu, wun mı nwɛ!"
39 Ahá ámúú bʊgya Yesu nkpá ámʊ bɔkplún wa ansibi
obwiepú ámʊ bɛɛ, ɔwáa ɔsa kpa ɔnɔ́ bun. Ɔlɛlakplún dʊn
alı ɔbɛ́ɛ, "Anı wíe Dawid mʊ na, wun mı nwɛ!"
40 Yesu lési lıí, ɔlɛha ɔbɛ́ɛ bʊkpá mʊ ba mʊ. Brɛ́á bɛkpa
mʊ ba a, Yesu léfıté mʊ ɔbɛ́ɛ, 41 "Ntɔ fʊdeklé fɛɛ mbwɛ́ɛ ha
fʊ?"
Ɔlɛlɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Owíe, ha mí anwun atɔ́!"
42 Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Fú hógyi latsá fú ılɔ. Wun atɔ́."
43 lnʊnʊ mʊ ansíbi lobwií, ɔlɛkplá buo Yesu, ɔdɛ Bulu
kanfú. Ɔdɔm amʊ fɛ́ɛ́ bowun ínı, amú ɛ́ bɛkanfú Bulu.

Yesu Mʊa Sakeo

19 1 Yesu dɛ́ka tsʊn Yeriko wúlutɔ. 2 Lampóo ahɔ́pʊ
ɔhandɛ ɔkʊá ɔbʊ kɔ́ba bʊ wúlu amʊtɔ, bʊtɛtí mʊ
Sakeo. 3 Oyin ánfı dékléá ɔbɔ́pʊ ansíbi wun Yesu, táme
ɔma ıswí, ahá ɛ́ bɔdʊbı. 4 Mú sʊ ɔlɛsrí yɔ́dʊ pɔntɔ-oyí kʊá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu ɔbɔ́tsʊn mʊ́ asɪ, mɛ́nɪ obówun mʊ. 5 Brɛ́á Yesu lówie
oyí ámʊ asɪ á, olotsu ansí fʊ́á, wun Sakeo, ɔlɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ,
"Sakeo, wa ɔsa kplɪ ba. Ndɛ, fʊ́ wóyí nɔ́swɪí ní."
6 Sakeo lɔ́wa ɔsa kplí, pʊ́ ansigyí kpá mʊ ya wóyítɔ́. 7 Ahá
ání bowun mʊ́ fɛ́ɛ́ bowuntí bɛɛ, "Oyin ánfɪ layɔ́swɪí lakpan
ɔbwɛpʊ́ wóyítɔ́."
8 Sakeo lɔ́kʊsʊ́ líí wóyítɔ́ ɪnʊ, bláa anɪ Wíe Yesu ɔbɛ́ɛ, "Mí
Wíé, kɪ, néye mí atɔ́tɔ́ anyɔ, pʊ́ ɪfʊn kíé ahiánfɔ. Ní nasísi
ɔkʊ ɛ́ á, nélahá mʊ mʊ́ aku ana."
9 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ndɛ Bulu lahɔ wóyí ánfɪ nkpa, tsúfɛ́
Abraham mʊ na ɔ́nɪ ánfɪ ɛ́ gyí. 10 Ahá ání bafwí odunkákpá
mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ nɛba, anhɔ amʊ́ nkpa."

Asúmpʊ́ Kɔ́ba Ha

(Mateo 25:14-30)

11 Ahá ámʊ bʊdɛ asʊ́n ámʊ́ʊ́ Yesu dɛ́blí ámʊ nu. Alɪ brɛ́
ámʊtɔ á, Yesu latá Yerusalem wie tá. Mʊ́ sʊ ɔlɛha amʊ́ yébi
pʊ́tswíí amʊ́, tsúfɛ́ bʊdesusúu bɛɛ Bulu iwíegyí béfi asɪ ɪnʊnʊ.
12 Ɔlɛha yébi amʊ ɔbɛ́ɛ, "Ɩwɪ onyapʊ́ ɔkʊ lɔ́bwɛ agywɪɪn ɔbɛ́ɛ,
mótu ɔkpa yɔ́ amʊ́ owíe dɛhɛn wá, ɔyaɪ mʊ owíe, oyinki
begyi iwíe mʊ ɔmátɔ́. 13 Asa ɔbɔ́yɔ á, ɔlɛtɪ mʊ asʊ́mpʊ́ idú,
oleye pɔ́ɔnʊ kʊlɛkʊlɛ há amʊ́ fɛ́ɛ́. Ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ bʊpʊ́yɔ
agyʊ́má yɔ́fʊn ɛkɛá mɛ́ba. 14 Támɛ mʊ wʊ́lutɔ ahá bolu mʊ,
wá abí buo mʊ bɛɛ, bʊmedékléá ɔbwɛ́ɛ amʊ́ owíe.
15 "Támɛ mʊ́ óó á, owíe dɛhɛn amʊ léyaí mʊ iwíe amʊ,
ɔlɛsankí ba wóyí. Olenya wíé pɛ́ ɔlɛha bɛtɪ mʊ asʊ́mpʊ́ amʊ,
ɔkɪ tɔ́á banyá dínká kɔ́ba amʊsʊ. 16 Ogyankpapʊ lɛ́ba bɛbláa
mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Mí wíé, nanyá pɔ́ɔnʊ dú tsía fʊ́ klɛ́ amʊtɔ.' 17 Mʊ́ʊ́
ɔlɛbláa osʊ́mpʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, 'Fabwɛ́ atɔ́. Osʊ́mpʊ́ wanklááan
fʊ́gyi. Ɩ́nɪá fawá ɔnɔkwalɪ ɪtɔ́ túkúrííbi ánfɪ ɪwɪ sʊ á, nɔ́pʊ
awʊ́lu idú wá fʊ́ ɪbɪtɔ, fɛ́kɪ mʊ́sʊ́.' 18 Onyɔɔsɪ lɛ́ba bɛbláa mʊ
ɔbɛ́ɛ, 'Mí wíé, nanyá pɔ́ɔnʊ anu tsía fʊ́ klɛ́ amʊtɔ.' 19 Owíe
amʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Fʊ́ ɛ́ fɛ́kɪ awʊ́lu anusʊ.'
20 "Ɔbambá ɛ́ lɛ́ba bɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Mí wíé, fʊ́ sika ámʊ
nɪ. Nɛda mʊ́ wá dʊ́kubi ɔnɔ́ yáí. 21 Nyin fʊ. Ndɛ fʊ́ ifʊ́ nya,
tsúfɛ́ fʊ́ asʊ́n bʊ ɔnlɪn. Fʊtotsʊ́ atɔ́ ɔtínéá fʊmɔpʊ tɔtɔ yáí,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fʊ́tɔkpɔ́tí atɔ́ ɛ́ ɔtínɛ́á fʊmodu tɔtɔ.’ 22Mʊ wie amʊ lɛ́bláa mʊ
ɔbɛ́ɛ, ‘Osúmpʊ́ laláhɛ. Fʊ́ ɔnɔ́tɔ́ asʊ́n nɔ́pʊgyi fʊ asʊ́n. Yɛ́ɛ
fʊyin ání mí asʊ́n ɪhíɛ́ bʊ ɔnlɪn, ntotsʊ́ atɔ́ ɔtínɛ́á mmɔpʊ
tɔtɔ tswɪ, kpɔ́tí atɔ́ ɔtínɛ́á mmodu tɔtɔ a? 23Mʊ́ ntogyi sʊ́
fʊmɔpʊ mí kɔ́ba amʊ yɔ́tswɪ sika ɔyaíkpá. Fɛ́kɪ ní neyínkí
ba a, nɔ́yɔhɔ mʊ́a mʊ́sʊ́ abí?’

24“Ɪnʊ owíe amʊ lɛ́bláa ahá ání bʊbʊ ɪnʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Mlɪswɪɪ
osúmpʊ́ anfɪ kɔ́ba amʊ ha ɔmʊamʊ́ʊ́ olenya idʊ́ ámʊ.’
25Táme ahá ámʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, ‘Nanáin, ɔbʊ pɔ́ɔnʊ dʊ́
dodo o!’ 26Owíe amʊ lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, ‘Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ,
ɔhá ání odekléá obónu mí atosunáhɛ́ amʊ asɪ á, Bulu ɔbɔ́pʊ
ɪkʊ tsía mʊ́tɔ́ há mʊ. Táme ɔhá ání omedékléá obónu mí
atosunáhɛ́ amʊ asɪ á, Bulu ɔbɔ́swɪí mʊ kpalobí ámʊ́ʊ́ alabí
ámʊ kʊ́ráá. 27Séi á, mlɪkpa ahá ámʊ́ʊ́ bɔkʊsʊ́ líí mísʊ́ bɛɛ
mmágyi iwíe amʊ ba, amlɪbɔmɔmɔ́ɔ amʊ́ mí ansítɔ́ nfɪ!’ ”

Bɔhɔ Yesu Fɛ́ Owíe Yerusalem

(Mateo 21:1-11; Marko 11:1-11; Yohane 12:12-19)

28Yesu lɛ́ha amʊ́ yébi anfɪ tá á, ɔlɔtsʊn gyankpá pʊ́ ɔyɔ́
Yerusalem. 29Ɔlɛta Betfage mʊ́a Betania awʊ́luá ɪdɪn Nfɔ-
nyíbʊ[o] ámʊsʊ wie tá á, ɔlɔwa mʊ akasípʊ́ abanyɔ́ gyankpá,
30bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪyɔ wʊ́lu anfí ɪda mlɪ ansítɔ́ ánfɪsʊ. Ní
mlowíé wʊ́lu ɔnɔ́ á, mlówun afrímʊ́ kanáhɛ ɔkʊ da ɔfɛ́tɔ́,
ɔhaa mɔ́kʊ́tsíá mʊsʊ kɪ. Mlɪsankɪ mʊ ba mɪ. 31Ní ɔkʊ ɔfíté
mlɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Ntogyi sʊ́ mlɪdɛ́ mʊ sankí?’ á, mlɪbla mʊ mlɪaa,
‘Anɪ Wíe dɛ́ mʊ hián.’ ”

32Akasípʊ́ abanyɔ́ ámʊ bɔyówun afrímʊ́ kánáhɛ ámʊ
fɛ́ alɪá Yesu lɛ́bláa amʊ́. 33Brɛ́á bʊdɛ mʊ sankí á, mʊ awíe
bɛfɪté amʊ́ bɛɛ, “Ntogyi sʊ́ mlɪdɛ́ mʊ sankí?”

34Bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Anɪ Wíe dɛ́ mʊ hián.” 35Besi bɛkpa
afrímʊ́ kánáhɛ amʊ ba Yesu, bɛyaí amʊ́ atati dínká mʊsʊ,
tsʊ́ Yesu bian mʊsʊ. 36Brɛ́á Yesu tsie mʊsʊ ɔyɔ́ á, ahá ámʊ
bɛkpa amʊ́ atati yáí tswɪ ɔkpatɔ, ɔlɛnatí mʊ́sʊ́ tsʊn.

---

[o] **19:29** *Nfɔ-nyíbʊ* igyi obubwí kʊá ɪbʊ mantáa Yerusalem, bʊtɛtí mʊ́ Olifbʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Bréá Yesu lɔ́wa Nfɔ-nyíbʋ ámʋ kplí ɔyɔ́ Yerusalem
wúlutɔ bɪ a, mʋ abúopʋ amʋ fɛ́ɛ́ bɔtswɪ opé kánfʋ́ Bulu
kʋ́klʋ́kʋ́ʋ́, ofúla amʋ́ʋ́ ɔlɔbwɛ, bowun amʋ fɛ́ɛ́ sʋ. 38 Bɛɛ,
"Bulu oyúla owíe anfɪ ɔbá mʋ dátɔ́ ánfɪ! Iwilwii bʋ ɔsʋ́sʋ́.
Numnyam ɪbwɛ́ɛ Bulu klɛ́ ɔsʋ́sʋ́ʋ́sʋ́ ɪnʋ."
39 Farisifɔ akʋ bʋbʋ ɔdɔm amʋtɔ. Ɩnʋ bɛbláa Yesu bɛɛ,
"Osunápʋ́, ka fʋ́ abúopʋ anfɪ itin!"
40 Yesu lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ní ahá ánfɪ
bɛhíɛ́ kpá ɔnɔ́ bun kʋ́ráá á, abwi ánfɪ bɔ́kplʋn kanfʋ́ Bulu."

Yesu Lósʋ́ Yerusalem Sʋ

41 Bréá Yesu léta Yerusalem wie tá, olowun wúlu amʋ
sísí á, olosu ha mʋ́. 42 Ɔbɛ́ɛ, "Yerusalemfɔ, tɛkɪ ilehián ání
mlɛ́bɪ tɔ́á ɪtɔpʋ́ iwilwii ba ndɛ, támɛ mlɪmɛ́tálí bí mʋ́. 43 Bré
kʋ ɪbá, mlɪ alupʋ́ bɛ́kafía mlɪ abuntíi, pwɛ́ okpó wá mlɪ, sá
mlɪ tin ɔkpagyíɔkpasʋ. 44 Bɛ́hɪ wúlu anfɪ pʋ́ mʋ́tɔ́ atsiápʋ́.
Bʋméesi ibwi kʋlɛ dínká mʋ́ básʋ́, tsʋ́fɛ́ mlɪmɛ́bɪ bréá Bulu
léba mlɪ nkpa ɔhɔ́kpa!"

Ibíá Agyípʋ́ Gyáa Lɛ Bulu Ɔtswɛ́kpa Wunsɪnésʋ́
(Mateo 21:12-17; Marko 11:15-19; Yohane 2:13-22)

45 Bréá Yesu lówie Yerusalem a, ɔlɔyɔ Bulu ɔtswɛ́kpa
wunsɪnésʋ́. Olenya wíé ɪnʋ alɪ, ɔlɔwa ibíá agyípʋ́ gyáa bɪ.
46 Ɔlɛbláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Bɔwanlín wá Bulu asʋ́n ámʋtɔ bɛɛ,
'Bétɪ mí ɔtswɛ́kpa bɛɛ, mpáɪ ɔbɔkpá.' Támɛ mlɪlapʋ́ ɪnʋ mlí
awikplu ɔŋaínkpá."
47 Oletsiá súná atɔ́ Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʋ ekekegyíɛkɛ. Bulu
*igyí ahapʋ́ dɛhɛn, Mose mbla asunápʋ́ pʋ́ Yudafɔ ahandɛ
amʋ bodunká ɔkpa ání bɔ́tsʋn mʋ́sʋ́ mɔ́ mʋ. 48 Támɛ
bʋmenya, tsʋ́fɛ́ ahá ámʋ fɛ́ɛ́ bʋbuo mʋ asʋn blíhɛ́.

Yesu Túmi Ɩwɪ Asʋn Fɪtɛ́hɛ́
(Mateo 21:23-27; Marko 11:27-33)

20 1 Ɛkɛ ɔkʋ Yesu bʋ Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʋ́ ɪnʋ ɔdɛ
Bulu asʋ́n wankláán ámʋ ɔkan da, ɔdɛ atɔ́ suná. Ɩnʋ
Bulu igyí ahapʋ́ dɛhɛn, Mose mbla asunápʋ́ pʋ́ *Yudafɔ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ahandɛ bɛba bɔtʊ mʊ. 2Bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Ma léha fʊ́ ɔkpa
fʊ́dɛ ntobí ánfɪ bwɛ? Ma léha fʊ́ túmi?”
3Yesu lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Mí é nfítɛ mlɪ asʊn kua kʊlɛ.
4Bulu wá Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane lénya túmi pʊ́bɔ́ ahá *asú lóó,
ntéɛ nyankpʊsa? Mlɪbla mɪ.”
5Amʊ́ wʊlɛwʊlɛ bɔyɔ asʊ́n ánfɪtɔ bɛɛ, “Ní ablí anɪaa itsú
Bulu wá á, ɔbéfɪté anɪ ɔbéɛ, mʊ́ ntogyi sʊ́ anɪmɔ́hɔ mʊ gyi?
6Ní ablí anɪaa nyankpʊsa wá é á, ɔdɔm anfɪ béda anɪ abwi
mɔ́, tsúfé bohogyi ání Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ Yohane gyí.” 7Mʊ́
sʊ bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Ohwée! Anɪméyín ɔtínéá olenya mʊ
túmi tsʊ́.”
8Yesu lébláa amʊ́ ɔbéɛ, “Mʊ́mʊ́ mí é mméɛbláa mlɪ túmi
oduá ndɛpʊbwé ntobí ánfɪ.”

Apafɔ Laláhɛ Akʊ

(Mateo 21:33-46; Marko 12:1-12)

9Lnʊ Yesu létrá ha amʊ́ yébi ɔbéɛ, “Ɔdɔtɔpʊ ɔkʊ lɔ́dɔ
*wáɪn ndɔ, ɔlɔpʊ ndɔ ámʊ wá apafɔ ɪbɪtɔ, tú ɔkpa yɔ́ ɔmá
kʊtɔ yétsiá ɪnʊ nfí-nfí. 10Bréá wáɪn-abí ámʊ kpɔtíbɪ lɔfʊn a,
ɔlɔwa mʊ osúmpʊ́ apafɔ ámʊ wá ɔbéɛ, ɔyɔ́hɔ mʊ ogyíkpá
ba mʊ. Támɛ apafɔ ámʊ bɛda obí ámʊ, gya mʊ sísí ɪbɪkpan.
11Ɔdɔtɔpʊ amʊ lélawá mʊ osúmpʊ́ nyɔɔsɪ amʊ́ wá. Apafɔ
ámʊ bɛda mʊ, súpa mʊ, gya mʊ é sísí ɪbɪkpan. 12Ɔletrá
lawá ɔba sáásí. Apafɔ ámʊ bepilán mʊ, gya mʊ lé ndɔ ámʊtɔ.
13Mʊ́ʊ́ ndɔ mʊ wie amʊ léblí ɔbéɛ, ‘Nkálɪ kʊ́ráá nɔ́bwɛ?
Nɔ́wa mí onutó mí bí ɔdwɛpʊ́ amʊ́ wá. Fíalɪ bóbu mʊ mʊ́.’
14Támɛ bréá apafɔ ámʊ bowun mʊ bi ámʊ sísí á, bɛbláa
aba bɛɛ, ‘Ɔ́nɪ obégyi mʊ sɪ atɔ́ ní. Mlɪha amɔ mʊ, ménɪ ndɔ
ámʊ ibémlí anɪ klé.’ 15Lnʊ bɛkɪtá mʊ, bítía mʊ dálɪ ndɔ
ámʊtɔ yɔ́mɔ mʊ.
“Ntɔ mlɪlahogyi mlɪaa ndɔ mʊ wie amʊ ɔbɔ́bwɛ apafɔ ánfɪ?
16Ɔbéba bɔmɔ amʊ́, pʊ́ ndɔ ámʊ wá apafɔ bámbá ɪbɪtɔ.”
Bréá ahá ámʊ bonu asʊ́n ánfɪ á, bɛblí bɛɛ, “Ĺnɪ mʊ́ ɪtsʊ́ʊn
anɪsʊ!”
17Yesu lékɪ amʊ́ ansítɔ́ díín, ɔlɛfɪté amʊ́ ɔbéɛ, “Bulu asʊ́n
ánfɪ asɪ mé?

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

‘Ibwi ámúú obu ayípu bekiná ámu
lébemlí okonkísúbwi ní.’
18 Ɔhagyíɔha ání ɔlɛdıda ibwi ámusu obébiabía blúblúblúblú.
Ní ibwi ámu isúnkí dá ɔkusu ɛ́ á, ıbɔ́kwɛ mu fíkɔ́fíkɔ́fíkɔ́ fɛ́
nfúó.”

Lampóoka

(Mateo 22:15-22; Marko 12:13-17)

19 Llɔwankí Mose mbla asunápú pú Bulu igyí ahapú amu
ání amú ıwı yébi alahá. Lnu bekleá bɛ́kıtá mu, támɛ benya
ahá ámu ifú. 20 Mú su bodunká ɔkpa ání bɔ́tsun músú kítá
Yesu. Lnu bɛlɛ ahá bɛɛ bupína bwɛ ıwı fɛ́ aha wankláán,
abutɛ mu kı bɛɛ bónu asuanku tsú mu ɔnɔ́, ménı bélıí músú
kítá mu ya ɔmású ogyípú. Mubúu túmi gyi mu asún. 21 Yesu
atépu amu bɛfıté mu bɛɛ, “Osunápú, anıyin ání ɔnɔkwalıpu
fugyi, fútosúná mú ɛ́. Futamakı ɔhaa ansítɔ́. Mboún
futosúná Bulu ɔkpa ámu ɔnɔkwalısu. 22 Afítɛ fú! Anı mbla
lɛha ɔkpa ání akáa lampóo ha Roma owíe dɛhɛn Kaesare,
ntɛɛ anımáka?”
23 Támɛ Yesu lówun amú agywıın. Mú su ɔlɛbláa amú
ɔbɛɛ, 24 “Mlıpu kɔ́ba amu ku ba mí ankı.” Bɔpuba mu. Múú
ɔlɛfıté amú ɔbɛɛ, “Ma nwun pú mu ıdá dín músú?”
Bɛlɛ mú ɔnɔ́ bɛɛ, “Kaesare.”
25 Múú ɔlɛbláa amú ɔbɛɛ, “Múmú mlıpu tɔ́á igyi Kaesare
klɛ́ ha Kaesare, amlıpu múá igyi Bulu klɛ́ ɛ́ ha Bulu.”
26 Mú su bumɛtalí líí Yesu asun blíhé anfısu kítá mu ahá
ámu ansítɔ́. Ɔnɔ́ ɛ́ lobwie amú, bumɛtalí trá bwií ɔnɔ́.

Kusú Tsú Afúlitɔ lwı Asun Fıtéhé

(Mateo 22:23-33; Marko 12:18-27)

27 *Sadukifɔ ɔpasua butɛblí bɛɛ, kusú tsú afúlitɔ ma ınu.
Amútɔ́ aku bɛba Yesu wá, 28 bɛfıté mu bɛɛ, “Osunápú, Mose
lɔ́wanlín tswı anı ɔbɛɛ, ‘Ní ɔku mua mu ka bumɔkwıí asa
olowu sí mu ka ámu a, mu pio otsú mu ka ámu tsia, fɛ́kı
ɔkwıı ha owupú ámu.’ 29 Oyin ɔkulɛ abí abasíénɔ́ aku betsiá.
Amútɔ́ ogyankpapu létsiá ɔká, támɛ ɔmɔkwıí asa olowu.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Mʊ gyama lótsu ɔsʊrapʊka amʊ tsía, táme mʊ é ɔmɔkwıí.
31 Ɔsaası é lótsu ɔtsı ámʊ tsía. Mʊ é ɔmɔkwıí. Alıı yɔ́tʊ
osienɔ́sí amʊ. Amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ mɔ́kwıí asa olowu. 32 Ɔma-ɔma
a, ɔsʊrapʊ amʊ é lóbowu. 33 Afúli ɔkʊsʊ́ké a, amʊ́tɔ́ ɔmɔmʊ
ɔbɔ́bwɛ mʊ kulu? Tsúfé amʊ́ abasíénɔ́ ámʊ fée betsiá mʊ."
34 Mʊ́ʊ́ Yesu lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbée, "Ɔyí ánfıtɔ ahá tétsía
aká mʊ́a akúlu. 35 Táme ımeeba alı bré ámʊ́ʊ́ ıbá ámʊtɔ.
Ahá ámʊ́ʊ́ bɔfʊn ání bɔ́kʊsʊ́ tsú afúlitɔ, tsía nkpa ɔyí ámʊ́ʊ́
ıbéba amʊtɔ ámʊ mʊ́ bʊméetsiá akúlu, bʊméetsiá aká.
36 Bʊméɛtrá wu, tsúfé bɔ́bwɛ fé Bulu-abɔpʊ. Bulu ahá bʊgyi,
tsúfé bakʊ́sʊ́ tsú afúlitɔ. 37 Anı náin Mose kʊ́ráá lɔ́wanlín atɔ́
tsú afúlikʊsʊ́ ıwı. Tsúfé ɔlɔwanlín ɔbée, ɛkɛ ámʊ́ʊ́ olowun
oyíbi kʊ dɛ ogyá tsií, táme ımɛdéhɔ́ɔ amʊ a, ɔlɛtı Bulu ɔbée,
'Abraham mʊa Isak pʊ́ Yakob Bulu.' 38 Megyí awupʊ́ Bulu
ógyi, akıankpapʊ Bulu ógyi, tsúfé mʊ ansítɔ́ mʊ́ á, amʊ́ fée
bʊbʊ nkpa."
39 Ɩnʊ Mose mbla asunápʊ́ amʊ akʊ bɛblí bee, "Osunápʊ́,
fabí lé mʊ́ ɔnɔ́!" 40 Mʊ́ sʊ amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊʊkʊ métrá wa klʊn
fıté mʊ asʊansʊ.

Ma Gyí Kristo Amʊ?

(Mateo 22:41-46; Marko 12:35-37)

41 Ɩnʊ Yesu léfıté mbla asunápʊ́ amʊ ɔbée, "Nkálı ılɔbwɛ
asa ahá bee, Owíe Dawid mʊ na gyí Kristo amʊ? 42 Tsúfé
owíe Dawid onutó léblí *Israelfɔ ılʊ ámʊtɔ ɔbée,
'Anı Wíe Bulu lébláa mí Wíe ɔbée,
Tsia mí gyɔpısʊ,
43 yɔ́fʊn bréá nɔ́pʊ fʊ́ alupʊ́ bwé fʊ́ ayabi oyíkpa.'
44 Owíe Dawid létı Kristo amʊ ɔbée, mʊ wie. Mʊ́ nkálı sʊ
ɔtráa ogyi mʊ na?"

Mose Mbla Asunápʊ́ Tsiátɔ́

(Mateo 23:1-36; Marko 12:38-40)

45 Ɩnʊ ɔlɛbláa mʊ akasípʊ́ ahá ámʊ ansítɔ́ ɔbée, 46 "Mlıkı
Mose mbla asunápʊ́ anfı wankláán. Bʊtekle ligá wa nátí
kí. Bʊtekle bee ahá bʊbún ha amʊ́ itsiá dınsʊ. Otsiákpá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

yilé bʊtekle tsiá Yudafɔ ofíakpa pʊ́ nkɛ ogyíkpá. 47 Bʊtɔswíí
asʊrapʊ amʊ́ wóyí, bʊtepina bɔ mpáɪ tíntííntín ahátɔ pʊ́bun
amʊ́ lalahɛsʊ. Bulu ɔbɛ́bɪtí amʊ́ ɪsʊ kínkíínkín!”

Ɔsʊrapʊ Ɔkʊ Tswɪtswɪ
(Marko 12:41-44)

21 1 Bréá Yesu tsie mantáa tswɪtswɪ dáka ámʊ Bulu
ɔtswɛ́kpa ɪnʊ á, olowun alɪá ahá ání amʊ́ ɪbɪtɔ bʊ
odwin bʊdɛpʊ kɔ́ba akpɔnkpɔntɪ bɔwa dáka ámʊtɔ. 2 Ɪnʊ
ɔsʊrapʊ ohiáni ɔkʊ é lɔ́pʊ mʊ kɔ́ba ana bɔwa mʊ́tɔ́. 3 Mʊ́ʊ́
Yesu léblí ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa, tswɪtswɪá ɔsʊrapʊ
anfɪ, ɔma tɔtɔ anfɪ lawá á, ɪdʊn ɔhagyíɔha klé. 4 Tsúfé
atráhɛ amʊ fɛ́ɛ́ á, amʊ́ kɔ́ba tsɔtsɔɔtsɔtɔ balé kpalobí tsú
bɔwa. Támɛ ɔsʊrapʊ anfɪ mʊ́ ínɪá ɔma tɔtɔ sʊ tɔ́á ɔbʊ fɛ́ɛ́
alapʊ́ bɔwa á.”

Bulu Ɔtswɛ́kpa Amʊ Bwie
(Mateo 24:1-2; Marko 13:1-2)

5 Yesu akasípʊ́ akʊ bʊdɛtɔí tsú alɪá bɔpʊ abwi ání ɪbʊ
bíá yi Bulu ɔtswɛ́kpa amʊ, pʊ́ atokiehɛ́ wanklááan lá mʊ́tɔ́.
Támɛ Yesu léblaa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, 6 “Bré kʊ ɪbá, bóbwie mʊ́ fɛ́ɛ́
bun. Ibwi kʊlɛ kʊ́ráá méesian dɪnká mʊ́ básʊ́.”

Ɪwɪɔsɪn Mʊ́a Ɪkplán
(Mateo 24:3-14; Marko 13:3-13)

7 Mʊ́ʊ́ mʊ akasípʊ́ amʊ bɛfɪtɛ́ mʊ bɛɛ, “Osunápʊ́, bré
mɔmʊtɔ ínɪ fɛ́ɛ́ bɛ́ba? Osúna mɔmʊ abɔ́pʊbíá bré ámʊ
ɪlafʊn?”
8 Ɪnʊ Yesu léblaa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪkɪ wanklááan, mɛ́nɪ
ɔhaa mɛ́ɛmlé mlɪ. Tsúfé ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔ́pʊ mí dá ba bɛɛ,
amʊ́gyí Kristo amʊ nɪ. Mʊ́ bré lafʊn ta, támɛ mlɪmábuo
amʊ́. 9 Ní mlonʊ́á ɪsá mʊ́a kpokiti ladá á, opʊ́ni mátsií mlɪ.
Tsúfé ilehián ání ínɪ aná bégyankpá bá, támɛ ɔyí ɔnɔ́mɔkɛ́
ɪmɛ́ɛba ɪnʊnʊ.”
10 Ɪnʊ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔmá bɔ́kɔ aba. Awíe bɔ́kʊsʊ́
líí abasʊ. 11 Ɔsʊlʊ́ʊ ɪbɛ́kpɪnkí ntíné-ntíné. Akʊ́n mʊ́a ɪlɔ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tsánkíhé é béba ntíné-ntíné. Ntobíá ıhíé bʊ ifú pʊ́ osúna
akpɔnkpɔntı béba tsú ɔsʊ́sʊ́. 12Táme asa mʊ́ féé béba a,
békıtá mlı, béhıe dínká mlısʊ, pʊ́ mlı ya Yudafɔ ofíakpa
yégyi mlı asʊ́n, wá mlı obu. Mí sʊ békpa mlı ya awíe pʊ́
ɔmásʊ́ agyípʊ́ ansítʊ́. 13Ínı ɔbéha mlı ɔkpa mlétalí gyi mí
ıwı adánsıe súná amʊ́ ní. 14Táme mlımáhan mlı ıwı susúu
alıá mléle ıwı ɔnɔ́. 15Tsúfé néha mlı nyánsa mʊ́a ɔnɔwankı,
mlı anyabá ámʊtɔ ɔkʊkʊ méetalí gyi mlı nwéen. 16Mlı
akwıípʊ́, mlı apíó, mlı wóyítʊ́ ahá pʊ́ mlı anyawíe kʊ́ráá
béle mlı há, bɔ́mɔ mlıtɔ akʊ. 17Mí sʊ ahá féé bólu mlı.
18Táme mlı nwunsʊ-imi kʊle kʊ́ráá mɔ́ɔfwı. 19Ní mletálí líí
kínkín á, mlénya nkpa ání ıtamatá.

Luk

Yerusalem Bwie lwı Asʊ́n Blí
(Mateo 24:15-21; Marko 13:14-19)

20"Ní mlowun ání ısá akɔpʊ́ bakáfía Yerusalem wúlu
a, mlıbıá wúlu amʊ ıbá obwiekpá. 21Mʊ́mʊ́ ahá ání bʊbʊ
Yudea ɔmátʊ́ bʊsríı yɔ abʊsʊ. Ahá ání bʊbʊ Yerusalem
wúlutɔ bʊdálı. Amʊ́á bʊma wúlu amʊtɔ é bʊmáyinkí ba.
22Tsúfé alı nke ámʊ ıbɔ́bwe Israelfɔ ısʊbıtí nke fé alıá Bulu
ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ bɔwanlín tswı. 23Amenyapʊ́ pʊ́ abí ayín
ání bʊpia abi bɔbwe alı bré ámʊtɔ, bʊgyɔ́wı ní. Tsúfé asʊn
wunhe amʊ ɔnɔ́ bɔ́wa ɔnlın. lkplán kpɔnkpɔntı béba ɔsʊlʊ́sʊ,
ısʊbıtí kpɔnkpɔntı é ıbéba mʊ́sʊ́ atsiápʊ́sʊ. 24Amʊ́tʊ́ akʊ
bésin ɔdayí ɔnɔ́. Békıtá amʊ́ akʊ é ndoun ya ɔmá-ɔmátʊ́.
Yerusalem wúlu bétsiá ɔmá bámbásʊ́fɔ ası, alıı yɔ́fʊn bréá
amʊ́ ɔmá ámʊ asıtsiábí lamɔ́ ɔnɔ́.

Nyankpʊsa-Mʊ-Bi Ámʊ lbábı
(Mateo 24:29-31; Marko 13:24-27)

25"Bówun osúna owí, ɔtsra pʊ́ ntsrakpabisʊ. Ɔpʊ béda
ifúsʊ́. Ɔsʊlʊ́sʊ atsiápʊ́ bénya ifú, bʊméebı tɔ́á bʊbwée.
26Nwʊlʊ́táa mʊ́a mʊ́tʊ́ atɔ́ féé békpınkí. Mʊ́ sʊ ahá bénya
ifú, tíın ŋé tɔ́á ıdebá sʊ. 27Alı bré ámʊtɔ á, ɔhagyíɔha
obówun ání mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı napʊ́ túmi mʊ́a
numnyam kpɔnkpɔntı mbʊ nwʊlʊ́táatɔ tsú ɔsʊ́sʊ́ nebá. 28Ní

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ntobí ánfɪ ɪdɛ músú yɔ á, mlɪkʊsʊ lɪɪ, amlɪtsu ansí fʊa kɪ, tsúfé mlɪ nkpahɔ́bɪ lafʊn.”

Ɔyí Ɔnɔ́mɔ lwɪ Osúna

(Mateo 24:32-35; Marko 13:28-31)

29 Yesu léha amú yébi ɔbɛ́ɛ, “Mlɪpʊkɪ pɔntɔ múa nyí atráhɛ.
30 Ní ɪdɛ atɛ pɔpwɛ lɛ á, mlɪtowun mú, bí ání awikpan bré
lafʊn ta. 31 Alɪ kén, ní mlowun ání ntobí ánfɪ fɛ́ɛ́ ɪdɛ mútɔ́
bá a, mlɪbɪ ání Bulu iwíegyí ámʊ ɪlawíé wóyí tá.
32 “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ndɛmba-abí ánfɪ fɛ́ɛ́ bʊmóowu
tá, asa ínɪ fɛ́ɛ́ bɛ́ba mútɔ́. 33 Ɔsú múa asɪ fɛ́ɛ́ bɔ́tsʊn, táme mí
asʊn blíhé mɔ́ɔtsʊn ɛkɛkɛɛkɛ.

lwɪsʊda

34 “Mlɪkɪ wankláán, ménɪ opotsuawa, ntábʊ pú ɔyítɔ́ atɔ́
ɔmagyáa méegyi mlɪ agywɪɪnsʊ, ménɪ mí, Nyankpʊsa-Mʊ-
Bi ánfɪ ɔbákɛ amʊ méebɛkɪtá mlɪ fé yibi. 35 Tsúfé ɪbéba
ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́sú. 36 Ɪ́nɪ sʊ mlɪgyo, amlɪbɔ mpáɪ, ménɪ mlénya
ɔwʊnlín tálí tsʊn ofúla amʊ fɛ́ɛ́tɔ́, bɛlɪí mí, Nyankpʊsa-Mʊ-
Bi ánfɪ ansítɔ́.”
37 Nkɛ ámʊtɔ á, Yesu létsiá yósuná atɔ́ Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ
ɔpa. Onyé á, alanátí yɔ́ Nfɔ-nyíbʊ ámʊsʊ. 38 Ahá tsɔtsɔɔtsɔ
bʊtɔkúsú ba Ɔtswɛ́kpa ɪnʊ bakɛ, bonu mʊ asʊn blíhé.

Bɛkɪklí Yesu Nwunsʊ

(Mateo 26:1-5; Marko 14:1-2; Yohane 11:45-53)

22 1 Israelfɔ *Bodobodo Mátúhé *Nkɛ, igyi amúsú
Katsʊn *Nkɛ ámʊ gyí ɪbá bɔfʊn. 2 Bulu *igyí ahapú
dɛhɛn pú Mose mbla asunápú amʊ bodunká ɔkpa ání bɔ́tsʊn
músú kítá Yesu ŋáintɔ, mɔ́ mʊ, tsúfé bʊdɛ ahá ámʊ ifú nya.

Yuda Iskariot Lótsulá Ání Ɔbélɛ Yesu Há

(Mateo 26:14-16; Marko 14:10-11)

3 Ɪnʊ Ɔbʊnsám lówie Yuda Iskariot, ogyi Yesu akasípú
dúanyɔ ámʊtɔ ɔkʊlɛtɔ. 4 Mú sʊ ɔlɔyɔ Bulu igyí ahapú dɛhɛn
pú Bulu ɔtswɛ́kpa agyópʊ dɛhɛn wá, bɛkɪtá agywɪɪn alɪá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔbélɛ Yesu há amú. 5 Ansí légyi amú. Mú sʋ bʋtsulá ání béka
mʋ ɪkɔ. 6 Yuda lótsulá. Mú sʋ olodunká ɔkpa ání ɔbɔ́tsʋn
músú híéé lé Yesu há amú, bréá ahá tsɔtsɔɔtsɔ ámʋ bʋma
ɪnʋ.

Katsʋn Atogyihɛ Gyí

(Mateo 26:17-19; Marko 14:12-21; Yohane 13:21-30)

7 *Bodobodo Mátúhé *Nkɛ ámʋtɔ ɛkɛá bʋtɔmɔ́ Israelfɔsʋ
Katsʋn *Nkɛ akúfa lɔfʋn. 8 Yesu lɔ́wa Petro mʋa Yohane
ɔbéɛ, bʋyɔ́bwɛ Israelfɔsʋ Katsʋn atogyihɛ amʋ yaɪ ha amú.
9 Petro mʋa Yohane bɛfɪté mʋ bɛɛ, "Anɪ Wíé, nkúnʋ
ayɔ́bwɛ mú yaɪ?"
10 Múú ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, "Ní mlowíé wúlu ɔnɔ́ á, mléfia
oyin ɔkʋá ɔsʋ ntsu-ɔlɔ́. Mlɪbuo mʋ yɔ wóyítɔ́. 11 Mlowíé á,
mlɪfɪtɛ wóyí mʋ wie amʋ mlɪaa, 'Osunápú ɔbéɛ, afítɛ fú,
nkúnʋ afɔ́ ɔswɪíkpá bʋ, ání mía mí akasípú abéba begyi
Katsʋn atogyihɛ amʋ?' 12 Obósuná mlɪ abansúrʋ yílé kʋá
balá mútɔ́ yáí. Mlɪbwɛ atɔ́ ámʋ yaɪ ɪnʋ."
13 Petro mʋa Yohane bɔpʋ ɔkpa. Boyówun tógyítɔ́ alɪ ámúú
Yesu lébláa amú ámʋ pépéépé, bɔbwɛ Katsʋn atogyihɛ amʋ
yáí ɪnʋ.

Yesu Ntúpwɛ Atogyihɛ Tráhɛ

(Mateo 26:26-30; Marko 14:22-26; 1 Korintofɔ 11:23-25)

14 Atɔ́ ámʋ gyíbɪ lɔfʋn, Yesu mʋa mʋ *sumbí ayɔpú bɛba
betsiá ɔpúnú ámʋ asɪ. 15 Yesu lébláa amú ɔbéɛ, "Nhíé ndeklé
mbéɛ, mía mlɪnyɔ abégyi *Katsʋn Nkɛtɔ atogyihɛ anfɪ asa
mí anwun ɪwɪɔsɪn. 16 Tsúfé ndɛ mlɪ bláa mbéɛ, mméɛtrá gyi
mú ɛkɛkɛɛkɛ yɔ́fʋn ɛkɛá ɪtɔ́ ámúú atogyihɛ anfɪ ɪlɪí há ámʋ
laba mútɔ́ Bulu iwíegyí amʋtɔ."
17 Lnʋ olotsu ntá-ɛwɛ, dá Bulu ɪpán, ɔlɛbláa amú ɔbéɛ,
"Mlɪhɔ amlɪnu ha aba. 18 Tsúfé ndɛ mlɪ bláa mbéɛ, mméɛtrá
nu *wáɪn-abí ntá ánfɪ ɛkɛkɛɛkɛ yɔ́fʋn bréá Bulu iwíegyí
ámʋ ɪbéba."
19 Lnʋ ɔlɛlɛ bodobodo ipín, ɔlɛda Bulu ɪpán, bíábía mútɔ́
púhá amú, blí ɔbéɛ, "Mí ɔyʋlʋ́á mlɪ sʋ nasí há ní. Mlɪtsia

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bwɛ ínı pʊkaın mísʊ́.” 20Alı kén, bréá begyi atɔ́ ámʊ tá á,
olotsu ntá-ɛwɛ ámʊ há amʊ́, blí ɔbɛ́ɛ, “Ntá-ɛwɛ ánfı gyí Bulu
ntam pɔpwɛ ání nétsɛí mí obugya wʊ́lí pʊ́sí mʊ́sʊ́ há mlı ní.
21“Ínıá ndɛblí á, mía ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔbɛ́lɛ mí há ámʊ ıbı da
ɔlɛpɛ ɔkʊlɛtɔ. 22Mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı nówu fɛ́ alıá
Bulu léhıɛ yáí, táme ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔbɛ́lɛ mí há ámʊ ɔgyɔ́wı.”
23Inʊ befi ası bʊdɛ aba fıté bɛɛ, “Ngya anıtɔ ma ɔbɔ́bwɛ
ínı?”

Ma Ɔbɔ́bwɛ Ɔhandɛ?

24Nwɛ́ɛngyí léba sumbí ayɔpʊ́ ámʊtɔ, amʊ́tɔ́ ɔmʊá ɔbɔ́bwɛ
ɔhandɛ sʊ. 25Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔmátɔ́fɔ awíe bʊbʊ
túmi amʊ́ ahásʊ. Ahá ámʊ bʊtɛtí amʊ́ ahandɛ bɛɛ, ‘Bʊalɛ
agyípʊ́.’ 26Táme mlıtɔ mʊ́ á, ımába alı. Ɔhá ání odekléá
ɔbɔ́bwɛ mlıtɔ ɔhandɛ ɔbwɛ́ɛ mʊ ıwı ɔtráhɛ. Ɔhá ání odeklé
ɔbɛ́ɛ, mɔ́bwɛ mlı nkpá ogyápʊ é ɔbwɛ́ɛ mʊ ıwı fɛ́ osúmpʊ́.
27Ma dʊ́n mʊ ba? Ɔhá ání otsie ɔpʊ́nʊ́ası lóó, ntɛ́ɛ ɔhá ání
odesúm ɔpʊ́nʊ́ ámʊ ası? Megyí ɔhá ámʊ́ʊ́ otsie mʊ́ ası ámʊ
dʊn? Táme mbʊ mlıtɔ fɛ́ osúmpʊ́.
28“Mlılɔ́wa klʊn buo mı mí ısɔ́kı fɛ́ɛtɔ́ nı. 29Alı ámʊ́ʊ́ mí
Sí layáí mí owíe amʊ a, alí mí é ndɛ mlı yaí ní, 30ménı
mlétsiá mí ɔpʊ́nʊ́ası, gyi atɔ́, nʊ́ ntá mí iwíe ogyíkpá ınʊ.
Mlétsiá awíe mbíásʊ́, gyi *Israel abusuan dʊ́anyɔ ámʊ
asʊ́n.”

Petro Ɔbɔ́swıí Ɔbɛ́ɛ Mʊmeyín Yesu

(Mateo 26:31-35; Marko 14:27-31; Yohane 13:36-38)

31Yesu lébláa Simon Petro ɔbɛ́ɛ, “Simon, Simon! Kı,
Ɔbʊnsám dɛ́ ɔkpa kʊlí ɔbɛ́ɛ, obófuní mlı fɛ́ ayó. 32Táme
nakókóli Bulu há fʊ́ mbɛ́ɛ, fʊmádıda hógyitɔ. Ní feyínkí ba
mí wá á, wa fʊ́ aba ámʊ é ɔwʊnlín.”
33Petro lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé natsúlá, ní obu igyi
kʊ́ráá mía fʊnyɔ abɛ́dı. Ní lowu ígyi é á, mía fʊnyɔ abówu.”
34Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Petro, ndɛ fʊ́ bláa mbɛ́ɛ, ndɛ, asa
batɛ ɔbɛ́lɛ ɔnɔ́ á, fɔ́swıí pʊ́ ıbı wá ogyá tse sa fɛɛ fʊmeyín
mí.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lwɪklí Ání lbéba Ɛkɛkó

35 lnʊ Yesu léfɪté akasípó amʊ ɔbéɛ, “Bréá nɔwa mlɪ
sumbí, mlɪmédé sika akɛntɛ, mlɪmédé akpankogyo ntéɛ
ntʊkʊta nyɔɔsɪ a, tɔkʊ lehián mlɪ?”
Bɛlɛ mó ɔnɔ́ bɛɛ, “Ɛkɛkɛɛkɛ! Tɔtɔ mehián anɪ.”
36 Múú ɔlɛbláa amó ɔbéɛ, “Támɛ séi mó á, fóá fóbʊ sika
kɛntɛ, ntéɛ akpankogyo a, tsu kɪta. Ní mlɪtɔ ɔkʊ má ɔdayí
ɪya anyɔ á, ɔfé mʊ tati pʊhɔ kʊ! 37 Tsúfé ilehián ání mí ɪwɪ
asún ámúú ɪbʊ Bulu asʊn wanlínhétɔ ámʊ ɪbéba mútɔ́.
Bɔwanlín bɛɛ, ‘Bɛkla mʊ wá lakpan abwɛpútɔ́.’ Tsúfé asún
ámúú bɔwanlín tsú mí ɪwɪ ámʊ ɪbá lafʊn ta.”
38 Akasípó amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Anɪ Wíe, kɪ, ndayí anyɔ
ní.”
Múú Yesu lébláa amó ɔbéɛ, “Ltsɔ.”

Mpáɪbɔ Nfɔ-nyíbʊsʊ
(Mateo 26:36-46; Marko 14:32-42)

39 Yesu lédalɪ wúlutɔ yɔ́ Nfɔ-nyíbʊ ámʊsʊ, fé alɪá otetsíá
yɔ́ ɪnʊ yáí. Mʊ akasípó é bobuo mʊ. 40 Bréá bowie ɪnʊ
á, ɔlɛbláa amó ɔbéɛ, “Mlɪkokoli Bulu, mɛ́nɪ mlɪmóowie
ɪsɔ́kɪtɔ.”
41 Múú ɔlɛdalɪ amútɔ́ yɔ́ nkpá kpalobí fé nfɪ múa nfɪ, yéda
akpawunu bɔ́ mpáɪ ɔbéɛ, 42 “Mí Sí, ní fótsulá á, ha ntá-ɛwɛ
ánfɪ[p] ɪtsʊn mɪsʊ. Támɛ megyí tɔ́á ndeklé, múa fʊdeklé ɪbá
mútɔ́.” 43 lnʊ Bulu-ɔbɔpʊ lótsu ɔsúsú bá bɛlɛ ɪwɪ ɔwan súná
mʊ, wá mʊ ɔwʊnlín. 44 Asún ɪhíé dɛ mʊ háan. Mú sʊ ɔlɔbɔ
mpáɪ kínkíínkín. Ulɛha mʊ apípi lemlí fé obugya, ɪdɛtíɪn da
ɔsʊlútɔ ta-ta-ta.
45 Bréá ɔlɔkʊsú tsú mpáɪ ámʊ ɔbɔkpá, yínkí ba akasípó
amʊ wá á, olowun ání bʊdɛdɪdɪ. Awɪrɛhɔ dɛ amú. Mú
sʊ ɪwɪ lawú amó. 46 Múú ɔlɛfɪté amó ɔbéɛ, “Ntogyi só
mlɪdédɪdɪ? Mlɪkʊsʊ amlɪkokoli Bulu, mɛ́nɪ mlɪmóowie
ɪsɔ́kɪtɔ.”

---

[p] **22:42** *Ntá-ɛwɛ ánfɪ* igyi ɪwɪɔsɪn ání Yesu obówun.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Kıtá
(Mateo 26:47-56; Marko 14:43-50; Yohane 18:1-11)

47 Yesu ɔnɔ́ mesi, ɔdɔm bowotií amʊ́sʊ́. Akasípʊ́ dúanyɔ
ámʊtɔ ɔkʊlɛá bʊtɛtí mʊ Yuda gyá amʊ́ nkpá. lnʊ ɔlɛnatí tʊ́
Yesu ɔbɛ́ɛ, amʊlata mʊ puta, 48 támɛ Yesu léfıté mʊ ɔbɛ́ɛ,
"Yuda, latá félatá mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı pútá, pʊ́lɛ́ mí há?"
49 Akasípʊ́ amʊ́ʊ́ bʊbʊ Yesu wá ámʊ bowun tɔ́á ıbá. Mʊ́
sʊ bɛfıté Yesu bɛɛ, "Akɔ́ɔ amʊ́? Anıbʊ ndayí." 50 lnʊ amʊ́tɔ́
ɔkʊlɛ lɔ́tswı mʊ ɔdayí kpá Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn osúmpʊ́
ɔkʊ gyɔpı-ısʊ lɛ́.
51 Yesu lébláa ɔkasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, "Mábwɛ! Isíi mlı ɔka!"
lnʊ ɔlɔpʊ ıbı da osúmpʊ́ amʊ ısʊ ámʊ, ileyinkí tsá.
52 Mʊ́ʊ́ Yesu léfıté Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn, Bulu ɔtswɛ́kpa
agyópʊ ahandɛ pʊ́ Yudafɔ ahandɛ amʊ́ʊ́ bɛba mʊ ɔkıtákpá
amʊ ɔbɛ́ɛ, "Ogyo otswapʊ́ ngyi, sʊ́ mlılatsʊ́ nkpotí pʊ́
ndayí mlɛbá mí ɔkıtákpá? 53 Ntsie mlı wá Bulu ɔtswɛ́kpa
wunsınésʊ́ ekekegyíɛkɛ, mlımɔ́pʊ ıbı da mı ɛkɛkɛɛkɛ. Támɛ
mlı bré ní, oklún túmi dɛ́ iwíe gyí."

Petro Lɔ́swıí Ɔbɛ́ɛ Mʊmeyín Yesu
(Mateo 26:57-58, 69-75; Marko 14:53-54, 66-72;
Yohane 18:12-18, 25-27)

54 lnʊ ahá ámʊ bɛkıtá Yesu, kpá mʊ ya Bulu igyí ɔhapʊ́
dɛhɛn wóyítɔ́. Petro lépɛtí obuo amʊ́ ɔma tsútsʊ́ʊ́tsʊ́.
55 Támɛ bréá bosun agyabi wunsınésʊ́ ınʊ, bʊtsie mʊ́ ası
á, Petro léyétsiá amʊ́ wá. 56 Otsibi ɔkʊá ogyi osúmpʊ́ ınʊ
lówun ání Petro tsie ogyá ámʊ ası, ɔlɛkı mʊ díín, blí ɔbɛ́ɛ,
"Oyin ánfı é buo Yesu!"
57 Támɛ Petro lɔ́pʊ ɔnɔlí blí ɔbɛ́ɛ, "Ɔtsı, mmeyín mʊ
ɔtınɛtınɛ!"
58 llɔbwɛ kpalobí á, ɔha ɔkʊ é lówun Petro, ɔlɛbláa Petro
ɔbɛ́ɛ, "Fʊ́ é fʊ́bʊ amʊ́tɔ́."
Támɛ Petro lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Owíé, megyí mí ní!"
59 Fé dɔnhwírı kʊlɛ ɔma a, ɔha bambá é léba botsulá mʊ́sʊ́
ɔbɛ́ɛ, "Lélé, oyin ánfı é létsiá mʊ wá, tsʊ́fé Galileayin ogyi."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

60 Táme Petro lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Agya! Kı, mmeyín asún
ánfı ıwı kukʊ.”
Petro ɔnɔ́ mesi, batɛ lɔ́bɔn. 61 Anı Wíe Yesu lédamlí kı
Petro. Ɩnʊ Petro lékaín asún ámʊ́ʊ́ anı Wíe lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ,
“Fɔ́swıí tse sa fɛɛ fʊmeyín mí asa batɛ ɔbɛ́lɛ ɔnɔ́ onyenı.”
ámʊsʊ. 62 Ɩnʊ ɔlɛdalı yɔ́ kpankpá híé yósu.

Luk

Yesu Ahinlá Bwɛ

(Mateo 26:67-68; Marko 14:65)

63 Yesusʊ akípʊ befi ası bʊdɛ mʊ ahinlá bwɛ, bʊdɛ mʊ
da. 64 Bɔpʊ atɔ́ klí mʊ ansíbi, fíté mʊ bɛɛ, “Bulu ɔnɔ́sʊ́
ɔtɔípʊ́, maládá fʊ́? Bla anı.” 65 Bɛkpa mʊ asiabí, bláa mʊ
nyányála.

Yudafɔ Asún Agyípʊ́ Ansítɔ́ Lıí

(Mateo 26:59-66; Marko 14:55-64; Yohane 18:19-24)

66 Yudafɔ ahandɛ, Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Mose mbla
asunápʊ́ amʊ befia ɔyı kɛhɛ nyankı-nyankı, bɛbıtía Yesu
bɛlıí amʊ́ ansítɔ́. 67 Bɛbláa Yesu bɛɛ, “Ní fʊ́gyí Kristo, (ɔhá
ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) a, bla anı.”
Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní nɛbláa mlı kʊ́ráá, mlımóohogyi.
68 Ní nɛfıté mlı asʊankʊ é á, mlıméélɛ mʊ́ ɔnɔ́. 69 Táme tsʊ́
séi pʊ́ya a, mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı nétsiá Bulu Otúmípʊ
amʊ gyɔpısʊ.”
70 Amʊ́ fɛ́ɛ́ bɛfıté Yesu bɛɛ, “Mʊ́ sʊ fʊ́gyí Bulu mʊ Bi ámʊ
nı?”
Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ee, ɔnɔkwalı amʊ mlılablí á.”
71 Ɩnʊ bɛfıté aba bɛɛ, “Ntogyi sʊ́ abɛ́trá dunká adansıfɔ
bámbá? Mʊ́ anılanʊ́ tsʊ́ mʊ onutó ɔnɔ́ á.”

Yesu Kpa Ya Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marko 15:1-5; Yohane 18:28-38)

23 1 Ɩnʊ ahá ámʊ́ʊ́ befia ınʊ ámʊ bɔkʊsʊ́ kpá Yesu ya
ɔmásʊ́ ogyípʊ́ Pilato. 2 Bɛka asún dínká mʊsʊ bɛɛ,
“Anılawun ání oyin ánfı dɛ́ ɔmá ánfıtɔ ahá yintá. Ɔdɛ amʊ́
bláa ɔbɛ́ɛ, bʊmátra ka lampóo há Roma owíe dɛhɛn. Ɔdɛblí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɛ́ ɔbɛ́ɛ, mʊgyí Kristo, (ɔhá ání Bulu ladá mʊ ofúli amʊ),
idesuná ání owíe ogyi.”
3Pilato léfɪté Yesu ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́gyí Yudafɔ owíe amʊ nɪ?”
Yesu léle mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ee, mʊ́ fablí á.”
4Pilato lébláa Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ ɔdɔm amʊ ɔbɛ́ɛ,
“Mmɔkʊ́wun tsitsa kʊkʊá oyin ánfɪ labwɛ́.”
5Táme amʊ́ mʊ́ bʊdɛ mʊ́tɔ́ kʊ́tʊ́ʊ́ bɛɛ, “Ɔdɛpʊ mʊ
atosunáhɛ́ tí ɪtré múa ɪkɔ́ wá Yudea ɔmá ánfɪtɔ. Olefi mʊ́
asɪ tsʊ́ Galilea, alapʊ́ bowie nfɪ.”

Yesu Líí Herode Ansítɔ́

6Bréá Pilato lónu asʊ́n ánfɪ á, ɔlɛfɪté ɔbɛ́ɛ, “Galileayin
oyin ánfɪ gyí?” 7Bréá ɔlɛbɪ ání Yesu otsʊ́ Galilea, ɔtínéá
owíe *Herode dɛ́ iwíe gyí a, ɔlɛha bɛkpa mʊ ya Herode. Alɪ
bré ámʊtɔ á, Herode bʊ Yerusalem wúlutɔ ɪnʊ. 8Bréá owíe
Herode lówun Yesu a, ansí lɛhɪɛ gyi mʊ. Tsʊ́fɛ́ olodunká ání
obówun mʊ dodoodo, mʊ ɪwɪ asʊ́n ání alanʊ́ sʊ. Odeklé
ání Yesu ɔbwɛ́ɛ osʊ́na kʊ suna mʊ. 9Mʊ́ sʊ ɔlɛfɪté Yesu
asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔ, táme Yesu mélɛ kʊkʊ ɔnɔ́. 10Bulu igyí
ahapʊ́ dɛhɛn amʊ pʊ́ Mose mbla asunápʊ́ amʊ bʊlɪí ɪnʊ,
bʊdɛkplʊ́n ka asʊ́n dínká mʊsʊ. 11Owíe Herode mʊa mʊ
ɪsá akɔpʊ́ ámʊ ɛ́ bɔsʊpáa mʊ, bwɛ́ mʊ ahinlá. Bɔpʊ sríkɪ
ligá kʊ wá mʊ, beyinkía mʊ ya Pilato. 12Owíe Herode
mʊa Pilato bemlí anyawíe tsʊ́ ɛkɛ ámʊ. Tɛkɪ amʊ́ nsɪné
ɪma alɛ yáí.

Yesu Lowu ɩpɔ́n Ha

(Mateo 27:15-26; Marko 15:6-15; Yohane 18:39–19:16)

13Pilato lɛ́tɪ Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn, Yudafɔ ahandɛ pʊ́
ɔmá ámʊ fɛ́ɛ́ befia. 14Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪlɛ́kpa
oyin ánfɪ ba mɪ mlɪaa, ɔdɛ ɔmá ámʊ agywɪun yintá. Nafɪté
mʊ ɔnɔ́tɔ́ asʊ́n mlɪ ansítɔ́, nawun ání asʊ́n ámʊ́ʊ́ mlɪlɛ́ka
dínká mʊsʊ ámʊ ɪma mʊ́tɔ́. 15Owíe Herode ɛ́ lawun mʊ́
alɪ. Mʊ́ sʊ́ alayínkía mʊ sísí anɪ ní. Oyin ánfɪ mɔ́kʊ́bwɛ́
tɔtɔá bɔ́mɔ mʊ. 16Ɪ́nɪ sʊ nɛ́ha bɛ́pɪtí mʊ atɔ́, mí ansi mʊ
ɔnatɪ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17-18 lnʊ ɔdɔm amʊ fɛ́ɛ́ bɔkplʊ́n blí bɛɛ, “Lɛ mʊ ɪnʊ, afʊsi
Baraba ha anɪ!”[q] 19 (Baraba anfɪ da obu, tsúfɛ́ ɔlɔkʊsʊ́ líí
wúlu amʊsʊ, ɔlɔmɔ ɔha ɛ́ mʊ́tɔ́.)
20 Pilato lékléá obési Yesu. Mʊ́ sʊ ɔlɛtrá tɔí kplá ɔdɔm
amʊ. 21 Támɛ bɔkplʊ́n kʊklʊ́kʊ́ʊ́ bláa mʊ bɛɛ, “Da mʊ manta
*oyikpalíhɛsʊ! Da mʊ manta oyikpalíhɛsʊ!”
22 Pilato lɛ́bláa amʊ́ otse saasɪ ɔbɛ́ɛ, “Tsitsa mɔmʊ alabwɛ́?
Mmɔkʊ́wun tɔ́á alabwɛ́, sʊ́ nɛ́ha bɔ́mɔ mʊ. Nɛ́ha abʊpɪtɪ
mʊ atɔ́, ɔnatɪ.”
23 Támɛ bʊbʊ mʊ́sʊ́ bʊdɛkplʊ́n kʊklʊ́kʊ́ʊ́ bɛɛ, ɔháa abʊda
mʊ manta oyikpalíhɛsʊ. lnʊ bɔdʊn mʊ ɔnɔlí. 24 Mʊ́ sʊ
Pilato lɔ́bwɛ dínká tɔ́ ámʊ́ʊ́ bʊdedunká ámʊsʊ. 25 Olesi
oyin ámʊ́ʊ́ ɔlɔkʊsʊ́ líí ɔmá ámʊsʊ, mɔ́ ɔha mʊ́tɔ́ sʊ́ ɔda
obu ámʊ, olesi Yesu há mʊ ɪsá akɔpʊ́ ɔbɛ́ɛ bʊbwɛ́ɛ mʊ alɪá
ahá ámʊ bʊdeklé.

Yesu Da Mántá Oyikpalíhɛsʊ

(Mateo 27:32-44; Marko 15:21-32; Yohane 19:17-27)

26 Bréá bɛkpa Yesu bɔyɔ́ á, befia Kireneyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ
Simon. Otsú abúasɪ. lsá akɔpʊ́ ámʊ bɛka mʊ híɛ́ bɛɛ ɔsʊ́ra
oyikpalíhɛ amʊ buo Yesu.
27 Ɔdɔm bobuo Yesu. Atsɪá bʊbʊ amʊ́tɔ́ bʊpu amʊ́ anyɔ́pʊ,
bʊhíɛ́ bʊdesʊ́ ha Yesu. 28 Yesu lɛ́damlí, ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
“Yerusalemfɔ atsɪ, mlɪmásu mɪ. Mlɪsu mlɪ ɪwɪ pʊ́ mlɪ
abí. 29 Tsúfɛ́ nkɛ kʊ ɪbá mlɛ́blí mlɪaa, ‘Bulu layúlá atsɪá
bʊmɔkʊ́kwíí kɪ, obí mɔ́kʊ́dí amʊ́ opúnitɔ kɪ, obí mɔ́kʊ́nyɔ́pʊ́
amʊ́ ɛ́ kɪ.’ 30 Alɪ bré ámʊtɔ á, ahá bébláa abʊ bɛɛ, ‘Mlɪbwie
bun anɪsʊ. Nkúku, mlɪpula anɪ.’ 31 Tsúfɛ́ ní bʊdɛ oyi bɔbwɛ
ogyá wa alɪ á, nkálɪ bɔ́bwɛ oyi wʊlɪhɛ?”[r]
32 lsá akɔpʊ́ ámʊ bɛkpa lalahɛ abwɛpʊ́ abanyɔ́ ɛ́ mántá
Yesusʊ, bɔyɔ́mɔ amʊ́. 33 Bréá bowie ɔtɪnɛkʊá bʊtɛtí ɪnʊ

---

[q] **23:17** Mʊ́tɔ́ yée 17 bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Katsʊn Nkɛ kugyíkʊtɔ á, lehián ání Pilato obési obu ɔdɪpʊ́ ɔkʊlɛ ání Yudafɔ ámʊ bʊdeklé há amʊ́.* [r] **23:31** Ní mí ánfɪ mí asʊ́n da ɔkpa ánfɪ kʊ́ráá bʊdɛbwɛ alɪ á, nkálɪ Bulu ɔbɔ́bwɛ ahá ání bégyi pɔ́n mʊ ansítɔ́?

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Da Mántá Oyikpalíhɛsʋ nɪ. (Luka 23:32)

"Nwun Okokobi" a, bɛda Yesu mántá oyikpalíhɛsʋ. Bɛda amʋ́ abanyɔ́ ámʋ é mántá nyikpalíhɛsʋ. Ɔkʋlɛ bʋ Yesu gyɔpɪsʋ, ɔkʋlɛ é bʋ mʋ bɪnasʋ. 34 Lnʋ Yesu lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, "Mí Sí, sikie amʋ́, tsúfé bʋmeyín tɔ́á bʋdɛbwɛ."[s]

Lsá akɔpʋ́ ámʋ bɔtswɪ abi ye Yesu atadɪɛtɔ. 35 Ahá tsɔtsɔɔtsɔ ámʋ́ʋ́ bobuo amʋ́ yɔ́ ɪnʋ ámʋ besi bʋlɪí ɪnʋ bʋdɛ mʋ kíɪ. Yudafɔ ahandɛ amʋ bɔbwɛ mʋ ahinlá bɛɛ, "Ɔlɔhɔ ahá nkpa. Ní lɛ́lɛ́ mʋgyí Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá mʋ ofúli), mʋ Bulu lalɛ́ ní á, ɔhɔ́ɔ mʋ ɪwɪ nkpa!"

36-37 Lsá akɔpʋ́ ámʋ é bɔpʋ ntá ɔdáɪ tin mʋ ɔnɔ́, bwɛ́ mʋ ahinlá bɛɛ, "Ní fʋ́gyí Yudafɔ owíe amʋ nɪ á, lɛ fʋ́ ɪwɪ!"

38 Bɔwanlín atɔ́ mántá oyikpalíhɛ amʋ awunso bɛɛ, "YUDAFƆ OWÍE AMʋ NɪI."

39 Lalahɛ abwɛpʋ́ ámʋ́ʋ́ bɛda mántá oyikpalíhɛsʋ ámʋtɔ ɔkʋlɛ lɛ́blí Yesu ɪwɪ abususʋ ɔbɛ́ɛ, "Megyí fʋ́gyí Kristo amʋ nɪ? Lɛ fʋ́ ɪwɪ, afʋlɛ anɪ mɛɛ!"

---

[s] **23:34** Mʋ́tɔ́ yée 34 ɪma nwʋlʋ́ dada amʋ akʋtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 Táme onyɔɔsı amʋ lɔ́wa ıyın wá mʋ ɔbéɛ, “Fʋmɛdé Bulu
ifú nya! Fʋ́a mʋnyɔ féé dé ısʋbıtí kʋlɛ hɔ́ɔ. 41 Anı mʋ́ á, anı
ısʋbıtí ıda ɔkpa, anı lakpan ání anılɔ́bwɛ sʋ. Táme oyin ánfı
mʋ́ mɔ́kʋ́bwé lalálıe kʋkʋ.” 42 Mʋ́ʋ́ ɔlɛbláa Yesu ɔbéɛ, “Yesu,
ní fɛbá fʋ́ iwíe ogyíkpá a, kaın mísʋ́!”
43 Yesu lébláa mʋ ɔbéɛ, “Ɔnɔkwalı ndɛ fʋ́ bláa. Ndɛ, mía
fʋnyɔ abétsiá *Paradiso.”

Luk

Yesu Lowu

(Mateo 27:45-56; Marko 15:33-41; Yohane 19:28-30)

44-45 Alı bré ánfı ıbɔ́bwɛ fé ɔpa dódúanyɔ. Owí lɛta ɔsʋlʋ́ʋ
amʋsʋ féé alıı yɔ́fʋn ntʋ́pwɛ dɔsatɔ. Owí mɛtrá lın ɛ. Lnʋ á,
tati ámʋ́ʋ́ bɔpʋká Bulu Ɔtswékpa obu ámʋtɔ ılɛbalí anyɔ.
46 Yesu lɔ́kplʋn kʋklʋ́kʋ́ʋ́ blí ɔbéɛ, “Mí Sí, napʋ́ mí ɔŋé wá
fʋ́ ıbıtɔ.” Olenya blí alı tá pé, ɔlɛlɛ ɔŋé.
47 Bréá ısá akɔpʋ́ ɔhandɛ amʋ lówun tɔ́á ılaba a, ɔlɛkanfʋ́
Bulu ɔbéɛ, “Lélé, ɔha yilé oyin ánfı gyí.”
48 Ahá ámʋ́ʋ́ bʋlıí ınʋ ámʋ féé bowun tɔ́á ılaba, bɔpʋ
awırɛhɔ nátí bɔyɔ́ wóyí. 49 Táme amʋ́á bʋyin Yesu pʋ́ atsı
ámʋ́ʋ́ bobuo mʋ tsʋ́ Galilea ɔmátɔ́ ámʋ besi bʋlıí tsʋ́tsʋ́ʋ́tsʋ́
bʋdɛ ıtɔ́á ıdɛ mʋ́sʋ́ yɔ kíı.

Yesu Pulá

(Mateo 27:57-61; Marko 15:42-47; Yohane 19:38-42)

50-51 Oyin ɔkʋ létsiá, bʋtɛtí mʋ *Yosef. Otsʋ́ Yuda wʋ́lu
kʋá bʋtɛtí mʋ́ Arimateatɔ. Ɔha yilé ogyi, obʋ́ é bʋ mʋsʋ. Lbʋ
mʋ́tɔ́á ɔbʋ ɔmá ámʋ asʋ́n agyípʋ́tɔ, táme omotsulá dínká
amʋ́ agywıın pʋ́ amʋ́ bwɛhé ánfısʋ. Otsie ogyo Bulu iwíegyí
ámʋ. 52 Oyin ánfı lɔ́yɔ Pilato wá, yɔ́kʋlí mʋ ɔkpa ɔbéɛ, osíi
Yesu fʋ́li amʋ ha mʋ. Pilato léha mʋ ɔkpa. 53 Lnʋ Yosef
léyɛsıeí Yesu fʋ́li, ɔlɔpʋ ɔhráda kíklı mʋ ıwı, pʋ́ mʋ yɔ́wa
ɔbɔ́ kʋá mʋ onutó ɔlɛha bɛda bʋtátɔ́ há mʋ ıwı, bʋmɔkʋ́pʋ́lá
ɔhaa mʋ́tɔ́ kı. 54 Ɛkɛ ámʋ igyi Fieda. Ɛkɛ ámʋ igyi *ogyá
ɔdʋdáké. Owí inyá tá pé, ɔkpʋ́nʋ́ ɔdaké ámʋ lafi ası.
55 Atsı ámʋ́ʋ́ bʋbuo mʋ tsʋ́ Galilea amʋ bobuo Yosef
yékı Yesu opulákpá pʋ́ alıá ɔlɔpʋ fʋ́li amʋ tswı ɔbɔ́ ámʋtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

56 Beyinkí yɔ́ wóyí yɔ́kwɛ *ohuam, ɔhíén pú ofobí fánfán
ání bɔ́pʋ yɛ́kpa Yesu. Botsutsúa abʋbwɛ ta á, owí latá, bɛda
ɔkpúnʋ́ ɔkpúnʋ́ ɔdaké ámʋ fé alıá Mose Mbla lɛblí.

Yesu Kʋsʋ́ Tsú Afúlitɔ
(Mateo 28:1-10; Marko 16:1-8; Yohane 20:1-10)

24 1 Kwasieda, igyi ndawɔ́tswítɔ́ ɛkɛ gyankpapʋ bakɛ
a, atsı ámʋ bɔkʋsʋ́ tsú afá ámʋ́ʋ́ bɔkwɛ yáí ámʋ yɔ́
Yesu ntsán ámʋ ası. 2 Bowun ání bamína ibwi ámʋ́ʋ́ bɔpʋtin
ɔbɔ́ ámʋ ɔnɔ́ ámʋ lé ınʋ. 3 Mʋ́ sʋ bebitíwíé ɔbɔ́ ámʋtɔ, táme
bʋmowun Yesu fúli amʋ. 4 Besi bʋlıí, bʋdɛ nwuntɔ bu. Bɛkı
a, ayin abanyɔ́ akʋ líí amʋ́ wá ınʋ á. Amʋ́ atadıɛ dɛ ogyá
kpa. 5 Ifú lɛkıtá atsı ámʋ, bɛda akpawunu pú ansítɔ́ bun
ɔsʋlʋ́tɔ. Táme ayin ámʋ bɛfıté amʋ́ bɛɛ, “Ntogyi sʋ́ mlıdé
ɔkıankpapʋ dunká afúlitɔ? 6 Ɔma nfı, alakʋ́sʋ́! Mlıkaın
asʋ́n ámʋ́ʋ́ ɔlɛbláa mlı bréá mlıa mʋnyɔ mlıbʋ Galilea ɔmátɔ́
ámʋsʋ. 7 Ɔbɛ́ɛ, ‘Ilehián ání bélɛ mí, Nyankpʋsa-Mʋ-Bi ánfı há
lakpan abwɛpʋ́. Béda mí mántá oyikpalíhɛsʋ. Mʋ́ ɛkɛ sáásí a,
nɔ́kʋsʋ́ tsú afúlitɔ.’ ” 8 Inʋ atsı ámʋ bɛkaín Yesu asʋ́n ánfısʋ.
9 Beyinkí tsú ntsán ámʋ ası bɛbláa *sumbí ayɔpʋ́ dúɔkʋn
ámʋ pú aha atráhɛ amʋ́ʋ́ bʋbʋ ınʋ ámʋ fɛ́ɛ́ tɔ́á bayówun.

10 Atsıá bɔyɔ ntsán ámʋ ası gyí, Magdalayintse Maria,
Yohana pú Yakobo mʋ yin Maria. Amʋ́a atsı akʋá bʋbʋ
amʋ́tɔ́ lɛ́kla asʋ́n ánfı suná sumbí ayɔpʋ́ ámʋ. 11 Asʋ́n ámʋ
lɔbwɛ sumbí ayɔpʋ́ ámʋ fé mimlála. Mʋ́ sʋ bʋmɔhɔ mʋ́sʋ́
gyi. 12 Táme Petro mʋ́ lɔ́kʋsʋ́, tsíí ɔsrı yɔ́ ntsán ámʋ ası.
Olobun kpɛlékı ɔbɔ́ ámʋtɔ. Tati ámʋ́ʋ́ bɔpʋpʋ́lá Yesu nkʋlɛ
olowun ání ıda ıfʋ́ntɔ́. Oleyinkí yɔ́ wóyítɔ́, ɔdɛ nwuntɔ bu
tsú asʋ́n ánfı ılaba anfı ıwı.[t]

Emaus Wúlutɔ Yɔ
(Marko 16:12-13)

13 Ɛkɛ ámʋ kén á, abʋ́opʋ amʋ abanyɔ́ bɛnatí bɔyɔ́ wúlu
kʋá bʋtɛtí mʋ́ Emaustɔ. Tsú Yerusalem ya ınʋ bɔ́bwɛ fé

---

[t] **24:12** Mʋ́tɔ́ yée 12 ıma nwʋlʋ́ dada amʋ akʋtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

máılı asienɔ́. 14 Amʊ́ nkʊlɛ bʊna bʊdɛ nkɔmbɔ gyí tsu asʊ́n
ámʊ́ʊ́ ılaba amʊ ıwı. 15 Bréá bʊdɛ mʊ́tɔ́ yɔ á, Yesu onutó ɛ́
lɔ́bɔtʊ amʊ́, mʊa amʊ́nyɔ bʊna. 16 Bulu létin amʊ́ ansí. Mʊ́
sʊ bʊmɛbı mʊ. 17 Yesu léfıté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Amansʊ ıwı nkɔmbɔ
mlına mlıdégyí alı?”

Besi lıí tikpa, awırɛhɔ lɛkıtá amʊ́. 18 Amʊ́tɔ́ ɔkʊlɛá bʊtetí
mʊ Kleopa léfıté ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́ nkʊlɛ gyí ɔfɔ́ Yerusalem wúlutɔ,
fʊ́meyín asʊ́n ání ılaba ınʊ nkɛ ánfıtɔ?”

19 Yesu léfıté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Amansʊ igyi?”

Bɛbláa mʊ bɛɛ, “Yesu, Nasaretyin amʊ ıwı asʊ́n igyi. Bulu
ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ogyi. Ɔlɔbwɛ ofúla akpɔnkpɔntı, blí Bulu asʊ́n
túmisʊ, Bulu mʊa anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́ ansítɔ́. 20 Anı Bulu igyí
ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ wúlu ahandɛ bapʊ́ mʊ há ahá, bahá mʊ
lowu ıpɔ́n, dá mʊ mántá oyikpalíhɛsʊ. 21 Tɛkı mʊgyí ɔhá ání
anılékı ɔkpa anıaa, ɔbɛ́ha anı Israelfɔ abégyi ıwı ní. Ndɛ
ɛkɛ sáásí ɔpá asʊ́n ánfı lébá. 22-23 Mʊ́á ıdʊn kʊ́ráá á, anıtɔ
atsı akʊ bayɔ́ mʊ ntsán ámʊ ası bakıɛnı, támɛ bʊmowun
mʊ fúli amʊ. Bɛɛ, bayówun Bulu-abɔpʊ akʊ babláa amʊ́ bɛɛ,
ɔbʊ nkpa. Tɔ́á beyinkí bɛbláa anı lawá anı wánwan. 24 Ĺnı
sʊ anıtɔ akʊ ɛ́ basrí yɔ́ ntsán ámʊ ası, bayówun mʊ́ fɛ́ alıá
atsı ámʊ bɛba bɛblí. Amʊ́ ɛ́ bʊmowun fúli amʊ.”

25 Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlılémimlá o! Mlı agywıun
tamayɔ́ agyʊ́má ɔsasʊ. Nkálı igyi sʊ́ mlımɔ́hɔ asʊ́n
ámʊ́ʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ bɛblí tswı amʊ fɛ́ɛ́sʊ́ gyi?
26 Mlıméyín mlıaa, ilehián ání Kristo, (ɔhá ání Bulu ladá
mʊ ofúli amʊ) obówun ıwıɔsın, asa obénya mʊ numnyam?”
27 Inʊ Yesu lélɛ mʊ ıwı asʊ́n ání bɔwanlín wá Bulu asʊn
wanlínhé amʊtɔ, tsú Mosesʊ bɔtʊ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ
fɛ́ɛ́sʊ́ ası súná amʊ́.

28 Bréá bowie wúlu amʊtɔ bɔyɔ́ á, Yesu lɔ́bwɛ fé ɔdɛtsʊ́ʊn
ɔyɔ́ ɔtınɛ bambá. 29 Támɛ abúopʊ amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Anı
sí, owí lapɔn, dı anı wá ndɛ.” Mʊ́ sʊ Yesu lébaí yɔ́ amʊ́ wá.
30 Bréá bʊdɛ atɔ́ gyí a, Yesu lélɛ bodobodo ipín, dá Bulu
ıpán. Mʊ́ʊ́ olebiabía mʊ́tɔ́ pʊ́há amʊ́. 31 Inʊnʊ amʊ́ ansísʊ́
lɛtıtíı amʊ́, bɛbı mʊ, támɛ ɔlɔfwı sí amʊ́. 32 Inʊ bɛfıté aba
bɛɛ, “Ansí mɛhıɛ gyí anı bré ámʊ́ʊ́ anıa mʊnyɔ anına, ɔdɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anı asʊ́n bláa, ɔdɛ Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ ası lɛ súná anı ámʊ?”

33 Bɔkʊsʊ́ ınʊnʊ yínkí ba Yerusalem. Bɛba a, sumbí ayɔpʊ́ dúɔkʊn ámʊ pʊ́ aha tráhɛ bafia, 34 bʊ́dɛblí bɛɛ, “Lɛ́lɛ́, anı Wíe lakʊ́sʊ́. Alalɛ́ ıwı ɔwan súná Simon!”

35 Mʊ́ sʊ ahá abanyɔ́ ámʊ ɛ́ bɛblí tɔ́á bayówun ɔkpatɔ. Tɔ́á bɔpʊbí mʊ gyí bodobodo amʊ́ʊ́ oleye ha amʊ́ ámʊ.

Yesu lwıɔwanlɛ Súná Mʊ Akasípʊ́

(Mateo 28:16-20; Marko 16:14-18; Yohane 20:19-23; Gyumagyihɛ 1:6-8)

36 Ahá abanyɔ́ ámʊ bʊbʊ mʊ́sʊ́ bʊdɛtɔí alı á, Yesu onutó lɛ́ba bɛlıí amʊ́ nsınɛ́. Ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “lwı ilwíi mlı.”[u]

37 Opúni letsií amʊ́, bɔwan. Ulɔbwɛ amʊ́ fɛ́ fúli bʊdewúun. 38 lnʊ Yesu lɛ́fıtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ntogyi sʊ́ mlıdɛ́ ifú nya, mlıdɛ́ nwɛ́ɛn gyí mlı klʊntɔ alı? 39 Mlıkı mí ıbı, amlıkı mí ayabiası. Megyí mí onutó ní? Mlıkıta mí amlıkı. Fúli má ɔyulʊ́ʊ mʊ́a awú fɛ́ alıá mbʊ.”

40 Brɛ́á ɔlɛblí asʊ́n ánfı tá á, ɔlɔpʊ mʊ ıbı pʊ́ mʊ ayabi súná amʊ́. 41 Ansí lɛhıɛ gyi amʊ́, asʊ́n ámʊ ɛ́ lɔ́wa amʊ́ wánwan. Mʊ́ sʊ bʊmohogyi ání lɛ́lɛ́ mʊ nı. lnʊ ɔlɛfıtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlıbʊ atogyihɛ kʊ nfı?” 42 Bɛha mʊ iye tɔhɛ́ itin kʊ, 43 ɔlɔhɔ mʊ́, wí mʊ́ amʊ́ ansítɔ́ ınʊ.

44 lnʊ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ínı gyí asʊ́n ání nɛbláa mlı brɛ́á mbʊ mlı wá ní. Nɛbláa mlı mbɛ́ɛ, ilehián ání mí ıwı asʊ́n kugyíkʊá bɔwanlín wá Mose Mbla, Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ nwʊlʊ́ pʊ́ *Israelfɔ ılʊ ɔwʊlʊ́tɔ́ fɛ́ɛ́ bɛ́ba mʊ́tɔ́.”

45 lnʊ olobwií amʊ́ agywıın, mɛ́nı bónu Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ ası. 46 Ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Bɔwanlín tswı bɛɛ, Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) amʊ obówun ıwıɔsın, wʊ́. Bulu ɔbɔ́kʊsʊ́a mʊ mʊ́ ɛkɛ sáásí tsʊ́ afúlitɔ. 47 Mʊ́ ɔma a, ahá bɛ́da Bulu asʊn wankláán ámʊ ɔkan mí ıdátɔ́ há ɔmá fɛ́ɛ́ bɛɛ bʊdámli klʊntɔ, fɛ́kı Bulu obési amʊ́ lakpan kíɛ amʊ́. Béfi mʊ́ ası tsʊ́ Yerusalem. 48 Mlıgyí mí

---

[u] **24:36** *Ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “lwı ilwíi mlı.”* ıma nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

adansɪfɔ há asʊ́n ánfɪ ní. 49Nɔ́pʊ *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ́ʊ́ mí
Sí lɛ́hɪɛ yáí há mlɪ ámʊ sísí mlɪ. Mʊ́ sʊ mlɪtsia wʊ́lu anfɪtɔ
alɪ yɔ́fʊn ɛkɛá Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ obótsu ɔsʊ́sʊ́ bá bɛha
mlɪ túmi.”

Yesu Ɔsʊ́sʊ́ Yɔ
(Marko 16:19-20; Gyumagyihɛ 1:9-11)

50Brɛ́á Yesu lɛ́blí asʊ́n ánfɪ tá á, ɔlɛkpa amʊ́ dálɪ, bɔyɔ
Betania wʊ́lutɔ. Lnʊ olotsu ɪbɪ fʊ́á, yʊ́lá amʊ́. 51Brɛ́á ɔdɛ
amʊ́ yulá á, mʊa amʊ́nyɔ nsɪnɛ́ lɔ́wa ɪfɔ́ wa bɪ, Bulu lótsu
mʊ ya ɔsʊ́sʊ́. 52Lnʊ bɛda akpawunu súm mʊ, bɔpʊ ansigyí
kpɔnkpɔntɪ yínkí yétsiá Yerusalem. 53Betsiá yɔ́ Bulu
ɔtswɛ́kpa ɪnʊ brégyíbré, yɛ́kanfʊ́ Bulu.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asʊn Wankláán Ání
Yohane
Lɔ́wanlín

1 1 Asa ɔyí lɛbɛlɪn a, Asʊ́n ámʊ bʊ ɪnʊ. Asʊ́n ámʊ mʊa
Bulu bʊ ɪnʊ. Asʊ́n ámʊ gyí Bulu.

Asʊ́n Ání lɪtɛhá Nkpa

2 Asʊ́n ámʊ mʊa Bulu bʊ ɪnʊ asa ɔyí lɛbɛlɪn. 3 Mʊsʊ́ Bulu
lɔ́tsʊn bwɛ tógyítɔ́. Tɔtɔɔtɔ má ɪnʊá Bulu lɔ́bwɛ tsʊn mʊ
ɔma. 4 Mʊtɔ nkpa itsú. Nkpa ámʊ tɔ́pʊ́ wankɪ ba ahá fɛ́ɛ́
ní. 5 Wankɪ anfɪ tɔwánkí oklúntɔ, támɛ oklún mɔ́kʊ́gyi
mʊ́sʊ́ kɪ.
6 Bulu lɔ́wa oyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Yohane[a] sísí. 7 Ɔlɛba
bɛbláa ahá wankɪ amʊ ɪwɪ asʊ́n, mɛ́nɪ ahá fɛ́ɛ́ bɔ́hɔ asʊ́n
ámʊsʊ gyi. 8 Megyí Yohane onutó gyí wankɪ amʊ. Mʊ mʊ́
wankɪ amʊ ɪwɪ asʊ́n ɔlɛba bɛbláa ahá. 9 Ɔhá ámʊ́ʊ́ ogyi
wankɪ onutó, ɔtɔwánkí há ɔhagyíɔha amʊ ɔbá ɔyítɔ́.
10 Ɔbʊ ɔyí ánfɪtɔ. Mʊsʊ́ Bulu lɔ́tsʊn bwɛ ɔyí, támɛ ɔyí
ánfɪtɔ atsiápʊ́ bʊmɛbɪ mʊ. 11 Ɔlɛba mʊ onutó ɔmátɔ́, támɛ
mʊ pɪ bʊmɔhɔ mʊ. 12 Támɛ ɔlɛha ahá ání bɔhɔ mʊ, hɔ mʊ
gyi fɛ́ɛ́ ɔkpa ání bʊbwɛ́ɛ Bulu abí. 13 Amʊ́ Bulu abí bwɛ
motsú ɪlíntɔ, ntɛ́ɛ nyankpʊsa apɛ́bwɛtɔ, ntɛ́ɛ oyin ɔwɔ́lɪ
ɔkpasʊ. Mboún Bulu onutó lɔ́bwɛ amʊ́ mʊ abí.
14 Asʊ́n ámʊ lébemlí nyankpʊsa, oletsiá anɪtɔ. Awɪtɔlɛ pʊ́
ɔnɔkwalɪ sɔ́ɔ́n létsiá mʊtɔ. Anɪlówun mʊ numnyam. Mʊ Sɪ
lɔ́wa mʊ numnyam amʊ, tsúfé Obí ɔkʊkʊ́nʊ́ ɔkʊlɛ pɛ́ ogyi
há mʊ.

---

[a] **1:6** Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Yohane léle mʋ súná, tɔ́í tsú mʋ ɩwɩ ɔbéɛ, “Ɔ́nɩ ɩwɩ asʋ́n
nɛblí mbéɛ, ‘Ɔhá ámʋ́ʋ́ obuo mɩ ɔbá ámʋ dʋn mɩ, tsʋ́fɛ́ ɔbʋ
ɩnʋ asa bɔkwɩí mí’ ” ní.
16 Mʋ awɩtɔle ɩtsɔ. Ɩ́nɩ sʋ́ ɔdɛ awɩtɔle tsɔtsɔɔtsɔ ánfɩ wa há
anɩ féé ní. 17 Mosesʋ Bulu mbla ámʋ ná ɩleba, táme ɔnɔkwalɩ
mʋ́a awɩtɔle mʋ́ ɩna anɩ Wíe Yesu Kristosʋ ɩleba. 18 Ɔhaa
mɔ́kʋ́wun Bulu kɩ. Obí ɔkʋkʋ́nʋ́ ɔkʋle pɛ́, mʋ onutó ogyi
Bulu, otsie Ɔsí ámʋ gyɔpɩsʋ, Ɔsí ámʋ tɛhíɛ́ kle mʋ asʋ́n ámʋ,
nkʋle labláa anɩ alɩá Bulu gyí.

Yoh

Asú Ɔbɔpʋ́ Yohane Bulu Asʋ́n Ɔkanda

(Mateo 3:1-12; Marko 1:1-8; Luka 3:1-18)

19-20 *Yudafɔ ahandɛ ání bʋbʋ Yerusalem bɔwa Bulu igyí
ahapʋ́ pʋ́ Lewifɔ Yohane wá bɛɛ bʋyɛ́fɩté mʋ bɛɛ, ma ogyi?
Yohane mési asʋansʋ ŋáín amʋ́. Ɔlele bláa amʋ́ ɔbéɛ, “Megyí
mígyí Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá mʋ ofʋ́li amʋ).” 21 Bɛfɩté
mʋ bɛɛ, “Mʋ́mʋ́ fʋ́gyí ma? Fʋ́gyí *Elia?”
Ɔlele mʋ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Megyí mígyí Elia.”
Bɛtrá fɩté mʋ bɛɛ, “Fʋ́gyí Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ amʋ́ʋ́ ɔbéba
amʋ?”
Ɔlele mʋ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ó-o.”
22 Mʋ́ʋ́ bɛfɩté mʋ bɛɛ, “Ma fʋhíɛ́ fʋgyi? Bla anɩ, ménɩ
abɛ́yɛ́bláa ahá ámʋ́ʋ́ bɔwa anɩ ámʋ. Nkálɩ fʋ́dɛblí tsʋ́ fʋ́
onutó ɩwɩ?”
23 Yohane lɔ́pʋ asʋ́n ání Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ *Yesaia léblí
tswɩ lé mʋ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ,
“Mígyí ɔhá ámʋ́ʋ́ ɔdɛkplʋ́n *dimbísʋ́ ɔbéɛ,
‘Mlɩtswii anɩ Wíe ɩkpa ámʋ ha mʋ’ amʋ nɩ.”
24-25 Ɩnʋ *Farisifɔ akʋá bɔwa Yohane wá ɛ́ bɛfɩté mʋ bɛɛ,
“Ní megyí fʋ́gyí Kristo amʋ, megyí fʋ́gyí Elia ntɛɛ Bulu Ɔnɔ́sʋ́
Ɔtɔípʋ́ amʋ́ʋ́ ɔbéba amʋ ɛ́ á, ntogyi sʋ́ fʋdɛ ahá *asʋ́ bɔ?”
26 Yohane léle mʋ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ntsu ndɛpʋbɔ́ ahá asʋ́, táme
ɔha ɔkʋ bʋ mlɩtɔ nfɩ, mlɩméyín mʋ. 27 Mʋgyí ɔhá ání obuo
mɩ ɔbá ní. Mmɔfʋn ání nésankí mʋ ntʋkʋta ɔfé kpán.”
28 Asʋ́n ánfɩ féé léba Yordan ntsu ɔbɩn Betania wʋ́lutɔ. Ɩnʋ́
Yohane létsiá bɔ́ ahá asʋ́ ní.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu Okúfabi

29 Ɔyı kɛhɛ a, Yohane lówun ání Yesu ná ɔbá mʊ wá. Múú
ɔlɛbláa ahá ámʊ ɔbéɛ, “Mlıkı, Bulu *Okúfabi amʊ ɔbá á.
Mʊsú Bulu tɔtsʊn sí ɔyítɔ́ ahá lakpan kíé amú ní! 30 Mʊ ıwı
asún nɛblí mbéɛ, ‘Ɔkʊ buo mı ɔbá. Ɔdʊn mı, tsúfé ɔbʊ ınʊ
asa bɔkwıí mí’ ní. 31 Mí onutó mmeyín mʊ, támɛ nɛba ndɛ
ahá asú bɔ, mɛ́nı Israelfɔ bɛ́bı ɔhá ání ogyi.”
32 Yohane léblí ɔbéɛ, “Nowun *Ɔŋɛ Wankíhé amʊ,
ɔlɛkplí tsú ɔsúsú fé abrɔ́dʊma bogyonká mʊsʊ. 33 Mí onutó
mmeyín mʊ, támɛ Bulu lɔ́wa mí ɔbéɛ mbá bɔpʊ ntsu bɔ
ahá asú. Mʊlébláa mı ɔbéɛ, ‘Ɔhá ámʊ́ʊ́ fówun Ɔŋɛ Wankíhé
amʊ ɔbɛ́kplí tsú ɔsúsú bogyonká mʊsʊ ámʊ ɔbɔ́pʊ Ɔŋɛ
Wankíhé amʊ bɔ́ ahá asú ní.’ 34 Nawun ání ılaba mútɔ́.
Mú sʊ ndɛ mʊ ıwı adánsıɛ gyí mbéɛ, mʊgyí Bulu mʊ Bi
ámʊ nı.”

Yesu Akasípʊ́ Agyankpapʊ

35 Mú ɔyı kɛhɛ a, Yohane mʊa mʊ akasípʊ́ abanyɔ́ bɛsankí
ba ınʊ. 36 Bréá Yohane lówun Yesu détsʊ́ʊn a, ɔlɛblí ɔbéɛ,
“Mlıkı, Bulu *Okúfabi amʊ ná ınʊ á.”
37 Akasípʊ́ abanyɔ́ ámʊ bonu asún ánfı. Mú sʊ bɛkplá buo
Yesu. 38 Yesu lédamlí kı wun ání bʊbuo mʊ. Múú ɔlɛfıté amú
ɔbéɛ, “Ntɔ mlıdédunká?”
Bɛfıté mʊ bɛɛ, “Osunápʊ́, nkúnʊ fʊtsie?”
39 Yesu lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Mlıba bɛkı.” Mú sʊ ayin abanyɔ́
ámʊ bobuo Yesu yɛ́kı mʊ otsiákpá. Ɩbɔ́bwɛ fé ntúpwɛ dɔnatɔ.
Betsiá mʊ wá tá owí.
40 Ayin ámʊ́ʊ́ bonu asún ání Yohane léblí tsú Yesu ıwı,
bɛkplá buo Yesu amʊtɔ ɔkʊlɛ gyí Simon Petro mʊ pio
Andrea. 41 Mú ɔma a, ıtɔ gyankpapʊá Andrea lɔ́bwɛ gyí,
oloyódunká mʊ pio Simon, bláa mʊ ɔbéɛ, “Anılawun Mesia.”
(Mú ası gyí, “Kristo”, ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ.)[b]
42 Ɩnʊ ɔlɛkpa Simon ba Yesu wá.

---

[b] **1:41** *Kristo* igyi Griiki ɔblíı, *Mesia* é igyi Hebri ɔblíı.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu lɛ́kɪ mʊ díín, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́gyí Yohane mʊ bi Simon nɪ. Tsú ndɛ pʊ́ya a, bɛ́tɪ fʊ́ Kefa.” (Griiki ɔblítɔ “Petro.” Mʊ́ asɪ gyí, “Bʊtá.”)

Filipo Mʊa Nataniel Tɪ

43 Ɔyí kɛhɛ a, Yesu lɔ́bwɛ ɔbɛ́ɛ mɔ́yɔ Galilea ɔmátɔ́, olowun
Filipo. Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa Filipo ɔbɛ́ɛ, “Buo mɪ.” 44 Filipo otsú Betsaida,
Andrea mʊa Petro wʊ́lutɔ. 45 Filipo lɔ́wun Nataniel, ɔlɛbláa mʊ
ɔbɛ́ɛ, “Anɪlawun oyin ámʊ́ʊ́ Mose lɔ́wanlín mʊ ɪwɪ asʊ́n wá Bulu
mbla ámʊtɔ, Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔ́ípʊ́ amʊ ɛ́ bɔwanlín mʊ ɪwɪ asʊ́n
ámʊ. Mʊ dá gyí Yesu. Mʊ sɪ gyí *Yosef, otsú Nasaret wʊ́lutɔ.”
46 Nataniel lɛ́fɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ɩtɔ yilé kʊ bɛ́talí dalɪ tsu
Nasaret wʊ́lutɔ?”
Filipo lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ba afʊbɛkɪ.”
47 Bréá Yesu lɔ́wun Nataniel ɔbá mʊ wá á, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ,
“Israelyin onutónutó ní. Afunu kʊkʊ ma mʊtɔ.”
48 Nataniel lɛ́fɪté Yesu ɔbɛ́ɛ, “Nkálɪ lɔbwɛ fɛbɪ mí?”
Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Nowun fʊ bréá fʊbʊ pɔntɔ-oyí
ámʊ asɪ ɪnʊ, asa Filipo lɛ́bɛtɪ fʊ́.”
49 Nataniel lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Osunápʊ́, fʊ́gyí Bulu mʊ Bi
Israel Owíe amʊ nɪ.”
50 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Alɪ ámʊ́ʊ́ nabláa fʊ mbɛ́ɛ, nowun
fʊ pɔntɔ-oyí ámʊ asɪ ámʊ sʊ fahogyi? Fʊ́wun ofúla ání ɪdʊn
ínɪ.” 51 Yesu lɛ́trá bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa,
mlʊ́wun ání ɔsʊ́sʊ́ lafínkí, *Bulu-abɔpʊ bʊdɛ ɔsʊ́sʊ́ yɔ yínkí
bá Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊsʊ.”

Ɔkátsiá Kana Wʊ́lutɔ

2 1 Ɛkɛ sáásí a, betsiá ɔká Kana wʊ́lu ání ɪbʊ Galilea
ɔmátɔ́. Yesu mʊ yin bʊ ɪnʊ. 2 Bɛtɪ Yesu mʊa mʊ *akasípʊ́
ɛ́ mʊ́ asɪ. 3 Bréá amʊ́ ntá lɛta á, Yesu mʊ yin lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ,
“Bʊtráa bʊma ntá.”
4 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Amʊ́ yín, yɛ́ɛ megyí mí asʊ́n igyi
o! Mí bré mɔkʊ́nyá fʊn.”
5 Mʊ yin lɛ́bláa wóyí ámʊtɔ asʊ́mpʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪbwɛ dɪnka
asʊ́ngyíasʊ́n ání ɔbɛ́bláa mlɪsʊ.”

Yoh

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asúmpú amʋ bɛsa bʋ́lá awʋndɪ ámʋ fɛ́ɛ́. (Yohane 2:7)

6 *Yudafɔ bʋtɔfwí ɪwɪ amʋ́ amándíɛ́ ɔkpasʋ. Mʋ́ sʋ bɔpʋ
awʋndɪ akpɔnkpɔɔnkpɔntɪ asie yáí wóyí ámʋtɔ. 7 Yesu lɛ́bláa
ɪnʋ asúmpú amʋ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪsa ntsu bʋla awʋndɪ ámʋ fɛ́ɛ́."
Lɛ́lɛ́ bɛsa. 8 Ɩnʋ ɔlɛbláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪsa ɪkʋ ya nkɛsʋ
ɔkípʋ amʋ." Bɛsa ya mʋ. 9 Ɔlɛda mʋ́ ɔnɔ́ á, ɪladámlí bwɛ́ ntá.
Omeyín ɔtínɛ́á benya ntá ámʋ tsʋ́. (Táme asúmpú amʋ mʋ́
bʋyin.) Ɩnʋ ɔlɛtɪ ɔká otsiápʋ amʋ ya ɪtsɛ́tɔ́, 10 ɔlɛbláa mʋ
ɔbɛ́ɛ, "Nta wanklá́án ɔhagyíɔha tegyankpá yáí. Ní bonu mʋ́
tá asa bʋtɔpʋ́ mʋ́á ɪma alɛ ba. Táme fʋ́ mʋ́ fapʋ́ wanklá́án
ámʋ yáí bɔfʋn séi."
11 Ɩ́nɪ gyí osúna gyankpapʋ ání Yesu lɔ́bwɛ ní. Ɔlɔbwɛ mʋ́
Kana áni ɪbʋ Galilea ɔmátɔ́, pʋ́lɛ́ mʋ numnyam ɔwan. Ɩlɛha
mʋ akasípʋ́ bɔhɔ mʋ gyi.
12 Ɩ́nɪ ɔma a, Yesu mʋa mʋ yin, mʋ apíó pʋ́ mʋ akasípʋ́
bɔyɔ Kapernaum wʋ́lutɔ, yétsiá ɪnʋ nkɛ kpalobí.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Bulu Ɔtswɛ́kpa Yɔ
(Mateo 21:12-13; Marko 11:15-17; Luka 19:45-46)

13 Brɛ́á nkɛá Yudafɔ bɔ́pʊgyi Israelfɔsʊ *Katsʊn Nkɛ lowie
wóyí tá á, Yesu lɔ́dʊ yɔ́ Yerusalem. 14 Ɔlɔyɔ *Bulu ɔtswɛ́kpa
amʊ wunsɪnɛ́sʊ́ yówun ání ahá bʊdɛ nnantswie, akúfa pʊ́
abrɔ́dʊma fɛ. Olowun akʊ ɛ́ bʊtsie mpʊ́nʊ́asɪ bʊdɛ kɔ́ba
tsɛ́ɛ. 15 Lnʊ ɔlɔbwɛ mplɪ, wíé amʊ́tɔ́, gyáa amʊ́a mbwɪ ámʊ
fɛ́ɛ́ dálɪ. Olowutá kɔ́ba atsɛ́pʊ amʊ mpʊ́nʊ́ dá, dá amʊ́ kɔ́ba
sáín. 16 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa abrɔ́dʊma afɛpʊ́ ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪlɛ amʊ́
nfɪ! Mlɪmápʊ mí Sí wóyítɔ́ bwɛ́ mlɪ ibíá ogyíkpá." 17 Ínɪá
ɪlɛba alɪ sʊ á, mʊ akasípʊ́ amʊ bɛkaín Bulu asʊn wanlínhɛ́
anfɪsʊ. "Fʊ́ osúmkpá amʊ asʊ́n ɪhíɛ́ igyi mí asʊnbogya."
18 Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛba Yesu wá bɛfɪtɛ́ mʊ bɛɛ,
"Osúna mɔmʊ fɔ́bwɛ pʊ́sʊ́ná anɪ ání Bulu túmitɔ fʊ́dɛ ínɪ
bwɛ?"
19 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪbwie Bulu ɔtswɛ́kpa anfɪ,
nɔ́pʊ nkɛnsá yí mʊ́."
20 Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, "Nfí adʊana-sie kɛ́kɛ́
bɔpʊyi obu ánfɪ. Mʊ́ fʊ́ mʊ́ fɛɛ, fɔ́pʊ nkɛnsá yí mʊ́?"
21 Táme mʊ nyankpʊsa-oyí ɪwɪ asʊ́n ɔdɛblí, megyí Bulu
ɔtswɛ́kpa amʊ. 22 Brɛ́á Bulu lɔ́kʊsʊ́a mʊ tsʊ́ afúlitɔ ɔma a,
mʊ akasípʊ́ amʊ bɛkaín ání ɔlɛblí asʊ́n ánfɪ. Mʊ́ sʊ bɔhɔ
Bulu asʊ́n pʊ́ Yesu asʊn blíhɛ́ amʊsʊ gyi.

Yesu Yin Nyankpʊsa Klʊntɔ

23 Yesu lɔ́bwɛ osúna tsɔtsɔɔtsɔ Israelfɔsʊ Katsʊn Nkɛ
ámʊtɔ bréá ɔbʊ Yerusalem, ahá tsɔtsɔɔtsɔ bowun. Mʊ́ sʊ
bɔhɔ mʊ gyi. 24 Táme Yesu mɔ́pʊ ansí dínká amʊ́sʊ́, tsʊ́fɛ́
oyin alɪá amʊ́ fɛ́ɛ́ bʊgyi. 25 Mehián ání ɔhaa ɔbɛ́bláa mʊ
ɔha ɪwɪ asʊ́n, tsʊ́fɛ́ mʊ onutó oyin asʊ́n ání ɪbʊ nyankpʊsa
klʊntɔ.

Yesu Mʊa Nikodemo

3 1 *Yudafɔ ɔhandɛ ɔkʊ létsiá, bʊtɛtí mʊ Nikodemo.
Farisiyin ogyi. 2 Ɔlɛba Yesu wá ɛkɛ ɔkʊ onyé bɛbláa mʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔbɛɛ, “Osunápú, anɪyin ání Bulu lɔ́wa fú sísí fɛ́ atɔ́ osunápú.
Tsúfɛ́ ɔhaa mɛ́ɛtalí bwɛ́ osúna anfɪ fʊ́dɛbwɛ ánfɪ, ní Bulu
móbúo mʊ.”
3 Yesu lɛ́lɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ fú bláa, ɔhaa
mɛ́ɛtalí nyá Bulu ogyi iwíe mʊsʊ, nkétɪ balákwíí mʊ.”
4 Nikodemo léfɪté mʊ ɔbɛɛ, “Nkálí bélakwíí ɔhá ání
aladan? Ɔbétalí sánkí wíé mʊ yin iputɔ, ɔbélakwíí mʊ?”
5 Yesu lɛ́lɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ fú bláa. Ní
bʊmɛlakwíí ɔkʊ tsʊn ntsu mʊ́a *Ɔŋɛ Wankíhétɔ á, ɔmɛ́ɛtalí
wíé *Bulu iwíegyí ámʊtɔ. 6 Ɔyʊlʊ́ʊ nkpa itsú nyankpʊsatɔ,
ɔŋétɔ́ klɛ́ ɛ́ itsú Bulu Ɔŋétɔ́. 7 Mú sʊ máha mú ɪwa fú wánwan
ání nabláa fʊ mbɛɛ, ilehián ání bélakwíí mlɪ. 8 Afú tɔtsʊn
yɔ ɔtínɛ́á ideklé. Fʊtonú mú nka, támɛ fʊmeyín ɔtínɛ́á itsú
pú ɔtínɛ́á ɪyɔ́. Alɪ kén igyi há ɔhagyíɔha ání bakwíí mʊ tsú
Ɔŋé ámʊtɔ ní.”[c]
9 Nikodemo léfɪté mʊ ɔbɛɛ, “Ngya ntɔ asʊ́n ní?”
10 Yesu lɛ́lɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛɛ, “Israelfɔ osunápú yilé fʊ́gyi, mú
fɛɛ fʊmɔkʊ́nú asʊ́n ánfɪ asɪ? 11 Ɔnɔkwalɪ ndɛ fú bláa. Tɔ́á
anɪyin ɪwɪ anɪdétɔí tsú, tɔ́á anɪlawun ɛ́ ɪwɪ anɪdɛ́ adánsɪɛ
gyí, támɛ mlɪtamahɔ anɪ asʊ́n ámʊ. 12 Ní nɛbláa mlɪ tɔ́á ɪdɛ
mʊ́sʊ́ yɔ ɔyí ánfɪtɔ, mlɪmóhogyi a, nkálɪ ɪbɔ́bwɛ nɛbláa mlɪ
tɔ́á ɪdɛ mʊ́sʊ́ yɔ ɔsʊ́sʊ́ mboún mlóhogyi? 13 Ɔhaa mɔ́kʊ́dʊ́
yɔ́ ɔsʊ́sʊ́ ɪnʊ kɪ, nkétɪ Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ́ʊ́ olotsu ɪnʊ
ba amʊ.
14 “Alɪ ámʊ́ʊ́ Mose lɔ́pʊ kɔɔ́brɪ ɪwɔ sían oyísʊ́, tsú mú líí
*dimbísʊ́ ɪnʊ ámʊ a, alɪ kén ilehián ání béda Nyankpʊsa-
Mʊ-Bi ámʊ mántá oyísʊ́, tsú mú líí,[d] 15 ménɪ ɔhagyíɔha ání
ɔlɔhɔ mʊ gyi obénya nkpa ání ɪtamatá ní. 16 Tsúfɛ́ dwɛ́ Bulu
lɛ́hɪɛ dwɛ́ anyánkpʊ́sa. Mʊ́ sʊ ɔlɔpʊ mʊ Bi ɔkʊkʊ́nʊ́ ɔkʊlɛ pɛ́
ámʊ há, ménɪ ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mʊ gyi omóowu, mboún
obénya nkpa ání ɪtamatá. 17 Bulu mɔ́pʊ mʊ Bi ámʊ sísí ɔyí
ánfɪtɔ ɔbɛɛ, ɔbá begyi ahá asʊ́n, ɔha ahá ɪpɔ́n, mboún ɔbɛɛ,
ɔbá bɔhɔ ahá nkpa.

---

[c] **3:8** *Ɔŋé* mʊ́a *afú* lɛlɪan aba Griiki ɔblítɔ. [d] **3:14** Mʊ oyikpalíhɛsʊ sián ɪwɪ asʊ́n ɔdɛblí.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18"Ɔhá ání ɔlɔhɔ mʋ Bi ámʋ gyi lagyi asʋ. Ɔhá ání ɔmɔhɔ
mʋ Bi ámʋ gyi a, Bulu lahá mʋ ɪpɔ́n dodo, tsúfé ɔmɔhɔ mʋ
Bi ɔkʋlɛ pé ámʋ gyi. 19Alıá ɔbéha ɪpɔ́n ámʋ gyí, wankı
amʋ laba ɔyítɔ́, támɛ ahá bɔdwɛ oklún dʋn wankı amʋ,
tsúfé lalahɛ abwɛpú bʋgyi. 20Ɔhagyíɔha ání ɔtɔbwé lalahɛ
tolú wankı amʋ. Ɔtamakpúkpé mantáa mú, tsúfé ɔdɛ ifú
nya ání mʋ bwɛhé bélın ɔwan. 21Támɛ ɔhá ání ɔtɔbwé yilé
tɛhá wankı amʋ tɔwánkí wúlí mʋsʋ, mɛ́nı ahá bówun ání
Bulu apé ɔdɛbwɛ."

Yoh

Yesu Mʋa Asú Ɔbɔpú Yohane

22Ĺnı ɔma a, Yesu mʋa mʋ *akasípú bɛdalı Yerusalem yɔ́
Yudea ɔmátɔ́. Betsiá ınʋ kpalobí, oletsiá bɔ ahá *asú. 23Alı
bré ámʋtɔ á, Yohane é dé ahá asú bɔ Aenon nsáıntɔ, mantáa
Salim wúlu. Tsúfé ntsu dada nsınɛ́ ınʋ. Ahá betsiá yɔ́ mʋ
wá, oletsiá bɔ́ amʋ́ asú. 24(Bʋmɔkúnyá kítá Yohane tswı
obu alı bré ámʋtɔ.)
25lwıgyʋráa ıwı nwɛ́ɛngyí kʋ lɛba Yohane akasípʋ́
pʋ́ Yudayin ɔkʋ nsınɛ́. 26lnʋ Yohane akasípʋ́ bɔyɔ mʋ
wá yébláa mʋ bɛɛ, "Osunápʋ́, yɛɛ fakáín oyin ámʋ́ʋ́ fʋ́a
mʋnyɔ mlılétsiá Yordan bʋnkpa ɔbın, fegyi mʋ ıwı adánsıɛ
wankláán ámʋsʋ? Ɔdɛ ahá asú bɔ, ahá fɛ́ɛ́ bʋdɛ mʋ wá yɔ."
27Yohane lélɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔhaa mɛ́ɛtalí bwé tɔtɔ, nkétı
Bulu lahá mʋ ɔkpa. 28Mlı onutó mlétalí gyi mı adánsıɛ ání
nɛbláa mlı mbɛ́ɛ, 'Megyí mígyí Kristo amʋ, támɛ Bulu lɔ́wa
mí gya mʋ nkpá.' " 29lnʋ ɔlɛha amʋ́ yébi ɔbɛ́ɛ, "Ɔká otsiápʋ
bʋ́ mʋ ka. Ɔká otsiápʋ amʋ mʋ nyawie é tetsíá ɔká otsiákpá
ınʋ, mɛ́nı ansí bégyi mʋ ní onú mʋ nyawie amʋ ɔmɛ. Alı
kén ansí dɛ mí gyí séi ní. 30Mí atʋmabi béta wíé mʋ klɛtɔ."

Ɔhá Ání Olotsu Ɔsʋ́sʋ́ Ba

31Ɔhá ámʋ́ʋ́ otsú ɔsʋ́sʋ́ ámʋ dʋn ɔhagyíɔha. Ɔhá ání otsú
ɔsʋlʋ́sʋ é gyí ɔsʋlʋ́sʋ ɔha. Ɔsʋlʋ́sʋ asʋ́n ɔtɛblí, támɛ ɔhá
ání otsú ɔsʋ́sʋ́ dʋn ɔhagyíɔha. 32Otegyi tɔ́á alawun pʋ́ tɔ́á
alanú ıwı adánsıɛ, ɔhaa tamahɔ mʋ asʋn blíhé. 33Támɛ
ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mʋ asʋn blíhésʋ gyi dé mʋ́sʋ́ si ání Bulu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asún igyi ɔnɔkwalı. 34Ɔhá ámúú Bulu lɔ́wa ámʋ tɛlɛ́ Bulu
asún blí, tsúfɛ́ Bulu tɔpú Ɔŋɛ́ ámʋ búlá mʋtɔ. 35Ɔsí ámʋ
tɔdwɛ́ mʋ Bi ámʋ, alapú túmi fɛɛ́ wá mʋ ıbıtɔ. 36Ɔhagyíɔha
ání ɔlɔhɔ mʋ Bi ámʋ gyi bʋ nkpa ání ıtamatá. Ɔhagyíɔha
ání ɔmɔhɔ mʋ gyi má nkpa ání ıtamatá. Bulu ısʋbıtí ɛ́ ıdın
mʋsʋ.

Yesu Mʋa Samariayintse Ɔkʋ

4 1*Farisifɔ bonu ání Yesu dɛ́ abúopʋ nya, bɔ́ amú *asú
dʋn Yohane. 2(Támɛ megyí Yesu onutó dɛ́ amú bɔ. Mʋ
*akasípú dɛ́ amú bɔ.) 3Brɛ́á Yesu lɛ́bı ání Farisifɔ ámʋ banú
asún ánfı á, ɔlɛdalı Yudea ɔmátɔ́ yínkí yɔ́ Galilea ɔmátɔ́.
4Támɛ lehián ání ɔbɔ́tsʋn *Samariafɔ ɔsʋlúsʋ.

5Yesu lóyówie Sikar ání igyi Samaria wúlu kʋtɔ. Wúlu
anfı bʋ mantáa ɔsʋlúʋ kʋá *Yakob lɔ́pʋhá mʋ bi *Yosef
bímbí ámʋ. 6 Inú Yakob ibún bʋ nı. Ɔkpa ámʋ bʋ ıfɔ́. Mú sʋ
Yesu lótsutsúa obowie ınʋ á, ılapían mʋ. Mú sʋ oletsiá ibún
ámʋ ası. Alı brɛ́ ámʋtɔ á, ılabwɛ́ fɛ́ ɔpawísú.

7Inʋ á, Samariayintse ɔkʋ léba ntsu ɔsakpá. Yesu lɔ́kʋlí
mʋ ɔbɛɛ, "Nobwíí ıpa, ha mí ntsu annu." 8Alı brɛ́ ámʋtɔ á,
Yesu akasípú bɔyɔ́ wúlutɔ yɔ́hɔ atogyihɛ.

9Yudafɔ bʋtamapú ıbı da Samariafɔ nwɛ núu ntsu.
Mú sʋ ɔtsı ámʋ léfıtɛ́ Yesu ɔbɛɛ, "Yudayin fʋgyi, mí ɛ́
Samariayintse ngyi. Nkálı igyi sú fʋdɛ mí ntsu kʋlí?"

10Yesu lɛ́lɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛɛ, "Ní fʋyin Bulu atokiehɛ́ pú ɔhá
ání ɔdɛ fú ntsu kʋlí á, tɛkı fɔ́kʋlí mʋ, ɔbɛ́ha fú ntsu ání ıtɛhá
nkpa."

11Ɔtsı ámʋ lɛ́bláa mʋ ɔbɛɛ, "Anı sí, fʋmɛdɛ́ ɔfɛ́, ibún
ánfıtɔ ɛ́ bʋ oklú. Nkúnʋ fénya ntsu ání ıtɛhá nkpa? 12Fúdʋn
anı náin Yakob ání olokwi ibún ánfı há anı, mʋa mʋ abí pú
amú mbwı bonu ntsu mútɔ́?"

13Yesu lɛ́lɛ mú ɔnɔ́ ɔbɛɛ, "Ɔmɛwúlı bɛ́lakítá ɔhagyíɔha
ání otonu ibún ánfıtɔ ntsu. 14Támɛ ɔhagyíɔha ání obónu
ntsuá nɛ́ha mʋ a, ɔmɛwúlı mɛɛtrá kıtá mʋ ɛkɛkɛɛkɛ. Ntsu
ámúú nɛ́ha mʋ amʋ ıbɛ́damlí ntsu ɔwíkpa mʋtɔ ání ıbɛ́lın
ha nkpa ání ıtamatá."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Ɔtsɪ ámʊ lébláa mʊ ɔbéɛ, “Anɪ sí, ha mí ntsu ánfɪ kʊ,
méni ɔmɛwúlɪ méɛtrá kɪtá mí, mméɛtrá ba nfɪ é bɛsa ntsu.”
16 Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Yɛtɪ fʊ́ kúlu amlɪba.”
17 Ɔtsɪ ámʊ lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Mma okúlu.”
Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Ɔnɔkwalɪ igyi fablí ání fʊma okúlu.
18 Tsúfé fatsía akúlu tse nu kɪ. Mégyí fʊ́ kúlu gyí oyin ámʊ́ʊ́
fʊ́a mʊnyɔ mlɪná séi ámʊ é. Fawá ɔnɔkwalɪ.”
19 Mʊ́ʊ́ ɔtsɪ ámʊ lébláa mʊ ɔbéɛ, “Anɪ sí, nawun ání Bulu
ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ fʊgyi. 20 Anɪ anáin Samariafɔ bosúm Bulu ɪbʊ
ánfɪsʊ, támɛ mlɪ Yudafɔ mʊ́ mlɪaa Yerusalem kóún lehián
ání ɔhagyíɔha obósum Bulu.”
21 Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Ɔtsɪ, hɔ mí asʊ́n ánfɪsʊ gyi. Bré kʊ
béba ání ahá bʊméɛtrá súm Ɔsí ámʊ ɪbʊ ánfɪsʊ ntéɛ Yerusalem.
22 Mlɪ Samariafɔ mlɪméyín ɔhá ání mlɪdésum. Anɪ Yudafɔ mʊ́
anɪyin ɔhá ání anɪdésum, tsúfé Yudafɔsʊ ɪna nkpahɔ́ɔ lɛba
ɔyítɔ́. 23 Bré ɪbá, ɪlafʊn ta ání Bulu asúmpʊ́ anɔkwalɪpʊ bósum
Ɔsí ámʊ ɔŋétɔ́ pʊ́ ɔnɔkwalɪsʊ. Tsúfé ahá ánfɪ odu Ɔsí ámʊ
dédunká ɔbéɛ bʊsúm mʊ nɪ. 24 Ɔŋé Bulu gyí. Mʊ́ sʊ ilehián ání
ahá ání bʊtosúm mʊ bósum mʊ ɔŋétɔ́ pʊ́ ɔnɔkwalɪsʊ.”
25 Ɔtsɪ ámʊ lébláa mʊ ɔbéɛ, “Nyin ání Mesia[e], (ɔhá ámʊ́ʊ́
Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) ɔbéba. Ní ɔbá á, ɔbélɛ asʊ́ngyíasʊ́n
asɪ súná anɪ.”
26 Mʊ́ʊ́ Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Mí ánfɪ ndɛ fʊ́ asʊ́n bláa
anfɪ gyí Kristo amʊ nɪ.”
27 Ɩnʊ akasípʊ́ amʊ bɛsankí tsú wúlutɔ ba bɔtʊ amʊ́.
Ɩlɔwa amʊ́ wánwan ání bawun Yesu mʊa ɔtsɪ bʊlɪí bʊdɛtɔí.
Támɛ amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ métalí fɪté ɔbéɛ, “Ntɔ fʊdedunká tsú mʊ
wá, ntéɛ ntogyi sʊ́ fʊ́a ɔtsɪ ámʊ mlɪdétɔí?”
28 Ɔtsɪ ámʊ lési mʊ ɔlɔ́ yáí ɪnʊ, yínkí yɔ́ wúlutɔ yébláa
ahá ɔbéɛ, 29 “Mlɪba amlɪbɛkɪ oyin ɔkʊá alabláa mɪ tɔ́á nabwé
kɪ féé. Mlɪlahogyi mlɪaa, megyí Kristo amʊ nɪ?” 30 Mʊ́ sʊ
ahá bɛdalɪ tsu wúlu amʊtɔ bɛkɪ Yesu.
31 Alɪ bré ámʊtɔ á, mʊ akasípʊ́ ámʊ bʊdɛ mʊ kokóli bɛɛ,
ogyíi atɔ́.

---

[e] **4:25** Griikifɔ tétí *Mesia* bɛɛ Kristo.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Táme ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, “Mbʊ tɔ́á négyi, mlɪméyín mú
ɪwɪ kʊkʊʊkʊ.”
33 Mú sʊ akasípú amʊ bɛfɪté aba bɛɛ, “Ntɛ́ɛ ɔkʊ labɛha
mʊ tɔkʊ alagyi?”
34 Yesu lɛ́bláa amú ɔbɛ́ɛ, “Mí atogyihɛ gyí ání nɔ́bwɛ tɔ́á
ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí sísí ámʊ ɔbɛ́ɛ mbwɛ́ɛ, ammɔ mú ɔnɔ́.
35 Yɛ́ɛ mlɪtɛblí mlɪaa, ‘Tsra ana pé lasí ayó tínbɪ bɔ́fʊn?’
Táme ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mlɪtsu ansí kɪ adɔbʊ́ʊ amʊtɔ, ayó
ámʊ ɪlablɪ fʊn tín. 36 Bʊdɛ mʊ atínpʊ akɔ ka dodo. Bʊdɛ
mú tín yaí há nkpa ání ɪtamatá. Mú sʊ ansí bégyi adupú
mʊ́a atínpʊ amʊ fɛ́ɛ́ ɛkɛwʊ́lɛ. 37 Mú sʊ ɔnɔkwalɪ igyi bʊtɛblí
bɛɛ, ‘Ɔkʊ todú, ɔkʊ é tɛtɪn.’ 38 Nɔwa mlɪ mbɛ́ɛ mlɪyɛ́tɪn ayóá
mlɪmɔ́yɔ mú odukpá. Aha bambá lɔ́yɔ mú ɪwɪ agyʊ́má,
ɪlawá labi há mlɪ.”
39 Samariafɔá bʊbʊ wúlu amʊtɔ tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ Yesu gyi,
adánsɪɛ ámʊ́ʊ́ ɔtsɪ ámʊ légyi suná amú ɔbɛ́ɛ, “Alabláa mɪ
tógyítɔ́á nabwɛ́ mí nkpatɔ fɛ́ɛ́” ámʊ sʊ. 40 Ɪ́nɪ sʊ brɛ́á bɛba Yesu
wá á, bokokóli mʊ bɛɛ, otsía amú wá. Yesu létsiá ɪnʊ nkenyɔ́.
41 Yesu asʊn blíhɛ́ sʊ Samariafɔ ámʊ tsɔtsɔɔtsɔ é bɛlahɔ
mʊ gyi. 42 Bɛbláa ɔtsɪ ámʊ bɛɛ, “Megyí fʊ́ asʊ́n ámʊ sʊ́
anɪlétrá hɔ mʊ gyi ngya o. Anɪ onutó anɪlanú, anɪlawun
ání lɛ́lɛ́ oyin ánfɪ gyí ɔyítɔ́ Nkpa Ɔhɔ́pʊ amʊ nɪ.”

Ɔhandɛ Ɔkʊ Mʊ Bi Ɪlɔ Tsa

43 Nkenyɔ́ ámʊ ɔma a, Yesu lɛ́natí yɔ́ Galilea ɔmátɔ́.
44 (Tsúfɛ́ mʊ onutó olowun blí ɔbɛ́ɛ, “Bʊtamabú Bulu ɔnɔ́sʊ́
ɔtɔípʊ́ mʊ onutó ɔmátɔ́.”) 45 Brɛ́á olowie Galilea a, ɪnʊfɔ
bɔhɔ mʊ atúu, tsúfɛ́ amú onutó bɔyɔ Yerusalem Yudafɔsʊ
*Katsʊn Nkɛ ámʊ ogyíkpá. Mú sʊ bowun tɔ́á ɔlɔbwɛ ɪnʊ fɛ́ɛ́.
46 Yesu létrá yinkí yɔ́ Galilea ɔmátɔ́, Kana wúlutɔ, ɔtíné
ámʊ́ʊ́ ɔlɛdamlí ntsu bwɛ́ ntá ámʊ. Ɔmá ɔhandɛ ɔkʊ tsie
Kapernaum wúlutɔ. Ɔbʊ obi yinhɛ́ ɔkʊá ɔda ɔdɛlɔ. 47 Brɛ́á
ɔhandɛ amʊ lónu ání Yesu latsú Yudea ba Galilea a, olegya
mʊ ɔkpa yókokóli mʊ ɔbɛ́ɛ, mʊ bi yínhɛ́ lawú tá, ɔkplíɪ ba
Kapernaum, ɔbɛtsa mʊ ɪlɔ ha mʊ. 48 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ,
“Mú sʊ ní mlɪmɔ́kʊ́wun osúna a, mlɪmɔ́ɔhɔ mɪ gyi ɛkɛkɛɛkɛ?”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

49 Ɔmá ɔhandɛ amʋ lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Owíé! Ní anɪ ayabi
mɔwa ɔsa á, kebi ámʋ obówu.”
50 Yesu lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Yɔ! Fʋ́ bí ámʋ obénya nkpa!”
Oyin ámʋ lɔ́hɔ asʋ́n ámʋ́ʋ́ Yesu lɛ́bláa mʋ amʋsʋ gyi,
oleyinkí ɔyɔ́ wóyí. 51 Brɛ́á ɔyɔ́ á, mʋ asʋ́mpʋ́ bɛba befia mʋ,
bláa mʋ bɛɛ, “Fʋ́ bí ámʋ lanyá nkpa.”
52 Lnʋ ɔlɛfɪtɛ́ amʋ́ brɛ́á ɪwɪ lɔ́wa mʋ bi ámʋ ɔnlɪn. Bɛbláa
mʋ bɛɛ, “Owísó ámʋ lési mʋ ígye ɔpa ɔdɔ-kʋlɛtɔ.” 53 Lnʋ
á, ɔlɛkaín ání alɪ bré ámʋtɔ kén Yesu lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, mʋ
bi ámʋ obénya nkpa ní. Ĺnɪ sʋ mʋa mʋ wóyítɔ́fɔ fɛ́ɛ́ bɔhɔ
Yesu gyi.
54 Ĺnɪ gyí osʋ́na nyɔɔsɪá Yesu lɔ́bwɛ brɛ́á olotsu Yudea
ba Galilea nɪ.

Yoh

Tsukʋlɛ Osínpʋ Ɔkʋ Ulɔ Tsa

5 1 Asʋ́n ánfɪ ɔma a, Yesu lɔ́dʋ yɔ́ Yerusalem *Yudafɔ
Bulusʋ́m nkɛ kʋ ogyíkpá. 2 Bɔpwɛ buntíi wá wʋ́lu amʋ.
Bokwi ibʋ́n kʋ mantáa buntíi amʋ ɔkpa ɔnɔ́ kʋá bʋtɛtí mʋ́
Akʋ́fa Ɔtsʋ́nkpa. Bʋtɛtí ibʋ́n ámʋ Betesda *Hebri ɔblítɔ. Beyi
mbu anu bómlí mʋ́. 3-4 Alɔpʋ tsɔtsɔɔtsɔ bʋbun ibʋ́n ámʋ asɪ
mbu ánfɪtɔ. Amʋ́tɔ́ akʋ bʋgyi ansibi abwiepʋ́, abɔ pʋ́ tsukʋlɛ
asínpʋ.[f] 5 Oyin ɔkʋá alasin tsukʋlɛ nfí adʋasa-kwe (38) kɛ́kɛ́
da ɪnʋ. 6 Brɛ́á Yesu lówun mʋ a, olowun ání alalɔ́, dí ɪnʋ wá
ɔpá. Mʋ́ sʋ ɔlɛfɪtɛ́ mʋ ɔbɛ́ɛ, “Fʋdeklé fɛɛ ɪwɪ ɪwá fʋ́ ɔnlɪn?”
7 Tsukʋlɛ osínpʋ amʋ lɛ́lɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Owíé, ní bowʋ́li
ntsu ámʋtɔ á, mma ɔhá ání obʋ́tsu mí wá mʋ́tɔ́. Nʋ́tsutsʋ́a
ambɔbwɛ á, ɔkʋ lagyankpá wíé mʋ́tɔ́ dodo.”
8 Yesu lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Kʋsʋ! Tsu fʋ́ ɔklan, afʋnatɪ!”
9 Lnʋnʋʋnʋ oyin ámʋ ɪwɪ lɔ́wa mʋ ɔnlɪn, ɔlɔkʋsʋ́ tsʋ́ mʋ
ɔklan, wá natí bɪ.
Alɪ ɛkɛ ámʋ igyi Yudafɔ *Ɔkpʋ́nʋ́ Ɔdaké. 10 Mʋ́ sʋ Yudafɔ
ahandɛ bɛka oyin ámʋ́ʋ́ Yesu latsá mʋ ɪlɔ ámʋ ansítɔ́, blí

---

[f] **5:4** Mʋ́tɔ́ yée 4 bʋ nwʋlʋ́ dada amʋ akʋtɔ: *Lbʋ nʋ bʋ ɪnʋ á, Bulu-ɔbɔpʋ tobowulíi ntsu ámʋtɔ. Ĺnɪ sʋ bʋtsie ɪnʋ bʋgyo mʋ. Tsʋ́fé ní ɔbá bowulíi mʋ́ á, fʋ́á fegyankpá wíé mʋ́tɔ́ á, fʋtenyá ulɔtsá.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu mva tsukvlɛ osínpv amv nɪ. (Yohane 5:6)

bɛɛ, “Ndɛ igyi Ɔkpúnó Ɔdaké. Anɪ mbla mɛha ɔkpa ání fɔ́svrá fó ɔklan.”

11 Ɔlɛbláa amó ɔbɛ́ɛ, “Ɔhá ámúú ɔlɛtsa mí ɪlɔ ámv lɛ́bláa mí ɔbɛ́ɛ, ‘Tsu fó ɔklan, afvnatɪ.’ ”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Mú sʊ bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Ma lɛ́bláa fʊ ɔbɛ́ɛ, fʊtsúu fó ɔklan
afʊnatɪ?”
13 Oyin ámʊ mɛ́bɪ ɔhá ání ɔlɛtsa mʊ ɪlɔ, tsúfé ahá bʊhíé
bʊtsɔ ɪnʊ, Yesu lɔ́fwɪ wá amʊ́tɔ́.
14 Ɔma a, Yesu lóyówun mʊ *Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ. Mʊ́ʊ́
ɔlɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Yɛ́ɛ fawun ání ɪwɪ lawá fó ɔnlɪn. Mátrá
bwɛ lakpan, mɛ́nɪ mʊ́á ɪdʊn ínɪ mɛ́ɛba fʊsʊ.”
15 Oyin ámʊ léyɛ́bláa Yudafɔ ahandɛ amʊ ɔbɛ́ɛ, Yesu lɛ́tsa
mʊ ɪlɔ. 16 Ĺnɪá Yesu dɛ́ ntobí ánfɪ odu bwɛ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké sʊ
á, Yudafɔ ahandɛ amʊ bɔwa mʊ kpɛkpɛ́ɛ bɪ. 17 Támɛ Yesu
lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí Sí mɔ́kʊ́sí agyʊ́má yɔ. Mʊ́ sʊ mí ɛ́
mmɔkʊ́sí.”
18 Mʊ asʊn blíhɛ́ anfɪ sʊ á, Yudafɔ ahandɛ amʊ bekle
ání bɔ́mɔ mʊ ɔkpagyíɔkpasʊ. Tsúfé megyí ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké
mbla ámʊ nkʊlɛ tʊ́ʊn sʊ, mboún ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, mʊ sɪ gyí Bulu,
ilosuná ání mʊa Bulunyɔ bʊgyi kɛ́kɛ́ɛ.

Bulu Tɛ́há Mʊ Bi Ámʊ Túmi

19 Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Mí Bulu
mʊ Bi ánfɪ onutó mmɛ́ɛtalí bwɛ́ tɔtɔ mí ɪwɪsʊ. Tɔ́á nowun ání
mí Sí dɛ́bwɛ á, mʊ́ ntɔbwɛ́. 20 Tsúfé mí Sí tɔdwɛ́ mí, otosúná
mí ɪtɔ́á mʊ onutó ɔdɛbwɛ fɛ́ɛ. Inn! Ɪbɔ́wa mlɪ wánwan ání
obósuná mí mʊ́á ɪdʊn alɪ. 21 Alɪ ámʊ́ʊ́ mí Sí tɔkʊ́sʊá ahá tsú
afúlitɔ, há amʊ́ nkpa ámʊ a, alɪ mí ɛ́ ntɛhá ahá ání ndeklé
nkpa ní. 22 Mí Sí tamagyi asún há ɪpɔ́n, támɛ alapʊ́ asúngyí
fɛ́ɛ wá mí ɪbɪtɔ, 23 mɛ́nɪ ɔhagyíɔha obóbu mí fɛ́ alɪá otobú
mí Sí ámʊ. Ɔhá ání ɔtamabú mí tamabú mí Sí ámʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ
mí sísí ámʊ ɛ́.
24 “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ɔhagyíɔha ání otonú mí
asʊ́n, ɔtɔhɔ ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí sísí ámʊ gyi, bʊ nkpa ání
ɪtamatá. Bulu mɛ́ɛgyi mʊ asʊ́n, há mʊ pɔ́n, tsúfé aladálɪ
lowutɔ ba nkpatɔ dodo. 25 Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Bré kʊ
ɪbá. Bré ámʊ ɪlawúna fʊn ání ahá ání bʊgyi fɛ́ aha wuhɛ́[g]
bónu Bulu mʊ Bi ámʊ ɔmɛ. Amʊ́á bonu mʊ́ bénya nkpa.

---

[g] **5:25** Ahá ání bawú ɔŋɛ́tɔ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Tsúfé mí Sí búʋ túmi, ɔtɛhá nkpa. Alı kén alahá mí ánfı
ngyi mʋ Bi ánfı túmi, ɔbéɛ nháa ahá nkpa ní. 27 Alahá mí
túmi ɔbéɛ, ngyíi ahá asʋ́n, tsúfé mígyí Nyankpʋsa-Mʋ-Bi
ámʋ nı. 28 Asʋ́n ánfı ımáwa mlı wánwan. Bré kʋ ıbá, afúli
féé bónu mí ɔmɛ, 29 kúsʋ́. Amʋ́á bɔbwɛ yilé bélakʋ́sʋ́, nyá
nkpa ání ıtamatá. Amʋ́á bɔbwɛ laláhɛ a, négyi amʋ́ asʋ́n,
há amʋ́ ıpɔ́n.”

30 “Mmɛ́ɛtalí bwɛ́ tɔtɔɔtɔ mí ıwısʋ. Asʋ́n ání nonú tsú mí
Sí wá á, mʋ́ ntɔpʋ́gyí asʋ́n. Mʋ́ sʋ́ ntegyi asʋ́n ɔnɔkwalısʋ
ní. Tsúfé ntamabwɛ́ tɔ́á mí onutó ndeklé, mboún tɔ́á ɔhá
ámʋ́ʋ́ ɔlɔwa mí sísí ámʋ tekle.”

Yesu lwı Adánsıɛ Wankláán Agyípʋ́

31 Yesu lɔ́yɔ mʋ́sʋ́ blí ɔbéɛ, “Ní mí onutó negyi mí ıwı
adánsıɛ á, mlımɔ́ɔhɔ mʋ́ ání ɔnɔkwalı igyi.[h] 32 Bulu é tegyi
mí ıwı adánsıɛ. Nyin ání mí ıwı adánsıɛ ámʋ́ʋ́ odegyí
amʋ igyi ɔnɔkwalı. 33 Mlılawá abí sísí Yohane. Alabláa mlı
ɔnɔkwalı amʋ. 34 Mí mʋ́ á, mmehián anyánkpʋ́sa adánsıɛ.
Mboún ndɛ mlı asʋ́n ánfı bláa, ménı Bulu ɔbɔ́hɔ mlı nkpa.
35 Yohane asʋn blíhé lɔbwɛ fé ɔkandíɛ ání ıdɛwankí. Mʋ́ sʋ
mlılótsulá gyi mʋ́ ɔdwɛ kpalobí. 36 Mbʋ tɔ́á itegyi mí ıwı
adánsıɛ, ıdʋn Yohane klé amʋ. Agyʋ́má ámʋ́ʋ́ mí Sí lawá
ɔbéɛ mbwɛ́ɛ mɔ mʋ́ ɔnɔ́, ndɛ mʋ́ bwɛ ámʋ dé adánsıɛ gyí ání
mʋlɔ́wa mí sísí. 37 Mí Sí ámʋ́ʋ́ ɔlɔwa mí ámʋ onutó lagyi
mí ıwı adánsıɛ. Mlımɔ́kʋ́nu mʋ ɔmɛ, mlımɔ́kʋ́wun mʋ é kı.
38 Mlımɔ́hɔ mʋ asʋ́n wá mlı klʋntɔ, tsúfé mlımɔ́hɔ mí ámʋ́ʋ́
ɔlɔwa sísí ámʋ gyi. 39 Mlıkíá mlénya nkpa ání ıtamatá tsú
Bulu asʋn wanlínhé amʋtɔ. Mʋ́ sʋ́ mlı ansí lapé, mlıdé mʋ́
kasí ní. Mí ıwı adánsıɛ Bulu asʋn wanlínhé amʋ idegyí.
40 Táme mlılakíná mí wá bá, ménı mlénya nkpa ámʋ.

41 “Mmedédunká mbéɛ, ahá bʋkánfʋ mí, 42 tsúfé nyin mlı
dodo. Nyin ání mlıtamadwé Bulu tsú mlı klʋntɔ. 43 Naba
mí Sí dátɔ́, mlımɔ́hɔ mı. Táme ní ɔha bambá ɔbá mʋ
onutó ıwısʋ á, mlɔ́hɔ mʋ. 44 Mlıtekleá mlɛ́kanfʋ́ aba, táme

---

[h] **5:31** Mose mbla lósuná ání ahá abanyɔ́ ogyí adánsıɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlɪtamabɔ́ mbɔ́dí ání Bulu ɔkʊlɛ pɛ́ ámʊ ɔkánfʊ mlɪ. Nkálɪ
ɪbɔ́bwɛ mlɔ́hɔ mɪ gyi? 45Mlɪmákɪ mlɪaa, nɛ́lɛ mlɪ ɪlá mí Sí
ansítɔ́. Mose amʊ́ʊ́ mlɪ ansí ɪdɪn mʊsʊ mlɪaa ɔbɔ́hɔ mlɪ nkpa
ámʊ mboún ɔbɛ́lɛ mlɪ ɪlá Bulu ansítɔ́ ní. 46Ní lɛ́lɛ́ mlɪlɔ́hɔ
Mose asʊ́nsʊ́ gyi a, tɛkɪ mlɔ́hɔ mí asʊ́nsʊ́ gyi, tsʊ́fɛ́ mí ɪwɪ
asʊ́n ɔlɔwanlín tswɪ. 47Támɛ ínɪá mlɪmɔ́hɔ tɔ́á ɔlɔwanlín
tswísʊ gyi a, nkálɪ ɪbɔ́bwɛ mlɔ́hɔ mí asʊn blíhésʊ gyi?”

Yoh

Ahá Mpím-nu Atogyihɛ Ha

(Mateo 14:13-21; Marko 6:30-44; Luka 9:10-17)

6 1Ínɪ ɔma a, Yesu mʊa mʊ *akasípʊ́ bɛfa Galilea ɔpʊá
bʊtɛtí mʊ́ Tiberia amʊ yɔ́ mʊ́ ɔbɪn. 2Ɔdɔm betsiá buo
mʊ, tsʊ́fɛ́ ɔdɛ alɔpʊ tsa wánwansʊ. 3Mʊa mʊ akasípʊ́ bɔdʊ
yɔ́ okʊ́ku kʊsʊ, yétsiá asɪ ɪnʊ. 4(Alɪ brɛ́ ámʊtɔ á, Yudafɔ
nkɛá bɔ́pʊgyi Israelfɔsʊ *Katsʊn Nkɛ ámʊ ɪlafʊn ta.) 5Ɪnʊ
Yesu lótsu ansí fʊ́á wun ání ɔdɔm kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ bɛbá
mʊ wá. Mʊ́ʊ́ ɔlɛfɪtɛ́ Filipo ɔbɛ́ɛ, “Nkʊ́nʊ́ abénya atogyihɛ
hɔ ha ahá ánfɪ bégyi?” 6(Yesu léblí asʊ́n ánfɪ pʊ́sɔ Filipo
kɪ, tsʊ́fɛ́ oyin tɔ́á ɔbɔ́bwɛ dodo.)

7Filipo lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní apʊ́ tsra kwe ɪkɔká hɔ
atogyihɛ kʊ́ráá á, ɪmɔ́ɔfʊn ání okugyíɔkʊ obénya kpalobí gyí!”

8Simon Petro mʊ pio Andrea, ogyi akasípʊ́ amʊtɔ ɔkʊlɛ
lébláa Yesu ɔbɛ́ɛ, 9“Oyimbi ɔkʊ dɛ́ bodobodo apín pútúpútú
anu pʊ́ ntsutso iye bwáhɛ́ anyɔ. Támɛ ntɔ ínɪ bɔ́bwɛ ahá
tsɔtsɔɔtsɔ ánfɪ?”

10Yesu lébláa mʊ akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪha amʊ́
abʊtsiatsia asɪ.” Ahá ámʊ fɛ́ɛ́ betsiá ɪfásʊ́. Ayin ání bʊbʊ
amʊ́tɔ́ bɔ́bwɛ fɛ́ mpím-nu (5,000). 11Mʊ́ʊ́ Yesu lɔ́hɔ
bodobodo amʊ, dá Bulu ɪpán, ɔlɛha beye mʊ́ há ahá ámʊ́ʊ́
bʊtsie ɪnʊ ámʊ. Alɪ kén ɔlɔbwɛ ntsabi bʊáhɛ́ amʊ ɛ́ ní. Amʊ́tɔ́
okugyíɔkʊ lénya alɪá odeklé. 12Begyi mwɛ sian. Yesu lébláa
akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪkʊla síanhɛ amʊ, mɛ́nɪ ɪmɔ́ɔbwɛ atɔ
yintáhɛ́.” 13Lɛ́lɛ́, bɔtɔsí síanhɛ amʊ́ʊ́ benya tsʊ́ bodobodo
anu ámʊtɔ ámʊ. Ɪlɔbʊlá alakpá dʊ́anyɔ kɛ́kɛ́.

14Ahá ámʊ bowun osʊ́na anfɪ Yesu labwɛ́ ánfɪ. Mʊ́ sʊ bɛblí
bɛɛ, “Lɛ́lɛ́, oyin ánfɪ gyí Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ amʊ́ʊ́ bɔwanlín

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mʊ ɪwɪ asʊ́n wá Bulu asʊ́ntɔ́ bɛɛ, ɔbɛ́ba ɔyítɔ́ ámʊ ní.” 15Yesu
lówun ání ahá ámʊ babwɛ́ agywɪɪn bɛɛ, bɛ́ba bɛkɪtá mʊ
ɔwʊnlíntɔ́ yáí mʊ iwíe. Mʊ́ sʊ mʊ nkʊlɛ ɔlɛladʊ́ yɔ́ nkpá sí amʊ́.

Ɔpʊsʊ Natí

(Mateo 14:22-33; Marko 6:45-52)

16Bréá owí lɔpɔn a, Yesu akasípʊ́ bɛkplí ba Galilea ɔpʊ
ɔnɔ́. 17Owí latá, támɛ Yesu mɔ́kʊ́yínkí bɔtʊ amʊ́. Mʊ́ sʊ bɔdʊ
wíé ɔklʊntɔ, bʊdɛfa bɔyɔ́ Kapernaum. 18Afú kpɔnkpɔntɪ kʊ
lɛ́ba ɪdɛtsʊ́ʊn, ɔpʊ amʊ lɔ́wa dabɪ. 19Alɪ bré ámʊtɔ á, akasípʊ́
amʊ baplá ɔklʊn amʊ yɔ́ fɛ́ máɪlɪ asa ntɛ́ɛ ana. Lnʊ bowun
ání Yesu ná ɔpʊ amʊsʊ ɔbá amʊ́ wá. Mʊ́ sʊ ifú lɛkɪtá amʊ́.
20Támɛ Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí ní, mlɪmánya ifú!” 21Lnʊ
botsu mʊ wá ɔklʊn amʊtɔ ansigyísʊ́. Ilotsutsʊ́a ɪwankɪ amʊ́
á, ɔklʊn amʊ lawíé otsubʊ́nɔ, ɔtíné amʊ́ʊ́ bɔyɔ́ ámʊ.

Yesu Dunká

22Ɔyí kɛhɛ a, ɔdɔm amʊ́ʊ́ besi bʊbʊ ɔpʊ amʊ ɔbɪn ɪnʊ
ámʊ bowun ání ɔklʊn kʊkʊ ɪtráa mɛlíí ɪnʊ. Mʊ́á tɛkɪ ɪlíí
ɪnʊtɔ akasípʊ́ amʊ bowie nátí ní. Bowun ání Yesu mówie
mʊ́tɔ́ asa bɛnatí. 23Mʊ́ ɔma a, nklʊn akʊ lótsu Tiberia
wʊ́lutɔ bɛlíí mantáa ɔtíné ámʊ́ʊ́ begyi bodobodo amʊ́ʊ́ Yesu
lɛ́da Bulu ɪpán pʊ́há amʊ́ ámʊ. 24Ɔdɔm amʊ bowun ání
Yesu lanátí ɪnʊ, mʊ akasípʊ́ amʊ ɛ́ bʊma ɪnʊ. Mʊ́ sʊ bɔdʊ
wíé nklʊn amʊtɔ yɔ́ Kapernaum, bʊdɛ Yesu dunká.

Bodobodoá lɪtɛhá Nkpa

25Bréá ɔdɔm amʊ boyówun Yesu ntsu ɔbɪn ɪnʊ á, bɛfɪtɛ́
mʊ bɛɛ, “Osunápʊ́, bré mɔmʊ fobowie nfɪ?”
26Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Megyí
osʊ́na amʊ́ʊ́ ndɛbwɛ mlɪdéwʊ́ʊn amʊ sʊ mlɪgyá mí ɔkpa.
Mboʊ́n bodobodo amʊ́ʊ́ nɛha mlɪ, mlɪlégyí mwɛ ámʊ
sʊ. 27Mlɪmáwun ipian atogyihɛ ání iteyíntá sʊ. Mboʊ́n
mlɪwun ipian mʊ́á ibétsiá yɔ́, ɪbɛ́ha nkpa ání ɪtamatá, ání
mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ nɛ́ha mlɪ sʊ. Tsʊ́fɛ́ mí mí Sí Bulu
lahɪɛ nsʊ ání mbʊ ɔkpa há mʊ́.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Bɛfɪté Yesu bɛɛ, “Gyʊma mɔmʊ abwɛ́ɛ isuna ání anɪdɛ́
tɔ́á Bulu tekle bwɛ?”
29 Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Tɔ́á Bulu déklé ɔbɛ́ɛ mlɪbwɛ́ɛ
gyí, mlɪhɔ mí ánfɪ ɔlɔwa sísí ánfɪ gyi.”
30 Ɩnʊ bɛfɪté Yesu bɛɛ, “Osúna mɔmʊ fɔ́bwɛ abówun, mɛ́nɪ
abɔ́hɔ fʊ gyi? Ntɔ fɔ́bwɛ? 31 Anɪ anáin begyi *mana dimbí
ámʊsʊ. Bɔwanlín mʊ́ wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ, ‘Mose lɛ́ha
amʊ́ atɔ́á ilotsu ɔsʊ́sʊ́ bá begyi.’ ”
32 Mʊ́ʊ́ Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa.
Megyí Mose lɛ́ha mlɪ atogyihɛ amʊ tsʊ́ ɔsʊ́sʊ́. Mí Sí lɛ́ha
mlɪ bodobodo onutónutó ámʊ tsʊ́ ɔsʊ́sʊ́. 33 Tsʊ́fɛ́ bodobodo
ání Bulu tɛhá gyí mí ánfɪ natsʊ́ ɔsʊ́sʊ́ bá, nɛbá bɛha ɔyítɔ́
ahá nkpa ánfɪ.”
34 Ahá ámʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Owíé, tsia ha anɪ bodobodo
anfɪ brégyíbré, tsʊ́ séi pʊ́ya.”
35 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mígyí bodobodo amʊ́ʊ́ ɪtɛhá
nkpa ámʊ nɪ. Akʊ́n mɛ́ɛkɪtá ɔhá ání ɔlɛba mí wá ɛkɛkɛɛkɛ.
Ɔmɛwʊ́lɪ mɛ́ɛkɪtá ɔhá ání ɔlɔhɔ mɪ gyi ɛ́ ɛkɛkɛɛkɛ. 36 Fɛ́
alɪá nɛbláa mlɪ á, mlɪlawun mɪ, táme mlɪmɔ́kʊ́hɔ mɪ gyi
bɔfʊn séi. 37 Ɔhagyíɔha ání Ɔsí ámʊ léha mí ɔbɛ́ba mí wá.
Mméegya ɔhagyíɔha ání ɔlɛba mí wá. 38 Tsʊ́fɛ́ mmotsu
ɔsʊ́sʊ́ ba mbɛ́ɛ, nɛbá bɔbwɛ tɔ́á ndeklé. Mboún tɔ́á ɔhá ámʊ́ʊ́
ɔlɔwa mí sísí ámʊ déklé ɔbwɛkpá nɛba. 39 Tɔ́á ɔhá ámʊ́ʊ́
ɔlɔwa mí sísí ámʊ déklé gyí, ahá ámʊ́ʊ́ ɔlɔpʊhá mí ámʊtɔ
ɔkʊkʊ mádalɪ mí ɪbɪ. Mboún nkʊ́sʊa amʊ́ fɛ́ɛ́ tsu afúlitɔ
ɛkɛ tráhɛ amʊ. 40 Tɔ́á mí Sí ámʊ tekle gyí, ɔhagyíɔha ání
olowun mí, mʊ Bi ánfɪ, hɔ mɪ gyi obénya nkpa ání ɪtamatá.
Nɔ́kʊsʊ́a mʊ tsʊ́ afúlitɔ ɛkɛ tráhɛ amʊ.”
41-42 Ɩ́nɪá Yesu lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, “Mígyí bodobodo amʊ́ʊ́ notsu
ɔsʊ́sʊ́ ba amʊ nɪ” sʊ á, Yudafɔ ámʊ bɔwa mʊ wuntí bɪ. Bɛɛ,
“Megyí *Yosef mʊ bi Yesu amʊ nɪ? Anɪméyín mʊ sɪ mʊa mʊ
yin? Ɔkpa mɔmʊ sʊ́ ɔdɛblí ɔbɛ́ɛ, ‘Ɔsʊ́sʊ́ notsu nɛba?’ ”
43 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪsi wuntí mlɪ wʊlɛwʊlɛ.
44 Ɔhaa mɛ́ɛtalí ba mí wá, nkɛ́tɪ mí Sí ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí sísí
ámʊ lakpá mʊ ba mɪ. Mí ɛ́ nɔ́kʊsʊ́a mʊ tsʊ́ afúlitɔ ɛkɛ
tráhɛ amʊ. 45 Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊtɔ ɔkʊ lɔ́wanlín tswɪ

Yoh

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔbɛɛ, ‘Bulu obósuná ahá fɛɛ́ atɔ́.’ Ɔhagyíɔha ání alanú mí
Sí asʊ́n, kásí mʊ́ tsʊ́ mʊ wá tɛba mí wá. 46Ɔhaa mɔ́kʊ́wun
Ɔsí ámʊ kɪ. Mí ánfɪ notsu Bulu wá bá anfɪ nkʊlɛ láwun
mʊ kɪ. 47Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mɪ
gyi bʊ nkpa ání ɪtamatá. 48Mígyí bodobodoá ɪtɛhá nkpa
ní. 49Ĺnɪá mlɪ anáin begyi mana *dimbísʊ́ óó á, amʊ́ fɛɛ́
bowu. 50Támɛ bodobodo anfɪ gyí mʊ́a ɪlatsʊ́ ɔsʊ́sʊ́ bá, mɛ́nɪ
ɔhagyíɔha ání obégyi mʊ́ móowu ní. 51Mígyí bodobodo
amʊ́ʊ́ ntɛhá nkpa, natsʊ́ ɔsʊ́sʊ́ ba amʊ nɪ. Ɔhagyíɔha ání
ogyi bodobodo anfɪ obétsiá nkpa, omóowu ɛkɛkɛɛkɛ. Mí
ɔyʊlʊ́ʊ gyí bodobodo amʊ. Mʊ́ nési há, mɛ́nɪ ɔyítɔ́fɔ bénya
nkpa ní.”

52Ɩnʊ Yudafɔ ámʊ benya asʊ́n anfí Yesu lablí ánfɪ ɪwɪ
ɔblɔ́. Amʊ́ wʊlɛwʊlɛ begyi aba nwɛ́ɛn bɛɛ, “Nkálɪ oyin ánfɪ
ɔbétalí pʊ́ mʊ ɔyʊlʊ́ʊ há anɪ ɔbɛɛ agyíi?”

53Yesu léblaa amʊ́ ɔbɛɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ní
mlɪmégyi mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfɪ ɔyʊlʊ́ʊ, nu mí obugya
a, mlɪmá nkpa ání ɪtamatá kʊkʊʊkʊ mlɪtɔ. 54Ɔhá ání olegyi
mí ɔyʊlʊ́ʊ, nu mí obugya bʊ nkpa ání ɪtamatá. Nɔ́kʊsʊ́a mʊ
tsʊ́ afúlitɔ ɛkɛ tráhɛ amʊ. 55Tsʊ́fɛ́ mí ɔyʊlʊ́ʊ igyi atogyihɛ
onutó, mí obugya ɛ́ igyi atonuhɛ onutó. 56Ɔhá ání ogyi mí
ɔyʊlʊ́ʊ, nu mí obugya tsie mɪtɔ, mí ɛ́ ntsie mʊtɔ. 57Mí Sí
Ɔkɪankpapʊ amʊ lɔ́wa mí sísí. Mʊ sʊ́ mbʊ nkpa. Mʊ́ sʊ fʊ́á
fegyi mɪ a, mí sʊ fʊ́ ɛ́ fʊbʊ nkpa. 58Mígyí bodobodo onutóá
notsu ɔsʊ́sʊ́ ba nɪ. Mlɪ anáin begyi mána, támɛ bowu. Ɔhá
ání ogyi bodobodo anfɪ mʊ́ obétsiá nkpa ání ɪtamatá.”

59Yesu léblí asʊ́n ánfɪ bréá ɔdɛ atɔ́ suná Kapernaum,
Yudafɔ *ofíakpa.

Nkpa Ání Ɩtamatá Asʊ́n

60Yesu abʊ́opʊ tsɔtsɔɔtsɔ ámʊtɔ akʊ bonu asʊ́n ánfɪ á,
bɛblí bɛɛ, “Atosunáhé ánfɪ mʊ́ bʊ ɔnlɪn o! Ma ɔbétalí hɔ mʊ́?”

61Yesu lówun ání mʊ abʊ́opʊ amʊtɔ akʊ bʊdɛ wunti ání
alablí alɪ sʊ á, ɔlɛfɪté amʊ́ ɔbɛɛ, “Asʊ́n ánfɪ ɪlahan mlɪ?
62Mʊ́mʊ́ ní mlowun Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ ɔyɔ́ ɔtínɛ́á
olotsu ba mɛ, nkálɪ mlɔ́bwɛ? 63Bulu Ɔŋɛ́ ámʊ téhá nkpa.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nyankpʊsa ɔwʊnlín mʊ́ á, kpaalɪ ígyi. Asʊ́n ánfɪ ndɛ mlɪ
bláa anfɪ itsʊ́ Ɔŋɛ́ ámʊ́ʊ́ ɔtɛhá nkpa ámʊ wá, 64táme mlɪtɔ
akʊ bʊmɔhɔ mʊ́sʊ́ gyi." Yesu lówun amʊ́á bʊmɔhɔ mʊ́sʊ́
gyi pʊ́ ɔhá ání ɔbɛ́lɛ mʊ há yáí dodoodo. 65Ɔlɛtrá bláa amʊ́
ɔbɛ́ɛ, "Ɪ́nɪ sʊ́ nɛbláa mlɪ mbɛ́ɛ, ɔhaa mɛ́ɛtalí ba mí wá, nkɛ́tɪ
mí Sí lakpá mʊ ba mɪ" ní.

66Tsʊ́ ɛkɛ ámʊ a, Yesu abʊ́opʊ amʊ tsɔtsɔɔtsɔ beyinkí
mʊ ɔma, bʊmɛtrá buo mʊ. 67Mʊ́ sʊ Yesu lɛ́fɪtɛ́ mʊ akasípʊ́
dʊ́anyɔ ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪ ɛ́ mlɪdɛ́kléá mléyinkí mí ɔma lóó?"

68Simon Petro lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Owíé, ma wá abɔ́yɔ?
Fʊ́ wá asʊ́n ání ɪtɛhá nkpá ání ɪtamatá bʊ. 69Anɪlahogyi,
anɪlabí ání fʊ́gyí Ɔha Wankíhɛ́ amʊ́ʊ́ fotsʊ́ Bulu wá ámʊ nɪ."

70Ɪnʊ Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪ ahá dʊ́anyɔ nɛlɛ, táme
mlɪtɔ ɔkʊ gyí ɔbʊnsám!" 71(Simon Iskariot mʊ bi Yuda ɔdɛ á.
Tsʊ́fɛ́ ogyi akasípʊ́ dʊ́anyɔ ámʊtɔ ɔkʊlɛ. Mʊ ɔbɛ́lɛ mʊ há ní.)

Yesu Mʊa Mʊ Apio Yinhɛ́

7 1Mʊ́ ɔma a, Yesu létsiá kí Galilea ɔmátɔ́. Omekleá ɔbɔ́yɔ
Yudea ɔmátɔ́, tsʊ́fɛ́ Yudafɔ ahandɛ amʊ bʊdɛ mʊ tɛ́ɛ
abʊmɔ mʊ. 2Táme Yudafɔ *Kantankpatɔtsiá Nkegyí lafʊn.
3Mʊ́ sʊ mʊ apio yinhɛ́ bɛbláa mʊ bɛɛ, "Natɪ yɔ Yudea
nkɛ ámʊ ogyíkpá, mɛ́nɪ fʊ́ abʊ́opʊ amʊ́ʊ́ bʊbʊ ɪnʊ ámʊ ɛ́
bówun ofʊ́la ání fʊdɛbwɛ. 4Ɔhá ání odekléá ahá bʊbíɪ mʊ
gyumagyihɛ tamaŋáín ɪwɪ. Ɪ́nɪá fʊ́dɛ ntobíá igyi alɪ bwɛ á,
wuna lɛ mʊ́ suna, ɔyí fɛ́ɛ abʊwun." 5(Mʊ apíó ámʊ kʊ́ráá
bʊmɔhɔ mʊ gyi. Mʊ́ sʊ bɛbláa mʊ alɪ ní.)

6Ɪ́nɪ sʊ Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Brɛ́á nɔ́yɔ ɪnʊ mɔkʊ́nyá
fʊn. Mlɪ mʊ́ mlɛ́talí yɔ́ ɪnʊ brégyíbré. 7Ɔyítɔ́fɔ bʊmɛ́ɛtalí lʊ́
mlɪ, táme mí mʊ́ bʊdɛ mí lʊ, tsʊ́fɛ́ ndɛ amʊ́ ɪlá lɛ. 8Mlɪyɔ
nkɛ ámʊtɔ. Mí mʊ́ mmɔkʊ́nyá yɔ́, tsʊ́fɛ́ mí bré mɔkʊ́fʊn."
9Yesu léblí asʊ́n ánfɪ tá á, olesi tsiá Galilea ɔmátɔ́.

Yesu Kantankpatɔtsiá Nkɛ Ámʊ Ogyíkpá Yɔ

10Táme bréá Yesu apíó ámʊ bɛnatí yɔ́ nkɛ ámʊ ogyíkpá
a, mʊ ɛ́ oleŋaín ɪwɪ yɔ́ ɪnʊ. 11Yudafɔ ahandɛ amʊ bodunká
mʊ nkɛ ámʊ ogyíkpá, bʊdɛ ahá fɪtɛ́ bɛɛ, "Oyin ámʊ mɛ?"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ɔdɔm amʊ bɛblí asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔ nklobítɔ tsú Yesu ɪwɪ.
Akʊ bɛɛ, “Ɔha wankláán ogyi.” Akʊ é bɛɛ, “Ɛkɛkɛɛkɛ, ɔdɛ
ahá mlé.” 13Támɛ amʊ́tɔ́ ɔhaa métalí blí mʊ ɪwɪ asʊ́n kʊ́klʊ́
ahá abʊnu, tsʊ́fé bʊdɛ Yudafɔ ahandɛ amʊ ifú nya.
14Bréá bowie nkɛ ámʊ nsɪné á, Yesu lɔ́dʊ wíé *Bulu
ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʊ́ ɪnʊ yéfi atɔ́ suná asɪ. 15Mʊ atosunáhé
lobwie Yudafɔ ahandɛ amʊ ɔnɔ́. Mʊ́ sʊ bɛfɪté aba bɛɛ, “Oyin
ánfɪ mɔ́kʊ́kásí ɔwʊlʊ́ yɔ́ nkpá. Nkálɪ ɪlɔbwɛ asa ɔlɛbɪ ɔwʊlʊ́ alɪ?”
16Yesu lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Megyí mí wá atosunáhé anfɪ
itsú. Itsú Bulu wá. Mʊlɔ́wa mí sísí. 17Ní ɔkʊ dékléá ɔbɔ́bwɛ
Bulu apɛ́ á, obówun ní atosunáhé anfɪ itsú mí wá ntéɛ Bulu
wá. 18Ɔhá ání ɔdɛ mʊ onutó asʊ́n blí dé mʊ numnyam
dunká. Támɛ ní ɔkʊ todúnká numnyam há ɔhá ání ɔlɔwa
mʊ sísí á, ɔnɔkwalɪpʊ ɔhá ámʊ gyí. Ɔtamawá afunu. 19Yéɛ
Mose lɔ́pʊ mbla ámʊ ba mlɪ a? Támɛ mlɪtɔ ɔkʊkʊ médé mʊ́sʊ́
gyi. Ntogyi sʊ mlɪdékléá mlɔ́mɔ mí?”
20Ɪnʊ ɔdɔm amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “*Ɔŋɛ laláhɛ bʊ fʊtɔ!
Ma dékléá ɔbɔ́mɔ fʊ́?”
21Yesu lébláa amʊ́ ɔbéɛ, “Ofúla kʊlɛ pɛ́ nɔbwɛ *ɔkpʊ́nʊ́
ɔdaké, mlɪ féé ɔnɔ́ lobwie mlɪ. 22Mose lɔ́wa mbla há mlɪ
ɔbéɛ, mlɪtíɪn *keté. (Ɪbʊ mʊ́tɔ́ ání megyí Mose lɔ́tsɔ keté
tín, mlɪ anáin léfi mʊ́ asɪ.) Yéɛ mʊ́ sʊ́ mlɪtɛtɪn ahá keté
ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké ní a? 23Ní mlɪdé keté tíɪn ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké, ménɪ
mlɪmɔ́ɔkʊsʊ́ líí Mose mbla ámʊsʊ á, ntogyi sʊ́ mlɪlanyá ɔblɔ́
mísʊ́ mlɪaa, natsá nyankpʊsa kéín ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké? 24Mlɪyɔ
asʊ́ntɔ́ wankláán, asa amlɪha ɪpɔ́n. Mlɪpʊ ɔnɔkwalɪ gyi asʊ́n.”

Yesu Ɪwɪ Nwɛ́ɛngyí

25Yerusalemfɔ akʊ bɛfɪté amʊ́ ɪwɪ bɛɛ, “Megyí oyin ánfɪ
Yudafɔ ahandɛ bʊdedunká abʊmɔ ní? 26Megyí mʊ líí ahátɔ
ɔdɛtɔí, amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ mékpla mʊ a? Ntéɛ ɪlawánkí amʊ́ ání
mʊgyí *Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) nɪ?
27Oyin ánfɪ mʊ́ a, anɪ féé anɪyin ɔtínéá otsú, támɛ ní Kristo
ámʊ ɔbá á, ɔhaa méɛbɪ ɔtínéá otsú.”
28Bréá Yesu bʊ mʊ́sʊ́ ɔdɛ atɔ́ ámʊ suná Bulu ɔtswɛ́kpa
wunsɪnésʊ́ ɪnʊ á, olotsu ɔnɔ́ fʊá blí ɔbéɛ, “Mlɪyin mɪ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlıyin ɔtínéá notsú, táme megyí mí onutó túmisu neba.
Ɔnɔkwalıpu ɔhá ámúú ɔlɔwa mí sísí ámu gyí. Mlıméyín
mu. 29 Táme mí mú nyin mu, tsúfé mulɔ́wa mí sísí. Mu
wá notsu ba."
30 Ɩnu bekle abukıta mu, táme bumɔpu ıbı da mu, tsúfé
mu bré mɔkúfun. 31 Táme amútɔ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ mu gyi.
Mú su befıté bee "Ní Kristo amu ɔbá á, ɔbétalí bwé osúna
dun mú ánfı oyin ánfı débwe?"

Bɔwa Bee Bukíta Yesu

32 Bréá *Farisifɔ ámu bonu ání ɔdɔm amu budɛ Yesu ıwı
asún blí nklobítɔ á, amúa Bulu *igyí ahapú dehen amu bɔwa
Bulu ɔtswékpa agyópu bee bukíta Yesu. 33 Ɩ́nı su Yesu lébláa
amú ɔbée, "Ɩlasí nke kpalobí pé nétsiá mlı wá. Mú ɔma a,
néyinkí yɔ́ ɔhá ámúú ɔlɔwa mí sísí ámu wá. 34 Mlódunká mí,
táme mlımóowun mı. Mlıméetalí ba ɔtínéá mbu é ekekeeke."
35 Yudafɔ ahande amu befıté aba bee, "Nkúnú oyin ánfı
obótu ɔkpa yɔ́, su abódunká mu anımóowun mu? Ntée
odekléá ɔbɔ́yɔ Griikifɔ awúlu amúú anı pı badásáín yɔ́
músú ámusu, ntée obóyósuná Griikifɔ ámu atɔ́? 36 Asún ánfı
ɔdeblí é ası mé? Ɔbée, 'Mlódunká mí, táme mlımóowun mı.
Mlıméetalí ba ɔtínéá mbu é.' "

Nkpa Ntsu

37 Nke ámu eke tráheá ígyi eke títriu á, Yesu lɔ́kusú líí
kplun blí ɔbée, "Ní ɔmewúlı de ɔku á, ɔbá mí wá obonu
ntsu. 38 Ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mı gyi a, 'Nkpa ntsu bɔ́wı
dalı mutɔ.' Alí bɔwanlín wá Bulu asún ámutɔ ní." 39 (*Ɔŋe
Wankíhé amúú Bulu ɔbéha ahá ání bɔ́hɔ mu gyi amu ıwı
asún ɔdeblí. Alı bré ámutɔ á, Ɔŋe Wankíhé amu mɔ́kúnyá
ba, tsúfé Bulu mɔ́kúnyá wá Yesu numnyam.)

Ahá Ámutɔ Leye

40 Bréá ɔdɔm amu bonu Yesu asun blíhé anfı á, amútɔ́ aku
beblí bee, "Lélé, Bulu ɔnɔ́sú ɔtɔípú amúú anıdé mu ɔkpa kíı
amu nı."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Akʋ ɛ́ bɛɛ, “Kristo amʋ nɪ!” Támɛ amʋ́tɔ́ akʋ ɛ́ bɛblí bɛɛ,
“Yɛ́ɛ megyí Galilea ɔmátɔ́ Kristo amʋ obótsu o. 42 Bɔwanlín
wá Bulu asʋ́n ámʋtɔ bɛɛ, Owíe *Dawid abusuantɔ Kristo
amʋ ɔbɛ́dalɪ tsu. Bɔ́kwɪí mʋ Betlehem, Dawid wʋ́lutɔ.”
43 Ɩna Yesu ɪwɪ asʋ́n ánfɪ sʋ ɪkʋlɛbwɛ metsiá amʋ́tɔ́. 44 Amʋ́tɔ́
akʋ bekle abʋkɪta Yesu, támɛ ɔhaa mɔ́pʋ ɪbɪ da mʋ.

Yesu Máhogyi

45 Ɔma-ɔma a, Bulu ɔtswɛ́kpa agyópʋ amʋ́ʋ́ bɔwa sumbí
ámʋ bɛsankí ba Bulu igyí ahapʋ́ dɛhɛn pʋ́ Farisifɔ ámʋ wá.
Bɛfɪté agyópʋ amʋ bɛɛ, “Ntogyi sʋ mlɪmɛ́kɪtá mʋ ba?”
46 Bɛlɛ mʋ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Ɔhaa mɔ́kʋ́tɔ́í fɛ́ oyin ánfɪ kɪ!”
47 Farisifɔ ámʋ bɛfɪté amʋ́ bɛɛ, “Mʋ́ sʋ oyin ámʋ lamlɛ́
mlɪ ɛ́. 48 Mlɪlawun ɔhandɛ ntɛ́ɛ Farisiyin ɔkʋ lahɔ mʋ gyi
kɪ? 49 Ɛkɛkɛɛkɛ! Ɔdɔm anfɪ bʋmeyín Mose mbla ámʋ ɪwɪ
tɔtɔ. Mʋ́ sʋ Bulu ɔlwíɪ amʋ́.”
50 Ɩnʋ Farisifɔ ámʋtɔ ɔkʋlɛ, ogyi Nikodemo amʋ́ʋ́ ɔlɔyɔ
Yesu wá onyé ámʋ léfɪté amʋ́ ɔbɛ́ɛ, 51 “Anɪ mbla lɛha ɔkpa
ání abɛ́ha ɔkʋ ɪpɔ́n asa abɛ́fɪté mʋ ɔnɔ́tɔ́ asʋ́n nʋ́?”
52 Bɛfɪté mʋ bɛɛ, “Galileayin fʋ́ ɛ́ fʋ́gyi? Kɪ Bulu asʋ́n
ámʋtɔ wankláán. Fówun ání Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔ́ípʋ́ ɔkʋkʋʋkʋ
móotsu Galilea ɔmátɔ́.” 53 [Ɩnʋ amʋ́ fɛ́ɛ́ bɛnatí yɔ́ wóyítɔ́.

Ɔtsɪ Ɔkʋ Mbʋatɔ Pʋ́ Mʋ Kɪtá

8 1 Brɛ́á ahá amʋ bɛdasáín á, Yesu lɔ́dʋ yɔ́ Nfɔ-nyíbʋ ámʋsʋ[i].
2 Mʋ́ ɔyɪ kɛhɛ bakɛ a, oleyinkí ba Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnɛ́sʋ́
ɪnʋ. Ahá ámʋ fɛ́ɛ́ bɛba mʋ wá. Mʋ́ sʋ oletsiá asɪ, olefi asɪ ɔdɛ amʋ́
atɔ́ suná. 3 Brɛ́á ɔdɛtɔí á, *Farisifɔ pʋ́ Mose *mbla asunápʋ́ amʋ
bɛkpa ɔtsɪ ɔkʋá bakítá mʋ, ɔdɛ mbʋatɔ ba bɛlí amʋ́ ansítɔ́. 4 Mʋ́ʋ́
bɛbláa Yesu bɛɛ, “Osunápʋ́, bakítá ɔtsɪ ánfɪ mbʋa ɔtɔkpá. 5 Mose
Mbla ámʋ léblí ɔbɛ́ɛ, adáa atsɪ ánfɪ odu abwi mɔ. Nkálɪ fʋdɛblí
tsʋ́ asʋ́n ánfɪ ɪwɪ?” 6 Asʋ́nklé sʋ́ bɛfɪté mʋ asʋ́n ánfɪ, abʋyɔtɔ mʋ
ha ahandɛ. Ɩnʋ Yesu lóbun, pʋ́ osrebi ɔdɛ atɔ́ wanlín ɔsʋlʋ́tɔ.

---

[i] **8:1** *Nfɔ-nyíbʋ* igyi obubwí kʋá ɪbʋ mantáa Yerusalem, bʋtetí mʋ́ Olifbʋ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Bréá bʊtráa bʊdɛ asʊ́n ámʊ fɪté plá á, olobwií tsíá, bláa
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪtɔ ɔhá ání ɔmɔkʊ́bwɛ́ lakpan kɪ ogyánkpa
da ɔtsɪ ánfɪ ibwi.” 8 Ɔlɛblí mʊ́ alɪ á, oleyinkí bun ɔdɛ mʊ atɔ́
wanlín ɔsʊlʊ́tɔ. 9 Bréá ahá ámʊ bonu mʊ asʊ́n ánfɪ á, bɔwa
natí ɪkʊlɛ-kʊlɛ bɪ, tsú ahandɛsʊ bɔtʊ nyebísʊ́. Ilebesi Yesu
mʊa ɔtsɪ ámʊ nkʊlɛ ɔbʊn nsɪné ɪnʊ. 10 Yesu lóbwií tsíá, ɔlɛfɪté
ɔtsɪ ámʊ ɔbɛ́ɛ, “Ɔtsɪ, nkíɪ ahá ámʊ mɛ? Ɔkʊkʊ mésían ání
ɔbɛ́ha fʊ́ ɪpɔ́n?”
11 Ɔtsɪ ámʊ lélé mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Owíé! Ɔkʊkʊ méha mí pɔ́n
o!” Mʊ́ʊ́ Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ɪbʊ alé! Mí ɛ́ mméɛha fʊ́
ɪpɔ́n! Natɪ, mátrá bwɛ lakpan.”][j]

Ɔyítɔ́ Wankɪ

12 Ɪ́nɪ ɔma a, Yesu léyinkí bláa Farisifɔ ámʊ ɔbɛ́ɛ, “Mígyí
ɔyítɔ́ wankɪ nɪ. Ɔhagyíɔha ání obuo mɪ obénya wankɪ ání
ɪbɛ́ha mʊ nkpa, oméesin oklúntɔ ɛkɛkɛɛkɛ.”
13 Ɪnʊ á, Farisifɔ ámʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Nfɔ́lɪ tamakánfʊ́
mʊ ɪwɪ. Fʊmɔkʊ́blí tɔtɔ.”
14 Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní mí onutó ndɛ mí ɪwɪ adánsɪɛ
gyí ó á, ɔnɔkwalɪ igyi. Tsʊ́fé mí mʊ́ nyin ɔtínéá notsʊ́ pʊ́
ɔtínéá nɔyɔ́. Támɛ mlɪméyín ɔtínéá notsʊ́ pʊ́ ɔtínéá nɔyɔ́.
15 Anyánkpʊ́sa asʊ́ngyí ɔkpasʊ mlɪtegyi asʊ́n tsʊn, támɛ
mí mʊ́ ntamagyi ɔhaa asʊ́n. 16 Ní negyi asʊ́n ó á, ɔnɔkwalɪ
ɔkpasʊ negyi mʊ́ tsʊn. Tsʊ́fé megyí mí nkʊlɛ tegyi mʊ́. Mía
mí Sí ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí sísí ámʊ nyɔ tegyi mʊ́. 17 Bɔwanlín wá
mlɪ onutó Mbla ámʊtɔ bɛɛ, ‘Ní adansɪfɔ abanyɔ́ bɛblí asʊn
kua kʊlɛ a, amʊ́ asʊ́n ɪbʊ mʊ́tɔ́.’ 18 Mí onutó ntegyi mí ɪwɪ
adánsɪɛ. Mí Sí lɔ́wa mí sísí. Mʊ ɛ́ otegyi mí ɪwɪ adánsɪɛ.”
19 Bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Nkʊ́nʊ́ fʊ́ sí bʊ?”
Yesu lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪméyín mí wanklɑ́ɑ́n, mlɪméyín
mí Sí ámʊ ɛ́. Ní mlɪyin mɪ wanklɑ́ɑ́n á, tɛkɪ mlébɪ mí Sí ámʊ ɛ́.”
20 Yesu léblí asʊ́n ánfɪ bréá ɔdɛ atɔ́ suná Bulu ɔtswɛ́kpa
tswɪtswɪ adáka otsiákpá. Támɛ ɔhaa mékɪtá mʊ, tsʊ́fé mʊ
bré mɔkʊ́nyá fʊn.

---

[j] **7:53-8:11** Ɪma Griikifɔ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Ɔsʊ́sʊ́yɔ

21 Yesu létrá bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí mʊ́ nɔyɔ́. Mlódunká mí.
Mlówu wá mlɪ lakpantɔ. Mlɪmɛ́ɛtalí ba ɔtínɛ́á nɔyɔ́.”
22 Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛfɪté bɛɛ, “Mɔ́ ɔbɔ́mɔ mʊ ɪwɪ, sʊ́
ɔdɛblí ɔbɛ́ɛ, mlɪmɛ́ɛtalí ba ɔtínɛ́á nɔyɔ́?”
23 Yesu lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪ mʊ́ mlotsú ɔyí ánfɪtɔ,
támɛ mí mʊ́ notsú ɔsʊ́sʊ́. Ɔyí ánfɪtɔfɔ mlɪgyí. Mmegyí ɔyí
ánfɪtɔyin mí mʊ́ ngyi. 24 Mʊ́ sʊ́ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mlówu
wá mlɪ lakpantɔ ní. Mlówu wá mlɪ lakpantɔ, ní mlɪmóhógyi
áni ‘Mígyí ɔhá ámʊ́ʊ́ mbɛ́ɛ ngyi ámʊ.’ ”
25 Bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Fʊ́gyí ma?”
Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔhá ámʊ́ʊ́ ntɛbláa mlɪ yáí mbɛ́ɛ,
ngyi ámʊ kén ntráa ndɛ mlɪ bláa a. 26 Mbʊ asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔá
néblí tsʊ́ mlɪ ɪwɪ pʊ́há mlɪ pɔ́n. Támɛ ɔnɔkwalɪpʊ ɔhá ámʊ́ʊ́
ɔlɔwa mí sísí ámʊ gyí. Asʊ́n áni nonu tsʊ́ mʊ wá ndɛ mlɪ
ɔyítɔ́fɔ bláa.”
27 Ɩmɔwankí amʊ́ áni mʊ Sɪ ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔsʊ́sʊ́ ámʊ ɪwɪ
asʊ́n ɔdɛ amʊ́ bláa. 28 Mʊ́ sʊ Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní
mlɛdá Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ mántá *oyikpalíhɛsʊ, tsʊ́ mʊ́
líí á, mlówun áni ‘Mígyí ɔhá ámʊ́ʊ́ mbɛ́ɛ ngyi’ ámʊ. Mlébɪ
áni ntamabwé tɔtɔɔtɔ mí onutó túmitɔ. Mʊ́á mí Sí lɔ́pʊwá
mɪ ɔnɔ́ á, mʊ́ ntɛblí. 29 Ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí sísí ámʊ buo
mɪ. Ɔmɔkʊ́yínkí mí ɔma, tsʊ́fé tɔ́á itegyi mʊ ansí ntɔbwé
brégyíbré.”
30 Ɩnʊ ahá ámʊ́ʊ́ bonu mʊ asʊ́n ánfɪtɔ tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ mʊ
gyi.

Abraham Abí-aná

31 Yesu lébláa Yudafɔ ámʊ́ʊ́ bɔhɔ mʊ gyi amʊ ɔbɛ́ɛ, “Ní
mlobuo mí atosunáhé a, mlɪgyí mí akasípʊ́ lélé. 32 Mlébɪ
ɔnɔkwalɪ amʊ. Ɔnɔkwalɪ amʊ ɪbɛ́ha mlégyi ɪwɪ.”
33 Bɛblí bɛɛ, “Abraham abí-aná anɪgyí. Anɪmɔ́kʊ́bwé ɔhaa
nkpábi kɪ. Mʊ́ ntogyi sʊ́ fʊ́dɛ anɪ bláa fɛɛ, ‘Mlégyi ɪwɪ?’ ”
34 Yesu lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa.
Ɔhagyíɔha áni ɔtɔbwé lakpan á, ogyi lakpan ɔkpábi. 35 Ɔkpábi

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tamatsíá mʊ wie wóyí yɔ́, obí tetsíá mʊ sɪ wóyí yɔ́. 36Mʊ́ sʊ
ní Bulu mʊ Bi ámʊ ɔhá mlegyi ɪwɪ á, mʊ́mʊ́ mlɪlagyi ɪwɪ fɛ́ɛ́.
37Nyin ání Abraham abí-aná mlɪgyí, táme mlɪdékléá mlɔ́mɔ
mí, tsúfé mlɪmɔ́hɔ mí atosunáhé. 38Tɔ́á nowun tsu mí Sí wá
ndɛblí. Mlɪ é asún ání mlɪlónu tsú mlɪ sí wásʊ́ mlɪdégyí."

39Bɛbláa mʊ bɛɛ, "Anɪ sí gyí Abraham."

Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ní Abraham abí mlɪgyí á, tɛkɪ mlɪ
bwɛhé lɛlɪan Abraham. 40Mlɪdékléá mlɔ́mɔ mí, tsúfé ndɛ
mlɪ ɔnɔkwalɪá nonu tsú Bulu wá bláa. Abraham mɔ́bwɛ alɪ!
41Mlɪ sí bwɛhé mlɪdébwɛ."

Bɛbláa Yesu bɛɛ, "Megyí mbʊa bɔtɔ kwíí anɪ. Bulu onutó
gyí anɪ Sí. Anɪmá ɔsí ɔkʊkʊ tsía mʊtɔ."

42Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ní mlɪ Sí gyí Bulu á, tɛkɪ
mlɪtɔdwɛ́ mí, tsúfé mʊ wá notsu ba. Mʊlɔ́wa mí sísí. Megyí
mí onutó túmitɔ nɛba. 43Ntogyi sʊ́ mlɪmédé mí asʊn blíhé
asɪ nu? Mlɪmédé mʊ́ asɪ nu, tsúfé mí asún dɛ mlɪ asʊtɔ wɔ́ɔ.
44Ɔbʊnsám gyí mlɪ sí. Mʊ́ sʊ mlɪtekleá mlɔ́bwɛ tɔ́á mlɪ
sí tekle. Ahá ɔmɔpʊ́ ogyi tsú nfiasí. Ɔtamabuo ɔnɔkwalɪ.
Mʊ́ sʊ ɔnɔkwalɪ kʊkʊ ɪma mʊtɔ. Ní ɔwá afunu a, mʊ tsiátó
ɔwan ɔdɛlɛ, tsúfé ofunupʊ ogyi. Mʊgyí afunupʊ fɛ́ɛ ɔsí ní.
45Táme ntɛblí ɔnɔkwalɪ. Mʊ́ sʊ mlɪtamahɔ mí asʊ́nsʊ́ gyi nɪ.
46Mlɪtɔ ma ɔbɛ́talí súná ání lakpan ɔbwɛpʊ́ ngyi? Ní ndɛ
ɔnɔkwalɪ blí á, mʊ́ ntogyi mlɪmɔ́ɔhɔ mɪ gyi? 47Ɔhá ání otsú
Bulu wá tɛyáá asʊ nú mʊ asʊ́n. Mlɪ mʊ́ mlɪmótsú mʊ wá.
Mʊ́ sʊ mlɪtamayáá asʊ nú mʊ asʊ́n ní."

Yesu Mʊa Nanáin Abraham

48Yudafɔ ámʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, "Ní ablí anɪaa Samariayin
fʊgyi, *ɔŋɛ laláhɛ bʊ fʊtɔ á, anɪlawá afunu?"

49Yesu lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔŋɛ laláhɛ ma mítɔ́. Ntobú mí Sí,
táme mlɪ mʊ́ mlɪtamabú mí. 50Mmɛdé mí ɪwɪ numnyam wa.
Ɔha ɔkʊ bʊ ɪnʊá ɔdɛ mʊ́ dunká há mí. Mʊgyí asʊ́n ogyípʊ́
wanklááan ámʊ nɪ. 51Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ɔhagyíɔha ání
otegyi mí atosunáhésʊ omóowu ɛkɛkɛɛkɛ."

52Lnʊ Yudafɔ ámʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, "Séi ánfɪ mʊ́ á,
anɪlawun ání lélé ɔŋɛ laláhɛ bʊ fʊtɔ! *Abraham mʊa Bulu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ bawú. Táme fʊ́ mʊ́ fʊdɛblí fɛɛ, ɔhagyíɔha
áni otegyi fʊ́ atosunáhésʊ omóowu ɛkɛkɛɛkɛ. 53 Anı náin
Abraham lówu. Fʊkı fɛɛ fʊdʊn mʊ? Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ
ɛ́ bowu. Nkálı fʊ́dɛ fʊ́ ıwı kíı?”
54 Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní nɔwá mí ıwı numnyam
a, kpaalı ígyi. Mí Sí gyí ɔhá áni ɔtɔwá mí numnyam. Mʊ
mlıdɛ́blí mlıaa ogyi mlı Bulu ní. 55 Ɩbʊ mʊ́tɔ́ áni mlıméyín
mʊ, táme mí mʊ́ nyin mʊ. Ní nɛblí mbɛ́ɛ mmeyín mʊ a,
nabwɛ́ ofunupʊ fɛ́ mlı. Mí mʊ́ nyin mʊ, ntegyi mʊ asʊ́nsʊ́.
56 Mlı náin Abraham lénya ansigyí áni mówun mí bábı.
Olowun mʊ́ ɛ́, ansí legyi mʊ.”
57 Yudafɔ ámʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Fʊmɔkʊ́hɔ nfí aduenu (50)
kʊ́ráá, mʊ́ fɛɛ fɔtʊ Abraham?”
58 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa. Mbʊ
ınʊ asa bɔkwıí Abraham.”
59 Yesu lénya blí alı pɛ́, ahá ámʊ bɔkʊlá abwi bɛɛ abʊtswı
da mʊ mɔ. Táme Yesu lɔ́bwɛ híɛ́ɛ́, dálı Bulu ɔtswɛ́kpa
wunsınésʊ́ ınʊ.

Ansibi Obwiepʊ́ Ɔkʊ Tsa

9 1 Ɛkɛ ɔkʊ Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ bʊna ɔkpatɔ, bowun
oyin ɔkʊá bɔkwıí mʊ ansibi obwiepʊ́. 2 Yesu akasípʊ́
amʊ bɛfıté mʊ bɛɛ, “Osunápʊ́, ma lakpan sʊ́ bɔkwıí oyin
ánfı ansibi obwiepʊ́? Mʊ onutó lakpan sʊ lóó, ntɛ́ɛ mʊ
akwıípʊ́?”
3 Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Megyí mʊ ntɛ́ɛ mʊ akwıípʊ́
lakpan sʊ bɔkwıí mʊ ansibi obwiepʊ́. Mboún alıá Bulu
ɔbɛ́lɛ mʊ túmi súná tsʊn mʊ ılɔ ámʊtɔ sʊ. 4 Ɩlasí kpalobí
owí ɔbéta. Ɔhaa méɛtalí trá yɔ agyʊ́má. Mʊ́ sʊ ilehián áni
abɔ́yɔ agyʊ́má ámʊ́ʊ́ ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí sísí ámʊ lɔ́wa
mí ɔbɛ́ɛ nyɔ́ɔ amʊ. 5 Ɩ́nıá nenya mbʊ ɔyí ánfıtɔ á, mígyí ɔyí
ánfıtɔ wankı.”
6 Bréá Yesu lɛ́bláa amʊ́ asʊ́n ánfı tá á, olotu atsʊnɔ́ tswı
ɔsʊlʊ́tɔ, ɔlɔpʊ osrebi tsíá ısı, títı mʊ́ tan ansibi obwiepʊ́
ámʊ ansíbisʊ. 7 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa ansibi obwiepʊ́ ámʊ ɔbɛ́ɛ, “Natı
yɔfwı ansítɔ́ Siloam paatıtɔ.” (Siloam ası gyí, “Bɔwa mʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sísí.”) Oyin ámʊ lɔ́yɔ́fwɪ ansítɔ́ yínkí ɔbá wóyí á, ɔdɛ atɔ́ wúun.

8 Mʊ aba pʊ́ ahá ání bʊtowun mʊ ɔdɛ atɔ́ kʊlí bɛfɪté bɛɛ, “Megyí oyin ánfɪ tetsíá kʊ́lí atɔ́ bré ámʊ nɪ?”

9 Amʊ́tɔ́ akʊ bɛɛ, “Mʊ nɪ!” Akʊ é bɛɛ, “Ó-o, lían ɔlɛlɪan mʊ.”

Lnʊ oyin ámʊ onutó léblí ɔbéɛ, “Mí ní.”

10 Bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Nkálɪ ɪlɔbwɛ asa fʊdɛ atɔ́ wúun ngya?”

11 Ɔlɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Oyin ámʊ́ʊ́ bʊtɛtí mʊ Yesu amʊ lɔ́bwɛ ɔdɪba tan mí ansíbisʊ. Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa mɪ ɔbéɛ, nnátɪ yɔfwɪ ansítɔ́ Siloam paatɪtɔ. Nɔyɔ́fwɪ, mʊ́ʊ́ ndɛ atɔ́ wúun a.”

12 Bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Nkʊ́nʊ́ ɔbʊ?” Mʊ́ʊ́ ɔlɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ohwée.”

Farisifɔ Ansibi Obwiepʊ́ Ámʊ Asʊ́n Fɪté

13 Lnʊ bɛkpa oyin ámʊ́ʊ́ tɛkɪ ogyi ansibi obwiepʊ́ ámʊ yáa Farisifɔ wá. 14 Ɛkɛ ámʊ́ʊ́ Yesu lɔ́bwɛ ɔdɪba pʊ́bwíí mʊ ansíbi amʊ igyi *ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké. 15 Mʊ́ sʊ Farisifɔ ámʊ bɛlafíté oyin ámʊ alɪá ɪlɔbwɛ asa ɔdɛ atɔ́ wúun. Ɔlɛbláa amʊ́ ɔbéɛ, “Ɔdɪba ɔlɔpʊtan mí ansíbisʊ, nɔyɔ́fwɪ ansítɔ́. Mʊ́ʊ́ ndɛ atɔ́ wúun ngya a.”

16 Farisifɔ ámʊ akʊ bɛblí bɛɛ, “Megyí Bulu ɔha oyin ámʊ́ʊ́ olobwií mʊ ansíbi amʊ gyí, tsʊ́fé ɔtamagyi ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké mbla ámʊsʊ.”

Támɛ akʊ é bɛfɪté bɛɛ, “Nkálɪ lakpan ɔbwɛpʊ́ ɔbétalí bwé osúna anfɪ odu? Asʊ́n ánfɪ sʊ bʊmɛtrá bwɛ kʊlɛ.”

17 Mʊ́ sʊ bɛlafíté oyin ámʊ bɛɛ, “Fɛɛ mʊlóbwií fʊ́ ansíbi. Amansʊ fʊbʊ blí tsʊ́ mʊ ɪwɪ?”

Oyin ámʊ lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ogyi.”

18 Yudafɔ ahandɛ amʊ bʊmohogyi ání lélé, bɔkwɪí mʊ ansibi obwiepʊ́ asa séi ɔdɛ atɔ́ wúun, kpéfʊn bréá bɛtɪ mʊ akwɪípʊ́ ba. 19 Bɛfɪté amʊ́ bɛɛ, “Mlɪ bí ámʊ́ʊ́ mlɪaa, mʊ ansíbi lobwie asa mlɪlɔ́kwɪí mʊ amʊ nɪ? Nkálɪ ɪlɔbwɛ asa ɔdɛ atɔ́ wúun ngya?”

20 Mʊ akwɪípʊ́ amʊ bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Anɪyin ání anɪ bí ní. Anɪyin ání anɪlɔ́kwɪí mʊ ansibi obwiepʊ́. 21 Támɛ alɪá ɪlɔbwɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asa ɔdɛ atɔ́ wúun pú ɔhá ání olobwií mʋ ansíbi mʋ́ á, anɪméyín. Kókoli mlɪ, mlɪfɪtɛ mʋ onutó. Megyí kebi ógyi, aladan. Ɔbɛ́talí lɛ́ mʋ́ ɔnɔ́.” 22Mʋ akwɪípʋ́ amʋ bʋdɛ Yudafɔ ahandɛ amʋ ifú nya. Mʋ́ sʋ bɛblí alɪ ní. Tsúfé ahandɛ amʋ bablí tswɪ bɛɛ, ɔhagyíɔha ání ɔbɛ́blí ɔbɛ́ɛ, Yesu gyí *Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá mʋ ofúli amʋ) a, bégya mʋ lɛ́ Yudafɔ *ofíakpa ɪnʋ. 23Mʋ́ sʋ mʋ akwɪípʋ́ amʋ bɛɛ, “Megyí kebi ógyi, aladan, mlɪfɪtɛ mʋ onutó!” ní.

24Bɛlatí oyin ámʋ́ʋ́ bɔkwɪí mʋ ansibi obwiepʋ́ ámʋ otse nyɔɔsɪ, bláa mʋ bɛɛ, “Ka ntam Bulu ansítɔ́ ání féblí ɔnɔkwalɪ. Anɪyin ání lakpan ɔbwɛpʋ́ oyin ámʋ́ʋ́ olobwií fʋ́ ansíbi amʋ gyí.”

25Mʋ́ʋ́ oyin ámʋ lɛ́lɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní lakpan ɔbwɛpʋ́ ogyi o, yilé ɔbwɛpʋ́ ogyi o, mí mʋ́ mmeyín. Toku kʋlɛ pɛ́ nyin. Mʋ́gyí, tɛkɪ bré ámʋ ntamawun atɔ́, táme séi mʋ́ ndewúun.”

26Mʋ́ʋ́ bɛfɪté mʋ bɛɛ, “Nkálɪ ɔlɔbwɛ fʋ́? Nkálɪ olobwií fʋ́ ansíbi amʋ?”

27Mʋ́ʋ́ ɔlɛlɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Nabláa mlɪ dodoodo, táme mlɪmónu. Ntogyi sʋ́ ntráa bla mlɪ? Mlɪ é mlɪdékléá mlɔ́bwɛ mʋ akasípʋ́ lóó?”

28Besia mʋ, bláa mʋ bɛɛ, “Fʋ́gyí mʋ ɔkasípʋ́. Anɪ náin Mose akasípʋ́ anɪ mʋ́ anɪgyí. 29Anɪyin ání Bulu lɔ́tɔí bláa Mose asʋ́n, táme anɪméyín ɔtínéá oyin ánfɪ mʋ́ otsú.”

30Oyin ámʋ lɛ́bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Ngya ntɔ asʋ́n ní? Mlɪméyín ɔtínéá otsú, táme mʋlábwíí mí ansíbi nɪ o. 31Anɪ fɛ́ɛ anɪyin ání Bulu tamanʋ́ lakpan abwɛpʋ́ isu. Ɔhá ání otobʋ́ mʋ́, otegyi mʋ mblasʋ isu otonʋ́. 32Tsʋ́ bréá Bulu lɔ́bwɛ ɔyí ɔpá á, ɔhaa mɔ́kʋ́nʋ́ ání ɔkʋ labwíí ɔhá ání bɔkwɪí mʋ ansibi obwiepʋ́ ansíbi kɪ. 33Ní megyí Bulu ɔha oyin ánfɪ gyí á, tɛkɪ ɔméɛtalí bwɛ́ tɔtɔɔtɔ.”

34Ahandɛ amʋ bɛlɛ mʋ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Fʋ́ ánfɪ fʋgyi lakpan ɔbwɛpʋ́ tsʋ́ bréá bɔkwɪí fʋ́ ánfɪ dékléá fósuná anɪ asʋ́n?” Lnʋnʋ begya mʋ lɛ́ ofíakpa ɪnʋ.

Ɔŋétɔ́ Ansíbi Bwie

35Yesu lónu ání bagya oyin ámʋ lɛ́ ofíakpa ɪnʋ. Mʋ́ sʋ bréá olowun mʋ a, ɔlɛfɪté mʋ ɔbɛ́ɛ, “Fɔhɔ Nyankpʋsa-Mʋ-Bi ámʋ gyi?”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Oyin ámʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Owíé, suna mí ɔhá ání ogyi,
mí anhɔ mʊ gyi!”
37 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Fawun mʊ dodo. Mʊgyí ɔhá ánfɪ
ɔdɛ fʊ́ asʊ́n bláa séi ánfɪ á.”
38 Mʊ́ʊ́ oyin ámʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé, nahɔ fʊ gyi.”
lnʊ olosʊ́m Yesu.
39 Yesu lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, “Asʊ́n ogyíkpa nɛba ɔyí ánfɪtɔ, mɛ́nɪ
ahá ání bʊmɛdɛ́ atɔ́ wʊ́un bʊ́wun atɔ́. Ahá ání bʊdewʊ́un
ɛ́ ansíbi ibwie.”
40 Farisifɔ akʊá bʊbʊ Yesu wá ɪnʊ bonu asʊ́n ánfɪ. Mʊ́ʊ́
bɛfɪtɛ́ mʊ bɛɛ, “Mʊ́ sʊ fʊdɛblí fɛɛ anɪ ɛ́ anɪgyí ansibi abwiepʊ́?”
41 Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní ansibi abwiepʊ́ mlɪgyí á, tɛkɪ
Bulu mɛ́ɛha mlɪ ɪpɔ́n. Támɛ ínɪá mlɪaa mlɪdɛ́ atɔ́ wʊ́un sʊ
á, mlɪ lakpan lasin mlɪsʊ.”

Akúfa Ɔkpapʊ́ Mʊa Mʊ Akúfa

10 1 Yesu lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, “Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ɔhá ání
ɔdʊ́ tsʊn akúfa ɪbansʊ wíé mʊ́tɔ́, ɔmɔtsʊn ɔkpa ɔnɔ́
á, owikplu pʊ́ ogyo otswapʊ́ ogyi. 2 Tsʊ́fɛ́ ɪban ɔnɔ́ akúfa
ɔkpapʊ́ tɔtsʊn wie mʊ́tɔ́. 3 Ɪban ámʊsʊ ɔkípʊ tefínkí mʊ́ há
akúfa ɔkpapʊ́ ámʊ tebítíwíé. Ɔtɔpʊ́ akúfa amʊ dá tí amʊ́,
bʊtonʊ́ mʊ ɔmɛ, ɔtɛkpá amʊ́ dálɪ. 4 Ní ɔkpá akúfa amʊ fɛ́ɛ

Akúfa ɔkpapʊ́ wankláán tɔpʊ́ akúfa amʊ dá tí amʊ́,
bʊtonʊ́ mʊ ɔmɛ, ɔtɛkpá amʊ́ dálɪ. (Yohane 10:3)

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

dálı a, otegya amʊ́ nkpá, bʊtobuo mʊ, tsúfɛ́ bʊyin mʊ ɔmɛ.
5Bʊtamabuo ɔfɔ́ɔ́. Srí bʊtɛsrí sí mʊ, tsúfɛ́ bʊmeyín mʊ ɔmɛ."
6Yesu léha amʊ́ yébi anfı, támɛ bʊmonu mʊ́ ası.

Akúfa Ɔkpapʊ́ Wankláán Ámʊ

7Yesu létrá bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa. Mígyí akúfa ıban ámʊ ɔnɔ́ ní. 8Awikplu pʊ́ ogyo atswapʊ́ ahá ání begyankpá ba fɛ́ɛ́ bʊgyi. Akúfa amʊ bʊmɛbı amʊ́ ɔmɛ.
9Mígyí akúfa ıban ámʊ ɔnɔ́ ní. Ní ɔkʊ ɔtsʊn mıtɔ wíé dálı a, tɔtɔ mɔ́ɔbwɛ mʊ́. Obéyénya atɔ́ gyí mwɛ. 10Owikplu agywıın gyí, ɔbá bowi, ɔmɔ, oyinta atɔ́. Mí mʊ́ nɛba, mɛ́nı ahá bénya nkpa ání ılɔfʊn.

11"Mígyí akúfa ɔkpapʊ́ wankláán ámʊ nı. Akúfa ɔkpapʊ́ wankláán totsúlá húlı mʊ nkpa há mʊ akúfa. 12Támɛ akúfa ɔkpapʊ́ ání ɔdɛ ıpa gyí, megyí mʊ onutó bʊ́ akúfa amʊ tɛsrí ní owun ɔkpataku ɔbá bɛkıtá amʊ́. Ɔkpataku ámʊ tɛkítá akúfa amʊtɔ ɔkʊ, atráhɛ bʊtɛdásáín. 13Oyin ámʊ tɛsrí, tsúfɛ́ ıpa kɛkɛ odegyí. Akúfa amʊ nkpa tamahían mʊ. 14Mígyí akúfa ɔkpapʊ́ wankláán ámʊ nı. Nyin mí akúfa, mí akúfa ɛ́ bʊyin mı, 15fɛ́ alıá mí Sí ámʊ yin mı á, alí mí ɛ́ nyin mʊ nı. Ntɔhúlı mí nkpa há mí akúfa. 16Mbʊ akúfa bámbá akʊ ɛ́. Bʊma akúfa ıban ánfıtɔ. Ilehián ání nɛ́kpa amʊ́ ɛ́ ba. Amʊ́ ɛ́ bónu mí ɔmɛ. Amʊ́ fɛ́ɛ́ bɔ́bwɛ akúfa iku kʊlɛ pʊ́ ɔkpapʊ́ ɔkʊlɛ.

17"Ínı sʊ́ mí Sí tekle mı asʊ́n ní. Tsúfɛ́ natsúlá ání nɔ́hʊlíı mí nkpa há ahá, mɛ́nı nɛ́lanyá mʊ́. 18Ɔhaa mɛ́ɛtalí swíí mí. Mí onutó latsúlá ání nɔ́hʊlíı mʊ́. Mbʊ ɔkpa húlı mí nkpa, mbʊ ɔkpa lányá mʊ́ ɛ́. Ínı mí Sí lébláa mı ɔbɛ́ɛ mbwɛ́ɛ ní."

19Mʊ asʊn blíhɛ́ anfı sʊ Yudafɔ ahandɛ amʊ bʊmɛtrá bwɛ kʊlɛ. 20Amʊ́tɔ́ akʊ bɛblí bɛɛ, "*Ɔŋɛ laláhɛ bʊ mʊtɔ. Mʊ nwun ideyintá. Ɔhaa mátrá nu mʊ asʊn blíhɛ́."

21Akʊ ɛ́ bɛɛ, "Ɔhá ání ɔŋɛ laláhɛ bʊ mʊtɔ mɛ́ɛtalí blí asʊ́n ánfı odu. Ɔŋɛ laláhɛ ɔbɛ́talí bwíí ansibi obwiepʊ́ ansíbi?"

Yesu Kiná

22Ɛkɛá bʊtɔpʊ́káín Bulu ɔtswɛ́kpa gyʊrásʊ Yerusalem lɔfʊn. Alı brɛ́ ámʊ igyi lılıtɔ. 23Yesu lɔ́yɔ odeki Bulu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔtswɛ́kpatɔ ɔtɪnɛkʊá bʊtɛtí ɪnʊ “Salomo Abrándaásʊ́.”
24 Yudafɔ ahandɛ amʊ akʊ befia bomlí mʊ. Bɛfɪtɛ́ mʊ bɛɛ,
“Ɔmɛnkɛ kéín asa fɛ́bláa anɪ ɔnɔkwalɪ amʊ? Ní fʊ́gyí Kristo,
(ɔhá amʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) a, wuna lɛ mʊ́ tii anɪ.”
25 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Nɛbláa mlɪ bɔtsʊn, táme
mlɪmédéhogyi. Ofúla amʊ́ʊ́ ndɛbwɛ mí Sí dátɔ́ ámʊ dé mí ɪwɪ
adánsɪɛ gyí. 26 Táme mlɪmédéhogyi, tsúfé mlɪmá mí akúfatɔ.
27 Mí akúfa bʊtonú mí ɔmɛ. Nyin amʊ́, bʊtobuo mɪ. 28 Ntɛhá
amʊ́ nkpa ání ɪtamatá. Bʊmóowu ɛkɛkɛɛkɛ. Ɔhaa mɛ́ɛtalí swíí
mí amʊ́. 29 Mí Sí ámʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ amʊ́ há mí ámʊ dʊn tógyítɔ́.
Ɔhaa mɛ́ɛtalí swíí amʊ́ lɛ́ mí Sí ɪbɪtɔ. 30 Mía mí Sí anɪgyí kʊlɛ.”
31 Lnʊ á, Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛtrá kʊlá abwi bɛɛ abʊtswɪ
da Yesu mɔ. 32 Táme Yesu lɛ́fɪtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Nabwɛ́ ofúla
tsɔtsɔɔtsɔá itsú mí Sí wá súná mlɪ. Mʊ́tɔ́ mɔmʊ sʊ́ mlɪdékléá
mléda mí abwi?”
33 Bɛbláa mʊ bɛɛ, “Megyí ofúla ání fabwɛ́ kʊkʊʊkʊ sʊ́
anɪaa abɛ́da fʊ́ abwi. Alɪ ámʊ́ʊ́ fablí abususʊ pʊ́kʊ́sʊ́ lɪí
Bulusʊ ámʊ sʊ. Nyankpʊsa fʊgyi, táme fɛɛ Bulu fʊ́gyi.”
34 Yesu lɛ́fɪtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Bʊmɔwanlín wá mlɪ Mbla
ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ bɛɛ, Bulu ɔbɛ́ɛ, ‘Mlɪgyí fɛ́ Bulu?’ 35 Anɪyin ání
ɔnɔkwalɪ Bulu asʊ́n igyi. Mʊ́ sʊ ní Bulu létɪ ahá ámʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ
mʊ asʊ́n há ámʊ ɔbɛ́ɛ, bʊgyi fɛ́ mʊ a, ntogyi sʊ́ mlɪdɛ́ ɔblɔ́
nya? 36 Mí mʊ́ á, mí Sí lɛ́lɛ mí yáí, ngyi mʊ klɛ, ɔlɔwa mí sísí
ɔyí ánfɪtɔ. Ntogyi sʊ́ mlɪdɛ́blí mlɪaa nablí mbɛ́ɛ, ‘Bulu mʊ
Bi ngyi’ sʊ nablí abususʊ pʊ́kʊ́sʊ́ lɪí mʊsʊ? 37 Ní megyí mí
Sí agyʊ́má ndɛbwɛ mʊ́ á, mlɪmáhɔ mɪ gyi. 38 Táme ní mí Sí
agyʊ́má ndɛbwɛ, asa mlɪmɔ́hɔ mɪ gyi kʊ́ráá á, mʊ́mʊ́ mlɪhɔ
ofúla amʊ́ʊ́ ndɛbwɛ ámʊ mʊ́ gyi, amlɪbɪ ání Mí Sí ámʊ bʊ
mɪtɔ, mí ɛ́ mbʊ mʊtɔ.”
39 Bɛtrá bwɛ ání bɛ́kɪtá mʊ, táme ɔlɛdalɪ amʊ́ ɪbɪ, nátí sí
amʊ́.
40 Yesu léyinkí fá Yordan ɔbʊ́n ba ɔtínɛ́ ámʊ́ʊ́ Yohane
létsiá bɔ́ ahá asú ámʊ, olesi tsiá ɪnʊ. 41 Ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɛba
mʊ wá, bʊdɛ aba bláa bɛɛ, “Yohane mɔ́bwɛ osúna kʊkʊʊkʊ,
táme asʊ́n ání Yohane lɛ́blí tsú oyin ánfɪ ɪwɪ fɛ́ɛ laba mʊ́tɔ́
pɛ́pɛɛ́pɛ́.” 42 Ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ mʊ gyi ɪnʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lasaro Lowu

11 1Oyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Lasaro mʊa mʊ apio tsɪhé
*Maria pú Marta betsiá Betania wúlutɔ. Oyin ámʊ
lɔ́lɔ. 2Maria anfɪ lɛ́tsɛí mʊ ofobí fánfáánfán wʊ́lí anɪ Wíe
Yesu ayabisʊ, pú mʊ imi tsítsi mʊ́ nɪ. Mʊ pio yínhé gyí
Lasaro anfí ɔda ɔdɛlɔ á.[k] 3Mʊ́ sʊ mʊ apio tsɪhé ánfɪ bɔwa
abí sísí Yesu bɛɛ, "Owíé, fʊ́ ɔdwɛpʊ́ dɛ́lɔ."

4Yesu lónu asʊ́n ámʊ a, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Megyí ɪlɔ ánfɪ ɔbɔ́mɔ
mʊ, mboún ɪbɛ́lɛ Bulu numnyam ɔwan. Ɪbɔ́wa mí Bulu mʊ
Bi ánfɪ ɛ́ numnyam."

5Yesu tekle Marta mʊa Maria pú Lasaro fɛ́ɛ asʊ́n. 6Támɛ
brɛ́á olonu ání Lasaro dɛ́lɔ á, ɔlɛtrá si tsiá ɔtínɛ́á ɔbʊ nkenyɔ́
kɛ́ké. 7Mʊ́ ɔma a, ɔlɛbláa mʊ akasípʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪha ayinki
yɔ Yudea."

8Mʊ akasípʊ́ amʊ bɛfɪté mʊ bɛɛ, "Osunápʊ́, nwɛ́n nfɪ
Yudafɔ ahandɛ bakle abʊda fʊ́ abwi mɔ. Mʊ́ fɛɛ fétrá yinkí
yɔ́ ɪnʊ?"

9Yesu lɔ́pʊ yébi lɛ́ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Megyí dɔnhwírɪ dúanyɔ
bʊ ɛkɛwʊ́lɛtɔ? Ní ɔha ná ɔyɪ kɛhɛtɔ á, ɔtamasúti, tsúfé
nsaɪntɔ lɔ́wankí, sʊ odewúun. 10Támɛ ní ɔkʊ ná oklúntɔ á,
otosúti, tsúfé ɔmɛdé atɔ́ wúun." 11Asʊ́n ánfɪ ɔma a, ɔlɛtrá blí
ɔbɛ́ɛ, "Anɪ nyáwíe Lasaro ladídɪ, támɛ nɔyɔ́ anyetsinkí mʊ."

12Akasípʊ́ amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, "Anɪ Wíe, ní ɔdɛdɪdɪ mʊ́
á, ɪwɪ bɔ́wa mʊ ɔnlɪn!"

13Lasaro lowu ɪwɪ asʊ́n Yesu dɛ́blí, támɛ akasípʊ́ amʊ mʊ́
bʊkɪ bɛɛ mʊ dɪdí kɛkɛ ɪwɪ asʊ́n ɔdɛblí. 14Ɪnʊ Yesu lówunáa
kpa mʊ́ opulu ɔbɛ́ɛ, "Lasaro lawú. 15Mlɪ sʊ ɪlawá mí ansigyí
ání mma ɪnʊ asa olowu, mɛ́nɪ mlɔ́hɔ mɪ gyi. Mlɪba ayɛkɪ
mʊ."

16Ɪnʊ Toma ání ogyi Tabí[l] lɛ́bláa mʊ aba ámʊ ɔbɛ́ɛ,
"Mlɪha anɪa mʊnyɔ fɛ́ɛ ayɔ, mɛ́nɪ ní lowu ígyi kʊ́ráá á, anɪa
mʊnyɔ awu!"

---

[k] **11:2** Ínɪ kén bʊ 12:1-8tɔ. [l] **11:16** *Didimus* mʊ́a *Toma* asɪ gyí *Tabí* Griiki mʊ́a Hebri ɔblítɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔhá Ání Ɔtɔkʊ́sʊ́a Ahá Tsú Afúlitɔ, Há Amʊ́ Nkpa

17 Yesu lówie Betania wúlutɔ á, bɛbláa mʊ bɛɛ bopulá
Lasaro ɪlagyi nkɛná. 18 Tsú Betania ya Yerusalem mɔfʊn
máɪlɪ anyɔ. 19 Mʊ́ sʊ Yudafɔ tsɔtsɔɔtsɔ bɛba *Maria mʊa
Marta gyɔwɪ ɔhakpá, amʊ́ pío lowu sʊ.
20 Benya bláa Marta áni Yesu ɔbá alɪ, ɔlɔkʊsʊ́ yéfia mʊ
ɔkpa. Maria mʊ́ lésin wóyítɔ́. 21 Mʊ́ʊ́ Marta lébláa Yesu
ɔbéɛ, "Mí Wíe, tɛkɪ ní fʊbʊ nfɪ á, tɛkɪ mí pío mówu sí
mí. 22 Támɛ séi kʊ́ráá nyin áni tógyítɔ́á fɔ́kʊlí Bulu á,
ɔbéha fʊ́."
23 Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, "Fʊ́ pío ámʊ ɔbélakʊ́sʊ́."
24 Marta lébláa mʊ ɔbéɛ, "Nyin áni ɔbɔ́kʊsʊ́ ɛkɛ tráhɛ
amʊ́ʊ́ afúli bɔ́kʊsʊ́ ámʊ."
25 Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, "Mígyí ɔhá áni ntɔkʊ́sʊ́a ahá tsú
afúlitɔ, há amʊ́ nkpa. Ɔhá áni ɔlɔhɔ mɪ gyi owú kʊ́ráá
á, ɔbétrá tsiá nkpa. 26 Ɔhá áni otsie nkpa, ɔlɔhɔ mɪ gyi é
móowu ɛkɛkɛɛkɛ. Fahɔ mʊ́sʊ́ gyi?"
27 Marta lótsulá mʊ́sʊ́ ɔbéɛ, "Ee! Mí Wíe, nahogyi áni
fʊ́gyí Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli), Bulu mʊ Bi
ámʊ́ʊ́ bɛɛ ɔbéba ɔyítɔ́ ámʊ nɪ."

Yesu Lósú

28 Bréá Marta léblí alɪ tá á, oleyinkí ba wóyítɔ́ bɛtɪ Maria
ya ɪtsétɔ́, bláa mʊ ɔbéɛ, "Osunápʊ́ laba, ɔdɛ fʊ́ tɪ." 29 Maria
lénya nú mʊ́ alɪ, ɔlɔkʊsʊ́ yɔ́ Yesu wá. 30 (Alɪ bré ámʊtɔ á,
Yesu mɔ́kʊ́nyá wíé wúlutɔ. Ɔlíí ɔtíné ámʊ́ʊ́ Marta lɔ́yɔ́tʊ mʊ
amʊ.) 31 Bréá ahá ámʊ́ʊ́ bʊtsie Maria wá wóyítɔ́, bʊdɛ mʊ
klʊn yiá ámʊ bowun áni alakʊ́sʊ́ ɔtsáwʊlɛ pé ɔyɔ́ á, bɔkʊsʊ́
buo mʊ. Bʊkɪ bɛɛ ɔyɔ́ opulákpá ɪnʊ yósu.
32 Bréá Maria lówie Yesu wá á, ɔlɛda akpawunu, bláa
Yesu ɔbéɛ, "Mí Wíé, ní fʊbʊ nfɪ á, tɛkɪ mí pío mówu sí mí!"
33 Bréá Yesu lówun áni Maria mʊa ahá ámʊ́ʊ́ bʊbuo
mʊ amʊ féé bʊdesʊ́ a, ɪlɛhɪɛ han mʊ. Mʊ́ sʊ mʊ ansí lɛpɛ.
34 Ɔlɛfɪté amʊ́ ɔbéɛ, "Nkʊ́nʊ́ mlɪlópulá mʊ."
Ɪnʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, "Anɪ Wíe, bɛkɪ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 lnʊ Yesu lósú. 36 Mʊ́ sʊ Yudafɔ ámʊ bɛblí bɛɛ, “Kɪ alɪá
ɔtɛhíɛ́ dwɛ́ Lasaro!”
37 Táme amʊ́tɔ́ akʊ bɛblí bɛɛ, “Megyí oyin ánfɪ lóbwií
ansibi obwiepʊ́ ámʊ ansíbi nɪ. Ntogyi sʊ́ ɔmɛtalí kítá Lasaro
yáí, alawʊ́?”

Lasaro Kʊsʊ́a

38 Yesu ansí lɛ́trá pɛ́, ɔlɛnatí yɔ́ opulákpá ɪnʊ. Ibwi alatɔ
bopulá mʊ, bemináa ibwi tin mʊ́ ɔnɔ́. 39 lnʊ ɔlɛbláa amʊ́
ɔbɛ́ɛ, “Mlɪmina ibwi ámʊ lɛ ɔbɔ́ ámʊ ɔnɔ́.”
Táme owupʊ́ ámʊ mʊ pio tsíhɛ́ Marta lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mí
Wíé, ndɛ aná mʊ́ á, alayíntá. Ndɛ ɛkɛ náásí ɔpá bopulá mʊ.”
40 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mmɛbláa fʊ mbɛ́ɛ ní fohogyi
a, fówun alɪá Bulu ɪwɪ bʊ ifú?” 41 lnʊ bemináa ibwi ámʊ
lɛ́ ɔbɔ́ ámʊ ɔnɔ́. Yesu lótsu ansí fʊ́á kɪ ɔsʊ́sʊ́, blí ɔbɛ́ɛ, “Mí
Sí, nɛdá fʊ́ ɪpán ání fanú mí ɔmɛ. 42 Nyin ání fʊtonʊ́ mí
mpáɪ ekekegyíɛkɛ. Táme ahá ánfɪ bʊlɪí nfɪ ánfɪ sʊ́ nablí alɪ,
méni bóhogyi ání fʊ́lɔ́wa mí.” 43 Bréá ɔlɔbɔ mpáɪ ánfɪ tá á,
ɔlɔkplʊ́n blí ɔbɛ́ɛ, “Lasaro, dalɪ ba!” 44 Lasaro lɛ́dalɪ a, tati
klɪ mʊ ɪbɪ pʊ́ mʊ ayabi. Dʊ́ku ɛ́ klɪ mʊ ansítɔ́. Yesu lɛ́bláa
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪsankɪ mʊ ɔnatɪ.”

Bɛkɪklí Yesu Nwunsʊ

45 Yudafɔ ámʊ́ʊ́ bobuo Maria ba ɪnʊ ámʊ bowun tɔ́á Yesu
labwɛ́. Mʊ́ sʊ amʊ́ tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ mʊ gyi. 46 Táme amʊ́tɔ́
akʊ bɔyɔ yɛ́bláa *Farisifɔ ámʊ tɔ́á Yesu labwɛ́. 47 lnʊnʊ Bulu
*igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Farisifɔ ámʊ bɛtɪ aba asʊ́n agyípʊ́ fia.
Mʊ́ʊ́ bɛfɪté aba bɛɛ, “Nkálɪ abɔ́bwɛ? Lɛ́lɛ́ mʊ́ á, oyin ánfɪ dɛ́
osʊ́na tsɔtsɔɔtsɔ bwɛ. 48 Ní anɪméka mʊ itin á, ɔhagyíɔha
ɔbɔ́hɔ mʊ gyi. lbɛ́ha Romafɔ bɛ́ba bobwie anɪ Bulu ɔtswɛ́kpa
amʊ, yíntá anɪ ɔmá!”
49 Táme amʊ́tɔ́ ɔkʊlɛá bʊtɛtí mʊ Kaiafa, ogyi Bulu igyí
ɔhapʊ́ dɛhɛn ofí ámʊtɔ lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪ mʊ́ mlɪméyín
ɔlala! 50 Mlɪmɔ́kʊ́bí ání ɪbʊ alɛ́á ɔbakʊ́lɛ obówu ahá fɛ́ɛ
nwunsʊ, dʊn ání ɔmá ámʊtɔ ahá fɛ́ɛ bɛ́hɪ?” 51 Megyí
Kaiafa onutó agywɪɪn ɔ́lɔpʊblí asʊ́n ánfɪ. Táme ínɪá ofí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu lɔ́kplʋn blí ɔbɛ́ɛ, "Lasaro, dalı ba!" (Yohane 11:43)

ámʋtɔ mʋgyí Bulu igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn sʋ á, igyi asʋ́n ání
ɔlɛblí tswı ání ilehián ání Yesu obówu há Yudafɔ ɔmá.
52 Megyí bɛɛ ɔmá ámʋ nkʋlɛ pɛ́ sʋ obówu, mboún alıá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔbékpa Bulu ahá ání badásáín fée bɔwa abatɔ, bɔ́bwɛ ɪkʊlɛ sʊ.

53 Tsú ɛkɛ ámʊ bɔwa agywɪɪn bwɛ ání bɔ́mɔ Yesu bɪ. 54 Ĺnɪ
sʊ Yesu métrá tsiá lé ɪwɪ ɔwan Yudafɔtɔ. Mboún ɔlɛnatí
yɔ́ wúlu kʊá bʊtɛtí mʊ́ Efraim, ání ɪbʊ dimbísʊ́. Mʊa mʊ
akasípʊ́ amʊ betsiá ɪnʊ.

55 Bré ámʊtɔ á, Yudafɔ nkɛá bɔ́pʊgyi Israelfɔsʊ *Katsʊn
Nkɛ ámʊ lawíé wóyí tá. Ahá tsɔtsɔɔtsɔ botsu awúlusʊ dʊ́ yɔ́
Yerusalem ání bɔyɔ́gyʊráa ɪwɪ asa nkɛ ámʊ ɪfʊn. 56 Bréá
bɔyɔ Bulu ɔtswékpa wunsɪnésʊ́ ɪnʊ á, bodunká ání bɔ́wun
Yesu. Mʊ́ sʊ bɛfɪté aba bɛɛ, "Nkálɪ mlɪdékíɪ? Mlɪlahogyi
mlɪaa, ɔbéba nkɛ ánfɪtɔ lóó?" 57 Táme bré ámʊtɔ á, Bulu igyí
ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Farisifɔ ámʊ babláa ahá bɛɛ, ní ɔkʊ owun
ɔtínéá Yesu bʊ a, ɔhá amʊ́ ɪbɪ, méni bɛyékɪtá mʊ.

Ofobí Fánfáánfán Pʊwʊ́lí Yesu

(Mateo 26:6-13; Marko 14:3-9)

12 1 Ilesi nkensíé abʊgyi Israelfɔsʊ Katsʊn Nkɛ a,
Yesu lɔ́yɔ Lasaro amʊ́ʊ́ ɔlɔkʊsʊ́a tsu afúlitɔ ámʊ
wúlutɔ Betania. 2 Mʊ́ ntʊ́pwɛsʊ bɔtswɪ ɔpʊ́nʊ́ há mʊ.
Marta léye atogyihɛ ɔpʊ́nʊ́ ámʊ asɪ. Lasaro mʊa ahá
ámʊ́ʊ́ bɛtɪ ámʊ bɔwa ɪbɪ gyi atɔ́ Yesu wá. 3 Ɪnʊ *Maria
lɔ́pʊ ofobí fánfáánfán ání ɪbʊ ibíá prɛntʊa yílé ɔbɔ bɛtsɛí
wʊ́lí Yesu ayabisʊ, ɔlɔpʊ mʊ nwunsʊ-imi tsítsi mʊ́. Ofobí
ámʊ ɔfan lɔhɔ wóyí ámʊtɔ fée.[m] 4 Táme Yuda Iskariot,
ogyi Yesu akasípʊ́ amʊtɔ ɔkʊlɛ, ɔbélɛ Yesu há ámʊ mʊ́
léblí ɔbée, 5 "Ofobí ánfɪ bʊ bíá. Ntogyi sʊ́ bʊmɛfɛ mʊ́, pʊ́
kɔ́ba amʊ há ahiánfɔ? Mʊ́ bíá bɔ́bwɛ ɔbakʊ́lɛ ofi ɔkʊlɛ
akatua." 6 Megyí ahiánfɔ nwewúun sʊ Yuda dé asʊ́n ánfɪ
blí. Owikplu ógyi sʊ. Mʊ wá sika okentebi bʊ, otetsíá
wí kʊ lé mʊ́tɔ́.

7 Yesu léblí ɔbée, "Mlɪsi mʊ ɔpʊ ofobí ánfɪ wʊlɪ mí ha mí
opuláké. 8 Ahiánfɔ mʊ́ bétsiá mlɪ wá ekekegyíɛkɛ, táme mí
mʊ́ mméetsiá mlɪ wá yɔ́."

---

[m] **12:3** Oyí kʊá bʊtɛtí *Naadɪ* nlín bʊtɔpʊ́bwé ofobí ámʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bɛkɪklíɪ Lasaro Nwunsʊ

9 Yudafɔ tsɔtsɔɔtsɔ bonu ání Yesu laba Betania. Mʊ́ sʊ
begya ɔkpa yɔ́ mʊ ɔkíkpa. Megyí mʊ nkʊlɛ sʊ bɔyɔ́ ɪnʊ.
Bɛyɛ́kɪ Lasaro amʊ́ʊ́ Yesu lɔ́kʊsʊ́a tsu afúlitɔ ámʊ é. 10 Mʊ́
sʊ Bulu *igyí ahapʊ́ dɛhɛn amʊ bɔbwɛ agywɪɪn bɛɛ bɔ́mɔ
Lasaro é. 11 Tsúfɛ́ mʊ kʊsʊ́a tsu afúlitɔ sʊ Yudafɔ tsɔtsɔɔtsɔ
bʊdɛ ɔma yinkí bɔhɔ Yesu gyi.

Yoh

Bɔhɔ Yesu Fɛ́ Owíe Yerusalem

(Mateo 21:1-11; Marko 11:1-11; Luka 19:28-40)

12 Ɔyɪ kɛhɛ a, ɔdɔm amʊ́ʊ́ baba nkɛ ogyíkpá amʊ bonu ání
Yesu ɔbá Yerusalem. 13 Mʊ́ sʊ bɛka mbláa, bɔpʊ ɔkpa beyéfia
mʊ. Bʊdɛ okitikíti bɛɛ, "*Hosiána! Bulu oyúla ɔhá anfí ɔna
anɪ Wíe Bulu dátɔ́ ɔbá ánfɪ! Bulu oyúla Israel Owíe amʊ!"
14 Yesu lénya afrímú ɔkʊ, ɔlɔdʊ bian mʊsʊ, fɛ́ alɪá
bɔwanlín wá Bulu asʊ́ntɔ́ bɛɛ,
15 "*Sionfɔ, mlɪmánya ifú!
Mlɪ Wíe dín afrímú ibísʊ́ ɔbá á!"
16 Yesu akasípʊ́ amʊ bʊmɔkɔsí nú asʊ́n ánfɪ asɪ. Támɛ
brɛ́á Bulu lɔ́kʊsʊ́a Yesu tsú afúlitɔ, wá mʊ numnyam ɔma
a, bɛkaín ání bɔwanlín asʊ́n ánfɪ tsú mʊ ɪwɪ. Mʊ́ bɔbwɛ
há mʊ a.
17 Aha ání bobuo Yesu brɛ́á ɔlɛtɪ Lasaro fúli-ɔbɔ́tɔ́, kʊ́sʊ́a
mʊ tsú afúlitɔ bɔyɔ mʊ́sʊ́ dá asʊ́n ánfɪ ɔkan. 18 Ĺnɪ sʊ ɔdɔm
amʊ beyéfia mʊ nɪ. Bonu ání alabwɛ́ osúna anfɪ. 19 Farisifɔ
amʊ bɛbláa aba bɛɛ, "Mlɪlawun ání anɪlabwɛ́ kásían. Mlɪkɪ,
ahá fɛɛ bayɔ́ bʊbuo mʊ o!"

Griikifɔ Akʊ Bodunká Yesu

20 Griikifɔ akʊ bʊbʊ ahá ámʊ́ʊ́ bɛba Bulu osúmkpá
Yerusalem Israelfɔsʊ Katsʊn Nkɛ ámʊtɔ. 21 Bɔyɔ Filipo
ání otsu Betsaida ání ɪbʊ Galilea ɔmátɔ́ wá yɛ́bláa mʊ bɛɛ,
"Owíé, anɪdékléá abówun Yesu."
22 Filipo lɛ́bláa Andrea, mʊa mʊnyɔ bɛyɛ́bláa Yesu. 23 Yesu
lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Brɛ́ lafʊn ání bɔ́wa Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mʊ́ sʊ bɛka mbláa, bɔpʊ ɔkpa beyéfia mʊ.
Bʊdɛ okitikíti bɛɛ, "Hosiána" (Yohane 12:13)

numnyam. 24Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ní kpolibí mɔkʊ́wíé
ɔbɔ́tɔ́, ɪkwɛ, plɔ́ á, kpoli ibi-kʊlɛ amʊ kén igyi. Támɛ ní ɪkwɛ,
plɔ́ á, ɪtɔbwɛ́ abí tsɔtsɔɔtsɔ. 25Ní ɔkʊ tɔdwɛ́ mʊ nkpa ɔyí
ánfɪtɔ á, ɔbɔ́hʊlíɪ mʊ́. Ní ɔkʊ é tamadwɛ́ mʊ nkpa á, obénya
nkpa ání ɪtamatá. 26Ní mlɪtɔ ɔkʊ ɔbɛ́ɛ mósum mí á, ilehián
ání obóbuo mɪ, mɛ́nɪ obétsiá ɔtínɛá mbʊ. Ní ɔkʊ dɛ́ mí sum
á, mí Sí ɔbɔ́wa mʊ numnyam."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Lowu lwɪ Asʊ́n Blí

27 Yesu lɔ́yɔ mʊ́sʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Séi á, asʊ́n dɛ́ mí klʊn háan!
Amansʊ nɛ́blí? Blí ntɛblí mbɛ́ɛ, Mí Sí, lɛ mí tsu asʊn
wunhɛ anfɪtɔ lóó? Ó-o, mʊ́ sʊ nɛba nɪ. 28 Mí Sí, wa fʊ́ ɪwɪ
numnyam!”
lnʊ á, ɔmɛ ɔkʊ lótsu ɔsʊ́sʊ́ ba ɔbɛ́ɛ, “Nawá mí ɪwɪ
numnyam dodo. Nɛ́trá wa mʊ́.”
29 Brɛ́á ɔdɔm amʊ́ʊ́ bʊlɪí ɪnʊ ámʊ bonu ɔmɛ amʊ a, bɛblí
bɛɛ “Ɔpráda lapʊ́tí.” Akʊ ɛ́ bɛɛ, “*Bulu-ɔbɔpʊ lábláa mʊ
asʊ́n!”
30 lnʊ Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪ sʊ ɔmɛ anfɪ lalɪn, megyí
mí. 31 Brɛ́á Bulu obégyi ɔyítɔ́fɔ asʊ́n ní. Brɛ́á Bulu ɔbɛ́kplí
Ɔbʊnsám, ɔyísʊ́ ogyípʊ́ amʊ obíásʊ́ ní. 32 Támɛ mí mʊ́ á, ní
bɛdá mí mántá *oyikpalíhɛsʊ, tsʊ́ mʊ́ líí á, nɛ́kpa ahá fɛ́ɛ́
ba mí ɪwɪ wá.” 33 (Yesu lɛ́blí asʊ́n ánfɪ pʊ́sʊ́ná lowu oduá
mówu.)
34 lnʊ ɔdɔm amʊ bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Anɪ mʊ́ anɪlónu tsʊ́ anɪ
Mbla ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ ání Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli
amʊ) obétsiá brɛ́ fɛ́ɛ́. Mʊ́ ntogyi sʊ fʊ́dɛblí fɛɛ, ilehián ání
bɛdá Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ mántá oyísʊ́, tsʊ́ mʊ́ líí? Ma
gyí Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ?”
35 Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Brɛ́ kpalobí kʊ pɛ́ ɪlasí ání
Wankɪ amʊ ɔbɛ́trá tsiá mlɪ wá. Ɪ́nɪá Wankɪ amʊ trá ɔbʊ
mlɪ wá á, mlɪnatɪ wankɪ amʊtɔ, mɛ́nɪ owí mɛ́ɛta wá mlɪ.
Tsʊ́fɛ́ ɔhá ání ɔna oklʊ́ntɔ tamabí ɔtɪnɛ́á ɔyɔ́. 36 Brɛ́ ánfɪ
wankɪ[n] amʊ trá ɔbʊ mlɪ wá á, mlɪhɔ mʊ gyi, mɛ́nɪ mlɔ́bwɛ
wankɪ amʊ abí.”

Yudafɔ Yesu Máhogyi

Brɛ́á Yesu lɛ́bláa amʊ́ asʊn anfɪ tá á, ɔlɛnatí yɛ́ŋaín.
37 Ɪ́nɪá ɔlɔbwɛ osʊ́na tsɔtsɔɔtsɔ amʊ́ ansítɔ́ ó á, bʊmɔhɔ mʊ
gyi. 38 Ɪ́nɪ lɛ́ha Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ *Yesaia asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɔlɛblí
tswɪ dodo amʊ lɛ́ba mʊ́tɔ́. Ɔbɛ́ɛ,

---

[n] **12:36** Yesu gyí Wankɪ amʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Anı Wíe, ma láhɔ asún ámúú anılɛ́blí ámʊsʊ gyi?
Ma anı Wíe lalɛ́ mʊ túmi súná?"
39 Mú sʊ bʊmɛtálí hɔ Yesu gyi, tsúfɛ́ Yesaia létrá blí ɔbɛ́ɛ,
40 "Anı Wíe Bulu lahá bʊmedéwúun,
búmɛdɛ́ asún nu,
Mú sʊ bʊmóowun atɔ́,
bʊmóonu asún, ménı bɛ́damlí ba mí wá,
nétsa amú ılɔ."
41 Yesaia lówun Yesu numnyam. Mú sʊ ɔlɛblí asún ánfı tsú mʊ ıwı ní.
42 Mú ó á, Yudafɔ ahandɛ amʊ tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ mʊ gyi, táme bʊmelɛ amú hógyi ɔwan. Tsúfɛ́ benya ifú ání Farisifɔ ámʊ bɛ́bı amú, gya amú lɛ́ amú *ofíakpa. 43 Tsúfɛ́ bʊtekle bɛɛ ahá bʊkánfʊ amú dʊn ání Bulu ɔbɛ́kanfú amú.

Yesu Asún Bulu Ɔbɔ́pʊgyi Ahá Asún

44 Yesu lɔ́kplʊn blí ɔbɛ́ɛ, "Megyí mí nkʊlɛ ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mı gyi déhógyi. Ɔhá ámúú ɔlɔwa mí sísí ámʊ é. 45 Ɔhagyíɔha ání ɔdɛ mí wúun dɛ́ ɔhá ámúú ɔlɔwa mí sísí ámʊ é wúun. 46 Naba ɔyí ánfıtɔ fɛ́ wankı, fékı ɔsʊlúʊ anfısʊ ıwankı, ménı ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mı gyi méesin oklúntɔ. 47 Ní ɔkʊ onú mí asún, táme omegyi músú á, megyí mí ɔbɛ́ha mʊ ıpɔ́n. Tsúfɛ́ mmɛba asún ogyíkpá. Ahá nkpa ɔhɔ́kpa nɛba. 48 Ɔha ání okíná mí, ɔmɔhɔ mí asún é bʊ asún ání bɔ́pʊhá mʊ ıpɔ́n. Mí asʊn blíhɛ́ amʊ ıbɛ́ha mʊ ıpɔ́n ɛkɛ tráhɛ amʊ. 49 Tsúfɛ́ megyí mí onutó túmi nɔpʊtɔ́í. Mí Sí lɔ́wa mí sísí. Mʊlɛ́ha mí asún ání mblíı, pú alıá mblíı mú. 50 Nyin ání mʊ asún ámʊ ıtɛhá nkpa ání ıtamatá. Mú sʊ asún ání ɔtɔwá mí blí kóún ntɛblí."

Akasípú Amʊ Ayabiası Fwı

13 1 Asa béfi Israelfɔsʊ Katsʊn Nkɛ ámʊ gyí ası á, Yesu lɛ́bı ání mʊ bré lafʊn ání mɛ́dalı ɔyí ánfıtɔ yɔ́ mʊ Sı wá. Ɔlɔdwɛ ahá ámúú bʊgyi mʊ klɛ ɔsʊlúsʊ nfı ámʊ alıı yɔ́fʊn mʊ owukɛ́.
2 Mʊa mʊ akasípú amʊ befia ntúpwɛ atɔ́ ogyíkpá. Alı bré ámʊtɔ á, ɔbʊnsám lawúna wie Simon Iskariot mʊ bi Yuda

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

klʊntɔ ání ɔyélɛ Yesu ha. 3Yesu yin ání mʊ Sɪ lɔ́pʊ tógyítɔ́
wá mʊ ɪbɪtɔ. Oyin ání Bulu wá motsu ba, mʊ wá méyinkí
yɔ́ ní. 4Mú sʊ ɔlɛlɛ ɪbɪ ɔlɛpɛ ámʊtɔ, ɔlɔkʊsʊ́ wɔ́í mʊ atadɪɛ
tswɪ, tsú ɔsan sába. 5Ɔlɛtsɛí ntsu wá onuwétɔ́, olefi asɪ ɔdɛ
mʊ akasípʊ́ amʊ ayabiasɪ fwɪ. Ɔfwí ɔmáyín a, alapʊ́ mʊ
osíétɔ́ ɔsan ámʊ tsítsi mʊ ayabiasɪ. 6Bréá ɪlɔtʊ Simon Petro
a, ɔlɛfɪté Yesu ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé, fʊ́ ɔbɔ́fwɪ mí ayabiasɪ?”

7Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Fʊmóonu tɔ́ ánfɪ ndɛbwɛ ánfɪ
asɪ séi. Ɔma asa fóbonu mʊ́ asɪ.”

8Mʊ́ʊ́ Petro lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ó-o! Mméesi, afʊfwɪ mí
ayabiasɪ ɛkɛkɛɛkɛ.”

Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ní mmɔfwɪ fʊ́ ayabiasɪ á, fʊméenya
ogyíkpa mí wá.”

9Simon Petro lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé, megyí mí ayabi
nkʊlɛ. Wuna fwɪ mí ɪbɪ pʊ́ mí nwuntɔ é.”

10Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ɔhá ání alabie ntsu métrá hián
ntsubíe. Mboún mʊ ayabiasɪ fwɪ pɛ́, tsúfé alalɪn dodo. Mlɪ
ɪwɪ lalɪn, támɛ megyí mlɪ fɛ́ɛ́.” 11(Yesu lɛ́bláa mʊ alɪ, tsúfé
oyin ɔhá ání ɔbɛ́lɛ mʊ há. Mʊ́ sʊ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Megyí mlɪ fɛ́ɛ́
lálɪn” nɪ.)

12Bréá ɔlɔfwɪ amʊ́ ayabiasɪ tá á, ɔlɛlatsʊ́ mʊ atadɪɛ wá,
yínkí yétsiá ɔpʊ́nʊ́ ámʊ asɪ. Mʊ́ʊ́ ɔlɛfɪté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪlanʊ́
ɪtɔ́ ánfɪ nabwɛ́ há mlɪ ánfɪ asɪ? 13Mlɪtɛtí mí ‘Osunápʊ́,’
mlɪtɛtí mí ‘Owíé.’ Mʊ́ ɔkpa ní, tsúfé mʊ́ ngyi ní. 14Ní mí ání
ngyi mlɪ osunápʊ́ pʊ́ mlɪ Wíe, nafwí mlɪ ayabiasɪ á, mʊ́mʊ́
ilehián ání mlɪ é mlɔ́fwɪ mlɪ aba ayabiasɪ. 15Nabwɛ́ súná
mlɪ, ménɪ mlɔ́bwɛ mʊ́ alɪ ámʊ́ʊ́ nabwɛ́ mʊ́ há mlɪ ámʊ.
16Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Osúmpʊ́ ɔkʊkʊ mɔ́dʊn mʊ wie.
Alɪ kén sumbí ɔyɔpʊ́ mɔ́dʊn ɔhá ání ɔlɔwa mʊ nɪ. 17Ínɪá
mlɪlabí ɔnɔkwalɪ anfɪ á, Bulu obóyulá mlɪ ní mlegyi mʊ́sʊ́.

18“Megyí mlɪ fɛ́ɛ́ ɪwɪ asʊ́n ndɛblí. Tsúfé nyin ahá ání nalé.
Támɛ lehián ání Bulu asʊ́n ánfɪ ɪbɛ́ba mʊ́tɔ́. Asʊ́n ámʊ ɔbɛ́ɛ,
‘Ɔhá ámʊ́ʊ́ mía mʊnyɔ anɪdé ɪbɪ wa ɔlɛpɛtɔ ámʊ lakʊ́sʊ́ lɪí
mísʊ́.’ 19Ndɛ mlɪ bláa séi asa ɪba, ménɪ ní ɪbá á, mlɔ́hɔ mɪ
gyi ání mígyí ɔhá ámʊ́ʊ́ mbɛ́ɛ ngyi ámʊ nɪ. 20Ɔnɔkwalɪ ndɛ
mlɪ bláa. Ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ ɔhá ání nɔwa sumbí lahɔ mɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Alı kén ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mı lahɔ mí Sí ámʊ ɔlɔwa mí sísí ámʊ ɛ́ ní.”

Yesu Lɛ Há

(Mateo 26:20-25; Marko 14:17-21; Luka 22:21-23)

21 Bréá Yesu léblí asʊ́n ánfı tá á, asʊ́n ıhíé dɛ mʊ háan mʊ
klʊntɔ. Mʊ́ sʊ olowunáa kpa mʊ́ tati ɔbéɛ, “Ɔnɔkwalı ndɛ
mlı bláa, mlıtɔ ɔkʊlɛ ɔbélɛ mí há.”
22 Akasípʊ́ amʊ bɛkpɛlé kı aba ansítɔ́, tsʊ́fé bʊmeyín
amʊ́tɔ́ ɔmʊá ɔdɛ. 23 Akasípʊ́ amʊtɔ ɔkʊlɛá otsie mantáa
Yesu, gyí ɔmʊá Yesu tɛhíé dwɛ́ ní. 24 Mʊ́ sʊ Simon Petro
lóbun mʊ ansíbi ɔbéɛ, ɔfíte mʊ ɔhá ání ɔbélɛ mʊ há.
25 Mʊ́ʊ́ ɔkasípʊ́ amʊ léyinkí kpísá Yesusʊ, fíté mʊ ɔbéɛ,
“Mí Wíé, ma ɔbélɛ fʊ́ há?”
26 Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Ɔhá ámʊ́ʊ́ nébia bodobodo, pʊ́dá
oputsʊ́tɔ́ há ámʊ gyí mʊ nı.” Ɩnʊ olebia bodobodo pʊ́dá
oputsʊ́tɔ́ há Yuda, ogyi Simon Iskariot mʊ bi. 27 Olenya hɔ
mʊ́ alı, Ɔbʊnsám lówie mʊtɔ. Mʊ́ sʊ Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ,
“Bwɛ tɔ́á fʊdekléá fɔ́bwɛ sasa!” 28 Ahá ámʊ́ʊ́ bʊtsie ɔpʊ́nʊ́
ámʊ ası ámʊtɔ ɔkʊkʊ mébı tɔ́á sʊá Yesu lébláa mʊ asʊ́n
ánfı. 29 Amʊ́tɔ́ akʊ bʊkı bɛɛ, Yuda gyí amʊ́ sikasʊ ɔkípʊ.
Fíalı Yesu dé mʊ bláa ɔbéɛ, ɔyɔ́hɔ atɔ́á bɔ́pʊgyi nkɛ ámʊ,
ntéɛ ɔpʊ́ʊ tɔkʊ ya ahiánfɔ.
30 Yuda lénya hɔ bodobodo amʊ alí, ɔlɛdalı. Owí latá alı
bré ámʊ.

Mbla Pɔpwɛ

31 Yuda lénya dálı obuto ınʊ alı Yesu léblí ɔbéɛ, “Bréá
Mí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ánfı numnyam bélın ɔwan ní. Bulu
ɔbɔ́tsʊn mısʊ lé mʊ numnyam ɔwan. 32 Ní ɔtsʊn mısʊ lé mʊ
numnyam ɔwan á, alı kén ɔbɔ́tsʊn mʊ ıwısʊ lé mí numnyam
ɔwan ní. Ɔbɔ́wa mí numnyam ınʊnʊ. 33 Mí abí, mméɛtrá
tsiá mlı wá, wá ɔpá. Mlódunká mí. Alı ámʊ́ʊ́ nɛbláa Yudafɔ
ahandɛ amʊ mbéɛ, ‘Mlıméɛtalí ba ɔtínéá nɔyɔ́ ámʊ’ a, alı
kén ndɛ mlı bláa mlı ɛ́ ní. 34 Mbla pɔpwɛ ndɛwa há mlı
mbéɛ, mlıdwɛ aba. Alı ámʊ́ʊ́ nɔdwɛ mlı ámʊ a, alı kén mlıpʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔdwɛ ámʋ dwɛ mlı aba ní. 35 Ní mlıdɛ́ aba dwɛ á, ibósuná
ahá fɛ́ɛ́ ání mí akasípʋ́ mlıgyí."

Petro Ɔbɔ́swıí Ɔbɛ́ɛ Mʋmeyín Yesu

(Mateo 26:31-35; Marko 14:27-31; Luka 22:31-34)

36 Simon Petro léfıté Yesu ɔbɛ́ɛ, "Mí Wíé, nkʋ́nʋ fɔyɔ́?"
Yesu léle mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔtíné ámʋ́ʋ́ nɔyɔ́ ámʋ a, fʋméɛtalí
buo mı yɔ́ ınʋ séi. Táme ɔma a, fóbobuo mı."
37 Petro léfıté mʋ ɔbɛ́ɛ, "Mí Wíé, ntogyi sʋ́ mméɛtalí buo
fʋ séi. Nówu fʋ́ sʋ!"
38 Yesu léfıté mʋ ɔbɛ́ɛ, "Fówu mí sʋ? Ɔnɔkwalı ndɛ fʋ́
bláa. Fɔ́swıí pʋ́ ıbı wá ogyá tse sa fɛɛ fʋmeyín mí asa batɛ
ɔbɛ́le ɔnɔ́."

Ɔsí Ámʋ Wá Ɔkpa

14 1 Yesu lébláa mʋ akasípʋ́ amʋ ɔbɛ́ɛ, "Opúni mátsií mlı.
Mlıhɔ Bulu gyi, amlıhɔ mı gyi. 2 Otsiákpá tsɔtsɔɔtsɔ
bʋ mí Sí wóyítɔ́. Ní otsiákpá ma ınʋ á, tɛkı mmɛbláa mlı
mbɛ́ɛ nɛyɛ́la ınʋ yáí mlı. 3 Ní nɔyɔ́ yɛ́la otsiákpá amʋ yáí
mlı tá á, néyinkí bá bɛkpa mlı yáa mí ıwı wá, ménı mlétsiá
ɔtínɛ́á mbʋ. 4 Mlıyin ɔkpa ání ıda yɔ ɔtíné ámʋ́ʋ́ nɔyɔ́."
5 Inʋ Toma léfıté mʋ ɔbɛ́ɛ, "Mí Wíé, anıméyín ɔtínɛ́á fɔyɔ́,
nkálı abɔ́bwɛ abɛ́bı ɔkpa ámʋ?"
6 Yesu léle mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Mígyí ɔkpa ámʋ, ɔnɔkwalı amʋ
pʋ́ nkpa ámʋ. Ɔhaa méɛtalí yɔ́ mí Sí ámʋ wá, nkétı alatsʋn
mısʋ. 7 Ní mlıyin mı lélé á, tɛkı mlılabí mí Sí ámʋ é. Táme
séi mʋ́ mlılawun mʋ, mlılabí mʋ é."
8 Filipo lébláa mʋ ɔbɛ́ɛ, "Anı Wíé, suna anı fʋ́ Sí ámʋ. Mʋ́
kpán tsɔ anı."
9 Yesu léfıté mʋ ɔbɛ́ɛ, "Filipo! Mbʋ mlı wá dodoodo. Mʋ́ sʋ
fʋmɔkʋ́bí mí? Ɔhagyíɔha ání alawun mı kı lawun mí Sí ámʋ.
Ntogyi sʋ́ fʋ́dɛblí fɛɛ, nsúna mlı Ɔsí ámʋ? 10 Fʋmohogyi
ání mbʋ mí Sí ámʋtɔ, mʋ é ɔbʋ mıtɔ? Asʋ́n ánfı ndɛ mlı
bláa anfı motsʋ́ mí onutó wá. Mboún mí Sí ámʋ́ʋ́ ɔbʋ mıtɔ
ámʋ dɛ́ mʋ agyʋ́má yɔ. 11 Ní ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, mbʋ mí Sí
ámʋtɔ, mʋ é ɔbʋ mıtɔ á, mlıhɔ mı gyi. Ní mlımɔ́ɔhɔ asʋ́n

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ámʊsʊ gyi óó á, ofúla amʊ́ʊ́ ndɛbwɛ ámʊ sʊ mlɪhɔ mɪ gyi.
12 Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa. Ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mɪ gyi a,
ɔbɔ́bwɛ ɪtɔ́á ndɛbwɛ. Ɔbɔ́bwɛ mʊ́ dʊn mí klɛ́, tsúfɛ́ mí mʊ́
nɔyɔ́ mí Sí ámʊ wá. 13 Nɔ́bwɛ tógyítɔ́á mlɔ́kʊlí mí ɪdátɔ́ há
mlɪ, mɛ́nɪ nɔ́wa mí Sí ámʊ numnyam. 14 Ní mlɔkʊ́lí tógyítɔ́
mí ɪdátɔ́ á, nɔ́bwɛ mʊ́.

Ɔŋɛ Wankíhɛ́ Amʊ lbá

15 "Ní mlɪtɔdwɛ́ mí á, mlégyi mí mblasʊ. 16 Nɔ́kʊlí mí Sí,
ɔbɔ́pʊ Ɔma Ɔlɪípʊ́ bambá sísí mlɪ, ɔbɛ́ba betsiá mlɪ wá brɛ́
fɛ́ɛ́. 17 Mʊgyí Ɔŋɛ Wankíhɛ́. Mʊtósúná ɔnɔkwalɪ ání ɪbʊ
Bulutɔ. Ɔyítɔ́ ahá bʊmɛ́ɛtalí hɔ mʊ, tsúfɛ́ bʊmɛdɛ́ mʊ dunká.
Bʊmɛ́ɛbɪ mʊ ɛ́, támɛ mlɪ mʊ́ mlɪyin mʊ, tsúfɛ́ ɔbʊ mlɪ wá,
obétsiá mlɪtɔ.
18 "Mméesi mlɪ tswɪ fɛ́ awumbi. Néyinkí bá mlɪ wá.
19 Llasí kpalobí ɔyítɔ́ ahá bʊmɛ́ɛtrá wun mɪ, támɛ mlɪ mʊ́
mlówun mɪ. Ĺnɪá mbʊ nkpa sʊ á, mlɪ ɛ́ mlétsiá nkpa. 20 Ní
ɛkɛ ámʊ ɪfʊn a, mlɛ́bɪ ání mbʊ mí Sí ámʊtɔ. Mlɪ ɛ́ mlɪbʊ
mɪtɔ fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ mí ɛ́ mbʊ mlɪtɔ ámʊ.
21 "Ahá ání bʊdɛ mí mblasʊ gyí a, amʊ́gyí mí adwɛpʊ́ ní.
Ɔhagyíɔha ání ɔtɔdwɛ́ mí á, mí Sí ɔbɔ́dwɛ mʊ. Mí ɛ́ nɔ́dwɛ
mʊ, lɛ́ mí ɪwɪ ɔwan súná mʊ."
22 Mʊ́ʊ́ Yuda (megyí Yuda Iskariot) léfɪtɛ́ mʊ ɔbɛ́ɛ, "Mí
Wíe, ntogyi sʊ́ anɪ nkʊlɛ pɛ́ fɛ́lɛ ɪwɪ ɔwan súná, megyí ɔyítɔ́
ahá fɛ́ɛ́?"
23 Yesu lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ní ɔkʊ dɛ́ mí dwɛ á, ɔbɔ́bwɛ
dínká mí atosunáhɛ́sʊ. Mí Sí ɔbɔ́dwɛ mʊ. Mía mí Sí ámʊ
nyɔ abɛ́ba betsiá mʊ wá. 24 Ɔhá ání ɔtamadwɛ́ mí ɔmɔ́ɔbwɛ
dínká mí atosunáhɛ́sʊ. Asʊ́n ánfɪ ndɛblí mlɪdénu ánfɪ motsʊ́
mí onutó wá. Mí Sí lɔ́wa mí, mʊ wá itsʊ́.
25 "Ndɛ mlɪ asʊ́n ánfɪ bláa, séi ánfɪ mbʊ mlɪ wá. 26 Támɛ
Ɔma Ɔlɪípʊ́, ogyi *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ́ʊ́ mí Sí ɔbɔ́pʊsísí mí
ɪdátɔ́ ámʊ obósuná mlɪ tógyítɔ́. Ɔbɛ́kaín mlɪ asʊ́ngyíasʊ́n
ání nɛbláa mlɪ.
27 "Iwilwii ndɛ mlɪ ha! Napʊ́ mí iwilwii há mlɪ. Megyí
mʊ́ ámʊ́ʊ́ ɔyítɔ́fɔ bʊtɛhá ámʊ odu. Mlɪmáha opʊ́ni itsii mlɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ifú ɛ́ mákıtá mlı. 28Nabláa mlı bɔtsʊn mbɛ́ɛ, ndɛnatí, táme
néyinkí bá mlı wá. Ní mlıtɔdwɛ́ mí á, tɛkı mlénya ansigyí
ání nɔyɔ́ mí Sí wá, tsúfé ɔdʊn mı. 29Ndɛ mlı ínı fɛ́ɛ́ bláa
yaí, mɛ́nı ní ıbá mʊ́tɔ́ á, mlóhogyi. 30Mmɛ́ɛtrá tɔí yɔ́ nkpá,
tsúfé ɔyísʊ́ ogyípʊ́ ámʊ ɔbá. Ɔma túmi mísʊ́. 31Ntonú mí Sí
ɔmɛ, mɛ́nı ɔyítɔ́fɔ bɛ́bı ání ntɔdwɛ́ mʊ.
"Mlıkʊsʊ anatı."

Yoh

Wáın Oyí Onutó

15 1Yesu lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, "Mígyí *wáın ıfla onutó. Mí Sí gyí
mʊ́ ɔdɔ́pʊ. 2Bámbigyíbámbiá ıbʊ mí ıwı, ıtamaswíé
á, ɔtɛkpálí mʊ́ tsítsá. Táme kugyíkʊá itoswíé á, ɔtɛlá mʊ́
wankláán, mɛ́nı ibóswie tsɔtsɔɔtsɔ dʊn. 3Mí atosunáhé anfı
mlılanú ánfı sʊ mlı *ıwı latın dodo. 4Mlıtsia mítɔ́, mí ɛ́
antsia mlıtɔ. Bámbi kʊkʊʊkʊ mɛ́ɛtalí swíé abí, nkɛ́tı ıtsa mʊ́
oyísʊ́ brégyíbré. Alı kén mlı ɛ́ mlımɛ́ɛtalí swíé abí, nkɛ́tı
mlıbʊ mıtɔ ní.
5"Mígyí wáın ıfla ámʊ. Mlıgyí mʊ́ abámbi. Ɔhá ání ɔbʊ
mıtɔ, mí ɛ́ mbʊ mʊtɔ obóswie abí tsɔtsɔɔtsɔ, tsúfé mlımɛ́ɛtalí
bwɛ́ tɔtɔɔtɔ tsʊn mí ɔma. 6Ɔhagyíɔha ání ometsie mıtɔ gyí

Wáın ıfla mʊ́a mʊ́ abi nı. (Yohane 15:5)

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fé bámbiá bakpálí mú bun, ɪbɔ́wʊlɪ, békpa mú wá ogyá. 7Ní
mlɪtsie mɪtɔ, mí asʊ́n é ɪbʊ mlɪtɔ á, mléfɪtɛ mí Sí tógyítɔ́á
mlɪdéklé, ɔbéha mlɪ. 8Ní mloswíé abí tsɔtsɔɔtsɔ á, ɪbɔ́wa mí Sí
numnyam. Mú obósuná ání mí akasípú mlɪgyí ní. 9Alɪ ámʊ́ʊ́
mí Sí tɔdwɛ́ mí ámʊ a, alɪ kén mí é ntɔdwɛ́ mlɪ ní. Mlɪtsia mítɔ́,
ménɪ nɔ́dwɛ mlɪ yɔ́. 10Ní mlegyi mí mblasʊ á, nɔ́dwɛ mlɪ yɔ́, fé
alɪ ámʊ́ʊ́ mí é ntegyi mí Sí mblasʊ, ɔtɔdwɛ́ mí yɔ́ ámʊ.

11"Nabláa mlɪ asʊ́n ánfɪ fɛ́ɛ́, ménɪ ansigyí ámʊ́ʊ́ ɪbʊ
mɪtɔ ámʊ bétsiá mlɪtɔ. Fówun ansí bégyi mlɪ wankláán.
12Mbla ání ndɛpʊhá mlɪ gyí; mlɪdwɛ aba fé alɪá ntɔdwɛ́ mlɪ.
13Ɔdwɛ kʊkʊ mɔdʊ́n ání ɔkʊ obówu mʊ nyawie nwunsʊ. 14Ní
mlegyi mí mblasʊ á, mí anyawíe mlɪgyí. 15Mméɛtrá tɪ mlɪ mí
asʊ́mpʊ́. Tsʊ́fé osʊ́mpʊ́ méyín tɔ́á mʊ wie dɛ́bwɛ. Ndɛ mlɪtɪ
mí anyawíe, tsʊ́fé nabláa mlɪ tógyítɔ́á nonu tsʊ́ mí Sí wá.
16Megyí mlɪ lélɛ mí. Míléle mlɪ yáí mbɛ́ɛ, mlɪyɔ́ɔ amlɪyoswie
abíá ibétsiá bré fɛ́ɛ́, ménɪ mí Sí ɔbéha mlɪ tógyítɔ́á mlɔ́kʊlí
mʊ mí ɪdátɔ́. 17Mbla ání ndɛwa há mlɪ gyí, 'Mlɪdwɛ aba.'

Ahá Bólu Mlɪ

18"Ní ɔyítɔ́ ahá bʊdɛ mlɪ lu á, mlɪkaɪn ání mí begyankpá
lú. 19Ní ɔyítɔ́ ahá mlɪgyí a, tɛkɪ ɔyítɔ́ ahá bɔ́dwɛ mlɪ fé amʊ́
abí. Támɛ nalé mlɪ tsʊ́ ɔyítɔ́fɔtɔ, sʊ mlɪmá amʊ́tɔ́. Ínɪ sʊ
ɔyítɔ́fɔ bʊtolʊ́ mlɪ ní. 20Mlɪkaɪn asʊ́n ámʊ́ʊ́ nɛbláa mlɪ mbɛ́ɛ,
'Osʊ́mpʊ́ ɔkʊkʊ mɔ́dʊn mʊ wie' amʊsʊ. Ní ahá bʊdɪn mísʊ́
a, mlɪ é bédɪnká mlɪsʊ. Ní begyi mí asʊ́nsʊ́ á, mlɪ é bégyi
mlɪ asʊ́nsʊ́. 21Támɛ míbʊ́ mlɪ, sʊ bɔ́pʊ ínɪ fɛ́ɛ́ gyi mlɪ, tsʊ́fé
bʊmeyín ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí ámʊ. 22Ní mmɔkʊ́bláa amʊ́
asʊansʊ á, tɛkɪ bʊma ɪpɔ́n kʊkʊ gyí. Támɛ séi ánfɪ mʊ́ bʊma
ɔnɔ́ lé. 23Ɔhagyíɔha ání otolʊ́ mí tolʊ́ mí Sí é. 24Nabɔbwɛ
agyʊ́má ání ɔhaa mɔ́kʊ́bwɛ́ mʊ́ odu kɪ amʊ́tɔ́. Ní bʊmɔpʊ
amʊ́ ansíbi wun mʊ́ á, tɛkɪ Bulu méɛha amʊ́ ɪpɔ́n. Bowun
tɔ́á nɔbwɛ asa bʊdɛ mía mí Sí lu. 25Ilehián ání ɪbéba alɪ,
ménɪ asʊ́n ámʊ́ʊ́ bɔwanlín wá amʊ́ Mblatɔ bɛɛ, 'Bolu mí
kpaalɪ' ámʊ ɪbéba mʊ́tɔ́.

26"Nɔ́wa Ɔma Ɔlɪípʊ́ obótsu mí Sí wá bá. Mʊgyí *Ɔŋɛ
Wankíhé amʊ. Mʊtósʊ́ná ɔnɔkwalɪ ání ɪbʊ Bulutɔ. Obégyi mí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪwɪ adánsɪɛ. 27Mlɪ ɛ́ mlégyi mí ɪwɪ adánsɪɛ, tsúfɛ́ mlɪlatsíá
mí wá tsú brɛ́á nefi atɔ́ suná asɪ.
16 1"Nabláa mlɪ asʊ́n anfɪ fɛ́ɛ́, mɛ́nɪ mlɪmɛ́ɛdɪda hógyitɔ.
2Yudafɔ ahandɛ bégya mlɪ lɛ́ amʊ́ ofíakpa. Bré kʊ
kʊ́ráá ɪbɛ́ba ání ahá bɔ́mɔ mlɪ, súsu bɛɛ Bulu agyʊ́má
bʊdɛyɔ. 3Bɔ́pʊ ínɪ gyi mlɪ, tsúfɛ́ bʊmɔkʊ́bí mí ntɛ́ɛ mí Sí
ámʊ. 4Támɛ nabláa mlɪ asʊ́n ánfɪ, mɛ́nɪ ní ɪbá á, mlɛ́kaín
ání nɛbláa mlɪ yáí.

Yoh

Ɔŋɛ Wankíhɛ́ Gyumagyihɛ

"Mmɔkɔsí bláa mlɪ asʊ́n ánfɪ, tsúfɛ́ mbʊ mlɪ wá. 5Támɛ
séi ndɛ mlɪ bláa, tsúfɛ́ nɔyɔ́ ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔwa mí sísí ámʊ
wá. Támɛ mlɪtɔ ɔkʊkʊ mɛ́fɪtɛ́ mí ɔbɛ́ɛ, 'Nkʊ́nʊ́ fɔyɔ́.' 6Ínɪá
nabláa mlɪ asʊ́n ánfɪ sʊ á, awɪrɛhɔ lahíɛ́ kítá mlɪ. 7Támɛ
ndɛ mlɪ ɔnɔkwalɪ bláa. Ɔkláa lawá mlɪ ogyá ání nɔyɔ́. Tsúfɛ́
ní mmɔyɔ á, Ɔma Ɔlɪípʊ́ amʊ ɔmɛ́ɛba mlɪ wá. Támɛ ní nɔyɔ́
á, nɔ́pʊ mʊ sísí mlɪ. 8Ní ɔbá á, ɔbɛ́lɛ súná ɔyítɔ́ ahá ání
lakpanbwɛ sʊ bafwí, ɔbɛ́lɛ tɔ́á igyi Bulu yilébwɛ pʊ́ mʊ
asʊ́ngyí ɛ́ súná amʊ́. 9Bɛ́bɪ ání mísʊ́ máhógyi igyi lakpan.
10Bɛ́bɪ tɔ́á igyi Bulu yilébwɛ, tsúfɛ́ nɔyɔ́ mí Sí wá, mlɪmɛ́ɛtrá
wun mɪ ɛkɛkɛɛkɛ. 11Bɛ́bɪ tɔ́á igyi Bulu asʊ́ngyí, tsúfɛ́ Bulu
lahá ɔbʊnsám, ogyi ɔyísʊ́ ogyípʊ́ amʊ ɪpɔ́n dodo.
12"Mbʊ asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔ ání nɛ́bláa mlɪ, támɛ mlɪmɛ́ɛtalí
nú mʊ́ fɛ́ɛ́ asɪ séi. 13Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ tósʊ́ná ɔnɔkwalɪ
ání ɪbʊ Bulutɔ. Ní ɔbá á, ɔbɛ́lɛ asʊ́n ání igyi ɔnɔkwalɪ fɛ́ɛ́
súná mlɪ. Tsúfɛ́ megyí mʊ onutó túmitɔ ɔbɔ́tɔí, mboʊ́n ɔbɛ́blí
asʊ́n kugyíkʊá olonu. Ɔbɛ́bláa mlɪ mʊ́á ɪbɛ́ba ɛ́. 14Ɔŋɛ́ ámʊ
ɔbɔ́wa mí numnyam, tsúfɛ́ ɔbɛ́bláa mlɪ asʊ́n ání ntɛblí.
15Tógyítɔ́á mí Sí bʊ́ʊ a, mí bʊ́. Mʊ́ sʊ nabláa mlɪ mbɛ́ɛ, Ɔŋɛ́
ámʊ ɔbɛ́bláa mlɪ asʊ́n ání ntɛblí ní.

Akasípʊ́ Amʊ Awɪrɛhɔ Pʊ́ Ansigyí

16"Ɩlasí kpalobí mlɪmɛ́ɛtrá wun mɪ, támɛ ɪmɔ́ɔwa ɔpá
kʊkʊ mlɛ́lawun mɪ."
17Akasípʊ́ amʊtɔ akʊ bɛfɪtɛ́ aba bɛɛ, "Ngya ntɔ asʊ́n ní?
Ɔbɛ́ɛ, Ɩlasí kpalobí, anɪmɛ́ɛtrá wun mʊ, támɛ ɪmɔ́ɔwa ɔpá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kʊkʊ, abɛ́lawun mʊ. Ɔdɛblí ɛ́ ɔbɛ́ɛ, ‘Nɔyɔ́ mí Sí wá?’ 18‘Ɩlasí
kpalobí’ ánfɪ asɪ mɛ́? Anɪmɛ́dɛ́ asʊ́n ánfɪ ɔdɛblí ánfɪ asɪ nu.”
19Yesu lɛ́bɪ ání akasípʊ́ amʊ bʊdeklɛ́ abʊfɪtɛ mʊ asʊ́n
ámʊtɔ. Mʊ́ sʊ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Blí ndɛblí mbɛ́ɛ, ɪlasí
kpalobí mlɪmɛ́ɛtrá wun mɪ. Támɛ ɪmɔ́ɔwa ɔpa kʊkʊ
mlɛ́lawun mɪ. Ɩ́nɪ mlɪdɛ́ aba fɪté ní? 20Ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ
bláa. Mlósu kpisíi, támɛ ɔyítɔ́ ahá mʊ́ bénya ansigyí. Mlégyi
awɪrɛhɔ, támɛ mlɪ awɪrɛhɔgyí amʊ ɪbɛ́ba bemlí ansigyí. 21Ní
ɪkwíɪ dɛ ɔtsɪ dwiín á, ahʊmɪtɪ tɛkítá mʊ, tsʊ́fɛ́ mʊ ɪwɪɔsɪn
wʊ́unbɪ lafʊn. Támɛ onyákwíí tá pɛ́ ɔtɛtan mʊ ɪwɪɔsɪn
ámʊsʊ, tsʊ́fɛ́ ansí dɛ mʊ gyí ání makwíí obí wá ɔyítɔ́. 22Alɪ
kɛ́n igyi há mlɪ ní. Ahʊmɪtɪ dɛ mlɪ séi, támɛ nɛ́lawun mlɪ.
Mʊ́ sʊ mlɛ́hɪɛ nyá ansigyí ání ɔhaa mɛ́ɛtalí ká mlɪ itin.
23“Alɪ ɛkɛ ámʊ a, mlɪmɛ́ɛtrá kʊlí mí tɔtɔɔtɔ. Ɔnɔkwalɪ
ndɛ mlɪ bláa. Tógyítɔ́á mlɔ́kʊlí mí Sí mí ɪdátɔ́ a, ɔbɛ́ha mlɪ.
24Bɔtʊ ndɛ mlɪmɔ́kʊ́fítɛ́ tɔtɔɔtɔ mí ɪdátɔ́. Mlɪfɪtɛ, ɔbɛ́ha mlɪ,
mɛ́nɪ ɪbɛ́hɪɛ wá mlɪ ansigyí.

Yesu Ɔyísʊ́ Gyí

25“Ndɛ mlɪ asʊ́n ánfɪ bláa ayɛ́bisʊ, támɛ brɛ́ kʊ bɛ́ba,
mmɛ́ɛtrá tɔí ayɛ́bisʊ. Nówuná kpa mí Sí asʊ́n tati súná
mlɪ. 26Tsʊ́ brɛ́ ámʊsʊ pʊ́ya a, mlɔ́kʊlí mí Sí ámʊ atɔ́ mí
ɪdátɔ́. Mmɛdɛ́blí mbɛ́ɛ, mí ɔbɔ́kʊlí mʊ atɔ́ há mlɪ. 27Tsʊ́fɛ́
mí Sí ámʊ onutó tɔdwɛ́ mlɪ. Ɔtɔdwɛ́ mlɪ, tsʊ́fɛ́ mlɪtɔdwɛ́ mí,
mlɪlahogyi ání notsú mʊ wá. 28Mí Sí wá notsu ba ɔyítɔ́. Séi
á, ndeyinkí tsú ɔyítɔ́ nɔyɔ́ mí Sí ámʊ wá.”
29Ɩnʊ akasípʊ́ amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Ɛhɛ́ɛn! Séi mʊ́ á,
fʊtráa fʊmɛdɛ́tɔí ayɛ́bisʊ. 30Séi mʊ́ anɪlabí ání fʊyin tógyítɔ́.
Mʊ́ sʊ mehián ání ɔhaa ɔbɛ́trá fɪté fʊ́ asʊansʊ. Ɩ́nɪ lahá
anɪlahogyi ání lɛ́lɛ́ fotsú Bulu wá.”
31Yesu lɛ́fɪté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Séi mʊ́ mlɪlahogyi? 32Brɛ́ kʊ ɪbá.
Ɩlafʊn ta, mlɛ́dasáín. Mlɪtɔ okugyíɔkʊ ɔbɔ́yɔ mʊ otsukpá
sí mí. Támɛ iméesi mí nkʊlɛ, tsʊ́fɛ́ mí Sí ámʊ bʊ mí wá.
33Nabláa mlɪ asʊ́n ánfɪ fɛ́ɛ, mɛ́nɪ mlɔ́tsʊn mɪsʊ nyá iwilwii.
Mlówun ɪwɪɔsɪn ɔyí ánfɪtɔ, támɛ mlɪwa klʊn, tsʊ́fɛ́ nagyi
ɔyísʊ́ dodo!”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Lɔ́bɔ Mpáı Mʊ Akasípʊ́ Nwunsʊ

17 1Yesu léblí asʊ́n ánfı tá, olotsu ansí fʊ́á kı ɔsʊ́sʊ́ bɔ́
mpáı ɔbɛ́ɛ, “Óo mí Sí, bré lafʊn. Wa mí numnyam,
mɛ́nı mí ɛ́ nɔ́wa fʊ́ numnyam. 2Tsʊ́fɛ́ fɛha mí túmi ahá fɛ́ɛ́sʊ́,
ání nháa ahá ání fɛha mí fɛ́ɛ́ nkpa ání ıtamatá. 3Nkpa ání
ıtamatá ámʊ gyí, bʊbíı fʊ́ Bulu Ɔnɔkwalıpʊ ɔkʊkʊ́nʊ́ ɔkʊlɛ pɛ́
ánfı, abʊbı mí Yesu Kristo anfı fɔpʊsísí ɔyítɔ́ ánfı. 4Nawá fʊ́
numnyam ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ, tsʊ́fɛ́ namɔ́ agyʊ́má ámʊ́ʊ́ fɔpʊhá
mí ámʊ fɛ́ɛ́ ɔnɔ́. 5Mí Sí! Wa mí numnyam fʊ́ ansítɔ́ ngya, fɛ́
alı ámʊ́ʊ́ mbʊ mʊ́ fʊ́ wá yáí asa fɔbwɛ ɔyí ámʊ.

6“Nalɛ́ fʊ́ súná ahá ámʊ́ʊ́ fɛlɛ ɔyítɔ́ há mí ámʊ. Fʊ́bʊ́ amʊ́,
fɔpʊ amʊ́ há mí, bagyi fʊ́ asʊ́nsʊ́. 7Séi babí ání tógyítɔ́á
mbʊ itsʊ́ fʊ́ wá. 8Tsʊ́fɛ́ nabláa amʊ́ asʊ́n ání fɔpʊhá mí fɛ́ɛ́,
banʊ́. Babí ání lɛ́lɛ́ fʊ́ wá notsʊ́, bahogyi ání fʊ́lɔ́wa mí.

9“Ndɛ fʊ́ kokóli ha amʊ́. Megyí ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ ndɛ mpáı bɔ
há. Mboʊ́n ahá ámʊ́ʊ́ fɔpʊhá mí ámʊ, tsʊ́fɛ́ fʊ́bʊ́ amʊ́. 10Mí klɛ́
igyi fʊ́ klɛ́, fʊ́ klɛ́ ɛ́ igyi mí klɛ́. Fatsʊn amʊ́sʊ́ lɛ́ mí numnyam
ɔwan. 11Nɛbá fʊ́ wá séi. Mmɛ́ɛtrá tsiá ɔyítɔ́, táme amʊ́ mʊ́
bʊbʊ ɔyítɔ́. Mí Sí Wankíhɛ́, pʊ fʊ́ ıdá ámʊ́ʊ́ fɔpʊhá mí ámʊ
túmi kı amʊ́sʊ́, mɛ́nı bɔ́bwɛ kʊlɛ fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ mía fʊnyɔ anıgyí
kʊlɛ amʊ. 12Bréá mbʊ amʊ́ wá á, nɛkıtá amʊ́ wanklááan, ıdá
ámʊ́ʊ́ fɔpʊhá mí ámʊ túmitɔ. Nɛlɛ ansí kítá amʊ́ wanklááan.
Mmɛha amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ mɔ́fwı, dʊn ɔmʊamʊ́ʊ́ ıda yaí ání ɔbɛ́hı
ámʊ, fɛ́kı Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ ıbɛ́ba mʊ́tɔ́. 13Nɛbá fʊ́ wá
séi. Táme bré ánfı ntráa mbʊ ɔyítɔ́ nfı ndɛ asʊ́n ánfı blí, mɛ́nı
bénya ansigyí fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ mí ɛ́ mbʊ ansigyítɔ́ amʊ. 14Nabláa
amʊ́ asʊ́n ámʊ́ʊ́ fɛbláa mı ámʊ. Mʊ́ sʊ ɔyítɔ́ ahá bʊdɛ amʊ́
lu, tsʊ́fɛ́ bʊtráa bʊmegyí ɔyítɔ́fɔ, fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ mí ɛ́ mmegyí
ɔyítɔ́yín amʊ. 15Mmɛdɛ́blí mbɛ́ɛ, fʊlɛ́ɛ amʊ́ lɛ ɔyítɔ́. Mboʊ́n
mbɛ́ɛ fʊkíı amʊ́sʊ́ wanklááan, mɛ́nı bʊmóowie lalahɛ ɔbwɛpʊ́[o]
ámʊ ıbıtɔ. 16Alı ámʊ́ʊ́ mmegyí ɔyítɔ́yín ngyi ámʊ a, alí amʊ́
ɛ́ bʊmegyí ɔyítɔ́fɔ ní. 17Fʊ́ asʊ́n ámʊ gyí ɔnɔkwalı. Tsʊn mʊ́sʊ́
afʊpʊ amʊ́ bwɛ fʊ́ klɛ́. 18Alı ámʊ́ʊ́ fɔwa mí sísí ɔyítɔ́ ámʊ a, alí

---

[o] **17:15** Ɔbʊnsám gyí lalahɛ ɔbwɛpʊ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mí ɛ́ nawá amʊ́ sísí ní. 19 Amʊ́ sʊ nɔpʊ ɪwɪ há fʊ́, mɛ́nɪ amʊ́ ɛ́
bɔ́tsʊn ɔnɔkwalɪ amʊsʊ mlí fʊ́ klɛ́.
20 "Megyí mí akasípʊ́ amʊ nkʊlɛ ndɛ mpáɪ bɔ há. Mboún
ahá ání bɔ́tsʊn amʊ́ atosunáhésʊ hɔ mɪ gyi fɛ́ɛ́ ndɛbɔ há.
21 Ndɛ mpáɪ bɔ mbɛ́ɛ, amʊ́ fɛ́ɛ́ bʊbwɛ́ɛ kʊlɛ. Mí Sí, alɪ ámʊ́ʊ́
fʊbʊ mɪtɔ, mí ɛ́ mbʊ fʊtɔ ámʊ a, ha amʊ́ ɛ́ abʊtsia anɪtɔ
alɪ kɛ́n, fówun ɔyítɔ́ ahá bóhogyi ání fʊ́lɔ́wa mí sísí ɔyítɔ́.
22 Nawá ahá ánfɪ numnyam amʊ́ʊ́ fɔwa mí ámʊ, mɛ́nɪ bɔ́bwɛ
kʊlɛ fɛ́ alɪá ntsu tamatsʊn mɪá fʊnyɔ nsɪné. 23 Mbʊ amʊ́tɔ́ fɛ́
alɪá fʊbʊ mɪtɔ, mɛ́nɪ bɔ́bwɛ kʊlɛ, ntsu mɔ́ɔtsʊn amʊ́ nsɪné.
Ní ɪbá alɪ á, ɔyítɔ́ ahá bɛ́bɪ ání fʊ́lɔ́wa mí, fʊtɔdwɛ́ amʊ́ fɛ́
alɪ ámʊ́ʊ́ fʊtɔdwɛ́ mí ámʊ.
24 "Mí Sí! Ndeklé mbɛ́ɛ ahá ámʊ́ʊ́ fɔpʊhá mí ámʊ bétsiá
mí wá ɔtíné ámʊ́ʊ́ mbʊ amʊ. Fówun bówun numnyam amʊ́ʊ́
fɔwa mí ámʊ. Tsúfé fʊtɔdwɛ́ mí asa fɔbwɛ ɔyí. 25 Mí Sí Yilé
ɔbwɛpʊ́! Ɔyítɔ́fɔ bʊmɛbɪ fʊ́, táme mí mʊ nyin fʊ. Ahá ánfɪ
ɛ́ bʊyin ání fʊ́lɔ́wa mí sísí ɔyítɔ́. 26 Nɛlɛ fʊ́ súná amʊ́. Nétrá
lɛ fʊ́ súná amʊ́. Fówun ɔdwɛ ámʊ́ʊ́ fʊtɔdwɛ́ mí ámʊ itsia
amʊ́tɔ́, mɛ́nɪ mí ɛ́ nétsiá amʊ́tɔ́."

Yesu Kɪtá

(Mateo 26:47-56; Marko 14:43-50; Luka 22:47-53)

18 1 Yesu lɔ́bɔ mpáɪ ánfɪ tá á, mʊa mʊ akasípʊ́ amʊ
bɛnatí yɔ́tsʊn Kidron tsonkolitɔ wíé ndobíi kʊtɔ.
2 Yuda amʊ́ʊ́ ɔlɛlɛ Yesu há ámʊ ɛ́ yin ndobíi amʊtɔ, tsúfé
Yesu mʊa mʊ akasípʊ́ bʊtetsíá yéfia ɪnʊ. 3 Mʊ́ sʊ Yuda lɛ́kpa
Romafɔ ɪsá akɔpʊ́ pʊ́ Bulu ɔtswɛ́kpa agyópʊ akʊá Bulu *igyí
ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Farisifɔ bɔwa, bɔyɔ ɪnʊ. Bʊdɛ mbia, nkandíɛ
pʊ́ akɔtɔ́. 4 Ɪ́nɪá Yesu yin tɔ́á ɪbá mʊsʊ sʊ á, ɔlɛdalɪ fia amʊ́,
fítɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ma mlɪdédunká?"
5 Bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, "Yesu Nasaretyin amʊ."
Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mí ní."
(Yuda amʊ́ʊ́ ɔdɛ mʊ lɛ há ámʊ ɛ́ líí amʊ́ wá ɪnʊ.) 6 Brɛ́á
Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mí ní!" á, bɛsankí yɛ́dɪda lalá kpla.
7 Yesu lɛ́lafítɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mbɛ́ɛ, ma mlɪdédunká?"
Bɛbláa mʊ bɛɛ, "Yesu Nasaretyin amʊ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Yesu lébláa amú ɔbéɛ, “Nakú bláa mlı mbéɛ, mí ní. Mú sʊ
ní mí mlıdédunká mú á, mlıha ahá ánfı abʊnatı.” 9 (Ɔlɛbláa
amú alı, ménı asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɔlɛblí ámʊ ıbéba mʊ́tɔ́. Ɔbéɛ, “Ahá
ámʊ́ʊ́ fɔpʊhá mí ámʊtɔ ɔkʊkʊ mɔ́fwı.”)
10 Lnʊ á, Simon Petro dé ɔdayí ıya anyɔ, ɔlɛbıtí mʊ́ lé, kpá
Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn osʊ́mpʊ́ gyɔpı ısʊ. Osʊ́mpʊ́ amʊ ıdá
gyí Malkus. 11 Yesu lébláa Petro ɔbéɛ, “Sankia fʊ́ ɔdayí wa
mʊ́ ɔflɛtɔ! Imehián ání nówun ıwıɔsın ání mí Sí lahá mí
ɔbéɛ nwʊ́un lóó?”

Yoh

Yesu Kpa Ya Hana
(Mateo 26:57-58; Marko 14:53-54; Luka 22:54)

12 Lnʊ ısá akɔpʊ́ ámʊ, amʊ́ ɔhandɛ pʊ́ Bulu ɔtswɛ́kpa
agyópʊ amʊ bɛkıtá Yesu, klí mʊ ıbı. 13 Begyankpá kpá mʊ
ya Kaiafa mʊ sia Hana. Kaiafa gyí Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn
ofí ámʊtɔ ní. 14 Mʊlébláa Yudafɔ ahandɛ amʊ ɔbéɛ, ıbʊ aléá
ɔbakʊ́lɛ obówu ahá féé nwunsʊ ní.

Petro Lékiná Yesu
(Mateo 26:69-70; Marko 14:66-68; Luka 22:55-57)

15 Simon Petro mʊa ɔkasípʊ́ bambá bobuo Yesu. Bulu igyí
ɔhapʊ́ dɛhɛn amʊ yin ɔkasípʊ́ bámbá ánfı wankláán. Mʊ́
sʊ olobuo Yesu bítíwíé Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn amʊ wóyítɔ́.
16 Támɛ Petro mʊ́ lési ɔlıí wóyí ámʊ ɔnɔ́. Ɔkasípʊ́ bámbá
ánfı óyin Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn anfı lédalı yébláa otsibi
ɔkʊá ɔdɛ wóyí ámʊ ɔnɔ́ gyo, ɔlɛkpa Petro ba wóyí ámʊtɔ.
17 Otsibi amʊ léfıté Petro ɔbéɛ, “Megyí oyin ámʊ akasípʊ́
amʊtɔ ɔkʊ fʊ́gyi?”
Petro lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ɛkɛkɛɛkɛ. Mma amʊ́tɔ́.”
18 Atsalı bʊ ınʊ. Mʊ́ sʊ asʊ́mpʊ́ pʊ́ agyópʊ amʊ bɔdʊdá
ogyá, bʊlıí mʊ́ ası. Petro é léyelıí amʊ́ wá, ɔdɛ ogyá ámʊ núu.

Bulu Igyí Ɔhapʊ́ Dɛhɛn Léfıté Yesu Asʊ́n
(Mateo 26:59-66; Marko 14:55-64; Luka 22:66-71)

19 Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn amʊ léfıté Yesu asʊ́n, tsʊ́ mʊ
akasípʊ́ pʊ́ mʊ́ atosunáhé ıwı. 20 Yesu lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ahá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ansítɔ́ nɛlıí blí mí asʊ́n fɛ́ɛ́. Netsiá súná atɔ́ Yudafɔ *ofíakpa
pʊ́ *Bulu ɔtswɛ́kpa, ɔtínɛá ahá fɛ́ɛ́ bʊtefia. Mmɛblí asʊansʊ
ŋáintɔ. 21 Ntogyi sʊ́ fʊ́dɛ mí asʊ́n ánfı fıté. Fıtɛ ahá ání bonu
asʊ́n ání nɛblí. Amʊ́ yín asʊ́n ání nɛblí."
22 Brɛ́á Yesu lɛ́blí asʊ́n ánfı á, ınʊ agyópʊ amʊtɔ ɔkʊlɛá
ɔlıí mantáa mʊ léda mʊ ısʊtɔ, fíté mʊ ɔbɛ́ɛ, "Alí félɛ Bulu
igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn asʊ́n ɔnɔ́ ní?"
23 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Ní nablí asʊkpan á, lɛ mʊ́ blí
ɔhagyíɔha onu. Támɛ ní ɔnɔkwalı nablí á, ntogyi sʊ fʊ́dɛ
mí da?"
24 Yesu trá ɔda ɔfɛ́tɔ́ ɔhandɛ Hana lɔ́pʊ mʊ sísí Bulu igyí
ɔhapʊ́ dɛhɛn Kaiafa.

Petro Létrá Kiná Yesu

(Mateo 26:71-75; Marko 14:69-72; Luka 22:58-62)

25 Simon Petro trá ɔlıí ogyá ámʊ ası, ɔkʊ léfıté mʊ ɔbɛ́ɛ,
"Megyí oyin ánfı akasípʊ́ amʊtɔ ɔkʊlɛ fʊgyi?"
Petro lɔ́swıí ɔbɛ́ɛ, "Ɛkɛkɛɛkɛ. Mma amʊ́tɔ́!"
26 Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn amʊ osʊ́mpʊ́ ɔkʊ, ogyi ɔhá
ámʊ́ʊ́ Petro lɛ́kpa mʊ ısʊ kʊlɛ amʊ mʊ pio léfıté Petro ɔbɛ́ɛ,
"Megyí fʊ́a mʊnyɔ nowun ndobíi amʊtɔ ní?"
27 Petro létrá swıí pʊ́ ıbı wá ogyá. Inʊnʊ batɛ lɔ́bɔn.

Yesu Kpa Ya Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marko 15:1-5; Luka 23:1-5)

28 Ɔyı kɛhɛ bakɛ-bakɛ a, bɛkpa Yesu tsʊ́ Kaiafa wóyítɔ́
ya Roma ɔhandɛ ání ɔdɛ Yudea ɔmásʊ́ gyí wóyítɔ́.
Yudafɔ ahandɛ amʊ bʊmedékléá bɔ́pʊ ifin da ıwı. Mʊ́ sʊ
bʊmebitíwíé wóyítɔ́ ınʊ. Tsʊ́fɛ́ bʊdekléá bɛ́kı ání amʊ́ *ıwı
lɛtın, ménı bétalí gyi Israelfɔsʊ Katsʊn Nkɛ ámʊ.[p] 29 Mʊ́ alı
sʊ Pilato lédalı ba kpankpá bɛfıté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Amansʊ mlıbʊ
blí tsʊ́ oyin ánfı ıwı?"
30 Bɛbláa mʊ bɛɛ, "Ní ɔhá ánfı mɔ́kʊ́bwɛ́ lakpan á, tɛkı
anımɛ́kpa mʊ ba fʊ."

---

[p] **18:28** Ní fowíé ɔhá ání omegyí Yudayin wóyítɔ́ a, ifin lada fʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

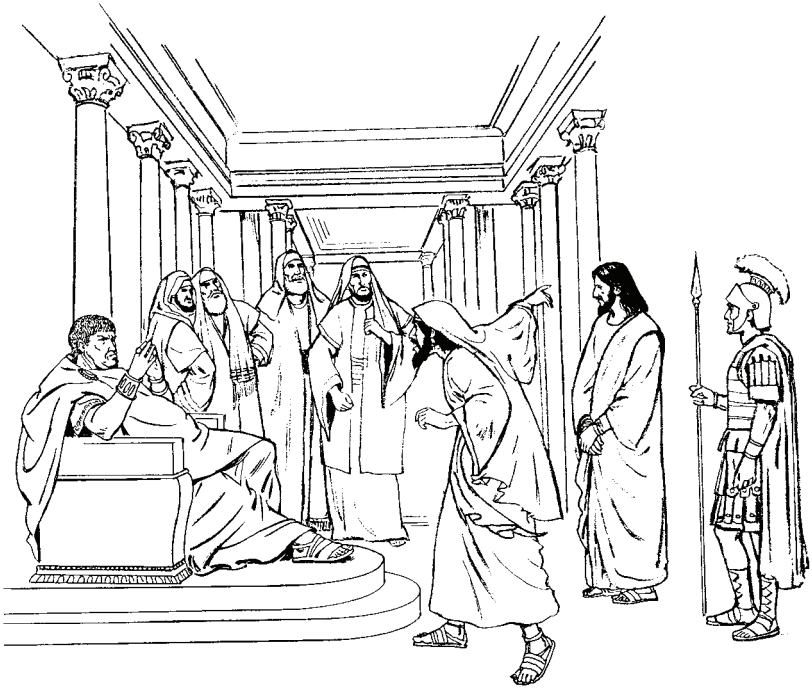

Yesu kpa ya Pilato nɪ. (Yohane 18:28)

31 Pilato lébláa amó ɔbéɛ, “Múmó mlɪkpa mʊ ya,
amlɪyegyi mʊ asún mlɪ mbla ɔnɔ́.”
Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛlɛ mú ɔnɔ́ bɛɛ, “Anɪmá ɔkpa mɔ́
ɔha.” 32 (Asún ánfɪ léba mútɔ́, ménɪ asún ámúú Yesu léblí
tsú mʊ lowu ání obówu ɪwɪ ámʊ ɪbéba mútɔ́.)
33 Lnʊ Pilato léyinkí wíé wóyítɔ́. Múú ɔlɛtɪ Yesu, fítɛ́ mʊ
ɔbéɛ, “Fúgyí Yudafɔ owíe amʊ nɪ?”
34 Yesu lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Fú onutó asʊn fɪtɛ́hɛ́ igyi, ntéɛ
akʊ lábláa fʊ mí ɪwɪ asún?”
35 Pilato lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Yudayin ngyi? Fú onutó ahá
pú Bulu igyí ahapú dɛhɛn lékpa fú ba mɪ. Ntɔ fabwɛ́?”
36 Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Megyí ɔyí ánfɪtɔ ndɛ iwíe gyí. Ní
ɔyí ánfɪtɔ á, tɛkɪ mí abúopʊ bɔ́kɔ hɔ mɪ. Bʊméɛha bʊmɔ́ɔpʊ
mí wá Yudafɔ ahandɛ ɪbɪtɔ, támɛ megyí ɔyí ánfɪtɔ ndɛ iwíe
gyí!”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Pilato léfıté mʊ ɔbéɛ, “Múmú yéɛ owíe fʊgyi á?”
Yesu lélé mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ɔnɔkwalı fablí fɛɛ Owíe ngyi. Mí
á, bɔkwıí mí nɛba ɔyí ánfıtɔ ání mbá ambegyi ɔnɔkwalı
amʊ ıwı adánsıɛ. Ɔhagyíɔha ání ogyi Ɔnɔkwalı amʊ klé
tɛyaa asʊ nú mí ɔmɛ.”
38 Pilato léfıté mʊ ɔbéɛ, “Ntɔ gyí ɔnɔkwalı amʊ?”

Pilato Léha Ɔkpa Ɔbéɛ Bʊmɔ́ɔ Yesu

(Mateo 27:15-31; Marko 15:6-20; Luka 23:13-25)

Pilato léblí asún ánfı tá á, ɔlɛtrá dalı yɔ Yudafɔ ámʊ
wá wóyí ɔnɔ́ ınʊ. Ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, “Mmɔkúwun lalahɛ
kʊkʊʊkʊá nɔ́pʊhá oyin ánfı ıpɔ́n. 39 Táme mlı amándíé
ɔnɔ́ á, ntesí obu ɔdıpú ɔkʊlɛ há mlı Katsʊn Nkɛ kugyíkʊtɔ.
Mlıdéklé mlıaa, nsíi Yudafɔ Owíe anfı ha mlı?”
40 Bɔkplún lɛ mú ɔnɔ́ bɛɛ, “Ɛkɛkɛɛkɛ! Megyí mʊ. Si Baraba
ha anı.” (Ogyo otswapú Baraba é gyí).

19 1 Lnʊ Pilato léha bɛkpa Yesu ya, yépıtí mʊ atɔ́
wankláán. 2 Lsá akɔpú ámʊ bɔlʊ obungyo-awu, bwé
mú owíepa bun mʊ nwun, bɔwa mʊ ligá pɛpɛ kʊ. 3 Lnʊ bɛnatí
bwé mʊ ahinlá bɛɛ, “Yudafɔ Owíe, fó nkpasʊ ɔnlınsʊ!”
Fówun badá mʊ ısʊtɔ kpa.
4 Pilato létrá dalı yɔ wóyí ɔnɔ́ ınʊ yébláa amú ɔbéɛ,
“Nakpá mʊ nɛba mlı, amlıwun ání mmɔkúwun lalahɛ kʊkʊ
mʊ ıwı.” 5 Bréá Yesu lédalı ba a, obungyo-awu ıpa ámʊ
bun mʊ nwun, ɔlɔwa ligá pɛpɛ amʊ. Pilato lébláa amú ɔbéɛ,
“Mʊ nı!”
6 Bulu igyí ahapú dɛhɛn pú Bulu ɔtswékpa agyópʊ amʊ
benya wun mʊ pé, bɔsʊrá okitikíti blí bɛɛ, “Da mʊ manta
oyikpalíhɛsʊ! Da mʊ manta oyikpalíhɛsʊ!”
Pilato lébláa amú ɔbéɛ, “Mlı onutó mlıkpa mʊ ya,
amlıyɛda mʊ manta oyikpalíhɛsʊ. Mí mú mmɔkúwun lalahɛ
kʊkʊ mʊ ıwıá nɔ́pʊhá mʊ ıpɔ́n.”
7 Yudafɔ ámʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Anı mbla ɔnɔ́ á, ilehián ání
obówu. Tsúfé ɔlɛblí ɔbéɛ, Bulu mʊ Bi mʊgyi.”
8 Bréá Pilato lónu asún ánfı á, ifú létrá kıtá mʊ tsía mútɔ́.
9 Oleyinkí yɔ́ mʊ wóyítɔ́ yéfıté Yesu ɔbéɛ, “Nkúnú fotsú?”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Táme Yesu mɛ́kpla mʊ. 10 Mʊ́ sʊ Pilato léfɪté mʊ ɔbɛ́ɛ,
"Fʊmɛ́ɛkplá mí? Fʊmeyín ání mbʊ túmiá nétalí sí fʊ́ ntɛ́ɛ
nétalí há bɛda fʊ́ mántá oyikpalíhɛsʊ mɔ́ fʊ́?"
11 Yesu léle mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ní megyí Bulu léha fʊ́ ɔkpa á,
tɛkɪ fʊma túmi kʊkʊ mísʊ́. Ínɪ sʊ ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ mí wá fʊ́
ɪbɪtɔ ámʊ lakpan dʊn fʊ́ klé."
12 Pilato lónu asʊ́n ánfɪ á, olekle osi Yesu. Táme Yudafɔ
ámʊ bɔsʊrá okitikíti kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ blí bɛɛ, "Ní fesi ɔhá ánfɪ á,
mʊ́mʊ́ megyí Roma owíe dɛhɛn[q] mʊ nyawie fʊgyi. Tsʊ́fé
ɔhagyíɔha ání ɔblí ɔbɛ́ɛ owíe mʊgyi á, alakʊ́sʊ́ líí Roma
owíe dɛhɛnsʊ!"
13 Brɛ́á Pilato lónu asʊ́n ánfɪ á, ɔlɛkpa Yesu dálɪ ba
kpankpá, tsíá mʊ asʊ́ngyí obíá ání itsie ɔtɪnɛkʊá bɔpʊ abwi
bwɛ́ ɪnʊ, bʊtɛtí ɪnʊ "Abwitɔ" sʊ. (Bʊtɛtí ɪnʊ "Gabata" *Hebri
ɔblítɔ.) 14 Ɛkɛ ámʊ igyi *ogyá ɔdʊdáké há Israelfɔsʊ Katsʊn
Nkɛ. Ɪbɔ́bwɛ fé ɔpa dódúanyɔtɔ á, Pilato lébláa Yudafɔ ámʊ
ɔbɛ́ɛ, "Mlɪ Owíe amʊ nɪ!"
15 Bɔsʊrá okitikíti bɛɛ, "Kpa mʊ ya, kpa mʊ ya, afʊyɛda
mʊ manta oyikpalíhɛsʊ."
Pilato léfɪté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ndáa mlɪ owíe manta
oyikpalíhɛsʊ?"
Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, "Anɪmá owíe
ɔkʊkʊ dʊn Roma owíe dɛhɛn!"
16 Ɪnʊ Pilato lési Yesu há amʊ́ ɔbɛ́ɛ bʊyɛ́da mʊ manta
oyikpalíhɛsʊ.

Yesu Da Mántá Oyikpalíhɛsʊ

(Mateo 27:32-44; Marko 15:21-32; Luka 23:26-43)

Ɪsá akɔpʊ́ ámʊ bɛkpa Yesu nátí. 17 Mʊ onutó olotsu mʊ
oyikpalíhɛ dínká mʊ nkanta alɪ yéwie ɔtɪnɛkʊá bʊtɛtí ɪnʊ
"Nwun Okokobi Otsiákpá." (Bʊtɛtí ɪnʊ "Golgota" Hebri
ɔblítɔ.) 18 Bɛda Yesu mántá oyikpalíhɛsʊ ɪnʊ, bɛda ayin
abanyɔ́ akʊ é mántá nyikpalíhɛsʊ mʊ wá ɪnʊ. Ɔkʊlɛ bʊ Yesu
bɪnasʊ, ɔkʊlɛ é bʊ mʊ gyɔpɪsʊ, Yesu bʊ amʊ́ nsɪné. 19 Pilato

---

[q] **19:12** Roma Owíe dɛhɛn gyí Kaesare.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lɔ́wanlín asún mántá oyikpalíhɛ amʊ awunso. Asún ámʊ gyí,
"YESU NASARETYIN, YUDAFƆ OWÍE." 20 Yudafɔ tsɔtsɔɔtsɔ bɛkla
asʊn wanlínhé anfɪ. Tsúfé ɔtíné ámʊ́ʊ́ bɛda Yesu mántá
oyikpalíhɛsʊ ámʊ ɪbʊ mantáa Yerusalem. Ɔlɛha bɔwanlín
asún ámʊ *Hebri ɔblíɪ, Roma ɔblíɪ pú Griiki ɔblítɔ. 21 Bulu
igyí ahapú dɛhɛn amʊ bɛbláa Pilato bɛɛ, "Máwanlín fɛɛ,
'Yudafɔ Owíe.' Mboún wanlɪn fɛɛ, 'Oyin ánfɪ ɔbɛ́ɛ, mígyí
Yudafɔ Owíe.' "

22 Pilato lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mʊ́á nawánlín á, nawánlín
mʊ́ dodo."

23 Ɪsá akɔpʊ́ ámʊ bɛda Yesu mántá oyikpalíhɛ amʊsʊ tá
á, botsu mʊ atadɪɛ, beye mʊ́tɔ́ aku ana. Okugyíɔkʊ klé kʊlɛ.
Botsu mʊ ligá ání bɔlʊ mʊ́ tsú ɔsʊ́sʊ́ beyi asɪ. 24 Ɪnʊ bɛbláa
aba bɛɛ, "Mlɪmáha abalɪ atadɪɛ ánfɪ mʊ́tɔ́. Mlɪha atswɪ abi
kɪ bɛɛ, ma obénya mʊ́." Asún ánfɪ léba, ménɪ Bulu asún
ámʊ́ʊ́ bɔwanlín tswɪ bɛɛ,

"Beye mí atadɪɛtɔ,
bɔtswɪ abi mí ligásʊ́" amʊ ɪbéba mʊ́tɔ́.

Ɪsá akɔpʊ́ ámʊ bɔbwɛ dínká mʊ́sʊ́.

25 Yesu mʊ yin, mʊ yin mʊ pio tsíhé *Maria, ogyi Klopa
mʊ ka pú Magdalayintse Maria bʊlɪí oyikpalíhɛ amʊ asɪ.
26 Bréá Yesu lówun mʊ yin pú mʊ ɔkasípʊ́ ámʊ́ʊ́ ɔtɛhíé dwé
ámʊ, bʊlɪí mantáa ɪnʊ á, ɔlɛbláa mʊ yin ɔbɛ́ɛ, "Amʊ́ yín, fʊ́
bí ní."

27 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa ɔkasípʊ́ amʊ é ɔbɛ́ɛ, "Fʊ́ yín ní." Tsú ɛkɛ
ámʊ a, ɔkasípʊ́ amʊ lékpa mʊ ya mʊ wóyítɔ́.

Yesu Lowu

(Mateo 27:45-56; Marko 15:33-41; Luka 23:44-49)

28 Ɪ́nɪ ɔma a, Yesu lówun ání mʊ agyʊ́má lamɔ́ ɔnɔ́. Mʊ́ʊ́
ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Ɔmɛwʊ́lɪ dɛ mí." Ɪ́nɪ lɛha Bulu asún ámʊ́ʊ́
bɔwanlín tswɪ amʊ ɪlɛba mʊ́tɔ́.

29 Onuwé kʊ tsie ɪnʊ, ntá ɔdáɪ ɪbɔ mʊ́. Ɪsá akɔpʊ́ ámʊ
bɔpʊ ɔsapɔ dá ntá ámʊtɔ pʊ́sían oyísʊ́, tsú mʊ́ fʊ́á yétin mʊ
ɔnɔ́. 30 Yesu lékpɪkpíɪ mʊ́ mɛ́. Ɪnʊ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Ɪlatá!"

Mʊ́ʊ́ oloko nwuntɔ wá, ɔlɛlɛ ɔŋɛ́ á.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Abɪntɔ Atɔ́ Wɔ

31 Ɛkɛ ámʊ igyi Fieda. Mʊ́ ɔyɪ kɛhɛ igyi ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké
kpɔnkpɔntɪ há Yudafɔ. Mʊ́ sʊ bʊmekle ání ahá ámʊ bʊsían
nyikpalíhɛ amʊsʊ yɔ́fʊn owi tahé.[r] Mʊ́ sʊ bɔkʊlí Pilato
ɔkpa bɛɛ ɔháa mʊ ɪsá akɔpʊ́ abʊyebiabía amʊ́ ayabi, ménɪ
bɔ́kɔsí wʊ́, fówun bélɛ amʊ́ tsu nyikpalíhɛ amʊsʊ asa
owí ɔta. 32 Mʊ́ sʊ bɔyɔ yébiabía ayin abanyɔ́ ámʊ ayabi.
33 Táme bréá bowie Yesu wá á, bowun ání alawʊ́ dodo.
Mʊ́ sʊ bumebia mʊ ayabi. 34 Táme ɪsá akɔpʊ́ ámʊtɔ ɔkʊlɛ
lɔ́pʊ mʊ pía wɔ Yesu abɪntɔ, ntsu mʊ́a obugya lɛfɛn dalɪ.
35 (Ɔhá ámʊ́ʊ́ olowun mʊ́ ámʊ légyi mʊ́ ɪwɪ adánsɪɛ, fówun
mlɪ é mlóhogyi. Megyí afunu igyi. Oyin ání ɔnɔkwalɪ
asʊ́n mʊdɛblí.) 36 Ɪ́nɪ féé léba mʊ́tɔ́, ménɪ Bulu asʊ́n ámʊ́ʊ́
bɔwanlín tswɪ bɛɛ, "Bʊméebia mʊ iwʊ́ kʊkʊʊkʊ" ámʊ ɪbéba
mʊ́tɔ́. 37 Bulu asʊn wanlínhé amʊ kén lɛblí ɔbéɛ, "Béki ɔhá
ámʊ́ʊ́ bɔwɔ mʊ abɪntɔ pía ámʊ."

Yesu Pulá

(Mateo 27:57-61; Marko 15:42-47; Luka 23:50-56)

38 Ɪ́nɪ féé ɔma a, Arimateayin *Yosef léba bokokóli
Pilato ɔbéɛ, ɔpʊ́ʊ Yesu fúli amʊ ha mʊ. (*Yosef anfɪ buo
Yesu ŋáintɔ, tsʊ́fé ɔdɛ Yudafɔ ahandɛ amʊ ifʊ́ nya.) Pilato
léha mʊ ɔkpa. Mʊ́ sʊ Yosef léyɛlɛ Yesu fúli amʊ oyópulá.
39 Nikodemo amʊ́ʊ́ ɔlɛba Yesu wá ɛkɛ ɔkʊ onyé ámʊ é léba.
Ɔlɔpʊ afá fánfáánfán aku anyɔ[s] ání bɔkwɛ mʊ́ wá abatɔ
tsɔtsɔɔtsɔ ba. Mʊ́ odwin bɔ́bwɛ kílo adʊasa (30). 40 Ayin
ánfɪ bɔpʊ́ ɔhráda kíklɪ afá ámʊ mántá fúli amʊ ɪwɪ fé alɪá
Yudafɔ bʊtɔbwé amʊ́ afúli asa bʊtopúlá amʊ́. 41 Ndobíi kʊ
ɪbʊ mantáa ɔtíné ámʊ́ʊ́ bɛda Yesu mántá oyikpalíhɛsʊ ámʊ.
Bolotí bʊtátɔ́ bwé mʊ́ fúli-ɔbɔ́ ɪnʊ. Bʊmɔkʊ́pʊ́lá ɔhaa mʊ́tɔ́
kɪ. 42 Ɪ́nɪá ɛkɛ ámʊ igyi *ogyá ɔdʊdáké, fúli ɔbɔ́ ámʊ é ɪbʊ
mantáa ɪnʊ sʊ á, bopulá Yesu mʊ́tɔ́.

---

[r] **19:31** Yudafɔ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké tefi asɪ tsʊ́ owi tahé. [s] **19:39** Afá aku anyɔ ámʊ adá gyí *mire* mʊ́a *aloe*.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Kʊsʊ́ Tsú Afúlitɔ
(Mateo 28:1-8; Marko 16:1-8; Luka 24:1-12)

20 1Ndawɔ́tswítɔ́ ɛkɛ gyankpapʊ, igyi Kwasieda bakɛ-
bakɛ, bréá nsaɪntɔ mɔ́kʊ́títɪ a, Magdalayintse Maria
lɔ́yɔ Yesu opulákpá ɪnʊ. Olenya wíe ɪnʊ alí olowun ání bamína
ibwi ámʊ lé ɔbɔ́ ámʊ ɔnɔ́. 2Mʊ́ sʊ oleyinkí srí ba ɔkasípʊ́ ámʊ́ʊ́
Yesu tɛhíɛ́ dwé mʊ amʊ mʊa Simon Petro wá, bɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
"Balé Yesu ɔbɔ́ ámʊtɔ. Anɪméyín ɔtínɛ́á bapʊ́ mʊ yɔ́wa!"

3Mʊ́ʊ́ Petro mʊa mʊnyɔ bɔpʊ ɔkpa bɔyɔ́ opulákpá ɪnʊ.
4Amʊ́ abanyɔ́ ámʊ féé́ betsií ɔsríɪ, táme ɔlɛsrí sí Petro
gyankpá yówie opulákpá ɪnʊ. 5Bréá olobun kɪ ntsán ámʊtɔ
á, olowun ání ɔhráda ámʊ kpán dá, táme omebitíwíé
mʊ́tɔ́. 6Simon Petro lɔ́bɔtʊ mʊ, ɔlɔtsʊn bítíwíé ntsán ámʊtɔ,
olowun ɔhráda amʊ da. 7Olowun ɔhráda ámʊ́ʊ́ bɔpʊtɔ́ mʊ
nwun ámʊ é, ilokuntá ɪda ɪfʊ́ntɔ́. 8Ɔkasípʊ́ amʊ́ʊ́ olegyankpá
wíé ɪnʊ ámʊ é lébitíwíé mʊ́tɔ́, wun ɔhráda ámʊ pʊ́ mʊ́ ámʊ́ʊ́
bɔpʊtɔ́ mʊ nwun ámʊ alí olohogyi. 9Bré ámʊtɔ á, Bulu asʊn
wanlínhé amʊ́ʊ́ ɪlɛblí ɔbɛ́ɛ, ilehián ání Yesu ɔbɔ́kʊsʊ́ tsú
afúlitɔ ámʊ mɔkʊ́nyá wánkí amʊ́. 10Beyinkí yɔ́ wóyí.

Yesu Ɩwɪɔwanlɛ Súná Magdalayintse Maria
(Mateo 28:9-10; Marko 16:9-11)

11Táme Maria lési ɔlɪí opulákpá ɪnʊ odesú. Bréá odesú
a, olobun kɪ ɔbɔ́ ámʊtɔ. 12Ɩnʊ olowun *Bulu-abɔpʊ abanyɔ́
ání bɔwa atadɪɛ futútúútú, bʊtsie ɔtíné ámʊ́ʊ́ bɔpʊ Yesu
fúli tswɪ amʊ. Ɔkʊlɛ tsie mʊ adɪanwun, ɔkʊlɛ tsie ayabiasɪ.
13Bɛfɪté mʊ bɛɛ, "Amʊ́ yín, nkálɪ igyi sʊ́ fʊdesú?"

Ɔlɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Balé mí Wíe nátí. Mmeyín ɔtínɛ́á
bapʊ́ mʊ yɔ́tswɪ!"

14Ɔlɛblí tá á, ɔlɛdamlí kɪ ɔma. Ɔkɪ a, Yesu líí mʊ ɔma,
táme ɔmɛbiá Yesu nɪ. 15Yesu léfɪté mʊ ɔbɛ́ɛ, "Amʊ́ yín, nkálɪ
ígyi sʊ́ fʊdesú? Ma fʊdedunká?"

Mʊ mʊ́ ɔkɪ ání ndobíi amʊtɔ agyʊ́má ɔyɔpʊ́ ní. Mʊ́ sʊ
ɔlɛbláa Yesu ɔbɛ́ɛ, "Anɪ sí, ní fʊ́latsʊ́ mʊ yɔ́tswɪ ɔtɪnɛkʊ á,
suna mí, anyetsu mʊ natɪ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Yesu lókpolí mʊ ɔbɛ́ɛ, “Maria.”
Ɔlɛdamlí kɪ, kpólí Yesu *Hebri ɔblítɔ ɔbɛ́ɛ, “Rabuni!” (Mʊ́ asɪ gyí, “Osunápʊ́.”)
17 Yesu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mápʊ ɪbɪ da mɪ, tsúfɛ́ mmɔkʊ́nyá yɔ́ ɔsʊ́sʊ́ mí Sí wá. Mboún natɪ yɛbláa mí apíó ámʊ fɛɛ, nɔyɔ́ mí Sí ání ogyi mlɪ Sí wá. Nɔyɔ́ mí Bulu ání ogyi mlɪ Bulu wá.”
18 Magdalayintse Maria lɛ́yɛbláa akasípʊ́ amʊ ɔbɛ́ɛ, “Nawun anɪ Wíe!” Ɔlɛbláa amʊ́ asʊ́n ání Yesu lɛ́bláa mʊ.

Yoh

Yesu lwɪɔwanlɛ Súná Mʊ Akasípʊ́
(Mateo 28:16-20; Marko 16:14-18; Luka 24:36-49)

19 Kwasieda ámʊ ntʊ́pwɛsʊ á, akasípʊ́ amʊ befia. Befin obu wá ɪwɪ, tsúfɛ́ bʊdɛ Yudafɔ ahandɛ amʊ ifú nya. Lnʊ á, Yesu lɛ́bɛlɪí amʊ́ nsɪné, ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “lwɪ ilwíi mlɪ.”
20 Ɔlɛbláa amʊ́ alɪ tá á, ɔlɔpʊ mʊ ɪbɪtɔ pʊ́ mʊ abɪntɔ súná amʊ́. Ansí légyi amʊ́, tsúfɛ́ bawun amʊ́ Wíe. 21 Yesu lɛ́trá bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “lwɪ ilwíi mlɪ. Alɪ ámʊ́ʊ́ mí Sí lawá mí ámʊ a, alí ndɛ mlɪ wa ní.” 22 Lnʊ ɔlɔlʊn ɔŋɛ́ fʊ́ wʊ́lí amʊ́sʊ́, bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪhɔ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ. 23 Ní mlesí ahá lakpan kíé amʊ́ á, Bulu lasíkíé amʊ́. Támɛ ní mlɪmésikíé amʊ́ á, Bulu méesikíé amʊ́.”

Yesu lwɪɔwanlɛ Súná Toma

24 Bréá Yesu lɛ́ba a, amʊ́tɔ́ ɔkʊlɛá bʊtɛtí mʊ Toma, bʊtɛlátí mʊ Tabí má ɪnʊ. 25 Mʊ́ sʊ akasípʊ́ atráhɛ amʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Anɪlawun anɪ Wíe!”
Támɛ Toma lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní mmɔkʊ́wun mʊ ɪbɪtɔ ndatobi nlɔ ámʊ, kpíé osrebi wá mʊ́tɔ́, kpíé ɪbɪ wá mʊ abɪntɔ ɔlɔ ámʊtɔ á, mmóohogyi ɛkɛkɛɛkɛ.”
26 Nkekwé ɔma a, akasípʊ́ amʊ bɛtrá fia obu ámʊtɔ. Alɪ ɛkɛ ámʊ mʊ́ á, Toma bʊ́ amʊ́tɔ́. Befin obu ámʊ, támɛ Yesu lɛ́bɛlɪí amʊ́ nsɪné, bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “lwɪ ilwíi mlɪ.” 27 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa Toma ɔbɛ́ɛ, “Kɪ mí ɪbɪtɔ, kpie osrebi wa nfɪ. Kpie fʊ́ ɪbɪ wa mí abɪntɔ. Si nwɛ́ɛn gyí, afʊhogyi!”
28 Toma lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé pʊ́ mí Bulu!”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Alɪ ámʊ́ʊ́ fawun mɪ ámʊ sʊ
fahogyi lóó? Ansí bégyi ahá ámʊ́ʊ́ bʊmɔpʊ amʊ́ ansíbi wun,
asa bohogyi amʊ!”

Tɔ́á Sʊá Bɔwanlín Ɔwʊlʊ́ Ánfɪ

30 Yesu létrá bwɛ osúna tsɔtsɔɔtsɔ mʊ akasípʊ́ amʊ ansítɔ́
ání bʊmɔwanlín wá ɔwʊlʊ́ ánfɪtɔ. 31 Támɛ bawánlín ínɪ,
ménɪ mlóhogyi ání Yesu gyí Bulu mʊ Bi Kristo amʊ. Asʊ́n
ánfɪsʊ hógyi ɔbéha mlénya nkpa ání ɪtamatá mʊ ɪdátɔ́ ní.

Yesu Ɩwɪɔwanlɛ Súná Akasípʊ́ Abasíénɔ́

21 1 Ínɪ ɔma a, Yesu létrá lɛ ɪwɪ ɔwan súná mʊ akasípʊ́
Tiberia ɔpʊ[t] ɔnɔ́ tsʊn ɔkpa ánfɪsʊ. 2 Simon Petro mʊa
Toma ání bʊtɛlátí mʊ Tabí, Nataniel, otsú Kana wúluá ɪbʊ
Galilea ɔmátɔ́, Sebedeo abí ámʊ pʊ́ akasípʊ́ abanyɔ́ é befia.
3 Simon Petro lékla amʊ́ ɔbéɛ, “Nɔyɔ́ ɔpʊsʊ yélɛ aye.”
Bɛbláa mʊ bɛɛ, “Anɪ é abóbuo fʊ yɔ́.” Ínɪ sʊ boyówie ɔklʊntɔ
nátí. Támɛ betsiá ntsusʊ onyé ámʊ féé, bʊmenya tɔtɔ. 4 Bréá
ɔyí ɪbá bɛkɛ a, bowun ɔkʊ líí ɔpʊ amʊ ɔnɔ́. Bʊmɛbɪ ání Yesu
nɪ. 5 Mʊ́ʊ́ Yesu léfɪté amʊ́ ɔbéɛ, “Mí anyawíe, mlɪménya tɔtɔ?”
Bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Ee!”
6 Yesu lébláa amʊ́ ɔbéɛ, “Mlɪtswɪ asawu amʊ wa gyɔpɪsʊ
fʊ́n, mléle aye.” Mʊ́ sʊ bɔtswɪ wa ɪnʊ. Aye lɔbʊlá asawu
amʊ, bʊmɛtalí bítí mʊ́ lé.
7 Mʊ́ʊ́ ɔkasípʊ́ amʊ́ʊ́ Yesu tɛhɪé dwé ámʊ lébláa Petro
ɔbéɛ, “Anɪ Wíe Yesu nɪ!” Bréá Petro lónu ání anɪ Wíe Yesu nɪ
á, olotsu mʊ atadɪɛ mla ɪwɪ. (Tsúfé ɔlɔwɔí mʊ atadɪɛ tswɪ),
olotu wíé ntsu ámʊtɔ gyuaa, ɔdɛpɪtí ɔyɔ́ Yesu wá. 8 Támɛ
akasípʊ́ atráhɛ amʊ́ʊ́ bʊbʊ ɔklʊntɔ ámʊ bɛbɪtía asawu amʊ́ʊ́
aklɛmɛtí bʊbɔ mʊ́ ámʊ ba otsubúnɔ, tsúfé bʊma ɪfɔ́ ɔpʊ ɔnɔ́
ɪnʊ. Mʊ́ ɪfɔ́tɔ́ bɔ́bwɛ fé ayabi lafasa (300). 9 Bréá bowie ɔpʊ
ɔnɔ́ á, bowun ání bawá agyawunu ogyá, bʊdɛ iye tɔ mʊ́sʊ́,
bodobodo é da mʊ́ asɪ. 10 Mʊ́ʊ́ Yesu lébláa amʊ́ ɔbéɛ, “Mlɪlɛ
aklɛmɛtí ámʊ́ʊ́ mlɪlalé ámʊ kʊ ba.”

---

[t] **21:1** Bʊtɛtráa tɪ mʊ́ Galilea ɔpʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bɛbɪtía asawu amʊ́ʊ́ aklɛmɛtí bʊbɔ mʊ́ ámʊ ba otsubúnɔ. (Yohane 21:8)

11 Mʊ́ sʊ Simon Petro léyinkí dʊ́ wíé ɔklʊn amʊtɔ,
ɔlɛyɛ́bɪtía asawu amʊ́ʊ́ aklɛmɛtí akpɔnkpɔntɪ bʊbɔ mʊ́ ámʊ
bɔtswɪ ɔpʊ ɔnɔ́. Aklɛmɛtí ámʊ bʊgyi lafakʊlɛ aduenu-sa
(153). Ɪ́nɪá bʊtsɔ ó á, asawu amʊ mɛtɪtíɪ. 12 Yesu létɪ amʊ́
ɔbɛ́ɛ, "Mlɪbegyi atɔ́." Amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ mɛ́talí wá klʊn fítɛ́ mʊ
ɔbɛ́ɛ, "Ma fʊgyi?" Tsúfɛ́ bɛbɪ ání amʊ́ Wíe nɪ. 13 Yesu lótsu
bodobodo amʊ há amʊ́, olotsu aye amʊ ɛ́ há amʊ́.
14 Bulu lɔ́kʊsʊ́a Yesu tsú afúlitɔ ɔma a, ínɪ gyí otse saasɪ
ání ɔlɛlɛ ɪwɪ ɔwan súná mʊ akasípʊ́ amʊ nɪ.

Yesu Mʊa Petro

15 Brɛ́á begyi nyankɪ atogyihɛ amʊ tá á, Yesu léfɪtɛ́ Simon
Petro ɔbɛ́ɛ, "Yohane mʊ bi Simon, fʊtɔdwɛ́ mí dʊn fʊ́ aba
ánfɪ lóó?"
Petro lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ee, mí Wíé, fʊyin ání ntɔdwɛ́ fʊ́."
Yesu lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Kɪ mí akúfabi amʊsʊ." 16 Ɔlɛtrá
fɪtɛ́ Petro otse nyɔɔsɪ ɔbɛ́ɛ, "Yohane mʊ bi Simon, fʊtɔdwɛ́
mí?"
Petro lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Ee, mí Wíe, fʊyin ání ntɔdwɛ́ fʊ́."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Kpa mí akúfa amʊ.” 17 Yesu léfɪté
mʊ otse saasɪ ɔbéɛ, “Yohane mʊ bi Simon, fʊtɔdwé mí lélé?”
Ulɛhan Petro, tsúfé otse saasɪ Yesu lafíté mʊ ɔbéɛ, “Fʊtɔdwé
mí?” á. Mú sʊ ɔlɛlɛ mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Mí Wíé, fʊ́ onutó fʊyin
tógyítɔ́. Yéɛ fʊyin ání ntɛhíé dwé fʊ́!”
Yesu lébláa mʊ ɔbéɛ, “Kɪ mí akúfa amʊsʊ. 18 Ɔnɔkwalɪ ndɛ
mlɪ bláa. Bréá fʊ́gyi ɔyasubi á, fʊ́ onutó fʊtɛtálí tsú fʊ́ atadɪɛ
híhɪɛ ɪwɪ, kʊ́sʊ́ yɔ́ ɔtínɛgyíɔtínéá fʊdeklé. Támɛ ní fɔbwé
oyin dɛhɛn a, fétɪnkí ɪbɪ, há ɔkʊ ɔbédɪdá fʊ́ atɔ́, kpá fʊ́ ya
ɔtínéá fʊmedékle.” 19 (Yesu léblí asʊ́n ánfɪ, pʊ́súná ɔkpa ání
Petro ɔbɔ́tsʊn mʊ́sʊ́ wú pʊ́wá Bulu numnyam.) Ulnʊ ɔlɛbláa
Petro ɔbéɛ, “Buo mɪ!”

Yesu Mʊa Ɔkasípʊ́á Ɔtɛhíé Dwé

20 Petro lédamlí kɪ a, Yesu ɔkasípʊ́ amʊ́ʊ́ ɔtɛhíé dwé ámʊ
buo amʊ́. (Mʊgyí ɔhá ámʊ́ʊ́ oleyinkí kpísá Yesusʊ ntʊ́pwɛ
atɔ́ ogyíkpá, fíté mʊ ɔbéɛ, “Owíé, ma ɔbélɛ fʊ́ há?” ámʊ nɪ.)
21 Bréá Petro lówun mʊ a, ɔlɛfɪté Yesu ɔbéɛ, “Mí Wíé, ntɔ
ɔbéba oyin ánfɪ ésʊ́?”
22 Yesu lélɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ní ndeklé mbéɛ otsía nkpa
yɔ́fʊn bréá néyinkí ba a, fʊ́ asʊ́n igyi? Fʊ́ mʊ́ buo mɪ wʊlɛ!”
23 Asʊ́n ánfɪ ulɛkleí wá Yesu abʊ́opʊ amʊtɔ, ání alɪ ɔkasípʊ́
amʊ mʊ́ móowu. Támɛ Yesu méblí ɔbéɛ, omóowu. Blí ɔlɛblí
ɔbéɛ, “Ní ndeklé mbéɛ, otsía nkpa yɔ́fʊn bréá néyinkí ba a,
fʊ́ asʊ́n igyi?”
24 Mʊgyí ɔkasípʊ́á olowun ínɪ féé, ɔlɔwanlín mʊ́ tswɪ nɪ.
Anɪyin ání mʊ asʊn blíhé anfɪ igyi ɔnɔkwalɪ.

Ɔnɔ́mɔ

25 Atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ ɪtráa bʊ ɪnʊá Yesu lɔ́bwɛ tsía ínɪtɔ. Ní
bɔwanlín mʊ́ féé wá nwʊlʊ́tɔ́ ɪkʊlɛ-kʊlɛ a, tɛkɪ bʊméenya
nwʊlʊ́ ámʊ ɔyaíkpá ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ. Natɔ́í tá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sumbí Ayɔpú Ámʊ
Gyumagyihɛ

1 [1]Mí wíé Tiofilo,
Mí Luka dé ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín sísí fʊ́. Mí ɔwʊlʊ́
gyankpapʊ amʊtɔ á, nɔwanlín Yesu atɔ bwɛhé pʊ́ mʊ
atosunáhé fɛ́ɛ́; tsú bréá olefi mʊ agyʊ́má asɪ, [2]bɔfʊn ɛkɛá
Bulu lótsu mʊ ya ɔsʊ́sʊ́. Asa Bulu lótsu mʊ nátí á, ɔlɔtsʊn
*Ɔŋɛ Wankíhé túmitɔ bláa ahá ámʊ́ʊ́ ɔlɛlɛ ɔbɛ́ɛ, bʊbwɛ́ɛ mʊ
*sumbí ayɔpʊ́ ámʊ tɔ́á bʊbwɛ́ɛ. [3]Mʊ ɪwɪɔsɪn wʊ́un pʊ́ mʊ
lowu ɔma a, oletsiá lé ɪwɪ ɔwan ɔkpa ɔtsan-ɔtsansʊ súná
amʊ́, pʊ́súná ání lɛ́lɛ́ otsie nkpa nkɛ adʊana ání ɔlɛlatsíá
ɔsʊlʊ́sʊ fɛ́ɛ́; ɔdɛ *Bulu iwíegyí ɪwɪ asʊ́n blí. [4]Bré kʊá mʊa
amʊ́nyɔ befia a, ɔlɛda amʊ́ ɔlá ɔbɛ́ɛ, “Mlɪmánatí Yerusalem.
Mlɪtsia ɪnʊ gyo mí Sí atokiehé ámʊ́ʊ́ ɔlɛhɪɛ yáí ɔbɛ́ɛ méha
mlɪ, nɛbláa mlɪ mʊ́ ɪwɪ asʊ́n ámʊ. [5]Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane lɔ́pʊ
ntsu bɔ́ ahá *asú, táme nkɛ kútúklú kʊ ɔma a, Bulu ɔbɔ́pʊ
Ɔŋɛ Wankíhé amʊ bɔ́ mlɪ asú.”

Yesu Ɔsʊ́sʊ́ Yɔ

[6]Mʊ́ sʊ bréá mʊa amʊ́nyɔ bɛlafia a, bɛfɪté mʊ bɛɛ, “Anɪ
Wíé, bré ánfɪtɔ féyinkía iwíegyí amʊ há Israelfɔ ní?”
[7]Yesu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Imehián ání mlɛ́bɪ nkɛ ntɛ́ɛ bréá
mí Sí nkʊlɛ lahíé mʊ onutó túmitɔ. [8]Mboún ní Ɔŋɛ Wankíhé
amʊ owíé mlɪtɔ á, mlénya túmi tálí gyi mí ɪwɪ adánsɪɛ tsú
Yerusalem wúlutɔ, Yudea pʊ́ Samaria ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́ yɔ́fʊn ɔyí
ɔka.” [9]Bréá ɔlɛblí asʊ́n ánfɪ tá á, amʊ́ ansítɔ́ ɪnʊ Bulu lótsu
mʊ ya ɔsʊ́sʊ́, ɔlɔfwɪ wíé nwʊlʊ́táatɔ.
[10]Besi bʊdɛ nwʊlʊ́táa kíɪ alɪɪ. Bɛlákɪ a, ayin abanyɔ́ akʊá
bɔwa atadɪɛ futútú líí amʊ́ wá á. [11]Ayin ámʊ bɛfɪté amʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bɛɛ, “Óo Galileafɔ ayin, ntɔ mlıdɛ́kíı nwʊlʊ́táasʊ alı? Alı ánfı mlılawun Bulu latsú Yesu ɔya ɔsʊ́sʊ́ ánfı á, alı kɛ́n obɛ́yinkía mʊ ba nı.”

Matias Yuda Otsiákpá Tsiá

(Mateo 27:3-10)

12 Lnʊ beyinkí kplí tsú Nfɔ-nyíbʊ ámʊsʊ[a] ba Yerusalem. Ɔkpa ámʊ ıbɔ́bwɛ máılı fʊn. 13 Bowie wúlutɔ á, bɔdʊ yɔ́ abansʊ́rʊtɔ, ɔtíné ámʊ́ʊ́ bʊtsie yaí ámʊ. Sumbí ayɔpʊ́á bɔyɔ ınʊ gyí: Petro, Yohane, Yakobo mʊa Andrea, Filipo mʊa Toma, Bartolomeo mʊa Mateo, Alfeo mʊ bi Yakobo, Simon ání ogyi ıwısʊtsiá adunkápʊ́ ɔpasuatɔ ɔha pʊ́ oyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Yakobo mʊ bi Yuda. 14 Ahá ání bɛtrá dʊ yɔ́ ınʊ gyí, atsı akʊ, Yesu mʊ yin *Maria pʊ́ Yesu apíó. Ahá ánfı fɛ́ɛ́ létsiá bwɛ́ ıkʊlɛ bɔ́ mpáı.

15 Nkɛ ámʊtɔ á, ahógyipʊ bɔ́bwɛ fɛ́ lafakʊlɛ-adʊanyɔ (120) befia. Lnʊ Petro lɔ́kʊsʊ́ líí amʊ́ nsınɛ́ bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, 16 “Mí apíó ahógyipʊ, Ɔŋɛ Wankíhɛ́ asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɔlɛblí tsʊn Owíe *Dawidsʊ, ıbʊ Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊtɔ, tsú Yuda Iskariot ámʊ́ʊ́ ɔlɛkpa ahá bɛyɛ́kıtá Yesu ıwı ámʊ ılaba mʊ́tɔ́. 17 Yuda Iskariot anfı létsiá anıtɔ. Anıa mʊnyɔ lɔ́yɔ osum agyʊ́má ánfı.”

18 Yuda lɔ́pʊ mʊ lalahɛ ání ɔlɔbwɛ ıkɔá bɛka mʊ yɔ́hɔ ɔsʊlʊ́ʊ kʊ. Ɔlɛkpa tsú ɔsʊ́sʊ́ bɛda ɔsʊlʊ́ʊ amʊsʊ pɔ, mʊ ipu lɛfa po, mʊ mpúni ɛ́ lɛfɛn dalı wʊrɔdɔ. 19 Ɔhagyíɔha ání ɔbʊ Yerusalem lónu asʊ́n ánfı. Bɛdınká ɔsʊlʊ́ʊ amʊ dá amʊ́ ɔblítɔ bɛɛ, “Hakeldama.” Mʊ́ ası gyí, “Ɔsʊlʊ́ʊá obugya lawʊ́lí mʊ́sʊ́.”

20 Petro lɔ́yɔ mʊ asʊ́nsʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Tsʊ́fɛ́ bɔwanlín wá *Israelfɔ ılʊ ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ bɛɛ,

‘Mʊ wóyí ıdí kpan.
Ɔhaa mátsiá mʊ́tɔ́.’

Bɛtrá wanlín tswı bɛɛ,

---

[a] **1:12** *Nfɔ-nyíbʊ* igyi obubwí kʊá ıbʊ mantáa Yerusalem, bʊtɛtí mʊ́ Olifbʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

‘Ɔha bambá otsía mʊ otsiákpá.’

21-22 “Mʊ́ sʊ ilehián ání ɔkʊ ɔbɛ́tsa anɪ Yesu afúlitɔkʊsʊ́ ánfɪ ɪwɪ adánsɪɛ gyí. Ilehián ání ɔhá ámʊ obótsu ayin ámʊ́ʊ́ betsiá anɪtɔ bré ámʊ́ʊ́ anɪlóbuo anɪ Wíe Yesu, nátí kí ntíné-ntíné amʊtɔ. Ɔhá ání olobuo anɪ tsú bréá Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane léblí *asúbɔ asʊ́n alɪɪ bɔfʊn ɛkɛ ámʊ́ʊ́ Bulu lótsu Yesu ya ɔsʊ́sʊ́ sí anɪ ámʊ.”

23 Ɪ́nɪ sʊ bɛlɛ ahá abanyɔ́, bʊgyi *Yosef ání bʊtɛtí mʊ Barsaba, bʊtɛtráa tɪ mʊ Yustus mʊa Matia. 24 Mʊ́ʊ́ bɔbɔ mpáɪ bɛɛ, “Anɪ Wíe, fʊyin ɔhagyíɔha klʊntɔ asʊ́n. Suna anɪ ahá ánfɪtɔ ɔmʊá falé, 25 otsia Yuda amʊ́ʊ́ alakíná agyʊ́má ánfɪ, nyá mʊ ɪsʊbɪtí ámʊ otsiákpá, ɔyɔ fʊ́ osum agyʊ́má ámʊ.” 26 Mʊ́ʊ́ bɛkapʊ́ atɔ́ amʊ́ abanyɔ́ nwunsʊ. Ileyi Matiasʊ. Mʊ́ sʊ bɔpʊ mʊ wá sumbí ayɔpʊ́ dʊ́ɔkʊn ámʊtɔ, bɛlabwɛ́ dʊ́anyɔ.

Gyu

Ɔŋɛ Wankíhé ɪbátɔ

2 1 *Pentekoste Ɛkɛ, igyi Israelfɔ atɔ pɔpwɛ ɔnɔ́ ɔdaké ámʊ lɔfʊn a, ahógyipʊ amʊ fɛ́ɛ́ bɛba befia amʊ́ ofíakpa. 2 Ɔtsáwʊlɛ pɛ́ á, olʊ́ kʊá igyi fɛ́ afʊ́ kpɔnkpɔntɪ ilotsu ɔsʊ́sʊ́ bɔbʊlá wóyí ámʊ́ʊ́ bʊbʊ mʊ́tɔ́ ámʊ. 3 Ɪnʊ bowun tɔkʊá igyi fɛ́ ogya plɛnplɛn, ɪlɛlɪan ɔdandʊ. Ɪlɛdasáín dínká amʊ́tɔ́ okugyíɔkʊsʊ. 4 *Ɔŋɛ Wankíhé lɔbʊlá okugyíɔkʊtɔ, ɪlɛha okugyíɔkʊ léfi asɪ ɔdɛ ɔblíɪ bámbá blí.

5 Bré ámʊtɔ á, *Yudafɔá bʊtenyá Bulu ifʊ́, bʊbʊ ndítɔ́ fɛ́ɛ́ baba bʊtsie Yerusalem. 6 Bréá ɔdɔm anfɪ bonu okitikíti amʊ a, bɛsrí befia ɪnʊ. Amʊ́tɔ́ okugyíɔkʊ lónu mʊ wúlutɔ ɔblíɪ. Mʊ́ sʊ ɔnɔ́ lobwie amʊ́. 7 Ɪlɔwa amʊ́ ifʊ́, wá amʊ́ wánwan. Mʊ́ sʊ bɛfɪté bɛɛ, “Ahá ánfɪ bʊdɛtɔí á, megyí Galileafɔ sɔ́ɔ́n bʊgyi? 8 Mʊ́ nkálɪ ɪlɔbwɛ asa anɪdénuá bʊdɛ anɪtɔ okugyíɔkʊ wúlutɔ ɔblíɪ blí? 9 Anɪtɔ akʊ atsʊ́ Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Yudea, Kapadokia, Ponto, Asia, 10 Frigia, Pamfilia, Egyipte ɔmátɔ́ pʊ́ Libia awúlu ání ɪbʊ mantáa Kirene wúlutɔ. Akʊ ɛ́ botsʊ́ Roma wúlutɔ, 11 bʊ́gyi Yudafɔ pʊ́ amʊ́á bʊmegyí Yudafɔ bawíé Yudafɔ Bulusúmtɔ́ aná fɛ́ɛ́ bʊbʊ anɪtɔ. Kretafɔ pʊ́ Arabifɔ ɛ́ bʊbʊ anɪtɔ. Támɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anıdénuá bʊdɛ Bulu atɔ kpɔnkpɔntı ání alabwɛ́ blí anıtɔ
okugyíɔkʊ ɔblítɔ.” 12 Alı ámʊ́ʊ́ asʊ́n ámʊ ilobwie amʊ́ ɔnɔ́
ámʊ sʊ bɔbwɛ yɔɔ, sí bʊdɛ amʊ́ aba fıté bɛɛ, “Ngya amansʊ
ɛ́ ní?”
13 Támɛ amʊ́tɔ́ akʊ bɔbwɛ ahógyipʊ amʊ ahinlá bɛɛ, “Ntá
banu bʊ.”

Petro Asʊ́ntɔ́lɛ Súná Ahá Ámʊ

14 Ɩnʊ Petro mʊa mʊ aba dúɔkʊn ámʊ bɔkʊsʊ́ líí. Mʊ́ʊ́
Petro lótsu ɔmɛ fʊ́á bláa ɔdɔm amʊ ɔbɛ́ɛ, “Apíó aba Yudafɔ
pʊ́ mlı fɛ́ɛ́á mlıbʊ Yerusalem, mlıhıɛ yaa asʊ, anlɛ asʊ́ntɔ́
suna mlı. 15 Mlımákı mlıaa ahá ánfı babʊ́, tsʊ́fɛ́ ɔyí mɔkʊ́kɛ.
Brɛ́á dokwebá ladá ní. 16 Mboún asʊ́n ánfı ılaba ndɛ ánfı
Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ Yoel léblí yáí ní. Ɔbɛ́ɛ,
17 ‘Bulu ɔbɛ́ɛ, “Nkɛ tráhɛ amʊtɔ á,
nɔ́pʊ mí Ɔŋɛ́ wá anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́tɔ́.
Mlı abi yinhɛ́ pʊ́ mlı abi tsıhɛ́ béblí asʊ́n ání
nɔ́pʊwá amʊ́ ɔnɔ́.
Mlı nyasubi bówun atɔ́.
Mlı ayin dɛhɛn bókun nkude.
18 Nkɛ ámʊtɔ á, nɔ́pʊ mí Ɔŋɛ́ wá mí asúmpʊ́
atsı mʊ́a ayin fɛ́ɛ́tɔ́.
Mʊ́ sʊ béblí asʊ́n ání nɔ́pʊwá amʊ́ ɔnɔ́.
19 Nɔ́bwɛ ofʊ́la nwʊlʊ́táasʊ,
bwɛ́ osʊ́na ɔsʊlʊ́sʊ.
Ogyá, obugya pʊ́ ogyási tuun béba ɔyítɔ́.
20 Owí ɔbéta ɔpá.
Ɔtsra ɛ́ ɔbɛ́pɛ kɔɔ fɛ́ obugya,
asa anı Wíe numnyam ɛkɛ kpɔnkpɔntı ámʊ
ıbɔ́fʊn.
21 Ɩbɛ́ba ání ɔhagyíɔha ání okpólí anı Wíe a, ɔbɛ́ha
mʊ obénya nkpa.” ’ ”
22 Petro lɔ́yɔ mʊ́sʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí apíó Israelfɔ, mlıyaa asʊ
amlınu asʊ́n ánfı. Bulu lɔ́bwɛ ofʊ́la mʊ́a atɔ́ kpɔnkpɔntı
pʊ́ osʊ́na tsɔtsɔɔtsɔ tsʊn Yesu Nasaretyin amʊsʊ, pʊ́sʊ́ná
ání mʊlɔ́wa mʊ. Mlı fɛ́ɛ́ mlılówun mʊ́, tsʊ́fɛ́ mlı ansísʊ́ ínı

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fɛ́ɛ́ lɛba. 23 Igyi tɔ́á Bulu yin yaí dodo, igyi mʊ apɛ́ ání bɛ́lɛ
Yesu há mlɪ. Mlɪlɛ́ha ahá ání bʊtamagyi mblasʊ bɛda mʊ
mántá *oyikpalíhɛsʊ, mɔ́ mʊ. 24 Támɛ Bulu lɛ́lɛ mʊ lowu
sínsíínsíntɔ́, kʊ́sʊ́a mʊ tsú afúlitɔ. Tsúfɛ́ lowu mɛ́ɛtalí gyi
mʊsʊ, osin afúlitɔ. 25 Ínɪ sʊ́ Owíe *Dawid lɛ́blí mʊ ɪwɪ asʊ́n
ɔbɛ́ɛ,

‘Brégyíbré á, ntowun anɪ Wíe mí ansísʊ́.
Tsúfɛ́ ɔlɪí mí gyɔpɪsʊ, sʊ tɔtɔ mɔ́ɔwa mí ifú.
26 Mʊ́ sʊ ansí tegyi mɪ,
ntɔtɔ́í ansigyísʊ́.
Nyankpʊsa ngyi. Lowu da gyo mí,
táme ndɛ Bulu ɔkpa kíɪ.
27 Tsúfɛ́ fʊméesi mí ɔkláa wá afúlitɔ.
Fʊmɛ́ɛha mí fʊ́ osúmpʊ́ wankíhɛ́ mmɔ́ɔplɔ́.
28 Fʊ́lósuná mí ɔkpa ání ntsʊ́ʊn mʊ́sʊ́, mí anya nkpa
ání ɪtamatá.
Ní fʊ́bʊ mí wá á, ansí bégyi mɪ ekekegyíɛkɛ.’ ”
29 Petro létrá bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí apíó Israelfɔ, mbʊ́a hɪɛ
bla mlɪ amlɪnu. Anɪ náin Owíe Dawid lówu, bopulá mʊ.
Bɔ́tʊ ndɛ mʊ ntsán da anɪ wá nfɪ. 30 Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ogyi,
oyin ání ntam ání Bulu lɛ́ka há mʊ bɛ́ba mʊ́tɔ́. Bulu lɛ́ka
ntam há mʊ ɔbɛ́ɛ, mɛ́ha mʊ natɪna ɔkʊ obétsiá mʊ obíásʊ́
ɛkɛ kʊ́. 31 Ínɪá anɪ náin Owíe Dawid lówun mʊ́ yáí sʊ á,
ɔlɔtɔí tsú *Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) kʊsʊ́
tsú afúlitɔ ɪwɪ ɔbɛ́ɛ,

‘Bulu méesi mʊ wá afúlitɔ.
Mʊ́ sʊ mʊ ɔyʊlʊ́ʊ mɔ́ɔplɔ́.’ ”
32 Petro lɔ́yɔ mʊ́sʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Yesu gyí ɔhá ání Bulu lɔ́kʊsʊ́a tsu
afúlitɔ, anɪ fɛ́ɛ anɪgyí mʊ́ adansɪfɔ. 33 Bulu lʊ́tsu Yesu ya
ɔsʊ́sʊ́, há mʊ otsiákpá yilé mʊ gyɔpɪsʊ. Anɪ Sí Bulu lɔ́pʊ Ɔŋɛ
Wankíhɛ́ ání ɔlɛhɪɛ yáí ɔbɛ́ɛ, mɔ́pʊhá mʊ ahógyipʊ há mʊ.
Ɔŋɛ́ ámʊ Yesu lapʊ́há anɪ á. Mʊ́ gyumagyihɛ mlɪdéwúun,
mlɪdénu á. 34 Megyí Owíe Dawid Bulu lʊ́tsu ya ɔsʊ́sʊ́, táme
mʊlɛ́blí yáí ɔbɛ́ɛ,

‘Anɪ Wíe Bulu lɛ́bláa mí Wíe ɔbɛ́ɛ,
Tsia mí gyɔpɪsʊ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 yɔ́fʋn brɛ́á nɔ́pʋ fʋ́ alupʋ́ bwɛ́ fʋ́ ayabi oyíkpa.’ ”
36 “Mʋ́ sʋ mlɪ Israelfɔ fɛ́ɛ́ mlɪnu. Ɩbʋ mʋ́tɔ́á mlɪlɛ́da Yesu
mántá oyikpalíhɛsʋ. Támɛ mlɪhɪɛ bɪ ání Bulu ladá mʋ ofúli,
bwɛ́ mʋ Kristo pʋ́ anɪ Wíe.”
37 Brɛ́á Israelfɔ ámʋ bonu asʋ́n ánfɪ á, ɩlɛhɪɛ han amʋ́. Mʋ́
sʋ bɛfɪté Petro mʋa mʋ aba *sumbí ayɔpʋ́ atráhɛ amʋ bɛɛ,
“Apíó, ntɔ abwɛ́ɛ?”
38 Mʋ́ʋ́ Petro lɛ́lɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪtɔ okugyíɔkʋ ɔdámli
klʋntɔ, abɔ mlɪ *asʋ́ Yesu Kristo dátɔ́, ménɪ Bulu obési mlɪ
lakpan kíé mlɪ, há mlɪ Ɔŋɛ Wankíhé amʋ. 39 Tsʋ́fé mlɪa mlɪ
abí-aná pʋ́ ahá ání bʋbʋ tsʋ́tsʋ́ʋ́tsʋ́ ání Bulu ɔbɛ́tɪ fɛ́ɛ́ ɔlɛhɪɛ
Ɔŋɛ Wankíhé anfɪ há.”
40 Petro lɛ́blí asʋ́n tsɔtsɔɔtsɔ, pʋ́tɔ́í kplá amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪlɛ
mlɪ ɪwɪ tsu ndɛmba-abí laláhɛ anfɪtɔ.” 41 Amʋ́tɔ́ ahá
tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ Petro asʋ́n ámʋ. Mʋ́ sʋ bɔbɔ amʋ́ asʋ́. Ɛkɛ
ámʋ a, ahá bɔ́bwɛ fɛ́ mpím-sa (3,000) bɛtsɪá ahógyipʋ
amʋtɔ. 42 Ahógyipʋ amʋ bɛlɛ ansí kítá sumbí ayɔpʋ́ ámʋ
atosunáhé, amʋ́ ɪkʋlɛbwɛ tógyítɔ́tɔ́, ɔpasua ámʋtɔ atogyihɛtɔ
yée pʋ́ mpáɪbɔtɔ́.

Ahógyipʋ Amʋ Tsiátɔ́

43 Sumbí ayɔpʋ́ ámʋ bɔbwɛ ofúla pʋ́ osʋ́na tsɔtsɔɔtsɔ, ɔnɔ́
lobwie ɔhagyíɔha. 44 Ahógyipʋ amʋ fɛ́ɛ́ bɔbwɛ tógyítɔ́ kʋlɛ.
Betsiá ye amʋ́ atɔ́ há aba. 45 Betsiá fé amʋ́ atɔ́, ye kɔ́ba ání
benyatɔ há amʋ́tɔ́ okugyíɔkʋá ɔma. 46 Amʋ́ fɛ́ɛ́ betsiá fía
*Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʋ́ ekekegyíɛkɛ. Bɔpʋ amʋ́ klʋntɔ-
ɔdwɛ tsíá gyi atɔ́ ɔpasuatɔ amʋ́ aba wóyítɔ́. 47 Betsiá kánfʋ́
Bulu, ahá fɛ́ɛ́ bekle amʋ́ asʋ́n, anɪ Wíe Bulu létsiá pʋ́ ahá
ání ɔdɛlɛ bɛtsɪá amʋ́tɔ́ ekekegyíɛkɛ.

Petro Mʋa Yohane Ɩbɔ Ɔkʋ Tsa

3 1 Ɛkɛ ɔkʋ ntʋ́pwɛ dɔsatɔ mpáɪbɔ brɛ́ á, Petro mʋa
Yohane bɔyɔ Bulu ɔtswɛ́kpa amʋ wunsɪnésʋ́. 2 Oyin
ɔkʋá bɔkwɪí mʋ ɪbɔ tetsíá Bulu ɔtswɛ́kpa amʋ ɔkpa ɔnɔ́ kʋá
bʋtɛtí mʋ́ “Ɔkpa ɔnɔ́ Wanklááan.” Ahá bʋtotsʋ́ mʋ ba bɛyaí
ɪnʋ ekekegyíɛkɛ, ɔtɔkʋ́lí ahá ání bówie Ɔtswɛ́kpa ɪnʋ kɔ́ba.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Bréá ɪbɔ amʊ lówun ání Petro mʊa Yohane bʊdebitíwíé
Ɔtswɛ́kpa ɪnʊ á, ɔlɔkʊlí amʊ́ kɔ́ba. 4Petro mʊa Yohane besi
líí bʊdɛ mʊ kíɪ díín. Mʊ́ʊ́ Petro lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́ mʊ́ kɪ
anɪ wʊlɛ.” 5Ɪbɔ amʊ kɪ ɔbɛ́ɛ, bɛ́ha mʊ tɔkʊ. Mʊ́ sʊ olotsu ansí
fʊá ɔdɛ amʊ́ kíɪ. 6Támɛ Petro lébláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mma sika
futútú ntɛ́ɛ pɛ́pɛ, támɛ nɛ́ha fʊ́ tɔ́á mbʊ. Kʊsʊ lɪɪ, afʊnatɪ
Yesu Kristo Nasaretyin amʊ dátɔ́!” 7Ɪnʊ Petro lɛ́kɪtá mʊ
gyɔpɪ bɪ, tsú mʊ líí, ɪnʊnʊ ɔwʊnlín lowie mʊ ayabi pʊ́ mʊ
ntsakpátɔ́. 8Olofulí kpáyi ɔtsáwʊlɛ pɛ́, wá natí bɪ. Mʊ́ sʊ
ɔlɛkplá buo Petro aná wíé *Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʊ́ ɪnʊ;
ɔna odefulí kpáyi; ɔdɛ Bulu kanfʊ́. 9Ahá ání bʊbʊ ɪnʊ fɛ́ɛ́
bowun mʊ ání ɔna ɔdɛ Bulu kanfʊ́. 10Mʊ́ sʊ bréá ɪlɔwankí
amʊ́ ání ɪbɔ amʊ́ʊ́ otetsíá Ɔkpa Ɔnɔ́ Wanklɛ́ɛ́n ɪnʊ kʊ́lí atɔ́
ámʊ nɪ á, ɪlɔwa amʊ́ wánwan, bwíé amʊ́ ɔnɔ́.

Gyu

Petro Tɔí Bulu Ɔtswɛ́kpa Wunsɪnésʊ́

11Oyin ámʊ pʊ́ Petro mʊa Yohane kínkíínkín *Bulu
ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʊ́, ɔtɪnɛkʊá bʊtɛtí ɪnʊ Salomo
Abrándaásʊ́. Mʊ ɪlɔtsa lɔwa amʊ́ wánwan. Mʊ́ sʊ bɛsrí ba
amʊ́ wá ɪnʊ. 12Bréá Petro lówun amʊ́ á, ɔlɛfɪté amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
“Mí apíó Israelfɔ, ntogyi sʊ́ asʊ́n ánfɪ lawá mlɪ wánwan alɪ?
Ntogyi sʊ́ mlɪlaba mlɪdɛ́ anɪ kíɪ alɪ? Mlɪkí mlɪaa, anɪ onutó
túmi ntɛ́ɛ anɪ Bulusʊ́m wanklɛ́ɛ́n láhá sʊ oyin ánfɪ lakʊ́sʊ́
ɔna? 13Bulu ámʊ́ʊ́ anɪ anáin *Abraham, *Isak pʊ́ *Yakob
bosʊ́m ámʊ lɔ́wa mʊ osʊ́mpʊ́ Yesu numnyam. Támɛ mlɪlɔ́pʊ
mʊ há mlɪaa bʊmɔ́ɔ mʊ. Mlɪlékiná ɔhá ánfɪ tɛkɪ Pilato lɔ́bwɛ
agywɪɪn ání mési mʊ ɔnatɪ ánfɪ. 14Mlɪlékiná Ɔha Wankíhé
pʊ́ Yilé Ɔbwɛpʊ́ ánfɪá bɔwanlín mʊ ɪwɪ asʊ́n wá Bulu asʊ́n
ɔwʊlʊ́tɔ́ anfɪ, bláa Pilato mlɪaa, osíi ahá ɔmɔpʊ́ ámʊ mboʊ́n
ha mlɪ. 15Mlɪléha bɔmɔ nkpa ɔhapʊ́ ánfɪ, támɛ Bulu lɔ́kʊsʊ́a
mʊ tsú afúlitɔ. Anɪgyí mʊ́ ɪwɪ adansɪfɔ ní. 16Yesu túmi láhá
ɪbɔ anfí mlɪyin yaí, mlɪdɛ́kíɪ anfɪ ɪwɪ lawá mʊ ɔnlɪn. Anɪ
Yesu hógyi látsá mʊ, mlɪ fɛ́ɛ́ mlɪdɛ́wʊ́un a.
17“Ɪ́nɪ sʊ mí apíó, nyin ání mábí léha mlɪa mlɪ ahandɛ
mlɪlɔ́pʊ ínɪ fɛ́ɛ́ gyi Yesu. 18Támɛ a, Bulu léblí tsʊn mʊ ɔnɔ́sʊ́
atɔípʊ́ amʊ fɛ́ɛ́sʊ́ yáí ɔbɛ́ɛ, ‘*Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ nɛda mʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ofúli amʊ) obówun ɪwɪɔsɪn.' Mʊ́ sʊ ɔlɛha ɪlɛba alɪ ní. 19Mʊ́
sʊ mlɪdamli klʊntɔ, amlɪyinki ba Bulu wá, mɛ́nɪ obési mlɪ
lakpan fɛ́ɛ́ kíé mlɪ, wá mlɪ ɔwʊnlín pɔpwɛ, 20lápʊ́ Yesu sísí
mlɪ. Mʊ Bulu lɛ́da ofúli yáí há mlɪ ní. 21Ilehián ání Yesu
obétsiá ɔsʊ́sʊ́ ɪnʊ yɔ́fʊn brɛ́á Bulu ɔbɛ́la tógyítɔ́ bwɛ́, fɛ́ alɪá
ɔlɛha mʊ ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ wankíhɛ́ amʊ bɛblí tswɪ. 22Anɪ náin
Mose lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, 'Mlɪ Wíe Bulu ɔbɛ́ha mʊ ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ɔkʊá
ogyi fɛ́ mí ɔbɛ́dalɪ tsʊ́ mlɪtɔ há mlɪ. Mlɪgyi mʊ asʊn blíhɛ́
fɛ́ɛ́sʊ́. 23Ɔhagyíɔha ání omobu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ anfɪ á, Bulu
ɔbɛ́lɛ mʊ lɛ́ mʊ ahátɔ, mɔ́ mʊ.'

24"Tsʊ́ Samuelsʊ á, Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́á bɛba fɛ́ɛ́ bɔtɔí tsʊ́
asʊ́n ánfɪ ɪdɛbá nkɛ ánfɪtɔ ɪwɪ. 25Mlɪgyí Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́
amʊ abí-aná. Mlɪbʊ́ ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ Bulu lɛ́hɪɛ yáí há anɪ anáin
amʊ. Tsʊ́fɛ́ Bulu lɛ́bláa Abraham ɔbɛ́ɛ, 'Nɔ́tsʊn fʊ́ abí-anásʊ́
yʊ́lá ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́.' 26Ɩ́nɪ sʊ́ brɛ́á Bulu lɛ́lɛ mʊ osʊ́mpʊ́ Yesu
a, olegyankpá pʊ́ mʊ sísí mlɪ Israelfɔ, ɔbɛ́ɛ obóyulá mlɪ,
amlɪsi lakpan bwɛ ní."

Petro Mʊa Yohane Ɔnɔ́lɛ Yudafɔ Asʊ́n Ogyíkpá

4 1Brɛ́á Petro mʊa Yohane bʊbʊ mʊ́sʊ́ bʊdɛtɔí kplá ahá
ámʊ a, Bulu igyí ahapʊ́ mʊ́a Bulu ɔtswɛ́kpa agyópʊ
ɔhandɛ pʊ́ *Sadukifɔ akʊ bɛba bɔtʊ amʊ́. 2Ɔblɔ́ lɛkɪtá
ahandɛ anfɪ. Tsʊ́fɛ́ *sumbí ayɔpʊ́ ámʊ bʊdɛ ahá ámʊ atɔ́
suná bɛɛ, Yesu lawʊ́ kʊ́sʊ́ tsʊ́ afʊ́litɔ. Mʊ́ sʊ wukʊ́sʊ́ bʊ
ɪnʊ há ɔhagyíɔha. 3Ahandɛ amʊ bɛkɪtá Petro mʊa Yohane.
Owí dɛta sʊ bɔpʊ amʊ́ yɔ́wa obu yɛ́ha ɔyɪ kɛhɛ. 4Táme ahá
ámʊ́ʊ́ bonu amʊ́ atosunáhɛ́ amʊtɔ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bohogyi,
bɛtsɪá ahógyipʊ amʊtɔ. Mʊ́ sʊ ahógyipʊ amʊtɔ ayin bɔbwɛ
fɛ́ mpím-nu (5,000).

5Ɔyɪ kɛhɛ nyankɪ a, *Yudafɔ awíe, amʊ́ ahandɛ pʊ́ Mose
*mbla asunápʊ́ bɛba befia Yerusalem. 6Ahá ánfɪ pʊ́ ahandɛ
ání befia asʊ́n ámʊ asɪ gyí; Bulu *igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn Hana,
mʊ wóyítɔ́ ahandɛ Kaiafa, Yohane, Aleksandro pʊ́ wóyí
ámʊtɔ ahá fɛ́ɛ́. 7Bɛha bɔpʊ Petro mʊa Yohane bɛlɪí amʊ́
ansítɔ́, bɛfɪtɛ́ amʊ́ bɛɛ, "Ma túmitɔ ntɛ́ɛ ma dátɔ́ mlɪlɛ́tsa
oyin ánfɪ?"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ɩnʊ á, *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ lɔbʊlá Petrotɔ. Mʊ́ sʊ ɩlɛha mʊ
túmi ɔlɛbláa Yudafɔ awíe pʊ́ amʊ́ ahandɛ amʊ ɔbɛ́ɛ, 9 "Ndɛ
mʊ́ mlɪdɛ́ anɪ fɪté tɔ́á sʊá anɪlawá awɪtɔlɛ há ɪbɔ anfɪ, tsá
mʊ ɩlɔ? 10 Mʊ́mʊ́ tsʊ́ ndɛ mlɪa Israelfɔ fɛ́ɛ́ mlɪbɪ ání Yesu
Kristo, Nasaretyin amʊ túmi pʊ́ mʊ dátɔ́ oyin ánfɪ ɔ́lɪí mlɪ
ansítɔ́ ánfɪ lanyá ɩlɔtsá. Mʊgyí ɔhá ámʊ́ʊ́ mlɪlɛ́da mántá
*oyikpalíhɛsʊ mɔ́ mʊ asa Bulu lɔ́kʊsʊ́a mʊ tsʊ́ afúlitɔ ámʊ
nɪ. 11 Yesu anfɪ ɪwɪ asʊ́n bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ,
'Ibwi ámʊ́ʊ́ mlɪ obu ayípʊ mlɪlékiná ámʊ
lábɔbwɛ okonkísʊ́bwi ní.'
12 Yesu anfɪ nkʊlɛ pɛ́ gyí ɔhá ání Bulu lɔ́pʊhá anɪ ɔyí ánfɪtɔ
ɔbɛ́ɛ, atsʊ́ʊn mʊsʊ nya nkpa. Ɔhaa trá ɔma ɪnʊá ɔdʊn mʊ."
13 Ɩ́nɪá Yudafɔ ahandɛ amʊ bʊyin ání Petro mʊa Yohane
bʊmɔkʊ́kásí ɔwʊlʊ́ kɪ, támɛ ifʊ́ mɛdɛ́ amʊ́ sʊ á, ɔnɔ́ lobwie
amʊ́. Ɩlɔwankí amʊ́ ání babuo Yesu kɪ. 14 Ahandɛ amʊ
bʊmenya asʊansʊ blí. Tsʊ́fɛ́ bowun ání ɪbɔ amʊ́ʊ́ alanyá
ɩlɔtsá ámʊ líí Petro mʊa Yohane wá. 15 Mʊ́ sʊ bɛbláa
Petro aná bɛɛ, bʊdálɪ asʊ́n ogyíkpá ɪnʊ kpalobí, abʊkɪta
agywɪun. Mʊ́ʊ́ ahandɛ amʊ bɛfɪté aba bɛɛ, 16 "Nkálɪ abɔ́bwɛ
ahá ánfɪ? Ɔhagyíɔha labí Yerusalem wúlutɔ ání amʊ́ labwɛ́
osʊ́na kpɔnkpɔntɪ ánfɪ. Anɪmɛ́ɛtalí gyi mʊ́ nwɛ́ɛn. 17 Támɛ
alɪá ɪbɔ́bwɛ asʊ́n ánfɪ mɛ́ɛtrá klɛí á, mlɪha ada amʊ́ ɔlá
kínkíínkín anɪaa bʊmátra bláa ɔhaa asʊansʊ Yesu dátɔ́ ɛ."
18 Ɩnʊ bɛlatí Petro mʊa Yohane ba obuto ɪnʊ, bɛda amʊ́ ɔlá bɛɛ,
bʊmátra bláa ɔhaa asʊ́ngyíasʊ́n ntɛ́ɛ sʊ́ná atɔ́ Yesu dátɔ́ ɛkɛkɛɛkɛ.
19 Mʊ́ʊ́ Petro mʊa Yohane bɛbláa amʊ́ bɛɛ, "Mlɪ onutó mlɪkɪ.
Mɔmʊ bʊ alɛ́ Bulu ansítɔ́, ání abónu mlɪ asʊ́n lóó, ntɛ́ɛ Bulu klɛ́?
20 Tsʊ́fɛ́ anɪ mʊ́ anɪmɛ́ɛtalí sí tɔ́á anɪlawun pʊ́ asʊ́n ání anɪlanú
blí." 21 Bʊmɛtalí bítí amʊ́ ɪsʊ, tsʊ́fɛ́ ahá ámʊ fɛ́ɛ́ bʊdɛ Bulu kanfʊ́
ofʊ́la kpɔnkpɔntɪ ámʊ́ʊ́ alabwɛ́ ámʊ sʊ. Mʊ́ sʊ ahandɛ amʊ bɛtrá
da amʊ́ ɔlá kínkíínkín, besi amʊ́ bɛnatí. 22 Oyin ámʊ ɩlɔtsá lɔ́wa
ifʊ́, tsʊ́fɛ́ alahɔ dʊn nfí adʊana (40) alɪ brɛ́ ámʊtɔ.

Ahógyipʊ Amʊ Atɔ Kʊlíhɛ́

23 Yudafɔ ahandɛ amʊ benya sí amʊ́ alɪ, Petro mʊa
Yohane beyinkí ba amʊ́ aba ahógyipʊ amʊ wá. Bɛbláa amʊ́

asún ání Bulu igyí ahapú dɛhɛn pú Yudafɔ ahandɛ amʊ bɛblí
fɛ́ɛ́. 24 Bréá ahógyipʊ amʊ bonu asún ámʊ a, amú fɛ́ɛ́ bɔpʊ
ɔmɛ kʊlɛ kʊ́lí Bulu bɛɛ, “Anɪ Wíe Bulu Otúmípʊ, fʊ́lɔ́bwɛ
ɔsʊ́ fɔbwɛ asɪ, ɔpʊ múa ntsu pú mʊ́tɔ́ atɔ́ fɛ́ɛ́. 25 Fɔtsʊn Ɔŋɛ
Wankíhésʊ há anɪ náin Dawid, ogyi fʊ́ osúmpʊ́ lɛ́blí ɔbɛ́ɛ,
‘Ntogyi sʊ́ ɔmá-ɔmá banyá ɔblɔ́?
Ntogyi sʊ́ ahá fɛ́ɛ́ babwɛ́ agywɪɪn kʊkʊ kpaalɪ?
26 Ɔsʊlʊ́sʊ awíe badídá atɔ́.
Wúlu ahandɛ batí aba fia,
kítá agywɪɪn laláhɛ anɪ Wíe Bulu mʊa *Kristo,
(ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɛda mʊ ofúli) amʊsʊ.’ ”
27 Petro lɔ́yɔ mʊ asʊ́nsʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Lɛ́lɛ́ á, asún ánfɪ laba mʊ́tɔ́.
Owíe *Herode mʊa Pontio Pilatoá bʊmegyí Yudafɔ pú
Israelfɔ babwɛ́ kʊlɛ wúlu anfɪtɔ, kʊ́sʊ́ lɪí Yesusʊ. Mʊgyí fʊ́
osúmpʊ́ wankíhéá fɛ́da mʊ ofúli nɪ. 28 Támɛ bʊmɛbɪ ání tɔ́á
fɛhɪhíɛ yaí fɛɛ ɪbɛ́ba mʊ́tɔ́ fʊ́ apɛ́ pú fʊ́ túmitɔ dodo babwɛ́
á. 29 Anɪ Wíe Bulu, kɪ alɪá baká anɪsʊ, afʊkpa fʊ́ asúmpʊ́,
ménɪ abɛ́talí blí fʊ́ asún ámʊ, anɪméenya ifú. 30 Tsa ahá ɪlɔ
fʊ́ túmitɔ, afʊha abwɛ ofúla pú osúna fʊ́ osúmpʊ́ wankíhɛ́
Yesu dátɔ́.”
31 Bréá bɔbɔ mpáɪ ánfɪ tá á, amʊ́ ofíakpa ɪnʊ fɛ́ɛ́ ɪlɔkpɪnkí.
Ɔŋɛ Wankíhɛ́ lɔ́bʊlá amʊ́tɔ́. Mʊ́ sʊ bɔwa klʊn dá Bulu asún
ámʊ ɔkan.

Ahógyipʊ Amʊ Atɔ́tɔ́ Yée

32 Ahógyipʊ amʊ fɛ́ɛ́ bɔpʊ klʊn kʊlɛ múa agywɪɪn kʊlɛ
tsíá. Ɔkʊkʊ méblí ɔbɛ́ɛ tɔ́á mʊbʊ igyi mʊ nkʊlɛ klɛ́. Mboún
okugyíɔkʊ atɔ́ lɔbwɛ amʊ́ fɛ́ɛ́ klɛ́. 33 Sumbí ayɔpʊ́ ámʊ
bɔpʊ túmi kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ gyi anɪ Wíe Yesu ɪwɪ adánsɪɛ
bɛɛ, Bulu lakʊ́sʊ́a mʊ tsʊ́ afʊ́litɔ. Bulu lɛ́hɪɛ wá awɪtɔlɛ
há ahógyipʊ amʊ fɛ́ɛ́. 34 Amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ mégyi ohian, tsʊ́fɛ́
amʊ́á bʊbʊ ɔsʊlʊ́ʊ pú wóyí betsiá fɛ́ mʊ́, pú mʊ́ ɔnɔ́ kɔ́ba
ba 35 sumbí ayɔpʊ́ ámʊ, betsiá ye mʊ́ há ɔhagyíɔha alɪá
ilehián mʊ.
36-37 Mʊ́ sʊ alɪ kɛ́n Lewiyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ *Yosef lɛ́fɛ
ɔsʊlʊ́ʊ, ɔlɔpʊ kɔ́ba amʊ ba sumbí ayɔpʊ́ ámʊ nɪ. Yosef anfɪ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

otsú Kipro ɔmátɔ́, sumbí ayɔpú bɛha mʋ ɪdá Barnaba, (mú asɪ gyí, “Ahá atɛtɔ-ɔnlɪn ɔwapú.”)

Anania Mʋa Safira

5 1 Lnʋ oyin ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Anania mʋa mʋ ka Safira é
bɛfɛ amú siadɪɛ kʋ. 2 Támɛ Anania lélɛ kɔ́ba amʋ kʋ
ŋáín, mʋ ka é yin mú ɪwɪ. Ɔlɔpʋ kɔ́ba amʋ tráhɛ ba *sumbí
ayɔpú ámʋ. 3 Múú Petro léfɪté mʋ ɔbéɛ, “Anania, ntogyi sú
fahá Ɔbʋnsám lagyi fʋsʋ, fapú kɔ́ba amúú fenya ámʋ kʋ
ŋáín, bɔ́wa afunu suná Ɔŋɛ Wankíhé? 4 Fúbú fú ɔsʋlúʋ asa
fɛfɛ mú. Ínıá fɛfɛ mú é á, fúbú fú kɔ́ba. Ntɔ láhan fʋ sú fabwé
ɪtɔ́á igyi alɪ? Bulu fawá afunu súná o, megyí anyánkpúsa.”
5 Anania lénya nú asún ánfɪ alɪ á, ɔlɛtɪn da wú. Mú sʋ ifú
lɛhɪɛ kítá ahá ání bonu asún ánfɪ féé. 6 Lnʋ nyasubi akʋ
bɔkʋsú tsú tati kíklɪ mʋ ɪwɪ, tsú mʋ yópulá.

7 Ilegyi fé dɔnhwírɪ asa ɔma asa mʋ ka Safira é lóbowie
ɪnʋ. Alɪ bré ámʋtɔ á, omeyín tɔ́á ɪlaba mʋ kulusʋ. 8 Petro
léfɪté mʋ ɔbéɛ, “Safira, bla mɪ. Kɔ́ba anfɪ gyí tɔ́á fʋ́a fú kulu
mlɪlénya bréá mlɪléfɛ ɔsʋlúʋ amʋ nɪ?”

Safira lélɛ mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Ee, alɪ anɪlénya ní.”

9 Mú sʋ Petro léfɪté mʋ ɔbéɛ, “Ntogyi sʋ fʋ́a fú kulu
mlɪlabwé ɔnɔ-ɔkʋlɛ mlɪaa mlɔ́sɔ Anɪ Wíe Ɔŋé kɪ? Kɪ, nyasubi
ání bayópulá fú kulu yínkí lawíé obu-ɔnɔ́ ɪnʋ á. Bɔ́sʋrá fú
é ya.” 10 Lnʋnʋ ɔtsɪ ámʋ é létɪn da Petro ayabitɔ ɪnʋ wú.
Bréá nyasubi ámʋ bobowie ɪnʋ á, bowun ání Safira é lawú,
sʋ botsu mʋ yópulá mʋ mantáa mʋ kulu. 11 Ifú lɛhɪɛ wíé
ɔpasua ámʋ pú ahá ání bonu asún ánfɪ féétɔ́.

Sumbí Ayɔpú Ámʋ Ofúla Pú Osúna Bwɛ

12 Bulu lɔ́tsʋn sumbí ayɔpú ámʋsʋ bwé ofúla pú osúna
tsɔtsɔɔtsɔ wúlu amʋtɔ. Ahógyipʋ amʋ féé bɔbwɛ kʋlɛ tsíá fia
ɔtɪnɛkʋá bʋtɛtí ɪnʋ Salomo Abrándaású. 13 Ahá ání bʋmegyí
ahógyipʋ kúráá bɛtɪ ahógyipʋ amʋ ɪdayilé. Támɛ ɔkʋkʋ
mɔ́bwɛ agywɪɪn ɔbéɛ, mébɛtsıá ahógyipʋ amʋtɔ. 14 Igyi
alɪ óó á, atsɪ mʋ́a ayin tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ anɪ Wíe Yesu gyi.
Bulu létsiá pú amú tsía ahógyipʋ amʋtɔ. 15 Sumbí ayɔpú

Gyu

ámʋ ofúlábwɛ sʋ wúlu amʋtɔ ahá betsiá tsú amʋ́ alɔpʋ ba brɔnʋsʋ, bɛyaí nklan tswɪ pʋ́ amʋ́ tswɪ mʋ́sʋ́. Fʋ́wun ní Petro ɔbá bɔtsʋn ɪnʋ á, mʋ yiyí bɔ́wʋlí amʋ́sʋ́. 16Ɔdɔm áni botsʋ́ awʋ́luá ɪbʋ bomlí Yerusalemtɔ é bɔpʋ amʋ́ alɔpʋ pʋ́ ahá áni *ɔŋɛ laláhɛ dé amʋ́ háan ba, sumbí ayɔpʋ́ ámʋ bɛtsa amʋ́ ɪlɔ.

Sumbí Ayɔpʋ́ Ámʋ Lu

17Sumbí ayɔpʋ́ ámʋ ɪwɪ lɔ́wa Bulu *igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn amʋ mʋa mʋ aba áni bʋbʋ Saduki ɔpasuatɔ olu. 18Ɪ́nɪ sʋ bɛkɪtá sumbí ayɔpʋ́ ámʋ wá obu. 19Táme onyé, *Bulu-ɔbɔpʋ ɔkʋ léba befinkí obu ámʋ, kpá sumbí ayɔpʋ́ ámʋ dálɪ. 20Bulu-ɔbɔpʋ amʋ léblaa amʋ́ ɔbée, “Mlɪyɔ amlɪyelí Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʋ́ ɪnʋ, amlɪbla ahá nkpa pɔpwɛ amʋ ɪwɪ asʋ́n fɛ́ɛ́.” 21Sumbí ayɔpʋ́ ámʋ begyi Bulu-ɔbɔpʋ amʋ asʋ́nsʋ́. Mʋ́ sʋ bɛnatí yɔ́ wunsɪnésʋ́ ɪnʋ bakɛ, bʋdɛ ahá atɔ́ suná.

Ɔma-ɔma a, Bulu igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn amʋ létɪ Yudafɔ asʋ́n agyípʋ́ amʋ fɛ́ɛ́ fia. Mʋ́ʋ́ bɔwa abí bɛɛ bʋyélɛ sumbí ayɔpʋ́ ámʋ ba. 22Táme bɔyɔ á, sumbí ayɔpʋ́ ámʋ bʋma ɪnʋ. Ɪ́nɪ sʋ beyinkí bɛbláa ahandɛ amʋ bɛɛ, 23“Anɪlɔ́yɔ ɪnʋ á, anɪlɔ́wun áni aklʋn amʋ fin wanklааn. Obu adɪpʋ́sʋ́ akípʋ amʋ bʋlí bʋdɛ aklʋn amʋ ɔnɔ́ gyo. Táme bréá anɪléfinkí aklʋn amʋ a, anɪmɔ́wun ɔhaa obu ámʋtɔ.” 24Bulu ɔtswɛ́kpa agyópʋ ɔhandɛ mʋa Bulu igyí ahapʋ́ dɛhɛn amʋ bonu asʋ́n ánfɪ a, bɔbwɛ yɔɔ, sí bʋdɛ asʋ́n áni ɪbɛ́ba mʋ́ ɔma gywɪín. 25Ɪnʋ ɔha ɔkʋ lébɛbláa amʋ́ ɔbée, “Mlɪkɪ, ahá ámʋ́ʋ́ mlɪlɔ́wa obu ámʋ bʋlí Bulu ɔtswɛ́kpa wunsɪnésʋ́ ɪnʋ, bʋdɛ ahá atɔ́ suná.” 26Mʋ́ sʋ Bulu ɔtswɛ́kpa agyópʋ ɔhandɛ amʋ mʋa mʋ aba bɔyɔ yɛ́kpa sumbí ayɔpʋ́ ámʋ ba. Bɛkpa amʋ́ díín pʋ́ amʋ́ ba, tsʋ́fé benya ifʋ́ áni ní bɔpʋ́ ɪbɪ da amʋ́ á, ahá béda amʋ́ abwi.

27Bɔpʋ amʋ́ ba bɛlí Yudafɔ asʋ́n agyípʋ́ amʋ ansítɔ́. Mʋ́ʋ́ Bulu igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn amʋ léfɪté amʋ́ ɔbée, 28“Anɪméda mlɪ ɔlá anɪaa, mlɪmátrá tɪ oyin ánfɪ dá súná atɔ́? Táme mlɪkɪ tɔ́á mlɪlabwɛ́. Mlɪlahá mlɪ atosunáhé labʋ́lá Yerusalem wʋ́lutɔ fɛ́ɛ́. Mlɪdékléá mlɔ́pʋ mʋ lowu sʋ́rá anɪ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Petro mʊa sumbí ayɔpʊ́ atráhɛ amʊ bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́
bɛɛ, “Bulu asʊ́nsʊ́ lehián ání abégyi, megyí anyánkpʊ́sa.
30 Mlıléda Yesu mántá oyikpalíhɛsʊ mɔ́ mʊ. Táme anı anáin
Bulu lɔ́kʊsʊ́a mʊ tsʊ́ afúlitɔ. 31 Olotsu mʊ ya ɔsʊ́sʊ́, pʊ́ mʊ
yɛ́yaí mʊ gyɔpısʊ, bwɛ́ mʊ ahá Ɔkpapʊ́ pʊ́ Nkpa Ɔhɔ́pʊ.
Fówun ɔkpa ıdı ha Israelfɔ abʊdamli klʊntɔ, Bulu osi amʊ́
lakpan kie amʊ́. 32 Anıgyí alı asʊ́n ánfı ıwı adansıfɔ ní. Ɔŋɛ
Wankíhé amʊ́ʊ́ Bulu lɔ́pʊkíé ahá ání bʊtegyi mʊ asʊ́nsʊ́ amʊ
ɛ́ dé mʊ́ ıwı adánsıɛ gyí.”

Gyu

33 Bréá Yudafɔ ahandɛ amʊ bonu asʊ́n ánfı á, ılɔwa
amʊ́ ɔblɔ́. Mʊ́ sʊ bɔbwɛ agywıın bɛɛ, bɔ́mɔ sumbí ayɔpʊ́
ámʊ. 34 Táme Yudafɔ ahandɛ amʊtɔ ɔkʊá ogyi Farisiyin,
mʊ dá gyí Gamaliel, ogyi Mose mbla osunápʊ́ ání ahá fɛ́ɛ́
bʊtobʊ́ mʊ lɔ́kʊsʊ́ líí, blí ɔbɛ́ɛ bʊkpá sumbí ayɔpʊ́ ámʊ dalı
kpalobí. 35 Lnʊ ɔlɛbláa Yudafɔ ahandɛ amʊ ɔbɛ́ɛ, “Israelfɔ
ayin, mlıkı wankláán ıtɔ́ ánfı mlıaa mlɔ́pʊgyi ahá ánfı
ıwı. 36 Mlıkaın ání bré kʊtɔ á, oyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Teuda
létsiá. Ɔlɔbwɛ mʊ ıwı fé ɔha kpɔnkpɔntı ɔkʊ. Mʊ́ sʊ ahá
bɔ́bwɛ fé lafana (400) sɔ́ɔ́n bobuo mʊ. Táme bɔmɔ mʊ, mʊ
abʊ́opʊ fɛ́ɛ́ bɛdasáín, mʊ bwɛhé ɛ́ fɛ́ɛ́ lowie ntsu. 37 Mʊ
ɔma a, Yuda ání ogyi Galileayin ɛ́ léba aháklábı. Mʊ ɛ́
ɔlɛkpa ɔdɔm buo ıwı. Táme bɔmɔ mʊ, mʊ abʊ́opʊ amʊ
fɛ́ɛ́ bɛdasáín. 38 Mʊ́ sʊ ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, mlısi ahá ánfı.
Mlımápʊ ıbı da amʊ́. Tsʊ́fé ní itsʊ́ anyánkpʊ́sa wá á, mʊ́
fɛ́ɛ́ ıbɛ́ba bɔtsʊn. 39 Táme ní itsʊ́ Bulu wá á, mlımɛ́ɛtalí
ká amʊ́ itin. Mʊ́ sʊ mlımábwɛ amʊ́ tɔtɔ, mɛ́nı ımɔ́ɔbwɛ fé
mlıa Bulunyɔ mlıdɛ́kɔ.”

Yudafɔ ahandɛ amʊ botsulá dínká Gamaliel asʊ́n ánfısʊ.
40 Lnʊ bɛha bɛtı sumbí ayɔpʊ́ ámʊ ba obuto ınʊ. Bɛha
bɔnwɛn amʊ́ atɔ́, bɛda amʊ́ ɔlá bɛɛ, bʊmátra tı Yesu dá
súná atɔ́ ɛkɛkɛɛkɛ, besi amʊ́ bɛnatí. 41 Bréá sumbí ayɔpʊ́
ámʊ bɛdalı Yudafɔ asʊ́n ogyíkpa ınʊ bɔyɔ́ á, ansí dɛ amʊ́
gyí. Tsʊ́fé Bulu lahá amʊ́ ɛ́ bawun ıwıɔsın Yesu sʊ. 42 Sumbí
ayɔpʊ́ ámʊ betsiá súná atɔ́ ekekegyíɛkɛ, dá Bulu *asʊn
wankláán ámʊ ɔkan Bulu ɔtswɛ́kpa ınʊ pʊ́ wóyígyíwóyítɔ́
bɛɛ, Yesu gyí Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ).

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔnɔ́ Alıípʊ́ Abasíénɔ́ Lɛ

6 1Bréá akasípʊ́ amʊ bɛba bʊdɛklɛí á, ıtré lɛda Yudafɔ
Griiki ablípʊ́ amʊ́ʊ́ bʊtɛblí *Hebri ɔblíı amʊ nsıné.
Griiki ablípʊ́ amʊ bɛɛ, ekekegyíɛkɛ, ní bʊdɛ atɔ́ yée a,
bʊtamahá Griikifɔ asʊrapʊ amʊ. 2Mʊ́ sʊ *sumbí ayɔpʊ́
dúanyɔ ámʊ bɛtı ahógyipʊ amʊ fɛ́ɛ́ fia, bláa amʊ́ bɛɛ, "lma
alɛá abési Bulu asʊ́n ɔkanda betsiá ye atɔ́. 3Ínı sʊ apíó,
mlıkı mlıtɔ amlıle ahá abasíénɔ́ ání obʊ́ bʊ amʊ́sʊ́, Ɔŋɛ
Wankíhé mʊ́a nyánsa ıtsɔ amʊ́tɔ́. Fówun apʊ amʊ́ lıı atɔ́tɔ́
yée ɔnɔ́, 4mɛ́nı anı ɛ́ abɛ́lɛ ansí kı mpáıbɔ pʊ́ Bulu asʊ́n
ámʊ ɔkanda."

5Ansí legyi ahógyipʊ amʊ fɛ́ɛ́ asʊ́n ánfı ıwı. Mʊ́ sʊ bɛlɛ
oyin ɔkʊá mʊ hógyi ɔnɔ́ bʊ ɔnlın, Ɔŋɛ Wankíhé ɛ́ ıtsɔ mʊtɔ,
bʊtɛtí mʊ Stefano mʊa Filipo, Prokoro, Nikanor, Timon,
Parmena pʊ́ Nikolao, ogyi Griikiyin ɔkʊá otsʊ́ Antiokia
asa alawíé Yudafɔ osʊ́mtɔ́. 6Bɔpʊ ahá ánfı bosuná sumbí
ayɔpʊ́ ámʊ, sumbí ayɔpʊ́ ámʊ ɛ́ bɔpʊ ıbı dínká amʊ́sʊ́, bɔ́
mpáı há amʊ́.

7Ínı sʊ Bulu asʊ́n ámʊ lɛklɛí, akasípʊ́ amʊ bomoní
Yerusalem. Bulu igyí ahapʊ́ ámʊ óó tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ Yesu
asʊ́n ámʊ.

Stefano Kıtá

8Bulu lɔ́wa awıtɔle há Stefano túmi kpɔnkpɔɔnkpɔntı. Mʊ́
sʊ ɔlɔbwɛ ofʊ́la pʊ́ osʊ́na akpɔnkpɔntı ɔmá ámʊtɔ. 9Táme
akʊ bɔkʊsʊ́ lıí mʊsʊ. Ahá ánfı botsʊ́ *ofíakpa kʊá bʊtɛtí
mʊ́ "Nkpábiá Bahɔ lwısʊtsiá." Amʊ́ akʊ bʊgyi Yudafɔá
botsʊ́ Kirene pʊ́ Aleksandria awʊ́lusʊ. Akʊ ɛ́ botsʊ́ Kilikia
pʊ́ Asia ɔmátɔ́. 10Táme Ɔŋɛ Wankíhé léha Stefano nyánsa
ɔlɔpʊtɔ́í. Mʊ́ sʊ bʊmɛtalí gyí mʊ nwɛ́ɛn. 11Ínı sʊ bɛha akʊ
ɔnɔ́ bɛɛ bʊblí bɛɛ, bonu ání Stefano dɛ́tɔí wɔ Mose mʊa Bulu.
12Ínı léha ahá ání bʊbʊ ınʊ pʊ́ Yudafɔ ahandɛ pʊ́ Mose
*mbla asunápʊ́ amʊ benya ɔblɔ́ Stefanosʊ. lnʊ bɛnatí yɔ́tʊ
mʊ, kítá mʊ, kpá mʊ ya Yudafɔ Asʊ́n Agyípʊ́ amʊ ansítɔ́.
13Bɛlahá akʊ bɔwa afunu dínká mʊsʊ bɛɛ, "Oyin ánfı tɔtɔ́í

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wɔ Bulu ɔtswɛ́kpa wankíhɛ́ pú Mose mbla ámʊ ekekegyíɛkɛ.
14 Anɪlónu ání ɔdɛblí ɔbɛ́ɛ, ‘Yesu Nasaretyin amʊ obóbwie
Bulu ɔtswɛ́kpa amʊ, tsɛ amándíɛ́ ání Mose lósuná anɪ fɛ́ɛ.’ ”
15 Yudafɔ Asʊ́n Agyípʊ́ amʊ fɛ́ɛ besi bʊdɛ Stefano kíɪ díín.
Ɪnʊ bɛkɪ a, mʊ ansítɔ́ dɛ ogyá kpa fɛ́ Bulu-ɔbɔpʊ ansítɔ́.

Stefano Ɪwɪ Ɔnɔ́lɛ

7 1 Bulu *igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn amʊ léfɪté Stefano ɔbɛ́ɛ, “Asʊ́n
ánfɪ bablí tsú fʊ́ ɪwɪ ánfɪ fɛ́ɛ bʊ mʊ́tɔ́?”
2 Stefano lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí apíó pʊ́ mí así, mlɪyaa asʊ
amlɪnu! Bulu Onumnyampʊ amʊ lɛ́lɛ ɪwɪ ɔwan súná anɪ
náin *Abraham brɛ́á otsie Mesopotamia ɔmátɔ́, Kaldeafɔtɔ
asa olotu yétsiá Haran wúlutɔ. 3-4 Ɪnʊ Bulu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ,
‘Tu dalɪ fʊ́ ɔmátɔ́ si fʊ́ abusuan, afʊyɔ ɔsʊlʊ́ʊ kʊá nósuná
fʊ́sʊ́.’ Mʊ́ sʊ Abraham lótu tsú Kaldeafɔ ɔsʊlʊ́sʊ yétsiá
Haran wúlutɔ. Mʊ sɪ lowu ɔma a, Bulu lɛ́ha mʊ olotu ba
ɔtíné ánfɪ mlɪtsie ndɛ ánfɪ. 5 Brɛ́ ámʊtɔ á, Bulu mɔ́kʊ́nyá há
Abraham ɔsʊlʊ́ʊ anfɪ yabi oyíkpa kʊlɛ kʊ́ráá. Támɛ Bulu
lɛ́hɪɛ mʊ asɪ yaí ɔbɛ́ɛ, mʊa mʊ abí-aná obégyi ɔsʊlʊ́ʊ anfɪ
ɛkɛkʊ́. Alɪ brɛ́ ámʊtɔ á, Abraham mɔ́kʊ́kwíí obí. 6 Asʊ́n ání
Bulu lɛ́bláa mʊ gyí, ‘Fʊ́ abí-aná bɔ́bwɛ afɔɔ́ ɔsʊlʊ́ʊ kʊsʊ.
Bɔ́pʊ amʊ́ bwɛ́ nkpábi, wá amʊ́ amʊmʊyɔ nfí lafana (400).
7 Támɛ négyi ɔmá ámʊ́ʊ́ fʊ́ abí-aná béyetsiá amʊ́ asɪ ámʊ
asʊ́n, bítí amʊ́ ɪsʊ. Mʊ́ ɔma a, nɛ́lɛ amʊ́ lɛ́ amʊ́ ɪbɪtɔ, fówun
béba bosúm mí nfɪ.’ 8 Bulu lɛ́ka ntam há *Abraham. Ntam
amʊ ɔnɔ́ á, Abraham ɔbɛ́tɪn mʊ abí-aná *keté. Mʊ́ sʊ mʊ bi
*Isak lɔ́hɔ nkekwé á, Abraham lɛ́tɪn mʊ keté. Isak ɛ́ lɛ́tɪn
mʊ bi *Yakob keté. Yakob ɛ́ lɛ́tɪn mʊ abí, bʊgyi anɪ anáin
dúanyɔ ámʊ keté amʊ́ nyebitɔ.
9 “Anɪ anáin anfɪ bɛfɛ amʊ́ gyama *Yosef, mʊ ɪwɪ olu sʊ.
Mʊ́ sʊ ɔlɔyɔ yɛ́bwɛ ɔkpábi Egyipte ɔmátɔ́. Támɛ Bulu lɛ́lɪí mʊ
ɔma, 10 lɛ́ mʊ lɛ́ mʊ asʊn wunhɛ fɛ́ɛtɔ́. Bulu lɛ́ha mʊ nyánsa,
há Egyipte owíe lénya mʊ ɪwɪ ansigyí. Mʊ́ sʊ ɔlɔbwɛ Yosef
mʊ ɔmá pʊ́ mʊ wóyí fɛ́ɛsʊ́ ɔkípʊ. 11 Akʊ́n kʊ lɛ́bá Egyipte
pʊ́ *Kanaan ɔsʊlʊ́sʊ fɛ́ɛ. Ɪlɔpʊ ɪkplán ba ɔmá ámʊtɔ. Anɪ
anáin amʊ bʊmenyá atɔ́ gyi. 12 Mʊ́ sʊ brɛ́á Yakob lónu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ání atogyihɛ bʊ Egyipte a, ɔlɔwa anɪ anáin anfɪ sísí. Bɔyɔ ɪnʊ ɛkɛ gyankpapʊ yénya atogyihɛ ba. 13Beyinkí yɔ́ otse nyɔɔsɪ a, Yosef léle ɪwɪ ɔwan súná amʊ́ ɔbɛ́ɛ, mʊgyí amʊ́ gyama Yosef nɪ. Ínɪ sʊ Egyipte owíe é lébɪ Yosef abusuan. 14Mʊ́ ɔma a, Yosef lɔ́wa mʊ apíó sísí ɔbɛ́ɛ, bʊyɛ́kpa mʊ sɪ Yakob pʊ́ mʊ abusuanfɔ, bɔ́bwɛ fɛ́ ahá aduesienɔ́-nu (75) ba, abʊbetsiá Egyipte ɔmátɔ́. 15Ɪnʊ Yakob lɔ́yɔ Egyipte. Ɪnʊ́ mʊa anɪ anáin amʊ bowu ní. 16Nfí tsɔtsɔɔtsɔ ɔma a, bɔpʊ amʊ́tɔ́ akʊ afúli ya Sekem. Wúlu anfɪtɔ Abraham légyankpá tsíá ní. Bopulá amʊ́ ɪlán kʊá Abraham lɔ́pʊ kɔ́ba hɔ tsu oyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Hamor abí wátɔ́.

17“Nkɛ ámʊ́ʊ́ Bulu léhɪɛ Abraham amʊ lotsutsúa ɪbɔfʊn a, anɪ anáin amʊ bakléí wá Egyipte ɔmátɔ́. 18Ɔma a, Egyipte owíe ɔkʊá ɔmɛbɪ Yosef lébetsiá obíá ámʊsʊ. 19Owíe anfɪ lɔ́wa owuntɔlɪn anɪ anáin amʊsʊ. Ɔlɛka amʊ́ híé ɔbɛ́ɛ, bʊtswíɪ amʊ́ abi bɔbwɛ tsalɪfwɪ abʊwu. 20Alɪ bré ámʊtɔ bɔkwɪí Mose nɪ. Ogyi obí ání ɔhíé ɔbʊ akíle, Bulu ansí legyi mʊ ɪwɪ. Mʊ yin léyaí mʊ tsra asa mʊ sɪ wóyítɔ́. 21Bréá bɛlɛ mʊ mʊ wóyítɔ́ a, Farao mʊ bi tsíhé lótsu mʊ, pʊ́ mʊ bwé mʊ bi alɪɪ, ɔlɛdan. 22Egyiptefɔ bosuná Mose amʊ́ amándíé kugyíkʊ. Ɔlɔbwɛ ɔha kpɔnkpɔntɪ mʊ ɪtɔ́ɪ pʊ́ mʊ bwɛhétɔ́.

23“Bréá Mose lɔ́hɔ nfí adʊana (40) á, ɔlɔbwɛ agywɪɪn ɔbɛ́ɛ, mɔ́yɔ yɛ́kɪ alɪá Egyiptefɔ bɔpʊ bʊdɛ mʊ apíó Israelfɔ kpa. 24Ɪnʊ á, olowun ání Egyipteyin dé mʊ apíó Israelfɔ ámʊtɔ ɔkʊ da. Mʊ́ sʊ ɔlɔyɔ ɔyɔ́hɔ mʊ pio ámʊ́ʊ́ ɪdɛ mʊ dʊ́ʊn amʊ, ilemlí mʊa Egyipteyin amʊ nyɔ. Ɪnʊ ɔlɛda Egyipteyin ámʊ mɔ́. 25Mose mʊ́ kɪ ɔbɛ́ɛ, ɪbɔ́wankí mʊ apíó Israelfɔ ání Bulu dépʊ mʊ hɔ amʊ́ nkpa, táme ɪmɔwankí amʊ́. 26Mʊ́ ɔyɪ kɛhɛ a, olowun Israelfɔ abanyɔ́ bʊdɛkɔ. Ɔlɔyɔ ɔyɛ́kpatá amʊ́, ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, ‘Mlɪkɪ, apíó mlɪgyí. Ntogyi sʊ́ mlɪ wʊlɛwʊlɛ mlɪdé aba amʊmʊyɔ wa?’ 27Táme ɔmʊamʊ́ʊ́ ɔdɛ mʊ ba da ámʊ lówutá Mose sísí, fíté mʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Ma lɔ́wa fʊ́ ɔbɛ́ɛ fʊbégyi anɪsʊ, afʊgyi anɪ nsɪné asʊ́n? 28Fʊdekléá fɔ́mɔ mí, fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ ígye fɔmɔ Egyipteyin amʊ lóó?’ 29Mose lénya nú asʊ́n ánfɪ alɪ, ɔlɛsrí dalɪ Egyipte ɔmátɔ́ yɔ́ Midiafɔ ɔsʊlʊ́sʊ. Oletsiá ɪnʊ kwíí abi anyɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 “Nfí adʋana ɔma a, Bulu-ɔbɔpʋ lɛ́lɛ ɪwɪ ɔwan súná Mose
dimbísʋ́ oyíbi kʋá ɪbʋ awu, ogyá detsií mʋ́tɔ́tɔ́, mantáa
Sinaibʋ. 31 Mose lówun mʋ́ á, ɪlɔwa mʋ ifú. Bréá ɔlɔkpʋkpɛ́
ɔyɔ́ yɛ́kɪ mʋ́ wankláán á, Bulu lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, 32 ‘Mígyí
fʋ́ anáin Abraham, Isak pʋ́ Yakob Bulu.’ Mose lénya ifú,
ɔdɛkpɪnkí kpakpakpakpa. Mʋ́ sʋ ɔmɛtalí kɪ mʋ́. 33 Anɪ Wíe
Bulu lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, ‘Wɔɪ fʋ́ ntʋkʋta tswɪ, tsúfɛ́ ɔtíné ánfɪ
fʋlɪí ánfɪ igyi ɔtɪnɛ wankíhɛ́. 34 Nawun ání mí ahá bʋdɛ
ɪwɪɔsɪn wúun Egyipte ɔsʋlʋ́sʋ. Nanú amʋ́ isú. Mʋ́ sʋ nakplí
nɛbá bɔhɔ amʋ́. Ba, anwa fʋ́ Egyipte.’

35 “Mose anfí Israelfɔ bekiná Egyipte ɔmátɔ́, fítɛ́ mʋ bɛɛ,
‘Ma lɔ́wa fʋ́ ɔbɛ́ɛ fʋbégyi anɪsʋ, afʋgyi anɪ nsɪné asʋ́n?’ ní.
Mose anfɪ kén Bulu léha ɔbɛ́ɛ, ɔbwɛ́ɛ anɪ anáin amʋ́sʋ́ ogyípʋ́
pʋ́ amʋ́ ɔlɛpʋ́ ní. Bulu lɔ́wa mʋ sumbí ánfɪ tsʋn Bulu-ɔbɔpʋ
amʋ́ʋ́ ɔlɛlɛ ɪwɪ súná mʋ ogya plɛnplɛntɔ ámʋsʋ. 36 Mʋ kén
gyí ɔhá ání ɔlɛkpa amʋ́ dalɪ Egyipte, bwɛ́ ofúla pʋ́ osúna
tsɔtsɔɔtsɔ Egyipte ɔsʋlʋ́sʋ, Ɔpʋ Pɛpɛ amʋ ɔnɔ́ pʋ́ dimbí
ámʋsʋ nfí adʋana (40) kɛ́kɛ́ ní. 37 Mʋ kén lɛ́bláa Israelfɔ
ámʋ ɔbɛ́ɛ, ‘Bulu ɔbɛ́lɛ mʋ ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔ́ípʋ́ ɔkʋá ogyi fɛ́ mí tsʋ́
mlɪtɔ há mlɪ’ ní. 38 Bréá mʋa Israelfɔ ámʋ befia dimbí ámʋsʋ
á, Mose anfɪsʋ Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lɔ́tɔ́í tsʋn Sinaibʋ ámʋsʋ há
anɪ anáin amʋ nɪ. Mʋ kénsʋ́ Bulu lɔ́pʋ mʋ nkpa asʋ́n ámʋ
tsʋn, ɪdɛ anɪ ɛ́ tʋ ní.

39 “Támɛ anɪ anáin bʋmobu mʋ. Bekiná mʋ asʋ́n nu. Amʋ́
nkʋlɛ sʋ mʋ́ á, tɛkɪ bʋtráa bʋbʋ Egyipte ɔmátɔ́. 40 Ɪ́nɪ sʋ
bɛbláa *Aaron bɛɛ, ɔyáɪ ɪkpɪ ání bɛ́kpa amʋ́ ha amʋ́. Tsúfɛ́
bʋmeyín tɔ́á ɪlabwɛ́ Mose amʋ́ʋ́ ɔlɛkpa amʋ́ tsʋ́ Egyipte
amʋ. 41 Alɪ bré ámʋtɔ á, bɛblí sika pɛpɛ ɔnantswiebí pʋ́bwɛ́
ɔkpɪ, tsía há mʋ́ igyí. Amʋ́ ansí legyi amʋ́ ɪbɪ ɔnɔ́ ɪtɔ bwɛhɛ́
ánfɪ ɪwɪ. 42 Bulu lési amʋ́ asʋ́n, bɔyɔ bʋdɛ owí mʋ́a ɔtsra
pʋ́ ntsrakpabi tswɛ́ɛ. Fɛ́ alɪá bɔwanlín wá Bulu ɔnɔ́sʋ́ atɔ́ípʋ́
amʋ ɔwʋlʋ́tɔ́ bɛɛ,

‘Israelfɔ! Megyí mí mlɪlɔ́mɔ mbwɪ bɔ́ afɔdɪɛ há
nfí adʋana (40) ámʋ́ʋ́ mlɪlétsiá dimbí ámʋsʋ.
43 Mboún ɔkpɪ Molok tati-obu
pʋ́ Refan ntsrakpabi ɔkpɪ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlılɔ́bwɛ súrá, nátí tswɛ.
Ínı sʊ négya mlı yɔ́wa *Babilonfɔ ɔsʊlʊ́ʊ ɔma
ɔtınɛkʊ.’
44 “*Tati-obu ámʊ́ʊ́ itosúná amʊ́ ání Bulu bʊ amʊ́ wá ámʊ
ɛ́ letsiá anı anáin amʊ wá dimbí ámʊsʊ. Mose lɔ́bwɛ mʊ́
alıá Bulu lósuná mʊ ɔbɛ́ɛ, ɔbwɛ́ɛ mʊ́ pɛ́pɛ́ɛ́pɛ́. 45 Anı anáin
amʊ bowu sí Bulu *tati-obu ámʊ há anı así, *Yosua légya
amʊ́ nkpá bɔpʊba ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ. Amʊ́ onutó ansítɔ́ Bulu
légya ɔmá-ɔmá lé ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ pʊ́há amʊ́. Bulu tati-obu
ámʊ letsiá amʊ́ wá alıı bɔtʊ Owíe *Dawid brésʊ́. 46 Bulu
ansí legyi Owíe Dawid ıwı. Mʊ́ sʊ Dawid lɔ́kʊlí mʊ ɔbɛ́ɛ,
mʊyíi obu ha mʊ, ménı anı Yakob abí-aná fɛ́ɛ́ abósum mʊ
ınʊ. 47 Támɛ Owíe *Salomo mboún lébeyi obu ámʊ.
48 “Támɛ Ɔsʊ́sʊ́ʊ́sʊ́ Bulu tamatsíá nyankpʊsa obu yihɛtɔ.
Fɛ́ alıá Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́ ɔkʊ léblí ɔbɛ́ɛ,
49 ‘Anı Wíe Bulu ɔbɛ́ɛ, “Ɔsʊ́sʊ́ gyí mí owíe obíá,
ɔsʊlʊ́ʊ ɛ́ igyi mí ayabi oyíkpa.
Ntɔ obu mlıaa mléyi ha mí?
Nkʊ́nʊ gyí mí ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakpá?
50 Megyí mí lɔ́bwɛ ntobí ánfı fɛ́ɛ́?” ’ ”
51 Stefano lɔ́mɔ mʊ asʊ́n ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Asʊtɔ-ɔnlın awíé,
klʊntɔ bʊ mlı odwin. Mlılakíná Bulu asʊ́n ámʊ nu. Mlı ɛ́
mlıtɔkʊ́sʊ́ líí Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ asʊ́nsʊ́ brégyíbré, fɛ́ alıá
mlı anáin amʊ betsiá bwɛ́. 52 Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́ ɔmɔmʊsʊ́
mlı anáin bʊmɛdınká? Bɔmɔ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔ́ípʊ́ amʊ́ʊ́ bɛblí
yáí bɛɛ, Yilé Ɔbwɛpʊ́ ámʊ ɔbɛ́ba amʊ ɛ́. Mlılɛ́lɛ Yilé Ɔbwɛpʊ́
ámʊ há, bɔmɔ mʊ. 53 Mlılɔ́hɔ Mose mbla ámʊ tsʊ́ Bulu-
abɔpʊ ámʊ wá ní, támɛ mlımégyi mʊ́sʊ́.”

Stefano Abwi Da Mɔ́

54 Bréá Yudafɔ ahandɛ amʊ bonu Stefano asʊn blíhɛ́ anfı á,
ɔblɔ́ lɛhıɛ kítá amʊ́, bɛda ansítɔ́ kpʊn. 55 Támɛ Ɔŋɛ Wankíhɛ́
lɔ́bʊlá Stefanotɔ, olotsu ansí fʊ́á, ɔdɛ ɔsʊ́sʊ́ kíı. Olowun Bulu
numnyam, Yesu líí Bulu gyɔpısʊ. 56 Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ,
“Mlıkı, nawun ání ɔsʊ́sʊ́ lafínkí, Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ líí
Bulu gyɔpısʊ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

57 Bréá bonu ínı á, bɔpʋ ıbı tin asʋ. Inʋ amʋ́ fɛ́ɛ́ bɔsʋrá
okitikíti tú bun mʋsʋ, 58 bɛbıtía mʋ dalı wúlu amʋtɔ bɛyɛ́da
mʋ abwi mɔ́. Adansıfɔ ámʋ bɔwɔí amʋ́ awunso atadıɛ tswı
ɔyasubi ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Saulo wá. 59 Bʋdɛ mʋ abwi da alıı,
olokpolí anı Wíe ɔbɛ́ɛ, "Mí Wíe Yesu, hɔ mí ɔŋɛ́." 60 Inʋ á,
ɔlɛda akpawunu, kplʋ́n kʋklʋ́kʋ́ʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Mí Wíe, si lakpan
ánfı kie amʋ́." Olenya blí alı pɛ́, olomu ɔnɔ́.

8 1 Saulo ɛ́ lótsulá dínká Stefano mɔsʋ.

Gyu

Saulo Ɔpasua Ámʋsʋ Dınká

Tsú ɛkɛ ámʋsʋ á, bɛdınká ɔpasua ámʋ́ʋ́ ıbʋ Yerusalem
amʋsʋ, wá amʋ́ mɔ bı. Mʋ́ sʋ ɔpasua ámʋ fɛ́ɛ́ bɛdasáín wá
Yudea pʋ́ Samaria ɔmátɔ́, sí *sumbí ayɔpʋ́ ámʋ nkʋlɛ pɛ́ wá
ınʋ. 2 Támɛ Bulu asʋ́mpʋ́ akʋ bosu Stefano, bın mʋ.
3 Saulo mʋ́ léfi ɔpasua ámʋ bwie ası. Oletsiá kí ahá wóyítɔ́,
bítía ahógyipʋ atsı mʋ́a ayin fɛ́ɛ́ yɔ́wa obu.

Filipo Bulu Asʋ́n Ɔkanda Samaria Wúlutɔ

4 Ahógyipʋ amʋ bɛda Bulu *asʋn wanklááán ámʋ ɔkan
ɔtínɛgyíɔtínɛ́ ání bɛdasáín yɔ́. 5 Mʋ́ sʋ Filipo lɔ́yɔ *Samaria
wúlu yilé kʋtɔ yɛ́bláa amʋ́ Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá mʋ
ofúli amʋ) ıwı asʋn wanklááán ámʋ. 6 Afíapʋ amʋ fɛ́ɛ́ bonu
mʋ asʋn blíhɛ́, bowun osʋ́na ání ɔlɔbwɛ ɛ́. Mʋ́ sʋ bɔhɔ mʋ
asʋ́n ámʋ. 7 *Ɔŋɛ lalláhɛ lɔ́sʋrá okitikíti dálı ahá tsɔtsɔɔtsɔtɔ.
Ahá ání amʋ́ ıfʋ́n lawʋ́ pʋ́ tsukʋlɛ asínpʋ tsɔtsɔɔtsɔ ɛ́ benya
ılɔtsá. 8 Mʋ́ sʋ ansí lɛhıɛ gyi Samariafɔ ámʋ.
9 Alı bré ámʋtɔ á, ɔfápʋ́ kpɔnkpɔntı ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Simon
bʋ wúlu amʋtɔ. Bréá Filipo mɔ́kʋ́ba ınʋ á, ɔtɔbwɛ́ túmila
súná mʋ pı amʋ, ıtɔwá amʋ́ ifʋ́. Ɔtɔpʋ́ ıbı sí kántɔ́ blí ɔbɛ́ɛ,
otʋ́mípʋ kpɔnkpɔntı mʋgyi. 10 Nyebí ahandɛ fɛ́ɛ́ bʋtobʋ́ mʋ,
blí bɛɛ, "Oyin ánfı dɛ́ Bulu túmi kpɔnkpɔntı ámʋ." 11 Ínıá
ɔdɛpʋ mʋ asuma bwɛ́ ofʋ́la suná amʋ́, ılawá ɔpá sʋ á, amʋ́
fɛ́ɛ́ bɔhɔ mʋ gyi. 12 Támɛ bréá Filipo léba bɛda *Bulu iwíegyí
pʋ́ Yesu Kristo ıwı asʋn wanklááán ámʋ ɔkan a, atsı mʋ́a
ayin bɔhɔ mʋ asʋ́n ámʋsʋ gyi, ɔlɔbɔ amʋ́ *asʋ́. 13 Simon
onutó ɛ́ lóhogyi, ɔlɛha Filipo lɔ́bɔ mʋ asʋ́. Mʋ asʋ́bɔ ɔma a,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔlɔpʋ ɪwɪ mantáa Filipo. Bréá olowun alıá Filipo dɛ́ ofúla
mʋ́a osúna bwɛ á, ɔnɔ́ lobwie mʋ.
14 Sumbí ayɔpʋ́ ámʋ́ʋ́ bʋbʋ Yerusalem amʋ bonu ání
Samariafɔ bahɔ Bulu asʋ́n ámʋ. Mʋ́ sʋ bɔwa Petro mʋa
Yohane amʋ́ wá. 15 Bréá boyówie ɪnʋ á, bɔbɔ mpáɪ há
Samariafɔ ahógyipʋ amʋ bɛɛ, bʋnyáa Ɔŋɛ Wankíhé. 16 Tsúfé
asʋ́ kɛkɛ babɔ́ amʋ́ anɪ Wíe Yesu dátɔ́, támɛ amʋ́tɔ́ ɔkʋkʋ
mɔ́kʋ́nyá Ɔŋɛ Wankíhé amʋ. 17 Ɪnʋ Petro mʋa Yohane bɔpʋ
ɪbɪ dínká amʋ́ nwunsʋ, Bulu léha amʋ́ Ɔŋɛ Wankíhé amʋ.
18 Simon lówun ání ɪbɪ kɛkɛ sumbí ayɔpʋ́ amʋ bapʋ́ dínká
ahógyipʋ amʋ nwunsʋ, Bulu lahá amʋ́ Ɔŋɛ Wankíhé. Mʋ́ sʋ
ɔlɛlɛ kɔ́ba há Petro mʋa Yohane, 19 ɔlɛbláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪha
mí túmi ánfɪ kʋ, ménɪ ní mí ɛ́ nɔpʋ́ ɪbɪ dínká ɔkʋ nwunsʋ
á, Bulu ɔbɛ́ha mʋ Ɔŋɛ Wankíhé."
20 Támɛ Petro lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, "Fʋ́a fʋ́ kɔ́ba ámʋ nyɔ fɛ́ɛ́
mlɪhɪ. Tsúfé fʋkɪ fɛɛ, fɛ́talí pʋ́ kɔ́ba hɔ Bulu itokiehé ánfɪ.
21 Fʋma ogyíkpá ntɛ́ɛ ɔlɪ́kpá anɪ gyumagyihɛ anfɪtɔ, tsúfé
fʋ́ klʋntɔ mɛtɪn Bulu ansítɔ́. 22 Damli klʋntɔ tsu fʋ́ lakpan
ánfɪtɔ, afʋkʋlɪ anɪ Wíe Bulu. Fíalɪ obési agywɪɪn lalahɛ anfí
fabwɛ́ ánfɪ kíé fʋ́. 23 Tsúfé nawun ání fʋhíɛ́ fʋ́bʋ ɔnsɪpɛ,
lakpan lagyi fʋsʋ."
24 Simon lɛ́bláa Petro mʋa Yohane ɔbɛ́ɛ, "Nobwíí ɪpa,
mlɪkokoli mlɪ Wíe Bulu ha mɪ, ménɪ ɔmɛ́ɛha asʋ́n ánfɪ fablí
ánfɪtɔ kʋkʋ mɛ́ɛba mɪsʋ."
25 Bréá Petro mʋa Yohane begyi adánsɪɛ, dá Yesu ɪwɪ asʋ́n
ámʋ ɔkan tá á, beyinkí yɔ́ Yerusalem. Bréá bʋna bɔyɔ́ á,
bɛda asʋn wankláán ámʋ ɔkan Samaria nkuda tsɔtsɔɔtsɔ asɪ.

Etiopia Owíe Sikasʋ Ɔkípʋ Klʋntɔdamlí

26 Alɪ bré ámʋtɔ á, Bulu-ɔbɔpʋ lɛ́bláa Filipo ɔbɛ́ɛ, "Kʋsʋ pʋ
ɔsaasí *dimbísʋ́ ɔkpa ámʋ́ʋ́ ɪda tsu Yerusalem ɪyɔ́ Gasa amʋ."
27 Mʋ́ʋ́ Filipo lɔ́kʋsʋ́ pʋ́ ɔkpa. Bréá ɔyɔ́ á, ɔlɔtʋ Etiopia ɔmá
ɔhandɛ ɔkʋá baflo mʋ. Ɔhandɛ amʋ gyí Etiopia owíe tsɪhé
Kandake sikasʋ ɔkípʋ. Oyin ánfɪ layɔ́ Yerusalem yósum
Bulu, 28 yínkí ɔyɔ́ wóyí, otsie mʋ kekétɔ́, mpɔnkɔ bʋdɛ
mʋ bɪtí. Ɔdɛ Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ *Yesaia ɔwʋlʋ́ ámʋ kláa.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Mʊ́ʊ́ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ lɛ́bláa Filipo ɔbɛ́ɛ, “Kpʊkpɛ manta keké
ánfɪ.” 30 Filipo lɛ́srí tʊ́ keké ámʊ wun ání Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́
*Yesaia ɔwʊlʊ́ ámʊ oyin ámʊ dɛ́ kláa. Mʊ́ sʊ ɔlɛfɪtɛ́ mʊ ɔbɛ́ɛ,
“Ɔhandɛ, fʊdɛ asʊ́n ámʊ́ʊ́ fʊdɛkláa amʊ asɪ nu?”
31 Ɔhandɛ amʊ lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Nkálɪ ɪbɔ́bwɛ nónu mʊ́ asɪ
ní ɔkʊ mɛ́lɛ mʊ́ asɪ súná mí?” Mʊ́ sʊ ɔlɛbláa Filipo ɔbɛ́ɛ, “Dʊ
tsia mí wá ayɔ.” 32 Bulu asʊ́n ání ɔdɛkláa ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ gyí:

“Ɔlɔbwɛ díín fɛ́ kufa ání bapʊ́ bɛya ɔmɔkpá.
Ɔmobwií mʊ nnonyɔ.
Ɔlɔbwɛ díín fɛ́ alɪá kufa tɔbwɛ́
ní bʊdɛ mʊ ɪwɪ imi dɪnkí.
33 Bɔkpɔí mʊ, bʊmegyi mʊ asʊ́n ɔnɔkwalɪsʊ.
Ɔhaa mɛ́ɛtalí súná mʊ abí-aná,
tsʊ́fɛ́ bɛka mʊ nkpa tin ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ.”

34 Mʊ́ʊ́ ɔmá ɔhandɛ amʊ lɛ́fɪtɛ́ Filipo ɔbɛ́ɛ, “Ma ɪwɪ asʊ́n
Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔ́ípʊ́ anfɪ dɛ́blí, mʊ onutó ntɛ́ɛ ɔha bambá?”
35 Ɪnʊ Filipo lɛ́lɪí Yesaia asʊn wanlínhɛ́ anfɪsʊ bláa mʊ Yesu
ɪwɪ asʊn wanklɑ́ɑ́n ámʊ. 36-37 Bɔpʊ bɔyɔ́ á, bɔtʊ ntsu kʊ. Mʊ́ʊ́
ɔmá ɔhandɛ amʊ lɛ́fɪtɛ́ Filipo ɔbɛ́ɛ, “Ntsu dá a, ntɔ létin mí
asʊ́bɔ ɔkpa?”[b]

38 Mʊ́ sʊ ɔmá ɔhandɛ amʊ lɛ́ha mʊ keké ámʊ ɔbɪtípʊ́ lɛ́lɪí.
Mʊa Filipo bɛkplí wíé ntsu ámʊtɔ, Filipo lɔ́bɔ mʊ asʊ́. 39 Brɛ́á
bɛdalɪ ntsu ámʊtɔ á, anɪ Wíe Ɔŋɛ́ lotsu Filipo nátí. Ɔmá
ɔhandɛ amʊ métrá wun mʊ, táme ɔlɔpʊ ansigyí natí ɔyɔ́ wóyí.
40 Filipo ɛ́ léyɛdalɪ Asoto wúlutɔ. Ɔlɛnatí kí ɪnʊ awúlusʊ dá
asʊn wanklɑ́ɑ́n ámʊ ɔkan alɪʊ, oloyówie Kaesarea wúlutɔ.

Saulo Klʊntɔdamlí

(Gyumagyihɛ 22:6-16; 26:12-18)

9 1-2 Alɪ brɛ́ ánfɪtɔ fɛ́ɛ́ á, Saulo mɔ́kʊ́sí Yesu akasípʊ́ amʊ
bláa ɔbɛ́ɛ, mɔ́mɔ amʊ́. Mʊ́ sʊ ɔlɔyɔ Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn
wá yɔ́kʊlí mʊ ɔbɛ́ɛ, ɔwánlɪn ɔwʊlʊ́ pʊlɛ mʊ suna Damasko

---

[b] **8:37** Mʊ́tɔ́ yée 37 bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Filipo lɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ “Ní fahɔ Kristo gyi tsʊ́ fʊ́ ɪklʊn fɛ́ɛ́tɔ́ a, nɛ́talɪ bɔ́ fʊ́ asʊ́.” Ɔlɛbláa Filipo ɔbɛ́ɛ, “Ee, nahogyi mbɛɛ Yesu Kristo gyi Bulu mʊ Bi.”*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filipo lɛ́lıí Yesaia asʊn wanlínhɛ́ anfısʊ bláa mʊ Yesu ıwı asʊn wankláán ámʊ. (Gyumagyihɛ 8:35)

Yudafɔ *ofíakpa ahandɛ, mɛ́nı ní mʊ ıbı da oyin ntɛ́ɛ ɔtsı ɔkʊ, ɔna anı Wíe ɔkpa ámʊsʊ a, mɛ́kıtá mʊ, kpá mʊ ba Yerusalem.

3 Saulo lɔ́pʊ ɔkpa ɔyɔ́ Damasko. Ɔlɛta wie tá á, nsaıntɔ lɛkpa ogyá wa mʊ. 4 Ɔlɛdıda ɔsʊlʊ́tɔ kpla. Ɩnʊ olonu ɔmɛ kʊ. Ɔmɛ amʊ lɛ́fıté mʊ ɔbɛ́ɛ, “Saulo, Saulo, ntogyi sʊ́ fʊ́dın mísʊ́ alı?”

5 Saulo lɛ́fıté ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́ ma nı, mí Wíé?” Mʊ́ʊ́ ɔmɛ amʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Mí Yesu nı. Mísʊ́ fʊdın ní. 6 Kʊsʊ, afʊyɔ wúlutɔ ınʊ. Ɔkʊ obósuná fʊ́ tɔ́á lehián ání fɔ́bwɛ.”

7 Saulo aba ání mʊa amʊ́nyɔ bʊna besi líí díín. Bonu ɔmɛ amʊ, táme bʊmowun ɔhaa. 8 Saulo lɔ́kʊsʊ́ líí. Olobwií ansíbi, táme ɔmɛdɛ́ atɔ́ wúun. Mʊ́ sʊ bɛkıtá mʊ ıbı, kpá mʊ ya Damasko wúlutɔ. 9 Oletsiá nkɛnsá owítɔ́ omowun atɔ́. Omegyi atɔ́, omonu tɔtɔ ɛ́ alı bré ámʊtɔ.

10 Alı bré ámʊtɔ á, Yesu ɔkasípʊ́ ɔkʊ bʊ Damasko, bʊtɛtí mʊ Anania. Olowun atɔ́. Mʊ́tɔ́ á, anı Wíe Yesu lókpolí mʊ ɔbɛ́ɛ, “Anania!”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Olotsulá ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé, mí ní.”
11 Múú anı Wíe lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Kʊsʊ, yɔ brɔnʊ ámʊ́ʊ́
bʊtɛtí mʊ́ ‘Ɔkpa Tswííhɛ́’ amʊsʊ. Wie Yuda wóyítɔ́, afʊfıtɛ
oyin ámʊ́ʊ́ otsú Tarso, bʊtɛtí mʊ Saulo amʊsʊ. Alaba, ɔbʊ
ınʊ ɔdɛ mpáı bɔ. 12 Alawun ání oyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Anania
laba bɔpʊ ıbı dínká mʊsʊ, mʊ ansíbi labwíí.”
13 Múú Anania lɛ́bláa anı Wíe ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé, nanú
oyin ánfı ıwı asʊ́n. Alıá ɔdɛpʊ lalahɛ gyi fʊ́ ahá ání bʊbʊ
Yerusalem. 14 Igyí ahapʊ́ dɛhɛn amʊ é bahá mʊ túmi bɛɛ,
ɔbá Damasko bɛkıtá ahá ání bʊtɔbɔ́ mpáı fʊ́ dátɔ́ fɛ́ɛ́.”
15 Anı Wíe lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Yɔ, mílalé mʊ mbɛ́ɛ, ɔbwɛ́ɛ mí
osúmpʊ́, ɔha ɔmá bámbátɔ́fɔ, amʊ́ awíe pʊ́ Israelfɔ fɛ́ɛ́ abʊbı
mí. 16 Mí onutó nósuná mʊ alıá ɔbɔ́kʊkʊ wun ipian mí sʊ.”
17 Mʊ́ sʊ Anania lɔ́yɔ Yuda wóyítɔ́, yɔ́pʊ ıbı dínká Saulosʊ,
bláa mʊ ɔbɛ́ɛ “Opíó Saulo, anı Wíe Yesu amʊ́ʊ́ ɔlɛlɛ ıwı
ɔwan súná fʊ́ brɛ́ ámʊ́ʊ́ fɛbá nfı ámʊ láwá mí fʊ́ wá. Ɔbɛ́ɛ,
mbɛha fʊ́ afʊlawun atɔ́, Ɔŋɛ Wankíhɛ́ ɔbʊla fʊ́tɔ́.” 18 Tɔkʊá
igyi fɛ́ klɛmɛtí afwı lɛ́maín lɛ́ mʊ ansíbisʊ kpádá ınʊnʊ. Mʊ́
sʊ ɔlɛla ɔdɛ atɔ́ wúun. Inʊ ɔlɔkʊsʊ́, bɔbɔ mʊ asú. 19 Bɛha
mʊ atɔ́ olegyi, ɔwʊnlín lɛlawíé mʊ.

Saulo Bulu Asʊ́n Ɔkanda Damasko

Saulo létsiá akasípʊ́ amʊ wá nkɛ kpalobí. 20 Inʊnʊ ɔlɛnatí
yɔ́ amʊ́ ofíakpa, yéfi Yesu ıwı asʊ́n ɔkan da ası ɔbɛ́ɛ, “Yesu
gyí Bulu mʊ bi ámʊ nı.”
21 Ahá ání bonu mʊ asʊn blíhɛ́ anfı fɛ́ɛ́ ɔnɔ́ lobwie amʊ́.
Mʊ́ sʊ bɛfıté bɛɛ, “Megyí mʊdé Yesu asʊ́mpʊ́ mɔ Yerusalem
nı? Megyí amʊ́ ɔkıtákpá ɔlɛba nfı, ɔkpa amʊ́ ya igyí ahapʊ́
dɛhɛn amʊ?”
22 Táme Saulo lélanyá túmi blí asʊ́n ámʊ ɔwʊnlínsʊ́ ɔbɛ́ɛ,
lɛ́lɛ́ Yesu gyí Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ).
Alıá ɔlɛhıɛ lɛ́ asʊ́n ámʊtɔ lɛha Yudafɔ ání bʊbʊ Damasko
ınʊ bɔbwɛ basaa. Bʊmowun mʊ́á bótsu.
23 Nkɛ tsɔtsɔɔtsɔ ɔma a, Yudafɔ ámʊ befia kítá agywıın
bɛɛ bɔ́mɔ Saulo. 24 Mʊ́ sʊ betsiá gyo wúlu amʊ ɔnɔ́ ɔpa onyé,
ménı bénya mʊ mɔ́ mʊ. Táme akʊ bowi tsá Saulosʊ bɛɛ, alí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yudafɔ ámʊ babwɛ́ agywɪɪn ní. 25Mʊ́ sʊ ɛkɛ ɔkʊ onyé á,
Saulo abúopʊ amʊtɔ akʊ botsu mʊ wá lakpátɔ́, pʊ́ mʊ tsʊn
ikwitɔ kplí mʊ yi ɪban ɔma, ɔlɛsrí nátí.

Saulo Yerusalem Yɔ

26Brɛ́á Saulo lówie Yerusalem a, ɔlɔtsʊn ɔkpa kugyíkʊsʊ
ání obówie Yesu akasípʊ́ amʊtɔ. Támɛ bʊmohogyi ání
alabwɛ́ ɔkasípʊ́. Mʊ́ sʊ benya mʊ ifú. 27Lnʊ Barnaba lɛ́kpa
mʊ ya, yɛ́lɛ mʊ súná *sumbí ayɔpʊ́ amʊ. Ɔlɛbláa amʊ́ alɪá
anɪ Wíe lɛ́lɛ ɪwɪ ɔwan súná Saulo Damasko ɔkpatɔ, mʊa
Yesunyɔ batɔ́í; pʊ́ alɪá Saulo lɔ́wa klʊn dá Bulu asʊ́n ámʊ
ɔkan ɔwʊnlínsʊ́ Yesu dátɔ́ Damasko wúlutɔ. 28Mʊ́ sʊ Saulo
lówie amʊ́tɔ́, beki Yerusalem wúlutɔ. Ɔlɔwa klʊn blí Bulu
asʊ́n ámʊ Yesu dátɔ́. 29Mʊa Yudafɔ ámʊ́ʊ́ bʊtɛblí Griiki
ɔblíɪ amʊ betsiá tɔ́í, gyi aba nwɛ́ɛn. Támɛ alɪ brɛ́ ámʊtɔ fɛ́ɛ́
á, bʊdɛ agywɪɪn bwɛ ání bɔ́mɔ mʊ. 30Brɛ́á mʊ́ afú lɔwʊlí
ahógyipʊ amʊ a, bɛkpa mʊ yáa Kaesarea, há mʊ ɔlɛnatí yɔ́
Tarso.

31Mʊ́ sʊ ɪwɪ lolwií ɔpasua ání bʊ Yudea, Galilea pʊ́
Samaria ɔmátɔ́. Ɔŋɛ Wankíhɛ́ lɛ́kpa amʊ́ bɛklɛí, dan hógyitɔ,
betsiá tsiátɔ́á ilegyi anɪ Wíe Yesu ansí.

Aha Akʊ ɩlɔ Tsa

32Petro lɛ́natí ki Samaria nkudasɪ. Ɛkɛ ɔkʊ ɔlɛyɛ́kɪ Bulu
ahá ání bʊbʊ Lida wúlutɔ. 33Lnʊ á, oleyéfia oyin ɔkʊá bʊtɛtí
mʊ Enea, olesin tsukʊlɛ nfikwe ní. 34Petro lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ,
“Enea, Yesu Kristo latsá fʊ́ ɪlɔ. Kʊsʊ kunta fʊ́ ɔklan.” Lnʊ
Enea lɔ́kʊsʊ́. 35Ahá ání bʊtsie Lida wúlutɔ pʊ́ Saron nsáɪntɔ
fɛ́ɛ́ bowun oyin ámʊ. Mʊ́ sʊ bohogyi, bobuo anɪ Wíe.

36Ɔtsɪ ɔkʊ bʊ Yopa wúlutɔ, ogyi ɔkasípʊ́. Bʊtɛtí mʊ
Tabita. Mʊ dá ámʊ asɪ Griiki ɔblítɔ gyí, “Dorka.” Mʊ́ asɪ gyí,
“Abrɛ.” Yilé ɔbwɛpʊ́ ogyi. Ɔbʊ awɪtɔlɛ há ahiánfɔ. 37Brɛ́á
Petro bʊ Lida a, ɪlɔ lɛda Tabitasʊ. Olowu, bebie mʊ ntsu, sí
mʊ tswɪ abansʊ́rʊ kʊtɔ. 38Yopa mʊ́a Lida awúlu ɪmafɔ́ aba
wá. Mʊ́ sʊ brɛ́á akasípʊ́ amʊ́ʊ́ bʊbʊ Yopa amʊ bonu lowu
ánfɪ á, bɔwa abi anyɔ sísí Petro bɛɛ, bobwíí ɪpa há mʊ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔwáa ɔsa tʋ amʋ́. 39 Ɩnʋ Petro lɔ́wa ɔsa bwɛ́, mʋ́a amʋ́nyɔ
bɛnatí. Brɛ́á olobowie ɪnʋ á, bɛkpa mʋ ya abansʋ́rʋ amʋtɔ.
Wúlu amʋtɔ asʋrapʋ fɛ́ɛ́ bʋbʋ fúli amʋ asɪ. Bɛkpa pútá
Petro bʋdesú, bʋdɛ atadɪɛá Dorka lɔ́bwɛ brɛ́á otsie nkpa
pʋsúná mʋ. 40 Petro légya asʋrapʋ amʋ fɛ́ɛ́ lɛ́ obu ámʋtɔ.
Mʋ́ʋ́ ɔlɛda akpawunu bɔ́ mpáɪ, asa ɔlɛdamlí kɪ fúli amʋ blí
ɔbɛ́ɛ, "Tabita, kʋsʋ." Ɩnʋ Tabita lóbwií ansíbi. Brɛ́á olowun
Petro a, ɔlɔkʋsʋ́ tsíá. 41 Ɩnʋ Petro lɛ́kɪtá mʋ bɪ, ɔlɔkʋsʋ́ líí.
Petro létɪ asʋrapʋ amʋ pʋ́ ahógyipʋ atráhɛ amʋ. Mʋ́ʋ́ ɔlɔpʋ
Tabita súná amʋ́ ání alatsínkí. 42 Asʋ́n ánfɪ lɛklɛí wá Yopa
wúlutɔ. Mʋ́ sʋ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ anɪ Wíe gyi. 43 Petro
létsiá Simon ání ɔtɔyɔ́ ɔwʋlʋ́-kpákpá ɪwɪ agyʋ́má wá Yopa
ɪnʋ wá ɔpá.

Gyu

Konelio Abí Wa Petro Wá

10 1 Oyin ɔkʋ létsiá Kaesarea ɪnʋ, bʋtɛtí mʋ Konelio.
Ogyi Romafɔ ɪsá akɔpʋ́ ɔpasua kʋá bʋtɛtí mʋ́ Italia
ɔhandɛ. 2 Ɔbʋ nsi Bulusúm ɪwɪ. Mʋa mʋ wóyítɔ́fɔ fɛ́ɛ́
bʋtosúm Bulu. Konelio tekíé Yudafɔ ahiánfɔ atɔ́. Ɔtɔbɔ́ mpáɪ
há Bulu brégyíbré. 3 Ɛkɛ ɔkʋ Konelio lówun atɔ́ ntʋ́pwɛ
dɔsatɔ. Mʋ atowunhɛ amʋtɔ á, olowun Bulu-ɔbɔpʋ ansí káín,
Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lókpolí mʋ ɔbɛ́ɛ, "Konelio!"

4 Ifú lɛkɪtá mʋ. Mʋ́ sʋ olesi ɔdɛ Bulu-ɔbɔpʋ amʋ kíɪ. Mʋ́ʋ́
ɔlɛfɪté Bulu-ɔbɔpʋ amʋ ɔbɛ́ɛ, "Mí Wíé, nkálí igyi?"

Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, "Bulu lahɔ fʋ́ mpáɪ.
Fʋ́ ahá atɔ́ kie ɛ́ lagyi mʋ ansí. 5 Wa abí abʋyɔ Yopa yɛtɪ
Simon Petro ba. 6 Ɔlɔyɔ́swɪí ɔwʋlʋ́-kpákpá ɪwɪ agyʋ́má
ɔyɔpʋ́ Simon wóyítɔ́, mantáa ɔpʋ ɔnɔ́." 7 Brɛ́á Bulu-ɔbɔpʋ
amʋ lɛ́natí á, Konelio létɪ mʋ asʋ́mpʋ́ abanyɔ́ ání bʋbʋ mʋ
wóyítɔ́ pʋ́ mʋ ɔbɪsʋfɛ ání ogyi ɪsá ɔkɔpʋ́, otenyá Bulu ifú.
8 Ɔlɛbláa amʋ́ asʋ́n ání ɪlaba fɛ́ɛ́, ɔlɔwa amʋ́ sísí Yopa.

9 Mʋ́ ɔyɪ kɛhɛ bɔkʋsʋ́ bɔyɔ́ Yopa. Bɛta ɪnʋ wie tá á,
ɪbɔ́bwɛ fɛ́ ɔpa dódúanyɔtɔ. Petro ɛ́ dɛ́dʋ ɔyɔ́ obu awunso
mpáɪ ɔbɔkpá. 10 Akʋ́n ɪhíɛ́ dɛ mʋ. Mʋ́ sʋ olekle ání obénya
tɔkʋ wá ɔnɔ́. Brɛ́á bʋdɛ atɔ́ ámʋ nɪná há mʋ a, Petro
lówun atɔ́. 11 Atowunhɛ amʋtɔ á, olowun ání ɔsʋ́sʋ́ lafínkí,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tɔkʋá igyi fé ɔhráda téíhé, bʋdɛ mʋ nsiebí ana, ɪdɛkplí ɪbá ɔsʋlʋ́sʋ. 12Ɔyítɔ́ mbwɪ ɔtsan-ɔtsan, mbwɪá bʋbʋ ayín, táme bʋtɛká abɔnɔ pʋ́ ɔyítɔ́ mbubwi fɛ́ɛ́ bʋbʋ ɔhráda ámʋtɔ. 13Mʋ́ʋ́ olonu ɔmɛ kʋ lédalɪ ɔbɛ́ɛ, “Petro, kʋsʋ mɔ mbwɪ ánfɪ afʋwɪ.”

14Táme Petro lɛ́lɛ mʋ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Ó-o! Mí Wíé, bɔkwɪí mí ɔpá á, mmɔkʋ́gyi tɔ́á Yudafɔ amándíé lekisí ntɛ́ɛ mʋ́ *ɪwɪ mɛtɪn kɪ.”

15Ɔmɛ amʋ léla bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Mátɪ tɔ́á Bulu latɪn mʋ́ ɪwɪ atokisíhé.” 16Atowunhɛ amʋ pʋ́ ɔmɛ amʋ léba tse sa. Mʋ ansítɔ́ ɪnʋ á, botsu ɔhráda ámʋ ya ɔsʋ́sʋ́ ɔtsáwʋlɛ pɛ́.

17Bréá Petro dé nwuntɔ bu tsú atowunhɛ anfɪ ɪwɪ á, Konelio abí ámʋ é bafíté wun Simon wóyítɔ́, ba bʋlɪí ɔkpa ɔnɔ́. 18Konelio abí ámʋ bokpolí fíté bɛɛ, “Ɔfɔ́ ɔkʋ tsie nfɪ, bʋtɛtí mʋ Simon Petro?”

19Petro trá ɔdɛ nwuntɔ bu tsú atowunhɛ amʋ ɪwɪ, Ɔŋɛ Wankíhé lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ, “Simon, ahá abasá akʋ baba bʋdɛ fʋ́ dunká. 20Kʋsʋ bwɛ, afʋkplɪ yefia amʋ́ amlɪnatɪ. Mágyi nwɛ́ɛn, tsúfé mílawá amʋ́ fʋ́ wá.” 21Lɪnʋ Petro lɛ́kplí yɔ́tʋ amʋ́, bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Mígyí ɔhá ámʋ́ʋ́ mlɪdédunká ámʋ nɪ. Ntogyi sʋ́ mlɪná?”

22Ahá ámʋ bɛlɛ mʋ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Anɪmédé tsitsa. Lsá akɔpʋ́ ɔhandɛ Konelio ání otenyá Bulu ifʋ́, Yudafɔ fɛ́ɛ́ bʋtɛtí mʋ ɪdayilé lɔ́wa anɪ fʋ́ wá. Bulu-ɔbɔpʋ ɔkʋ labɛbláa mʋ ɔbɛ́ɛ, ɔbá bɛtɪ fʋ́ afʋba mʋ wóyítɔ́, ménɪ obónu asʋ́n ání fʋ́bʋ blí.” 23Mʋ́ʋ́ Petro lɛ́kpa amʋ́ wá wóyítɔ́, ɔlɛha amʋ́ ɔdɪkpa.

Ɔyɪ kɛhɛ a, Petro mʋa amʋ́nyɔ bɔkʋsʋ́ pʋ́ ɔkpa bɔyɔ́ Kaesarea. Bréá bɔyɔ́ á, ahógyipʋ akʋá bʋbʋ Yopa ɪnʋ é bobuo amʋ́ yɔ́. 24Mʋ́ ɔyɪ kɛhɛ a, boyówie Kaesarea wʋ́lʋtɔ. Botsutsʋ́a abʋwie ɪnʋ á, Konelio latí mʋ wóyítɔ́ ahá pʋ́ mʋ anyawíe kláklá befia, ɔdɛ amʋ́ ɔkpa kíɪ. 25Bréá Petro lówie wóyí ámʋ ɔnɔ́ á, Konelio lɔ́kʋsʋ́ yéfia mʋ, dá akpawunu mʋ ayabitɔ sʋ́m mʋ. 26Táme Petro lɛ́ha mʋ ɔlɔkʋsʋ́. Ɔlɛbláa Konelio ɔbɛ́ɛ, “Kʋsʋ, máda akpawunu há mí. Nyankpʋsa mí é ngyi.” 27Petro mʋa mʋnyɔ bʋna bʋdɛtɔí alɪ olowie wóyítɔ́. Lnʋ olowun ání ahá tsɔtsɔɔtsɔ bafia. 28Mʋ́ʋ́ ɔlɛbláa

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪ onutó mlɪyin ání Yudafɔ mbla mɛha ɔkpa
ání Yudayin mʊa ɔmá bámbátɔ́yin bʊbwɛ́ɛ anyawíe ntɛ́ɛ
ɔbɔ́yɔ mʊ wá kpán. Támɛ Bulu lahá mí nabí ání mmákɪ
mbɛ́ɛ ɔkʊ *ɪwɪ mɛtɪn ntɛ́ɛ ɔmɔfʊn amándíɛ́ ɔkpasʊ. 29Mʊ́
sʊ́ brɛ́á fɔwa abí fɛ́ɛ́ bʊbɛ́tɪ mí á, mmɔkpʊkpʊ́ʊ nwuntɔ ní.
Amansʊ igyi? Bla mɪ.”

30Mʊ́ʊ́ Konelio lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ndɛ ɛkɛ náásí, ntʊ́pwɛ
dɔsatɔ mbʊ wóyítɔ́ ndɛ mpáɪ bɔ. Ɔtsáwʊlɛ pɛ́ á, nowun oyin
ɔkʊ líí mí ansítɔ́. Oyin ámʊ lɔ́wa atadɪɛ futútú. 31Oyin ámʊ
lɛ́bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Konelio, Bulu lanú fʊ́ mpáɪ. Fʊ́ ahá atɔ́ kie
ɛ́ lagyi mʊ ansí. 32Mʊ́ sʊ wa abí abʊyɔ Yopa wúlutɔ yɛtɪ
Simon Petro ba. Ɔwʊlʊ́-kpákpá ɪwɪ agyʊ́má ɔyɔpʊ́ Simon
wóyí ɔlɔswɪí. Otsie mantáa ɔpʊ ɔnɔ́.’ 33Mʊ́ sʊ ɪnʊnʊ nɔwa
abí sísí fʊ́. Ɪbʊ alɛ́á faba. Séi á, anɪ fɛ́ɛ́ anɪlafia Bulu dátɔ́.
Anɪgyó anɪ Wíe asʊ́n ání alapʊ́há fʊ́ ɔbɛ́ɛ, fʊbláa anɪ.”

Petro Asʊn Blíhɛ́

34Mʊ́ʊ́ Petro lótsu ɔnɔ́ blí ɔbɛ́ɛ, “Nawun ání lɛ́lɛ́ Bulu
tamakɪ ɔhaa ansítɔ́. 35Mboún ɔhá ání otenyá mʊ ifú, ɔtɔbwɛ́
yilé asʊ́n otekle ɔmágyíɔmátɔ́. 36Mlɪyin asʊn wankláán
ání Bulu lɔ́pʊhá Israelfɔ. Asʊ́n ámʊ gyí, Bulu lapʊ́ iwilwii
ba tsʊn Yesu Kristo, ahá fɛ́ɛ́ Owíe amʊsʊ. 37Mlɪyin asʊ́n
kpɔnkpɔntɪ ání ɪlɛba Yudea ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́. Ilotsu asɪ tsú Galilea
ɔmátɔ́, brɛ́á Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane lɛ́da *asúbɔ ɔkan ɔma.
38Mlɪyin anɪ Wíe Yesu Nasaretyin amʊ. Mlɪyin ání Bulu lɔ́pʊ
mʊ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ pʊ́ túmi wá mʊtɔ, oleki ɔtínɛgyíɔtíné bwɛ́
yilé, tsá ahá ání bʊbʊ ɔbʊnsám túmi asɪ ɪlɔ, tsʊ́fɛ́ Bulu buo
mʊ. 39Anɪgyí ahá ání anɪlówun mʊ bwɛhɛ́ ání ɔlɔbwɛ Yudea
pʊ́ Yerusalem ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́ ní. Bɛda mʊ mántá *oyikpalíhɛsʊ mɔ́
mʊ. 40Támɛ mʊ́ ɛkɛ sáásí a, Bulu lɔ́kʊsʊ́a mʊ, lɛ́ mʊ ɔwan,
ahá bowun mʊ. 41Megyí ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ lówun mʊ, támɛ anɪ
ahá ámʊ́ʊ́ Bulu lɛ́lɛ yáí ɔbɛ́ɛ, abwɛ́ɛ mʊ adansɪfɔ ámʊ mʊ́
anɪlówun mʊ. Mʊ kʊ́sʊ́ tsú afúlitɔ ɔma a, anɪa mʊnyɔ légyi,
anɪlɔ́wɪ ní. 42Ɔlɛhɪɛ anɪ ɔbɛ́ɛ, adáa mʊ asʊn wankláán ámʊ
ɔkan suna ahá, agyi mʊ ɪwɪ adánsɪɛ ání mʊgyí ɔhá ání Bulu
laléá obégyi akɪankpapʊ pʊ́ awupʊ́ fɛ́ɛ́ asʊ́n ní. 43Bulu ɔnɔ́sʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

atɔípú amʊ fɛ́ɛ́ bɛblí bɛɛ lɛ́lɛ́, ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ Kristo gyi a, Bulu obési mʊ lakpan fɛ́ɛ́ kíɛ́ mʊ Kristo dátɔ́.”

Ɔmá Bámbásʊ́fɔ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ Nya

44 Brɛ́á Petro dɛ́ asʊ́n ánfɪ blí á, Ɔŋɛ Wankíhɛ́ lɛ́bá ahá
ámʊ́ʊ́ bʊdɛ mʊ asʊ́n ámʊ nu ámʊ fɛ́ɛ́sʊ́. 45 Ɔnɔ́ lobwie
Yudafɔ ahógyipʊ amʊ́ʊ́ bobuo Petro ba ɪnʊ ámʊ ání Bulu
lapʊ́ mʊ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ kíɛ́ ahá ání bʊmegyí Yudafɔ.
46 Tsʊ́fɛ́ bowun ání ahá ámʊ bʊdɛ ɔblíɪ bámbá blí, bʊhíɛ́
bʊdɛ Bulu kanfʊ́. Mʊ́ sʊ Petro lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, 47 “Bulu lahá
ahá ánfɪ ɛ́ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ fɛ́ anɪ. Ɔkʊ ɔbɛ́talí tin amʊ́ ɔkpa
ɔbɛ́ɛ bʊmábɔ amʊ́ asʊ́?” 48 Mʊ́ sʊ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, bʊbɔ́ amʊ́ asʊ́
Yesu Kristo dátɔ́. Mʊ́ ɔma a, bokokóli Petro bɛɛ, otsía amʊ́
wá kpalobí.

Petro lwɪ Asʊ́n Ɔnɔ́lɛ Yerusalem

11 1 Yesu sumbí ayɔpʊ́ ámʊ pʊ́ ahógyipʊ amʊ́ʊ́ bʊbʊ
Yudea ɔmátɔ́ ámʊ bonu ání ɔmá bámbátɔ́fɔ ɛ́ bahɔ
Bulu asʊ́n ámʊ. 2 Mʊ́ sʊ brɛ́á Petro lɔ́yɔ Yerusalem wʊ́lʊtɔ á,
mʊa ahógyipʊ akʊá bʊtekleá ahá bʊtíɪn *keté asa abʊwie
ɔpasua ámʊtɔ bɛbɪtí asʊ́n. Bɛfɪté mʊ bɛɛ, 3 “Ntogyi sʊ fayɔ́
ahá ání bʊmɛtɪn keté wóyí, fʊ́a amʊ́nyɔ mlɪlawá ɪbɪ gyi atɔ́?”
4 Mʊ́ sʊ Petro lɛ́lɛ asʊ́n ání ɪlɛbatɔ súná amʊ́ ɪkʊlɛ-kʊlɛ ɔbɛ́ɛ,
5 “Mbʊ Yopa wʊ́lʊtɔ ndɛ mpáɪ bɔ nowun atɔ́. Mʊ́tɔ́ á,
nowun ání tɔkʊá igyi fɛ́ ɔhráda tɛ́íhɛ́, bʊdɛ mʊ́ nsiebí
ana lɛ́kplí tsʊ́ ɔsʊ́sʊ́ bá mí wá. 6 Nowun pututɔ-mbwɪ pʊ́
wʊ́lʊtɔ mbwɪ, mbwɪá bʊbʊ ayín, táme bʊtɛká abɔnɔ pʊ́ ɔyítɔ́
mbubwi fɛ́ɛ́ ɔhráda ámʊtɔ. 7 Lnʊ nonu ɔmɛ kʊ lɛdalɪ bláa mɪ
ɔbɛ́ɛ, ‘Petro, kʊsʊ mɔ mbwɪ ánfɪ afʊwɪ.’
8 “Mʊ́ʊ́ nɛblí mbɛ́ɛ, ‘Mí Wíe, ɛkɛkɛɛkɛ. Bɔkwɪí mí ɔpá á,
mmɔkʊ́gyi tɔ́á Yudafɔ amándíɛ́ lekisí ntɛ́ɛ mʊ́ *ɪwɪ mɛtɪn kɪ.’
9 “Mʊ́ʊ́ ɔmɛ amʊ lótsu ɔsʊ́sʊ́ lábláa mɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Mátɪ tɔ́á Bulu
latɪn mʊ́ ɪwɪ atokisíhɛ́.’ 10 Tsesa sɔ́ɔ́n nowun atowunhɛ anfɪ.
Mʊ́ ɔma a, ɪlɛlayínkí yɔ́ ɔsʊ́sʊ́.
11 “Alɪ brɛ́ ámʊtɔ kɛ́n á, ayin abasá akʊá bɔwa mí wá tsʊ́
Kaesarea baba bʊlíí wóyí ámʊ́ʊ́ ntsie mʊ́tɔ́ ámʊ ɔnɔ́. 12 Ɔŋɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wankíhɛ́ lɛ́bláa mı ɔbɛ́ɛ, mbúo amʊ́ yɔ, mmágyi nwɛ́ɛn.
Apíó abasíé ánfı botsú Yopa anfı ɛ́ bobuo mı yɔ́ Kaesarea,
anı fɛ́ɛ́ anılɔ́yɔ Konelio wóyítɔ́. 13 Konelio lɛ́bláa anı ɔbɛ́ɛ,
mowun Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊ mʊ wóyítɔ́, ɔlɛbláa mʊ ɔbɛ́ɛ, 'Wa
abí abʊyɔ Yopa yɛtı oyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Simon Petro ba.
14 Ɔbɛ́bláa fʊ asʊ́n ání fʊ́a fʊ́ wóyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ mlɔ́tsʊn mʊ́sʊ́
nyá nkpa.'

15 "Nenya tsú ɔnɔ́ ndɛtɔí alı, Ɔŋɛ Wankíhɛ́ lɛ́ba amʊ́sʊ́ fɛ́
alıá ılɛba anısʊ ɛkɛ gyankpapʊ amʊ. 16 Ilnʊ nɛkaín anı Wíe
asʊn blíhésʊ. Ɔbɛ́ɛ, 'Yohane lɔ́pʊ ntsu bɔ́ ahá asú. Támɛ
mlı mʊ́ á, Bulu ɔbɔ́pʊ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ bɔ́ mlı asú.' 17 Mʊ́ sʊ ní
Bulu lapʊ́ mʊ atokiehɛ́ ámʊ kíé amʊ́, fɛ́ alıá ɔlɔpʊkíé anı
ahá ámʊ́ʊ́ anılɔ́hɔ anı Wíe Yesu Kristo gyi amʊ a, mígyí ma
ání nétin Bulu ɔkpa?"

18 Brɛ́á sumbí ayɔpʊ́ ámʊ bonu asʊ́n ánfı á, besi Petro tɔ́ı
wa, bɛkanfʊ́ Bulu bɛɛ, "Mʊ́mʊ́ Bulu lahá ahá ání bʊmegyí
Yudafɔ ɔkpa ɔbɛ́ɛ, amʊ́ ɛ́ bʊdámli klʊntɔ, abʊnya nkpa."

Kristo Ɔpasua Ání Ibʊ Antiokia

19 Stefano lowu ɔma a, bɛdınká ahógyipʊ amʊsʊ. Mʊ́ sʊ
bɛdasáín yɔ́ Foinike mʊ́a Kipro ɔsʊlʊ́sʊ pʊ́ Antiokia wúlutɔ.
Yudafɔ nkʊlɛ bɛbláa Bulu asʊn wanklááan ámʊ. 20 Támɛ
amʊ́tɔ́ akʊ mʊ́ botsu Kipro pʊ́ Kirene ɔmátɔ́ ba Antiokia
bɛbláa Griikifɔ ámʊ anı Wíe ıwı asʊn wanklááan ámʊ. 21 Anı
Wíe Bulu lɛ́lıí amʊ́ ɔma. Mʊ́ sʊ amʊ́tɔ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bohogyi,
dámlí klʊntɔ ba anı Wíe Yesu wá.

22 Yerusalem ɔpasua ámʊ bonu asʊ́n ánfı. Mʊ́ sʊ bɔwa
Barnaba sísí Antiokia. 23-24 Barnaba gyí ɔha wanklááan, Ɔŋɛ
Wankíhɛ́ pʊ́ hógyi ɛ́ ıtsɔ mʊtɔ. Brɛ́á olowie Antiokia, olowun
alıá Bulu lagyi amʊ́ bʊalɛ a, ansí legyi mʊ. Mʊ́ʊ́ ɔlɔtɔí kplá
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, bʊpʊ́ʊ amʊ́ klʊn fɛ́ɛ́ dınka anı Wíe Yesusʊ, abʊgyi
mʊ mblasʊ. Ínı sʊ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɔtsʊn mʊ asʊ́n ámʊsʊ
hɔ anı Wíe gyi. 25 Mʊ́ ɔma a, Barnaba lɔ́yɔ Tarso wúlutɔ
yódunká Saulo. 26 Brɛ́á olowun mʊ a, ɔlɛkpa mʊ ba Antiokia.
Betsiá ınʊ ofi ɔkʊlɛ, tsía fía ɔpasua ámʊ, súná amʊ́ atɔ́.
Antiokia begyankpá tí akasípʊ́ amʊ bɛɛ "Akristofɔ" ní.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Bulu ɔnɔ́sú atɔípú akʋ botsu Yerusalem ba Antiokia
alɪ bré ámʋtɔ kén. 28 Amʋ́tɔ́ ɔkʋlɛ dá gyí Agabo. Ɔlɔkʋsʋ́
líí, blí Ɔŋɛ Wankíhé túmitɔ tswɪ ɔbéɛ, “Akʋ́n kpɔnkpɔntɪ
kʋ béba Roma ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́.” Ɪlɛba mʋ́tɔ́ bréá Roma Owíe
Klaudio tsie obíásʋ́. 29 Akasípʋ́ amʋ bɔbwɛ agywɪɪn bɛɛ,
amʋ́tɔ́ okugyíɔkʋ obódunká tɔ́á obénya, abʋpʋ yekie apíó
ahógyipʋ ání bʋbʋ Yudea ɔmátɔ́. 30 Begyi dɪnká mʋ́sʋ́,
bɔpʋhá Barnaba mʋa Saulo bɔpʋya ɔpasua ámʋ ahandɛ.

Petro Obudɪ

12 1 Alɪ bré ámʋtɔ á, Owíe *Herode lɛ́dɪnká ɔpasua ámʋtɔ
akʋsʋ, wá amʋ́ amʋmʋyɔ. 2 Ɔlɛha bɛtɪn Yohane mʋ
pio Yakobo ɔdayítɔ́. 3 Herode lówun ání ɪbʋ Yudafɔ ámʋ
ɔdwɛ. Mʋ́ sʋ omesi, ɔlɛyɛ́kɪtá Petro é. Alɪ bré ámʋtɔ bʋdɛ
Israelfɔ *Bodobodo Mátúhé *Nkɛ gyí. 4 Mʋ́ sʋ bréá ɔlɛkɪtá
Petro a, ɔlɔpʋ mʋ tswɪ obu, ɔlɛlɛ ɪsá akɔpʋ́ dúasie ɔbéɛ,
bʋtsía gyo mʋ ɪwɪ abaná-abaná. Ɔlɔbwɛ agywɪɪn ɔbéɛ, begyi
Nkɛ ámʋ tá á, mégyi Petro asʋ́n dɪnsʋ. 5 Bɔwa Petro obu,
táme ɔpasua ámʋ bɔbɔ mpáɪ kínkíínkín há mʋ.

Petro Obulɛ

6 Onyé asa ɔyí ɔbɛ́kɛ Owíe Herode ɔbɛ́lɛ Petro ba dɪnsʋ
begyi mʋ asʋ́n á, bɔwa Petro ɪkan anyɔ kɛ́kɛ́, ɔda ɔdɛdɪdɪ
ɪsá akɔpʋ́ abanyɔ́ nsɪné. Ɪsá akɔpʋ́ akʋ é bʋlɪí bʋdɛ obu
ámʋ ɔnɔ́ gyo. 7 Ɔtsáwʋlɛ pɛ́ á, Bulu-ɔbɔpʋ ɔkʋ lɛ́bɛlɪí amʋ́
wá obuto ɪnʋ, ɪnʋ fɛ́ɛ́ lɔ́wankí. Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lɔ́pʋ ɪbɪ da
Petro abɪntɔ, oletsinkí. Ɔlɛbláa Petro ɔbéɛ, “Wa ɔsa kʋsʋ.”
Ɪnʋ ɪkan amʋ lɔ́wɔí lɛ́ mʋ ɪbɪ. 8 Mʋ́ʋ́ Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lɛ́bláa
mʋ ɔbéɛ, “Kʋsʋ pʋ ɔfɛ́ klí osíétɔ́, afʋtsu fʋ́ ntʋkʋta wa.”
Petro lɔ́bwɛ. Mʋ́ʋ́ ɔlɛtrá bláa Petro ɔbéɛ, “Tsu fʋ́ ligá wa
afʋba ayɔ.” 9 Petro lóbuo Bulu-ɔbɔpʋ amʋ dálɪ obu ámʋtɔ.
Ɪmɔwankí Petro ní akíankpatɔ ntɛ́ɛ atowunhɛtɔ Bulu-ɔbɔpʋ
amʋ dɛ́ mʋ asʋ́n bláa. 10 Mʋa Bulu-ɔbɔpʋ amʋ bɔtsʋn obu-
ɔnɔ́ gyankpapʋ pʋ́ nyɔɔsɪ agyópʋsʋ. Bɛba bɔtʋ dátɔ ɪklʋn ání
fɔ́pʋdálɪ wie wúlutɔ. Ɪklʋn amʋ onutó lefinkí há amʋ́ bɔtsʋn.
Bɔpʋtsʋn brɔnʋ kʋsʋ bɔyɔ́ á, Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lɔ́fwɪ sí Petro.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Bréá Petro ansítɔ́ lɛtɪtíı mʊ a, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Séi mʊ́
nawun ání lɛ́lɛ́ Bulu lawá mʊ ɔbɔpʊ, alabɛlɛ mí Owíe
Herode ɪbɪ pʊ́ tɔ́á Yudafɔ bʊdɛ ɔkpa kítɔ.”
12 Ĺnıá Petro lówun mʊ́ alı sʊ á, ɔlɛnatí yɔ́ Yohane ání
bʊtɛtráa tı mʊ Marko mʊ yin *Maria wóyí. Alı bré ámʊtɔ
á, ahá tsɔtsɔɔtsɔ bafia ınʊ bʊdɛ mpáı bɔ. 13 Petro léda amʊ́
ıklʊnsʊ, osúmbi tsıhé ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Rode lɛ́bɛkı ɔhá ání
ogyi. 14 Bréá Rode lɛ́bı ání Petro ɔmɛ nı á, ansí lɛhıɛ gyi
mʊ. Mʊ́ sʊ ɔlɛtan obu ámʊ finkí. Mboún oleyinkí srí yɛ́bláa
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Petro laba ɔlıí obu-ɔnɔ́.” 15 Ahá ámʊ bɛbláa mʊ
bɛɛ, “Fʊ́ nwun layíntá.” Támɛ ɔlɔyɔ mʊ́sʊ́, ɔdɛblí ɔbɛ́ɛ, “Lɛ́lɛ́
a.” Mʊ́ sʊ bɛbláa mʊ bɛɛ, “Mʊ́mʊ́ fíalı *Bulu-ɔbɔpʊá ɔtɛkı
Petrosʊ ní.”
16 Alı bré ámʊtɔ fɛ́ɛ́ á, Petro trá ɔdɛ ıklʊn amʊsʊ da. Bréá
bɔyɔ yɛ́finkí mʊ́, bowun Petro a, ɔnɔ́ lobwie amʊ́. 17 Petro
lɔ́bwɛ ıbı súná amʊ́ ɔbɛ́ɛ bʊkásʊ, ɔlɛbláa amʊ́ alıá anı Wíe
lalé mʊ obu. Ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlıbla Yakobo mʊa apíó
ahógyipʊ atráhɛ amʊ asʊ́n ánfı.” Mʊ́ʊ́ ɔlɛnatí amʊ́ wá yɔ́
ɔtınɛ bambá á.
18 Bréá ɔyí lɛkɛ a, ısá akɔpʊ́ ámʊ fɛ́ɛ́ begyigyáa, fítɛ́ aba
bɛɛ, “Nkíı Petro mɛ?” 19 Owíe Herode léha bodunká Petro
ɔtínɛgyíɔtíné, támɛ bʊmowun mʊ. Mʊ́ sʊ ɔlɛtı obu adıpʊ́sʊ́
akípʊ amʊ, fítɛ́ amʊ́ asʊ́n, ɔlɛha bɔmɔ amʊ́.
Mʊ́ ɔma a, ɔlɛnatí Yudea ɔmátɔ́ yétsiá Kaesarea wúlutɔ
nkɛnsá kʊ.

Owíe Herode Lowu

20 Bré kʊtɔ á, ɔblɔ́ lɛhıɛ kítá Owíe Herode Tiro mʊ́a
Sidonfɔ sʊ. Mʊ́ sʊ awúlu anyɔ ánfı bɛlɛ abí bɛɛ bʊyókokóli
mʊ, iwilwii itsia amʊ́ nsınɛ́. Tsúfɛ́ Owíe Herode ɔmátɔ́
bʊtenyá atogyihɛ tsʊ́. Ahá ámʊ begyankpá yɛ́lɛ asʊ́ntɔ́ súná
Owíe Herode wóyísʊ́ ɔkípʊ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Blasto, olotsulá
gya amʊ́ nkpá bɔyɔ Owíe Herode wá yókokóli mʊ.
21 Owíe Herode lɛ́hıɛ amʊ́ ɛkɛ. Ɛkɛ ámʊ lɔ́fʊn a, ɔlɛhıhíɛ
ıwı dálı betsiá mʊ obíásʊ́, bláa amʊ́ asʊ́n. 22 Ahá ámʊ
bɔkplʊ́n blí bɛɛ, “Megyí nyankpʊsa dɛ́tɔí, mboún ɔkpı dɛ́tɔí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

o!” 23Lnʊnʊ Bulu-ɔbɔpʊ léda Herode, anyambi bɔwɪ mʊ,
olowu. Tsúfé ɔmɔpʊ numnyam há Bulu.
24Bulu asʊ́n lɔyɔ músú, kléí yɔ́ tsútsúútsú.
25Barnaba mʊa Saulo bɔyɔ amú agyúmá tá Yerusalem,
bɛkpa Yohane ání bʊtɛtráa tɪ mʊ Marko buo ɪwɪ yínkí yɔ́
Antiokia.

Barnaba Mʊa Saulo Sumbí Wa

13 1Bulu ɔnɔ́sú atɔípú pú atɔ́ asunápú akʊ betsiá
Antiokia ɔpasua ámʊtɔ. Amúgyí: Barnaba, Simeon
ání bʊtɛtí mʊ Obibi, Lukio ání otsú Kirene ɔmátɔ́, Manaen
ání bɛyaí mʊa Galilea ɔmásʊ́ ogyípú *Herodenyɔ tsukʊlɛ pú
Saulo. 2Bréá *bɛklí ɔnɔ́, bʊdɛ anɪ Wíe súm á, Ɔŋɛ Wankíhé
lébláa amú ɔbéɛ, “Mlɪlɛ Barnaba mʊa Saulo ha mɪ, abʊyɔ
agyúmá ámʊ́ʊ́ nɛtɪ amú mbéɛ bʊbɔ́yɔ ámʊ.”
3Mʊ́ sʊ bréá bɛklí ɔnɔ́ ámʊ bɔ́ mpáɪ tá á, bɔpʊ ɪbɪ dínká
amú nwunsʊ, sí amú ɔkpa.

Barnaba Mʊa Saulo Kipro Ɔsʊlʊ́sʊ Yɔ

4Ɔŋɛ Wankíhé lɔ́wa Barnaba mʊa Saulo sumbí. Bɔyɔ
Seleukia wúlutɔ yótsu ntsusʊ-yibi fá yɔ́ ɔsʊlʊ́ʊ kʊá ɪbʊ ntsu
nsɪné, bʊtɛtí mʊ́ Kiprosʊ. 5Bréá bowie wúlu kʊá ɪbʊ ɪnʊ,
bʊtɛtí mʊ́ Salamisʊ á, bɔyɔ Yudafɔ *ofíakpa yéda Bulu asʊ́n
ámʊ ɔkan. Yohane ámʊ́ʊ́ bʊtɛtráa tɪ mʊ Marko amʊ é lóbuo
amú yétsa amú agyúmá yɔ.
6Bɛdalɪ Salami wúlutɔ, bɛnatí alɪ bowie ɔsʊlʊ́ʊ kʊá bʊtɛtí
mʊ́ Pafosʊ. Lnʊ befia ɔfápú kpɔnkpɔntɪ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Bar-
Yesu. Ogyi Yudayin, ɔtɔwá afunu ɔbéɛ Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípú
mʊgyi. 7Mʊ nyawie gyí ɪnʊ ɔmásʊ́ ogyípú Sergio Paulo.
Ɔmásʊ́ ogyípú anfɪ létɪn ansí. Ɔlɔwa bɛyétɪ Barnaba mʊa
Saulo ba mʊ wóyítɔ́. Tsúfé odekléá mónu Bulu asʊ́n. 8Támɛ
ɔfápú Bar-Yesu anfí mʊ dá asɪ gyí, Elima Griiki ɔblítɔ anfɪ
méha amú ɔkpa abʊbla ɔmásʊ́ ogyípú amʊ Bulu asʊ́n ámʊ.
Ɔlɔbɔ mbɔ́dí ání ɔmásʊ́ ogyípú amʊ mánu Yesu ɪwɪ asʊ́n
ámʊ, fówun ɔmɔ́ɔhɔ mʊ́sʊ́ gyi. 9Lnʊ Ɔŋɛ Wankíhé lɔ́bʊlá
Saulo amʊ́ʊ́ bʊdɛ mʊ tɪ Paulo amʊtɔ, olesi ɔlɪí ɔdɛ ɔfápú amʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ansítɔ́ kíı. 10Múú ɔlɛbláa ɔfápú amʋ ɔbɛ́ɛ, “Ɔbʋnsám mʋ bi,
fʋtekísí ıtɔ wankláán kugyíkʋ. Fapú ahámlɛ́ pú lalahɛgyí
bwɛ́ fú agyúmá. Mú sʋ fʋméesi Bulu ɔnɔkwalı amʋ afunutɔ
wa? 11Kı, Bulu ɔbɛ́bıtí fú ısʋ. Fú ansíbi bóbwie. Fʋmɛ́ɛtrá
wun ɔyı kɛhɛtɔ owí alıı yɔ́fʋn brɛ́ kʋ.”
lnʋnʋ Elima ansítɔ́ loklun mʋ. Mú sʋ ɔlɔwa tatápʋ bı, ɔdɛ
ɔkʋ dunká ɔkıta mʋ oyítɔ́. 12Brɛ́á ɔmású ogyípú amʋ lówun
tɔ́á ılaba a, ɔlɔhɔ anı Wíe gyi. Anı Wíe ıwı asún ámúú bʋdɛ
mʋ suná ámʋ lɛha ɔnɔ́ lobwie mʋ.

Gyu

Barnaba Mʋa Paulo Antiokia Áni lbʋ Pisidia Ɔmátɔ́ Yɔ

13Paulo mʋa mʋ aba ámʋ botsu ntsusʋ-yibi tsú Pafo
wúlutɔ yɔ́ Perge áni ıbʋ Pamfilia ɔsʋlúsʋ. Támɛ Yohane
Marko mú léyinkí amú ɔma tsú ınʋ yɔ́ Yerusalem. 14Bɔkʋsú
tsú Perge yɔ́ Antiokia áni ıbʋ Pisidia ɔsʋlúsʋ. *Ɔkpúnú ɔdaké
á, bɔyɔ ınʋ Yudafɔ ofíakpa yétsiá ası. 15Bɛkla atɔ́ tsú Mose
Mbla pú Bulu ɔnɔ́sú atɔípú nwʋlútɔ́ ta á, ofíakpa amʋ ahandɛ
bɔwa abí bɛyébláa Paulo aná bɛɛ, “Apíó, ní mlıdé asʋankʋá
mléblí púwá ahá ánfı ɔwʋnlín á, ɔkpa da.” 16Múú Paulo
lɔ́kʋsú líí, ɔlɔbwɛ amú ıbı ɔbɛ́ɛ bʋkásʋ. Múú ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ,
“Apíó Israelfɔ pú ɔmá bámbásúfɔá mlıtenyá Bulu ifú,
mlıyaa asʋ amlınu. 17Israel Bulu lélɛ anı anáin bwɛ́ mʋ ahá.
Ɔlɛha bɛklɛí brɛ́á bʋgyi afɔ́ Egyipte ɔsʋlúsʋ. Ɔlɔpʋ mʋ túmi
kpɔnkpɔɔnkpɔntı kpá amú dalı ɔmá ámʋtɔ. 18Olenya klʋn
kpá amú nfí adʋana (40) kɛ́kɛ́ dimbí ámʋsʋ. 19Oleyintá ɔmá
asienɔ́ kɛ́kɛ́ Kanaan ɔsʋlúsʋ, oleye amú ɔsʋlúʋ amʋ púbwɛ́
siadıɛ há anı anáin. 20Nfí lafana aduenu (450), ɔlɔpʋbwɛ́
ínı fɛ́ɛ́ há amú.
“Mú ɔma a, ɔlɛha asún agyípú bɛkpa amú alıı bɔtʋ Bulu
ɔnɔ́sú ɔtɔípú Samuel. 21Brɛ́á bɛbláa Bulu bɛɛ ɔyáı awíe ha
amú á, Bulu léyaí Kis mʋ bi Saulo owíe há amú. Saulo otsú
Benyamin abusuantɔ. Olegyi iwíe nfí adʋana (40). 22Brɛ́á
Bulu lékplí mʋ a, ɔlɛha bɛyaí *Dawid obíású há amú. Asún
ánfı Bulu léblí tsú mʋ ıwı ní. Ɔbɛ́ɛ, ‘Yisai mʋ bi Dawid gyí
ɔhá áni mí klʋn dın mʋsʋ, tsúfɛ́ ɔbɔ́bwɛ tógyítɔ́á nébláa mʋ
mbɛ́ɛ ɔbwɛ́ɛ.’

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 “Dawid anfɪ abí-anátɔ́ Bulu labɛlɛ Yesu tsú há Israelfɔ
ɔbɛ́ɛ, ɔbwɛ́ɛ amʊ́ Ɔlɛpʊ́ fɛ́ alɪá ɔlɛhɪɛ yáí. 24 Asa Yesu lɛ́bá a,
Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane légyankpá dá ɔkan súná Israelfɔ fɛ́ɛ́ ɔbɛ́ɛ,
bʊdámli klʊntɔ, abʊha mʊ ɔbɔ amʊ́ asú. 25 Brɛ́á Yohane
ɔbá bɔmɔ mʊ agyʊ́má ɔnɔ́ á, ɔlɛfɪtɛ́ ahá ámʊ ɔbɛ́ɛ, ‘Ma
mlɪdésusúu mlɪaa ngyi? Megyí mígyí ɔhá ámʊ́ʊ́ mlɪdɛ́ ɔkpa
kíɪ amʊ. Mʊ mʊ́ ɔbɛ́ba mí ɔma. Mmɔfʊn ání nɔ́wɔí mʊ
ntʊkʊta.’

26 “Mí apío, *Abraham abí-aná pʊ́ ɔmá bámbásʊ́fɔá
mlɪtenyá Bulu ifú, mlɪyaa asʊ amlɪnu. Anɪgyí ahá ání
Bulu lɔ́pʊ nkpahɔ́ɔ asún ámʊ sísí. 27 Yerusalem atsiápʊ́ pʊ́
amʊ́ ahandɛ bʊmɛbɪ ání Yesu gyí Ɔlɛpʊ́. Bʊmonu Bulu
ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ asún ání bɔwanlín tswɪ asɪ. Bʊtɛkla mʊ́
ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké kugyíkʊ. Támɛ begyi Yesu asún, há mʊ ɪpɔ́n,
mɔ́ mʊ; ɪlɛha Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ asún ánfɪ lɛba mʊ́tɔ́.
28 Bʊmenya Yesu ɪwɪ asún kʊkʊá bélɪí mʊ́sʊ́ mɔ́ mʊ, támɛ
bɛbláa Pilato bɛɛ ɔhá abʊmɔ mʊ. 29 Mʊ́ sʊ brɛ́á bɔbwɛ tɔ́á
bɔwanlín tsú mʊ ɪwɪ fɛ́ɛ́ tá á, bɛlɛ mʊ tsú *oyikpalíhɛ amʊsʊ
yópulá mʊ. 30 Támɛ Bulu lɔ́kʊsʊ́a Yesu tsú afúlitɔ. 31 Mʊ́ ɔma
a, oletsiá lɛ ɪwɪ súná ahá ámʊ́ʊ́ mʊa amʊ́nyɔ bɛnatí tsú
Galilea yɔ́ Yerusalem amʊ bré tsɔtsɔɔtsɔtɔ. Ahá ánfɪ gyí ahá
ání bʊdɛ mʊ ɪwɪ adánsɪɛ gyí suná Israelfɔ ní.

32-33 “Anɪ mʊ́ anɪdɛ́ mlɪ asʊn wankláán ámʊ bláa. Mʊ́gyí,
Bulu labwɛ́ tɔ́ ámʊ́ʊ́ ɔlɛhɪɛ anɪ anáin amʊ há amʊ́ abí-aná.
Amʊ́gyí anɪ á. Tsúfɛ́ alakʊ́sʊ́a Yesu tsú afúlitɔ há anɪ, fɛ́ alɪá
bɔwanlín wá *Israelfɔ ɪlʊ nyɔɔsɪtɔ bɛɛ,

‘Mí Bí gyí fʊ́.
Ndɛ nabwɛ́ fʊ́ Sí.’

34 Bulu lɛ́trá tɔí tsú Yesu kʊsʊ́ tsú afúlitɔ pʊ́ mʊ ɔyʊlʊ́ʊ amʊ́ʊ́
ɪmɔ́ɔplɔ́ wá ɔbɔ́tɔ́ ɛkɛkɛɛkɛ ámʊ ɪwɪ ɔbɛ́ɛ,

‘Nɔ́pʊ mí oyúla wankíhɛ́ amʊ́ʊ́ nɛhɪɛ mbɛ́ɛ, ɪbwɛ́ alɪágyíalíá
nɔ́pʊhá Dawid amʊ há mlɪ.’

35 Owíe Dawid ɛ́ lɛ́trá lawánlín wá Israelfɔ ɪlʊ bámbátɔ́ ɔbɛ́ɛ,

‘Fʊmɛ́ɛha fʊ́ osúmpʊ́ wankíhɛ́ mɔ́ɔplɔ́ wá fúli
ɔbɔ́tɔ́.’

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Owíe Dawid lósum Bulu mʊ nkpatɔ, bwɛ́ Bulu apɛ́ tá
á, olowu, bopulá mʊ mʊ anáintɔ, ɔlɔplɔ́. 37 Támɛ Yesu anfí
Bulu lɔ́kʊsʊ́a tsu afúlitɔ ánfɪ mʊ́ mɔ́plɔ. 38-39 Mʊ́ sʊ apíó,
mlɪnu asʊ́n ánfɪ anɪdɛ́ mlɪ bláa anfɪ asɪ. Yesu anfɪ nkʊlɛsʊ
mlɔ́tsʊn nya lakpansikíé. Mose mbla métalí há amlɪgyi asʊ
Bulu ansítɔ́. Támɛ ɔhagyíɔha ání alahɔ Yesu anfɪ gyi obégyi
asʊ Bulu ansítɔ́. 40 Mʊ́ sʊ mlɪkɪ wankláán, mɛ́nɪ asʊ́n ámʊ́ʊ́
Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ bɛblí tswɪ amʊ mɛ́ɛba mlɪsʊ. 41 Asʊ́n ámʊ
gyí,

‘Asʊ́n ámʊ ɪwá mlɪ
ahá ání mlɪtɔwá Bulu asʊ́n nyányáa ifú, amlɪwu.
Tsʊ́fɛ́ ní ndɛ ɔkʊ ɔblí gyʊma ání ndegyí mlɪtɔ
kʊ́ráá á,
mlɪmóohogyi.’ ”

42 Brɛ́á Paulo mʊa Barnaba bʊdɛdalɪ Yudafɔ ofíakpa ɪnʊ
á, ahá ámʊ bɔkʊlí amʊ́ bɛɛ bʊbá ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakɛ́ ámʊ́ʊ́ ɪbá
ámʊ, abʊtra bɔtɔí tsu asʊ́n ámʊ ɪwɪ suna amʊ́. 43 Brɛ́á ahá
ámʊ bɛdalɪ Yudafɔ ofíakpa ɪnʊ á, Yudafɔ tsɔtsɔɔtsɔ pʊ́ ɔmá
bámbátɔ́ abí ání bawíé Yudafɔ osʊ́mtɔ́ bɛkplá buo Paulo
mʊa Barnaba. Mʊ́ sʊ sumbí ayɔpʊ́ ánfɪ bɔtɔí kplá amʊ́ bɛɛ,
bʊpʊ́ʊ ansí dɪnka Bulu awɪtɔlɛsʊ.

44 Ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakɛ́ amʊ́ʊ́ bɛbláa amʊ́ bɛɛ bʊbá amʊ lɔ́fʊn a,
ilesi kpalobí tɛkɪ ahá bɛta wʊ́lu amʊtɔ. Amʊ́ fɛ́ɛ́ bɛba Bulu
asʊ́n onukpá Yudafɔ ofíakpa ɪnʊ. 45 Brɛ́á Yudafɔ bowun
ɔdɔm amʊ a, Paulo aná ɪwɪ lɔ́wa amʊ́ olu. Ɪ́nɪ sʊ begyi
Paulo asʊn blíhɛ́ amʊ nwɛ́ɛn, síá mʊ. 46 Támɛ Paulo mʊa
Barnaba bɔwa klʊn bláa ahá ámʊ bɛɛ, “Tɛkɪ mlɪ lehián ání
abégyankpá bláa Bulu asʊ́n ánfɪ. Támɛ ínɪá mlɪlékiná mʊ́
nu, mlɪdɛ́ mlɪ ɪwɪ kíɪ mlɪaa, mlɪméhián nkpa ání ɪtamatá
ámʊ sʊ á, anɪlayínkí ayɔ́ ɔmá bámbásʊ́fɔ wá. 47 Tsʊ́fɛ́ alí
Bulu lɔ́wa anɪ ní. Ɔbɛ́ɛ,

‘Napʊ́ fʊ́ bwɛ́ ɔkandíɛ há ɔmá bámbásʊ́fɔ.
Ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ bɔ́tsʊn fʊsʊ nyá nkpa ání ɪtamatá.’ ”

48 Brɛ́á ɔmá bámbásʊ́fɔ ámʊ bonu asʊ́n ánfɪ á, ansí legyi
amʊ́, bɛ́kanfʊ́ anɪ Wíe asʊ́n ámʊ. Ɪnʊ ahá ání Bulu lalɛ́ ɔbɛ́ɛ,
bʊnyáa nkpa ání ɪtamatá bɔhɔ asʊ́n ámʊsʊ gyi.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

49 Anı Wíe asún ámʊ ılɛklɛí wíé ɔmá ámʊtɔ ɔtínɛgyíɔtíné.
50 Támɛ Yudafɔ ámʊ pú atsıá bʊbʊ Yudafɔ osúmtɔ́, obú bʊ
amʊ́sʊ́ pú wúlu ahandɛ bɔkʊsʊ́ líí Paulo mʊa Barnabasʊ,
gya amʊ́ lɛ́ ɔmá ámʊtɔ. 51 Sumbí ayɔpʊ́ ámʊ bɛkpakpáa amʊ́
ayabitɔ-ısı wúlí amʊ́ nwunsʊ, bɛnatí yɔ́ Ikonion wúlutɔ.
52 Támɛ Ɔŋɛ Wankíhé pʊ́ ansigyí lɔbʊlá Antiokia akasípʊ́
amʊtɔ.

Paulo Mʊa Barnaba Bulu Asʊ́n Blí Ikonion Wúlutɔ

14 1 Ikonion wúlutɔ é á, alı kɛ́n Paulo mʊa Barnaba bɔyɔ
Yudafɔ *ofíakpa nı. Bɛblí Bulu asʊ́n ınʊ wankláán.
Mʊ́ sʊ Yudafɔ pʊ́ Griikifɔ tsɔtsɔɔtsɔ bɔhɔ Yesu gyi. 2 Támɛ
Yudafɔ ámʊ́ʊ́ bʊmohogyi amʊ bɔtɔí wá ɔmátɔ́fɔ ámʊ asʊtɔ,
há amʊ́ bɔkʊsʊ́ líí ahógyipʊ amʊsʊ. 3 Ifú mɛkıtá Paulo
mʊa Barnaba. Betsiá ınʊ wá ɔpá blí anı Wíe Yesu asʊ́n
ámʊ wankláán. Yesu é lɛ́lıí amʊ́ ɔma, sʊ bɔbwɛ ofúla pʊ́
osúna pʊ́súná ání mʊ awıtɔlɛ asʊ́n ámʊ́ʊ́ bʊdɛblí ámʊ igyi
ɔnɔkwalı. 4 Mʊ́ sʊ wúlu amʊtɔ ılɔbɔí anyɔ. Akʊ bobuo
Yudafɔ ámʊ, akʊ é bobuo sumbí ayɔpʊ́ ámʊ.
5 Mʊ́ ɔma a, Yudafɔ, ɔmátɔ́fɔ pʊ́ amʊ́ ahandɛ bɔbwɛ
agywıın bɛɛ, bɔ́wa sumbí ayɔpʊ́ ámʊ ıwıɔsıntɔ, dá amʊ́
abwi mɔ́. 6 Sumbí ayɔpʊ́ ámʊ bonu asʊ́n ánfı. Mʊ́ sʊ bɛsrí
yɔ́ Likaonia awúlu yilé Listra mʊ́a Derbe pʊ́ awúluá ıbʊ
mantáa ınʊsʊ. 7 Bɛda asʊn wankláán ámʊ ɔkan ınʊ é.

Paulo Mʊa Barnaba Gyumagyihɛ Listra Mʊ́a Derbe

8 Oyin ɔkʊ létsiá Listra wúlutɔ, bɔkwıí mʊ ıbɔ. Ɔmɔkʊ́kʊ́sʊ́
líí mʊ ayabisʊ kı. 9 Ilbɔ anfı tsie ɔdɛ Paulo asʊn blíhé nu.
Paulo lési lıí kı mʊ alıı, olowun ání alahogyiá Bulu ɔbɛ́talí
tsá mʊ. 10 Mʊ́ sʊ ɔlɔkplʊ́n kʊklʊ́kʊ́ʊ́ blí ɔbɛ́ɛ, "Kʊsʊ lıı fʊ́
ayabi anyɔsʊ." Inʊ oyin ámʊ lɔ́kʊsʊ́ ɔtsáwʊlɛ pɛ́, wá natí
bı. 11 Brɛ́á ɔdɔm amʊ bowun tɔ́á Paulo labwɛ́ á, bɔkplʊ́n
blí Likaonia ɔblítɔ bɛɛ, "Ilkpı ámʊ badámlí anyánkpʊ́sa
kplí ba anı wá." 12 Mʊ́ sʊ bɔpʊ amʊ́ ɔkpı kpɔnkpɔntı dá
tí Barnaba bɛɛ, "Seus." Bɔpʊ mʊ ɔtsıámı dá tí Paulo bɛɛ,
"Hermes," tsúfé Paulo líí amʊ́ ɔnɔ́, ɔdɛtɔí ní. 13 Ɔkpı Seus

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔtswɛ́kpa bʊ wúlu ɔnɔ́. Seus igyí ɔhapʊ́ lɔ́yɔ́pʊ nnantswie
pʊ́ oyí ntswítswɪ́ ba wúlu ɔnɔ́ ɪnʊ. Tsúfɛ́ mʊa ɔdɔm amʊ
bʊdekléá bɔ́tswɛ sumbí ayɔpʊ́ ámʊ.
14 Brɛ́á Barnaba mʊa Paulo bonu tɔ́á bɛbá bɔbwɛ á,
bɛkɪtá amʊ́ atadɪɛ bálí. Ilosuná ání bʊmotsulá dínká ɪtɔ́
ámʊ́ʊ́ bɛbá bɔbwɛ ámʊsʊ. Bɛsrí wíé ɔdɔm amʊtɔ blí bɛɛ,
15 "Ntogyi mlɪdɛ́ ínɪ bwɛ? Anɪ ɛ́ anyánkpʊ́sa anɪgyí fɛ́ mlɪ.
Bulu asʊn wankláán abá bɛbláa mlɪ, amlɪsi atɔkpan ánfɪ
ɔmagyáa bobuo anɪ Wíe Bulu Ɔkɪankpapʊ. Mʊlɔ́bwɛ ɔsʊ́
mʊ́a asɪ, ɔpʊ pʊ́ mʊ́tɔ́ atɔ́ fɛ́ɛ́. 16 Bímbí ámʊ a, olesi ɔkpa há
ɔmágyíɔmá ání bʊbwɛ́ɛ tɔ́á bʊdeklé. 17 Táme mʊ́ ó á, Bulu
mɔ́kʊ́sí atɔ wankláán tsɔtsɔɔtsɔ bwɛ, pʊ́súná ání mʊbʊ ɪnʊ.
Mʊtɛ́há nyankpʊ totswie, mlɪ ndɔtɔ atɔ́ tɔwá alɛ́. Mʊtɛ́há
mlɪ atogyihɛ, ɔtɛhá ansí tegyi mlɪ." 18 Paulo aná asʊn blíhɛ́
anfɪ fɛ́ɛ́ ɔma a, ɪlɔwa ɔnlɪn asa bɛtalí ká ɔdɔm amʊ tin bɛɛ,
bʊmátɪn mbwɪ wʊ́lí amʊ́ ayabiasɪ tswɛ amʊ́.
19 Mʊ́ ɔma a, Yudafɔ akʊ botsu Antiokia ání ɪbʊ Pisidia
ɔmátɔ́ pʊ́ Ikonion wúlutɔ ba bɛblí asʊ́n pʊ́tsɛ ɔdɔm amʊ
agywɪɪn, bɔkʊsʊ́ líí Paulosʊ. Bɛda Paulo abwi, bítía mʊ dálɪ
wúlu amʊtɔ. Bʊkɪ bɛɛ alawʊ́, sʊ besi mʊ tswɪ. 20 Táme brɛ́á
akasípʊ́ amʊ bɛba bobomlí Paulo a, ɔlɔkʊsʊ́ yínkí yɔ́ wúlu
amʊtɔ. Mʊ́ ɔyɪ kɛhɛ a, mʊa Barnaba bɛnatí yɔ́ Derbe wúlutɔ.

Antiokia Ání Ɩbʊ Siria Ɔmátɔ́ Yinkí Bá

21 Paulo mʊa Barnaba bɛda asʊn wankláán ámʊ ɔkan
Derbe. Ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɛdamlí klʊntɔ mlí Yesu akasípʊ́. Mʊ́ʊ́
bɛlayínkí yɔ́ Listra, tsʊn yɔ Ikonion alɪɪ bɛbɛdalɪ Antiokia
ání ɪbʊ Pisidia ɔmátɔ́. 22 Ɩnʊ Paulo mʊa Barnaba bɔwa
akasípʊ́ amʊ atɛtɔ-ɔnlɪn bɛɛ, bʊkíta hógyi amʊtɔ. Bɛbláa
amʊ́ bɛɛ, "Ilehián ání abɔ́tsʊn ipian tsɔtsɔɔtsɔtɔ asa abówie
Bulu iwíegyí ámʊtɔ." 23 Bɔtʊ́ ɔpasua kugyíkʊ á, bʊtɛklí *ɔnɔ́
bɔ́ mpáɪ, yáí ahandɛ há amʊ́, pʊ́ amʊ́ wá anɪ Wíe amʊ́ʊ́ amʊ́
ansí dɪn mʊsʊ ámʊ ɪbɪtɔ.
24 Beki Pisidia ɔmátɔ́ ɔpasua ámʊsʊ tá á, bɛba Pamfilia
ɔmátɔ́. 25 Bɛda Bulu asʊn wankláán ámʊ ɔkan Perge wúlutɔ.
Bɔkʊsʊ́ tsʊ́ ɪnʊ yɔ́ Atalia wúlutɔ. 26 Paulo mʊa Barnaba

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bɛlatsíá ntsusʊ-yibitɔ tsú ɪnʊ bowie Antiokia. Ɩnʊ gyí ɔtínɛ́á
ahógyipʊ amʊ begyankpá klí ɔnɔ́ bɔ́ mpáɪ, ání Bulu ɔwáa
awɪtɔlɛ ha amʊ́, mɛ́nɪ bɔ́yɔ agyʊ́má ánfɪ bamɔ́ mʊ́ ɔnɔ́ ánfɪ ní.
27 Bɪ́ɛ́á bowie Antiokia a, bɛtɪ ɔpasua ámʊ fɛ́ɛ́ fia. Bɛbláa
amʊ́ alɪá Bulu lapʊ́ amʊ́ gyi gyʊma, pʊ́ alɪá Bulu lahá ahá
ání bʊmegyí Yudafɔ ɛ́ bahɔ mʊ gyi. 28 Betsiá akasípʊ́ amʊ
wá nkɛ tsɔtsɔɔtsɔ.

Sumbí Ayɔpʊ́ Pʊ́ Ɔpasua Ámʊ Ifía Yerusalem

15 1 Bɪ́ɛ́á Paulo mʊa Barnaba bʊbʊ Antiokia a, ayin akʊ
botsu Yudea ɔmátɔ́ ba ɪnʊ. Bosuná ahógyipʊ ámʊ́ʊ́
bʊmegyí Yudafɔ ámʊ atɔ́ bɛɛ, ní bʊmɔkʊ́tín *keté Mose
mbla ɔnɔ́ á, Bulu mɔ́ɔhɔ amʊ́ nkpa. 2 Paulo mʊa Barnaba
bɔkʊsʊ́ líí asʊ́n ánfɪsʊ. Mʊ́ sʊ amʊ́a atɔ́ asunápʊ́ amʊ
begyi mʊ́ nwɛ́ɛn kínkíínkín. Ɩ́nɪ sʊ bɛblí bɛɛ, bɔ́wa Paulo
mʊa Barnaba pʊ́ Antiokia ahógyipʊ amʊ akʊ Yerusalem,
abʊyowun Yesu sumbí ayɔpʊ́ pʊ́ ɪnʊ ɔpasua ahandɛ amʊ
tsú asʊ́n ánfɪ ɪwɪ.
3 Ɔpasua ámʊ besi ahá ámʊ ɔkpa bɛnatí. Bɪ́ɛ́á bɔyɔ́ á,
bʊna Foenike pʊ́ Samaria ɔmátɔ́. Bɛbláa ɪnʊfɔ ámʊ bɛɛ, ahá
ání bʊmegyí Yudafɔ ɛ́ badámlí klʊntɔ ba Bulu wá. Asʊ́n ánfɪ
lɛhɪɛ wá ahógyipʊ amʊ fɛ́ɛ́ ansigyí. 4 Bɪ́ɛ́á bowie Yerusalem
a, ɔpasua ámʊ, amʊ́ ahandɛ pʊ́ sumbí ayɔpʊ́ ámʊ bɔhɔ amʊ́
atúu. Paulo aná bɛbláa amʊ́ tɔ́á Bulu labwɛ́ tsʊn amʊ́sʊ́ fɛ́ɛ́.
5 Táme ahógyipʊ amʊ akʊá botsú *Farisifɔtɔ bɔkʊsʊ́ líí blí
bɛɛ, “Ilehián ání ɔmá bámbásʊ́fɔ ámʊ bɛ́tɪn keté, gyi Mose
mbla ɛ́sʊ́.”
6 Sumbí ayɔpʊ́ ámʊ pʊ́ ɔpasua ahandɛ amʊ befia yɔ asʊ́n
ánfɪtɔ. 7 Bɛbɪtí asʊ́n ánfɪ wá ɔpá. Mʊ́ ɔma a, Petro lɔ́kʊsʊ́
líí, bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí apíó, mlɪyin ání tsú bɪ́ɛ́ kʊtɔ á, Bulu
lɛ́lɛ mí tsú mlɪtɔ ɔbɛ́ɛ, mbláa ahá ání bʊmegyí Yudafɔ mʊ
asʊn wanklááan ámʊ, mɛ́nɪ amʊ́ ɛ́ bónu, hɔ mʊ́sʊ́ gyí. 8 Bulu
yín nyankpʊsa klʊntɔ. Ɔlɔpʊ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ há amʊ́,
fɛ́ alɪá ɔlɔpʊhá anɪ pʊ́súná ání alahɔ amʊ́. 9 Olosuná ání
bʊmegyí ɔtsan há anɪ, tsʊ́fɛ́ ɔlɛha amʊ́ klʊntɔ lɛtɪn bɪ́ɛ́á amʊ́
ɛ́ bohogyi. 10 Ntogyi sʊ mlɪdɛ́ Bulu sɔ́ɔ kɪ? Ntogyi sʊ́ mlɪdépʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mose mbla ánfɪ anɪa anɪ anáin anɪmétalí gyi músú ánfɪ han
akasípú anfɪ? 11 Ɛkɛkɛɛkɛ! Anɪlahogyi ání Bulu ɔbɔ́tsʊn anɪ
Wíe Yesu awɪtɔlɛsʊ hɔ anɪ nkpa fé amú."
12 Bréá Petro lɔ́tɔí tá á, afíapʊ amʊ fɛ́ɛ́ bɔbwɛ díín. Múú
Paulo mʊa Barnaba bɛbláa amú alɪá Bulu lɔ́tsʊn amúsú bwɛ́
ofúla pú osúna tsɔtsɔɔtsɔ ahá ámúú bʊmegyí Yudafɔ ámʊtɔ.
13 Bréá Paulo mʊa Barnaba bɔtɔí tá á, Yakobo lɔ́yɔ músú
ɔbɛ́ɛ, "Apíó, mlɪyaa asʊ amlɪnu. 14 Simon Petro lablaa anɪ
ɔbɛ́ɛ, Bulu légyankpá lɛ́ súná ání otekle ahá ámúú bʊmegyí
Yudafɔ ámʊ asún. Mú sʊ ɔlɛlɛ amútɔ́ akʊ bwɛ́ mʊ ahá.
15 Asún ánfɪ pú Bulu ɔnɔ́sú atɔípú amʊ asʊn blíhɛ́ labwɛ́
kʊlɛ. Tsúfé bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ bɛɛ,

16 'Bulu ɔbɛ́ɛ. Ɪ́nɪ ɔma a, nélatsú *Dawid iwíegyí
amúú ɪladɪda ámʊ kúsú.
Nélayi mú abuntíi fɛ́ɛ́,
há mú bɛ́lɪí wankláán,
17 mɛ́nɪ aha tráhɛ amʊ pú amúá bʊmegyí Yudafɔ,
mí dá dɪn amúsú fɛ́ɛ́ bódunká míá ngyi amú
Wíe, wun mɪ.
18 Alí mí, mlɪ Wíe Buluá
nɛlɛ ínɪ súná tsú bímbí ndɛblí ní.'

19 "Ɪ́nɪ sʊ tɔ́á mí Yakobo ndɛblí gyí, mlɪmáha apʊ asʊansʊ
kíklɪ ahá ánfɪ bʊmegyí Yudafɔ, badámlí klʊntɔ ba Bulu
wá ánfɪ. 20 Mboún mlɪha awanlɪn ɔwʊlú bláa amú anɪaa,
bʊmágyi atogyihɛá bapúhá ɪkpɪ, tsúfé mú *ɪwɪ mɛtɪn.
Bʊmáwa atsɪ múa ayin asún. Bʊmágyi ɔbwɪá bɔpʊsáa mʊ
mɔ́ pú obugya. 21 Tsúfé bímbí ɔpá á, bʊtɛdá Mose mbla ámʊ
ɔkan wúlugyíwúlutɔ, bʊtɛkla mú Yudafɔ ofíakpa kugyíkʊ
*ɔkpúnú ɔdakɛ́ ɛ́."

Ɔwʊlú Pʊsísí Ahógyipʊá Bʊmegyí Yudafɔ

22 Mú sʊ sumbí ayɔpú ámʊ, ɔpasua ahandɛ amʊ pú ɔpasua
ámʊ bɔbwɛ agywɪn bɛɛ, bɛlɛ ayin akʊ tsú amútɔ́ abʊbuo
Paulo mʊa Barnaba yɔ Antiokia. Bɛlɛ Yuda ání bʊtɛtí mʊ
Barsaba mʊa Silas. Amú fɛ́ɛ́ bʊgyi akpapú há ahógyipʊ amʊ.
23 Ɔwʊlú ání bɔpʊhá amú bɔpʊyátɔ asún gyí:

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ahógyipʋá mlımégyí Yudafɔ, mlıbʋ Antiokia, Siria pʋ́ Kilikia ɔmátɔ́. Mlı apío sumbí ayɔpʋ́ pʋ́ ɔpasua ahandɛ dɛ́ ɔwʋlʋ́ ánfı wanlín sísí mlı.

"Anıdɛ́ mlı itsiá ha.

24"Anılónu ání anı apío akʋ botsu anıtɔ ba mlı wá ınʋ, bɔpʋ asʋankʋ kíklı mlı, pʋ́yíntá mlı agywıın. Anımɔ́kʋ́wá amʋ́. 25Ínı sʋ anılafia, tsúlá ání abɛ́lɛ aha akʋ abʋkpa anı apío adwɛpʋ́ Barnaba mʋa Paulo ba mlı wá. 26Ahá ánfı lásí amʋ́ nkpa há anı Wíe Yesu Kristo agyʋ́má ámʋ sʋ ní. 27Mʋ́ sʋ anıdɛ́ Yuda mʋa Silas wa anıaa, bʋpʋ́ʋ ɔnɔ́ bɛbláa mlı asʋ́n ámʋ́ʋ́ anılawánlín wá ɔwʋlʋ́ ámʋtɔ ámʋ kɛ́n. 28Ɔŋɛ Wankíhɛ́ lalɛ́ súná anı, anı ɛ́ anılahɔ mʋ́ ání ıma alɛá abɔ́pʋ atɔ dwindwín kʋkʋ súrá mlı, dʋn mbla ánfı mʋ́ ıwı dehián anfı. 29Mbla ámʋ gyí, 'Mlımágyi atogyihɛá bapʋ́há ıkpı. Mlımágyi ɔbwıá bɔpʋsáa mʋ mɔ́ pʋ́ obugya. Mlımáwa atsı mʋ́a ayin asʋ́n.'

"Ní mlıdɛ́ mbla ánfısʋ gyi a, ıbɔ́wa alɛ́ há mlı. Anılafʋn nfı."

30Bɔwanlín ɔwʋlʋ́ ánfı há amʋ́ tá á, besi amʋ́a sumbí ayɔpʋ́ ámʋ ɔkpa bɔpʋya Antiokia. Boyówie ınʋ tí ahógyipʋ amʋ féé fía, pʋ́ ɔwʋlʋ́ ámʋ wá amʋ́ ıbıtɔ. 31Bɛkla ɔwʋlʋ́ ámʋ a, ansí lɛhıɛ gyi amʋ́, tsúfɛ́ mʋ́tɔ́ asʋ́n lɛha klʋn lɛ́dı amʋ́ ası. 32Yuda mʋa Silas, bʋgyi Bulu ɔnɔ́sʋ́ atɔípʋ́ amʋ bɔtɔí kplá amʋ́ wankláán pʋ́wá amʋ́ ɔwʋnlín, wá amʋ́ atɛtɔ-ɔnlın. 33-34Betsiá amʋ́ wá nkɛ kpalobí, ɔpasua ámʋ lési amʋ́ ɔkpa iwilwiitɔ, beyinkí yɔ́ ahá ámʋ́ʋ́ bɔwa amʋ́ sumbí ámʋ wá.[c]

35Paulo mʋa Barnaba ɛ́ betsiá Antiokia ınʋ yɔ́fʋn brɛ́ kʋ. Amʋ́a ınʋ ahógyipʋ amʋ akʋ betsiá súná atɔ́, tsíá dá anı Wíe asʋn wankláán ámʋ ɔkan.

Paulo Mʋa Barnaba Abasʋmaín

36Brɛ́ kʋ ɔma a, Paulo lɛ́bláa Barnaba ɔbɛ́ɛ, "Ha ayinki yɔ awúluá anıladá anı Wíe asʋn wankláán ámʋ ɔkan fɛ́ɛ́sʋ́,

---

[c] 15:34 Mʋ́tɔ́ yée 34 bʋ nwʋlʋ́ dada amʋ akʋtɔ: *Támɛ Silas mʋ́ lɔ́bwɛ agywıın ání obésin Antiokia ınʋ.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ayɛkɩ alɩá bʊtsie.” 37Barnaba lékléá bɛ́kpa Yohane ání
bʊtɛtí mʊ Marko buo ɩwɩ. 38Táme Paulo léblí ɔbɛ́ɛ, ɩma
alɛá Marko obóbuo amʊ́, tsúfé ɔmɛtrá buo amʊ́ abʊyɔ Bulu
agyʊ́má ámʊ. Oleyinkí amʊ́ ɔma tsú Pamfilia wúlutɔ ɔpá.
39Paulo mʊa Barnaba bɛprɩ́ɩ asʊ́n ánfɩ kínkɩ́ínkín, ɩlɛha
bɛmaín abasʊ. Barnaba lɛ́kpa Marko buo ɩwɩ, botsu ntsusʊ-
yibi yɔ́ Kipro ɔmátɔ́. 40Paulo ɛ́ lɛ́kpa Silas buo ɩwɩ, Antiokia
ahógyipʊ amʊ bɔpʊ amʊ́ wá Bulu ɩbɩtɔ, bɔpʊ ɔkpa. 41Paulo
lɔ́yɔtsʊn Siria mʊ́a Kilikia ɔmátɔ́; ɔlɔwa ɔpasua ámʊ́ʊ́ ɩbʊbʊ
ɩnʊ ámʊ ɔwʊnlín.

Gyu

Timoteo Léyɛ́tsɩá Paulo Mʊa Silastɔ

16 1Paulo mʊa Silas bɛnatí yɔ́ Derbe pʊ́ Listra. Ohógyipʊ
ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Timoteo bʊ Listra wúlutɔ ɩnʊ.
Mʊ yin gyí Yudayin ání ɔlɔhɔ Yesu gyi, táme mʊ sɩ gyí
Griikiyin. 2Apíó ání bʊbʊ Listra pʊ́ Ikonion bɛtɩ Timoteo
ɩdayilé. 3Paulo lékléá ɔbɛ́kpa Timoteo nátí. Mʊ́ sʊ ɔlɛha
bɛtɩn Timoteo keté, tsúfé Yudafɔ ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ɩnʊ ámʊ fɛ́ɛ́
bʊyin ání Griikiyin Timoteo mʊ sɩ gyí. 4Brɛ́á bɔyɔ́ á, bowíé
wúlugyíwúlusʊ bʊtosúná ɩnʊ ahógyipʊ mbla oduá Yesu
sumbí ayɔpʊ́ ámʊ pʊ́ ɔpasua ahandɛ amʊ́ʊ́ bʊbʊ Yerusalem
amʊ bawá bɛɛ bʊgyíi mʊ́sʊ́. 5Ɩ́nɩ sʊ ɔpasua ámʊ benya
ɔwʊnlín hógyitɔ, klɛ́í ekekegyíɛkɛ.

Paulo Makedonia Ɔmátɔ́ Yɔ

6Paulo mʊa mʊ aba ámʊ bɔtsʊn Frigia pʊ́ Galatia ɔmásʊ́.
Tsúfé Ɔŋɛ Wankíhé méha amʊ́ ɔkpa ɔbɛ́ɛ, bʊdáa Bulu asʊ́n
ámʊ ɔkan Asia ɔmátɔ́. 7Brɛ́á bowie Misia ɔsʊlʊ́ʊ ɔka á,
bɔbwɛ agywɩɩn bɛɛ béyinkí tsʊn yɔ Bitinia ɔmátɔ́, táme
Yesu Ɔŋé mɛha amʊ́ ɔkpa. 8Mʊ́ sʊ bɔtsʊn Misia ɔsʊlʊ́sʊ kplí
yɔ́ Troa wúlutɔ. 9Mʊ́ onyé á, Paulo lówun atɔ́. Olowun ání
Makedoniayin ɔkʊ líí mʊ ansítɔ́, ɔdɛ mʊ kokóli ɔbɛ́ɛ, “Fa
ɔpʊ amʊ ba Makedonia, afʊbegyi anɩ bʊalɛ.” 10Paulo lénya
wun atɔ́ ámʊ alɩ, ɩlɔwankí mʊ ání Bulu dɛ́ anɩ wa ɔbɛ́ɛ, ayɔ́
yɛda asʊn wankláán ámʊ ɔkan ɩnʊ. Mʊ́ sʊ anɩlɔ́pʊ ɔkpa yɔ́
Makedonia.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lidia Klʋntɔdamlí Filipi Wúlutɔ

11 Anılówie ntsusʋ-yibitɔ tsú Troa, fá ɔpʋ yɔ́ Samotrake
ɔsʋlʋ́sʋ. Mʋ́ ɔyı kɛhɛ a, anılélatsíá yɔ́ Neapoli wúlutɔ.
12 Anılɔ́pʋ ayabitɔ tsú Neapoli yɔ́ Filipi wúlutɔ. Filipi gyí
Makedonia wúlu yilé ní. Romafɔ bʋ́ʋ wúlu anfıtɔ. Anılétsiá
ınʋ nkɛ kpalobí. 13 Ɔkpʋ́nʋ́ ɔdaké á, anılédalı wúlutɔ yɔ́ ɔpʋ
ɔnɔ́ ɔtınɛkʋá anıkí anıaa, abówun ɔtínɛ́á Yudafɔ bʋtefia bɔ
mpáı. Anılétsiá ınʋ bláa atsı akʋá bebefia ınʋ Bulu asʋ́n.
14 Atsıá bonu asʋ́n ámʋtɔ ɔkʋlɛ gyí Lidia. Tiatirayin ogyi,
ɔtɛfé tatiá mʋ́ ntsu lɛpɛ, ıbʋ bíá. Bulu osʋ́mpʋ́ ogyi. Anı Wíe
léha mʋ olonu Paulo asʋn blíhé amʋtɔ. 15 Mʋ́ sʋ bréá anılɔ́bɔ
mʋa mʋ wóyítɔ́ ahá asú á, olobwií ıpa há anı, blí ɔbɛ́ɛ, “Ní
mlılahogyi ání nahɔ Yesu gyi a, mlıbetsiá mí wóyítɔ́.” Ɔtsı
ánfı bʋ anısʋ alıı anılóbuo mʋ yɔ́ mʋ wóyítɔ́.

Paulo Mʋa Silas Obudı Filipi

16 Ɛkɛ ɔkʋ ayɔ́ Yudafɔ mpáı ɔbɔkpá ınʋ á, anılɔ́tʋ otsibi
ɔkʋá ogyi ɔkpábi ınʋ. Atɔ́la ɔŋɛ́ bʋ mʋsʋ, ɔtɛlá atɔ́, blí asʋ́n
ání ıbɛ́ba. Ɔtɔbwɛ́ kɔ́ba tsɔtsɔɔtsɔ há mʋ awíe tsú mʋ́tɔ́.
17 Otsibi anfı lɛ́kplá buo anıa Paulonyɔ. Ɔna ɔdɛkplʋ́n blí
ɔbɛ́ɛ, “Ahá ánfı gyí Ɔsʋ́sʋ́ʋ́sʋ́ Bulu ámʋ asʋ́mpʋ́ nı. Amʋ́dɛ́
mlı nkpahɔ́ɔ ɔkpa suná ní.” 18 Ɔlɔbwɛ mʋ́ nkɛ tsɔtsɔɔtsɔ. Ɩ́nı
lɛhan Paulo. Mʋ́ sʋ ɔlɛdamlí bláa otsibi amʋ ɔbɛ́ɛ, “Atɔ́la
ɔŋɛ́, ndɛ mbla wa há fʋ́ Yesu Kristo dátɔ́, dalı mʋtɔ!” Ɩnʋnʋ
ɔŋɛ́ ámʋ lédalı mʋtɔ.
19 Ɔkpábi amʋ awíe bowun ání amʋ́ kɔ́ba ɔkpa latin. Mʋ́
sʋ bɛkıtá Paulo mʋa Silas, bítía amʋ́ ya wúlu ahandɛ ansítɔ́.
20 Bɔpʋ amʋ́ ya Romafɔ asʋ́n agyípʋ́ bɛɛ, “Yudafɔ ahá ánfı
bʋgyi, bʋdɛ asʋ́n klée wa anı wúlu anfıtɔ. 21 Bʋdɛ amándíé
laláhɛ ání anı mbla mɛha mʋ́ ıwı ɔkpa suná. Romafɔ anı mʋ́
anıgyí. Anımɛ́ɛtalí hɔ amʋ́ amándíé ámʋ gyi mʋ́sʋ́.” 22 Ɩnʋ
ɔdɔm amʋ botu bun Paulo mʋa Silasʋ.

Asʋ́n agyípʋ́ amʋ bɛha bɛɛ bʋwɔ́ı amʋ́ atadıɛ, abʋnwɛn
amʋ́ mplı. 23 Bɛpıtí Paulo mʋa Silas atɔ́ wankláán tá á, bɛha
bɔpʋ amʋ́ tswı obu. Bɛbláa obu adıpʋ́sʋ́ ɔkípʋ bɛɛ, ogyóo

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amʊ́ wankláán. 24 Asʊ́n ámʊ́ʊ́ bɛbláa obu adɪpʊ́sʊ́ ɔkípʊ amʊ sʊ ɔlɔpʊ amʊ́ yɛ́tswɪ obutótɔ́, wá amʊ́ ayabi kplakitsi.

Obu Adɪpʊ́sʊ́ Ɔkípʊ Yesu Hógyi

25 Mʊ́ ɔyí-nsɪné á, Paulo mʊa Silas bʊdɛ mpáɪ bɔ, bʊdɛ ɪlʊ wa kánfʊ́ Bulu. Obu adɪpʊ́ atráhɛ amʊ é bʊda bʊdenu. 26 Ɔtsáwʊlɛ pɛ́ á, ɔsʊlʊ́ʊ lɛ́kpɪnkí ɔwʊnlínsʊ́, ɪlɛkpɪnkí obu ámʊ ntswɪasɪ. Mʊ́ aklʊn fɛ́ɛ́ lefinkí. Obu adɪpʊ́ ámʊ ɪkan pʊ́ amʊ́ kplakitsi amʊ fɛ́ɛ́ lɔwɔí. 27 Obu adɪpʊ́sʊ́ ɔkípʊ amʊ lɛ́tsinkí, wun ání aklʊn amʊ fɛ́ɛ́ lafínkí. Lnʊ ɔlɛlɛ ɔdayí ɪya anyɔ ɔbɛ́ɛ amʊwɔ ɪwɪ, tsʊ́fɛ́ ɔkɪ ɔbɛ́ɛ obu adɪpʊ́ ámʊ fɛ́ɛ́ badálɪ srí. 28 Támɛ Paulo lɔ́kplʊn kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Mábwɛ ɪwɪ tɔtɔ. Anɪ fɛ́ɛ́ anɪbʊ ɪnʊ."

29 Obu adɪpʊ́sʊ́ ɔkípʊ amʊ lɛ́ha botsu ɔkandíɛ ba mʊ, ɔlɔwa ɔsa wíé obu ámʊtɔ. Ifʊ́ dɛ mʊ, sʊ ɔdɛkpɪnkí kpakpakpakpa. Ɔlɛyɛ́da akpawunu Paulo mʊa Silas ayabitɔ. 30 Lnʊ ɔlɛkpa amʊ́ dálɪ yɛ́fɪtɛ́ amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mí awíé, ntɔ mbwɛ́ɛ asa Bulu ɔhɔ mɪ nkpa?"

31 Mʊ́ʊ́ Paulo mʊa Silas bɛbláa mʊ bɛɛ, "Hɔ Yesu gyi, mɛ́nɪ Bulu ɔbɔ́hɔ fʊ́a fʊ́ wóyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ nkpa." 32 Mʊ́ʊ́ bɛbláa mʊa mʊ wóyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ anɪ Wíe Yesu asʊn wankláán ámʊ. 33 Onyé-onyé ámʊ a, oyin ámʊ léyiá amʊ́ ɪwɪ nlɔ ámʊ́ʊ benya bré ámʊ́ʊ bɛpɪtí amʊ́ atɔ́ ámʊ. Ɔlɛha amʊ́ bɔbɔ mʊa mʊ wóyítɔ́ ahá ámʊ asʊ́ ɪnʊnʊ. 34 Obu adɪpʊ́sʊ́ ɔkípʊ anfɪ lɔ́pʊ amʊ́ ya mʊ wóyítɔ́, ɔlɛyɛ́ha bɛnɪná atɔ́ há amʊ́ begyi. Ĺnɪá mʊa mʊ wóyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ bahɔ Bulu gyi sʊ á, ansí lɛhɪɛ gyi amʊ́.

35 Mʊ́ ɔyɪ kɛhɛ a, asʊ́n agyípʊ́ amʊ bɔwa ahá akɪtápʊ́ akʊ bɛɛ bʊyɛ́bláa obu adɪpʊ́sʊ́ ɔkípʊ amʊ bɛɛ, osíi ahá ámʊ abʊnatɪ.

36 Mʊ́ sʊ oyin ámʊ lɛ́bláa Paulo ɔbɛ́ɛ, "Asʊ́n agyípʊ́ amʊ bapʊ́ ɔmɛ sísí mí bɛɛ, nsíi fʊ́a Silas amlɪnatɪ. Mʊ́ sʊ mlɪnatɪ iwilwiitɔ."

37 Támɛ Paulo lɛ́bláa ahá akɪtápʊ́ amʊ akʊ ɔbɛ́ɛ, "Bʊmegyi anɪ asʊ́n, támɛ banwɛ́n anɪ atɔ́ ɔbʊntɔ. Romafɔ anɪgyí, támɛ bawá anɪ obu. Ntogyi sʊ bʊdekléá bési anɪ ŋáintɔ? Ɛkɛkɛɛkɛ! Asʊ́n agyípʊ́ amʊ onutó bʊbá bɛlɛ anɪ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Obu adıpʊ́sʊ́ ɔkípʊ lɔ́pʊ Paulo mʊa Silas yɛ́tswı obutótɔ́, wá amʊ́ ayabi kplakitsi. (Gyumagyihɛ 16:24)

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Ahá akɪtápú amʋ beyinkí yɔ́ yɛ́bláa asʋ́n agyípú amʋ.
Brɛ́á bonu ání Romafɔ Paulo mʋa Silas bʋgyi á, ifú lɛhɪɛ́
kítá amʋ́. 39Mʋ́ sʋ boyóbwií ɪpa há Paulo aná, bɛkpa amʋ́
dalɪ yókokóli amʋ́ bɛɛ bʋdálɪ wúlu amʋtɔ. 40Ɪnʋ Paulo mʋa
Silas bɛnatí yɔ́ Lidia wóyítɔ́. Befia apío ahógyipʋ amʋ ɪnʋ,
tɔí kplá amʋ́, wá amʋ́ ɔwʋnlín asa bɛnatí.

Paulo Tesalonika Yɔ

17 1Brɛ́á Paulo mʋa Silas bɛnatí tsú ɪnʋ bɔyɔ́ á, bʋna
Amfipoli pʋ́ Apolonia awúlusʋ bɛba Tesalonika. Yudafɔ
*ofíakpa kʋ bʋ ɪnʋ. 2Fɛ́ alɪá Paulo tɔbwɛ́ brégyíbré á, ɔlɔyɔ
ofíakpa ɪnʋ ɔkpʋ́nʋ́ ɔdaké, mʋa amʋ́nyɔ bɔyɔ Bulu asʋn
wanlínhɛ́ amʋtɔ. Ɔlɔbwɛ mʋ́ alɪ tse sa sɔ́ɔ́n. 3Ɔlɛlɛ Bulu asʋ́n
ámʋtɔ súná amʋ́, dínká ibwi mʋ́sʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Ilehián ání Kristo,
(ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá mʋ ofúli amʋ), obówun ɪwɪɔsɪn wʋ́, lákʋ́sʋ́
tsú afúlitɔ.” Ɔlɔyɔ mʋ asʋ́n ámʋsʋ ɔbɛ́ɛ, “Yesu anfí ndɛ mʋ
ɪwɪ asʋ́n blí ánfɪ gyí Kristo amʋ nɪ.” 4Paulo asʋ́n ánfɪ lɔwankí
Yudafɔ ámʋtɔ akʋ. Mʋ́ sʋ bobuo mʋa Silas. Alɪ kɛ́n Griikifɔ
Bulu asʋ́mpʋ́ pʋ́ atsɪá obú bʋ amʋ́sʋ́ tsɔtsɔɔtsɔ é bobuo amʋ́ ní.
5Ɪ́nɪ lɛ́ha Paulo mʋa Silas ɪwɪ lɔ́wa Yudafɔ ámʋ olu. Mʋ́ sʋ
bɛkpa aha laláhɛ akʋ buo ɪwɪ tsú brɔnʋsʋ, bɔpʋ ahá tsɔtsɔɔtsɔ
yɛ́han agywɪun wúlu amʋtɔ. Betsií yɔ́ oyin ɔkʋá bʋtɛtí mʋ
Yason wóyítɔ́, bʋdɛ Paulo mʋa Silas dunká abʋbɪtɪa amʋ́ ba
ɔdɔm amʋ ansítɔ́. 6Támɛ bʋmowun Paulo mʋa Silas. Mʋ́ sʋ
bɛbɪtía Yason mʋa ahógyipʋ amʋ akʋ ya wúlu ahandɛ ansítɔ́,
bʋdɛ okitikíti bɛɛ, “Ahá ánfɪ ná bʋdɛ agywɪun háan ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́ ní.
Bawíé nfɪ, 7Yason lahɔ amʋ́ yáí mʋ wóyítɔ́. Amʋ́ fɛ́ɛ́ bʋdɛkʋsʋ́
líí Roma Owíe Dɛhɛn mblasʋ. Tsúfɛ́ bʋdɛ ahá bláa bɛɛ, owíe
bambá ɔkʋ bʋ ɪnʋ, mʋ dá gyí Yesu.” 8Brɛ́á wúlu ahandɛ pʋ́
ɔdɔm amʋ bonu asʋ́n ánfɪ á, ɪlɛhɪɛ han amʋ́. 9Támɛ bɛbɪtí
Yason mʋa mʋ aba ámʋ ɪsʋ, bɛka ɪkɔ, ká ntam bɛɛ bʋméɛtrá
han agywɪun, besi amʋ́ bɛnatí.

Paulo Mʋa Silas Beroia Yɔ

10Besi owí lɛta, ahógyipʋ amʋ bɛha Paulo mʋa Silas bɛnatí
yɔ́ Beroia wúlutɔ. Benya wíé ɪnʋ alɪ, bɔyɔ Yudafɔ ofíakpa.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Yudafɔá bʊbʊ wúlu anfɪtɔ botsulá hɔ asʊ́n ámʊ dʊn amʊ́á
bʊbʊ Tesalonika. Bɔpʊ ansigyí hɔ Bulu asʊ́n ámʊ, tsíá yɔ́
Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊtɔ ekekegyíɛkɛ kɪ bɛɛ, ɔnɔkwalɪ
Paulo dɛ́ amʊ́ bláa. 12 Yudafɔ tsɔtsɔɔtsɔ pʊ́ Griikifɔ atsɪ mʊ́a
ayin ání obʊ́ bʊ amʊ́sʊ́ ɛ́ bɔhɔ asʊ́n ámʊsʊ gyi. 13 Yudafɔ
ámʊ́ʊ́ bʊbʊ Tesalonika amʊ bonu ání Paulo layɔ́ ɔdɛ Bulu
asʊ́n ámʊ ɔkan da Beroia. Ɩ́nɪ sʊ begya ɔkpa yɔ́ ɪnʊ bʊdɛ
ɪnʊfɔ ámʊ agywɪn yintá. 14 Ɔsasʊ, ahógyipʊ amʊ bɛlɛ Paulo
lɛ́ wúlu amʊtɔ ya ɔpʊ ɔnɔ́, táme Silas mʊa Timoteo mʊ́ besi
bʊbʊ ɪnʊ. 15 Ahá ámʊ́ʊ́ beyési Paulo ɔkpa ámʊ bɛkpa mʊ
alɪ yówie Atene wúlutɔ. Brɛ́á bʊdeyinkí á, Paulo lɔ́pʊ ɔmɛ
sísí Silas mʊa Timoteo ɔbɛ́ɛ, bʊwáa ɔsa bɔtʊ mʊ.

Paulo Atene Yɔ

16 Brɛ́á Paulo lési otsie ogyo Silas mʊa Timoteo Atene
wúlutɔ á, ɪnʊ tsiá lɛhɪɛ han mʊ. Tsúfɛ́ olowun ání ɪkpɪ
sɔ́ɔ́n bʊ wúlu amʊtɔ. 17 Mʊ́ sʊ ní ɔyɔ́ Yudafɔ ofíakpa ɪnʊ á,
mʊa Yudafɔ pʊ́ Griikifɔ ámʊ́ʊ́ bʊdɛ Bulu súm ámʊ bʊtetsíá
lɛ́ asʊ́ntɔ́ há aba. Alɪ kén mʊa dɪnsʊ atsiápʊ́ ɛ́ betsiá tɔ́í tsú
mʊ́ ɪwɪ ní. 18 Mʊa atɪansɪpʊ akʊá botsu Epikuro pʊ́ Stoak
ɔpasuatɔ[d] ba ɪnʊ ɛ́ betsiá bítí asʊ́n ánfɪ. Amʊ́tɔ́ akʊ bɛfɪté
bɛɛ, "Ntɔ ɔkan ɔnɔ́tɔ́ ɔkapʊ́ ánfɪ déda?"

Aha akʊ bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, "Ɩdɛbwɛ fɛ́ ɪkpɪ akʊ ɪwɪ ɔdɛtɔí
tsú." Tsúfɛ́ Paulo dɛ́ Yesu mʊa afúlikʊsʊ́ ɪwɪ asʊ́n ɔkan da.
19 Mʊ́ʊ́ bɛkɪtá Paulo, kpá mʊ ya Areopago, igyi amʊ́ wúlu
ahandɛ ofíakpa. Ahandɛ amʊ bɛbláa Paulo bɛɛ, "Anɪdéklé
anɪaa, fʊtɔ́ɪ tsu fʊ́ atosunáhɛ́ pɔpwɛ amʊ ɪwɪ suna anɪ.
20 Anɪmɔ́kʊ́nʊ́ asʊ́n ánfɪ kɪ. Mʊ́ sʊ anɪdéklé anɪaa, fʊlɛ́ɛ mʊ́tɔ́
suna anɪ." 21 Tsúfɛ́ Atenefɔ pʊ́ afɔɔ́á bʊbʊ ɪnʊ fɛ́ɛ́ bʊtamabwɛ́
tɔtɔ dʊn asʊ́n ání ɪlaba nu pʊ́ mʊ́ blí.

22 Ɩnʊ Paulo lɔ́kʊsʊ́ líí afíapʊ amʊ ansítɔ́ ɔbɛ́ɛ, "Atenefɔ,
nawun ání mlɪtɛhíɛ́ tswɛ ɪkpɪ. 23 Tsúfɛ́ ínɪá ndeki wúlu

---

[d] **18:18** *Epikuro* ɔpasuatɔfɔ bʊgyi aha akʊá bʊtɛblí bɛɛ, ilehián ání ansí bégyi anɪ. Fowú á, ɪlatá. *Stoak* ɔpasuatɔfɔ ɛ́ bɛɛ, mehián ání ansí bégyi anɪ dʊbɪdʊbɪ, awɪrɛhɔ ɛ́ mákɪtá anɪ dʊbɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anfɪtɔ fɛ́ɛ́ á, nawun ntobí oduá mlɪtɔtswɛ. Nawun afɔdɪɛ-
asubwi kʊá bɔwanlín dínká músú bɛɛ, 'BULUÁ ANɪMÉYÍN MʊO.'
Mú sʊ Bulu ámʊ́ʊ́ mlɪdésum, mlɪméyín mʊ dá ámʊ ɪwɪ ɔkan
ndɛda súná mlɪ á. 24Bulu lɔ́bwɛ ɔyí pú mʊ́tɔ́ atɔ́ fɛ́ɛ́. Mʊgyí
ɔsʊ́ mʊ́a asɪ Owíe. Ɔtamatsíá ɔtswɛ́kpa ání anyánkpʊ́sa ɪbɪ
léyi mʊ́tɔ́. 25Ɔtamadúnká tɔtɔ tsú ɔhaa wá, ménɪ ɪbwɛ fɛ́
tɔkʊ tehían mʊ. Tsúfɛ́ mʊtɛ́há ahá fɛ́ɛ́ nkpa, ɔŋɛ́ pú tógyítɔ́á
itehían amʊ́. 26Mʊlɛ́ha sʊ ahá fɛ́ɛ́ bɛlɪn tsu ɔbakʊ́lɛ pɛ́tɔ́,
ɔlɛha bɛklɛí wá ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́. Mʊlɛ́ha ɔmá kugyíkʊ ɔtínɛ́á bʊtsie
pú brɛ́á bétsiá yɔ́fʊn. 27Ɔlɔbwɛ mʊ́ alɪ, ménɪ nyankpʊsa
obódunká mʊ wun mʊ. Támɛ tɛkɪ ɔma ɪfɔ́ anɪtɔ ɔkʊkʊ wá.
28Tsúfɛ́ ɔkʊ léblí ɔbɛ́ɛ, 'Bulu sʊ anɪtsie nkpa. Mʊ sʊ́ anɪtɛkán
ɪwɪ, anɪgyí alɪá anɪgyí.' Fɛ́ alɪá mlɪ ɪlʊ awapʊ́ akʊ bɛblí bɛɛ,
'Bulu ahá anɪ ɛ́ anɪgyí.'

29"Ĺnɪá Bulu ahá anɪgyí sʊ á, anɪmákɪ anɪaa, Bulu gyí fɛ́
tunkuá nyankpʊsa lapʊ́ sika pɛpɛ, sika futútú ntɛ́ɛ ibwi pwɛ́
mʊ́ alɪá odeklé. 30Bímbí ámʊ a, ahá bʊmɛbɪ alɪá Bulu gyí.
Bulu lóbun ansíbi mʊ́sʊ́, támɛ séi mʊ́ á, alabláa anyánkpʊ́sa
fɛ́ɛ́ ɔbɛ́ɛ, bʊdámli klʊntɔ. 31Bulu lalɛ́ ɛkɛ yáí ání ɔbɔ́tsʊn ɔhá
ámʊ́ʊ́ alalɛ́ yáí ámʊsʊ gyi ɔyítɔ́ ɔhagyíɔha asʊ́n ɔnɔkwalɪsʊ.
Odeklé ɔbɛ́ɛ ahá bʊbíɪ ání ɔnɔkwalɪ igyi. Mʊ́ sʊ́ ɔlɔkʊsʊ́a
ɔhá ámʊ tsú afúlitɔ ní."

32Ĺnɪá Paulo lɔ́tɔí tsú afúlikʊsʊ́ ɪwɪ sʊ á, akʊ bɔmɔsí
mʊ. Támɛ amʊ́tɔ́ akʊ bɛblí bɛɛ, "Anɪdéklé anɪaa, fʊtráa
ba afʊbɛbláa anɪ asʊ́n ánfɪ kʊ ɛ́." 33Ɪnʊ Paulo lɔ́kʊsʊ́ dálɪ
ofíakpa ɪnʊ. 34Támɛ ahá kpalobí kʊ bɔhɔ Paulo asʊ́n ámʊsʊ
gyi, bobuo mʊ. Amʊ́tɔ́ ɔkʊlɛ dá gyí Dionisio, oletsiá wúlu
ahandɛ amʊtɔ. Mʊa ɔtsɪ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Damari pʊ́ aha
akʊ ɛ́.

Paulo Korinto Yɔ

18 1Ĺnɪ ɔma a, Paulo lɔ́kʊsʊ́ tsú Atene yɔ́ Korinto wúlutɔ.
2Ɔlɔyɔ́tʊ Yudayin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Akwila, bɔkwɪí mʊ
Italia ɔmanti kʊá bʊtɛtí mʊ́ Pontotɔ. Akwila mʊa mʊ ka
Priskila bɛba Korinto ɪnʊ mɔkʊ́wá ɔpá. Tsúfɛ́ alɪ brɛ́ ámʊtɔ
á, Roma Owíe Klaudio lagya Yudafɔ fɛ́ɛ́ lɛ́ Roma wúlutɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo lɔ́yɔ amʊ́ wá. 3Tati-obubí abwɛpʊ́ amʊ́ ɛ́ bʊgyi. Mʊ́ sʊ
Paulo létsiá amʊ́ wá, mʊa mʊnyɔ betsiá bwɛ́ tati-obubí ámʊ
fɛ́. 4Ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakɛ́ kugyíkʊ á, Paulo tɔyɔ́ Yudafɔ *ofíakpa
yɛ́lɛ Bulu asʊ́n ámʊtɔ wankláán súná Yudafɔ pʊ́ Griikifɔ
ámʊ, mɛ́nɪ bɔ́hɔ Yesu gyi.

5Brɛ́á Silas mʊa Timoteo botsu Makedonia bɔtʊ Paulo a,
olesi agyʊ́má ámʊ yɔ, pʊ́ Bulu asʊ́n ámʊ ɔkanda kóún bwɛ́
mʊ gyumagyihɛ. Oletsiá gyi adánsɪɛ súná Yudafɔ ámʊ ɔbɛ́ɛ,
Yesu gyí Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) nɪ. 6Támɛ
bʊmɔhɔ mʊ asʊ́n ámʊ. Bɔkʊsʊ́ líí mʊsʊ, síá mʊ. Mʊ́ sʊ Paulo
lɔ́fwɪ ɪbɪ lɛ́ amʊ́ asʊ́ntɔ́, bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Tsú ndɛ pʊ́ya a, nalɛ́
ɪbɪ mlɪ asʊ́ntɔ́. Ní lowu mlɪdéklé a, ɪbá mlɪsʊ. Néyɛ́bláa ahá ání
bʊmegyí Yudafɔ mboún Bulu asʊ́n." 7Ɪ́nɪ sʊ Paulo lédalɪ Yudafɔ
ofíakpa ɪnʊ yétsiá oyin ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Tito Yustus wóyítɔ́.
Megyí Yudayin oyin ámʊ gyí, támɛ ogyi Bulu osúmpʊ́. Mʊ wóyí
ɪbʊ mantáa Yudafɔ ofíakpa ɪnʊ. 8Támɛ Krispu ání ogyi Yudafɔ
ofíakpa ɪnʊ ɔhandɛ mʊa mʊ wóyítɔ́fɔ fɛ́ɛ́ mʊ́ bɔhɔ anɪ Wíe Yesu
gyi. Korintofɔ ámʊ tsɔtsɔɔtsɔ ɛ́ bohogyi, bɔ́bɔ amʊ́ asʊ́.

9Ɛkɛ ɔkʊ onyé á, Paulo lówun atɔ́. Mʊ́tɔ́ á, anɪ Wíe lɛ́bláa
mʊ ɔbɛ́ɛ, "Mánya ifʊ́. Yɔ mʊ́sʊ́ afʊda asʊ́n ámʊ ɔkan wʊlɛ.
Mákpa ɔnɔ́ bun. 10Tsʊ́fɛ́ mía fʊnyɔ ná. Ɔhaa mɛ́ɛtalí bwɛ́
fʊ́ tɔtɔ. Mí ahá bʊtsɔ wʊ́lu anfɪtɔ." 11Mʊ́ sʊ Paulo létsiá
Korinto ɪnʊ súná ahá ámʊ Bulu asʊ́n ofi ɔkʊlɛ mʊ́a ɪfʊn.

12Brɛ́á Galio létsiá Roma owíe otsiákpá, ɔdɛ Griikifɔ ɔsaasí
ɔmanti kʊá bʊtɛtí mʊ́ Akaiasʊ kíɪ a, Yudafɔ ámʊ bɔbwɛ ɔnɔ-
ɔkʊlɛ, kítá Paulo, pʊ́ mʊ ya mʊ ansítɔ́. 13Bɛɛ, "Oyin ánfɪ dɛ́
ahá asʊkpan suná ɔbɛ́ɛ bʊsʊ́m Bulu tsʊn ɔkpa ání ɪlɔkʊsʊ́
líí anɪ mblasʊsʊ."

14Paulo lénya bwíí ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ amʊtɔɪ alɪ Galio lɛ́bláa
Yudafɔ ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Ní tsitsa ntɛ́ɛ lakpan kʊ oyin ánfɪ labwɛ́
á, tɛkɪ ɪbʊ alɛ́á nɛ́yaa asʊ nʊ́ mlɪ asʊ́n. 15Támɛ ínɪá adá pʊ́
mlɪ onutó mbla ɪwɪ asʊ́n ɪwɪ nwɛ́ɛn mlɪdégyí sʊ á, mlɪyɔ
amlɪyɛblí mʊ́. Mméegyi asʊ́n ánfɪ odu." 16Mʊ́ʊ́ ɔlɛha begya
amʊ́ lɛ́ asʊ́n ogyíkpá ɪnʊ á. 17Ahá ámʊ fɛ́ɛ́ bowunáa kítá
Sostene ání ogyi Yudafɔ ofíakpa ɪnʊ ɔhandɛ, dá mʊ ɪnʊ.
Támɛ Galio mótsu kʊkʊ lɛ́ mʊ́tɔ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo Yinkí Yɔ́ Antiokia

18 Paulo létsiá ahógyipʋ amʋ wá Korinto yɔ́fʋn bré kʋ.
Mʋ́ʋ́ ɔlɛklá amʋ́, mʋa Priskila pʋ́ Akwila bɛnatí yɔ́ Kenkrea
wʋ́lʋtɔ. Paulo lɛ́kpa mʋ nwun Kenkrea ɪnʋ, pʋ́súná ání
alamɔ́ ntam kʋá ɔlɛka ɔnɔ́. Mʋ́ʋ́ botsu ntsusʋ-yibi pʋ́ bɔyɔ́
Siria ɔmátɔ́ á. 19 Bréá bowie Efeso wʋ́lʋtɔ á, Paulo lɛ́natí sí
Priskila mʋa Akwila, yɔ́ Yudafɔ ofíakpa, mʋa Yudafɔ ámʋ
bʋdɛ asʋ́ntɔ́ lɛ há aba. 20 Bokokóli mʋ bɛɛ, ɔtráa tsia amʋ́ wá
kpalobí, omotsulá. 21 Támɛ bréá ɔdɛdalɪ ɔyɔ́ á, ɔlɛbláa amʋ́
ɔbɛ́ɛ, "Ní Bulu lótsulá á, néyinkí ba mlɪ wá." Lnʋ olowie
ntsusʋ-yibitɔ tsʋ́ Efeso ɪnʋ nátí.
22 Bréá ɔlɛkplí Kaesarea a, ɔlɔdʋ yɔ́ Yerusalem yɛ́ha
ɔpasua ámʋ tsiá. Mʋ́ʋ́ oleyinkí kplí yɔ́ Antiokia a. 23 Oletsiá
Antiokia ɪnʋ kpalobí. Mʋ́ ɔma a, ɔlɛnatí ɪnʋ beki Galatia
pʋ́ Frigia ɔsʋlʋ́sʋ, ɔdɛ akasípʋ́ amʋ Bulu asʋ́n bláa, pʋ́wá
amʋ́ ɔwʋnlín.

Apolo Bulu Asʋ́n Ɔkanda Efeso Mʋ́a Korinto

24 Alɪ bré ámʋtɔ á, Yudayin ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Apolo laba ɔbʋ
Efeso wʋ́lʋtɔ. Bɔkwɪí mʋ Aleksandria, wʋ́lʋ ání ɪbʋ Egyipte
ɔmátɔ́. Oyin tɔí, oyin Bulu asʋn wanlínhé amʋ é wankláán.
25 Bosuná mʋ anɪ Wíe ɔkpa ámʋ. Mʋ́ sʋ Yesu ɪwɪ ɔnɔkwalɪ
amʋ blí tɛhíɛ́ wá mʋ ansigyí. Támɛ Asʋ́ Ɔbɔpʋ́ Yohane
*asʋ́bɔ ámʋ pɛ́ oyin. 26 Apolo ménya ifʋ́. Ɔlɔwa klʋn súná
atɔ́ Yudafɔ ofíakpa ɪnʋ wankláán. Bréá Priskila mʋa Akwila
bonu mʋ asʋn blíhé a, bɛkpa mʋ yáa wóyítɔ́ yósuná mʋ
Bulu ɔkpa ámʋ wankláán dʋn alɪá oyin yaí. 27 Bréá Apolo
lɔ́bwɛ agywɪɪn ɔbɛ́ɛ, ɔbɔ́yɔ Akaia ɔsʋlʋ́sʋ á, ahógyipʋ amʋ
bɔwa mʋ atɛtɔ-ɔnlɪn. Bɔwanlín ɔwʋlʋ́ sísí ɪnʋ ahógyipʋ
bɛɛ, bʋhɔ́ɔ mʋ wankláán. Bréá oloyówie ɪnʋ á, ɔlɛhɪɛ bʋ́a
ahá ání ɪna Bulu awɪtɔlɛsʋ bahɔ Yesu gyi. 28 Apolo mʋa
Yudafɔ ámʋ begyi Bulu asʋn wanlínhé amʋ ɪwɪ nwɛ́ɛn, ɔlɔtɔí
lɛ́ asʋ́ntɔ́ túmisʋ pʋ́gyi amʋ́sʋ́. Ɔlɔpʋ Bulu asʋn wanlínhé
amʋ súná amʋ́ ání Yesu gyí Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá
mʋ ofʋ́li amʋ).

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo Bulu Asʊ́n Ɔkanda Efeso

19 1Bréá Apolo bʊ Korinto a, Paulo lɔ́dʊ yɔ́tsʊn ɔsʊ́sʊ́
awúlusʊ bɛdalɪ tíí Efeso. Ɔlɔtʊ akasípʊ́ akʊ ɪnʊ. 2Mʊ́ʊ́
ɔlɛfɪté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪlénya Ɔŋɛ Wankíhé bréá mlɪlóhogyi?”
Bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Anɪmɔ́kʊ́nʊ́ kɪ ání Ɔŋɛ Wankíhé kʊ bʊ ɪnʊ.”
3Paulo létrá fɪté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Asú mɔmʊ bɔbɔ mlɪ?”
Bɛlɛ mʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ, “Yohane asú ámʊ bɔbɔ anɪ.”
4Paulo lébláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Yohane lɔ́bɔ ahá ání badámlí
klʊntɔ asú. Ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ bʊhɔ́ɔ ɔhá ámʊ́ʊ́ obuo mʊ ɔbá
ámʊsʊ gyi. Mʊgyí Yesu.”
5Bréá ahá ámʊ bonu asʊ́n ánfɪ á, bɛha bɔbɔ amʊ́ asú
anɪ Wíe Yesu dátɔ́. 6Mʊ́ ɔma a, Paulo lɔ́pʊ ɪbɪ dínká amʊ́
nwunsʊ, Ɔŋɛ Wankíhé lɛba amʊ́sʊ́. Bɛblí ɔblíɪ bámbá, blí
Bulu ɔnɔ́ asʊ́n é. 7Amʊ́ fɛ́ɛ́ bɔ́bwɛ ayin dúanyɔ.
8Paulo lélatsiá yɔ́ Yudafɔ ofíakpa ɪnʊ. Ɔlɔwa klʊn tɔ́í lɛ́
asʊ́ntɔ́ súná amʊ́ tsra asa kɛ́kɛ́. Omenya ifú, mɛ́nɪ bɔ́hɔ asʊ́n
ámʊ́ʊ́ ɔdɛblí tsú Bulu iwíegyí ɪwɪ ámʊsʊ gyi. 9Táme amʊ́
akʊ bɔwa klʊntɔ odwin, bʊmɔhɔ mʊ asʊ́nsʊ́ gyi. Bɔtɔí wɔ
anɪ Wíe Ɔkpa ámʊ́ʊ́ Paulo dɛ́ amʊ́ súná ámʊ ahátɔ ɪnʊ. Mʊ́
sʊ Paulo lékpa akasípʊ́ amʊ nátí, oletsiá súná amʊ́ atɔ́ oyin
ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Tirano atɔ́ ɔkasíkpá. 10Paulo lósuná amʊ́ atɔ́
nfinyɔ kɛ́kɛ́. Mʊ́ sʊ Yudafɔ pʊ́ Griikifɔ ání bʊbʊ Asia ɔmátɔ́
fɛ́ɛ́ bonu anɪ Wíe asʊ́n ámʊ.

Skewa Abí Asʊ́n

11Bulu lɔ́tsʊn Paulosʊ bwɛ́ ofúla akpɔnkpɔntɪ kʊ. 12Ahá
bɔkʊlá mʊ adúkubi pʊ́ mʊ ɪwɪsʊ atɔ́ yɛ́dɪnká alɔpʊsʊ, benya
ɪlɔtsá, ɔŋɛ laláhɛ é lɛdalɪ ahátɔ. 13Yudafɔ akʊ é bʊbʊ nsɪnɛ́
ɪnʊ bʊna bʊdeki gya *ɔŋɛ laláhɛ lé ahátɔ. Bɔwa klʊn bɛɛ,
bɔ́pʊ anɪ Wíe Yesu dá gya ɔŋɛ laláhɛ lé ahátɔ. Mʊ́ sʊ bɔkplʊ́n
wa ɔŋɛ laláhɛ bɛɛ, “Dalɪ Yesu amʊ́ʊ́ Paulo dɛ́ mʊ ɪwɪ asʊ́n
ɔkan da ámʊ dátɔ́.” 14Igyí ahapʊ́ ɔhandɛ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ
Skewa abi yinhé abasíénɔ́ létsiá bwɛ́ ínɪ.
15Ɛkɛ ɔkʊ ɔŋɛ laláhɛ léfɪté amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Nyin Yesu, nabí
Paulo, mlɪ é mɛ́, amɛndɪ mlɪgyí?” 16Ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔŋɛ laláhɛ bʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mʊtɔ ámʊ lótu wíé amútɔ́, dá amú, títɪ amú atadɪɛ fɛ́ɛ́. lnʊ amú fɛ́ɛ́ bɔpʊ amú yayá pú amú ɪwɪ nlɔ srí dalɪ wóyí ámʊtɔ. 17 Yudafɔ pú Griikifɔá bʊbʊ Efeso ɪnʊ fɛ́ɛ́ bonu asʊ́n ánfɪ. Ifú lɛkɪtá amú. Mú sʊ bɔpʊ obú há anɪ Wíe Yesu. 18 Ahá ámʊ́ʊ́ bohogyi amʊtɔ tsɔtsɔɔtsɔ bɛlɛ amú lakpan blí. 19 Amútɔ́ akʊ bʊgyi okó alɛpú. Botsu okó ámʊ nwʊlʊ́ ba bɔwa mú fɛ́ɛ́ ogyá ahá ansítɔ́ ɪnʊ. Bobu amú nwʊlʊ́ ámʊ ibíá á, ɪlɔbwɛ sika futútú mpím-aduenu (50,000)[e]. 20 lna anɪ Wíe Yesu túmisʊ mʊ asʊ́n ámʊ lenya ɔkpa klɛ́í wankláán.

Gyu

Demetrio Mʊa Mʊ Aba lkɔ́ Lɛ Wá Efeso

21 Asʊ́n ánfɪ fɛ́ɛ́ ɔma a, Bulu Ɔŋɛ́ ámʊ léha Paulo lɔ́bwɛ agywɪun ání ɔbɔ́yɔ Makedonia pú Akaia ɔsʊlʊ́sʊ, fówun ɔyɔ Yerusalem. Mʊ́ʊ́ Paulo léblí ɔbɛ́ɛ, "Ní nowíé ɪnʊ á, ilehián ání nɛ́yɛ́kɪ Roma wúlutɔ é." 22 Mʊ́ sʊ ɔlɔwa mʊ abʊápʊ abanyɔ́, bʊgyi Timoteo mʊa Erasto sísí Makedonia. Mʊ onutó olesi tsiá Asia ɔmátɔ́ kpalobí.

23 Alɪ bré ámʊtɔ á, anɪ Wíe Ɔkpa ámʊ́ʊ́ bʊdɛ ahá suná ámʊ sʊ asʊ́n kpɔnkpɔntɪ kʊ lɛda Efeso ɪnʊ. 24 Oyin ɔkʊá ɔtɔbwɛ́ sika futútú atɔ́, bʊtɛtí mʊ Demetrio bʊ ɪnʊ. Oyin ánfɪ tɔpʊ́ sika futútú bwɛ́ ɔkpɪ yílé Artemi[f] ɔtswɛ́kpa akusubi ání ɪlɛlɪan mʊ ɔtswɛ́kpa yílé ámʊ fɛ́. Mʊa mʊ aba agyʊ́má ánfɪ ayɔpʊ́ bʊtenyá kɔ́ba tsɔtsɔɔtsɔ tsʊ́ mʊ́tɔ́. 25 Ɔlɛtɪ mʊ aba ámʊ pʊ́ ahá ání bʊtɔbwɛ́ agyʊ́má ámʊ odu fia. Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amú ɔbɛ́ɛ, "Mí apío, mlɪyin ání agyʊ́má ánfɪ sʊ́ anɪ fɛ́ɛ́ anɪlawá alɛ́ ní. 26 Yɛ́ɛ mlɪtsie mlɪdénu, mlɪdéwúun tɔ́á Paulo dɛ́bwɛ? Alatá ahá bláa ta Efeso wúlutɔ pú Asia ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́ fía ɔbɛ́ɛ, ɪkpɪ ání ahá bapú ɪbɪ pwɛ́ bʊmegyí tɔtɔ. Alatá ahá ɔnɔ́ mlɛ́ tá, bʊdɛ mʊ asʊ́nsʊ́ hógyi. 27 Megyí anɪ agyʊ́má wʊlɛ ibéyintá. Ɔhaa méɛtrá bu ɔkpɪ tsíhé Artemi ɔtswɛ́kpa yílé ámʊ. Ɔkpɪ ámʊ dá ɛ́ bɔ́fwɪ lɛ́ ɔyítɔ́. Támɛ tɛkɪ mʊgyí ɔkpɪá ahá fɛ́ɛ́ bʊtɔtswɛ Asia ɔmátɔ́ pú ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́ ní."

---

[e] **19:19** *Sika futútú mpím-aduenu (50,000)* bɔ́bwɛ ɔbakʊ́lɛ nfí lafakʊlɛ-adʊasa (130) ɪkɔká. [f] **19:24** *Artemi* gyí ɔkpɪ kpɔnkpɔntɪ ɔkʊ dá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Bréá ɔdɔm amʋ bonu asʋ́n ánfɪ á, benya ɔblɔ́, sʋ́rá
okitikíti bɛɛ, “Ɔkpɪ kpɔnkpɔntɪ anɪ Efesofɔ ɔkpɪ Artemi
gyí!” 29 Kpokiti lɛda wʋ́lu amʋtɔ fɛ́ɛ́. Ahá ámʋ bɛkɪtá Paulo
abʋ́opʋ Gaio mʋa Aristarko ání botsʋ́ Makedonia srí pʋ́
amʋ́ ya wʋ́lu ofíakpa. 30 Paulo onutó lékléá ɔbɔ́yɔ ofíakpa
ɪnʋ, ɔyɔtɔí kpla ɔdɔm amʋ, támɛ akasípʋ́ amʋ bʋmɛha mʋ
ɔkpa. 31 Ɔmá ámʋtɔ ahandɛ akpɔnkpɔntɪ akʋá bʋgyi Paulo
anyawíe ɛ́ bɔwa obí lóyóbwií ɪpa há mʋ bɛɛ, ɔmáyɔ ofíakpa
ɪnʋ. 32 Kpokiti léda ofíakpa ɪnʋ. Ánɪ bɛɛ alɪ, anɪ ɛ́ bɛɛ alɪ.
Amʋ́tɔ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bʋmɛbɪ tɔ́á sʋá befia ɪnʋ. 33 Yudafɔ
ámʋ akʋ bɔyɔ ofíakpa ɪnʋ. Bowutá Aleksandro sísí ɔbʋntɔ,
bʋdɛ mʋ asʋ́n ání ɔyéblí bláa. Ɪ́nɪ sʋ Aleksandro lótsu ɪbɪ
fʋ́á, ɔbɛ́ɛ amʋlɛ mʋ ɔnɔ́. 34 Támɛ bréá bowun ání Yudayin
ogyi á, bɛlasʋ́rá okitikíti, blí asʋn kua kʋlɛ dɔnhwírɪ anyɔ
kɛ́kɛ́ bɛɛ “Ɔkpɪ kpɔnkpɔntɪ anɪ Efesofɔ ɔkpɪ Artemi gyí!”
35 Ɪ́nɪ fɛ́ɛ́ ɔma a, wʋ́lu atɔ́ ɔwanlínpʋ́ léha ɔdɔm amʋ
bɛkpa ɔnɔ́ bun. Mʋ́ʋ́ ɔlɛbláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Efesofɔ ayin, ma
méyín ání Efeso nfɪ gyí anɪ ɔkpɪ kpɔnkpɔntɪ Artemi pʋ́
mʋ ibwi ámʋ́ʋ́ ɪlɛkpa tsʋ́ ɔsʋ́sʋ́ ámʋ nwun? 36 Ɔhaa má
ɪnʋá ɔbɛ́talí gyí asʋ́n ánfɪ ɪwɪ nwɛ́ɛn? Mlɪnya klʋn, mɛ́nɪ
mlɪmóoko mli. 37 Ahá ánfɪ mlɪlakpá ba nfɪ ánfɪtɔ ɔkʋkʋ
mɔ́kʋ́wí tɔtɔ tsʋ́ ɔtswɛ́kpa ɪnʋ. Bʋmɔkʋ́blí asʋansʋ kʋ́sʋ́ líí
anɪ ɔkpɪ tsíhé Artemisʋ. 38 Támɛ ní Demetrio mʋa mʋ aba
agyʋ́má ayɔpʋ́ amʋ bɛɛ bʋbʋ ɔkʋ ɪwɪ asʋ́n á, asʋ́n agyípʋ́
bʋbʋ ɪnʋ, asʋ́n ogyíkpá ɛ́ bʋ ɪnʋ. Bɛ́talí pʋ́ asʋ́n ámʋ ya ɪnʋ
kpɛ́blí mʋ́. 39 Ní mlɪbʋ asʋn bambá kʋ tsía ínɪtɔ mʋ́ á, bɛ́talí
yɛ́blí mʋ́ ɔtíné ámʋ́ʋ́ anɪ fɛ́ɛ́ anɪtefia gyi asʋ́n ámʋ. 40 Tsʋ́fɛ́ ní
anɪmɛ́kɪ wankláán á, abénya asʋ́n ání anɪlahan wʋ́lu amʋ
agywɪɪn ndɛ. Ní bɛfítɛ́ anɪ ɛ́ á, anɪméenya asʋansʋ pʋ́lɛ́ mʋ́
ɔnɔ́.” 41 Olenya blí asʋ́n ánfɪ tá alɪ, ɔlɛha amʋ́ fɛ́ɛ́ bɛdasáín.

Paulo Yinkí Yɔ́ Makedonia Mʋ́a Griikifɔtɔ

20 1 Kpokiti amʋ ɔma a, Paulo léba bɛtɪ akasípʋ́ amʋ
fɛ́ɛ́ fía, tɔ́í kplá amʋ́, wá amʋ́ atɛtɔ-ɔnlɪn. Ɔlɛklá amʋ́
asa ɔlɔpʋ ɔkpa ɔyɔ́ Makedonia ɔsʋlʋ́sʋ. 2 Oleki nsɪné ɪnʋ
ɔpasua ámʋsʋ tɔ́í kplá amʋ́ asa olobowie Griikifɔ ɔsʋlʋ́sʋ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Oletsiá ınʊ tsra asa. Bréá ɔlɔbwɛ agywıın ɔbéɛ, méfa ɔpʊ yɔ́
Siria ɔsʊlʊ́sʊ á, olowun ání Yudafɔ bʊdɛ mʊ téɛ abʊkıta mʊ.
Mʊ́ sʊ ɔlɔbwɛ agywıın ɔbéɛ mélayɔ́tsʊn Makedonia ɔsʊlʊ́sʊ.
4Ahá ání bɛkpa mʊ ya ınʊ gyí Beroiayin Sopater, ogyi Piro
mʊ bi; Tesalonikafɔ Aristarko mʊa Sekundo pʊ́ Derbeyin
Gaio; amʊ́a Timoteo pʊ́ Asiafɔ Tihiko mʊa Trofimo. 5Alı
ahá ánfı begyankpá yógyo anı Troa wúlutɔ. 6Israelfɔ begyi
amʊ́ *Bodobodo Mátúhɛ́ *Nkɛ ɔma a, anılétsiá ntsusʊ-
yibitɔ tsú Filipi wúlutɔ. Anılénatí nkɛná owítɔ́. Ɛkɛ núúsí a,
anılɔ́bɔtʊ nkpá agyápʊ amʊ Troa wúlutɔ. Anı fɛ́ɛ́ anılétsiá
ınʊ nkensíénɔ́.

Gyu

Eutiko Tsinkí Tsú Lowutɔ

7Kwasieda, igyi ndawɔ́tswí ámʊtɔ ɛkɛ gyankpapʊ
ntʊ́pwɛsʊ á, anılɛ́fía abégyi atɔ́ abatɔ fɛ́ alıá anı Wíe lósuná
anı. Ínıá Paulo dékléá ɔbénatí ɔyı kɛhɛ sʊ á, ɔlɔtɔí kplá amʊ́
alıı yɛ́ha ɔyínsınɛ́. 8Nkandíɛ tsɔtsɔɔtsɔ bʊ ɔsʊ́sʊ́ obu ámʊ́ʊ́
anılɛ́fía mʊ́tɔ́ ámʊtɔ. 9Oyimbi ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Eutiko lɔ́dʊ
bian nfánsrí ɔnɔ́, ɔdɛ asʊ́n ámʊ nu. Ínıá Paulo lɔ́tɔí wá ɔpá
sʊ á, dıdí lowie mʊ, fʊ́rʊ mʊ. Ɔlɛkpa tsú ɔsʊ́sʊ́ abansʊ́rʊ
saası nfánsrítɔ́ ınʊ bɛda ɔsʊlʊ́tɔ. Bréá boyótsu mʊ a, alawú
fɛ́ɛ́. 10Mʊ́ʊ́ Paulo lɛ́kplí yɔ́ ınʊ, yémlí bun mʊsʊ, látá mʊ
pútá, blí ɔbéɛ, “Opúni mátsií mlı, ɔŋɛ́ bʊ mʊtɔ.” 11Paulo
léyinkí dʊ́ yɔ́ ɔsʊ́sʊ́ ınʊ, mʊa mʊ aba ámʊ nyɔ bebiabía
bodobodo gyi. Ɔlɔyɔ mʊ tɔ́ı amʊsʊ alıı yɔ́fʊn ɔyı kɛhɛ,
ɔlɛnatí. 12Mʊ́ʊ́ ahá ámʊ bɛ́kpa kebi ámʊ ya wóyí á. Ansí
lɛhıɛ gyi amʊ́ ání ɔbʊ nkpa.

Paulo Troa Tsu Yɔ́ Mileto Wúlutɔ

13Anılégyankpá yówie ntsusʊ-yibi ámʊtɔ ayɔ́ Aso wúlutɔ
yótsu Paulo ınʊ. Tsúfɛ́ Paulo lɛ́ha anı ıbı ɔbéɛ, ɔbɔ́tsʊn ayabitɔ
ɔkpa ká tíí ınʊ. 14Bréá anıa mʊnyɔ anılɛ́yɛ́fia aba Aso wúlutɔ
ınʊ á, olowie ntsusʊ-yibi ámʊtɔ, anılɛ́fa yɔ́ Mitilene wúlutɔ.
15Anılénatí ınʊ ɔyı kɛhɛ, anılɔ́kʊsʊ́ ınʊ yówie Kio. Ɛkɛ nyɔɔsı
a, anılɔ́kʊsʊ́ ınʊ yówie Samo wúlutɔ. Mʊ́ ɛkɛ sáásí ɛ́ á, anılétrá
kʊsʊ́ ınʊ yówie Mileto wúlutɔ. 16Paulo mékléá obéyintá bré

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asia ɔmátɔ́. Mú sʊ ɔmɛkplí Efeso wúlutɔ, tsúfé ɔdɛkɔsí ání ní ɔbétalí á, obóyówie Yerusalem asa abʊgyi Pentekoste nkɛ ámʊ.

Paulo Efeso Ɔpasua Ahandɛ Klá

17 Bréá anılóyowie Mileto wúlutɔ á, Paulo lɔ́wa abí sísí
Efeso ɔpasua ahandɛ ɔbéɛ, bʊbá bɔtʊ mʊ. 18 Bréá ahandɛ
amʊ bebefia mʊ a, ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, "Mlıyin alıá mía
mlınyɔ anılɔ́pʊtsíá tsú ɛkɛ gyankpapʊ ání nɛba Asia ɔmátɔ́.
19 Mlıyin alıá nɛba ıwıası yɔ́ agyúmá há mí Wíe, pú alıá
Yudafɔ bɔkʊsú líí mísú, nowun ipian, su kúráá. 20 Mlıyin ání
mmɔpʊ asún ání ıbékpa mlı ŋáín mlı bréá nɛda Bulu asún
ámʊ ɔkan dınsʊ pú mlı wóyítɔ́. 21 Alıá nɔtɔí kplá Yudafɔ pú
Griikifɔ fɛ́ɛ́ mbéɛ, bʊsíi lakpan bwɛ abʊdamli ba Bulu wá,
abʊbɔhɔ anı Wíe Yesu gyi.

22 "Séi ánfı á, nɔyɔ́ Yerusalem, fé alıá Ɔŋɛ Wankíhé labláa
mı. Mmeyín tɔ́á ıbéba mısʊ ınʊ. 23 Támɛ múá Ɔŋɛ Wankíhé
tɛbláa mí wúlugyíwúlusʊ, nyin gyí, asʊn wunhɛ pú obudı
da gyo mí. 24 Támɛ mmotsu mú asʊnbogya. Mboún alıá
nɔ́mɔ agyúmá ámʊ́ʊ́ anı Wíe Yesu léha mí ámʊ ɔnɔ́. Agyúmá
ámʊ gyí, nébláa ahá Bulu awıtɔlɛ asʊn wanklááan ámʊ.

25 "Séi ánfı a, nyin ání mlı ahá ánfı nɛbɛda Bulu iwíegyí
ıwı asún ɔkan mlıtɔ ánfıtɔ ɔkʊkʊ méɛtrá wun mı ɛkɛkɛɛkɛ.
26 Mú sʊ ndɛ mlı bláa mbéɛ, ní mlıtɔ ɔkʊ ménya nkpa ání
ıtamatá á, megyí mí sʊ omenya. 27 Tsúfé nabláa mlı tógyítɔ́á
Bulu déklé ɔbéɛ mlıbíı.

28 "Mú sʊ mlıkı mlı ıwı pú ahá ámʊ́ʊ́ Ɔŋɛ Wankíhé lɔ́pʊwá
mlı ıbıtɔ ámʊsʊ wanklááan. Mlıkpa Bulu ɔpasua ámʊ́ʊ́ ɔlɛyaí
tsʊn mʊ onutó mʊ bi lowusʊ ámʊ wanklááan. 29 Nyin ání
nɛnátí á, akʊá bʊgyi fé nkpataku, bʊbʊ ıyın béba bowie
mlıtɔ, dá ɔpasua ámʊ sáín. 30 Mlıtɔ akʊ óó bɔ́kʊsú, dámlí
ɔnɔkwalı amʊ púbítía mlıtɔ akʊ buo ıwı. 31 Mú sʊ mlıda
ıwısʊ. Mlıkaın ání netsiá mlı wá nfinsa sɔ́ɔ́n, pú ansí ntsú
yírı ıwı súná mlı atɔ́ ɔpa onyé.

32 "Mú sʊ séi á, ndɛpʊ mlı wá Bulu mʊa mʊ awıtɔlɛ asún
ámʊtɔ. Mʊ awıtɔlɛ asún ámʊ ıwá mlı ɔwʊnlín, ıha amlıdan,
talı lıı kínkín, amlınya atɔ́ ámʊ́ʊ́ ɔlɛhıɛ yáí há mʊ ahá ámʊ́ʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bamlí mʋ klɛ amʋ. 33Bréá mbʋ mlɪ wá á, mmɛpɛ ansí ɔhaa
sika pɛpɛ, mʋ sika futútú ntɛ́ɛ mʋ atɔ́sʋ́. 34Mlɪ onutó mlɪyin
ání mí ɪbɪ anfɪ nɔpʋyɔ́ agyʋ́má nyá tɔ́á ɪdɛ mía mí aba ámʋ
hián fɛ́ɛ́. 35Natsʋn ɔkpagyíɔkpasʋ súná mlɪ alɪá mlɔ́pʋ ɪbɪ
yɔ́ agyʋ́má, púgyi ahá ání ɪwɪ ma amʋ́ ɔnlɪn bʋalɛ. Mlɪkaɪn
anɪ Wíe Yesu onutó asʋn blíhésʋ. Ɔbɛ́ɛ, 'Bulu toyúlá ɔhá ání
otekíé atɔ́ dʋn ɔhá ání bʋtekíé mʋ.' "

36Bréá Paulo léblí asʋ́n ánfɪ tá á, mʋa amʋ́nyɔ fɛ́ɛ́ bɛda
akpawunu bɔ́ mpáɪ. 37Amʋ́ fɛ́ɛ́ bosu bréá bɛlatá aba pútá,
klá aba. 38Tɔ́á ɪlɔwa amʋ́ ahʋmɪtɪ gyí mʋ́ ámʋ́ʋ́ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ,
mʋmɛ́ɛtrá wun amʋ́ ɛkɛkɛɛkɛ ámʋ. Besi mʋ ɔkpa yówie ɔpʋ
ɔnɔ́, olowie ntsusʋ-yibitɔ.

Gyu

Paulo Yerusalem Yɔ

21 1Bréá anɪlégyí nkla tá á, anɪlówie ntsusʋ-yibitɔ, nátí
laa yɔ́ Ko wúlutɔ. Ɛkɛ nyɔɔsɪ a, anɪlɔ́yɔ Rodo. Tsú
ɪnʋ á, anɪlɛ́bá Patara otsubúnɔ. 2Anɪlénya ntsusʋ-yibi kʋá
ɪyɔ́ Foinike otsubúnɔ, anɪlówie mʋ́tɔ́. 3Bréá ayɔ́ á, anɪlówun
ɔsʋlʋ́ʋ kʋá bʋtɛtí mʋ́ Kipro sísí. Anɪlési mʋ́ tswɪ bɪnasʋ
ɪfʋ́n, tsʋn yɔ Siria ɔmátɔ́. Anɪléyɛkplí Tiro otsubúnɔ, tsúfɛ́
ɪnʋ́ bɛ́lɛ ntsusʋ-yibi ámʋtɔ atɔ́ ní. 4Anɪlɔ́tʋ akasípʋ́ akʋ
ɪnʋ, anɪlétsiá amʋ́ wá nkensíénɔ́. Ɔŋɛ Wankíhé léle súná
amʋ́ ɔbɛ́ɛ, Paulo máyɔ Yerusalem wúlutɔ. 5Anɪ nkɛ lɔfʋn,
anɪlɔ́tʋá anɪ ɔkpasʋ. Bréá anɪdénatí á, akasípʋ́ amʋ, amʋ́
aká pʋ́ amʋ́ abí fɛ́ɛ́ beyési anɪ ɔkpa alɪʋ yówie ɔpʋ ɔnɔ́. Ɪnʋ á,
anɪ fɛ́ɛ́ anɪléda akpawunu bɔ́ mpáɪ. 6Anɪlégyí nkla, anɪlówie
ntsusʋ-yibi ámʋtɔ pʋ́ ayɔ́, amʋ́ é beyinkí yɔ́ wóyí.

7Anɪlédɪnká ɔpʋsʋ tsú Tiro alɪʋ bowie Ptolemai otsubúnɔ.
Bréá anɪlówie ɪnʋ á, anɪléyɛha ahógyipʋ ání bʋbʋ ɪnʋ itsiá,
anɪlétsiá amʋ́ wá ɛkɛwʋ́lɛ. 8Ɔyɪ kɛhɛ a, anɪlɔ́kʋsʋ́ tsú
ɪnʋ ba Kaesarea otsubúnɔ. Anɪlɔ́yɔswɪí Bulu asʋ́n ɔkan
ɔdapʋ́ Filipo wóyí. Oyin ánfɪ gyí ahá abasíénɔ́ ámʋ́ʋ́ bɛlɛ
Yerusalem bɛɛ, bʋtsáa ahandɛ agyʋ́má yɔ ámʋtɔ ɔkʋlɛ.
9Filipo bʋ abi tsɪhé abaná, bʋmɔkʋ́yɔ́ ayin wá kɪ. Bulu ɔnɔ́sʋ́
atɔípʋ́ mʋ abi tsɪhé ánfɪ bʋgyi. 10Anɪlégyí nkɛ kpalobí ɪnʋ.
Ɛkɛ ɔkʋ Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ Agabo lótsu Yudea ɔmátɔ́ ba ɪnʋ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

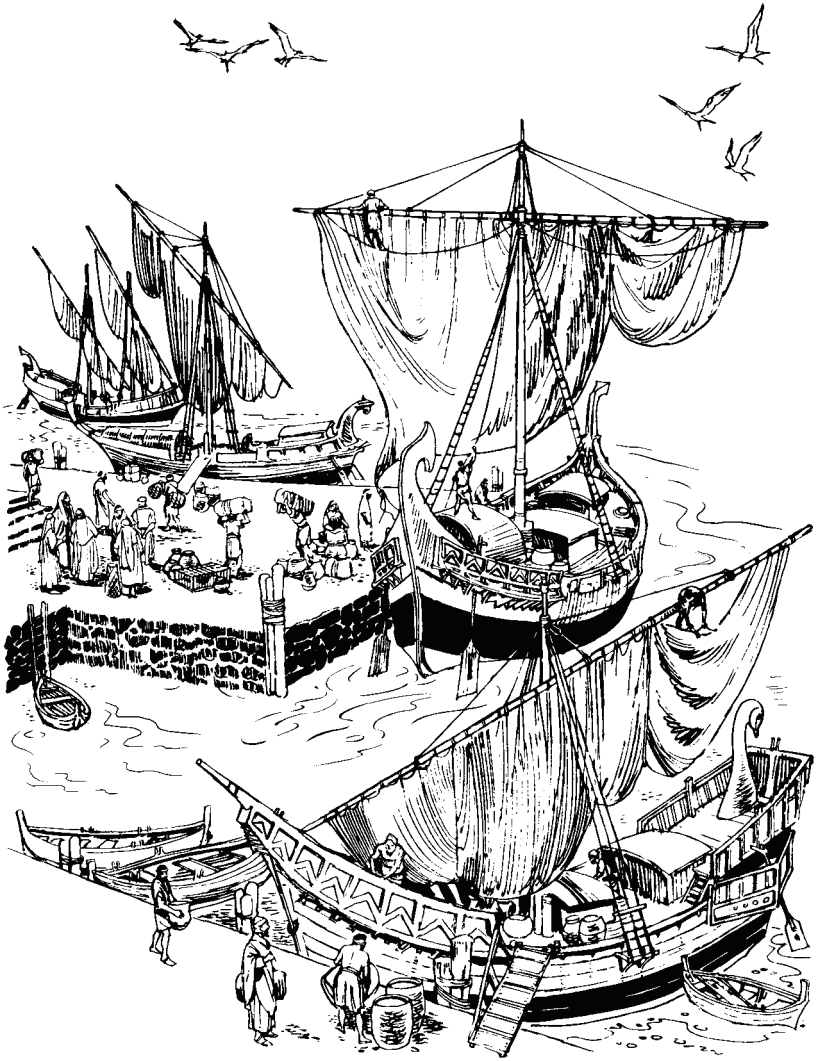

Tiro otsubúnɔ nɩ. (Gyumagyihɛ 21:3)

11 Olenya bowie laa alí olotsu Paulo osíétɔ́ ɔfé klí mʊ onutó
ɩbɩ pú mʊ ayabi. Mʊ́ʊ́ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Ɔŋɛ Wankíhé ɔbɛ́ɛ, ‘Alí
Yudafɔá bʊbʊ Yerusalem bɛ́klí ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ɔfé ánfɩ, pú
mʊ wá ahá ání bʊmegyí Yudafɔ ɩbɩtɔ ní.’ ”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Bréá anılónu asún ánfı á, anıa ahá ámúú bʊbʊ ınʊ ámʊ
féé anılókokóli Paulo anıaa ɔmáyɔ Yerusalem. 13 Ilnʊ Paulo
léfıté anı ɔbéɛ, “Ntogyi sú mlıdésú, mlılahá ıwı lawú mí alı?
Mí mú á, megyí klí ámúú bɛ́kıklíı mı Yerusalem amʊ pɛ́ nalá
ıwı yáí há. Mboún nalá ıwı yáí ání nówu anı Wíe Yesu sʊ é.”
14 Paulo ɔnɔ́ lɔdʊn anı. Mú sʊ anılési mʊ tɔ́ı wa. Múú
anılɛ́blí anıaa, “Ibá mútɔ́ alıá anı Wíe déklé.”
15 Ílnı ɔma a, anılɔ́kʊlá anı atɔ́ dʊ yɔ́ Yerusalem. 16 Anıa
Kaesareafɔ akasípú akʊ lɔ́yɔ ınʊ. Bɛkpa anı ya oyin ɔkʊá
bʊtɛtí mʊ Mnason wóyítɔ́ bɛɛ, aswíı mʊ wá. Akasípú
agyankpapʊ amʊtɔ ɔkʊlɛ ogyi, otsú Kipro ɔmátɔ́.

Gyu

Paulo Yerusalem Wie

17 Bréá anılówie Yerusalem ınʊ á, ahógyipʊ amʊ bɔhɔ anı
atúu. 18 Ɔyı kɛhɛ anıa Paulonyɔ anılɛ́yɛkı Yakobo. Ɔpasua
ahandɛ amʊ féé bɛba ınʊ. 19 Paulo lɔ́wa amú ɔnɔ́, ɔlɛbláa amú
tógyítɔ́á Bulu latsʊn mʊsʊ bwɛ́ ahá ání bʊmegyí Yudafɔtɔ.
20 Bréá bonu Paulo asún ánfı á, amú féé bɛkanfú Bulu. Múú
bɛbláa mʊ bɛɛ, “Opíó nu, Yudafɔ mpím-mpím ání badámlí
klʊntɔ féé bʊdɛ Mose mbla ámʊtɔ kínkíínkín. 21 Táme akʊ
babláa amú bɛɛ, fasúná Yudafɔ ání bʊbʊ ɔmá bámbású féé
fɛɛ, bʊmágyi Mose mbla ámʊsʊ. Ɔma é á, fɛɛ bʊmátın amú
abí keté, bʊmágyi anı amándíé ésú. 22 Ilbwébwéébwé á, ahá
bónu ání faba nfı. Nkálı abɔ́bwɛ tsú mú ıwı? 23 Abébláa fʊ
tɔ́á fʊbwéɛ. Ayin abaná akʊá bʊbʊ anıtɔ baká ntam há Bulu.
Ilehián ání bɔ́gyʊráa ıwı. 24 Kpa amú ya, amlıyɔgyʊráa ıwı.
Ka amú atɔ yintáhé féé ıkɔ, ménı bɛ́kpa amú nwun. Ílnı
ɔbéha ahá féé bébı ání fʊtegyi Mose mbla ámʊsʊ. Ílnı sʊ fú
ıwı asún ámúú bonu ámʊ ıma mútɔ́. 25 Anılawánlín ɔwʊlú
sísí ahógyipʊá bʊmegyí Yudafɔ dodo. Anılɔ́wanlín anıaa,
anılablí ání bʊmágyi atogyihɛá bapúhá ıkpı. Bʊmágyi
obugya pú ɔbwıá bapúsa mɔ. Bʊmáwa atsı múa ayin asún é.”
26 Mú sʊ bréá ɔyí lɛkɛ a, Paulo lékpa ayin abaná ámʊ ya,
mʊa amúnyɔ bɔyɔ́gyʊráa ıwı. Ɔlɔyɔ Bulu ɔtswɛ́kpa ınʊ yɛ́blí
ɛkɛá amú ıwıgyʊráa amʊ ıbɔ́mɔ ɔnɔ́, ɔbéba bɔbɔ afɔdıɛ há
amútɔ́ okugyíɔkʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo Kıtá Bulu Ɔtswɛ́kpa

27 Brɛ́á nkensíénɔ́ ámʋ ıbá bɔfʋn a, Yudafɔ akʋá botsú
Asia ɔmátɔ́ bowun Paulo Bulu ɔtswɛ́kpa ınʋ. Ɔdɔm amʋ́ʋ́
bʋbʋ wunsınésʋ́ ınʋ ámʋ fɛ́ɛ́ benya ɔblɔ́ Paulosʋ, bɛkıtá mʋ.
28 Bɔsʋrá okitikíti bɛɛ, “Israelfɔ ayin, mlıdalı ba oo! Oyin
ámʋ́ʋ́ ɔna ɔdɛ ahá atɔ́ suná, yíntá amʋ́ agywıın ámʋ nı.
Mʋdɛ́kʋsʋ́ líí ɔmá ánfı, Mose Mbla pʋ́ Bulu ɔtswɛ́kpa amʋsʋ
ní. Alakpá Griikifɔ kʋ́ráá ba Bulu ɔtswɛ́kpa wunsınésʋ́ nfı.
Mʋ́ sʋ alapʋ́ ifin da ɔwankíkpá amʋ.” 29 Bɛblí mʋ́ alı, tsʋ́fɛ́
bowun Efesoyin ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Trofimo mʋa Paulo wʋ́lʋ
amʋtɔ dodo. Ɩ́nı sʋ bʋkı bɛɛ Paulo lɔ́pʋ oyin ámʋ yáa Bulu
ɔtswɛ́kpa ınʋ.
30 Wʋ́lʋ amʋtɔ fɛ́ɛ́ lɛda kpokiti. Ahá bɛdalı tsu amʋ́ wóyítɔ́
srí ba bɛkıtá Paulo, bɛbıtía mʋ dálı ɔtswɛ́kpa wunsınésʋ́
ınʋ, fin ıban ámʋ. 31 Brɛ́á bʋdɛ mʋ da, bʋdekléá bɔ́mɔ mʋ
a, ɔkʋ léyɛbláa Romafɔ ısá akɔpʋ́ ɔhandɛ ɔbɛ́ɛ, “Kpokiti
ladá Yerusalem wʋ́lʋtɔ.” 32 Ɩnʋnʋ ɔhandɛ amʋ lɛ́kpa ısá
akɔpʋ́ ámʋ akʋ pʋ́ amʋ́ ahandɛ akʋ bɛsrí yɔ́ ınʋ. Ɔdɔm amʋ
benya wun amʋ́ alı besi Paulo dá. 33 Ɔhandɛ amʋ lɛ́natí yɔ́tʋ
Paulo, ɔlɛha mʋ ısá akɔpʋ́ ámʋ bɛkıtá mʋ, wá mʋ ıkan anyɔ.
Mʋ́ʋ́ ɔlɛfıtɛ́ ahá ámʋ ɔbɛ́ɛ, “Ma gyí oyin ánfı? Ntɔ alabwɛ́?”
34 Ɔdɔm amʋ bʋdɛ okitikíti, bʋdɛtɔtɔ́ı. Akʋ bɛɛ alı, akʋ ɛ́ bɛɛ
alı. Okitikíti amʋ ɔnɔ́ lɔwa ɔnlın. Mʋ́ sʋ ɔhandɛ amʋ mɛ́bı
ɔnɔkwalıá ıbʋ asʋ́n ámʋtɔ. Ɩ́nı sʋ ɔlɛha ɔbɛ́ɛ, bʋkpá Paulo
ya ısá akɔpʋ́ ámʋ otsiákpá. 35 Brɛ́á bowie obu-ɔnɔ́ ɔdʋkpá á,
ɔdɔm amʋ bʋdɛ ıyın wa. Mʋ́ sʋ ısá akɔpʋ́ ámʋ botsu Paulo
wá nkɔnkɔ. 36 Ahá ámʋ fɛ́ɛ́ bʋbʋo Paulo, bʋdɛ okitikíti bɛɛ,
“Mlıha awuna mɔ mʋ! Mlıha awuna mɔ mʋ!”

Paulo Ɩwı Ɔnɔ́lɛ

37 Brɛ́á bowie obu ámʋ ɔnɔ́, bɔ́dʋ wíé amʋ́ otsiákpá ınʋ
á, Paulo lɛ́bláa ɔhandɛ amʋ ɔbɛ́ɛ, “Nobwíí ıpa, mbláa fʋ
asʋankʋ.”
Ɔhandɛ amʋ léfıtɛ́ mʋ ɔbɛ́ɛ, “Fʋtonú Griiki ɔblíı? 38 Mʋ́ sʋ
megyí fʋ́gyí Egyipteyin amʋ́ʋ́ ɔlɛha kpokiti lɛda brɛ́ kʋtɔ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔlɛkpa ahá amɔpú mpím-na (4,000) buo ɪwɪ ya *dimbísú ámʊ nɪ?”

39 lnʊ Paulo léle mú ɔnɔ́ ɔbéɛ, “Yudayin ngyi mí mú. Tarso ání ɪbʊ Kilikia ɔmátɔ́ bɔkwɪí mí. Megyí wúlubitɔ notsú. Nobwíí ɪpa, ha mí ambla ahá ánfɪ asʊ́n.”

40 lsá akɔpú ɔhandɛ amʊ léha mʊ ɔkpa. Mú sʊ Paulo léyɛlí obu-ɔnɔ́ ɔdʊkpá ɪnʊ, bwɛ́ ahá ámʊ ɪbɪ bɛ́kasʊ. lnʊ lɔ́tɔ diin. Mʊ́ú Paulo lɛ́bláa amú asʊ́n *Hebri ɔblítɔ ɔbéɛ,

22 1 “Mí así, apíó aba, mlɪyaa asʊ mí anlɛ mí ɔnɔ́ amlɪnu.” 2 Bréá bonu ání Hebri ɔblítɔ Paulo dɛ́tɔí á, ɪnʊ lɔtɔ diin. Mʊ́ú Paulo lɔ́yɔ mʊ asʊ́nsʊ́ ɔbéɛ,

3 “Yudayin ngyi. Tarso wúlutɔ bɔkwɪí mí Kilikia ɔsʊlʊ́sʊ, táme Yerusalem nfɪ bɛyaí mí. Gamaliel lósuná mí anɪ anáin mbla ámʊ wankláán. Nɔwa nsi Bulusúm ɪwɪ fɛ́ alɪá mlɪ ɛ́ mlɪdɛ́ mʊ súm ndɛ. 4 Ahá ání bʊna anɪ Wíe ɔkpa ánfɪsʊ á, nɛdɪnká amʊ́sʊ́. Nɔmɔ akʊ kʊ́ráá. Nɛkɪtá amʊ́tɔ́ atsɪ mʊ́a ayin akʊ, kíklɪ amʊ́ yɔ́twsɪ obu. 5 Bulu *igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Yudafɔ asʊ́n agyípʊ́ amʊ fɛ́ɛ́ bɛ́talí gyi asʊ́n ánfɪ ɪwɪ adánsɪɛ. Amʊ́ wá nɔhɔ ɔwʊlʊ́ tsʊ́ pʊ́ nɛya apíó ání bʊbʊ Damasko wúlutɔ, mí anyɛkɪtá alɪ ahá ámʊ wa amʊ́ ɪkan, pʊ amʊ́ ba Yerusalem, abʊbɪtɪ amʊ́ ɪsʊ.

Paulo Klʊntɔdamlí lwɪ Asʊ́n Blí
(Gyumagyihɛ 9:1-19; 26:12-18)

6 “Ɛkɛá nɔpʊ ɔkpa nɔyɔ́, nɛta Damasko wúlutɔ wie tá, ɪbɔ́bwɛ fɛ́ ɔpa dódúanyɔtɔ á, ɔtsáwʊlɛ pɛ́, wankɪ kʊá mʊ́ ɔnɔ́ ɪhíɛ́ bʊ ɔnlɪn, itsú ɔsʊ́sʊ́ lɔwankí wʊ́lí mísʊ́. 7 Mʊ́á nówun a, nda ɔsʊlʊ́tɔ. lnʊ nonu ɔmɛ kʊ. Ɔmɛ amʊ léfɪté mí ɔbéɛ, ‘Saulo, Saulo, ntogyi sʊ́ fʊdɪn mísʊ́ alɪ?’ 8 lnʊ nɛfɪté mbéɛ, ‘Fʊ́ ma nɪ, Owíé?’ Mʊ́ú ɔmɛ amʊ lɛ́bláa mɪ ɔbéɛ, ‘Mí Yesu, Nasaretyin ámʊ́ú fʊ́dɪn mísʊ́ amʊ nɪ.’ 9 Mí aba ámʊ́ú mía amʊ́nyɔ anɪná ámʊ bowun wankɪ amʊ, táme bʊmonu asʊ́n ání ɔmɛ amʊ dɛ́ mí bláa. 10 Nɛfɪté mbéɛ, ‘Owíé, ntɔ mbwéɛ?’ Anɪ Wíe lɛ́bláa mɪ ɔbéɛ, ‘Kʊsʊ, afʊyɔ Damasko wúlutɔ. Bɛ́bláa fʊ tógyítɔ́á Bulu lahá fʊ́ ɔbéɛ fʊbwéɛ.’ 11 Wankɪ amʊ ɔnɔ́ bʊ ɔnlɪn. Mʊ́ sʊ mmɛtrá wun tɔtɔ. Ínɪ sʊ mí aba ámʊ lɛ́kɪtá mí ɪbɪ, kpá mí ya Damasko wúlutɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 “Oyin ɔkʋá bʋtɛtí mʋ Anania, otenyá Bulu ifú bʋ wúlu
amʋtɔ. Otegyi Mose mbla ámʋsʋ wankláán. Mú sʋ Yudafɔ
ání bʋbʋ wúlu amʋtɔ féɛ́ bʋtɛtí mʋ ɪdayilé. 13 Oyin ánfɪ léba
bɛlɪí mí ansítɔ́, bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Opíó Saulo, bwii ansíbi afʋkɪ
atɔ́.’ Ɩnʋnʋ mí ansíbi lobwií, nowun mʋ. 14 Ɔlɛbláa mɪ ɔbɛ́ɛ,
‘Anɪ anáin Bulu ámʋ lélɛ fʋ́ yáí ɔbɛ́ɛ, fʋbébɪ mʋ apé, afʋbɪ
mʋ Bi Yilé Ɔbwɛpʋ́ ámʋ, afʋnu mʋ ɔmɛ. 15 Tsúfé féba begyi
mʋ ɪwɪ adánsɪɛ, bláa ahá féɛ́ asʋ́n ání fonu pʋ́ mʋá fowun.
16 Ntɔ fʋtráa fʋgyo? Kʋsʋ kokoli anɪ Wíe, afʋha abʋbɔ fʋ́ asʋ́,
ɔfwɪ fʋ́ lakpan féɛ́ lɛ.’

Paulo Bulu Asʋ́n Ɔkanda Ɔmátɔ́fɔtɔ

17 “Bréá neyinkí yɔ́ Yerusalem wúlutɔ ndɛ mpáɪ bɔ Bulu
ɔtswɛ́kpa ɪnʋ á, nowun atɔ́. 18 Mʋ́tɔ́ á, nowun anɪ Wíe Yesu,
ɔlɛbláa mí ɔbɛ́ɛ, ‘Wa ɔsa bwɛ, afʋdalɪ Yerusalem nfɪ. Tsúfé
bʋmɔ́ɔhɔ fʋ́ adánsɪɛ ání fégyi tsu mí ɪwɪ.’ 19 Ɩnʋ nɛbláa
mʋ mbɛ́ɛ, ‘Mí Wíe, amʋ́ onutó bʋyin ání netsiá yɔ́ Yudafɔ
ofíakpa yɛ́kɪtá ahá ání bɔhɔ fʋ gyi, dá amʋ́, wá amʋ́ obu.
20 Bʋyin ání bréá bɔmɔ fʋ́ ɔdansɪyin Stefano a, mbʋ ɪnʋ.
Nɛlɪí amʋ́ ɔma mbɛ́ɛ bʋmɔ́ɔ mʋ, nɔhɔ ámʋ atadɪɛ kʋ́ráá
kítá.’ 21 Támɛ anɪ Wíe lébláa mɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Natɪ, nɔ́wa fʋ́ fɔ́yɔ
tsʋ́tsʋ́ʋ́tsʋ́ amʋ bɛya asʋ nʋ́ Paulo asʋn blíhɛ́ alɪɪ
bɔtʋ bréá ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, Bulu lɔ́wa mʋ ahá ání bʋmegyí Yudafɔ
wá. Ɩnʋ bɔsʋrá okitikíti kʋ́klʋ́kʋ́ʋ́, blí bɛɛ, “Mlɪlɛ mʋ ɪnʋ!
Ɩma alɛá obétsiá ɔsʋlʋ́ʋ anfɪsʋ!” 23 Ɩnʋ bɔsʋrá okitikíti,
nyá ɔblɔ́ wɔ́í amʋ́ atadɪɛ tswɪ tsalífwí, kpá ɪsɪ tswɪ wá
afʋ́tɔ́. 24 Mʋ́ʋ́ ɪsá akɔpʋ́ ɔhandɛ amʋ lébláa mʋ ahá ɔbɛ́ɛ,
“Mlɪkpa Paulo, amlɪpʋ mʋ ya mlɪ otsiákpá. Mlɪpɪtɪ mʋ atɔ́
ɔblɪ ɔnɔkwalɪ, abɪ tɔ́á sʋá ahá ámʋ bʋdɛ okitikíti sʋrá mʋ
nwunsʋ alɪ.” 25 Bréá bɛklí Paulo tá, bɛɛ abʋda mʋ a, ɔlɛfɪté
ɪsá ɔkɔpʋ́ ɔhandɛ ɔkʋá ɔlɪí mʋ wá ɔbɛ́ɛ, “Mbla lɛha ɔkpa ání
mlɪpítɪ Romayin oduá bʋmɔkʋ́gyi mʋ asʋ́n, há mʋ ɪpɔ́n atɔ́?”
26 Bréá ɪsá akɔpʋ́ ɔhandɛ amʋ lónu asʋ́n ánfɪ á, ɔlɛyébláa
mʋ ɔhandɛ amʋ ɔbɛ́ɛ, “Fakle afʋsɛ wʋlʋ manta ɪwɪ. Sáa
Romayin oyin ámʋ gyí oo!”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Múú ɔhandɛ amʋ léba Paulo wá, bɛfɪté mʋ ɔbéɛ, “Bla
mɪ, lélé Romayin fʋgyi?”
Paulo lébláa mʋ ɔbéɛ, “Romayin ngyi.”
28 Múú ɔhandɛ amʋ lébláa mʋ ɔbéɛ, “Mí mú á, ɪkɔ
kpɔnkpɔntɪ nɛka asa nemlí Romayin.”
Támɛ Paulo lébláa mʋ ɔbéɛ, “Mí mú á, Romayin onutónutó
ngyi.”
29 Ɩnʋnʋ ahá ámúú bɛɛ abʋfɪtɛ Paulo asún ámʋ féé
badásáín. Ifú lɛkɪtá ɔhandɛ amʋ onutó ó, bréá ɔlɛbɪ ání
Romayin Paulo gyí asa alahá bawá mʋ ɪkan.

Gyu

Paulo Yudafɔ Asún Agyípú Ansítɔ́ Lɪí

30 Ɔyɪ kɛhɛ a, ɔhandɛ amʋ lékléá ɔbébɪ tɔ́á Paulo lɔ́bwɛ,
sú Yudafɔ bʋdɛ asún kláa dɪnká mʋsʋ. Mú sʋ ɔlɛha bɔwɔí
Paulo lé ɪkan amʋtɔ, ɔlɛha bɛtɪ Bulu igyí ahapú dɛhɛn pú
Yudafɔ asún agyípú amʋ befia. Múú ɔlɛha bɛkpa Paulo bɛlɪí
amú ansítɔ́.

23 1 Paulo lótsu ansí kɪ Yudafɔ asún agyípú amʋ díín.
Múú ɔlɛbláa amú ɔbéɛ, “Mí apíó Israelfɔ, nyin mí
klʋntɔ ání mmɔkútsíá nkpa laláhɛ Bulu ansítɔ́ bɔtʋ ndɛ.”
2 Múú igyí ɔhapú dɛhɛn Anania lébláa ahá ámúú bʋlɪí
mantáa mʋ amʋ ɔbéɛ, bʋdáa mʋ ɔnɔ́sú. 3 Ɩnʋ Paulo lébláa
mʋ ɔbéɛ, “Fú Bulu ɔbéda. Fabwé ɪwɪ fé buntíiá bakpá mú
afá futútú, fabetsiá asɪ fɛɛ fɔ́pʋ Mose Mbla gyi mí asún.
Fʋdɛ ahá bláa fɛɛ bʋdá mí ansítɔ́. Fú mú megyí mbla ámʋ
fatún a?”
4 Aha akʋá bʋlɪí mantáa Paulo bɛfɪté mʋ bɛɛ, “Bulu igyí
ɔhapú dɛhɛn fʋdesia alɪ á?”
5 Paulo lébláa amú ɔbéɛ, “Mí apíó, mmeyín mbéɛ, mʋgyí
Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn. Tsúfé bɔwanlín wá Bulu asún ámʋtɔ
bɛɛ, ‘Máblí ɔhá ání ɔdɛ fú ɔmású gyí ɪwɪ asʋn laláhɛ.’ ”
6 Bréá Paulo lówun ání Yudafɔ asún agyípú amʋtɔ akʋ
bʋgyi *Sadukifɔ, akʋ é bʋgyi *Farisifɔ á, ɔlɔsʋrá okitikíti
asún ogyíkpá ɪnʋ ɔbéɛ, “Mí apíó, mí ánfɪ nlɪí á, Farisiyin
ngyi. Mí anáin ɛ́ á, Farisifɔ bʋgyi. Mí ɛ́ nohogyi ání awupú
bélakúsú. Mú ndɛblí sʋ bakpá mí ba asún ogyíkpá nfɪ ní.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Olenya blí alı pɛ́, ahá tsɔtsɔɔtsɔ amʊtɔ leye anyɔ.
Farisifɔ ámʊ pú Sadukifɔ ámʊ bɔwa aba nwɛ́ɛngyí bı.
8 Tsúfɛ́ Sadukifɔ bʊtɛblí bɛɛ, kʊsú tsú afúlitɔ kʊkʊ má ınʊ.
Bulu-abɔpʊ pú ɔŋɛ laláhɛ kʊkʊ ɛ́ ma ınʊ. Támɛ Farisifɔ mú
bohogyi ání ínı fɛ́ɛ́ bʊ ınʊ. 9 Ínı léha nwɛ́ɛn amʊ ɔnɔ́ lɛhıɛ
wá ɔnlın. Mbla asunápʊá bʊgyi Farisifɔ bɔkʊsú líí blí bɛɛ,
"Anımɔ́kúwun tsitsa kʊkʊ oyin ánfı ıwı. Fíalı ɔŋɛ́ kʊ ntɛ́ɛ
Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊ lɛ́bláa mʊ."
10 Nwɛ́ɛn amʊ ɔnɔ́ lɛhıɛ wa ɔnlın, ideklé imli ıkɔ́. Inʊ ısá
akɔpú ɔhandɛ amʊ lénya ifú ání bɔ́bwɛ títı Paulo. Mú sʊ
ɔlɛbláa ısá akɔpú ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Mlıwa ɔsa kpa Paulo ya mlı
otsiákpá ınʊ."
11 Mú onyé á, anı Wíe lɛ́bɛlıí Paulo wá, bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Wa
klʊn! Alı ánfı fagyi mí ıwı adánsıɛ Yerusalem nfı á, alı kén
fʊyégyi mú Roma wúlutɔ ɛ́ ní."

Paulo Mɔ Iwı Agywıın Kıtá

12 Mú ɔyı kɛhɛ a, Yudafɔ ámʊ akʊ befia, kítá Paulo ıwı
agywıın. Bɛka ntam bɛɛ ní bʊmɔkúmɔ́ Paulo bʊméegyi atɔ́,
bʊmóonu ntsu. 13 Ahá ámʊ́ʊ́ bɛka ntam amʊ bʊdʊn adʊana
(40). 14 Bɔyɔ Bulu igyí ahapú dɛhɛn pú Yudafɔ ahandɛ wá,
yɛ́bláa amú bɛɛ, "Anılahíɛ́ ká ntam anıaa, ní anımɔ́kúmɔ́
Paulo anımɛ́ɛda tɔtɔ ɔnɔ́. 15 Mú sʊ tɔ́á anıdéklé anıaa fʊ́a
Yudafɔ asʊ́n agyípú amʊ mlıbwɛ́ɛ ha anı gyí, mlıkı ansí
wa abí sısı ısá akɔpú ɔhandɛ amʊ mlıaa, ɔpʊ́ʊ Paulo ba,
amlılanu mʊ asʊ́ntɔ́. Anıladá ıwısʊ anıaa, obótsutsʊ́a
obowie nfı anılamɔ́ mʊ."
16 Paulo mʊ bitɛpʊ ɔkʊ lónu asʊ́n ánfı fɛ́ɛ́. Mú sʊ ɔlɛsrí
yɔ́ ısá akɔpú otsiákpá ınʊ yówi tsá Paulosʊ. 17 Inʊ Paulo
létı ısá akɔpú ɔhandɛ ɔkʊ, bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, "Kpa ɔyasubi ánfı
ya mlı ɔhandɛ wá. Ɔdɛ asʊankʊ, ɔbɛ́bláa mʊ." 18 Isá akɔpú
ɔhandɛ amʊ lɛ́kpa ɔyasubi ámʊ ya amʊ́ ɔhandɛ wá, yɛ́bláa
mʊ ɔbɛ́ɛ, "Obu ɔdıpʊ́ Paulo ɔbɛ́ɛ, nkpá ɔyasubi ánfı ba fʊ.
Ɔdɛ asʊankʊ, ɔbɛ́bláa fʊ."
19 Ɔhandɛ amʊ lɛ́kıtá ɔyasubi ámʊ ıbı, kpá mʊ yáa ıtsɛ́tɔ́
yɛ́fıtɛ́ mʊ ɔbɛ́ɛ, "Amansʊ fʊbʊ ání fɛ́bláa mı?"

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Ɔyasubi ámʊ lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Yudafɔ ahandɛ babwɛ́
agywɪɪn bɛɛ bépina wa abí fʊ́ wá bɛɛ, fʊkpá Paulo ba
obowun amʊ́ ɔkɛ, abʊlanu mʊ asʊ́n ámʊtɔ wanklɛ́ɛ́n.
21Táme máhɔ mʊ́sʊ́ gyi, tsʊ́fɛ́ amʊ́ ayin ání bʊdʊn adʊana
(40) bɛɛ bɛ́ŋaín ɔkpatɔ gyo Paulo, mɔ́ mʊ. Amʊ́ fɛ́ɛ́ baká
ntam bɛɛ, tɔtɔ mɛ́ɛda amʊ́ ɔnɔ́, kpɛ́fʊn brɛ́á bamɔ́ mʊ. Fʊ́
nkʊlɛ bʊgyo séi ání fótsulá kpá mʊ ba.”
22Mʊ́ʊ́ ɔhandɛ amʊ lɛ́da ɔyasubi ámʊ ɔlá ɔbɛ́ɛ, “Máyɛ́bláa
ɔhaa fɛɛ fawí asʊ́n ánfɪ tsá mísʊ́.” Olesi mʊ ɔkpa.

Gyu

Paulo Lɛ Ya Kaesarea

23Ɩnʊ ɔhandɛ amʊ létɪ ɪsá akɔpʊ́ ahandɛ abanyɔ́, ɔlɛbláa
amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪlɛ ɪsá akɔpʊ́ lafanyɔ (200), mpɔnkɔsʊ
adɪnkápʊ́ aduesienɔ́ (70) pʊ́ pía atswípʊ lafanyɔ (200)
abʊkʊsʊ onyenɪ dokwebátɔ́ yɔ Kaesarea. 24Mlɪha Paulo
mpɔnkɔ, odɪnká amʊ́sʊ́ yɔ. Mlɪkpa mʊ, amlɪha mʊ oyowie
ɔmásʊ́ ogyípʊ́ Felike wá pisii.” 25Ɔhandɛ amʊ lɔ́wanlín
ɔwʊlʊ́ mántá mʊsʊ ɔbɛ́ɛ,
26“Mí Klaudio Lisia dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín sísí fʊ́, ɔmásʊ́
ogyípʊ́ onumnyampʊ Felike. Ndɛ fʊ́ itsiá ha. 27Ndɛ fʊ́ ɪbɪ ha
ání Yudafɔ lɛ́kɪtá oyin ánfɪ, bʊdekléá bɔ́mɔ mʊ, táme mía
ɪsá akɔpʊ́ tsɔtsɔɔtsɔ anɪlɔ́yɔ́hɔ mʊ lɛ́ amʊ́ ɪbɪ. Tsʊ́fɛ́ nonu
ání Romayin ogyi. 28Ndeklé mbɛ́ɛ, nɛ́bɪ tɔ́á ɔlɔbwɛ. Mʊ́ sʊ
nɔpʊ mʊ ya amʊ́ Yudafɔ asʊ́n agyípʊ́ ansítɔ́. 29Ɩnʊ nowun
ání amʊ́ mbla ɪwɪ nwɛ́ɛn bʊdegyí. Mʊ́ sʊ ɔmɔkʊ́bwɛ́ lakpan
kʊkʊá bɔ́mɔ mʊ, ntɛ́ɛ bɔ́wa mʊ obu. 30Táme ɔkʊ laba bowi
tsá mísʊ́ ɔbɛ́ɛ, Yudafɔ ámʊ akʊ babwɛ́ agywɪɪn bɛɛ bɔ́mɔ
mʊ. Ɩnʊ́ nɔbwɛ agywɪɪn mbɛ́ɛ, nɔ́pʊ mʊ sísí fʊ́. Nabláa mʊ
anyabá ámʊ ɛ́ mbɛ́ɛ bʊpʊ́ʊ amʊ́ asʊ́n ba fʊ. Nafʊn nfɪ. Nɛhá
fʊ́ itsiá gyágyáágyá.”
31Ɩsá akɔpʊ́ ámʊ bɔbwɛ dínká amʊ́ ɔhandɛ asʊn blíhésʊ.
Onyé-onyé ámʊ bɛkpa Paulo kɔnkɔɔnkɔn alɪɪ yówie
Antipatri wúlutɔ. 32Brɛ́á ɔyí lɛkɛ a, bɛha mpɔnkɔsʊ adɪnkápʊ́
amʊ bɛkpa mʊ yáa Kaesarea, ayabitɔ anatípʊ́ amʊ beyinkí
yɔ́ amʊ́ otsukpá. 33Brɛ́á mpɔnkɔsʊ adɪnkápʊ́ amʊ boyówie
ɪnʊ a, bɔpʊ Paulo pʊ́ ɔwʊlʊ́ ámʊ wá ɔmásʊ́ ogyípʊ́ amʊ ɪbɪtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34Ɔmásʊ́ ogyípʊ́ amʊ lékla ɔwʊlʊ́ ámʊ, ɔlɛfɪté Paulo ɔbɛ́ɛ,
"Nkʊ́nʊ yin fʊgyi?" Bréá ɔlɛbɪ ání Kilikia ɔmátɔ́ Paulo otsʊ́
á, 35ɔlɛbláa Paulo ɔbɛ́ɛ, "Ní fʊ́ anyabá ámʊ bɛbá á, nónu fʊ́
ɔnɔ́ asʊ́n." Ɩnʊ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, bʊpʊ́ʊ Paulo yɔwa Owíe
*Herode wóyítɔ́, abʊgyo mʊ ɪwɪ.

Paulo Ɔnɔ́tɪn

24 1Nkenʊ́ ɔma a, igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn Anania mʊa Yudafɔ
ahandɛ akʊ pʊ́ Mose mbla ɔbɪpʊ́ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ
Tertulo bɛba Kaesarea. Bɛbá bɛkla asʊ́n ání bʊbʊ tsu Paulo
ɪwɪ súná ɔmásʊ́ ogyípʊ́ Felike. 2Bɛtɪ Paulo bɛlɪí. Mʊ́ʊ́ Tetulo
lékla mʊ asʊ́n ɔbɛ́ɛ,
"Onumnyampʊ Felike, fahá iwilwii laba ɔmá ánfɪtɔ. Fʊ́
nyánsa lalá atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ bwɛ́ anɪ ɔmá ánfɪtɔ. 3Fʊ́ bwɛhɛ́
legyi anɪ ansí ɔtínɛgyíɔtíné. Fʊ́dɛ́ atɔ́ bwɛ. 4Mmedéklé mbɛ́ɛ
néyintá fʊ́ bré tsɔtsɔ. Mʊ́ sʊ nokókóli fʊ, nya klʊn ha anɪ,
afunu anɪ asʊ́n tinbí ánfɪ. 5Anɪlawun ání atɔ́ oyintápʊ́ oyin
ánfɪ gyí. Ɔtɛhá kpokiti tɛdá Yudafɔtɔ ɔyítɔ́ ɔtínɛgyíɔtínéá
ɔtɔyɔ́. Ɔtráa ogyi Nasaret ɔpasua ámʊ Bulu igyí ɔhapʊ́.
6-7Alakle ɔpʊ ifin da Bulu ɔtswékpa ɪnʊ, asa ɔkláa ogyá
anɪlékɪtá mʊ.[g] 8Ní fʊ́ onutó fɛfíté mʊ a, fówun ání asʊ́n ánfɪ
anɪdéblí tsú mʊ ɪwɪ ánfɪ féé bʊ mʊ́tɔ́ ntɛ́ɛ ɪma mʊ́tɔ́." 9Ɩnʊ
ámʊ féé botsulá mʊ́sʊ́ bɛɛ, asʊ́n ámʊ́ʊ́ alablí ámʊ bʊ mʊ́tɔ́.

Paulo Ɔnɔ́lɛ Felike Ansítɔ́

10Ɔmásʊ́ ogyípʊ́ Felike lɔ́bwɛ Paulo ɪbɪ ɔbɛ́ɛ, ɔlɛ́ mʊ ɔnɔ́.
Ɩnʊ Paulo léblí ɔbɛ́ɛ,
"Nyin ání fʊdɛ asʊ́n gyí ɔmá ánfɪtɔ ɪlawá ɔpá. Ɪ́nɪ sʊ ɪbʊ
mɪ ɔdwɛ ání nélɛ mí ɔnɔ́ fʊ́ ansítɔ́. 11Nobwíí ɪpa, fétalí fíté
nʊ́ ání ɪbʊ mʊ́tɔ́á nɔyɔ Yerusalem yósum Bulu, ɪmɔkʊ́dʊn
nkɛ dʊ́anyɔ. 12Mí anyabá ánfɪ bʊmowun mía ɔhaa agyi

---

[g] **24:6b-8a** Ɪ́nɪ bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Anɪlɔ́bwɛ agywɪn ání abɔ́pʊ anɪ onutó mbla gyi mʊ asʊ́n. Támɛ ɪsá akɔpʊ́ ɔhandɛ Lisia lɔ́pʊ mʊ túmi bɔhɔ mʊ lɛ́ anɪ ɪbɪtɔ. Mʊ́ ɔma a, ɔlɛbláa anɪ ɔbɛ́ɛ, apʊ́ mʊ asʊ́n ba fʊ.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nwɛ́ɛn Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ. Bʊmowun mí anha kpokiti ɪda
Yudafɔ ofíakpa kʊkʊ ntɛ́ɛ ɔtɪnɛtɪnɛ wúlu amʊtɔ. 13Bʊma
asʊansʊá bɔ́pʊgyi adánsɪɛ ání amʊ́ asʊ́n ánfɪ bʊ mʊ́tɔ́.
14Támɛ natsúlá ání ntosúm anɪ anáin Bulu tsʊn anɪ Wíe
Ɔkpa ámʊ́ʊ́ bʊdɛ mʊ́ tɪ ɔpasua laláhɛ amʊsʊ. Nɔhɔ Mose
Mbla ámʊ pʊ́ mʊ́á Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ bɔwanlín tswɪ
ɛ́ fɛ́ɛ́sʊ́ gyi. 15Ndɛ ɔkpa kíɪ fɛ́ alɪá amʊ́ ɛ́ bʊdɛ ɔkpa kíɪ ání
Bulu ɔbɔ́kʊsʊ́a aha yilé pʊ́ aha laláhɛ fɛ́ɛ́ tsú afúlitɔ ɛkɛ kʊ́.
16Ɪ́nɪ sʊ ntɔbɔ́ mbɔ́dí ání mí klʊn méetsiá há mí pɔ́n Bulu
mʊa anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́ ansítɔ́ brégyíbré.

17"Ɪ́nɪá nɛdalɪ Yerusalem ɪlawá ɔpá á, nayínkí ba ɪnʊ,
napʊ́ atokiehé nɛbá mí ahá abʊpʊha ahiánfɔ, mí anha Bulu
igyí. 18Mʊ́ ɔbwɛkpá mbʊ Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ. Brɛ́á nɔgyʊráa
ɪwɪ tá amándíɛ́ ámʊ ɔnɔ́ á, bɛba bɔtʊ mí ɪnʊ. Megyí mía
ɔdɔm kʊkʊ lɔ́yɔ ɪnʊ. Kpokiti kʊkʊ ɛ́ mɛda ɪnʊ. 19Yudafɔ
akʊ botsu Asia ɔmátɔ́ ba bʊbʊ ɪnʊ. Ní nɔbwɛ ɪtɔ laláhɛ kʊ
á, tɛkɪ amʊ́ kʊ́ráá ɔbɛ́ba bɛbláa fʊ, mía amʊ́nyɔ abɛ́blí mʊ́.
20Ní ɪbɔ́wa alɛ́ kʊ́ráá á, ha ahá ánfɪ onutó abʊblɪ tsitsa
oduá Yudafɔ asʊ́n agyípʊ́ amʊ bowun mí ɪwɪ, brɛ́á bɔpʊ mí
ya amʊ́ ansítɔ́. 21Asʊn kua kʊlɛ pɛ́á nɔkplʊ́n blí brɛ́á nlɪí
Yudafɔ asʊ́n agyípʊ́ amʊ ansítɔ́ gyí, 'Mlɪdɛ́ mí asʊ́n gyí ndɛ,
tsúfɛ́ nohogyi ání awupʊ́ bɛ́lakʊ́sʊ́ tsú afúlitɔ.' "

22Ɪ́nɪá onumnyampʊ Felike yin anɪ Wíe ɔkpa ámʊ
wankláán sʊ á, olotu asʊ́n ámʊ híɛ́. Ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Ní ɪsá
akɔpʊ́ ɔhandɛ Lisia ɔbá nfɪ á, nówun alɪá nɔ́mɔ asʊ́n ámʊ
ɔnɔ́." 23Ɔlɛbláa ɪsá akɔpʊ́ ɔhandɛ ámʊ ɔbɛ́ɛ, ogyóo Paulo
ɪwɪ wankláán, ɔha mʊ otsia iwilwiitɔ. Ɔhá mʊ aba ɔkpa
abʊkɪ mʊsʊ.

Paulo Felike Mʊa Mʊ Ka Drusila Ansítɔ́ Lɪí

24Nkɛ kpalobí kʊ ɔma a, Felike mʊa mʊ ka Drusila ání
ogyi Yudayintse bɛba. Felike lɛ́ha bɛyɛ́kpa Paulo ba, ɔlɔbɔtɔí
tsú mʊ hógyi ání ɔbʊ Kristo Yesutɔ ɪwɪ súná amʊ́. 25Támɛ
brɛ́á ɔdɛtɔí tsú yilébwɛ, ɪwɪsʊgyí pʊ́ Bulu asʊ́n ogyíkɛ́ amʊ́ʊ́
ɪbá ámʊ ɪwɪ á, ifú lɛkɪtá Felike. Mʊ́ sʊ ɔlɛbláa Paulo ɔbɛ́ɛ,
"Kʊ yinki asa. Nenyá bré wankláán kʊ á, nélatí fʊ́." 26Bré

Gyu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ámʊtɔ fɛ́ɛ́ Felike lɛ́kɪ ɔkpa ání Paulo obódunká tɔkʊ bɛha mʊ ɔnɔ́. Mʊ́ sʊ ɪbʊ nʊ bʊ ɪnʊ á, alapina wa abí bayɛ́tɪ Paulo, mʊa mʊnyɔ batɔ́í.

27 Nfinyɔ ɔma a, Felike lɛ́natí. Porkio Festo lébetsiá mʊ obíásʊ́. Ɩ́nɪá Felike déklé ɔbɛ́ɛ, mʊ asʊ́n ɪwá Yudafɔ ámʊ ɔdwɛ sʊ á, olesi Paulo wá obu nátí.

Paulo Roma Owíe Ɔkpa Wá Yɔ

25 1 Ɔmásʊ́ ogyípʊ́ Porkio Festo lébetsiá obíásʊ́ Kaesarea. Mʊ́ ɛkɛ sáásí a, ɔlɔdʊ yɔ́ Yerusalem. 2 Ɩnʊ Bulu *igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Yudafɔ ahandɛ akʊ bɔpʊ Paulo ɪwɪ asʊ́n yɔ́tswɪ mʊ ansítɔ́. 3 Bɔbwɛ agywɪɪn ání bɔ́yɔwa obʊ́un ɔkpatɔ, mɔ́ Paulo. Mʊ́ sʊ bɔyɔ́kʊlí Festo bɛɛ, ɔpʊ́ʊ Paulo ba Yerusalem. 4 Támɛ Festo lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Paulo da obu Kaesarea wúlutɔ dodo. Ɩmɔ́ɔwa ɔpá mí ɛ́ néyinkí yɔ́ ɪnʊ. 5 Mlɪha mlɪ ahandɛ amʊ akʊ abʊbuo mɪ yɔ ɪnʊ, abʊyɛblí tsitsa oduá alabwɛ́.”

6 Festo létrá tsiá Yerusalem nkekwé ntɛ́ɛ nkɛ dú asa oleyinkí yɔ́ Kaesarea. Olowie ɪnʊ á, ɔlɔwa bɔyɔ́pʊ Paulo ba, oletsiá asʊ́n ámʊsʊ ɔyɪ kɛhɛ. 7 Paulo lénya wíé ɪnʊ alɪ, ahandɛ amʊ́ʊ́ botsu Yerusalem ba amʊ bɛkafía mʊ, kla asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔ dínká mʊsʊ. Támɛ bʊmɛtalí nyá tɔtɔ púsʊ́ná ání asʊ́n ámʊ ɪbʊ mʊ́tɔ́. 8 Mʊ́ʊ́ Paulo lɛ́lɛ mʊ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mmɔkʊ́tʊ́n Yudafɔ mbla kʊkʊ, ntɛ́ɛ bwɛ́ tɔkʊ pʊ́ ifin da Bulu ɔtswɛ́kpa amʊ ntɛ́ɛ pʊ́ lalahɛ kʊkʊ ɛ́ gyi Roma owíe dɛhɛn.”

9 Festo déklé ɔbɛ́ɛ mʊ asʊ́n ɪwá Yudafɔ ámʊ ɔdwɛ. Mʊ́ sʊ ɔlɛfɪtɛ́ Paulo ɔbɛ́ɛ, “Fʊdeklé fɛɛ fɔ́yɔ Yerusalem, mí anyegyi fʊ́ asʊ́n ɪnʊ?”

10 Paulo lɛ́lɛ mʊ́ ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Roma Owíe Dɛhɛn asʊ́n ogyíkpá nlɪí. Nfí ilehián ání bégyi mí asʊ́n. Fʊ́ onutó fʊyin ání mmɔkʊ́bwɛ́ Yudafɔ tɔtɔ. 11 Ní natʊ́n mbla, ilehián lowu á, mmɔkʊ́tin ɔkpa mbɛ́ɛ bʊmámɔ mí. Támɛ ní asʊ́n ánfɪ Yudafɔ bablí dínká mísʊ́ anfɪ ma mʊ́tɔ́ á, ɔhaa má ɔkpa ání ɔbɔ́pʊ mí wá amʊ́ ɪbɪtɔ. Mʊ́ sʊ mʊ́ bʊpʊ́ʊ mí asʊ́n ya Roma Owíe Dɛhɛn onutó ogyi mʊ́.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ɩnʊ Festo mʊa mʊ ahandɛ bɔyɔ abrɪwa wá. Mʊ́ʊ́
ɔlɛbɛbláa Paulo ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́ onutó fɛɛ, Roma Owíe Dɛhɛn ogyíi
fʊ́ asʊ́n. Mʊ́ sʊ abɔ́pʊ fʊ́ ya mʊ wá.”

Festo Agripa Paulo Ɩwɪ Asʊ́n Bláa

13 Nkɛ kʊ ɔma a, Owíe Agripa mʊa Berenike bɛba
Kaesarea. Bɛbá bɛha Festo nwunkpa. 14 Betsiá ɪnʊ wá ɔpá.
Mʊ́ sʊ Festo lɛ́bláa amʊ́ Paulo ɪwɪ asʊ́n. Ɔbɛ́ɛ, “Felike lɔ́wa
oyin ɔkʊ obu nfɪ, olesi mʊ wá nátí. 15 Brɛ́á nɔyɔ Yerusalem
a, Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn pʊ́ Yudafɔ ahandɛ bɛba bɛblí asʊ́n
tsɔtsɔɔtsɔ dínká mʊsʊ, bláa mɪ bɛɛ nháa mʊ ɪpɔ́n, abʊmɔ
mʊ. 16 Táme nɛbláa amʊ́ mbɛ́ɛ, ‘Ɩma anɪ Romafɔ amándíétɔ́
ání bɛ́ha ɔkʊ ɪpɔ́n, nkɛ́tɪ mʊa mʊ anyabá bafia gyi asʊ́n.’
17 Mʊ́ sʊ ɛkɛá mía Yudafɔ ámʊ anɪlóbowie Kaesarea nfɪ á,
mmesi wá obíátɔ́. Ɔyɪ kɛhɛ kótóó nɛha bɔyɔ́pʊ oyin ámʊ ba,
netsiá asʊ́n ámʊsʊ. 18 Nkɪ mbɛ́ɛ mʊ anyabá ámʊ bénya tsitsa
kʊ tsú mʊ ɪwɪ, táme bʊmenya. 19 Mboún amʊ́ Bulusúm pʊ́
Yesu ɔkʊá alawú tsʊn, táme Paulo ɔbɛ́ɛ, ɔtráa otsie nkpa
ɪwɪ asʊ́n bʊdɛbɪtí. 20 Mʊ́ sʊ mmowun alɪá nɔ́yɔ asʊ́n ámʊtɔ.
Nɛfɪté Paulo mbɛ́ɛ, obótsulá abʊyɔ Yerusalem, yégyi asʊ́n
ámʊ ɪnʊ. 21 Táme ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, mʊdekléá mʊ asʊ́n ɪyɔ́ Roma
Owíe Dɛhɛn ansítɔ́. Mʊ́ sʊ nɛha bɔwa mʊ obu yɔ́fʊn brɛ́á
nɔ́pʊ mʊ sísí Roma Owíe Dɛhɛn.”
22 Mʊ́ʊ́ Agripa lɛ́bláa Festo ɔbɛ́ɛ, “Mí ɛ́ ndeklé mbɛ́ɛ nónu
asʊ́n ánfɪ tsú mʊ onutó ɔnɔ́tɔ́.” Festo lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Ɔkɛ
nɛ́ha bɔ́pʊ mʊ ba, ɔbɛlɛ asʊ́n ámʊtɔ suna fʊ́.”

Paulo Agripa Ansítɔ́ Lɪí

23 Ɔyɪ kɛhɛ a, Agripa mʊa Berenike bɛhíhɪɛ ɪwɪ, ɪsá
akɔpʊ́ pʊ́ wúlu ahandɛ bobuo amʊ́ ba. Festo léha bɛkpa
Paulo ba ɪnʊ. 24 Mʊ́ʊ́ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Owíe Agripa mʊa ahá
ání bafia nfɪ fɛ́ɛ́, mlɪlawun oyin ánfɪ ɔlɪí? Yudafɔ ání bʊbʊ
nfɪ pʊ́ Yerusalem fɛ́ɛ́ bɔpʊ mʊ asʊ́n ba mɪ. Bɛɛ, mehián
ání ɔbɛ́trá tsiá nkpa. 25 Brɛ́á nɔyɔ asʊ́n ámʊtɔ á, mmowun
tɔ́á alabwɛ́ sʊ bɔ́mɔ mʊ. Táme mʊ onutó ɔbɛ́ɛ, mpʊ́ʊ mʊ
asʊ́n ya Roma Owíe Dɛhɛn. Mʊ́ sʊ nabwɛ́ agywɪun mbɛ́ɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

néha bɔ́pʋ mʋ ya. 26 Táme mmowun tsitsa kʋkʋ mʋ ɪwɪ ání
nɔ́wanlín mántá mʋsʋ bɔ́pʋ mʋ ya. Mú sú nakpá mʋ ba mlɪ
ansítɔ́ ní, títriu fú Owíe Agripa. Ndekléá atéte asʋ́n ámʋtɔ,
ɔtínéá ileyéyi a, mí anya asʋanku wanlín sísí mʋ. 27 Tsúfé
nawun ání ɪma alɛá bɔ́pʋ obu ɔdɪpʋ́ sísí, bʋmɔwanlín tɔ́á
alabwé mántá mʋsʋ."

Paulo lwɪ Ɔnɔ́lɛ Agripa Ansítɔ́

26 1 Mʋ́ʋ́ Owíe Agripa lébláa Paulo ɔbéɛ, "Nahá fʋ́ ɔkpa,
kʋsʋ lɛ fʋ́ ɔnɔ́." Paulo lótsu ɪbɪ fʋ́á, lé mʋ ɔnɔ́ ɔbéɛ,
2 "Owíe Agripa, nawun ání ɔkláa lawá mí ogyá nlɪí fʋ́
ansítɔ́, ndɛ mí ɔnɔ́ lɛ tsú asʋ́n ánfɪ Yudafɔ bakla dɪnká mísʋ́
anfɪ ɪwɪ. 3 Mʋ́á ɪbʋ ansigyí kʋ́ráá gyí, fʋyin Yudafɔ amándíé
pʋ́ tɔ́á bʋtegyi mʋ́ ɪwɪ nwéen féé. Ínɪ sʋ kókoli, nya klʋn
afʋnu mí ɔnɔ́.
4 "Yudafɔ féé bʋyin mí tsiátɔ́. Bʋyin alɪá nɔpʋtsíá mí
ɔmátɔ́ tsú mí nyebitɔ pʋ́ alɪá nɔpʋtsíá Yerusalem wʋ́lʋtɔ.
5 Amʋ́ féé bʋyin mɪ dodoodo. Ní bʋdeklé a, amʋ́ onutó
bétalí bláa fʋ ání Farisiyin ngyi wankláán. *Farisifɔ é
bʋtegyi Yudafɔ Bulusúm mbla ámʋsʋ wankláán dʋn ɔpasua
kugyíkʋ. 6 Tɔ́á sʋá ndɛ nlɪí nfɪ, fʋdɛ mí asʋ́n gyí gyí, ndɛ
ɔkpa kíɪ ání Bulu ɔbɔ́bwɛ dínká mʋ asʋ́n ámʋ́ʋ́ ɔlɛka mʋ́
ɪwɪ ntam há anɪ anáin amʋsʋ. 7 Anɪ abusuan dʋ́anyɔ ámʋ
féé bɔpʋ ansí dínká ntam anfɪsʋ ání ɪbéba mʋ́tɔ́ há amʋ́.
Mʋ́ sʋ́ bʋdɛ Bulu súm ekekegyíɛkɛ ní. Nanáin, ntam anfɪ
sʋ́ Yudafɔ bʋdɛ asʋ́n kláa dɪnká mísʋ́ nɪ. 8 Ntogyi sʋ́ mlɪ
Yudafɔ ánfɪ mʋ́ mlɪmétálí hógyi ání Bulu ɔbétalí kʋ́sʋ́a
ahá tsú afúlitɔ?
9 "Tɛkɪ mí óó nohogyiá nɔ́bwɛ tógyítɔ́á nétalí pʋ́tin Yesu
Nasaretyin amʋ gyumagyihɛ ɔkpa. 10 Ínɪ gyí tɔ́á nɔbwɛ
Yerusalem nɪ. Bulu igyí ahapʋ́ dɛhɛn amʋ bɛha mí túmi
bɛɛ, nkíta Bulu ahá ámʋ tswɪ obu. Ní bɔ́mɔ amʋ́ é á, mí
é ntotsúlá mbéɛ bʋmɔ́ɔ amʋ́. 11 Netsiá yɔ́ Yudafɔ ofíakpa
kugyíkʋtɔ, ntɛhá bʋtɛkítá amʋ́, bítí amʋ́ ɪsʋ, híé amʋ́ bʋtɛblí
Yesu ɪwɪ abusuʋ. Amʋ́ ɪwɪ ɔblɔ́ sʋ ntɛdínká amʋ́sʋ́ yɔ́ ɔmá
bámbásʋ́ yékítá amʋ́, bítí amʋ́ ɪsʋ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo lklʊntɔdamlí lwɪ Asʊ́n
(Gyumagyihɛ 9:1-19; 22:6-16)

12 "Mʊ́ ɔkpa ɛkɛ ɔkʊ Bulu igyí ahapʊ́ dɛhɛn amʊ bɛha mí
nɔyɔ́ Damasko wʊ́lutɔ yɔ́bwɛ ní. 13 Brɛ́á nna ɔkpatɔ nɔyɔ́ á,
Nanáin, ɪbwɛ fɛ́ ɔpa dódúanyɔtɔ, wankɪ kʊ lɔ́wankí tsú ɔsʊ́sʊ́
wʊ́lí mísʊ́. Ulɔwankí dʊn owí. Ulɔwankí wʊ́lí mía mí aba
ámʊ́ʊ́ anɪná ámʊsʊ. 14 Lnʊ anɪ fɛ́ɛ́ anɪlɛ́dɪda. Nonu ɔmɛ kʊ
*Hebri ɔblítɔ ɔbɛ́ɛ, 'Saulo, Saulo, ntogyi sʊ́ fʊ́dɪn mísʊ́ alɪ? lwɪ
tɔ́ɪ fʊdɛwa.' 15 Mʊ́ʊ́ nɛfɪtɛ́ mbɛ́ɛ, 'Owíé, fʊ́ ma nɪ?' Mʊ́ʊ́ anɪ
Wíe lɛ́bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, 'Mí Yesu nɪ. Mísʊ́ fʊdɪn ní. 16 Nabɛlɛ ɪwɪ
ɔwan súná fʊ́, mɛ́nɪ fɔ́bwɛ mí osúmpʊ́. Kʊsʊ, afʊyɛbláa ahá
tɔ́á fawun tsu mí ɪwɪ ndɛ, pʊ́ mʊ́á nɛ́lɛ súná fʊ́. 17 Nɔ́kɔ hɔ fʊ
tsú ahá ámʊ́ʊ́ ndɛ fʊ́ wa sísí, bʊgyi fʊ́ onutó ahá Yudafɔ pʊ́
amʊ́á bʊmegyí Yudafɔ ɪbɪtɔ. 18 Fóbwií amʊ́ ansí, bédalɪ tsu
oklúntɔ ba wankɪtɔ. Fɛ́lɛ amʊ́ tsú *Satan túmi asɪ ba Bulu
wá, mɛ́nɪ obési amʊ́ lakpan kíé amʊ́, fʊ́wun bénya otsiákpá
ahá ámʊ́ʊ́ Bulu latsʊn amʊ́ hógyisʊ bwɛ́ amʊ́ mʊ ahá amʊtɔ.'

Paulo Gyumagyihɛ lwɪ Asʊ́n

19 "Nanáin Agripa, ínɪ sʊ nɔbwɛ dínká atɔ́ ámʊ́ʊ́ nowun
itsú ɔsʊ́sʊ́ ámʊsʊ. 20 Gyankpapʊ a, nɔyɔ Damasko wʊ́lutɔ.
Mʊ́ ɔma a, nɔyɔ Yerusalem pʊ́ Yudea ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́. Nɔyɔ ahá
ámʊ́ʊ́ bʊmegyí Yudafɔ ámʊ ɛ́ wá. Nɛyɛ́bláa amʊ́ mbɛ́ɛ, bʊsíi
lakpan bwɛ, abʊdamli ba Bulu wá, abʊtsia tsiátɔ́ ání ilosuná
ání badámlí klʊntɔ. 21 Ínɪ sʊ́ Yudafɔ ámʊ bɛkɪtá mí brɛ́á
mbʊ Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ bɛɛ bɔ́mɔ mí ní. 22 Támɛ Bulu dɛ́ mí
kpa alɪʊ bɔfʊn ndɛ. Mʊ́ sʊ́ nlɪí nfɪ ndɛ, ndɛ mlɪ nyebí-ahandɛ
fɛ́ɛ́ tɔ́á nawun bláa nɪ. Asʊ́n ání Mose mʊa Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́
amʊ bɛblí bɛɛ ɪbɛ́ba mʊ́tɔ́ kén ndɛblí. 23 Bɛɛ, 'Ilehián ání
Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) obówun ɪwɪɔsɪn
wʊ́, mɛ́nɪ ɔbɔ́bwɛ ɔha gyankpapʊ ání ɔbɔ́kʊsʊ́ tsú afúlitɔ.
Ɔbɔ́pʊ wankɪ ba Yudafɔ pʊ́ ahá ání bʊmegyí Yudafɔ ɛ́.' "
24 Brɛ́á Paulo lɛ́blí ínɪ á, ɔmásʊ́ ogyípʊ́ Festo lɔ́kplʊn wa
Paulo ɔbɛ́ɛ, "Paulo, fʊ́ nwun layíntá! Fʊ́ ɔwʊlʊ́bɪ dʊbɪdʊbɪ
amʊ lahá fʊdɛ gbedé lɔ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Múú Paulo lébláa mʊ ɔbéɛ, “Onumnyampʊ Festo, mmɛdé
gbedé lɔ. Ɔnɔkwalı onutónutó ndɛ mlı bláa. 26 Nanáin
Agripa yin asún ánfı féé ıwı. Nétalí bláa mʊ faan. Nahogyi
ání megyí asʊn ŋaínhé igyi há mʊ, tsúfé bʊmɔbwɛ mú ŋáín.
27 Nanáin Agripa, fɔhɔ Bulu ɔnɔ́sú atɔípú asʊn wanlínhé
amʊsʊ gyi? Nyin ání fɔhɔ mʊ́sʊ́ gyí.”
28 Lnʊ Owíe Agripa lébláa Paulo ɔbéɛ, “Fahogyi fɛɛ fétalí
dámlí mí bwé Okristoyin bré tinbí ánfıtɔ?”
29 Paulo lébláa mʊ ɔbéɛ, “Bré tinbí o, bré tsɔtsɔɔtsɔ o, mí
mpáı ání ndɛbɔ há Bulu gyí, fʊ́a ahá ánfı mlıdé mí asʊn
blíhé nu ndɛ ánfı féé mléba bɔbwɛ fé mí. Támɛ bʊmáwa mlı
ıkan anfı mʊ́.”
30 Lnʊ á, Owíe Agripa mʊa ɔmásʊ́ ogyípú Festo pú
Berenike mʊa ahá ámʊ́ú bʊtsie ınʊ ámʊ féé bɔkʊsʊ́ dálı.
31 Bɛyélıí ıtsétɔ́, amʊ́ wʊlɛwʊlɛ bʊdɛblí bɛɛ, “Oyin ánfı
mɔ́kʊ́bwé tɔtɔá ilehián ha mʊ lowu ntéɛ mʊ obuwa.” 32 Múú
Owíe Agripa lébláa Festo ɔbéɛ, “Tɛkı ní oyin ánfı méblí
ɔbéɛ, Roma owíe dɛhɛn kóún ogyíi mʊ asʊ́n á, tɛkı fétalí
sí mʊ.”

Paulo Pʊya Roma Wúlutɔ

27 1 Bréá bɛblí alı tá á, bɛkıtá agywıın bɛɛ, abɔ́tsʊn
ɔpʊsʊ yɔ́ Italia ɔmátɔ́. Bɔpʊ Paulo mʊa obu adıpú
akʊ é wá Romafɔ ısá akɔpú ɔhandɛ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Yulio
ıbıtɔ. Ɔhandɛ anfı bʊ Roma Owíe Dɛhɛn Augusto ısá akɔpú
ɔpasuatɔ. 2 Anılówie ntsusʊ-yibi kʊá itsú Adramitio fʊ́n, ıyɔ́
ɔpʊ ɔnɔ́ awúluá ıbʊ Asia ɔmátɔ́. Makedoniayin Aristarko,
otsú Tesalonika amʊ é bʊ anıtɔ. 3 Ɔyı kɛhɛ a, anılélıí Sidon
ɔpʊ ɔnɔ́. Lsá akɔpú ɔhandɛ Yulio lówun Paulo nwɛ, ɔlɛha mʊ
ɔlɔyɔ mʊ aba wá, ménı béha mʊ atɔ́á ibéhián mʊ. 4 Anılɔ́kʊsʊ́
tsú ınʊ, afú lefia anı ɔpʊ amʊsʊ. Mʊ́ú anılɔ́yɔtsʊn Kipro
ɔsʊlʊ́ʊ awunso fʊ́n, tsúfé afú ámʊ mɛdétsʊ́ʊn ınʊ mʊ́.
5 Anılɔ́tsʊn ɔpʊsʊ yɔ́tsʊn Kilikia pú Pamfilia fʊ́nsʊ́ yówie
Likia ɔsʊlʊ́sʊ, Mira wúlutɔ. 6 Lsá akɔpú ɔhandɛ amʊ lówun
ntsusʊ-yibi kʊá itsú Aleksandria wúlutɔ ıyɔ́ Italia ɔmátɔ́,
ɔlɛlɛ anı wá mʊ́tɔ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Anıdín ɔpʋ amʋsʋ pʋtɔɔ. Mʋ́ sʋ anılégyí nkɛ tsɔtsɔɔtsɔ
ɔkpatɔ. Ilepian anı asa anılówie Knido. Afú ámʋ méha
anı ɔkpa. Mʋ́ sʋ anılɔ́pʋ yɔ́tsʋn mantáa Kreta ɔmá. Lnʋ
á, anılɔ́pʋkplí tsʋn Salmone wúlu ɔsaasí fʋ́n. Tsúfɛ́ afú
mɛdɛ́tsʋ́ʋn ınʋ mʋ́. 8 Ínıá anılɔ́tsʋn ɔpʋ ɔnɔ́-ɔnɔ́ kʋ́ráá ó á,
ilepian anı asa anılóbowie ɔtınɛkʋá bʋtɛtí ınʋ "Otsubúnɔ
Wankláán," ıbʋ mantáa Lasea wúlutɔ.
9 Nkɛ tsɔtsɔɔtsɔ lɔ́bɔtsʋn, nkɛá bʋtɔpʋ́klí ɔnɔ́ kʋ́lí
lakpansikíé ɛ́ ılɔtsʋn. Nkɛ ámʋtɔ ɛ́ á, ɔpʋ amʋ ıdɛda. Mʋ́ sʋ
mʋ́sʋ́ tsʋn lɔwa ifú. Ínı sʋ Paulo lɔ́tɔí kplá amʋ́ ɔbɛ́ɛ, 10 "Mí
awíé, nawun ání ní anımɛ́kı wankláán anı ɔkpa ánfı natítɔ́
a, abɔ́hʋlíı atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ. Megyí atɔ́ pʋ́ ntsusʋ-yibi ámʋ wʋlɛ,
anı onutónutó ɛ́ abésin mʋ́tɔ́." 11 Támɛ ısá akɔpʋ́ ɔhandɛ
amʋ lɔ́hɔ ntsusʋ-yibi ámʋtɔ ɔhandɛ pʋ́ mʋ wie asʋ́n sí Paulo.
12 Ínıá otsubúnɔ ınʋ ıma alɛá abétsiá ınʋ nyankpʋtswíebı
sʋ á, amʋ́tɔ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɛblí bɛɛ abénatí ınʋ. Amʋ́ ansí
dın ání abóyówie Foinike, igyi Kreta otsubúnɔ, ıbʋ owí
ɔkplíwíékpá fʋ́n, tsíá ınʋ nyankpʋtswíebı amʋ.

Atsufú Kpɔnkpɔntı Ɔpʋsʋ Tsʋ́ʋn

13 Lnʋ afú kʋá itsú gyɔpısʋ lɔ́wa tsʋ́ʋn brɛʋʋ bı. Ínı sʋ
ahá ámʋtɔ akʋ bosusúu ání amʋ́ agywıın ámʋ bɛ́kanáa. Mʋ
sʋ bɛlatsú símpiá ıtɛhá ntsusʋ-yibi tɛlíí tsukʋlɛ wá ntsusʋ-
yibi ámʋtɔ, bɔpʋtsʋn Kreta ɔpʋ ɔnɔ́-ɔnɔ́. 14 Támɛ ımɔwa ɔpá
kʋkʋ afú kpɔnkpɔntı kʋ lɔ́kʋsʋ́ tsú Kreta ıfʋ́nsʋ́. Afú ámʋ
dá gyí "Bınasʋ-owí-ɔdalıkpa-afú." 15 Afú ámʋ lébefia anı.
Ínıá anımɛ́talí sánkía ntsusʋ-yibi ámʋ sʋ á, anılési ıwı há
afú ámʋ, ılɔpʋ ntsusʋ-yibi ámʋ nátí. 16 Llɔpʋ mʋ́ srí yɔ́tsʋn
mantáa ɔpʋ nsınɛ́ ɔsʋlʋ́ʋ kʋá bʋtɛtí mʋ́ Kauda ası. Llɔwa
ɔnlın asa bɛtalí tsú ɔklʋnbi ámʋ́ʋ́ bʋtɔpʋ́lɛ́ ahá ání bʋdɛ ntsu
wie, isian ntsusʋ-yibi ámʋ ɔma amʋ wá yibi ámʋtɔ. 17 Lnʋ
ntsusʋ-yibi ámʋtɔ agyʋ́má ayɔpʋ́ bɛbıtía ɔklʋnbi ámʋ wá
ntsusʋ-yibi ámʋtɔ. Bɔpʋ ɔfɛ́ klí ntsusʋ-yibi ámʋ kínkíínkín,
mɛ́nı ımɛ́ɛmaín. Benya ifú bɛɛ afú ámʋ ıbɔ́tsʋan ntsusʋ-
yibi ámʋ yówie Libia otsubúnɔ osublútɔ. Mʋ́ sʋ bɛlɛ tati ání
isian ntsusʋ-yibi ámʋsʋ, mɛ́nı ntsusʋ-yibi ámʋ bɛ́natí pʋtɔɔ.

Gyu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mʊ́ óó á, afú ámʊ lɔ́tsʊan ntsusʊ-yibi ámʊ nátí ɔwʊnlínsʊ́.
18 Mʊ́ ɔyɪ kɛhɛ a, afú ámʊ ɔnɔ́ lɛhɪɛ́ wá ɔnlɪn. Mʊ́ sʊ bɔwa
amʊ́ atɔ sʊráhé lɛ wá ɔpʊtɔ bɪ. 19 Ɔkɛ sáásí a, bɛlɛ ntsusʊ-
yibi ámʊ ɪwɪ ntobí kugyíkʊá amʊ́ ɪbɪ léda wá ɔpʊ amʊtɔ.
20 Anɪtráa anɪmɛ́dɛ́ owí mʊ́a ntsrakpabi wʊ́un nkɛ tsɔtsɔɔtsɔ,
afú ámʊ ɔnɔ́ ɛ́ ɪtráa bʊ ɔnlɪn. Mʊ́ sʊ anɪ ansí mɛtrá dɪnká
tɔtɔsʊ dʊn lowu.

21 Nkɛ tsɔtsɔɔtsɔ lɔtsʊn, ahá ámʊ bʊtráa bʊmɛdɛ́ atɔ́ gyí.
Lnʊ Paulo lɔ́kʊsʊ́ líí amʊ́ fɛ́ɛ́ ansítɔ́, bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí awíé,
tɛkɪ ní mlɪlónu mí ɔmɛ, anɪmɛ́natí Kreta otsubúnɔ a, tɛkɪ
anɪmɔ́kʊ́ befia ipian, hʊ́lɪ anɪ atɔ́ alɪ. 22 Támɛ séi á, mbláa
mlɪ amlɪnu. Mlɪwa klʊn, tsʊ́fé anɪtɔ ɔkʊkʊ móowu, ntsusʊ-
yibi ánfɪ wʊlɛ obéyintá. 23 Ígye onyé á, mí Buluá ntosúm
lɔ́wa mʊ ɔbɔpʊ mí wá. 24 Ɔlɛbláa mɪ ɔbɛ́ɛ, ‘Paulo, mánya
ifú. Lbwébwéébwé á, félí Roma Owíe Dɛhɛn ansítɔ́. Bulu
lawá awɪtɔlɛ há fʊ́. Mʊ́ sʊ alahɔ ahá ánfɪ fʊ́a amʊ́nyɔ mlɪná
ánfɪ fɛ́ɛ́ nkpa.’ 25 Mʊ́ sʊ mí awíé, mlɪnya klʊn, tsʊ́fé mí ansí
dɪn ání Bulu ɔbéha ɪbéba mʊ́tɔ́ fé alɪá mʊ ɔbɔpʊ labɛbláa
mɪ. 26 Támɛ ɪbwébwéébwé á, afú ámʊ ɪbéda anɪ ya ɔpʊ nsɪné
ɔsʊlʊ́ʊ kʊsʊ.”

27 Ɛkɛ dúanasɪ onyé á, afú ámʊ bʊ mʊ́sʊ́ ɪdɛ anɪda yáa
nsɪné ɪnʊ ɔpʊá bʊ́tɛtí mʊ́ Adriasʊ. Mʊ́ ɔyínsɪné á, ntsusʊ-
yibi ámʊtɔ agyʊ́má ayɔpʊ́ bosusúu ání anɪlatá ɔsʊlʊ́ʊ tʊ
tá. 28 Mʊ́ sʊ bɔpʊ ɔfé kápʊ́ ɔpʊ amʊ oklʊ́ kɪ. Benya ayabi
lafakʊlɛ adʊanyɔ (120). Bré kpalobí ɔma bɛtrá kapʊ́ mʊ́ kɪ
a, benya ayabi adukwebá (90). 29 Ifú lɛkɪtá ntsusʊ-yibitɔ
agyʊ́má ayɔpʊ́ ámʊ ání abɔ́dʊ abʊtásʊ́. Mʊ́ sʊ bɛda asímpi
ání bʊtɔpʊ́kítá ntsusʊ-yibi líí ana kéké síán mʊ́ ɔma, sí mʊ́
wá ɔpʊ amʊtɔ. Bokokóli Bulu bɛɛ ɔyí ɪkɛ́ɛ amʊ́. 30 Agyʊ́má
ayɔpʊ́ amʊ akʊ bekleá bésrí dalɪ ntsusʊ-yibi ámʊtɔ. Mʊ́ sʊ
bɛkɪ ansí lɛ́ ɔklʊn kusubi ámʊ dínká ɔpʊ amʊsʊ híɛ́ɛ́, fɛ́
símpi ámʊ bʊdɛpʊsían ɔklʊn ámʊ ɔnɔ́sʊ́. 31 Támɛ Paulo
lébláa ɪsá akɔpʊ́ ámʊ pʊ́ amʊ́ ɔhandɛ ɔbɛ́ɛ, “Ní ntsusʊ-yibi
ámʊtɔ agyʊ́má ayɔpʊ́ bʊmetsiá mʊ́tɔ́ á, mlɪméenya nkpa.”
32 Mʊ́ sʊ ɪsá akɔpʊ́ amʊ bɛka ɔklʊn kusubi ámʊ ɔfé tɪn, há
afú lɔtsʊan mʊ́ nátí.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Ɔyí ıbá bɛkɛ a, Paulo lóbwií ıpa há amʊ́ fɛ́ɛ́ ɔbɛ́ɛ, bʊgyíi
atɔ́. Ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Kwasieda anyɔ sɔ́ɔ́n ní, atogyihɛ mɛdınká
mlı ɔwɔ́lı. Mlımɔ́kʊ́gyi tɔtɔɔtɔ. 34Nobwíí ıpa há mlı, mlıgyi
atɔ́ ngya, mɛ́nı mlımóowu. Mlıtɔ ɔkʊkʊ nwunsʊ-imi kʊlɛ
kʊ́ráá mɔ́ɔfwı.” 35Paulo lɔ́tɔí tá á, ɔlɛlɛ bodobodo ipín, dá
Bulu ıpán amʊ́ fɛ́ɛ́ ansítɔ́, ɔlɛmaín kʊ wá gyí bı. 36Ɩnʊ anıtɔ
okugyíɔkʊ lɔ́wa klʊn gyi atɔ́. 37Anı ahá lafanyɔ aduesienɔ́-
sie (276) bʊ ntsusʊ-yibi ámʊtɔ. 38Brɛ́á amʊ́ fɛ́ɛ́ begyi atɔ́
alıá bɛ́talí á, bɛlɛ ayó ámʊ́ʊ́ ıbʊ ntsusʊ-yibi ámʊtɔ ámʊ fɛ́ɛ́
wá ɔpʊtɔ, há ntsusʊ-yibi ámʊ lɛta odwin.

Gyu

Ntsusʊ-yibi Ámʊ Bwiebwíe

39Brɛ́á ɔyí dɛkɛ́ a, agyʊ́má ayɔpʊ́ ámʊ bowun ání ɔpʊ
amʊ bámbi lowie ɔsʊlʊ́ʊ kʊsʊ, táme bʊmɛbı otsubúnɔ oduá
igyi. Ɩnʊ bɔbwɛ agywıın bɛɛ bɛ́kan ntsusʊ-yibi ámʊ ya
ınʊ. 40Mʊ́ sʊ bɛkakáa símpi ámʊ tıntın wa ɔpʊtɔ. Bɛsankí
ntsusʊ-yibi ámʊ mpaı ɛ́. Mʊ́ʊ́ botsu tati yílé ámʊ́ʊ́ isian
ntsusʊ-yibi ámʊ ansítɔ́ ámʊ fʊ́á, fía afʊ́ ámʊ, bɔpʊ bɔyɔ́ ɔpʊ
ɔnɔ́. 41Táme ntsusʊ-yibi ámʊ lɔyɔ́dʊ ŋɛsısʊ, sin ınʊ, ɔpʊ amʊ
lɛda wʊ́lí ɔklʊn amʊ ɔma máín-máín mʊ́.
42Ɩsá akɔpʊ́ ámʊ bɔbwɛ agywıın bɛɛ bɔ́mɔ obu adıpʊ́ ámʊ
fɛ́ɛ́, mɛ́nı ɔkʊkʊ mɛ́ɛpıtí dalı, srí. 43Táme amʊ́ ɔhandɛ léklé
ání ɔbɔ́hɔ Paulo nkpa. Mʊ́ sʊ ɔmɛha amʊ́ ɔkpa ání bʊmɔ́ɔ
obu adıpʊ́ ámʊ. Táme ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, ɔhagyíɔha ání ɔbɛ́talí
á, otʊ́ʊ wie ɔpʊ amʊtɔ, ɔpıtı dalı. 44Ɔma a, ɔlɛha atráhɛ amʊ
ɛ́ bɔdʊ dínká ntsusʊ-yibi ámʊ afʊnsʊ yówie ogbɛ́mgbesʊ.
Amʊ́ fɛ́ɛ́ begyi mbla ámʊsʊ, bɔyɔ ogbɛ́mgbesʊ ınʊ.

Malta Wʊ́lutɔ Asʊ́n

28 1Anı fɛ́ɛ́ anılɛ́dınká ogbɛ́mgbe amʊsʊ. Ɔma asa
anılɛ́bı ání ɔpʊ nsınɛ́ ɔsʊlʊ́ʊ kʊá bʊtɛtí mʊ́ Malta
nı. 2Nyankpʊ dɛ́tswíe, sʊ atsalı bʊ ınʊ. Táme ınʊ atsiápʊ́
amʊ begyi anı bʊalɛ dʊ́dá ogyá ɔpʊ ɔnɔ́ ınʊ há anı, anı fɛ́ɛ́
anılɛ́tsiá mʊ́ ası. 3Paulo lɛ́kpa ngyayibí ɔbɛ́ɛ amʊpʊwa ogyá
ámʊtɔ. Sáa ıbɛ bʊ mʊ́tɔ́. Ogyá ámʊ okunkʊ́ʊ sʊ ıbɛ ámʊ
lɔ́tswı yi Paulo ɔbıwɛtɔ. 4Brɛ́á ınʊ atsiápʊ́ amʊ bowun ání

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪwɔ ámʊ yí mʊ a, bɛbláa aba bɛɛ, “Ahá ɔmɔpú oyin ánfɪ gyí.
lbʊ mʊ́tɔ́ ání aladálɪ ɔpʊ amʊtɔ, táme anɪ ɔkpɪ ámʊ́ʊ́ ɔtɛbítí
ɪsʊ ámʊ médékle ɔbɛ́ɛ otsía nkpa.” 5lnʊ Paulo lɔ́wʊnáa ɪbɪ,
ɪwɔ ámʊ lɛ́kpa wíé ogyá, táme tɔtɔ mɔ́bwɛ Paulo. 6Amʊ́ fɛ́ɛ́
besi bʊlɪí bʊdɛkíɪ. Bʊkɪ bɛɛ Paulo obópunyá, ntɛ́ɛ ɔbétɪn wu.
Táme bréá bɛlɪí wá ɔpá tɔtɔ méba a, bɛladámlí amʊ́ agywɪɪn
blí bɛɛ, “Ɔkpɪ ɔkʊ ɔhá ánfɪ gyí.”

7Ɔhandɛ ɔkʊ bʊ ɔsʊlʊ́ʊ kʊ ɔpʊ nsɪné ɪnʊ. Mʊ dá gyí
Publio. Ɔlɔhɔ anɪ atúu, kpá anɪ ya mʊ wóyítɔ́, anɪlétsiá
mʊ wá nkɛnsá kɛ́kɛ́. 8Alɪ bré ámʊtɔ á, owísó lakítá ɔhandɛ
amʊ mʊ sɪ, mʊ ɪwɪtɔ latú; ɔda. Paulo léyɛkɪ mʊ, ɔlɔpʊ ɪbɪ
dínká mʊsʊ bɔ́ mpáɪ há mʊ, ɪwɪ lɔwa mʊ ɔnlɪn. 9Mʊ́ ɔma
a, bɔpʊ alɔpʊá bʊbʊ ɔsʊlʊ́ʊ amʊsʊ fɛ́ɛ́ ba, Paulo létsa amʊ́
ɪlɔ. 10Anɪlétsiá ɪnʊ tsra asa, ɪnʊfɔ ámʊ bɔwa anɪ numnyam,
kíé anɪ atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ. Bréá anɪdénatí á, bɔpʊ atɔ́á ibéhián
anɪ ɔkpatɔ fɛ́ɛ́ sí anɪ ɔkpa.

Roma Wúlutɔ Yɔ

11Anɪlɔ́yɔ ɔpʊ ɔnɔ́ yótsu ntsusʊ-yibi kʊá ɪlatsíá ɪnʊ
nyankpʊtswíebɪ amʊ fɛ́ɛ́. Itsú Aleksandria wúlutɔ. Besré
atabí akʊá bʊgyi ɪkpɪ yi ntsusʊ-yibi ámʊ ansítɔ́. 12Anɪléyɛlí
ɔpʊ nsɪné ɔsʊlʊ́ʊ kʊ otsubúnɔ, bʊtɛtí mʊ́ Sirakus, anɪlétsiá
ɪnʊ nkɛnsá. 13Tsú ɪnʊ á, anɪlóbomlí tsʊn bowie wúlu yílé
kʊá bʊtɛtí mʊ́ Regiosʊ. Mʊ́ ɔyɪ kɛhɛ a, afú kʊ lɔ́wa tsʊ́ʊn bɪ
tsu ayasɪ fʊ́n. Nkenyɔ́ ɔma a, anɪlóyowie otsubúnɔ kʊá bʊtɛtí
mʊ́ Puteoli. 14Anɪléfía ahógyipʊ akʊ ɪnʊ. Bokokóli anɪ bɛɛ,
atsía amʊ́ wá nkensíénɔ́. Anɪlɔ́kʊsʊ́ tsú ɪnʊ á, anɪlɔ́yɔ Roma
wúlutɔ. 15Apíó ání bʊbʊ Roma wúlutɔ bonu ání abá. Mʊ́ sʊ
amʊ́tɔ́ akʊ bɛba ibíá ogyíkpá, bʊtɛtí ɪnʊ Apia. Akʊ ɛ́ bɛba
ɔtɪnɛkʊá bʊtɛtí ɪnʊ Afɔɔ́ Ɔswɪ́kpá Asa, ɪbʊ ɔkpatɔ befia anɪ.
Bréá Paulo lówun amʊ́ á, mʊ ansí legyi, ɔlɛda Bulu ɪpán.

Bulu Asʊ́n Ɔkanda Roma Wúlutɔ

16Bréá anɪlóyowie Roma wúlutɔ á, Roma aban léha Paulo
ɔkpa ání ɔbétalí yétsiá ɔtínéá odeklé, táme ɪsá ɔkɔpʊ́ ɔkʊ
obógyo mʊ ɪwɪ brégyíbré.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ɛkɛ sáásí a, Paulo létɪ Yudafɔ ahandɛá bʊbʊ ɪnʊ fɛ́ɛ́ fia.
Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mí apíó, ɪbʊ mʊ́tɔ́á mmɔpʊ lalahɛ
kʊkʊʊkʊ gyi mí ɔmátɔ́fɔ, mmeyintá anɪ anáin amándíɛ́
kʊkʊ ɛ́. Táme anɪ ahandɛ ání bʊbʊ Yerusalem bɛkɪtá mí
ya Romafɔ. 18 Bɔyɔ mí asʊ́ntɔ́ á, tɛkɪ bekleá bési mí, tsʊ́fɛ́
bomowun tsitsa kʊkʊ mí ɪwɪ asa bɛɛ bʊmɔ́ɔ mí. 19 Táme
Yudafɔ ámʊ bʊmotsulá ání bʊsíi mɪ. Amʊ́ bwɛhɛ́ sʊ nɔkʊlí
ɔkpa mbɛ́ɛ, Roma Owíe Dɛhɛn onutó ogyíi mí asʊ́n. Megyí
bɛɛ mbʊ mí ɔmá ɪwɪ asʊansʊ. 20 Mʊ́ sʊ natí mlɪ fia nɪ. Tsʊ́fɛ́
ɔhá ámʊ́ʊ́ Israelfɔ bʊdɛ mʊ ɔkpa kíɪ amʊ sʊ́ nda ɪkan anfɪtɔ."

21 Amʊ́ ɛ́ bɛbláa Paulo bɛɛ, "Anɪmɔ́kʊ́hɔ ɔwʊlʊ́ kʊkʊ
tsʊ́ Yudea ɔmátɔ́ tsʊ́ fʊ́ ɪwɪ. Anɪ apíó Yudafɔ ámʊtɔ ɔkʊkʊ
ɛ́ mɔ́kʊ́tsʊ́ ɪnʊ bɛbláa anɪ asʊn laláhɛ kʊkʊ tsʊ́ fʊ́ ɪwɪ.
22 Táme ha anɪ abɪ fʊ́ agywɪɪn. Tsʊ́fɛ́ anɪyin ání ahá bʊtɛblí
asʊn laláhɛ tsʊ́ Bulusʊ́m ɔpasua ánfɪ fʊ́bʊ mʊ́tɔ́ ánfɪ ɪwɪ
ɔtínɛgyíɔtíné."

23 Mʊ́ sʊ mʊa Yudafɔ ámʊ bɛhɪɛ ɛkɛá béfia. Ɛkɛ ámʊ lɔ́fʊn
a, Yudafɔ tsɔtsɔɔtsɔ bɛba befia Paulo wóyí ɪnʊ. Paulo lɔ́tɔí
kplá amʊ́. Ɔlɔpʊ Mose Mbla pʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ asʊn
wanlínhé lɛ́ Bulu iwíegyí ámʊ ɪwɪ asʊ́ntɔ́ sʊ́ná amʊ́ tsʊ́
nyankɪ pɔn owí. Ɔlɔbɔ mbɔ́dí ání ɔbɛ́damlí amʊ́ abʊhɔ Yesu
Kristo ɪwɪ asʊ́n ámʊsʊ gyi. 24 Amʊ́tɔ́ akʊ bohogyi, táme akʊ
bʊmohogyi. 25 Amʊ́ wʊlɛwʊlɛ amʊ ɔnɔ́ mɔbwɛ kʊlɛ, bɔwa
asʊ́n ámʊ prɪ́ɪ bɪ. Táme Paulo létrá bláa amʊ́ asʊn kua kʊlɛ
asa bɛdasáín. Ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Ɔŋɛ Wankíhé lɛ́bláa mlɪ
anáin ɔnɔkwalɪ amʊ tsʊn Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ *Yesaiasʊ. Ɔbɛ́ɛ,

26 'Yɔ ahá ánfɪ wá afʊyɛbláa amʊ́ fɛɛ,
Bónu lánʊ́, táme bʊmóonu mʊ́ asɪ.
Bɛ́kɪ lákɪ, táme bʊmɛ́ɛbɪ mʊ́.
27 Tsʊ́fɛ́ klʊntɔ bʊ amʊ́ odwin.
Batílá asʊ, bun ansíbi ɛ́.
Ní megyí alɪ á, tɛkɪ bówun atɔ́
bónu asʊ́n,
amʊ́ agywɪɪn bóbwií.
Bɛ́damlí ba mí wá,
nétsa amʊ́ ɪlɔ.' "

Gyu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28-29 Paulo lɔ́mɔ mʊ asʊ́n ɔnɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mʊ́ sʊ ndekléá mlɪbíɪ
ání Bulu nkpahɔ́ɔ asʊ́n ámʊ lawíé ahá ání bʊmegyí Yudafɔ
ɛ́ wá dodo. Amʊ́ mʊ́ bɔ́hɔ asʊ́n ámʊ.”[h] **30** Paulo létsiá ɪnʊ
nfinyɔ kɛ́kɛ́. Oletsiá mʊ onutó obu háɪhɛtɔ. Oletsiá hɔ afɔɔ́
ání bɛba bɛsɪnáa mʊ fɛ́ɛ́. **31** Ɔlɔwa klʊn dá Bulu iwíegyí ámʊ
ɪwɪ asʊ́n ɔkan, olosuná anɪ Wíe Yesu Kristo ɪwɪ asʊ́n ɛ́ ahá
fɛ́ɛ́ ansítɔ́. Ɔhaa métin mʊ ɔkpa.

---

[h] **28:29** Mʊ́tɔ́ yée 29 bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Brɛ́á Paulo léblí asʊ́n ánfɪ tá á, Yudafɔ ámʊ bɔkʊsʊ́ nátí, amʊ́ wʊlɛwʊlɛ bʊna bʊdɛ asʊ́n ámʊ nwɛ́ɛn gyí.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́á Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Romafɔ

1 1 Mí Yesu Kristo osúmbi Paulo dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín
sísí mlɪ Romafɔ. Bulu lɛ́tɪ mí ɔbɛ́ɛ, mbɔ́bwɛ mʊ *sumbí
ɔyɔpʊ́. Ɔlɛlɛ mí yáí ání nɛ́da mʊ *asʊn wankláán ámʊ ɔkan.
2 Bulu lɛ́hɪɛ asʊn wankláán ánfɪ yáí tsʊn mʊ ɔnɔ́sʊ́
atɔípʊ́sʊ dodoodo, bɔwanlín mʊ́ wá mʊ asʊn wanlínhɛ́
amʊtɔ. 3 Asʊn wankláán ámʊ ɪlɔtɔí tsʊ́ mʊ Bi, ogyi anɪ
Wíe Yesu Kristo ɪwɪ. Anyánkpʊ́sa ɔkpasʊ á, ɔlɛlɪn Owíe
*Dawid abusuantɔ. 4 Bulu lɛ́lɛ súná ání lɛ́lɛ́ mʊ Bi ní. Ɔlɔtsʊn
*Ɔŋɛ Wankíhɛ́ túmitɔ kʊ́sʊ́a mʊ tsʊ́ afúlitɔ. Mʊgyí anɪ Wíe
Yesu Kristo. 5 Ɪna mʊsʊ Bulu lawá awɪtɔlɛ lɛ́ mí mʊ sumbí
ɔyɔpʊ́, mɛ́nɪ nɛ́kpa ɔmá bámbásʊ́fɔ bɔ́hɔ mʊ gyi, nʊ́ mʊ ɔmɛ.
6 Mlɪ Romafɔ ánfɪ Bulu latí ɔbɛ́ɛ, mlɪbɔ́bwɛ Yesu Kristo klɛ́
ɛ́ mlɪbʊ mʊ́tɔ́.
7 Ɪ́nɪ sʊ mí Paulo ndɛ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín sísí mlɪá mlɪbʊ
Roma fɛ́ɛ́. Bulu lahíɛ́ dwɛ́ mlɪ, tí mlɪ, pʊ́ mlɪ bwɛ́ mʊ ahá.
Ndɛ anɪ Sí Bulu mʊa anɪ Wíe Yesu Kristo kokóli mbɛ́ɛ,
bʊgyíi mlɪ bʊalɛ, abʊha mlɪ iwilwii.

Paulo Bulu ɪpánda

8 Gyankpapʊ a, nna Yesu Kristosʊ ndɛ mí Bulu ɪpán da
mlɪtɔ okugyíɔkʊ nwunsʊ. Tsʊ́fɛ́ mlɪ Kristo hógyi sʊ mlɪ
dá dɛ ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́. 9 Napʊ́ mí klʊn fɛ́ɛ́ ndɛ Bulu súm tsʊn
mʊ Bi Yesu ɪwɪ asʊn wankláán ɔkan ámʊ́ʊ́ ndɛda ámʊsʊ.
Obégyi mɪ adánsɪɛ ání ntɛkáín mlɪsʊ brégyíbrɛ́á ndɛ mpáɪ
bɔ. 10 Ntetsíá kokóli mʊ ekekegyíɛkɛ mbɛ́ɛ, otsʊ́la finki
ɔkpa ha mɪ, antalɪ bɛsɪnáa mlɪ nkɛ ánfɪtɔ. 11 Tsʊ́fɛ́ ɪdɪn mí
ɔwɔ́lɪá mía mlɪnyɔ abéfia, mɛ́nɪ nɛ́bɛha mlénya Ɔŋɛ Wankíhɛ́

Rom

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

atokiehé ání ıbɔ́wa mlı ɔwʊnlín. 12Mʊ́á ndɛblí gyí, ní nɛbá
mlı wá á, mí hógyi bɔ́wa mlı ɔwʊnlín, mlı klé é ıbɔ́wa mí
ɔwʊnlín.
13Mí apíó, ndekléá nɛha mlı bı ání nabwɛ́bwɛ́ɛ́bwɛ́
agywıın ání nɛ́bɛsınáa mlı, támɛ tɔkʊ dɛ mí ɔkpa tíin
bɔfʊn ndɛ. Ndekléá nɛ́ba ınʊ bɔtɔí kplá ahá, mɛ́nı bɔ́hɔ
Yesu gyi, fé alıá nahá ahá bahɔ mʊ gyi ɔmá bámbátɔ́. 14Ínı
gyí tɔ́á ilehián ání nɔ́bwɛ ahá fɛ́ɛ́tɔ́ nı. Ilehián ání nɔ́bwɛ mʊ́
Griikifɔ pʊ́ ɔblíı bámbá ablípʊ́, atıansıpʊ pʊ́ aha mimláhɛ
fɛ́ɛ́tɔ́. 15Ínı sʊ mí ansí lapé ání nɛ́bláa mlı ahá ání mlıbʊ
Roma wúlutɔ é asʊn wanklááan ámʊ.

Bulu Asʊn Wanklááan Ámʊ Túmi

16Bulu asʊn wanklááan ámʊ ıma mí pélı. Tsúfé mʊ́gyí
Bulu túmi ání ɔdɛpʊhɔ ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ Kristo gyi nkpa
ní. *Yudafɔ gyánkpá, asa ahá ání bʊmegyí Yudafɔ bʊbuo.
17Tsúfé asʊn wanklááan ámʊtɔ Bulu lɛ́lɛ alıá ɔtɔbwɛ́ ɔha
yilé ɔbwɛpʊ́ súná. Mʊ́ ɔsʊ́-ası fɛ́ɛ́ ılıí hógyisʊ. Ínı Bulu asʊn
wanlínhé amʊ lɛblí ní. “Ɔhá ání mʊ hógyi sʊ Bulu latsú mʊ
ání mʊ asʊ́n da ɔkpa obénya nkpa.”

Lakpan Ɔbwɛpʊ́ Ɔhagyíɔha Gyí Bulu Ansítɔ́

18Bulu lɛ́lɛ mʊ ɔblɔ́ súná tsú ɔsʊ́sʊ́. Olenya ɔblɔ́ ahá ání
bʊtamanyá mʊ ifú, bʊdɛ lalahɛ bwɛ, bapʊ́ amʊ́ owuntɔlın
bʊdɛ Bulu asʊ́n ání igyi ɔnɔkwalı ɔkpa tíin. 19Bulu ɔbɛ́bıtí
amʊ́ ısʊ. Tsúfé tɔ́á ilehián ání bɛ́bı tsú Bulu ıwı ıda amʊ́
ansítɔ́ dodo. Bulu onutó lɛ́lɛ mʊ́ ɔwan súná ámʊ. 20Ibʊ
mʊ́tɔ́ ání ɔhaa tamawun Bulu túmiá ıtamatá pʊ́ alıá ogyi.
Támɛ tsú brɛ́á Bulu lɔ́bwɛ ɔyí ɔpá á, Bulu tsiátɔ́ meŋaín.
Tsúfé mʊ atɔ bwɛhé lɛlɛ mʊ́ súná wanklááan ání ahá bɛ́talí
wun mʊ́, pʊ́bí mʊ. Ínı sʊ ɔhaa má ɔnɔ́ kʊkʊ lɛ́. 21Bʊyin
Bulu, támɛ bʊmɔwa mʊ numnyam ání iletsiá mʊ, bʊmɔpʊ
ıpán kʊkʊ é há mʊ. Mboún tɔ́á ıma ası bʊ́tɔgywíın tsu
Bulu ıwı. Bʊtamatráa nu mʊ asʊ́n ámʊ ası. Basin oklúntɔ.
22Bʊtɛkı amʊ́ ıwı bɛɛ bɛtın ansí, támɛ bemimláa. 23Basí
Bulu ɔkıankpapʊ amʊ tswı, yɔ́ bʊdɛ ıkpı ání bʊma nkpa

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

súm. Bɔpwɛ amú, ntɛ́ɛ sré amú fɛ́ nyankpʋsa ání otowú, ntɛ́ɛ mbubwi, ntɛ́ɛ mbwɪ pú awɔ akʋ.

24 Ɪ́nɪ sʋ Bulu ladámlí ɔma há amú, basí bʋdɛ atɔ laláhɛá bʋdeklé tsu amú klʋntɔ bwɛ, amúa amú aba bʋdɛ ɪwɪ sʋpáa. 25 Bʋtamatráa hɔ Bulu ɔnɔkwalɪ amʋsʋ gyi. Asún ání ɪma mʋ́tɔ́ mboún bʋdehógyi. Ɪ́nɪ sʋ bayɔ́ bʋdɛ Bulu atɔ bwɛhɛ́ mboún súm, sí atɔ́ fɛ́ɛ́ Ɔbwɛpú ámʋ onutó. Kanfʋ́ letsiá mʋ bré fɛ́ɛ́! *Amen.

26 Amʋ́ bwɛhɛ́ ánfɪ sʋ Bulu lɛ́damlí ɔma há amʋ́, bʋna bʋdɛ hakpanla bwɛ. Amʋ́ atsɪ kʋ́ráá besi ayin wá dɪ, fɛ́ alɪá ɪda yaí, amʋ́ wʋlɛwʋlɛ bʋda aba wá. 27 Alɪ kɛ́n ayin ɛ́ besi atsɪ wá dɪ fɛ́ alɪá bʋtɔbwɛ́ mʋ́ yáí, bʋda aba wá ní. Hakpanla anfɪ bwɛ sʋ Bulu lɛ́bɪtí amʋ́ ɪsʋ ání lɛkanáa ha amʋ́, bʋdɛ mʋ́ wúun nɪ.

28 Ɪ́nɪá bakíná Bulu bɪ sʋ á, Bulu ladámlí ɔma há amʋ́, bʋdɛ asʋkpan susúu, bʋdɛ tɔ́á ɪma alɛá ɔha ɔbɔ́bwɛ bwɛ. 29 Lalahɛ sɔ́ɔ́n bʋ amʋ́tɔ́. Ɪkʋ gyí; lakpanbwɛ, opotsuawa, olu, ɔnsípɛ, ahámɔ, mblíkpɛ́ɛ, ahámlɛ́, agywɪɪn laláhɛ bwɛ pʋ́ ahátsíi. 30 Ahá ɔnɔ́tɪn, Bulu asʋ́nkiná, atɔ́mábʋ́, ɪwɪtsʋ́, ɪwɪ adábi da. Lakpan ɔkpagyáa, akwɪípʋ́sʋ kʋsʋ́lɪí. 31 Bʋtamagywíɪn, bʋtamagyi amʋ́ asʋn blíhésʋ. Bʋtamadwɛ́ ahá, bʋtamawun ahá nwɛ. 32 Ɪ́nɪá bʋyin ání Bulu mbla ámʋ losuná ání ɔhá ání otsíá atsiábi anfɪ odu obówu óó á, megyí ínɪ ánfɪ nkʋlɛ bʋdɛbwɛ. Bʋtráa bʋdɛ lalahɛ abwɛpʋ́ ɛ́ atɛtɔ-ɔnlɪn wa dínká mʋ́sʋ́.

Bulu Tamakɪ Ɔha Ansítɔ́

2 1 Ɪ́nɪ sʋ fʋ́á fʋtsie fʋdɛ fʋ́ aba ɪlá lɛ, fʋma ɔnɔ́ kʋkʋ lɛ́ Bulu ansítɔ́. Tsʋ́fɛ́ fʋdɛ akʋ ɪlá lɛ, támɛ fʋdɛ mʋ́ odu kɛ́n bwɛ. Mʋ́ sʋ ní fʋdɛ amʋ́ ɪlá lɛ á, ɪwɪ pɔ́n fʋ́dɛha. 2 Anɪyin ání Bulu ɔbɛ́ha ahá ání bʋdɛ ínɪ odu bwɛ ɪpɔ́n. Anɪyin ɛ́ ání mʋ asʋ́n da ɔkpa. 3 Mʋ́ sʋ ní fʋ́dɛ ahá ɪlá lɛ lakpan ání fʋ́ onutó fʋ́dɛbwɛ sʋ á, bɪ ání Bulu ɛ́ ɔbɛ́ha fʋ́ ɪpɔ́n. Fʋméɛtalí kɔlɪ dalɪ mʋ ɪbɪ. Ntɛ́ɛ fʋmeyín alɪ? 4 Bulu lalɛ́ mʋ yilé pʋ́ mʋ awɪtɔlɛ ɔwan súná fʋ́, alanyá klʋn há fʋ́, támɛ fʋmobu mʋ. Ntɛ́ɛ fʋmeyín ání alɪá fɛ́damlí klʋntɔ yínkí ba mʋ wá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sʋ alalɛ́ mʋ awɪtɔlɛ súná fʋ́? 5Támɛ klʋntɔ bʋ fʋ odwin,
asʋtɔ bʋ fʋ ɔnlɪn. Mʋ́ sʋ ɪsʋtɔbɪtí ání ɪda gyo fʋ́ ɛkɛá Bulu
Ɔnɔkwalɪpʋ obégyi asʋ́n ɪtráa démoní tsía. 6Bulu ɔbéka
ɔhagyíɔha ɪkɔ mʋ bwɛhɛ́ ɔnɔ́. 7Akʋ bapʋ́ ansí dínká ání
bénya numnyam, ɪdayilé pʋ́ nkpa ání ɪtamatá. Mʋ́ sʋ banyá
klʋn bʋdɛ yilé bwɛ ekekegyíɛkɛ. Amʋ́ Bulu ɔbɛ́ha nkpa ání
ɪtamatá ní. 8Támɛ akʋá bʋbʋ ɔnsípɛ, bakíná ɔnɔkwalɪ amʋ
pʋ́ yilébwɛ, bʋbuo lalahɛ mʋ́ á, Bulu ɔbɔ́pʋ ɔblɔ́ gyi amʋ́
asʋ́n, bítí amʋ́ ɪsʋ wanklɑ́ɑ́n. 9Asʋn wunhɛ mʋ́a ɪwɪɔsɪn
bɛ́ba lalahɛ abwɛpʋ́ fɛ́ɛ́sʋ́. Ibégyankpá tʋ́ *Yudafɔ, asa ɪbɔ́tʋ
ahá ání bʋmegyí Yudafɔ. 10Támɛ Bulu ɔbɔ́wa yilé abwɛpʋ́
numnyam, há amʋ́ iwilwii, trá ha amʋ́ ayɛ. Obégyankpá
há Yudafɔ, asa ɪbɔ́tʋ ahá ání bʋmegyí Yudafɔ. 11Tsʋ́fɛ́ Bulu
tegyi asʋ́n ɔnɔkwalɪsʋ, ɔtamakɪ ɔhaa ansítɔ́.

12Ahá ámʋ́ʋ́ bʋmeyín Mose Mbla ámʋ, bʋdɛ lakpan bwɛ
ámʋ óó bɔ́fwɪ. Támɛ Bulu mɔ́ɔpʋ mbla ámʋ gyi amʋ́ asʋ́n.
Ahá ámʋ́ʋ́ bʋyin mbla ámʋ asa bʋdɛ lakpan bwɛ ámʋ mʋ́ á,
Bulu ɔbɛ́lɪí mbla ámʋsʋ há amʋ́ ɪpɔ́n. 13Tsʋ́fɛ́ megyí ahá ání
bʋyin Mose Mbla ámʋ asʋ́n da ɔkpa Bulu ansítɔ́. Mboʋ́n
ahá ání bʋtegyi mʋ́sʋ́. 14Ɩbʋ mʋ́tɔ́á ahá ámʋ́ʋ́ bʋmegyí
Yudafɔ bʋmeyín Mose Mbla ámʋ. Támɛ ní amʋ́ onutó bʋdɛ
mbla ámʋsʋ gyí a, bʋdesuná ání bʋyin yilé mʋ́a lalahɛ amʋ́
klʋntɔ. 15Amʋ́ bwɛhɛ́ ánfɪ desuná ání Bulu lɔ́wanlín mbla
ámʋ dínká amʋ́ klʋnsʋ. Amʋ́ klʋn dɛ adánsɪɛ gyí ání lélé
bʋyin mʋ́. Tsʋ́fɛ́ bré kʋtɔ á, amʋ́ agywɪɪn tɛhá amʋ́ ɪpɔ́n,
bré kʋtɔ é á, ɪtɛhá amʋ́ asʋ. 16Alɪ kén ɪbɛ́ba ɛkɛ ámʋ́ʋ́ Bulu
ɔbɔ́tsʋn Yesu Kristosʋ gyi tɔ́á ahá babwɛ́ ŋáintɔ ɪwɪ asʋ́n
ní. Alí Kristo ɪwɪ asʋn wanklɑ́ɑ́n ámʋ́ʋ́ ndɛ mʋ́ ɔkan da
ámʋ idesuná ní.

Yudafɔ Pʋ́ Mose Mbla

17Fʋ́ fɛɛ Yudayin fʋgyi, fʋ́ ansí dɪn Mose Mbla ámʋsʋ,
fʋ́dɛpʋ ɪbɪ sí kántɔ́ fɛɛ Bulu mʋ bi fʋ́gyi. 18Fʋyin Bulu
apɛ́, tsʋ́fɛ́ fakásí Mose Mbla ámʋ. Mʋ́ sʋ fʋyin tɔ́á ɪbʋ alɛ́.
19Fʋtɛkɪ fʋ́ ɪwɪ ansibi abwiepʋ́ ɔkpapʋ́, fʋ́gyi fɛ́ ɔkandíɛ há
ahá ání bʋmeyín Bulu, basin oklʋ́ntɔ. 20Fʋ́ fɛɛ fʋgyi aha

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mimláhɛ ansí ɔtínpʋ. Fɛ́talí súná ahá ání bʋmeyín ɔlala
tɔ́á ɪbʋ alɛ́. Tsúfɛ́ fatsúlá fɛɛ Mose Mbla ámʋ sʋ fabí tógyítɔ́,
fabí ɔnɔkwalɪ kugyíkʋ ɛ́. 21 Táme ínɪá fʋ́dɛ ahá yilé suná
á, ntogyi sʋ fʋmóosuná fʋ́ ɪwɪ mʋ́? Fʋdɛ ɔkan da bláa ahá
fɛɛ bʋmáwi atɔ́, táme fʋ́ onutó fʋdewi? 22 Fɛɛ bʋmátɔ mbʋa,
táme fʋdɛ mbʋa tɔ? Fɛɛ bʋmásum ɪkpɪ, táme fʋtowí ɔkpɪasɪ
atɔ́. 23 Fʋtotsú ɪwɪ Mose Mbla ámʋ sʋ, táme fʋtɛpán mʋ́sʋ́.
Ínɪ sʋ fʋdɛ Bulu kpɔí. 24 Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋ léblí ɔbɛ́ɛ,
"Mlɪ Yudafɔ bwɛhɛ́ sʋ ahá ání bʋmegyí Yudafɔ bʋdɛ Bulu
ɪwɪ asʋn laláhɛ blí."

25 Ní mlɪdɛ́ Bulu mbla ámʋsʋ gyí á, mlɪ *ketétíɪn bʋ labi.
Táme ní mlɪtamagyi mʋ́sʋ́ á, mlɪgyí fɛ́ ahá ání bʋmɛtɪn keté.
26 Ní ɔkʋ mɛ́tɪn keté, ɔdɛ Mose Mbla ámʋsʋ gyí a, ogyi fɛ́
keté ɔtínpʋ Bulu ansítɔ́. 27 Mlɪ Yudafɔ mlɪyin mbla ámʋ, tsúfɛ́
bɔwanlín mʋ́ tswɪ mlɪ, bɛtɪn mlɪ keté ɛ́, táme mlɪtɛpán Mose
Mbla ámʋsʋ. Mʋ́ sʋ ɔhá ání ɔmɛtɪn keté kʋ́ráá, táme ɔdɛ
mbla ámʋsʋ gyí ɔbɛ́lɛ mlɪ ɪlá. 28 Tsúfɛ́ megyí keté ɔtínpʋ gyí
Yudayin onutó. Ketétíɪn onutónutó bʋ ɪnʋ. Megyí ɔyʋlʋ́sʋ
ketétíɪn kɛkɛ. 29 Ní ɔkʋ gyí Yudayin onutónutó á, mʋ klʋntɔ
tósúná. Ketétíɪn onutó itsú klʋntɔ. Bulu Ɔŋɛ́ ámʋ tɔ́bwɛ́ mʋ́,
megyí mbla ámʋ́ʋ́ bɔwanlín tswɪ amʋsʋ gyí. Ɔhá ání Bulu
Ɔŋɛ́ ámʋ ɪlɛtɪn mʋ keté á, Bulu onutó tɛ́kánfʋ́ mʋ, megyí
nyankpʋsa.

3 1 Mʋ́mʋ́ labi mɔmʋ *Yudafɔ bʋbʋ dʋn ahá ání bʋmegyí
Yudafɔ? Ntɛ́ɛ labi mɔmʋ *ketétíɪn bʋ? 2 Ɪbʋ mʋ́tɔ́á labi
ámʋ ɪhíɛ́ ɪtsɔ! Gyankpapʋ gyí, Bulu lɔ́pʋ mʋ klʋnsʋ asʋ́n
wá Yudafɔ ɪbɪtɔ. 3 Ɪbʋ mʋ́tɔ́ ání amʋ́tɔ́ akʋ bʋmɔhɔ Bulu
asʋ́n ámʋsʋ gyi. Táme amʋ́ tsiátɔ́ anfɪ odu ɪbɛ́talí há Bulu
obési tɔ́á ɔlɛhɪɛ ání ɔbɔ́bwɛ lóó? 4 Ɛkɛkɛɛkɛ! Megyí alɪ ígyi!
Ní afunupʋ ahá fɛ́ɛ́ bʋgyi óó á, Bulu mʋ́ á, ɔnɔkwalɪpʋ ogyi.
Igyi fɛ́ alɪá Owíe *Dawid léblaa Bulu ɔbɛ́ɛ,

"Ní fɔtɔ́í á, ahá bʋblí bɛɛ fʋ́ asʋ́n igyi ɔnɔkwalɪ.
Ní begyi fʋ́ asʋ́n ɛ́ á, bʋblí bɛɛ fʋ́ asʋ́n da ɔkpa."

5 Ní anɪ tsiátɔ́ laláhɛ lalɛ́ Bulu tsiátɔ́ wanklaán súná á,
mʋ́mʋ́ ní ɔdɛ anɪ ɪsʋ bɪtí anɪ tsiátɔ́ laláhɛ sʋ á, nkálɪ abɛ́blí?
Abɛ́blí anɪaa, Bulu má ɔkpa bítí anɪ ɪsʋ? (Nyankpʋsa asʋn

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

blíhé ndɛblí á.) 6Ɛkɛkɛɛkɛ! ɩma mútɔ́ alɩ. Ní Bulu asún mɛda
ɔkpa á, nkálɩ obégyi ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ asún?
7Ɔkʋ ɔbéfɩté ɔbɛ́ɛ, ní mí ɔnɔkwalɩmáwá lalé súná ání Bulu
bʋ ɔnɔkwalɩ, ɩlatsú mʋ dá fʋ́á á, múmʋ́ ntɔ sʋ́ Bulu ɔbétrá
ha mí pɔ́n ɔbɛ́ɛ lalahɛ ɔbwɛpʋ́ ngyi? 8Ní igyi alɩ á, múmʋ́
ntɔ sʋ́ anɩméɛblí anɩaa, “Mlɩha abwɛ lakpan, fówun Bulu
tsiátɔ́ wankláán ɩlɩn ɔwan?” Fé alɩ ámʋ́ʋ́ akʋ bʋdɛ mí ɔnɔ́
tɩn bɛɛ, nna ndɛblí ámʋ. Bulu ɔbéha amʋ́ ɩpɔ́n alɩá ɩlɛkanáa.

Ɔhaa Mégyí Yilé Ɔbwɛpʋ́

9Nkálɩ mɛɛ abéblí pʋ́mɔ́ mʋ́ ɔnɔ́? Mʋ́ sʋ anɩ Yudafɔ
anɩdʋn ahá ámʋ́ʋ́ bʋmegyí Yudafɔ ámʋ lóó? Ɛkɛkɛɛkɛ!
Anɩmɔ́dʋn amʋ́ ɔkpagyíɔkpasʋ. Nablí bɔtsʋn mbɛ́ɛ, ɩkʋlɛ
Yudafɔ pʋ́ ahá ámʋ́ʋ́ bʋmegyí Yudafɔ ámʋ féɛ́ bʋgyi. Tsúfé
lakpan lagyi amʋ́ féɛ́sʋ́. 10Bulu asún lɛblí ɔbɛ́ɛ,

“Ɔhaa asún mɛda ɔkpa Bulu ansítɔ́. Ɔbakúlɛ kúráá
médalɩ mútɔ́.
11 Ɔhaa tamanú Bulu asún asɩ;
ɔhaa tamadúnká Bulu ɔkpa.
12 Amʋ́ fɛ́ɛ́ badámlí ɔma há Bulu,
ámʋ́ fɛ́ɛ́ bafwí.
Yilé ɔbwɛpʋ́ ɔkʋkʋ má ɩnʋ. Ɔbakúlɛ kúráá
médalɩ mútɔ́.”

13Bulu asún ámʋ létrá blí ɔbɛ́ɛ,

“Bʋtekle asʋkpan blí.
Bʋtɔpʋ́ amʋ́ ɔnɔ́ mlé ahá.
Amʋ́ ɔnɔ́tɔ́ asʋn blíhé tɔmɔ́ fé ɩwɔ elín.”

14Bulu asún ámʋ létrá blí ɔbɛ́ɛ,

“Ɩlwɩí pʋ́ asʋn-sɩnsín blí bʋtegyi dɩ.”

15Ɔlɛtrá blí ɔbɛ́ɛ,

“Ahámɔ ma amʋ́ ɔpá.
16 Ɔtínɛgyíɔtínéá bʋna á, bʋdɛ ahá yintá, bʋdɛ ahá
ipiantɔ wa.
17 Bʋmeyín ɔkpa ání ɩtɔpʋ́ iwilwii ba.”

18Bulu asún ámʋ kʋ é lɛblí ɔbɛ́ɛ,

“Bʋtamanyá Bulu ifú.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Séi á, anıyin ání asúngyíasún ání Mose Mbla ámʊ
losuná á, ıda ha Yudafɔ ámʊ́ʊ́ bɔpʊ mbla ámʊ há ámʊ. Mʊ́
sʊ ɔkʊkʊ méenya ɔkpa lé asʊansʊ ɔnɔ́ bréá Bulu dé ahá fée
asún gyí. 20 Tsúfé Mose Mbla ámʊsʊ gyí méɛtalí há ɔha
ogyi asʊ Bulu ansítɔ́. Há mbla ámʊ ıtɛhá anıtɛbí ání lakpan
abwɛpʊ́ anıgyí.

Alıá Ɔha Tegyi Asʊ Bulu Ansítɔ́

21 Séi á, Bulu lasúná ɔkpa ání ɔtɔtsʊn mʊ́sʊ́ há ɔha asʊ.
Lmɛná Mose Mbla ámʊsʊ gyísʊ. Támɛ Mose Mbla ámʊ pʊ́
Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ asʊn wanlínhé léblí ɔkpa ámʊ ıwı
asún yáí. 22 Ɔkpa ámʊ gyí ɔkpa ání Bulu tɔtsʊn há ɔha asʊ mʊ
ansítɔ́ ní. Yesu Kristo hógyisʊ Bulu tɔtsʊn hɔ ɔhagyíɔha. Ma
fʊgyi o, ma fʊmegyí o, nkúnʊ fotsú o, nkúnʊ fʊmotsú o, ɔhaa
mɔ́tsʊn ɔtsan Bulu ansítɔ́. 23 Tsúfé ahá fée babwé lakpan. Mʊ́
sʊ bahʊ́lı Bulu numnyam. 24 Awıtɔlɛ Bulu lawá há anı. Mʊ́ sʊ́
nyankpʊsa obégyi asʊ mʊ ansítɔ́ ní. Awıtɔlɛ anfı ına Kristo
Yesusʊ. Mʊléka nyankpʊsa nwunsʊ ıkɔ. 25-26 Anyánkpʊ́sa
bʊdɛ lakpan bwɛ tsú bré ɔpá, támɛ Bulu lénya klʊn há amʊ́,
ɔmɛbıtí amʊ́ ısʊ. Séi á, Bulu labɔpʊ Yesu bɔ́ afɔdıɛ, pʊ́ mʊ
obugya lé anı ıwı mbusuo, ménı abɔ́tsʊn mʊ hógyisʊ nyá
lakpansikíé. Bulu lɔ́bwɛ mʊ́ alı pʊ́sʊ́ná ání mʊ asún da ɔkpa,
ménı ibósuná nkɛ ánfıtɔ ání yilé ɔbwɛpʊ́ ogyi. Ototsú ahá ání
bɔhɔ Yesu gyi ání amʊ́ asún da ɔkpa mʊ ansítɔ́.
27 Séi mé, tɔkʊ bʊ ınʊá abótsu ıwı mʊ́sʊ́? Tɔtɔ má ınʊ.
Ntogyi sʊ́ anıméɛtalí tsú ıwı? Mose Mbla ámʊ sʊ lóó? Ó-o!
Anı hógyi sʊ anıméɛtalí tsú ıwı. 28 Megyí atɔ wankláán
ámʊ́ʊ́ Mose Mbla losuná anı bwɛ ámʊ sʊ anıtegyi asʊ
Bulu ansítɔ́. Lna Kristosʊ hógyisʊ abégyi asʊ Bulu ansítɔ́.
29 Yudafɔ nkʊlɛ Bulu ógyi? Megyí ahá ání bʊmegyí Yudafɔ
mʊ́ Bulu ogyi? Ee! Amʊ́ é amʊ́ Bulu ní. 30 Bulu ɔkʊlɛ pé bʊ
ınʊ. Mʊ́ sʊ ına hógyisʊ olotsulá ání Yudafɔ asún da ɔkpa.
Lna hógyi kénsʊ́ ɔlɔhɔ ahá ámʊ́ʊ́ bʊmegyí Yudafɔ ámʊ é ání
amʊ́ asún da ɔkpa. 31 Mʊ́ sʊ ilehián ání abɔ́hɔ Yesu gyi, sí
Mose Mbla ámʊsʊ hógyi lóó? Ɛkɛkɛɛkɛ! Megyí alı ígyi. Yesu
hógyi téhá anıtɛkítá mbla ámʊtɔ kínkíínkín.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Abraham lwı Asún Lasúná Alıá Hógyi Bʊ Labi

4 1Séi á, amansʊ anı *Yudafɔ abɛ́blí tsú anı náin *Abraham
ıwı? Ntɔ olowun tsu Bulu aháhɔ asún ánfı ıwı? 2Ní
yilébwɛ sʊ́ Abraham légyí asʊ Bulu ansítɔ́ á, múmʊ́ ɔbʊ tɔ́á
ɔbɔ́pʊtsú ıwı, támɛ megyí Bulu ansítɔ́. 3Nkálı Bulu asʊn
wanlínhɛ́ amʊ lɛ́blí? Ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Abraham lɔ́hɔ Bulu gyi. Mʊ́
sʊ Bulu lótsu mʊ ání mʊ asún da ɔkpa.” 4Ní ɔkʊ ɔyɔ́ agyúmá á,
bʊtɛká mʊ ıkɔ. Megyí atokiehɛ́ ıkɔká ámʊ gyí. Igyi tɔ́á ilehián
ání obénya tsú mʊ agyúmá yɔtɔ́. 5Támɛ megyí ahá bwɛhɛ́ sʊ,
mboún amʊ́ hógyi sʊ́ Bulu totsú amʊ́ ání amʊ́ asún da ɔkpa.
Tsúfɛ́ Bulu tɛ́há lakpan abwɛpʊ́ ání bɔhɔ mʊ gyi bʊtegyi asʊ
mʊ ansítɔ́. 6Owíe *Dawid lɛ́blí oyúla asún ánfı kɛ́n dodo. Ɔlɔtɔí
tsú ahá ání Bulu mɛ́kı amʊ́ bwɛhɛ́ asa olotsu amʊ́ ání amʊ́
asún da ɔkpa ıwı. Ɔlɔwanlín mʊ́ wá Bulu asʊn ámʊtɔ ɔbɛ́ɛ,

7 “Bulu layúlá ahá ání alasí amʊ́ lakpan kíé amʊ́,
alagyʊ́ra amʊ́!
8 Ahá ámʊ́ʊ́ Bulu lasí amʊ́ lakpan kíé amʊ́, ɔmɛ́ɛtrá
kaín mʊ́sʊ́ ámʊ bégyi ɔdwɛ!”

9Keté atínpʊ nkʊlɛ bʊ́ ɔdwɛgyí anfí Owíe Dawid dɛ́ mʊ́
ıwı asún blí ánfı? Ó-o! Ahá ámʊ́ʊ́ bʊmɛtın *keté ámʊ ɛ́ bʊbʊ
mʊ́tɔ́. Kaın ání anılakla asʊankʊ Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊtɔ.
Anıa, “Abraham lɔ́hɔ Bulu gyi. Mʊ́ sʊ Bulu lótsu mʊ ání mʊ
asún da ɔkpa.” 10Brɛ́ mɔmʊ Bulu lótsu mʊ ání mʊ asún da
ɔkpa? Ɔlɛtın keté asa lóó? Ɛkɛkɛɛkɛ! Bulu lótsu mʊ ání mʊ
asún da ɔkpa dodoodo. 11Ɔma-ɔma asa ɔlɛbɛtın keté pʊ́híɛ
mʊ nsʊ. Ilosuná ání mʊ hógyi sʊ́ Bulu lótsu mʊ ání mʊ asún
da ɔkpa. Ɩ́nı sʊ ogyi fɛ́ ahá ámʊ́ʊ́ bʊmɛtın keté, támɛ bɔhɔ
Bulu gyi, Bulu lótsu amʊ́ ání amʊ́ asún da ɔkpa ámʊ. Mʊ́
sʊ ogyi amʊ́ fɛ́ɛ́ ɔsí ní. 12Ogyi keté atínpʊ amʊ ɛ́ ɔsí. Tsúfɛ́
megyí amʊ́ ketétıın sʊ, mboún amʊ́ Buluhógyi sʊ. Fɛ́ alı
ámʊ́ʊ́ Abraham lɔ́hɔ Bulu gyi asa bɛtın mʊ keté ámʊ.

Tɔ́á Bulu Lɛ́hıɛ Yáí Mʊ Ahógyipʊ

13Bulu lɛ́hıɛ Abraham mʊa mʊ abí-aná ání ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́
ıbɔ́bwɛ amʊ́ klɛ́. Megyí bɛɛ Abraham légyi Mose mblasʊ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sʊ Bulu léblí asún ánfɪ. Táme ínɪá ɔlɔhɔ Bulu gyi, Bulu é
lótsu mʊ ání mʊ asún da ɔkpa mʊ ansítɔ́ sʊ. 14Ní ahá ání
bʊdɛ Mose Mbla ámʊtɔ obégyi Bulu atɔ́ á, múmú ɔha Bulu
hógyi igyi kpaalɪ. Bulu nhɪhɪé há ɔha é ma labi kʊkʊ. 15Tsúfé
Bulu ɔblɔ́ mbla ámʊ tɛtí. Táme ní mbla má ɪnʊ á, mblatʊn
é ɪma ɪnʊ.

16Mú alɪ sʊ ɪna hógyisʊ ahá bétalí nyá atɔ́á Bulu léhɪɛ
yáí há amú. Atokiehé ámúú ɔbɔ́pʊhá *Abraham abí-aná
ámʊ ɪbéda amú ɪbɪ. Megyí ahá ání bʊtegyi mblasʊ nkʊlɛ bú,
táme ahá ání bɔhɔ Bulu gyi fé Abraham é. Tsúfé Abraham
gyí anɪ fée ɔsí. 17Fé alɪ ámúú Bulu asʊn wanlínhé amʊ
ɪlɛblí ɔbée, "Napú fú bwé ɔmá tsɔtsɔɔtsɔ ɔsí ámʊ. *Abraham
gyí anɪ fée ɔsí Bulu ansítɔ́." Tsúfé olohogyi ání Bulu téhá
awupú nkpa, ɔtɛhá tɔ́á ɪma ɪnʊ yáí ɪtɛba mútɔ́ fé tɔ́á ɪbʊ
ɪnʊ yáí. 18Bréá tɔtɔ má ɪnʊá Abraham ɔbɔ́pʊ mʊ ansí dínká
músú á, ɔlɔhɔ Bulu gyi ání ɔbɔ́bwɛ mʊ ɔmá tsɔtsɔɔtsɔ ɔsí
alɪ ámúú ɔlɛblí yáí ámʊ. Bulu lébláa mʊ ɔbée, "Fú abí-aná
béklɛí fé ntsrakpabi." 19Alɪ bré ámʊtɔ á, Abraham lahɔ nfí
lafakʊlɛ (100). Mú sʊ aladan tsʊn kwɪísú. Alɪ kén mʊ ka
*Sara é ɔkwɪípúni lawú, ɔméɛtrá kwɪí ní. Oyin ínɪ fée, táme
ɔmɛkpa mʊ hógyi ɔma. 20Ínɪ fée ɔma a, omegyi nwéen ɔbée,
ɪtɔ́ ámúú Bulu léhɪɛ mʊ amʊ ɪméeba mútɔ́. Mboún ɔlɛkɪtá
mʊ hógyitɔ kínkíínkín, ɔlɛkanfú Bulu mú sʊ. 21Tsúfé ɔhíé
oyin ání Bulu ɔbétalí bwé ɪtɔ́ ámúú alahíé há mʊ amʊ. 22Mʊ
hógyi anfɪ sú Bulu léblí ɔbée, mʊ asún da ɔkpa ní. 23Megyí
mʊ nkʊlɛ sʊ bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ bee, "Bulu lótsu
mʊ ání mʊ asún da ɔkpa." 24Anɪ é, anɪ sʊ bɔwanlín mú. Ní
anɪlɔ́hɔ Bulu gyi a, obótsu anɪ ání anɪ asún da ɔkpa. Mʊgyí
ɔhá ání ɔlɔkʊsúa anɪ Wíe Yesu tsú afúlitɔ. 25Anɪ lakpan sú
Bulu léha bɛlɛ mʊ há bɔmɔ mʊ. Bulu lɔ́kʊsúa mʊ tsú afúlitɔ,
ménɪ obótsu anɪ é ání anɪ asún da ɔkpa.

ɪsʊgyí Bulu Ansítɔ́

5 1Anɪ hógyi sú Bulu latsú mú ání anɪ asún da ɔkpa. Mú
sʊ anɪ Wíe Yesu Kristo lalá anɪa Bulunyɔ nsɪné. 2Hógyi
sʊ ɔkpa lafínkí há anɪ ngya. Ínɪá anɪ Wíe Yesu sú Bulu

awɪtɔlɛ anfɪ laba anɪsʊ, anɪlapʊ́ hogyi nyá ɔlɪ́ɪ́kpá ngya
a, ɪhɪ́ɛ́ bʊ anɪ ɔdwɛ. Tsʊ́fɛ́ anɪdín ansí ání abébenya mʊ
numnyam amʊ kʊ. 3Ansí ɪtráa dɛ anɪ gyí ání anɪdɛ́ ipian
wʊ́un. Tsʊ́fɛ́ ipian tɛ́há anɪtɔwá nsi. 4Nsiwa tɛhá anɪtɛbí
tsía alɪá ilegyi Bulu ansí. Nɪ́ abí tsía alɪá ilegyi mʊ ansí
á, abédɪnká ansí mʊsʊ. 5Ansí pʊdínká Bulusʊ méɛha pélɪ
méɛkɪtá anɪ. Tsʊ́fɛ́ Bulu lɔ́tsʊn *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ́ʊ́ ɔlɔpʊhá
anɪ ámʊsʊ pʊ́ mʊ ɔdwɛ wá anɪ klʊntɔ.

6Bréá anɪtráa anɪgyí lakpan abwɛpʊ́, anɪmá ɔwʊnlín
á, Kristo lóbowu há anɪ lalahɛ abwɛpʊ́ bréá Bulu onutó
léhɪɛtɔ. 7Nɪ́ ɔkʊ asʊ́n da ɔkpa kʊ́ráá á, ɪbɔ́wa ɔnlɪn asa ɔkʊ
obótsulá wʊ́ há mʊ. Fíalɪ ɔha yilé mʊ́ á, ɔkʊ ɔbɔ́wa klʊn
wʊ́ há mʊ. 8Táme tɔ́á ilosuná ání Bulu tɛhíɛ́ dwɛ́ anɪ gyí,
bréá anɪgyí lakpan abwɛpʊ́ á, ɔlɛha Kristo lóbowu há anɪ.
9Ɩna Yesu Kristo obugya amʊ́ʊ́ ɪlɔwʊlí asɪ ámʊsʊ Bulu lési
anɪ lakpan kíé anɪ, tsʊ́ anɪ ání anɪ asʊ́n da ɔkpa. Kristo sʊ
ɔbɛ́lɛ anɪ kokooko. Ɔméɛbɪtí anɪ ɪsʊ lakpan abwɛpʊ́ ɪsʊ-
ɔbɪtíké amʊ. 10Tɛkɪ Bulu alupʊ́ anɪgyí. Táme tsʊ́ʊn mʊ Bi
ámʊ lowusʊ á, alabwɛ́ anɪ mʊ anyawíe kláklá. Ɩ́nɪá anɪlabwɛ́
mʊ anyawíe sʊ á, ɔbɔ́hɔ anɪ nkpa kokooko. Tsʊ́fɛ́ Kristo ɛ́
bʊ nkpa. 11Megyí mʊ́ wʊlɛ. Mʊ́á ɪtráa dʊn kʊ́ráá gyí, anɪdɛ́
ɔdwɛ gyí. Tsʊ́fɛ́ anɪ Wíe Yesu Kristo lalá anɪa Bulunyɔ nsɪnɛ́.
Mʊ́ sʊ anɪlabwɛ́ Bulu anyawíe.

Adam Mʊa Kristo

12*Adam nkʊlɛ bwɛhɛ́ sʊ lakpan léba ɔyítɔ́. Mʊ lakpan
ámʊ sʊ́ lowu léba ɔyítɔ́. Ɩ́nɪ sʊ lowu lénya túmi ɔhagyíɔhasʊ,
tsʊ́fɛ́ ahá fɛ́ɛ́ babwɛ́ lakpan. 13Lakpan bʊ ɔyítɔ́ asa Bulu
lɔ́pʊ mʊ mbla ba Mose. Táme bréá Bulu mɔ́kʊ́pʊ́ mbla ámʊ
ba mʊ a, olobun ansíbi lakpansʊ. 14Tsʊ́ Adam brésʊ́ bɔtʊ
Mose brésʊ́ lowu legyi iwíe anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́sʊ́. Ɩbʊ mʊ́tɔ́ ání
bʊmɔtʊn mbla kʊkʊ fɛ́ Adam, táme amʊ́ ɛ́ bowu.

Akíɪ alɪá *Adam léklé ɔlɪan ɔmapʊ amʊ. 15Adam ná ɔtsan
há Yesu Kristo. Tsʊ́fɛ́ Bulu awɪtɔlɛ amʊ megyí fɛ́ Adam
lakpan ámʊ. Adam nkʊlɛ lakpan sʊ́ ahá fɛ́ɛ́ bowu. Táme
Yesu Kristo nkʊlɛ awɪtɔlɛwa sʊ Bulu laláwá awɪtɔlɛ, pʊ́ mʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

atokiehɛ́ há ahá tsɔtsɔɔtsɔ. Mʊ atokiehɛ́ ámʊ ɪbʊ bíá dʊn lowu ámʊ. 16Tɔ́á anyánkpʊ́sa benya tsú Bulu atokiehɛ́ ámʊtɔ ɪna ɔtsan há tɔ́á benya tsú Adam lakpan ámʊtɔ. Mʊ lakpan kʊlɛ pɛ́ amʊ lɛ́ha ɔhagyíɔha légyi pɔ́n Bulu ansítɔ́. Múlɔ́pʊ lowu ba, táme lakpan tsɔtsɔɔtsɔ ɔma a, Bulu atokiehɛ́ kʊlɛ pɛ́ lɛha Bulu lótsu ahá fɛ́ɛ́ ání amʊ́ asʊ́n da ɔkpa mʊ ansítɔ́. 17Ɔbakúlɛ lakpan sʊ lowu légyi iwíe ahásʊ. Táme alıá Bulu lahíɛ́ wá awıtɔlɛ há ahá ıbʊ wánwan. Alatsʊn Yesu Kristo nkʊlɛsʊ tsú anı ání anı asʊ́n da ɔkpa, anıa mʊnyɔ abégyi iwíe anı nkpatɔ fɛ́ɛ́.

18Ínı sʊ alı ámʊ́ʊ́ ɔbakúlɛ lakpan sʊ Bulu lɛ́ha ahá fɛ́ɛ́ pɔ́n ámʊ a, alı kɛ́n ɔbakúlɛ yilébwɛ sʊ Bulu lahá ahá fɛ́ɛ́ bagyi asʊ mʊ ansítɔ́, alahá amʊ́ nkpa ání ıtamatá ɛ́ ní. 19Alı ámʊ́ʊ́ ına ɔbakúlɛ asʊtɔ-ɔnlın sʊ ahá fɛ́ɛ́ bemlí lakpan abwɛpʊ́ ámʊ a, alı kɛ́n ına ɔbakúlɛ obú sʊ Bulu obótsu ahá tsɔtsɔɔtsɔ ání amʊ́ asʊ́n da ɔkpa ní.

20Bulu lɔ́pʊ mbla ámʊ ba, ménı ahá bówun lakpan ání bʊdɛbwɛ wankláán. Táme bréá lakpan dɛ́klɛí á, Bulu awıtɔlɛ ɛ́ ıdɛklɛí tsía. 21Lakpan légyi ahásʊ, ılɛha ahá bowu. Alı kɛ́n Bulu lawá awıtɔlɛ tsú ahá ání amʊ́ asʊ́n da ɔkpa mʊ ansítɔ́ ní. Ínı lahá ahá batsʊn anı Wíe Yesu Kristosʊ nyá nkpa ání ıtamatá.

Kristo Sʊ Anıbʊ Nkpa

6 1Nkálı abɛ́blí séi? Ilehián ání abɔ́yɔ anı lakpanbwɛsʊ, ménı Bulu awıtɔlɛ bómoní tsía? 2Ɛkɛkɛɛkɛ! Igyi fɛ́ anılawú, mʊ́ sʊ lakpan ma túmi anısʊ. Ntogyi sʊ abɛ́trá tsiá bwɛ́ lakpan? 3Bré ámʊ́ʊ́ bɔbɔ anı *asʊ́ ámʊ a, anıa Kristo Yesunyɔ anılɔ́bwɛ kʊlɛ. Mlıyin mʊ́ alı? Alı bré ámʊtɔ á, anıa Kristonyɔ lówu, 4bopulá anı, tsúfé anıa mʊnyɔ anılabwɛ́ kʊlɛ. Mʊ́ sʊ alı ámʊ́ʊ́ anı Sí Onumnyampʊ amʊ lɔ́kʊsʊ́a mʊ tsú afúlitɔ ámʊ a, alı kɛ́n anı ɛ́ abɛ́tsiá itsiá pɔpwɛtɔ ní.

5Mʊ́ sʊ ínıá anıa mʊnyɔ anılɔ́bwɛ kʊlɛ mʊ lowutɔ á, alı kɛ́n anıa mʊnyɔ lɔ́bwɛ kʊlɛ mʊ kʊsʊ́ tsú afúlitɔ ɛ́ ní. 6Mlıbı ání bréá bɛda Yesu mántá *oyikpalíhɛ amʊsʊ á, mʊa anı tsiátɔ́ dada amʊ lówu, ménı anımɛ́ɛtrá bwɛ lakpan nkpábi.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Tsúfé ní ɔha owú á, ɔtamatráa bwɛ lakpan. Lakpan má
mʊsʊ túmi. 8 Ínıá anıa mʊnyɔ anılawú sʊ á, anıbʊ hógyi ání
anıa mʊnyɔ abétsiá nkpa. 9 Anıyin ání Bulu lɔ́kʊsʊ́a Kristo
tsú afúlitɔ. Ɔméɛtrá wu ɛkɛkɛɛkɛ. Lowu ıtráa ma mʊsʊ túmi.
10 Yesu lówunáa wu ɔtsáwʊlɛ, méni ɔbélɛ lakpan ınʊ. Táme
ínıá otsie nkpa á, otsie ha Bulu. 11 Mlı é mlıkı mlı ıwı ání
mlılawú há lakpan, amlılɛ mlı ıwı lɛ mú túmi ası. Mlıtsia
nkpa ha Bulu, tsúfé mlıa Kristo Yesunyɔ mlılabwé kʊlɛ.
12 Ínı sʊ mlımáha lakpan igyi mlı nyankpʊsa-oyí ánfı
ibówu ánfısʊ, méni ımɛ́ɛha ɔwɔ́lı laláhɛ igyi mlısʊ, amlıbwɛ
tɔ́á ideklé. 13 Mlımápʊ mlı nyankpʊsa-oyí ıwı atɔ́ há
lalahɛbwɛ. Mboún mlıpʊ mlı ıwı fɛ́ɛ ha Bulu, fé ahá ání
alakúsʊ́a amú tsú afúlitɔ ba nkpatɔ, ɔpʊ mlı bwɛ tɔ́á ıda
ɔkpa. 14 Ima alɛá lakpan ɔbétrá gyi mlısʊ, tsúfé séi mlıtráa
mlımá Mose Mbla ámʊ ası. Bulu awıtɔlɛ ası mboún mlıbʊ.

Yilébwɛ Nkpábi Anıgyí

15 Ínı ɔma a, amansʊ abéblí? Ibʊ aléá abétrá bwɛ lakpan
séi ánfı ánımá mbla ámʊ ası, anıbʊ Bulu awıtɔlɛ mboún ası?
Ɛkɛkɛɛkɛ! 16 Mlıméyín ání ní mlɛba ıwıası há tɔkʊ, mlıdé mú
apé bwɛ, mlıdé mú súm fé mlı wíe a, mlılabwé mú nkpábi?
Ní mlɛba ıwıası há lakpan á, múmú mlówu, táme ní mlɛba
ıwıası há Bulu á, mlégyi asʊ mʊ ansítɔ́. 17 Mlılɔ́bwɛ nkpábi
há lakpan bré kʊtɔ. Séi á, mlılapú mlı klʊn fɛ́ɛ hɔ atosunáhé
amʊ́ʊ́ bapʊ́há mlı ámʊ, mlıdé mʊ́sʊ́ gyí. Mʊ́ sʊ ndɛ Bulu
ıpán da. 18 Bulu lahá mlılagyi ıwı lé lakpan ıbıtɔ, mlılabwé
nkpábi há yilébwɛ. 19 Alıá ıbɔ́bwɛ mlónu asʊ́n ánfı ası, sʊ́
napʊ́ nkpábi tsiátɔ́ ndɛ mlı suná. Bré kʊtɔ á, mlılɔ́bwɛ mlı
ıwı nkpábi há hakpan mʊ́a lalahɛbwɛ. Alı kén ilehián ání
mlɔ́bwɛ mlı ıwı nkpábi ha yilébwɛ, méni mlɔ́fʊn yi nı.
20 Bré ámʊ́ʊ́ mlıgyí nkpábi há lakpanbwɛ ámʊ a, yilébwɛ
má túmi mlısʊ. 21 Labi mɔmʊ mlılénya tsú lakpan ámʊ́ʊ́
mlılɔ́bwɛ, ndɛ ıbʊ mlı pélı amʊtɔ? Mʊ́ labi gyí lowu. 22 Táme
séi mʊ́ á, Bulu lahá mlılagyi ıwı lakpanbwɛ túmi ası.
Mlılamlí mʊ nkpábi. Labiá mlénya tsú mʊ́tɔ́ gyí; mlétsiá
tsiátɔ́á ılɔfʊn yi, nyá nkpa ání ıtamatá. 23 Tsúfé lakpanbwɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪkɔká gyí lowu, támɛ Bulu atokiehɛ́ gyí nkpa ání ɪtamatá. Mʊ́ ɔlɔpʊgyi anɪ bʊalɛ tsʊn anɪa anɪ Wíe Kristo Yesu ɪkʊlɛbwɛsʊ ní.

Mbla Ámʊ ɩtráa ma Túmi Akristofɔsʊ

7 1Mí apíó, mlɪ fɛ́ɛ́ mlɪyin Mose Mbla ámʊ. Mlɪyin ání bréá ɔha tsie nkpa á, ɔbʊ mbla asɪ. 2Fɛ́ ní ɔtsɪ tsia okúlu, mʊ kulu amʊ mɔ́kʊ́wú á, ɔbʊ mʊ kulu amʊ asɪ. Támɛ ní mʊ kulu amʊ owú a, alagyi ɪwɪ, okúlu wóyí mbla kʊkʊ ɪtráa mɛdɛ́ mʊ. 3Mʊ́ alɪ sʊ ní mʊ kulu amʊ mɔ́kʊ́nyá wú, ɔdálɪ mʊ ɔma a, alatɔ́ mbʊa. Táme ní mʊ kulu amʊ owú mʊ́ á, ɔtráa ɔma okúlu wóyí mbla asɪ. Mʊ́ sʊ ní ɔláyétsiá oyin bámbá á, ɔmɔkʊ́tɔ́ mbʊa. 4Mí apíó, alɪ kén igyi há mlɪ ní. Mlɪ ɛ́ bréá mlɪlɔ́hɔ Kristo gyi a, mlɪa mʊnyɔ mlɪlówu. Mʊ́ sʊ mlɪtráa mlɪmá Mose Mbla asɪ. Séi á, mlɪlabwɛ́ ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́kʊsʊ́a tsu afúlitɔ ámʊ klɛ́, ménɪ mlɔ́bwɛ yilé há Bulu. 5Tsúfɛ́ bréá anɪbʊ anɪ tsiátɔ́ dada amʊtɔ á, mbla ámʊ léha anɪ ɔwɔ́lɪ laláhɛ legyi anɪsʊ. Mʊ́ sʊ anɪlɔ́bwɛ tɔ́á ɪtɔpʊ́ lowu ba. 6Táme séi mʊ́ á, Bulu lahá anɪlagyi ɪwɪ tsú mbla ámʊ́ʊ́ tɛkɪ anɪbʊ mʊ́ asɪ ámʊ ɪbɪtɔ. Anɪa Kristonyɔ lówu. Mʊ́ sʊ mbla ámʊ ɪtráa ma túmi anɪsʊ. Anɪlagyi ɪwɪ, anɪdɛ́ Bulu súm tsʊn ɔkpa pɔpwɛ ání Ɔŋɛ Wankíhɛ́ dɛ́ anɪ sunásʊ́. Megyí ɔkpa ání mbla wánlínhɛ́ amʊ lósuná anɪsʊ.

Mbla Ámʊ Mʊ́a Lakpanbwɛ

7Mʊ́ sʊ anɪdɛ́blí anɪaa, ɪtɔ laláhɛ Mose Mbla ámʊ gyí? Ɛkɛkɛɛkɛ! Mbla ámʊ ɪbɛ́ha abɛ́bɪ tɔ́á lakpan gyí. Tɛkɪ ní mbla ámʊ ɪmɛblí ɔbɛ́ɛ, “Mápɛ ansí fʊ́ bá atɔ́sʊ́” a, tɛkɪ mmɛbɪ tɔ́á gyí ɔnsípɛ. 8ɩna alɪ mbla ánfɪ sʊ lakpan lénya ɔkpa pʊ́ ɔnsípɛ kugyíkʊ wá mítɔ́. Tsúfɛ́ ní mbla ámʊ má ɪnʊ á, tɛkɪ lakpan má túmi mísʊ́. 9Mí onutó netsiá bré kʊtɔ, mmɛbɪ mbla ámʊ. Táme bréá nɛbɛbɪ mʊ́ á, nowun ání napán mʊ́sʊ́. Lakpan ɔbwɛpʊ́ ngyi. Mʊ́ sʊ nówu. 10Nowun ání mbla ámʊ́ʊ́ nkɪ mbɛ́ɛ, ɪbɛ́ha mí nkpa ámʊ lɔ́pʊ lowu ba mɪ. 11Tsúfɛ́ lakpan lénya ɔkpa tsʊn mbla ámʊsʊ mlɛ́ mí, mɔ́ mí.

Rom

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Tsiátɔ́ mbla ámʊ mʊ́ á, tsitsa kʊkʊ ma mʊ́ ɪwɪ. Mʊ́ nhɪhɪɛ́
kugyíkʊ lɔwankí, ɪda ɔkpa, ɪbʊ alɛ́ ɛ́. 13 Mʊ́ sʊ idesuná ání
Bulu mbla ánfí ɪbʊ alɛ́ ánfɪ lɔ́pʊ lowu ba mɪ? Ɛkɛkɛɛkɛ!
Megyí alɪ ígyi. Lakpan lɔ́tsʊn ɪtɔ wankláán ámʊsʊ pʊ́ lowu
ba mɪ. Ɩna mbla ámʊsʊ lakpan lɛ́lɛ ɪwɪ súná ání itépí ma alɛ.

Atɔ́á ɩdɛkɔ Nyankpʊsatɔ

14 Anɪyin ání ɔŋɛ́tɔ́ atɔ́ mbla ámʊ gyí, támɛ mí mʊ́ á,
nyankpʊsa ngyi. Nabwɛ́ lakpan ɔkpábi. 15 Mmɛtálí bí mí
tsiátɔ́, tsúfɛ́ megyí tɔ́á ndeklé ntɔbwɛ́, tɔ́á mmedéklé mboún
ntɔbwɛ́. 16 Ní tɔ́á mmedéklé ndɛbwɛ mʊ́ á, natsúlá ání Mose
Mbla ámʊ ɪbʊ alɛ́. 17 Idesuná ání megyí mí dɛ́ alɪ atɔ́ ánfɪ
bwɛ. Mboún lakpan túmiá ɪbʊ mɪsʊ tɛ́há ntɔbwɛ́ mʊ́. 18 Nyin
ání brɛ́ ánfɪ mbʊ mí tsiátɔ́ dada anfɪtɔ á, ɪtɔ wankláán
kʊkʊ má mítɔ́, tsúfɛ́ nyankpʊsa ngyi. Ntekleá nɔ́bwɛ yilé,
támɛ nakásían. 19 Mmɛdɛ́ yiléá ndeklé bwɛ. Lalahɛ amʊ́ʊ́
mmedékléá nɔ́bwɛ ámʊ mboún ndɛbwɛ. 20 Ní ndɛ lalahɛ
amʊ́ʊ́ mmedékléá nɔ́bwɛ ámʊ bwɛ á, mʊ́mʊ́ idesuná ání
megyí mí onutó dɛ́ mʊ́ bwɛ. Mboún lakpan túmi ámʊ́ʊ́ ɪbʊ
mɪtɔ ámʊ dɛ́ mʊ́ bwɛ.
21 Mʊ́ sʊ nawun ání mbla ánfɪ lagyi mɪsʊ. Ní ndekléá
nɔ́bwɛ yilé á, lalahɛ kóún ntɔbwɛ́. 22 Tsúfɛ́ nhíɛ́ ndekléá
négyi Bulu mbla ámʊsʊ tsú mí klʊntɔ. 23 Támɛ ntowun ání
mbla kʊ dɛ́ mbla ámʊ́ʊ́ ɪbʊ mí klʊntɔ ámʊ ɪsá kɔ, gyi mʊ́sʊ́,
bwɛ́ mí lakpan ɔkpábi. Ɩlahá lakpan ámʊ́ʊ́ ɪbʊ mɪtɔ ámʊ ɪdɛ
mí bwɛhɛ́ kugyíkʊsʊ gyí. 24 Kɪ ipian kpɔnkpɔɔnkpɔntɪá mbʊ
mʊ́tɔ́! Ɩlapʊ́ mí ɪya lowutɔ. Ma ɔbɛ́lɛ mí tsú mʊ́tɔ́? 25 Támɛ
anɪ Wíe Yesu Kristo sʊ ndɛ Bulu ɪpán da ání alalɛ́ mí!
Mí klʊntɔ mʊ́ á, tɛkɪ ndekléá nɔ́bwɛ Bulu mbla ámʊ
ɔkpábi. Támɛ tsiátɔ́ laláhɛ amʊ́ʊ́ ɪbʊ mɪtɔ ámʊ lahá nabwɛ́
lakpan ɔkpábi mboún.

Nkpatsiá Dínká Bulu Ɔŋɛ́ Ámʊ Asʊ́nsʊ́

8 1 Ɩ́nɪ sʊ séi á, Bulu mɛ́ɛtrá ha ahá ání amʊ́a Kristo
Yesunyɔ babwɛ́ kʊlɛ ɪpɔ́n. 2 Tsúfɛ́ Kristo Yesu sʊ
Ɔŋɛ Wankíhɛ́ túmi ání ɪtɛhá nkpa lahá anɪlagyi ɪwɪ tsú

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lakpanbwɛ múa lowu ɪbɪtɔ. 3Mose Mbla ámʊ métalí lé anɪ
tsú anɪ lakpantɔ. Tsúfé anɪ tsiátɔ́ dada amʊ́ʊ́ ɪtɛhá anɪtɔbwɛ́
lakpan ámʊ ɪmɛha anɪmégyí mbla ámʊ atosunáhésʊ. Táme
Bulu lɔ́tsʊn ɔkpa pɔpwɛsʊ hɔ anɪ. Ɔlɔwa mʊ Bi onutó lébá
fé nyankpʊsa ání ɔtɔbwɛ́ lakpan, táme mʊ mú ɔmɔbwɛ
lakpan. Bulu lɔ́tsʊn mʊ lowusʊ mɔ́ anɪ tsiátɔ́ dada amʊ́ʊ́
lakpan legyi músú ámʊ. 4Ɔlɔbwɛ mú alɪ, ménɪ ní anɪbuo
Ɔŋɛ Wankíhé amʊ a, abétalí tsíá tsiátɔ́ wankláán ámʊ́ʊ́ tɛkɪ
mbla ámʊ lósuná ámʊ, anɪméɛtrá tsiá anɪ tsiátɔ́ dada amʊ.
5Tsúfé lalahɛ ahá ání tsiátɔ́ dada ámʊ́ʊ́ ɪtɔbwɛ́ lakpan ɪdɛ
amʊ́sʊ́ gyí bʊtɔgywíɪn. Táme ahá ání bʊbuo Ɔŋɛ Wankíhé
amʊ a, tɔ́á Ɔŋé ámʊ tekle bʊtɔgywíɪn. 6Ɔhá ání lakpan
lagyi mʊ tsiátɔ́sʊ tenyá lowu tsú mʊ́tɔ́. Táme ɔhá ání Ɔŋɛ
Wankíhé lagyi mʊsʊ mʊ́ tenyá nkpa múa iwilwii. 7Tsúfé
ɔha ání lakpan lagyi mʊ tsiátɔ́sʊ tolú Bulu. Ɔtamagyi Bulu
mblasʊ, tsúfé ɔméɛtalí gyi mʊ́sʊ́ ɛkɛkɛɛkɛ. 8Ahá ání lakpan
lagyi amʊ́ tsiátɔ́sʊ bʊméɛtalí gyi Bulu ansí.

9Táme Bulu Ɔŋé bʊ mlɪtɔ lélé. Mʊ́ sʊ mlɪméɛtrá tsiá
mlɪ tsiátɔ́ amʊ́ʊ́ lakpan legyi mʊ́sʊ́ ámʊ. Mlɔ́bwɛ tɔ́á Ɔŋɛ
Wankíhé amʊ tekle. Ní ɔkʊ má Kristo Ɔŋé ámʊ a, omegyí
mʊ klɛ. 10Ɩbʊ mʊ́tɔ́á lakpan sʊ mlɪ nyankpʊsa-oyí ánfɪ
obówu. Táme ní Kristo bʊ mlɪtɔ á, mlɪ ɔkláa bʊ nkpa. Tsúfé
Bulu latsú mlɪ ání mlɪ asʊ́n da ɔkpa mʊ ansítɔ́. 11Bulu
lɔ́kʊsʊ́a Kristo tsú afúlitɔ lélé. Mʊ́ sʊ ní mʊ Ɔŋé bʊ mlɪtɔ
á, mʊ́mʊ́ ɔbɔ́tsʊn Ɔŋé ámʊsʊ há mlɪ nyankpʊsa-oyí ámʊ́ʊ́
ibówu ámʊ nkpa pɔpwɛ.

12Ɩ́nɪ sʊ mí apíó, imehián ání abétrá tsiá anɪ tsiátɔ́ dada
amʊ, bwɛ́ tɔ́á anɪ ɔwɔ́lɪ laláhɛ tekle. Mboún lehián ání
abɔ́bwɛ tɔ́á Ɔŋɛ Wankíhé tekle. 13Tsúfé ní mletsíá mlɪ tsiátɔ́
dada amʊtɔ á, mlówu tsítsá. Táme ní mlɔtsʊn Bulu Ɔŋé
ámʊsʊ kíná mlɪ nyankpʊsa-oyí ámʊ apé bwɛ á, mlétsiá
nkpa ání ɪtamatá. 14Tsúfé ahá ání bahá Bulu Ɔŋé dɛ amʊ́
kpa gyí Bulu abí. 15Megyí Ɔŋé ání ɪbéha mlɔ́bwɛ nkpábi,
tsíá nyá ifú Bulu lɔ́pʊwá mlɪtɔ. Mboún Ɔŋé ámʊ lɔ́bwɛ mlɪ
Bulu abí. Ɔŋé ámʊ sʊ anɪtɛtálí su kpolí Bulu anɪaa, “Abba,
mí Sí!” 16Ɔŋé ámʊ totsúlá há anɪ ání lélé á, Bulu abí anɪgyí.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ní Bulu abí anıgyí á, múmú anıgyí mʊ atɔ́ agyípú. Anıa
Kristonyɔ obégyi mʊ atɔ́. Tsúfé ní awun Kristo ipian ámʊ
kʊ á, múmú abénya mʊ numnyam amʊ é kʊ.

Numnyam Ání Abénya Ɛkɛkú

18 Ní nɛkı numnyam ání ıda gyo anı, Bulu ɔbéle súná anı
á, ipian ánfı anıdéwúun bré ánfıtɔ ımɔfʊn mú ɔtınetıne.
19 Bulu atɔ bwɛhé fɛ́ɛ́ bʊhíé bʊdɛ ɔkpa kíı ha ɛkɛá Bulu
ɔbéle mʊ abí numnyam ɔwan. 20 Tsúfé Bulu atɔ bwɛhé fɛ́ɛ́
lasí ıda kɛkɛ. Megyí mú onutó apé igyi. Mboún mʊlɔ́bwɛ
mú alı, ıha mʊ atɔ bwɛhé fɛ́ɛ́ ıkı ɔkpa 21 ání ɛkɛkú á, ɔbéha
amú fɛ́ɛ́ bégyi ıwı, bʊméɛtrá yintá ɛkɛkɛɛkɛ. Mʊ atɔ bwɛhé
ámʊ ibénya mʊ abí ıwıgyí pú amú numnyam amʊ kʊ.
22 Anıyin ání bɔtʊ ndɛ á, Bulu atɔ bwɛhé fɛ́ɛ́ ıdɛ ıwıɔsın
wúun. Ɩdɛkımí fé alıá ıkwíı todwíín ɔtsı. 23 Megyí Bulu atɔ
bwɛhé ámʊ nkʊle dɛ́kımí. Anı ámúú alapú mʊ Ɔŋé, igyi mʊ
atokiehé gyankpapʊ wá anıtɔ ámʊ é anıdɛ́kımí anı klʊntɔ.
Anıhíé anıtsie anıgyó ɛkɛá Bulu ɔbéha anı nyankpʊsa-oyí
ánfı obégyi ıwı, ɔbɔ́bwɛ anı mʊ abí. 24 Tsúfé ɔkpakíı anfı
sʊ ɔlɔhɔ anı nkpa. Bʊtamakı tɔ́á fʊ́bʊ ɔkpa, tɔ́á fʊma ɔkpa
bʊtɛkı. 25 Ní anıdé tɔ́á anımá ɔkpa kíı a, anıtenyá klʊn tsíá
gyo mú.
26 Ɔŋɛ Wankíhé amʊ tɛtsá anı anı pɔ́ntɔ. Tsúfé anıméyín
alıá abɔ́kʊlí Bulu atɔ́, ibégyi mʊ ansí. Ɔŋé ámʊ onutó tɛhíé
kímí púkúlí Bulu atɔ́ há anı, dʊn alıá anı onutó abétalí.
27 Bulu yin ɔhagyíɔha klʊntɔ asʊ́n. Mú sʊ oyin mʊ Ɔŋé ámʊ
agywıın. Tsúfé Ɔŋé ámʊ tokókóli Bulu há mʊ ahá alıá Bulu
onutó dé mú klé.
28 Anıyin ání Bulu tɛhá tógyítɔ́ tɔwá alé há mʊ adwɛpú.
Amúgyí ahá ání mʊ onutó ɔlɛtı mʊ nhıhıé ɔnɔ́ ní. 29 Tsúfé
ahá ámúú Bulu yin yaí ámʊ a, amú ɔlɛlɛ. Ahá ámúú ɔlɛlɛ
ámʊ ɔlɛtı ɔbɛɛ, bʊbélıan mʊ Bi ámʊ. Fówun mʊ Bi ámʊ
ɔbɔ́bwɛ ɔdɛ́hɛn mʊ abí tsɔtsɔɔtsɔtɔ. 30 Ahá ámúú Bulu yin yaí
dodo amʊ ɔlɛtı. Ahá ámúú ɔlɛtı ámʊ olotsu ání amú asʊ́n
da ɔkpa mʊ ansítɔ́. Ahá ámúú olotsu ání amú asʊ́n da ɔkpa
ámʊ ɔlɔwa numnyam.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Bulu Ɔdwɛ Ɔwanlɛ

31 Amansʊ anıtráa anıbʊ blí tsú ínı ıwı? Ní Bulu bʊ
anı wá á, ma ɔbétalí kúsú líí anısʊ? Ɔhaa má ınʊ! 32 Bulu
mékiná mʊ onutó mʊ Bi ámʊ si há lowu anı fɛ́ɛ́ nwunsʊ.
Olesi mʊ há faan. Nkálı sú ɔmɔ́ɔpʊ atɔ́ tráhɛ fɛ́ɛ́ tsía mʊ Bi
ámʊtɔ há anı? 33 Ma ɔbétalí ká asún dínká ahá ámʊ́ʊ́ Bulu
lalé ámʊsʊ? Bulu lóó? Ɛkɛkɛɛkɛ! Mʊgyí ɔhá ání alatsú anı
ání anı asʊ́n da ɔkpa mʊ ansítɔ́. 34 Ma ɔbétalí há anı ıpɔ́n?
Ɔhaa má ınʊ! Tsúfé Kristo Yesu gyí ɔhá ání olobowu há
anı, Bulu lɔ́kʊsʊ́a mʊ tsú afúlitɔ. Alayɔ́ otsie Bulu gyɔpısʊ,
ɔdɛ mʊ kokóli anı nwunsʊ. 35 Ma ntɛ́ɛ ntɔ ɔbétalí títı anıa
Kristonyɔ nsınɛ́ ɔdwɛtɔ? Asʊn wunhɛ lóó, ntɛ́ɛ ıkplán? Ní
bʊdın anısʊ lóó, ntɛ́ɛ akʊ́n? Yayá natí lóó, ntɛ́ɛ lowu? 36 Tsúfé
bɔwanlín wá Bulu asʊn wanlínhé amʊtɔ bɛɛ,

"Fʊ́ sʊ bʊdɛ anı mɔ ekekegyíɛkɛ.
Bʊdɛ anı kíı fé akúfa ání bapʊ́ bɛya ɔmɔkpá."

37 Táme ínı fɛ́ɛ́tɔ́ a, ɔdwɛ ámʊ́ʊ́ Kristo bʊ ha anı ámʊ sʊ
anılagyi ısʊ dáfá. 38 Tsúfé nhíé nyin ání tɔtɔ mɛ́ɛtalí ká
ɔdwɛá Bulu bʊ ha anıtɔ. Lowu o, nkpa o, *Bulu-abɔpʊ o,
túmi kugyíkʊá ıtráa dɛ iwíe gyí ɔsʊ́sʊ́ o, atɔ́á ıbʊ nʊ séi pʊ́
mʊ́á ıbɛ́ba o. 39 Tógyítɔ́á ıbʊ ɔsʊ́ pʊ́ ası ntɛ́ɛ ɔsʊlʊ́ʊ ayası
kʊkʊʊkʊ mɛ́ɛtalí ká ɔdwɛ ámʊ́ʊ́ Bulu ladwɛ́ anı tsʊn anı
Wíe Kristo Yesusʊ ámʊtɔ ɛkɛkɛɛkɛ.

Ahá Ání Bulu Lalé

9 1 Mía Kristonyɔ anılabwɛ́ kʊlɛ. Mʊ́ sʊ ɔnɔkwalı asʊ́n
ndɛblí séi. Ɔŋɛ Wankíhé dɛ́ mí kpa. Mʊ́ sʊ mí klʊn é dɛ
mí bláa ání mmɛdɛ́ afunu wa. 2 Mí pı Israelfɔ sʊ asʊ́n ıhíé dɛ
mí háan, ahʊmıtıá ımɛká itin dɛ mí. 3 Ní ıbɔ́wa alɛ́á nénya
ılwıí, mía Kristonyɔ nsınɛ́ béyintá, ménı bénya nkpa ání
ıtamatá kʊ́ráá á, tɛkı nɔ́pʊ ıwı há. 4 Mí pı Israelfɔ gyí ahá
ání Bulu lélɛ pʊ́bwɛ́ mʊ abí. Amʊ́ ɔlɛlɛ mʊ numnyam súná.
Ɔlɛka ntam há amʊ́, pʊ́ mʊ mbla wá amʊ́ ıbıtɔ. Olosuná amʊ́
ɔkpa ání bɔ́pʊtswɛ mʊ. Ɔlɛbláa amʊ́ tɔ́á alahíé ání ɔbɔ́pʊhá
amʊ́ fɛ́ɛ́. 5 Amʊ́ lélın tsu Israelfɔ anáin akpɔnkpɔntı ámʊtɔ.

Rom

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Múá ɪdʋn kúráá á, amʋ́tɔ́ Kristo amʋ lébɛlɪn ɔsʋlʋ́ʋ anfɪsʋ.
Kanfʋ́ letsiá *Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá mʋ ofúli amʋ),
ogyi Bulu, atɔ́ féésʋ́ ogyípʋ́ amʋ bré féétɔ́! *Amen!

6 Ɪ́nɪ imosuná ání Bulu asʋ́n ámʋ́ʋ́ ɔlɛblí tswɪ amʋ ɪméɛba
mʋ́tɔ́. Tsʋ́fé megyí Israelfɔ ámʋ féé gyí Israelfɔ onutónutó.
7 Megyí *Abraham abí féé gyí mʋ abí onutó. Tsʋ́fé Bulu
lébláa Abraham ɔbéɛ, "*Isaktɔ fʋ́ abí-aná bédalɪ tsu." 8 Ɪ́nɪ
lósuná ání megyí ahá ání botsʋ́ Abraham abí féétɔ́ gyí Bulu
ahá. Abraham abí-aná ámʋ́ʋ́ Bulu léhɪɛ há mʋ amʋ nkʋlɛ
gyí Bulu ahá. 9 Tsʋ́fé tɔ́á Bulu léhɪɛ Abraham gyí, "Néyinkí
bá ofíébá sɛsɛbrɛ. Néba a, fʋ́ ká *Sara lakwíí obiyímbi."

10 Megyí ínɪ wʋlɛ. Rebeka lɔ́kwɪí atabí há anɪ náin Isak.
11 Táme bréá ɔmɔkúnyá kwíí amʋ́, abʋdan bɪ yilé ntéɛ
lalahɛbwɛ á, Bulu lébláa Rebeka amʋ́ ɪwɪ asʋ́n. Bulu lɔ́bwɛ
mʋ́ alɪ, ménɪ ibósuná anɪ ání ɔkpa ámʋ́ʋ́ ɔtɔtsʋn mʋ́sʋ́ hɔ
ahá ámʋ ɪmɛná anɪ bwɛhésʋ́. Mboún ɪna mʋ nkʋlɛ pé apé
pʋ́ alɪá ɔtɛlé mʋ ahásʋ. 12 Asa Rebeka ɔbɔ́kwɪí nyebí ámʋ
a, Bulu lébláa mʋ ɔbéɛ, "Ɔdéhɛn obósum ɔkʋsʋ." 13 Fé alɪá
bɔwanlín wá Bulu asʋn wanlínhé amʋtɔ bɛɛ, "Ntɔdwé
*Yakob dʋn *Esau."

14 Séi á, nkálɪ abéblí? Abéblí anɪaa, Bulu asʋ́n mɛda
ɔkpa lóó? Ɛkɛkɛɛkɛ! 15 Tsʋ́fé Bulu lébláa Mose ɔbéɛ, "Ahá
ání nówun amʋ́ nwɛ á, amʋ́ nówun nwɛ. Amʋ́á nahíɛ́á
négyi bʋalɛ a, amʋ́ négyi bʋalɛ." 16 Mʋ́ sʋ megyí ɔha apé
ntéɛ mʋ nsiwa Bulu tɛkɪ. Mboún mʋ onutó nwewúun igyi.
17 Bɔwanlín wá Bulu asʋn wanlínhé amʋtɔ bɛɛ, Bulu lébláa
Egyipte owíe Farao ɔbéɛ, "Atoku anyɔ ánfɪ sʋ nɛyaí fʋ́ iwíe,
alɪá nɔ́tsʋn fʋsʋ lé mí túmi súná, pʋ́ alɪá ɔyítɔ́ ahá féé bónu
mí dá, kanfʋ́ mí." 18 Ɪ́nɪ sʋ ní Bulu ɔhíé ání obówun ɔkʋ
nwɛ á, otowun mʋ nwɛ. Ní ɔhíé ání ɔbéha ɔkʋ ɔbɔ́wa klʋntɔ
odwin é á, ɔtɛhá mʋ ɔtɔwá klʋntɔ odwin.

Bulu Ɔblɔ́nya Pʋ́ Mʋ Ahá Nwewúun

19 Mlɪtɔ ɔkʋ ɔbéfɪté ɔbéɛ, "Ní alɪ igyi ní mʋ́ á, ntogyi sʋ́
Bulu dé nyankpʋsa ɪpɔ́n ha? Ma ɔbétalí tin Bulu ɔkpa?"
20 Táme ndɛ mlɪ fɪté mbéɛ, fʋ́gyi ma ání félɛ Bulu ɪlá? Ɔlɔ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔbétalí fɪté mʊ ɔpwɛpʊ́ ɔbéɛ, “Ntogyi sʊ fapwé mí alɪ?”
21 Alɪágyíalíá igyi á, atɔ́ ɔpwɛpʊ́ tɔ́pʊ́ obón pwé tɔ́á odeklé.
Ɔbétalí pʊ́ obón ipin kʊlɛ pwé nlonyɔ. Ɔbɔ́pʊ kʊlɛ bwé ɔlɔ́
nu ntsu, kpá nsʊ́ó wá kʊlɛtɔ.
22 Alɪ kén igyi há Bulu ní. Ɔbʊ ɔkpa lé mʊ ɔblɔ́ súná, ménɪ
ahá bówun mʊ túmi. Táme ɔlɛhɪɛ nyá klʊn há ahá ámʊ́ʊ́
olenya ɔblɔ́ amʊ́sʊ́ amʊ. Tɛkɪ ɪlɔfʊn ání ɔbéhɪ amʊ́. 23 Bulu
bʊ ɔkpa lé mʊ numnyam kpɔnkpɔntɪ ámʊ ɔwan ahá ámʊ́ʊ́
ɔlɛlɛ yáí ání obówun amʊ́ nwɛ, ɔwa amʊ́ numnyam amʊsʊ.
24 Anɪgyí ahá ámʊ́ʊ́ ɔlɛlɛ yáí ámʊ nɪ. Megyí Yudafɔ nkʊlɛtɔ
ɔlɛlɛ ahá. Ɔlɛlɛ ahá ání bʊmegyí Yudafɔ akʊ é. 25 Bulu léblí
mʊ ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ Hosea ɔwʊlʊ́tɔ́ ɔbéɛ,

“Nétɪ ahá ámʊ́ʊ́ tɛkɪ bʊmegyí mí ahá ámʊ mí ahá.
Ahá ámʊ́ʊ́ tɛkɪ ntamakle amʊ́ asʊ́n ámʊ ɔbɔ́bwɛ
mí adwɛpʊ́.
26 Ɔtíné ámʊ́ʊ́ tɛkɪ nɛbláa amʊ́ mbéɛ, ‘Megyí mí ahá
mlɪgyí’ ámʊ a,
ɪnʊfɔ nétɪ mbéɛ, ‘Bulu Ɔkɪankpapʊ abí’ ní.”

27 Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ *Yesaia lɔ́kplʊn bláa Israelfɔ ɔbéɛ, “Ní
Israelfɔ bɛkléí fé ɔpʊ ɔnɔ́ ɪsɪ kʊ́ráá á, amʊ́tɔ́ ahá kpalobí
pé nɔ́hɔ nkpa. 28 Tsʊ́fé ɔbɪsasʊ anɪ Wíe obégyi ɔyítɔ́ ahá féé
asʊ́n, búa mʊ́ wankláán.” 29 Tsʊ́fé Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ Yesaia
légyankpá wanlín wá Bulu asʊn wanlínhé amʊtɔ ɔbéɛ, “Ní
mí Wíe Bulu, túmi féé Owíe mési anɪ abí-aná akʊ yáí á, tɛkɪ
anɪ féé abéhɪ fé Sodom mʊ́a Gomorafɔ.”

Israelfɔ Bulu Máhogyi

30 Nkálɪ anɪdéblí ngya? Anɪdéblí anɪaa, ahá ámʊ́ʊ́
bʊmegyí Yudafɔ ámʊ bʊmɔbɔ mbɔ́dí kʊkʊ, asa Bulu léha
amʊ́ asʊ! Hógyi sʊ́ benya mʊ́. 31 Táme Israelfɔ ámʊ́ʊ́ amʊ́
ansí lɛpɛ, bʊdɛ mbla ámʊsʊ gyí, Bulu ɔha amʊ́ asʊ ámʊ
bʊmɛtalí. 32 Ntogyi sʊ? Tsʊ́fé bʊmɛpɛ ansí pʊ́ hógyi dúnká
mʊ́. Ɩlɔbwɛ amʊ́ fé mbla ámʊsʊ gyísʊ Bulu ɔbɔ́tsʊn ha amʊ́
asʊ. Ɪ́nɪ sʊ bosutíin “Ibwi ámʊ́ʊ́ ɪtɛlé ahá dá” ámʊsʊ dɪda
kpla. 33 Ibwi ánfɪ ɪwɪ asʊ́n bɔwanlín wá Bulu asʊn wanlínhé
amʊtɔ bɛɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Bulu ɔbɛ́ɛ, 'Mlıkı!
Ndɛpʊ Ibwi[a] tswı *Sion wúlutɔ.
Ahá bósutíin ibwi ámʊsʊ dıda.
Pɛ́lı mɛ́ɛkıtá ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mʊ gyi.' "

10 1Mí apíó, tɔ́á ntekle mí klʊntɔ, pú mpáı ání ndɛbɔ gyí, Bulu ɔbɔ́hɔ mí ahá Israelfɔ. 2Nétalí gyi amʊ́ ıwı adánsıɛ mbɛ́ɛ, amʊ́ ansí lahíɛ́ pɛ́ Bulusúm ıwı, táme bʊmeyín ɔkpa ání bɔ́tsʊn mʊ́sʊ́ súm mʊ wankláán. 3Tsúfɛ́ bʊmeyín ɔkpa ání Bulu tɔtsʊn mʊ́sʊ́ há ahá asʊ. Mʊ́ sʊ bɛyırí ıwı bʊdɛ amʊ́ ɔkpa dunká, mɛ́nı bégyi asʊ Bulu ansítɔ́. Mʊ́ alı sʊ bʊmɛba ıwıası há ɔkpa ámʊ́ʊ́ Bulu tɔtsʊn mʊ́sʊ́ há ahá asʊ ámʊ. 4Ɔnɔkwalı amʊ gyí, Kristo lɔ́mɔ Mose Mbla ámʊ fɛ́ɛ ɔnɔ́. Mʊ́ sʊ ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mʊ gyi obégyi asʊ Bulu ansítɔ́.

Nkpahɔ́ɔ Bʊ lnʊ Há Ɔhagyíɔha

5Mose lɔ́wanlín tsú ɔhagyíɔha ání ɔtɛkı mbla ámʊ ání mʊ́sʊ́ Bulu ɔbɔ́tsʊn tsu mʊ ání mʊ asʊ́n da ɔkpa ıwı ɔbɛ́ɛ, "Ɔhagyíɔha ání otegyi mbla ámʊsʊ ɔbɔ́tsʊn mʊ́sʊ́ nyá nkpa." 6Táme hógyisʊ bʊtɔtsʊn gyi asʊ Bulu ansítɔ́. Bulu asʊn wanlínhé amʊ léblí ɔbɛ́ɛ, "Máfıté ıwı fɛɛ, 'Ma ɔbɔ́dʊ yɔ́ ɔsʊ́sʊ́?' " (Fɛfíté alı á, ilosuná ání fɔ́yɔpʊ Kristo tsúa ɔsʊ́sʊ́ ba.) 7Ntɛɛ fíté ıwı fɛɛ, "Ma ɔbɛ́kplí yɔ́ ɔsʊlʊ́ʊ ayası?" (Fɛfíté alı á, ilosuná ání fɔ́yɔpʊ Kristo tsúa afúlitɔ ba.) 8Mboún asʊ́n ání Bulu asʊn wanlínhé amʊ léblí gyí, "Bulu asʊ́n ámʊ ıma ıfɔ́ fʊ́ wá. lbʊ fʊ́ ɔnɔ́tɔ́, ıbʊ fʊ́ klʊntɔ dodo." Asʊ́n ámʊ gyí hógyi asʊ́n ámʊ́ʊ́ anıdéblí ámʊ nı. 9Ní fobwíí ɔnɔ́ blí fɛɛ, "Yesu gyí anı Wíe," fɔpʊ́ fʊ́ klʊn fɛ́ɛ hogyi ání Bulu lɔ́kʊsʊ́a mʊ tsú afúlitɔ á, Bulu ɔbɔ́hɔ fʊ nkpa. 10Tsúfɛ́ ıklʊn ɔha tɔpʊ́hɔ Kristo gyi. Fówun Bulu obótsu mʊ ání mʊ asʊ́n da ɔkpa. Ɔnɔ́ é ɔha tɔpʊ́blí ɔbɛ́ɛ, Yesu gyí mʊ wie, mɛ́nı Bulu ɔbɔ́hɔ mʊ nkpa. 11Alı kén Bulu asʊn wanlínhé amʊ léblí ɔbɛ́ɛ, "Pɛ́lı mɛ́ɛkıtá ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mʊ gyi ɛkɛkɛɛkɛ" ní. 12Ínı sʊ ımɛfáhʊn ání Yudayin fʊgyi, ntɛɛ fʊmegyí Yudayin.

---

[a] **9:33** *Ibwi* ámʊ gyí Kristo.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tsúfé owíe ɔkʋlɛ pɛ́ asɪ amʋ́ fɛ́ɛ́ bʋbʋ. Ɔbɔ́pʋ mʋ yilébwɛ gyi ahá ání bosu kpolí mʋ fɛ́ɛ́ bʋalɛ. 13 Alɪ kɛ́n Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋ léblí ɔbɛ́ɛ, “Ɔhagyíɔha ání otosu kpolí anɪ Wíe obénya nkpa” ní.

14 Táme nkálɪ bɛ́talí su kpolí ɔhá ání bʋmɔhɔ mʋ gyi? Nkálɪ bɛ́talí hɔ ɔhá ání bʋmɔkʋ́nʋ́ mʋ ɪwɪ asʋ́n gyí? Nkálɪ bónu mʋ ɪwɪ asʋ́n ní ɔhaa méda mʋ́ ɔkan súná amʋ́? 15 Nkálɪ bɛ́talí dá mʋ́ ɔkan súná amʋ́, ní bʋmɔkʋ́wá amʋ́? Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋ léblí ɔbɛ́ɛ, “lhíé bʋ akílɛ ání fówun ání ɔha ɔbá bɛda Bulu *asʋn wankláán ɔkan!” 16 Táme megyí Israelfɔ fɛ́ɛ́ lɔ́hɔ Bulu asʋn wankláán ámʋ. Tsúfé Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ *Yesaia lɔ́wanlín wá mʋ ɔwʋlʋ́tɔ́ ɔbɛ́ɛ, “Mí Wíé, ɔhaa mɔ́hɔ anɪ asʋn blíhé amʋsʋ gyi.” 17 Táme asʋn wankláán ámʋ téhá bʋtohogyi. lna Kristo asʋ́n ánfɪ blísʋ́ ahá bʋtonʋ́ mʋ asʋ́n. Mʋ́ nu sʋ́ ahá bʋtɔhɔ mʋ gyi.

18 Mbɛ́ɛ, bɛɛ nʋ́ bʋmonu asʋ́n ámʋ? Bonu! Tsúfé Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋ léblí ɔbɛ́ɛ,

“Amʋ́ ɔmɛ lawíé ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́,
ámʋ́ asʋ́n ɛ́ lawíé tsútsʋ́ʋ́tsʋ́.”

19 Ntráa fɪtɛ. Israelfɔ bʋmonu mʋ asʋ́n asɪ? Mʋ́á Mose lɛ́bláa amʋ́ gyankpapʋ gyí,

“Bulu ɔbɛ́ɛ, ‘Nɔ́pʋ ɔmá ání bʋmegyí Israelfɔ wá mlɪ ansɪpɛpɛ.
Nóyulá ɔmá mímláhɛ pʋ́wá mlɪ ɔblɔ́.’ ”

20 Bré bámbátɔ́ a, Yesaia lɔ́wa klʋn bláa amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Bulu ɔbɛ́ɛ,

‘Ahá ání bʋmɛdɛ́ mí dunká lémɛntí mí.
Ahá ání bʋmɛfɪté mísʋ́ nɛlɛ ɪwɪ ɔwan súná.’ ”

21 Táme Israelfɔ ámʋ mʋ́ á, Bulu léblí amʋ́ ɪwɪ asʋ́n ɔbɛ́ɛ, “Ínɪá natɛ́í ɪbɪtɔ bré fɛ́ɛ́ ání nɔ́hɔ amʋ́ atʋ́u ó á, bʋtráa bʋdɛ asʋtɔ-ɔnlɪn wa. Bʋmɛdɛ́ mí bu.”

Bulu Israelfɔ Nwewʋ́un

11 1 Ndɛ mlɪ fɪté mbɛ́ɛ, mʋ́ sʋ Bulu lakíná mʋ onutó ahá lɛ́lɛ? Ó-o! Mí onutó ánfɪ óó Israelyin ngyi. Abraham abí-anátɔ́ notsʋ́. Benyamin abusuantɔ obí ngyi. 2 Megyí bɛɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu lakíná mʊ onutó ahá amúú ɔlɛlɛ amú yáí ámʊ. Mlɪkaɪn
alɪ ámúú Bulu asʊn wanlínhé amʊ léblí tswɪ ɔbéɛ, Bulu ɔnɔ́sú
ɔtɔípú *Elia lékla Israelfɔ ɪwɪ asʊ́n súná Bulu amʊsʊ. 3Ɔbéɛ,
"Mí Wíé! Israelfɔ bamɔ́ fú ɔnɔ́sú atɔípú féé. Babwíé fú afɔdɪɛ-
asubwi é féé. Ɩlasí mí nkʊkúnú nkʊlɛ. Bʊdekléá bɔ́mɔ mí é."
4Bulu léha Elia mbuaɪ ɔbéɛ, "Ó-o! Megyí fú nkʊlɛ lásí. Tsúfé
nalé ahá mpím-sienɔ́ (7,000) ání bʊmɔkútswɛ ɔkpɪ Baal[b] kɪ
há mí ɪwɪ." 5Alɪ ígyi ndɛ nkɛ ánfɪtɔ é ní. Bulu lawá awɪtɔlɛ
lé Israelfɔ kpalobí akʊ yáí. 6Ní alawá awɪtɔlɛ lé aha akʊ á,
múmú ɪtráa megyí ɔha bwɛhé sʊ ɔbélɛ mʊ. Tsúfé ní ɪna ahá
bwɛhésú mú á, tɛkɪ mʊ awɪtɔlɛ amʊ ilesian.

7Mú nkálɪ ilegyi? Israelfɔ ɪbɪ mɛda ɪtɔ́ ámúú bɛpɛ ansí
bʊdedunká ámʊ. Amútɔ́ ahá kpalobí akʊá Bulu lélɛ yáí
nkʊlɛ ɪbɪ léda mú. Ɔlɛha atráhɛ bɔwa asʊtɔ-ɔnlɪn bréá ɔdɛ
ahá tɪ. 8Bulu asʊn wanlínhé amʊ léblí ɔbéɛ, "Bulu léha ɪlɛlɪn
amú ɔwɔ́lɪ. Mú sʊ bɔ́tʊ ndɛ bʊmɛtálí pú amú ansíbi wun atɔ́,
pú amú asʊ é nú asʊ́n." 9Owíe *Dawid é léblí ɔbéɛ,

"Amú ɔdwɛ ogyíkpá ɪbwéɛ mpúsa abʊda mútɔ́.
Ɩbwéɛ agbláa, ɪkpa kɪta amú.
Ɩbwéɛ ɪma, abʊsrɛɪ dɪda mútɔ́, ɪbwɛ ɪsʊbɪtí ha
amú.
10 Ansítɔ́ iklún amú, ménɪ bʊméɛtrá wun atɔ́.
Ha abʊtsia ipiantɔ bré féé."

11Mú sʊ ntráa ndɛfɪté mbéɛ, *Yudafɔ basréí dɪda, bʊméɛtalí
trá kʊsú? Ɛkɛkɛɛkɛ! Amú lakpan sʊ Bulu lɔ́hɔ ahá ání
bʊmegyí Yudafɔ nkpa. Fówun ɪpɛ amú ansí. 12Séi á, anɪyin
ání Yudafɔ lakpan sú ɔmá féé banyá atɔ wanklááan. Amú dɪda
lawá labi há ahá ání bʊmegyí Yudafɔ. Ní bɛlányá nkpahɔ́ɔ mú
á, múmú labi ání ahá ání bʊmegyí Yudafɔ bénya ɪma blítɔ́.

Ahá Ání Bʊmegyí Yudafɔ Nkpahɔ́ɔ

13Ahá ání mlɪmégyí Yudafɔ, mlɪ ndɛ asʊ́n ánfɪ bláa ngya
a. Kristo *sumbí ɔyɔpú ngyi. Ɔlɔwa mí sumbí mlɪ wá. Mí

---

[b] **11:4** *Baal* gyí ɔkpɪ ɔkʊá ahá ámúú begyankpá tsíá ɔsʊlúʊ amʊsʊ asa Israelfɔ bɛba betsiá ɪnʊ ámʊ bosúm.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gyumagyihɛ legyi mı ansí. 14Fíalı nɛ́talí há mí ahá Yudafɔ
ansí bɛ́pɛ, fówun Bulu obénya ɔkpa hɔ amʊ́tɔ́ akʊ nkpa.
15Brɛ́á Bulu lɛ́damlí ɔma há Yudafɔ á, ılɛha ɔmá atráhɛ
fɛ́ɛ́ bɔbwɛ Bulu anyawíe. Ní igyi alı mʊ́ á, brégyíbrɛ́á Bulu
ɔbɔ́hɔ amʊ́ ɛ́ á, ıbɔ́bwɛ fɛ́ afúli fɛ́ɛ́ bakʊ́sʊ́ tsú afúlitɔ.
16Ní bɛlɛ́ tɔkʊtɔ gyankpapʊ há Bulu igyí a, mʊ́mʊ́ ıtɔ́ ámʊ
fɛ́ɛ́ igyi mʊ klɛ. Ní Bulu bʊ́ oyí nlín á, idesuná ání oyí ámʊ
abámbi ɛ́ igyi mʊ klɛ. 17Bɛkpalí oyí bámbi pʊ́ bambá tsá
mʊ́sʊ́. Yudafɔ gyí oyí ámʊ. Mlı ahá ání mlımégyí Yudafɔ
gyí bámbi bambá ámʊ́ʊ́ bapʊ́ bɛtsa mʊ́sʊ́ ámʊ, mɛ́nı mlénya
oyí ámʊtɔ ntsu wankláán ámʊ kʊ. 18Mʊ́ alı sʊ á, mlımákı
mlıaa mlı dʊn oyí ámʊ onutó abámbi amʊ́ʊ́ Bulu lɛ́kpalí lɛ́
ámʊ. Mlımátsu ıwı amʊ́ ansítɔ́, tsúfɛ́ oyí ámʊ nlín tamanu
ntsu lɛ́ mlıtɔ. Mlı mboún tonu ntsu lɛ́ mʊ́tɔ́ pʊ́dan.
19Fíalı mlı akʊ mlɛ́blí mlıaa, “Bɛkpalí abámbi amʊ, mɛ́nı
anı ɛ́ abénya oyíkpa.” 20ıbʊ mʊ́tɔ́ alı. Itsú alıá Israelfɔ
bʊmohogyi sʊ́ Bulu lɛ́kpalí amʊ́ tsítsá. Mlı ɛ́ mlı hógyi sʊ́
Bulu lapʊ́ mlı tsá mʊ́sʊ́. Mʊ́ sʊ mlımáha nwuntɔ ıwa mlı
ɔdwɛ. Mlıha ifú ıkıta mlı. 21Tsúfɛ́ Israelfɔ ámʊ́ʊ́ bʊgyi oyí
ámʊ onutó abámbi kʊ́ráá bɔbwɛ lakpan, Bulu lɛ́bıtí amʊ́ ısʊ,
mʊ́ mlı? 22Séi á, mlılawun ání Bulu bʊ awıtɔlɛ, támɛ mʊ
asʊ́n bʊ ɔnlın. Ɔbʊ ɔnlın ahá ání badıda hógyitɔsʊ. Támɛ
alawá awıtɔlɛ há mlı. Ɔbɔ́wa awıtɔlɛ há mlı ní mlı ansí
dın mʊsʊ. Ní megyí alı á, ɔbɛ́bıtí mlı ısʊ mlı ɛ́. 23Támɛ
ní Yudafɔ ámʊ́ʊ́ besi mʊ hógyi amʊ beyinkí bɔhɔ mʊ gyi
a, Bulu ɔbɛ́lapʊ́ amʊ́ tsá oyí ámʊsʊ. Tsúfɛ́ ɔbʊ túmi ání
obéyinkía amʊ́ tsá. 24Mlı ahá ámʊ́ʊ́ mlımégyí Yudafɔ ámʊ
mʊ́ á, oyí lalâhɛ bámbi mlıgyí, bɔpʊ mlı tsá oyí ámʊsʊ. Tɛkı
ıma ınʊ alı. Israelfɔ mʊ́ á, oyi wankláán ámʊ onutó abámbi
bʊgyi, bɛkpalí amʊ́ tsítsá. Mʊ́ sʊ amʊ́ yinkía yi mʊ́ yintisʊ
mɔ́ɔwa ɔnlın há Bulu.

Bulu Towun Ahá Fɛ́ɛ́ Nwɛ

25Mí apíó, asʊn ŋainhɛ́ kʊ bʊ ınʊá ndekléá mlıbíı, mɛ́nı
mlımɛ́ɛkı mlı ıwı ání mlılɛ́tın ansí dʊbı. Asʊ́n ámʊ gyí,
Yudafɔ ámʊ akʊ bʊbʊ asʊtɔ-ɔnlın. Bɔ́wa asʊtɔ-ɔnlın alıı

bɔfʋn bréá Bulu lahá ahá ání bʋmegyí Yudafɔ fée baba mʋ wá. 26 Mú ɔma a, Bulu ɔbɔ́hɔ Yudafɔ fée nkpa. Bulu asʋ́n ámʋ léblí ɔbée,

"*Sion wúlutɔ Nkpa Ɔhɔ́pʋ amʋ ɔbélɪn tsu.
Ɔbéba bɛha *Yakob abí-aná fée bési lalahɛ bwɛ.
27 Ínɪ gyí ntam ání néka há amú
bréá nélɛ amú tsú amú lakpantɔ ní."

28 Ínɪá Yudafɔ ámʋ bʋmɔhɔ asʋn wankláán ámʋsʋ gyi sʋ á, bemlí Bulu alupú, ménɪ ɪbɔ́wa labi há mlɪ ámʋ́ʋ́ mlɪmégyí Yudafɔ ámʋ. Táme ínɪá bʋgyi ahá ání Bulu lélɛ sʋ a, amú anáin sʋ otekle amú asʋ́n. 29 Ní Bulu ɔlé ɔkʋ ntée ɔpú mʋ atokiehé há ɔkʋ á, ɔtamatráa tsɛ mʋ agywɪɪn. 30 Bré kʋtɔ á, mlɪ ánfɪ mlɪmégyí Yudafɔ ánfɪ mlɪmóbu Bulu. Táme séi á, Yudafɔ bʋmɛdé Bulu bu. Mú sʋ Bulu lawun mlɪ nwɛ. 31 Alɪ kén Bulu ɔbéba bowun Yudafɔ ámʋ́ʋ́ bʋmɛdé mʋ bu ámʋ é nwɛ fé alɪá alawun mlɪ nwɛ ní. 32 Tsúfé Bulu lótsu mú ání ahá fée bʋbʋ asʋtɔ-ɔnlɪn, alɪá ɪbɔ́bwɛ obówun amú fée nwɛ sʋ.

Mlɪha Akánfʋ Bulu

33 Óo, mlɪkɪ Bulu awɪtɔlɛ wʋlɛ! Mʋ nyánsa pú mʋ asʋ́nbɪ ma ɔka! Ma ɔbétalí bí mʋ ɔkpa pú mʋ asʋ́ngyítɔ? 34 Bɔwanlín wá Bulu asʋn wanlínhé amʋtɔ bɛɛ,

"Ma yín anɪ Wíe nwuntɔ?
Ma ɔbétalí súná mʋ asʋ́n? Ɔhaa má ɪnʋ.
35 Ma lápú tɔkʋ há mʋ, ɔdɛ ɔkpa kíɪá ɔbélaka mʋ
ɪkɔ?"

36 Bulu lɔ́bwɛ tógyítɔ́. Mʋbú tógyítɔ́. Tógyítɔ́ bʋ ɪnʋ há mʋ. Kanfʋ́ ɪbwée mʋ klɛ bré féétɔ́. *Amen!

Tsiátɔ́á Bʋtɔpʋ́sum Bulu

12 1 Ínɪá Bulu híé ɔdɛ anɪ nwɛ wúun alɪ sʋ á, mí apíó, ndɛ mlɪ kokóli mbée, mlɪpʋ mlɪ ɪwɪ fée ha Bulu mlɪ nkpatɔ. Ɪbwée fé igyí ahatɔ́ wankíhé ha mʋ. Ínɪ gyí osum ání itsú klʋntɔ, ilegyi mʋ ansí ní. 2 Mlɪmáha ɔsʋlʋ́ʋ anfɪsʋ atsiábi igyi mlɪsʋ. Mlɪha Bulu ɔtsɛ mlɪ agywɪɪn, ɪha mlɪ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tsiátɔ́ ɪtsɛ. Fówun mlɛ́talí bí ání Bulu apɛ́ bʊ alɛ́, ɪbʊ ɔdwɛ, ɪlɔfʊn.

3 Bulu agyʊ́má ámʊ́ʊ́ alawá awɪtɔlɛ pʊ́há mí ámʊsʊ
ndɛ mlɪtɔ okugyíɔkʊ bláa mbɛ́ɛ, ɔhaa mákɪ mʊ ɪwɪ dáfá
alɪá ogyi. Ɔhagyíɔha ɔbá ansí asɪ, ɔkɪ ání ɔmɔdʊn hógyi
amʊ́ʊ́ Bulu lapʊ́há mʊ amʊ. 4 Nyankpʊsa-oyí ɪwɪ atɔ́ anɪ
fɛ́ɛ́ anɪgyí. Ntobí ámʊtɔ kugyíkʊ bʊ mʊ́ gyʊma ání itegyi
nyankpʊsa-oyí ámʊsʊ. 5 Alɪ kɛ́n ɪbʊ mʊ́tɔ́ ání anɪtsɔ́, táme
anɪa Kristonyɔ anɪlabwɛ́ ɔyʊlʊ́ʊ ɔkʊlɛ nɪ. Mʊ́ sʊ anɪgyí ntobí
ɔtsan-ɔtsan ání anɪtsátsáa abasʊ, anɪlɔ́bwɛ ɔyʊlʊ́ʊ ɔkʊlɛ
amʊ. 6 Bulu atokiehé ámʊ́ʊ́ ɔlɛha anɪ ámʊ ɪna ɔtsan-ɔtsan.
Ilehián ání anɪ fɛ́ɛ́ abɔ́pʊ mʊ atokiehé ámʊ yɔ́ agyʊ́má atɔ́
ámʊ́ʊ́ ɔlɛha anɪ ámʊ ɔnɔ́. Mʊ́ sʊ ní ɔkʊ atokiehé gyí Bulu ɔnɔ́
asʊ́nblí á, ɔhá ámʊ ɔbwɛ́ɛ mʊ́ alɪá mʊ hógyi losuná mʊ. 7 Ní
ɔkʊ klɛ́ gyí mʊ aba ahógyipʊ bʊá a, ɔbʊ́a amʊ́. Ní ɔkʊ klɛ́
gyí atɔ́ suná á, osʊ́na mʊ́. 8 Ní ɔkʊ klɛ́ gyí ahá atɛtɔ-ɔnlɪn wa
á, ɔwá ahá atɛtɔ-ɔnlɪn. Ní ɔkʊ ɛ́ klɛ́ gyí atɔ́ kie á, ɔlɛ́ ɪwɪtɔ
okie mʊ́. Ní ɔkʊ klɛ́ gyí ahá ɔnɔ́ lɪí á, ɔwáa nsi ɔbwɛ mʊ́. Ní
ɔkʊ klɛ́ ɛ́ gyí ahá nwɛ wʊ́un a, ɔbwɛ́ɛ mʊ́ ɔdwɛtɔ.

9 Mlɪdwɛ ahá tsu mlɪ klʊntɔ. Mlɪkisi lalahɛ kugyíkʊ.
Mlɪkɪta yilébwɛtɔ kínkíínkín. 10 Mlɪha mlɪ ansí ɪpɛ mlɪ
aba Akristofɔ dwɛsʊ, amlɪbu aba wankláán. 11 Mlɪmáha
mlɪ nsiwa bwɛ́ atɔ́ ɔnɔ́ ɪba asɪ. Mlɪha Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ
ɔwa mlɪ ɔwʊnlín, amlɪsum anɪ Wíe. 12 Mlɪ ɔkpakíɪ amʊ sʊ
mlɪnya ansigyí, amlɪlɪu kínkín mlɪ ipiantɔ. Mlɪbɔ mpái bré
fɛ́ɛ́tɔ́. 13 Mlɪbʊa mlɪ aba Bulu ahá ání bʊbʊ ɪkplántɔ. Mlɪyɪrɪ
ɪwɪ hɔ afɔ́ɔ́.

14 Mlɪyula ahá ání bʊdɪn mlɪsʊ. Mlɪyula amʊ́, mlɪmálwɪí
amʊ́. 15 Ní akʊ bʊdɛ ansigyí nya á, mlɪa amʊ́nyɔ mlɪnya
ansigyí. Ní akʊ bʊdesʊ́ ɛ́ á, mlɪa amʊ́nyɔ mlɪsu. 16 Mlɪ fɛ́ɛ́
mlɪtsia wankláán. Mlɪmátsu ɪwɪ. Mlɪpʊ ɪwɪ manta ahá ání
ahá bʊtamabʊ́ amʊ́. Mlɪmákɪ mlɪ ɪwɪ ání mlɪdʊn akʊ.

17 Ní ɔkʊ ɔpʊ́ lalahɛ gyi mlɪ á, mlɪmápʊ lalahɛ ká mʊ
ɪkɔ. Mlɪbɔ mbɔ́dí amlɪbwɛ tɔ́á ɪbʊ aléá ahá fɛ́ɛ́ bótsulá
dínká mʊ́sʊ́. 18 Alɪágyíalíá igyi mlɪ mʊ́ á, iwilwii itsía mlɪa
ɔhagyíɔha nsɪné. 19 Mí apíó adwɛpʊ́, mlɪmápʊ lalahɛ ká mlɪ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aba ɪkɔ. Mlɪsi tógyítɔ́ ha Bulu. Tsúfɛ́ bɔwanlín wá Bulu asún
ámʊtɔ bɛɛ, “Bulu ɔbɛ́ɛ, ‘Mí, mlɪ Wíe tɛ́ká ɪkɔ. Mí ɔbɛ́ka ahá
akɔ amʊ́ lakpan sʊ.’ ” 20Bulu asʊn wanlínhɛ́ létrá blí ɔbɛ́ɛ,
“Ní akún dɛ fʊ́ olupʊ́ á, ha mʊ atɔ́ ogyi. Ní ɔmɛwʊ́lɪ dɛ mʊ
a, ha mʊ ntsu onu. Ní fɔbwɛ́ mʊ́ alɪ á, ɪbɛ́ha pɛ́lɪ bɛ́kɪtá mʊ
ɔbɛ́tsɛ.”[c] 21Mlɪmáha lalahɛ igyi mlɪsʊ, mboún mlɪbwɛ yilé
pʊ́gyi lalahɛsʊ.

Ɩwɪasɪbá Ha Ɔmá Akpapʊ́

13 1Ilehián ání ɔhagyíɔha ɔbɛ́ba ɪwɪasɪ há ɔmá akpapʊ́.
Tsúfɛ́ Bulu tɛ́há ɔmá akpapʊ́ túmi. Ɔmá ɔkpapʊ́ ɔkʊkʊ
má ɪnʊá megyí Bulu léyaí mʊ. 2Ɩ́nɪ sʊ ní ɔkʊ ɔkʊ́sʊ́ líí ɔmá
ɔkpapʊ́ ɔkʊsʊ á, alakʊ́sʊ́ líí Bulu túmisʊ. Mʊ́ sʊ ɔhá ámʊ dɛ́
ɪsʊbɪtí klé ha ɪwɪ. 3Tsúfɛ́ ɔmá akpapʊ́ bʊmegyá yilé abwɛpʊ́,
lalahɛ abwɛpʊ́ bʊgya. Mʊ́ sʊ ní fʊmedékleá fʊnyáa ɔmá
akpapʊ́ ifʊ́ á, mʊ́mʊ́ bwɛ yilé abʊkanfʊ fʊ́. 4Bulu osúmbi
ɔhagyíɔha ání bapʊ́ mʊ yáí ɔmá ɔnɔ́ gyí. Mlɪ yilé sʊ bʊdɛ
agyʊ́má yɔ. Támɛ ní ɔkʊ dɛ́ lalahɛ bwɛ á, mʊ́mʊ́ obénya
amʊ́ ifʊ́, tsúfɛ́ bʊbʊ ɔkpa bítí ahá ɪsʊ. Bulu asúmbi bʊgyi,
ɔlɛha amʊ́ ɔkpa ání bʊbítɪ lalahɛ abwɛpʊ́ ɪsʊ ha mʊ. 5Ɩ́nɪ sʊ
ɔhagyíɔha ɔbá ɪwɪasɪ ha ɔmá akpapʊ́. Megyí bɛɛ bʊdɛ ifʊ́
nya ání bɛ́bɪtí amʊ́ ɪsʊ nkʊlɛ sʊ. Mboún amʊ́ klʊn dɛ́ amʊ́
bláa ɔbɛ́ɛ, ilehián ání bóbu amʊ́.

6Ɩ́nɪ kén sʊ́ ilehián ání mlɛ́ka tswɪtswɪ ɛ́ ní. Bulu asúmbi
ɔmá akpapʊ́ bʊgyi. Bapʊ́ amʊ́ bré fɛ́ɛ́ bʊdɛ ɔmásʊ́ kíı. 7Mlɪka
ɪkɔ kugyíkʊá ɪdɪn mlɪsʊ. Mlɪka tswɪtswɪ mʊ́a lampóo. Obʊ́
ɔkpasʊ á, mlɪbu amʊ́ fɛ́ɛ́. Ní igyi kanfʊ́ ɛ́ á, mlɪkanfʊ amʊ́
fɛ́ɛ́.

Abadwɛ

8Mlɪmákɪtá ɔhaa ɪkɔ dʊn mlɪ abadwɛ. Ní ɔkʊ dɛ́ mʊ aba
dwɛ á, ɔdɛ mbla ámʊ fɛ́ɛ́sʊ́ gyí. 9Mose Mbla ámʊ léblí ɔbɛ́ɛ,
“Mátɔ mbʊa.” “Mámɔ ɔha.” “Máwi atɔ́.” “Mápɛ ansí fʊ́ ba
atɔ́sʊ́.” Ɩ́nɪ pʊ́ mbla tráhɛ amʊ fɛ́ɛ́ nwun gyí mbla kʊlɛ ámʊ́ʊ́

---

[c] **12:20** Igyi fɛ́ fakpá ogyá wʊ́lí mʊ ɔtántra.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɩɛblí ɔbɛ́ɛ, “Dwɛ fú bá fɛ́ fú ɩwɩ” ámʊ. 10Ní ɔkʊ dɛ́ mʊ ba
dwɛ á, ɔmɔ́ɔpʊ lalahɛ gyi mʊ ɛkɛkɛɛkɛ. Ɩ́nɩ sʊ ɔhá ání ɔtɔdwɛ́
mʊ aba lagyi mbla ámʊ fɛ́ɛ́sʊ́.

11Mlɩ onutó mlɩyin bré oduátɔ́ anɩbʊ. Bré lafʊn ání
mlétsinkí, tsúfé anɩ nkpahɔ́ɔ lafʊn ta dʊn bré ámʊ́ʊ́
anɩlégyankpá hɔ Kristo gyi amʊ. 12Onyé dɛtsʊ́ʊn, ɔyí lakɛ
ta. Mʊ́ sʊ mlɩha asi oklúntɔ bwɛhɛ́ fɛ́ɛ́ bwɛ, atsu anɩ ɔyɩ
kɛhɛtɔ akɔtɔ́ tsan. 13Mlɩha anɩ tsíátɔ́ ɩbwɛ fɛ́ ahá ání bʊtsie
wankɩtɔ. Mlɩmáha ayinta anɩ bré yetsiá ɔdwɛ ogyíkpá, anɩdɛ́
atɔ dɛdɛ́ gyí, anɩdɛ́ ntá núu bʊ. Anɩmáwa atsɩ mʊ́a ayin
asʊ́n. Anɩmáwa ɔnsípɛ, anɩmátrɛ kɔ́. 14Mboún mlɩpʊ anɩ
Wíe Yesu Kristo tin mlɩ ɩwɩ. Mlɩmátrá tsiá tsiátɔ́ dada amʊ́ʊ́
mlɩ ɔwɔ́lɩ lalahɛ tekle amʊ.

Rom

Akristofɔ ɩlálɛ Ɔkpa Lalahɛsʊ

14 1Mlɩhɔ mlɩ aba Akristofɔá bʊma ɔwʊnlín hógyitɔ wa
mlɩtɔ. Ní bɛɛ tɔkʊ bʊ alɛ́ ntɛ́ɛ ɩma alɛ a, mlɩmágyi
amʊ́ nwɛ́ɛn. 2Ɔkʊ lóhogyi ání ɔbʊ ɔkpa gyi tógyítɔ́, támɛ
ɔkʊ ɛ́ hógyi ɔnɔ́ ɩma ɔnlɩn. Mʊ́ sʊ ɔtamagyi iye. 3Ɔkpa
má ɩnʊá ɔhá ání otegyi tógyítɔ́ ɔbɛ́lɛ ɔhá ání ɔtamagyi
tɔkʊ ɩlá. Alɩ kén ɔhá ání ɔtamagyi tɔkʊ ɛ́ ɔmálɛ ɔhá ání
otegyi tógyítɔ́ ɩlá ní. Tsúfé Bulu lahɔ amʊ́. 4Fʊ́gyí ma ání
fɛ́ha ɔkʊ osúmbi pɔ́n? Mʊ wie nkʊlɛ pɛ́ bʊ́ʊ ɔkpa ání ɔbɛ́blí
ɔbɛ́ɛ, otsie wankláán ntɛ́ɛ ometsie wankláán. Ɔbɛ́talí tsíá
wankláán, tsúfé Bulu ɔbɛ́talí há mʊ obétsiá wankláán.

5Ɔkʊ ɔbɛ́talí blí ɔbɛ́ɛ, ɛkɛ kʊ dʊn mʊ́ aba, ɔkʊ ɛ́ ɔbɛ́blí ɔbɛ́ɛ
nkɛ ámʊ fɛ́ɛ́ igyi kʊlɛ. Ɔhagyíɔha ɔyɔ́ mʊ klʊntɔ wankláán,
otsu mʊ́á ɩbʊ alɛ́. 6Ní ɔkʊ ɔlɛ́ ɛkɛ ɔkʊ ɔbɛ́ɛ igyi ɛkɛ yílé á,
ɔdɛ mʊ́sʊ́ gyí pʊtsʊ́ Bulu fʊ́á. Ní ɔkʊ ɛ́ tegyi tógyítɔ́ á, ɔdɛ mʊ́
gyí pʊtsʊ́ anɩ Wíe fʊ́á. Ní ɔkʊ ɛ́ tamagyi iye a, mʊ ɛ́ ɔdɛ mʊ́
kisí pʊ́tsʊ́ anɩ Wíe fʊ́á. Tsúfé amʊ́ fɛ́ɛ́ bʊtɛdá Bulu ɩpán mʊ́sʊ́.
7Anɩtɔ ɔhaa métsíe nkpa há mʊ ɩwɩ, anɩtɔ ɔkʊkʊ ɛ́ móowu
há mʊ ɩwɩ. 8Ní anɩtsie nkpa á, anɩtsie ha anɩ Wíe. Awʊ́ ɛ́
á, anɩlawʊ́ há mʊ. Mʊ́ sʊ ní anɩlawʊ́ o, anɩtsie nkpa o, anɩ
Wíe bʊ́ anɩ. 9Tsúfé Kristo lówu, yínkí kʊ́sʊ́ ba nkpatɔ, mɛ́nɩ
ɔbɔ́bwɛ akɩankpapʊ pʊ́ awupʊ́ fɛ́ɛ́ Owíe. 10Ɩ́nɩ sʊ imehián

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ání féha fó bá ɪpɔ́n ntɛ́ɛ fɛ́kɪ fó bá ansítɔ́ kótíkótí. Tsúfɛ́
anɪ fɛ́ɛ́ abɛ́yɛ́lɪí Bulu ansítɔ́, obégyi anɪtɔ okugyíɔkʊ asʊ́n.
11 Bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ, “Anɪ Wíe Bulu ɔbɛ́ɛ,
‘Nanyá mbʊ nkpa ánfɪ á,
ɔhagyíɔha ɔbɛ́da akpawunu mí ansítɔ́;
ɔhagyíɔha ɔbɛ́lɛ blí ɔbɛ́ɛ, Bulu ngyi.’ ”
12 Mʊ́ sʊ anɪtɔ okugyíɔkʊ ɔbɛ́lɛ mʊ asʊ́n ɔnɔ́ Bulu ansítɔ́.

Máha Fó Bá Ɔdɪda Mʊ Hógyitɔ

13 Mʊ́ sʊ mlɪha asi aba ɪlá lɛ. Mboún abwɛ́ɛ agywɪɪn ání
anɪmɔ́ɔbwɛ tɔtɔá ɪbɛ́ha anɪ bá ɔkʊkʊ mɛ́ɛsrɛí ntɛ́ɛ dɪda.
14 Séi ínɪá namlí Okristoyin sʊ nabí ání atogyihɛ kʊkʊ má
ɪnʊá mʊ *ɪwɪ mɛtɪn. Támɛ ní Kristoyin ɔkʊ lóhógyi ání tɔkʊ
ɪwɪ mɛtɪn a, múmú mʊ wá mú ɪwɪ mɛtɪn. 15 Ní fútegyi tɔkʊ,
ɪdɛ fó bá háan a, múmú fó bwɛhɛ́ mɛdɛ́ ɔdwɛ suná. Máha
fó atogyihɛ ɪha fó bá ání Kristo lówu há mʊ ɔfwɪ. 16 Mʊ́ sʊ
máha tɔ́á fʊyin ání ɪbʊ alɛ́ ɪbwɛ tsitsa ahá ansítɔ́. 17 Tsúfɛ́
*Bulu iwíegyí ámʊ imegyí atogyihɛ ntɛ́ɛ atonuhɛ asʊ́n,
mboún yilébwɛ, iwilwii pú ansigyí ání itsú Ɔŋɛ Wankíhɛ́
amʊtɔ asʊ́n igyi. 18 Ɔhagyíɔha ání otosúm Kristo ɔkpa
ánfɪsʊ á, mʊ asʊ́n tegyi Bulu ansí. Ahá ɛ́ bʊtobú mʊ.
19 Ɪ́nɪ sʊ mlɪha anɪ ansí ɪpɛ tɔ́á ɪbɔ́pʊ iwilwii ba, ɪbɔ́wa
apíó aba ɔwʊnlín hógyitɔsʊ brégyíbré. 20 Máyintá Bulu
gyumagyihɛ fó atogyihɛ sʊ. Ɔkpa bʊ ɪnʊá abɛ́talí gyi tógyítɔ́,
támɛ ní ɔkʊ dɛ́ tɔ́á ɪbɛ́ha mʊ ba ɔbɔ́bwɛ lakpan bwɛ mú á,
ɪma alɛ. 21 Ní ɔkʊ tamagyi iye kʊ, ntɛ́ɛ nu ntá ntɛ́ɛ bwɛ́ tɔ́á
ɪbɛ́ha mʊ ba ɔbɛ́dɪda á, ɪbʊ alɛ́. 22 Mʊ́ sʊ tógyítɔ́á fohogyi tsu
ntobí ánfɪ ɪwɪ á, ha mú ɪbwɛ fʊ́á fó Bulunyɔ nsɪnɛ́ asʊ́n. Ní
ɔkʊ opúni mɛdɛ́ mʊ tsií mʊ bwɛhɛ́sʊ́ á, múmú ɔkláa lawá mʊ
ogyá. 23 Támɛ ní mʊ klʊn mɛdí mʊ asɪ mʊ atogyihɛ kʊ gyí sʊ,
ogyi mú á, Bulu lahá mʊ ɪpɔ́n dodoodo. Tsúfɛ́ mʊ atɔ́ ámʊ
gyí mɛlíí hógyisʊ. Tógyítɔ́á ɔha mɔ́pʊ hógyi bwɛ́ igyi lakpan.

Ahá Ansísʊ́ Atɔ́ Bwɛ

15 1 Ilehián ání anɪ ahá ání anɪ hógyi ɔnɔ́ bʊ ɔnlɪn
abénya klʊn há ahá ání amʊ́ hógyi ɔnɔ́ ɪma ɔnlɪn.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Megyí tɔ́á iletsiá anı wʋlɛ abɔ́bwɛ. 2Ilehián ání anıtɔ
okugyíɔkʋ ɔbɔ́bwɛ tɔ́á ıbʋ alɛ́ há mʋ ba, mɛ́nı ıbɛ́ha mʋ
ɔbɛ́dan hógyitɔ. 3Tsúfɛ́ Kristo kúráá mɔ́bwɛ tɔ́á mʋ onutó
otekle. Mʋ ıwı asʋ́n bɔwanlín wá Bulu asʋ́n ámʋtɔ bɛɛ,
"Asiabí ámʋ́ʋ́ besia fʋ́ ámʋ fɛ́ɛ́ ılɛbɛdınká mísʋ́." 4Asʋ́n
kugyíkʋá bɔwanlín wá Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋtɔ tsú tıtıtı
a, bɔwanlín mʋ́ ání ibósuná anı atɔ́, wá anı atɛtɔ-ɔnlın,
atomi lıı kínkíínkín. Fɔ́wun abénya klʋn kı ɔkpa ha atɔ́
ámʋ́ʋ́ anı ansí dın mʋ́sʋ́ ámʋ. 5Bulu téhá ahá bʋtenyá klʋn.
Mʋtɔ́wá ahá atɛtɔ-ɔnlın. Ndɛ mʋ kʋlí mbɛ́ɛ, ɔhá amlıbwɛ
kʋlɛ, fɛ́ alıá Kristo Yesu lósuná anı. 6Ínı ɔbɛ́ha mlı fɛ́ɛ́ mlɔ́pʋ
ɔmɛ kʋlɛ kánfʋ́ Bulu, ogyi anı Wíe Yesu Kristo mʋ Sı ámʋ nı.

Rom

Ahá Ání Bʋmegyí Yudafɔ Asʋn Wankláán Bláa

7Ínı sʋ mlıhɔ aba atúu fɛ́ alıá Kristo lɔ́hɔ mlı, mɛ́nı
ıbɔ́wa Bulu numnyam. 8Tsúfɛ́ ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, Kristo
labwɛ́ Yudafɔ osúmpʋ́, mɛ́nı ibósuná ání Bulu obégyi mʋ
tɔ́ ámʋ́ʋ́ ɔlɛhıɛ amʋ́ anáin amʋsʋ. 9Kristo léba, mɛ́nı ahá
ání bʋmegyí Yudafɔ bɛ́tı Bulu ıdayilé, nwɛ ámʋ́ʋ́ olowun
amʋ́ ámʋ sʋ. Fɛ́ alıá Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋ ılɛblí. Asʋ́n
ámʋ gyí,

"Anı Wíe Bulu, ínı sʋ nɔ́wa fʋ́ numnyam ahá ání
bʋmegyí Yudafɔ ansítɔ́.
Nɔ́wa ılʋ kánfʋ́ fʋ́."

10Bulu asʋ́n ámʋ létrá blí ɔbɛ́ɛ,

"Mlı ahá ání mlımégyí Yudafɔ, mlıa Bulu ahá
mlınya ansigyí!"

11Bɛtrá wanlín bɛɛ,

"Ahá ání mlımégyí Yudafɔ fɛ́ɛ́, mlıkanfʋ anı Wíe
Bulu.
Ɔmá fɛ́ɛ́ abí, mlıkanfʋ mʋ."

12Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ *Yesaia ɛ́ léblí tswı ɔbɛ́ɛ,

"Ɔha ɔkʋ ɔbɛ́lın tsu anı náin Yisai[d] abí-anátɔ́.
Mʋ obébegyi iwíe ahá ání bʋmegyí Yudafɔsʋ ní.

---

[d] **15:12** *Yisai* lɔ́kwıí Owíe Dawid ání ogyi Yesu Kristo mʋ nain.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mʊsʊ́ bɛ́dɪnká ansí ní.”
13 Buluá bʊtɛkɪ ɔkpa há ogyi. Ndɛ mʊ kokóli mbɛ́ɛ, ɔhá
ɪwɪ lwii mlɪ, ansí igyí mlɪ amlɪhɔ mʊ gyi. Mʊ Ɔŋɛ Wankíhɛ́
ɔháa mlɪ túmi, mɛ́nɪ mʊ ɔkpakíɪ mɔ́ɔkpɔn mlɪ.

Tɔ́á Sʊá Paulo Lɛ́lɛ lwɪtɔ Wánlín Atɔ́ Alɪ

14 Mí apíó Akristofɔ, mí onutó nhíɛ́ nyin ání aha wankláán
mlɪgyí, mlɪlabí asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔ, mlɛ́talí tɔ́í kplá aba. 15 Táme
nawá klʊn nhíɛ́ ndɛ mlɪ asʊ́n bláa ɔwʊlʊ́ ánfɪtɔ pʊ́káín
mlɪ. Tsʊ́fɛ́ Bulu lawá awɪtɔlɛ pʊ́ agyʊ́má ánfɪ wá mí ɪbɪtɔ
ɔbɛ́ɛ mbwɛ́ɛ. 16 Mʊ́gyí, mbɔ́bwɛ Kristo Yesu osʊ́mbi ahá ání
bʊmegyí Yudafɔtɔ. Mʊ́ sʊ ndɛ osum agyʊ́má ánfɪ yɔ fɛ́ Bulu
igyí ɔhapʊ́. Ndɛ ahá ámʊ́ʊ́ bʊmegyí Yudafɔ ámʊ Bulu asʊn
wankláán ámʊ bláa, mɛ́nɪ bɛ́mlí igyí ahatɔ́ ání Ɔŋɛ Wankíhɛ́
latɪn mʊ́ ɪwɪ, ilegyi Bulu ansí. 17 Ĺnɪá míá Kristo Yesunyɔ
anɪlabwɛ́ kʊlɛ sʊ á, mbʊ ɔkpa tsʊ́ ɪwɪ agyʊ́má ánfɪ ndɛyɔ há
Bulu ánfɪ sʊ. 18 Tsʊ́fɛ́ mmɛ́ɛtalí blí asʊansʊ tsía atɔ́á Kristo
latsʊn mí asʊn blíhɛ́ pʊ́ mí bwɛhɛ́sʊ́ bwɛ́ ahá ání bʊmegyí
Yudafɔtɔ, mɛ́nɪ bóbu Bulu. 19 Ĺna ofʊ́la mʊ́a osʊ́na amʊ́ʊ́
nɔbwɛ Bulu Ɔŋɛ́ ámʊ túmitɔ ámʊsʊ nɛtalí dá Kristo asʊn
wankláán ámʊ fɛ́ɛ́ ɔkan, tsʊ́ Yerusalem alɪɪ yɛ́dalɪ Iliriko
ɔsʊlʊ́sʊ. 20 Tɔ́á ɪdɪn mí klʊnsʊ bré fɛ́ɛ́, ndekléá nɔ́bwɛ gyí,
nɛ́natí dá Bulu asʊn wankláán ámʊ ɔkan ntínɛ́á bʊmɔkʊ́nyá
nʊ́ Kristo asʊ́n kɪ. Mmedékléá nɔ́tʊá ɔkʊ gyumagyihɛsʊ.
21 Tsʊ́fɛ́ bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ,
“Ahá ání bʊmɔkʊ́nʊ́ mʊ nka kɪ bówun mʊ,
áhá ání bʊmɔkʊ́nʊ́ mʊ asʊ́n kɪ é bónu mʊ́ asɪ.”

Paulo Roma Ɔpasua Yɛ́sɪnáa

22 Ĺnɪ láhá mmɔkʊ́nyá ɔkpa ba mlɪ wá bɔtʊ ndɛ ní.
23 Táme séi mʊ́ á, mí agyʊ́má lamɔ́ ɔnɔ́ nfɪ fʊ́nsʊ́. Nfí
tsɔtsɔɔtsɔ ní ndekléá nɛ́ba mlɪ wá bɛkɪ mlɪ. 24 Mʊ́ sʊ nabwɛ́
agywɪɪn ání ní ndɛtsʊ́ʊn nɔyɔ́ Spania a, nɔ́tsʊn kɪ mlɪ.
Agyi ɔdwɛ kpalobí á, mlɪlasí mí ɔkpa nayɔ́ ɪnʊ. 25 Séi á,
nabwɛ́ agywɪɪn ání négyankpá yɔ́ Yerusalem, yɔ́bʊá Bulu
ahá ání bʊbʊ ɪnʊ. 26 Tsʊ́fɛ́ Akristofɔá bʊbʊ Makedonia pʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akaia ɔsʋlúsʋ bapú ɔdwɛ dúnká atɔ́ bʋdɛpʋsísí Bulu ahá ání bʋgyi ahiánfɔ Yerusalem. 27 Ɩbʋ amú ɔdwɛ ání bɔ́bʋá ahiánfɔ. Bawun ání ilehián ání bɔ́bʋá Yudafɔ é ká ɩkɔ. Tsúfé banyá Ɔŋétɔ́ atɔ́, nú nkpahɔ́ɔ asún ámʋ tsú amú wá. Mú sʋ ilehián ání bódunká ɔyítɔ́ atɔ́ kʋ há amú é. 28 Ní nɔpú kɔ́ba ání bɔtswɩtswɩ ha mí fɛ́ɛ́ wá amú ɩbɩtɔ á, nɔ́bɔtsʋn mlɩ wá yɔ́ Spania. 29 Nyin ání ní nɛbá á, nɔ́pʋ Kristo oyúla kpɔnkpɔɔnkpɔntɩ ba mlɩ.

30 Mí apíó adwɛpú, ndɛpʋ anɩ Wíe Yesu Kristo pú ɔdwɛá Bulu Ɔŋé lahá mlɩ há mlɩ aba kókóli mlɩ mbɛ́ɛ, mlɩlíɩ mí ɔma, amlɩbɔ mpáɩ ha mɩ kínkíínkín. 31 Mlɩbɔ mpáɩ mlɩaa, Bulu ɔlɛ́ɛ mí tsu Yudafɔ ámʋ́ʋ́ bʋmɔhɔ mʋ gyi amʋ ɩbɩtɔ. Mlɩbɔ ha mɩ, Bulu ahá ání bʋbʋ Yerusalem ɩnʋ abʋhɔ atɔ́ ámʋ́ʋ́ napú nɛya amú ámʋ. 32 Fówun ní Bulu lótsulá á, nɛ́ba mlɩ wá ansigyí kpɔnkpɔɔnkpɔntɩtɔ, bɛda ɔkpʋ́nʋ́. 33 Buluá ɔtɛhá iwilwii, otsía mlɩ fɛ́ɛ́ wá. *Amen!

Itsiáha

16 1 Ndɛ opio tsɩhé Foibe lɛ súná mlɩ. Kenkrea wúlutɔ ɔpasuatɔ ahandɛ ɔbʋápʋ ogyi. 2 Mlɩhɔ mʋ anɩ Wíe Yesu dátɔ́ alɩá ɩlɛkanáa ání Bulu ahá bɔ́bwɛ, amlɩbʋa mʋ ɔkpagyíɔkpasʋ alɩá odeklé. Tsúfé mʋ onutó alabʋ́a ahá tsɔtsɔɔtsɔ, alabʋ́a mɩ é.

3 Nɛhá Priska mʋa mʋ kulu Akwila fɛ́ɛ́ tsiá. Mía amʋ́nyɔ létsiá bwé anɩ Wíe Kristo Yesu agyʋ́má. 4 Bɔpʋ amú ɩwɩ há ání bówu mí sʋ kʋ́ráá. Ndɛ amú ɩpán da wankláán. Megyí mí nkʋlɛ. Akristofɔá bʋmegyí Yudafɔ ɔpasua fɛ́ɛ́ bʋdɛ amú ɩpán da. 5 Nɛhá ɔpasua ámʋ́ʋ́ betsiá fia amú wóyítɔ́ ámʋ é fɛ́ɛ́ tsiá.

Nɛhá mí ɔdwɛpú Epaineto tsiá. Mʋlégyankpá hɔ Kristo Asia ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́ ní. 6 Nɛhá Maria ámʋ́ʋ́ olowun ipian mlɩ sʋ ámʋ tsiá. 7 Nɛhá mí aba Yudafɔ Androniko mʋa Yunia tsiá. Bawá mía amʋ́nyɔ obu kɩ. Bʋgyi Kristo sumbí ayɔpʋ́ ání obú bʋ amʋ́sʋ́. Begyankpá hɔ Kristo asa natá bɔhɔ.

8 Nɛhá mí pío ɔdwɛpʋ́ Kristotɔ Amplia tsiá. 9 Nɛhá anɩ Kristo agyʋ́má ɔyɔbá Urbano mʋa mí nyáwíe kláklá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Staki tsiá. 10Nɛhá Apele amʊ́ʊ́ alalɛ́ súná wankláán ání alapʊ́ mʊ ɪwɪ há Kristo amʊ mʊa Aristobulo abusuanfɔ fɛ́ɛ́ tsiá. 11Nɛhá mí bá Yudayin Herodion tsiá. Nɛhá Narkiso abusuanfɔ ání bʊgyi Akristofɔ tsiá.

12Nɛhá Trifaina mʊa Trifosa, bʊgyi atsɪ ámʊ́ʊ́ bʊdɛ Kristo agyʊ́mátɔ́ kínkíínkín ámʊ tsiá. Nɛhá mí ɔdwɛpʊ́ tsíhɛ́ Persi, ɔdɛ Kristo agyʊ́má yɔ kínkíínkín ámʊ ɛ́ tsiá. 13Nɛhá Rufo mʊa mʊ yin ámʊ́ʊ́ mí ɛ́ ntɛtí mʊ mí yín ámʊ tsiá. Rufo gyí anɪ Wíe agyʊ́má ɔyɔpʊ́ ání alahɔ dá agyʊ́má ámʊtɔ. 14Nɛhá Asinkrito, Flegon, Herme, Patroba, Herma pʊ́ apíó Akristofɔ ámʊ́ʊ́ bʊbʊ amʊ́ wá ámʊ fɛ́ɛ́ tsiá. 15Nɛhá Filologo, Yulia pʊ́ Nereo mʊa mʊ pio tsíhɛ́ pʊ́ Olimpa mʊa Bulu ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ amʊ́ wá ámʊ fɛ́ɛ́ tsiá.

16Mlɪlata aba puta Bulu ɔdwɛtɔ. Kristo ɔpasua ámʊ fɛ́ɛ́ bʊdɛ mlɪ tsiá ha.

Tɔ́á Roma Ahógyipʊ Amʊ Bʊbwɛ́ɛ

17Apíó, nokókóli mlɪ, mlɪkɪ wankláán, mɛ́nɪ mlɛ́talí wun ahá ání bʊbʊ mlɪtɔ, bʊdɛ mlɪ dasáín. Alɪ ahá ámʊ bʊtɛhá ahá bʊtɛdɪda hógyitɔ. Amʊ́ atosunáhɛ́ tɛdá mʊ́ ámʊ́ʊ́ nosuná mlɪ ámʊ mɔ́. Mlɪkʊla ɪwɪ lɛ amʊ́sʊ́. 18Tsúfɛ́ ahá ámʊ odu á, megyí anɪ Wíe Yesu Kristo bʊdesúm. Amʊ́ ɔwɔ́lɪ laláhɛ bʊdesúm. Bapʊ́ amʊ́ ɔnɔwankɪ pʊ́ ahákanfʊ́ bʊna bʊdɛ ahá ání bʊmeyín ɔlala mlɛ́. 19Támɛ mlɪ mʊ́ á, ɔhagyíɔha lanʊ́ alɪá mlɪlapʊ́ mlɪ ɪwɪ há Kristo. Mʊ́ sʊ ɪbʊ mɪ ɔdwɛ, ansí dɛ mí gyi wankláán mlɪ sʊ. Támɛ ndekléá mlɪtíɪn ansí, amlɪbɪ tɔ́á ɪbʊ alɛ́. Mlɪmáwa ɪbɪ lalahɛtɔ. 20Bulu tɛ́há anɪ iwilwii. Lmɔ́ɔwa ɔpá á, ɔbɛ́tsa *Satansʊ mántá ɔsʊlʊ́ʊ tántáántán, mlɛ́lɪí mʊsʊ.

Anɪ Wíe Yesu Kristo ogyíi mlɪ bʊalɛ, ɔlɪɪ mlɪ ɔma.

21Mí bá agyʊ́má ɔyɔpʊ́ Timoteo dɛ́ mlɪ tsiá ha. Alí mí aba Yudafɔ Lukio mʊa Yason pʊ́ Sosipatro ɛ́ bʊdɛ mlɪ tsiá ha ní.

22Mí mlɪ pío Okristoyin Tertio ání nɔwanlín ɔwʊlʊ́ ánfɪ há Paulo, ndɛ mlɪ tsiá ha.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23-24 Mí wóyí mʊ wie Gaio amʊ́ʊ́ ɔpasua ámʊ́ʊ́ bʊtefia mʊ
wóyítɔ́ amʊ dɛ́ mlɪ tsiá ha. Erasto, ogyi wúlu kɔ́basʊ ɔkípʊ
mʊa anɪ pío Kwartɔ ɛ́ bɛhá mlɪ tsiá.[e]

Paulo Bulu Kanfʊ́

25 Mlɪha akanfʊ anɪ Bulu! Mʊ ɔbɛ́talí tsʊn Yesu Kristo
asʊ́n amʊ́ʊ́ nablí ámʊsʊ há mlɛ́lɪí kínkíínkín hógyitɔ. Ɔlɔpʊ
ɔnɔkwalɪ anfɪ ŋáín tsú ɔyí ɔpá. 26 Séi mʊ́ á, alatsʊn mʊ ɔnɔ́sʊ́
atɔípʊ́ amʊ atɔ wanlínhɛ́sʊ lɛ́ mʊ́ ɔwan. Fɛ́ alɪá Buluá ɔbʊ
ɪnʊ brɛ́ fɛ́ɛ́tɔ́ lahá ɔmá-ɔmá babí mʊ́, mɛ́nɪ ahá fɛ́ɛ́ bɔ́hɔ mʊ
gyi, bú mʊ.
27 Bulu nkʊlɛ gyí Bulu. Mʊ nkʊlɛ bʊ́ʊ nyánsa. Numnyam
ání ɪlɛkanáa ɪtsʊ́ʊn anɪ Wíe Yesusʊ ɪtʊ mʊ brɛ́ fɛ́ɛ́tɔ́. *Amen!

Rom

---

[e] **16:24** Mʊ́tɔ́ yée 24 bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *Anɪ Wíe Yesu Kristo ɔwáa awɪtɔlɛ ha mlɪ fɛ́ɛ́. Amen!*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́ Gyankpapʊá Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Korintofɔ

1 1 Mí Kristo Yesu *sumbí ɔyɔpʊ́ Paulo ání Bulu létɪ mʊ
apétɔ́ pʊ́ anɪ pío Sostene dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín.
2 Anɪdɛ́ mʊ́ wanlín sísí Bulu ɔpasua ání ɪbʊ Korinto
wúlutɔ, Bulu lalɛ́ amʊ́, bwɛ́ amʊ́ mʊ ahá. Amʊ́a Kristo Yesu
babwɛ́ kʊlɛ, fɛ́ anɪ Wíe Yesu Kristo asúmpʊá bʊbʊ ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́,
Yesu Kristo gyí anɪ fɛ́ɛ́ Owíe.
3 Anɪ Sí Bulu mʊa anɪ Wíe Yesu Kristo bʊgyíi mlɪ bʊalɛ,
abʊha mlɪ iwilwii.

Anɪa Kristo lkʊlɛbwɛtɔ Oyúla

4 Ntɛdá Bulu pán brégyíbré, alɪá mlɪa Kristo Yesu
kʊlɛbwɛ sʊ alawá awɪtɔlɛ há mlɪ. 5 Tsúfɛ́ mʊ́ sʊ mlɪlanyá
ɪwɪ tógyítɔ́tɔ́. Mʊá ɪdʊn gyí mlɪ tɔí pʊ́ mlɪ asʊ́nbɪ fɛ́ɛ́tɔ́. 6 Ĺnɪ
lasúná ání asʊ́n ámʊ́ʊ́ anɪlɛ́bláa mlɪ tsú Kristo ɪwɪ ámʊ bʊ
mʊ́tɔ́. 7 Ĺnɪ sʊ ɔŋɛ́tɔ́ atokiehɛ́ kugyíkʊ mɛdɛ́ mlɪ hián séi ánfɪ
mlɪhíɛ́ mlɪdɛ́ ɛkɛá anɪ Wíe Yesu Kristo obótsu ɔsʊ́sʊ́ ba bɛlɛ
ɪwɪ ɔwan ɔkpa kʊ́ anfɪ. 8 Mʊ onutó ɔbɔ́wa mlɪ ɔwʊnlín yɔ́fʊn
ɛkɛ ámʊ́ʊ́ ɔbésankí bá begyi anɪ asʊ́n ámʊ, ménɪ asʊansʊ
méetsiá mlɪ ɪwɪ. 9 Ɔnɔkwalɪpʊ Bulu gyí. Mʊlétɪ mlɪ ɔbɛ́ɛ,
mlɪa mʊ Bi, ogyi anɪ Wíe Yesu Kristonyɔ mlɪbɔ́bwɛ kʊlɛ.

Ɔpasua Ámʊtɔ lkʊlɛmábwɛ́

10 Apíó, nɔpʊ́ anɪ Wíe Yesu Kristo kókóli mlɪ ání mlɪ fɛ́ɛ́
mlɪbwɛ́ɛ kʊlɛ, ménɪ mlɪméɛdasaín. Mlɪha mlɪ agywɪɪn ɪbwɛ
kʊlɛ mlɪ asʊn blíhé kugyíkʊtɔ. 11 Mí apíó, tɔ́á sʊá ndɛ asʊ́n
ánfɪ blí gyí, akʊá botsú Kloe abusuantɔ babláa mɪ bɛɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asún bʊbʊ mlı nsınɛ́. 12Bɛblí bɛɛ, mlıtɔ akʊ mlıaa, “Paulo anıbuo.” Abambá bɛɛ, “Apolo anıbuo.” Akʊ ɛ́ bɛɛ, “Petro, bʊtɛtráa tı mʊ Kefa anıbuo.” Akʊ ɛ́ bɛɛ, “Kristo anıbuo.” 13Nfítɛ mlı, beye Kristotɔ? Paulo bɛda mántá *oyikpalíhɛ amʊsʊ há mlı, ntɛ́ɛ mʊ dátɔ́ bɔbɔ mlı *asú?

14Nɛdá Bulu ıpán ání Gaio mʊa Krispu ɔma a, mmɛtrá bɔ mlıtɔ ɔkʊkʊ asú. 15Mú sʊ ɔhaa mɛ́ɛtalí blí ɔbɛ́ɛ, mí ıdátɔ́ nɔbɔ mʊ asú. 16Ké! Nakáín, nɔbɔ Stefano mʊa mʊ wóyítɔ́ ahá ɛ́ asú. Amú ɔma a, mmɛ́ɛkaín ání nɛtrá bɔ ɔhaa asú. 17Kristo mɔ́wa mí ahá asúbɔ. Mboún ɔbɛ́ɛ, mbɛda *asʊn wankláán ámʊ ɔkan. Megyí ɔnɔwankı pú anyánkpʊ́sa agywıın nɔ́pʊblí mú, tsúfɛ́ ní nɔpú mú blí mú á, túmi kʊkʊʊkʊ ımɛ́ɛtrá tsiá Kristo oyikpalíhɛ amʊtɔ.

1 Ko

Bulu Túmi Pú Mʊ Nyánsa

18Anı Wíe Yesu oyikpalíhɛsʊ lowu ıwı asún ámʊ igyi mimlála há ahá ání bʊdɛhı. Táme igyi Bulu túmi há anı ahá ání Bulu dɛ́ nkpa ání ıtamatá ha. 19Tsúfɛ́ bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ bɛɛ,

“Néyintá anyansapʊ nyánsa.
Mmɔ́ɔhɔ amú agywıın wankláán kʊkʊ.”

20Ní igyi alı á, múmú ntɔ onyansapʊ gyí? Ntɔ Mose mbla osunápú gyí? Ɔyí ánfıtɔ nwɛ́ɛn agyípú mɛ? Ɔyítɔ́ ansıtíın mɛ́, imegyí mimlála Bulu ansítɔ́?

21Bulu lɔ́pʊ mʊ onutó nyánsa bwɛ́ mú. Nyankpʊsa mɛ́ɛtalí pú mʊ nyánsa bí mʊ ɛkɛkɛɛkɛ. Mú sʊ alapú anı mimlá ɔkan amʊ́ʊ́ anıdɛ́da ámʊ hɔ ahá ání bahɔ mʊ gyi nkpa. 22Tsúfɛ́ osúna ání itsú Bulu wá *Yudafɔ bʊtekleá bɔ́pʊbí ání asún ámʊ bʊ mʊ́tɔ́. Griikifɔ ɛ́ á, nyánsa bʊtekleá bɔ́pʊbí ání ıbʊ mʊ́tɔ́. 23Mú sʊ ní adá ɔkan anıaa, bɛda Kristo mántá oyikpalíhɛsʊ á, ıtɔkúsú líí Yudafɔsʊ, igyi mimlála ɔmá bámbásúfɔ ɛ́ ansítɔ́. 24Táme ahá ání Bulu lalɛ́, bʊgyi Yudafɔ pú Griikifɔ mú á, Kristo gyí Bulu túmi kpɔnkpɔntı pú mʊ nyánsa há amú. 25Tsúfɛ́ Bulu mimlála igyi ansıtínla dʊn nyankpʊsa nyánsa. Mʊ pɔ́n ɛ́ kúráá dʊn nyankpʊsa ɔwʊnlín.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Apíó, mlıkaın alıá mlıgyí bréá Bulu létı mlı. Ahá
bʊtamabú mlı ɔdʊdʊɔ ání mlılétın ansí. Mlı ɔdʊdʊɔ
mlımégyí ıwı anyapú, ɔdʊdʊɔ é bʊmotsú abusuan kpikplitɔ.
27 Bulu lélɛ ahá ání bʊma nyánsa ɔyí ánfıtɔ, méni ɔbɔ́pʊ
amʊ́ súpa atıansıpʊ. Ɔlɛlɛ ɔyí ánfıtɔ apɔ́npʊ é, méni ɔbɔ́pʊ
amʊ́ wá awʊnlínpʊ́ pélıtɔ. 28 Ɔlɛlɛ ahá ání obú ma amʊ́sʊ́,
pʊ́ amʊ́á bʊma labi kʊkʊ ɔyí ánfıtɔ, méni ɔbɔ́pʊ amʊ́ wá
amʊ́á obú bʊ amʊ́sʊ́ pélıtɔ. 29 Ɔlɔbwɛ mʊ́ féé alı, méni
ɔhaa móotsu ıwı mʊ ansítɔ́. 30 Bulu sʊ mlıa Kristo Yesunyɔ
mlılabwé kʊlɛ, alapʊ́ Kristo bwé anı nyánsa. Mʊlátsú anı ání
anı asʊ́n da ɔkpa mʊ ansítɔ́, alabwé anı mʊ ahá. Alahɔ anı
lé lakpan nkpábitɔ, há anılagyi ıwı. 31 Mʊ́ sʊ fé alıá Bulu
asʊ́n ámʊ léblí á, "Ɔhagyíɔha ání ɔbéɛ, mótsu ıwı á, ɔpʊ́ʊ
tɔ́á anı Wíe labwé tsu ıwı."

Kristo Da Mántá Oyikpalíhɛsʊ

2 1 Mí apíó, bréá nɛba bɛda Bulu asʊn ŋaínhé amʊ ɔkan
súná mlı á, mmɔpʊ ɔnɔwankı ntéɛ nyánsa kʊkʊ bɛbláa
mlı Bulu asʊ́n ámʊ. 2 Tsúfé bréá mbʊ mlı wá á, nɔbwɛ
agywıın ání nɔ́tɔí tsú Yesu Kristo pʊ́ mʊ *oyikpalíhɛsʊ
lowu nkʊlɛ ıwı. 3 Bréá nɛba a, mí awútɔ́ yɔ́yɔ́yɔ́. Ifú dɛ mí,
ndɛkpınkí. 4 Megyí mí nyánsa pʊ́ mí ɔnɔwankı nɔpʊdá asʊ́n
ámʊ ɔkan súná mlı. Mboún Ɔŋɛ́ Wankíhé amʊ túmi léha
asʊ́n ámʊ ılɔwankí mlı. 5 Ulɛba alı, méni mlénya mlı hógyi
tsú Bulu túmitɔ, megyí nyankpʊsa nyánsatɔ.

Bulu Nyánsa

6 Táme ní nowíé ahá ání badan hógyi amʊtɔ wá á, ntɔpʊ́
Bulu nyánsa bláa amʊ́ asʊ́n amʊ́. Megyí ndɛ ɔyı kɛhɛtɔ
nyánsa, ntéɛ ɔyí ánfıtɔ ısʊ agyípʊ́ ání béba bɔhʊlíı amʊ́
túmi klé. 7 Nyánsa ánfı anıdé mʊ́ ıwı asʊ́n blí ánfı igyi
nyánsa ání Bulu lɔ́pʊŋáín asa ɔyí lɛbɛlın, ání ɔbɔ́pʊwá
anı numnyam. 8 Ɔyí ánfıtɔ otúmípʊ ɔkʊkʊ mébı nyánsa
ánfı. Ní bɛbı mʊ́ á, tɛkı bʊmɛda anı Wíe Onumnyampʊ
amʊ mántá oyikpalíhɛsʊ. 9 Táme fé alıá bɔwanlín wá Bulu
asʊ́n ámʊtɔ á,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Tɔ́á ansíbi mɔkúwun kɪ, asʊ mɔ́kúnú kɪ,
ɪmɔkúba nyankpʊsa agywɪntɔ é kɪ a,
mʊ́ Bulu lalá yáí há mʊ adwɛpʊ́ ní."
10 Táme anɪlabí ínɪ, tsúfé alalé mʊ́ súná anɪ tsʊn mʊ *Ɔŋɛ
Wankíhé amʊsʊ. Ɔŋé ámʊ tokwí tógyítɔ́tɔ́ kɪ, ɔtɛlé Bulu
asʊn ŋaínhéá ɪbʊ ɔtɔ́tɔ́ɔ́tɔ́ kúráá súná anɪ. 11 Ɔhaa tamawun
mʊ ba nwuntɔ, nkétɪ mʊ onutó ɔŋé. Alɪ kén Bulu Ɔŋé ámʊ
nkʊlɛ tówun Bulu nwuntɔ ní. 12 Anɪ mʊ́ á, Bulu lɔ́pʊ mʊ Ɔŋé
wá anɪtɔ, megyí ɔyí ánfɪtɔ ɔŋé bʊ anɪtɔ. Mboún Ɔŋéá itsú
Bulu wá, ménɪ abétalí nú ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ Bulu lapʊ́kíé anɪ faan
amʊ asɪ.
13 Mʊ́ sʊ megyí anɪ onutó nyánsa asʊ́n anɪdé mlɪ bláa. 1 Ko
Mboún asʊ́n ání itsú Ɔŋé Wankíhé ámʊ wá. Mʊ́ anɪdépʊlé
Ɔŋétɔ́ ɔnɔkwalɪ asʊ́n asɪ ní. 14 Ɔhá ání ɔma Ɔŋé Wankíhé
méetalí hɔ tɔ́á itsú Bulu Ɔŋé ámʊ wá, tsúfé igyi mimlála
mʊ wá. Ɔhá ání Ɔŋɛ Wankíhé bʊ mʊtɔ tónú asʊ́n ání Ɔŋé
ámʊ déblí asɪ. 15 Mʊtɛtálí tétɛ tógyítɔ́tɔ́ nú mʊ́ asɪ. Táme
mʊ mʊ́ á, ɔhaa méetalí tétɛ mʊ asʊ́ntɔ́, nú mʊ asɪ ɛkɛkɛɛkɛ.
16 Nkálɪ ɪbɔ́bwɛ asa bétalí nú mʊ́ asɪ? Igyi fé alɪá Bulu asʊn
wanlínhé amʊ léblí ɔbéɛ,
"Ma ɔbétalí bí anɪ Wíe agywɪn?
Ma ɔbétalí súná mʊ asʊ́n?"
Táme Kristo agywɪn bʊ anɪtɔ. Mʊ́ sʊ anɪ mʊ́ abétalí bí mʊ
agywɪn.

Bulu Asúmpʊ́

3 1 Apíó, bréá nɛba mlɪ wá á, mmɛtalí tɔ́í mlɪ ansítɔ́ fé ahá
ání Ɔŋɛ Wankíhé bʊ amʊ́tɔ́. Nɛbláa mlɪ asʊ́n fé ahá ání
amʊ́ agywɪn ɪdɪn ɔyí ánfɪtɔ atɔ́sʊ́, bʊmɔkʊ́dan Kristotɔ.
2 Nyɔ́pʊ-ntsu nɛha mlɪ. Mmɛha mlɪ atogyihɛ onutó. Alɪ bré
ámʊtɔ á, mlɪmɔ́kʊ́fʊn atogyihɛ onutó gyí. 3 Tsúfé ɔyí ánfɪtɔ
tsiátɔ́ ɪtráa bʊ mlɪtɔ. Mlɪdé aba lu, mlɪdétré. Ní mlɪdé ínɪ
bwɛ mé, imosuná ání mlɪ agywɪn trá dɪn ɔyí ánfɪtɔ atɔ́sʊ́,
mlɪgyí fé ɔmátɔ́fɔ? 4 Mlɪtɔ akʊ mlɪaa, "Paulo mbuo." Mlɪtɔ
akʊ é mlɪaa, "Apolo mbuo." Mbéɛ, ínɪ medésuná ání mlɪgyí
fé ɔmátɔ́fɔ?

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Mbéɛ, ma gyí Apolo, ntéɛ ma gyí Paulo, sú mlıdétré anı
sʊ? Bulu asúmpú kɛkɛ anıgyí, mlılatsʊn anı ıbıtɔ mlí mʊ
ahógyipʊ. Anıtɔ okugyíɔkʊ légyi gyʊma ání Bulu léha mʊ.
6Mílódu, Apolo lɔ́wʊlí mú ntsu, támɛ Bulu léha mú ılɛdan.
7Megyí odupú múa ntsu ɔwʊlípú lɔ́bwɛ tɔtɔ. Bulu nkʊlɛ
tɔ́bwɛ, tsúfé mʊtéhá mú ıtɛdan. 8Odupú múa ntsu ɔwʊlípú
féé bʊgyi kékéɛ Bulu ansítɔ́, ɔbéka okugyíɔkʊ ıkɔ mʊ bwɛhé
ɔnɔ́. 9Agyúmá ayɔpú mía Apolo anıgyí há Bulu. Mlıgyí Bulu
ndɔ, mlıgyí mʊ obu é ní.
10Bulu lɔ́wa awıtɔlɛ há mí, bwé mí obu oyípʊ ɔtıansıpʊ.
Mú sú nɔpʊ abwi wá obu ámʊ ntswıası, aha bambá bɛtalí
bʊdɛpwɛ dínká músú ní. Támɛ ɔhagyíɔha ɔkíı wankláán
obu ámʊ pwɛtɔ́. 11Tsúfé ɔhaa méɛtalí wá ntswıası bámbá
dʊn mú ámúú ıda yaí, igyi Yesu Kristo amʊ. 12Ní ɔkʊ ɔpú
sika pɛpɛ o, sika futútú o, abwi ání ıbʊ bíá o, nyí o, afıtáa
ntéɛ ipí yi dínká ntswıası ámʊsʊ á, 13ɔbíı ání kugyíkʊ ıbélın
ɔwan ɛkɛ ámúú Bulu obégyi anı asún ámʊ. Ogyá ɔbɔ́pʊsɔ
mú kı bɛɛ, ɔlɔbwɛ mú wankláán. 14Ní ogyá ámʊ mɔhɔ obu
ámʊ yíntá á, Bulu ɔbéda mʊ ıpán. 15Támɛ ní obu ámʊ lɔ́hɔ
a, ɔbéhıɛ húlı atɔ́. Bulu ɔbɔ́hɔ mʊ nkpa, támɛ obófuflu fé
ɔhá ání alasrí dalı ogya plɛnplɛntɔ.
16Mlıméyín ání *Bulu ɔtswékpa mlıgyí, Bulu Ɔŋé ámʊ
tsie mlıtɔ? 17Ɔhagyíɔha ání oleyintá mʊ ɔtswékpa a, Bulu
é obéyintá mʊ, tsúfé Bulu ɔtswékpa lɔwankí. Mʊ ɔtswékpa
amʊ gyí mlı á.
18Ɔhaa mámlé mʊ ıwı! Ní mlıtɔ ɔkʊ dé mʊ ıwı tı
ɔtıansıpʊ ndɛ ɔyí ánfıtɔ á, ilehián ání ɔbɔ́bwɛ mʊ ıwı ɔha
mimláhɛ, ménı ɔbɔ́bwɛ ɔtıansıpʊ onutó. 19Tsúfé ɔyí ánfıtɔ
ansıtíın igyi mimlála Bulu ansítɔ́. Fé alıá bɔwanlín wá
Bulu asʊn wanlínhé amʊtɔ bɛɛ, “Ɔtıansıpʊ agywıın laláhɛ
Bulu tɔpúkítá mʊ.” 20Bulu asʊn wanlínhé amʊ lɛtrá blí
ɔbéɛ, “Bulu yin ání ɔtıansıpʊ agywıın itépí ma labi.” 21Ínı
sʊ ɔhaa mápʊ ansí dínká ɔhaasʊ tsú ıwı. Mlıbú tógyítɔ́.
22Paulo o, Apolo o, Petro o, ɔyí ánfı o, nkpa ntéɛ lowu o,
ndɛ o, ɔkɛ o, mlıbú mú féé. 23Kristo bú mlı, Kristo é gyí
Bulu klé.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kristo Sumbí Ayɔpʊ́

4 1Ĺnı sʊ ɔhagyíɔha otsú mʊ́ ání Kristo asúmbi kɛkɛ mía
Apolo anıgyí, Bulu lapʊ́ mʊ asʊn ŋaínhé amʊ agyʊ́má
wá anı ıbıtɔ. 2Tɔ́á ıhíé dehián gyí, ɔhá ání bapʊ́ agyʊ́má
wá mʊ ıbıtɔ obégyi ɔnɔkwalı. 3Mí mʊ́ á, ní mlıtɔ akʊ ntɛ́ɛ
aha bambá bʊdɛ mí pɔ́n ha kʊ́ráá á, imegyí tɔtɔ mí ansítɔ́.
Mí onutó ó mmɔkʊ́há ıwı pɔ́n ntɛ́ɛ asʊ. 4Nyin mí klʊntɔ,
táme imosuná ání mí asʊ́n da ɔkpa. Anı Wíe Yesu gyí mí
asʊ́n ogyípʊ́. 5Ĺnı sʊ mlımákɔsí lé mlı aba ılá kpéfʊn anı
Wíe ɔbákɛ amʊ. Mʊ ɔbɔ́wankí wʊ́lí oklúntɔ atɔ́sʊ́, lé anı
agywıın ɔwan, asa Bulu ɔbékanfʊ́ ɔhagyíɔha alıá ilehián nı. 1 Ko

6Mí apíó, mlı sʊ́ ndɛpʊ mía Apolo tsiátɔ́ súná mlı atɔ́,
mɛ́nı mlónu mʊ́ ámʊ́ʊ́ ahá bʊtɛblí bɛɛ, “Mlımányankí tɔ́á
bɔwanlín tswısʊ” ámʊ ası, fówun mlımóowun ɔhaa tsú
ıwı. 7Ma lébláa fʊ ɔbɛ́ɛ fʊdʊn ɔkʊ? Ntɔ fʊbʊá imegyí Bulu
léha fʊ́? Ní Bulu léha fʊ́ tógyítɔ́ á, ntogyi sʊ́ fʊ́dɛ ıwı tsu fé
megyí ha bɛha fʊ́?

8Mlıdékıı ání mlılamwé! Mlılanyá ıwı! Mlılawúna mlıdé
iwíe gyí. Mí sʊ mʊ́ á, tɛkı mlıdé iwíe amʊ gyí lélé, mɛ́nı
anıa mlınyɔ abégyi iwíe amʊ. 9ıdɛ mí bwɛ fé Bulu lahá anı
*sumbí ayɔpʊ́ ánfı anılabwé ɔma agyápʊ fé ndoun bakpá
bɔyɔ́mɔ. Tsúfé anılamlí atɔ kıhɛ há ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́, Bulu-abɔpʊ
mʊ́a anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́. 10Kristo sʊ́ anılabwé aha mimláhɛ,
mlı mʊ́ mlılatın ansí. Anıgyí apɔ́npʊ, mlı mʊ́ mlıbʊ ɔwʊnlín.
Ahá bʊdɛ mlı bu, anı mʊ́ ɔhaa tamabú anı. Megyí alı
mlıdé anı kíı nı? Ntɛ́ɛ megyí alı? 11Bɔ́fʊn séi á, akʊ́n mʊ́a
ɔmɛwʊ́lı dɛ anı, atatidatɔ anıda. Bʊdɛ anı atswɛ fʊlí, anımá
ɔdıkpa. 12Anıtɛyírı ıwı pʊ́ anı ıbı yɔ́ agyʊ́má pʊ́nyá anı atɔ
hiánhɛ. Ní bɔlwıí anı á, anıtoyʊ́lá amʊ́. Ní bʊdın anısʊ é á,
anıtotomi. 13Ní bɛblí anı ıwı asʊn laláhɛ a, anıtɔpʊ́ ɔdwɛ
lé mʊ́ ɔnɔ́. Bɔfʊn séi á, anılabwé wʊ́na, bʊdɛ ipí pʊtsítsá
anısʊ ɔyí ánfıtɔ.

14Mmɛdé ínı wanlín pʊ́sʊ́pa mlı, mboún ndɛpʊtɔ́í kplá
mlı fé mí abí adwɛpʊ́. 15Tsúfé ní ahá mpím-dú (10,000)
lósuná mlı Kristo ıwı asʊ́n kʊ́ráá á, ɔbakʊ́lɛ pé abí mlıgyí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔŋétɔ́. Nɔbwɛ mlı sí Kristo Yesutɔ bréá nɛda asʊn wankláán
ámʊ ɔkan súná mlı. 16Mú sʊ ndɛ mlı kokóli, mlıkası mí
tsiátɔ́. 17Ínı sʊ ndɛ Timoteo wa sísí mlı. Mí bí ní, ntɔdwé
mʊ. Ɔbʊ ɔnɔkwalı Kristotɔ. Mʊ ɔbéba bɛkaín mlı tsiátɔ́
oduá nɔpʊ mbuo Kristo, ndɛpʊsúná ɔpasua kugyíkʊá ıbʊ
ɔtínɛgyíɔtíné nı.
18Mlıtɔ akʊ bʊdɛ ıwı tsu. Bʊkı bɛɛ, fíalı mméɛtrá ba mlı
wá ɛkɛkɛɛkɛ. 19Táme ní anı Wíe Yesu lótsulá á, ımɔ́ɔwa ɔpá
kʊkʊ néba mlı wá bɛkı bɛɛ, asún kɛkɛ ıwı atsupú ánfı bʊdɛblí
lóó, ntɛɛ lélé bʊbʊ Bulu túmi. 20Tsúfé megyí asʊn blíhé kɛkɛ
*Bulu iwíegyí ámʊ igyi, mboún Bulu túmi. 21Ní nɛbá mlı wá
á, ntɔ mpúba? Mpú mplı ba lóó, ntɛɛ ɔdwɛ múa ıklʊn lwiíhé?

Mbʊatɔ lwı Asʊ́n

5 1Bahíé bɛbláa mı bɛɛ, mlıtɔ akʊ bʊdɛ atsı múa ayin
asʊ́n wa. Ɔmátɔ́fɔ kúráá bʊmɛdé mú odu bwɛ. Mlıtɔ
ɔkʊ mú kúráá laswíí mʊ sı mʊ ka, 2ıbʊ mlı ansigyí! lma
mlı awırɛhɔ. Pélı mɛdé mlı, ménı mlégya ɔhá ánfı odu lé
mlı ɔpasuatɔ. 3Ínıá mlımédé mí wúun ó á, mbʊ mlıtɔ ɔŋétɔ́.
Nahá ɔhá ánfı ɔbʊ tsiátɔ́ anfı odu ıpɔ́n dodoodo, fé mbʊ
ınʊ. 4Mlıtı ɔpasua ámʊ fia anı Wíe Yesu Kristo dátɔ́. Nétsiá
mlıtɔ ɔŋétɔ́, anı Wíe Yesu Kristo túmi é ibétsiá mlıtɔ. 5lnʊ á,
mlıpʊ mʊ wa Ɔbʊnsám ıbıtɔ, oyinta mʊ ɔyʊlʊ́ʊ, ménı Bulu
ɔbɔ́hɔ mʊ ɔkláa nkpa anı Wíe Yesu ɔbákɛ amʊ.
6Kpaalı mlıdé ıwı tsu. Mlıméyín ání bodobodotu-
afá kpalobí téhá bodobodo amʊ fɛ́ɛ́ itotú? 7Ínı sʊ mlıle
lalahɛ ɔbwɛpú anfı mlıtɔ, ménı mlı ıwı bétın fé bodobodoá
bʊmɔwa afá mútɔ́, tsúfé alí mlıhíé mlıgyí ní. Megyí
bodobodoá bʊmɔwa afá mútɔ́, imotu bʊtɔpúgyí *Katsʊn
Nkɛ? Bamɔ́ anı Israelfɔsʊ Katsʊn Nkɛtɔ *Okúfabi, ogyi
Kristo amʊ, lé anı nwunsʊ mbusuo há anı dodoodo. 8Mú sʊ
mlıha apʊ bodobodoá imotu, igyi ıwıtíın múa ɔnɔkwalıwa
gyi Katsʊn Nkɛ ámʊ. Mlımáha apʊ bodobodoá ılatú, igyi
tsiátɔ́ laláhɛ múa lakpan gyi mú.
9Nɔwanlín wá ɔwʊlʊ́ kʊá nɔpʊsísí mlıtɔ mbɛ́ɛ, mlımápʊ
mbʊa atɔpú gyi mba. 10Megyí ɔyítɔ́ mbʊa atɔpú, ɔnsıpɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

awapú, awikplu ntɛɛ ɪkpɪ atswɛ́pʊ ɪwɪ asʊ́n nɛblí. Mʊ́mʊ́ tɛkɪ mlɛ́dalɪ ɔyí ánfɪtɔ asa mlɪmɔ́ɔwa amʊ́ mba ní. 11 Tɔ́á nɔwanlín sísí mlɪ gyí, mlɪmápʊ ɔhá ání ɔbɛ́ɛ Okristoyin mʊgyi, táme ɔtɔtɔ́ mbʊa ntɛ́ɛ ɔbʊ ɔnsípɛ, ɔtɔtswɛ ɪkpɪ, otesíá mʊ aba, ɔtɔbʊ́ ntá ntɛ́ɛ otowí atɔ́ gyi mba. Mlɪa ɔhá ámʊ nyɔ mlɪmáwa ɪbɪ gyi atɔ́ kʊ́ráá.

12 Ntɔ sʊ́ négyi ahá ání bʊma ɔpasua ámʊtɔ asʊ́n? Megyí ahá ání bʊbʊ mʊ́tɔ́, bʊdɛ lakpan ánfɪ odu bwɛ mboʊ́n asʊ́n lehián ání mlégyi? 13 Bulu obégyi ahá ámʊ́ʊ́ bʊma ɔpasua ámʊtɔ ámʊ mʊ́ asʊ́n. Táme bɔwanlín wá Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊtɔ bɛɛ, “Mlɪ mʊ́ mlɪgya lalahɛ ɔbwɛpʊ́ lɛ mlɪtɔ.”

1 Ko

Bulu Ahá Wʊlɛwʊlɛ Nsɪné Asʊ́ngyí

6 1 Ní mlɪtɔ ɔkʊ mʊa mʊ ba Okristoyin benyá á, ntogyi sʊ́ mlɪtɔwá klʊn pʊ́ya ɔmátɔ́fɔ asʊ́n ogyíkpá, mlɪtamapʊ́ ya Bulu ahá abʊblɪ mʊ́? 2 Mlɪméyín ání Bulu ahá obégyi ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ asʊ́n? Ní mlɪ obégyi ɔyítɔ́ ahá asʊ́n á, mʊ́ ntogyi sʊ́ mlɪmɛ́ɛtalí gyi mlɪ wʊlɛwʊlɛ nsɪné asʊ́n? 3 Ntɛɛ mlɪméyín ání anɪ obégyi Bulu-abɔpʊ é asʊ́n? Ntogyi sʊ́ anɪmɛ́ɛtalí gyi ekekegyíɛkɛ asʊ́n mʊ́? 4 Ní asʊ́n ɪdá mlɪ nsɪné á, ntogyi sʊ́ mlɪtɔpʊ́ya ɔmátɔ́fɔ asʊ́n agyípʊ́ amʊ́ʊ́ mlɪ ɔpasuafɔ bʊtamabʊ́ ámʊ? 5 Ndɛ asʊ́n ánfɪ wanlín sísí pʊ́sʊ́pa mlɪ. Mʊ́ sʊ ɔtɪansɪpʊ ɔkʊlɛ kʊ́ráá má mlɪ ɔpasuatɔ ání ɔbɛ́talí gyi mʊ aba nsɪné asʊ́n? 6 Ntogyi sʊ́ ohógyipʊ ɔbɛ́samáa mʊ ba, mʊ́a ɪdʊn kʊ́ráá pʊ́ mʊ yɛ́lɪí ɔmátɔ́fɔ ansítɔ́?

7 Alɪ ámʊ́ʊ́ asʊ́n ɪbʊ mlɪ Akristofɔ wʊlɛwʊlɛ nsɪné ámʊ kʊ́ráá ilosuná ání mlɪlagyi pɔ́n dodo. Ntogyi sʊ́ mlɪ bá ɔpʊ́ ɪlá gyí mlɪ, ntɛɛ osísi mlɪ, mlɪméesikíé? 8 Mlɪ mboʊ́n latsʊn gyankpá mlɪdɛ́ mlɪ aba sisíi, mlɪdɛ́ lalahɛ pʊgyi mlɪ aba? 9 Ntɛɛ mlɪméyín ání aha laláhɛ bʊmóowie *Bulu iwíegyí ámʊtɔ? Mlɪmámlɛ́ mlɪ ɪwɪ. Ahá ání bʊtɔwá atsɪ mʊ́a ayin asʊ́n, ɪkpɪ atswɛ́pʊ, mbʊa atɔpʊ́, ayin ání bʊtekle amʊ́ aba ayin, 10 awikplu, ɔnsípɛ awapʊ́, ntá abʊpʊ́, ahá asiapʊ́ pʊ́ ahá asisípʊ bʊméenya ogyíkpá Bulu iwíegyí ámʊtɔ. 11 Tɛkɪ bré ámʊ a, alí mlɪtɔ akʊ mlɪgyí ní. Táme Bulu labie mlɪ ntsu,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alabwɛ́ mlı mʊ ahá. Alatsʊn mʊ Ɔŋɛ́ ámʊ pú anı Wíe Yesu Kristosʊ tsú mlı ání mlı asún da ɔkpa mʊ ansítɔ́.

Mlı Ɔyʊlúʊ Pʊwá Bulu Numnyam

12 Mlıtɔ ɔkʊ ɔbɛ́talí blí ɔbɛ́ɛ, "Mbʊ ɔkpa bwɛ́ tótógyítɔ́." Ee! Táme ndɛ mlı bláa mbɛ́ɛ, "Megyí mú fɛ́ɛ́ ɔbɔ́wa labi." Ɔkʊ ɛ́ ɔbɛ́blí ɔbɛ́ɛ, "Mbʊ ɔkpa bwɛ́ tótógyítɔ́, táme mmɛ́ɛha tɔtɔ méegyi mısʊ." 13 Ɩbʊ mútɔ́á ɔkʊ ɔbɛ́talí blí ɔbɛ́ɛ, "Atogyihɛ bʊ ınʊ há ipu, ipu ɛ́ bʊ ınʊ há atogyihɛ." Ee! Táme mú fɛ́ɛ́ ıbɛ́hı ɛkɛkú. Bulu mɔ́bwɛ nyankpʊsa há atsı múa ayin asún wa. Mboún anı Wíe bú anı ɔyʊlúʊ, anı ɔyʊlúʊ ɛ́ bú anı Wíe. 14 Bulu lɔ́kʊsʊ́a anı Wíe Yesu tsú afúlitɔ. Ɔbɔ́pʊ mʊ túmi ámʊ kúsʊ́a anı ɛ́.

15 Ntɛ́ɛ mlıméyín mlıaa, mlı ɔyʊlúʊ igyi Kristo nyankpʊsa-oyí ámʊ ıwı atɔ́? Mú nkálı sʊ́ mpʊ́ʊ Kristo ɔyʊlúʊ yɛda obu-ɔnɔ́ otsiápú ɔyʊlúʊ? Ɩtsʊ́ʊn mısʊ! 16 Ntɛ́ɛ mlıméyín mlıaa, ní ɔkʊ ɔpú ıbı da obu-ɔnɔ́ otsiápú a, mʊa mʊnyɔ ɔyʊlúʊ labwɛ́ kʊlɛ? Tsúfé Bulu asʊn wanlínhé amʊ léblí ɔbɛ́ɛ, "Oyin ámʊ mʊa ɔtsı ámʊ babwɛ́ ɔyʊlúʊ kʊlɛ." 17 Táme ní ɔkʊ mʊa Kristo bɔbwɛ́ kʊlɛ a, mʊa mʊnyɔ babwɛ́ ıkʊlɛ ɔŋɛ́tɔ́ ɛ́.

18 Mlımápleí atsı ntɛ́ɛ ayintɔ. Lakpan kugyíkʊá ɔha tɔbwɛ́ tamakúsʊ́ líí mʊ ɔyʊlúsʊ. Táme ní ɔkʊ ɔwá atsı múa ayin asún mú á, alabwɛ́ lakpan ání ılɔkʊsʊ́ líí mʊ onutó ɔyʊlúsʊ. 19 Ntɛ́ɛ mlıméyín mlıaa, mlı ɔyʊlúʊ gyí Ɔŋɛ Wankíhé amʊ ɔtswɛ́kpa obu? Bulu lɔ́pʊ mʊ há mlı, otsie mlıtɔ. Mú sʊ megyí mlıbú mlı ıwı. 20 Ibíá kpékplékpé Bulu lɔ́hɔ mlı. Mú sʊ mlıpʊ mlı ɔyʊlúʊ wa Bulu numnyam.

Akúlu Mʊa Aká, Akpankʊ Pú Asʊrapʊ Atosunáhé

7 1 Nayɔ́ asʊn fıtɛ́hé amʊ́ʊ́ mlılɔ́wanlín sísí mí ámʊtɔ kı a, Ee! Ɩbʊ alɛ́á oyin mɔ́ɔpʊ ıbı da ɔtsı. 2 Táme mbʊatɔ ladʊbı sʊ oyingyíoyin onyá mʊ onutó ɔká, ɔtsıgyíɔtsı ɛ́ onya mʊ onutó okúlu. 3 Ilehián ání okúlu obégyi ɔkátsiá mbla fɛ́ɛ́sʊ́ ha mʊ ka, ɔká ɛ́ ɔbɔ́bwɛ mú alı ha mʊ kulu. 4 Megyí ɔtsı bú mʊ ıwı, mʊ kulu bú mʊ. Alí megyí oyin ɛ́ bú mʊ ıwı, mʊ ka bú mʊ nı. 5 Mú sʊ mlımákiná aba ɔdıkpa ha, nkétı

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlı abanyɔ́ ámʋ mlılatsúlá ání mlétsiá nkɛ kpalobí, mɛ́nı mlétsiá bɔ́ mpáı, asa mlɛ́layɔ́ aba wá. Mlılawun aba mʋ́ ɔma, mɛ́nı Ɔbʋnsám mɛ́ɛtalí sɔ mlı kı, ní mlımétalí kítá ıwı.

6Ɔkpa ıda ání mlɔ́bwɛ mʋ́ alı, támɛ megyí ɔhíɛ́ igyi. 7Mí nkʋlɛ sʋ mʋ́ á, tɛkı mlétsiá kpankʋ fɛ́ mí, támɛ ɔhagyíɔha bʋ mʋ́á Bulu lɔ́pʋkíɛ́ mʋ. Ɔmɔbwɛ anı fɛ́ɛ́ kɛ́kɛ́ɛ. Ɔhagyíɔha mʋa mʋ klɛ.

8Séi ndɛ akpankʋ mʋ́a asʋrapʋ bláa mbɛ́ɛ, ní bótsulá tsíá mí atsiábi a, tɛkı ıbʋ alɛ́. 9Támɛ ní mlımɛ́ɛtalí kítá ıwı ntɛ́ɛ gyi mlı ıwısʋ mʋ́ á, mlıtsia akúlu mʋ́a aká, dʋn ání mlɛ́natí dá tsʋn.

10Támɛ akúlu mʋ́a aká awíe mʋ́ á, mbla kʋ bʋ ınʋá megyí mí, mboún anı Wíe Yesu lɔ́wa há amʋ́. Ɔbɛ́ɛ, ɔká mákiná mʋ kulu. 11Támɛ ní ɔmáín mʋ kulusʋ a, ɔkíta ıwı ntɛ́ɛ oyínki yɔ mʋ kulu wá. Okúlu ɛ́ mákiná mʋ ka.

12Mlı aha tráhɛ mʋ́ á, mí onutó dɛ́ mlı ínı bláa. Megyí anı Wíe Yesu dɛ́ mʋ́ blí. Ní ohógyipʋ yínhɛ́ tsía ɔtsıá omegyí ohógyipʋ, támɛ ɔtsı ámʋ latsúlá ání mʋa mʋnyɔ bétsiá á, ɔmákiná mʋ. 13Ní ohógyipʋ tsíhɛ́ ɛ́ tsía oyin ání omegyí ohógyipʋ, támɛ alatsúlá ání mʋa mʋnyɔ bétsiá á, mʋ ɛ́ ɔmákiná mʋ. 14Tsúfɛ́ ohógyipʋ tsíhɛ́ ámʋ sʋ Bulu ɔbɔ́hɔ mʋ kulu. Alı kɛ́n ohógyipʋ yínhɛ́ ámʋ sʋ Bulu ɔbɔ́hɔ mʋ ka ɛ́ ní. Ní megyí alı á, Bulu móotsu amʋ́ abí ání amʋ́ asʋ́n da ɔkpa mʋ ansítɔ́, támɛ ínı sʋ Bulu latsú amʋ́ ání amʋ́ asʋ́n da ɔkpa mʋ ansítɔ́. 15Támɛ ní okúlu ntɛ́ɛ ɔká ání omegyí ohógyipʋ dɛ́kléá obɛ́kiná mʋ tsiába ohógyipʋ a, ohógyipʋ amʋ osíi mʋ ɔnatı. Mbla kʋkʋ mɛklí mʋ, tsúfɛ́ Bulu létı anı ɔbɛ́ɛ, abétsiá iwilwiitɔ. 16Ohógyipʋ tsíhɛ́, fʋyin ní fʋ́ ɔbɔ́hɔ fʋ́ kúlu nkpa? Ntɛ́ɛ ohógyipʋ yínhɛ́, fʋyin ní fʋ́ ɔbɔ́hɔ fʋ́ ká nkpa?

Tsia Alıá Fʋ́gyi

17Mʋ́ sʋ ɔhagyíɔha ɔpʋ́ʋ tɔ́á anı Wíe Yesu léha mʋ asa Bulu létı mʋ tsia. Mʋ́gyí tɔ́á ntɛbláa ɔpasua kugyíkʋ ní. 18Ní ɔkʋ létın *keté asa Bulu létı mʋ a, ɔmálayínkí yɛ́bwɛ mʋ́ ıwı tɔtɔɔtɔ. Ní ɔkʋ ɛ́ métın keté asa Bulu létı mʋ ɛ́ á, ɔmáyɛ́tın. 19Ketétíın ntɛ́ɛ ketémátın megyí tɔtɔ. Bulu mbla ámʋsʋ gyí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mboún gyí asún. 20Ɔhagyíɔha otsía alıá ogyi asa Bulu létı
mʊ. 21Ɔkpábi fʊgyi asa Bulu létı fʊ́? ɩmáhan fʊ. Támɛ ní
ɔkpa ıbá ání fégyi ıwı á, kʊsʊ mʊ́sʊ́. 22Tsúfé ní ɔkpábi fʊgyi
asa anı Wíe létı fʊ́ á, alahá fagyi ıwı. Alı kén ɔhá ání otsie
mʊ ıwısʊ asa anı Wíe létı mʊ é gyí ɔkpábi séi há Kristo nı.
23Bulu lɔ́hɔ mlı ibíá kpékplékpéé. Ɩ́nı sʊ mlımábwɛ mlı ıwı
nkpábi há anyánkpúsa. 24Mí apíó, alıágyíalíá ɔhagyíɔha
gyí asa Bulu létı mʊ a, ɔpʊ́ʊ mʊ́ alı tsia.

Mbitebí Mʊ́a Asʊrapʊ

25Mlı mbitebíá mlımɔ́kʊ́tsía akúlu kı mʊ́ á, mma mbla
kʊkʊá itsú anı Wíe wá há mlı. Támɛ anı Wíe mʊa mʊ
nwewúun, alahá mí nyánsa ání mlétalí hɔ mı gyi. 26Asún
ání ndɛ há mlı gyí, ɔyítɔ́ lawá ɔnlın séi. Mʊ́ sʊ nahogyiá
ıbʊ aléá ɔhagyíɔha obétsiá alıá otsie yaí. 27Ní fʊ́bʊ ɔká
á, mákiná mʊ. Ní kpankʊ fʊ́gyi é á, mátepí tsía. 28Támɛ
ní fetsiá ɔká á, fʊmɔkʊ́bwɛ́ lakpan. Ní obitebíá ɔmɔkʊ́tsía
okúlu kı é otsía a, ɔmɔkʊ́bwɛ́ lakpan. Asʊn wunhɛá ıbéba
tɛkı ndetsu kʊ́sʊ́ akúlu mʊ́a akásʊ́. Mʊ́ sʊ ndɛ ínı blí.
29Mí apíó, mʊ́á ndɛblí gyí, brɛ́ itinbí ılasí. Ɩ́nı sʊ tsʊ́ séi á,
ɔhá ání ɔbʊ ɔká ɔbwɛ́ɛ fé ɔhá ání ɔma. 30Ɔsın ígyi o, ɔdwɛ
ígyi o, ıwınya ígyi o, ɔbwɛ́ɛ ıwı fé asʊansʊ mɛdín mʊsʊ.
31Ahá ání bʊdɛ ɔyí ánfıtɔ atɔ́ pʊbwɛ́ tɔkʊ bʊmápʊ amʊ́ ansí
fɛ́ɛ́ dínká mʊ́sʊ́. Tsúfé ɔyí ánfı pʊ́ mʊ́tɔ́ atɔ́ fɛ́ɛ́ bɛ́ba bɔtsʊn.
32Mmedékléá asún ıháan mlı. Ɔhá ání ɔma ɔká tɔpʊ́
mʊ ansí dínká anı Wíe agyʊ́másʊ́, mɛ́nı obégyi mʊ ansí.
33Támɛ ɔká mʊ wie mʊ́ tɔpʊ́ ansí dínká ɔyítɔ́ atɔ́sʊ́, mɛ́nı
obégyi mʊ ka ansí. 34Mʊ́ sʊ mʊ agywın tɔbwɛ́ anyɔ. Alı
kén ɔtsı kpankʊ é tesí mʊ ıwı há anı Wíe, ɔyʊlʊ́ʊ mʊ́a ɔŋétɔ́
fɛ́ɛ́, mɛ́nı obégyi Bulu ansí ní. Támɛ okúlu mʊ wie mʊ́ tɔpʊ́
mʊ ansí dínká ɔyítɔ́ atɔ́sʊ́, mɛ́nı obégyi mʊ kulu ansí.
35Mlı yilé sʊ ndɛ asún ánfı blí. Mmɛdɛ́ mlı itin ka. Mboún
ndekléá mlıbwɛ́ɛ tɔ́á ıda ɔkpa, amlısi mlı ıwı fɛ́ɛ́ há anı Wíe
Yesu.
36Ní oyin ɔfítɛ́ ɔtsısʊ, owun ání ɔmɛ́ɛtalí kítá ıwı, ɔtsı
ámʊ é déklé ɔdan tsʊn a, ɔyɛ́kpaín mʊ. Megyí lakpan igyi.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Táme ní ɔlábwɛ́ agywɪɪn ání oméetsiá mʊ, ɔbɛ́talí kítá
ɪwɪ tsíá kpankʊ á, ɔbʊ ɔkpa bwɛ́ tɔ́á odeklé. Ní ɔbɛ́talí kítá
ɪwɪ á, múmú ɔkíta ɪwɪ. ɩbʊ alɛ́ dʊn. 38 ɩbʊ alɛ́á obétsiá ɔká,
táme ní ometepí tsía a, ɪbʊ alɛ́ dʊn.

39 Mbla léklí ɔtsɪ ání oméekiná mʊ kulu yɔ́fʊn mʊ owuké.
Táme ní oyin ámʊ owú á, ɔbʊ ɔkpa tsía oyin ání odeklé.
Táme ilehián ání ɔhá ámʊ ɔbɔ́bwɛ Okristoyin. 40 Mí nkʊlɛ sʊ
mú á, ní otsie kpankʊ á, ansí bégyi mʊ dʊn. Nyin ání Bulu
Ɔŋɛ́ ámúú ɪbʊ mɪtɔ ámʊ sú natálí ndɛ mlɪ asún ánfɪ bláa.

Ɔkpɪtɔ Atogyihɛ

8 1 Mlɪha ablɪ ɔkpɪtɔ-atɔ́ gyí ɪwɪ asún ámúú mlɪlɔ́wanlín
sísí mí ámʊ.

1 Ko

Mlɪdéblí mlɪaa, “Anɪ fɛ́ɛ́ anɪyin asún.” ɩbʊ mútɔ́, táme
mlɪbɪ ání asúnbɪ tɛhá ɔha totsú ɪwɪ, ɔdwɛ ɛ́ ɪtɛhá ɔha tɛdan.
2 Ní ɔkʊ ɔbɛ́ɛ, mʊyin asún dʊbɪ a, ɔmɔkúnyá bí tɔ́á idehián.
3 Ɔhá ání ɔtɔdwɛ́ Bulu á, Bulu ɛ́ yin mʊ.

4 Mú sʊ nkálɪ anɪdéblí tsú ɔkpɪtɔ atɔ́ gyí ɪwɪ? Anɪ fɛ́ɛ́
anɪyin ání ɔkpɪ mégyí tɔtɔɔtɔ. Anɪyin ání Bulu ɔkʊlɛ pɛ́ ɛ́ bʊ
ɪnʊ, ɔkʊkʊ trá ɔma ɔtɪnɛtɪnɛ. 5 Ɪ́nɪá ɪkpɪ múa túmi tsɔtsɔɔtsɔ
bʊbʊ ɔsú múa asɪ ó á, 6 anɪ mú anɪyin ání Bulu ɔkʊlɛ pɛ́ bʊ
ɪnʊ. Mʊgyí anɪ Sí, ɔsú múa asɪ Ɔbwɛpú. Mʊ anɪtsie nkpa há.
Anɪ Wíe ɔkʊlɛ pɛ́ ɛ́ bʊ ɪnʊ. Mʊgyí Yesu Kristo. Mʊsʊ Bulu
lɔ́tsʊn bwɛ tógyítɔ́. Mʊ kén sʊ anɪtsie nkpa ní.

7 Táme megyí Akristofɔ fɛ́ɛ́ yín alɪ asún ánfɪ. ɩkpɪsúm
lamántá amú dodo. Ɪ́nɪ sʊ ní begyi ɔkpɪtɔ-atɔ́ á, bʊdɛ mú
tsu ání basúm ɔkpɪ ámʊ nɪ. Mú sʊ ifin lada amú, tsúfɛ́
bʊmɔkúdan hógyitɔ. 8 Megyí tɔ́á anɪtegyi sú anɪa Bulunyɔ
nsɪnɛ́ bɔ́wa alɛ́. Ntɔ anɪlégyí o, ntɔ anɪmégyí o, tɔtɔ meyintá
anɪ ɪwɪ.

9 Táme mlɪkɪ wankláán ání ɔkpa ánfɪ mlɪbʊ gyi ɔkpɪtɔ-atɔ́
ánfɪ ɪméɛha ɔhá ání ɔmɔkúdan hógyitɔ ɔméɛdɪda. 10 Ní ɔhá
ání ɔmɔkúdan hógyitɔ owun fú ánfɪ fɛɛ fʊyin asún, fʊdɛ
atɔ́ gyí ɔkpɪtɔ á, ɪbʊ alɛ́? Múmú yɛ́ɛ fʊdɛ mʊ atɛtɔ-ɔnlɪn wa
fɛɛ, ogyíi ɔkpɪtɔ atɔ́ ánfɪ mʊ onutó oyin ání ɪma alɛ anfɪ
ní o. 11 Múmú fapú fú asúnbɪ mlɛ́ fú pío wá. Fahá fú pío

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ánfɪ ɔmɔkúdan hógyitɔ, Kristo lówu há mʊ anfɪ lafwí. 12Ní
fɔpú ɪlá gyi fú píó Okristoyin ání ɔmɔkúdan hógyitɔ, fɛhá
mʊ ɔbwé tɔ́á oyin ání ɪma alɛ á, Kristo fapú ɪlá gyi a. 13Mú
sʊ ní tɔ́á négyi ɪbɛ́ha mí píó Okristoyin ɔbɔ́bwɛ lakpan á,
mméetepí trá gyi iye ɛkɛkɛɛkɛ, mɛ́nɪ ɪmɛ́ɛha mʊ ɔdɪda.

Sumbí Ɔyɔpú Túmi Pú Mʊ Gyumagyihɛ

9 1Mlɪkɪ mlɪaa mmetsie mí ɪwɪsʊ? Ntɛ́ɛ megyí *sumbí
ɔyɔpú ngyi? Mmɔkúwun anɪ Wíe Yesu kɪ? Megyí mí
gyumagyihɛ sú mlɪlamlí anɪ Wíe klɛ́ ndɛ? 2Ní mmegyí
sumbí ɔyɔpú há akʊ á, mlɪ mú mlɪyin ání sumbí ɔyɔpú ngyi.
Tsúfé ínɪá mlɪgyí Akristofɔ á, ilegyi adánsɪɛ ání anɪ Wíe
sumbí ɔyɔpú ngyi.

3Ínɪ gyí tɔ́á ntɔpúlé mí ɪwɪ ɔnɔ́ súná ahá ání bʊtɛlé mí ɪlá
ní. 4Mía Barnaba mú anɪmágyi atɔ́, nu ntsu? 5Anɪmá ɔkpa
tsía ohógyipʊ, kpá mʊ buo ɪwɪ, fé sumbí ayɔpú atráhɛ amʊ
pú anɪ Wíe apíó múa Petro aná? 6Ntɛ́ɛ mía Barnabanyɔ mú
ayɔ́ɔ agyúmá kɪ anɪ ɪwɪsʊ? 7Ɪsá ɔkɔpú onutó téká ɪwɪ ɪkɔ?
Ɛkɛkɛɛkɛ! Ɔdɔtɔpʊ ɔmɔmʊ tamagyi mʊ ndɔtɔ-atɔ́? Mbwɪ
ɔyaípú ɔmɔmʊ tamagyi mʊ ɔbwɪ yáíhé?

8Anyánkpúsa agywɪɪn ndɛpʊblí ínɪ? Yɛ́ɛ Mose Mbla
óó ɪlɛblí alɪ á? 9Tsúfé bɔwanlín wá Mose Mbla ámʊtɔ bɛɛ,
"Bʊtamawá ɔnantswieá ɔdɛ ayó da ɔnɔ́ ɪkan."[a] Fahogyi fɛɛ
nnantswie ɪwɪ dé Bulu hián sú ɔlɛblí asún ánfɪ? 10Megyí anɪ
sú ɔdɛ asún ánfɪ blí? Anɪ sú ɔdɛ mú blí a. Bɔwanlín wá Bulu
asún ámʊtɔ bɛɛ, "Ɪflé ɔwɔ́pʊ mʊa atɔ́ ɔkpɔtípú fɛ́ɛ bʊgyo tɔ́á
bénya tsú agyúmá ámʊ́ʊ́ bayɔ́ ámʊtɔ." 11Ní anɪlabláa mlɪ
asʊn wankláán ámʊ, igyi ɔŋɛ́tɔ́ abíá anɪladú wá mlɪtɔ á, anɪ
mú anɪmá ɔkpa nyá anɪ ɔyítɔ́ atohiánhɛ tsú mlɪ wá? 12Ní
akʊ bʊbʊ ɔkpa nyá atɔ́ tsú mlɪ wá á, anɪmá ɔkpa dʊn amú?

Táme anɪmótsu kʊkʊ lɛ́ ínɪtɔ. Anɪlapú klʊntɔ pisii hɔ
tógyítɔ́, mɛ́nɪ anɪmɔ́ɔpʊ tɔtɔɔtɔ tin Kristo asʊn wankláán
ámʊ ɔkpa. 13Mlɪméyín mlɪaa, Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ agyúmá

---

[a] **9:9** Deut. 25:4. Kɪ atɔ táanhɛá bʊ ɪfʊn 490, (1 Ti. 5:18). Mú asɪ gyí, "Bʊtamalé ɔkwɛ́n pú ɪbɪ tsítsi ɔsʊlʊ́tɔ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ayɔpú é bʊbʊ ogyíkpá ɪnʊ? Ntɛɛ mlɪméyín ání *afɔdɪɛ-
asubwi amʊ asɪ asúmpú bʊtegyi mú asɪ atɔ́? 14 Alɪ kɛ́n anɪ
Wíe léhɪɛ ání mʊ asʊn wankláán ámʊ ɔkan adapú é bʊgyíi
atɔ́ tsu ahá ání bʊdɛ labi nya tsú asʊ́n ámʊtɔ wá ní.
15 Táme mí mú mmɔkúpú alɪ ɔkpa ánfɪ mbʊ anfɪ nyá tɔtɔ
tsú mlɪ wá. Megyí bɛɛ ndekléá néfi mú asɪ, sʊ́ ndɛ asʊ́n ánfɪ
wanlín sísí mlɪ. Ɩbʊ mí aléá nówu, dʊn ání nɔ́hʊlíı ɪtɔ́ ánfɪ
nɔ́pʊtsú ɪwɪ ánfɪ. 16 Táme ní ndɛ asʊn wankláán ámʊ ɔkan
da a, imegyí tɔ́á nɔ́pʊtsú ɪwɪ. Tsúfé ɔhíé igyi há mí. Bulu
ɔbɛ́bɪtí mí ɪsʊ ní mmɛda mú ɔkan. 17 Ní mí onutó léblí mbɛɛ
nɔ́bwɛ mú á, tɛkɪ Bulu ɔbéda mí ɪpán. Táme megyí mí onutó
apétɔ́ ndɛ mʊ́ bwɛ. Ɔkpábi ngyi, Bulu lóbu mí ɔnɔkwalɪpʊ
pʊ́ agyʊ́má ánfɪ wá mí ɪbɪtɔ. 18 Ɩkɔká mɔmʊ nénya tsú mʊ́tɔ́
ngya? Múgyí néda asʊn wankláán ámʊ ɔkan, bʊméɛka mí
tɔtɔ. Tɛkɪ mbʊ ɔkpa pʊ́kle tɔkʊ há mí ɪwɪ, táme mmɔ́ɔbwɛ
mʊ́ alɪ.
19 Ntsie mí ɪwɪsʊ. Mma ɔhaa asɪ, táme nabwɛ́ ɪwɪ ɔkpábi
há ɔhagyíɔha, ménɪ nɛ́kpa ahá tsɔtsɔɔtsɔ ba Kristo. 20 Ntɔbwɛ́
ɪwɪ fɛ́ Yudayin ní mbʊ Yudafɔtɔ, ménɪ nétalí nyá Yudafɔ
ámʊ. Mma Mose mbla asɪ, táme ntɔbwɛ́ ɪwɪ fɛ́ ahá ání
bʊbʊ mʊ́ asɪ, ménɪ nétalí nyá amʊ́tɔ́ akʊ. 21 Alɪ kɛ́n ní mía
ɔmátɔ́fɔá bʊma Mose mbla asɪ anɪná á, ntɔbwɛ́ ɪwɪ fɛ́ amʊ́,
ménɪ nétalí kpá amʊ́ ba Kristo nɪ. Ɩ́nɪ medésuná ání mma
Bulu mbla ámʊ asɪ, tsúfé ntobú Kristo mbla ámʊ. 22 Ntɔbwɛ́
ɪwɪ fɛ́ ahá ání amʊ́ hógyi ɔnɔ́ ma ɔnlɪn, ménɪ nétalí há amʊ́
bɛ́dan Kristotɔ. Ntɛdamlí ɪwɪ ɔkpa ɔtsan-ɔtsansʊ há ahá fɛ́ɛ́,
ménɪ nétalí kpá amʊ́tɔ́ akʊ ba Kristo.
23 Asʊn wankláán ámʊ sʊ́ ntɔbwɛ́ ínɪ fɛ́ɛ́, ménɪ mí é nénya
ogyíkpá mʊ́tɔ́. 24 Mlɪkaɪn ání ní ahá bʊsrí a, okugyíɔkʊ tɛyírɪ
ɪwɪ, táme ɔbakʊ́lɛ tégyi ɪsʊ, bʊtekíé mʊ atɔ́? Mlɪ é mlɪyɪrɪ ɪwɪ
srɪ, ménɪ mlégyi ɪsʊ, békie mlɪ atɔ́. 25 Ɔsrʊ́ɪ otsiípú okugyíɔkʊ
tɛkítá ɪwɪ, ménɪ ɔbésrí pʊ́hɔ ɪdá ání ɪtamatsía yɔ́. Táme anɪ mʊ́
anɪdé ínɪ bwɛ, ménɪ abɔ́hɔ ɪdá ání ɪmɔ́ɔfwɪ ɛkɛkɛɛkɛ. 26 Ɩ́nɪ sʊ
megyí kpaalɪ nsrí. Mí ansí dɪn tɔkʊsʊ. Ntamatswɪ atswɛ wá
afútɔ́. 27 Ntesen ansítɔ́, bwɛ́ mí ɪwɪ ɔkpábi, ménɪ ní nɛdá asʊ́n
ámʊ ɔkan súná ahá ta á, Bulu méɛbláa mɪ ɔbɛ́ɛ, nabwɛ́ tsítsá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɩkpɪsúm ɩwɪ Ɔláda

10 1Mí apíó, ndekléá mlɪbíɪ tɔ́á Bulu lɔ́bwɛ há anɪ
anáin amʊ fɛ́ɛ́ bímbí ámʊ. Ɔlɛha agyinde lobun amʊ́
fɛ́ɛ́sʊ́, ɔlɛha ɔpʊ pɛpɛ bʊnkpatɔ lésɛ, ɔlɛkpa amʊ́ fɛ́ɛ́ tsʊn
ɔpʊ amʊtɔ. 2Bulu lɔ́pʊ agyinde mʊ́a ɔpʊ amʊ bɔ́ amʊ́ fɛ́ɛ́
*asú, púsúná ání bʊgyi Mose abúopʊ. 3Amʊ́ fɛ́ɛ́ begyi ɔŋétɔ́
atogyihɛ oloku ɔkʊlɛ amʊ. 4Bonu ɔŋétɔ́ ntsu oloku ɔkʊlɛ
amʊ tsú bʊtá ámʊ́ʊ́ ɩlɛkpa amʊ́ ámʊtɔ. Kristo gyí bʊtá ámʊ
nɪ. 5Támɛ ínɪ fɛ́ɛ́ ɔma a, Bulu ansí megyi amʊ́ ɔdʊdʊɔ ɩwɪ,
ɔlɛhɪ amʊ́ dimbí ámʊsʊ ɪnʊ.

6Ntobí ánfɪ ɩlɛba amʊ́sʊ́ ánfɪ fɛ́ɛ́ igyi atosuánhɛ há
anɪ, ménɪ amʊ́ lalahɛ amʊ odu bwɛ méɛdɪnká anɪ ɔwɔ́lɪ,
7ánɪmóosúm ɩkpɪ é fɛ́ amʊ́. Tsúfɛ́ Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ
ɩlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Ahá ámʊ betsiá asɪ gyí atɔ́, nu ntá, kʊ́sʊ́ kɔ́m.”
8Mlɪmáwa atsɪ mʊ́a ayin asún fɛ́ alɪá amʊ́tɔ́ akʊ bɔbwɛ,
ɩlɛha amʊ́tɔ́ mpím adʊanyɔ-sa (23,000) benya lowu ɛkɛwʊ́lɛ.
9Mlɪmáha asɔ Kristo kɪ fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ amʊ́tɔ́ akʊ bɔbwɛ, awɔ
bodundun amʊ́ mɔ́ ámʊ. 10Mlɪmálɛ Bulu ɩlá fɛ́ alɪá amʊ́tɔ́
akʊ bɔbwɛ, Bulu lɔ́pʊ ɔbɔpʊ sísí, ɔlɔbɔmɔ amʊ́.

11Ntobí ánfɪ ílɛba amʊ́sʊ́ fɛ́ɛ́ igyi atosuánhɛ há anɪ.
Bɔwanlín mʊ́ tswɪ, púdá anɪ ahá ánfɪ ɔyí ɔnɔ́mɔbí latʊ́ anɪ
ánfɪ ɔlá.

12Mʊ́ sʊ ní fʊkɪ fɛɛ fʊlɪí kínkíínkín Kristo hógyitɔ á, kɪ
wankláán, ménɪ fʊméɛdɪda. 13Bɪ ání fʊ́ ɪsɔ́kɪ amʊ mɔtsʊn
ɔtsan há aha tráhɛ klɛ́. Ɔnɔkwalɪpʊ Bulu gyí. Ɔméɛha ɪsɔ́kɪá
ɪdʊn fʊ ɪba fʊsʊ. Támɛ ní fowíé ɪsɔ́kɪtɔ á, Bulu obósuná fʊ́
ɔkpa ání fɔ́tsʊn mʊ́sʊ́ tálí líí mʊ́ ɔnɔ́, ménɪ fédalɪ mʊ́tɔ́.

14Mʊ́ sʊ apíó adwɛpʊ́, mlɪmáwa ɪwɪ ɪkpɪsúmtɔ́ ɛkɛkɛɛkɛ.
15Atɪansɪpʊ mlɪgyí. Mʊ́ sʊ mlɪ onutó mlɪyɔ asʊ́n ánfɪtɔ
amlɪkɪ. 16Ní adá Bulu ɪpán, anu anɪ Wíe Yesu ɔpʊ́nʊ́asɪ
ɛwɛ ámʊtɔ ntá á, imosuná ání anɪa Kristo obugya labwɛ́
kʊlɛ? Ní abíá bodobodo amʊ é ye aba á, mʊ́ é imosuná ání
anɪa mʊ ɔyʊlʊ́ʊ labwɛ́ kʊlɛ? 17Ínɪá anɪ tsɔ́ ó á, bodobodo
ipin kʊlɛ anɪtegyi. Mʊ́ sʊ anɪ fɛ́ɛ́ anɪlabwɛ́ ɔyʊlʊ́ʊ kʊlɛ fɛ́
bodobodo ipín ámʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Mlıpʊkı Israelfɔ, megyí ahá ámʊ́ʊ́ bʊtegyi afɔdıɛ-atɔ́
ámʊ tɔ́bwɛ́ kʊlɛ afɔdıɛ ámʊ bɔtɔ́? 19 Mʊ́ sʊ nkálı mí asʊ́n ánfı
desuná? Blí ndɛblí mbɛ́ɛ, ıkpı ntɛ́ɛ atogyihɛ amʊ́ʊ́ bapʊ́há
amʊ́ igyí amʊ ıbʊ labi? 20 Ɛkɛkɛɛkɛ! Tɔ́á ndɛblí gyí, ní akpıpʊ́
bɛhá ıkpı igyí a, *ɔŋɛ laláhɛ bɔpʊhá, megyí Bulu. Mʊ́ sʊ
mmedékléá mlıa ɔŋɛ laláhɛ mlɔ́bwɛ kʊlɛ. 21 Mlımɛ́ɛtalí pʊ́
anı Wíe ɛwɛ tin ɔnɔ́, láyɔ́pʊ ɔŋɛ laláhɛ ɛwɛ ɛ́ tin ɔnɔ́. Mlıa
Kristo mlımɛ́ɛtalí wá ıbı gyi atɔ́, mlıa ɔŋɛ laláhɛ ɛ́ amlıwa
ıbı gyi atɔ́. 22 Ní abwɛ́ mʊ́ alı á, anımɔ́ɔwa Bulu ɔblɔ́ fɛ́
Israelfɔ? Ntɛ́ɛ anıkíá anıbʊ ɔwʊnlín dʊn Bulu?

23 Ahá bʊtɛblí bɛɛ, "Anıbʊ ɔkpa bwɛ́ tógyítɔ́." Ibʊ mʊ́tɔ́
alı, táme megyí mʊ́ fɛ́ɛ́ bʊ labi. Fʊdɛblí fɛɛ, "Anıbʊ ɔkpa
bwɛ́ tógyítɔ́." Táme megyí mʊ́ fɛ́ɛ́ tɔ́bʊ́a anı. 24 Mlımákı mlı
nkʊlɛ klɛ́, mboún mlıkı mlı aba ɛ́ klɛ́.

25 Tɔ́á mlıbwɛ́ɛ gyí, mlıwı ibíásʊ́ iye kugyíkʊ. Mlımáfıté
mʊ́ ıwı asʊansʊ, mlı klʊn ɛ́ ımáha mlı pɔ́n. 26 Tsʊ́fɛ́ bɔwanlín
wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ, "Bulu bʊ́ ɔyí mʊ́a mʊ́tɔ́ atɔ́ fɛ́ɛ́."

27 Ní ɔmátɔ́yín ɔtí fʊ́ atɔ́ ogyíkpá, iletsiá fʊ́ á, fayɔ́. Táme
ní fɔyɔ́ á, máfıté mʊ́ ıwı asʊansʊ, fʊ́ klʊn ɛ́ ımáha fʊ́ ıpɔ́n.
28 Táme ní ɔkʊ ɔbláa fʊ ɔbɛ́ɛ, "Ɔkpıtɔ-atɔ́ igyi" á, alıá
ımɛ́ɛhan ɔhá ámʊ sʊ mágyi atɔ́ ámʊ. 29 Megyí alıá ıbɛ́han
fʊ sʊ, mboún ɔhá ámʊ sʊ. Mʊ́ʊ́ ntogyi sʊ́ tɔ́á ɔkʊ désusʊ́u
ibétin mí ıwıgyí ɔkpa?

30 Ní ntɛdá Bulu ıpán atogyihɛsʊ asa ntegyi mʊ́ á, ntogyi
sʊ́ ɔkʊ ɔbɛ́lɛ mí ılá atɔ́ ámʊ sʊ?

31 Mʊ́ sʊ ní fʊdegyí o, fʊdenʊ́u o, bwɛ mʊ́ fɛ́ɛ́ pʊwa Bulu
numnyam. 32 Mlımáha mlı tsiátɔ́ itin Yudafɔ pʊ́ Griikifɔ
ntɛ́ɛ Bulu ɔpasua ámʊ Kristo wá ba ɔkpa. 33 Ntamakle mí
nkʊlɛ yilé. Tógyítɔ́á ntɔbwɛ́ á, ntɔbɔ́ mbɔ́dí ání nɛ́ha ahá
ansí bégyi amʊ́, ménı Kristo ɔbɔ́hɔ amʊ́ nkpa.

11 1 Mlıkası mí tsiátɔ́, fɛ́ alıá mí ɛ́ nɛkasí Kristo klɛ́.

Alıá Atsı Bɔ́pʊtsíá Ɔpasuatɔ

2 Mí apíó, ntɛkánfʊ́ mlı, tsʊ́fɛ́ mlı ansí dın mísʊ́. Mlıdɛ́bwɛ
dínká Kristo atosunáhɛ́ amʊ́ʊ́ nɔpʊhá mlı ámʊ sʊ. 3 Táme
ndekléá mlınʊ́u mʊ́ ası ání oyingyíoyin bʊ Kristo ası,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔtsɪgyíɔtsɪ bʊ oyin asɪ, fɛ́ alɪá Kristo ɛ́ bʊ Bulu asɪ. 4Ínɪ sʊ
oyingyíoyin ání obun atɔ́ nwun asa ɔdɛ mpáɪ bɔ ntɛ́ɛ ɔdɛ
asʊ́n ání Bulu lapʊ́wá mʊ́ ɔnɔ́ blí mɛ́dɛ́ Kristo bu. 5Táme
ɔtsɪgyíɔtsɪá ɔmɛklí nwun asa ɔdɛ mpáɪ bɔ ntɛ́ɛ ɔdɛ asʊ́n
ání Bulu lapʊ́wá mʊ ɔnɔ́ blí ɛ́ mɛ́dɛ́ mʊ kulu bu. Igyi fɛ́
alakpá nwun. 6Ní ɔmɔ́ɔpʊ atɔ́ klí nwun á, mʊ́mʊ́ ɔkpáa mʊ́.
Táme ní ɔtsɪ ɔkpá nwun, ɪbʊ mʊ pɛ́lɪ a, ɔpʊ́ʊ atɔ́ klí mʊ́sʊ́.
7Bulu lɔ́bwɛ oyin fɛ́ mʊ ɪwɪ, pʊ́wá mʊ ɪwɪ numnyam. Mʊ́
sʊ mehián ání ɔbɔ́pʊ atɔ́ bun nwun asa obósum Bulu. Táme
ɔtsɪ mʊ́ á, Bulu lɔ́bwɛ mʊ pʊ́wá oyin numnyam. 8Tsʊ́fɛ́ oyin
mɛ́dalɪ tsu ɔtsɪtɔ, ɔtsɪ mboún lɛ́dalɪ tsʊ́ oyintɔ. 9Megyí ɔtsɪ
sʊ́ Bulu lɔ́pwɛ oyin, mboún oyin sʊ́ ɔlɔpwɛ ɔtsɪ. 10Ínɪ sʊ
ilehián ání ɔtsɪ ɔbɛ́klí nwun, pʊ́sʊ́ná ání ɔbʊ túmi asɪ, tsʊ́fɛ́
Bulu-abɔpʊ bʊdɛ mʊ kíɪ. 11Ínɪá anɪa Kristonyɔ anɪlabwɛ́
kʊlɛ sʊ á, ɔtsɪ léhián oyin, oyin ɛ́ léhián ɔtsɪ. 12Tsʊ́fɛ́ alɪ
ámʊ́ʊ́ ɔtsɪ gyankpapʊ lɛ́dalɪ tsu oyintɔ ámʊ a, alɪ kɛ́n ɔtsɪ ɛ́
lɔ́kwɪí oyin ní. Táme Bulu lɔ́bwɛ tógyítɔ́.

13Mlɪ onutó mlɪyɔ asʊ́n ánfɪtɔ amlɪkɪ. Ɪbʊ alɛ́á ɔtsɪ mɛ́ɛklí
nwun asa ɔbɔ́bɔ mpáɪ há Bulu? 14Fɛ́ alɪá Bulu lɛ́lɛ ɔyítɔ́ á,
ɪma alɛ́á oyin obési mʊ imi ɪbɔ́wa ɪswí fɛ́ ɔtsɪ klɛ́. 15Imi
tíntín igyi numnyam há ɔtsɪ, tsʊ́fɛ́ Bulu lɔ́pʊ mʊ́ há mʊ fɛ́
nwun-abúntɔ. 16Táme ní ɔkʊ dɛ́ mʊ́ ɪwɪ nwɛ́ɛn gyí a, asʊ́n
ání mbʊ blí gyí, mmotsulá dínká kʊkʊsʊ dʊn ínɪ. Alɪ kɛ́n
Bulu ɔpasua atráhɛ fɛ́ɛ́ bʊmotsulá dínká mʊ́sʊ́ ní.

Ɔpʊ́nʊ́asɪyɔ

(Mateo 26:26-29; Marko 14:22-25; Luka 22:14-20)

17Mmɛ́ɛkanfʊ́ mlɪ asʊ́n ánfɪ nɛbá bɛbláa mlɪ ánfɪ mʊ́tɔ́.
Tsʊ́fɛ́ yilé kʊkʊ tamadálɪ tsu mlɪ ifíatɔ. Lalahɛ kóún ɪtɛtí
há mlɪ. 18Gyankpapʊ a, babláa mɪ bɛɛ mlɪtamabwɛ́ kʊlɛ
ní ɔpasua ámʊ befia. Nahogyi ání asʊ́n ánfɪ kʊ bʊ mʊ́tɔ́.
19Lɛ́lɛ́ mʊ́ á, ilehián ání nwɛ́ɛngyí bɛ́tsiá mlɪtɔ, mɛ́nɪ
mlɔ́wun ɔnɔkwalɪá ɪbʊ mʊ́tɔ́. 20Táme bɛblí bɛɛ, ní mlefia a,
megyí ɔpʊ́nʊ́asɪyɔ sʊ mlɪtefia. 21Tsʊ́fɛ́ mlɪtamagyo aba. Akʊ
bʊtegyi amʊ́ atɔ́, bʊtamahá aba. Mʊ́ sʊ akʊ bʊtonu bʊ, akʊ ɛ́
bʊtsie akʊ́n. 22Mlɪ onutó mlɪmá wóyíá mlɪtegyi atɔ́, nu ntá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mútɔ́? Ntɛ́ɛ mlıdékléá mlɔ́sʊpáa Bulu ɔpasua ámʊ, amlıwa ahiánfɔ ámʊ pɛ́lıtɔ? Amansʊ mblí tsu ínı ıwı? Nkánfʊ mlı? Ĺnıtɔ mú á, ɛkɛkɛɛkɛ, mmɛ́ɛkanfʊ́ mlı!

23 Tsúfé tɔ́á nosuán tsu anı Wíe wá kén ndɛ mlı bláa a. Anı Wíe Yesu lɛ́lɛ bodobodo ipín onyé ámʊ́ʊ́ bɛlɛ mʊ há ámʊ, 24 ɔlɛda Bulu ıpán, bíábía mútɔ́, blí ɔbɛ́ɛ, "Mí ɔyʊlʊ́á ndɛpʊhá mlı ní. Mlıtsia bwɛ ínı pʊkaın mísʊ́." 25 Alı kén atogyihɛ amʊ ɔma a, olotsu ntá-ɛwɛ ámʊ, blí ɔbɛ́ɛ, "Ntá-ɛwɛ ánfı gyí mí obugya ání Bulu dépʊsí ntam pɔpwɛ amʊ́ʊ́ ıbʊ mlıa mʊnyɔ nsınɛ́ ámʊsʊ ní. Brégyíbréá mlónu mú á, mlınu mú pʊkaın mísʊ́."

26 Tsúfé brégyíbréá mlıdé bodobodo anfı gyí, nu ntá tsú ɛwɛ ánfıtɔ á, mlıdé anı Wíe lowu ámʊ ɔkan da kpéfʊn bréá obéyinkí bá. 27 Mú sʊ ɔhá ání obégyi alı bodobodo anfı, nu ntá tsú anı Wíe ɛwɛ ánfıtɔ mábú ɔkpasʊ á, alagyi anı Wíe ɔyʊlʊ́ʊ pú mʊ obugya amʊ ıwı pɔ́n. 28 Ĺnı sʊ ilehián ání mlɔ́yɔ mlı nwuntɔ wanklάán, asa mlégyi bodobodo anfı, nu ntá-ɛwɛ ánfıtɔ. 29 Tsúfé ní mlımóbu anı Wíe Kristo ɔyʊlʊ́ʊ, mlılégyí bodobodo amʊ, nu ntá ámʊ é dínká ifinsʊ á, Bulu ɔbɛ́ha mlı ıpɔ́n mú sʊ. 30 Mú sʊ́ mlıtɔ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bapɔn, akʊ bʊdɛlɔ, akʊ mú kúráá bawú ní. 31 Ní anıtɔyɔ́ anı nwuntɔ wanklάán asa a, tɛkı Bulu mɛ́ɛha anı pɔ́n. 32 Táme ní anı Wíe ɔlɛ́ anı ılá, bítí anı ısʊ á, ɔmɛ́ɛha anıa ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ ıpɔ́n kʊlɛ.

33 Ĺnı sʊ mí apíó, ní mleyéfia ɔpʊ́nʊ́ ámʊ ası á, mlıtsia gyo aba. 34 Ní akʊ́n dɛ ɔkʊ á, ogyíi atɔ́ tsu wóyítɔ́ asa ɔba, ménı mlı ifía amʊ ımɛ́ɛtı ısʊbıtí há mlı. Mí onutó nɛ́ba bɛbláa mlı tɔ́á mlıbwɛ́ɛ tsu asʊn tráhɛ amʊ ıwı.

Ɔŋɛ Wankíhé Atokiehé

12 1 Séi á, apíó, ndekléá nélɛ *Ɔŋɛ Wankíhé atokiehé asʊ́n amʊ́ ası wanklάán súná mlı.

2 Mlıyin ání bréá mlıgyí ɔmátɔ́fɔ á, bosuná mlı asunakpan, ılɛha mlılɔ́yɔ mlıdé ıkpıá bʊtamatɔ́í sum. 3 Mʊ́ sʊ ndekléá mlıbíı mʊ́á itsú Bulu wá. Ɔhagyíɔha ání ɔdɛpʊ Ɔŋɛ Wankíhé tɔ́í mɛ́ɛtalí lwíí anı Wíe Yesu. Ɔhá ání Ɔŋɛ Wankíhé dé mʊ kpa nkʊlɛ ɔbɛ́talí blí ɔbɛ́ɛ, "Yesu gyí mí Wíe."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Bulu atokiehé ɔtsan-ɔtsan bʊ ɪnʊ, táme Ɔŋɛ Wankíhé amʊ
kén teye mú fée. 5Bulusúm agyúmá igyi ɔtsan-ɔtsan, táme
anɪ Wíe amʊ kén anɪ fée anɪdésum. 6Ɔkpa ɔtsan-ɔtsansʊ
Bulu tɔyɔ́ agyúmá tsʊn anɪsʊ, táme Bulu ámʊ kén dé mú fée
bwɛ tsʊn anɪ féésú. 7Bulu tɛlé mʊ Ɔŋé ámʊ ɔwan tsʊn ɔkpa
ɔkʊsʊ anɪtɔ okugyíɔkʊtɔ, ménɪ abɔ́pʊkpá aba. 8Ɔŋɛ Wankíhé
tɛhá ɔkʊ tɔpú nyánsa tɔ́í kplá ahá, ɔtɛhá ɔkʊ é tɛbí asún.
9Ɔtɛhá ɔkʊ tɛhíé hɔ Bulu gyi, ɔtɛhá ɔkʊ é tɛtsá ahá ɪlɔ. 10Ɔŋɛ
Wankíhé amʊ kén tɛhá ɔkʊ túmi ɔtɔpúbwé ofúla, ɔtɛhá ɔkʊ é
tɛblí asún ání Bulu lɔ́pʊwá mʊ ɔnɔ́. Ɔtɛhá ɔkʊ tɛtálí bí ɔŋéá
itsú Bulu wá pú múá itsú *ɔŋɛ laláhɛ wá. Ɔtɛhá ɔkʊ tɛblí ɔblíɪ
bámbá, ɔkʊ é tonú mú asɪ. 11Ɔŋɛ Wankíhé amʊ nkʊlɛ tɔ́bwé
ínɪ fée, oteye atokiehé ánfɪ há ɔhagyíɔha alɪá odeklé.

Ɔpasua Ámʊ Igyi Nyankpʊsa-oyí Ɔkʊlɛ

12Nyankpʊsa-oyí ɪwɪ atɔ́ ɪtsɔ, táme mú fée lɔ́bwɛ
nyankpʊsa amʊ. Alɪ kén igyi Kristo é ní. Mʊ ɔpasua ámʊ gyí
mʊ nyankpʊsa-oyí ámʊ nɪ. 13Anɪtɔ akʊ anɪgyí Yudafɔ, akʊ
Griikifɔ, akʊ nkpábi ntée adíhɪɛ, táme bɔpʊ Ɔŋɛ Wankíhé
amʊ bɔ́ anɪ fée asú wá Kristo ɔyʊlúʊ kʊlɛ amʊtɔ, Bulu lɔ́pʊ
Ɔŋé ámʊ kén núná anɪ fée.
14Táme mégyí toku kʊlɛ lɔ́bwɛ nyankpʊsa-oyí ámʊ,
mboún ɪwɪ atɔ́ ɔtsan-ɔtsan. 15Ní yabi ɔblí ɔbée, “Mma
nyankpʊsa-oyí ámʊ ɪwɪ, tsúfé megyí ɪbɪ ngyi” á, ilosuná
ání megyí nyankpʊsa-oyí ámʊ ɪwɪ atɔ́ ogyi? 16Ní ɪsʊ é ɔblí
ɔbée, “Mma nyankpʊsa-oyí ámʊ ɪwɪ, tsúfé megyí nsíbi ngyi”
á, ilosuná ání megyí nyankpʊsa-oyí ámʊ ɪwɪ atɔ́ ogyi? 17Ní
nsíbi nkʊlɛ gyí nyankpʊsa-oyí ámʊ fée á, nkálɪ ɔbɔ́bwɛ
obónu asún? Ntée ní ɪsʊ nkʊlɛ gyí nyankpʊsa-oyí ámʊ fée
á, nkálɪ ɔbɔ́hɔ atɔ́ afú? 18Táme Bulu lɔ́pʊ ɪwɪ atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ
bwé nyankpʊsa-oyí ámʊ, ɔlɔpʊ kugyíkʊ yi ɔtínéá odeklé.
19Ní ɪwɪ ntobí ámʊ igyi toku kʊlɛ a, nkálɪ nyankpʊsa-oyí
ámʊ ɪbɔ́bwɛ? 20Iwɪ ntobí ámʊ ɪtsɔ mú, táme mú fée lɔ́bwɛ
nyankpʊsa-oyí amʊ nɪ.
21Mú sʊ nsíbi méɛtalí bláa ɪbɪ ɔbée, “Fʊma labi há mí!”
ɛkɛkɛɛkɛ. Nwun é méɛtalí bláa yabi ɔbée, “Fʊma labi há

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mí!” 22Ní akı a, ıwı atɔ́ ámʊ́ʊ́ anıdɛ́kíı anıaa ılɔpɔn amʊ
ıwı téhían nı. 23Mʊ́ ámʊ́ʊ́ anıdɛ́kíıá obú ıma mʊ́sʊ́ ámʊ
anıtobú dʊn nı. Ɔtíné ámʊ́ʊ́ anıtamakleá ahá bʊwúun amʊ
ɛ́ anıtɔpʊ́ atɔ́ tin nı. 24Táme anıtamapʊ́ atɔ́ tin anı ıwı ntobí
ámʊ́ʊ́ ıbʊ akíle amʊ. Bulu lɔ́bwe anı ıwı atɔ́ ámʊ alı, méni
abóbu mʊ́ ámʊ́ʊ́ ıma numnyam amʊ, kı mʊ́sʊ́ wankláán.
25Fówun ıkʊlebwe bétsiá amʊ́tɔ́, méni gyɔpı okpítá bına a,
bına ɛ́ lakpítá gyɔpı. 26Ní nyankpʊsa-oyí ámʊ ıwı tɔkʊ dɛ́
ɔsın wúun a, nyankpʊsa-oyí ámʊ fɛ́ɛ́ towun mʊ́. Ní bɛkánfʊ́
mʊ́tɔ́ kʊ ɛ́ á, ansí tegyi nyankpʊsa amʊ.

27Yoo, ayɔ́ nkpá. Kristo ɔyʊlʊ́ʊ kʊle amʊ mlı fɛ́ɛ́ mlıgyí.
Mlıgyí mʊ ɔpasua ámʊ nı. Mlıtɔ okugyíɔkʊ gyí mʊ
nyankpʊsa-oyí ámʊ ıwı tɔkʊ. 28Bulu léhıhíe ínı fɛ́ɛ́ wá
mʊ ɔpasua ámʊtɔ. Gyankpapʊ, *sumbí ayɔpʊ́. Nyɔɔsı,
Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́, saası, atɔ́ asunápʊ́. Mʊ́ ɔma a, ofúla
abwepʊ́. Amʊ́á bʊbʊ ılɔtsá túmi, bʊale agyípʊ́, ahande pʊ́
ɔblíı bambá ablípʊ́. 29Amʊ́ fɛ́ɛ́ gyí sumbí ayɔpʊ́? Ɛkekeeke!
Amʊ́ fɛ́ɛ́ gyí Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́, ntée atɔ́ asunápʊ́, ntée ofúla
abwepʊ́? Imɛ́ɛba mʊ́tɔ́ alı! 30Amʊ́ fɛ́ɛ́ bʊ ılɔtsá atokiehé?
Amʊ́ fɛ́ɛ́ tɛ́blí ɔblíı bambá, ntée amʊ́ fɛ́ɛ́ tetálí nʊ́ ɔblíı
bambá ámʊ ası? 31Mlıbɔ mbɔ́dí amlıdunka atokiehé ámʊtɔ
mʊ́á idehián dʊn.

Nélasúná mlı ɔkpa ání ıdʊn ínı tsía mʊ́tɔ́.

Ɔdwe

13 1Ní ntetálí blí anyánkpʊ́sa pʊ́ Bulu-abɔpʊ ɔblíı
fɛ́ɛ́, táme ntamadwé mí aba á, ngyi fé ɔkan ntée
gbémgbléín ání bʊde mʊ́ da, ıdelín kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́. 2Ní mbʊ Bulu
ɔnɔ́ asʊ́nblí, Bulu asʊn ŋaínhé bı pʊ́ hógyi kpɔnkpɔntıá
ntetálí pʊ́pʊ́lí abʊ, táme mma mí bá ıwı ɔdwe á, mʊ́mʊ́
mma labi kʊkʊ. 3Ní nɔpʊ́ mí atɔ́ fɛ́ɛ́ kíé ahiánfɔ, nɔpʊ́ mí
ıwı há mbée bʊwáa mí ogyá, táme mma mí bá ıwı ɔdwe á,
mma labi há ɔhaa.

4Ahá ɔdwepʊ́ tenyá ıklʊn, ɔbʊ awıtɔle. Ɔma olu, ɔtamaká
ɔnɔ́tɔ́, ɔtamatsú ıwı. 5Otobú atɔ́, ɔma ɔnsípe. Ɔtamakɔ́sí
nyá ɔblɔ́, ɔtamahɔ asʊ́n wá ıwıtɔ. 6Ɔtamatsúlá asʊkpan,

1 Ko

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔnɔkwalı otobuo. 7Otenyá klʊn há tógyítɔ́, ɔtɔhɔ asúnsʊ́ gyi.
Mʊ ansí tɛdínká asúnsʊ́, ototomi ɛ́.
8Ɔdwɛ mʊ́ ıtamatá, támɛ Bulu ɔnɔ́ asʊ́nblí bɔ́mɔ ɔnɔ́.
Ɔblíı bámbá blí bɛ́ka itin, asʊ́nbı ɛ́ ıbɛ́ba bɔtsʊn. 9Tsúfɛ́
anımɔ́kʊ́nyá bí tógyítɔ́ tá, anımɔ́kʊ́nyá blí Bulu ɔnɔ́ asʊ́n
ɛ́ yi. 10Támɛ ɔŋɛ́tɔ́ atokiehɛ́ ánfı fɛ́ɛ́ ımɔfʊn. Ní mʊ́á ılɔfʊn
yi ıbá á, ínı fɛ́ɛ́ bɔ́fwı.
11Igyi fɛ́ ínı. Brɛ́á ngyi kebi á, nɔtɔí fɛ́ kebi. Mí atɔ bwɛhɛ́
pʊ́ mí asʊn susúhɛ fɛ́ɛ́ lɔbwɛ fɛ́ kebi. Támɛ séi ánfı nadan
a, nasí nyebitɔ bwɛhɛ́ ámʊ fɛ́ɛ́ bwɛ. 12Séi á, anıdɛ́ atɔ́ kíı
fulaa fɛ́ ogyásitɔ anıdɛ́ mʊ́ kíı. Brɛ́ ıkʊ bɛ́ba a, abówun mʊ́
wanklááan. Séi á, anı atɔ́bı mɔfʊn. Ɔma a, abɛ́ba bɛbı mʊ́ fɛ́
alıá Bulu yin anı.
13Ɔnɔkwalı a, atoku asa ánfı obétsiá ní. Hógyi, ɔkpakíı
pʊ́ ɔdwɛ, támɛ ɔdwɛ dʊn mʊ́ fɛ́ɛ́.

Ɔŋɛ Wankíhɛ́ Atokiehɛ́ Bámbá

14 1Mlıdunka ɔdwɛ ɔkpa, amlıdunka ɔŋɛ́tɔ́ atokiehɛ́ ɛ́.
Mʊ́á ıdʊn a, Bulu ɔnɔ́ asʊ́nblí. 2Tsúfɛ́ ní ɔkʊ dɛ́ ɔblíı
bambá blí á, megyí anyánkpʊ́sa ɔdɛbláa, Bulu ɔdɛbláa. Ɔhaa
tamanʊ́ mʊ́ ası, tsúfɛ́ mʊ ɔŋɛ́ dɛ́ asʊn ŋaínhɛ́ blí. 3Támɛ
ɔhá ání ɔdɛ Bulu ɔnɔ́ asʊ́n blí mʊ́ á, ahá ɔdɛbláa, ɔdɛpʊbʊ́a
amʊ́ abʊdan hógyitɔ. Ɔdɛpʊwá amʊ́ ɔwʊnlín, ɔdɛpʊlwíí amʊ́
ıklʊn ɛ́. 4Ɔhá ání ɔdɛ ɔblíı bambá blí nkʊlɛ ténya ɔwʊnlín
Bulusúmtɔ́. Támɛ ɔhá ání ɔdɛ Bulu ɔnɔ́ asʊ́n blí mʊ́ tɔwá
ɔpasua ámʊ ɔwʊnlín.
5Tɛkı ndekléá mlı fɛ́ɛ́ mlɛ́blí ɔblíı bambá, támɛ ní mlıdɛ́
Bulu ɔnɔ́ asʊ́n blí á, ıbʊ mı alɛ́ dʊn. Tsúfɛ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́
dʊn ɔblíı bambá ɔblípʊ́. Nkɛ́tı ní ɔblíı bambá ɔblípʊ́ ámʊ
tɛtálí lɛ́ mʊ́ ası, ménı ɔpasua ámʊ bénya tɔkʊ tsʊ́ mʊ́tɔ́. 6Mí
apíó, ní naba mlı wá séi bɛblí ɔblíı bambá kʊ, mmɛlɛ mʊ́ ası
á, labi mɔmʊ ıbɔ́wa há mlı? Támɛ ní nɛblí asʊ́n, nɛhá mlɛ́bı
asʊ́n, ntɛ́ɛ nɛblí asʊn lɛsʊ́náhɛ́ kʊ, ntɛ́ɛ nɛblí Bulu ɔnɔ́ asʊ́n
kʊ, ntɛ́ɛ súná mlı atɔ́ á, ıbɔ́wa labi há mlı dʊn.
7Mlıpʊkı ıtɔ́á fɛdá mʊ́ itotsúlá, fɛ́ ıkwɛ, ɔtɛ́ntɛ ntɛ́ɛ ɔkpɛ
aná. Ní fʊmɛda mʊ́ itsula wanklááan á, bʊtamanʊ́ mʊ́ ası.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ní klunsi ɔdapú mɛ́bı dá mú á, ɔhaa tamanú mú ası, dídá
atɔ́ yɔ́ ısá. 9 Alı kɛ́n ní mlıdɛ́ ɔblíı ání ɔhaa mɛ́dɛ́ mútɔ́ nu blí
á, mlıdɛ́tɔí wá afútɔ́ ní. 10 Ɔblíı tsɔtsɔɔtsɔ bʊ ɔyítɔ́. Kugyíkʊ
ılɔfʊn, ıbʊ mú ablípú anulɛ́. 11 Táme ní ɔkʊ dɛ́ ɔblíı kʊ blí,
mí ɛ́ mmɛdɛ́ mútɔ́ nu á, ntamanú mʊ ası, mʊ ɛ́ ɔtamanú mí
ası. 12 Mú sʊ ínıá mlıhíɛ́ mlıdɛ́ *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ atokiehɛ́ ámʊ
dunká á, mlıkʊlı múá ıbɔ́wa ɔpasua ámʊ ɔwʊnlín.
13 Ínı sʊ ɔhá ání ɔtɛblí ɔblíı bámbá ɔkúlı Bulu mú asınu,
ménı ɔbɛ́talí lɛ mú ası súná mú anupú. 14 Tsúfɛ́ ní ndɛpʊ
ɔblíı bámbá bɔ́ mpáı á, mí ɔŋɛ́ dɛ́ mú bɔ, táme mmɛdɛ́ asún
ání ndɛblí ası nu. 15 Nkálı mɛɛ nɔ́bwɛ? Nɔ́bɔ mpáı ɔŋɛ́tɔ́ brɛ́
kʊtɔ, pú mí agywıın ɛ́ bɔ́ mú brɛ́ bámbátɔ́. Alı kɛ́n nɔ́wa ılʊ
ɔŋɛ́tɔ́, pú mí agywıın wá mú brɛ́ kʊtɔ ɛ́ ní. 16 Tsúfɛ́ ní fʊ́dɛ
Bulu kanfʊ́ ɔŋɛ́tɔ́ pɛ́ á, nkálı ıbɔ́bwɛ ɔhá ání ɔmɛdɛ́ mú ası
nu ɔbɛ́tsa fʊ́? Nkálı bɛ́tsa fʊ́ Bulu ıpán da ní bʊmɛdɛ́ asún ání
fʊdɛblí ası nu? 17 Fíalı fʊdɛ Bulu ıpán da wankláán, táme
ıtamawá fʊ́ bá ɔwʊnlín.
18 Nɛdá Bulu ıpán ání ntɛblí ɔblíı bambá dʊn mlıtɔ
okugyíɔkʊ. 19 Táme ní afia a, ntekleá nɛ́blí asún anu pɛ́ ání
ɔhagyíɔha obónu mú ası, ıbɔ́bʊá amú ɛ́ dʊ́n ání nɛ́blí asún
mpím-dú (10,000) ɔblíı bámbátɔ́ ání ɔhaa mónu mú ası.
20 Mí apíó, mlımábwɛ agywıın fɛ́ nyebí. Mlıbwɛ ıwı
fɛ́ kebi-bɔbwɛ lakpanbwɛtɔ, táme mlıgywıın fɛ́ ahandɛ.
21 Bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ bɛɛ,
"Nɔ́tɔí tsʊn afɔ́ɔ́sú, bɛ́bláa mí ahá ɔblíı bambá.
Mú ó á, mí ahá bʊmóonu mí ɔmɛ." Anı Wíe lɛ́blí.
22 Ínı sʊ ɔblíı bambá blí igyi osúna há ɔmátɔ́fɔ, megyí
ahógyipʊ. Bulu ɔnɔ́ asún blí ɛ́ igyi osúna há ahógyipʊ,
megyi ɔmátɔ́fɔ.
23 Ní ɔpasua ámʊ ifia, ɔhagyíɔha dɛ́ ɔblíı bambá blí, ɔha
bambá pú ɔmátɔ́yín bɛbá mlıtɔ á, bʊmɛ́ɛblí bɛɛ, mlı nwun
layíntá? 24 Táme ní mlı fɛ́ɛ́ mlıdɛ́ Bulu ɔnɔ́ asún blí, ɔmátɔ́fɔ
ntɛɛ ahá ání bʊtamanú mútɔ́ bɛbá mlıtɔ á, amú onutó bɔ́yɔ
asún ámʊtɔ, nú ıwıası ání babwɛ́ lakpan. 25 Ilbɛ́ha amú
klʊntɔ asún bɛ́lın ɔwan, bɛ́da akpawunu, kánfʊ́ Bulu bɛɛ,
"Lɛ́lɛ́, Bulu bʊ mlıtɔ."

1 Ko

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔpasua Ámʋtɔ Nhɪhɪɛ́

26 Mí apíó, ní mlɛbá befia Bulu osúmkpá, mlɪtɔ ɔkʋ tɔwá
ɪlʋ, ɔkʋ tosúná atɔ́, ɔkʋ towun atɔ́, ɔkʋ tɛblí ɔblíɪ bámbá,
ɔkʋ ɛ́ tonú mʋ́ asɪ á, bʋbwɛ́ɛ mʋ́ pʋwa ɔpasua ámʋ ɔwʋnlín.
27 Ní akʋ béblí ɔblíɪ bámbá á, bʋbwɛ́ɛ ahá abanyɔ́. Ní bʋtsɔ
kúráá á, abasá. Bʋblí mʋ́ ɪkʋlɛ-kʋlɛ, ménɪ ɔkʋ ɔbélɛ mʋ́ asɪ.
28 Ní ɔhaa má ofíakpa ɪnʋá ɔbélɛ mʋ́ asɪ mʋ́ á, bʋkpá ɔnɔ́
bun, amʋ́a amʋ́ Bulu abʋtɔɪ nklobítɔ. 29 Bulu ɔnɔ́sʋ́ atɔípʋ́
abanyɔ́ ntɛ́ɛ abasá bʋtɔ́ɪ, atráhɛ abʋyɔ amʋ́ asʋn blíhɛ́
amʋtɔ. 30 Táme ní Bulu ɔlɛ́ atɔ́ súná ɔkʋá otsie ofíakpa ɪnʋ
á, Bulu ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ ámʋ osíi tɔí, ɔhá ámʋ ɔblɪ tɔ́á alawun.
31 Mlɪ fɛ́ɛ́ mlɛ́talí blí Bulu ɔnɔ́ asʋ́n ámʋ ɪkʋlɛ-kʋlɛ, ménɪ
mlɪ fɛ́ɛ́ mlósuán tɔkʋ tsʋ́ mʋ́tɔ́ pʋ́wá ɪwɪ ɔwʋnlín. 32 Bulu
ɔnɔ́sʋ́ atɔípʋ́ amʋ bʋnyáa túmi ɔŋɛ́ ámʋ́ʋ́ ɪdɛ amʋ́ kpa
amʋ́sʋ́, ménɪ bɔ́tɔí há amʋ́ aba ɔkpa. 33 Tsʋ́fɛ́ Bulu asʋ́n
lolwií, omegyí basabasa.

34 Ní ɔpasua ámʋ ifia a, atsɪ bʋbwɛ́ɛ díín. Bʋma ɔkpa tɔ́í.
Bʋbá ɪwɪasɪ fɛ́ alɪá Mose Mbla léblí. 35 Ní bʋdekléá bónu
asʋankʋtɔ á, bʋfítɛ amʋ́ akúlu wóyítɔ́, tsʋ́fɛ́ ɪbʋ pélɪá ɔtsɪ
ɔbɔ́tɔí ofíakpa.

36 Mlɪlahogyi mlɪaa, mlɪ wá Bulu asʋ́n ámʋ ilotsuá asɪ?
Ntɛ́ɛ mlɪ nkʋlɛ látsɔ mʋ́ nu? 37 Ní ɔkʋ dɛ́kíɪ ání Bulu ɔnɔ́sʋ́
ɔtɔípʋ́ mʋgyi, ntɛ́ɛ ɔbʋ Ɔŋɛ́tɔ́ atokiehé kʋ á, ɪwánkɪ mʋ ání
anɪ Wíe onutó mbla ígyi ndɛwanlín sísí mlɪ. 38 Ní ɔmɔhɔ
asʋ́n ánfɪ á, mlɪ ɛ́ mlɪmáhɔ mʋ asʋ́n.

39 Mí apíó, ínɪ sʋ mlɪprɪ ání mléblí Bulu ɔnɔ́ asʋ́n, táme
mlɪmábláa ɔhaa mlɪaa, ɔmáblí ɔblíɪ bambá. 40 Mlɪbwɛ tógyítɔ́
dɪnka mʋ́ ɔkpasʋ wankláán, ɪfʋn.

Kristo Kʋsʋ́ tsʋ́ Afúlitɔ

15 1 Mí apíó, séi á, nkáɪn mlɪ *asʋn wankláán ámʋ́ʋ́
nɛda mʋ́ ɔkan súná mlɪ, mlɪlɔ́hɔ mʋ́sʋ́ gyí, mlɪ hógyi
ɪlíí mʋ́sʋ́ ámʋ. 2 Asʋ́n ánfɪ ɔbɛ́ha mlɪ nkpa ání ɪtamatá, ní
lɛ́lɛ́ mlɪlɔ́hɔ mʋ́sʋ́ gyí nɪ. Táme ní mlekíná mʋ́sʋ́ hogyi mʋ́
á, mlɪ hógyi labwɛ́ kpaalɪ!

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Tsúfɛ́ asʊ́n ání ɪhíɛ́ dehián bɔpʊhá mí nɔpʊba mlɪ
ígyi. Múgyí, Kristo lóbowu anɪ lakpan sʊ, fɛ́ alɪá Bulu
asʊn wanlínhɛ́ amʊ léblí. 4 Bopulá mʊ, Bulu lɔ́kʊsʊ́a mʊ
tsú afúlitɔ ɛkɛ sáásí fɛ́ alɪá Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ ɪlɛblí.
5 Ɔlɛlɛ ɪwɪ ɔwan súná Petro. Mʊ́ ɔma a, ɔlɛlɛ ɪwɪ ɔwan
súná sumbí ayɔpʊ́ dúanyɔ ámʊ fɛ́ɛ́. 6 Ɩ́nɪ ɔma a, ɔlɛlɛ ɪwɪ
ɔwan súná mʊ abúopʊ tsɔtsɔɔtsɔá bʊdʊn ahá lafanu (500)
ɔtsáwʊlɛ. Amʊ́tɔ́ akʊ bawú, táme ɔdʊdʊɔ bʊtráa bʊtsie nkpa.
7 Ɔlɛlɛ ɪwɪ ɔwan súná Yakobo ɛ́. Ɔma a, ɔlɛlɛ ɪwɪ ɔwan súná
sumbí ayɔpʊ́ ámʊ fɛ́ɛ́.
8 Ɩtráhɛ-tráhɛ a, ɔlɛlɛ ɪwɪ ɔwan súná mí onutó ánfɪ nesin
ɔma ba anfɪ. 9 Tsúfɛ́ mígyí sumbí ayɔpʊ́ ámʊtɔ ɔkʊsʊ nɪ. Tɛkɪ
mmɔfʊn ání bɛ́tɪ mí sumbí ɔyɔpʊ́ kúráá, tsúfɛ́ nɛdɪnká Bulu
ɔpasua ámʊsʊ. 10 Táme Bulu awɪtɔlɛ sʊ́ ndɛ namlí alɪ. Mʊ
awɪtɔlɛ amʊ ɪmɔbwɛ kpaalɪ. Tsúfɛ́ nayɔ́ agyʊ́má dʊn amʊ́tɔ́
okugyíɔkʊ. Táme megyí mí ɔwʊnlín nɔpʊyɔ́ mʊ́. Mʊ awɪtɔlɛ
amʊ dɛ́ mí kpa. 11 Ɩ́nɪ sʊ ní mílɛ́trá da asʊ́n ámʊ ɔkan o, amʊ́
o, mʊ́á idehián gyí mlɪlɔ́hɔ anɪ asʊ́n ámʊsʊ gyi.

Anɪ Kʊsʊ́ Tsú Afúlitɔ

12 Ní anɪtɛdá Bulu asʊ́n ámʊ ɔkan anɪaa, Bulu lɔ́kʊsʊ́a
Kristo tsú afúlitɔ á, ntogyi sʊ́ mlɪtɔ akʊ mʊ́ bɛɛ, awupʊ́
bʊmɔ́ɔkʊsʊ́ tsú afúlitɔ? 13 Ní awupʊ́ bʊmɔ́ɔkʊsʊ́ mʊ́ á,
idesuná ání Bulu mɔ́kʊsʊ́a Kristo ɛ́. 14 Ní Kristo mɔ́kʊsʊ́ tsú
afúlitɔ á, tɛkɪ anɪ asʊn wankláán amʊ ɔkanda igyi kpaalɪ.
Mlɪ mʊ́sʊ́ hogyi ɛ́ igyi kpaalɪ. 15 Ní Bulu tamakʊ́sʊ́a awupʊ́
mʊ́ á, mʊ́mʊ́ afunu anɪdɛ́wa tɪn Bulu ɔnɔ́, blí anɪaa alakʊ́sʊ́a
Kristo tsú afúlitɔ. Ní ɔtamakʊ́sʊ́a awupʊ́ á, mʊ́mʊ́ asʊ́n ánfɪ
ɪma mʊ́tɔ́. 16 Ní ɔmɔ́ɔkʊsʊ́a amʊ́ mʊ́ á, mʊ́mʊ́ ɔmɔkʊsʊ́a
Kristo ɛ́ ní. 17 Ní ɔmɔkʊsʊ́a Kristo a, mʊ́mʊ́ kpaalɪ mlɪlahɔ
mʊ gyi. Idesuná ání mlɪlasin lakpantɔ. 18 Mʊ́mʊ́ ɪtráa
desuná ání Kristo ahógyipʊá bawú ɛ́ bafwí. 19 Ní ɔyí ánfɪtɔ
nkpa nkʊlɛsʊ́ anɪ ansídɪn Kristosʊ mʊ́ á, mʊ́mʊ́ anɪ ɪlá bʊ
nwɛ dʊn ɔhagyíɔha.
20 Táme ɔnɔkwalɪá ɪda gyí, Bulu lakʊ́sʊ́a Kristo tsú afúlitɔ.
Kristo labwɛ́ ahá ání Bulu ɔbɔ́kʊsʊ́atɔ ogyankpapʊ. 21 Alɪ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ámúú lowu léba tsʊn nyankpʊsasʊ ámʊ a, alɪ kén kʊsú tsú afúlitɔ é ɪlɛba tsʊn nyankpʊsasʊ ní. 22Tsúfé alɪ ámúú ahá bʊtowú amúa *Adam ɪkʊlɛbwɛ sʊ ámʊ a, alɪ kén amúa Kristo ɪkʊlɛbwɛ sʊ amú fɛ́ɛ́ bénya nkpa ní. 23Támɛ anɪtɔ okugyíɔkʊ bʊ mʊ bré. Kristo Bulu légyankpá kúsúa tsu afúlitɔ. Ní Kristo oyínkí bá a, mʊ é ɔbɔ́kʊsúa mʊ ahá fɛ́ɛ́. 24Mú ɔma a, Kristo obégyi ɔŋétɔ́ túmi laláhɛ, iwíegyí pú túmiá ɪdɛ ɔyísú gyí fɛ́ɛ́sú asa ɔyí ɔbɔ́mɔ ɔnɔ́. Mú ɔma a, obéyinkía iwíegyí ámʊ wá anɪ Sí Bulu ɪbɪtɔ. 25Tsúfé ilehián ání Kristo obégyi iwíe kpéfʊn bréá alagyi mʊ alupú fɛ́ɛ́sú, pú mʊ ayabi tsá amúsú. 26Olupú tráhɛ ání ɔbéhɪ gyí lowu. 27Tsúfé Bulu asʊn wanlínhé amʊ ɪlɛblí ɔbéɛ, “Bulu lɔ́pʊ tógyítɔ́ wá mʊ asɪ.” Ɩ́nɪ imosuná ání Bulu bʊ Kristo asɪ. 28Ní Kristo ogyi tógyítɔ́sú tá á, ɔbɔ́pʊ ɪwɪ wá Bulu asɪ. Mʊléha mʊ túmi dínká tógyítɔ́sú, fówun Bulu é obégyi tógyítɔ́á ɪbʊ ɔtínɛgyíɔtínésú.

29Ní Bulu mɔ́ɔkʊsúa awupú á, ntogyi sú ahá bʊdɛ asú bɔ há ahá ání bawú? Ntogyi sú béha bɔ́bɔ amú asú há amú? 30Ntɛ́ɛ ntogyi sú anɪ mú abɔ́pʊ anɪ nkpa pléí brégyíbré? 31Mí apíó, nɛkásɛ, ntefia alowusʊ ekekegyíɛkɛ! Igyi tɔ́á ntɔpútsú ɪwɪ ání mlɪa anɪ Wíe Kristo Yesu mlɪlabwé ɪkʊlɛ. 32Mú sʊ kpaalɪ nɔkɔ Efesofɔá bʊgyi fé mbwɪkítá-atɔ? Ní Bulu mɔ́ɔkʊsúa awupú mú a, “Múmú mlɪha agyi, awɪ, anu, tsúfé ɔkɛ sɛsɛbrɛ anɪlawú.” Fé alɪá bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ.

33Mlɪmáha ahá ání bʊtɛblí asún ánfɪ odu abʊmlɛ mlɪ! Tsúfé ahandɛ bɛɛ, “Mba laláhɛ gyí teyíntá ɔha.” 34Mlɪlabwɛ agywɪɪn wankláán, amlɪsi lakpan bwɛ. Tsúfé mlɪtɔ akʊ bʊtépí bʊmeyín Bulu. Ndɛ asún ánfɪ wanlín sísí mlɪ púsúpa mlɪ.

Ɔyʊlʊ́vá Abɔ́pʊkúsú Tsú Afúlitɔ

35Ɔkʊ ɔbéfɪté ɔbéɛ, “Nkálɪ Bulu ɔbɔ́kʊsúa awupú? Ɔyʊlʊ́ʊ mɔmʊ bɔ́pʊkúsú?” 36Ɔha mimláhɛ! Bɪ ání ní fodú atɔ́-abí á, ɪtɔplɔ́ asa ɪtɔkwɛ. 37Megyí itóbí ámúú fɔpʊwá ɔsʊlʊ́tɔ ámʊ gyí ɔbán amúú ɪtɛdan amʊ. 38Bulu tɛhá mú ɔyʊlʊ́ʊ pɔpwɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ání mʊ onutó odeklé. Ɔtɛhá atɔ́-abí kugyíkʊ mú ɔyʊlʊ́ʊ ɔtsan.
39 Alɪ ámʊ́ʊ́ atɔ́-abí ɔtsan-ɔtsan bʊ́ʊ ɪnʊ ámʊ a, alí tógyítɔ́ ɔyʊlʊ́ʊ igyi ɔtsan ní. Anyánkpʊ́sa, mbwɪ, mbubwi pʊ́ ntsutso aye fɛ́ɛ́tɔ́ okugyíɔkʊ ɔyʊlʊ́ʊ ɔtsan.
40 Ɔsʊ́sʊ́-atɔ́ bʊ ɪnʊ, ɔsʊlʊ́sʊ-atɔ́ ɛ́ bʊ ɪnʊ. Mʊ́ fɛ́ɛ́ ɪbʊ ɔyʊlʊ́ʊ ɔtsan-ɔtsan. Ɔsʊ́sʊ́ klɛ́ numnyam ɔtsan, ɔsʊlʊ́sʊ klɛ́ ɛ́ numnyam ɔtsan. 41 Owí numnyam igyi ɔtsan há ɔtsra. Ɔtsra klɛ́ ɛ́ igyi ɔtsan há ntsrakpabi. Ɔtsrakpabi kugyíkʊ ná ɔtsan, mʊ́ numnyam ɛ́ ɪna ɔtsan há mʊ́ bá.
42 Alɪ ɪbɔ́bwɛ bɪ́ɛá Bulu ɔbɔ́kʊsʊ́a awupʊ́ ní. Anɪ ɔsʊlʊ́sʊ-ɔyʊlʊ́ʊ anfí itowú, plɔ́ ánfɪ ɪbɔ́tsʊn ɔtsan há mʊ́á Bulu ɔbɔ́kʊsʊ́a tsu afúlitɔ, tsʊ́fɛ́ mʊ́ mʊ́ imóowu ɛkɛkɛɛkɛ. 43 Anɪ ɔyʊlʊ́ʊ anfɪ tɔpɔn bɪ́ɛá bopʊ́lá mʊ́, támɛ ní Bulu ɔkʊ́sʊ́a mʊ́ á, itenyá ɔwʊnlín, wá numnyam. 44 Ɔsʊlʊ́sʊ-ɔyʊlʊ́ʊ igyi séi, támɛ ní Bulu ɔkʊ́sʊ́a mʊ́ á, ɪbɔ́bwɛ ɔŋɛ́tɔ́ ɔyʊlʊ́ʊ. Tsʊ́fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ ɔsʊlʊ́sʊ-ɔyʊlʊ́ʊ bʊ ɪnʊ ámʊ á, alí ɔŋɛ́tɔ́ klɛ́ ɛ́ bʊ ɪnʊ ní. 45 Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ lɛ́bláa anɪ ɔbɛ́ɛ, "*Adam gyankpapʊ amʊ lɔ́bwɛ ɔkɪankpapʊ." Támɛ Adam tráhɛ, ogyi Kristo amʊ mʊ́ gyí Ɔŋɛ́á ɔtɛhá nkpa. 46 Ɔsʊlʊ́sʊ-ɔyʊlʊ́ʊ anɪtegyankpá nyá asa anɪtebenya ɔŋɛ́tɔ́ klɛ́. 47 Ɔsʊlʊ́tɔ-ɪsɪ Bulu lɔ́pʊpwɛ́ nyankpʊsa gyankpapʊ, ogyi Adam amʊ. Kristo, amʊ́ʊ́ obuo amʊ mʊ́ otsú ɔsʊ́sʊ́. 48 Nyankpʊsa okugyíɔkʊ bʊ ɔsʊlʊ́sʊ-ɔyʊlʊ́ʊ fɛ́ Adam, támɛ anɪ ɔsʊ́sʊ́-ɔyʊlʊ́ʊ mʊ́ bɔ́bwɛ fɛ́ Kristo klɛ́. 49 Alɪ ámʊ́ʊ́ anɪgyí fɛ́ ɔsʊlʊ́sʊ Adam amʊ a, alɪ kɛ́n abɔ́bwɛ fɛ́ Kristo amʊ́ʊ́ otsú ɔsʊ́sʊ́ ámʊ ɛ́ ɛkɛkʊ́ ní.
50 Apíó, tɔ́á ndɛblí gyí, anɪ ɔyʊlʊ́ʊ anfí igyi ɔyʊlʊ́ʊ mʊ́a obugya anfɪ iméenya ogyíkpá *Bulu iwíegyí ámʊtɔ. Tɔ́á iteyíntá ɪmɛ́ɛtalí nyá ogyíkpá tɔ́á ɪtamayíntátɔ́.
51 Támɛ mlɪyaa asʊ amlɪnu asʊn ŋaínhɛ́ kʊá Bulu lalɛ́ súná mí. Ɔbɛ́ɛ, megyí anɪ fɛ́ɛ́ obówu, támɛ anɪ fɛ́ɛ́ ɔyʊlʊ́ʊ bɛ́tsɛ. 52 Ní ɔkpɛ tráhɛ ɪfʊ́lí pɛ́ á, anɪ fɛ́ɛ́ abɛ́tsɛ ɔtsáwʊlɛ pɛ́. Bulu ɔbɔ́kʊsʊ́a awupʊ́ ámʊ. Amʊ́ ɔyʊlʊ́ʊ ɪmɛ́ɛtrá yintá, ɔbɛ́tsɛ anɪ nkpa atsiápʊ́ ɛ́ fɛ́ɛ́. 53 Tsʊ́fɛ́ ilehián ání Bulu ɔbɛ́tsɛ anɪ ɔyʊlʊ́ʊ anfí itowú plɔ́ ánfɪ, há anɪ ɔyʊlʊ́á ɪtamawú,

1 Ko

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪtamaplɔ́. 54Ní ɪbá mʊ́tɔ́ ání Bulu latsɛ tɔ́á itowú, bwɛ́ mʊ́
tɔ́á ɪtamawú, tɔ́á ɪtɔplɔ́ ɛ́ lábwɛ́ tɔ́á ɪtamaplɔ́ á, ɪnʊ́ Bulu
asʊn wanlínhɛ́ anfɪ ɪbɛ́ba mʊ́tɔ́ ní. Ɔbɛ́ɛ, "Batú lowu asɪ
plíplíplíplí. Ɩsʊgyí onutó laba."

55 Bulu asʊn wanlínhɛ́ kʊ ɛ́ lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, "Óo lowu,
nkʊ́nʊ fʊ́ ɔkpɛ bʊ?
Nkʊ́nʊ́ fʊ́ ɪsʊgyí bʊ?"

56Lakpan igyi ɔkpɛ ání ɪtɔmɔ́, Mose mbla ámʊ ɛ́ ɪtɛhá
lakpan túmi. 57Nkálɪ kʊ́ráá abɔ́kʊkʊ da Bulu ɪpán? Mʊláhá
anɪlatsʊn anɪ Wíe Yesu Kristosʊ gyi asʊ.

58Mʊ́ sʊ apíó adwɛpʊ́, mlɪlɪ kínkíínkín, mlɪmákpɪnkí.
Mlɪsi mlɪ ɪwɪ fɛ́ɛ́ ha Bulu agyʊ́má brégyíbré, tsʊ́fɛ́ mlɪyin
ání mlɪ gyumagyihɛ mɔ́ɔbwɛ kpaalɪ.

Ɩtswɪtswɪ Ha Yerusalem Ahiánfɔ

16 1Ɩtswɪtswɪ ha Bulu ahá ání bʊbʊ Yerusalem asʊ́n
ámʊ ɛ́ á, mlɪbwɛ mʊ́ fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ nɛbláa ɔpasua ámʊ́ʊ́
ɪbʊbʊ Galatia ɔmátɔ́ mbɛ́ɛ bʊbwɛ́ɛ mʊ́ ámʊ. 2Ɔhagyíɔha ɔkíɪ
mʊ kɔ́ba alɪá otenyá ɔnɔ́, ɔlɛ kʊ yaɪ Kwasiedagyíkwasieda.
Mlɪmágyo mlɪaa mbá asa amlɪtswɪtswɪ mʊ́. 3Ní nɛbá á,
nɔ́wanlín nwʊlʊ́ há ahá ání mlɪ onutó mlɛ́lɛ mlɪaa, bʊpʊ́ʊ
atɔ́ ámʊ ya Yerusalemfɔ ámʊ, pʊ́lɛ́ amʊ́ súná amʊ́. 4Ní ɪbʊ
alɛ́á nɔ́yɔ á, mʊ́mʊ́ bɔ́buo mɪ yɔ́.

Paulo Ɔkpatu Nhɪhɪɛ́

5Ní nɔkʊ́sʊ́ tsú Makedonia a, nɛ́ba mlɪ wá, tsʊ́fɛ́ ndekléá
nɔ́tsʊn ɪnʊ asa nɛ́ba. 6Fíalɪ nétsiá mlɪ wá kpalobí. Fíalɪ
kʊ́ráá nétsiá ɪnʊ nyankpʊ mʊ́a atsalɪ bré ámʊ fɛ́ɛ́, fɔ́wun
mlɪlasí mí ɔkpa nayɔ́ ɔtínɛgyíɔtínɛ́á nɔ́yɔ. 7Séi mʊ́ á,
mmedékléá nɛ́ba bɛka tsʊn mlɪ wá kɛkɛ. Ní Bulu lótsulá á,
nétsiá mlɪ wá kpalobí.

8Támɛ nétsiá Efeso nfɪ kpɛ́fʊn Pentekoste ɛkɛ ámʊ. 9Tsʊ́fɛ́
ɔkpa kpɔnkpɔntɪ lafínkí há mí ání nɔ́yɔ agyʊ́má ání ɪbɔ́wa
labi. Ɩbʊ mʊ́tɔ́á mí alupʊ́ tsɔtsɔɔtsɔ bʊbʊ nfɪ mʊ́.

10Ní Timoteo owíé mlɪ wá á, mlɪmáha ifú ɪkɪta mʊ, tsʊ́fɛ́
anɪ Wíe agyʊ́má ámʊ kén ɔdɛyɔ fɛ́ mí. 11Mlɪmáha ɔhaa ɔkɪ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mʊ ansítɔ́ kótíkótí. Mlɪsi mʊ ɔkpa wankláán oyinki bɔtʊ mí, tsúfɛ́ ntsie ngyo mʊa anɪ apíó atráhɛ amʊ.

12 Anɪ píó Apolo asʊ́n ámʊ a, nalíí mʊsʊ mbɛ́ɛ, obúo apíó ámʊ ba mlɪ wá, támɛ omedékléá ɔbɛ́ba séi. Ní onyá ɔkpa á, ɔbɛ́ba.

Asʊ́n Tráhɛ

13 Mlɪda ɪwɪsʊ, amlɪlɪɪ kínkíínkín mlɪ hógyitɔ. Mlɪwa klʊn, amlɪwa ɪwɪ ɔwʊnlín. 14 Mlɪpʊ ɔdwɛ bwɛ mlɪ tógyítɔ́.

15 Mí apíó, mlɪyin ání Stefana mʊa mʊ wóyítɔ́ ahá gyí agyankpapʊá bɛdamlí klʊntɔ Akaia nsáɪntɔ. Basí ɪwɪ há, bʊdɛ Bulu ahá ámʊ súm. 16 Nokókóli mlɪ, mlɪba ɪwɪasɪ ha amʊ́a ahá ání bɛ́ba bɛtsɪá amʊ́tɔ́, bɔ́pʊ nsi yɔ́ agyʊ́má ámʊ.

17 Ansí lagyi mɪ ání Stefana mʊa Fortunato pʊ́ Akaiko baba mí wá. Tsúfɛ́ bʊdɛ mlɪ ɔbwɛkpá bwɛ. 18 Bawá mí atɛtɔ-ɔnlɪn wankláán, fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ bɔwa mlɪ ámʊ. Mlɪbu ahá ánfɪ odu.

19 Ɔpasua ámʊ́ʊ́ ɪbʊ Asia amʊ fɛ́ɛ́ bʊdɛ mlɪ tsiá ha. Akwila mʊa Priska pʊ́ ɔpasua ámʊ́ʊ́ ɪbʊ amʊ́ wóyítɔ́ amʊ ɛ́ bɛhá mlɪ tsiá wankláán anɪ Wíe ɪdátɔ́. 20 Apíó aba ámʊ fɛ́ɛ́ bɛhá mlɪ itsiá gyágyáágyá.

Mlɪlata aba puta Kristotɔ.

21 Mí Paulo onutó lapʊ́ mí ɪbɪ wanlín ínɪ, ndɛpʊhá mlɪ tsiá.

22 Ní ɔkʊ tamadwɛ́ anɪ Wíe Yesu a, ɪlwɪí dɪn mʊsʊ!

Marana-ta! (Mʊ́ asɪ gyí, “Anɪ Wíe, ba!”)

23 Anɪ Wíe Yesu Kristo ogyíi mlɪ bʊalɛ.

24 Anɪa anɪ Wíe Kristo Yesu ɪkʊlɛbwɛ sʊ ntɛhíɛ́ dwɛ́ mlɪ fɛ́ɛ́. *Amen!

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́ Nyɔɔsıá Paulo Lɔ́wanlín Sísí Korintofɔ

1 1 Mí Paulo ání ına Bulu apétɔ́ nabwé Kristo Yesu *sumbí
ɔyɔpʊ́ mʊa anı pío Timoteo dé ɔwʊlʊ́ ánfı wanlín.
Anıdé mʊ́ wanlín sísí Bulu ɔpasua ání ıbʊ Korinto wúlutɔ
pʊ́ Bulu ahá ání bʊbʊ Akaia ɔsʊlʊ́sʊ fée.
2 Anı Sí Bulu mʊa anı Wíe Yesu Kristo bʊgyíi mlı bʊalɛ,
abʊha mlı iwilwii.

Paulo Bulu lpánda

3 Mlıha akanfʊ Bulu. Mʊgyí anı Wíe Yesu Kristo mʊ
Sı pʊ́ mʊ Bulu. Mʊgyí anı Síá otowun anı nwɛ pʊ́ anı
Buluá otolwíí anı klʊn ɔkpagyíɔkpasʊ! 4 Otolwíí anı klʊn
anı asʊn wunhɛ kugyíkʊtɔ, mɛ́nı anı é abétalí pʊ́ klʊn
lwiíhé ámʊ́ʊ́ anılanyá tsú mʊ wá ámʊ lwíí anı aba klʊn
amʊ́ asʊn wunhɛtɔ. 5 Alı ámʊ́ʊ́ Kristo léhıɛ wun ipian
kpɔnkpɔɔnkpɔntı, anı é anıdé mʊ́ kʊ wúun amʊ a, alí kén
Bulu ná Kristosʊ ɔhíé ɔdɛ anı klʊn lwií ní. 6 Mʊ́ sʊ ní anıdé
ipian wúun a, mlı iwilwii pʊ́ mlı nkpahɔ́ɔ sʊ anıdé mʊ́
wúun. Tsúfé Bulu dé anı klʊn lwií, mɛ́nı anı é abólwií mlı
klʊn, fówun mlétalí nyá klʊn, tomi wun anı ipian ámʊ odu
kén. 7 Ifú mɛdé anı mlı sʊ, tsúfé anıyin ání anıa mlınyɔ dé
ipian ámʊ wúun. Mʊ́ sʊ Bulu obólwií mlı klʊn fé anı.
8 Apío, ıbʊ aléá mlébı ání ıwıɔsın ámʊ́ʊ́ anılówun Asia
ɔmátɔ́ ámʊ ɔnɔ́ lɛhıɛ wá ɔnlın. Ilekle dʊn anı. Ifú lɛkıtá
anı, anıkí ání abówu kokooko. 9 Ɔnɔkwalı asʊ́n, ılɔbwɛ anı
fé bahá anı lowu ıpɔ́n. Támɛ alıá anımɔ́ɔpʊ ansí dínká anı
ıwısʊ, mboún Buluá ɔtɔkʊ́sʊ́a awupʊ́sʊ́, sʊ ılɛba alı. 10 Lélé

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mʊ́ á, ɔlɛlɛ anɪ tsú lowutɔ. Anɪlahogyi ání obétsiá lɛ́ anɪ
brégyíbré. 11 Ɔbɛ́lɛ anɪ, tsúfɛ́ mlɪdɛ́ mpáɪ bɔ anɪ nwunsʊ. Ɪ́nɪ
sʊ ahá tsɔtsɔɔtsɔ béda Bulu ɪpán anɪ nwunsʊ, tsúfɛ́ alawá
awɪtɔlɛ há anɪ, mpáɪ ámʊ́ʊ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ bʊdɛbɔ há anɪ
ámʊ sʊ.

Paulo Nhɪhɪɛ́ Tsɛ

12 Abɛ́talí pʊ́ ɪbɪ sí kántɔ́ anɪaa anɪ klʊn mɔ́kʊ́há anɪ pɔ́n
anɪ nkpatɔ, títriu anɪa mlɪnyɔ nátɪtɔ. Megyí anɪ ɔsʊlʊ́ʊ
anfɪsʊ nyánsa anɪlɔ́pʊ anɪdɛ́ anɪ agyʊ́má yɔ, mboún Bulu
awɪtɔlɛ sʊ́ anɪlatálí lɛ́ ɪwɪtɔ anɪdɛ́ tógyítɔ́ bwɛ ɔnɔkwalɪsʊ.
13-14 Tsúfɛ́ megyí asʊ́n ání mlɪmɛ́ɛtalí kla, nu mʊ́ asɪ
anɪtɔwánlín sísí mlɪ. Ɪbʊ mʊ́tɔ́á mlɪmɛ́dɛ́ mʊ́ asɪ nu yi, támɛ
nahogyiá mlóbonu mʊ́ asɪ wankláán ɛkɛkʊ́. Fówun mlɪ ɛ́
mlɛ́talí pʊ́ anɪ tsú ɪwɪ, fɛ́ alɪá anɪ ɛ́ abɔ́pʊ mlɪ tsú ɪwɪ anɪ
Wíe ɔbákɛ amʊ.

15 Mí ansí dɪn asʊ́n ánfɪsʊ. Mʊ́ sʊ nɔbwɛ agywɪʊn ání nɛ́ba
mlɪ wá, ménɪ mlénya oyúla anyɔ. 16 Mʊ́gyí, nɔ́tsʊn mlɪ wá
yɔ́ Makedonia. Ní neyínkí ɛ́ nɛ́latsʊn mlɪ wá; fówun mlɛ́talí
sí mí ɔkpa, néyinkí ba Yudea ɔmátɔ́. 17 Mlɛ́fɪté mlɪaa, ntogyi
sʊ́ nalátsɛ mí agywɪʊn. Ntɛ́ɛ nabwɛ́ fɛ́ ɔyítɔ́ ahá ámʊ́ʊ́ bʊtɛblí
bɛɛ, "Ee" latsɛ́ amʊ́ ɔnɔ́ bɛɛ "Ó-o" amʊtɔ ɔkʊ? 18 Alɪ ámʊ́ʊ́
Bulu bʊ ɔnɔkwalɪ, ɔtamawá afunu amʊ a, alí mí "Ee" igyi
mí "Ee" ní. 19 Tsúfɛ́ Bulu mʊ Bi Yesu Kristo amʊ tamablí
ɔbɛ́ɛ "Ee" latsɛ́ mʊ́ ɔbɛ́ɛ "Ó-o." Mʊ mʊ́ á, "Ee" kóún ototsúlá.
Mʊ ɪwɪ asʊ́n ɔkan mía Silas pʊ́ Timoteo anɪlɛ́da súná mlɪ
ní. 20 Tsúfɛ́ mʊtʊ́tsúlá "Ee" há Bulu nhɪhɪɛ́ kugyíkʊ ɪtɛba
mʊ́tɔ́. Mʊ́ sʊ́ akánfʊ́ Bulu tá á, anɪtɛblí anɪaa, "*Amen!"
nɪ. 21 Bulu tɛ́há anɪa mlɪnyɔ anɪtɛtálí líí kínkíínkín anɪa
Kristonyɔ ɪkʊlɛbwɛtɔ. Mʊgyí ɔhá ání ɔlɛda anɪ ofúli. 22 Mʊ
kɛ́n lɔ́pʊ *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ wá anɪ klʊntɔ, pʊ́híɛ anɪ nsʊ;
isuna ání mʊbʊ́ anɪ, ɔbɔ́bwɛ tɔ́á ɔlɛhɪɛ há anɪ.

23 Bulu ɔbítɪ mí ɪsʊ ní megyí ɔnɔkwalɪ ndɛ mlɪ bláa.
Alɪá mmɛ́ɛba bowun tsitsa kʊkʊ blí tsú mlɪ ɪwɪ sʊ́ mmɛtrá
bɔtsʊn ɪnʊ. 24 Anɪmédékléá ɪbɔ́bwɛ fɛ́ anɪdɛ́ mlɪ hɪɛ alɪá
mlɔ́pʊ mlɪ hógyi yɔ́ agyʊ́má. Mboún alɪá ansí bégyi mlɪ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sʊ́ anıa mlınyɔ anıdɛ́ agyʊ́má yɔ. Anıyin ání mlı hógyi sʊ mlılíí kínkíínkín dodo.

2 1Mʊ́ sʊ nabwɛ́ agywıın ání mmɛ́ɛtrá ba bɔwa mlı awırɛhɔ. 2Tsúfɛ́ ní nɛbá bɔwa mlı awırɛhɔ á, ma ɔbɛ́ha ansí bégyi mı dʊn mlı ámʊ́ʊ́ nawá awırɛhɔ ámʊ? 3Mʊ́ sʊ́ nɔwanlín ɔwʊlʊ́ gyankpapʊ amʊ sísí mlı ní. Fówun ní nɛbá á, mlı ámʊ́ʊ́ mlɛ́ha ansí bégyi mı ámʊ mlıméɛla há awırɛhɔ mboún ıkıta mí. Tsúfɛ́ mí ansí dın mlı fɛ́ɛ́sʊ́ ání ní ansí dɛ mí gyí a, mlı ɛ́ ansí bégyi mlı. 4Megyí ansigyí nɔpʊwánlín ɔwʊlʊ́ ámʊ. Asʊ́n ıhíɛ́ dɛ mí háan, ndesʊ́ asa nɔwanlín mʊ́! Támɛ megyí alıá nɛ́ha mlégyi awırɛhɔ sʊ nɔwanlín mʊ́. Mboún alıá mlɛ́bı ání ntɛhíɛ́ dwɛ́ mlı sʊ.

Lakpansikíé

5Ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ asʊ́n ba ɔpasua ámʊtɔ ámʊ mɔ́kʊ́pʊ́ ɔlala gyi mı. Ní bɛɛ bʊkíı mʊ́ á, ɔpasua ámʊ fɛ́ɛ́ alapʊ́ asʊ́n gyí. (Mmedékléá nɔ́dʊn mʊ́ blí.) 6ɩsʊbıtí ámʊ́ʊ́ mlı ɔdʊdʊɔ mlılɛ́bıtí mʊ amʊ ıtsɔ mʊ. 7ɩlafʊn ání mlésikíé mʊ, yía mʊ klʊn ngya. Fówun asʊ́n mɔ́ɔdʊn mʊ, ıwı móowu mʊ. 8Mʊ́ sʊ nokókóli mlı, mlıle suna mʊ ání mlıtráa mlıbʊ mʊ ıwı ɔdwɛ. 9Ndekléá nɛ́bı ní mlıtegyi mí asʊ́n ámʊ fɛ́ɛ́sʊ́. Mʊ́ sʊ nɔwanlín ɔwʊlʊ́ ámʊ nı. 10Ní mlesíkíé ɔkʊ á, mí ɛ́ nasíkíé mʊ. Ní nesíkíé mʊ ɛ́ á, mlı sʊ́ nasíkíé mʊ Kristo ıdátɔ́, ní ilehián nı, 11mɛ́nı Ɔbʊnsám oméenya anı ıwı ɔkpa, tsúfɛ́ anıyin ıkpa ání ɔtɔtsʊn mʊ́sʊ́ fɛ́ɛ́.

Paulo Klʊn Médı Mʊ Ası

12Brɛ́á nɛba Kristo *asʊn wankláán ámʊ ɔkan ɔdakpá Troa wʊ́lutɔ á, nowun ání anı Wíe lafínkí ɔkpa há mí. 13Támɛ mí klʊn médı mí ası, tsúfɛ́ mmɔtʊ mí pío Tito ınʊ. Mʊ́ sʊ nɛklá amʊ́ ká tsʊn yɔ Makedonia nsáıntɔ.

ɩsʊgyí Kristo ɩdátɔ́

14Támɛ ndɛ Bulu ıpán da ání Kristo ısʊgyí sʊ alabwɛ́ anı ndoun, alakpá anı buo ıwı, anıdɛ́ mʊ ısʊgyí amʊ nkɛ gyí. Ní ayɔ́ ɔtínɛgyíɔtíné a, ɔtɔtsʊn anısʊ bláa ahá ámʊ Kristo asʊn

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wankláán ámʊ, fɛ́ alıá ofobí fánfán tɔwá ɔfan yɔ́ tsútsúútsú.
15 Lɛ́lɛ́ mʊ́ á, Kristo gyí atɔ tɔhɛ́, anıgyí mʊ́ ɔfan ání ıdɛkʊsʊ́
há Bulu, há ahá ání bʊdɛ nkpa nya pʊ́ amʊ́á bʊdɛfwı fɛ́ɛ́.
16 Itobon ahá ání bʊdɛfwı, kpá amʊ́ ya lowutɔ, ıtɔwá ahá ání
ɔdɛ amʊ́ nkpa hɔ́ɔ ɔfan, kpá amʊ́ ya nkpatɔ. Ma mɛɛ lɔ́fʊn
ha gyʊma ánfı odu yɔ? Ɔhaa má ınʊ. 17 Anı mʊ́ anımégyí fɛ́
ahá ɔdʊdʊɔá bʊdɛ Bulu asʊ́n ámʊ fɛ pʊ́kle kɔ́ba. Ĺnıá Bulu
lɔ́wa anı sʊ á, anıtɛblí mʊ́ ɔnɔkwalısʊ fɛ́ Kristo asʊ́mbi ání
bʊlıí Bulu ansítɔ́.

Bulu Ntam Pɔpwɛ Asʊ́mpʊ́

3 1 Asʊ́n ánfı anıdɛ́blí ánfı ıtráa desuná ání anıdɛ́ ıwı
kanfʊ́ súná mlı lóó? Ntɛ́ɛ ilehián ání abɔ́pʊ anı adánsıɛ
nwʊlʊ́ bá mlı, ntɛ́ɛ abɔ́hɔ mʊ́ tsʊ́ mlı wá fɛ́ alıá akʊ bʊtɔbwɛ́?
2 Ɛkɛkɛɛkɛ! Mlı onutó tsiátɔ́ gyí adánsıɛ nwʊlʊ́á bawánlín
dínká anı klʊnsʊ, ɔhagyíɔha dɛ́ mʊ́ wúun kla, pʊ́bí ání anıdɛ́
agyʊ́má wankláán yɔ. 3 Mlıgyí ɔwʊlʊ́á Kristo lɔ́wanlín,
ılɔtsʊn anısʊ ba. Támɛ megyí oyípɛ ɔlɔpʊwánlín mʊ́, Bulu
Ɔkıankpapʊ amʊ Ɔŋɛ́ ɔlɔpʊwánlín mʊ́. Megyí abwi pɛ́tɛ́plɛ́
anyɔsʊ[a] ɛ́ ɔlɔwanlín mʊ́ dínká, mboún anyánkpʊ́sa klʊnsʊ.
4 Anıbʊ ɔkpa blí alı, tsʊ́fɛ́ Kristo sʊ anı ansí dın Bulusʊ.
5 Anıyin ání anımɔ́fʊn ání abɛ́talí bwɛ́ tɔtɔ anı onutó ıwısʊ.
Bulu sʊ́ anılɔ́fʊn ha tógyítɔ́ bwɛ. 6 Mʊláhá anılabwɛ́ mʊ
ntam pɔpwɛ amʊ asʊ́mpʊ́. Megyí ıbı Bulu lɔ́pʊwánlín mʊ́
mʊ́, mboún *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ. Tsʊ́fɛ́ mbla wanlínhɛ́ amʊ
ıtɔpʊ́ lowu ba, támɛ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ klɛ́ amʊ mʊ́ ıtɔpʊ́ nkpa
ba.
7 Mbla dada amʊ́ʊ́ Bulu lɔ́wanlín dínká abwi anyɔsʊ ámʊ
ılɔpʊ lowu ba. Támɛ mʊ́ numnyam léha Mose ansítɔ́ lɛhıɛ
wankí asa ɔlɔpʊba Israelfɔ. Bréá numnyam amʊ ɔnɔ́ ıdɛ
asıbá ó á, bʊmɛtalí kı mʊ ansítɔ́. 8 Ĺnıá mbla wanlínhɛ́ amʊ
lénya numnyam alı á, mʊ́mʊ́ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ gyumagyihɛ
numnyam ıbɛ́hıɛ dʊn mʊ́! 9 Mbla wanlínhɛ́ amʊ́ʊ́ ıtɛhá

2 Ko

[a] **3:3** *Abwi pɛ́tɛ́plɛ́ anyɔ* ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́wanlín mʊ Mbla dʊ́ dínká mʊ́sʊ́ há Mose amʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anɪtegyi ɪpɔ́n ámʊ kʊ́ráá ɪbʊ numnyam. Mʊ́mʊ́ nkálɪ Ɔŋɛ
Wankíhɛ́ gyumagyihɛ amʊ́ʊ́ ɪhíɛ́ bʊ numnyam dʊn mʊ́
ámʊ ɪbɔ́bwɛ? Tsʊ́fɛ́ ɪtɛhá anɪtegyi asʊ Bulu ansítɔ́! 10Mʊ́mʊ́
idesuná ání Bulu mbla dada amʊ ɪtráa ma numnyam kʊ́ráá.
Pɔ́pwɛ anfɪ numnyam lagyi mʊ́sʊ́. 11Tsʊ́fɛ́ ní Mbla dada
amʊ́ʊ́ imetsiá wá ɔpá ámʊ ɪbʊ numnyam alɪ á, mʊ́mʊ́ pɔ́pwɛ
anfí ibétsiá bré fɛ́ɛ́ ánfɪ klɛ́ ɪbɛ́hɪɛ dʊn mʊ́!

12Anɪ ansí dɪn ntam pɔpwɛ anfɪsʊ. Mʊ́ sʊ anɪbʊ ɔkpa
tɔ́í faan. 13Anɪmégyí fɛ́ Mose ání oletsiá pʊ́ tati bun nwun,
mɛ́nɪ Israelfɔ bʊmóowun mʊ ansítɔ́ wankí, bréá mʊ́ ɔnɔ́
ɪdɛ asɪbá. 14Táme mʊ́ óó á, Bulu lɛ́ha amʊ́ klʊntɔ lɔ́wa
odwin bɔfʊn ndɛ. Mʊ́ sʊ ní bʊdɛ Bulu mbla dada amʊ kláa
amʊ́ ofíakpa a, bʊtamanʊ́ mʊ́ asɪ, tsʊ́fɛ́ tati ámʊ létin amʊ́
agywɪɪn. Tɔtɔ mɛ́ɛtalí bwíí tati ámʊ lɛ́ amʊ́ agywɪɪnsʊ,
nkétɪ amʊ́a Kristo babwɛ́ kʊlɛ. 15Bɔ́tʊ ndɛ kʊ́ráá ní bʊdɛ
Mose mbla ámʊ kláa a, tati ámʊ ɪtráa bun amʊ́ agywɪɪnsʊ.
Mʊ́ sʊ bʊtamanʊ́ mʊ́ asɪ. 16Táme ní ɔha onyá dámlí klʊntɔ
ba anɪ Wíe wá pɛ́, Kristo labwíí tati ámʊ lɛ́ mʊ agywɪɪnsʊ.
17Anɪ Wíe amʊ́ʊ́ asʊ́n ánfɪ ɪdɛtɔí tsʊ́ mʊ ɪwɪ ámʊ gyí Ɔŋɛ́
Wankíhɛ́ amʊ nɪ. Ɔtínegyíɔtínéá Ɔŋɛ́ ámʊ ɪbʊ a, ɪwɪgyí
tétsíá ɪnʊ. 18Anɪ Wíe dɛ́ tati ámʊ bwií lɛ́ anɪ fɛ́ɛ́ ansítɔ́. Mʊ́ sʊ́
anɪdɛ́ mʊ numnyam amʊ lɛ súná ní. Mʊ Ɔŋɛ́ ámʊ lahá anɪdɛ́
mʊ lían, tsʊ́fɛ́ mʊ numnyam amʊ ɪtráa dɛwankí anɪtɔ tsía.

Ɔlɔ́tɔ́ Siadɪɛ

4 1Bulu láwun anɪ nwɛ pʊ́ agyʊ́má ánfɪ wá anɪ ɪbɪtɔ.
Mʊ́ sʊ abatɔ tamawʊ́ anɪ. 2Anɪlakíná tɔ́á ɪbʊ pɛ́lɪ pʊ́
oklʊ́ntɔ atɔ́ fɛ́ɛ́. Anɪmɛ́dɛ́ ahá mlɛ́, anɪmɛ́dɛ́ Bulu asʊ́n ámʊ
ɛ́ damlí bun. Mboún anɪdɛ́ ɔnɔkwalɪ amʊ onutó blí pʊ́lɛ́ ɪwɪ
súná ahá fɛ́ɛ́, ɪwankɪ amʊ́ alɪá anɪgyí Bulu ansítɔ́. 3Ní tɔkʊ
ibun asʊn wanklááan ámʊ́ʊ́ anɪdɛ́blí ámʊsʊ kʊ́ráá á, ahá
ámʊ́ʊ́ bʊdɛfwɪ ámʊ nkʊlɛ ibun há. 4Ɔbʊnsám gyí ɔyí laláhɛ
anfɪsʊ ogyípʊ́. Mʊlápʊ́ atɔ́ tin ahá ánfɪ bʊtamahɔ Bulu gyi
anfɪ ansíbi. Mʊ́ sʊ́ bʊmɛdɛ́ asʊn wanklááan ámʊ́ʊ́ igyi wankɪ
amʊ asɪ nu ní. Wankɪ amʊ gyí Kristo. Mʊlɛ́hɪɛ lɪan Bulu
numnyam nɪ. 5Tsʊ́fɛ́ anɪméná anɪmɛ́dɛ́ anɪ onutó ɪwɪ asʊ́n

ɔkan da. Yesu Kristo ɪwɪ asún ɔkan anɪdéda anɪaa, mʊgyí anɪ Wíe. Tɔ́á anɪtɛblí tsú anɪ ɪwɪ gyí, Yesu sʊ anɪlabwɛ́ mlɪ asúmpú. 6 Tsúfé Bulu ámʊ́ʊ́ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Wankɪ ɪdálɪ tsu oklúntɔ!" ámʊ kén lahá mʊ wankɪ amʊ ɪdɛwankí anɪ klʊntɔ. Ɩlahá anɪlabí ání mʊ numnyam amʊ ɪdɛwankí Yesu Kristo ansítɔ́.

7 Táme anɪgyí fé nlɔ́ pwɛhé ání siadɪɛ bʊ mʊ́tɔ́. Siadɪɛ ámʊ gyí wankɪ múa túmi ánfɪ ɪdɛwankí anɪ klʊntɔ. Idesuná ání túmi kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ánfɪ imotsú anɪ, Bulu wá itsú. 8 Bʊdɛ anɪ háan ɔkpagyíɔkpasʊ, táme bʊmɔkʊ́tálí sá anɪ tin. Ɩwɪ dɛ anɪ klí, táme ɪmɔkʊ́kpɔn anɪ. 9 Bʊdɪn anɪsʊ, táme Bulu mɔ́kʊ́sí anɪ há. Bʊtɛfɪn anɪ dá, táme Bulu sʊ anɪmɔ́kʊ́wʊ́. 10 Anɪlatsúlá ɪdɛ anɪ ɔyʊlʊ́ʊ anfɪ ipian brégyíbré, anɪdéwu fé Yesu, ménɪ mʊ nkpa ámʊ ɪbɛ́lɪn ɔwan anɪtɔ. 11 Yesu súm sʊ anɪ nkpa atsiápʊ́ anfɪ anɪtefia lowu brégyíbré. Alɪá ɪbɔ́bwɛ mʊ nkpa bɛ́lɪn ɔwan anɪ ɔyʊlʊ́ʊ anfí idewu ánfɪtɔ sʊ. 12 Ɩ́nɪ désuná ání lowu dɛ́ anɪ laláa, mlɪ ɛ́ mlɪdé nkpa ání ɪtamatá nya.

13 Táme anɪbʊ mʊ́sʊ́ anɪdɛ́ Bulu asʊ́n ámʊ ɔkan da. Tsúfé anɪlɔ́hɔ mʊ gyi fé alɪá Israel ɪlʊ ɔwapʊ́ ámʊ lɔ́wanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ ɔbɛ́ɛ, "Nɔhɔ Bulu gyi. Mʊ́lahá sʊ́ ndɛ mʊ́ ɔkan da ní." 14 Anɪyin ání alɪ ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́kʊsʊ́a anɪ Wíe Yesu tsú afúlitɔ ámʊ a, alɪ kén ɔbɔ́kʊsʊ́a anɪ, ɔbɛ́kpa anɪa mlɪnyɔ fɛ́ɛ ba mʊ ɪwɪ wá ní. 15 Ɩ́nɪ fɛ́ɛ bɔ́wa labi há mlɪ, ménɪ ní Bulu híé ɔdɛ awɪtɔlɛ wa, kpá ahá ɔdʊdʊɔ ba Kristo wá á, bɛ́hɪɛ dá mʊ ɪpán, wá mʊ numnyam.

Hógyi Pʊtsíá

16 Mʊ́ sʊ abatɔ tamawú anɪ. Ɩbʊ mʊ́tɔ́á anɪ ɔyʊlʊ́ʊ anfɪ idewu mʊ́, táme Bulu dé anɪ ɔkláa ɔwʊnlín wa ekekegyíɛkɛ. 17 Tsúfé ɪwɪɔsɪn kpalobí ánfɪ anɪdéwúun séi ánfɪ ɪbɛ́ha abénya numnyam kpɔnkpɔɔnkpɔntɪá ɪtamatá, ɪdʊn ɪwɪɔsɪn ánfɪ. 18 Mʊ́ sʊ anɪmédé ɪwɪɔsɪn ánfɪ anɪdéwúun anfɪ bu. Mʊ́á nyankpʊsa ansíbi tamawun ɔkpa anɪdɛ́kíɪ. Tsúfé ɪwɪɔsɪn ánfɪ ɪbɛ́ba bɔtsʊn. Ansigyí ámʊ́ʊ́ ɪbʊ ɔma, ibétsiá bré fɛ́ɛ ámʊ ɔkpa anɪdɛ́kíɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 1Anı ɔyʊlʊ́ʊ anfı igyi fɛ́ kantankpa ání anıtsie mʊ́tɔ́. Ní
bobwíɛ́ mʊ́ á, Bulu ɔbɛ́ha anı obu bámbá ɔsʊ́sʊ́. Mʊ́mʊ́
á, megyí nyankpʊsa léyi mʊ́. Mʊ onutó léyi mʊ́, imóobwie
ɛkɛkɛɛkɛ. 2Tsʊ́fɛ́ séi kʊ́ráá ıdɛ anı ipian ɔsʊlʊ́sʊ-ɔyʊlʊ́ʊ
anfıtɔ. Anıhíɛ́ anıgyó ɛkɛá ɔbɔ́pʊ anı ɔsʊ́sʊ́-ɔyʊlʊ́ʊ wá anı fɛ́
atadıɛ. 3Mʊ́mʊ́ anımɔ́ɔbwɛ fɛ́ ɔŋɛ́á ıma ɔyʊlʊ́ʊ, anıná yayá.
4Idɛ anı ipian, anıdɛ́kımí bré ánfı anıtráa anıbʊ anı ɔyʊlʊ́ʊ
dada anfıtɔ. Megyí bɛɛ anıdɛ́kléá awú, adalı ɔyʊlʊ́ʊ anfıtɔ.
Mboún anıdɛ́kléá Bulu ɔwáa anı ɔsʊ́sʊ́ klɛ́ amʊ́ʊ́ ıtamawú
plɔ́ ámʊ, mɛ́nı ibégyi mʊ́ ánfı itowú plɔ́ ánfısʊ. 5Bulu onutó
léla anı yáí há mʊ́, ɔlɔpʊ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ wá anıtɔ. Mʊ́gyí
ibwiá ɔlɛdınká mʊ́sʊ́ ní.
6Mʊ́ sʊ anıtɔwá klʊn brégyíbré. Ibʊ mʊ́tɔ́á bré ánfı anıbʊ
ɔsʊlʊ́sʊ-ɔyʊlʊ́ʊ anfıtɔ á, anıbʊ ıfɔ́ anı Wíe wá. 7Ínı sʊ hógyi
anılapʊ́ anıtsie nkpa, megyí tɔ́á ansíbi dewúun. 8Ee! Anıhíɛ́
anıdɛ́ klʊn wa, tsʊ́fɛ́ tɔ́á anıhíɛ́ anıdédunká gyí abɔ́wa ıfɔ́
ɔsʊlʊ́sʊ-ɔyʊlʊ́ʊ anfı wá, ayetsiá anı Wíe wá. 9Mʊ́ sʊ ní anıbʊ
ɔsʊlʊ́sʊ nfı o, ɔtınɛ bambá o, tɔ́á ıdın anı klʊnsʊ bré fɛ́ɛ́ gyí,
abɔ́bwɛ tɔ́á ibégyi anı Wíe ansí. 10Tsʊ́fɛ́ anı fɛ́ɛ́ abɛ́yɛ́lıí
Kristo ansítɔ́, obégyi anıtɔ okugyíɔkʊ asʊ́n, ká mʊ ıkɔ anı
ɔsʊlʊ́sʊ-ɔyʊlʊ́ʊ anfı bwɛhɛ́ ɔnɔ́. Yilé igyi o, lalahɛ igyi o.

Bulu Onyawíelɛ

11Anıhíɛ́ anıyin ání ilehián ání abénya anı Wíe ifú. Mʊ́ sʊ
anıdɛ́tɔí kplá ahá anıaa, amʊ́ ɛ́ bʊnyáa mʊ ifú. Bulu híɛ́ oyin
anı. Nahogyi ání mlı ɛ́ mlıyin anı mlı klʊntɔ. 12Megyí ıwı
anıtráa anıdétsu súná mlı. Mboún anıdɛ́ mlı ɔkpa suná, mɛ́nı
mlótsu ıwı anı sʊ. Fówun ní ahá bʊdɛ ıwı tsu tɔ́á ɔha tɔpʊ́
ansíbi wun sʊ, imegyí tɔ́á ıbʊ ɔha klʊntɔ sʊ á, mlénya kʊ
bláa amʊ́. 13Tsʊ́fɛ́ ní bɛɛ anı nwun layíntá kʊ́ráá á, Bulu asʊ́n
igyi. Táme ní bɛɛ anı ansítɔ́ da mʊ́ á, ıda ha mlı. 14Ɔdwɛ
ámʊ́ʊ́ Kristo bʊ ha anı ámʊ dɛ́ anı kpa, tsʊ́fɛ́ anılanú ıwıası
ání mʊ nkʊlɛ lówu há ahá fɛ́ɛ́. Mʊ́ sʊ mʊa ahá fɛ́ɛ́ bawú.
15Olowu há ahá fɛ́ɛ́ lɛ́lɛ́, mɛ́nı ahá ání bénya nkpa pɔpwɛ
amʊ bʊmɛ́ɛtrá tsiá nkpa alıá bʊdeklé. Mboún bétsiá nkpa
há Kristo amʊ́ʊ́ olowu, Bulu lɔ́kʊsʊ́a mʊ há amʊ́ ámʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ínı sʊ anıtráa anımédé ɔhaa kíı fé alıá ɔyítɔ́ ahá bʊtɛkı
mʊ. Ibʊ mʊ́tɔ́á bré ámʊ anılétsıá kı Kristo fé alıá ɔyítɔ́ ahá
bʊtɛkı mʊ, táme anıtráa anımédé mʊ kíı alı. 17 Mʊ́ sʊ ní
ɔha mʊa Kristo bɔbwé ıkʊlɛ a, alabwé ɔha pɔpwɛ. Mʊ tsıátɔ́
dada amʊ fɛ́ɛ́ ılatsʊn. Mʊ tsıátɔ́ labwé pɔ́pwɛ! 18 Nkpa pɔpwɛ
anfı itsú Bulu wá. Mʊlɔ́tsʊn Kristosʊ bwé anı ánfı anıgyí
mʊ alupʊ́ ánfı mʊ anyawíe. Alapʊ́ agyʊ́má ánfı wá anı ıbıtɔ,
ɔbɛ́ɛ alɛ́ɛ aha bambá ɛ́ anyawíe ha mʊ. 19 Tsúfé Bulu lɔ́tsʊn
Kristosʊ ɔdɛ ɔyítɔ́ ahá damlí bwé mʊ anyawíe. Ɔtráa ɔmɛdé
amʊ́ lakpan ıwı akúnta bu há amʊ́. Ínı ɔlɔpʊwá anı ıbıtɔ
ɔbɛ́ɛ, abláa ahá nı.

20 Kristo atsıámı anıgyí, Bulu détɔí tsʊn anısʊ há mlı. Mʊ́
sʊ anılíí Kristo ɔlıíkpá anıdé mlı kokóli anıaa, "Mlıha Bulu
ɔbwɛ mlı mʊ anyawíe!" 21 Tsúfé Kristo mɔ́bwɛ lakpan kʊkʊ!
Táme Bulu lɔ́pʊ mʊ bɔ́ afɔdıɛ anı lakpan sʊ, ménı ɔbɔ́tsʊn
anıa mʊnyɔ ıkʊlɛbwɛsʊ tsú anı ání anı asʊ́n da ɔkpa mʊ
ansítɔ́.

6 1 Anıa Bulunyɔ anıdé agyʊ́má yɔ. Mʊ́ sʊ anıdé mlı
kokóli anıaa, mlımáha Bulu awıtɔlɛ amʊ́ʊ́ mlılanyá
ámʊ ıbwɛ kpaalı. 2 Tsúfé Bulu léblí mʊ asʊn wanlínhé amʊtɔ
ɔbɛ́ɛ,

"Bréá mí bré lɔfʊn ání nówun ahá nwɛ a,
nonu mlı ɔmɛ.
Mí nkpa ɔhɔ́kɛ amʊ ılɔfʊn ɛ́ á, negyi mlı bʊalɛ."

Mlınu! Bré ámʊ láfʊn a. Ndɛ gyí mlı nkpa ɔhɔ́kɛ amʊ nı!

3 Anımédékléá abétin ɔhaa anı Wíe wá ba ɔkpa, ménı
ɔhaa méenya asʊansʊ blí tsú anı agyʊ́má ánfı ıwı. 4 Mboún
anı bwɛhé fɛ́ɛ́tɔ́ a, anıtelé súná ání Bulu asʊ́mbi anıgyí
ɔnɔkwalısʊ. Anıtotomi anı ıwıɔsın, anı ıkplán pʊ́ anı asʊn
wunhɛ kugyíkʊ étɔ́. 5 Bɛpıtí anı atɔ́, wá anı obu, bɛkpa
bun anısʊ dá anı. Anılɔ́yɔ agyʊ́má ání ıdʊn anı. Nkɛkʊ́
anıtamadídı, nkɛkʊ́ ɛ́ anıtetsíá akʊ́n. 6 Anılɔ́tsʊn anı tsıátɔ́sʊ
lé súná ání ifin kʊkʊ má anı ıwı. Anıyin asʊ́n, anıtenyá
ıklʊn. Anıbʊ awıtɔlɛ, Ɔŋɛ Wankíhé amʊ tsie anıtɔ. Anıtehíé
dwé ahá ɛ́ tsú anı klʊntɔ. 7 Anıtedá Bulu asʊ́n ámʊ ɔkan
ɔnɔkwalısʊ pʊ́ Bulu túmitɔ. Yilébwɛ gyí ısá-akɔtɔ́á anıdépʊkɔ́

2 Ko

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ahá, anıdépʊtin anı ıwı é. 8Akʊ bʊtobú anı, akʊ é bʊtɔsúpa anı. Akʊ bʊtɛkánfú anı, akʊ é bʊtɔkpɔ́í anı. Anı asún da ɔkpa, támɛ bʊdɛ anı bu afunupʊ. 9Fé anımégyí tɔtɔ ahá ansítɔ́, támɛ ahá anıgyí. Fowun anı fɛɛ anıdéwu ní, támɛ kı, anıbʊ nkpa. Bʊtesian anı mɔ, támɛ anıtɛdálı mʊ́tɔ́. 10Anıbʊ ıwıɔsıntɔ, támɛ Kristo sʊ anıbʊ ansigyítɔ́. Ahiánfɔ anıgyí, támɛ anılahá ahá bamlí ıwı anyapʊ́. Anımá tɔtɔ, támɛ anıbʊ tógyítɔ́ Kristo sʊ.

11Korintofɔ! Anıtɛhíé nyá mlı ıwı ansigyí, lé ıwıtɔ bláa mlı asún. 12Anıtamakʊ́lá ıwı mlısʊ, támɛ mlı mʊ́ mlıdé ıwı kʊlá anısʊ. 13Ndɛ mlı asún bláa fé mí onutó abí. Mlı é mlımápʊ asʊansʊ ŋáín anı.

Ɔmátɔ́fɔ Pʊgyi Mba

14Mlıa ɔmátɔ́fɔ mlımágyi mba. Nkálı yilé mʊ́a lalahɛ bétalí tsíá tsukʊlɛ? Nkálı wankı mʊ́a oklún é bɔ́bwɛ kʊlɛ? 15Kristo mʊa Ɔbʊnsám[b] bétalí bwé agywıın kʊlɛ? Ɛkɛkɛɛkɛ! Nkálı ohógyipʊ mʊa ɔhá ání ɔma hógyi bɔ́bwɛ kʊlɛ? 16Nkálı bɔ́tswɛ ɔkpı Bulu ɔtswɛ́kpa? Tsúfé anıgyí Bulu Ɔkıankpapʊ amʊ ɔtswɛ́kpa nı. Igyi fé alıá bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ bɛɛ,

"Bulu ɔbɛ́ɛ, 'Nétsiá mí ahátɔ,
mía amʊ́nyɔ abɛ́natí.
Nɔ́bwɛ amʊ́ Bulu,
amʊ́ é bɔ́bwɛ mí ahá.' "

17Bɔwanlín wá Bulu asún ámʊtɔ é bɛɛ,
"Anı Wíe Bulu ɔbɛ́ɛ,
'Mlıdalı amʊ́tɔ́, amlımaın ıwı lɛ amʊ́sʊ́.' "
Bɛtrá wanlín wá Bulu asún ámʊtɔ bɛɛ,
"Mlımáwa ıbı lalahɛtɔ,
mí anhɔ mlı."
18Bɛtrá wanlín wá Bulu asún ámʊtɔ bɛɛ,
"Bulu ɔbɛ́ɛ, 'Nɔ́bwɛ mlı Sí,
mlı é mlɔ́bwɛ mí abí.'

---

[b] **6:15** Paulo létı Ɔbʊnsám ɔbɛ́ɛ, *'Belial.'*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Alí anı Wíe Otúmípʊ déblí ní.”

7 1Mí apíó adwɛpʊ́, Bulu lahíɛ́ ntobíá igyi alı yáí anı. Mʊ́ sʊ mlıha afwı ıbı lɛ tógyítɔ́á ıbɔ́kpɔí anı ɔyʊlʊ́ʊ pʊ́ anı ɔkláa fɛ́ɛtɔ́. Mlıha anya Bulu ifú, mɛ́nı ıbɛ́ha anı ıwı bɛ́tın, ifin kʊkʊ mɛ́ɛtrá tsiá anı ıwı.

Paulo Ansigyí

2Kókoli, mlımákʊlá ıwı anısʊ! Anımɔ́kúpʊ́ lalahɛ gyi ɔhaa. Anımɔ́kúyíntá ɔhaa, anımɔ́kúsísi ɔhaa é. 3Megyí ıpɔ́n ndɛ mlı ha sʊ́ ndɛ asʊ́n ánfı blí. Tsúfé nablí bɔtsʊn mbɛ́ɛ, anıtekle mlı asʊ́n. Lowutɔ o, nkpatɔ o, anımɛ́ɛtan mlısʊ ɛkɛkɛɛkɛ. 4Ntɛtálí bla mlı mí klʊntɔ asʊ́n, ndɛ ıwı é tsu mlısʊ wankláán. Anı ipian fɛ́ɛ ɔma a, mlılawá mí atɛtɔ-ɔnlın. Ansigyí kpɔnkpɔntı kʊ labúlá mí klʊntɔ.

2 Ko

5Tsúfé bréá anılówie Makedonia a, anıménya ɔkpa dá ɔkpʊ́nʊ́. Atsʊn nfı asʊ́n, ayínkí nfı ıtré. Mʊ́ sʊ ifú letsiá anı ayetɔ. 6Táme Buluá otolwíí ahá ámʊ́ʊ́ ıwı lawʊ́ amʊ́ ıklʊn amʊ lɛ́kpa Tito ba anı, pʊ́lwíí anı ıklʊn. 7Megyí mʊ ıbá amʊ nkʊlɛ lɛ́ha ıklʊn lólwií anı, mboún asʊ́n ání ɔlɔpʊtsʊ́a ınʊ ba é. Ɔlɛbláa anı ɔbɛ́ɛ, mlıhíɛ́ mlıdékléá mlówun mı. Alıá asʊ́n ámʊ lahan mlı, mlılanʊ́ ıwıası ání mlımébı bwɛ́ pʊ́ alıá mlılahíɛ́ tsʊ́lá dínká mí klésʊ, sʊ ansí lɛtrá gyi mı tsía.

8Tsúfé ní mí ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ asʊ́n lɛhan mlı kʊ́ráá á, mí mʊ́ ımɛhan mı. Ɩbʊ mʊ́tɔ́á ılɛhan mı bré kʊtɔ, tsúfé nowun ání ılɛha awırɛhɔ lɛ́kıtá mlı kpalobí. 9Ansí dɛ mí gyí séi. Megyí alıá ılɔwa mlı awırɛhɔ sʊ. Mboún alıá awırɛhɔsʊ́ amʊ ılahá mlıladámlí klʊntɔ sʊ. Tsúfé mlı awırɛhɔsʊ́ anfı odu Bulu tekle nı. Mʊ́ sʊ mí asʊ́n ámʊ imeyintá tɔtɔ tsʊ́ mlı ıwı. 10Tsúfé awırɛhɔsʊ́á igyi Bulu apɛ́ tɔpʊ́ klʊntɔdamlí bá. Ɩtɛhá anıtenyá nkpa. Mʊ́ odu bʊ ɔsın, táme ıma ɔsın. Ɔyítɔ́ awırɛhɔsʊ́ mʊ́ á, lowu ıtɔpʊ́ba. 11Mlıkı tɔ́á awırɛhɔsʊ́á igyi Bulu apɛ́ latí há mlı! Ɩlahá mlılatsʊ́ ıkʊ lɛ́ asʊ́n ámʊtɔ, mlıdésuná ání mlı asʊ́n da ɔkpa sʊ ɔblɔ́ é dɛ mlı. Ɩlatsíí mlı opʊ́ni, ılahá mlıhíɛ́ mlıdékléá mlówun mı, mlılatsʊ́lá dínká mí klésʊ. Mlıhíɛ́ mlıdédunká ání mlébıtí lalahɛ ɔbwɛpʊ́ ámʊ ısʊ. Lɛ́lɛ́, mlılalɛ́ sʊ́ná ání mlımégyi pɔ́n asʊ́n ánfıtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Nɔwanlín ɔwʋlʋ́ sísí mlɪ, táme megyí ahá ánfɪ sʋ.
Megyí ɔhá ámʋ́ʋ́ ɔlɔbwe ɪlá, ntée ɔhá ámʋ́ʋ́ ɔlɔpʋ ɪlá gyí
mʋ amʋ sʋ. Alɪá néle súná mlɪ Bulu ansítɔ́ ání mlɪlatsúlá
dínká mí klésʋ mboún sʋ. 13Ínɪ lahíé wá anɪ atetɔ-ɔnlɪn.
Mʋ́á ɪdʋn kʋ́ráá á, ansí legyi anɪ, bréá anɪlówun ání mlɪ
fée mlɪlahá ansí de Tito gyí, tsúfé mlɪlahá ɪklʋn ladí mʋ
asɪ. 14Ní nekanfʋ́ mlɪ mʋ ansítɔ́ kʋ́ráá á, mlɪméha pélɪ
mekɪtá mí. Alɪ ámʋ́ʋ́ asʋ́n ámʋ́ʋ́ anɪlébláa mlɪ ámʋ fée igyi
ɔnɔkwalɪ amʋ a, alí kanfʋ́ ámʋ́ʋ́ nekanfʋ́ mlɪ mʋ ansítɔ́ ámʋ
é laba mʋ́tɔ́ ní. 15Ní Tito ɔkáín alɪá mlɪ fée mlɪtɛyaa asʋ há
mʋ, hɔ mʋ asʋn blíhé, pʋ́ alɪá mletenyá ifʋ́ kpínkí mʋ ansítɔ́
á, ɔtetráa nya mlɪ ɪwɪ ɔdwe tsía. 16Ansí ɪhíé de mí gyí ání
nétalí pʋ́ ansí dínká mlɪsʋ ɔkpagyíɔkpasʋ.

Akristofɔ Atókie

8 1Apíó, anɪdékléá mlɪbíɪ awɪtɔlɛá Bulu lawá há ɔpasua
ámʋ́ʋ́ bʋbʋ Makedonia ɔmátɔ́ ámʋ. 2Ínɪá bʋbʋ ipian
mʋ́a asʋn wunhe tsɔtsɔɔtsɔtɔ kʋ́ráá á, bɔpʋ amʋ́ ohian
futútʋ́ʋ́tʋ́ lé amʋ́ awɪtɔle kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ súná ansigyísʋ́
tsʋn amʋ́ atokiehétɔ́. 3Néblí mbée, bekie atɔ́ dʋn alɪá bétalí
kʋ́ráá, tsʋ́ amʋ́ klʋntɔ. 4Betsiá kʋ́lí anɪ ɔkpa bee, ahá amʋ́ é
abʋnya ɔkpa wa awɪtɔle ha Bulu ahá ání bʋbʋ Yerusalem.
Fʋ́wun amʋ́ é amʋ́ ɪbɪ bʋ́wie osum agyʋ́má ánfɪtɔ. 5Bɔbwe
dʋn alɪá anɪlʋ́susʋ́u. Gyankpapʋ a, besi amʋ́ ɪwɪ há anɪ
Wíe, belasí amʋ́ ɪwɪ há anɪ Bulu apétɔ́. 6Mʋ́ sʋ anɪlahá
Tito amʋ́ʋ́ olegyankpá beha mlɪlɔ́wa nsi ámʋ anɪaa, ɔtráa
yinki beha amlɪwa nsi mɔ mlɪ awɪtɔle agyʋ́má ámʋ ɔnɔ́
wankláán. 7Mlɪlafʋn ɔkpagyíɔkpasʋ, tsʋ́fé mlɪhíé mlɪbʋ
hógyi, mlɪyin tɔí, mlɪlétɪn ansí. Tɔtɔ tamakpɔn mlɪ, mlɪtehíé
dwé anɪ é. Ndekléá mlɪbɔ́ɔ mbɔ́dí awɪtɔle agyʋ́má ánfɪ étɔ́
dʋn ɔhagyíɔha.
8Mmedé mlɪ hɪe mbée, mlɪbwée mʋ́. Mboún ndepʋ mlɪ
ɔdwe kápʋ́ akʋá bʋdeprɪ́ɪ ání amʋ́ é bɔ́bʋá. 9Tsʋ́fé mlɪyin
alɪá anɪ Wíe Yesu Kristo lɔ́dwe ahá, wá awɪtɔle. Ɪwɪ onyapʋ́
ogyi tekɪ, táme anɪ sʋ ɔlɔbwe ɪwɪ ohiáni, mɛ́nɪ abɔ́tsʋn mʋ
ohian ámʋsʋ bwé ɪwɪ anyapʋ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Mí agywɪɪn gyí, ní mlɔmɔ́ agyúmá ámʊ́ʊ́ mlɪléfi asɪ
ofíkʊ ámʊ ɔnɔ́ á, ɪbɔ́wa labi há mlɪ. Tsúfɛ́ mlɪgyí ɔpasua
gyankpapʊ ání mlɪlɔ́bwɛ agywɪɪn ámʊ, mlɪ kén léfi mʊ́ asɪ.
11 Mlɪwuna bwɛ mʊ́ mɔ ɔnɔ́. Mlɪlɛ ɪklʊntɔ bwɛ mʊ́, fɛ́ alɪá
mlɪléfi mʊ́ asɪ. Mlɪkie mʊ́ mlɪ ɔwʊnlín ɔnɔ́, mɛ́nɪ ɪbɛ́kanáa
agywɪɪn ámʊ́ʊ́ mlɪlɔ́bwɛ ámʊ. 12 Ní ɪhíɛ́ igyi mlɪ apɛ́á mlɛ́ha
á, mlɪkie tɔ́á mlɪbʊ. Mʊ́tegyi Bulu ansí, megyí mʊ́á mlɪmá.
13 Megyí bɛɛ, anɪdékléá abɛ́ha ɪwɪ bólwií akʊ, ɪwɪ ɪklɪ mlɪ
mʊ́; mboún alɪá ɪwɪ bólwií mlɪa amʊ́nyɔ fɛ́ɛ́ kɛ́kɛ́ɛ. 14 Séi
mlɪbʊ atɔ́ tsɔtsɔá mlɛ́talí pʊ́bʊ́a amʊ́. Mʊ́mʊ́ ní ɪwá alɛ́ há
amʊ́, ɪwɪ lɛklí mlɪ ɛ́ á, amʊ́ ɛ́ bɛ́talí bʊ́a mlɪ, mɛ́nɪ mlɪa
amʊ́nyɔ fɛ́ɛ́ mlɛ́nya kɛ́kɛ́ɛ. 15 Mlɪkaɪn ání Bulu asʊn wanlínhɛ́
amʊ léblí ɔbɛ́ɛ, "Ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɛkpa tsɔtsɔɔtsɔ ámʊ ménya mʊ́
dʊbɪ. Ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɛkpa kpalobí ámʊ ɛ́ klɛ́ lɔfʊn mʊ."

2 Ko

Tito Mʊa Mʊ Aba

16 Adá Bulu ɪpán ání alahá Tito ɛ́ latsúlá dínká mlɪ klɛ́sʊ
fɛ́ mí. 17 Brɛ́á anɪlɔ́wa mʊ anɪaa ɔbá mlɪ wá á, olotsulá. Mʊ
onutó óó, ɪbʊ mʊ ɔdwɛ ání ɔbɛ́trá ba ɪnʊ. 18 Anɪdɛ́ mʊa
opɪ́ó ɔkʊ wa sísí mlɪ. Ɔpasua ámʊ fɛ́ɛ́ bʊdɛ mʊ kanfʊ́, asʊn
wankláán ámʊ ɔkan da sʊ. 19 Makedonia ɔpasua ámʊ fɛ́ɛ́ lɛ́lɛ
mʊ ání anɪa mʊnyɔ anátɪ ki, ahɔ atokiehɛ́ ámʊ ya Yerusalem.
Anɪdɛ́ atɔ́ ánfɪ bwɛ pʊ́wá anɪ Wíe numnyam, mɛ́nɪ ibósuná
ání anɪ onutó latsú dínká ɪwɪsʊ ání abɔ́bwɛ mʊ́.
20 Anɪdɛ́ anɪ ɪwɪ kíɪ wankláán, mɛ́nɪ ɔhaa mɛ́ɛlɛ anɪ ɪlá,
tsú alɪá anɪlɔ́pʊ anɪdɛ́ atokiehɛ́ ámʊsʊ kíɪ. 21 Tɔ́á anɪdésusúu
gyí, alɪá abɔ́bwɛ mʊ́á ɪda ɔkpa Bulu mʊa anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́
ansítɔ́.
22 Ínɪ sʊ anɪlapʊ́ anɪ apɪ́ó ámʊtɔ ɔkʊ mántá Tito anásʊ́.
Anɪlasɔ mʊ kɪ, anɪlawun ání ɔhíɛ́ ɔbʊ nsi. Alahɔ mlɪ gyi séi.
Mʊ́ sʊ ɔhíɛ́ odekléá ɔbɛ́tsa anɪ agyúmá ámʊ yɔ. 23 Ní ɔkʊ
léfɪtɛ́ mʊsʊ á, mlɪbla mʊ mlɪaa, mía mʊnyɔ dɛ́ agyúmá yɔ
pʊ́súm mlɪ. Makedonia ɔpasua lɔ́wa apɪ́ó atráhɛ amʊ́ʊ́ mʊa
amʊ́nyɔ bɛbá ámʊ. Ínɪ désuná ání Kristo bʊdɛ numnyam
wa. 24 Mʊ́ sʊ mlɪlɛ mlɪ ɔdwɛ suna amʊ́. Isuna ɔpasua ámʊ
fɛ́ɛ́ ání mlɪ sʊ anɪbʊ ɔkpa tsú ɪwɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akristofɔá Bʊma Tɔtɔ Bʊá

9 1Imehián ání nɔ́wanlín mlı ɔwʊlʊ́ tsú alıá mlıdɛ́ Bulu
ahá ání bʊbʊ Yerusalem bʊá ıwı. 2Tsúfɛ́ nyin ání mlıhíɛ́
mlıdékléá mlɔ́bʊá amʊ́. Nagyi mlı ıwı adánsıɛ súná amʊ́
mbɛ́ɛ, tsú ofíkʊ ɔpá Akristofɔá bʊbʊ Akaia ɔsʊlʊ́sʊ bɛda
ıwısʊ yáí ání bɔ́bʊá. Mlı nsiwa lahá ogyá kʊ lawíɛ amʊ́
ɔdʊdʊɔtɔ. Mʊ́ sʊ amʊ́ ɛ́ bafi mʊ́ ası. 3Táme ndɛ apío ánfı
wa sísí mlı, isuna ání megyí kpaalı negyi mlı ıwı adánsıɛ
súná amʊ́. Mlıda ıwısʊ, fɛ́ alıá nɛbláa mlı yáí, amlıka mlı
tswıtswı fɛ́ɛ́. 4Tsúfɛ́ ní Makedonia Akristofɔ ámʊtɔ akʊ
bobuo mı ba ınʊ, bowun ání mlımɔ́kʊ́dá ıwısʊ fɛ́ alıá nɛbláa
amʊ́ á, abɔ́sʊpáa amʊ́ ansítɔ́, táme mlɔ́sʊpáa dʊn mı. 5Mʊ́ sʊ
nabwɛ́ agywıın ání nɛ́ha Tito mʊa mʊ aba ámʊ abʊgyankpa
ba mlı wá, ıha amlıdunka tɔ́á mlılɛ́hıɛ ání mlɛ́ha yáí. Táme
mlıha mʊ́ tsú mlı klʊntɔ, megyí ɔhíɛ́ igyi.

6Mlıkaın ání ɔhá ání odú kpalobí á, kpalobí ɔtɔkpɔ́tí,
táme ɔhá ání odú tsɔtsɔ tɔkpɔ́tí tsɔtsɔ. 7Mlıtɔ okugyíɔkʊ
ɔháa mʊ́á ɔbɛ́talí tsu mʊ klʊntɔ. Lmábwɛ ɔhíɛ́, tsúfɛ́ ɔhá
ání ɔtɔpʊ́ ɔdwɛ kíɛ́ atɔ́ asʊ́n Bulu tekle. 8Bulu tɛhá mlı tɔ́á
mlıdéhián brégyíbrɛ́, dʊn alıá ilehián mlı. Mʊ́ sʊ mlénya
tɔ́á ıdɛ mlı hián brégyíbrɛ́. Lbɔ́fʊn mlı sian, mlɔ́pʊbwɛ́ yilé
há aha bambá. 9Fɛ́ alıá bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ,

"Bulu ɔha tɛlɛ́ ıwıtɔ kíɛ́ ahiánfɔ atɔ́.
Mʊ yilébwɛ tamatá."

10Bulu tɛ́há adɔtɔpʊ atɔ́-abí bʊtodú, ɔtɛhá ahá atogyihɛ.
Mlıgyí fɛ́ amʊ́. Ɔbɛ́ha mlı atɔ́-abíá mlɔ́pʊ ıkʊ kíɛ́ ahá,
atogyihɛ tsɔtsɔɔtsɔ bédalı tsu mlı yilébwɛ ámʊtɔ. 11Ɔbɛ́hıɛ
yúlá mlı ɔkpagyíɔkpasʊ, mɛ́nı mlɔ́wa awıtɔlɛ há ahá
brégyíbrɛ́. Ínı ıbɛ́ha ahá ámʊ béda Bulu ıpán, atɔ́ ámʊ́ʊ́
mlılapʊ́tsʊn anısʊ há amʊ́ ámʊ sʊ. 12Tsúfɛ́ atoku anyɔ
ɔbɛ́dalı tsu mlı atɔ hahɛ́ ánfıtɔ. Megyí atɔ́ ámʊ́ʊ́ mlılapʊ́há
Bulu ahá ámʊ́ʊ́ atɔ́ dɛ amʊ́ hián, bʊbʊ Yerusalem amʊ nkʊlɛ,
mboún ıbɛ́ha ahá tsɔtsɔɔtsɔ bɛ́hıɛ dá Bulu ıpán. 13Tsúfɛ́ ní
mlɛhá amʊ́ á, ıbɛ́ha bɛ́kanfʊ́ Bulu. Ibósuná ání lɛ́lɛ́ mlıdɛ́
Kristo asʊn wankláán ámʊ́ʊ́ mlılɔ́hɔ amʊsʊ gyí, mlıdɛ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

awɪtɔlɛ ɛ́ wa há amʊ́a aha bambá. 14Bɛ́hɪɛ káín mlɪsʊ, bɔ́ mpáɪ há mlɪ, tsú awɪtɔlɛ kpɔnkpɔntɪ ámʊ́ʊ́ Bulu lapʊ́há mlɪ ámʊ sʊ. 15Adá Bulu ɪpán há mʊ atokiehɛ́ ánfɪ ɪdʊn blí ánfɪ!

Paulo Gyumagyihɛ Ɔnɔ́lɛ

10 1Ɩbʊ mʊ́tɔ́á mlɪtɔ akʊ mlɪtɛblí mlɪaa, ní mbʊ mlɪ wá á, mí asʊ́n lolwií, táme ntɔwánlín mí nwʊlʊ́ túmisʊ. Táme mí Paulo ndɛ mlɪ kokóli mbɛ́ɛ, mlɪpʊ́kɪ alɪá Kristo asʊ́n lolwií, ɔlɛba ɪwɪasɪ. 2Mlɪtɔ akʊ bʊdɛblí bɛɛ, mí bwɛhɛ́ lalɪan ɔyítɔ́ ahá. Mʊ́ sʊ ní nɛtrá ba ɪnʊ á, nawun ání ilehián ání mí ansítɔ́ bɔ́wa ɔnlɪn. Kókoli, mlɪmáha ampʊ tsiátɔ́ anfɪ odu ba ɪnʊ. 3Ɩbʊ mʊ́tɔ́á ɔyí ánfɪtɔ anɪbʊ, táme megyí ɔyí anfɪtɔ agywɪɪn anɪdépʊkɔ́ ɪsá. 4-5Megyí ɔyítɔ́ akɔtɔ́ anɪdépʊkɔ́. Bulu akɔtɔ́á ɪbʊ túmi anɪdépʊbwíé okpikplikpa kugyíkʊá ɪtɔkʊ́sʊ́ líí Bulusʊ. Anɪtɔpʊ́yíntá afunu asʊ́n kugyíkʊá ahá bʊtɔpʊ́tsʊ́ ɪwɪ, ɪtɛhá amʊ́ bʊtamabí Bulu. Anɪtɔpʊ́dámlí agywɪɪn lalálhɛ kugyíkʊ, há itobú Kristo. 6Ní mlɪ aha tráhɛ amʊ mlɪlapʊ́ ɪwɪ há Kristo, mlɪdɛ́ mʊ asʊ́nsʊ́ gyí a, abɛ́bɪtí ahá ámʊ́ʊ́ bʊdɛ asʊtɔ-ɔnlɪn wa ámʊ ɛ́ asʊ.

2 Ko

7Mlɪkɪ ɔnɔkwalɪ amʊ́ʊ́ ɪda mlɪ ansítɔ́ ámʊ. Ní mlɪdɛ́kɪʊá Kristo bʊ́ mlɪ á, mʊ́mʊ́ mlɪkɪ mʊ́ wankláán, amlɪbɪ ání mʊbʊ́ anɪ ɛ́. 8Ní ndɛ ɪwɪ tsu túmi ámʊ́ʊ́ anɪ Wíe lapʊ́há anɪ ámʊ sʊ dʊbɪ a, ɪma mí pɛ́lɪ. Tsʊ́fɛ́ ɔlɔpʊhá anɪ ɔbɛ́ɛ, apʊ́bʊa mlɪ amlɪdan. Megyí ɔbɛ́ɛ, apʊ́yinta mlɪ. 9Ɩmábwɛ mlɪ fɛ́ ndɛ nwʊlʊ́ wanlín, pʊ́wá mlɪ ifʊ́. 10Tsʊ́fɛ́ akʊ bɛɛ, “Mákpla Paulo. Mʊ asʊn wanlínhɛ́ bʊ odwin, ɔtɔpʊ́hɪ́ɛ ahá. Táme ní mʊ onutó ɔbʊ anɪ wá á, ololwií, mʊ asʊn blíhɛ́ ɛ́ ɪma ibíá!” 11Ɩwánkɪ ahá ámʊ ání asʊ́n ání anɪtɔwánlín sísí ahá kén anɪtɔbwɛ́ ní anɪbʊ amʊ́ wá ní.

12Lɛ́lɛ́ mʊ́ á, amɛndɪ anɪgyía abɔ́pʊ ɪwɪ kápʊ́ ahá ánfɪ bʊdɛ ɪwɪ kanfʊ́ ánfɪ? Amʊ́ wʊlɛwʊlɛ dépʊ ɪwɪ kápʊ́ aba, bʊdɛ ansí pʊdínká abasʊ. Mimlá igyi amʊ́. 13Anɪ mʊ́ anɪmóotsu ɪwɪ dáfá, mboún ɔkpa ámʊ́ʊ́ Bulu léhɪɛ há anɪ ámʊ ɔnɔ́ abótsu ɪwɪ fʊn. Mʊ́gyí agyʊ́má ání anɪlabwɛ́ bɔtʊ mlɪ ní. 14Anɪlégyankpá pʊ́ Kristo asʊn wankláán ámʊ ba mlɪ. Mʊ́ sʊ ní anɪdɛ́ mlɪ asʊ́n bláa a, anɪmɔ́kʊ́tɔ́í dáfá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Anımédépʊ ɔhaa agyʊ́má é tsú ıwı. Mboún anıdé ɔkpa
kíı ání mlı hógyi bédan. Agyʊ́má ámʊ́ʊ́ anıdéyɔ mlıtɔ ámʊ é
ıbéklеí tsía. 16Mʊ́mʊ́ abétalí dáfá mlısʊ yéda asʊn wankláán
ámʊ ɔkan ɔmá bámbá ésʊ́, méni ımɔ́ɔbwɛ fé anılapʊ́ ɔtínéá
ɔkʊ lagyankpá yɔ́ agyʊ́má tsú ıwı.

17Táme Bulu asʊn wanlínhé amʊ léblí ɔbée, "Ɔhagyíɔha
ání ɔbée, mótsu ıwı á, ɔpʊ́ʊ tɔ́á anı Wíe labwé tsu ıwı."
18Tsúfé ní Bulu ɔkánfʊ́ fʊ́ gyí asʊ́n, ıwı kanfʊ́ mʊ́ kpaalı
ígyi.

Paulo Mʊa Sumbí Ayɔpʊ́ Afunupʊ

11 1Mlınya klʊn, amlınu mí mimlála kpalobí ánfı ası!
Kókoli, mlınya klʊn ha mı. 2Mmesi mlı tswı fé alıá
Bulu tamasí mlı tswı. Tsúfé mlıgyí fé obitebíá omeyín oyin,
napʊ́ mlı há oyin ɔkʊlе, ogyi Kristo. 3Táme alı ámʊ́ʊ́ ıwɔ
ámʊ lɔ́pʊ mʊ alape mlé *Hawa amʊ á, ifʊ́ dɛ mí ání ɔkʊ
ɔbémlé mlı, mlı ansí bédınkí ɔnɔkwalıwa pʊ́ ɔdwɛ wankíhé
amʊ́ʊ́ mlıbʊ ha Kristo amʊsʊ. 4Tsúfé nyin ání ní ɔkʊ ɔbá
bɛda Yesu bámbá ɔkʊ ıwı asʊ́n ɔkan súná mlı, imegyí
ɔmʊamʊ́ʊ́ anıléda mʊ ıwı asʊ́n ɔkan súná mlı ámʊ a, mlɔ́kɔsí
hogyi. Ní mlenyá ɔŋé bámbá kʊá ına ɔtsan há mʊ́ámʊ́ʊ́
mlılégyankpá nyá ámʊ é á, mlɔ́hɔ mʊ́ gyí. Alı kén ní mlonú
asʊn bambá ání ına ɔtsan há mʊ́ámʊ́ʊ́ anılébláa mlı ámʊ é
á, mlɔ́kɔsí hɔ mʊ́sʊ́ gyí nı!

5Mmedéhógyiá ahá ánfí bʊdɛ ıwı tı "*Sumbí ayɔpʊ́
akpɔnkpɔntı" ánfı bʊdʊn mı ɔkpa ɔkʊkʊsʊ. 6Ní mmeyín
tɔí kʊ́ráá á, nyin asʊ́n ání ndɛblí. Nahogyiá anılahá asʊ́n
ánfıtɔ ılawánkí mlı ɔkpagyíɔkpasʊ.

7Ínıá nɔpʊ ıwıasıbá pʊ́ obʊ́ há mlı bréá nɛda Bulu
asʊn wankláán ámʊ ɔkan súná mlı, mmɔhɔ mlı tɔtɔ sʊ
yée tsitsa nɔbwɛ á? 8Ɔpasua bámbá atɔ́ nɔswıí, pʊ́bá bɔyɔ
agyʊ́má há mlı. Mʊ́ sʊ nɛtalí súm mlı, mmɔhɔ mlı tɔtɔ nı.
9Bréá mbʊ mlı wá, ıwı lɛklí mí á, mmesi ipian tswı mlıtɔ
ɔkʊkʊsʊ. Mboún apíó ámʊ́ʊ́ botsu Makedonia ba amʊ léha
mí mí atohiánhɛ. Ínı sʊ mmesi ipian dínká mlıtɔ ɔkʊkʊsʊ,
mméesi dínká é. 10Ínıá ɔnɔkwalı nenya ndɛblí tsú Kristo

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪwɪ mʊ́ á, ɔhaa méɛtalí ká mí itin ɔbɛ́ɛ, mmápʊ asʊ́n ánfɪ tsú ɪwɪ Akaia ɔsʊlʊ́sʊ fɛ́ɛ́. 11 Ntogyi sʊ? Ntamadwɛ́ mlɪ lóó? Ɛkɛkɛɛkɛ! Bulu yin ání ntɔdwɛ́ mlɪ!

12 Nɔ́bwɛ mí agyʊ́má fɛ́ alɪá ndɛ mʊ́ bwɛ dodo. Nɔ́bwɛ mʊ́ pʊ́tin amʊ́ ɔkpa, ní bʊdɛ ɪwɪ tsu bɛɛ, gyʊma kʊlɛ anɪa amʊ́nyɔ anɪdɛ́bwɛ. 13 Afunupʊ bʊgyi. Bapina bwɛ ɪwɪ fɛ́ Kristo sumbí ayɔpʊ́, bʊna bʊdɛ mlɪ mlɛ́. 14 Táme ɪma wánwan! Tsúfɛ́ Ɔbʊnsám kʊ́ráá tɛkɪ ansí bwɛ́ ɪwɪ fɛ́ *Bulu-ɔbɔpʊ wankíhɛ́! 15 Mʊ́ sʊ ɪma wánwan ání mʊ asʊ́mpʊ́ anfɪ ɛ́ bapina bwɛ ɪwɪ fɛ́ yilé abwɛpʊ́. Amʊ́ ɔnɔ́mɔ bɛ́lɛ amʊ́ bwɛhɛ́ kugyíkʊ ɔwan.

Paulo Asʊn Wunhɛ

2 Ko

16 Ntráa ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ɔhaa mábu mí ɔha mimláhɛ. Táme ní mlɪdɛ́ mí bu alɪ óó á, mlɪtsu mʊ́ alɪ, mí ɛ́ anya ɔkpa tsú ɪwɪ kpalobí. 17 Anɪ Wíe tamatɔ́í alɪ, táme nabwɛ́ ɪwɪ fɛ́ ɔha mimláhɛ. 18 Ahá tsɔtsɔɔtsɔ bʊtotsú ɪwɪ fɛ́ ɔyítɔ́ ahá, sʊ mí ɛ́ nótsu ɪwɪ. 19 Ee á, ínɪá mlɪaa atɪansɪpʊ mlɪgyí óó á, mlɪtotsúlá há aha mimláhɛ. 20 Tsúfɛ́ ní ɔkʊ ɔpʊ́ mlɪ bwɛ́ nkpábi kʊ́ráá á, mlɪtotsúlá. Ní ɔpʊ́ mlɪ nyá ɪwɪ, ogyi iwíe mlɪsʊ, obú mlɪ tɔkʊ odu, ɔdá mlɪ ɪsʊtɔ kʊ́ráá á, mlɪtotsúlá há mʊ. 21 Mlɪa mma ansítɔ́-ɔnlɪn. Ee, natsúlá. Mí klɛ́ ma ɪnʊ.

Táme tógyítɔ́á ɔkʊ labwɛ́ ɔdɛpʊtsú ɪwɪ á, mí ɛ́ nétalí pʊ́ mí klɛ tsú ɪwɪ. (Táme nahogyi ání igyi mimlála.) 22 Ní bɛɛ *Hebrifɔ búgyi á, mí ɛ́ Hebriyin ngyi. Ní Israelfɔ ɛ́ bʊgyi á, Israelyin mí ɛ́ ngyi. Ní bɛɛ botsú *Abraham abí-anátɔ́ a, ɪnʊ mí ɛ́ notsú ní. 23 Bɛɛ Kristo asʊ́mpʊ́ bʊgyi? Mblí mʊ́ mimlásʊ, ndʊn amʊ́! Nayírɪ ɪwɪ yɔ́ agyʊ́má dʊn amʊ́. Nadí obu dʊn amʊ́. Badá mí dʊn amʊ́. Nesian wu bré tsɔtsɔɔtsɔtɔ. 24 Yudafɔ banwɛ́n mí mplɪ tsé adʊasa-kwebá (39) tse nu kɛ́kɛ́. 25 Romafɔ ɛ́ bapítí mí atɔ́ tse sa kɛ́kɛ́. Bɛda mí abwi ɔtsáwʊlɛ. Tse sa kɛ́kɛ́ ntsusʊ-yibi labun mɪ, nasin ntsutso ɛkɛwʊ́lɛ owítɔ́. 26 Mí ɔkpa tsɔtsɔɔtsɔ tutɔ́ á, nafá ntsu akpɔnkpɔntɪ, natsʊn ogyo atswapʊ́ ɪbɪtɔ dálɪ. Natsʊn ɔmá bámbásʊ́fɔ pʊ́ anɪ pɪ Yudafɔ fɛ́ɛ́ ɪbɪtɔ dálɪ. Natsʊn awʊ́lusʊ pʊ́ adimbísʊ́, nafá ɔpʊ. Natsʊn ahá ámʊ́ʊ́ bʊdɛ amʊ́ ɪwɪ tɪ bɛɛ, Akristofɔ ámʊ aná fɛ́ɛ́ ɪbɪtɔ dálɪ. 27 Nayɔ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

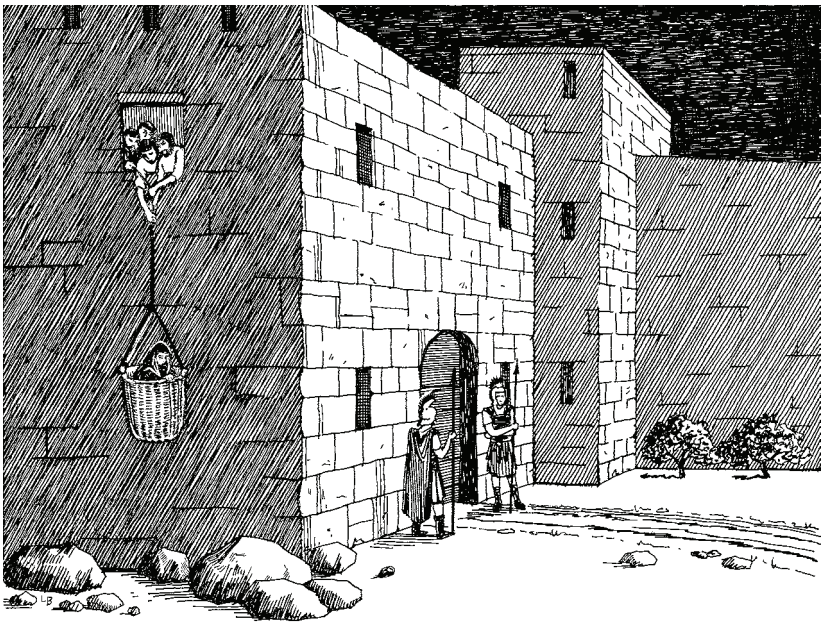

Bɔpʋ Paulo wá lakpátɔ́, lɛ́ mʋ tsʋn ikwitɔ, kplí mʋ yi buntíi ání bɔpwɛ wá wúlu amʋ ɔma. (2 Korintofɔ 11:33)

agyúmá kpékplé, ılapían mí kı. Ntamadídı nkɛkú. Ntetsía akún múa ɔmɛwúlı, ntɛklí ɔnɔ́, ntɛdí atsalı, nátí yayá aná fɛ́ɛ́. 28Ĺnı fɛ́ɛ́ ɔma a, tɔ́á ıdın mí klʋnsʋ, ntɔgywíın mú ıwı ekekegyíɛkɛ gyí ɔpasua ámʋ fɛ́ɛ́ alɛ́wa. 29Ma lɔ́pɔn, mmotsu kʋkʋ lɛ́ mʋ asúntɔ́? Ma bɛkpa wá lakpantɔ, ımɔwa mí ɔblɔ́.

30Ní bɛɛ ntsú ıwı á, ntobía ıtɛhá mí hógyi tɛba ası nɔ́pʋtsú ıwı. 31Bulu, ogyí anı Wíe Yesu mʋ Sı, ɔlɛkanáa kanfú brɛ́ fɛ́ɛ́tɔ́ ámʋ yin ání mmɛdɛ́ afunu wa. 32Owíe dɛhɛn Areta lɛ́ha mʋ ɔmásʋ́ ɔkípʋ léyɛtɛ mı Damasko wúlu ɔnɔ́, ɔkıta mí. 33Támɛ bɔpʋ mí wá lakpátɔ́, lɛ́ mí tsʋn ikwitɔ, kplí mí yi buntíi ání bɔpwɛ wá wúlu amʋ ɔma, nɛsrí sí mʋ.

Paulo Atowunhɛ Pʋ́ Mʋ Atɔ Lɛsúnáhɛ́

12 1Ilehián ání nótsu ıwı, támɛ tɔtɔɔtɔ ıma ıwıtsútɔ́. Támɛ mblí atɔ́á nowun pʋ́ tɔ́á anı Wíe lalɛ́ súná

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mí. 2Nfí dúana (14) ní, bɔwan mı ya ɔsúsú saasıtɔ. (Mí
nyankpʊsa-oyí lɔ́yɔ ınʊ o, mí ɔkláa o, mméɛtalí bí. Bulu
nkʊlɛ yín.) 3-4Fé alıá nakúblí á, bɔwan mı ya *Paradiso. (Mí
nyankpʊsa-oyí lɔ́yɔ ınʊ o, mí ɔkláa o, mméɛtalí bí. Bulu
nkʊlɛ yín.) Nonu asún ání ıma blítɔ́, ɔhaa é má ɔkpa blí mʊ́.
5Nétalí pú ıtɔ́ ámʊ́ʊ́ nowun amʊ tsú ıwı, táme mmɔ́ɔpʊ
mí atɔ bwɛhé tsú ıwı. Ntobíá ıtɛhá mí ɔwʊnlín ɔnɔ́ tɛba
ası ntɔpʊ́tsú ıwı. 6Ní mbɛɛ nótsu ıwı kʊ́ráá á, mmóotsu
ıwı fé ɔha mimláhɛ, tsúfé nɛ́blí ɔnɔkwalı. Táme mmɔ́ɔbwɛ.
Mmedékléá ɔhaa ɔkíı mı dafa alıá mí tsiátɔ́ gyí, ntɛɛ asún
ámʊ́ʊ́ nɔpʊba amʊ.

7Alıá mmɔ́ɔpʊ ntobí ánfı ıbʊ ifú, ıbʊ wánwan, Bulu lalé
súná mí ánfı tsú ıwı sʊ á, ɔlɔpʊ owu kʊ wá mí awútɔ́, igyi
Ɔbʊnsám-ɔbɔpʊ. Ɩtɛdá wɔ mí, mɛ́nı mmóotsu ıwı. 8Nakókóli
anı Wíe Yesu tse sa kɛ́ké mbɛɛ, ɔlé ıtɔ́ ámʊ mítɔ́. 9Táme
asún ání ɔtɛbláa mı brégyíbré gyí, “Mí awıtɔlɛ pé gyí tɔ́á
fehián. Tsúfé ɔhá ání mʊ ɔwʊnlín ɔnɔ́ laba asıtɔ mí túmi
tɛhíé lın ɔwan.” Ɩ́nı sʊ ıbʊ mı ansigyí ání nɔ́pʊ tɔ́á ıtɛhá
mí ɔwʊnlín ɔnɔ́ tɛba ası tsú ıwı, mɛ́nı Kristo túmi ámʊ
ıbɛ́hıɛ bun mısʊ. 10Kristo sʊ ansí bégyi mı brégyíbré. Ní mí
ɔwʊnlín ɔnɔ́ ıba ası, bʊdɛ mí sia, mbʊ ıkplántɔ, bʊdın mísʊ́,
ntɛɛ ıwı dɛ mí ɔsın, tsúfé ní mí ɔwʊnlín ɔnɔ́ ıba ası á, mʊ́
ntɛlányá ɔwʊnlín ní.

Korinto Ɔpasua Ɩwı Asʊ́n

11Nabwɛ́ ıwı fé ɔha mimláhɛ, táme mlıláhá ılaba alı. Tɛkı
ilehián ání mléblí asʊn wankláán tsú mí ıwı. Tsúfé ıbʊ
mʊ́tɔ́á mmegyí tɔtɔ, táme ndʊn “sumbí ayɔpʊ́ akpɔnkpɔntı”
ánfı mʊ́. 12Bréá mbʊ mlı wá á, notomi bwɛ́ tɔ́á ıbʊ wánwan
pʊ́ osúna mʊ́a ofúla ɔtsan-ɔtsan, pʊ́súná mlı ání lélé sumbí
ɔyɔpʊ́ ngyi. 13Ntɔ dɛ́ mlı háan? Tɔ́á nɔbwɛ mlıtɔ, mmɔbwɛ
ɔpasua bámbátɔ́ gyí, mmesi ıwı tswı mlısʊ. Kókoli, mlısikie
mí!

14Séi á, otse saası ndɛbwɛá nɛ́ba mlı wá á. Mméɛba besi
ıwı tswı mlısʊ, tsúfé mmɛdé tɔtɔ fıté tsú mlı wá. Mlı onutó
ndehián. Kebi tamatsú mʊ sı wá akɔnkɔ, mʊ sı tótsú mʊ wá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

akɔnkɔ. 15 lbʊ mɪ ɔdwɛá néyintá tógyítɔ́á mbʊ mlɪ sʊ, sí mí ɪwɪ fɛ́ɛ́ kúráá há mlɪ. Ínıá ndɛ mlɪ dwɛ dʊbɪ alɪ á, ntogyi sʊ ɔdwɛá mlɪ mú mlɪbʊ há mísʊ́ dɛdɪnkí?

16 Fíalɪ mlɪlawun ání lélé, mmɛba besi ɪwɪ tswɪ mlɪsʊ, táme mlɪdéblí mlɪaa, nofwifwí ansí. Ndɛpʊ atɔ́ tsʊn mlɪ omuá wá mlɪ ɔnɔ́. 17 Ɔkpa ɔmɔmʊsʊ? Nɔtsʊn ahá ámʊ́ʊ́ nɔwa mlɪ wá ámʊtɔ ɔkʊsʊ sísi mlɪ lóó? 18 Bréá nokokóli Tito, nɔwa mʊa anɪ pío Okristoyin amʊ mlɪ wá mɛ́, olebesisíi mlɪ? Ɛkɛkɛɛkɛ! Tsúfé agywɪɪn kʊlɛ mía mʊnyɔ anɪdépʊbwɛ́ toku kʊlɛ.

19 Fíalɪ mlɪdɛ́ mʊ́ tsu bré ánfɪtɔ fɛ́ɛ́ mlɪaa, anɪdétɔí púká ɪwɪ lé. Megyí alɪ ígyi. Akristofɔ anɪgyí, anɪdétɔí Bulu ansítɔ́. Mí adwɛpʊ́, anɪdɛ́ tógyítɔ́ bwɛ púwá mlɪ ɔwʊnlín. 20 Tsúfé ifú dɛ mí ání néba mlɪmétsíe wankláán. Mʊ́ sʊ mí asʊn blíhɛ́ bɔ́wɔ mlɪ asʊtɔ. Fíalɪ nɔ́bɔtʊ ɪtré, ɔnsɪpɛ, ɔblɔ́, olu, ahásia, ahá ɪwɪ asʊ́nblí, ɪwɪtsú pʊ́ abasʊda mlɪtɔ. 21 Nhíé ndɛ ifú nya ání ní nɛbá ɪnʊ á, mí Bulu ɔbétrá ba mɪ asɪ mlɪ sʊ. Nósu, tsúfé mlɪtɔ akʊ mlɪmɔ́kúsí mlɪ lakpan dada amʊ bwɛ, dámlí klʊntɔ sí mbʊatɔ, hakpanla pʊ́ ɔwɔ́lɪ laláhɛ amʊ.

Ɪklá Pʊ́ Ɔláda

13 1 Otse saasɪ nɛbá mlɪ wá á. Bulu asʊ́n lɛblí ɔbɛ́ɛ, "Asa mléha ɔkʊ ɪpɔ́n á, mlɪnu adansɪfɔ abanyɔ́ ntɛ́ɛ abasá ɔnɔ́." 2 Bréá nɛba mlɪ wá otse nyɔɔsɪ a, nɛda ahá ámʊ́ʊ́ bʊdɛ lakpan bwɛ ámʊ fɛ́ɛ́ ɔlá. Ntráa ndɛ amʊ́a aha tráhɛ fɛ́ɛ́ ɔlá da, tsúfé ní nɛbá ɪnʊ á, néhɪɛ bítí amʊ́ ɪsʊ. 3 Tsúfé mlɪdékléá mlébɪ ání lélé Kristo détɔí tsʊn mɪsʊ. Kristo ɔwʊnlín ɔnɔ́ mɔkúba asɪ mlɪtɔ. Mʊ túmi é ɪhíé tsɔ mlɪtɔ. 4 Ɪbʊ mʊ́tɔ́á mʊ *oyikpalíhɛsʊ lowu ilosuná ání alapɔn, táme séi á, otsie nkpa Bulu túmitɔ. Bréá anɪa mʊnyɔ anɪlɔ́bwɛ kʊlɛ a, anɪlɔ́pɔn, táme séi anɪa mʊnyɔ anɪtsie nkpa Bulu túmitɔ. Mʊ́ anɪdépʊkpá mlɪ ní.

5 Mlɪyɔ mlɪ nwuntɔ kɪ bɛɛ, ahógyipʊ onutó mlɪgyí? Mlɪkapʊ mlɪ ɪwɪ kɪ bɛɛ, lélé Kristo Yesu bʊ mlɪtɔ? Mlɪlawun ání ɔbʊ mlɪtɔ? Ní mlɪmɔ́kúwun mʊ mlɪtɔ mʊ́ á, mʊ́mʊ́ megyí ahógyipʊ onutó mlɪgyí. 6 Nahogyiá mléba bɛbɪ ání

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kristo ahógyipʋ onutó anıgyí. 7Anıdɛ́ Bulu kokóli anıaa,
mlımátrá bwɛ lalahɛ kʋkʋ. Megyí alıá ibósuná ání anıgyí
Kristo ahógyipʋ onutó sʋ. Támɛ ní ahá bʋdɛkíı bɛɛ megyí
Kristo ahógyipʋ onutó anıgyí ó á, ɔhá mlı mʋ́ amlıbwɛ tɔ́á
ıda ɔkpa. 8Tsúfɛ́ anı mʋ́ anımɛ́ɛtalí kʋ́sʋ́ líí ɔnɔkwalı asʋ́n
ámʋsʋ, dʋn ání abɛ́ha mʋ́ ıbɔ́yɔ nkpá wʋlɛ. 9Ní anı mʋ́ anı
ɔwʋnlín ɔnɔ́ laba ası, mlı klɛ́ ılawá ɔnlın á, ansí bégyi anı.
Tɔ́á anıdɛ́ Bulu kʋlí gyí, ɔhá amlılalıı kínkíínkín, amlıdan
Kristo hógyitɔ. 10Ĺnı sʋ́ nagyankpá ndɛ ɔwʋlʋ́ ánfı wanlín
sísí mlı, asa amba ınʋ ní. Mɛ́nı ní nɛbá á, mmóobotsu ıbı
mlısʋ. Tsúfɛ́ ndekléá nɔ́pʋ túmi ámʋ́ʋ́ anı Wíe lapʋ́há mí
ámʋ bʋ́a mlı amlıdan. Mmɔ́ɔpʋyíntá mlı.

11Apíó, ıtráhɛ a, ansí igyí mlı. Mlıbɔ mbɔ́dí amlılıı
kínkíínkín, amlıdan Kristo hógyitɔ. Mlıwa aba ɔwʋnlín.
Mlı agywıın ıbwɛ́ kʋlɛ, amlıtsia iwilwiitɔ, mɛ́nı Bulu ámʋ́ʋ́
ɔtɔdwɛ́ anı, ɔtɛhá anı iwilwii amʋ obétsiá mlıtɔ brɛ́ fɛ́ɛ́.
Nɛhá mlı itsiá gyágyáágyá.

12Mlıha aba itsiá, amlılata aba puta ɔdwɛsʋ.

Bulu ahá ámʋ́ʋ́ bʋbʋ nfı ámʋ fɛ́ɛ́ bɛhá mlı itsiá
gyágyáágyá.

13Anı Wíe Yesu Kristo bʋalɛgyí, Bulu ɔdwɛ pʋ́ Ɔŋɛ
Wankíhɛ́ kʋlɛbwɛ itsía mlı fɛ́ɛ́sʋ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́á Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Galatiafɔ

1 1Mí *sumbí ɔyɔpʊ́ Paulo dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín. Megyí
anyánkpʊ́sa ntɛ́ɛ ɔhaa lɔ́wa mí. Yesu Kristo mʊa anɪ
Sí Bulu ámʊ́ʊ́ ɔlɔkʊsʊ́a mʊ tsú afúlitɔ ámʊ lɔ́wa mí. 2Ndɛ
mʊ́ wanlín sísí ɔpasua ání ɪbʊ Galatia ɔsʊlʊ́sʊ fɛ́ɛ́. Mía
Akristofɔá bʊbʊ nfɪ fɛ́ɛ́ anɪdɛ́ mlɪ itsiá ha anɪa,
3"Anɪ Sí Bulu mʊa anɪ Wíe Yesu Kristo bʊgyíi mlɪ bʊalɛ,
abʊha mlɪ iwilwii."
4Yesu anfɪ lési ɪwɪ há bɔmɔ mʊ anɪ lakpan sʊ, ménɪ ɔbɛ́lɛ
anɪ tsú ɔyí laláhɛ anfɪtɔ; fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ anɪ Sí Bulu lɛ́hɪɛ yáí
ámʊ. 5Akánfʊ Bulu brɛ́ fɛ́ɛ́. *Amen!

Asʊn Wanklááan Kʊkʊ Má Ɪ́nɪ Ɔma

6Mlɪ Galatiafɔ, mlɪ ɪwɪ lawá mí ifú ání mlɪlawúna
yinkí Bulu ɔma. Bulu lɔ́tsʊn Kristo awɪtɔlɛsʊ tí mlɪ ɔbɛ́ɛ,
mlɪbɔ́bwɛ mʊ ahá. Mlɪkɪ alɪá mlɪlawúna mlɪdɛ́ asʊn bambá
hɔ́ɔ mlɪaa, múgyí *asʊn wanklááan ámʊ. 7Táme ɪna ɔtsan há
asʊn wanklááan ámʊ. Aha akʊ dékléá béyintá mlɪ agywɪɪn,
abʊtsɛ Kristo asʊn wanklááan ámʊ. 8Táme ní anɪ, ntɛ́ɛ *Bulu-
ɔbɔpʊ ɔkʊ kúráá lótsu ɔsʊ́sʊ́ bá, bɛda asʊn wanklááan bambá
kʊ ɔkan súná mlɪ, ɪna ɔtsan há mʊ́ ámʊ́ʊ́ anɪlɛ́bláa mlɪ ámʊ
a, Bulu ɔlwíɪ mʊ. 9Nakʊ́ blí asʊ́n ánfɪ, táme ntráa ndɛ mlɪ
bláa mbɛ́ɛ, ní ɔkʊ ɔbá bɛda Bulu asʊn wanklááan bámbá kʊ
ɔkan súná mlɪ, ɪna ɔtsan há mʊ́ ámʊ́ʊ́ anɪlɛ́bláa mlɪ ámʊ a,
Bulu ɔlwíɪ mʊ.
10Megyí bɛɛ, ndekléá ahá bʊdwɛ́ɛ mí. Ó-o! Bulu mboún
ndekléá ɔdwɛ́ɛ mí. Ní ntráa ndekléá ahá bʊdwɛ́ɛ mí á, tɛkɪ
mmegyí Kristo osúmbi.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo Sumbí Ɔyɔpú Bwɛ

11 Mí apíó, ndekléá ɪwánkɪ mlɪ ání Bulu asʊn wankláán
ámʊ́ʊ́ ndɛ mʊ́ ɔkan da ámʊ imotsú nyankpʊsa agywɪʊntɔ.
12 Megyí ɔhaa wá notsúa mʊ́, ntɛ́ɛ ɔkʊ lósuná mí. Yesu
Kristo onutó lɛ́lɛ mʊ́ súná mí.
13 Tsúfɛ́ mlɪlanú mí tsiátɔ́ asʊ́n, alɪá ngyi brɛ́á mbuo
*Yudafɔ-osum ámʊ, pʊ́ alɪá nɛhɪɛ dínká Bulu ɔpasua ámʊsʊ,
nɔbɔ mbɔ́dɪá nɛ́hɪ amʊ́ fɛ́ɛ́. 14 Nɔhɔ gyankpa mí abatɔ
Yudafɔ-osum ámʊtɔ, pʊ́ alɪá nɔwa nsi gyi mí anáin amándɪɛ́
kugyíkʊsʊ.
15 Táme Bulu lɔ́wa awɪtɔlɛ há mí. Ɔlɛlɛ mí yáí tsú brɛ́á
mbʊ mí yín ɪwɪtɔ, ɔlɛtɪ mí ɔbɛ́ɛ, nyɔ́ mʊ agyʊ́má. 16 Ɔlɛlɛ
mʊ Bi ámʊ súná mí, mɛ́nɪ nɛ́da mʊ ɪwɪ asʊn wankláán ɔkan
ahá ání bʊmegyí Yudafɔtɔ. Mmɔyɔ ɔhaa wá mbɛ́ɛ, osúna mí
asʊ́n alɪ brɛ́ ámʊtɔ. 17 Mmɔyɔ Yerusalem mbɛ́ɛ, noyówun
Kristo sumbí ayɔpʊ́ ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ɪnʊ asa nɛba amʊ ɛ́. Mboún
nɛnatí laa yɔ́ Arabia ɔsʊlʊ́sʊ, neyinkí ba Damasko wúlutɔ.
18 Yesu lɛ́lɛ ɪwɪ súná mí, mʊ́ ofi-saasɪtɔ á, nɔyɔ Yerusalem
yówun sumbí ɔyɔpʊ́ Kefa ání bʊtɛtráa tɪ mʊ Petro, netsiá
mʊ wá nkɛ dúanu (15). 19 Mmɛtrá wun sumbí ɔyɔpʊ́ ɔkʊkʊ
dʊn anɪ Wíe Yesu mʊ gyama Yakobo.
20 Ɔnɔkwalɪ asʊ́n ndɛwanlín sísí mlɪ. Bulu yin ání mmɛdɛ́
afunu wa.
21 Mʊ́ ɔma a, nɔyɔ Siria pʊ́ Kilikia ɔsʊlʊ́sʊ. 22 Alɪ brɛ́
ámʊtɔ á, Akristofɔ ɔpasua ámʊ́ʊ́ ɪbʊbʊ Yudea ɔsʊlʊ́sʊ ámʊ
bʊmɔkʊ́nyá bí mí. 23 Mʊ́á bʊdenu tsú mí ɪwɪ fɛ́ɛ́ gyí, ahá
bʊdɛblí bɛɛ, "Oyin ámʊ́ʊ́ ɔdɪn anɪsʊ ámʊ ná ɔdɛ hógyi amʊ́ʊ́
anɪdɛ́ mʊ́ asʊ́n blí, ɔdɛ anɪ itin ka ámʊ kén ɔkan da." 24 Ɪna
mí sʊ bɛkanfʊ́ Bulu.

Paulo Mʊa Sumbí Ayɔpʊ́ Atráhɛ Amʊ

2 1 Nfí dúana ɔma a, mía Barnaba anɪlékpa Tito buo ɪwɪ,
yínkí yɔ́ Yerusalem. 2 Bulu lɛ́lɛ súná mí ání nyɔ́ ɪnʊ, sʊ́
nɔyɔ. Alɪá mí agyʊ́má mɔ́ɔbwɛ kpaalɪ sʊ á, negyankpá lɛ́
asʊ́ntɔ́ súná ɔpasua ahandɛ amʊ nkʊlɛ ɪtsétɔ́. Nɛbláa amʊ́

Gal

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

*asʊn wankláán ámʊ́ʊ́ nna ndɛ mʊ́ ɔkan da ahá ání bʊmegyí
*Yudafɔtɔ ámʊ. Botsulá dínká mʊ́sʊ́. 3ɩbʊ mʊ́tɔ́ ání Griikiyin
Tito amʊ́ʊ́ anɩlɛ́kpa buo ɩwɩ ámʊ gyí, táme bʊmɛhɩɛ mʊ bɛɛ,
ɔtíɩn *keté. 4ɩbʊ mʊ́tɔ́á Akristofɔ afunupʊ akʊá bɛkɩ ansí
bowie anɩtɔ bekleá ɔtíɩn keté. Tsʊ́fɛ́ bodunká ání béyintá
ɩwɩsʊtsiá amʊ́ʊ́ Kristo Yesu lahá anɩ ámʊ; abʊbwɛ anɩ amli
nkpábi ha Yudafɔ mbla ámʊ. 5Táme anɩmési ɩwɩ há amʊ́
kpalobí kʊ́ráá, mɛ́nɩ ɔnɔkwalɩá ɩbʊ asʊn wankláán ámʊtɔ
ɩmɛ́ɛtsɛ ha mlɩ.

6Ɔpasua ahandɛ amʊ́ʊ́ bʊbʊ ɩnʊ ámʊ bʊmɛbláa mɩ
asʊansʊ bɛɛ, mpʊ́tsɩa asʊ́n wankláán ámʊ́ʊ́ ndɛblí ámʊtɔ.
(Ɩ́nɩá ndɛ amʊ́ tɩ ahandɛ kʊ́ráá á, megyí bɛɛ, amʊ́ handɛ
amʊ ɩbʊ mɩ labi, tsʊ́fɛ́ Bulu mʊ́ tamakɩ ɔhaa ansítɔ́.) 7Táme
ahandɛ amʊ bowun ání Bulu lɔ́pʊ asʊn wankláán ámʊ há
mí ɔbɛ́ɛ, ndáa mʊ́ ɔkan ahá ání bʊmegyí Yudafɔtɔ,[a] fɛ́ alɩá
ɔlɔpʊhá Petro ɛ́ ɔbɛ́ɛ, ɔdáa mʊ́ ɔkan Yudafɔtɔ. 8Tsʊ́fɛ́ Bulu
lɛ́ha Kefa ání bʊtɛtráa tɩ mʊ Petro túmi, ogyi mʊ *sumbí
ɔyɔpʊ́ Yudafɔtɔ. Mʊ kɛ́n láhá mí túmi, ngyi mʊ sumbí ɔyɔpʊ́
ahá ání bʊmegyí Yudafɔtɔ ɛ́ ní. 9ɩnʊ á, ɩlɔwankí Yakobo mʊa
Petro pʊ́ Yohane amʊ́ʊ́ bʊhíɛ́ bʊgyi ɔpasua ámʊ ɔtan ámʊ ání
Bulu lápʊ́ alɩ agyʊ́má ánfɩ kíé mí. Mʊ́ sʊ bɔwa mía Barnaba
ɩbɩ, pʊ́súná ání anɩlabwɛ́ kʊlɛ. Botsulá ání mía Barnaba ayɔ́
agyʊ́má ahá ání bʊmegyí Yudafɔtɔ, amʊ́ ɛ́ abʊyɔ agyʊ́má
Yudafɔtɔ. 10Mʊ́á bodunká tsʊ́ anɩ wá gyí, akáɩn amʊ́tɔ́ ahá
ání bʊma tɔtɔsʊ. Mʊ́ kɛ́n gyí tɔ́á ndekléá nɔ́bwɛ ɛ́ ní.

Paulo ɩyɩnwa Wá Petro

11Táme brɛ́á Petro lɛ́ba Antiokia wúlutɔ á, nɔwa ɩyɩn wá
mʊ ahá ansítɔ́, tsʊ́fɛ́ tɔ́á ɔlɔbwɛ itépí ma alɛ. 12Brɛ́á ɔlɛba
a, mʊa ahógyipʊá bʊmegyí Yudafɔ bʊtɔwá ɩbɩ gyi atɔ́, táme
Yudafɔ akʊ benya tsʊ́ Yakobo wá ba pɛ́, ɔlɛbɩtí ɩwɩ lɛ́ ahá
ámʊtɔ, tsʊ́fɛ́ ɔdɛ ahógyipʊ amʊ́ʊ́ bɛɛ bʊtín keté ámʊ ifʊ́
nya. 13Ɩ́nɩá ndɛblí á, Yudafɔ atráhɛ amʊ ɛ́ bʊbuo Petro
apinabwɛbí ánfɩ. Barnaba óó léyinkí yɔ́ obuo amʊ́. 14Nowun

---

[a] **2:7** *Ahá ání bʊmegyí Yudafɔ* támatɩn keté. Yudafɔ gyí keté atínpʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ání amú bwɛhɛ́ ámʊ ɪmɛkanáa ɔnɔkwalıá ıbʊ asʊn wankláán
ámʊtɔ. Mú sʊ nɛbláa Petro ahá ámʊ fɛ́ɛ́ ansítɔ́ mbɛ́ɛ, “Petro,
Yudayin fʊgyi, táme fʊmɛdɛ́ Yudafɔ amándíésú gyí. Ɔmátɔ́fɔ
amándíésú fʊdegyí. Ntogyi sú fʊdɛ ahá ámʊ́ʊ́ bʊmegyí
Yudafɔ ámʊ hıɛ fɛɛ, bʊbwɛ́ɛ Yudafɔ amándíɛ́ ání fakíná?”

Hógyisú Bulu Tɔtsʊn
Hɔ Yudafɔ Pú Ɔmá Bámbásúfɔ Nkpa

15 Yudafɔ lɔ́kwıí mía fʊnyɔ. Megyí ahá ámʊ́ʊ́ bʊmegyí
Yudafɔ, bʊmeyín Bulu mbla ámʊtɔ atsú. 16 Táme anı Yudafɔ
Akristofɔ ámʊ mú anıyin ání megyí Mose mbla ámʊsʊ gyí
sʊ Bulu totsú ɔha ání mʊ asʊ́n da ɔkpa mʊ ansítɔ́, nkétı
Yesu Kristo hógyi. Mú sʊ anılahɔ mʊ gyi, méni Bulu ɔbɔ́tsʊn
mʊ hógyi amʊsʊ há anı asʊ ní. Tsúfɛ́ ní mbla ámʊsʊ gyí
sʊ mú á, tɛkı ɔhaa méegyi asʊ Bulu ansítɔ́. 17 Anıdédunká
ání Bulu ɔtsʊ́ʊn anı Kristo hógyisʊ, otsu anı ání anı asʊ́n
da ɔkpa mʊ ansítɔ́. Táme ní Yudafɔ akʊ bʊdɛ anı mboún
kíı lakpan abwɛpú á, múmú imosuná ání asʊkpan Kristo
dɛ́ anı suná a? Ɛkɛkɛɛkɛ! 18 Ní nakíná Mose mbla ámʊ, láyɔ́
ndɛ mʊ́sʊ́ gyí a, múmú ilosuná ání ıtɔ laláhɛ nɔyɔ ndɛbwɛ
á. 19 Tsúfɛ́ Mose mbla ámʊ ilosuná ání nawú. Ulɛha negyi
ıwı, méni nétsiá nkpa pɔpwɛ há Bulu. Mía Kristonyɔ bɛda
mántá *oyikpalíhɛsʊ ɔŋétɔ́. 20 Mú sʊ ntsie nkpa séi, táme
megyí mí onutó tsíe nkpa ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ. Kristo, ogyi Bulu
mʊ Bi ámʊ tsíe mıtɔ. Mʊlɔ́dwɛ mí, bowu há mí. Mʊ hógyi
sʊ́ ntsie nkpa. 21 Mú sʊ mmɛdɛ́ Bulu awıtɔlɛ amʊ kiná. Tsúfɛ́
ní Mose mbla ámʊ sʊ́ ɔha obégyi asʊ Bulu ansítɔ́ á, múmú
kpaalı Kristo lówu!

Mbla Ámʊsʊ Gyí Ntɛ́ɛ Kristo Hógyi

3 1 Óo Galatiafɔ aha mimláhɛ! Ma lálɛ́ mlı ansí alı? Megyí
mlı onutó ansítɔ́ bɛhıɛ lɛ́ súná mlı alıá bɛda Yesu Kristo
mántá oyikpalíhɛsʊ, mɔ́ mʊ? 2 Nfítɛ mlı asʊn kua kʊlɛ. Mose
Mbla ámʊsʊ gyí léha mlılénya *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ lóó, ntɛɛ
*asʊn wankláán ámʊ́ʊ́ mlılónu, mlıdɛ́ mʊ́sʊ́ hógyi amʊ sʊ?
3 Aha mimláhɛ mlılɔ́kʊkʊ mlıgyí alı á? Ínıá mlılɔ́pʊ Ɔŋɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wankíhɛ́ amʋ tsúa mlɪ Kristotɔtsiá asɪ mɛ́, mlɪ onutó túmi
mlɪaa mlɔ́pʋmɔ́ mú ɔnɔ́ ngya? 4Kpaalɪ sʋ́ mlɪlówun ipian
ámʋ fɛ́ɛ́ asʋn wankláán ámʋ sʋ? Megyí kpaalɪ sʋ! 5Ntráa
fɪtɛ mlɪ. Mlɪ Mose mbla ámʋsʋ gyí sʋ́ Bulu lapʋ́ Ɔŋɛ Wankíhɛ́
ámʋ há mlɪ, ɔdɛ ofúla ɛ́ bwɛ mlɪtɔ? Ɛkɛkɛɛkɛ! Alɪá mlɪlónu
asʋn wankláán ámʋ, hɔ mʋ́sʋ́ gyí sʋ́ ɔlɔpʋhá mlɪ.
6Mlɪpʋkɪ anɪ náin *Abraham. Ɩbʋ Bulu asʋn wanlínhɛ́
amʋtɔ ání, "Abraham lɔ́hɔ Bulu gyi. Mʋ́ sʋ Bulu lótsu mʋ
ání mʋ asʋ́n da ɔkpa." 7Mʋ́ sʋ ilehián ání mlɛ́bɪá ahá ámʋ́ʋ́
bɔhɔ Bulu gyi amʋ gyí Abraham abí onutó ní. 8Bulu asʋn
wanlínhɛ́ amʋ lɛ́blí yáí ání Bulu ɔbɔ́tsʋn ahá ámʋ́ʋ́ bʋmegyí
Yudafɔ ámʋ hógyisʋ, tsʋ́ amʋ́ ání amʋ́ asʋ́n da ɔkpa. Ɩ́nɪ sʋ́
Bulu lɛ́bláa Abraham asʋn wankláán ámʋ dodoodo ɔbɛ́ɛ,
"Fʋ́sʋ́ nɔ́tsʋn yulá ɔsʋlʋ́sʋ ahá fɛ́ɛ́." 9Abraham lɔ́hɔ Bulu gyi.
Mʋ́ sʋ Bulu lóyulá mʋ. Mʋ́ sʋ séi ánfɪ á, Bulu ɔbɔ́pʋ oyʋ́la
amʋ́ʋ́ ɔlɔpʋyʋ́lá Abraham amʋ yʋ́lá ahá ání bahɔ Kristo gyi.
10Táme ɪlwɪí dɪn ahá ání amʋ́ ansí dɪn Mose mbla ámʋsʋ
gyísʋ. Tsʋ́fɛ́ bɔwanlín wá Bulu asʋ́n ámʋtɔ bɛɛ, "Bulu lalwíí
ɔhagyíɔha ání omegyi mbla ámʋ́ʋ́ bɔwanlín wá Bulu mbla
ɔwʋlʋ́tɔ́ ámʋ fɛ́ɛ́sʋ́." 11Séi á, ɪlawánkí ání ɔhaa má ɪnʋá mʋ
mbla ámʋsʋ gyí sʋ Bulu obótsu mʋ ání mʋ asʋ́n da ɔkpa. Tsʋ́fɛ́
Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋ lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, "Ɔhá ání mʋ hógyi sʋ Bulu
latsʋ́ mʋ ání mʋ asʋ́n da ɔkpa obénya nkpa." 12Mbla ámʋsʋ
gyí mɛná hógyisʋ, táme Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋ lɛ́blí ɔbɛ́ɛ,
"Ɔhagyíɔha ání otegyi mbla ámʋsʋ ɔbɔ́tsʋn mʋ́sʋ́ nyá nkpa."
13Táme anɪ sʋ́ Kristo lémlí ɔha lwɪíhɛ́ brɛ́á bɛda mʋ mántá
oyikpalíhɛ amʋsʋ. Mʋ́ sʋ ɔlɛlɛ anɪ tsʋ́ ɪlwɪí ámʋ́ʋ́ mbla ámʋ
létɪ há anɪ ámʋ asɪ. Tsʋ́fɛ́ Bulu asʋn wanlínhɛ́ ámʋ lɛ́blí ɔbɛ́ɛ,
"Ɩlwɪí dɪn ɔhagyíɔha ání bɛda mántá oyísʋ́." 14Kristo lówu,
mɛ́nɪ Bulu ɔbɔ́pʋ oyʋ́la amʋ́ʋ́ ɔlɛhɪɛ há Abraham amʋ kén
yʋ́lá ahá ání bʋmegyí Yudafɔ, mɛ́nɪ abɔ́tsʋn anɪ Kristo Yesu
hógyisʋ nyá Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʋ́ʋ́ ɔlɛhɪɛ ámʋ.

Mbla Ámʋ Pʋ́ Bulu Nhɪhɪɛ́

15Mí apíó, mpʋ́ʋ ndɛ tsiátɔ́ asʋ́n kʋ flo asʋ́n ánfɪ ha mlɪ.
Alɪ ámʋ́ʋ́ ɔha ɔdínká ibwi mʋ asʋ́nsʋ́ ɔbɛ́ɛ, ɔkʋ ogyíi mʋ atɔ́,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔhaa má ɔkpa tsɛ mú, ntɛɛ lɛ́ ɪkʋ mʋ́tɔ́ ámʋ a, alɪ igyi ntam
amʋ́ʋ́ Bulu lɛ́ka há Abraham amʋ ɛ́ ní. 16 Anɪ náin Abraham
mʋa mʋ nanyɔ Bulu lɛ́ka ntam há. Alɪ asʋ́n ánfɪ imosuná
ání mʋ aná tsɔtsɔɔtsɔ, mboʋ́n mʋ na ɔkʋlɛ pɛ́. Mʋ na ámʋ
gyí Kristo a. 17 Asʋ́n ání ndɛblí gyí, Bulu lɛ́ka ntam há anɪ
náin Abraham, ɔlɛdɪnká ibwi mʋ́sʋ́ pʋ́sʋ́ná ání obégyi mʋ́sʋ́.
Mbla ámʋ́ʋ́ ɔlɔwa há Mose nfí lafana adʋasa (430) ɔma amʋ
mɛ́ɛtalí ká ntam amʋ́ʋ́ ɔlɛdɪnká ibwi mʋ́sʋ́ ámʋtɔ, ntɛɛ tsɛ mʋ́
ɛkɛkɛɛkɛ. 18 Tsʋ́fé ní mbla ámʋsʋ gyí sʋ ɔha ɪbɪ béda agyapadɪɛ
ámʋ́ʋ́ Bulu lɛ́hɪɛ yáí ámʋ a, mʋ́mʋ́ megyí hɪɛ Bulu lɛ́hɪɛ mʋ́ yáí
Abraham. Támɛ ɔnɔkwalɪ amʋ gyí, kie ɔlɔpʋkíé mʋ.

19 Mʋ́mʋ́ labi mɔmʋ mbla ámʋ bʋ? Bulu lɔ́pʋ mʋ́ ɛ́ mántá
mʋ́sʋ́, mɛ́nɪ ibósuná ahá tɔ́á lakpan gyí. Támɛ ɔlɔwa mbla
ámʋ ání ibétsiá alɪɪ yɔ́fʋn bɾɛ́á Abraham mʋ na ámʋ ɔbɛ́ba.
Mʋgyí mʋ atɔ́ ogyípʋ́ nɪ. Ɔlɔpʋ mbla ámʋ há mʋ abɔpʋ bɔpʋ
bɔwa Mose ɪbɪtɔ. Mʋlɔ́bwɛ Bulu mʋ́a Israelfɔ nsɪné ɔlapʋ́ ní.
20 Nsɪné ɔlapʋ́ tamalíí há ɔbakʋ́lɛ, támɛ ɔbakʋ́lɛ Bulu gyí.

Labiá Mbla Ámʋ lbʋ

21 Bulu mbla ámʋ ɪlɔkʋsʋ́ líí mʋ nhɪhɪɛ́ ámʋ́ʋ́ ɔlɛhɪɛ
yáí ámʋsʋ? Ɛkɛkɛɛkɛ! Ní mbla kʋ ɪbétalí há anɪ nkpa ání
ɪtamatá á, tɛkɪ abétalí gyí asʋ Bulu ansítɔ́, ní anɪlégyí mʋ́sʋ́.
22 Támɛ Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋ ɪlɛblí ání lakpan lagyi ɔyítɔ́
ahá fɛ́ɛsʋ́ plíplíplíplí. Mʋ́ sʋ atɔ́ ámʋ́ʋ́ Bulu lɛ́hɪɛ yáí ámʋ
igyi Kristo ahógyipʋ klɛ́.

23 Támɛ asa Yesu Kristo hógyi lɛ́bá ɔyítɔ́ á, mbla ámʋ ɪlɛklí
anɪ fɛ́ obu adɪpʋ́. Ɔhaa ménya mʋ ɪwɪ, bɔfʋn bɾɛ́á Bulu lɛ́bɛlɛ
Kristo hógyi ɔwan. 24 Mʋ́ sʋ mbla ámʋ lɔ́bwɛ anɪsʋ ɔkípʋ
bɔfʋn bɾɛ́á Kristo lɛ́ba, mɛ́nɪ Bulu obótsu anɪ ání anɪ asʋ́n da
ɔkpa mʋ ansítɔ́, tsʋ́ʋn anɪ Kristo hógyisʋ. 25 Ínɪá Kristo hógyi
laba sʋ á, imehián ání mbla ámʋ ɔbétrá bwɛ anɪsʋ ɔkípʋ.

26 Tsʋ́fé mlɪ Kristo Yesu hógyi sʋ mlɪ fɛ́ɛ mlɪlabwɛ́ Bulu
abí. 27 Mlɪ ahá ání mlɪa Yesu Kristo mlɪlabwɛ́ kʋlɛ tsʋn
*asʋ́bɔsʋ mlɪlatsʋ́ mʋ tsiátɔ́ fɛ́ɛ. 28 Mʋ́ sʋ Yudayin ntɛɛ
Griikiyin trá ɔma ɪnʋ. Ɔkpábi ntɛɛ ɔdíhɪɛ, ɔtsɪ ntɛɛ oyin trá
ɔma ɪnʋ. Tsʋ́fé mlɪ fɛ́ɛ mlɪlabwɛ́ kʋlɛ mlɪa Kristo Yesunyɔ

Gal

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪkʊlɛbwɛtɔ. 29Ĺnıá mlılabwɛ́ Kristo klɛ́ sʊ á, mlılabwɛ́
Abraham abí-aná onutó, pʊ́ mʊ atɔ́ agyípʊ́. Ĺnı sʊ ıtɔ́ ámʊ́ʊ́
Bulu lɛ́hıɛ yáí Abraham amʊ igyi mlı klɛ́.

4 1Mlıyɔ asʊ́n ánfıtɔ kı. Ní ɔha owú, sí mʊ agyapadıɛ yáí
mʊ abí brɛ́á bʊmɔkʊ́dan a, bʊgyi fɛ́ nkpábi. Ɩbʊ mʊ́tɔ́á
amʊ́bʊ́ amʊ́ sí atɔ́ fɛ́ɛ́, 2táme ilehián ání bɛ́ba ıwıası há
amʊ́sʊ́ ɔkípʊ alıı yɔ́fʊn nfí oduá amʊ́ sí lósuná ání bʊhɔ́ɔ,
asa abʊpʊ atɔ́ ámʊ wa amʊ́ ıbıtɔ. 3Alı anı ɛ́ anıgyí asa
Kristo lɛ́ba nı. Anılɔ́bwɛ nkpábi há ɔŋɛ́, ntɛ́ɛ túmiá ıdɛ ɔyí
ánfısʊ gyí. 4Táme brɛ́á brɛ́ ámʊ onutó lɔfʊn a, Bulu lɔ́wa mʊ
Bi sísí, ɔha tsıhɛ́ lɔ́kwıí mʊ wá mbla ámʊ ası. 5Bulu lɔ́wa
mʊ ání ɔbá bɔhɔ anı ahá ámʊ́ʊ́ anıgyí nkpábi há Mose mbla
ámʊ tsu nkpábitɔ, mɛ́nı ɔbɔ́bwɛ anı mʊ abí onutó.

6Bulu lódunká ání obósuná ání mlılabwɛ́ mʊ abí. Mʊ́ sʊ́
ɔlɔpʊ mʊ Bi ámʊ Ɔŋɛ́ wá anı ıklʊntɔ ní. Ɔŋɛ́ ámʊ téhá
anıtokpólí mʊ anıaa, “Abba, mí Sí!” ní. 7Mʊ́ sʊ opíó, fʊtráa
fʊmegyí ɔkpábi, mboún Bulu mʊ bi. Ĺnıá mʊ bi fʊgyi sʊ á,
mʊ atɔ́ fɛ́ɛ́ igyi fʊ́ klɛ́.

Galatiafɔ lwı Ipian

8Brɛ́á mlımɔ́kʊ́nyá bí Bulu á, mlılɔ́bwɛ nkpábi há ıkpıá
bʊmegyí tɔtɔ. 9Táme séi mlılabí Bulu, ntɛ́ɛ néblí mbɛ́ɛ, alabí
mlı. Ntogyi sʊ́ mlıdékléá mléyinkí yósum túmi ánfı ıma
labi kʊkʊʊkʊ? Ntogyi sʊ́ mlétrá yinkí yɔ́bwɛ amʊ́ nkpábi fɛ́
brɛ́ ámʊ? 10Mlıdɛ́ amándíɛ́ kʊ bwɛ nkɛ kʊtɔ, tsra kʊtɔ, brɛ́
kʊtɔ pʊ́ nfí kʊtɔ. 11Mlı bwɛhɛ́ ánfı sʊ ifú bʊ mıtɔ. Ɩdɛ mí
bwɛ fɛ́ ipian ámʊ́ʊ́ ndewúun mlı sʊ ámʊ fɛ́ɛ́ ıbɔ́bwɛ kpaalı.

12Mí apíó, nokókóli mlı, nabwɛ́ mí ıwı fɛ́ mlı. Ntráa mma
mbla kʊkʊ ası. Mʊ́ sʊ mlıtsia mí atsiábi. Megyí bɛɛ mbɛ́ɛ,
mlılapʊ́ lalahɛ kʊkʊ gyi mı, sʊ́ ndɛ ínı blí. 13Mlılakáín ání
ıwı ma mí ɔnlın asa nɛba ınʊ bɛda Bulu *asʊn wankláán
ámʊ ɔkan ɛkɛ gyankpapʊ? 14Ɩsɔ́kı kpɔnkpɔntı mí ılɔ ámʊ
lɔ́bwɛ há mlı, táme mʊ́ óó á, mlımóbu mí tɔkʊ. Mboún
mlılɔ́hɔ mı fɛ́ Bulu-ɔbɔpʊ, ntɛ́ɛ Kristo Yesu onutó kʊ́ráá.
15Ansí lɛhıɛ́ gyi anı alı brɛ́ ámʊtɔ! Ntɔ lɛ́bá? Mí onutó
nowun ání ní mlétalí á, tɛkı mlılótí mlı ansíbi wá mí alı

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bré ámʊtɔ. Mʊ́ ntɔ dɛ́ mlɪ séi? 16 Alɪ ámʊ́ʊ́ ndɛ mlɪ ɔnɔkwalɪ
bláa amʊ sʊ namlí mlɪ olupʊ́?
17 Ahá ámʊ́ʊ́ bʊdekléá mlɪgyí Yudafɔ mblasʊ ámʊ bʊma
mlɪ ɪwɪ agywɪɪn wanklááán kʊkʊ. Tɔ́á bʊdeklé gyí bɛ́maín
mlɪ lɛ́ mísʊ́, mɛ́nɪ mlékle amʊ́ asʊ́n. 18 Ɩbʊ aléá ahá bódunká
ání mlɪdwɛ́ɛ amʊ́, agywɪɪn wanklááán ɔkpasʊ. Megyí bréá
mbʊ mlɪ wá wʊlɛ. 19 Mí abí adwɛpʊ́! Ɩwɪ trá ɪdɛ mí ɔsɪn há
mlɪ, fɛ́ ɔtsɪá ɪkwíɪ dɛ mʊ dwiín. Nkɛ́tɪ mlɪlanyá Kristo tsiátɔ́
mlɪtɔ asa ɪwɪ bési mí ɔsɪn. 20 Ɩhíɛ́ dɛ mí háan ha mlɪ. Ní mí
nkʊlɛ sʊ mʊ́ á, tɛkɪ mbʊ mlɪ wá séi, mɛ́nɪ nɛ́tsɛ mí tɔ́ɪtɔ.

Hagar Mʊa Sara Nfántʊ́hʊ́n

21 Nfítɛ mlɪ ahá ámʊ́ʊ́ mlɪdékléá mlóbuo Mose mbla ámʊ.
Mlɪmónu asʊ́n ání ɪlɛblí asɪ? 22 Bɔwanlín wá Bulu asʊ́n
ámʊtɔ bɛɛ, Abraham lɔ́kwɪí abi yinhɛ́ anyɔ. Ɔkʊlɛ mʊ yin
gyí ɔkpábi, onyɔɔsɪ mʊ yin gyí ɔdíhɪɛ. 23 Ɔkpábi amʊ lɔ́kwɪí
mʊ bi kɛkɛ, támɛ ɔdíhɪɛ ámʊ mʊ́ á, Bulu léhɪɛ mʊ yáí ání
mɛ́ha mʊ obí asa ɔlɔkwɪí. 24 Mlɪha anu asʊ́n ánfɪ asɪ tsʊn
ɔkpa ánfɪsʊ. Atsɪ abanyɔ́ ánfɪ bʊlí há ntam anyɔ ání Bulu
léka. *Hagar líí há Sinaibʊsʊ klɛ́, tsʊ́fɛ́ nkpábi mʊ abí bʊgyi.
25 Sinaibʊ ámʊ bʊ Arabia ɔmátɔ́. Ɩlí há ndɛ Yerusalem wʊ́lu.
Yerusalem pʊ́ mʊ́tɔ́ ahá fɛ́ɛ́ bʊgyi nkpábi, Mbla ámʊ sʊ.
26 *Sara mʊ́ gyí ɔdíhɪɛ, ɔlí há ɔsʊ́sʊ́ Yerusalem. Mʊgyí anɪ
yín ní. 27 Tsʊ́fɛ́ Bulu asʊ́n wanlínhɛ́ amʊ léblí ɔbɛ́ɛ,

"Ɔtsɪ mákwíípʊ́, nya ansigyí!
Ɔtsɪá ɪkwíɪ mɔkʊ́dwíín mʊ kɪ, kplʊn, afʊsʊra
okitikíti ansigyísʊ́.
Tsʊ́fɛ́ ɔtsɪ ámʊ́ʊ́ mʊ kulu lési mʊ tswɪ amʊ obénya
abí tsɔtsɔɔtsɔ,
dʊn ɔmʊamʊ́ʊ́ mʊ kulu da mʊ wá ekekegyíɛkɛ
ámʊ."

28 Mí apíó, séi á, mlɪlabwɛ́ Bulu ahá tsʊn mʊ tɔ́á ɔlɛhɪɛ
yáísʊ́; fɛ́ alɪá ɔlɛhɪɛ yáí asa bɔkwɪí *Isak. 29 Alɪ bré ámʊtɔ
á, obí ámʊ́ʊ́ bɔkwɪí mʊ kɛkɛ, ogyi Ismael amʊ lédɪnká Isak
amʊ́ʊ́ bɔkwɪí mʊ *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ túmitɔ ámʊsʊ. Alɪ kén igyi
há anɪ ndɛ ní. 30 Támɛ nkálɪ Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ léblí?

Gal

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔbɛɛ, “Gya ɔkpábi amʋ mʋa mʋ bi, tsúfɛ́ megyí ɔkpábi mʋ bi ámʋ mʋa ɔdíhɪɛ mʋ bi ámʋ obégyi amʋ́ sí atɔ́.” 31 Mʋ́ sʋ apíó, megyí ɔkpábi amʋ abí anɪgyí. Ɔdíhɪɛ ámʋ abí anɪgyí.

Mlɪkɪ Mlɪ lwɪgyísʋ

5 1 Anɪ ɪwɪgyí sʋ Kristo lahá anɪlagyi ɪwɪ! Mʋ́ sʋ mlɪlɪ kínkíínkín. Mlɪmátrá tsulá abʋbwɛ mlɪ nkpábi ha mbla ámʋ.

2 Mlɪnu! Mí Paulo dɛ́ mlɪ bláa ání ní mlesí ɪwɪ há, bɛtɪn mlɪ *keté a, ilosuná ání tɔ́ ámʋ́ʋ́ Kristo lɔ́bwɛ ámʋ ɪma mlɪ labi kʋkʋ. 3 Ntráa ndɛ mlɪ ɔlá da mbɛ́ɛ, ɔhagyíɔha ání ɔlɛha bɛtɪn mʋ keté á, ilehián ání obégyi Mose mbla ámʋ fɛ́ɛ́sʋ́. 4 Ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mlɪ ahá ámʋ́ʋ́ mlɪdɛ́ mbla ámʋsʋ gyí, mɛ́nɪ Bulu obótsu mlɪ ání mlɪ asʋ́n da ɔkpa mʋ ansítɔ́ ámʋ mlɪlamáín ɪwɪ lɛ́ Kristosʋ. Bulu awɪtɔlɛ amʋ ɪlatswɪ mlɪ pan. 5 Anɪ mʋ́ anɪ ansí dɪn ání Bulu obótsu anɪ ání anɪ asʋ́n da ɔkpa mʋ ansítɔ́. Ɪ́nɪ gyí tɔ́á anɪdɛ́ ɔkpa kíɪ tsʋn Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʋ́ʋ́ ɔdɛ agyʋ́má yɔ anɪtɔ, tsʋn anɪ hógyisʋ ámʋsʋ ní. 6 Tsúfɛ́ ní anɪa Kristo Yesu anɪgyí kʋlɛ a, ketétíɪn ntɛɛ ketémátɪn mehián. Mʋ́á idehián gyí anɪbʋ hógyiá ɪtɛhá anɪtɔdwɛ́ Bulu pʋ́ anɪ aba.

7 Tɛkɪ mlɪdɛ́ mbɔ́dí bɔ asa. Ma kóʋ́n latin mlɪ ɔkpa ɔbɛɛ, mlɪmátrá buo ɔnɔkwalɪ amʋ? 8 Megyí Bulu bwɛhɛ́ igyi, tsúfɛ́ mʋléle mlɪ. 9 Mlɪkaɪn ání bodobodotu-afá kpalobí tɛ́há bodobodo amʋ fɛ́ɛ́ itotú. 10 Anɪ Wíe lahá nahogyi, ání mlɪmɛ́ɛtrá hɔ ɔha bambá atosunáhɛ́ dʋn mí nkʋlɛ klɛ́. Bulu ɔbɛ́bɪtí ɔhá ámʋ́ʋ́ ɔdɛ mlɪ agywɪɪn damlí ámʋ ɪsʋ.

11 Mí apíó, ní ntráa ndɛ ɔkan da blí mbɛ́ɛ, ilehián ání ahá bʋtíɪn keté á, mʋ́mʋ́ ntogyi sʋ́ Yudafɔ bʋtráa bʋdɪn mísʋ́? Mʋ́mʋ́ ní ndɛ Kristo oyikpalíhɛsʋ lowu ámʋ é ɔkan da á, yɛ́ɛ ɔhaa mɛ́ɛdɪnká mísʋ́ o. 12 Mí sʋ mʋ́ á, tɛkɪ ahá ámʋ́ʋ́ bʋdɛ mlɪ háan bɛɛ, ilehián ání mlétɪn keté ámʋ bawúna flo amʋ́ ɪwɪ.

13 Mí apíó, Bulu lɛ́lɛ mlɪ ɔbɛ́ɛ, mlɪbégyi ɪwɪ. Támɛ mlɪmátsʋn mlɪ ɪwɪgyí amʋsʋ láyótsu mlɪ tsiátɔ́ dada amʋ. Mboʋ́n mlɪpʋ ɔdwɛ sum mlɪ aba, 14 tsúfɛ́ Mose mbla ámʋ fɛ́ɛ́ ɪlɪí mbla kʋlɛ pɛ́ ámʋ́ʋ́ ɪdɛblí ɔbɛ́ɛ, “Dwɛ fʋ́ bá fɛ́ fʋ́ ɪwɪ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ámʊsʊ. 15Táme ní mlılabwé mlı ıwı fé mbwıkítá-atɔ, mlıdé
aba fínı, mlıdé aba lalá a, múmú mlıkı wankláán; ní megyí
alı mléhı aba.

Tsiátɔ́ Dada Pú Ɔŋétɔ́ Atsiábi

16Mú sʊ ndɛ mlı bláa mbéɛ, mlıha Ɔŋɛ Wankíhé amʊ ɔkpa
mlı. Múmú mlımɔ́ɔbwɛ tɔ́á mlı tsiátɔ́ dada tekle. 17Tsúfé tɔ́á
anı tsiátɔ́ dada tekle ıhíé na ɔtsan há tɔ́á Ɔŋɛ Wankíhé amʊ
tekle. Tɔ́á Ɔŋɛ Wankíhé amʊ tekle é ıhíé na ɔtsan há tɔ́á anı
tsiátɔ́ dada tekle. Atoku anyɔ ánfı ılɔkʊsʊ́ líí abasʊ, ménı
mlımɔ́ɔbwɛ tɔ́á mlıtekle. 18Ní Ɔŋɛ Wankíhé amʊ dé mlı kpa
á, múmú mlımá Mose mbla ámʊ ası.
19Tsiátɔ́ dada bwɛhé tɛlın ɔwan. Múgyí; atsı múa ayin
asúnwa, agywıın laláhɛ bwɛ, ifintotsiá, 20ıkpıtswéɛ,
afátɔ́pleí, olu, ıtré, fú nkʊlɛ klé dunká, ɔblɔ́kpán, ɔnsıpɛ,
aba asımánú, ıwımaín lé fú abasʊ, 21ɔkabágyáa, ntábʊ,
pléikpada pú múá ılɛlıan ínı aná. Mú aná ıwı asún ndɛ mlı
bláa, fé alıá nɛbláa mlı yaí. Mbéɛ, ahá ání bʊtɔbwé ínı odu
bʊméenya *Bulu iwíegyí ámʊtɔ agyapadıɛ kʊkʊ.
22Táme ní Ɔŋɛ Wankíhé amʊ dé anı kpa á, mú abi swiehé
ání ibétsiá anıtɔ gyí, ɔdwɛ, ansigyí, iwilwii, ıklʊnya, awıtɔlɛ,
yilébwɛ, ɔnɔkwalı, 23ilwií pú ıwısʊgyí. Mbla kʊkʊʊkʊ má
ınʊá iletin alı ntobí ánfı ɔkpa. 24Ahá ání bʊgyi Kristo klé
bamɔ́ amú tsiátɔ́ dada pú amú ɔwɔ́lı laláhɛ Kristo Yesu
oyikpalíhɛ amʊsʊ. 25Ɔŋɛ Wankíhé amʊ lahá anı nkpa
pɔpwɛ. Mú sʊ mlıha agyi mʊ asúnsʊ́. 26Anımátsu ıwı súná
aba, ntéɛ wá aba ɔblɔ́, ntéɛ pé ansí aba atɔ́sʊ́.

Ilkʊ Tsu Lé Aba Asúntɔ́

6 1Mí apío, ní mlıtɔ ɔkʊ ɔbwé lakpan kʊ á, mlı ahá
ámʊ́ʊ́ Ɔŋɛ Wankíhé dɛ mlı kpa ámʊ mlınya klʊn tɔı
kpla mʊ pʊtɔɔ. Táme mlıkı mlı ıwı wankláán, ménı mlı é
mlıméedıda ısɔ́kı amʊ odutɔ. 2Mlıtsu ıkʊ lɛ mlı aba asúntɔ́.
Ní mlıdé mú bwɛ alı á, mlıdé Kristo mbla ámʊsʊ gyí nı. 3Ní
ɔkʊ dé mʊ ıwı kíı ɔbéɛ mɔfʊn tógyítɔ́tɔ́, táme omegyí tɔtɔ
a, ɔdɛ mʊ ıwı mlé. 4Mlıkapʊ mlı onutó tsiátɔ́ kı. Ní ıbʊ alé

Gal

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

á, múmú mlɛ́talí pú ɪbɪ sí kántɔ́ mlɪ bwɛhɛ́ sʊ, mlɪmɔ́ɔpʊ
kápú ɔha bambá klɛ́. 5Tsúfɛ́ anɪtɔ okugyíɔkʊ ɔbɔ́sʊrá mʊ
onutó atɔ sʊráhɛ́.
6Bulu asún ámʊ akasípú bʊyée atɔ wankláán ání bʊbʊ
ɪkʊ ha amú asunápú.
7Mlɪmámlɛ́ mlɪ ɪwɪ. Ɔhaa tamamlɛ́ Bulu. Ɔhagyíɔha
ɔbɔ́kpɔtí tɔ́á olodu. 8Ní ɔkʊ lódu tsiátɔ́ laláhɛ wá mʊ klʊntɔ
á, lowu ɔbɔ́kpɔtí tsú mútɔ́. Támɛ ní ɔlɛha Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ
lódu tsiátɔ́ wankláán wá mʊ klʊntɔ á, ɔbɔ́kpɔtí nkpa ání
ɪtamatá tsú mútɔ́. 9Mú sʊ yilébwɛ mákpɔn anɪ, tsúfɛ́ ní
abatɔ mowu anɪ á, abɔ́kpɔtí nkpa ání ɪtamatá mú brɛ́tɔ́.
10Mú sʊ brégyíbrɛ́á anyá mú ɪwɪ ɔkpa á, mlɪha abwɛ yilé
ha ɔhagyíɔha, títriu anɪ apíó ahógyipʊ.

Itsiáha Pú Ɔláda

11Mlɪkɪ atɔ wanlínhɛ́ akpɔnkpɔntɪá napú mí onutó ɪbɪ
wánlín sísí mlɪ! 12Ahá ámúú bʊdedunká ání bégyi asʊ
ahá ansítɔ́ ámʊ líí mlɪsʊ bɛɛ, mlɪháa abʊtɪn mlɪ *keté
ní. Megyí tɔtɔ sú bʊdɛ ínɪ bwɛ. Alɪá Yudafɔ bʊméɛdɪnká
amúsú bɛɛ, bʊdɛblí bɛɛ Kristo oyikpalíhɛsʊ lowu ámʊ
pɛ́sú ɔha ɔbɔ́tsʊn nya nkpa. 13Keté atínpʊ amʊ onutó óó
bʊtamagyi Mose mbla ámʊsʊ. Támɛ bʊdekléá mlɪtíɪn keté,
mɛ́nɪ bɔ́pʊtsú ɪwɪ súná amú aba ání bahá mlɪlatɪn keté.
14Mí mú á, ɪmába mútɔ́ ání nótsu ɪwɪ ɔyí ánfɪtɔ tɔtɔɔtɔsʊ,
dʊn anɪ Wíe Yesu Kristo *oyikpalíhɛsʊ lowu ámʊ. Tsúfɛ́
mʊ lowu ámʊ sʊ ɔyítɔ́ tsiá ɪtráa ma mí labi, mí ɛ́ mma
labi kʊkʊ há mú. 15Ketétíɪn ntɛ́ɛ ketémátɪn megyí tɔtɔ.
Múá idehián gyí ɔha obémlí ɔha pɔpwɛ. 16Iwilwii múa
nwewúun ɪtú ahá ámúú bʊdɛ mbla ánfɪsʊ gyí amʊ, pú ahá
ání bʊhíɛ́ bʊgyi Bulu ahá![b]
17Asa nɛ́kpa mí asún opulu á, mbláa mlɪ. Mlɪtɔ ɔhaa
mátrá wa mí tɔ́ɪ. Tsúfɛ́ mí ɪwɪ apɪná ánfɪ idesuná ání Yesu
ɔkpábi ngyi.
18Mí apíó, anɪ Wíe Yesu Kristo ogyíi mlɪ bʊalɛ. *Amen!

---

[b] **6:16** *Ahá ání bʊhíɛ́ bʊgyi Bulu ahá* gyí Israel pɔpwɛ amʊ nɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́á Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Efesofɔ

Itsiáha

1 1Mí Paulo ání Bulu apɛ́ sʊ nabwɛ́ Kristo Yesu *sumbí
ɔyɔpʊ́, dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín sísí mlɪ Bulu ahá ání
mlɪlahɔ Kristo Yesu gyi, mlɪa mʊnyɔ mlɪlabwɛ́ kʊlɛ, mlɪbʊ
Efeso wúlutɔ. Ndɛ mlɪ itsiá ha.
2Anɪ Sí Bulu mʊa anɪ Wíe Yesu Kristo bʊgyíi mlɪ bʊalɛ,
abʊha mlɪ iwilwii.

Ɔsʊ́sʊ́ Oyúla Ání Anɪbʊ Kristotɔ

Efe

3Mlɪha akanfʊ anɪ Wíe Yesu Kristo mʊ Sɪ pʊ́ mʊ Bulu.
Tsúfɛ́ tsʊn anɪa Kristonyɔ ɪkʊlɛbwɛtɔ́ á, alapʊ́ ɔŋɛ́tɔ́ atɔ́á
ɪbɛ́kpa anɪ fɛ́ɛ́ yúlá anɪ tsú ɔsʊ́sʊ́. 4Asa Bulu lɔ́bwɛ ɔyí á,
ɔlɛlɛ anɪ bwɛ́ mʊ klɛ tsʊn anɪa Kristonyɔ kʊlɛbwɛsʊ, ání
abwɛ́ɛ ahá ání amʊ́ ɪwɪ lɛtɪn, ifin kʊkʊ má anɪ ɪwɪ mʊ ansítɔ́.
5Ĺnɪá Bulu tɔdwɛ́ anɪ sʊ á, ɔlɔbwɛ agywɪɪn yáí ɔbɛ́ɛ,
mɔ́pʊ anɪ bwɛ́ mʊ abí tsʊn Yesu Kristosʊ. Ĺnɪ gyí tɔ́á olekle,
igyi mʊ apɛ́ ní. 6Mlɪha akanfʊ Bulu, mʊ awɪtɔlɛ anfí ɪbʊ
numnyam, ɔlɔwa tsʊn mʊ Bi ɔdwɛpʊ́sʊ́ há anɪ faan anfɪ sʊ.
7Ɔlɔpʊ mʊ Bi ámʊ obugya ká anɪ nwunsʊ ɪkɔ, sí anɪ lakpan
kíé anɪ. Awɪtɔlɛ anfí Bulu lɛ́hɪɛ wá há anɪ ánfɪ ɪbʊ ifú dʊbɪ.
8Mʊ nyánsa pʊ́ mʊ asʊ́n-asɪnu lalɛ́ mʊ́ fɛ́ɛ́ ɔwan súná anɪ
tsʊn ɔkpa tsɔtsɔɔtsɔsʊ.
9Alahá anɪlabí mʊ asʊn ŋaínhɛ́ ání ɔlɛkɪklí yáí dodoodo
ɔbɛ́ɛ, mɔ́bwɛ tsʊn Kristosʊ. 10Mʊ asʊn ŋaínhɛ́ amʊ gyí, ní
brɛ́ ámʊ ɪfʊn a, mɔ́bwɛ mʊ atɔ bwɛhɛ́á ɪbʊ ɔsʊ́ mʊ́a asɪ fɛ́ɛ́
kʊlɛ, pʊ́wá anɪ Wíe Kristo asɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Bulu tɛhá mʊ nwuntɔ asʊ́n pʊ́ mʊ apɛ́ tɛba mʊ́tɔ́
brégyíbré. Mʊ onutó léle anɪ ɔbɛ́ɛ abwɛ́ɛ mʊ abí tsʊn anɪa
Kristonyɔ ɪkʊlɛbwɛtɔ. Tsʊ́fé alí ɔlɔbwɛ agywɪɪn yáí dodoodo
nɪ. 12 Ɔlɛlɛ anɪ agyankpapʊ ámʊ́ʊ́ anɪ ansí dɪn Kristosʊ ámʊ
ɔbɛ́ɛ, abɛ́kanfʊ́ mʊ numnyam.
13 Alí ilegyi ha mlɪ é ní. Bré ámʊ́ʊ́ mlɪlónu ɔnɔkwalɪ asʊ́n,
igyi *asʊn wankláán ámʊ́ʊ́ ɪlɔhɔ mlɪ nkpa ámʊ, hɔ mʊ́sʊ́
gyi ɔpá mlɪa Kristonyɔ mlɪlɔ́bwɛ kʊlɛ. Bulu lɔ́pʊ mʊ Ɔŋɛ
Wankíhé amʊ hɪɛ mlɪ nsʊ, pʊ́sʊ́ná ání mʊbʊ́ mlɪ, fé alɪ
ámʊ́ʊ́ ɔlɛhɪɛ yaí ɔbɛ́ɛ mɔ́bwɛ ámʊ. 14 *Ɔŋɛ Wankíhé amʊ gyí
ntswɪasɪá idesuná ání anɪ ɪbɪ béda agyapadɪɛ ámʊ́ʊ́ Bulu
léla yáí há mʊ abí ámʊ nɪ. Idesuná ání alaká anɪ nwunsʊ
ɪkɔ, pʊ́wá mʊ numnyam.

Paulo Mpáɪ

15 Mʊ́ alɪ sʊ, tsʊ́ bréá nonu ání mlɪlahɔ anɪ Wíe Yesu gyi, pʊ́
alɪá mlɪtɔdwé Bulu ahá fɛ́ɛ́ á, 16 mmɔkʊ́sí Bulu ɪpán da mlɪ
nwunsʊ. Ní ndɛ mpáɪ bɔ á, ntɛkáín mlɪsʊ. 17 Ntokókóli anɪ
Wíe Yesu Kristo Bulu, numnyam Ɔsí ámʊ mbɛ́ɛ, ɔhá mʊ Ɔŋɛ́
ámʊ ɔha mlɪ nyánsa. Ɪlɛ mʊ ɔwan súná mlɪ, ménɪ mlébɪ mʊ
wankláán. 18 Ntɔkʊ́lí mʊ mbɛ́ɛ, obwíi mlɪ ansí, amlɪwun atɔ
wankláán ámʊ́ʊ́ ɔbɛ́ɛ, mlɪbékɪ ɔkpa ha ámʊ, ménɪ mlébɪ ání
atɔ́ ámʊ́ʊ́ ɔlɛlayáí há mʊ ahá ámʊ ɪhíɛ́ bʊ bíá. 19 Ɔhá amlɪbɪ
ání mʊ túmi dʊn túmi kugyíkʊ há anɪ ahógyipʊ. Mʊ túmi
ánfɪ ɔma a, kʊkʊ má ɪnʊ. 20 Mʊ́ kén ɔlɛlɛ súná bréá ɔlɔkʊsʊ́a
Kristo tsʊ́ afúlitɔ, pʊ́ mʊ yɛ́yaí mʊ gyɔpɪsʊ ɔsʊ́sʊ́ ɪnʊ ní. 21 Ɪnʊ́
Kristo dɛ́ iwíe gyí awíe fɛ́ɛ́, túmi kugyíkʊ, *ɔŋɛ laláhɛ pʊ́
ɔmásʊ́gyí túmi fɛ́ɛ́sʊ́ nɪ. Mʊ dibia dʊn dibia kugyíkʊá ɪbʊ nʊ
séi pʊ́ ɔyí ámʊ́ʊ́ ɪbɛ́ba amʊtɔ. 22 Bulu lɔ́pʊ tógyítɔ́ wá mʊ asɪ,
ɔlɔpʊ mʊ bwé tógyítɔ́ nwun há mʊ ɔpasua. 23 Ɔpasua ámʊ
gyí Kristo ɔyʊlʊ́ʊ. Kristo wá ɔpasua ámʊ tenyá túmi kugyíkʊ
tsʊ́. Mʊtɛ́há tógyítɔ́ tɔwá alɛ́ yi ɔtínɛgyíɔtíné.

Tsʊ́ Nkpa Dadatɔ Ba Pɔ́pwɛtɔ

2 1 Asa mlɪlémlí Akristofɔ á, asʊtɔ-ɔnlɪn mʊ́a lakpanbwɛ
sʊ mlɪgyí ɔŋɛ́tɔ́ aha wuhé. 2 Alɪ bré ámʊtɔ á, mlɪlétsiá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔmátɔ́fɔ atsiábi. Mlılóbuo *ɔŋɛ laláhɛ féé owíe Ɔbʊnsám. Mʊgyí ɔŋɛ laláhɛ ání ıdɛ agyúmá yɔ ahá ámʊ́ʊ́ bʊtamabú Bulu ámʊtɔ ní. 3Lélé mʊ́ á, anı féé anılétsiá amʊ́ atsiábi, bwɛ́ lalahɛá anı ɔwɔ́lı léklé. Anılóbuo tɔ́á anı ɔyʊlʊ́ʊ pʊ́ anı agywıın létsiá súná anı. Tsiátɔ́ anfı sʊ́ tɛkı Bulu ɔbɛ́bıtí anı ısʊ fé aha atráhɛ nı.

4-5Táme ínıá Bulu nwewúun ıtsɔ, ɔtɛhíé dwɛ́ anı sʊ á, ɔlɔtsʊn anıa Kristonyɔ ıkʊlɛbwɛsʊ há anı nkpa, bré ámʊ́ʊ́ anıgyí aha wuhé Bulu ansítɔ́ anı lakpan sʊ ámʊ. Mʊ awıtɔlɛ sʊ́ ɔlɔhɔ anı nkpa. 6Anıa Kristo Yesunyɔ ıkʊlɛbwɛ ánfı sʊ Bulu lakʊ́sʊ́a anıa mʊnyɔ tsʊ́ lowutɔ, alahá anı otsiákpá Kristo wá. Anıa mʊnyɔ abégyi iwíe ɔsʊ́sʊ́. 7Bulu léle mʊ awıtɔlɛ kpɔnkpɔɔnkpɔntı ánfı súná anı tsʊn Kristo Yesusʊ, méni ahá ání bétrá lın féé bówun ání mʊ awıtɔlɛ lomoní dʊn tógyítɔ́. 8Bulu awıtɔlɛ pʊ́ mlı Kristo hógyisʊ Bulu lɔ́tsʊn hɔ mlı nkpa. Ínı motsú mlı, Bulu atokiehé igyi. 9Megyí mlı bwɛhé wankláán kʊkʊ sʊ, méni mlıtɔ ɔkʊkʊ mɔ́ɔpʊ ıbı sí kántɔ́. 10Bulu lábwɛ́ anı alı ánfı anıgyí. Alabwɛ́ anı aha pɔpwɛ tsʊn anıa Kristo Yesunyɔ ıkʊlɛbwɛsʊ, méni abɔ́bwɛ yilé ání mʊ onutó ɔlɛla yáí há anı ɔbɛ́ɛ abwɛ́ɛ.

Efe

Kristotɔ lkʊlɛbwɛ

11Mʊ́ sʊ mlıkaın ání tɛkı ɔmátɔ́fɔ mlıgyí. Bré ámʊ a, Yudafɔ bʊtɛtí mlı bɛɛ, “Ahá ání bʊmɛtın *keté,” bʊ́tɛtí amʊ́ ıwı keté atínpʊ. (Táme ketétíın amʊ ó á, nyankpʊsa ɔyʊlʊ́sʊ pʊ́ ıbı ɔnɔ́ atɔ́ igyi.) 12Mlıkaın ání alı bré ámʊtɔ á, mlıméyín Kristo. Afɔ́ɔ́ mlıgyí. Mlımégyí Yudafɔ ɔkpagyíɔkpasʊ. Mlımá ogyíkpá Bulu nhıhıé ámʊ́ʊ́ ɔlɛka mʊ́ ıwı ntam há Yudafɔ ámʊtɔ. Mʊ́á ıdʊn kʊ́ráá á, mlı ansí mɛdín tɔtɔsʊ, mlıméyín mʊ é. 13Táme séi á, mlıa Kristo Yesunyɔ mlılabwɛ́ kʊlɛ. Ínı sʊ Kristo latsʊn mʊ obugya amʊ́ʊ́ ɔlɛtsɛí wʊ́lí há anıa mlınyɔ ámʊsʊ, kpá mlı ahá ánfı tɛkı mlıbʊ ıfɔ́ ánfı ba Bulu wá. 14Tsʊ́fé Kristo onutó lapʊ́ iwilwii wá Yudafɔ pʊ́ ɔmá bámbásʊ́fɔ nsınɛ́, bwɛ́ anı afʊnka anyɔ ámʊ féé kʊlɛ. Alalé olu ámʊ́ʊ́ ılɔbwɛ buntíi wá anı nsınɛ́ ámʊ. 15Ɔlɛka Yudafɔ mbla pʊ́ amʊ́ amándíétɔ́, méni afʊnka anyɔ amʊ́ bɔ́bwɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔpasua pɔpwɛ ɪkʊlɛ mʊtɔ. Fówun mʊa amúnyɔ bɔ́bwɛ kʊlɛ,
iwilwii bétsiá amʊ́ nsɪné. 16Ɔlɔtsʊn mʊ *oyikpalíhɛsʊ lowu
ámʊsʊ lé olu lé amʊ́ nsɪné. Oyikpalíhɛ amʊsʊ ɔlɔtsʊn tswɪ
amʊ́a Bulunyɔ ɔnɔ́ ntsu. 17Bréá Kristo lébá a, ɔlɛda Bulu
iwilwii asʊ́n ámʊ ɔkan há ahá fɛ́ɛ́. Mlɪ ɔmátɔ́fɔ ání mlɪa
Bulunyɔ nsɪné bʊ ɪfɔ́ pʊ́ Yudafɔ ání amʊ́a Bulunyɔ nsɪné ma
ɪfɔ́ fɛ́ɛ́tɔ́. 18Kristo sʊ ɔkpa latíí há anɪ afʊnka anyɔ ámʊ fɛ́ɛ́.
*Ɔŋɛ Wankíhé ámʊ sʊ abétalí ba anɪ Sí Bulu ansítɔ́.

19Ɪ́nɪ sʊ mlɪtráa mlɪmégyí afɔɔ́. Mlɪa Bulu ahá mlɪlabwɛ́
ɪkʊlɛ, mlɪgyí Bulu wóyí abí. 20Mlɪgyí fɛ́ obuá bayi. Yesu
sumbí ayɔpʊ́ ámʊ pʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ gyí mʊ́ nkpabí.
Kristo Yesu onutó gyí obu ámʊ ɔtan. 21Mʊ sʊ obu ámʊ ɪtsa
aba hógyitɔ. Mʊtéhá mʊ́ itomóní bwɛ́ Bulu ɔtswɛ́kpa obu
wankíhé. 22Ɪ́nɪá mlɪa Kristonyɔ mlɪlabwɛ́ ɪkʊlɛ sʊ á, ɔdɛ
mlɪa Yudafɔ ámʊ pʊtsá abasʊ, ɔdɛ obu ání Bulu obétsiá
mʊ́tɔ́ ɔŋétɔ́ yíi.

Paulo Ɔmá Bámbásʊ́fɔ Bulu Asʊ́n Bláa

3 1Mí Paulo nda obu Kristo Yesu *asʊn wanklɑ́ɑ́n ámʊ́ʊ́
ndɛ ɔkan da mlɪ ahá ání mlɪmégyí Yudafɔtɔ ámʊ sʊ.
2Nyin ání mlɪlanú awɪtɔlɛá Bulu lɔ́wa há mí, pʊ́ agyʊ́má
ánfɪ wá mí ɪbɪtɔ ɔbɛ́ɛ, mbwɛ́ɛ, ɪwa labi ha mlɪ. 3Bulu lɛ́lɛ
mʊ asʊn ŋaínhé ámʊ́ʊ́ ɔlɛkɪklí yaí ámʊ ɔwan súná mí. Mʊ́
nawánlín kútúklú á. 4Ní mlɛkla ɔwʊlʊ́ ánfɪ a, ɪbɔ́wankí
mlɪ ání nanú Kristo ɪwɪ asʊn ŋaínhé amʊ asɪ. 5Tsú ɔyí ɔpá
á, Bulu mɔ́kʊ́lé asʊn ŋaínhé anfɪ súná nyankpʊsa ɔkʊkʊ.
Táme séi ánfɪ á, alabɛlɛ mʊ́ ɔwan tsʊn mʊ Ɔŋé ámʊsʊ súná
ahá ámʊ́ʊ́ alalé, bʊgyi mʊ sumbí ayɔpʊ́ pʊ́ mʊ ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́
wankíhé amʊ. 6Mʊ asʊn ŋaínhé amʊ gyí, Bulu layúlá ɔmá
bámbásʊ́fɔ é fé Yudafɔ, tsʊn mʊ asʊn wanklɑ́ɑ́n ámʊsʊ.
Amʊ́a Yudafɔ bamlí ɔlɛpɛ ɔkʊlɛtɔ atɔ́ agyípʊ́, alabwɛ́ amʊ́a
Yudafɔ kʊlɛ. Mʊ́ sʊ babwɛ́ ɔyʊlʊ́ʊ kʊlɛ. Amʊ́ é bénya atɔ́
ámʊ́ʊ́ Bulu léhɪɛ ání ɔbéha Yudafɔ tsʊn Kristo Yesusʊ ámʊ
kʊ.

7Ɪna Bulu awɪtɔlɛ pʊ́ mʊ túmisʊ ɔ́lɔbwɛ mí mʊ asʊn
wanklɑ́ɑ́n ámʊ osúmpʊ́. 8Ɪbʊ mʊ́tɔ́á kebikʊsʊ ngyi Bulu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ahá fɛ́ɛ́tɔ́. Támɛ Bulu lɔ́wa awɪtɔlɛ há mí ɔbɛ́ɛ, ndáa Kristo
oyúla amʊ́ʊ́ ɪdʊn blí ámʊ ɪwɪ ɔkan ha ahá ání bʊmegyí
Yudafɔ. 9Mʊlɔ́wa mí ɔbɛ́ɛ, nháa anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́ abʊbɪ alɪá
ɔdɛpʊ mʊ asʊn ŋaínhɛ́ amʊ yɔ́ agyʊ́má. Mʊlɔ́bwɛ ɔsʊ́ mʊ́a
asɪ, ɔlɔpʊ mʊ asʊ́n ánfɪ ŋáín tsʊ́ ɔyí ɔpá. 10Ɔlɔbwɛ mʊ́ alɪ,
ménɪ ɔbɔ́tsʊn mʊ ɔpasua ámʊsʊ lɛ́ mʊ nyánsa ɔtsan-ɔtsan
súná ɔŋɛ lalɛ́hɛ awíe pʊ́ atʊ́mipʊá bʊbʊ ɔtínɛ́á bʊdɛ iwíe gyí
fɛ́ɛ́. 11Ɪ́nɪ gyí tɔá Bulu lɛ́hɪhíɛ yaí asa ɔlɛlɛ ɔyí ní. Alahá mʊ́
ɪlaba mʊ́tɔ́ séi tsʊn anɪ Wíe Kristo Yesusʊ. 12Ɪ́nɪá anɪlahɔ
mʊ gyi, anɪa mʊnyɔ anɪlabwɛ́ ɪkʊlɛ sʊ á, abɛ́talí wá klʊn yɔ́
mʊ ansítɔ́ faan, anɪméɛtrá nya ifú. 13Mʊ́ sʊ ndɛ ɪpa bwií há
mlɪ mbɛ́ɛ, mlɪmáha abatɔ iwu mlɪ, ɪwɪɔsɪn ánfɪ ndewúun
ha mlɪ ánfɪ sʊ, tsʊ́fɛ́ ɪbɔ́wa labi há mlɪ.

Kristo Ɔdwɛ

14Ɪ́nɪ sʊ mí akpawunu iyi asɪ, ndɛ anɪ Sí ámʊ kokóli.
15Mʊtɔ abusuan kugyíkʊá ɪbʊ ɔsʊ́ mʊ́a asɪ lɛlɪn tsu.
16Mʊbʊ́ʊ oyúla akpɔnkpɔntɪ há mʊ abí. Mʊ́ sʊ ndɛ mʊ
kokóli mbɛ́ɛ, mʊ Ɔŋɛ́ ámʊ ɔhíɛ wa mlɪ ɔkláa ɔwʊnlín tsu
mʊ oyúla kpɔnkpɔntɪ atokiehɛ́ ámʊtɔ, 17Kristo ɔtsʊn mlɪ
hógyisʊ tsia mlɪ klʊntɔ brégyíbré. Ndɛ mʊ kʊlí mbɛ́ɛ, ɔhá
amlɪlɛ nlín yɔ ɔtɔ́tɔ́, Buludwɛ pʊ́ mlɪ abadwɛtɔ, amlɪlɪ
kínkíínkín. 18Fówun mlɪa Bulu ahá atráhɛ mlɛ́talí bí ání
Kristo ɔdwɛ lɛhɪɛ́ móní, ɪlɛhɪɛ téí, ɪhíɛ́ bʊ ɪswí, ɪlɛhɪɛ fʊ́á,
ɪlɛhɪɛ wíé ɔtɔ́tɔ́. 19Ntráa ndɛ mʊ kokóli mbɛ́ɛ, ɔhá amlɪbɪ
Kristo ɔdwɛ ámʊ́ʊ́ nyankpʊsa ɔkʊkʊ mɛ́ɛtalí nú mʊ́ asɪ yi
amʊ. Fówun mlɪ tsiátɔ́ bɔ́bwɛ fɛ́ Bulu klɛ́.
20Ɪ́nɪá Bulu túmi dɛ agyʊ́má yɔ anɪtɔ sʊ á, ɔtɛtálí bwɛ́
atɔ́ há anɪ dʊn alɪá anɪtɔkʊ́lí mʊ, ntɛ́ɛ anɪtosʊ́sʊ. 21Ɪ́nɪ sʊ
mlɪha akanfʊ Bulu. Anyánkpʊ́sa ɪlíntɔ fɛ́ɛ́ bʊkánfʊ mʊ atɔ́
akpɔnkpɔntɪ ámʊ́ʊ́ ɔdɛbwɛ Kristo Yesu pʊ́ ɔpasua ámʊtɔ
ámʊ sʊ, tsʊ́ séi yɔ́fʊn bréá ɪtamatá. *Amen!

Anɪa Kristonyɔ lkʊlɛbwɛ

4 1Ɪ́nɪ sʊ mí ánfɪ nda obu anɪ Wíe agyʊ́má yɔ sʊ ánfɪ
ndɛ ɪpa bwií há mlɪ mbɛ́ɛ, mlɪtsía tsiátɔ́ oduá ɪlɛkanáa

Efe

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alıá Bulu lɛ́lɛ mlı ɔbɛ́ɛ, mlıbɛ́tsiá. 2Mlıba ıwıası, amlılwii.
Mlınya klʊn ha aba, amlıdwɛ aba. 3Ɔŋɛ Wankíhé amʊ lahá
mlılabwɛ́ kʊlɛ. Mʊ́ sʊ mlıbɔ mbɔ́dí amlıtsia iwilwiitɔ, ménı
ıkʊlɛbwɛ ámʊ ibétsiá mlıtɔ yɔ́. 4Ɔyʊlʊ́ʊ kʊlɛ ıwı ntobí anı fɛ́ɛ
anıgyí. Ɔŋɛ Wankíhé kʊlɛ pɛ́ bʊ ınʊ. Alı kɛ́n Bulu lɛ́lɛ anı fɛ́ɛ
ɔbɛ́ɛ, abɛ́kı toku kʊlɛ pɛ́ ɔkpa ní. 5Owíe ɔkʊlɛ; hógyi kʊlɛ;
*asúbɔ kʊlɛ. 6Bulu ɔkʊlɛ. Mʊgyí anı fɛ́ɛ Ɔsí. Mʊdɛ́ anı fɛ́ɛsʊ́
gyí, ɔdɛ agyʊ́má yɔ tsʊn anı fɛ́ɛsʊ́, otsie anı fɛ́ɛtɔ́.
7Kristo lɔ́wa awıtɔlɛ ye atokiehé há anı fɛ́ɛ ɔbɛ́ɛ, apʊ́yɔ
mʊ agyʊ́má, 8fɛ́ alıá bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ,
"Brɛ́á ɔlɔyɔ ɔsʊ́sʊ́ á,
ɔlɛkpa ndoun buo ıwı,
kíé ahá atɔ́."
9Ní bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ, "Ɔlɔyɔ ɔsʊ́sʊ́" á,
idesuná ání Kristo légyankpá kplí wíé ɔsʊlʊ́tɔ. 10Mʊ́mʊ́
idesuná ání ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔlɛkplí wíé ɔsʊlʊ́tɔ ámʊ kɛ́n lɔ́yɔ ɔsʊ́sʊ́,
ɔtínɛ́á ılɔfʊá dʊn nı, ménı ɔbɔ́bʊlá ɔsʊ́ mʊ́a ası fɛ́ɛ, há mʊ́
ıfʊn. 11Kristo onutó lɔ́bwɛ anıtɔ akʊ mʊ *sumbí ayɔpʊ́. Akʊ
Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́. Akʊ mʊ *asʊn wanklɑ́ɑ́n ámʊ ɔkan adapʊ́.
Akʊ ɛ́ akpapʊ́ pʊ́ asunápʊ́. 12Kristo lɛ́lɛ amʊ́ alı, ménı Bulu
ahá bétalí yɔ́ mʊ agyʊ́má, pʊ́wá Kristo ɔyʊlʊ́ʊ ıkʊlɛ; ígyi mʊ
ɔpasua ámʊ ɔwʊnlín, 13ménı anı fɛ́ɛ abɔ́bwɛ kʊlɛ hógyitɔ,
bí Bulu mʊ Bi ámʊ. Fówun abɛ́dan, fʊn ɔkpagyíɔkpasʊ fɛ́
Kristo. 14Ɩ́nı sʊ anımɛ́ɛtrá bwɛ fɛ́ nyebíá ahá ání amʊ́ ɔnɔ́ bʊ
ɔdwɛ bétalí pʊ́ amʊ́ atosunáhé pɔpwɛ kugyíkʊ bɛmlɛ́, fɛ́ alıá
ntsu tɛdá ɔklʊn ya ɔtínɛgyíɔtínɛá ideklé. 15Mboún mlıha
abláa aba ɔnɔkwalı asʊ́n ámʊ ɔdwɛtɔ, ménı abɛ́dan tógyítɔ́tɔ́,
bwɛ́ fɛ́ Kristo, ogyi ɔpasua ámʊ nwun. 16Ɩna mʊsʊ ɔyʊlʊ́ʊ,
igyi ɔpasua ámʊ ɔtínɛgyíɔtínɛ́ ıtsa aba, ıdɛ aba wanklɑ́ɑ́n.
Ní nyankpʊsa-oyí ıwı ntobí ámʊ fɛ́ɛ ıdɛ mʊ́ agyʊ́má yɔ
wanklɑ́ɑ́n á, Kristo tɛhá mʊ́ ıtɛdan ɔdwɛtɔ.

Nkpa Dada Mʊ́a Pɔ́pwɛ

17Mʊ́ sʊ ndɛ mlı ɔlá da anı Wíe ıdátɔ́ mbɛ́ɛ, mlımátrá
tsiá fɛ́ ahá ání bʊmeyín Bulu. Ɩtɔ́á mɔ́ɔwa labi há amʊ́ ıwı
bʊtɔgywíın. 18Amʊ́ nwuntɔ lóklun. Mʊ́ sʊ bʊma nkpa

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pɔpwɛ amʊ́ʊ́ itsú Bulu wá ámʊ, tsúfé bʊmeyín tɔtɔ. Ɩklʊntɔ
bʊ amʊ́ odwin. 19Lalahɛbwɛ tamawá amʊ́ pélɪ, bʊtekle
hakpanla kugyíkʊ bwɛ. Bʊtɔbwé lalahɛ kugyíkʊ, bʊtamatálí
kítá ɪwɪ.
20Táme mlɪ mʊ́ á, megyí tsiátɔ́ anfɪ odu mlɪlékasí tsú
Kristo ɪwɪ. 21Nyin ání mlɪlanú Yesu ɪwɪ asʊ́n, basúná mlɪ
ɔnɔkwalɪá ɪbʊ mʊtɔ é. 22Mʊ́ sʊ mlɪsi mlɪ tsiátɔ́ dada amʊ́ʊ́
mlɪlétsiá ámʊ. Mlɪ ɔwɔ́lɪ laláhɛ lémlé mlɪ alɪ bré ámʊtɔ,
ɪlɛha mlɪ tsiátɔ́ leyintá. 23Mlɪha Bulu ɔbwɛ mlɪ klʊn pʊ́ mlɪ
agywɪɪn pɔ́pwɛ. 24Mlɪtsia tsiátɔ́ pɔpwɛá igyi Bulu atsiábi,
mʊ́ ɪwɪ lɛtɪn, ɪna dínká ɔnɔkwalɪ ɔkpa ámʊsʊ.
25Mʊ́ sʊ mlɪtɔ okugyíɔkʊ ɔmátrá wa afunu. Ɔhagyíɔha
ɔbláa mʊ ba Okristoyin ɔnɔkwalɪ. Tsúfé anɪ fée anɪgyí
nyankpʊsa-oyí ɔkʊlɛ amʊ ɪwɪ atɔ́. 26Ɔblɔ́ ɪkítá mlɪ á,
mlɪmáha mʊ́ ɪha amlɪbwɛ lakpan. Ɩmátsiá mlɪtɔ yɔ́fʊn owi
tahé. 27Mlɪmátepí há Ɔbʊnsám ɔkpa ɔmlɛ mlɪ, amlɪbwɛ
lakpan. 28Owikplu mátrá wi atɔ́. Ɔpʊ́ʊ mʊ ɪbɪ yɔ agyʊ́má,
ménɪ obénya tɔkʊ kpá mʊ ɪwɪ, nyá ɪkʊ é há ahá ání bʊma
kʊkʊ. 29Mlɪmáha asʊn laláhɛ kʊkʊ ɪdalɪ tsu mlɪ ɔnɔ́. Mboún
mʊ́á ɪbɔ́bʊá ɔha, ɪbɔ́bwɛ yilé, wá labi, wá mʊ́ anupʊ́ ɔwʊnlín.
30Mlɪmábwɛ tɔ́á ɪbéhan Ɔŋɛ Wankíhé amʊ. Tsúfé mʊ Bulu
lɔ́pʊhɪɛ mlɪ nsʊ, pʊ́sʊ́ná ání mʊbʊ́ mlɪ, mɔ́hɔ mlɪ nkpa ɛkɛ
ámʊ nɪ. 31Mlɪlɛ ɔnsɪpɛkpan, olu pʊ́ ɔblɔ́kpán, ɪtré, isia pʊ́
lakpan kugyíkʊ agywɪɪn lɛ mlɪtɔ. 32Mboún mlɪwa awɪtɔlɛ
ha aba. Mlɪwun aba nwɛ, amlɪsi lakpan kie aba fé alɪ ámʊ́ʊ́
Kristo sʊ Bulu lési mlɪ klé kíé mlɪ ámʊ.

Akristofɔ Atsiábi

5 1Ínɪá Bulu abí ání ɔtɛhíé dwé mlɪgyí sʊ á, mlɪtsia mʊ
atsiábi. 2Mlɪdwɛ aba ɔkpagyíɔkpasʊ, fé alɪá Kristo
lɔ́dwɛ anɪ, tsúlá bɔmɔ mʊ anɪ sʊ. Ɔlɔpʊ mʊ ɪwɪ bwé atɔ
hahé pʊ́ afɔdɪɛ-abɔtɔ́á ɪbʊ ɔfan fánfáánfán há Bulu, ilegyi
mʊ ansí.
3Bulu latɪn mlɪ ɪwɪ. Mʊ́ sʊ mlɪmáwa atsɪ mʊ́a ayin asʊ́n,
wá hakpan, ntée ɔnsípɛ. 4Mʊ́ ɔma a, ɪma alɛá mlébli asʊ́n
ání ɪbʊ pélɪ pʊ́ mʊ́á ɪma anulé, ntée wá ɔplɔɪkpan. Mboún

Efe

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlıda Bulu ıpán brégyíbré. 5ɩwánkı mlı ání mbʊa ɔtɔpú,
ɔhakpan ntɛɛ ɔnsípɛ ɔwapú ɔkʊkʊ méenya ogyíkpá Kristo
mʊa *Bulu iwíegyí ámʊtɔ. (Tsúfé ɔnsípɛ ɔwapú gyí fé ɔkpı
ɔtswɛ́pʊ).
6Mlımáha ɔkpa ɔhaa ɔpúʊ asún ání ıma labi kʊkʊ mlɛ́
mlı. Tsúfé tsiátɔ́ laláhɛ anfı odu sú Bulu tenyá ɔblɔ́ bítí ahá
ání bʊbʊ asʊtɔ-ɔnlın ısʊ ní. 7Mú sʊ mlımápʊ amú gyi mba.
8Bré ámʊ a, oklúntɔ mlıtsie mlıdé lakpan bwɛ, táme séi á,
mlıa anı Wíenyɔ mlılabwé ıkʊlɛ. Mú sʊ mlıtsie wankıtɔ. Ɩ́nı
sʊ mlı tsiátɔ́ isúna ání mlıtsie wankıtɔ. 9Tsúfé ɔhá ání ɔbʊ
wankıtɔ tɔbwé yilé. Mʊ asún da ɔkpa, ɔbʊ ɔnɔkwalı. 10Mú
sʊ mlıbɔ mbɔ́dí amlıkası tɔ́á Bulu tekle. 11Mlımágyi mba.
Labi kʊkʊ ıma mútɔ́. Mboún mlılɛ amú bwɛhé ɔwan. 12ɩhíé
bʊ pélı ání bɛ́blí ntobíá ahá bʊtɔbwé ŋáintɔ ıwı asún kúráá.
13Táme ní ıtɔ wankíhé ıwánkí wúlí tɔ́á ıbʊ oklúntɔsʊ á,
itemlí itowunhɛ. 14Tsúfé atɔ wankíhé tɛlé tógyítɔ́ ɔwan. Mú
sú bɛblí bɛɛ,

"Ɔdıdípú, tsinki.
Kʊsʊ tsu afúlitɔ,
Kristo ɔwankı wʊlı fósú." nı.

15Ɩ́nı sʊ mlıkı mlı tsiátɔ́ wanklá́an. Mlımátsiá nkpa fé aha
mimláhɛ, mboún mlıtsia fé atıansıpʊ. 16Ní mlenyá bréá
mlɔ́pʊbwé ıtɔ wanklá́an á, mlımáyintá mú. Tsúfé lalahɛbwɛ
lamóní alı bré ánfıtɔ. 17Mú sʊ mlımábwɛ mimlála. Mboún
mlıbɔ mbɔ́dí amlıbı tɔ́á anı Wíe tekle, amlıbwɛ mú.
18Mlımánu ntá bú, tsúfé iteyíntá ɔha. Mboún mlıha Ɔŋɛ́
Wankíhé amʊ ɔbʊla mlı brégyíbré. 19Mlıpʊ Bulu asún wá
ılʊ, amlıwa ılʊá Ɔŋɛ Wankíhé lɔ́pʊwá mlı klʊntɔ pʊtɔı kpla
aba; amlıwa ılʊ é tsu mlı klʊntɔ kanfʊ anı Wíe. 20Mlıda anı
Sí Bulu ıpán tógyítɔ́tɔ́ brégyíbré, anı Wíe Yesu Kristo ıdátɔ́.

Akristofɔ Akúlu Mʊ́a Aká Tsiátɔ́

21Mlıba ıwıası ha aba fé alıá mlıtɛba ıwıası há Kristo.
22Ɔtsı, ba ıwıası ha fó kúlu fé alıá fʊtɛba ıwıası há
Kristo. 23Tsúfé okúlu bʊ túmi mʊ kasʊ, fé alıá Kristo bʊ
túmi ɔpasua ámʊsʊ. Ɔpasua ámʊ gyí mʊ ɔyʊlʊ́ʊ, Kristo

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amʋ onutó gyí mʋ́ Ɔlɛpʋ́. 24Alɪ ámʋ́ʋ́ ɔpasua ámʋ tɛba
ɪwɪasɪ há Kristo amʋ a, alí kɛ́n ɔká ɛ́ ɔbá ɪwɪasɪ ha mʋ kulu
tógyítɔ́tɔ́ nɪ.
25Akúlu, mlɪdwɛ mlɪ aká fɛ́ alɪ ámʋ́ʋ́ Kristo lɔ́dwɛ ɔpasua
ámʋ, tsúlá bɔmɔ mʋ mʋ́ sʋ ámʋ. 26Kristo lótsulá bɔmɔ mʋ
pʋ́tɪn ɔpasua ámʋ ɪwɪ há Bulu. Olebie ɔpasua ámʋ ntsu, pʋ́
mʋ asʋ́n ámʋ gyʋ́ra mʋ́ ɪwɪ. 27Omekleá ifin pʋ́ asʋansʋ
bétsiá ɔpasua ámʋ ɪwɪ, ntɛ́ɛ mʋ́ ɔtɪnɛkʋ ɪbɔ́kpʋkpʋ́ʋ tɪá,
mɛ́nɪ ɪbɔ́wa mʋ onutó ámʋ akílɛ fɛ́ obitebí, ɔbɛ́kpa mʋ ba
mʋ ɪwɪ wá. 28Alɪ kɛ́n lehián ání oyin ɔbɔ́dwɛ mʋ ka fɛ́ mʋ
ɪwɪ ní. Oyin ání ɔtɔdwɛ́ mʋ ka tɔdwɛ́ mʋ onutó ɪwɪ. 29Tsúfɛ́
ɔhaa tamalú mʋ ɪwɪ, bʋlá ɔtɛbʋ́lá mʋ ɪwɪ, kɪ mʋ ɪwɪsʋ
wankláán fɛ́ alɪá Kristo ɛ́ tɔbwɛ́ há ɔpasua ámʋ. 30Tsúfɛ́
anɪ fɛ́ɛ anɪgyí Kristo ɔyʋlʋ́ʋ ɪwɪ ntobí. 31Fɛ́ alɪá bɔwanlín
wá Bulu asʋ́n ámʋtɔ bɛɛ, “Ĺnɪ sʋ oyin ɔbɛ́natí sí mʋ sɪ mʋa
mʋ yin, yɛ́mantá mʋ kasʋ. Fówun amʋ́ abanyɔ́ ámʋ bɔ́bwɛ
ɔyʋlʋ́ʋ kʋlɛ” nɪ. 32Ɔnɔkwalɪ, Bulu asʋ́n ŋaínhɛ́ anfɪtɔ bʋ
odwin. Ndɛkíɪ mbɛ́ɛ, Kristo mʋa ɔpasua ámʋ ɪwɪ asʋ́n
igyi. 33Mlɪ ɛ́ mlɪ asʋ́n igyi. Mʋ́ sʋ ntráa ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ,
oyingyíoyin ɔdwɛ́ɛ mʋ ka fɛ́ mʋ onutó ɪwɪ, ɔtsɪ ɛ́ obu mʋ
kulu.

Abí Mʋ́a Akwɪípʋ́

6 1Abí, mlɪa anɪ Wíenyɔ mlɪlabwɛ́ kʋlɛ. Mʋ́ sʋ mlɪbu mlɪ
akwɪípʋ́. Tsúfɛ́ mʋ́gyí tɔ́á ɪda ɔkpa ání mlɔ́bwɛ ní. 2Ĺnɪ
gyí mbla ámʋtɔ gyankpapʋá ɔlɛhɪɛ oyʋ́la mántá mʋ́sʋ́ ní.
“Bu fʋ́ sí mʋ́a fʋ́ yín, 3mɛ́nɪ ɪbɔ́wa alɛ́ há fʋ́. Fówun fɛ́dan
fulí nwun fʋ́ nkpa ánfɪtɔ.”
4Abí así, mlɪmátsiá wá mlɪ abí ɔblɔ́. Mboún mlɪyaɪ amʋ́,
amlɪsuna amʋ́ atɔ́ alɪá anɪ Wíe tekle.

Nkpábi Pʋ́ Amʋ́ Awíe

5Nkpábi, mlɪbu mlɪ awíe. Mlɪnya amʋ́ ifʋ́, amlɪbu amʋ́
tsu mlɪ klʋntɔ fɛ́ alɪá mlɪtobʋ́ Kristo. 6Mlɪmábwɛ yilé amʋ́
ansítɔ́ alɪá bɛ́kanfʋ́ mlɪ sʋ. Támɛ fɛ́ Kristo nkpábi a, mlɪbwɛ
atɔ́ tsu mlɪ klʋntɔ fɛ́ alɪá Bulu tekle. 7Mlɪlɛ ɪwɪtɔ yɔ agyʋ́má

Efe

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ansigyísú ha amú, fé Kristo mlıdé mú yɔ há, megyí nyankpʊsa.
8 Mlıdınka ansí ání anı Wíe ɔbéka ɔhagyíɔha ıkɔ, ıtɔ wankláán
kugyíkʊá ɔlɔbwɛ sʊ. Ní ɔkpábi fʊgyi o, fʊtsie fó ıwısʊ o.
9 Awíé, mlı é mlıkıta mlı nkpábi wankláán, fé alıá nablí
bɔtsʊn. Mlımábwɛ amú kpóunkpóun. Mlıkaın ání mlıa
amʊ́nyɔ fée owíe ámʊ bʊ ɔsʊ́sʊ́. Mʊ mú ɔtamakı ɔhaa ansítɔ́.

Bulu Akɔtɔ́

10 Mí asʊ́n tráhɛ-tráhɛ gyí, apíó, mlıtsʊn anıa anı Wíenyɔ
ıkʊlɛbwɛsʊ amlıha mʊ ɔwa mlı ɔwʊnlín tsu mʊ túmi
kpɔnkpɔntı ámʊtɔ. 11 Mlıdıda ısá-akɔtɔ́ fééá Bulu lahá mlı
ɔbée, mlıpʊ́kɔ Ɔbʊnsám, ménı mlétalí líí mʊ ɔmlɛ ámʊ ɔnɔ́.
12 Tsúfé megyí anıa anyánkpʊ́sa dékɔ. Mboún anıa ɔŋétɔ́
túmi lalálıɛ, atúmipʊ pú *ɔŋɛ lalálıeá bʊbʊ ɔyí klúnhɛ anfıtɔ
pú ɔtínegyíɔtíné dékɔ. 13 Mú sʊ mlıdıda Bulu akɔtɔ́ ámʊ fée,
ménı ɛkɛá lalahɛ kʊ ifwíé mlıtɔ á, mlımées rí, mlétalí líí mú
ɔnɔ́, trá nya ɔŋé wá ɔwʊnlín líí kínkíínkín.
14 Mú sʊ mlıkʊsʊ, amlıda ıwısʊ. Ɔnɔkwalıwa ıbwée ɔféá ıklı
mlı osíésʊ́. Yilébwɛ ıbwɛ mlı kántɔ́-atíntɔ. 15 Lwısʊda há iwilwii
asʊn wankláán ámʊtɔ kıtá pú mú blí ıbwée mlı ısátɔ́ ntʊkʊta.
16 Ĺnı fée ɔma a, mlıkıta Kristo hógyi amʊtɔ brégyíbré. Lbwée
mlı atíntɔá mlɔ́pʊtin mlı ıwı, ménı Ɔbʊnsám mbın píɔ́npíɔ́n
ámʊ́ʊ́ ıdɛtsʊ́ʊn amʊtɔ kʊkʊ ımɔ́ɔwɔ mlı. 17 Mlıpʊ Bulu nkpahɔ́ɔ
amʊ bwɛ mlı kʊtʊpa. Mlıkıta Bulu asʊ́n ámʊtɔ, ıbwɛ mlı ısátɔ́
ɔdayí ání *Ɔŋɛ Wankíhé amʊ tɛhá mlı. 18 Mlıha Bulu Ɔŋé
ámʊ ɔkpa mlı, amlıbɔ mpái brégyíbré. Mlıkʊlı Bulu, ɔtsa mlı
ɔkpagyíɔkpasʊ. Mú sʊ mlıdınka ansí ıwısʊ. Mlımási mpái bɔ
há Bulu ahá fée. 19 Mlıbɔ mpái ha mı. Ní nobwíí ɔnɔ́ á, Bulu
ɔpʊ́ʊ mʊ asʊ́n ámʊ wa mí ɔnɔ́; ɔha mí antalı wa klʊn blı asʊn
ŋaínhé amʊ́ʊ́ ıbʊ mʊ asʊn wankláán ámʊtɔ ámʊ fée. 20 Asʊ́n
ámʊ ıwı sumbí ɔyɔpʊ́ ngyi. Mú ɔkanda sʊ́ nda obu ní. Mlıbɔ
mpái mlıaa, Bulu ɔhá mí antalı wa klʊn blı mú alıá ilehián.

Lklá

21 Osʊ́mbi ɔnɔkwalıpʊ anı pío ɔdwɛpʊ́ Tihiko gyí anı Wíe
agyʊ́má ámʊtɔ. Ɔbébláa mlı mí ıwı asʊ́n fée, ménı mlébı

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Romafɔ lsa Ɔkɔpʊ́ (Efesofɔ 6:11-17)

alıá ngyi pʊ́ tɔ́á ndɛbwɛ. 22Ɩ́nı kóún sʊ ndɛ mʊ wa mlı wá
ní. Ndeklé mbɛ́ɛ, ɔbɛbláa mlı alıá tógyítɔ́ ıdɛ músʊ́ yɔ nfı.
Ɔtɔı kpla mlı pʊwa mlı ɔwʊnlín.
23Ɔsí Bulu mʊa anı Wíe Yesu Kristo bʊháa mlı ahógyipʊ
amʊ fɛ́ɛ́ iwilwii. Bʊháa amlıtsia dwɛ aba, mlı ansí ıdınka
Bulusʊ brɛ́ fɛ́ɛ́. 24Ogyíi ahá ání bʊtamasí anı Wíe Yesu
Kristo dwɛ fɛ́ɛ́ bʊalɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́á Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Filipifɔ

Itsiáha

1 [1]Mí Paulo pʊ́ anɪ píó Timoteo ání anɪgyí Kristo Yesu
asúmpʊ́ dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín sísí mlɪ Bulu ahá ání
mlɪbʊ Filipi wúlutɔ, mlɪa Yesu Kristo mlɪlabwɛ́ kʊlɛ. Mlɪa
mlɪ ɔpasua ahandɛ pʊ́ amʊ́ abʊápʊ fɛ́ɛ́ anɪdɛ́ mʊ́ wanlín
sísí.
[2]Anɪ Sí Bulu mʊa anɪ Wíe Yesu Kristo bʊgyíi mlɪ bʊalɛ,
abʊha mlɪ iwilwii.

Paulo Atɔ́kʊlí Pʊ́ lpánda

[3]Ntɛdá mí Bulu ɪpán ní nɛkáín mlɪsʊ brégyíbré.
[4]Brégyíbréá ndɛ mpáɪ bɔ há mlɪ fɛ́ɛ́ á, ansí tegyi mɪ. [5]Tsúfɛ́
tsú ɛkɛá mlɪlɔ́tsɔ *asʊn wanklááan ámʊ nu á, mlɪdɛ́ anɪ tsa
anɪdɛ́ mʊ́ ɔkan da bɔtʊ ndɛ. [6]Nyin ání Bulu ámʊ́ʊ́ olefi
agyʊ́má wanklááan ámʊ asɪ mlɪtɔ ámʊ kén ɔbɔ́yɔ mʊ́sʊ́ alɪɪ
yɔ́fʊn Kristo Yesu ɔbákɛ amʊ. [7]llɛkanáa ání nósusúu mlɪ
fɛ́ɛ́ ɪwɪ alɪ, tsúfɛ́ ntɛhíɛ́ dwɛ́ mlɪ. Ĺnɪá nda obu, ntɛ́ɛ ndɛkɔ
asʊn wanklááan ámʊ nwunsʊ, mlɪlíí mí ɔma a, anɪ fɛ́ɛ́ Bulu
dɛ́ bʊalɛ gyí. [8]Bulu yin ání ntosúsu mlɪ ɪwɪ, ntɛhíɛ́ dwɛ́ mlɪ
fɛ́ alɪá Kristo Yesu tɔdwɛ́ mlɪ.
[9]Ndɛ Bulu kokóli mbɛ́ɛ, ɔhá amlɪdwɛ aba dʊn alɪ, amlɪtɪn
ansí, nú asʊ́n ámʊ é asɪ wanklááan, [10]ménɪ mlɛ́bɪ tɔ́á ɪhíɛ́ ɪbʊ
alɛ́, amlɪtsia nkpa ání mʊ́ ɪwɪ lɛtɪn, ɔlala ɪma mʊ́ ɪwɪ, alɪɪ
yɔ́fʊn ɛkɛá Kristo ɔbɛ́laba. [11]Yesu Kristo ɔháa mʊ yilébwɛ
ɪbʊla mlɪtɔ fɛ́ alɪá oyí toswíɛ́ abí, ɪpʊ numnyam mʊ́a kanfʊ́
ha Bulu.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo lkantɔdı Léha Bulu Asún Lɛklɛí

12 Mí apíó, ilehián ání mlébı ání ıkplán anfí ılatú mí ánfı
lahá asʊn wankláán ámʊ lakléí tsía. 13 Tsúfé ɔhagyíɔha ání
ɔbʊ nfı, pú ısá akɔpúá bʊtogyo owíe wóyí aná féé babí ání
Kristo-búo sʊ nda ıkantɔ. 14 Mí ıkantɔdı sʊ apíó tsɔtsɔɔtsɔ
bapú ansí dínká anı Wíesʊ. Bʊhíé bʊdɛ klʊn wa dá asʊn
wankláán ámʊ ɔkan, ifú mɛdé amú.
15 lbʊ mútɔ́á mí ıwı olu pú mí ıwı ahin sú akʊ bʊdɛ Kristo
ıwı asún ámʊ ɔkan da. Támɛ amú akʊ é balé klʊntɔ bʊdɛ mú
bwɛ. 16 Alı ahá ánfı bʊdɛpʊ mí ıwı ɔdwɛ dá asʊn wankláán
ámʊ ɔkan. Tsúfé bʊyin ání Bulu lɔ́pʊ mí ba nfı ání mbéprı
mʊ asún ámʊ nwun. 17 Ahá ámúú bʊmɛdé Kristo ıwı asún
ámʊ ɔkan da tsú amú klʊntɔ ámʊ mú á, amú nkʊlɛ inya sʊ
bʊdɛ mú bwɛ. Nda ıkantɔ sʊ bʊdekléá béyintá mí ıwı tsía.
18 Támɛ ımɛdé mí han, ní yilé sú bʊdɛ mú bwɛ o, lalahɛ
sʊ o. Múá ıdɛ mí hián gyí, banyá bʊdɛ Kristo asún ámʊ
ɔkan da nı. Ínı sú ansí ıhíé dɛ mí gyí ní. 19 Tsúfé nyin ání
mlı mpái pú Yesu Kristo Ɔŋé ámʊ ɔbékpa mí, nédalı ıkplán
anfıtɔ. 20 Nhíé nyin, mbʊ hógyi ání mmɔ́ɔbwɛ tɔ́á ıbéha
pélı békıtá mí. Mboún nétrá wa ıwı ɔwʊnlín, ménı ní lowu
ígyi o, nkpa ígyi o, mí tsiátɔ́ féé ıbɔ́wa Kristo numnyam.
21 Tsúfé ní ntsie nkpa á, ntsie ha Kristo. Ní nowú é á, ıbɔ́wa
mı labi dʊn. 22 Támɛ ní ntráa ntsie ɔyítɔ́ á, négyi gyʊma ání
ıbɔ́wa labi há mí. Ínı sʊ mmowúun múá nléɛ. 23 Nagyígyáa,
támɛ ıbʊ mı aléá néyétsiá Kristo wá mboún. Múbʊ alé dʊn.
24 Támɛ mlı sʊ ıbʊ aléá nétsiá nkpa. 25 Nyin alı. Mú sʊ nétsiá
mlı wá abɔ́yɔ agyúmá ámʊ, ménı mlédan, nya ansigyí mlı
Kristo hógyi sʊ. 26 Múmú bréá neyínkí bá mlı wá á, mlénya
ɔkpa kánfú Kristo Yesu, ıtɔ́ ámúú alabwé há mí ámʊ sʊ.
27 Tɔ́á idehián séi gyí, mlıha mlı tsiátɔ́ ıkana Kristo asʊn
wankláán ámʊ. Múmú ní nɛbá mlı wá ó, mmɛba ó, nónu ání
mlılíí kínkíínkín ıkʊlɛbwɛtɔ; mlıdé hógyi amúú ıbʊ asʊn
wankláán ámʊtɔ ámʊ é nwun prıı. 28 Mlımánya ahá ání
bɔ́kʊsú líí mlısʊ ifú ɔkpa ɔkʊkʊsʊ. Mlı ıklʊnwa ıbɔ́bwɛ osúna
há amú ání Bulu onutó ɔbéhı amú féé, támɛ ɔbɔ́hɔ mlı mú

Flp

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nkpa. 29Tsúfɛ́ megyí Kristo hógyi nkʊlɛ sʊ́ Bulu lɔ́pʊhá mlɪ.
Mboún alɪá mlówun ipian há mʊ ɛ́. 30Ɪsá ámʊ́ʊ́ mlɪlówun ání
ndɛkɔ ámʊ kén mlɪdɛ́kɔ á. Mʊ́ kɛ́ntɔ́ ntráa mbʊ nɪ.

Mlɪkasɪ Kristo Ɪwɪasɪbá

2 1Mlɪa Kristonyɔ mlɪlabwɛ́ kʊlɛ. Mʊ́ sʊ alawá mlɪ atɛtɔ-
ɔnlɪn. Mʊ ɔdwɛ lalwíí mlɪ klʊn. Mlɪa mʊ Ɔŋɛ́ ámʊ
kʊlɛbwɛ sʊ alahá mlɪa mlɪ aba mlɪlabwɛ́ kʊlɛ, mlɪdɛ́ ɪkʊ
tsu lɛ́ mlɪ aba asʊ́ntɔ́, mlɪdɛ́ aba nwɛ wúun. 2Mʊ́ sʊ mlɪbwɛ
kʊlɛ, amlɪtsula dwɛ aba tsu mlɪ klʊntɔ. Mlɪbwɛ agywɪɪn kʊlɛ,
amlɪyɔ agyʊ́má wa abatɔ pʊha mí ansigyí ɪfʊn. 3Mlɪmábwɛ
awʊnsípʊ́. Mlɪmátsu ɪwɪ. Mboún mlɪba ɪwɪasɪ, amlɪtsu mʊ́ ání
mlɪ aba bʊdʊn mlɪ. 4Mlɪmádunká mlɪ nkʊlɛ klɛ́. Mlɪdunka
mlɪ aba ɛ́ klɛ́. 5Mlɪha mlɪ agywɪɪn ɪbwɛ fɛ́ Kristo Yesu klɛ́.

6 Ɪ́nɪá ɔlɛlɪan Bulu ɔkpagyíɔkpasʊ ó á,
ɔmɔbwɛ agywɪɪn ání obótsu mʊ ɪwɪ ání mʊa
Bulu bʊgyi kɛ́kɛ́ɛ.
7 Mboún olesi mʊ tógyítɔ́ ɔmagyáa,
bwɛ́ mʊ ɪwɪ osúmpʊ́.
Bɔkwɪí mʊ fɛ́ alɪá bɔkwɪí ɔhagyíɔha.
8 Mʊ nyankpʊsabwɛtɔ́ á, ɔlɛba ɪwɪasɪ.
Olobu atɔ́ alɪɪ wú *oyikpalíhɛsʊ,
fɛ́ lalahɛ ɔbwɛpʊ́.
9 Ɪ́nɪ sʊ Bulu lótsu mʊ fʊ́á ya ɔsʊ́sʊ́ʊ́sʊ́,
há mʊ dá ání ɪdʊn adá fɛ́ɛ́,
10 mɛ́nɪ ntobíá bʊbʊ ɔsʊ́ mʊ́a asɪ
pʊ́ ɔsʊlʊ́ʊ ayasɪ bɛ́da akpawunu há mʊ;
11 ɔhagyíɔha ɔbɛ́lɛ blí ání “Yesu Kristo gyí Owíe!”
pʊ́wá anɪ Sí Bulu numnyam.

Mlɪwankɪ Fɛ́ Ntsrakpabi

12Ɪ́nɪ sʊ apíó adwɛpʊ́, alɪ ámʊ́ʊ́ mlɪtobʊ́ mí brɛ́ ámʊ́ʊ́ mbʊ
mlɪ wá ámʊ a, ínɪá mma mlɪ wá ó á, mlɪbɔ mbɔ́dí amlɪbwɛ
mʊ́ alɪ. Mlɪpʊ ifʊ́ mʊ́a kpɪnkí yɔ mlɪ nkpahɔ́ɔ agyʊ́má ámʊ
mɔ ɔnɔ́. 13Tsúfɛ́ Bulu onutó dɛ́ agyʊ́má yɔ mlɪtɔ. Alahá
mlɪlatsúlá mlɪdɛ́ mʊ apɛ́ mʊ́a tɔ́á otekle bwɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Mlımátɔí ntɛɛ gyi tógyítɔ́á mlɔ́bwɛ ıwı nwɛ́ɛn, 15 ménı
ɔlala méetsiá mlı ıwı; mlı ıwı bɛ́tın, fɛ́ Bulu ahá brɛ́ ánfı
mlıtsie lakpan kugyíkʋ abwɛpʋ́ ɔyí ánfıtɔ. Mlıwankı fɛ́
ntsrakpabi amʋ́ ansítɔ́. 16 Mlıyɔ mʋ́sʋ́ amlıbla ahá asʋ́n ámʋ́ʋ́
ıtɛhá nkpa ámʋ, ménı mlı sʋ nɛ́talí pʋ́ ıbı sí kántɔ́ ɛkɛá
anı Wíe Kristo ɔbɛ́laba, ání mí mbɔ́dí ntɛɛ mí gyumagyihɛ
mɔbwɛ kpaalı.
17 Táme ní ıbɛ́ba mʋ́tɔ́ ání bɔ́pʋ mí obugya wʋ́lí ası fɛ́ ntá
mlı hógyi ıwı afɔdıɛ pʋ́ Bulu agyʋ́má ání mlıdɛ́yɔsʋ kʋ́ráá
á, ıbɔ́wa mí ɔdwɛ. Ansí bégyi mía mlınyɔ fɛ́ɛ́. 18 Mʋ́ sʋ ıwá
mlı ɔdwɛ, ansí igyi anı fɛ́ɛ́.

Timoteo Mʋa Epafrodito

19 Ní anı Wíe Yesu lótsulá á, ımɔ́ɔwa ɔpá nɔ́wa Timoteo
mlı wá. Ní oyínkí bɛbláa mı ání mlıtsie wanklááan á, ansí
bégyi mı. 20 Mma ɔhá ání olotsu ıkʋ lɛ́ mlı asʋ́ntɔ́ dʋn mʋ.
21 Tsʋ́fɛ́ atráhɛ amʋ fɛ́ɛ́ bʋdɛ amʋ́ onutó klɛ́ kíı, megyí Yesu
Kristo klɛ́. 22 Táme mlıyin alıá Timoteo lagyi mʋ ıwı adánsıɛ
wanklááan. Alatsá mí anıladá *asʋn wanklááan ámʋ ɔkan fɛ́
obí mʋ́a ɔsí. 23 Mʋ́ sʋ ndɛ ɔkpa kíı ání ní nenyá wun tɔ́á
ıbɛ́ba mısʋ nfı pɛ́ á, nɔ́wa mʋ mlı wá. 24 Nahogyiá anı Wíe
ɔbɛ́kpa mí, ımɔ́ɔwa ɔpá mí onutó nɛ́ba mlı wá.
25 Táme nɔbwɛ agywıın ání nɛ́layínkía Epafrodito sísí
mlı. Anı pío ání mía mʋnyɔ anıdɛ́ agyʋ́má yɔ, anıdɛ́kɔ
asʋn wanklááan ámʋ nwunsʋ. Mʋgyí mlı bí ání mlılɔ́wa
mlıaa, ɔbá bɛkı mısʋ ní. 26 Tsʋ́fɛ́ ɔdɛ mlısʋ kaín dʋbı.
lhíɛ́ dɛ mʋ háan, tsʋ́fɛ́ mlılónu mʋ ılɔ. 27 Lɛ́lɛ́ mʋ́ á, alalɔ́
sian wu, táme Bulu lówun mʋ nwɛ. Megyí mʋ nkʋlɛ, mía
mʋnyɔ fɛ́ɛ́, ménı awırɛhɔ mɔ́ɔdʋn mı kıtá. 28 Mʋ́ sʋ nhíɛ́
ndekléá nɔ́kɔsí wá mʋ mlı wá, ménı ní mlɛláwun mʋ
a, ansí bégyi mlı. Mí ɛ́ mí asʋn susʋ́hɛsʋ bɛ́kalá kʋ́ká.
29 Mlıhıɛ pʋ ansigyí hɔ mʋ fɛ́ mlı bá Okristoyin, amlıpʋ
obʋ́ ha mʋa ahá ání bʋgyi fɛ́ mʋ. 30 Tsʋ́fɛ́ olesi mʋ nkpa
há Kristo agyʋ́má ámʋ. Olekle owu mʋ́tɔ́ brɛ́á ɔlıí mlı
dátɔ́, mʋ nkʋlɛ ɔdɛ tógyítɔ́á tɛkı ní mlıbʋ nfı mlɔ́bwɛ há
mí bwɛ.

Flp

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yesu Lówu Hɔ Anı Nkpa

3 1 Ɩtráhɛ a, mí apíó, anı Wíe sʊ mlınya ansigyí.
Ɩmɔkúkpɔn mı ání nétrá wanlín asʊn kua kʊlɛ anfı sísí
mlı. Igyi asʊ́n ání ıbɛ́kpa mlı é. 2 Mlıkı aha laláhɛ anfí bʊgyi
fɛ́ akíaı anfı wankláán. Lalahɛ abwɛpʊ́ bʊgyi, bʊdɛ ahá
háan bɛɛ bʊtíın *keté kpaalı. 3 Tsúfɛ́ anı ahá ámʊ́ʊ́ anıtɔpʊ́
*Ɔŋɛ Wankíhɛ́ súm Bulu ámʊ gyí keté atínpʊ onutó ní. Mʊ́
sʊ abɛ́talí tsú ıwı ıtɔ́ ámʊ́ʊ́ Kristo Yesu labwɛ́ há anı ámʊ
sʊ. Anıtamapʊ́ ansí dínká tɔ́á nyankpʊsa lapʊ́ ıbı bwɛ́sʊ́.
4 Mí onutó óó mbʊ ɔkpa pʊ́ ansí dínká mʊ́ anásʊ́. Ní ɔkʊ
ɔbɛ́ɛ, mʊbʊ ɔkpa pʊ́ ansí dínká mʊ́sʊ́ á, mí mboún bʊ́ʊ ɔkpa
pʊ́ ansí dínká mʊ́sʊ́ dʊn. 5 Tsúfɛ́ bɔkwıí mí, tın mı keté ɛkɛ
kwésí. Israelyin ngyi. Benyamin abusuantɔ notsú. Mʊ́ sʊ
*Hebriyin onutónutó ngyi. Mose mbla ámʊsʊ gyí ɔkpasʊ é á,
Farisiyin ngyi. 6 Nɛhıɛ wá nsi, dínká Kristo ɔpasua ámʊsʊ.
Negyi Mose mbla ámʊsʊ wankláán, ɔlala metsiá mí ıwı.
7 Táme ntobí ánfı bré ámʊ ntɛkıá ıbʊ mı labi ánfı fɛ́ɛ́ á,
Kristo sʊ ndɛ ıtráa megyí mí tɔtɔ. 8 Mʊ́á ıdʊn mʊ́ kʊ́ráá gyí,
ní nɔpʊ́kı alıá nɔpʊbí mí Wíe Kristo Yesu a, nawun ání ıbʊ
labi dʊn tógyítɔ́. Nawun ání nahʊ́lı ntobí ánfı ntɛkıá ıbʊ mı
labi ánfı fɛ́ɛ́, alıá Kristo ɔbɛ́da mı ıbı sʊ. 9 Ɩ́nı sʊ ínıá mbʊ
mʊ wá sʊ á, megyí Mose mbla ámʊsʊ gyí ɔbɛ́ha négyi asʊ
Bulu ansítɔ́. Kristosʊ hógyi mboún ɔbɛ́ha négyi asʊ Bulu
ansítɔ́. 10 Mí agywıın gyí, ndekléá nɛ́bı Kristo pʊ́ túmi ámʊ́ʊ́
Bulu lɔ́pʊkʊ́sʊ́a mʊ tsú afúlıtɔ ámʊ tsía. Ndekléá nówun
ipian fɛ́ alıá Kristo lówun ipian wú, 11 ménı ɔkpagyíɔkpasʊ
á, mí é Bulu ɔbɔ́kʊsʊ́a mı tsú afúlıtɔ!

Srí Búo Kristo

12 Mmɛdɛ́blí mbɛ́ɛ, mí ıbı lada ntobí ánfı fɛ́ɛ́ ntɛ́ɛ Bulu
labwɛ́ mí nafʊn. Ntráa ndɛ nsi wa alıá ıbɔ́bwɛ mí ıbı bɛ́da
tɔ́ ámʊ sʊ ámʊ́ʊ́ Kristo Yesu ıbı lada mı ámʊ. 13-14 Mí apíó,
mmɛdɛ́blí mbɛ́ɛ, mí ıbı lada mʊ́. Ndɛ mʊ́ ámʊ́ʊ́ ıdɛtsʊ́ʊn
amʊsʊ táan. Mʊ́á ıda mí ansítɔ́ ɔkpa ngya. Mí ansí lapɛ́,
ménı nénya siadıɛ ámʊ́ʊ́ Bulu ɔbɔ́tsʊn Kristo Yesusʊ tí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mí nɔ́yɔ mʊ wá ɔsʊ́sʊ́ ámʊ. 15Ilehián ání anɪ ahá ámʊ́ʊ́
anɪladan hógyitɔ ámʊ fɛ́ɛ́ abɔ́hɔ alɪ asʊ́n ánfɪ. Ní ɪkʊ
mɔ́wankí mlɪ á, Bulu ɔbɔ́wankí mʊ́tɔ́ súná mlɪ. 16Támɛ
mlɪha akɪta ɔnɔkwalɪ amʊ́ʊ́ Bulu lasúná anɪ ámʊtɔ.
17Mí apío, mlɪkasɪ mí tsiátɔ́. Mlɪkasɪ atɔ́ tsu ahá ámʊ́ʊ́
bakásí anɪ tsiátɔ́ ámʊ wá. 18Tsúfé ntetsíá bla mlɪ asʊ́n ánfɪ.
Napʊ́ ntsú ntráa ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, ahá tsɔtsɔɔtsɔ tsiátɔ́
losuná ání Kristo oyikpalíhɛsʊ lowu ámʊ alupʊ́ bʊgyi.
19Ahá ánfɪ bɛ́hɪ. Amʊ́ apu gyí amʊ́ Bulu. Amʊ́ numnyam
ɛ́ gyí pɛ́lɪ. Ɔsʊlʊ́sʊ atɔ́ ɪwɪ pɛ́ bʊtosʊ́su. 20Támɛ anɪ mʊ́ á,
ɔsʊ́sʊ́ gyí anɪ otsiákpá. Ɔtíné ámʊ́ʊ́ anɪdɛ́ anɪ Ɔhɔ́pʊ, ogyi
anɪ Wíe Yesu Kristo ɔkpa kíɪ ání obótsu ba amʊ. 21Mʊbʊ́ʊ
túmi, otegyi tógyítɔ́sʊ́. Mʊ ɔbɛ́ba bɛtsɛ anɪ ɔyʊlʊ́ʊ wuhɛ́ ánfɪ,
bwɛ́ mʊ́ fɛ́ mʊ numnyam ɔyʊlʊ́ʊ amʊ.

4 1Ĺnɪ sʊ apío adwɛpʊ́, ntɔdwɛ́ mlɪ. Ɩdɪn mí ɔwɔ́lɪ ání
nówun mlɪ, tsúfé mlɪ sʊ ansí dɛ mí gyí, nénya ɪpánda ɛ́!
Mí adwɛpʊ́, alɪ ilehián ání mlɛ́lɪí kínkín mlɪ Kristo hógyitɔ
ní.

Flp

Tɔ́á Bʊbwɛ́ɛ

2Ndɛ mí apio tsɪhɛ́ Euodia mʊa Sintike kokóli ání bʊnúu
aba asɪ, tsúfé anɪ Wíe abúopʊ bʊgyi. 3Mí agyʊ́máyɔbá
onutó, ndɛ fʊ́ ɛ́ kókoli mbɛ́ɛ, fʊtɔ́ɪ kpla amʊ́ abʊbwɛ kʊlɛ.
Tsúfé bawá nsi tsá mía Klement pʊ́ atráhɛ amʊ anɪladá
*asʊn wanklááan ámʊ ɔkan. Bulu lawánlín amʊ́ adá wá nkpa
ání ɪtamatá atsiápʊ́ ɔwʊlʊ́tɔ́.
4Mlɪhɪɛ nya ansigyí anɪ Wíe sʊ brégyíbré! Ntráa ndɛ mlɪ
bláa mbɛ́ɛ, mlɪhíɛ nya ansigyí!
5Mlɪha ɔhagyíɔha owun ání mlɪlólwií. Anɪ Wíe ɪbábɪ
lafʊn. 6Tɔtɔ ɪmáhan mlɪ. Mboún kugyíkʊá igyi á, mlɪbɔ
mpáɪ kokoli Bulu dɪnka mʊ́sʊ́, amlɪda mʊ ɪpán. 7Mɛ́nɪ
Bulu ɔbɛ́ha mlɪ iwilwii ání ɪdʊn blí, ɪbɛ́kpa mlɪ klʊn pʊ́ mlɪ
agywɪɪn, mlɪa Kristo Yesu ɪkʊlɛbwɛtɔ.
8Ɩtráhɛ a, mí apío, mlɪpʊ mlɪ agywɪɪn dɪnka tɔ́á igyi
ɔnɔkwalɪ, tɔ́á ɪbɛ́tɪ obú, tɔ́á ɪda ɔkpa, tɔ́á mʊ́ ɪwɪ lɛtɪn, tɔ́á
itegyi ahá ansí pʊ́ tɔ́á ahá bɛ́kanfʊ́sʊ́. Mlɪgywɪɪn tɔ́á ɪbʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alɛ́, ahá bʊtɛkanfʊ́ aná ɪwɪ. 9Mlɪyɔ mʊ́sʊ́ amlɪpʊ ntobí ánfɪ nasʊ́ná mlɪ ánfɪ, mʊ́á mlɪlónu tsʊ́ mí wá pʊ́ mʊ́a mlɪlówun mɪ nɔbwɛ fɛ́ɛ́ wa mlɪ tsiátɔ́, mɛ́nɪ Bulu ámʊ́ʊ́ ɔtɛhá iwilwii amʊ ɔbɛ́kpa mlɪ.

Ɩpánda

10Bulu lahá ansí ɪhíɛ́ dɛ mí gyí, tsʊ́fɛ́ mlɪlatráa kaín mísʊ́. Nawun ání mlɪmɔ́kʊ́sí mí ɪwɪ gywɪín, támɛ talí mlɪmɛ́talí lɛ́ mʊ́ sʊ́ná. 11Mmɛdɛ́ asʊ́n ánfɪ blí pʊ́sʊ́ná ání mbʊ ɪkplántɔ, tsʊ́fɛ́ nakásí, nabí alɪá tɔ́á mbʊ ɪbɔ́fʊn mɪ, ní mbʊ óó, mma óó! 12Nasʊ́an alɪá nɔ́pʊtsía ní mbʊ óó, mma óó. Nabí alɪá tsiátɔ́ kugyíkʊtɔá mbʊ ibégyi mɪ ansí. Ní ntsie akʊ́n o, namwɛ́ o, mbʊ o, mma o. 13Ntɛtálí bwɛ́ tógyítɔ́, tsʊ́fɛ́ Kristo tɔwá mí ɔwʊnlín.

14Mʊ́ alɪ óó á, ɪbʊ alɛ́á mlɪlatsʊ́ ɪkʊ lɛ́ mí ɪkplán anfɪtɔ. 15Mʊ́ ɔma a, Filipifɔ, mlɪyin ání brɛ́á nɔtsɔ mlɪ Yesu Kristo ɪwɪ asʊn wanklɛ́ɛ́n ámʊ bláa, nɛdalɪ Makedonia ɔmátɔ́ á, mlɪ ɔpasua ánfɪ nkʊlɛ dɛ́ mí bʊá, mlɪdɛ́ mí atɔ́ sɪsí ní. 16Brɛ́á ntráa mbʊ Tesalonika wʊ́lutɔ kʊ́ráá, ɪwɪ lɛ́kplan mɪ á, mlɪlétsiá sísí mí. 17Megyí bɛɛ ndɛ tɔkʊ kʊlí tsʊ́ mlɪ wá. Mboʊ́n ndekléá mlɪnyá tɔkʊ dɪnka awɪtɔlɛ amʊ́ʊ́ mlɪdɛ́wa há mí ámʊsʊ. 18Mí ɪbɪ lada tógyítɔ́á mlɪlɔ́pʊhá Epafrodito mlɪaa ɔpʊ́ʊ ba mɪ. Ɩtsɔ kʊ́ráá dʊbɪ. Mʊ́ sʊ nanyá tógyítɔ́á ibéhián mɪ. Ɩtɔ́ ánfɪ mlɪlabwɛ́ ánfɪ igyi fɛ́ mlɪlahá Bulu igyí ání ɪbʊ ɔfan fánfɛ́ɛ́nfán, ɪlagyi mʊ ansí. 19Mí Bulu ɔbɛ́ha mlɪ tógyítɔ́á ɪdɛ mlɪ hián tsʊ́ mʊ numnyam atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔá ɪbʊ anɪa Kristo Yesunyɔ ɪkʊlɛbwɛtɔ. 20Numnyam ɪbwɛ́ɛ anɪ Sí Bulu klɛ́ brɛ́ fɛ́ɛ́. *Amen!

Ɩklá

21Nɛhá Bulu ahá ání bʊgyi Kristo Yesu klɛ́ fɛ́ɛ́ itsiá. Apíóá bʊbʊ mí wá nfɪ ɛ́ bɛhá mlɪ itsiá. 22Bulu ahá atráhɛá bʊbʊ mí wá nfɪ fɛ́ɛ́ bʊdɛ mlɪ itsiá ha. Títriu amʊ́á botsʊ́ Roma owíe dɛhɛn wóyítɔ́.

23Anɪ Wíe Yesu Kristo ogyíi mlɪ bʊalɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́á Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Kolosefɔ

Itsiáha

1 1-2Mí Paulo ání Bulu apɛ́ sʊ nabwɛ́ Yesu Kristo sumbí
ɔyɔpʊ́ pʊ́ anɪ pío Timoteo dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín.
Anɪdépʊsísí anɪ apíóá bʊgyi Bulu ahá, bʊbʊ Kolose wúlutɔ,
bʊbʊ ɔnɔkwalɪ há Kristo Yesu, mʊa amʊ́nyɔ é babwɛ́ kʊlɛ.
Anɪ Sí Bulu mʊa anɪ Wíe Yesu Kristo bʊgyíi mlɪ bʊalɛ,
abʊha mlɪ iwilwii.

Ɩpánda Mpáɪ

3Anɪtɛdá anɪ Wíe Yesu Kristo mʊ Sɪ Bulu ɪpán brégyíbréá
anɪdɛ́ mpáɪ bɔ mlɪ nwunsʊ. 4Tsúfɛ́ anɪlanú ání mlɪlɔ́hɔ
Kristo Yesu gyi, mlɪbʊ ɔdwɛ é há Bulu ahá fɛ́ɛ́. 5Mlɪdɛ́
ɔkpa kíɪ ha tɔ́á bapʊ́yáí há mlɪ ɔsʊ́sʊ́; fɛ́ alɪá mlɪyin tsú
bréá mlɪlégyankpá nu ɔnɔkwalɪ asʊ́n ámʊ́ʊ́ igyi Bulu asʊn
wankláán ámʊ. 6*Asʊn wankláán ámʊ kɛ́n dɛ́klɛí wá ɔyítɔ́,
ɪdɛ ahá tsiátɔ́ tsɛ́ɛ ɔtínɛgyíɔtíné; fɛ́ alɪá ɪlɛtsɛ mlɪ tsú ɛkɛá
mlɪlónu mʊ́, mlɪlébɪ ání lɛ́lɛ́ Bulu tegyi ahá bʊalɛ. 7Anɪ
osʊ́mba ɔdwɛpʊ́ Epafra gyí ɔhá ání ɔlɔpʊ asʊn wankláán
ámʊ ba mlɪ. Yesu Kristo osʊ́mbi ɔnɔkwalɪpʊ ogyi, ɔdɛ mlɪ
bʊá anɪ ɔfansʊ.[a] 8Mʊlébá bɛbláa anɪ ɔdwɛá *Ɔŋɛ Wankíhé
amʊ lapʊ́wá mlɪtɔ.
9Mʊ́ sʊ anɪmɔ́kʊ́sí mpáɪ bɔ mlɪ nwunsʊ tsú ɛkɛá anɪlónu
mlɪ ɪwɪ asʊ́n ánfɪ. Anɪdɛ́ Bulu kokóli anɪaa, ɔháa amlɪbɪ mʊ
apɛ́ kugyíkʊ wankláán. Ɔháa mʊ Ɔŋɛ Wankíhé amʊ ɔha

Kol

---

[a] **1:7** *Mlɪ ɔfansʊ* bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlı nyánsa múa asún asınu fɛ́ɛ́, 10méni mlɛ́talí tsíá tsiátɔ́á
ıbɔ́wa anı Wíe numnyam, amlıgyi mʊ ansí ɔkpagyíɔkpasʊ.
Ɔháa amlıbwɛ yilé brégyíbré, trá bı Bulu tsıa. 11-12Anıa
ɔháa mʊ túmiá mú ɔnɔ́ bʊ ɔnlın ıwa mlı ɔwʊnlín, amlıtalı
tomi, nya klʊn, pʊ ansigyí da anı Sí Bulu ıpán. Mʊláhá
mlılafʊn ání mlıa mʊ ahá mlénya agyapadıɛ ámʊ́ʊ́ alalá
yáí mʊ iwíegyí wankíhɛ́tɔ ámʊ ıkʊ. 13Tsúfɛ́ mʊlálɛ́ anı tsú
ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔdɛ oklúnsʊ gyí amʊ túmi ası, pú anı ba mʊ Bi
ɔdwɛpʊ́ ámʊ iwíegyí amʊtɔ. 14Mʊ Bi ánfısʊ ɔlɔtsʊn hɔ anı,
alasí anı lakpan kíé anı ní.

Kristo Dʊn Tógyítɔ́

15Ɔhaa tamawun Bulu, Kristotɔ ɔlɛlın ɔwan. Ɔbʊ ınʊ asa
Bulu lɔ́bwɛ tógyítɔ́, ɔdʊn Bulu ıtɔ bwɛhɛ́ kugyíkʊ. 16Mʊsʊ́
Bulu lɔ́tsʊn bwɛ tógyítɔ́á ıbʊ ɔsʊ́ múa ası. Múá bʊtowun pʊ́
múá bʊtamawun fɛ́ɛ́, ɔŋɛ́tɔ́ awíe, ɔmásʊ́gyí túmi, atúmipʊ,
pʊ́ ısʊ agyípʊ́ fɛ́ɛ́. Mʊsʊ́ Bulu lɔ́tsʊn bwɛ ɔyí fɛ́ɛ́, pʊ́wá mʊ
numnyam. 17Ɔbʊ ınʊ asa tógyítɔ́ lefi ası. Mʊsʊ́ atɔ́ ámʊ fɛ́ɛ́
ıdɛ agyʊ́má yɔ wá abatɔ. 18Mʊgyí nwun há mʊ nyankpʊsa-
oyí, igyi ɔpasua ámʊ, ɔdɛ mʊ́ nkpa ha. Mʊlégyankpá kʊsʊ́
tsú afúlitɔ, ogyi tógyítɔ́ nkpá ogyápʊ. 19Tsúfɛ́ ıbʊ Bulu
ɔdwɛ ání mʊ tsiátɔ́ fɛ́ɛ́ bétsiá mʊ Bi ámʊtɔ. 20Mʊsʊ́ Bulu
lɔ́tsʊn yinkía tógyítɔ́ ba mʊ ıwı wá. Ɔlɔtsʊn mʊ obugya
amʊ́ʊ́ ılɔwʊlí ası bréá bɛda mʊ mántá *oyikpalíhɛ amʊsʊ
pʊ́ iwilwii wá mʊa tógyítɔ́ nsınɛ́. Múa ıbʊ ɔsʊ́sʊ́ pʊ́ múá
ıbʊ ɔsʊlʊ́sʊ fɛ́ɛ́.
21Tɛkı mlı ɛ́ mlılédamlí ɔma há Bulu, mlıgyí mʊ alupʊ́
mlı asʊ́n susʊ́hɛ pʊ́ mlı bwɛhɛ́ laláhɛ sʊ. 22Táme séi á, ıtráa
megyí alı. Kristo lɔ́bwɛ nyankpʊsa, olowu. Bulu lɔ́tsʊn mʊ
oyikpalíhɛsʊ lowu ámʊsʊ lá mlıa mʊnyɔ nsınɛ́. Mʊ́ sʊ ifin
pʊ́ asʊansʊ má mlı ıwı, ɔbɛ́kpa mlı ba mʊ ansítɔ́. 23Táme
ilehián ání mlɔ́hɔ asʊ́nsʊ́ ánfı gyi, líí kínkíínkín. Mlımáha
abʊtsɛ mlı agywıın lɛ ıtɔ́ ámʊ́ʊ́ mlıdɛ́ mʊ́ ɔkpa kíı, asʊn
wankláán ámʊ lapʊ́ba mlı ámʊsʊ. Asʊn wankláán ánfı
osʊ́mpʊ́ mí Paulo ngyi ní. Asʊ́n ánfı ɔkan bʊdɛda ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́
ɛ́ ní.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 lbʊ mɪ ansigyí ání ndɛ ipian wúun mlɪ sʊ. Tsúfɛ́ ndɛ
ɪwɪɔsɪn ámʊ́ʊ́ Kristo lówun sian amʊ kʊ wúun ha mʊ ɔpasua,
igyi mʊ nyankpʊsa-oyí ámʊ. 25 Bulu lɔ́pʊ mʊ asʊ́n wankláán
ámʊ wá mí ɪbɪtɔ, ání ndáa mʊ́ fɛ́ɛ́ ɔkan suna mlɪ, ampʊsum
ɔpasua ámʊ. 26 Ɔlɔpʊ asʊ́n ánfɪ ŋáín bímbí ɔpá, táme alalɛ́
mʊ́ ɔwan súná mʊ ahá séi. 27 lbʊ Bulu ɔdwɛ ání ɔbɛ́lɛ mʊ́
ɔwan súná mlɪá mlɪmégyí Yudafɔ. Asʊn ŋaínhɛ́ amʊ gyí,
Kristo tsie mlɪtɔ. lbʊ ibíá, ɪbʊ numnyam ɛ́. Mʊ́désuná ání
abénya mʊ numnyam amʊ ɪkʊ ní. 28 Mʊ ɪwɪ asʊ́n anɪdɛ́ ahá
fɛ́ɛ́ bláa, anɪdɛ́ amʊ́ ɔlá da, pʊ́ nyánsa ámʊ́ʊ́ Bulu lahá anɪ
ámʊ súná amʊ́ atɔ́; mɛ́nɪ bɔ́fʊn, abɛ́kpa amʊ́ ba Bulu, amʊ́a
Kristo ɪkʊlɛbwɛtɔ́. 29 Ĺnɪ sʊ nahíɛ́ ndɛprɪ́ɪ, pʊ Kristo túmi
ámʊ́ʊ́ ɪbʊ mɪtɔ ámʊ yɔ́ agyʊ́má ní.

2 1 Ndekléá mlɪbíɪ ɪprɪ́ɪ ání ndɛprɪ́ɪ ɔwʊnlínsʊ́, mlɪa ɔpasua
ámʊ́ʊ́ ɪbʊ Laodikea pʊ́ ahá ámʊ́ʊ́ bʊmɔkʊ́wun mɪ kɪ
amʊ fɛ́ɛ́ nwunsʊ. 2 Ndɛ mʊ́ bwɛ pʊ́wá amʊ́ ɔwʊnlín, abʊbwɛ
kʊlɛ, dwɛ aba, nu asʊ́n asɪ wankláán, mɛ́nɪ bónu Bulu asʊ́n
ŋaínhɛ́ amʊ́ʊ́ igyi Kristo amʊ fɛ́ɛ́ asɪ. 3 Kristotɔ Bulu lɔ́pʊ mʊ
atonyahɛ́á igyi mʊ nyánsa pʊ́ mʊ asʊ́nbɪ fɛ́ɛ́ wá.

4 Ndɛ mlɪ asʊ́n ánfɪ bláa, mɛ́nɪ ɔhaa mɔ́ɔpʊ asʊ́n ání ɪbʊ
anulɛ́ kʊkʊ bɛmlɛ́ mlɪ. 5 lbʊ mʊ́tɔ́á mbʊ ɪfɔ́ mlɪ wá, táme
ntosúsu mlɪ ɪwɪ brégyíbré. Ansí ɛ́ ɪdɛ mí gyí ání mlɪtsie
wankláán, mlɪlíí kínkíínkín Kristosʊ hógyitɔ. 6 Ĺnɪá mlɪlahɔ
Kristo Yesu gyi ání mʊgyí mlɪ Wíe sʊ á, mlɪyɔ mʊ́sʊ́ mlɪa
mʊnyɔ amlɪbwɛ kʊlɛ. 7 Mlɪ ɛ́ mlɪhɪɛ lɪɪ kínkíínkín Kristo
hógyitɔ, amlɪnya ɔwʊnlín tsu mlɪa mʊnyɔ ɪkʊlɛbwɛtɔ.
Mlɪyɔ mʊ́sʊ́ amlɪhɔ mʊ ɪwɪ asʊ́n ámʊ́ʊ́ bʊdɛ mlɪ suná, igyi
ɔnɔkwalɪ amʊ, fɛ́ alɪá oyí nlín tɔyɔ́ ɔtɔ́tɔ́ɔ́tɔ́, yódúnká ntsu
há mʊ́ ɪtɛdan, amlɪda Bulu ɪpán ɛ́ brégyíbré.

8 Mlɪmáha ɔkpa ɔhaa ɔmlɛ mlɪ, pʊ mʊ ansɪtíɪn mʊ́a
afunu asʊ́n ání igyi amándíɛ́á anyánkpʊ́sa bɔwa kʊkʊ, itsú
ɔŋɛ́ ntɛɛ túmiá ɪdɛ ɔyí ánfɪsʊ gyí, imotsú Kristo wá bɛha
amlɪmli mʊ nkpábi. 9 Tsúfɛ́ Kristotɔ Bulu tsiátɔ́ onutónutó
ámʊ fɛ́ɛ́ ɪbʊ nyankpʊsa ɔkpasʊ. 10 Ĺnɪá mlɪa Kristonyɔ
mlɪlabwɛ́ kʊlɛ sʊ mlɪlafʊn. Mʊgyí ɔhá ání ɔbʊ túmi ɔŋɛ́tɔ́
atúmipʊ pʊ́ ɪsʊ agyípʊ́ fɛ́ɛ́sʊ́.

Kol

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Mlıa mʊnyɔ ıkʊlɛbwɛ sʊ aladínkí mlı tsiátɔ́ dada amʊ
lɛ́ mlısʊ fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ bʊtɛtın *keté, dínkí awʊlı lɛ́ mʊ́sʊ́
ámʊ. 12 Brɛ́á bɔbɔ mlı asú á, bopulá mlı tsiátɔ́ dada amʊ
fɛ́ alıá bopulá Kristo; Bulu lɔ́kʊsʊ́a mlı ba nkpatɔ fɛ́ alıá
ɔlɔkʊsʊ́a Kristo, tsúfɛ́ mlılóhogyi ání Bulu bʊ túmi kʊ́sʊ́a
mʊ tsú afúlitɔ. 13 Tɛkı mlı lakpan pʊ́ mlı tsiátɔ́ dada amʊ́ʊ́
bʊmɔkʊ́dínkí lɛ́ mlısʊ ámʊ sʊ mlılówu fɛ́ ɔhá ání ɔmɔkʊ́tın
keté. Támɛ séi á, Bulu lakʊ́sʊ́a anıa Kristonyɔ ba nkpa
pɔpwɛtɔ, alasí anı lakpan fɛ́ɛ́ kíé anı. 14 Ɔlɛdınkí asʊ́n ámʊ́ʊ́
bɔwanlín wá Mose mblatɔ, ıdɛ anı ılá lɛ ámʊ lɛ́ anısʊ, yɛ́da mʊ́
mántá Kristo *oyikpalíhɛ amʊsʊ. 15 Bulu lɔ́swıí ɔŋɛ́tɔ́ atúmipʊ
pʊ́ ısʊ agyípʊ́ túmi, ɔlɛkıtá amʊ́ ndoun, lɛ́ amʊ́ ɔwan, wá amʊ́
pɛ́lıtɔ, brɛ́ olegyi amʊ́sʊ́ Kristo oyikpalíhɛ amʊsʊ.
16 Mʊ́ sʊ mlımáha ɔhaa ɔlɛ mlı ılá mlı atogyihɛ, mlı
atonuhɛ, nkegyí, ɔtsra pɔpwɛ nkɛ, ntɛ́ɛ Yudafɔ *ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké
aná sʊ. 17 Yiyí kɛkɛ ínı fɛ́ɛ́ igyi há atɔ́ ámʊ́ʊ́ ıbɛ́ba amʊ onutó.
Mʊ́ onutónutó ámʊ lɛ́lın ɔwan Kristotɔ. 18 Mlımáha ɔkpa
ɔhaa ɔmlɛ mlı amlıba ıwıası sum Bulu-abɔpʊ, amlıhʊlı ıpán
ání Bulu lɛ́hıɛ yáí mlı. Ní ɔbɛ́ɛ alawun tɔkʊ tsú mʊ́ ıwı kʊ́ráá
pó á, ɔyítɔ́ ansıtíın láhá mʊ ɔdɛ ıwı tsu. 19 Ɔhá ánfı odu
lamáín ıwı lɛ́ Kristo amʊ́ʊ́ ógyi ɔpasua ámʊ nwun ámʊsʊ.
Tsúfɛ́ ɔpasua ámʊtɔ anı fɛ́ɛ́ anılétsa abasʊ, Kristo amʊ́ʊ́ ogyi
nwun ámʊ dɛ́ anı ɔwʊnlín wa, mɛ́nı abɛ́dan alıá Bulu déklé.
20 Mlıa Kristonyɔ lówu. Mʊ́ sʊ mlıtráa mlımá ɔyítɔ́ túmi
kʊkʊ ası. Ntogyi sʊ́ mlıtráa mlıdɛ́ mbla ánfı anásʊ́ gyí?
21 Bɛɛ, “Mágyi ínı. Mápʊ ıbı da ínı, mátsu ínı ɛ́!” 22 Ní bɔpʊ́
ntobí ánfı fɛ́ɛ́ bwɛ́ atɔ́ tá á, iteyíntá. Anyánkpʊ́sa onutó
mbla pʊ́ amʊ́ atosunáhɛ́ igyi. 23 Anıdɛ́ mbla ánfı kíı fɛ́ tɔ́á
nyánsa bʊ mʊ́tɔ́, ıbɛ́ha abɔ́wa alɛ́ Bulu ansítɔ́, abɛ́ba ıwıası
há mʊ, wá ıwı ɔsın anıaa ıbɛ́ha abɛ́bı gyi ıwısʊ. Támɛ ínı
aná fɛ́ɛ́ ımɛ́ɛtalí há anımɛ́egyi ıwısʊ.

Nkpa Pɔpwɛ Tsiá

3 1 Mʊ́ sʊ ní Bulu lakʊ́sʊ́a mlıa Kristonyɔ ba nkpa pɔpwɛtɔ
á, mlıdunka atɔ́á ıbʊ ɔsʊ́sʊ́, ɔtíné ámʊ́ʊ́ Kristo tsie Bulu
gyɔpısʊ ámʊ. 2 Mlıha agywıın ınʊ atɔ́ ıwı, megyí ɔsʊlʊ́sʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

klɛ́. 3Tsúfɛ́ mlılawú, Bulu lapʊ́ mlıa Kristonyɔ nkpa onutó
ŋáín mʊtɔ. 4Ɛkɛá ɔbɛ́lɛ Kristo amʊ́ʊ́ ogyi mlı nkpa onutó
ámʊ ɔwan súná ɔyí á, ɛkɛ ámʊ kén ɔbɛ́lɛ mlıa mʊnyɔ ɔwan
mʊ numnyamtɔ ní.

Tsiátɔ́ Dada Mʊ́a Pɔ́pwɛ

5Mʊ́ sʊ mlımɔ tsiátɔ́ dada amʊ́ʊ́ ıbʊ mlıtɔ ámʊ. Mʊ́gyí;
atsı mʊ́a ayin asʊ́nwa, ifintotsiá, ɔwɔ́lı laláhɛ mʊ́a pɛ́lıla.
Ɔyí ánfıtɔ atɔ wankláán ımápɛ mlı ansí, tsʊ́fɛ́ ɔnsípɛ igyi fɛ́
ɔkpısʊ́m. 6Ntobí ánfı odu abwɛpʊ́sʊ́ Bulu tɛhíɛ́ nyá ɔblɔ́ ní.
7Mʊ́ aná mlıtɔbwɛ́ brɛ́á mlıgyí ɔmátɔ́fɔ ní.
8Séi gyí brɛ́á mlɛ́lɛ ɔblɔ́, ɔblɔ́kpán, olu, abakpɔí, asʊkpan
blí aná lɛ́ mlıtɔ ní. 9Mlımáwa afunu súná aba, tsʊ́fɛ́ mlılasí
mlı tsiátɔ́ dada amʊ pʊ́ mʊ́ bwɛhɛ́ fɛ́ɛ́. 10Mlılalátsʊ́ tsiátɔ́
pɔpwɛ. Bulu gyí mʊ́ Ɔbwɛpʊ́, ɔdɛ mʊ́ bwɛ pɔ́pwɛ lıan mʊ
ıwı brɛ́ ánfı mlıdɛ́ mʊ bı ánfı. 11Tsiátɔ́ pɔpwɛ anfı mʊ́ á,
ımɛfáhʊn ání Griikiyin ntɛ́ɛ Yudayin fʊgyi. Fɛtın *keté ntɛ́ɛ
fʊmɛtın, ɔkpʊtɔ́pʊ ntɛ́ɛ okudasíyin, ɔkpábi ntɛ́ɛ ɔdíhıɛ fʊ́gyi.
Kristo gyí tógyítɔ́, ɔbʊ amʊ́ fɛ́ɛ́tɔ́.
12Mʊ́ sʊ ínıá Bulu lalɛ́ mlı pʊ́bwɛ́ mʊ ahá ání amʊ́ ıwı
latın pʊ́ mʊ adwɛpʊ́ á, mlıha nwewʊ́un, awıtɔlɛwa, ıwıasıbá,
ilwií pʊ́ klʊnya itsia mlıtɔ. 13Mlınya ıklʊn ha aba. Ní ɔkʊ
mʊa mʊ ba benya á, mlısikie aba fɛ́ alıá Kristo lési mlı klɛ́
kíɛ́ mlı. 14Mʊ́á ıdʊn a, ɔdwɛ tɔ́bwɛ́ anı fɛ́ɛ́ ıkʊlɛ. Ɩbwɛ́ɛ mlı
tati dıdáhɛ́. 15Mlıha Kristo iwilwii igyí mlı klʊnsʊ, tsʊ́fɛ́
mʊ́tɔ́ Bulu latí mlı bɔwa; mlıa mʊ nyankpʊsa-oyí ámʊ
mlılabwɛ́ kʊlɛ nı. Mlıda mʊ ıpán ɛ́ brégyíbré. 16Mlıha Kristo
asʊ́n ámʊ ıhıɛ bʊla mlı klʊntɔ, ıha mlı nyánsa. Mlıpʊtɔı
kpla aba, suna aba atɔ́. Mlıwa *Israelfɔ ılʊ, ɔsankuosʊ ılʊ pʊ́
ɔŋétɔ́ ılʊ mlı klʊntɔ pʊtsu Bulu fʊa, pʊda anı Sí Bulu ıpán.
17Mlı atɔ bwɛhɛ́ pʊ́ mlı asʊn blíhɛ́ fɛ́ɛ́ ıbwɛ́ɛ anı Wíe Yesu
ıdátɔ́, amlıpʊ ıpán ha anı Sí Bulu tsʊn mʊsʊ.

Akristofɔ Tsiátɔ́

18Aká, mlıba ıwıası ha mlı akúlu alıá ılɛkanáa ha ahá
ání bʊgyi Kristo klɛ́.

Kol

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Akúlu, mlı é mlıdwɛ mlı aká. Mlımábwɛ amʊ́
kpóunkpóun.
20 Abí, mlıbu mlı akwıípʊ́, tsúfé mʊ́ Bulu tekle nı.
21 Akwıípʊ́, mlımáwa mlı abí ɔblɔ́, ménı ıwı móowu amʊ́.
22 Nkpábi, mlıbu mlı ɔsʊlʊ́sʊ awíe tógyítɔ́á mlɔ́bwɛtɔ.
Mlıha amʊ́ ansí igyi mlı ıwı brégyíbré, megyí amʊ́ ansítɔ́
wʊlɛ. Mlıbwɛ mʊ́ tsú klʊntɔ, tsúfé mlıtobú anı Wíe. 23 Mlıbwɛ
tógyítɔ́ tsu mlı klʊntɔ, fé anı Wíe mlıdé mʊ́ bwɛ há, megyí
anyánkpʊ́sa. 24 Mlıkaın ání anı Wíe ıbıtɔ mlénya mlı ıkɔká ání
alalá yáí mʊ abí. Tsúfé Kristo gyí Owíe ání mlıdésum. 25 Támɛ
ní fɔbwé tɔ́á ıma alɛ a, ɔbéka fʊ́ ıkɔ, tsúfé ɔtamakı ɔhaa ansítɔ́.

4 1 Nkpábi awíe, mlıpʊ tɔ́á ıbʊ alé, igyi ɔnɔkwalı kpa mlı
nkpábi, tsúfé mlı é mlıbʊ Owíe ɔsʊ́sʊ́.
2 Mlıkıta mpaıbɔ́tɔ́. Mlıdınka ansí ıwısʊ, ıpánda é itsia
mlı klʊntɔ. 3 Mlıbɔ mpáı ha anı é. Bulu ofínki ɔkpa ha anı
atalı da Kristo ıwı asʊn ŋaínhé amʊ ɔkan. Mʊ́ sʊ nda obu ní.
4 Mlıbɔ mpáı mlıaa, ndáa mʊ́ ɔkan wanklááan, alıá ilehián.
5 Mlıkı mlı nátıtɔ ɔmátɔ́fɔtɔ. Ní ɔkpa ifínkí há mlı á,
mlımáyintá mʊ́. 6 Mlı ıtɔ́ı ıwa anulé, ıwa labi, ménı mlétalí
lé ɔhagyíɔha asʊn fıtéhé ɔnɔ́ wanklááan.

Ilklá

7 Anıa opíó ɔdwɛpʊ́ Tihiko dé anı Wíe agyʊ́má yɔ. Osúmpʊ́
ɔnɔkwalıpʊ ogyi. Ɔbébláa mlı alıá mí ıwı gyí fée. 8 Nawá mʊ
mlı wá mbée, ɔbébláa mlı alıá anı ıwı gyí, ɔwa mlı atɛtɔ-
ɔnlın. 9 Mʊa anı pío ɔdwɛpʊ́ ɔnɔkwalıpʊ Onesimo, ogyi mlı
pı amʊ ɔbéba bɛbla mlı asʊ́n ání ılaba nfı fée.
10 Aristarko, mí bá ání mía mʊnyɔ anıda obu ɔhá mlı
itsiá. Alı kén Marko, ogyi Barnaba mʊ pio ámʊ é ɔhá mlı
itsiá ní. Mlıhɔ Marko ɔfɔ́ wanklááan, ní ɔlɔtsʊn ba mlı wá
fé alıá nɛbláa mlı yáí. 11 Opío Yesu, bʊtɛtráa tı mʊ Yusto é
ɔhá mlı itsiá. Ahá abasá ánfı pé gyí Yudafɔá mía amʊ́nyɔ
anıdé *Bulu iwíegyí ámʊ ıwı agyʊ́má yɔ ní. Amʊ́ tékítá
klʊn wá mí ıwıtɔ ní.
12 Epafra, otsú mlı wá, ogyi Kristo Yesu osúmbi amʊ é ɔhá
mlı itsiá. Ɔtehíé bɔ mpáı há mlı ání Bulu ɔwáa mlı ɔwʊnlín,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔha amlıfʊn, amlıtalı bwɛ Bulu apɛ́ kugyíkʊ. 13Nɛ́talí gyí
mʊ ıwı adánsıɛ ání ɔhíɛ́ ɔdɛ agyʊ́má yɔ mlıa Akristofɔá
bʊbʊ Laodikea pʊ́ Hierapoli ıdátɔ́. 14Anı ɔdwɛpʊ́ Luka, ogyi
ılɔ ɔtsapʊ́ mʊa Dema bɛhá mlı itsiá.

15Nɛhá anı apíó Laodikeafɔ ámʊ itsiá. Nɛhá Nunfa
mʊa ɔpasua ámʊ́ʊ́ ıbʊ mʊ wóyítɔ́ amʊ ɛ́ itsiá. 16Ní mlɛkla
ɔwʊlʊ́ ánfı súná ɔpasua ámʊ tá á, mlıpʊsısı Laodikeafɔ ɛ́.
Mlıkla amʊ́ klɛ́ ámʊ́ʊ́ nɔpʊsísí amʊ́ ámʊ ɛ́. 17Mlıbla Arkipo
mlıaa, ɔmɔ́ɔ agyʊ́má ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́pʊwá mʊ ıbıtɔ ámʊ ɔnɔ́
wankláán.

18Mí Paulo, onutónutó lawá ıbı ɔwʊlʊ́ ánfı ası. Mlımátan
ání nda obu.

Bulu ogyíi mlı bʊalɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʋlʋ́ Gyankpapʋá
Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Tesalonikafɔ

1 1 Mí Paulo, mía Silwano pʋ́ Timoteo dɛ́ ɔwʋlʋ́ ánfɪ
wanlín sísí ɔpasua ání ígyi anɪ Sí Bulu mʋa anɪ Wíe
Yesu Kristo klɛ́, ɪbʋ Tesalonika wʋ́lutɔ.
Anɪ Sí Bulu mʋa anɪ Wíe Yesu Kristo bʋgyíi mlɪ bʋalɛ,
abʋha mlɪ iwilwii.

Tesalonikafɔ Hógyi

2 Ní anɪdɛ́ mpáɪ bɔ há mlɪ brégyíbrɛ́ á, anɪtɛdá Bulu
ɪpán mlɪ fɛ́ɛ́ nwunsʋ. 3 Anɪtetsíá káín anɪ Sí Bulu mlɪ
hógyi gyumagyihɛ. Alɪá mlɪdɛ́ mbɔ́dí bɔ dwɛ́ aba, pʋ́ alɪá
mlɪlatomi há mlɪ ansí dɪn anɪ Wíe Yesu Kristosʋ kínkíínkín.
4 Apíó, anɪyin ání Bulu tɔdwɛ́ mlɪ, alalɛ́ mlɪ pʋ́bwɛ́ mʋ klɛ.
5 Tsʋ́fɛ́ megyí ɔnɔ́ kɛkɛ anɪlɔ́pʋ bɛbláa mlɪ *asʋn wankláán
ámʋ. Mboʋ́n mlɪlówun Ɔŋɛ́ Wankíhɛ́ amʋ túmi ɛ́. Ɪ́nɪ lɛ́ha
mlɪlɛ́bɪ wankláán ání asʋ́n ámʋ igyi ɔnɔkwalɪ. Mlɪlówun
tsiátɔ́ oduá anɪlɔ́pʋtsíá mlɪtɔ ɛ́, alɪá ɪbɔ́bʋá mlɪ sʋ. 6 Mlɪlɛ́kasí
anɪa anɪ Wíe tsiátɔ́. Tsʋ́fɛ́ asʋ́n ámʋ sʋ mlɪlówun ɪwɪɔsɪn
tsɔtsɔɔtsɔ, támɛ mlɪlɔ́pʋ ansigyí ání itsʋ́ *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ wá
hɔ mʋ́. 7 Mʋ́ sʋ ɪlɛha ahógyipʋá bʋbʋ Makedonia ɔsʋlʋ́sʋ
pʋ́ Akaia ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́ bɛkɪ mlɪ bwɛhɛ́, buo mʋ́. 8 Tsʋ́fɛ́ megyí
Makedonia pʋ́ Akaia wʋlɛ anɪ Wíe asʋ́n ámʋ lɛklɛí tsʋ́ mlɪ
wá yɔ́. Mboʋ́n mlɪ Bulu hógyi asʋ́n ɛ́ lakléí yɔ́ ɔtínɛgyíɔtíné.
Mʋ́ sʋ asʋansʋ má ɪnʋá abétrá blí tsʋ́ mʋ́ ɪwɪ. 9 Tsʋ́fɛ́ amʋ́
onutó bʋdɛ alɪá mlɪlɔ́pʋkítá anɪ bréá anɪlɛ́bá mlɪ wá blí.
Alɪá mlɪlési ɪkpɪ súm ba mlɪdɛ́ Bulu Ɔkɪankpapʋ Ɔnɔkwalɪpʋ
amʋ mboʋ́n súm. 10 Pʋ́ alɪá mlɪgyó bréá Bulu mʋ Bi Yesu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ámúú ɔlɔkʋsʋ́a tsu afúlitɔ ámʋ ɔbélatsú ɔsʋ́sʋ́ bá. Mʋgyí ɔhá
áni ɔdɛ anɪ lɛ tsú Bulu ɔblɔ́ ámúú ɪbá ámʋtɔ ní.

Paulo Tsíátɔ́ Tesalonika Wúlutɔ

2 1 Apíó, mlɪ onutó mlɪyin áni anɪ mlɪ wá bá mɔbwɛ kpaalɪ.
2 Mlɪyin alɪá bɔwa anɪ amʋmʋyɔ, súpa anɪ Filipi wúlutɔ
asa anɪlébá mlɪ wá. Mlɪyin áni akʋ bʋmotsulá, bɛhɪɛ kʋ́sʋ́ líí
anɪsʋ; támɛ anɪ Bulu lɔ́wa anɪ ɔwʋnlín, anɪlébláa mlɪ *asʋn
wankláán ámʋ. 3 Tsúfé megyí afunu asʋ́n anɪdéblí. Mʋ́ sʋ
ndɛ mlɪ kokóli. Megyí agywɪɪn laláhɛ kʋkʋ ígyi, anɪmédé
mlɪ mlé é. 4 Bulu lɔ́hɔ anɪsʋ gyi, ɔlɔpʋ mʋ asʋn wankláán
ámʋ wá anɪ ɪbɪtɔ. Mʋ́ anɪdéblí ní! Megyí anyánkpʋ́sa ansítɔ́
anɪdékʋ́ blí mʋ́, Bulu yin anɪ klʋntɔ. 5 Mlɪhíé mlɪyin áni
megyí ɔnɔ́ dédé anɪlɔ́pʋ ba mlɪ. Anɪméba bɔwa afunu kʋkʋ
é súná mlɪ, pʋ́nyá tɔkʋ tsú mlɪ wá. Bulu gyí anɪ ɔdansɪyin.
6 Anɪmódunká kanfʋ́ tsú nyankpʋsa ɔkʋkʋ, mlɪ, ntée ɔha
bambá wá. Kristo *sumbí ayɔpʋ́ anɪgyí. Mʋ́ sʋ tɛkɪ anɪbʋ
ɔkpa sí ɪwɪ tswɪ mlɪsʋ, 7 támɛ anɪlólwií há mlɪ, kɪ mlɪ fé
alɪá abí-oyín tɛkɪ mʋ onutó abísʋ́. 8 Anɪtɛhíé klé mlɪ asʋ́n.
Mʋ́ sʋ megyí Bulu asʋn wankláán ámʋ nkʋlɛ anɪlɔ́pʋ ba
mlɪ, mboʋ́n anɪlési anɪ ɪwɪ é há mlɪ, tsúfé mlɪlamlí anɪ
adwɛpʋ́. 9 Apíó, yée mlékaín agyʋ́má áni anɪlɔ́yɔ ɔpa mʋ́a
onyé pʋ́nyá tɔ́á ilehián anɪ? Alɪá anɪméesi ipian tswɪ mlɪsʋ
bréá anɪdé Bulu asʋn wankláán ámʋ ɔkan da súná mlɪ sʋ́
anɪlɔ́bwɛ mʋ́ alɪ.

10 Mlɪ ahógyipʋ amʋ pʋ́ Bulu gyí anɪ adansɪfɔ alɪá
anɪlɔ́pʋtsíá mlɪtɔ. Anɪ ɪwɪ lɛtɪn, anɪ asʋ́n da ɔkpa, ɔlala
é metsiá anɪ ɪwɪ. 11 Mlɪyin áni anɪlékpa mlɪtɔ okugyíɔkʋ fé
alɪá abí-ɔsí tɛkpá mʋ abí. 12 Anɪlɔ́wa mlɪ atɛtɔ-ɔnlɪn, lwíí
mlɪ klʋn, tɔ́í kplá mlɪ anɪaa, mlɪtsía tsiátɔ́á ilegyi Bulu ansí.
Mʋlétɪ mlɪ ɔbée, mlɪbénya mʋ iwíegyí pʋ́ mʋ numnyam
amʋ ɪkʋ.

13 Tɔ́á sʋá anɪtɛdá mʋ ɪpán brégyíbré é gyí, bréá anɪlɔ́pʋ
mʋ asʋ́n ámʋ ba mlɪ á, mlɪmótsu mʋ́ áni nyankpʋsa wá itsʋ́.
Mboʋ́n mlɪlɔ́hɔ mʋ́ áni lélé, itsʋ́ Bulu wá; tsʋ́fé mʋ́ Bulu
dépʋyɔ́ agyʋ́má mlɪ ahógyipʋ amʋtɔ ní. 14 Apíó, mlɪlamlí

1 Te

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fɛ́ Bulu ɔpasua ání ıbʊbʊ Yudea ɔmátɔ́, bʊgyi Kristo Yesu
klɛ́ amʊ. Mlılówun ipian mlı pı ıbıtɔ, fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ amʊ́ ɛ́
bowun ipian amʊ́ pı Yudafɔ ıbıtɔ ámʊ. 15 Yudafɔ lɔ́mɔ Bulu
ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ pʊ́ anı Wíe Yesu. Amʊ́ kén lagya anı lɛ́ ɔmá
ámʊtɔ. Bʊtamakle ahá asʊ́n, bʊtamagyi Bulu ansí. 16 Bɔkʊsʊ́
líí anısʊ ká anı itin bɛɛ, anımábla ahá ání bʊmegyí Yudafɔ
nkpahɔ́ɔ asʊ́n ámʊ, Bulu ɔhɔ amʊ́ nkpa. Ínı bwɛ lahá amʊ́
lakpan labiayi. Mʊ́ sʊ ılahá Bulu lanyá ɔblɔ́, ɔbɛ́bıtí amʊ́ ısʊ.

Paulo Lékléá Ɔbɛ́layɛ́kı Tesalonikafɔ

17 Apíó, anılénatí mlı wá ɔpá anımɔ́kʊ́sí mlısʊ kaín. Mʊ́
sʊ anıhíɛ́ anıdɛ́ ɔkpa dunká ání abɛ́la bowun mlı ansítɔ́,
tsʊ́fɛ́ anıdɛ́ mlısʊ kaín dʊbı. 18 Anılékléá abɛ́laba mlı wá. Mí
Paulo onutó ó nabwɛ́ agywıın ání néyinkí bá ınʊ ıta tsefını,
táme Ɔbʊnsám méha ɔkpa. 19 Ma sʊ́ anı ansí dın? Megyí
mlı sʊ ansí dɛ anı gyí ání abénya ɔkpa tsʊ́ ıwı anı Wíe
Yesu ansítɔ́ bréá ɔbɛ́ba? 20 Lélɛ́ mʊ́ á, mlıgyí anı numnyam
pʊ́ anı ansigyí.

Timoteo Tesalonika Yɔ

3 1 Mʊ́ sʊ bréá anımébí alıá mlı tsiátɔ́ igyi, ıdɛ anı háan a,
anılɔ́bwɛ agywıın anıaa, anı mʊ́ abétsiá Atene wúlutɔ,
2 awa anı píó Timoteo, ogyi anı Bulu agyúmáyɔbá Kristo
*asʊn wanklááan ámʊ ɔkandatɔ sısı mlı, ɔbɔwa mlı ɔwʊnlín.
Ɔtɔı kpla mlı amlılıı kínkíínkín hógyitɔ, 3 ménı mlıtɔ ɔkʊkʊ
méeyinkí ɔma asʊn wunhɛ anfı sʊ. Mlı onutó mlıyin ání
igyi tɔ́á ıda yaí há anı Akristofɔ dodo. 4 Tsʊ́fɛ́ bréá anıbʊ mlı
wá á, anılébláa mlı ání bɛ́dınká mlısʊ. Lélɛ bɛdınká mlısʊ fɛ́
alıá mlıyin. 5 Ínı sʊ bréá netsíá mmetsíá á, nɔwa Timoteo
mlı wá mbɛɛ, ɔbɛ́kı alıá mlıdɛ́ hógyi amʊtɔ. Tsʊ́fɛ́ ıbɛ́talí ba
ání Ɔbʊnsám lasɔ mlı kı, há anı gyumagyihɛ labwɛ́ kpaalı.
6 Timoteo layínkí pʊ́ asʊn wanklááan tsʊ́a mlı wá ba anı
séi, tsʊ́ mlı hógyi pʊ́ mlı abadwɛ ıwı. Alabláa anı ɔbɛɛ, mlı
ɛ́ mlıdɛ́ anısʊ kaín dʊbı. Mlıdékléá mlówun anı, fɛ́ alı ámʊ́ʊ́
anı ɛ́ anıdékléá abówun mlı ámʊ. 7 Mʊ́ sʊ apíó, mlı hógyi
lawá anı atɛtɔ-ɔnlın, anı ipian pʊ́ anı asʊn wunhɛ fɛɛ́tɔ́;

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8tsúfɛ́ mlılíí anı Wíe hógyitɔ kínkíínkín. Mʊ́ sʊ anı klʊn ládí
anı ası. 9lpán mɔmʊ abɔ́kʊkʊ da Bulu mlı sʊ, ansíá ıdɛ anı
gyí mʊ ansítɔ́ sʊ? 10Anıtɛhíɛ́ bɔ́ mpáı kókóli Bulu ɔpa múa
onyé anıaa, ɔhá ayinki bowun mlı, ménı abósuná mlı tɔ́á
ıbɛ́ha mlı hógyi bɔ́fʊn.
11Anı Sí Bulu onutó mʊa anı Wíe Yesu bʊfínki ɔkpa ha
anı aba mlı wá. 12Anı Wíe ɔhá mlı apíó aba pʊ́ ahá fɛ́ɛ́ dwɛ
ɔnɔ́ ıwa ɔnlın, fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ anıtɔdwɛ́ mlı ámʊ. 13Ɔwá mlı
ɔwʊnlín, ménı anı Sí Bulu omóowun ɔlala mlı ıwı, ifin kʊkʊ
ɛ́ méetsiá mlı ıwı mʊ ansítɔ́, anı Wíe Yesu mʊa mʊ ahá fɛ́ɛ́
ɔbákɛ amʊ.

Tsiátɔ́á Ilegyi Bulu Ansí

4 1Apíó, ıtráhɛ a, anılósuná mlı tsiátɔ́, ménı Bulu ansí
bégyi mlı ıwı. Lélɛ́ mʊ́ á, alí mlı tsiátɔ́ gyí ní. Séi á,
anıhíɛ́ anıdɛ́ mlı kokóli anı Wíe Yesu dátɔ́ anıaa, mlıbwɛ́ɛ
mʊ́ dʊn alı. 2Tsúfɛ́ mlıyin mbla ámʊ́ʊ́ anılɔ́wa há mlı anı
Wíe Yesu ıdátɔ́ ámʊ. 3Bulu dékléá mlıháa mlı ıwı ıtın. Mʊ́
sʊ mlımáwa atsı múa ayin asʊ́n. 4Mlıtɔ okugyíɔkʊ ɔbíı alıá
ɔbɛ́kıtá ıwı, ıwıtíın pʊ́ obʊ́ ɔkpasʊ. 5lmábwɛ ɔwɔ́lı laláhɛ
ɔkpasʊ, fɛ́ alıá ahá ání bʊmeyín Bulu bʊtɔbwɛ́. 6Mlıtɔ ɔkʊkʊ
másisíi mʊ ba, swíí mʊ mʊ ka. Tsúfɛ́ anı Wíe ɔbɛ́bıtí ahá
ání bʊtɔbwɛ́ mʊ́ odu ısʊ. Anıdɛ́ mlı ɔlá da, fɛ́ alıá anılɔ́kʊ
bláa mlı yáí. 7Tsúfɛ́ Bulu métı anı ɔbɛ́ɛ, abá bɔtɔ mbʊa;
mboún ɔbɛ́ɛ, ifin kʊkʊ mátsiá anı ıwı. 8Mʊ́ sʊ ɔhagyíɔha
ání omegyi atosunáhɛ́ anfısʊ á, megyí nyankpʊsa omédébu.
Mboún Bulu ámʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ mʊ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ há mlı ámʊ.
9Imehián ání abɔ́wanlín asʊansʊ tsʊ́ mlı aba akristofɔ
dwɛ ıwı sísí mlı. Tsúfɛ́ Bulu onutó lasʊ́ná mlı alıá mlıdwɛ́ɛ
mlı aba dodoodo. 10Ɔnɔkwalı a, mlıdɛ́ apíó ahógyipʊá bʊbʊ
Makedonia ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́ dwɛ dodo. Mʊ́ sʊ apíó, anıdɛ́ ıpa bwií
há mlı anıaa, mlıtráa dwɛ aba dʊn alı. 11Mlıpʊdınka ıwısʊ
ání mlétsiá tsiátɔ́ wanklááán. Mlɔ́pʊ mlı ıbı yɔ́ agyʊ́má
pʊ́kı mlı ıwısʊ, fɛ́ alıá anılébláa mlı, 12ménı mlıa ahá ání
bʊmegyí ahógyipʊ mlétsiá wanklááán, mlımɛ́ɛtrá pʊ ansí
dínká ɔhaasʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Anı Wíe Yesu Yinkí Bá

13 Apíó, anıdéklé anıaa mlıbíı ɔnɔkwalı ání ıbʊ Akristofɔá
bawú ıwı, mɛ́nı mlıméetsiá gyi awırɛhɔ fɛ́ ahá ání amʊ́ ansí
mɛdín tɔtɔsʊ. 14 Anılóhogyi ání Yesu lówu kʊ́sʊ́ tsú afúlitɔ.
Alı kɛ́n anılóhogyi ání Bulu ɔbɛ́kpa ahá ámʊ́ʊ́ bɔhɔ mʊ gyi
asa bowu ámʊ ba nı.
15 Anı Wíe onutó atosunáhɛ́ anıdɛ́ mlı suná séi á. Anı
ahá ání anıtráa anıtsie nkpa asa anı Wíe ɔbákɛ ıbɔ́fʊn a,
anıméegya awupú ámʊ nkpá yéfia mʊ. 16 Tsúfɛ́ anı Wíe
ɔbɔ́kplʊ́n túmisʊ, *Bulu-ɔbɔpʊ dɛhɛn ɔbɛ́lɛ ɔnɔ́, bɔ́fʊlí Bulu
ɔkpɛ ɛ́ brɛ́á anı Wíe onutó dɛ́kplí tsú ɔsʊ́sʊ́ ɔbá. Ahógyipʊá
bawú bégyankpá kʊ́sʊ́. 17 Mʊ ɔma a, anı akıankpapʊ ɛ́ fɛ́ɛ́
abɔ́yɔ́tʊ amʊ́ nwʊlʊ́táatɔ, anı fɛ́ɛ́ abéyefia anı Wíe afútɔ́. Tsú
ɛkɛ ámʊ a, abétsiá anı Wíe wá bré fɛ́ɛ́. 18 Mʊ́ sʊ mlıpʊ asʊ́n
ánfı kıta ıklʊn wa aba ıwıtɔ.

Ɩwısʊda Gyo Anı Wíe Ɩbá

5 1 Apíó, imehián ání abɔ́wanlín bré pʊ́ ɛkɛá asʊ́n ánfı
ıbɛ́ba sísí mlı. 2 Tsúfɛ́ mlı onutó mlıyin ání anı Wíe
ɔbákɛ amʊ ıbɛ́ba bofwie anıtɔ, fɛ́ alıá owikplu tɛba onyé.
3 Bréá ahá bɛɛ, “Owí latá, asʊ́n latá” á, alı bré ámʊtɔ bɛ́hı
ní. Ibɔ́fwie amʊ́tɔ́ fɛ́ alıá ıkwíı tɛkan ɔtsı ɔtsáwʊlɛ pɛ́. Ɔhaa
mɛ́ɛdalı mʊ́tɔ́. 4 Támɛ apíó, mlı mʊ́ mlıyin asʊ́n ánfı. Mʊ́
sʊ mlımétsíe oklʊ́ntɔ, mɛ́nı ɛkɛ ámʊ mɛ́ɛba bofwie mlıtɔ fɛ́
owikplu. 5 Wankı mʊ́a ɔyı kɛhɛtɔ abí mlı fɛ́ɛ́ mlıgyí. Megyí
onyé ntɛ́ɛ oklʊ́ntɔ abí anıgyí. 6 Mʊ́ sʊ mlıha agyo, anımádıdı
fɛ́ aha bambá. Mlıha adınka ansí ıwısʊ, akı ıwısʊ wanklʊ́ʊ́n.
7 Onyé, adıdípʊ́ bʊtɛdídı. Onyé, nta abʊpʊ́ ɛ́ bʊtɔbʊ́ ntá.
8 Támɛ anı mʊ́ á, wankıtɔ abí anıgyí. Mʊ́ sʊ mlıha agyi
ıwısʊ. Mlıha Kristo hógyi pʊ́ anı abadwɛ ıbwɛ kántɔ́-atíntɔ
tin anı kántɔ́. Mʊ ɔkpakíı ání ɔbɔ́hɔ anı nkpa ıbwɛ́ɛ kʊtʊpa
ání ibun anı nwun. 9 Megyí alıá Bulu obénya ɔblɔ́ wa anı,
bítí anı ısʊ sʊ́ ɔlɛlɛ anı. Mboún alıá ɔbɔ́tsʊn anı Wíe Yesu
Kristosʊ hɔ anı nkpa sʊ. 10 Kristo lówu há anı, mɛ́nı mʊ bábı
a, ní anılawú o, anıbʊ nkpa o, anıa mʊnyɔ abétsiá. 11 Mlıpʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asún ánfɪ kɪta klʊn wa aba ɪwɪtɔ, pʊwa aba ɔwʊnlín, fɛ́ alɪá mlɪdɛ́ mʊ́ bwɛ dodo.

lklá

12 Apíó, abwíí ɪpa há mlɪ, mlɪbu mlɪ ɔnɔ́ alɪípʊá bʊhíɛ́ bʊdɛ agyʊ́má yɔ mlɪtɔ, bʊdɛ mlɪ anɪ Wíe tsiátɔ́ suná. 13 Gyʊma ámʊ́ʊ́ bʊdegyí amʊ sʊ mlɪhɪɛ bu amʊ́, amlɪdwɛ amʊ́. Iwilwii itsía mlɪa mlɪ aba nsɪné.

14 Apíó, anɪdɛ́ mlɪ ɔlá da anɪaa, mlɪtɔɪ kpla awʊlɪyɔpʊ́. Mlɪwa afúpʊ́ atɛtɔ-ɔnlɪn. Mlɪbʊa amʊ́á bapɔn, amlɪnya klʊn ha ɔhagyíɔha. 15 Mlɪkɪ ání ɔhaa mɔ́ɔpʊ lalahɛ ká mʊ ba ɪkɔ. Mboún mlɪbwɛ yilé há aba pʊ́ ahá fɛ́ɛ́.

16 Ansí igyí mlɪ, 17 amlɪbɔ mpái brégyíbré. 18 Mlɪda Bulu ɪpán tógyítɔ́tɔ́. Mʊ́gyí tɔ́á Bulu dédunká tsú mlɪ wá mlɪ nkpatɔ, bré ánfɪ mlɪa Kristo Yesunyɔ mlɪlabwɛ́ ɪkʊlɛ anfɪ ní.

19 Mlɪmákiná tɔ́á Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ tekle bwɛ.[a] 20 Mlɪmábu Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ asún ámʊ tɔkʊ odu. 21 Mlɪsɔ tógyítɔ́ kɪ, amlɪkɪta mʊ́á ɪbʊ alɛ́tɔ́ kínkíínkín. 22 Mlɪkina lalahɛ kugyíkʊ.

23 Bulu tɛ́há anɪ iwilwii. Ɔtíɪn mlɪ ɪwɪ ɔkpagyíɔkpasʊ. Ɔkíɪ mlɪ nyankpʊsa-oyí, mlɪ ɔŋɛ́ pʊ́ mlɪ ɔklásʊ tsú lalahɛ kugyíkʊtɔ, mɛ́nɪ ɔlala méetsiá mlɪ ɪwɪ anɪ Wíe Yesu Kristo ɔbákɛ amʊ. 24 Bulu lɛ́tɪ mlɪ. Ɔnɔkwalɪpʊ ogyi, ɔbɔ́bwɛ mʊ́.

25 Apíó, mlɪbɔ mpái ha anɪ ɛ́.

26 Ahá ahógyipʊ amʊ fɛ́ɛ́ itsiá gyágyáágyá. Mlɪlata aba puta ɔdwɛsʊ.

27 Ndɛ mlɪ bláa anɪ Wíe ɪdátɔ́ mbɛ́ɛ, mlɪkla ɔwʊlʊ́ ánfɪ suna ahógyipʊ amʊ fɛ́ɛ́.

28 Anɪ Wíe Yesu Kristo ogyíi mlɪ bʊalɛ.

---

[a] **5:19** Ntɛ́ɛ *Mlɪmádun Ɔŋɛ Wankíhɛ́ ogyá ámʊ.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʋlʋ́ Nyɔɔsıá Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Tesalonikafɔ

1 1 Mí Paulo pʋ́ Silwano mʋa Timoteo dɛ́ ɔwʋlʋ́ ánfı wanlín sísí ɔpasua ání ıbʋ Tesalonika wúlutɔ, mlıgyí anı Sí Bulu mʋa anı Wíe Yesu Kristo klɛ́.

2 Anı Sí Bulu mʋa anı Wíe Yesu Kristo bʋgyíi mlı bʋalɛ, abʋha mlı iwilwii.

lpánda

3 Apíó, ilehián ání abɛ́da Bulu ıpán mlı nwunsʋ brégyíbrɛ́. Tsúfɛ́ mlıdɛ́dáan hógyitɔ tsía. Ɔdwɛá mlıbʋ ha aba ɛ́ demoní tsía. 4 Mʋ́ sʋ anıtɔpʋ́ mlı tsú ıwı Bulu ɔpasua kugyíkʋ ansítɔ́; mlı nsiwa pʋ́ hógyiá ıbʋ mlıtɔ, bʋdın mlısʋ, ısɔ́kı dɛ́ mlı tʋ, mlılatomi sʋ.

5 Ĺnı délɛ súná ání Bulu asʋ́ngyí da ɔkpa. Tsúfɛ́ obótsu mlı ání mlılafʋn ha mʋ iwíegyí ámʋ́ʋ́ mlıdɛ́ ipian wúun mʋ́ sʋ ámʋtɔ yɔ. 6 Ɔnɔkwalıpʋ Bulu gyí. Ɔbɛ́ka ahá ámʋ́ʋ́ bʋdɛ mlı ıwıɔsıntɔ wa ámʋ akɔ. 7 Ɔbɛ́ha ıwı bólwií anıa mlı ání mlıdɛ́ ıwıɔsın wúun, ɛkɛ ámʋ́ʋ́ anı Wíe Yesu ɔbɛ́kplí tsú ɔsʋ́sʋ́ bɛlɛ ıwı ɔwan mʋa mʋ abɔpʋ atúmipʋ amʋ. 8 Ogya plɛnplɛntɔ ɔbɛ́ba bɛbıtí ahá ámʋ́ʋ́ bʋmeyín Bulu[a] ámʋ ısʋ. Tsúfɛ́ bʋtamapʋ́ anı Wíe Yesu ıwı *asʋn wankláán ámʋ bwɛ́ tɔtɔ. 9 Amʋ́ ısʋbıtí gyí, amʋ́a anı Wíenyɔ nsınɛ́ bɔ́wa ıfɔ́, mʋ túmi mɔ́ɔwankí wʋ́lí amʋ́sʋ́, obɛ́yintá amʋ́ bré fɛ́ɛ́tɔ́. 10 Lsʋbıtí ánfı ıbɛ́ba ɛkɛ ámʋ́ʋ́ ɔbɛ́ba, Bulu ɔbɔ́wa mʋ numnyam aha wankíhɛ́ ansítɔ́. Ifú bɛ́kıtá ahógyipʋ. Mlı ɛ́

---

[a] **1:8** Bʋmeyín Bulu, tsúfɛ́ bʋmɛbı mʋ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlétsiá amútɔ́, tsúfé mlılɔ́hɔ mʊ ıwı adánsıɛ ámʊ́ʊ́ anılégyí suná mlı ámʊsʊ gyi.

11 Mʊ́ sʊ anıtɔbɔ́ mpáı há mlı anıaa, Bulu ɔhá amlıfʊn nkpa ámʊ́ʊ́ ɔlɛtı mlı ɔbɛ́ɛ, mlıbétsiá ámʊtɔ. Mʊ túmi ıháa amlıtalı bwɛ yilé ání mlıdékléá mlɔ́bwɛ, pʊmɔ mlı hógyi agyʊ́má ɔnɔ́. 12 Ní mlɛtálí bwé ínı á, mlı sʊ ahá bɔ́pʊ numnyam há anı Wíe Yesu, mʊ é ɔbɔ́wa mlı numnyam; fé alı ámʊ́ʊ́ anı Sí Bulu mʊa anı Wíe Yesu Kristo awıtɔlɛ gyí ámʊ.

Yesu Mʊa Mblasʊ Mágyípʊ́ Amʊ

2 1-2 Mí apío, nobwíí ıpa há mlı. Anı Wíe Yesu Kristo ıbá, pʊ́ alıá abɔ́bwɛ kʊlɛ yéfia mʊ asʊ́n ání mlılanú ımákɔsí kpınkí mlı klʊn, ntɛ́ɛ ıha opúni itsii mlı. Ní akʊ bɛɛ, Ɔŋɛ Wankíhé lalé súná amʊ́ lóó, ntɛ́ɛ ıbʊ anı asʊn blíhé ntɛ́ɛ anı ɔwʊlʊ́ kʊtɔ ání anı Wíe ɔbákɛ amʊ laba dodo kʊ́ráá á, mlımáhogyi. 3 Mlımáha ɔhaa ɔmlɛ mlı ɔkpagyíɔkpasʊ. Ɛkɛ kpɔnkpɔntı ánfı ımɛ́ɛba, nkétı ahá bakʊ́sʊ́ líí Bulusʊ, ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔtamagyi Bulu mblasʊ, ɔbɛ́hı ámʊ lalın ɔwan asa. 4 Obótsu ıwı fʊ́á, kʊ́sʊ́ líí Bulu, ıkpı pʊ́ tógyítɔ́á anyánkpʊ́sa bʊtosʊ́mʊ́, blí ání ɔdʊn amʊ́ fɛ́ɛ́. Obéyetsiá Bulu ɔtswɛ́kpa ınʊ kʊ́ráá, blí ɔbɛ́ɛ mʊgyí Bulu.

5 Mlımɔ́kʊ́káín ání ntɛbláa mlı asʊ́n ánfı bréá mbʊ mlı wá? 6 Mlıyin tɔ́á ıdɛ mʊ ɔkpa tíin dodo. Nkétı mʊ ɔwanlɛbí lafʊn. 7 Tsúfé Bulu mblasʊmágyi túmi ánfı ıdɛ agyʊ́má yɔ ŋáintɔ dodoodo, támɛ ɔkʊ dé mʊ́ ɔkpa tíin. Mʊ́ sʊ nkétı ɔhá ámʊ ladálı ınʊ. 8 Lnʊ́ mblasʊ mágyípʊ amʊ ɔbɛ́lın ɔwan ní. Támɛ anı Wíe Yesu oyínkí ba a, mʊ ɔnɔ́tɔ́ afú kɛkɛ ıbɔ́mɔ mʊ, mʊ numnyam é ıbɔ́wankí wʊ́lí mʊsʊ yíntá mʊ. 9 Ní mblasʊ mágyípʊ anfı ɔlın ɔwan á, ɔbɔ́pʊ *Satan afunu túmi kpɔnkpɔntı bwé osúna pʊ́ ofúla. 10 Ɔbɔ́tsʊn owuntɔlın ɔkpa ɔtsan-ɔtsansʊ mlé ahá ámʊ́ʊ́ Bulu ɔbɛ́hı amʊ́ ámʊ. Bulu ɔbɛ́hı amʊ́, tsúfé bʊmekle ɔnɔkwalı amʊ asʊ́n, mɛ́nı Bulu ɔbɔ́hɔ amʊ́ nkpa. 11 Lnı sʊ Bulu ɔbɔ́pʊ afunu ɔŋɛ́á mʊ́ ɔnɔ́ bʊ ɔnlın wá amʊ́tɔ́, mɛ́nı bɔ́hɔ afunu asʊ́nsʊ́ gyi. 12 Ɔbɛ́ha ahá ánfı bʊmɔhɔ ɔnɔkwalı amʊsʊ gyi, bʊtekle lakpan bwɛ ánfı fɛ́ɛ́ ıpɔ́n.

2 Te

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mlı Nkpahɔ́ɔ Sʊ Bulu Lɛ́lɛ Mlı

13 Apíóá anı Wíe tɔdwɛ́, ilehián ání abɛ́da Bulu ıpán
mlı nwunsʊ brégyíbré. Tsúfé tsú bréá ɔyí lɛlın ɔpá Bulu
lɛ́lɛ mlı ání ɔbɔ́tsʊn mʊ Ɔŋɛ́ ámʊ pú mʊ ɔnɔkwalı asún
ámʊ́ʊ́ mlılahogyi amʊsʊ tın mlı ıwı, púhɔ mlı nkpa. 14 Ĺnı
sʊ́ ɔlɔtsʊn *asʊn wankláán ámʊ́ʊ́ anılɛ́bláa mlı ámʊsʊ tí
mlı ɔbɛ́ɛ, mlıbétsiá anı Wíe Yesu Kristo numnyam amʊtɔ
ní. 15 Mʊ́ sʊ apíó, mlılı kínkíínkín, amlıkıta ɔnɔkwalı amʊ́ʊ́
anılósuná mlı ámʊtɔ, múá anılɛ́bláa mlı pú múá anılɔ́wanlín
sísí mlı fɛ́ɛ́.

16-17 Anı Wíe Yesu Kristo onutó mʊa anı Sí Buluá ɔtɔdwɛ́
anı, alawá awıtɔlɛ wá anı atɛtɔ-ɔnlın ání ımɔ́ɔmɔ ɔnɔ́
ɛkɛkɛɛkɛ, anıdé ıtɔ wankláán ɔkpa kíı, ɔwáa mlı ɔwʊnlín
mlı asʊn blíhé pú mlı bwɛhé kugyíkʊtɔ.

Mpáıbɔ

3 1 Ltráhɛ-tráhɛ a, apíó, mlıbɔ mpáı ha anı. Anı Wíe asʊ́n
ámʊ ıkɔ́sı klɛı. Ahá abʊpʊ obú hɔ mʊ́ fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ mlı ɛ́
mlılɔ́hɔ mʊ́ ámʊ. 2 Mlıbɔ mpáı, Bulu ɔlɛ anı tsu awuntɔlınpʊ
pʊ́ aha laláhɛ ıbıtɔ. Tsúfé megyí ahá fɛ́ɛ́ lɔ́hɔ anı Wíe gyi.

3 Táme anı Wíe bʊ ɔnɔkwalı. Ɔbɔ́wa mlı ɔwʊnlín, hɔ mlı
lɛ́ lalahɛ Ɔbwɛpʊ́ ámʊ ıbıtɔ. 4 Anı Wíe lahá anılahogyi ání
mlıdé ntobí ámʊ́ʊ́ anılósuná mlı ámʊ fɛ́ɛ́ bwɛ, mlıméesi
bwɛ ɛ́.

5 Ɔkpáa mlı, amlınu ɔdwɛá Bulu bʊ ası yɔ ɔtɔ́tɔ́ɔ́tɔ́, ɔha
amlıtomi fɛ́ Kristo.

Tsiátɔ́ Wankláán

6 Apíó, anıdé mlı ɔlá da anı Wíe Yesu Kristo ıdátɔ́ anıaa,
mlımápʊ Akristofɔ ámʊ́ʊ́ bʊna bʊdɛtsʊ́ʊn, bʊtamakle
agyʊ́má, bʊmɛdé atosunáhé amʊ́ʊ́ anılósuná mlı ámʊsʊ
gyí wa mba. 7 Mlı onutó mlıyin ání ilehián ání mlétsiá anı
atsiábi. Tsúfé anımɔ́wa ɔwʊlıyɔ, nátí tsʊntsʊn bréá anıbʊ
mlı wá. 8 Anımégyi atɔ́ ɔhaa wá, kíná mʊ́ ıkɔ ka. Mboún
anılɔ́yɔ agyʊ́má ɔpa mʊ́a onyé kínkíínkín, mɛ́nı anımɛ́ɛsi

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ipian tswɪ mlɪtɔ ɔkʊkʊʊkʊsʊ. 9Megyí bɛɛ, anɪmá ɔkpa
bláa mlɪ anɪaa, mlɪkíɪ anɪsʊ, sʊ́ anɪlɔ́bwɛ mʊ́ alɪ. Mboún
anɪlɔ́bwɛ mʊ́ súná mlɪ, mɛ́nɪ mlɪ ɛ́ mlɔ́bwɛ mʊ́ odu. 10Brɛ́á
anɪbʊ mlɪ wá kʊ́ráá á, anɪlɔ́wa mbla há mlɪ anɪaa, "Ɔhá ání
ɔmɔyɔ agyʊ́má mágyi atɔ́."
11Anɪlanú ání mlɪtɔ akʊ bʊtsie kpaalɪ, bʊmɛdɛ́ agyʊ́má
kʊkʊʊkʊ yɔ. Okéngyé bʊna bʊdɛwa tsʊn. 12Anɪdɛ́ amʊ́ ɔlá
da anɪ Wíe Yesu Kristo ɪdátɔ́ anɪaa, bʊsíi natí tsʊn, abʊyɔ
agyʊ́má nya amʊ́ atogyihɛ.
13Támɛ apíó, mlɪ mʊ́ á, yilébwɛ ɪmáta mlɪ ɔŋɛ́. 14Ní ɔkʊ
mégyi asʊ́n ánfɪ anɪlawánlín sísí mlɪ ánfɪsʊ á, mlɪkɪ mʊ
wankláán. Mlɪa mʊnyɔ mlɪmágyi mba, mɛ́nɪ pɛ́lɪ bɛ́kɪtá
mʊ. 15Támɛ mlɪmálu mʊ, mboún mlɪtɔɪ kpla mʊ fɛ́ mlɪ pío.

ɪklá

16Iwilwii Owíe amʊ onutó ɔhá mlɪ iwilwii brɛ́ fɛɛ́tɔ́
ɔkpagyíɔkpasʊ. Anɪ Wíe otsía mlɪ fɛɛ́ wá.
17Mí Paulo onutó lapʊ́ mí ɪbɪ wanlín ínɪ. Mí dá ánfɪ
ntɔwánlín wá mí nwʊlʊ́ fɛɛ́ asɪ, pʊ́súná ání itsú mí onutó
wá ní.
18Anɪ Wíe Yesu Kristo ogyíi mlɪ fɛɛ́ bʊalɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʋlʋ́ Gyankpapʋá
Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Timoteo

Itsiáha

1 1-2Mí Paulo ání anɪ Nkpa Ɔhɔ́pʋ Bulu mʋa Kristo Yesuá anɪ ansí dɪn mʋsʋ lɔ́bwɛ mí *sumbí ɔyɔpʋ́, dɛ́ ɔwʋlʋ́ ánfɪ wanlín sísí fʋ́ Timoteo ání fʋ́gyi mí bí onutó Yesu hógyi amʋtɔ.

Anɪ Sí Bulu mʋa anɪ Wíe Kristo Yesu bʋgyíi fʋ bʋalɛ, abʋwun fʋ nwɛ ha fʋ́ iwilwii.

Afunu Atosunáhɛ́

3Bréá ndɛnatí nɔyɔ́ Makedonia nsáɪntɔ á, nɛbláa fʋ mbɛ́ɛ, fʋtsía Efeso ɔmátɔ́, afʋka ahá ámʋ́ʋ́ bʋdɛ afunu atɔ́ suná ámʋ itin. 4Mʋ́ ɔma a, da amʋ́ ɔlá abʋsi bré yintá há ɔtɛwa pʋ́ anáin ɪlíntɔ kláa tíntííntín. Nwɛ́ɛngyí kɛkɛ ɪtɔpʋ́ba. Ɪtamahá ahá abʋtsia nkpa Bulu hógyitɔ. 5Tɔ́á sʋá anɪaa fʋkáa amʋ́ itin gyí, alɪá Okristoyin okugyíɔkʋ ɔbɔ́dwɛ mʋ ba, mʋ klʋn mɛ́ɛha mʋ ɪpɔ́n, obénya agywɪɪn wanklááan mʋ́a hógyi onutó. 6Akʋ bʋmobuo alɪ ɔkpa ánfɪ. Mʋ́ sʋ bafwí yɔ́ bʋdɛ asʋ́n ání ɪma asɪ blí. 7Bʋdekléá bɔ́bwɛ Mose *mbla asunápʋ́, támɛ bʋmɛdɛ́ ɪtɔ́ ámʋ́ʋ́ bʋdesuná ámʋ asɪ nu. Ɪdɛ amʋ́ bwɛ fɛ́ bʋyin mʋ́, támɛ bʋmeyín mʋ́.

8Anɪyin ání mbla ámʋ bʋ alɛ́, ní bɔpʋ́súná atɔ́ ɔkpa wanklááansʋ́. 9Támɛ ɪwánkɪ anɪ ání megyí yilé abwɛpʋ́ sʋ Bulu lɔ́wa mbla ámʋ. Mboún ahá ání bʋtamagyi mʋ́sʋ́, ahá ání amʋ́ asʋtɔ bʋ amʋ́ ɔnlɪn, ahá ání bʋtamanyá mʋ ifʋ́, lakpan abwɛpʋ́, ahá ání amʋ́ ɪwɪ mɛ́tɪn, ahá ání bʋtɔkpɔ́í

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu, ahá ání bʊtɔmɔ́ amʊ́ akwɪípʊ́ pʊ́ aha bambá, 10mbʊa
atɔpʊ́, ayin ání bʊtekle amʊ́ aba ayin pʊ́ atsɪá bʊtekle amʊ́
aba atsɪ, anyánkpʊ́sa ibíá agyípʊ́, afunupʊ, ahá ání bɛká
ntam bʊtamagyi mʊ́sʊ́ pʊ́ tsiátɔ́á ɪmɛkanáa atosunáhɛ́
wankláán ámʊ́ʊ́ 11Bulu Onumnyampʊ, ɪkanfʊ́ gyi mʊ klɛ
amʊ lɔ́pʊhá mí ɔbɛ́ɛ, ndáa mʊ́ ɔkan amʊ.

Bulu Paulo Bʊalɛgyí

12Nɛdá anɪ Wíe Kristo Yesu ɪpán ání alawá mí ɔwʊnlín,
bʊ́ mí ɔnɔkwalɪpʊ ɔbɛ́ɛ, nyɔ́ɔ agyʊ́má ánfɪ pʊsum mʊ.
13Tɛkɪ mítɛblí mʊ ɪwɪ asʊn laláhɛ, ntɛdínká mʊ ahásʊ, sʊ́pa
amʊ́ ní. Táme olowun mɪ nwɛ, tsʊ́fɛ́ mmɔhɔ mʊ gyi alɪ brɛ́
ámʊtɔ, mmeyín tɔ́á ndɛbwɛ é. 14Óo, hɪɛ kɪ alɪá ɔhíɛ́ ɔbʊ
awɪtɔlɛ! Ɔlɛha mí nenya mʊ hógyi pʊ́ mʊa mí abadwɛá ɪbʊ
anɪa Kristonyɔ ɪkʊlɛbwɛtɔ. 15Asʊ́n ánfɪ ɪbʊ mʊ́tɔ́, ilehián
ání ɔhagyíɔha ɔbɔ́hɔ mʊ́sʊ́ gyí. Mʊ́gyí, Kristo Yesu lɛ́ba
ɔyítɔ́ bɛlɛ lakpan abwɛpʊ́. Mígyí amʊ́tɔ́ ɔlaláhɛ nɪ. 16Táme
ínɪ sʊ Bulu lɔ́wun mɪ nwɛ, há Kristo Yesu lɛ́lɛ mí ánfɪ ngyi
lakpan ɔbwɛpʊ́ kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ánfɪ ní. Mɛ́nɪ ɔhagyíɔha
ɔbɛ́bɪ ání Bulu tɛhíɛ́ nyá klʊn há ɔhá ání ɔbɛ́ba bɔhɔ mʊ
gyi, nyá nkpa ání ɪtamatá. 17Mlɪha awa Bulu numnyam,
akanfʊ mʊ anɪaa, “Fʊ́gyí Owíeá fʊ́ iwíegyí tamamɔ́ ɔnɔ́.
Bulu Ɔkʊkʊ́nʊ́ ɔkʊlɛ, bʊtamapʊ́ ansíbi wun fʊ. Fʊbʊ ɪnʊ brɛ́
fɛ́ɛ́, fʊtamawʊ́! *Amen.”

18Mí bí Timoteo, atɔ́ ámʊ́ʊ́ Bulu lɛ́lɛ sʊ́ná tsʊ́ fʊ́ ɪwɪ ámʊ
sʊ́ ndɛ mbla ánfɪ wa há fʊ́. Pʊ asʊ́n ánfɪ yɔ agyʊ́má, afʊpʊkɔ
atosunáhɛ́ wankláán ámʊ nwunsʊ. 19Kɪta fʊ́ hógyitɔ. Bwɛ
tɔ́á fʊyin fʊ́ klʊntɔ ání ɪbʊ alɛ́, tsʊ́fɛ́ akʊ babwɛ́ tɔ́á bʊyin
ání ɪma alɛ. Mʊ́ sʊ ɪlahá amʊ́ hógyi lawʊ́. 20Amʊ́tɔ́ akʊ
gyí Himeneo mʊa Aleksandro. Napʊ́ amʊ́ wá Ɔbʊnsám
ɪbɪtɔ. Ɔbítɪ amʊ́ ɪsʊ, mɛ́nɪ bɛ́bɪá mehián ání fɛ́blí Bulu ɪwɪ
abususʊ.

Bulusúm Mbla

2 1Ɪtɔ́á ndedunká ání mlɪgyánkpa bwɛ gyí, mlɪkokoli Bulu
ahá fɛ́ɛ́ nwunsʊ, amlɪbɔ mpáɪ ha amʊ́. Mlɪkʊlɪ Bulu atɔ́

1 Ti

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

há amʊ́, amlıda mʊ ıpán ɔhagyíɔha nwunsʊ. 2Ilehián ání
mlɔ́bwɛ mʊ́ alı há awíe pʊ́ ahandɛ é, mɛ́nı asʊtɔ bólwií anı,
abétsiá iwilwiitɔ, atalı sum Bulu ɔkpagyíɔkpasʊ. 3Ínı bʊ́ʊ
alɛ́, anı Nkpa Ɔhɔ́pʊ Bulu tekle nı. 4Tsúfɛ́ odekléá ɔbɔ́hɔ ahá
fɛ́ɛ́ nkpa, mɛ́nı bɛ́bı ɔnɔkwalı amʊ. 5Bulu ɔkʊkʊ́nʊ́ ɔkʊlɛ bʊ
ınʊ. Nsıné ɔlapʊ́ ɔkʊlɛ pɛ́ é bʊ Bulu mʊa anyánkpʊ́sa nsıné.
Mʊgyí Kristo Yesu, ogyi nyankpʊsa amʊ. 6Mʊlési mʊ nkpa
há pʊ́hɔ ahá fɛ́ɛ́ nkpa. Asʊ́n ánfı Bulu lɔ́pʊhá ɔyí fɛ́ɛ́ mʊ́ brɛ́
wankláántɔ́ nı. 7Ɔnɔkwalı ndɛ mlı bláa, mmɛdɛ́ afunu wa.
Ínı sʊ́ Bulu lɛ́lɛ mí ɔbɛ́ɛ, mbwɛ́ɛ mʊ asʊ́n ɔkan ɔdapʊ́, mʊ
sumbí ɔyɔpʊ́ pʊ́ osunápʊ́ ha ahá ání bʊmegyi Yudafɔ, mí
ambla amʊ́ ɔnɔkwalı asʊ́n tsʊ́ Yesusʊ hógyi ıwı ní.

8Ndekléá ɔpasua kugyíkʊtɔ á, ayin ání amʊ́ ıwı lɛtın
bʊtsúu ıbı fʊa bɔ mpáı. Ɔblɔ́ ntɛ́ɛ nwɛ́ɛngyí mátsiá amʊ́tɔ́.
9Atsı ámʊ é bʊdída tati ɔkpa wankláánśʊ́. Amʊ́ atɔ dıdáhɛ́
máwɔ ansíbi. Bʊmádʊn imi bwɛ, wá sika atɔ́, dídá atatiá
ıbʊ ibíá dʊbı. 10Atsıá bɛɛ bʊtenyá Bulu ifʊ́ bʊbwɛ́ɛ yilɛ́.
Mʊ́ ɔbɛ́ha bɔ́wa akílɛ nı. 11Ilehián ání bétsiá ası díín, ba
ıwıası súan atɔ́. 12Mmɔkʊ́há atsı ɔkpa mbɛ́ɛ, bʊsʊ́na ayin
atɔ́, ntɛ́ɛ bʊgyíi ayinsʊ. Mboún bʊtsía díín. 13Tsʊ́fɛ́ *Adam
Bulu légyankpá bwɛ́ asa ɔlɔbwɛ *Hawa. 14Megyí Adam é
*Satan lɛ́mlɛ́, mboún Hawa ɔlɛmlɛ́, ɔlɔkʊsʊ́ líí Bulu mblasʊ.
15Táme Bulu ɔbɔ́hɔ ɔtsı nkpa tsʊn ıkwíısʊ.[a] Ní ɔlɛtalí kítá
mʊ hógyi pʊ́ mʊ abadwɛtɔ, ɔlɛha mʊ ıwı lɛtın, oletsiá nkpa
é wankláánśʊ́.

Ɔpasua Ɔhandɛ Bwɛ

3 1Asʊ́n ánfı bʊ mʊ́tɔ́. Ní ɔha ɔbwɛ́ agywıın ání mɔ́bwɛ
ɔpasua ɔhandɛ a, alakle agyʊ́má wankláánśʊ́. 2Imehián
ání ɔlala bétsiá ɔpasua ɔhandɛ ıwı. Ɔbwɛ́ɛ ɔka ɔkʊlɛ otsiápʊ,
mʊ agywıntɔ da, otegyi ıwısʊ, obʊ́ bʊ mʊsʊ, ɔtɔhɔ afɔ́ɔ́,
otosʊ́ná atɔ́ é wankláánśʊ́. 3Ɔmábwɛ nta ɔbʊpʊ́ ntɛ́ɛ ɔhá
ání ɔbʊ ıyın. Ɔbwɛ́ɛ ɔhá ání ɔlɛba ıwıası, mʊ asʊ́n lolwií.

---

[a] **2:15** *Tsʊn ıkwıísʊ,* ntɛ́ɛ *Tsʊn mʊ abi kwıíhésʊ.* Idesuná ání *Tsʊn obíá ɔtsı ámʊ ɔbɔ́kwıísʊ,* ntɛ́ɛ *tsʊn Yesu ıkwıísʊ.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔmábwɛ ɔtrépú, ɔmábwɛ kɔ́ba ɔdwɛpú. 4Ɔbwéɛ ɔhá ání
ɔtɛkɪ mʊ wóyísʊ́ wankláán, mʊ abí bɛba ɪwɪasɪ, bʊtobú mʊ
ɔkpagyíɔkpasʊ. 5Tsúfé ní ɔha méyín mʊ wóyísʊ́ kɪ wankláán
á, nkálɪ ɔbétalí kɪ Bulu ɔpasua ámʊsʊ? 6Ɔmábwɛ ɔhá ání
ɔlɛdamlí klʊntɔ mɔkúwá ɔpá. Ní megyí alɪ á, ɪbéha mʊ
obótsu ɪwɪ, Bulu ɔbébɪtí mʊ ɪsʊ fé Ɔbʊnsám. 7Ɪ́nɪ féé ɔma
a, ilehián ání ahá ání bʊma ɔpasua ámʊtɔ kúráá bétɪ mʊ
ɪdayilé. Ní megyí alɪ á, ɔbékpa wíé Ɔbʊnsám yibitɔ súpa.

Ɔpasua Ɔhandɛ Ɔbʊápʊ

8Ɔpasua ɔhandɛ ɔbʊápʊ é ɔbwéɛ ɔhá ání obú bʊ mʊsʊ,
ɔma nnonyɔ, ɔtamabʊ́ ntá, ɔma sika ɔnsípɛ. 9Ilehián ání
ɔbékɪtá hógyi asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɪlalɪn ɔwan ámʊtɔ wankláán, mʊ
klʊn é méɛtrá ha mʊ ɪpɔ́n. 10Mlɪgyankpa pʊ agyʊ́má ɪkʊ
wa mʊ ɪbɪtɔ, pʊsɔ mʊ kɪ bɛɛ ɔlala ma mʊ ɪwɪ, asa amlɪha
mʊ ɔbwɛ ɔpasua ɔhandɛ ɔbʊápʊ. 11Alɪ kén mʊ ka[b] é ɔbwéɛ
ɔtsɪá obú bʊ mʊsʊ, ɔtamablí ahá ɪwɪ asʊn laláhɛ, otegyi
ɪwɪsʊ, ɔbʊ ɔnɔkwalɪ tógyítɔ́tɔ́ nɪ. 12Ɔpasua ɔhandɛ ɔbʊápʊ
ɔbwéɛ ɔka ɔkʊlɛ otsiápʊ, ɔtɛtálí kɪ mʊ abí pʊ́ mʊ wóyísʊ́
wankláán. 13Ahá bʊtobú ɔpasua ɔhandɛ ɔbʊápʊ ání ɔtɔyɔ́
mʊ agyʊ́má wankláán. Ɪtɛhá mʊ ɔtɛtálí tɔ́í tsú mʊ hógyiá
ɔbʊ Kristo Yesutɔ.

Asʊn Ŋaínhé Kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ

1 Ti

14Ndɛ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín sísí fʊ́, táme ndɪn ansí ání nɔ́kɔsí
ba ɪnʊ. 15Mʊ́mʊ́ ní ndɛ ɔpá wa kúráá á, ɔwʊlʊ́ ánfɪ ɪbéha
fébɪ tsiátɔ́ oduá ilehián ání ɔha obétsiá Bulu wóyí, igyi
Bulu Ɔkɪankpapʊ ɔpasua ámʊtɔ. Ɔpasua ámʊ gyí ɔtan pʊ́
ntswɪasɪ kpékplékpéé há ɔnɔkwalɪ asʊ́n ámʊ nɪ. 16Ɔnɔkwalɪ,
anɪ Bulusúm ɪwɪ asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɪlalɪn ɔwan ámʊ lómoní. Mʊ́gyí,
Kristo[c] lélɛ mʊ ɪwɪ súná fé nyankpʊsa.
Ɔŋɛ Wankíhé lélɛ mʊ suná ání yilé ɔbwɛpʊ́ ogyi.
Bulu-abɔpʊ bowun mʊ,

---

[b] **3:11** Mʊ ka ntéɛ ɔpasua ɔhandɛ ɔbʊápʊ tsíhé dada amʊ akʊtɔ.

[c] **3:16** *Bulu* bʊ nwʊlʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ahá bɛda mʋ asʋ́n ɔkan súná ɔmá fɛ́ɛ́.
Ɔyítɔ́ ahá bɔhɔ mʋ gyi,
Bulu lótsu mʋ ya ɔsʋ́sʋ́ numnyamtɔ.

Afunu Atɔ́ Asunápʋ́

4 1Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʋ lahíɛ́ lɛ́ blí ɔbɛ́ɛ, brɛ́ tráhɛ amʋtɔ á, akʋ bési Kristosʋ hógyi. Bɛ́yaa asʋ nú afunu ɔŋɛ́ asʋ́n pʋ́ *ɔŋɛ laláhɛ atosunáhɛ́. 2Apinabwɛbí abwɛpʋ́ afunu atɔ́ asunápʋ́ anfɪ bʋgyi. Amʋ́ klʋn tamatráa ha amʋ́ ɪpɔ́n.[d] 3Amʋ́dɛ́ ahá hɪɛ bɛɛ, bʋkísi atogyihɛ kʋ, bʋmátsiá aká mʋ́a akʋ́lu ɛ́ ní. Támɛ Bulu onutó lɔ́bwɛ atogyihɛ amʋ, ání ahógyipʋá babí ɔnɔkwalɪ amʋ bʋdáa mʋ ɪpán, abʋgyi. 4Tógyítɔ́á Bulu lɛ́lɛ bʋ alɛ́. Mʋ́ sʋ ɪma alɛá abékisí kʋkʋ. Ilehián ání abɔ́hɔ kugyíkʋ, dá mʋ ɪpán. 5Tsʋ́fɛ́ Bulu asʋ́n pʋ́ mpáɪ ámʋ́ʋ́ anɪlabɔ́ wʋ́lí atogyihɛ amʋsʋ ámʋ lahá mʋ́ lamlí Bulu klɛ́.

Kristo Osʋ́mpʋ́ Wanklɛ́ɛ́n

6Ní fɔpʋ́ asʋ́n ánfɪ tswɪ apíó ámʋ ansítɔ́ á, fɔ́bwɛ Kristo Yesu osʋ́mbi wanklɛ́ɛ́n ání bapʋ́ hógyi amʋtɔ asʋ́n, pʋ́ atosunáhɛ́ wanklɛ́ɛ́n ámʋ bʋ́lá fʋ́, fʋdɛ mʋ́tɔ́. 7Máyaa asʋ nú atsɪ dɛhɛn ɔtɛ pʋ́ mʋ́á imotsʋ́ Bulu ɪwɪ. Mboʋ́n hɪɛ fʋ́ ɪwɪ, afʋsum Bulu wanklɛ́ɛ́n. 8Tsʋ́fɛ́ ní fʋ́dɛ nyankpʋsa ɔyʋlʋ́ʋ anfɪ hɪɛ á, labi kpalobí kʋ bʋ mʋ́tɔ́. Támɛ ní fɔpʋ́ Bulusʋ́m híɛ́ fʋ́ ɪwɪ á, ɪbʋ alɛ́ dʋn. Tsʋ́fɛ́ oyʋ́la bʋ mʋ́tɔ́ há anɪ séi ánfɪ anɪtsie nkpa, pʋ́ nkpa ámʋ́ʋ́ ɪbɛ́ba amʋtɔ. 9Asʋ́n ánfɪ bʋ mʋ́tɔ́, ilehián ání abɔ́hɔ mʋ́. 10(Nkpa ánfɪ sʋ́ anɪdɛ́ ɪwɪ laláa yɔ agyʋ́má ɔwʋnlínsʋ́), anɪ ansí dɪn Bulu Ɔkɪankpapʋ, ogyi ahá fɛ́ɛ́ Ɔlɛpʋ́, títriu ahógyipʋ anfɪsʋ ní.

11Suna amʋ́ atɔ́ ánfɪ, afʋha amʋ́ abʋgyi mʋ́sʋ́. 12Máha ɔhaa obu fʋ́ kebi. Mboʋ́n fʋ́ tɔ́ɪtɔ, fʋ́ nkpatsiátɔ́, fʋ́ ahádwɛ, fʋ́ Bulu hógyi pʋ́ fʋ́ ɪwɪtʋ́ɪn ɪbwɛ́ɛ atosuánhɛ ha amʋ́. 13Ní mlefia a, bɔ mbɔ́dí afʋtsia kla Bulu asʋ́n suna amʋ́. Da asʋ́n ámʋ ɔkan, afʋsuna amʋ́ atɔ́ alɪɪ yɔ́fʋn brɛ́á nɛ́ba. 14Mákiná

---

[d] **4:2** Amʋ́ klʋn labwɛ́ fɛ́ tɔ́á bapʋ́ dátɔ wá ogyá, lɛ́ tɔ́ mʋ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu atokiehé ámúú ɔlɔpʋhá fú tsʋn mʋ ɔnɔ́sú atɔípúsʋ, bréá ɔpasua ahandɛ bɔpʋ ɪbɪ dínká fúsú amʋ. 15Tsia bwɛ ínɪ aná, afʋsi ɪwɪ ha mú, ménɪ ahá bówun ání fúdɛ nkpá yɔ. 16Tsia kɪ fú tsiátɔ́ pú atosunáhé amʋ. Tomi bwɛ mú alɪ, ménɪ fɔ́hɔ fʋ́a asʋ́n ámʋ anupú nkpa.

Tɔ́á Abɔ́bwɛ Há Ahógyipʋ

5 1Mákplʋn wa oyin dɛhɛn. Mboún tɔɪ bla mʋ asʋ́n fé fú sí. Kɪta nyasubi ámʋ fé alıá fékıtá fú apio yinhé. 2Kɪta atsɪ dɛhɛn amʋ fé fú yín, afʋkɪta mbitebí ámʋ é fé fú apio tsɪhé. Máwa amú mba.

3Ɔpasua ámʋ bʋkíɪ asʋrapʋá bʋhíé bʋma ɔbʋápʋsʋ. 4Táme ní ɔsʋrapʋ ɔkʋ bʋ abí ntée aná á, ha amú abʋbɪ tɔ́á ilehián ání bégyankpá bwé há amú akwɪípú ntée amú aná Bulusúm ɔkpasʋ, pʋka amú akɔ. Múgyí amʋ́sú kɪ, tsúfé mútegyi Bulu ansí ní. 5Ɔsʋrapʋá ɔhíé ɔma ɔhaa tɔpú ansí dínká Bulusʋ, tsía bɔ mpáɪ ɔpa onyé, kúlí Bulu tɔ́á ɪdɛ mʋ hián. 6Ɔsʋrapʋá mʋ klɛ gyí nkpagyí kotóó mú lawú asa ɔna ɔyítɔ́. 7Bla ɔpasua ámʋ asʋ́n ánfɪ, ménɪ ɔhaa méɛblí ɔsʋrapʋ ɔkʋkʋ ɪwɪ asʋn laláhɛ. 8Ní ɔkʋ mékɪ mʋ abusuanfɔsʋ, títriu mʋ wóyítɔ́ ahásʋ á, múmú aladámlí ɔma há hógyi amʋ. Ínɪ sʋ mʋ lakpan dʋn ɔhá ání ɔmɔhɔ Bulu gyi.

9Ɔsʋrapʋ oduá mʋ ɪdá bétsiá asʋrapʋ adá ɔwʋlʋ́tɔ́ gyí, ɔsʋrapʋá alahɔ tsú nfí aduesie púya, ɔlɔwa ɔnɔkwalɪ há mʋ kulu.[e] 10Ɔbwée ɔhá ání ahá bʋyin ání ɔlɔbwɛ yilé, fé abísúkɪ, afɔ́hɔ, olosúm Bulu ahá,[f] ɔtɔbʋ́a ahá ání bʋdɛ ɪwɪɔsɪn wúun, ɔlɔbwɛ agyʋ́má wankláán kugyíkʋ.

11Máwanlín asʋrapʋá bʋmɔkʋ́dan adá wá ɔwʋlʋ́ ámʋtɔ, tsúfé ní amú ɔwɔ́lɪ ɪhá amú bɔbwé agywɪɪn ání bélatsía akúlu a, bʋméɛtrá talí súm Kristo ɔnɔkwalɪsʋ. 12Ínɪ ɪbéha bégyi pɔ́n, tsúfé batún amú ntam ání bɛka há Bulu. 13Ɔma a, bʋtɛbí ɔwʋlɪyɔ wa, yíntá bré nátí kí ahá wóyítɔ́. Megyí ɔwʋlɪyɔ wʋlɛ, bʋtemlí ahá ɪwɪ asʋ́n ablípú, nátí wá ɔnɔ́ ahá

1 Ti

---

[e] **5:9** Ɔsʋrapʋá ɔmɔkʋ́kína okúlu kɪ. [f] **5:10** *olosúm Bulu ahá* ntée *ɔtɔfwí ahógyipʋ ayabiasɪ.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asúntɔ́, blí asún ání imehián ání bɛ́blí. 14Ínɪ sʊ ndekléá
asʊrapʊ amúú bʊmɔkúdan amʊ bʊwúna tsia akúlu kwɪɪ abí,
abʊkɪ amú wóyísú, mɛ́nɪ bʊmɛ́ɛha anɪ alupú[g] ɔkpa abʊblɪ
anɪ ɪwɪ asʊn laláhɛ kʊkʊ. 15Ndɛ asún ánfɪ blí, tsúfɛ́ asʊrapʊ
akʊ badámlí yɔ́ bʊbuo Ɔbʊnsám dodo. 16Ní Okristoyintse
ɔkʊ bʊ asʊrapʊ mʊ abusuantɔ á, ɔkíɪ amúsú. Ɔmási amú
tswɪ ɔpasua ámʊsʊ, mɛ́nɪ ɔpasua ámʊ bénya ɔkpa kɪ amúá
bʊma ɔhaasʊ.

17Ilehián ání ɔpasua ámʊ béka ɔpasua ahandɛá bʊdɛ amú
kpa akɔ wankláán, wá amú numnyam. Títriu amúá bʊtɔbɔ́
mbɔ́dí Bulu asún ámʊ ɔkanda pú mú suná ɪwɪ. 18Tsúfɛ́ Bulu
asʊn wanlínhɛ́ amʊ ɪlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Bʊtamawá ɔnantswieá ɔdɛ
ayó da ɔnɔ́ ɪkan."[h] Ilɛtrá blí ɔbɛ́ɛ, "Agyúmá ɔyɔpú bʊtɛká
ɪkɔ." 19Ní ɔkʊ ɔdá ɔpasua ɔhandɛ asún súná fú á, máhɔ mú,
nkétɪ fanú mú tsú ahá abanyɔ́-abasá ɔnɔ́ asa. 20Wa ɪyɪn wa
ɔhandɛ ámúú ɔdɛ lalahɛ bwɛ ámʊ ɔpasua ámʊ ansítɔ́, mɛ́nɪ
atráhɛ bénya ifú.

21Nlɪí Bulu mʊa Kristo Yesu pú Bulu-abɔpʊ ání alalɛ́
ansítɔ́, ndɛ fú hɪɛ mbɛ́ɛ, fʊgyí asún ánfɪsʊ wankláán. Mákɪ

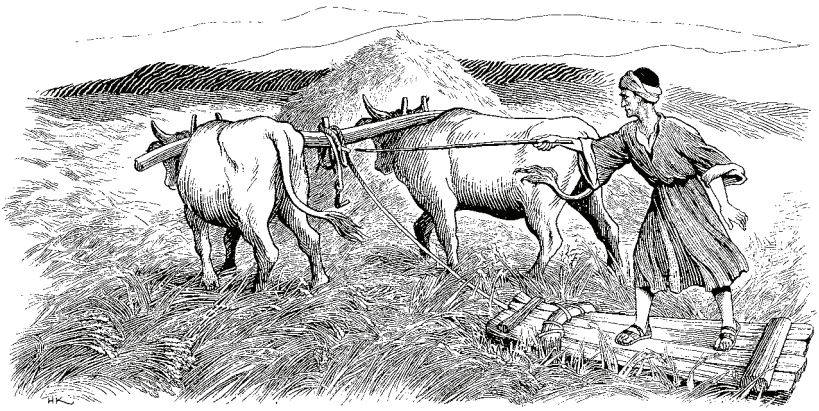

"Bʊtamawá ɔnantswieá ɔdɛ ayó da ɔnɔ́ ɪkan." (1 Timoteo 5:18)

---

[g] **5:14** Ntɛ́ɛ *olupú*
[h] **5:18** Deut. 25:4. Mú asɪ gyí, "Bʊtamalé ɔkwɛ́n pú ɪbɪ tsítsi ɔsʊlútɔ."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔhaa ansítɔ́ ntɛ́ɛ fútí fɪtátɔ kɪ. 22Mákɔsí tsíá yáí ɔha ɔpasua
ɔhandɛ. Máwa ɪbɪ ɔha bambá lalahɛbwɛtɔ. Ha fʊ́ ɪwɪ ɪtɪn
brégyíbré.
23Fʊ́ ɔmétɔ́ ɪlɔ ámʊ sʊ mátsiá nu ntsu wʊlɛ, tsia nu ntá
kpalobí-kpalobí.
24Akʊ lakpan meŋaín. Mʊ́ sʊ bʊtɔkɔ́sí wun mʊ́ bítí amʊ́
ɪsʊ. Akʊ klɛ́ ɛ́ leŋaín, ɔma asa ɪtɛlɪn ɔwan. 25Alɪ kén yilébwɛ
tamaŋáín ní. Ní ɪmɔkɔsí lɪn ɔwan kʊ́ráá á, ɪtɛbɛlɪn ɔwan ɔma.
6 1Ilehián ání nkpábiá bʊbʊ ɔpasua ámʊtɔ bɛ́hɪɛ bʊ́ amʊ́
awíe, mɛ́nɪ ɔhaa mɔ́ɔkpɔí Bulu mʊa anɪ atosunáhɛ́ amʊ.
2Ilehián ání amʊ́á amʊ́ awíe bʊbʊ ɔpasua ámʊtɔ bóbu amʊ́
awíe amʊ dʊn. Séi kʊ́ráá ilehián ání bóbu amʊ́ dʊn nɪ, tsúfɛ́
ahógyipʊ bʊgyi, bʊtɔdwɛ́ amʊ́ ɛ́.

Afunu Atosunáhɛ́ Pʊ́ Atonyahɛ́ Onutó

Ɪ́nɪ aná gyí tɔ́á fʊsúna amʊ́, afʊwa amʊ́ atɛtɔ-ɔnlɪn abʊbwɛ
ní. 3Ní ɔkʊ lósuná atɔ laláhɛ kʊ, mʊ́a anɪ Wíe Yesu Kristo
asʊn blíhɛ́ pʊ́ Bulusúm atosunáhɛ́ amʊ ɪmɛná á, 4idesuná ání
ɔhá ámʊ dɛ́ ɪwɪ tsu. Omeyín tɔtɔ, nwɛ́ɛnkpangyí labʊ́lá mʊtɔ.
Mʊ́á ɪtɛdálɪ tsu mʊ́tɔ́ gyí ɔnsípɛ, ɪtré, isia pʊ́ agywɪɪn laláhɛ.
5Asʊ́n ání imedéhián ɪwɪ nwɛ́ɛn ahá ánfɪ odu bʊtɛnátí gyí.
Amʊ́ agywɪɪn lawʊ́, bʊtamablí ɔnɔkwalɪ. Amʊ́ odu bʊtosúsu
ání Bulusúm igyi ɔkpa kʊá fɔ́tsʊn mʊ́sʊ́ nyá ɪwɪ.
6Labi kpɔnkpɔntɪ bʊ Bulusúmtɔ́ ní tɔ́á anɪbʊ yaí legyi anɪ
ansí. 7Tsúfɛ́ anɪmɔ́pʊ tɔtɔ ba ɔyítɔ́, anɪmɛ́ɛtalí pʊ́ tɔtɔɔtɔ
ɛ́ nátí. 8Mʊ́ sʊ ní anɪbʊ atogyihɛ pʊ́ atɔ dɪdáhɛ́ a, mlɪha
mʊ́ kpán igyi anɪ ansí. 9Ahá ání bʊtekleá bʊnyáa atɔ́ á,
ɪbwɛ́bwɛ́ɛ́bwɛ́ bʊtɛkpá wíé ɪsɔ́kɪ pʊ́ ayibitɔ. Amʊ́ mimlála
tɛkpá amʊ́ yówie ɪwɪɔsɪn mʊ́a lalahɛtɔ, hí amʊ́. 10Tsúfɛ́
kɔ́badwɛ tɔ́pʊ́ lalahɛ kugyíkʊ ba. Mʊ́ ɔma akʊ bagya alɪɪ,
bafwí dalɪ hógyi amʊtɔ, ɪlahá amʊ́ bʊdɛ awɪrɛhɔ tsɔtsɔɔtsɔ
gyí nɪ.

Paulo Asʊ́n Tráhɛ

11Timoteo, fʊ mʊ́ á, Bulu ɔha fʊgyi. Mʊ́ sʊ ha ínɪ aná
ɪwa ɪfɔ́ fʊ́ wá. Hɪɛ fʊ́ ɪwɪ, afʊbwɛ tɔ́á ɪda ɔkpa. Bɔ mbɔ́dí

1 Ti

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

afʊha yilébwɛ, Bulusúm, hógyi, ɔdwɛ, klʊnya pʊ́ ɪwɪasɪbá
itsía fʊ́tɔ́. 12Kɔ hógyi ɪkɔ́ wankláán ámʊ. Fʊ́ ɪbɪ béda nkpa
ámʊ́ʊ́ ɪtamatá, Bulu obékie anɪ mʊ́ ɔma amʊ. Nkpa ánfɪ sʊ́
Bulu létɪ fʊ́ ní. Mʊ́ sʊ fobwií ɔnɔ́ ahá tsɔtsɔɔtsɔ ansítɔ́, gyi fʊ́
hógyi ɪwɪ adánsɪɛ ní. 13Nlɪí Bulu, ogyi tógyítɔ́ nkpa Ɔhapʊ́
mʊa Kristo Yesuá olegyi ɪwɪ adánsɪɛ wankláán Pontio Pilato
ansítɔ́, ndɛ fʊ́ hɪɛ, 14mbéɛ, fʊkíta mbla ánfɪ féétɔ́ wankláán.
Másí mʊ́tɔ́ kpéfʊn ɛkɛá anɪ Wíe Yesu Kristo ɔbélɛ ɪwɪ ɔwan.
15Bulu ɔkʊkʊ́nʊ́ ɔkʊlɛ amʊ ilehián ání abékanfʊ́. Mʊ nkʊlɛ
pé gyí Otúmípʊ, awíe féétɔ́ Owíe. Mʊ ɔbélɛ Kristo súná bré
wankláán ámʊ́ʊ́ mʊ onutó ɔlɛhɪɛ yáí ámʊtɔ. 16Mʊ nkʊlɛ pé
tamawú, otsie ɔwankíkpá ání ɔhaa tamatálí kpʊ́kpé mánta
mʊ. Ɔhaa mɔ́kʊ́wun mʊ kɪ, ɔhaa móowun mʊ é ɛkɛkɛɛkɛ.
Mʊ klɛ gyí obú múa túmi bré féé! *Amen!

17Bla ɔyí ánfɪtɔ ɪwɪ anyapʊ́ fɛɛ, bʊmátsu ɪwɪ. Bʊmápʊ
ansí dínká kɔ́ba anfí iméetsiá yɔ́ ánfɪsʊ. Mboún bʊpʊ́ʊ
ansí dɪnka Bulusʊ. Mʊtéhá anɪ tógyítɔ́á abɔ́pʊnyá ansigyí
ɔyí ánfɪtɔ. 18Bla amʊ́ fɛɛ, bʊpʊ́ʊ amʊ́ kɔ́ba bwɛ yilé, amʊ́
yilébwɛ imoni. Bʊsánkɪ ɪbɪtɔ abʊkie atɔ́. 19Ní bʊdɛ ínɪ bwɛ
á, bʊdɛ atonyahé yaí há bré ámʊ́ʊ́ ɪbá ámʊ. Amʊ́ ɪbɪ béda
nkpa onutó ámʊ.

20Timoteo, kítá ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ Bulu lahá fʊ́ ámʊ wankláán.
Asʊ́n ání ɪma asɪ, imosuná Bulusúm mádalɪ fʊ́ ɔnɔ́. Máwa
ɪwɪ mimlá nwɛ́ɛngyí ání ɪtamasúná Bulusúmtɔ́. Akʊ bʊtɔwá
afunu bɛɛ, asʊ́nbɪ igyi. 21Tsúfé akʊ batsʊn mʊ́sʊ́ sí Kristosʊ
hógyi.

Bulu ogyíi mlɪ bʊalɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́ Nyɔɔsıá Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Timoteo

1 1Mí Paulo mʊ́ á, Bulu apɛ́ sʊ ngyi Kristo Yesu sumbí
ɔyɔpʊ́. Ɔlɔwa mí ɔbɛ́ɛ, nyɛ́da nkpa ámʊ́ʊ́ ɔlɛhıɛ tsʊn
Kristo Yesusʊ ámʊ ɔkan.
2Mídɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfı wanlín sísí fʊ́, mí bí ɔdwɛpʊ́ Timoteo.
Anı Sí Bulu mʊa anı Wíe Kristo Yesu bʊwúun fʊ nwɛ, abʊgyi
fʊ bʊalɛ ha fʊ́ iwilwii.

Ɩpánda Pʊ́ Atɛtɔ-ɔnlın Wa

3Nɛdá Bulu ıpán. Mʊ ndɛpʊ klʊn ání ımɛdɛ́ mí ıpɔ́n
ha súm, fɛ́ mí anáin. Timoteo, ní ndɛ mpáı bɔ ɔpa mʊ́a
onyé á, ntɛkáín fʊ́sʊ́ brégyíbré. 4Ní nɛkáín ntsʊ́á fɛlın bréá
ndɛnatí sí fʊ́sʊ́ a, nteklеá nówun fʊ, mɛ́nı ansigyí bɔ́bʊlá
mítɔ́. 5Ntɛkáín hógyiá fʊbʊ ɔnɔkwalısʊ. Hógyi anfı odu
légyankpá tsíá fʊ́ ná Loitɔ ní. Ɩlɛtrá tsiá fʊ́ yín Eunike étɔ́.
Nahogyiá mʊ́ odu bʊ fʊtɔ ní. 6Ɩ́nı sʊ ndɛ fʊ́ kaín ání fʊháa
Bulu atokiehé ámʊ́ʊ́ ɔlɛha fʊ́ bré ámʊ́ʊ́ nɔpʊ ıbı dínká fʊ́sʊ́
ámʊ ɔnɔ́ ıwa ogyá tsía mʊ́tɔ́. 7Tsʊ́fɛ́ Bulu mɛ́ha anı ɔŋɛ́á
abɔ́pʊnyá ifʊ́, mboún mʊ́á ıtɛhá anı túmi, ɔdwɛ pʊ́ ıwısʊgyí.
8Mʊ́ sʊ máha anı Wíe asʊ́n ámʊ blí ıwa fʊ́ pélı. Máha mí
obudı é ıwa fʊ́ pélı. Mboún wa klʊn Bulu túmitɔ, afʊtsula
wun ıwıɔsın ání ilehián *asʊn wankláán ámʊ sʊ. 9Bulu lɔ́hɔ
anı nkpa. Ɔlɛtı anı ɔbɛ́ɛ, abémlí mʊ aha wankíhé. Megyí
tɔtɔ anılɔ́bwɛ sʊ. Mboún igyi tɔ́á mʊ onutó ɔlɔbwɛ agywıın
ání ɔbɔ́bwɛ asa ɔyí lɛbɛlın. Ɔbɛ́ɛ, ɔbɔ́wa awıtɔlɛ há anı, dwɛ́
anı tsʊn anıa Kristo Yesunyɔ ıkʊlɛbwɛsʊ. 10Táme séi á, Bulu
lalɛ́ mʊ awıtɔlɛ amʊ ɔwan tsʊn anı Ɔhɔ́pʊ Kristo Yesu ıbásʊ.

2 Ti

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mʊléyintá lowu túmi, ɔlɛlɛ nkpa ání ɪtamatá ɔwan súná anɪ tsʊn asʊn wankláán ámʊsʊ.
11 Bulu layáí mí mʊ asʊn wankláán ámʊ ɔkan ɔdapú, mú sumbí ɔyɔpú pú mú osunápú. 12 Mú sú ndɛ ɪwɪɔsɪn ánfɪ odu wúun nɪ. Táme mmɛdé pélɪ nya, tsúfé nyin ɔhá ání nahogyi. Nyin ání ɔbétalí gyo ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ ɔlɔpʊwá mí ɪbɪtɔ ámʊ ɪwɪ alɪɪ yɔ́fʊn mʊ ɔbákɛ. 13 Kɪta ɔnɔkwalɪ asʊ́n ámʊ́ʊ́ nosuná fʊ́ ámʊtɔ. Yɔ mʊ́sʊ́ afʊhɔ Kristo gyi tsɪa. Dwɛ fʊ́ aba, tsʊ́fé fʊ́a Kristo Yesunyɔ mlɪlabwé kʊlɛ. 14 Ɔŋɛ Wankíhé amʊ́ʊ́ ɔbʊ anɪtɔ ámʊ ɔtsáa fʊ́, afʊtalɪ gyo ɪtɔ wankláán ámʊ́ʊ́ ɔlɛha fʊ́ ámʊ ɪwɪ.
15 Fʊyin ání ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ Asia, Figelo mʊ́a Hermogene bʊbʊ amʊ́tɔ́ amʊ fɛ́ɛ́ banátí sí mí. 16 Anɪ Wíe owúun Onesiforo wóyítɔ́ ahá nwɛ, tsʊ́fé mʊlétsiá wá mí ansigyí. Omenya mí obudɪ pélɪ. 17 Bréá ɔlɛba Roma wúlutɔ á, olodunká mí kpéfʊn bréá olowun mɪ. 18 Anɪ Wíe owúun mʊ nwɛ mʊ ɔbákɛ amʊ! Fʊyin alɪá ɔlɔbʊá mɪ nkpa tsɔtsɔɔtsɔsʊ Efeso wúlutɔ.

Ɪsá Ɔkɔpʊ́ Wankláán

2 1 Ɪ́nɪ sʊ mí bí, ha Bulu awɪtɔlɛ amʊ́ʊ́ ɔlɔpʊtsʊn Kristo Yesusʊ ámʊ ɪwa fʊ́ ɔwʊnlín. 2 Pʊ asʊ́n ámʊ́ʊ́ nɛblí, fonu ahá tsɔtsɔɔtsɔ ansítɔ́ ámʊ wa ahá ání bʊbʊ ɔnɔkwalɪ ɪbɪtɔ, méni amʊ́ é bétalí súná aha bambá.
3 Tomi afʊwun ɪwɪɔsɪn ámʊ́ʊ́ anɪdéwúun amʊ, fé Kristo Yesu ɪsá ɔkɔpʊ́ wankláán. 4 Ɪsá ɔkɔpʊ́ ɔkʊkʊ tamatráa kɪ ɔma, tsʊ́fé odekléá obégyi mʊ ɔhandɛ ansí. 5 Alɪ kén ɔsrɪ́ɪ otsiípʊ́ ɔkʊkʊ tamanyá ɪsʊgyí atokiehé, nkétɪ alagyi ɔsrɪ́ɪ amʊ mblasʊ ní. 6 Ɔdɔtɔpʊá ɔbʊ nsi tégyankpá dá atɔ pɔpwɛ ɔnɔ́. 7 Gywɪɪn asʊ́n ánfɪ nabláa fʊ́ ánfɪ ɪwɪ. Anɪ Wíe é ɔbéha fónu mʊ́ fɛ́ɛ́ asɪ.
8 Kaɪn Yesu Kristo, Owíe *Dawid mʊ na ámʊsʊ. Mʊ Bulu lɔ́kʊsʊ́a tsu afúlitɔ. Mʊ́gyí asʊn wankláán ámʊ́ʊ́ ndɛblí ámʊ nɪ. 9 Asʊ́n ánfɪ sʊ́ ndɛ ɪwɪɔsɪn wúun, bawá mí ɪkan fé lalahɛ ɔbwɛpʊ́ ní. Táme bʊmɔkʊ́wá Bulu asʊ́n ámʊ mʊ́ ɪkan. 10 Ahá ámʊ́ʊ́ Bulu lalé ámʊ sʊ natomi ɔkpagyíɔkpasʊ ndɛ ɪwɪɔsɪn

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wúun, mɛ́nɪ Bulu ɔbɔ́tsʊn Kristo Yesusʊ hɔ amʊ́ nkpa, amʊ́
ɪbɪ bɛ́da numnyam amʊ́ʊ́ ɪtamatá ámʊ. 11 Asʊ́n ánfɪ bʊ mʊ́tɔ́.
"Ní anɪa mʊnyɔ awú á,
anɪa mʊnyɔ obétsiá nkpa.
12 Ní atomi wun ɪwɪɔsɪn á,
anɪa mʊnyɔ abégyi iwíe.
Ní akíná mʊ a,
mʊ ɛ́ obékiná anɪ.
13 Ní anɪmá ɔnɔkwalɪ a,
mʊ mʊ́ á, ɔnɔkwalɪpʊ ogyi,
tsúfɛ́ ɔtamatú atsʊnɔ́ tswɪ, lápʊ́ mʊ ɔdandʊ tsú
mʊ́ ɛkɛkɛɛkɛ."

Agyʊ́má Ɔyɔpʊ́á Olegyi Bulu Ansí

14 Tsia kaɪn amʊ́ asʊ́n ánfɪ. Tɔɪ kpla amʊ́ Bulu ansítɔ́ fɛɛ,
bʊmátsiá trɛ́ asʊ́nsʊ́. Labi kʊkʊ ɪma mʊ́tɔ́, tsúfɛ́ mʊ́ odu
abwɛpʊ́ bʊtɛhí. 15 Bɔ mbɔ́dí afʊhɔ ɪdá Bulu ansítɔ́, fɛ́ agyʊ́má
ɔyɔpʊ́á mʊ agyʊ́má ma mʊ pélɪ, otosúná ɔnɔkwalɪ asʊ́n ámʊ
wankláán. 16 Asʊ́n ání ɪma asɪ, imosuná Bulusúm mádalɪ fʊ́
ɔnɔ́, tsúfɛ́ ɪtɛhá ɔha mʊa Bulunyɔ nsɪné tɔwá ɪfɔ́. 17 Alɪ ámʊ́ʊ́
ɔlɔ tɛkléí ámʊ a, alí asʊ́n ánfɪ ablípʊ́ asʊ́n ɛ́ tɛkléí ní. Amʊ́
akʊ gyí Himeneo mʊa Fileto. 18 Bafwí dalɪ ɔnɔkwalɪ ɔkpa
ámʊsʊ yɔ́ bʊdɛblí bɛɛ, kʊsʊ́ tsú afúlitɔ laba bɔtsʊn, bʊdɛ
akʊ hógyi yintá. 19 Támɛ ntswɪasɪ ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́wa há hógyi
amʊ ɪlɪí kínkíínkín. Asʊ́n ání
bɔwanlín dínká ntswɪasɪ
ámʊsʊ gyí, "Anɪ Wíe yin ahá
ání bʊgyi mʊ klɛ." Nyɔɔsɪ ɛ́
gyí, "Ɔhagyíɔha ání ɔtɛtí mʊ
ɪwɪ ɔbɛ́ɛ Okristoyin a, osíi
lalahɛ bwɛ."

Sika pɛpɛ mʊ́a sika futútú pʊ́ oyí mʊ́a ɪsɪ atɔ́ ní. (2 Timoteo 2:20)

20 Megyí sika pɛpɛ mʊ́a
sika futútú atɔ́ pɛ́ tetsíá
wóyí yílétɔ́. Oyí mʊ́a ɪsɪ atɔ́
ɛ́ tetsíá ɪnʊ. Bʊtobú ɪkʊ dʊn
kʊ. 21 Ní ɔkʊ ɔlɛ́ mʊ ɪwɪ lɛ́

2 Ti

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lalahɛbwɛtɔ á, Bulu tɛlɛ́ mú yáí. Alabwɛ́ ɔhá ání alasí ɪwɪ
há, ɔbʊ labi, mʊ Wie Bulu ɔbɔ́pʊ mʊ gyi gyʊma wankláán
kugyíkʊ. 22Ɪ́nɪ sʊ lɛ fó ɪwɪ tsu nyasubi múa mbitebí
mbagyítɔ. Fówun fʊ́a ahá ámʊ́ʊ́ bʊtɔpʊ́ ɪklʊn wankíhɛ́ kpólí
Bulu ámʊ ansí bédɪnká yilébwɛ, hógyi, ɔdwɛ pʊ́ iwilwiisʊ.
23Lɛ fó ɪwɪ tsu nwɛ́ɛngyí ání ɪma labi, ɪtɔ wankláán kʊkʊ
mɛ́ɛdalɪ tsu mʊ́tɔ́tɔ́, tsúfɛ́ fʊyin ání ɪtré pɛ́ ɪtɛtí. 24Ɪma alɛá
anɪ Wíe osúmpʊ́ ɔbɔ́bwɛ ɔtrépʊ́. Mboún ilehián ání ɔbɔ́wa
awɪtɔlɛ há ɔhagyíɔha, ɔbɔ́bwɛ osunápʊ́ wankláán, otenyá
klʊn há ahá ání amʊ́ asʊ́n bʊ ɔnlɪn. 25Ilehián ání obénya
klʊn tɔ́í kplá ahá ání bʊtɔkʊ́sʊ́ líí Bulu asʊ́n ámʊsʊ. Fíalɪ
Bulu obówun amʊ́ nwɛ, há amʊ́ bédamlí klʊntɔ, bí ɔnɔkwalɪ
amʊ, 26ɪha amʊ́ ansí ɪba asɪ. Fíalɪ ɪbɛ́ha amʊ́ bédalɪ tsu
Ɔbʊnsám amʊ́ʊ́ ɔbɛ́ɛ bʊgyíi mʊ asʊ́nsʊ́, abʊbwɛ mʊ apɛ́ ámʊ
ayibitɔ.

Nkɛ Tráhɛ Amʊtɔ Asʊ́n

3 1Táme mí bí Timoteo, bɪ ání ɔyítɔ́ bɔ́wa ɔnlɪn nkɛ
tráhɛ amʊtɔ. 2Tsúfɛ́ ahá bɔ́bwɛ awʊnsípʊ́, bɔ́bwɛ
kɔ́ba adwɛpʊ́. Bɔ́hɔ amʊ́ ɪwɪsʊ gyi, bótsu ɪwɪ, bésia ahá,
bʊmóonu amʊ́ akwɪípʊ́ asʊ́n, bʊméeyi ahá ayɛ, amʊ́ ɪwɪ
mɛ́ɛtɪn, 3bʊmɔ́ɔdwɛ ahá, bʊméesi asʊ́n kíé, bɔ́bwɛ ahá
ɪwɪ asʊ́n ablípʊ́, bʊmɛ́ɛtalí gyi ɪwɪsʊ, bɔ́bwɛ awʊntɔlɪnpʊ,
bʊmɔ́ɔdwɛ ɪtɔ wankláán kʊkʊ. 4Bélɛ ahá há, bʊmóosusúu
asʊ́n ɪwɪ, bɛ́kɪ amʊ́ ɪwɪá bʊdʊn ɔhagyíɔha, bɔ́dwɛ ɔyítɔ́
ansigyí sí Bulu. 5Bɔ́bwɛ ɪwɪ fɛ́ Bulu bʊdesúm, táme békiná
mʊ túmi. Lɛ ɪwɪ lɛ ahá ánfɪ odutɔ. 6Amʊ́ odu bʊtebítíwíé
ahá wóyítɔ́, dámlí atsɪá amʊ́ ansítɔ́ ma ɔnlɪn agywɪɪn. Atsɪ
ámʊ odu á, lakpan lamlí amʊ́ atɔ sʊráhɛ́, ɔwɔ́lɪ laláhɛ labúlá
amʊ́tɔ́. 7Bʊtekleá bónu ɔhagyíɔha atosunáhɛ́, táme bʊmɛ́ɛtalí
bí ɔnɔkwalɪ amʊ ɛkɛkɛɛkɛ. 8Alɪ ámʊ́ʊ́ Yane mʊa Yambre
bɔkʊsʊ́ líí anɪ náin Mosesʊ ámʊ a, alí ahá ánfɪ ɛ́ bakʊ́sʊ́
líí ɔnɔkwalɪ asʊ́n ámʊsʊ ní. Amʊ́ agywɪɪn lawú. Hógyitɔ
ɛ́ á, bʊma ɔlɪ́ɪkpá. 9Táme bʊmɔ́ɔyɔ nkpá dʊn alɪ, tsúfɛ́ amʊ́
mimlá bélɪn ɔwan, ɔhagyíɔha obówun. Alí ɪlɛba Yane mʊa
Yambresʊ ní.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo Asʊ́n Tráhɛ

10Timoteo, fʊ́ mʊ́ fʊyin mí atosunáhɛ́ fɛ́ɛ́, mí tsiátɔ́,
tɔ́á ɔkpa ngya, mí hógyi, mí ɪklʊnya, mí ahá ɪwɪ ɔdwɛ
pʊ́ alɪá notomi wun ipian, 11alɪá ahá bɛdɪnká mísʊ́ pʊ́ mí
asʊn wunhɛ. Mʊ́á ɪlɛba mɪsʊ Antiokia, Ikonion pʊ́ Listra
ɔmátɔ́. Notomi, anɪ Wíe lɛ́lɛ mí tsú mʊ́ fɛ́ɛ́tɔ́. 12Lɛ́lɛ́ mʊ́ á,
ɔhagyíɔha ání odekléá obóbuo anɪ Wíe Kristo Yesu, ɔbwɛ́ɛ
Bulu apɛ́ á, ahá bʊtɛdínká mʊsʊ. 13Táme aha laláhɛ pʊ́ ahá
asisípʊ mʊ́ á, bɔ́yɔ amʊ́ lalahɛbwɛsʊ dʊn alɪ. Bɛ́natí mlɛ́ ahá,
ahá ɛ́ bɛ́mlɛ́ amʊ́. 14Táme fʊ́ mʊ́ á, kítá fʊ́ ɔnɔkwalɪ amʊ́ʊ́
fakásí, fʊ́ onutó fahɔ mʊ́sʊ́ gyí amʊtɔ kínkíínkín, tsúfɛ́ fʊyin
ahá ámʊ́ʊ́ bosuná fʊ́ atɔ́ ámʊ wankláán. 15Tsú fʊ́ nyebitɔ
ɔpá fɛbɪ Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ. Mʊ́ ɔbɛ́talí há fʊ́ nyánsa
fɔ́pʊhɔ Kristo Yesu gyi nɪ. Mʊ́ sʊ Bulu ɔbɔ́hɔ fʊ nkpa ɛ́ ní.
16Bulu asʊn wanlínhɛ́ ámʊ fɛ́ɛ́ itsú Bulu onutó wá. Ɪbʊ alɛ́á
bɔ́pʊsúná ɔha, pʊ́kíná asʊ́n há ɔha, pʊ́tswíí ɔha, pʊ́bʊ́lá
ɔha, ɪbɛ́ha yilébwɛ bɛ́mantá mʊ, 17mɛ́nɪ ɪbɛ́la Bulu ɔha bwɛ́
wankláán, ɔbɔ́fʊn ha gyumagyihɛ wankláán kugyíkʊ.

4 1Nlɪí Bulu mʊa Kristo Yesuá ɔbɛ́ba begyi akɪankpapʊ
pʊ́ awupʊ́ asʊ́n, obébegyi iwíe ansítɔ́, ndɛ fʊ́ ɔlá da
mbɛ́ɛ, 2fʊdáa Bulu asʊ́n ámʊ ɔkan. Ní fʊ́bʊ ɔkpa o, fʊma
ɔkpa o, másí mʊ́ blí. Nya klʊn afʊtswii amʊ́. Kina asʊ́n ha
amʊ́. Wa amʊ́ atɛtɔ-ɔnlɪn, afʊsuna amʊ́ atosunáhɛ́ wankláán
ámʊ. 3Tsúfɛ́ brɛ́ kʊ ɪbá, ahá bʊmɛ́ɛtrá ya asʊ nú atosunáhɛ́
wankláán ámʊ. Bɔbwɛ tɔ́á iletsiá amʊ́, nátí dúnká atɔ́ asunápʊ́
oduá bósuná amʊ́ tɔ́á bʊdekléá bónu. 4Békiná ɔnɔkwalɪ
asʊ́n ámʊ yóbuo ɔtɛ. 5Táme fʊ́ mʊ́ á, ha fʊ́ ansí ɪba asɪ
ɔkpagyíɔkpasʊ. Tomi afʊwun ɪwɪɔsɪn. Blɪ asʊn wankláán ámʊ
wankláán, afʊbwɛ agyʊ́má ámʊ́ʊ́ Bulu léha fʊ́ ámʊ mɔ ɔnɔ́.

6Mí mʊ́ á, brɛ́ lafʊn ání bɔ́pʊ mí obugya wʊ́lí asɪ fɛ́ ntá
há Bulu fɛ́ afɔdɪɛ-abɔtɔ́. Mí lowu lafʊn. 7Nakɔ́ ɪkɔ́ wankláán
ámʊ tá. Natsíí ɔsrʊ́ɪ amʊ ɛ́ tá. Nakítá hógyi amʊtɔ kínkíínkín.
8Séi á, tɔ́á ɪda gyo mɪ gyí ɪsʊgyí atokiehɛ́á Bulu tɔpʊ́há ahá
ání babwɛ́ yilé, anɪ Wíe Yesu, ogyi asʊ́n ogyípʊ́ Ɔnɔkwalɪpʊ
amʊ ɔbɔ́pʊhá mí ɛkɛ yilé ámʊ́ʊ́ obéyinkí ba amʊ. Táme

2 Ti

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

megyí mí nkʋlɛ ɔbɔ́bwɛ ínɪ há. Ɔbɛ́ha ahá ámʋ́ʋ́ bʋdɛ mʋ yinkí bá ɔkpa kíɪ amʋ é fɛ́ɛ́.

Paulo Onutó lwɪ Asʋ́n

9 Bɔ mbɔ́dí afʋkɔsɪ ba mí wá, 10 tsúfɛ́ ɔyítɔ́ atɔ́ dɛ Dema
ansigyí wa. Mʋ́ sʋ alayínkí mí ɔma, nátí ɔyɔ́ Tesalonika
wúlutɔ. Kreske ɔyɔ́ Galatia, Tito é ɔyɔ́ Dalmatia. 11 Luka
nkʋlɛ bʋ mí wá nfɪ. Mʋ́ sʋ ní fɛbá á, kpa Marko buo ɪwɪ,
tsúfɛ́ ɔtɛtsá mí agyʋ́má yɔ. 12 Nawá Tihiko sísí Efeso. 13 Tsu
mí ligá pʋ́ mí nwʋlʋ́ ámʋ́ʋ́ nesi tswɪ Karpo wá Troa wúlutɔ
ámʋ ba mɪ. Mátan nwʋlʋ́ ámʋ́ʋ́ ɪdɪn nwʋlʋ́-kpákpásʋ́ amʋ
ésʋ́.

14 Kɔɔ́brɪ atɔ́ ɔbwɛpʋ́ Aleksandro lɔ́pʋ lalahɛ kʋ gyi mɪ. Ulɛhan mɪ wankláán. Anɪ Wíe ɔbɛ́ka mʋ ɪkɔ. 15 Kɪ fʋ́ ɪwɪ wankláán mʋsʋ, tsúfɛ́ ɔlɔkʋsʋ́ líí anɪ asʋn blíhɛ́ fɛ́ɛ́sʋ́.

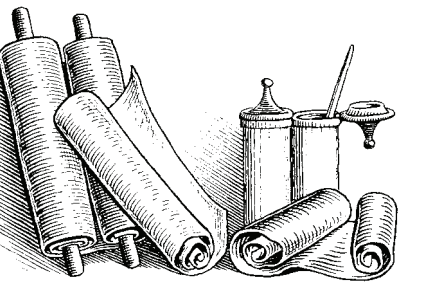

Nwʋlʋ́ mʋ́a ɔwanlɪn-atɔ nɪ. (2 Timoteo 4:13)

16 Brɛ́á ahandɛ bɛha bɛɛ nlɛɛ mí ɔnɔ́ á, ɔhaa mɛ́lɪí mí ɔma. Amʋ́ fɛ́ɛ́ bɛsrí sí mí. Bulu osíkie amʋ́. 17 Támɛ anɪ Wíe lɛ́lɪí mí ɔma, ɔlɔwa mí ɔwʋnlín. Mʋ́ sʋ nɛtalí bláa amʋ́ asʋ́n ání ndɛ fɛ́ɛ́, mɛ́nɪ ahá ání bʋmegyí Yudafɔ fɛ́ɛ́ bónu. Alí Bulu lɔ́pʋlɛ́ mí tsú lowutɔ ní. 18 Anɪ Wíe ɔbɛ́lɛ mí tsú lalahɛ kugyíkʋtɔ. Ɔbɛ́kpa mí pʋtɔɔ alɪɪ yówie mʋ ɔsʋ́sʋ́ iwíegyí ámʋtɔ. Numnyam ɪbwɛ́ɛ mʋ klɛ brɛ́ fɛ́ɛ́tɔ́. *Amen.

Iklá

19 Nɛhá Priska mʋa mʋ kulu Akwila pʋ́ Onesiforo wóyítɔ́
ahá fɛ́ɛ́ itsiá. 20 Erasto lésin Korinto wúlutɔ, Trofimo é dɛ́lɔ.
Mʋ́ sʋ nesi mʋ yáí Mileto wúlutɔ. 21 Bɔ mbɔ́dí afʋba asa
atsalɪbí ɪfʋn. Eyubulo mʋa Pude, Lino mʋa Klaudia pʋ́ apíó
ámʋ fɛ́ɛ́ bɛhá fʋ́ itsiá.

22 Anɪ Wíe ɔkpáa mlɪ, ogyi mlɪ bʋalɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́á Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Tito

Itsiáha

1 1Mí Bulu osúmbi Paulo, ngyi Yesu Kristo sumbí ɔyɔpʊ́ dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín.

Bulu lɛ́lɛ mí ɔbɛ́ɛ, mbɛha ahá ámʊ́ʊ́ alalɛ́ ámʊ abʊtra nya hógyi tsɪa. Mí ansuna amʊ́ abʊbɪ ɔnɔkwalɪá ɪbɛ́ha amʊ́ bétsiá tsiátɔ́á ilegyi mʊ ansí. 2Fówun ɪha amʊ́ abʊdɪnka ansí nkpa ání ɪtamatásʊ́. Bulu tamawá afunu! Mʊlɛ́hɪɛ mʊ́ yáí asa ɔyí lɛbɛlɪn. 3Anɪ Nkpa Ɔhɔ́pʊ Bulu lɛ́lɛ mʊ asʊ́n ánfɪ ɔwan mʊ onutó brɛ́tɔ́, ɔlɔpʊwá mí ɪbɪtɔ ɔbɛ́ɛ, ndáa mʊ́ ɔkan.

4Ndɛ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín sísí fʊ́ Tito, ání fʊ́gyi mí bí onutó Kristo hógyi amʊtɔ.

Anɪ Sí Bulu mʊa anɪ Ɔhɔ́pʊ Kristo Yesu bʊgyíi fʊ bʊalɛ, abʊha fʊ́ iwilwii!

Tito Gyumagyihɛ Kreta

5Tɔ́á sʊá nesi fʊ́ yáí Kreta ɔmátɔ́ gyí alɪá fɔ́mɔ anɪ agyʊ́má ɔnɔ́ ɪnʊ, yáí ɔpasua ahandɛ wʊ́lugyíwʊ́lusʊ fɛ́ alɪá nɛbláa fʊ. 6Imehián ání ɔlala bétsiá ɔpasua ɔhandɛ ɪwɪ. Ɔbwɛ́ɛ ɔká ɔkʊlɛ otsiápʊ, mʊ abí bʊgyi ahógyipʊ. Bʊbúu atɔ́; bʊmábwɛ nyebí laláhɛ. 7Ɪ́nɪá Bulu agyʊ́másʊ́ ɔpasua ɔhandɛ amʊ dɛ́kɪ sʊ á, ɔlala mátsiá mʊ ɪwɪ. Ɔmábwɛ ɔhá ání ɔtamahɔ ahá asʊ́n, ntɛ́ɛ ɔtɔkɔ́sí nyá ɔblɔ́, ntɛ́ɛ ɔtɔbʊ́ ntá, ntɛ́ɛ otekle ɪkɔ́ ntɛ́ɛ ɔbʊ sika ɔnsípɛ. 8Mboún ɔbwɛ́ɛ ɔhá ání ɔtɔhɔ afɔ́ɔ́, ɔtɔbwɛ́ yilé, ɔbʊ nyánsa, mʊ asʊ́n da ɔkpa, mʊ ɪwɪ lɛtɪn, otegyi ɪwɪsʊ. 9Ɔbwɛ́ɛ ɔhá ání asʊ́n ámʊ́ʊ́ bosuná mʊ amʊ ɪbʊ mʊ́tɔ́. Ilehián ání ɔbɛ́kɪtá mʊ́tɔ́ kínkíínkín, mɛ́nɪ

Tito

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔbétalí há ahá bóbuo atosunáhɛ́ wankláán ámʋ, tálí gyi ahá
ání bégyi atosunáhɛ́ amʋ nwɛ́ɛn ésʋ́.
10Tɔ́á sʋá ndɛ ínɪ blí gyí, ahá tsɔtsɔɔtsɔ bakʋ́sʋ́ líí
atosunáhɛ́ wankláán ámʋsʋ, bʋdɛ asʋ́n ání ɪma labi pʋmlɛ́
ahá. Títriu ketétíɪn mblasʋ agyípʋ́ amʋ dɛ́ ínɪ bwɛ ní.
11Ilehián ání mlɛ́ka amʋ́ itin, tsʋ́fɛ́ bʋdɛ atɔ́á imehián ání
bosunátɔ́. Ínɪ lahá abusuan tsɔtsɔɔtsɔ bafwí ɔkpa. Bʋdɛ mʋ́
bwɛ ɛ́ pʋ́dʋ́nká sika ɔkpa laláhɛsʋ tsʋ́ ahá wá. 12Kretafɔ
ámʋ onutó yébi ɔhapʋ́ ɔkʋ kʋ́ráá léblí ɔbɛ́ɛ, “Afunupʋ,
mbwɪkítá-atɔ, apotsuapʋ pʋ́ awʋlɪyɔpʋ́ Kretafɔ bʋgyi.”
13Ɔnɔkwalɪ asʋ́n ánfɪ gyí. Mʋ́ sʋ kina ha amʋ́ kínkíínkín,
ménɪ amʋ́ Kristo hógyi ɔnɔ́ bɔ́wa ɔnlɪn. 14Abʋsi Yudafɔ ɔtɛ
nu, si ahá ámʋ́ʋ́ bakíná ɔnɔkwalɪ amʋ atosunáhɛ́ ésʋ́ gyí.
15Ɔhá ání mʋ ɪwɪ létɪn Bulu ansítɔ́ á, tógyítɔ́ ɪwɪ létɪn ha
mʋ. Támɛ tɔtɔ ɪwɪ métɪn ha lalahɛ ɔbwɛpʋ́á ɔtamahɔ Yesu
gyi. Lɛ́lɛ́ mʋ́ á, mʋ agywɪɪn layíntá, mʋ klʋn ɛ́ ɪlasí mʋ
ɪpɔ́n ha sʋ ɔtamabí yilé ntɛ́ɛ lalahɛ. 16Bʋtɔpʋ́ ɔnɔ́ blí bɛɛ
bʋyin Bulu, támɛ amʋ́ bwɛhɛ́ losuná ání bʋmeyín mʋ. Bʋbʋ
Bulu nyányáa, bʋtamabʋ́ mʋ, bʋtamatálí bwɛ́ ɪtɔ wankláán
kʋkʋʋkʋ ɛ́.

Atosunáhɛ́ Wankláán

2 1Támɛ fʋ́ mʋ́ á, suna amʋ́ tɔ́á ɪlɛkanáa atosunáhɛ́
wankláán ámʋ. 2Suna ayin dɛhɛn amʋ abʋgyi ɪwɪsʋ,
abʋbwɛ ahá ání obʋ́ bʋ amʋ́sʋ́, bʋtegyi ɪwɪsʋ. Bʋhíɛ kɪta
amʋ́ hógyitɔ kínkíínkín. Bʋdwɛ́ɛ ahá wankláán, abʋhɪɛ tomi.
3Suna atsɪ dɛhɛn ɛ́ abʋtsia tsiátɔ́á ɪlɛkanáa Bulu osʋ́mpʋ́.
Bʋmábwɛ ahá ɪwɪ asʋ́n ablípʋ́, ntɛ́ɛ ntakpan anʋ́pʋ. Mboʋ́n
bʋsʋ́na tɔ́á ɪbʋ alɛ́. 4Amʋ́ atosunáhɛ́ ɪha mbitebí ámʋ
abʋdwɛ amʋ́ akʋ́lʋ pʋ́ amʋ́ abí. 5Bʋgyíi ɪwɪsʋ, abʋha amʋ́
ɪwɪ ɪtɪn. Bʋbwɛ́ɛ atsɪá bʋtɛkɪ amʋ́ wóyísʋ́ wankláán, bʋtɔbwɛ́
yilé, bʋtobʋ́ amʋ́ akʋ́lʋ, ménɪ ɔhaa mɔ́ɔkpɔí Bulu asʋ́n ámʋ.
6Tɔɪ kpla nyasubi ɛ́ abʋgyi ɪwɪsʋ tógyítɔ́á bɔ́bwɛtɔ. 7Fʋ́
onutó ɛ́ bɔ mbɔ́dí afʋlɛ tsiátɔ́ wankláán suna, fʋ́ bwɛhɛ́
kugyíkʋtɔ. Ha fʋ́ ansí ɪpɛ, afʋsuna ɔnɔkwalɪ asʋ́n ámʋ tsu
fʋ́ klʋntɔ. 8Suna ɔnɔkwalɪ amʋ, ménɪ ɔhaa méɛtalí kʋsʋ́ líí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fó atosunáhésʋ. Fówun pélı békıtá fó alupó, ní bʋmenya
ɔlala blí tsú anı ıwı.
9Suna nkpábi é abʋbu amó awíe ɔkpagyíɔkpasʋ. Bʋbwéɛ
tógyítɔ́ igyi amó awíe amʋ ansí. Bʋmátsiá lé amó asún
ɔnɔ́. 10Bʋmáwi amó awíe, mboún bʋwáa ɔnɔkwalı ha amó
tógyítɔ́tɔ́, ménı amó bwɛhé béha ahá ansí bégyi anı nkpa
Ɔhɔ́pʋ Bulu atosunáhé amʋ ıwı.
11Tsúfé Bulu lalé mʋ awıtɔlɛ ɔwan. Múgyí, odekléá ɔbɔ́hɔ
anyánkpúsa fée nkpa. 12Mʋ awıtɔlɛ amʋ ılasúná ání ilehián
ání abési lalahɛ bwɛ, sí anı ɔwɔ́lı laláhɛ ɔmagyáa, gyi ıwısʋ,
bwé yilé, anı asún igyi mʋ ansí ɔyí ánfıtɔ. 13Bré ánfı anıdé
ɔkpa kíı há ɛkɛ yílé ámʋ́ʋ́ Bulu Ɔkpɔnkpɔntı, ogyi anı Ɔhɔ́pʋ
Yesu Kristo ɔbélɛ mʋ numnyam ɔwan ánfı. 14Mʋlótsulá
bɔmɔ mʋ anı sʋ, ménı ɔbélɛ anı tsú lakpan kugyíkʋtɔ. Ɔtın
anı ıwı, pʋ anı bwɛ mʋ onutó ahá, anı ansí ıpɛ yilébwɛsʋ.
15Suna ínı aná, afʋtɔı kpla amó abʋgyi músú. Fʋbʋ ɔkpa
wá ıyın wá amó, ní bʋmɛdébı bwé. Máha ɔhaa ɔkı fó ansítɔ́
kótíkótí.

Okristoyin Tsiátɔ́

3 1Tsia kaın amó abʋba ıwıası ha ɔmá akpapú, abʋgyi
ahandɛ mblasʋ, abʋbu amó. Bʋkíı ání bɔ́bwɛ tɔ́á igyi
yilé brégyíbré. 2Bʋmáblí ɔhaa ıwı asʋn laláhɛ, bʋmágyi
nwéɛn é. Mboún bʋbwéɛ ahá ání bolwií, abʋba ıwıası ha
ɔhagyíɔha. 3Tsúfé bré ámʋ a, aha mimláhɛ anı é anıgyí.
Asʋtɔ lɔ́wa anı ɔnlın. Anılɔ́fwı, mlí nkpábi há ɔwɔ́lı laláhɛ
pó atɔ́á ıtɔwá ɔha ansigyí. Anıléyintá bré súsu lalahɛ múa
tɔ́á ıdɛ anı ansí pɛ ıwı. Ahá bolu anı, anı é anılólu amó.
4Támɛ anı nkpa Ɔhɔ́pʋ Bulu lélɛ mʋ awıtɔlɛ pó ɔdwɛá ɔbʋ
ha anı ɔwan. 5Ɔlɛlɛ anı, támɛ megyí yilé kʋkʋ anılɔ́bwɛ
sʋ, mboún mʋ nwewúun sʋ. Ɔlɔtsʋn Ɔŋɛ Wankíhé amʋsʋ
fwí anı lakpan lé anısʋ, ɔlɛlakwíí anı, há anı nkpa pɔpwɛ.
6Ɔlɔtsʋn anı Ɔhɔ́pʋ Yesu Kristosʋ, tséí Ɔŋɛ Wankíhé amʋ
wʋ́lí anısʋ. 7Ɔlɔbwɛ anı alı, ménı ɔbɔ́wa awıtɔlɛ há anı,
tsú mʋ́ ání anı asʋ́n da ɔkpa, fówun anı ıbı béda nkpa ání
ıtamatá ámʋ́ʋ́ anıdé mʋ́ ɔkpa kíı amʋ. 8Asʋ́n ánfı bʋ mʋ́tɔ́.

Tito

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yırı ıwı afʊsuna mʊ́ wankláán, mɛ́nı ahá ámʊ́ʊ́ amʊ́ ansí dın Bulusʊ ámʊ bétsiá bwɛ́ yilé brégyíbrɛ́. Mʊ́gyí tɔ́á ıbʊ alɛ́, ıbɔ́wa labi há ɔhagyíɔha nı. 9Mápʊ ıwı wá mimlá nwɛ́ɛngyí, anáin ılíntɔ kláa, pʊ́ mbla ámʊ ıwı ıtrɛ́tɔ́. Labi ma mʊ́tɔ́ kugyíkʊtɔ. 10Tɔı kpla ɔhá ání ɔtɛtí ıtrɛ́ wá ahá nsınɛ́ tse nyɔ pɛ́. Mʊ́ ɔma a, si mʊ asʊ́n. 11Bı ání ɔhá ámʊ odu nwuntɔ bʊ oklʊ́n. Oyin ání lalahɛ mʊdɛbwɛ. Alahá mʊ ıwı pɔ́n dodo.

Paulo Asʊ́n Tráhɛ

12Nenyá wá Artema ntɛ́ɛ Tihiko fʊ́ wá pɛ́, bɔ mbɔ́dí afʊbɔtʊ mí Nikopoli wʊ́lutɔ, tsʊ́fɛ́ nabwɛ́ agywıın ání nétsiá ınʊ atsalı bí. 13Bɔ mbɔ́dí afʊsi mbla osunápʊ́ Sena mʊa Apolo ɔkpa wankláán. Tɔtɔ ımáhián amʊ́ ɔkpatɔ. 14Ha anı pı amʊ ɛ́ abʊbı alıá bʊtɔbʊ́a aba agyʊ́má yɔ wankláán, mɛ́nı bétalí kı ahá ání bʊma tɔtɔsʊ. Fówun bʊmɔ́ɔbwɛ ahá ání amʊ́ ıwı mɔ́wa labi.

15Ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ mí wá nfı ámʊ fɛ́ɛ́ bɛhá fʊ́ itsiá. Ahá ahógyipʊ amʊ́ʊ́ bʊtɔdwɛ́ anı ámʊ itsiá.

Bulu ogyíi mlı fɛ́ɛ́ bʊalɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́á Paulo Lɔ́wanlín Sísí
Filemon

Itsiáha

1-2 Mí Paulo ání nda obu Kristo Yesu sʊ pʊ́ anı pío
Timoteo dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfı wanlín. Anıdɛ́ mʊ́ wanlín sísí fʊ́ anı
pío ɔdwɛpʊ́, fʊ́gyi anı agyʊ́máyɔbá Filemon, fʊ́a anı pío tsíhɛ́
Apia mʊa anı agyʊ́máyɔbá ání ogyi ısá ɔkɔpʊ́ Arkipo mʊa
Kristo ɔpasua ámʊ́ʊ́ bʊtefia fʊ́ wóyítɔ́ amʊ fɛ́ɛ́. 3 Anı Sí Bulu
mʊa anı Wíe Yesu Kristo bʊgyíi mlı bʊalɛ, abʊha mlı iwilwii.

Filemon Ɔdwɛ Pʊ́ Mʊ Hógyi

4 Opío Filemon, ntɛdá Bulu ıpán fʊ́ nwunsʊ brégyíbrɛ́á
ndɛ mpáı bɔ. 5 Tsúfɛ́ ndenu alıá fʊdɛ Bulu ahá fɛ́ɛ́ dwɛ, fʊ́dɛ
anı Wíe Yesu hógyitɔ kínkíínkín. 6 Ndɛ Bulu kokóli mbɛ́ɛ,
ɔháa afʊtalı bla ahá fʊ́ hógyi ıwı asʊ́n, mɛ́nı ıbɛ́ha fónu ıtɔ
wankláán ání anılanyá Kristo búotɔ ası. 7 Mí pío, ɔdwɛá
fʊ́bʊ lahá ansí dɛ mí onutó óó gyí, ılawá mí atɛtɔ-ɔnlın.
Tsúfɛ́ fʊ́ awıtɔlɛ lahá Bulu ahá klʊn ladí amʊ́ ası.

Paulo Ɩpabwií Onesimo Nwunsʊ

8-9 Ɩ́nı sʊ nétalí wá klʊn kʊ́lí fʊ́ atɔ́. Tɛkı mbʊ ɔkpa híɛ́ fʊ́ Flm
mbɛ́ɛ, fʊbwɛ́ɛ tɔ́á ilehián Kristo sʊ. Támɛ ɔdwɛ ámʊ́ʊ́ mbʊ
ha fʊ́ ámʊ sʊ ndekléá nɔ́kʊlí fʊ́ mboún. Mʊ́ sʊ tsu mʊ́ ání
mí oyin dɛhɛn Paulo, ngyi fʊ́ nyáwíe Yesu sʊ, séi nda obu
dɛ́ fʊ́ kʊlí. 10 Ndɛ fʊ́ kokóli mbɛ́ɛ, fʊwúun mí bíá nda obu
asa nakwíí mʊ, ogyi Onesimo nwɛ. 11 Mʊ dá ámʊ ası gyí
ɔbʊ labi. Tɛkı ɔmɔwa labi há fʊ́ brɛ́á ɔlɛsrí sí fʊ́, támɛ séi
mʊ́ ɔbʊ labi há mía fʊnyɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ntɔdwɛ́ mʊ tsú mí klʊntɔ, támɛ ndɛ mʊ yinkía sısí fʊ́.
13 Tɛkı ndekléá nɛ́ha mʊ otsia fʊ́ otsiákpá mí wá nfı, ɔtsa mí
brɛ́ ánfı nda obu Bulu *asʊn wankláán ámʊ ɔkan da sʊ ánfı.
14 Támɛ mmedékléá nɔ́bwɛ tɔtɔ tsʊn fʊ́ ɔma. Mmedékléá
nɛ́hıɛ fʊ́ ɛ́. Ndekléá itsu fʊ́ klʊntɔ.
15 Tsu mʊ́ fɛɛ, Onesimo lɛ́srí sí fʊ́ brɛ́ itinbítɔ́, mɛ́nı ɔbɛ́la
betsiá fʊ́ wá brɛ́ fɛ́ɛ́. 16 Ɔtráa omegyí ɔkpábi. Alamlí opío
ɔdwɛpʊ́ onutónutó há mí. Mʊ́á ıdʊn a, falányá ɔkpábi pʊ́
opío dʊn mı séi.
17 Mʊ́ sʊ ní fʊyin ání fʊ́ bá gyí mí á, mʊ́mʊ́ kpla mʊ wa
ıwıtɔ fɛ́ alıá fɔ́bwɛ mí. 18 Ní ɔlɔpʊ ılá kʊ gyi fʊ, ntɛ́ɛ ɔdɛ
fʊ́ ıkɔ kʊ á, bu mʊ́ tswı mı. 19 Mí Paulo onutó lapʊ́ mí ıbı
wanlín ínı, “Néka fʊ́.” (lma alɛá néblí mbɛ́ɛ, fʊ́ onutó ámʊ
óó á, mílɔ́hɔ fʊ nkpa.) 20 Ínı sʊ mí pío ɔdwɛpʊ́, anı Wíe sʊ
wa labi ha mı. Ha klʊn ıdı mí ası Kristo sʊ.
21 Nyin ání fónu mí ɔmɛ bwɛ́ dínká tɔ́á nawánlínsʊ́. Nyin
ání fɔ́bwɛ mʊ́ dʊn alı kʊ́ráá. 22 Mʊ́ ɔma a, bɔ mbɔ́dí afʊla
ɔdıkpa yaı mí, tsúfé ndɛ ɔkpa kíıá Bulu ɔbɔ́sɔ fʊ ɔnɔ́, nɛ́ba
mlı wá.

Ilklá

23 Epafra ání mía mʊnyɔ anıda obu Kristo Yesu sʊ ɔhá
fʊ́ itsiá. 24 Alı kɛ́n mí agyʊ́máyɔbá Marko mʊa Aristarko pʊ́
Dema mʊa Luka ɛ́ bɛhá fʊ́ itsiá ní.
25 Anı Wíe Yesu ogyíi mlı bʊalɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwʊlʊ́á Bɔwanlín Sísí
Hebrifɔ

Bulu Asʊ́n lna Mʊ Bi Ámʊsʊ

1 1Bímbí ámʊ a, Bulu lɔ́tsʊn ɔkpa ɔtsan-ɔtsansʊ tɔ́í kplá
anı anáin bré tsɔtsɔɔtsɔtɔ tsʊn mʊ ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́sʊ. 2Táme
séi ánfı ɔyí ıbá bɔmɔ ɔnɔ́ ánfı mʊ́ á, alatɔ́í kplá anı tsʊn
mʊ Bi ámʊsʊ. Mʊgyí ɔhá ání Bulu léle ání ógyi mʊ atɔ́ ní.
Mʊ Bi ánfısʊ ɔlɔtsʊn bwɛ tógyítɔ́. 3Mʊsʊ Bulu Ɔkpɔnkpɔntı
numnyam tɔwánkí tsʊn. Mʊgyí ɔhá ání ɔlɛhıe lıan Bulu,
ɔdɛ mʊ asʊ́n ámʊ́ʊ́ ıbʊ túmi ámʊ pʊkı tógyítɔ́sʊ́ nı. Bréá
ɔlɔgyʊráa anı tá á, oletsiá ɔsʊ́sʊ́ Bulu Otʊ́mípʊ amʊ gyɔpısʊ.

Bulu Mʊ Bi Ámʊ Lɔ́fʊá Dʊn

4Bulu lɔ́tsu mʊ Bi ámʊ fʊ́á dʊn *Bulu-abɔpʊ fée. Alı kén
ɔlɛha mʊ dá dʊn amʊ́ ní. Ínı lósuná ání ɔdʊn amʊ́ fée. 5Tsʊ́fé
Bulu mɔ́kʊ́bláa mʊ abɔpʊ amʊtɔ ɔkʊkʊʊkʊ kı ɔbée,
“Mí Bí gyí fʊ́,
ndɛ nabwé fʊ́ Sí.”
Ntée bláa amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ ɔbée,
“Nɔ́bwɛ fʊ́ Sí,
fʊ́ é fɔ́bwɛ mí Bí.”

6Ínı ɔma asa Bulu ɔbɔ́wa mʊ Bití ámʊ sísí ɔyítɔ́ á, ɔlɛblí ɔbée, Heb
“Mí abɔpʊ fée bʊsʊ́m mʊ.”
7Tɔ́á ɔlɛblí tsʊ́ mʊ abɔpʊ amʊ mʊ́ ıwı gyí,
“Nabwé mí abɔpʊ fé afʊ́.[a]

---

[a] **1:7** *afʊ́* ntée *ɔŋé*. Ɔŋé mʊ́a afʊ́ lelıan aba Griiki ɔblítɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nabwɛ́ mí asúmpʊ́ fɛ́ ogya plɛnplɛn.”

8 Táme ɔlɛbláa mʊ Bi ámʊ mʊ́ ɔbɛ́ɛ,
“Óo Bulu, fʊ́ iwíegyí mɛ́ɛta ɛkɛkɛɛkɛ!
Yilébwɛ gyí fʊ́ iwíegyí akɔnfra.
9 Yilébwɛ fʊtekle. Fʊtekísí lalahɛ fɛ́ɛ́.
Mʊ́ sʊ mí, fʊ́ Wíe Bulu nalɛ́ fʊ́, dá fʊ́ ofúli.
Napʊ́ ansigyí wá fʊ́tɔ́ dʊn fʊ́ aba.”

10 Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ létrá blí ɔbɛ́ɛ,
“Mí Wíé, fʊ́lɔ́wa ɔsʊlʊ́ʊ ntswɪasɪ brɛ́á fefi ɔyí asɪ.
Fʊ́ onutó ɪbɪ fɔpʊbwɛ́ ɔsʊ́sʊ́.
11 Mʊ́ fɛ́ɛ́ bɔ́fwɪ, táme fʊ́ mʊ́ fétsiá bré fɛ́ɛ́.
Mʊ́ fɛ́ɛ́ bɔ́bwɛ dáda fɛ́ tatida.
12 Fókuntá mʊ́ fɛ́ tati.
Fétsɛ mʊ́ fɛ́ atadɪɛ.
Táme fʊ́ mʊ́ fʊtamatsɛ.
Fʊ́ nkpa mɔ́ɔmɔ ɔnɔ́ ɛkɛkɛɛkɛ.”

13 Bulu mɛ́bláa mʊ ɔbɔpʊ ɔkʊkʊ ɔbɛ́ɛ,
“Tsia mí gyɔpɪsʊ,
yɔ́fʊn bréá nɔ́pʊ fʊ́ alupʊ́ bwɛ́ fʊ́ ayabi oyíkpa.” fɛ́ alɪá ɔlɛbláa mʊ Bi ámʊ.

14 Ntɔ mɛɛ Bulu-abɔpʊ bʊgyi? Megyí ɔŋɛ́ bʊgyi, Bulu tɔwá bʊtɔbʊ́a ahá ání ɔbɔ́hɔ amʊ́ nkpa?

Nkpahɔ́ɔ Kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ

2 1 Ínɪ sʊ ilehián ání abɛ́kɪtá ɔnɔkwalɪ asʊ́n ámʊ́ʊ́ anɪlanʊ́ ámʊtɔ kínkíínkín, mɛ́nɪ ɪmɛ́ɛdalɪ anɪ ɪbɪ. 2 Tsʊ́fɛ́ mbla ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́wa há anɪ anáin tsʊn mʊ abɔpʊsʊ ámʊ igyi ɔnɔkwalɪ. Ínɪ sʊ ahá ámʊ́ʊ́ bɔwa asʊtɔ-ɔnlɪn, bʊmegyi mʊ́sʊ́ ámʊ benya ɪsʊbɪtí ání ɪda ɔkpa. 3 Nkálɪ anɪ mʊ́ abɛ́talí srí ɪsʊbɪtí ámʊ, ní akíná nkpahɔ́ɔ kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ánfɪ? Anɪ Wíe onutó légyankpá blí mʊ́ asʊ́n. Ahá ámʊ́ʊ́ bonu mʊ́ ámʊ ɛ́ begyi mʊ́ ɪwɪ adánsɪɛ súná anɪ bɛɛ, ɪbʊ mʊ́tɔ́. 4 Bulu onutó

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɛ́ lɔ́bwɛ ofúla pú osúna ɔtsan-ɔtsan mʊ túmitɔ, ɔlɛha ahá mʊ *Ɔŋɛ Wankíhé atokiehé bréá iletsiá mʊ, púdínká ibwi mʊ́sʊ́ ání ɔnɔkwalɪ igyi.

Nkpahɔ́ɔ Ɔkpa Osunápʊ́

5 Bulu mɔ́pʊ ɔyí ámʊ́ʊ́ ɪbá, anɪdé mʊ́ ɪwɪ asʊ́n blí ámʊ wá mʊ abɔpʊ ɪbɪtɔ ɔbɛ́ɛ, bʊgyíi mʊ́sʊ́. 6 Mboún fɛ́ alɪá ɔkʊ lɔ́wanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ ɔtɪnɛkʊ ɔbɛ́ɛ,

"Óo Bulu, ntɔ nyankpʊsa gyí, sʊ́ fʊ́ ansí ɪdɪn mʊsʊ alɪ?
Ntɔ nyankpʊsa gyí, sʊ fʊ́tɛkɪ mʊsʊ?
7 Bré itinbí kʊtɔ pé fɛba mʊ asɪ dʊn fʊ́ abɔpʊ.
Fɔpʊ numnyam pʊ́ obú dínká mʊsʊ,
8 fɛha mʊ ɔdɛ atɔ́ fɛ́ɛ́sʊ́ gyí."

Nɪ́ Bulu asʊ́n ánfɪ déblí ɔbɛ́ɛ, "Atɔ́ fɛ́ɛ́" á, idesuná ání tɔtɔ mesian ání ɔmɛdé mʊ́sʊ́ gyí. Séi ánfɪ á, anɪmɔ́kʊ́nyá wun ání ɔdɛ atɔ́ fɛ́ɛ́sʊ́ gyí. 9 Támɛ anɪlawun Yesu. Bulu lɛ́ba mʊ asɪ dʊn mʊ abɔpʊ bré itinbí kʊtɔ. Awɪtɔlɛ Bulu lɔ́wa bwɛ́ mʊ́ alɪ, tsʊ́fɛ́ ɔlɛha Yesu lɔ́wu ɔhagyíɔha nwunsʊ. Anɪlabí ání séi á, Bulu lapʊ́ numnyam pʊ́ obú dínká mʊsʊ, ɪwɪɔsɪn ámʊ́ʊ́ olowun, wʊ́ ámʊ sʊ. 10 Bulu, atɔ́ fɛ́ɛ́ Ɔlɛpʊ́ pʊ́ mʊ́sʊ́ Ɔkípʊ amʊ ɔbɛ́kpa mʊ abí tsɔtsɔɔtsɔ ba mʊ numnyamtɔ. Mʊ́ sʊ ɪbʊ aléá ɔlɔtsʊn Yesu amʊ́ʊ́ ogyi amʊ́ Nkpa Ɔhɔ́pʊ amʊ lowusʊ há mʊ ɔlɔfʊn, ménɪ ɔbɔ́hɔ amʊ́ nkpa.

11 Yesu amʊ́ʊ́ ɔtɔgyʊ́ráa ahá lɛ́ amʊ́ lakpantɔ ámʊ mʊa ahá ámʊ́ʊ́ alagyʊ́ra amʊ fɛ́ɛ́ babwɛ́ Ɔsí ɔkʊlɛ abí. Mʊ́ sʊ ɪma mʊ pélɪ ání ɔbɛ́tɪ amʊ́ ɔbɛ́ɛ mʊ apíó. 12 Ɔlɛbláa Bulu ɔbɛ́ɛ,

"Nɛ́kla fʊ́ bwɛhé súná mí apíó.
Nɛ́kanfʊ́ fʊ́ anɪ ofíakpa."

13 Ɔlɛblí bré bámbátɔ́ ɛ́ ɔbɛ́ɛ, "Nɔ́pʊ ansí dínká Bulusʊ."
Ɔlɛtrá blí ɔbɛ́ɛ, "Kɪ, mía abí ámʊ́ʊ́ Bulu lapʊ́há mí ámʊ lɪí á."

14 Ínɪá anyánkpʊ́sa abí ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́pʊhá mʊ amʊ bʊgyi sʊ á, ɔlɔbwɛ mʊ ɪwɪ nyankpʊsa fɛ́ amʊ́, ménɪ ɔbɔ́tsʊn mʊ lowusʊ swíí Ɔbʊnsám túmi, yíntá mʊ. 15 Ɔkpa ánfɪ pɛ́sʊ́ ɔbɛ́talí tsʊn há ahá ámʊ́ʊ́ benya lowu ifʊ́, sʊ bɔbwɛ nkpábi amʊ́ nkpatɔ fɛ́ɛ́ ámʊ bégyi ɪwɪ ní. 16 Tsʊ́fɛ́ ɪda yaí ání megyí

Heb

Bulu-abɔpʋ nkpa ɔhɔ́kpa ɔlɛba, mboún Abraham abí-aná.
17 Ĺnɪ sʋ ilehián ání ɔbɛ́lɪan mʋ apío tógyítɔ́tɔ́, mɛ́nɪ ɔbɔ́bwɛ
amʋ́ *igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn ání obówun ahá nwɛ, wá ɔnɔkwalɪ
Bulu ansítɔ́. Fówun ɔbɛ́talí bɔ́ amʋ́ lakpan ɪwɪ afɔdɪɛ há
Bulu, obésikíé amʋ́. 18 Bɔsɔ mʋ kɪ, mʋ onutó ɛ́ ɔlɔtsʋn
ɪwɪɔsɪntɔ. Mʋ́ sʋ ɔbɛ́talí gyí ahá ání bʋtɔsɔ amʋ́ kɪ ɛ́ bʋalɛ.

Yesu Dʋn Mose

3 1 Ĺnɪ sʋ apío aba ání Bulu latí mlɪ wá ɔsʋ́sʋ́ ayɔpʋ́tɔ́,
mlɪpʋ ansí dɪnka Yesusʋ. Mʋgyí Bulu sumbí ɔyɔpʋ́ pʋ́
mʋ *igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn amʋ́ʋ́ anɪdɛ́ mʋ ɪwɪ asʋ́n blí ámʋ
nɪ. 2 Ɔlɔwa ɔnɔkwalɪ há Bulu, Bulu lɛ́lɛ mʋ ɔbɛ́ɛ, ɔbɔ́yɔ
mʋ agyʋ́má fɛ́ alɪ ámʋ́ʋ́ Mose lɔ́wa ɔnɔkwalɪ há Bulu,
Bulu lɔ́pʋ mʋ wóyí fɛ́ɛ́ wá mʋ ɪbɪtɔ ámʋ. 3 Támɛ obú bʋ
Yesusʋ dʋn Mose, fɛ́ alɪá bʋtobú wóyí oyípʋ dʋn wóyí ámʋ.
4 Wóyígyíwóyí á, ɔha léyi mʋ́, támɛ atɔ́ fɛ́ɛ́ ɔbwɛpʋ́ gyí
Bulu. 5 Mose lɔ́bwɛ osʋ́mpʋ́ ɔnɔkwalɪpʋá ɔdɛ Bulu wóyísʋ́
kíɪ. Ɔlɛbláa amʋ́ asʋ́n ání Bulu ɔbɛ́blí ɛkɛkʋ́. 6 Támɛ Kristo
lɔ́bwɛ obí ɔnɔkwalɪpʋá ɔdɛ Bulu wóyísʋ́ kíɪ. Bulu wóyítɔ́ abí
anɪgyí, ní anɪlɔ́wa klʋn kítá mʋ ɔkpakítɔ kínkíínkín yɔ́fʋn
mʋ́ ɔnɔ́mɔkɛ́.

Bulu Ahá Bɛ́da Ɔkpʋ́nʋ́

7 Mʋ́ sʋ ɪbʋ Bulu asʋ́n ámʋtɔ ání *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ léblí ɔbɛ́ɛ,
"Ndɛ, ní mlonʋ́ Bulu ɔmɛ a,
8 mlɪmáwa asʋtɔ-ɔnlɪn, fɛ́ alɪá mlɪ anáin Israelfɔ
bɔbwɛ brɛ́á bɔkʋsʋ́ líí Bulusʋ,
sɔ mʋ kɪ dimbí ámʋsʋ.
9 Ɪnʋ́ mlɪ anáin bɔsɔ mɪ kɪ nɪ.
Ɪbʋ mʋ́tɔ́á bowun mí bwɛhɛ́ nfí adʋana (40) kɛ́kɛ́.
10 Ĺnɪ sʋ nenya ɔblɔ́ wa amʋ́, blí mbɛ́ɛ,
'Bʋtɛdálɪ mí ɔma brégyíbré,
kíná mí asʋ́nsʋ́ gyí.'
11 Mʋ́ sʋ nenya ɔblɔ́ ká ntam mbɛ́ɛ,
'Ní bówie mí ɔkpʋ́nʋ́ ɔdakpá ɪnʋ fíín! Nɛká
nɔtʋ́n!' "

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Mí apíó, mlıkı wankláán ání mlıtɔ ɔkʊkʊ méenya
klʊn laláhɛ ání ıtamahɔ Bulu gyi, mɛ́nı ımɛ́ɛha mʊ ɔdalı
Bulu Ɔkıankpapʊ amʊ ɔma. 13 Mboún mlıtɔı kpla aba
ekekegyíɛkɛá ɔyí lɛkɛ, bɛtı mú "Ndɛ," fɛ́ alıá Bulu asʊn
wanlínhɛ́ anfı ıdɛblí. Fówun lakpan mɛ́ɛmlɛ́ mlıtɔ ɔkʊkʊ, há
mʊ ɔwa asʊtɔ-ɔnlın. 14 Tsúfɛ́ ní akítá anı hógyitɔ kínkíínkín,
fɛ́ brɛ́ ámʊ́ʊ́ anılɔ́tsɔ hógyi amʊ yɔ́fʊn mú ɔnɔ́mɔ a, anıa
Kristonyɔ abɛ́kan, bwɛ́ toku kʊlɛ.
15 Fɛ́ alıá Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ léblí. Ɔbɛ́ɛ,
"Ndɛ, ní mlonú Bulu ɔmɛ a,
mlımáwa asʊtɔ-ɔnlın, fɛ́ alıá mlı anáin Israelfɔ
bɔkʊsʊ́ líí Bulusʊ."
16 Amɛndı lónu Bulu asʊn blíhɛ́, támɛ bɔkʊsʊ́ líí mʊsʊ?
Megyí ahá ámʊ́ʊ́ Mose lɛ́kpa tsú Egyipte ɔsʊlʊ́sʊ ámʊ fɛ́ɛ́?
17 Amɛndı Bulu lénya ɔblɔ́ wá nfí adʊana (40) kɛ́kɛ́? Megyí
amʊ́ kɛ́n lɔ́bwɛ lakpan, bowu sin *dimbísʊ́ ınʊ ní? 18 Amɛndı
Bulu lɛ́ka ntam há ɔbɛ́ɛ, "Ní bówie mí ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakpá ınʊ
fíín! Nɛká nɔtʊ́n?" Megyí ahá ámʊ́ʊ́ bɔkʊsʊ́ líí mʊsʊ ámʊ?
19 Mʊ́mʊ́ ılawánkí anı ání amʊ́ Bulu máhógyi sʊ́ bʊmɔyɔ
ɔsʊlʊ́ʊ amʊsʊ yɛ́da ɔkpʊ́nʊ́.

4 1 Nhıhıɛ́ ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́bwɛ ɔbɛ́ɛ, mɔ́pʊ mʊ ɔkpʊ́nʊ́
ɔdakpá há anı ámʊ ıtráa da. Mʊ́ sʊ mlıha akı wankláán,
mɛ́nı ımɛ́ɛba ání mlıtɔ ɔkʊ oméenya ınʊ yɔ́. 2 Tsúfɛ́ bɛda
*asʊn wankláán ámʊ ɔkan súná anı, fɛ́ amʊ́, támɛ bʊmɔhɔ
asʊ́n ámʊsʊ gyi. Mʊ́ sʊ ımɔwa labi há amʊ́. 3 Tsúfɛ́ anı ahá
ámʊ́ʊ́ anılahɔ mʊ́sʊ́ gyi amʊ obówie mʊ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakpá
ınʊ. Ahá amʊ́ʊ́ bʊmɔ́ɔhɔ mʊ́sʊ́ gyi amʊ mʊ́ á, Bulu léblí
tswí ɔbɛ́ɛ,
"Nenya ɔblɔ́, ká ntam mbɛ́ɛ,
'Ní bówie mí ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakpá ınʊ fíín! Nɛká
nɔtʊ́n!' "

Heb

lbʊ mʊ́tɔ́ ání Bulu léhıhíɛ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakpá ınʊ yáí tsú brɛ́á
ɔlɛlɛ ɔyí ɔpá. 4 Tsúfɛ́ bɔwanlín ɛkɛ síénɔ́sí amʊ ıwı asʊ́n wá
Bulu asʊn ámʊtɔ bɛɛ, "Ɛkɛ síénɔ́sí a, Bulu léda ɔkpʊ́nʊ́ tsú
mʊ gyumagyihɛ fɛ́ɛ́tɔ́." 5 Fɛ́ alıá anılanú bɔtsʊn a, Bulu ɔbɛ́ɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ní bówie mí ɔkpúnú ɔdakpá ınʊ fíín! Nɛká nɔtʊ́n!" 6Ĺnı
désuná ání akʊ mʊ́ bówie ınʊ. Támɛ ahá ámʊ́ʊ́ begyankpá
nú asʊn wankláán ámʊ bʊmenya ınʊ yɔ́, tsúfé bʊmobu
mʊ. 7Ĺnı sʊ Bulu létrá hıɛ ɛkɛ bámbá, ɔlɛtı mʊ́ "Ndɛ." Nfí
tsɔtsɔɔtsɔ ɔma a, ɔlɔtsʊn Owíe *Dawidsʊ tɔ́í tsú alı ɛkɛ ánfı
ıwı, fé alıá ıbʊ Bulu asʊ́n ámʊtɔ ɔbéɛ,

"Ndɛ, ní mlonú Bulu ɔmɛ a,
mlımáwa asʊtɔ-ɔnlın."

8Ní amʊ́ ɔkpapʊ́ *Yosua léha bɛda ɔkpʊ́nʊ́ á, tɛkı Bulu
métrá hıɛ ɛkɛ bámbá. 9Ĺnı sʊ *ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké kʊá ına ɔtsan
ıda gyo Bulu ahá, fé alıá Bulu léda ɔkpʊ́nʊ́ ɛkɛ síénɔ́sí amʊ.
10Tsúfé ɔhá ání olowie ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakpá ınʊ é ladá ɔkpʊ́nʊ́
tsú mʊ é mʊ gyumagyihɛ kugyíkʊtɔ, fé alı ámʊ́ʊ́ Bulu léda
ɔkpʊ́nʊ́ tsú mʊ klɛ kugyíkʊtɔ ámʊ. 11Mʊ́ sʊ mlıha abɔ mbɔ́dí
awie ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakpá ınʊ, méni anıtɔ ɔkʊkʊ méesin ɔkpatɔ fé
alı ámʊ́ʊ́ Israelfɔ ámʊ bɔwa asʊtɔ-ɔnlın, besin ɔkpatɔ ámʊ.
12Tsúfé Bulu asʊ́n ámʊ ıbʊ nkpa, ıtɔyɔ́ agyʊ́má. Ĺbʊ ogyá
dʊn ɔdayí ıya anyɔ kugyíkʊ. Ĺtɛká ɔha alıı yówie mʊ ɔkláa
pʊ́ mʊ́ ɔŋɛ́ ofíakpa, mʊ ntsakpá pʊ́ mʊ awú nfɔtɔ. Itegyi
anı agywıın pʊ́ tɔ́á anıtekle tsú anı klʊntɔ asʊ́n. 13Tɔtɔɔtɔ
tamaŋáín Bulu! Tógyítɔ́ da yayá mʊ ansítɔ́. Mʊ abóyóbu anı
tsiátɔ́ akúnta kugyíkʊ súná ní.

Anı Bulu Igyí Ɔhapʊ́ Dɛhɛn

14Anıbʊ *igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn kpɔnkpɔntı ání aladá fá ɔsʊ́sʊ́
yɔ́ ɔbʊ Bulu wá. Mʊgyí mʊ Bi Yesu. Ĺnı sʊ mlıha akıta Yesu
anfí anıdé mʊ ıwı adánsıɛ gyí anfıtɔ kínkíínkín. Anımádınkí
ansí mʊsʊ. 15Tsúfé mʊ mʊ́ omegyí ɔhá ání omóonu anı ası ní
anımétálí gyí ıwısʊ. Ogyi ɔhá ání bɔsɔ mʊ kı ɔkpagyíɔkpasʊ
fé anı, támɛ ɔmɔbwɛ lakpan ɛkɛkɛɛkɛ. 16Ĺnı sʊ mlıha awa
klʊn, ayɔ Awıtɔlɛpʊ Bulu obíá ası. Fówun obówun anı nwɛ,
wá awıtɔlɛ, kpá anı anı ohiánkɛ.

5 1Lé bʊtɛlé igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn okugyíɔkʊ tsú mʊ aba
anyánkpʊ́satɔ, ɔtɛlíí amʊ́ nwun Bulu ansítɔ́. Ɔtɔhɔ atɔ
hahé pʊ́ lakpan afɔdıɛ-abɔtɔ́ tsú amʊ́ wá, pʊ́há Bulu igyí.
2Mʊ onutó é ɔtamatálí gyi ıwısʊ bré tsɔtsɔɔtsɔtɔ. Mʊ́ sʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

otenyá klʋn há ahá ání bʋmeyín ɔlala pú amʋ́á bafwí ɔkpa.
3Mʋ́ sʋ ilehián ání ɔbɔ́bɔ afɔdɪɛ há mʋ onutó lakpan, fɛ́ alɪá
ɔtɔbɔ́ há mʋ ahá. 4Ɔhaa tamawá mʋ ɪwɪ numnyam ɔbɛ́ɛ,
Bulu igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn mʋgyi. Mboún Bulu tɛ́tí ɔha, bwɛ́ mʋ
mʋ igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn, fɛ́ alɪá ɔlɔbwɛ *Aaron.

5Alɪ kɛ́n Kristo onutó ɛ́ mɔ́wa ɪwɪ numnyam ání Bulu igyí
ɔhapʋ́ dɛhɛn mʋgyi ní. Mboún Bulu lɛ́bláa mʋ ɔbɛ́ɛ,

"Mí Bí gyí fʋ́.
Ndɛ nabwɛ́ fʋ́ Sí."

6Bɔwanlín wá Bulu asʋ́n ámʋ ɔtɪnɛkʋ ɛ́ bɛɛ, Bulu ɔbɛ́ɛ,

"Bulu igyí ɔhapʋ́ fʋ́gyi brɛ́ fɛ́ɛ́tɔ́,
fɛ́ *Melkisedek."

7Brɛ́á Yesu tsie nkpa ɔsʋlʋ́ʋ anfɪsʋ á, ɔlɔpʋ kokóli mʋ́a
isú bɔ́ mpáɪ, kplʋ́n kʋ́klʋ́kʋ́ʋ, pʋ́ mʋ atɔ kʋlíhɛ́ tswɪ Bulu
ání ɔbɛ́talí hɔ mʋ nkpa ansítɔ́. Mʋ ɪwɪasɪbá sum Bulu sʋ
Bulu lónu mʋ mpáɪ. 8Ɩbʋ mʋ́tɔ́á Bulu mʋ Bi ogyi mʋ́, táme
ɔlɔtsʋn ɪwɪɔsɪntɔ asa ɔlɛtalí bí alɪá Bulubu ɪhíɛ́ igyi. 9Ɩ́nɪá
ɔlɔbwɛ tógyítɔ́á Bulu lɔ́wa mʋ bwɛ sʋ á, olemlí ɔkpa ání ahá
ání bʋtobʋ́ mʋ fɛ́ɛ́ bɔ́tsʋn mʋ́sʋ́ nyá nkpahɔ́ɔ ání ɪtamatá.
10Bulu lɛ́lɛ mʋ súná ání ogyi mʋ igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn, fɛ́ alɪá
ɔlɛyaí Melkisedek.

Mlɪmási Hógyi Amʋtɔ

11Mbʋ asʋ́n tsɔtsɔɔtsɔá abɛ́blí tsú Melkisedek asʋ́n ánfɪ
ɪwɪ. Táme mʋ́ asɪlɛ súná mlɪ ɪbɔ́wa ɔnlɪn. Tsúfɛ́ séi á, mlɪtráa
mlɪmɛ́dɛ́ asʋ́n asɪ nu ɔsasʋ. 12Tɛkɪ bɔ́fʋn alɪ brɛ́ ánfɪtɔ á,
mlɪlamlí asunápʋ́, táme mlɪlɛ́trá hián ɔhá ání obósuná mlɪ
atɔ gyankpapʋá ɪbʋ Bulu asʋ́n ámʋtɔ. Mʋ́gyí, mlɪléhián
atosuánhɛá ɪlɔpɔn fɛ́ nyɔ́pʋ-ntsu. Megyí mʋ́á ɪbʋ ɔnlɪn fɛ́
atɔ wɪhɛ́ ntɛ́ɛ atogyihɛ onutó. 13Táme kebi bɔbwɛ tónyɔ́pʋ́.
Omeyín tɔ́á gyí yilébwɛ. 14Ɔhandɛ tégyi tɔ́á ɪbʋ ɔnlɪn, tsúfɛ́
alatsʋntsʋn ntobítɔ́ kɪ, alakási bí yilé mʋ́a lalahɛ.

6 1Mʋ́ sʋ mlɪmátrá bɪtía anɪ ayabi ya ɔma. Mlɪha akasɪ
mʋ́á ɪbɛ́ha anɪ abɔ́yɔ nkpá, asi Kristo ɪwɪ atosunáhɛ́
gyankpapʋ amʋtɔ plá laplá. Mehián ání abɛ́trá suná atɔ́
tsú Bulu hógyi pʋ́ klʋntɔdamlí tsú bwɛhɛ́á ɪtɛtí lowu ɪwɪ,

Heb

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2atosunáhɛ́ tsú *asúbɔ, ɪbɪ pʊdínká ɔhasʊ,[b] afúlikʊsʊ́ pʊ́
Bulu asʊ́ngyí ɛkɛ tráhɛ amʊ ɪwɪ. 3Ní Bulu lótsulá á, mʊ́mʊ́
mʊ́á ɪbɛ́ha abɔ́yɔ nkpá sɔ́ɔ́n abósuná mlɪ ngya.
4Ní ahá ání bawun Bulu wankɪ amʊ kɪ, badá ɔsʊ́sʊ́
atokiehɛ́ ɔnɔ́ kɪ, banyá Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ ɛ́ kɪ, 5bádá Bulu
asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɪbʊ alɛ́ ámʊ pʊ́ brɛ́ ámʊ́ʊ́ ɪbɛ́ba amʊtɔ túmi ɔnɔ́
kɪ, 6mʊ́ ɔma bɛdɪda hógyitɔ á, bʊtamatálí trá damlí klʊntɔ.
Tsúfɛ́ amʊ́ onutó ámʊ trá bʊdɛ Bulu mʊ Bi ámʊ da mántá
*oyikpalíhɛsʊ, tsú mʊ́ líí bɛɛ, ahá bʊbwɛ́ɛ mʊ ahinlá ní.
7Anyánkpʊ́sa akʊ bʊgyi fɛ́ ɔsʊlʊ́á itonu ntsuá nyankpʊ
détswíe wʊlí mʊ́sʊ́, atɔ́ tɔwá alɛ́, wá labi há ahá ámʊ sʊ
ámʊ́ʊ́ bɔdɔ mʊ́ ámʊ. Bulu toyúlá alɪ ahá ánfɪ odu. 8Támɛ
akʊ ɛ́ bʊgyi fɛ́ ɔsʊlʊ́ʊ ání tʊnkpa mʊ́a awu aná tɔkwɛ mʊ́sʊ́,
bʊtamawá labi. Ní bʊmɛkɪ wankláán á, Bulu ɔbɔ́lwɪí amʊ́,
wá amʊ́ ogyá.
9Támɛ apíó adwɛpʊ́, ní ndɛ ínɪ blí ó á, opúni mɛdɛ́ mí
tsií. Tsúfɛ́ nyin ání mlɪdɛ́ atɔ wankláán bwɛ, idesuná
ání Bulu lahɔ mlɪ nkpa. 10Tsúfɛ́ tɔ́á ɪda ɔkpa Bulu tɔbwɛ́.
Ɔméɛtan mlɪ gyumagyihɛ pʊ́ ɔdwɛá mlɪlalɛ́ súná mʊ tsú mʊ
ahátsatɔ, mlɪtráa mlɪbʊ mʊ́sʊ́. 11Nhíɛ́ ndeklé mbɛ́ɛ, mlɪtɔ
okugyíɔkʊ ɔbɔ́wa ɪwɪ ɔwʊnlín, bwɛ́ mʊ́ yɔ́fʊn mʊ́ ɔnɔ́mɔ,
fówun ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ mlɪ ansí dɪn mʊ́sʊ́ ámʊ ɪbɛ́ba mʊ́tɔ́ há mlɪ.
12Mmedékléá mlɪ mlí ɔŋɛ́tɔ́ awʊlɪyɔpʊ́. Mboún mlɪkasɪ ahá
ámʊ́ʊ́ amʊ́ hógyi pʊ́ amʊ́ ɪklʊnya sʊ amʊ́ ɪbɪ béda ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́
Bulu léhɪɛ yáí ámʊ.

Bulu Lédɪnká Ibwi Tɔ́á Ɔlɛhɪɛ Yáísʊ́

13Bréá Bulu léka ntam há *Abraham a, ɔhaa má ɪnʊá
ɔdʊn mʊ Bulu. Mʊ́ sʊ mʊ onutó ɪwɪ ɔlɔ́pʊká ntam. 14Ɔbɛ́ɛ,
“Nɛkásɛ, néhɪɛ yúlá fʊ́. Néha fʊ́ abí-aná béklɛí tsɔtsɔɔtsɔ!”
15Abraham lénya klʊn. Mʊ́ sʊ olenya ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ Bulu léka
ntam ɔbɛ́ɛ mɛ́ha mʊ amʊ. 16Ní ɔkʊ ɔbɛ́ka ntam a, ɔhá ání

---

[b] **6:2** *lbɪ pʊdínká ɔhasʊ* igyi amándíɛ́ ání ɔpasua ahandɛ bʊtɔbwɛ́ pʊ́wá ahá ání balɛ́ há gyʊma kʊ gyí ɔpasua ámʊtɔ ɔwʊnlín, ntɛ́ɛ pʊ́tsá ahá ɪlɔ, ntɛ́ɛ pʊ́kʊ́lí Bulu Ɔŋɛ Wankíhɛ́ há amʊ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔdʋn mʋ ɪdá ɔtɔpʋ́ká ntam amʋ. Isuna ání nwɛ́ɛngyí kʋkʋ
má mʋ ntam amʋ ɪwɪ. 17Ínɪ sʋ brɛ́á Bulu dékléá obósuná
ahá ámʋ́ʋ́ ɔlɛhɪɛ tɔ́ ámʋ há ámʋ ání ɔméɛtsɛ mʋ agywɪʋn
ɛkɛkɛɛkɛ á, ɔlɛtanʋ mʋ ɪwɪ. 18Bulu tamawá afunu! Mʋ tɔ́
ámʋ́ʋ́ ɔlɛhɪɛ yáí ámʋ, pʋ́ ntam amʋ igyi atoku anyɔ ání
ɪméɛtsɛ ɛkɛkɛɛkɛ. Ínɪ sʋ anɪ ahá ámʋ́ʋ́ anɪlasrí tanʋ mʋ
amʋ anɪbʋ tɔ́á abɔ́pʋwá ɪwɪ ɔwʋnlín, akɪta tɔ́ ámʋ́ʋ́ anɪdɛ́
ɔkpa kíɪ amʋtɔ kínkíínkín. 19Anɪ ɔkpakíɪ anfɪ lakítá anɪ
yáí fɛ́ alɪá ɔtan tɛkítá obu líí. Anɪ ɔkpakíɪ anfɪ tɛkpá anɪ,
anɪtɔtsʋn tati ámʋ́ʋ́ isian ɔsʋ́sʋ́ Ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá
obu-ɔnɔ́ ámʋtɔ wíé mʋ́tɔ́. 20Anɪ sʋ Yesu lagyankpá yɔ́ ɔbʋ
obu ámʋtɔ ɪnʋ dodo. Alamlí *igyí ɔhapʋ́ dɛhɛn ání ɔbʋ ɪnʋ
brɛ́ fɛ́ɛtɔ́ há anɪ fɛ́ Melkisedek.

Bulu Igyí Ɔhapʋ́ Melkisedek

7 1 *Melkisedek anfɪ á, owíe ogyi Salem. Ɔlɔbwɛ ɔsʋ́sʋ́ʋ́sʋ́
Bulu amʋ igyí ɔhapʋ́. Ɛkɛ ɔkʋ Abraham lɔ́yɔ́kɔ awíe
abaná akʋ ɪsá, gyí amʋ́sʋ́. Brɛ́á oleyinkí ɔbá á, olefia
Melkisedek. Melkisedek lóyulá mʋ. 2Abraham léye atɔ́á
olenya tsʋ́ ɪsá ámʋtɔ idʋ́, ɔlɔpʋ idʋ́sí há Melkisedek. Ɩdá
ánfɪ asɪ gyí, “Yilébwɛ Owíe.” Mʋ ɪdá kʋlɛ ɛ́ gyí “Iwilwii
Owíe,” tsʋ́fɛ́ Salem asɪ gyí, “Iwilwii.” 3Bulu asʋ́n mɛblí
asʋansʋ tsʋ́ Melkisedek akwɪípʋ́ ntɛ́ɛ mʋ ɪlíntɔ, mʋ kwɪí
ntɛ́ɛ mʋ lowu ɪwɪ. Ɔlɛlɪan Bulu mʋ Bi ámʋ. Bulu igyí ɔhapʋ́
ógyi brɛ́ fɛ́ɛtɔ́.

4Mlɪkɪ alɪá Melkisedek gyí ɔha kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ɔkʋ. Anɪ
náin Abraham kʋ́ráá léye mʋ atɔ́á olenya tsʋ́ ɪsátɔ́ idʋ́, pʋ́ iku
kʋlɛ há mʋ. 5Mose Mbla lɛ́ha Lewi abí-aná, bʋgyi igyí ahapʋ́
ámʋ ɔkpa ání bʋhɔ́ɔ atɔ́ yée *idʋ́tɔ́ kʋlɛ tsu amʋ́ ahá Israelfɔ
wá. Ɩbʋ mʋ́tɔ́ ání Abraham abí-aná amʋ́ ɛ́ bʋgyi. 6Melkisedek
anfɪ mʋ́tsʋ́ Lewi abí-anátɔ́, táme ɔlɔhɔ Abraham atɔ́ yée
idʋ́tɔ́ kʋlɛ, yʋ́lá Abraham mboʋ́n ámʋ́ʋ́ Bulu léka ntam há
ámʋ. 7Nwɛ́ɛngyí ma mʋ́ ɪwɪ ání ɔhá ání otoyʋ́lá dʋn ɔmʋá
bʋdeyulá. 8*Yudafɔ igyi ahapʋ́ ámʋ́ʋ́ bʋtɔhɔ Israelfɔ atɔ́ idʋ́tɔ́
kʋlɛ amʋ bʋtowʋ́, táme ɔlɔhɔ Abraham atɔ́yetɔ idʋ́sí anfɪ
mʋ́ trá otsie nkpa fɛ́ alɪá Bulu asʋn wanlínhɛ́ amʋ déblí. 9Nɪ́

Heb

anımɔ́ɔwa afunu a, abɛ́talí blí anıaa, bré ámúú Abraham lɔ́pʋ
mʋ atɔ́ idútɔ́ kʋlɛ há mʋ amʋ a, Lewi abusuan ámúú bʋtɔhɔ
Israelfɔ atɔ́ idútɔ́ kʋlɛ amʋ é bɛka mú tsʋn *Abrahamsʋ.
10 Tsúfé Lewi bʋ mʋ nain Abraham ıwıtɔ, bʋmɔkúnyá kwíí
mʋ asa mʋ nain lɔ́pʋ mʋ atɔ́ idútɔ́ kʋlɛ há Melkisedek.
11 Ɩbʋ mʋ́tɔ́ ání Mose mbla ámʋ léblí ání Bulu igyí ahapʋ́
bʋtsúu Lewi abusuantɔ. Ní bɛ́talí há ɔha ɔbɔ́fʋn a, tɛkı Bulu
métrá lɛ mʋ igyí ɔhapʋ́ bámbá ání ogyi fé Melkisedek, omotsú
*Aaron abusuantɔ. 12 Ní bɛtsɛ igyí ahapʋ́lɛ mbla ámʋ a, mʋ́mʋ́
ilehián ání bɛ́tsɛ Mose mbla ámʋ é. 13 Tsúfé anı Wíe anfí anıdé
mʋ ıwı asʋ́n blí ánfı otsú abusuan bámbátɔ́. Abusuan ánfıtɔ
ɔhaa mɔ́kʋ́sʋ́m *afɔdıɛ-asubwi amʋsʋ kı. 14 Ɔhagyíɔha yin ání
Yuda abusuantɔ anı Wíe anfı otsú. Mose mɛ́tı abusuan ánfı
ıdá bréá ɔdɛ abusuan oduá bɔ́bwɛ Bulu igyí ahapʋ́ ıwı asʋ́n blí.

Bulu Igyí Ɔhapʋ́ Bambá Ání Ogyi Fé Melkisedek

15 Bulu mbla ánfı tsɛ́ɛ latráa wankí anı tsía, tsúfé igyí
ɔhapʋ́ bámbá labɛlɛ ıwı ɔwan fé Melkisedek. 16 Mbla dada
amʋ ilosuná ání Lewifɔ nkʋlɛ ɔbwɛ́ɛ igyí ahapʋ́, támɛ megyí
bɛɛ mʋ anáin botsú Lewifɔtɔ sʋ́ ɔlɔbwɛ igyí ɔhapʋ́. Mboún
mʋ nkpa ání ımɔ́ɔmɔ ɔnɔ́ ɛkɛkɛɛkɛ túmitɔ ɔ́na ɔlɔbwɛ igyí
ɔhapʋ́. 17 Tsúfé bɔwanlín wá Bulu asʋ́n ámʋtɔ bɛɛ, "Bulu
igyí ɔhapʋ́ fʋ́gyi bré fɛ́ɛtɔ́, fé Melkisedek." 18 Idesuná ání
balé igyíha mbla dada amʋ ibwi, tsúfé ımɔwa ogyá, ımɔwa
labi é. 19 Tsúfé Mose mbla ámʋ métalí bwé tɔtɔɔtɔ ıfʋn. Séi
á, Bulu lapʋ́ anı ɔkpakíı wankláán ání ıdʋn mbla dada amʋ
yáí mʋ́ otsiákpá. Mʋ́á ıbɛ́kpıá anı mantáa Bulu.
20 Bulu léka Yesu ıwı ntam ání ɔbɔ́bwɛ mʋ igyí ɔhapʋ́ bré
fɛ́ɛtɔ́. Ɔmɛka igyí ɔhapʋ́ bámbá ɔkʋkʋʋkʋ ıwı ntam. 21 Yesu
ıwı ntam ání ɔlɛka bréá ɔlɔbwɛ mʋ igyí ɔhapʋ́ gyí,

"Mí Bulu, naká mí ıwı ntam ání
igyí ɔhapʋ́ fʋ́gyi bré fɛ́ɛtɔ́.
Mmɛ́ɛlatsɛ mí agywıın!"

22 Ɩna ntam anfı sʋ Yesu labɔbwɛ ɔma ɔlıípʋ́ há Bulu nhıhıé
ání ıhíé bʋ alé dʋn nhıhıé dada amʋ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Bulu igyí ahapú ámúú betsiá nhıhıé dada amu ɔnɔ́ ámu
buhíé butsɔ, tsúfé butowú sí agyúmá ámu tswı. 24Yesu mú
bu ınu bré féétɔ́. Mú su mu Bulu igyíha mɔ́ɔmɔ ɔnɔ́ ɛkɛkɛɛkɛ.
25Mú su ɔtɛtálí hɔ ahá ání butɔtsun musu ba Bulu wá fée
nkpa plíplíplí. Tsúfé otsie Bulu wá, ɔdɛ mu kokóli amú
nwunsu bré féétɔ́.
26Yesu gyí Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn onutó ání anıdéhián
nı. Mu ıwı lɛtın, tsitsa kuku ıma mu ıwı. Lalahɛ kukuuku
é ıma mutɔ. Bulu léle mu lé lakpan abwɛpú ɔkpasu, há mu
otsiákpá fuáhé ɔsúsúúsú. 27Imehián ání mu mú obégyankpá
bɔ́ mu lakpan ıwı afɔdıɛ, fé igyi ahapú dɛhɛn atráhɛ amu.
Amú mú betsiá bɔ́ há amú onutó lakpan ekekegyíɛkɛ, asa
bɔbɔ há ahá atráhɛ. Ɔtsáwulɛ pé mu mú ɔlɔbɔ afɔdıɛ há ahá
féé lakpan, bréá ɔlɔpu mu ıwı bɔ́ afɔdıɛ ahá féé nwunsu.
28Mose mbla léha ahá ání bapɔn bɔbwɛ Bulu igyí ahapú
dɛhɛn. Támɛ mbla ámu ɔma a, Bulu léka ntam lé mu Bi.
Alahá mu Bi ámu labwé mu igyí ɔhapú dɛhɛn ání ɔlɔfun
bré féétɔ́.

Anı Igyí Ɔhapú Dɛhɛn

8 1Asún ání ndɛblí féé gyí, anıbu Bulu *igyí ɔhapú dɛhɛn
ání ógyi alı, otsie Bulu Otúmípu amu obíá gyɔpısu
ɔsúsú. 2Ɔdɛ Bulu igyí ha Ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá onutó
ání ıbu ɔsúsú ınu. Mú mú á, Bulu onutó léyi mú, megyí
nyankpusa.
3Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn okugyíɔku á, mu agyúmá gyí,
ɔbɔ́pu ahá ámu atɔ hahé pú amú afɔdıɛ-abɔtɔ́ há Bulu. Ínı
su ilehián ání anı Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn Kristo é obénya tɔ́á
ɔbɔ́puhá Bulu. 4Ní ɔsulúu anfısu ɔ́bu a, tɛkı ɔmɔ́ɔbwɛ Bulu
igyí ɔhapú ɛkɛkɛɛkɛ. Tsúfé Bulu igyí ahapú onutó bubu ınuá
butɛhá Bulu igyí Mose mbla ɔnɔ́. 5Igyí ahapú amu butɔtswɛ
Bulu igyí ɔhakpá ání ılelıan ɔsúsú *tati-obu ámu. Ínı su
Bulu léda Mose ɔlá bréá ɔbɔ́bwɛ tati-obu ámu ɔbéɛ, “Kı ání
fɔ́bwɛ tógyítɔ́ fé obu ámúú nɛlɛ súná fú ıbusu ınu ámu odu
pépéépé.” 6Támɛ Yesu igyíha agyúmá ámúú Bulu léha mu
amu léhıé fúá dun ɔsulúsu igyí ahapú dɛhɛn amu klé. Ntam

Heb

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

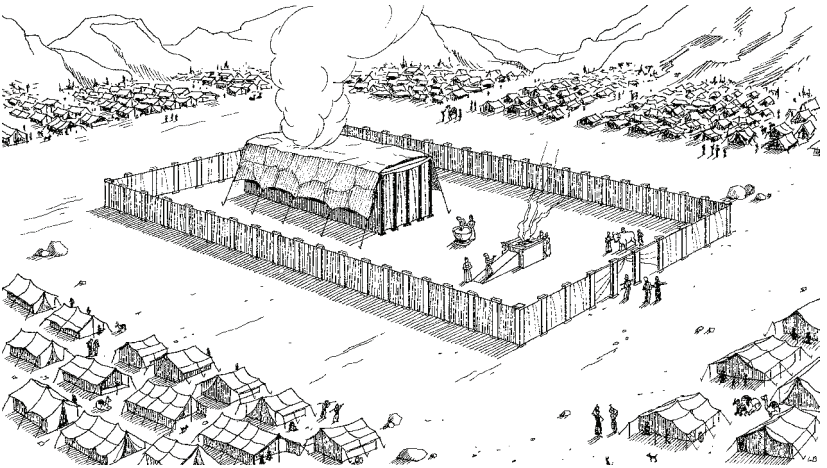

Bulu ɔtswɛ́kpa tati-obu ní. (Hebrifɔ 8:5)

pɔpwɛ ámʊ́ʊ́ ɪbʊ anɪa Bulu nsɪnɛ́, Yesu gyí mʊ́ ɔma ɔlɪípʊ́
amʊ ɛ́ ɪhíɛ́ bʊ alɛ́ dʊn ntam dada amʊ. Tsúfɛ́ ɔlɛhɪɛ atoyiléá
mɔ́bwɛ há anɪ wá mʊ́tɔ́.
7 Ntam gyankpapʊ amʊ ɪmɔfʊn. Ní ɪlɔfʊn a, tɛkɪ nyɔɔsɪ
mɛtrá hián. 8 Támɛ Bulu lówun ání anyánkpʊ́sa bʊmɛbí bwɛ́.
Mʊ́ sʊ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ,
"Ɛkɛ ɔkʊ ɪbá. Mí mlɪ Wíe dɛ́blí.
Mía Israelfɔ pʊ́ Yudafɔ abɛ́ka ntam pɔpwɛ.
9 Ɪmɔ́ɔbwɛ fɛ́ mʊ́ ámʊ́ʊ́ iletsiá mía amʊ́ anáin nsɪnɛ́,
brɛ́ ámʊ́ʊ́ nɛkɪtá amʊ́ ɪbɪ, kpá amʊ́ dalɪ Egyipte
ɔsʊlʊ́sʊ ámʊ.
Tsúfɛ́ bʊmegyi mí ntam amʊsʊ.
Ɪ́nɪ sʊ nesi amʊ́ ɪwɪ há amʊ́.
10 Ntam anfɪ obétsiá mía Israelfɔ nsɪnɛ́
ɛkɛ ámʊ nɪ. Mí mlɪ Wíe dɛ́blí.
Nɔ́pʊ mí mbla wá amʊ́ nwuntɔ,
nɔ́wanlín mʊ́ dínká amʊ́ klʊnsʊ.
Nɔ́bwɛ amʊ́ Bulu,
amʊ́ ɛ́ bɔ́bwɛ mí ahá.
11 Amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ mɛ́ɛtrá suná mʊ pio,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ntɛɛ mʊ ba ɔbɛɛ,
ɔbíı Bulu.
Tsúfé amʊ́ fɛ́ɛ́ bɛ́bı mí.
Tsú nyebísʊ́ yɔ́fʊn ahandɛsʊ.
12 Nési amʊ́ lakpan kíé amʊ́.
Mmɛ́ɛtrá kaín lalahɛá babwɛ́sʊ́."
13 Ní anı Wíe dɛ́ ntam pɔpwɛ ıwı asʊ́n blí á, mʊ́mʊ́ ilosuná
ání dada amʊ ıtráa ma labi mʊ ansítɔ́. Tɔ́á ıladan bwɛ dáda
a, wu itowú.

Ɔsʊlʊ́sʊ Mʊ́a Ɔsʊ́sʊ́ Bulusúm

9 1 Bulusúm mbla letsiá Bulu ntam dada amʊtɔ. Bɔbwɛ
*tati-obu ání bósum Bulu mʊ́tɔ́ ɔsʊlʊ́sʊ nfı. 2 Bɔpʊ
tati tin *tati-obu ámʊ ɔnɔ́, bɔpʊ ıkʊlɛ ɛ́ ká mʊ́tɔ́. Bɛtı
obu gyankpapʊ amʊtɔ bɛɛ, Ɔwankíkpá. Ɔkandíɛ-oyí ání
bʊtonywɛ́ nkandíɛ bian mʊ́sʊ́ pʊ́ ɔpʊ́nʊ́ ání bodobodoá
bapʊ́há Bulu igyí ıdın mʊ́sʊ́ bʊ ınʊ. 3 Obu nyɔɔsı amʊ́ʊ́ ıbʊ
tati nyɔɔsı amʊ ɔma amʊtɔ bʊtɛtí, Ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá
nı. 4 Sika pɛpɛ *afɔdıɛ-asubwi bʊ ınʊ. Bulu *Ntam-dáka ání
bɔpʊ sika pɛpɛ píatá mʊ́ ıwı fɛ́ɛ́ ɛ́ itsie ınʊ. Bʊtɔwá ɔhíén
ogyá afɔdıɛ-asubwi ámʊsʊ. Atoku asa bʊ́ʊ Bulu Ntam-dáka
ámʊtɔ. Mʊ́gyí, sika pɛpɛ ɔlankabi ání atogyihɛ kʊá bɛtı mʊ́
*mana bʊ mʊ́tɔ́, *Aaron oyi yiáhé amʊ́ʊ́ ılɔpɔí ámʊ pʊ́ abwi
pɛ́tɛ́plé anyɔ ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́wanlín mʊ mbla dínká mʊ́sʊ́ ámʊ
ɛ́ bʊ mʊ́tɔ́. 5 Bɔbwɛ Kerubim anyɔá bʊbʊ numnyam, bʊgyi
ntobí akʊá bʊbʊ abámba dínká ntam-dáka ámʊ obuasʊsʊ.
Amʊ́ fɛ́ɛ́ bɛtınkí amʊ́ abámba fia aba, ilobun dáka ámʊsʊ.
Amʊ́ nsınɛ́ ınʊ Bulu tesí ahá lakpan kíé amʊ́ ní. Támɛ megyí
séi abɛ́lɛ asʊ́n ánfı ası.

Heb

6 Alí bɛla ntobí ámʊ yáí ınʊ ní. Bulu igyí ahapʊ́ ámʊ
bʊtowíé obu gyankpapʊ, igyi Ɔwankíkpá amʊtɔ ekekegyíɛkɛ
yɔ́yɔ amʊ́ agyʊ́má. 7 Bulu igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn pɛ́ towíé obu
nyɔɔsı, igyi Ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá amʊtɔ. Ɔtsáwʊlɛ pɛ́
otowíé ınʊ ofítɔ́. Ilehián ání ɔbɔ́pʊ ɔbwı obugya ání ɔbɔ́pʊbɔ́
afɔdıɛ há Bulu mʊ onutó nwunsʊ pʊ́ ahá lakpan ání bɔbwɛ,
bʊmeyín sʊ ya ınʊ. 8 Tɔ́á Ɔŋɛ Wankíhé amʊ désuná tsú ntobí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

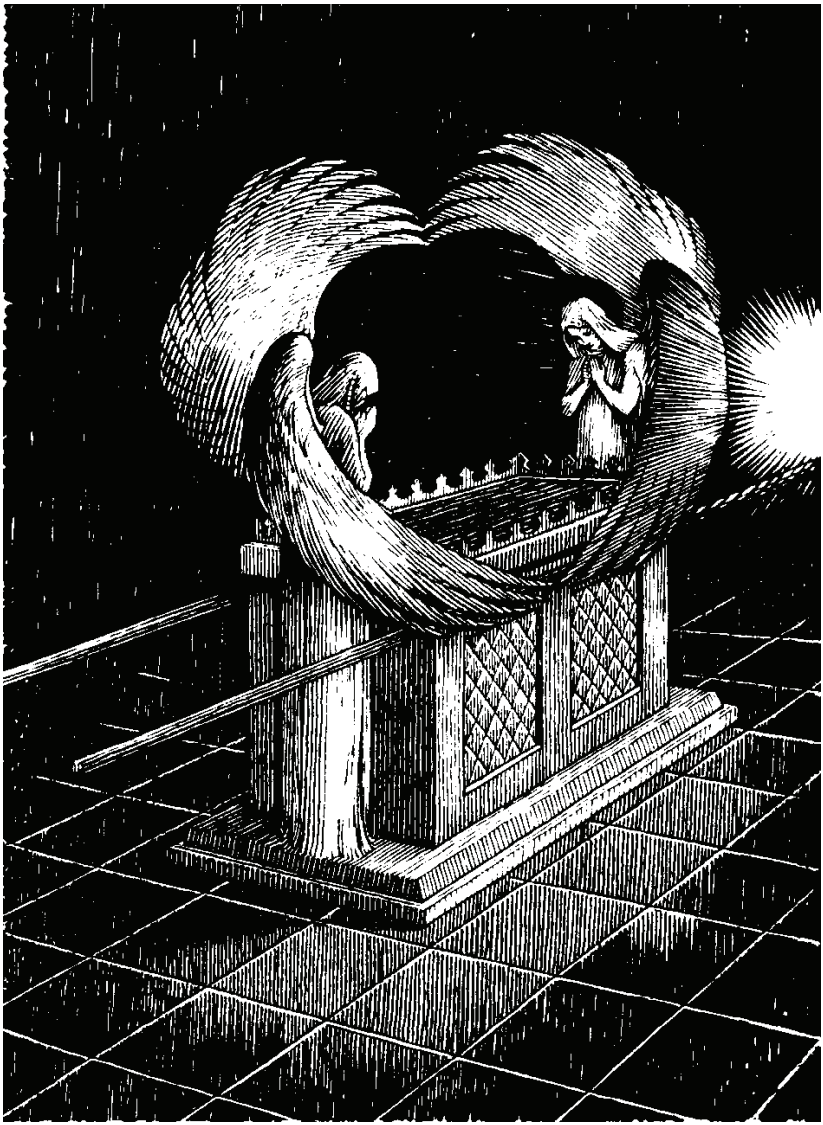

Bulu Ntam-dáka ní. (Hebrifɔ 9:4)

ánfɪ ɪwɪ gyí, Ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá ɪnʊ ɔkpa lefin wa amʊ́ brɛ́á *tati-obu ámʊ gyí amʊ́ Bulu ɔtswɛ́kpa. 9Ínɪ igyi atosuánhɛ há ndɛ ɔyɪ kɛhɛ. Idesuná ání ɪbʊ mʊ́tɔ́á bʊtɔpʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

atɔ hahɛ́ pú afɔdɪɛ-abɔtɔ́ há Bulu igyí, támɛ ɪméɛtalí há
mú ɔhapú ámʊ klʊn isi mʊ ɪpɔ́n ha ání mʊ ɪwɪ latɪn tsú mʊ
lakpantɔ. 10 Tsúfɛ́ ntobíá igyi, atogyihɛ, atonuhɛ pú amándíɛ́
ání nyankpʊsa tɔpúgyʊ́ra ɪwɪ kɛkɛ mbla ámʊ losuná. Bulu
lɔ́bwɛ mbla ámʊ fɛ́ɛ́ há nyankpʊsa, ání ɔkíta mútɔ́ bɔfʊn brɛ́
ánfɪ alabwɛ́ ɔkpa pɔpwɛ ání bɔ́pʊbwɛ́ mú ánfɪ, anɪméɛtrá
bwɛ dáda amʊ.

11 Kristo labɔbwɛ Bulu igyí ɔhapú dɛhɛn há atɔ wankláán
ámʊ́ʊ́ ɪlaba ámʊ. Mʊ *tati-obu ání ɔbʊ mʊ́tɔ́ bʊ ɔsʊ́sʊ́. lnʊ
tati-obu ámʊ dʊn ɔsʊlʊ́sʊ klɛ́, ɪlɔfʊn dʊn mú ɛ́. Megyí
nyankpʊsa lɔ́bwɛ mú mú, imotsú ɔyí ánfɪtɔ ɛ́. 12 Megyí
atrʊkpa pú nnantswie yínhɛ́ obugya Kristo lɔ́pʊya
Ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá ɪnʊ. Mʊ onutó obugya ɔlɔpʊya
ɪnʊ, ɔlɔpʊká anɪ nwunsʊ ɪkɔ ɔtsáwʊlɛ pɛ́, anɪlénya nkpa ání
ɪtamatá. 13 Mose mbla ámʊ ɔnɔ́ á, akpaláa pú nnantswie
obugya pú ɔnantswiebí ání bawá mʊ ogyá, alahɔ nsúó
bʊtowúnya wʊlí ahá ání ifin lada amú, púgyʊ́ra amú. 14 Ní
bɛtalí bʊdɛ mbwɪ obugya kʊ́ráá pʊtɪn ahá ɪwɪ á, ntogyi sʊ
Kristo obugya méɛtalí tɪn ahá ɪwɪ dʊn? Kristo lɔ́tsʊn Ɔŋɛ́
ámʊ́ʊ́ ɪbʊ ɪnʊ brɛ́ fɛ́ɛ́ ámʊsʊ, pú mʊ ɪwɪ lɛ́ mbusuo ání ɪlɔfʊn
há Bulu. Mʊ obugya amʊ ɪbɛ́tɪn anɪ klʊntɔ tsú bwɛhɛ́á ɪbɛ́kpa
anɪ wá lowutɔ ɪwɪ, ménɪ abétalí súm Bulu Ɔkɪankpapʊ amʊ.

15 Ɪ́nɪ sʊ Kristo gyí ntam pɔpwɛ ání ɔbʊ Bulu mʊa
anyánkpʊ́sa nsɪné ɔma ɔlɪípʊ́, ménɪ ahá ámʊ́ʊ́ Bulu latí
ámʊ bénya atɔ́ ámʊ́ʊ́ ɪtamayíntá, ɔlɛhɪɛ yáí há amú ámʊ.
Tsúfɛ́ Kristo lowu ámʊ ɪlahá amú bagyi ɪwɪ tsú lakpan ámʊ́ʊ́
bɔbwɛ brɛ́ ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ntam gyankpapʊ amʊ asɪ ámʊtɔ.

16 Ní ɔkʊ ɔwánlín nhɪhɪɛ́ há mʊ atɔ́tɔ́ yée tswɪ a, otowú
asa ɪtɔyɔ́ agyʊ́má. 17 Tsúfɛ́ nhɪhɪɛ́ ámʊ ɪma labi brɛ́á ɔhá
ámʊ onutó tsie nkpa. Mʊ lowu ɔma ɪtɔwá labi. 18 Ɪ́nɪ sʊ́ bɔpʊ
obugya sí Bulu ntam gyankpapʊ amʊ ésʊ́ asa ɪlɔyɔ agyʊ́má
ní. 19 Tsúfɛ́ brɛ́á Mose lékla mbla ámʊ fɛ́ɛ́ súná Israelfɔ tá á,
ɔlɔpʊ ntsu fráa nnantswie pú akpaláa obugyatɔ, pú kufa ɪwɪ
imi pɛpɛ múa ɪfá kʊá bʊtɛtí mú Hisop wúnya obugya fráhɛ
amʊ wʊ́lí mbla ɔwʊlʊ́ ámʊ pú ahá ámʊ fɛ́ɛ́sʊ́. 20 Mʊ́ʊ́ ɔlɛblí
ɔbɛ́ɛ, “Obugya ání ndɛpʊsí ntam ání Bulu laká há mlɪsʊ ní.”

Heb

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Alı kén ɔlɔpʋ obugya amʋ kʋ wúnya *tati-obu pʋ́ ntobí
ámʋ́ʋ́ bʋtɔpʋ́tswɛ Bulu ámʋ féésʋ́ nı. 22 Lélé mʋ́ Bulu mbla
ámʋ ɔnɔ́ á, abétalí blí anıaa, obugya bʋtɔpʋ́gyʋ́ra tógyítɔ́.
Ní bʋmɔpʋ obugya lé mbusuo á, lakpansikíé tamaba.

Kristo Afɔdıɛ Télé Anı Tsú Lakpantɔ

23 Alı ilehián ání bɔ́bwɛ amándíé ánfı pʋ́gyʋ́ra ntobí ánfı
ígyi fé ɔsʋ́sʋ́ klé amʋ nı. Táme ɔsʋ́sʋ́ klé amʋ ilehián afɔdıɛ
ání ıhíé dʋn ɔsʋlʋ́sʋ klé anfı. 24 Ĺnı sʋ́ Kristo mówie *tati-obuá
nyankpʋsa lɔ́pʋ mʋ ıbı bwé, igyi fé ɔsʋ́sʋ́ klé amʋ odutɔ ní.
Ɔsʋ́sʋ́ ɔlɔyɔ yélıí Bulu ansítɔ́, ɔdɛ mʋ kokóli ha anı. 25 Ɔmɔpʋ
mʋ ıwı yɔ́bɔ afɔdıɛ tsenyɔ-tsesa, fé alı ámʋ́ʋ́ Bulu igyí ahapʋ́
dɛhɛn amʋ bʋtɔpʋ́ mbwı obugya ya ɔsʋlʋ́sʋ Ɔwankíkpátɔ
Ɔwankíkpá ınʋ ofífígyíofí ámʋ. 26 Ní alı ígyi á, tɛkı ilehián ání
Kristo obétsiá wun ıwıɔsın wʋ́ tsé dʋ́ tsé lafa, tsʋ́ bréá ɔyí lefi
ası ɔpá. Mboún alalé ıwı ɔwan ɔyí ɔnɔ́mɔbí ánfı, pʋ́ mʋ ıwı
bɔbɔ afɔdıɛ ɔtsáwʋlɛ pé pʋ́lé ahá tsʋ́ amʋ́ lakpantɔ. 27 Igyi fé
alıá ıda yáí ání ɔtsáwʋlɛ pé ɔha obówu. Mʋ́ ɔma a, Bulu obégyi
mʋ asʋ́n. 28 Alı kén Kristo lɔ́pʋ mʋ ıwı bɔ́ afɔdıɛ ɔtsáwʋlɛ pé,
pʋ́lé ahá tsɔtsɔɔtsɔ tsʋ́ amʋ́ lakpantɔ ní. Mʋ́ sʋ ní ɔlé ıwı ɔwan
otse nyɔɔsı a, imehián ání ɔbétrá bwɛ tɔtɔ tsʋ́ lakpan ıwı.
Mboún ahá ání bʋhíé bʋtsie bʋgyo mʋ nkpa ɔbá bɔhɔ.

10 1 Alı ámʋ́ʋ́ Mose mbla léle súná ání bʋpʋ́ha Bulu igyí
amʋ ılelıan mʋ́ ámʋ́ʋ́ ıbéba amʋ kɛkɛ. Mʋ́ onutó
ámʋ Kristo labɔbwɛ á. Afɔdıɛ oloku ɔkʋlɛ amʋ betsiá bɔ́
há Bulu ofífígyíofí. Táme ımɛtalí há ahá ámʋ́ʋ́ bʋtɛbɛha
igyí amʋ abʋfʋn Bulu ansítɔ́. 2 Ní ılɛtalí tın amʋ́ ıwı Bulu
ansítɔ́ ɔtsáwʋlɛ pé á, tɛkı besi afɔdıɛ ámʋ bɔ, amʋ́ klʋn é
ilesi amʋ́ ıpɔ́n ha ání babwɛ́ lakpan. 3-4 Tsʋ́fé nnantswie
yínhé pʋ́ atrʋkpa obugya méɛtalí lé nyankpʋsa tsʋ́ mʋ
lakpantɔ ɛkɛkɛɛkɛ. Mboún ha ıtɛhá mʋ ɔtɛkáín mʋ lakpansʋ
ofífígyíofí. 5 Ĺnı sʋ bréá Kristo ɔbá ɔyítɔ́ á, ɔlɛbláa Bulu ɔbéɛ,

"Megyí atɔ hahé mʋ́a afɔdıɛ fʋ́dedunká.
Mboún ɔyʋlʋ́ʋ fɛla yáí mí.
6 Fʋ́ ansí megyi mbwı tɔ́hé
pʋ́ lakpan afɔdıɛ ıwı.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Múú nɛblí mbɛ́ɛ, ‘Mí Bulu, mí ní.
Nɛbá bɔbwɛ fú apɛ́,
fɛ́ alıá bɔwanlín mí ıwı asʊ́n wá
fú asʊn wanlínhɛ́ amʊtɔ.’ ”
8 Olegyankpá blí ɔbɛ́ɛ, “Megyí afɔdıɛ múa atɔ hahɛ́, mbwı
tɔ́hɛ́ pú lakpan afɔdıɛ fúdedunká. Fú ansí megyi mú ıwı.”
Ɔlɛblí alı, támɛ mbla ɔkpasú ilehián ání bɔ́bwɛ mú. 9 Múú
ɔlɛtrá blí ɔbɛ́ɛ, “Mí Bulu, mí ní. Nɛbá bɔbwɛ fú apɛ́.” Mú sʊ
Bulu lalɛ́ afɔdıɛ dada amʊ ibwi, pú Kristo afɔdıɛ ámʊ wá mú
otsiákpá. 10 Yesu Kristo lɔ́bwɛ Bulu apɛ́, pú mʊ ıwı bɔ́ afɔdıɛ
anı nwunsʊ ɔtsáwʊlɛ pɛ́, há brɛ́ fɛ́ɛ́. Mú sʊ anı ıwı latın.
11 Igyí ɔhapú okugyíɔkʊ tɛlíí bɔ́ afɔdıɛ oloku ɔkʊlɛ amʊ
ekekegyíɛkɛ. Afɔdıɛ-abɔtɔ́ ámúú otenyá púbɔ́ mú tsé dú tsé
lafa ámʊ kɛ́n ɔtɔpúbɔ́ mú ní. Támɛ afɔdıɛ ánfı méɛtalí lɛ́ ahá
tsú amú lakpantɔ ɛkɛkɛɛkɛ. 12 Kristo mú lénya bɔ́ lakpan ıwı
afɔdıɛ ɔtsáwʊlɛ pɛ́ ámʊ a, ılɛta fɛ́ɛ́, oleyétsiá Bulu gyɔpısʊ.
13 Tsú alı brɛ́ ámʊtɔ ɔpá otsie ınʊ ogyo brɛ́á Bulu ɔbɔ́pʊ mʊ
alupú bwɛ́ mʊ ayabi oyíkpa. 14 Mʊ afɔdıɛ kʊlɛ pɛ́ ámʊ ılahá
ahá ámúú Bulu lapú amú bwɛ́ mʊ klɛ amʊ bafʊn ha brɛ́ fɛ́ɛ́,
ɔlala kʊkʊʊkʊ ıtráa ma amú ıwı.
15 Ɔŋɛ Wankíhɛ́ ɛ́ légyi mú ıwı adánsıɛ súná anı.
Olegyankpá blí ɔbɛ́ɛ,
16 Anı Wíe ɔbɛ́ɛ,
“Ntam anfı obétsiá mía amúnyɔ nsınɛ́,
brɛ́ ámúú ıbá ámʊtɔ ní.
Nɔ́pʊ mí mbla wá amú klʊntɔ,
wánlín mú wá amú nwuntɔ.”
17 Ɔlɛtrá blí ɔbɛ́ɛ, “Mmɛ́ɛtrá kaín amú lakpan pú amú
lalahɛsʊ ɛkɛkɛɛkɛ.” 18 Mú sʊ ní Bulu lasí lakpan kíé á, múmú
mú ıwı afɔdıɛ kʊkʊ ıtráa medéhián ɛ.

Heb

Mlıha Akpʊkpɛ Manta Bulu

19 Ĺnı sʊ mí apíó, Yesu obugya amʊ sʊ anıbʊ ɔkpa wíé
ɔsʊ́sʊ́ Ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá ınʊ faan. 20 Mʊ lowu ámʊ
sʊ alafínkí tati ámúú bɔpʊká obu ámʊtɔ ámʊ há anı. Múgyí
ɔkpa pɔpwɛá ıtɛhá anı nkpa ní. 21 Anıbʊ Bulu *igyí ɔhapú

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

dɛhɛn kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ɔkʊá ɔdɛ Bulu ahásʊ kíɪ. 22Mʊ́ sʊ
mlɪha apʊ ɪklʊn ání ɪbʊ ɔnɔkwalɪ, pʊ́ hógyiá mʊ́ ɔnɔ́ bʊ
ɔnlɪn kpʊkpɛ manta Bulu. Tsúfé alapʊ́ Kristo obugya gyʊ́ra
anɪ. Anɪ klʊn méɛtrá ha anɪ pɔ́n, alapʊ́ ntsu wánkíhé é
fwí anɪ ɪwɪ. 23Mlɪha akɪta tɔ́ ámʊ́ʊ́ anɪdé mʊ́ ɪwɪ adánsɪɛ
gyí, anɪdé mʊ́ ɔkpa kíɪ amʊtɔ kínkín, tsúfé Ɔnɔkwalɪpʊ
Bulu gyí. Ɔbɔ́bwɛ tɔ́á ɔlɛhɪɛ ání mɔ́bwɛ há anɪ. 24Mlɪha
akɪ alɪá ɪbɔ́bwɛ abɔ́wa aba ɔwʊnlín, ɔdwɛ mʊ́a yilébwɛtɔ.
25Mlɪmáha asi anɪ ofíakpa yɔ, fé alɪá akʊ bʊdɛbwɛ. Mboún
mlɪha atra wa aba ɔwʊnlín tsía. Tsúfé mlɪdéwúun ání anɪ
Wíe ɔbákɛ ámʊ ɪdɛkpʊkpé bá.

26Mí apíó, lakpan ɪwɪ afɔdɪɛ kʊkʊ ɪtráa ma ɪnʊ há anɪ, ní
akɪ ansí bwé lakpan bréá anɪlabí ɔnɔkwalɪ amʊ. 27Mboún
tɔ́á ɪlasí gyí, abétsiá ifúsʊ́ gyo Bulu asʊ́n ogyíké pʊ́ ogyá
kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ámʊ́ʊ́ ɪbɔ́hɔ Bulu alupʊ́ ámʊ. 28Ní ahá
abanyɔ́-abasá begyi ɔkʊ ɪwɪ adánsɪɛ, ání alakíná Mose mbla
ámʊsʊ gyí a, bʊtɔmɔ́ mʊ. Bʊtamawun mʊ nwɛ. 29Mʊ́mʊ́
ní ɔkʊ ɔkɪ Bulu mʊ Bi ámʊ ansítɔ́ kótíkótí, omobu ání mʊ
obugya amʊ́ʊ́ Bulu lɔ́pʊsí mʊ ntamsʊ, ɪlɔgyʊráa mʊ ɪwɪ ámʊ
bʊ ibíá, olesia Bulu awɪtɔlɛ Ɔŋɛ́ ámʊ mʊ́ á, mʊ ɪsʊbɪtí ání
ɔbéhɪɛ nyá méɛba kíɪ. 30Tsúfé anɪyin ání Bulu léblí ɔbéɛ, “Mí,
mlɪ Wíe téká lalahɛ ɪkɔ. Mí ɔbéka aha laláhɛ akɔ amʊ́ lakpan
sʊ.” Ɔlɛtrá blí ɔbéɛ, “Mí, mlɪ Wíe obégyi mí ahá asʊ́n.” 31Ɪbʊ
ifú ání fékpa wíé Bulu Ɔkɪankpapʊ amʊ agbláto.

32Mlɪmátan bré ámʊ́ʊ́ Bulu wankɪ lɔ́wankí wʊ́lí mlɪsʊ
ámʊsʊ. Mlɪkaɪn ání alɪ bré ámʊtɔ á, mlɪlɔ́tsʊn ɪwɪɔsɪn
tsɔtsɔɔtsɔtɔ, táme mlɪlélɪí kínkíínkín. 33Betsiá síá mlɪ, wá
mlɪ ɪwɪɔsɪn ahá ansítɔ́. Bré kʊtɔ é á, mlɪlétsa ahá ání bʊdɛ
ɪwɪɔsɪn ámʊ odu wúun. 34Mlɪlósʊ́ ha obu adɪpʊ́. Bréá ahá
bɔpʊ ɔwʊnlín swíí mlɪ atɔ́ á, mlɪlési há amʊ́ ansigyísʊ́. Tsúfé
mlɪyin ání mlɪbʊ atɔ́á ɪbʊ alé dʊn mʊ́, ibétsiá bré féétɔ́. 35Mʊ́
sʊ ɪmákpɔn mlɪ. Mlɪkɪta ɪwɪ, amlɪlɪu kínkín, tsúfé mlɪbʊ
ɪkɔká kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ Bulu wá. 36Ilehián ání mlótomi,
méni mlétalí bwé Bulu apé, fówun mlénya ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ Bulu
léhɪɛ yáí há mlɪ ámʊ. 37Tsúfé bɔwanlín wá Bulu asʊn
wanlínhé amʊtɔ bɛɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Iméegyi nkɛ kʊkʊ Bulu obówotií.
Ɔmɔ́ɔwa ɔpá.
38 Ahá ání amʊ́ hógyi sʊ Bulu latsú amʊ́ ání amʊ́
asʊ́n da ɔkpa obétsiá nkpa.
Táme ní amʊ́tɔ́ ɔkʊ mɔ́wa klʊn kítá ɪwɪ mʊ
hógyitɔ, oleyinkí ɔma mʊ́ á,
Bulu ansí méegyi mʊ ɪwɪ."

39 Táme anɪmégyí fé ahá ání badámlí ɔma há Bulu, bafwí. Mboún anɪgyí ahá ání amʊ́ hógyi lahɔ amʊ́ nkpa.

Hógyi

11 1 Hógyi gyí ansí pʊdínká tɔ́á fʊmɔkʊ́wun, táme fʊdɛ mʊ́ ɔkpa kísʊ. 2 Ahá ámʊ́ʊ́ betsiá bímbí ámʊ hógyi sʊ́ Bulu ansí légyi amʊ́ ɪwɪ.

3 Anɪ hógyi sʊ́ anɪlébɪ ání asʊ́n Bulu léblí pʊ́lé ɔyí. Mʊ́ sʊ tɔ́á ansíbi towun lɛdalɪ tsu tɔ́á ansíbi tamawuntɔ.

4 Hógyitɔ *Habel lɔ́pʊ mʊ atɔ hahé ání ɪbʊ alé dʊn mʊ dɛhɛn *Kain klé há Bulu igyí. Mʊ hógyi sʊ Bulu ansí legyi mʊa mʊ atɔ hahé ámʊ ɪwɪ, olotsu mʊ ání mʊ asʊ́n da ɔkpa. Ɪbʊ mʊ́tɔ́á olowu dodoodo, táme mʊ hógyi amʊ sʊ ɔtráa ɔdɛtɔí bɔfʊn ndɛ.

5 Hógyi sʊ Enok mówu asa Bulu lótsu mʊ, ɔhaa mówun mʊ. Bulu asʊn wanlínhé legyi mʊ ɪwɪ adánsɪɛ ání olegyi Bulu ansí asa olotsu mʊ nátí. 6 Mlɪkɪ, ɔhaa méɛtalí gyi Bulu ansí ní ɔmɔhɔ mʊ gyi. Tsúfé ilehián ání ɔhá ání ɔbéba Bulu wá obóhogyi ání Bulu bʊ ɪnʊ, ɔtɛká ahá ání bʊtodúnká mʊ ɪkɔ.

7 Hógyitɔ *Noa lónu asʊ́n ání Bulu léblaa mʊ tsú tɔ́á ɪmɔkʊ́nyá ba ɪwɪ. Olobu Bulu, sré dáka kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ, pʊ́hɔ mʊa mʊ wóyítɔ́ ahá nkpa, bréá ntsu lɔbʊlá. Mʊ hógyi amʊ sʊ́ ɔyítɔ́ ahá begyi pɔ́n, ɔlɔbwɛ ɔhá ání mʊ asʊ́n da ɔkpa Bulu ansítɔ́.

8 Hógyi léha *Abraham lóbu Bulu bréá Bulu léblaa mʊ ɔbéɛ, ɔdálɪ mʊ ɔmátɔ́, ɔyɔ ɔsʊlʊ́ʊ ání mʊ Bulu léhɪɛ há mʊsʊ. Ɔlɛnatí dálɪ mʊ ɔmátɔ́, omeyín ɔtínéá ɔyɔ́. 9 Hógyi léha ɔlɔyɔ́bwɛ ɔfɔɔ́ ɔsʊlʊ́ʊ amʊ́ʊ́ Bulu léhɪɛ yáí há mʊ

Heb

amʊsʊ. Tati-obuto oletsiá ɪnʊ. Alɪ kɛ́n *Isak mʊa *Yakob
ání Bulu lɛ́hɪɛ ɔsʊlʊ́ʊ amʊ yáí há ɛ́ betsiá tati-mbuto ɔsʊlʊ́ʊ
amʊsʊ ní. 10 Tsúfɛ́ Abraham létsiá tati-obuto, ogyo wúlu
kpɔnkpɔɔnkpɔntɪá Bulu lɛ́da, imóobwie ɛkɛkɛɛkɛ.
11 Hógyi lɛ́ha Abraham mʊa mʊ ka *Sara benya obí kwíí.
Lbʊ mʊ́tɔ́ ání badan tsʊn ɪkwíɪsʊ, Sara ɛ́ ménya ɪkwíɪ.
Abraham lóhogyi ání Bulu obégyi tɔ́á alahíɛ́ yáísʊ́. 12 Ínɪ
sʊ ɔmá kɛ́ín ání bʊma ɪkláto, bʊtsɔ fɛ́ ntsrakpabi ntɛ́ɛ ɔpʊ
ɔnɔ́ ɪsɪ bɛlɪn tsu Abraham ání aladan tsʊn ɪkwíɪsʊtɔ.
13 Hógyitɔ ahá ánfɪ fɛ́ɛ́ bowu. Lbʊ mʊ́tɔ́á amʊ́ ɪbɪ mɛda atɔ́á
Bulu lɛ́hɪɛ yáí há amʊ́ asa bowu. Támɛ bowun mʊ́ sísí, amʊ́
ansí légyi mʊ́ ɪwɪ. Botsu mʊ́ ání afɔ́ pʊ́ ɔkpa atupʊ́ bʊgyi ɔyí
ánfɪtɔ. 14 Ahá ání botsʊ́ mʊ́ alɪ bʊdɛlɛ súná ání bʊdɛ ɔmá ání
ɪbɔ́bwɛ amʊ́ onutó klɛ́ dunká. 15 Ní bʊdɛ ɔmá ámʊ́ʊ́ bɛdalɪ
tsu mʊ́tɔ́ ámʊ ɪwɪ susúu a, tɛkɪ bodunká ɔkpa yínkí yɔ́ ɪnʊ.
16 Támɛ ɔsʊ́sʊ́ ɔmá ání ɪbʊ akílɛ dʊn mʊ́ ámʊ́ʊ́ bɛdalɪ mʊ́tɔ́
ámʊsʊ amʊ́ ansí dɪn. Mʊ́ sʊ ɪma Bulu pɛ́lɪ ání bɛ́tɪ mʊ bɛɛ,
amʊ́ Bulu. Tsúfɛ́ alalá wúlu kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ kʊ yáí há amʊ́.
17 Hógyi lɛ́ha Abraham lɛ́kɪtá mʊ bi *Isak ɔyɔ́bɔ afɔdɪɛ
há Bulu brɛ́á Bulu lɔ́sɔ mʊ kɪ. Lbʊ mʊ́tɔ́á obí ánfɪ Bulu lɛ́hɪɛ
mʊ ání ɔbɔ́kwɪí ní, támɛ ɔmɔtswɛ mʊ́ kpʊ́kpʊ. Ɔlɔkʊsʊ́ pʊ́
mʊ bi ɔkʊkʊ́nʊ́ ɔkʊlɛ amʊ ɔyɔ́bɔ afɔdɪɛ ámʊ. 18 Lbʊ mʊ́tɔ́á
alɪ brɛ́ ámʊtɔ á, Bulu lablaa mʊ ɔbɛ́ɛ, “Fʊ́ bí Isak abí-aná
ɔbɔ́bwɛ fʊ́ abí-aná ní.” 19 Támɛ Abraham lótsu mʊ́ ání Bulu
ɔbɛ́talí tsínkí Isak. Lɛ́lɛ́ mʊ́, ɔkpa ɔkʊsʊ á, ɔlɛlanyá Isak fɛ́
ɔhá ání Bulu lakʊ́sʊ́a tsu afúlitɔ.
20 Hógyi lɛ́ha Isak lóyulá mʊ atabí Yakob mʊa *Esau. Mʊ
ansí dɪn ání Bulu ɔbɔ́bwɛ tɔ́á ɔlɛhɪɛ há amʊ́ ɛkɛkʊ́.
21 Hógyitɔ brɛ́á Yakob ɔbá bowu á, oloyulá *Yosef abi
anyɔ ámʊ, olobun mʊ oyi yiáhésʊ súm Bulu.
22 Hógyitɔ brɛ́á Yosef ɔbá bowu á, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, Bulu
ɔbɛ́lɛ Israelfɔ tsú Egyipte ɔmátɔ́. Mʊ́ sʊ ɔlɛda amʊ́ ɔlá ɔbɛ́ɛ,
bʊmási mʊ awú tswɪ ɪnʊ.
23 Hógyi lɛ́ha brɛ́á bɔkwɪí Mose a, bɔpʊ mʊ ŋáín tsra asa.
Tsúfɛ́ bowun ání ɔbʊ akílɛ. Mʊ́ sʊ bʊmenya owíe amʊ mbla
ání ɔlɔwa tswɪ ifú.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Hógyi léha Mose lékiná ání bʊmátɪ mʊ Egyipte owíe
mʊ bi tsíhé mʊ bi bréá ɔlɛdan. 25 Olotsulá ání bʊwáa mʊa
Bulu ahá ɪwɪɔsɪntɔ, dʊn ání obénya lakpanbwɛ ɪwɪ ansigyí
bré itinbí. 26 Olotsulá ání bʊsúpa mʊ *Kristo sʊ. Tsúfé ɪbéhɪɛ
wá labi há mʊ dʊn ání obénya Egyipte atonyahé fée. Mʊ ansí
dɪn ɪkɔá Bulu ɔbéka mʊ ɛkɛkúsú.
27 Hógyi léha Mose lénatí Egyipte ɔmátɔ́, omenya owíe amʊ
ɔblɔ́ ifú. Mʊ ansí dɪn Bulu ání ɔhaa tamapú ansíbi wunsʊ. Mú
sʊ olotomi, omeyinkí ɔma. 28 Hógyi léha mʊ ɔlɛha Israelfɔ befi
*Katsʊn Nkɛ gyí asɪ. Ɔlɛha amú bɔpʊ obugya kpá amú obu-ɔnɔ́,
méni *Bulu-ɔbɔpʊá ɔtɔmɔ́ ahá ɔmɔ́ɔpʊ ɪbɪ da amú bití.
29 Hógyi léha Israelfɔ bɔtsʊn Ɔpʊ Pɛpɛ amʊtɔ fé ɔsʊlúʊ
wʊlɪhɛsʊ búna. Támɛ bréá Egyiptefɔ é bɛɛ abʊtsʊn a, ɔpʊ
amʊ lékɪtá amú.
30 Hógyi léha Israelfɔ bɛnatí bómlí abuntíi ání bɔpʊgyi
ɪban wá Yeriko wúlu nkensíénɔ́, ilobwie bun gbloo. 31 Hógyi
léha obu-ɔnɔ́ otsiápú Rahab mówu tsía ahá ání bʊmɔhɔ
Bulu gyitɔ. Tsúfé ɔlɔhɔ Israelfɔ ansí awakɪpʊ afɔɔ́ wankláán.
32 Ilehián ání nétrá wanlín ɪkʊ é? Bré mɔtsɔ́ ání nɔ́wanlín
Gideon mʊa Barak pú Samson, Yefta mʊa *Dawid, Samuel
mʊa Bulu ɔnɔ́sú atɔípú amʊ hógyi ɪwɪ asún. 33 Hógyi léha
amú bɔkɔ ɔmá-ɔmá gyi amúsú, bɔbwɛ tɔ́á ɪda ɔkpa. Benya
atɔ́á Bulu léhɪɛ há amú, bɛha agyatá ndatɔ lɛklí. 34 Bodun
ogyá kpɔnkpɔntɪ, bʊmesin ɪsá. Hógyi léha amúá bɔpɔn
benya ɔwʊnlín, amú akʊ benya ɪkɔ́ túmi, gyi amú anyabású.
35 Bulu létsinkí atsɪ akʊ afúli há amú. Ahá bɛpɪtí amú akʊ
atɔ́ alɪɪ mɔ́ amú. Mú óó á, bʊmotsulá kíná Bulu. Ɩlɔwa amú
ɔdwɛá bɔ́mɔ amú dʊn ání béyinkí Bulu ɔma, méni Bulu
ɔbɔ́kʊsúa amú, bénya nkpa ání ɪbʊ alé dʊn.
36 Bɔbwɛ amútɔ́ akʊ ahinlá, pítí amú mplɪ. Bɔwa amú akʊ
ɪkan, pú amú tswɪ obu. 37 Bɛda amútɔ́ akʊ abwi mɔ́, pú sáa
bɔ́í akʊtɔ, akʊ é besin ɔdayí ɔnɔ́. Amú akʊ é bɛdɪ akúfa múa
akpaláa nwʊlú-kpákpátɔ́ nátí kí, akʊ bɛdɪ akún. Bɛdɪnká
akʊsʊ, wá amú akʊ é ɪwɪɔsɪntɔ. 38 Tɛkɪ megyí ɔyí ánfɪ odutɔ
ahá ánfɪ bétsiá asa. Adimbítɔ́ múa abʊsʊ bɛnatí kí fé ɔkʊn
abɔpú, tsíá dí abwi alatɔ múa mbɔ́tɔ́.

Heb

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 Amú hógyi sú Bulu ansí légyi amú fɛ́ɛ́ ɪwɪ. Ɔkʊkʊ ɪbɪ
mɛda tɔ́á Bulu lɛ́hɪɛ yáí. 40 Tsúfɛ́ atɔ́á ɪbʊ alɛ́, ɪbɔ́wa labi
ɪwɪ Bulu lɔ́bwɛ agywɪɪn yáí há anɪa amúnyɔ fɛ́ɛ́. Mú sʊ
amú nkʊlɛ bʊméɛtalí nyá mú, yɔ́fʊn brɛ́á Bulu labwɛ́ anɪa
amúnyɔ fɛ́ɛ́ anɪlafʊn mʊ ansítɔ́.

Anɪ Sí Bulu

12 1 Anɪbʊ ɔdɔm anfɪ bɔpʊ hógyi tsíá ánfɪ odu bómlí
anɪ. Mú sʊ mlɪha anɪ ɛ́ atswɪ tógyítɔ́á ɪdɛ anɪ bɪtía
ya ɔma pú lakpan ání ɪlakíklɪ anɪ kínkíínkín tsalɪfwɪ,
atomi tsii ɔsríɪ amúú ɪda anɪ ansítɔ́ ámʊ. 2 Mlɪha apʊ ansí
dɪnka Yesusʊ. Mʊgyí anɪ hógyi nfiasí pú mú ɔnɔ́mɔ. Ínɪá
oyin ansigyí oduá ɪda gyo mʊ sʊ á, olotomi wun ipian
*oyikpalíhɛsʊ wú. Omobu kpɔí ání bɔ́kpɔí mʊ tɔtɔ, alayɔ́
otsie Bulu owíe obíá ámʊ gyɔpɪsʊ.
3 Mlɪpʊkɪ ipian ání olotomi wun lakpan abwɛpú ɪbɪtɔ,
brɛ́á bolu mʊ, wá mʊ ɪwɪɔsɪntɔ, mɛ́nɪ ɔŋɛ́ mɛ́ɛta mlɪ,
mlɪméesi mʊ hógyi. 4 Ɪwɪá mlɪdépɪ lɛ ɪwɪ lakpantɔ á,
mlɪmɔ́kútálí prɪ yɔ́fʊn brɛ́á mlési mlɪ nkpa há. 5 Mlɪmátan
ɪtɔ́ɪ ání Bulu lɔ́tɔí kplá mlɪ ánfɪ mlɪgyí mʊ abísú. Ɔbɛ́ɛ,

"Mí bí, ní nɛbítí fú ɪsʊ á, máhɔ mú lalahɛ sʊ.
Ní nɔwá ɪyɪn wa fʊ á, máha mú ɪkpɔn fʊ.
6 Tsúfɛ́ ɔhá ání ntɔdwɛ́ á, mʊ ntɔwá ɪyɪn wa.
Ɔhá ání nɔpʊ́bwɛ́ mí bí á, mʊ ntɛbítí ɪsʊ."

7 Tomi wun ipian fɛ́ ɪsʊ bʊdɛ fú bɪtí. Bulu dɛ́ mlɪ ɪsʊbɪtí
fɛ́ mʊ abí. Tsúfɛ́ obí ɔmɔmʊ bʊ ɪnʊá mʊ sɪ tamabítí mʊ
ɪsʊ? 8 Ní ɔmɛbɪtí fú ɪsʊ fɛ́ alɪá ɔtɔbwɛ́ mʊ abí fɛ́ɛ́ á,
idesuná ání megyí mʊ bi onutó fúgyi, klɛ́tobi fʊgyi mʊ.
9 Anɪ ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ así bʊtɛbítí anɪ ɪsʊ, anɪtobú amú ɛ́.
Ntogyi sú anɪmóotsulá ba ɪwɪasɪ há anɪ Sí Bulu dʊn amú,
anya nkpa ání ɪtamatá? 10 Brɛ́ itinbí pɛ́ anɪ ɔsʊlʊ́sʊ así
bʊtɔpʊ́bítí anɪ ɪsʊ alɪá bʊdeklé. Bulu mú á, alɪá abɔ́wa
alɛ́ sʊ ɔtɛbítí anɪ ɪsʊ, mɛ́nɪ anɪ ɛ́ anɪ ɪwɪ bɛ́tɪn fɛ́ mʊ.
11 Ní bʊdɛ anɪ ɪsʊ bɪtí á, ɪtɛhan anɪ alɪ brɛ́ ámʊtɔ. Ansí
tamagyi anɪ. Táme ɪsʊbɪtí ámʊ ɔma a, anɪtɔbwɛ́ yilé,
tsíá iwilwiitɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Atosunáhɛ́ Pú Ɔláda

12 Mú sʋ mlɪmáha abatɔ iwu mlɪ, akpawunutɔ ɪkpɪnkɪ
mlɪ. Mlɪwa ɪwɪ ɔwʋnlín! 13 Mlɪha mlɪ tsiátɔ́ ɪwa alɛ́, mɛ́nɪ
abubúpʋ amʋ bʋméesin tsukʋlɛ, mboún bénya ɪlɔtsá.
14 Mlɪbɔ mbɔ́dí amlɪha iwilwii itsia mlɪa ɔhagyíɔha nsɪnɛ́.
Mlɪtsia nkpa ání mú ɪwɪ lɛtɪn, tsúfɛ́ ɔhá ání mʋ ɪwɪ mɛ́tɪn
móowun anɪ Wíe. 15 Mlɪkɪ ání mlɪtɔ ɔkʋkʋʋkʋ mɔ́ɔhʋlíɪ
Bulu awɪtɔlɛ amʋ. Mlɪtɔ ɔkʋkʋ ɛ́ másí asún wá mʋ klʋntɔ,
mɛ́nɪ ɔmɔ́ɔpʋ asún wá mlɪ nsɪnɛ́, iyinta mlɪtɔ akʋ. 16 Mlɪkɪ
ání mlɪtɔ ɔkʋkʋ ɛ́ mɔ́ɔbwɛ mʋ ɪwɪ mbʋa ɔtɔpʋ́, ntɛ́ɛ ɔhá
ání ɔtamabú Bulu fɛ́ *Esau. Mʋlɔ́pʋ mʋ handɛ tsɛ ɔtsáwʋlɛ
atogyihɛ. 17 Fɛ́ alɪá mlɪyin yaí á, ɔma a, olobodunká obi
dɛhɛn oyúla tsú mʋ sɪ wá, táme mʋ sɪ lékiná mʋ ha. Ɪbʋ
mʋ́tɔ́á ɔlɛhɪɛ su kokóli mʋ sɪ, táme omenya mʋ́tɔ́ ɔkpa.
18 Megyí ɪbʋá mlɛ́talí pʋ ɪbɪ da asɪ mlɪlaba. Ɔtínɛ́á oklún
tuun pú afú kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ bʋ, ogyá ɛ́ idetsií fɛ́ Sinaibʋ
ámʋ́ʋ́ Israelfɔ bɔyɔ mú asɪ brɛ́á Bulu dépʋ mʋ mbla há amʋ́
ámʋ asɪ mlɪlaba. 19 Ɪnʋ́ bonu ɔkpɛ lɔfʋlí kʋ́klʋ́ʋ́kʋ́ʋ́, bonu ɔmɛ
kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ kʋ lɛlɪn bláa amʋ́ asʋ́n, sʋ bokokóli bɛɛ itsía
alɪ, bʋmedékléá bɛtrá nu asʋansʋ. 20 Tsúfɛ́ bʋmɛtalí gyí mbla
ámʋ́ʋ́ Bulu lɔ́wa há amʋ́ ɔbɛ́ɛ, “Ní ɔbwɪ ɔkʋ kʋ́ráá ɪwɪ ɪda ɪbʋ
ámʋ a, bʋdáa mʋ abwi mɔ” ámʋsʋ. 21 Tɔ́á bowun ɪnʋ lɔ́wa
amʋ́ ifú. Mʋ́ sʋ Mose óó léblí ɔbɛ́ɛ, “Ifú lahá mí ndɛkpɪnkí!”
22 Mlɪ mʋ́ á, *Sionbʋ asɪ mlɪlaba. Bulu Ɔkɪankpapʋ amʋ
wʋ́lʋ yilé, igyi ɔsʋ́sʋ́ Yerusalem pʋ́ Bulu-abɔpʋ mpím-mpím
ansí ogyíkpa mlɪlaba. 23 Bulu bití ámʋ abí, bʋgyi ahá ámʋ́ʋ́
bawánlín amʋ́ adá ɔsʋ́sʋ́ ámʋ ofíakpa mlɪlaba. Bulu, ogyi
ahá fɛ́ɛ́ asʋ́n ogyípʋ́ amʋ wá mlɪlaba. Mlɪlaba ahá ámʋ́ʋ́
Bulu latsʋ́ amʋ́ ání bafʋn amʋ akláa wá. 24 Yesu wá mlɪlaba.
Mʋgyí Bulu mʋa anyánkpʋ́sa nsɪnɛ́ ntam ɔma ɔlɪ́pʋ́ nɪ. Yesu
obugya wʋ́nyáhɛ amʋ́ʋ́ ɪlɔpʋ yilé ba dʋn *Habel obugya
amʋ wá mlɪlaba.
25 Mʋ́ sʋ mlɪkɪ wanklááán, mɛ́nɪ mlɪméekiná Bulu ámʋ́ʋ́
ɔdɛ mlɪ asʋ́n bláa amʋ. Tsúfɛ́ Israelfɔ ámʋ́ʋ́ bekiná asʋ́n ání
ɔlɔwa Mose blí Sinaibʋ asɪ nu ámʋ bʋmɛtalí srí sí ɪsʋbɪtí

Heb

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ámʊ. Ní anɪ ɛ́ akíná ɔhá ánfɪ ɔdɛtɔí tsú ɔsʊ́sʊ́ ánfɪ ɔmɛ nu
á, anɪ ɪsʊbɪtí bɔ́dʊn amʊ́ klɛ́. 26Bréá Bulu lɔ́tɔí Sinaibʊsʊ á,
mʊ ɔmɛ léha ɔsʊlʊ́ʊ lɛkpɪnkí. Támɛ séi á, alahíɛ́ ɔbɛ́ɛ, “Nétrá
kpɪnkí ɔsʊlʊ́ʊ ɔtsáwʊlɛ, kpínkí ɔsʊ́sʊ́ ɛ́ tsía mʊ́tɔ́.” 27“Nétrá
kpɪnkí mʊ́ ɔtsáwʊlɛ” anfɪ idesuná ání Bulu ɔbɛ́kpɪnkí atɔ
bwɛhɛ́ ámʊ, lɛ́ mʊ́ ɪnʊ. Tɔ́á ɪmɛ́ɛkpɪnkí ɛkɛkɛɛkɛ pɛ́ obésian.
28Mʊ́ sʊ mlɪha ada Bulu ɪpán. Tsúfɛ́ iwíegyí ání
ɪmɛ́ɛkpɪnkí abénya tsú mʊ wá. Mlɪha abu mʊ, anya mʊ ifú,
ménɪ abégyi mʊ ansí. 29Tsúfɛ́ lɛ́lɛ́ mʊ́ á, ogyá anɪ Bulu ámʊ
gyí, ɔtɔhɔ atɔ́ plíplíplíplí.

Alɪá Abégyi Bulu Ansí

13 1Mlɪkɪta mlɪ aba Akristofɔ dwɛtɔ kínkíínkín.
2Mlɪmátan afɔ́ɔ́hɔsʊ. Tsúfɛ́ mʊ́lɛ́ha akʊ bɔhɔ Bulu-
abɔpʊ afɔ́ɔ́, ɪmɔwankí amʊ́ ní. 3Mlɪkaɪn obu adɪpʊ́sʊ́, fɛ́
mlɪa amʊ́nyɔ dá obu. Mlɪkaɪn ahá ání bʊdɛ ɪwɪɔsɪn wʊ́unsʊ,
fɛ́ mlɪa amʊ́nyɔ dɛ́ ɪwɪɔsɪn ámʊ wʊ́un.
4Akʊ́lu mʊ́a aká bʊbʊ́u aba amʊ́ abatsiátɔ. Ɔkʊkʊ mádalɪ
mʊ ba ɔma, tsúfɛ́ Bulu ɔbɛ́bɪtí ahá ání bʊda ahá ání bʊmegyí
amʊ́ akʊ́lu ntɛ́ɛ amʊ́ aká wá, pʊ́ mbʊa atɔpʊ́ fɛ́ɛ́ ɪsʊ.
5Kɔ́ba asʊ́n ɪmádʊn mlɪ ɔdwɛ wa. Tɔ́á mlɪbʊ igyí mlɪ
ansí, tsúfɛ́ Bulu lablí ɔbɛ́ɛ, “Mmɛ́ɛnatí sí mlɪ, ntɛ́ɛ kíná mlɪ
ɛkɛkɛɛkɛ.” 6Mʊ́ sʊ abɛ́talí wá klʊn blí anɪaa,

“Mí Wíe Bulu gyí mí ɔbʊápʊ.
Mʊ́ sʊ tɔtɔ mɔ́ɔwa mí ifú.
Ntɔ nyankpʊsa ɔbɛ́talí bwɛ́ mí?”

7Mlɪkaɪn mlɪ nkpá agyápʊ amʊ́ʊ́ begyankpá bláa mlɪ
Bulu asʊ́n ámʊsʊ. Mlɪkɪ alɪá bɔpʊtsíá, amlɪnya hógyi fɛ́ amʊ́.
8Alɪ ámʊ́ʊ́ Yesu Kristo gyí ígye ámʊ a, alɪ ógyi ndɛ, alɪ kén
obétsiá bré fɛ́ɛ́ ɛ́ ní. 9Mʊ́ sʊ mlɪmáha atosunáhɛ́ ɔtsan-ɔtsan
igyi mlɪ ansí, ɪbɪtɪa mlɪ lɛ ɔkpa wankláán ámʊsʊ. Ɪbʊ alɛ́á
mlɛ́ha Bulu ɔbɔ́wa awɪtɔlɛ há mlɪ ɔŋɛ́tɔ́ ɔwʊnlín, megyí
atogyihɛ mbla, ání ɪtamawá labi kʊkʊ há mʊ́sʊ́ agyípʊ́sʊ gyí.
10Anɪbʊ *afɔdɪɛ-asubwi kʊá igyí ahapʊ́ ámʊ́ʊ́ bɛha Bulu
igyí ɔsʊlʊ́sʊ nfɪ ámʊ bʊma ɔkpa gyi mʊ́sʊ́ atɔ́. 11Bulu
igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn tɔpʊ́ mbwɪ obugya wíé Ɔwankíkpátɔ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwankíkpá ınʊ yɔ́bɔ amʊ́ lakpan ıwı afɔdıɛ, bʊtɔpʊ́ aye amʊ mʊ́ ya mmuátse, yɔ́wa mʊ́ ogyá. 12Ínı sʊ́ Yesu ɛ́ lówu mmuátse, mɛ́nı ɔbɔ́pʊ mʊ onutó obugya gyʊ́ra mʊ ahá, amʊ́ lakpan sʊ ní. 13Mʊ́ sʊ mlıha adalı yɔ mʊ wá mmuátse ınʊ, abʊkpɔı anıa mʊnyɔ. 14Tsúfɛ́ anımá wúluá ibétsiá yɔ́ ɔsʊlʊ́sʊ nfı. Anıgyó wúlu amʊ́ʊ́ ıbá ámʊ. 15Mʊ́ sʊ mlıha atsʊn Yesusʊ akanfʊ Bulu, ıbwɛ afɔdıɛ ání anıdépʊhá mʊ ekekegyíɛkɛ. Mʊ́gyí ɔnɔ́tɔ́ asʊ́n ání anıdépʊwá anı Wíe numnyam nı. 16Mlımátan awıtɔlɛwasʊ. Mlıye mlı atɔ́tɔ́ ha aba, tsʊ́fɛ́ mʊ́ aná gyí afɔdıɛá itegyi Bulu ansí ní.

17Mlıbu mlı nkpá agyápʊ, amlıba ıwıası ha amʊ́. Tsʊ́fɛ́ bʊtamadá ɔkpʊ́nʊ́ mlı ɔklásʊkíı sʊ. Bʊyin ání bɛ́yɛlɛ alıá bɔpʊkı anı ɔklásʊ ɔnɔ́ Bulu ansítɔ́. Mlıha amʊ́ abʊbwɛ amʊ́ agyʊ́má ansigyísʊ́, megyí nwɛsʊ. Ní megyí alı á, ımɔ́ɔwa labi kʊkʊ há mlı.

18Mlıtsia bɔ mpáı ha anı. Nyin ání anı klʊn mɛdɛ́ anı pɔ́n ha, táme anıdékléá abétsiá tsiátɔ́ wankláán brégyíbré. 19Nhíɛ́ ndekléá mlıbɔ́ɔ mpáı, Bulu ɔháa mí ansanki ba mlı wá nkenyɔ́ ánfıtɔ kótóó.

Mpáı Tráhɛ

20-21Iwilwii Ɔhapʊ́ Bulu, ɔlɔkʊsʊ́a anı Wíe Yesu Kristo tsʊ́ afúlitɔ ámʊ ɔháa amlıtalı bwɛ yilé kugyíkʊá odeklé. Ndɛ mʊ kokóli mbɛ́ɛ, ɔtsʊ́ʊn Yesu Kristosʊ ɔbwɛ tɔ́á odeklé anıtɔ. Yesu gyí akúfa Ɔkpapʊ́ kpɔnkpɔntıá Bulu lɔ́pʊ mʊ obugya ká ntam amʊ́ʊ́ ıbʊ ınʊ bré fɛ́ɛ́, mʊa mʊ akúfa, bʊgyi mʊ ahá amʊ nsınɛ́ ní. Numnyam ıbwɛ́ɛ mʊ klɛ yɔ́fʊn bréá ıtamatá! *Amen.

Iklá

Heb

22Mí apío, ıbʊ mʊ́tɔ́á ɔwʊlʊ́ kʊ́tʊklʊ́ nawánlín sísí mlı. Táme nobwíí ıpa, mlıyaa asʊ amlınu mʊ́tɔ́ asʊ́n ání ndɛpʊwá mlı ɔwʊnlín. 23Ndɛ mlı ıbı ha ání balé anı pío Timoteo obu. Ní ɔlɔwa ɔsa bɔtʊ mí nfı mʊ́ á, nɛ́kpa mʊ abɛ́ba bɛkı mlı.

24Nɛhá mlı nkpá agyápʊ pʊ́ Bulu ahá atráhɛ fɛ́ɛ́ itsiá. Akristofɔ ámʊ́ʊ́ bʊbʊ Italia ɔmátɔ́ ámʊ ɛ́ bɛhá mlı itsiá.

25Ndɛ Bulu kokóli mbɛ́ɛ, ɔwáa awıtɔlɛ ha mlı fɛ́ɛ́! *Amen!

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yakobo
Ɔwʋlʋ́

Itsiáha

1 1 Mí Yakobo ání ngyi Bulu mʋa anı Wíe Yesu Kristo
osúmbi dɛ́ ɔwʋlʋ́ ánfı wanlín sísí mlı Bulu ahá[a] ání
mlıladásáín wá ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́. Ndɛ mlı itsiá ha.

Ansigyínya lkplántɔ

2 Apíó aba, ní mlowíe ıkplán mʋ́a asʋn wunhɛtɔ á, ansí
ıhíɛ gyi mlı. 3 Tsúfɛ́ mlıyin ání ní bɔsɔ mlı hógyi kı a, ıtɛhá
mlıtotomi tálí líí mlı asʋn wunhɛ fɛ́ɛ́ ɔnɔ́. 4 Ní mlɛtálí tomi
líí mʋ́ ɔnɔ́ á, ıbɛ́ha mlédan, wá alɛ́, fʋ́n tógyítɔ́tɔ́. 5 Ní mlıtɔ
ɔkʋ léhián nyánsa á, ɔkʋ́lı Bulu. Ɔbɛ́ha mʋ faan. Ɔmɔ́ɔwa
mʋ pélıtɔ, tsúfɛ́ Bulu tɔpʋ́ awıtɔlɛ há ahá fɛ́ɛ́ nyánsa. 6 Támɛ
ní fɔ́kʋlí mʋ a, pʋ hógyi kʋlı mʋ. Másusúu fɛɛ ɔméɛha fʋ́.
Tsúfɛ́ ní fʋmohogyi ání ɔbɛ́ha fʋ́ á, fʋgyi fɛ́ ɔpʋá ıdá yɔ́
nkpá, ıladá yɔ́ ɔma. 7-8 Ɔhá ání ogyi alı, mʋ agywıın tamalíí
tsukʋlɛ ɔmádınká ansí ɔbɛ́ɛ, ménya tɔtɔɔtɔ tsú anı Wíe Bulu
wá, tsúfɛ́ mʋ agywıın igyi anyɔ.

Ohian Pʋ́ lwınya

9 Ansí igyí Okristoyin ání ɔma tɔtɔ, tsúfɛ́ Bulu latsú mʋ
fʋ́á. 10 Ní Bulu ɔbá ıwı onyapʋ́ ɛ́ ası á, ansí igyí mʋ. Tsúfɛ́
mʋ nkpa bɔ́tsʋn fɛ́ oyí ntswítswı. 11 Alı ámʋ́ʋ́ owí ɔnɔ́ ıwá
ɔnlın, ıtɔ́ ıfá, mʋ́ ntswítswı tɔbʋ́ kpákpáa; ífá ámʋ alɛ́ tɛtá
ámʋ a, alı kɛ́n ıwı onyapʋ́ dɛ́yɔ ɔdɛbá alıı obówu ní.

---

[a] **1:1** Yakobo lɛ́tı Bulu ahá ɔbɛ́ɛ, *abusuan dúanyɔ* ámʋ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lsɔ́kı

12 Bulu toyúlá ɔhá ání ototomi ıkplántɔ. Tsúfé ní
ɔlɛdalı mútɔ́ á, Bulu ɔbéda mʊ ıpán, há mʊ nkpa ání
ıtamatá, igyi ısʊgyí-ıpa ámʊ́ʊ́ ɔlɛhıɛ ɔbéɛ, mɔ́pʊhá ahá
ámʊ́ʊ́ bʊtɔdwé mʊ amʊ. 13 Ní bɔsɔ ɔkʊ kı a, ɔmáblí ɔbéɛ
Bulu lásɔ mʊ kı, tsúfé ɔhaa méɛtalí sɔ Bulu kı ɔbéɛ,
ɔbwéɛ lakpan. Bulu é tamasɔ ɔhaa kı ɔbéɛ, ɔbwéɛ lakpan.
14 Nyankpʊsa onutó ɔwɔ́lı laláhɛ témlé mʊ, bítía mʊ wá
ısɔ́kıtɔ. 15 Ɔwɔ́lı laláhɛ tɔkwíí lakpan. Lakpan é igyi
ɔhasʊ á, ıtɔpú lowu ba.

16 Mʊ́ sʊ apío adwɛpʊ́, mlımáha ɔhaa ɔmlɛ mlı. 17 Atɔ
wankláán pʊ́ atokiehé yilé kugyíkʊ itsú ɔsʊ́sʊ́. Itsú anı Sí
Bulu, ɔsʊ́sʊ́ atɔ wankíhé Ɔbwɛpʊ́ ámʊ wá. Ɔtamatsɛ fé ɔpa
mʊ́a onyé. 18 Mʊ apétɔ́ ɔlɔpʊ mʊ ɔnɔkwalı asʊ́n kwíí anı,
ménı abɔ́bwɛ agyankpapʊ mʊ atɔ bwɛhé féétɔ́.

Asʊ́nnu Pʊ́ Mʊ́sʊ́gyí

19 Apío adwɛpʊ́, mlınu. Mlıkɔsı nu asʊ́n ası. Mlı ɔnɔ́ máwa
ɔsa. Mlımákɔsí nyá ɔblɔ́ é. 20 Tsúfé ɔblɔ́ tamabwé tɔ́á Bulu
tekle. 21 Mʊ́ sʊ mlıle tsiátɔ́ laláhɛ kugyíkʊ lɛ mlı nkpatɔ,
amlısi lakpan bwɛ. Mboún mlıba ıwıası, amlıhɔ Bulu asʊ́n
ámʊ́ʊ́ aladú wá mlıtɔ ámʊ. Mʊ́ ɔbéha mlı ɔkláa obénya
nkpa ní.

22 Mlıbwɛ dınka Bulu asʊ́n ámʊsʊ, mlımábwɛ mʊ́ anupʊ́
kɛkɛ. Ní mlɔbwé mʊ́ anupʊ́ kɛkɛ a, ıwı mlıdémlé. 23 Ɔhá ání
onú Bulu asʊ́n, omegyi mʊ́sʊ́ gyí fé ɔhá ání alakı mʊ ıwı
ahʊhwétɔ́. 24 Onyánátí mʊ́ ası pé á, alatan alıá olowun mʊ
ıwı. 25 Táme ɔhá ání ɔlɛyaa asʊ nú Kristo mbla ámʊ́ʊ́ ılɔfʊn,
ıtehá anıtegyi ıwı ámʊ, ɔmɛtan mʊ́sʊ́, ɔdɛ mʊ́sʊ́ gyí a, Bulu
obóyulá mʊ ɔkpagyíɔkpasʊ.

26 Ɔhagyíɔha ání ɔbéɛ mʊdɛ Bulu súm, táme ɔtamakítá
ıwı mʊ tɔ́ıtɔ á, ɔdɛ ıwı mlé. Mʊ Bulusúm igyi kpaalı.
27 Bulusúm oduá mʊ́ ıwı lɛtın, asʊansʊ ma mʊ́ ıwı, anı Sí
Bulu tekle gyí, mlékı awumbi mʊ́a asʊrapʊsʊ amʊ́ ıkplántɔ.
Mlékı ání ɔyí ánfıtɔ lakpanbwɛ é iméegyi mlısʊ.

Yak

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Fɪtátɔ Futí Kɪ

2 1Mí apíó, ní mlɪlahɔ numnyam Owíe Yesu Kristo gyi
a, mlɪmáfutí fɪtátɔ kɪ. 2-3Ní ɪwɪ onyapúá ɔdɪdí tatiá
ɪbʊ ibíá, ɔlɔwa sika atɔ́ pʊ́ ohiániá ɔdɪdí tatida bɛbá mlɪ
Bulu osúmkpá a, mlɪmáha ɪwɪ onyapʊ́ ámʊ otsiákpá, bláa
mʊ mlɪaa, obétsiá oyilékpá nfɪ; bláa ohiáni ámʊ mʊ́ mlɪaa,
otsía asɪ ɔtɪnɛkʊ ɪnʊ, ntɛɛ odúnka ɔtɪnɛkʊ lɪɪ. 4Ní mlobú
ahá amʊ́ ɪwɪnya sʊ á, mlɪmɔ́kúpʊ́ agywɪɪn laláhɛ gyi asʊ́n
ní?

5Apíó adwɛpʊ́, mlɪyaa asʊ amlɪnu. Bulu léle ɔyí ánfɪtɔ
ahiánfɔ ɔbɛɛ, bʊnyáa hógyi ání mʊ́ ɔnɔ́ bʊ ɔnlɪn, abʊtsia
mʊ iwíegyí ámʊtɔ, fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ ɔlɛhɪɛ yáí ɔbɛɛ, mɔ́pʊhá
ahá ámʊ́ʊ́ bʊtɔdwɛ́ mʊ amʊ. 6Táme mlɪ mʊ́ á, mlɪtɔkpɔ́í
ahiánfɔ. Nfíte mlɪ, megyí ɪwɪ anyapʊ́ ánfɪ tesísi mlɪ, tswín
mlɪ mánsʊ, sáma mlɪ wúlu ahande wá ní? 7Megyí amʊ́ dɛ́
Kristo ɪdayilé ámʊ́ʊ́ ɪdɪn mlɪsʊ ámʊ kpɔí ní?

8Bulu mbla ámʊ fɛɛ́ nwun, bɔwanlín wá Bulu asʊn
wanlínhɛ́ amʊtɔ gyí, "Dwɛ fʊ́ bá fɛ́ fʊ́ ɪwɪ." Ní mlɪdɛ́ mʊ́sʊ́
gyi lɛ́lɛ́ á, mʊ́mʊ́ mlɪdɛ́ ɪtɔ wankláán bwɛ. 9Táme ní mlofútí
fɪtátɔ kɪ a, mlɪlabwɛ́ lakpan. Bulu mbla ámʊ lahá mlɪ ɪpɔ́n.
10Tsúfɛ́ fʊ́á fegyi mbla ámʊ fɛɛ́sʊ́, táme fɛpán kʊlɛ pɛ́ á,
fagyi pɔ́n ání fatʊ́n mbla ámʊ fɛɛ́. 11Tsúfɛ́ Bulu léblí ɔbɛɛ,
"Mátɔ mbʊa." Mʊ kén léblí ɔbɛɛ, "Mámɔ ɔha" ɛ́ ní. Mʊ́ sʊ
ní fʊmɔkútɔ́ mbʊa, táme famɔ́ ɔha a, fʊmɔkúkíná Bulu
mblasʊ gyí nɪ? 12Bulu ɔbɔ́pʊ mbla ánfí ɪtɛhá anɪtegyi ɪwɪ
ánfɪ gyi ahá asʊ́n. Mʊ́ sʊ mlɪkɪ wankláán, mlɪ asʊn blíhɛ́
pʊ́ mlɪ bwɛhɛ́tɔ́. 13Tsúfɛ́ ɔhá ání ɔtamawun ahá nwɛ á,
Bulu omóowun mʊ nwɛ. Táme ní fʊtowun ahá nwɛ á, Bulu
obówun fʊ nwɛ mʊ asʊ́n ogyíké.

Hógyi Pʊ́ Bwɛhɛ́

14Apíó aba, ní ɔkʊ ɔbɛɛ, mɔhɔ Bulu gyi, táme mʊ
bwɛhɛ́ mosuná alɪ á, labi mɔmʊ mʊ hógyi amʊ bʊ? Mʊ́
odu ɪbɛ́talí há mʊ ɔkláa obénya nkpa? 15-16Ní fowun fʊ́
aba akʊ bʊma atɔ dɪdáhɛ́ pʊ́ ɔyɪ kɛhɛtɔ atogyihɛ, táme

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

fʊmɛha amʊ́, fɛbláa amʊ́ fɛɛ, “Nɛhá mlɪ itsiá. Mlɪtsia wanklááan. Bulu ɔkpáa mlɪ, ɔha mlɪ tɔ́á ɪdɛ mlɪ hián” a, labi mɔmʊ fʊ́ asʊn blíhé amʊ ɪlɔwa? 17 Alí hógyi igyi ní. Hógyi oduá yilébwɛ há fʊ́ bá ɪma mʊ́tɔ́ á, igyi hógyi wúhé.

18 Ɔkʊ ɔbétalí blí ɔbéɛ “Fʊbʊ hógyi. Mí é ntɔbwé yilé.” Nélɛ bláa mʊ mbéɛ, “Suna mí fʊ́ hógyi amʊ́ʊ́ yilébwɛ ɪma mʊ́tɔ́ ámʊ. Mí é nósuná fʊ́ mí hógyi tsú mí yilébwɛtɔ́.” 19 Fʊ́ hógyi desuná ání Bulu ɔkʊlɛ pé bʊ ɪnʊ? Ɩbʊ alé! Táme bɪ ání *ɔŋɛ laláhɛ fɛ́ɛ́ bohogyi alɪ. Mʊ́ sʊ bʊtenyá mʊ ifú, kpínkí kpakpakpakpa. 20 Fʊ́ ɔha mimláhɛ, fʊdekléá fówun ání hógyiá ɪtamabwé yilé igyi hógyi kpaalɪ? 21 Anɪ náin Abraham lɔ́bwɛ yilé Bulu ansítɔ́, tsúfé olotsulá kpá mʊ bi *Isak yáa pututɔ, tɛkɪ ɔyɔ́mɔ mʊ bɔ́ afɔdɪɛ há Bulu. 22 Mlɪlawun alɪá nanáin Abraham hógyi pʊ́ mʊ bwɛhé lɛnatí? Mʊ bwɛhé sʊ mʊ hógyi lɔfʊn. 23 Alí Bulu asʊn wanlínhé anfɪ ɪlɛba mʊ́tɔ́ ní. Ɔbéɛ, “Abraham lɔ́hɔ Bulu gyi. Mʊ́ sʊ́ Bulu lóbu mʊ yilé ɔbwɛpʊ́,” tí mʊ mʊ nyawie nɪ. 24 Ɩ́nɪ sʊ séi á, mlɪbɪ ání yilébwɛ téhá Bulu totsú ɔha ání mʊ asʊ́n da ɔkpa mʊ ansítɔ́, megyí mʊ hógyi pé.

25 Alí ɪlɛba ha obu-ɔnɔ́ otsiápʊ́ Rahab é ní. Bulu lótsu mʊ ání mʊ asʊ́n da ɔkpa, tsú tɔ́á ɔlɔbwɛ sʊ. Ɔlɔpʊ *Yudafɔ akʊá bɛba bʊdɛ ansí wa kɪ mʊ ɔmátɔ́ ŋáín, ɔlɛha amʊ́ bɛtsɛ ɔkpa srí.

26 Alɪ ámʊ́ʊ́ ɔŋé ɪma ɔhatɔ ógyi itowuhé ámʊ a, alɪ ní yilébwɛ mɛmá hógyisʊ é igyi hógyi wúhé nɪ.

Ɔdandʊ

3 1 Mí apió, mlɪ fɛ́ɛ́ mlɪmábwɛ ɪwɪ atɔ́ asunápʊ́. Tsúfé Bulu obégyi anɪ atɔ́ asunápʊ́ anfɪ asʊ́n kínkíínkín. 2 Anɪ fɛ́ɛ́ anɪtepán brégyíbré, táme ní ɔkʊ tamapán mʊ tɔ́ɪtɔ á, mʊ́mʊ́ ɔlɔfʊn. Ɔbétalí gyi mʊ ɪwɪsʊ ɔkpagyíɔkpasʊ. 3 Apʊ́kɪ, dátɔbi kʊ pé bʊtɔpʊ́wá ɔpɔnkɔ ɔnɔ́, pʊ́dámlí mʊ, súná mʊ ɔkpa pʊ́ tɔ́á ɔbwéɛ. Ɩtɛhá otobʊ́ anɪ. 4 Mlɪkɪ ntsusʊ-yibiá ɪdɪn ntsu ansítɔ́. Ilomoní, afʊ́ kpɔnkpɔntɪ tɔ́pʊ́ mʊ́ nátí. Táme ɔtabʊ pátáplábi kʊ tédámlí mʊ́, súná ɔtínéá ɪyɔ́ɔ. 5 Alí anɪ

Yak

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

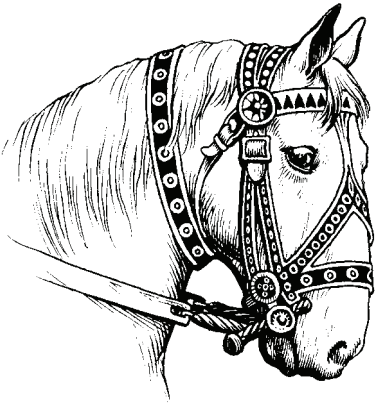

Dátɔbi kʋ pɛ́ bʋtɔpʋ́wá ɔpɔnkɔ ɔnɔ́, pʋ́dámlí mʋ, súná mʋ ɔkpa pʋ́ tɔ́á ɔbwɛ́ɛ. (Yakobo 3:3)

ɔdandʋ ɛ́ igyi ní. Igyi anı ıwı ıtɔ́ túkúrííbi kʋ. Táme ıtetálí blí asʋ́n akpɔnkpɔntı pʋ́tsʋ́ ıwı.

Igyi fɛ́ ogya plɛnplɛnbi ání ıtɔwá ıpʋ́ yílé ogyá. 6Igyi ıtɔ laláhɛá iteyíntá atɔ́ fɛ́ɛ́ anı ıwı. Lıtɔkpɔ́í nyankpʋsa, yíntá mʋ nkpatsiátɔ́ fɛ́ɛ́. Lsʋbıtí ogyá ání ıtamadunto ɔdandʋ ogyá ánfı tetsánkí tsʋ́. 7Nyankpʋsa tetálí bwɛ́ pututɔ-mbwı, mbubwi, awɔ pʋ́ ntsutso mbwı akugyíakʋ bʋtemántá. 8Táme ɔhaa mɔ́kʋ́tálí bwɛ́ ɔdandʋ ɔmanta kı. Lıtɔ laláhe ɔdandʋ gyí. Ɔtamatsíá díín. Elín ání ıtɔmɔ́ sɔ́ɔ́n bɔ́ mʋ́. 9Anıtɔpʋ́ anı ɔdandʋ kánfʋ́ anı Wíe pʋ́ anı Sí Bulu. Mʋ́ kén anıtɔpʋ́lwíí ahá nı. Táme Bulu onutó lɔ́bwe nyankpʋsa fɛ́ mʋ ıwı. 10Ɔnɔ́ kʋle pɛ́ ámʋtɔ ıkanfʋ́ mʋ́a ılwıí tedálı tsu. Mí apío, ıma aleá ıbɛ́ba alı. 11Ntsuá ıbʋ anúle pʋ́ ntsuá ıma anúle bétalí lın tsu ɔbʋ́n kʋletɔ? 12Mángo oyí bétalí swíé kankaba? Ntɛɛ baflɛ́ oyí bétalí swíé mángo? Ɛkekeeke! Alí ntsuá ıbʋ anúle méetalí lın tsu ɔbʋ́n ání mʋ́tɔ́ ntsu ma anúletɔ ní.

Nyánsa Ání Itsʋ́ Bulu Wá

13Ní ɔkʋ bʋ nyánsa mʋ́a asʋ́n asınu mlıtɔ á, mʋ́mʋ́ ɔpʋ́ʋ mʋ tsiátɔ́ wankláán le mʋ́ suna tsʋn mʋ bwehé pʋ́ mʋ ıwıasıbá ání itsʋ́ mʋ nyánsatɔ. 14Táme ní olu pʋ́ ɔnsípe tsiátɔ́ bʋ mʋtɔ á, mʋ́mʋ́ ɔmápʋ ıbı sí kántɔ́, blí ɔbɛ́ɛ mʋbʋ nyánsa. Ní ɔblí alı á, alawá afunu dínká ɔnɔkwalı amʋsʋ. 15Nyánsa ánfı odu motsʋ́ ɔsʋ́sʋ́. Itsʋ́ ɔyítɔ́ atɔ́ ɔmagyáa, tsiátɔ́ laláhe, pʋ́ ɔŋe laláhe wá. 16Tsʋ́fé ɔtínegyíɔtíné ání olu pʋ́ ɔnsípe bʋ a, aba asımánʋ́ pʋ́ lalahebwe tétsía ınʋ. 17Táme ɔhá ání mʋ nyánsa itsʋ́ ɔsʋ́sʋ́ á, gyankpapʋ, mʋ ıwı letın. Ololwií, ɔtɔdwɛ́ ahá, ɔteba ıwıası. Otowun ahá nwe, ɔtɔbwɛ́ yilé.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔtamafútí fɪtátɔ kɪ, ɔtɔbwɛ́ atɔ́ tsú mʊ klʊntɔ. 18Ahá nsɪnɛ́
ɔlapʊ́ todú iwilwiiá ɪtɔpʊ́ yilébwɛ ba.

Ɔyítɔ́ Atɔ́ Dwɛ

4 1Ntɔ tétí ɪkɔ́ mʊ́a ɪtrɛ́ wá mlɪ nsɪnɛ́? Megyí ɔwɔ́lɪ laláhɛ
ání ideklé igyi mlɪsʊ tɔpʊ́ba? 2Mlɪlapʊ́ ɔnsípɛ mlɪdɛ́
atɔ́ klé, mlɪmɛ́dɛ́ mʊ́ nya. Ɪ́nɪ sʊ mlɪdɛ́ ahá mɔ. Mlɪ ansí
dɛpɛ ahá atɔ́sʊ́. Mʊ́ sʊ́ mlɪdɛ́trɛ́ kɔ́ ní, támɛ mlɪ ɪbɪ mɛ́ɛda
mʊ́ kɪ. Tɔ́á sʊá mlɪménya gyí, mlɪtamakʊ́lí Bulu ɔha mlɪ.
3Ní mlɔkʊ́lí kʊ́ráá á, ɔtamahá mlɪ, tsʊ́fɛ́ agywɪɪn laláhɛ
mlɪtɔpʊ́kʊ́lí mʊ. Alɪá mlɔ́pʊwá ɪwɪ ansigyí sʊ mlɪdɛ́ mʊ
kʊlí. 4Mlɪladámlí ɔma há Bulu. Mlɪméyín ání ní mlɪdɛ́ ɔyítɔ́
atɔ́ dwɛ á, mlɪdɛ́ Bulu lu? Ní fʊdeklé fɛɛ fɔ́dwɛ ɔyítɔ́ atɔ́
á, fʊtɔbwɛ́ Bulu olupʊ́. 5Ntɛ́ɛ mlɪdɛ́kʊ́ mlɪaa, kpaalɪ Bulu
asʊn wanlínhɛ́ amʊ ɪlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Bulu tamatsʊ́lá Ɔŋɛ́ ámʊ́ʊ́
ɔlɔpʊwá anɪtɔ ámʊsʊ?” 6Ɪ́nɪ sʊ́ ɔtɔpʊ́ awɪtɔlɛ tsɔtsɔɔtsɔ kpá
anɪ, fɛ́ alɪá Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊ ɪlɛblí ní. Ɔbɛ́ɛ,

“Ɔtɔkʊ́sʊ́ lɪí ɪwɪ atsupʊ́sʊ́,
táme ɔtɔpʊ́ awɪtɔlɛ kpá ɪwɪasɪ abápʊ.”

7Mʊ́ sʊ ndɛ mlɪ bláa mbɛ́ɛ, mlɪbá ɪwɪasɪ ha Bulu. Mlɪkʊsʊ
lɪɪ Ɔbʊnsámsʊ́, ɔbɛ́srí nátí mlɪ wá. 8Mlɪkpʊkpɛ manta Bulu,
Bulu ɛ́ ɔbɛ́kpʊkpɛ́ manta mlɪ. Lakpan abwɛpʊ́, mlɪfwɪ ɪbɪ
lɛ lakpanbwɛtɔ. Ahá ání mlɪ agywɪɪn igyi anyɔ, mlɪha mlɪ
klʊntɔ ɪtɪn. 9Mlɪsu, amlɪha mlɪ ɪwɪ ɪwa mlɪ nwɛ, mlɪ lakpan
sʊ. Mlɪ mɔ́sɪ ɪdámli isʊ́, mlɪ ansigyí imli pɛ́lɪ. 10Mlɪba ɪwɪasɪ
Bulu ansítɔ́, ménɪ obótsu mlɪ fʊ́á.

Aba lwɪ Asʊ́n Blí

11Apíó adwɛpʊ́, mlɪmátrá blí mlɪ aba ɪwɪ asʊ́n. Mlɪmátrá
tsii aba, kpɔ́í aba. Ɔhagyíɔha ání ɔlɛlɛ mʊ ba ɪlá ntɛ́ɛ gyi
mʊ asʊ́n á, ilosuná ání ɔdɛblí ɔbɛ́ɛ, Bulu mbla ámʊ ɪma alɛ.
Ɪ́nɪ désuná ání alatsʊ́ mʊ ɪwɪ ání ɔdʊn mbla ámʊ. Ní ɔdʊn
mbla ámʊ a, mʊ́mʊ́ ɔmɛdɛ́ Bulu mbla ámʊ bu. 12Bulu lɔ́wa
mbla ámʊ. Mʊ pɛ́ ɔbɛ́talí pʊ́ mʊ́ gyi anɪ asʊ́n. Mʊ pɛ́ ɔbɛ́talí
hɔ anɪ nkpa, ntɛ́ɛ mɔ́ anɪ. Ní igyi alɪ mʊ́ á, fʊ́gyí ma ání
fégyi fʊ́ bá asʊ́n?

Yak

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ansí Pʊdínká Ɔkɛsʊ

13 Mlıya asʊ amlınu. Mlı ahá ámʊ́ʊ́ mlıtɛblí mlıaa, “Ndɛ
ntɛ́ɛ ɔkɛ abɔ́yɔ wúlu yilé kʊsʊ, yétsiá ınʊ ofi ɔkʊlɛ gyi
ibíá nyá ıwı” ámʊ. 14 Mbɛ́ɛ, mlıyin ɔkɛtɔ? Mlıyin alıá mlı
nkpatsiátɔ́ bɔ́bwɛ? Mlıgyí fɛ́ agyinde, ıtɛdálı dınká, támɛ
ıtamawá ɔpá kʊkʊ, ıtɔfwí. 15 Mʊ́ sʊ tɔ́á ilehián ání mlɛ́blí
gyí, “Ní Bulu lótsulá há anı nkpa á, abɔ́bwɛ ínı ntɛ́ɛ ínı.”
16 Ní imegyí alı á, ilosuná ání mlıdɛ́ ıwı tsu, pʊ́ ıbı sí kántɔ́.
Lakpan ıwıtsú ánfı odu gyí.
17 Mʊ́ sʊ ɔhá ání oyin ıtɔ wankláán, támɛ ɔtamabwɛ́ á,
ɔdɛ lakpan bwɛ.

Ɩwı Anyapʊ́ Asʊ́n

5 1 Ɩwı anyapʊ́, mlısu amlısʊra okitikíti, tsúfɛ́ ipian
kpɔnkpɔntı ıbá mlısʊ. 2 Séi ánfı á, mlı atonyahɛ́ fɛ́ɛ́ laplɔ́.
Atɛ́plɛ bawí mlı atati. 3 Mlı sika atɔ́ ɛ́ ılakpɔ́í, wí nkanʊ. Mʊ́
nkanʊ ámʊ obégyi mlı ıwı adánsıɛ, yíntá mlı ɔyʊlʊ́ʊ fɛ́ alıá
ogyá teyíntá atɔ́. Mlılakle atɔ́ tsɔtsɔɔtsɔ yáí kpaalı, brɛ́ ánfı
ɔyí ıbá bɔmɔ ɔnɔ́ ánfı. 4 Mlıkaın ání ahá ámʊ́ʊ́ mlılɔ́bɔ ıpa,
bɔyɔ agyʊ́má mlı ndɔtɔ, támɛ mlılékiná amʊ́ ıkɔ ka ámʊ
isú latʊ́ Bulu, túmi fɛ́ɛ́ Owíe amʊ. 5 Mlılatsíá ɔsʊlʊ́ʊ anfısʊ,
gyi nkpa mʊ́a ɔdwɛ pʊ́wá nfɔ fɛ́ nnantswie há mlı ɔmɔkɛ́.
6 Mlılahá ɔhá ání mʊ asʊ́n da ɔkpa ıpɔ́n, mɔ́ mʊ, ɔmɛpríı ıwı.

Ɩklʊnya Mʊ́a Mpáıbɔ

7 Apíó aba, mlınya klʊn tsia gyo anı Wíe Yesu Kristo ıbá.
Mlıkı alıá ɔdɔtɔpʊ tenyá klʊn tsíá gyo nyankpʊ gyankpapʊ
mʊ́a tráhɛ, pʊ́ alıá otetsíá gyo brɛ́á ɔsʊlʊ́ʊ amʊ ıbɛ́ha atɔ
pɔpwɛ bówie wóyí. 8-9 Mlı ɛ́ mlınya klʊn amlılı kínkín, tsúfɛ́
anı Wíe, ogyi asʊ́n ogyípʊ́ amʊ ıbá lafʊn. Mʊ́ sʊ mlımátsiá
tɔ́í mlı abasʊ, mɛ́nı ɔmɛ́ɛha mlı ıpɔ́n.
10 Apíó, mlıpʊ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔ́ípʊ́ amʊ́ʊ́ bɛblí Bulu asʊ́n
ámʊ bwɛ mlı atosuánhɛ. Bowun asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔ, támɛ benya
klʊn. 11 Mlıkı alıá anıtobʊ́ amʊ́. Itsú alıá botomi amʊ́ asʊn
wunhɛtɔ sʊ. Mlıkaın Hiob ɛ́ ıwı asʊ́nsʊ́. Alıá olotomi mʊ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asʊn wunhɛtɔ. Ínɪ sʊ Bulu lóyulá mʊ mú ɔma. Lɛ́lɛ́, Bulu
bʊ awɪtɔlɛ. Otowun ahá nwɛ.
12Mí apío, ndeklé mbɛ́ɛ mlɪbíɪ wankláán ání mlɪmátánʊ
ɔsʊ́sʊ́ ntɛ́ɛ ɔsʊlʊ́ʊ, ntɛ́ɛ ká tɔtɔɔtɔ. Mlɪ "Iin!" ɪbwɛ́ɛ "Iin!" mlɪ
"Ó-o!" ɛ́ ɪbwɛ́ɛ "Ó-o!" mɛ́nɪ Bulu mɛ́ɛha mlɪ pɔ́n.
13Ní ɔkʊ dé ipian wúun mlɪtɔ á, okókoli Bulu. Ní ansí dɛ
ɔkʊ gyí ɛ́ á, ɔwáa ɪlʊ kanfʊ Bulu. 14Ní ɔkʊ dɛ́lɔ mlɪtɔ á, ɔtíɪ
ɔpasua ahandɛ abʊba bokokóli Bulu, abʊkpa mʊ ofobí anɪ
Wíe ɪdátɔ. 15Ní bokókóli anɪ Wíe hógyitɔ á, ɔbétsa mʊ ɪlɔ,
ɔbɔ́kʊsʊ́. Ní alabwɛ́ lakpan kʊ á, Bulu obési mú fɛ́ɛ́ kíé mʊ.
16Mú alɪ sʊ mlɪlɛ mlɪ lakpan blɪ, amlɪkokoli Bulu ha aba,
mɛ́nɪ ɔbétsa mlɪ ɪlɔ. Ɔhá ání mʊ asʊ́n da ɔkpa mpáɪ tɔwá
ogyá. Ɪtɔyɔ́ agyʊ́má wankláán. 17Nyankpʊsa *Elia ɛ́ gyí fɛ́
mía fʊnyɔ. Olokokóli Bulu kínkíínkín ání nyankpʊ mátswíe.
Lɛ́lɛ́ imotswie nfinsa mʊ́a ɪfʊn. 18Ɔlɛlakʊ́lí mʊ ání itswíe.
Lɛ́lɛ́ nyankpʊ létií, ɪlɛha atɔ́ lɛlawá alɛ́ ɔsʊlʊ́sʊ.
19Mí apío, ní mlɪtɔ ɔkʊ ɔdɪda hógyitɔ á, ɔkʊ ɔsánkia
mʊ ba. 20Mlɪbɪ ání ɔhá ámʊ lalé ɔkláa tsú lowu ání tɛkɪ
obówutɔ. Mú sʊ Bulu obési mʊ lakpan tsɔtsɔɔtsɔ kíé mʊ.

Yak

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Petro
Ɔwʋlʋ́ Gyankpapʋ

Itsiáha

1 1Ɔwʋlʋ́ ánfɪ itsú mí Petro ání ngyi Yesu Kristo *sumbí
ɔyɔpʋ́ wá.
Ndɛ mʋ́ wanlín sísí mlɪ ahá ání Bulu lalɛ́ bwɛ́ mʋ abí,
mlɪladásáín yɔ́bwɛ afɔɔ́ Ponto, Galatia, Kapadokia, Asia
yɛ́dalɪ Bitinia ɔmátɔ́ fɛ́ɛ́. 2Ɔsí Bulu lalɛ́ mlɪ fɛ́ alɪ ámʋ́ʋ́
ɔlɛhɪhíɛ mʋ́ yáí ání ɪbá mʋ́tɔ́ ámʋ. Bulu latsʋn *Ɔŋɛ Wankíhɛ́
amʋsʋ bwɛ́ mlɪ mʋ ahá, mɛ́nɪ mlóbu Yesu Kristo, mʋ obugya
ɛ́ ɪbɔ́gyʋráa mlɪ.
Bulu ɔhíɛ gyi mlɪ bʋalɛ, ɔha mlɪ iwilwii tsɔtsɔɔtsɔ!

Ɔkpakíɪ Ání ɪmɔ́ɔbwɛ Kpaalɪ

3Mlɪha akanfʋ Bulu. Mʋgyí anɪ Wíe Yesu Kristo mʋ Sɪ
pʋ́ mʋ Bulu ní. Mʋ nwewúun kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ámʋ sʋ
alakʋ́sʋ́a anɪ Wíe Yesu Kristo tsʋ́ afʋ́lɪtɔ pʋ́há anɪ nkpa
pɔpwɛ. Ɪ́nɪ lahá anɪlanʋ́ ɪwɪasɪ ání anɪ ɔkpakíɪ mɔ́ɔbwɛ
kpaalɪ. 4Mʋ́ sʋ anɪ ansídɪn ání anɪ ɪbɪ béda siadɪɛ yílé ámʋ́ʋ́
Bulu lɛ́hɪɛ ání ɔbɔ́pʋhá mʋ abí ámʋ. Alalá mʋ́ yáí ɔsʋ́sʋ́
wankláán há mlɪ, atɔ́á ɪtamayíntá, ɪtamaplɔ́, ɪtamakpá ɛ́.
5Siadɪɛ yílé ánfɪ igyi mlɪ ahá ámʋ́ʋ́ mlɪlahogyi amʋ klɛ́.
Mlɪ hógyi sʋ Bulu túmi bun mlɪsʋ, ɪdɛ mlɪsʋ kíɪ alɪɪ yɔ́fʋn
atɔ́ fɛ́ɛ́ nkpa ɔhɔ́kɛ ámʋ́ʋ́ Bulu lalá yáí ání ɔbɛ́lɛ mʋ́ ɔwan
ɔyí ɔnɔ́mɔkɛ́ ámʋ.
6Ɪbʋ mʋ́tɔ́ ání ɪsɔ́kɪ ɔtsan-ɔtsan ɪdɛ mlɪ tʋ, mlɪdɛ́ asʋ́n
wʋ́un, táme ɪtɔ́ ánfɪ mlɪ ansídɪn mʋ́sʋ́ ánfɪ sʋ ansí mɔkʋ́sí
mlɪ gyí. 7Tɔ́á sʋá mlɪdɛ́ asʋ́n wʋ́un gyí, mʋ́ obósuná ání

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlılahɔ Yesu gyi lélé ní. Tɔ́ bʊtɔtɔ́ sika pɛpɛ ání ıtɛtálí yíntá
kúráá kı bɛɛ, wankláán igyi. Alı kén bɔ́pʊ asʊn wunhɛ sɔ
mlı hógyi ání ıbʊ labi dʊn sika pɛpɛ kı bɛɛ, lélé mlılahɔ
Yesu gyi, ménı mlétalí líí kínkín ní. Ɩbá alı á, békanfú mlı,
wá mlı numnyam, há mlı ıdayilé ɛkɛ ámʊ́ʊ́ Yesu Kristo ɔbélɛ
ıwı ɔwan ámʊ. 8Ɩbʊ mʊ́tɔ́ ání mlımɔ́kʊ́wun Yesu kı, támɛ
mlıtɔdwé mʊ. Mlımédé mʊ wúun mʊ́, támɛ mlıdé mʊsʊ
hógyi. Ɩ́nı sʊ ansigyí kpɔnkpɔɔnkpɔntı ání ɔnɔ́ méɛtalí blí
labʊ́lá mlıtɔ. 9Tsúfé mlıdé mlı nkpahɔ́ɔ amʊ́ʊ́ mlénya tsú
mʊ hógyitɔ ámʊ nya.

10Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ bɛblí nkpa ánfı Bulu ɔbɔ́hɔ mlı
ánfı asʊ́n tswı. Bɛtɛtɛɛ mʊ awıtɔlɛ asʊ́n ánfıtɔ wankláán,
ménı bónu mʊ́ ası. 11Kristo Ɔŋɛ́ letsiá Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́
anfıtɔ, tsíá súná amʊ́, bɛblí yáí alıá Kristo obówun ipian.
Mʊ́ ɔma a, numnyam kpɔnkpɔɔnkpɔntı béba. Mʊ́ sʊ besen
ansítɔ́ ání bébı bréá nkpahɔ́ɔ anfı ıbéba pʊ́ ɔhá oduá ıbɔ́tsʊn
mʊsʊ ba. 12Bulu lélɛ súná amʊ́ ání megyí amʊ́ sʊ́ bʊdɛ
asʊ́n ámʊ ɔkan da, mboún mlı sʊ bʊdɛ mʊ́ ɔkan da. Séi mʊ́
mlılanú asʊ́n ámʊ. Tsúfé Bulu lɔ́wa mʊ Ɔŋɛ Wankíhé tsú
ɔsʊ́sʊ́ bɛbláa *asʊn wankláán ámʊ ɔkan adapʊ́ alı asʊ́n ánfı,
amʊ́ é bɛda mʊ́ ɔkan súná mlı. Bulu-abɔpʊ kúráá ansí tɛpé
ání bónu alı asʊ́n ánfı ası.

Ɩwıtíıntɔ Tsiá

13Ɩ́nı sʊ mlıda ıwısʊ amlıkıta ıwı. Mlıpʊ mlı ansí fɛ́ɛ́
dınka awıtɔlɛ amʊ́ʊ́ Bulu ɔbɔ́wa há mlı ɛkɛá anı Wíe Yesu
Kristo ɔbékplí tsú ɔsʊ́sʊ́ bɛlɛ ıwı ɔwan ámʊsʊ. 14Mlıbu Bulu
fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ nyebí bʊtobʊ́ amʊ́ akwıípʊ́ amʊ. Mlımáha tsiátɔ́
laláhɛ amʊ́ʊ́ iletsiá mlıtɔ bré ámʊ́ʊ́ mlıméyín tɔtɔ tsú Yesu
ıwı ámʊ igyi mlısʊ. 15Mboún mlıha mlı ıwı ıtın mlı bwɛhé
fɛɛ́tɔ́, fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ Bulu ámʊ́ʊ́ ɔlɛtı mlı ámʊ ıwı lɛ́tın amʊ.
16Tsúfé bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ, “Bulu ɔbɛ́ɛ,
‘Mlıha mlı ıwı ıtın, tsúfé mí ıwı lɛtın.’ ”

17Mʊgyí ɔhá ání mlıtɛtí mlıaa, mlı Sí ní mlıdé mpáı bɔ ní.
Ɔtamakı ɔha ansítɔ́ ní ɔdɛ ahá asʊ́n gyí. Mboún ɔhagyíɔha
bwɛhé ɔtɔpʊ́gyí mʊ asʊ́n. Mʊ́ sʊ mlıpʊ Bulu-ifúnya bwɛ mlı

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bwɛhɛ́ kugyíkʋ nkɛ tráhɛ anfɪ ɪlasí mlɪ ɔyí ánfɪtɔ. 18Tsúfɛ́
mlɪyin tɔ́á ɔlɔpʋká mlɪ nwunsʋ ɪkɔ, há mlɪlagyi ɪwɪ tsú mlɪ
anáin amándíɛ́ laláhɛ ámʋ́ʋ́ iletin mlɪ ɔkpa ámʋtɔ. Ɩtɔ́ ámʋ́ʋ́
ɔlɔpʋká mlɪ nwunsʋ ɪkɔ ámʋ megyí fɛ́ sika pɛpɛ mʋ́a sika
futútú ání ɪtɛtálí yíntá. 19Kristo obugya ání ɪhíɛ́ bʋ ibíá
ɔlɔpʋká mlɪ nwunsʋ ɪkɔ ámʋ. Kristo gyí fɛ́ *okúfabiá ɔlɔfʋn
ha mbusuo kugyíkʋ lɛ, pɪná kʋkʋ ma mʋ ɪwɪ. 20Asa Bulu
lɔ́bwɛ ɔyí á, ɔlɛhɪhíɛ tɔ́á ɪbɛ́ba Kristosʋ yáí. Mlɪ sʋ́ Bulu lalɛ́
mʋ súná bré tráhɛ anfɪtɔ. 21Kristo lahá mlɪlahɔ Bulu gyi.
Bulu lɔ́kʋsʋ́a mʋ tsú afúlitɔ, wá mʋ numnyam. Mʋ́ sʋ́ mlɪ
ansídɪn Bulusʋ, mlɪdɛ́ tɔ́á alahíɛ́ ɔkpa kíɪ nɪ.

22Mlɪlagyi dɪnká ɔnɔkwalɪ amʋ́ʋ́ ɪbʋ Kristotɔ ámʋsʋ.
Mʋ́ sʋ mlɪlatɪn mlɪ ɪwɪ há Bulu, mlɪdɛ́ aba dwɛ fɛ́ apíó.
Megyí ansítɔ́-ɔdwɛ mlɪdépʋhá aba. Mlɪyɔ mʋ́sʋ́ amlɪdwɛ
aba wankláán tsu mlɪ klʋntɔ. 23Bulu lakwíí mlɪ pɔ́pwɛ.
Megyí nyankpʋsa ání oméetsiá nkpa wá ɔpásʋ́ ɔlɔtsʋn kwɪí
mlɪ. Mboún Bulu asʋ́n ámʋ́ʋ́ ɪbʋ nkpa, ɪbʋ ɪnʋ bré fɛ́ɛ́tɔ́
amʋsʋ ɔlɔtsʋn kwɪí mlɪ. 24Bɔwanlín wá Bulu asʋ́n ámʋtɔ
bɛɛ, “Anyánkpʋ́sa bʋgyi fɛ́ ɪfá. Amʋ́ numnyam ɛ́ igyi fɛ́ ɪfá
ntswítswɪ. Ɩfá towú, mʋ́ ntswítswɪ tɔbʋ́ kpákpáa, 25táme
anɪ Wíe asʋ́n ámʋ mʋ́ bʋ ɪnʋ bré fɛ́ɛ́tɔ́.”
Asʋ́n ánfɪ gyí asʋn wankláán ámʋ́ʋ́ mʋ́ ɔkan adapʋ́ bɛda
súná mlɪ ámʋ nɪ.

2 1Mʋ́ sʋ mlɪlɛ agywɪɪn laláhɛ kugyíkʋ lɛ mlɪtɔ. Mlɪmátrá
mlɛ́ aba, ntɛ́ɛ bwɛ́ apinabwɛbí. Mlɪmátrá pɛ ansí abasʋ,
ntɛ́ɛ tsii aba. 2Mlɪbwɛ mlɪ ɪwɪ fɛ́ nyebí bɔbwɛ, amlɪha Bulu
asʋ́n ámʋ́ʋ́ ɪlɛtɪn, tɔtɔ mɛfráa mʋ́tɔ́ ámʋ ɪdɪnka mlɪ ɔwɔ́lɪ
brégyíbré, fɛ́ alɪ ámʋ́ʋ́ nyɔ́pʋ-ntsu tɛdínká nyebí ɔwɔ́lɪ amʋ.
Mɛ́nɪ ɪbɛ́ha mlɛ́dan, nyá nkpahɔ́ɔ tsú Bulu wá. 3Mlɪlakápʋ́
anɪ Wíe amʋ kɪ, mlɪlawun ání ɔbʋ awɪtɔlɛ.

Akristofɔ Babwɛ́ Aha Pɔpwɛ Há Bulu

4Mʋ́ sʋ mlɪkpʋkpɛ ba anɪ Wíe Yesu Kristo wá. Mʋgyí
nkpa Owíe nɪ. Kristo gyí fɛ́ ibwiá ahá bekiná mʋ́ ání ɪma
labi, táme Bulu lɛ́lɛ mʋ́ ání ɪbʋ labi mʋ ansítɔ́. 5Ɔŋɛ́tɔ́ asʋ́n
nɛbá bɛblí á. Mlɪba Bulu wá bré ánfɪ mlɪbʋ nkpa ánfɪ, ɔbwɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlı fɛ́ abwiá ɔdɛpʋyi obuá bɔ́tswɛ mʋ mʋ́tɔ́. Ɔbwɛ mlı mʋ igyí ahapʋ́ ání amʋ́ ıwı lɛ́tın, amlıtsʋn Yesu Kristosʋ ha Bulu igyí ámʋ́ʋ́ mʋ Ɔŋɛ́ losusʋ́u suná mlı, itegyi mʋ ansí ámʋ. 6 Tsʋ́fɛ́ bɔwanlín wá Bulu asʋ́n ámʋtɔ bɛɛ,

"Bulu ɔbɛ́ɛ, mlıkı, nalɛ́ ibwi ání ıbʋ labi,
pʋ́bwɛ́ okonkísʋ́bwi yáí *Sion wʋ́lutɔ.
Ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ anı Wíe, ogyi okonkísʋ́bwi ámʋsʋ gyi a,
pɛ́lı mɛ́ɛkıtá mʋ ɛkɛkɛɛkɛ."

7 Ibwi ánfı híɛ́ ıbʋ labi há mlı ahá ání mlılɔ́hɔ Kristo gyi. Táme há ahá ání bʋmɔ́ɔhɔ Kristo gyi mʋ́ á, Bulu asʋ́n ámʋ ılɛblí ɔbɛ́ɛ,

"Ibwi ánfı obu ayípʋ bekiná ní.
Táme mʋ́lébemlí ibwi ání ıhíɛ́ bʋ labi dʋn mʋ́ fɛ́ɛ ní."

8 Asa ɛ́ á,

"Ínı gyí ibwiá ahá bósutíin mʋ́sʋ́ dıda ní."

Bósutíin mʋ́sʋ́, tsʋ́fɛ́ bʋmegyi Bulu asʋ́n ámʋsʋ. Alí Bulu lɛ́hıe yáí ání ıbá ha amʋ́ nı.

9 Táme mlı mʋ́ á, mlıgyí ɔmá ání Bulu lalɛ́. Owíe amʋ igyí ahapʋ́. Ɔmá wankíhɛ́ ání Bulu lapʋ́ mlı bwɛ́ mʋ onutó ahá nı. Mʋlálɛ́ mlı tsʋ́ oklʋ́ntɔ pʋ́ mlı ba mʋ ɔkandíɛ wánkíhɛ́ amʋ ası ɔbɛ́ɛ, mlıbɛ́da ofʋ́la amʋ́ʋ́ alabwɛ́ ámʋ ıwı ɔkan. 10 Tɛkı bré ámʋ a, megyí Bulu ahá mlıgyí. Táme séi mʋ́ á, mlılabwɛ́ Bulu ahá. Bré ámʋ a, tɛkı Bulu nwewʋ́un ıma mlısʋ. Táme séi mʋ́ á, mʋ nwewʋ́un laba mlısʋ.

Bulu Nkpábi

11 Apíó adwɛpʋ́, nhíɛ́ ndɛ mlı ɔlá da. Afɔ́ɔ́ mlıgyí, mlıméetsiá ɔsʋlʋ́ʋ anfısʋ wá ɔpá. Mʋ́ sʋ mlılɛ ıwı tsu nyankpʋsa ɔwɔ́lı lalɛ́hɛ amʋ́ʋ́ ıtɔkɔ́ mlı ɔkláa ısá ámʋtɔ. 12 Ínıá mlıa ɔmátɔ́fɔ tsíe sʋ á, mlıtsia tsiátɔ́ wankláán, méni ní bʋdɛblí bɛɛ mlı tsiátɔ́ ıma alɛ a, bʋ́wun mlı yilébwɛ, fʋ́wun bɛ́kanfʋ́ Bulu ɛkɛ ámʋ́ʋ́ ɔbɛ́ba bɛkı amʋ́ gyumagyihɛ amʋ.

13 Anı Wíe Yesu sʋ mlıbu aban mʋa ɔhagyíɔha ání bapʋ́ túmi wá mʋ ıbıtɔ. Mlıbu ɔmá ɔkpapʋ́ ání ɔdɛ ɔmá ámʋ fɛ́ɛ́sʋ́

1 Pe

gyí. 14Mlıbu ɔmásʊ́ akípʊ amʊ́ʊ́ ɔmá ɔkpapʊ́ lalé ɔbɛ́ɛ, bʊbítı
lakpan abwɛpʊ́ ısʊ, abʊkanfʊ yilé abwɛpʊ́ ámʊ. 15Mlıbwɛ
yilé pʊka asʊn laláhɛ amʊ́ʊ́ aha mimláhɛ bʊtɛblí mábí sʊ
tsú mlı ıwı ámʊ itin. Tsúfɛ́ ɔkpa ánfısʊ Bulu déklé ɔbɛ́ɛ,
mlıbwɛ́ɛ mʊ́ ní. 16Mlıtsia nkpa fɛ́ ahá ání bʊtsie ıwısʊ, támɛ
mlımápʊ mlı ıwısʊtsiá ámʊ tin ansíbi bwɛ́ lalahɛ. Mboún
mlıtsia nkpa fɛ́ Bulu asúmpʊ́. 17Mlıbu ɔhagyíɔha, amlıdwɛ
mlı aba ahógyipʊ. Mlınya Bulu ifú, amlıbu mlı ɔmá ɔkpapʊ́.

Asúmpʊ́ lwıasıbá

18Nkpábi, mlınya mlı awíe ifú, amlıpʊ obú ha amʊ́.
Megyí amʊ́á bolwií, bʊbʊ awıtɔlɛ há mlı nkʊlɛ. Mlıbu amʊ́á
bʊbʊ owuntɔlın mlısʊ é. 19Ní ılɛba mʊ́tɔ́ ání bɛhá mlowun
ıwıɔsın kʊkʊ kpaalı, támɛ Bulu sʊ́ mlotomi hɔ mʊ́ faan a,
Bulu ansí bégyi mlı ıwı. 20Labi mɔmʊ ıbʊ ní fatomi, badá
fʊ́ fʊ́ lakpan sʊ? Kʊkʊ ıma mʊ́tɔ́. Támɛ ní fɔbwɛ́ yilé asa
fotomi bɛda fʊ́ á, Bulu ansí tegyi fʊ́ ıwı. 21Asʊn wunhɛ ánfı
aná sʊ Bulu létı mlı ní. Tsúfɛ́ mlı sʊ Kristo onutó é lótomi
tsʊn asʊn wunhɛtɔ pʊ́bwɛ́ mfántʊ́hʊ́n há mlı, mɛ́nı mlı é
mlɔ́tsʊn mʊ́sʊ́. 22Bɔwanlín wá Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊtɔ
bɛɛ, “Ɔmɔbwɛ lakpan kʊkʊ. Ɔmɛmlé ɔhaa é.” 23Besia mʊ,
mʊ mʊ́ omesia ɔhaa. Brɛ́á ɔdɛ ipian wúun a, ɔmɛka ɔhaasʊ,
támɛ ɔlɔpʊ mʊ ansí dínká Bulu, asʊ́n ogyípʊ́ ɔnɔkwalıpʊ
amʊsʊ. 24Yesu Kristo onutó lɔ́hɔ anı lakpan fɛ́ɛ́ sʊ́rá, bɛda
mʊ mántá *oyikpalíhɛ amʊsʊ, mɛ́nı abégyi ıwı tsú anı
lakpantɔ, tsíá nkpa há yilébwɛ. Tsúfɛ́ bɔwanlín wá Bulu
asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ, “Mʊ ıwı nlɔ ámʊtɔ mlılénya mlı ılɔtsá.”
25Tsúfɛ́ mlıgyí fɛ́ akúfa fwıhɛ́, fɛ́ alı ámʊ́ʊ́ bɔwanlín wá
Bulu asʊ́ntɔ́ ámʊ. Támɛ séi mʊ́ á, mlılayínkí bá mlıbuo Yesu,
mlı ɔklásʊ ɔkípʊ pʊ́ mʊ ɔkpapʊ́ ámʊ.

Akúlu Mʊ́a Aká

3 1Atsı, mlıbu mlı akúlu alı kɛ́n, mɛ́nı ní amʊ́tɔ́ akʊ
bʊmɔhɔ Bulu asʊ́nsʊ́ gyi kʊ́ráá, bowun mlı tsiátɔ́ a,
ıbɛ́tsɛ amʊ́, megyí mlı obétepí trá bláa amʊ́ asʊansʊ. 2Tsúfɛ́
bówun mlı tsiátɔ́ wankláán pʊ́ alıá mlıtɛhíɛ́ bú atɔ́. 3Mlı

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alɛ́ ɪmátsu mlɪ imi bwɛ, atati yílé dɪdá ntɛ́ɛ sika atɔ́á ɪbʊ
ibíá watɔ. 4Mboún mlɪha mlɪ alɛ́ itsu mlɪ klʊntɔ. Alɛ́á
ɪtamayíntá gyí mʊ́á ɪbʊ alɛ́, ilolwií. Mʊ́tɛhíɛ́ gyi Bulu ansí
ní. 5Tsúfɛ́ alɪ kɛ́n bímbí ámʊ atsɪá bɔpʊ amʊ́ ɪwɪ há Bulu,
pʊ́ ansí dínká mʊsʊ bobu amʊ́ akúlu, sʊ bɔwa akílɛ nɪ. 6Alɪ
kɛ́n *Sara lóbu mʊ kulu, oletsiá tí mʊ ɔbɛ́ɛ, "Mí wíe" nɪ. Mʊ
abí mlɪgyí, ní mlɔbwɛ́ yilé, mlɪménya tɔtɔ ifú.
7Alɪ kɛ́n mlɪ ayin ɛ́, ní mlɪa mlɪ aká mlɪbʊ ɪnʊ á, mlɪbɪ
ání bʊma awútɔ́ ɔwʊnlín fɛ́ mlɪ. Mlɪwun amʊ́ nwɛ, amlɪpʊ
obú ha amʊ́. Tsúfɛ́ mlɪa amʊ́nyɔ obénya Bulu atokiehɛ́ ámʊ́ʊ́
igyi nkpa ámʊ. Mlɪkɪta mlɪ aká tsʊn ɔkpa ánfɪsʊ, ménɪ ní
mlɪdɛ́ mpáɪ bɔ á, tɔtɔ méetin mlɪ ɔkpa.

Ipianwúun Yilébwɛ Sʊ

8ʟtráhɛ-tráhɛ a, mlɪ fɛ́ɛ́ mlɪha mlɪ agywɪɪn ɪbwɛ kʊlɛ.
Mlɪsu ha aba, amlɪdwɛ mlɪ aba Akristofɔ. Mlɪwun aba nwɛ,
amlɪba ɪwɪasɪ ha aba. 9Mlɪmápʊ lalahɛ ká lalahɛ ɪkɔ. Ntɛ́ɛ
ní ahá besíá mlɪ á, mlɪmásia amʊ́ ká ɪkɔ. Mboún mlɪyula
amʊ́, tsúfɛ́ Bulu lɛ́tɪ mlɪ ání mlɪbóyulá ahá, ménɪ obóyulá
mlɪ. 10Bɔwanlín wá Bulu asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ,

"Ní ɔkʊ déklé ɔbɛ́ɛ, mʊ tsiátɔ́ ɪwá alɛ́,
otsia ansigyítɔ́ a,
mʊ́mʊ́ osíi ahá ɪwɪ asʊn laláhɛ blí,
osi afunu wa.
11 Osíi lalahɛ bwɛ, ɔbwɛ́ɛ yilé.
Odúnka iwilwii, ogyáa mʊ́ ɔkpa.
12 Tsúfɛ́ Bulu ansí bʊ yilé abwɛpʊ́sʊ́.
Ɔtɛyaa asʊ nú amʊ́ atɔ kʊlíhɛ́.
Táme ɔtɔkʊ́sʊ́ líí lalahɛ abwɛpʊ́sʊ́."

13Ma ɔbɔ́pʊ lalahɛ gyi mlɪ, ní mlɪ ansí ɪpɛ́ yilébwɛsʊ?
14Táme ní ɪlɛba ání mlɪdɛ́ ipianwúun yilébwɛ sʊ kʊ́ráá á,
nwun láwá mlɪ olú. Opúni mátsií mlɪ, mlɪmánya ɔhaa ɛ́ ifú.
15Mboún mlɪbɪ tsu mlɪ klʊntɔ ání Kristo gyí mlɪ Wíe, mʊ
ɪwɪ lɛtɪn. Mlɪda ɪwɪsʊ, ménɪ brégyíbré ní ɔkʊ léfɪtɛ́ hógyi
ámʊ́ʊ́ ɪbʊ mlɪtɔ ámʊ ɪwɪ asʊ́n á, mlɛ́bɪ lɛ́ mʊ́ ɔnɔ́ wankláán.
Táme mlɪnya klʊn, amlɪba ɪwɪasɪ lɛ mʊ́ ɔnɔ́. 16Mlɪ klʊn máha

1 Pe

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mlı pɔ́n tɔtɔ ıwı, mɛ́nı nı́ bʊdɛ asʊn lalɔ́hɛ blí tsú mlı tsıátɔ́
wankláán ámʊ́ʊ́ mlılɔ́pʊ mlıbuo Kristo amʊ ıwı á, pɛ́lı bɛ́kıtá
amʊ́. 17Nı́ igyi Bulu apɛ́ ání fʊwúun ipian kʊ́ráá á, ıbʊ alɛ́á
fɔ́wun ipian yilɛ́bwɛ sʊ, dʊn ání fɔ́wun ipian lalahɛbwɛ sʊ.
18Tsúfɛ́ Kristo ɛ́ lɔ́wu ahá lakpan sʊ ɔtsáwʊlɛ pɛ́. Mʊ asʊ́n
da ɔkpa, táme olowu há lakpan abwɛpʊ́ fɛ́ɛ́, mɛ́nı ɔbɛ́kpa
mlı ba Bulu wá. Bɔmɔ mʊ nyankpʊsa-oyí, táme Bulu lɔ́kʊsʊ́a
mʊ Ɔŋɛ́tɔ́. 19Ɔlɔtsʊn Ɔŋɛ́ ámʊtɔ yɛ́da asʊ́n ámʊ ɔkan há afúli
amʊ́ʊ́ bʊda obu ámʊ. 20Afúli amʊ gyí, ahá ámʊ́ʊ́ bʊmobu
Bulu asʊ́n, Bulu lénya klʊn há amʊ́ bɛ́ ámʊ́ʊ́ anı náin *Noa
dɛ́ dáka kpɔnkpɔɔnkpɔntı sɛ́ ámʊ. Ahá ikwe pɛ́ lɔ́tsʊn
ntsubʊlá ámʊtɔ nyá nkpa. 21Ntsu ánfı lélıí há *asúbɔ. Alı
ámʊ́ʊ́ ahá ámʊ bɔtsʊn ntsubʊlá ámʊsʊ nyá nkpa ámʊ a, alı
kɛ́n asúbɔ ánfı dɛ́ mlı nkpa hɔ́ɔ nı. Megyí mlı ıwı ifin asúbɔ
tɔfwí. Mboún igyi ıpabwií há Bulu ání mlı klʊn ıdí mlı ası,
ımátrá ha mlı pɔ́n. Asúbɔ ánfı lahɔ mlı nkpa tsʊn Yesu Kristo
kʊsʊ́ tsú afúlitɔ ámʊsʊ. 22Alayɔ́ ɔsʊ́sʊ́ yɛ́tsiá Bulu gyɔpısʊ
séi. Bulu-abɔpʊ, ɔŋɛ́tɔ́ awíe pʊ́ túmi kugyíkʊ bʊbʊ mʊ ası.

Nkpatsiá Há Bulu

4 1Kristo lɔ́wun ıwıɔsın. Mʊ́ sʊ mlıda ıwısʊ mlı ɛ́, amlıpʊ
mʊ ɔkpa ámʊ alı kɛ́n. Tsúfɛ́ ɔhá ání owun ıwıɔsın lalɛ́
mʊ ıwı lɛ́ lakpantɔ. 2Ĺnı sʊ ɔmátrá ha ɔwɔ́lı lalɔ́hɛ igyi
mʊsʊ. Mboún ɔhá Bulu apɛ́bwɛ itsia mʊ klʊntɔ mʊ nkpa ání
ılasí ɔyí ánfıtɔ fɛ́ɛ́. 3Asa mlılɛ́bemlí Akristofɔ á, mlılɛ́yintá
bɛ́ tsɔtsɔɔtsɔ tsıá bwɛ́ tɔ́á ahá ání bʊmeyín Bulu bʊtekle
bwɛ. Mʊ́ aná gyí; atsı mʊ́a ayin asʊ́nwa, ntábʊ, plɛ́ikpada
mʊ́a ntakpan onʊ́kpa yɔ pʊ́ ıkpıtswɛ́ɛ ání ígyi mlı akisítɔ.
4Itobwíɛ ɔmátɔ́fɔ ámʊ ɔnɔ́ ání séi mlıtráa mlımédésrí buo
amʊ́ yɔ́bwɛ lalahɛ. Mʊ́ sʊ́ bʊtesía mlı nı́. 5Táme bɛ́lɛ amʊ́
bwɛhɛ́ fɛ́ɛ́ ɔnɔ́ Bulu ansítɔ́. Mʊ ɔbá begyi akıankpapʊ pʊ́
awupʊ́ fɛ́ɛ́ asʊ́n nı́. 6Mʊ́ sʊ́ bɛyɛ́da Bulu asʊ́n wankláán
ámʊ ɔkan há awupʊ́ nı́. Amʊ́ lowu ámʊ igyi ısʊá Bulu labítí
amʊ́ ɔyʊlʊ́ʊ, fɛ́ alıá ɔtɛbítí ɔhagyíɔha ısʊ. Bɛyɛ́da Bulu asʊ́n
ámʊ ɔkan há amʊ́, mɛ́nı amʊ́ ɔkláa obɛ́nya nkpa fɛ́ alıá
Bulu bʊ nkpa.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu Atokiehé Kıtá Wankláán

7Tógyítɔ́ ɔnɔ́mɔ lafʊn ta. Mʊ́ sʊ mlıkıta ıwı, amlıha mlı
agywıntɔ ıdı, mɛ́nı mlɛ́talí bɔ́ mpáı. 8Mʊá ıdʊn mʊ́ fɛ́ɛ́
gyí, mlıdwɛ aba tsu mlı klʊntɔ. Tsúfɛ́ ɔdwɛ ánfı odu ɔbɛ́ha
mlɛ́talí sí ahá lakpan kíé amʊ́ ní. 9Mlıpʊ ansigyí hɔ mlı aba
Akristofɔ afɔ́ɔ́, mlımáblí mlıaa ılakpɔn mlı. 10Bulu lakíé
ɔhagyíɔha atɔ́ ɔtsan-ɔtsan. Mʊ́ sʊ ɔhagyíɔha ɔkíta mʊ klɛtɔ
wankláán, amlıpʊkpa aba. 11Ní ɔkʊ klɛ́ gyí Bulu asʊ́nblí á,
ɔblí asʊ́n ání itsú Bulu wá. Ní ɔkʊ klɛ́ gyí ahá súm á, ɔpʊ́ʊ
ɔwʊnlín ámʊ́ʊ́ Bulu lahá mʊ amʊ fɛ́ɛ́ súm mʊ aba. Ínı ɔbɛ́ha
ahá bɛ́kanfʊ́ Bulu tsʊn Yesu Kristosʊ tógyítɔ́tɔ́. Numnyam
mʊ́a túmi igyi Bulu klɛ́ brɛ́ fɛ́ɛ́tɔ́. *Amen.

Akristofɔ Ipianwúun

12Mí apíó adwɛpʊ́, mlımáha asʊn wunhɛ kpɔnkpɔɔnkpɔntı
ánfı bʊdɛpʊsɔ mlı kı anfı ibwie mlı ɔnɔ́. Mlımákı mʊ́ ání asʊn
pɔpwɛ dɛ́ mlı tʊ. 13Mlıha ansí mboún igyi mlı ání mlıdɛ́ Kristo
asʊn wunhɛ amʊ kʊ wúun, mɛ́nı ansí bɛtrá hıɛ gyí mlı ɛkɛ
ámʊ́ʊ́ mʊ numnyam bɛ́lın ɔwan ámʊ. 14Ní ahá bʊdɛ mlı sia
Kristo búo sʊ á, idesuná ání nwun lawá olú. Bulu Numnyam
Ɔŋɛ Wankíhé amʊ bʊ mlıtɔ. 15Mlıtɔ ɔkʊkʊ ɔmáwun asʊ́n
ahámɔ, ntɛ́ɛ owi, ntɛ́ɛ lakpanbwɛ, ntɛ́ɛ okéngyéwa sʊ. 16Táme
ní mlıgyí Akristofɔ sʊ mlıdɛ́ asʊ́n wúun a, ımáwa mlı pɛ́lı.
Mboún mlıkanfʊ Bulu ání Kristo ıdá dın mlısʊ.
17Tsúfɛ́ brɛ́ lafʊn ání Bulu obégyi ɔhagyíɔha asʊ́n.
Obégyankpá gyi mʊ onutó ahá asʊ́n. Ní Bulu obéfi
mʊ́ ası tsú anısʊ á, mʊ́mʊ́ nkálı ahá ámʊ́ʊ́ bʊmɔhɔ mʊ
*asʊn wankláán ámʊsʊ gyi amʊ klɛ́ bɔ́bwɛ? Ibɛ́hıɛ wá ifú.
18Bɔwanlín wá Bulu asʊ́ntɔ́ bɛɛ,

"Ní ıbɔ́wa ɔnlın asa Bulu ɔbɔ́hɔ yilé abwɛpʊ́ nkpa á,
mʊ́mʊ́ nkálı ibégyi ha lakpan abwɛpʊ́ pʊ́ ahá ání
bʊtamabʊ́ Bulu ɛ́? Iméetepí wá alɛ́ há amʊ́."

19Mʊ́ sʊ ahá ámʊ́ʊ́ igyi Bulu apɛ́ ání bʊwʊ́un asʊ́n ámʊ
bʊpʊ́ʊ amʊ́ ıwı fɛ́ɛ́ wa amʊ́ Ɔlɛpʊ́ ámʊ ıbıtɔ, abʊkıta
yilébwɛtɔ kínkíínkín. Otegyi mʊ asʊ́nsʊ́ brégyíbré.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu Akúfasʊ Kíı

5 1Séi á, ndeklé mbéɛ, nɔ́tɔí kplá mlıá mlıgyí ahandɛ
Kristo ɔpasuatɔ. Ɔpasua ɔhandɛ mí ɛ́ ngyi. Ntráa
ngyi ipian ámʊ́ʊ́ Yesu lówun amʊ ıwı adánsıɛ ogyípʊ́. Mí
ɛ́ nénya mʊ numnyam amʊ́ʊ́ ıbélın ɔwan ámʊ ıkʊ. 2Ndɛ
mlı kokóli mbéɛ, mlıkı ahá ámʊ́ʊ́ Bulu lapʊ́wá mlı ıbıtɔ
amʊsʊ wankláán fɛ́ akúfa ɔkpapʊ́. Imábwɛ mlı fɛ́ bʊdɛ
mlı hıɛ, mboún mlıbwɛ mʊ́ tsu mlı klʊntɔ alıá Bulu déklé.
Megyí sika ɔnsípɛ sʊ, mboún ɔdwɛá mlıbʊ ha osum ámʊ
sʊ. 3Mlımábwɛ ahá ámʊ́ʊ́ Bulu lapʊ́wá mlı ıbıtɔ ámʊ
kpóunkpóun. Mboún mlıtsia tsiátɔ́ wankláán ání ıbɔ́bwɛ
nfántʊ́hʊ́n há amʊ́, 4mɛ́nı ɛkɛá Kristo, ogyi akúfa akpapʊ́
Owíe amʊ ɔbá á, ɔbɛ́ha mlı ısʊgyí-ıpa ání ıbʊ numnyam,
ımɛ́ɛkpa ɛkɛkɛɛkɛ.
5Nyasubi mʊ́a mbitebí, mlı ɛ́ mlıpʊ obú há mlı ahandɛ.
Mlı fɛ́ɛ́ mlıpʊ ıwıasıbá kpa aba. Tsúfɛ́ bɔwanlín wá Bulu
asʊ́n ámʊtɔ bɛɛ, “Bulu tɔkʊ́sʊ́ líí ıwı atsupʊ́sʊ́, táme ɔtɔwá
awıtɔlɛ há ahá ání bɛba ıwıası.” 6Mʊ́ sʊ mlıba ıwıası,
amlıpʊ mlı ıwı wa Bulu túmi kpɔnkpɔɔnkpɔntı ámʊ ası,
fówun obótsu mlı fʊ́á mʊ bré wankláántɔ́. 7Mlıpʊ mlı asʊn
wunhɛ fɛ́ɛ́ wa Bulu ıbıtɔ, tsúfɛ́ ɔtɔgywíın mlı ıwı.
8Mlıkıta ıwı, amlıdınka ansí ıwısʊ, tsúfɛ́ mlı olupʊ́, ogyi
Ɔbʊnsám ná odekpoún, odeki fɛ́ gyatá, ɔdɛ ɔkʊ dunká ɔkıta
wı. 9Ínı sʊ mlıkıta mlı hógyitɔ kínkíínkín, amlıtin mʊ
ɔkpa. Mlıbı ání mlı aba Akristofɔ ání bʊbʊ ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́ bʊdɛ
ipian ánfı odu wúun. 10Táme Bulu híɛ́ ɔbʊ awıtɔlɛ há mlı
tógyítɔ́tɔ́. Mʊlátí mlı ba mʊ numnyamtɔ tsʊn mlıa Kristonyɔ
ıkʊlɛbwɛtɔ́. Mʊ numnyam amʊ bʊ ınʊ bré fɛ́ɛ́tɔ́. Ní mlowun
ipian kpalobí á, ımɔ́ɔwa ɔpá mʊ onutó obótsu mlı kʊ́sʊ́, há
mléyinkí líí. Ɔbɔ́wa mlı ɔwʊnlín, há mlélɛ nlín Kristotɔ.
11Mʊbʊ́ iwíegyí bré fɛ́ɛ́tɔ́. *Amen!

Iklá

12Silwano létsa mí nɔwanlín ɔwʊlʊ́ kútʊ́klʊ́ ánfı sísí mlı.
Nyin ání opíó Okristoyin ogyi, ɔbʊ ɔnɔkwalı. Ndekléá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nɔ́wa mlı ɔwʊnlín, mí angyi adánsıɛ suna mlı ání asʊ́n ánfı nabláa mlı ɔwʊlʊ́ ánfıtɔ fɛ́ɛ́ idesuná ání ínı gyí Bulu awıtɔlɛ onutónutó ámʊ nı. Mlıkıta mʊ́tɔ́ kínkíínkín.

13 Mlı apíó ahógyipʊ amʊ́ʊ́ bʊbʊ *Babilon ɔpasuatɔ bɛhá
mlı itsiá. Mí bí Marko ɛ́ ɔhá mlı itsiá. 14 Mlıpʊ aba-ɔdwɛ
ámʊ́ʊ́ ıbʊ Akristofɔtɔ ámʊ ha aba itsiá brégyíbré. Ndɛ Bulu
kʊlí mbɛ́ɛ, ɔháa mlı ahá ámʊ́ʊ́ mlıgyí Akristofɔ ámʊ fɛ́ɛ́
iwilwii.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Petro
Ɔwʋlʋ́ Nyɔɔsɪ

Itsiáha

1 1Mí Yesu Kristo osúmbi pʋ́ mʋ sumbí ɔyɔpʋ́ Simon Petro
dɛ́ ɔwʋlʋ́ ánfɪ wanlín.
Ndɛ mʋ́ wanlín sísí mlɪ fɛ́ɛ́á mlɪlanyá hógyiá ɪbʋ labi
fɛ́ anɪ klɛ́, Bulu mʋa anɪ Ɔlɛpʋ́ Yesu Kristo yilébwɛ lahá
anɪlanyá ámʋ.
2Bulu ɔhíɛ gyi mlɪ bʋalɛ, ɔha mlɪ iwilwii, tsúfɛ́ mlɪlabí
mʋa anɪ Wíe Yesu Kristo tsía.

Bulu Ahá Tɪ Pʋ́ Tɔ́á Odedunká

3Ɪ́nɪá anɪlabí Yesu wankláán sʋ á, Bulu lahá anɪ tógyítɔ́á
abɔ́pʋtsíá nkpa ání itegyi mʋ ansí. Ɔlɛtɪ anɪ mʋ onutó
túmitɔ ɔbɛ́ɛ, abénya mʋ numnyam pʋ́ mʋ yilébwɛ. 4Mʋ
túmi kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ámʋ kén ɔlɔpʋkíé anɪ atɔ yiléá ɪbʋ
bíá. Mʋ́ ɔlɛhɪɛ yáí ání ɔbɔ́pʋhá anɪ ní. Ɔlɛhɪɛ ání ɔbɛ́lɛ
anɪ tsú ɔyítɔ́ ɔwɔ́lɪ laláhɛ ámʋ́ʋ́ iteyíntá nyankpʋsa amʋtɔ,
atsʋ́ʋn mʋ́sʋ́ tsiá mʋ atsiábi. 5Ɪ́nɪá Bulu labwɛ́ ínɪ há mlɪ
sʋ á, mlɪtsʋn mlɪ hógyisʋ amlɪbwɛ yilé ɔkpagyíɔkpasʋ.
Mlɪtsʋn mlɪ yilébwɛ ámʋsʋ amlɪbɪ asʋ́n. 6Mlɪtsʋn mlɪ
asʋ́nbɪ ámʋsʋ amlɪgyi ɪwɪsʋ. Mlɪtsʋn mlɪ ɪwɪsʋgyí amʋsʋ
amlɪwa nsi. Mlɪtsʋn mlɪ nsiwa ámʋsʋ amlɪsum Bulu.
7Mlɪtsʋn mlɪ Bulusúm ámʋsʋ amlɪwa awɪtɔlɛ. Mlɪtsʋn mlɪ
awɪtɔlɛwa ámʋsʋ amlɪdwɛ mlɪ aba Akristofɔ. 8Ní ínɪ aná
dɛdán mlɪtɔ á, ibósuná ání mlɪlabí anɪ Wíe Yesu Kristo.
Mʋ bɪ ámʋ désuná ání mlɪlawá labi, swíé abí ní. 9Támɛ
ní tsiátɔ́ anfɪ aná ɪma akʋtɔ á, bʋtamawun yɔ tsútsú. Amʋ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ansíbi labwíé. Batan ání Bulu lɔ́fwɪ amʊ́ lakpan dada amʊ
lɛ́ amʊ́ ɪwɪ.
10 Mʊ́ sʊ mí apíó adwɛpʊ́, mlɪsen ansítɔ́. Bulu létɪ ahá,
ɔlɛlɛ akʊ há mʊ ɪwɪ. Mlɪha mlɪ bwɛhɛ́ isuna ání lélé mlɪbʊ
amʊ́tɔ́. Ní mlɪdɛ́ ínɪ bwɛ á, mlɪméɛdɪda ɛkɛkɛɛkɛ. 11 Ɩbá alɪ
á, Bulu obéfinkí ɔkpa gbagyaa há mlówie anɪ Wíe pʊ́ anɪ
Ɔlɛpʊ́ Yesu Kristo iwíegyí ámʊ́ʊ́ ɪtamamɔ́ ɔnɔ́ ámʊtɔ.
12 Mméesi mlɪ asʊ́n ánfɪ kaín. Ɩbʊ mʊ́tɔ́á mlɪyin mʊ́ dodo.
Mlɪlɪ mlɪ ɔnɔkwalɪ amʊsʊ kínkíínkín. 13 Ee, nawun ání ínɪá
nenya mbʊ nkpa ánfɪ mʊ́ á, ɪbʊ alɛ́ ání nétsiá káín mlɪ
asʊ́n ánfɪ brégyíbré. 14 Tsʊ́fɛ́ anɪ Wíe Yesu Kristo lahá mí
nabí ání mí nkɛ ɪtráa mɔtsɔ́ ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ. 15 Mʊ́ sʊ nɔ́tsʊn
ɔkpagyíɔkpasʊ há mlétsiá káín mʊ́sʊ́ mí ɔma.

Kristo Numnyam

16 Megyí nyánsa anɪlɔ́pʊsré ɔtɛ bɔwa súná mlɪ tsʊ́ anɪ Wíe
Yesu Kristo túmi pʊ́ mʊ yinkí ba amʊ ɪwɪ. Mboʊ́n anɪlɛ́hɪɛ
pʊ́ anɪ ansíbi wun mʊ numnyam. 17 Tsʊ́fɛ́ anɪ ansítɔ́ anɪ Sí
Bulu lɔ́pʊ obʊ́ mʊ́a numnyam kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ há Yesu,
brɛ́á Bulu Onumnyampʊ amʊ ɔmɛ lɛdalɪ tsu ɔsʊ́sʊ́ ɔbɛ́ɛ,
"Ɔ́nɪ gyí mí Bí ɔdwɛpʊ́á olegyi mɪ ansí ní." 18 Anɪ onutó
lónu ɔmɛ amʊ tsʊ́ ɔsʊ́sʊ́, brɛ́á anɪa mʊnyɔ anɪlíí ɪbʊ wankíhɛ́
amʊsʊ.
19 Ɩ́nɪ sʊ anɪlahíɛ́ wun ání asʊ́n ámʊ́ʊ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́
amʊ bɛblí tswɪ amʊ ɪhíɛ́ ɪbʊ mʊ́tɔ́. Ɩbɛ́hɪɛ wá alɛ́ há mlɪ, ní
mlɛyaa asʊ nʊ́ mʊ́, gyi mʊ́sʊ́.
Tsʊ́fɛ́ amʊ́ asʊ́n ámʊ igyi fɛ́
ɔkandíɛá ɪdɛwankí oklʊ́ntɔ
yɔ́fʊn brɛ́á ɔyí ɔbɛkɛ, bakɛ
ɔtsrakpabi amʊ ɔbɔ́wankí
mlɪ klʊntɔ. 20 Ɩwánkɪ mlɪ
ání megyí Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́
amʊ onutó apɛ́ bɔpʊwánlín
Bulu asʊ́n ámʊ. 21 Tsʊ́fɛ́
megyí amʊ́ onutó lɔ́pʊ amʊ́
agywɪɪn blí Bulu ɔnɔ́ asʊ́n

Ɔkandíɛá ɪdɛwankí oklʊ́ntɔ ní. (2 Petro 1:19)

2 Pe

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tswɪ. Mboún *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ lɛ́bá amʊ́sʊ́ bɛblí asʊ́n ání Bulu déklé.

Afunu Atɔ́ Asunápʊ́

2 1 Bímbí ámʊ a, Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ afunupʊ betsiá Bulu
aháto. Alɪ kén bétsiá mlɪto ní. Bɔ́bwɛ híɛ́ɛ́ pʊ́ amʊ́ onutó
atosunáhɛ́á ɪtɔmɔ́ bɔwa mlɪto. Bɔ́kʊsʊ́ líí amʊ́ Wíe amʊ́ʊ́
ɔlɔho amʊ́ ámʊsʊ kʊ́ráá, pʊ́hí amʊ́ ɪwɪ. 2 Ahá tsɔtsɔɔtsɔ
bóbuo amʊ́ tsiátɔ́ laláhɛ pʊ́ pélɪla anfɪ. Amʊ́ sʊ ahá bɔ́kpɔí
ɔnɔkwalɪ ɔkpa ámʊ. 3 Amʊ́ ɔnsípɛ sʊ bɛ́kpɛkpɛ́ɛ asʊ́n blí
pʊ́swíí mlɪ kɔ́ba. Asʊ́n ogyípʊ́ Bulu léda ɪwɪsʊ ɔyí ɔpá ání
ɔbɛ́bɪtí amʊ́ ɪsʊ, hí amʊ́.

4 Tsʊ́fɛ́ Bulu mésikíé mʊ abɔpʊ amʊ́ʊ́ bɔbwɛ lakpan
ámʊ kʊ́ráá. Ɔlɔwa amʊ́ ɪkan, tswɪ amʊ́ wá ɪsʊbɪtí ogyá
ámʊ́ʊ́ ɪtamadun amʊ oklʊ́klʊ́ʊklʊ́kpá oklʊ́ntɔ.[a] Bétsiá ɪnʊ
yɔ́fʊn amʊ́ asʊ́n ogyíké. 5 Mlɪyin ání Bulu mékiná atɪtɪfɔ
ámʊ́ʊ́ bʊmobu mʊ amʊ ɪsʊbɪtí. Mboún ɔlɛha ntsu léme
amʊ́ fɛ́ɛ́. *Noa mʊa ahá abasíénɔ́ pɛ́ lésián. Noa léda ɔkan
bláa ahá alɪ brɛ́ ámʊtɔ ɔbɛ́ɛ, bʊtsía tsiátɔ́á ilegyi Bulu
ansí. 6 Ɩda mlɪ ansítɔ́ ání Bulu léha ogyá lɔhɔ Sodom mʊ́a
Gomora awʊ́lu mlí nsʊ́ó. Amʊ́ lakpan sʊ Bulu lɛ́bɪtí amʊ́
ɪsʊ, isuna tɔ́á ɪbɛ́ba ahá ání bʊtɔkʊ́sʊ́ líí mʊsʊsʊ ɛkɛkʊ́.
7 Táme Bulu lɛ́lɛ yilé ɔbwɛpʊ́ *Lot mʊ́ alɪ brɛ́ ámʊtɔ. Ahá
ámʊ tsiátɔ́ laláhɛ pʊ́ amʊ́ mblasʊmágyi letsiá han mʊ.
8 Oletsiá nú, oletsiá wun amʊ́ bwɛhɛ́ laláhɛ ekekegyíɛkɛ,
iletsiá tɔ́ mʊ klʊn. 9 Ɩ́nɪ fɛ́ɛ́ ilosuná ání anɪ Wíe yin alɪá
ɔbɛ́lɛ yilé abwɛpʊ́ tsʊ́ ɪsɔ́kɪtɔ, pʊ́ alɪá ɔbɛ́bɪtí lalahɛ abwɛpʊ́
ɪsʊ yɔ́fʊn ɛkɛá obégyi amʊ́ asʊ́n. 10 Mʊ́á ɪdʊn a, ahá ánfɪ
odu bʊtamagyi ɪwɪsʊ, ɪwɪtsʊ́ bʊ amʊ́tɔ́, bʊtamasʊ́su tɔtɔ
ɪwɪ dʊn hakpan ání amʊ́ ɔwɔ́lɪ laláhɛ tekle. Bulu ɔbɛ́hɪɛ
bítí amʊ́ ɪsʊ.

Ní bʊdɛ anumnyampʊá bʊbʊ ɔsʊ́sʊ́ sia á, ɪtamawá
amʊ́ ifʊ́. 11 *Bulu-abɔpʊá bʊhíɛ́ bʊbʊ túmi, bʊbʊ ɔwʊnlín
kʊ́ráá bʊtamasíá anumnyampʊ anfɪ Bulu ansítɔ́. 12 Afunu

---

[a] **2:4** *Tataro* bʊtɛtí ɪnʊ Griiki ɔblíto.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

atɔ́ asunápʊ́ anfɪ bʊgyi fɛ́ pututɔ-mbwɪá bʊma agywɪɪn.
Bʊtɔkwíí amʊ́ kɛkɛ, ahá bʊtɛkítá amʊ́, mɔ́ amʊ́. Bʊtɛblí asʊn
laláhɛ tsú tɔ́á bʊmonu mʊ́ asɪ ɪwɪ. Amʊ́ lalahɛbwɛ bɛ́hɪ
amʊ́ fɛ́ pututɔ-mbwɪ. 13 Alɪ ámʊ́ʊ́ bahá ahá bʊdɛ asʊ́n wun
amʊ sʊ Bulu ɔbɔ́pʊ asʊn wunhɛ ká amʊ́ akɔ. Bʊtegyi ɔdwɛ
nkɛtɔ, tsúfɛ́ ansigyíla bʊtɔbwɛ́. Bʊtɔbwɛ́ pɛ́lɪla, kpɔ́í ɪwɪ,
bʊtowíe anɪtɔ anɪ nkegyítɔ. Bʊdɛ ɪwɪ mlɛ́. 14 Tɔtɔ ɪma amʊ́
ansigyí dʊn mbʊatɔ. Bʊtamasí lalahɛ bwɛ. Bʊtɛmlɛ́ ahá
ání amʊ́ hógyi mɛlíí tsukʊlɛ, há bʊ́tɔbwɛ́ lakpan. Bahíɛ́ bí
ɔnsɪpɛ wa. Amʊ́ bwɛhɛ́ laláhɛ anfɪ sʊ, bʊgyɔ́wɪ ní! 15 Basí
ɔkpa wankláán ámʊ tswɪ, yɔ́ bʊbuo Beor mʊ bi Bulu ɔnɔ́sʊ́
ɔtɔípʊ́ *Bileam bwɛhɛ́ laláhɛ. Ɔlɔdwɛ sika ání obénya tsú
lalahɛbwɛtɔ. 16 Mʊ́ sʊ Bulu lɛ́ha mʊ afrímʊ́ lɔ́tɔí wa mʊ,
ɪlɛha olesi mʊ gbedéla amʊ bwɛ.

17 Afunu atɔ́ asunápʊ́ anfɪ bʊma labi kʊkʊ. Bʊgyi fɛ́ ntsuá
ɪlakpí ntɛɛ nyankpʊá ɪlabílá tuun, afú latsʊan mʊ́ nátí. Ɪ́nɪ
sʊ amʊ́ otsiákpá ání Bulu lalá yáí amʊ́ gyí oklún tuuntɔ.
18 Bʊtotsú ɪwɪ, ká ɔnɔ́tɔ́, pʊ́ amʊ́ ɔwɔ́lɪ laláhɛ tɪn ɔnɔ́, mlɛ́
ahá bʊtɛlábwɛ́ lakpan ání besi bwɛ ɪmɔkʊ́wá ɔpá. 19 Bʊtɛhíɛ́
ahá bɛɛ, ní begyi amʊ́ atosunáhɛ́sʊ á, bégyi ɪwɪ. Támɛ
amʊ́ onutó bʊgyi nkpábi há tsiátɔ́ laláhɛ. Tsúfɛ́ nyankpʊsa
gyí ɔkpábi há tɔ́á ɪdɛ mʊsʊ gyí. 20 Ahá ání babí anɪ Wíe
pʊ́ anɪ Ɔlɛpʊ́ Yesu Kristo, sí ɔyítɔ́ ɔwɔ́lɪ laláhɛá iteyíntá
nyankpʊsa bwɛ, beyinkí yébitíwíé mʊ́tɔ́, igyi amʊ́sʊ́ á,
amʊ́ tsiátɔ́ tɛláyíntá dʊn alɪá igyi yáí. 21 Ní bʊmetepí wun
ɔkpa wankláán ámʊ kʊ́ráá á, tɛkɪ ɪbʊ alɛ́ há amʊ́ dʊn ání
bówun mʊ́ yínkí ɔma, sí mbla wankíhɛ́ amʊ́ʊ́ bɔpʊhá amʊ́
ámʊsʊ gyí. 22 Amʊ́ bwɛhɛ́ ánfɪ lahá yébi anfɪ laba mʊ́tɔ́.
"Kɪaɪ tɛ́kpláí, lápʊ́ mʊ ɔdandʊ tsú" pʊ́ "Febie ɔprákuo ntsu
alɪágyíalíá á, ɔtɛláyébie ɔdɪba."

Anɪ Wíe Ɔbákɛ

2 Pe

3 1 Mí apíó adwɛpʊ́, ínɪ gyí ɔwʊlʊ́ nyɔɔsɪá ndɛwanlín
sísí mlɪ ní. Ndɛpʊ nwʊlʊ́ anyɔ ánfɪ káín mlɪ, mɛ́nɪ
mlɔ́gywɪín mʊ́ ɪwɪ wankláán. 2 Ndekléá mlɪkáɪn asʊ́n ámʊ́ʊ́
Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ wankíhɛ́ amʊ bɛblí yáí ámʊsʊ. Mlɪkaɪn

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anı Wíe, ogyi anı Ɔlɛpʊ́ Yesu Kristo mbla ámʊ́ʊ́ ɔlɔtsʊn mʊ
sumbí ayɔpʊ́sʊ́ wá há mlı ámʊsʊ. 3-4Gyankpapʊ a, ndekléá
nɛ́kaín mlı ání nkɛ tráhɛ amʊtɔ á, ahinlá abwɛpʊ́ akʊ bóbuo
amʊ́ onutó ɔwɔ́lı lalóhɛ. Bɔ́mɔsí mlı, fíté mlı bɛɛ, “Yɛ́ɛ Yesu
léblí yáí ɔbɛ́ɛ, mélayínkí bá a? Mʊ́ nkı mʊ mɛ́? Tsʊ́ anı anáin
lowu brésʊ́ ɔpá á, tɔtɔɔtɔ mɔ́kʊ́tsɛ. Alı ámʊ́ʊ́ ilenya igyi ámʊ
nı.” 5Bakı ansí tan ání ɔnɔ́ Bulu lɔ́pʊblí asʊ́n bímbí ámʊ,
ɔsʊ́ mʊ́a ası lɛlın, ɔsʊlʊ́ʊ lɛdalı tsu ntsutso. Ntsu ɛ́ ɔlɔpʊbwɛ́
mʊ́. 6Ntsu kén ɔlɛha ılɔbʊlá yíntá bímbí ɔyí ámʊ. 7Ɔnɔ́ ámʊ
kén ɔlɛtrá pʊblí ání ɔsʊ́ mʊ́a ası ánfı mʊ́ ibétsiá yɔ́fʊn ɛkɛá
obégyi ahá ámʊ́ʊ́ bʊtamanyá mʊ ifʊ́ ámʊ asʊ́n, pʊ́ ogyá hí
tógyítɔ́.

8Táme apío adwɛpʊ́, mlımátan ína mʊ́sʊ́. Ɛkɛwʊ́lɛ igyi fɛ́
nfí-ɔpím, nfí-ɔpím ɛ́ igyi fɛ́ ɛkɛwʊ́lɛ anı Wíe ansítɔ́. 9Ahá
bʊkı bɛɛ, Bulu tesi tsiá tɔ́á alahíɛ́á ɔbɔ́bwɛsʊ. Megyí alı ígyi,
mboún klʊn otenyá há mlı; mɛ́nı ɔhagyíɔha ɔbɛ́damlí klʊntɔ
sí lakpan bwɛ, tsʊ́fɛ́ omedékléá ɔhaa ɔbɔ́fwı.

10Táme anı Wíe ɔbákɛ amʊ ibófwie aháto, fɛ́ alıá owikplu
tofwíé ɔhato. Ɛkɛ ámʊ a, ɔsʊ́sʊ́ bɔ́sʊrá okitikíti kʊ́klʊ́klʊ́ʊ́ ŋa.
Ogyá bɛ́ŋlaín ntobíá ɔlɔpʊbwɛ́ ɔsʊ́ mʊ́a ası fɛ́ɛ́. Ɔsʊlʊ́ʊ mʊ́a
mʊ́sʊ́ atɔ́ ɛ́ fɛ́ɛ́ bɔ́hɔ plíplíplíplí. 11Ínıá lélé Bulu obéyintá
ɔyítɔ́ atɔ́ fɛ́ɛ́ alı á, tsiátɔ́ mɔmʊ ilehián ání mlɔ́pʊtsía, ibégyi
Bulu ansí? Ilehián ání mlı ıwı bétın, mlósʊ́m Bulu. 12Mlıtsia
tsiátɔ́ anfı pʊkı ɔkpa ha Kristo ɔbákɛ amʊ, amlıha mʊ́ ıkɔsı
ba. Bulu ɔbɔ́pʊ ogyá hí tógyítɔ́ ɔsʊ́sʊ́ ɛkɛ ámʊ. Mʊ́ okunkúu ɛ́
ıbɛ́ŋlaín ınʊ atɔ́ fɛ́ɛ́. 13Táme Bulu léhıɛ ání ɔbɔ́bwɛ ɔsʊ́ mʊ́a
ası pɔpwɛ há anı. Ɔtínɛ́á ahá ání amʊ́ asʊ́n da ɔkpa bétsiá.
Mʊ́ anıgyó ní.

14Mʊ́ sʊ apío adwɛpʊ́, ínıá mlıgyó ína sʊ á, mlıyırı ıwı
amlıtsia tsiátɔ́á mʊ́ ıwı lɛtın, ɔlala méetsiá mlı ıwı Bulu
ansítɔ́, mɛ́nı iwilwii bétsiá mlıa mʊnyɔ nsıné. 15Mlımátan
ání ahá nkpahɔ́ɔ sʊ́ anı Wíe dɛ́ ıklʊn nya, fɛ́ alıá anı pío
ɔdwɛpʊ́ Paulo lɔ́pʊ nyánsa ání Bulu léha mʊ wánlín asʊ́n
ánfı kén sísí mlı. 16Asʊ́n ánfı aná ıwı ɔlɔtɔí tsʊ́ mʊ nwʊlʊ́
fɛ́ɛ́tɔ́ nı. Táme mʊ asʊ́n ámʊ ıkʊ asınu bʊ ɔnlın. Mʊ́ sʊ ahá
ání bʊtamakásí tɔtɔ pʊ́ ahá ání amʊ́ hogyi mɛlíí tsukʊlɛ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bʊtɛdámlí Paulo asʊ́n ámʊ, fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ bʊtɛdámlí Bulu asʊn wanlínhɛ́ bun amʊ. Mʊ́ ɔbɛ́ha Bulu ɔbɛ́hɪ amʊ́ ní.

17 Táme apío adwɛpʊ́, ínɪá mlɪyin mʊ́ alɪ sʊ á, ndɛ mlɪ ɔlá da yáí. Mlɪdɪnka ansí ɪwɪsʊ, ménɪ ahá ánfɪ bʊtamagyi mblasʊ ánfɪ bʊmɔ́ɔpʊ amʊ́ atosunáhɛ́ lalálhɛ amʊ bɛmlɛ́ mlɪ, amlɪdɪda. 18 Mboún mlɪyɔ mʊ́sʊ́, ménɪ anɪ Wíe pʊ́ anɪ Ɔlɛpʊ́ Yesu Kristo awɪtɔlɛ pʊ́ mʊ bɪ bómoní mlɪtɔ. Numnyam ɪbwɛ́ɛ mʊ klɛ tsú séi pʊ́ya bré fɛ́ɛ́tɔ́! *Amen.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yohane
Ɔwʋlʋ́ Gyankpapʋ

Nkpa Asʋ́n

1 1Anɪdɛ́ ɔwʋlʋ́ ánfɪ wanlín sísí mlɪ tsú Asʋ́n ámʋ́ʋ́ ɪtɛhá
nkpa, ɪbʋ ɪnʋ asa ɔyí lɛlɪn amʋ ɪwɪ. Anɪ onutó anɪlónu
mʋ asʋ́n, pʋ́ ansíbi wun mʋ, kɪ mʋ, pʋ́ ɪbɪ da mʋ. 2Bulu
lɛ́lɛ Nkpa Ɔhapʋ́ ánfɪ ɔwan súná anɪ, anɪlówun mʋ. Anɪdɛ́
adánsɪɛ gyí, bláa mlɪ anɪaa, mʋtɛ́há nkpa ání ɪtamatá ní.
Mʋa Ɔsí ámʋ nyɔ bʋ ɪnʋ yáí, asa alalé mʋ ɔwan súná anɪ.
3Asʋ́n ání anɪlónu pʋ́ tɔ́á anɪlówun anɪdɛ́ mlɪ bláa, mɛ́nɪ
anɪa mlɪnyɔ abɔ́bwɛ kʋlɛ. Tsʋ́fɛ́ anɪa Ɔsí ámʋ pʋ́ mʋ Bi Yesu
Kristonyɔ gyí kʋlɛ. 4Anɪdɛ́ mʋ́ wanlín sísí mlɪ, mɛ́nɪ anɪa
mlɪnyɔ ansigyí bɔ́fʋn.

Bulu Lɔ́wankí

5Asʋ́n ání anɪlónu tsú mʋ Bi ámʋ wá, anɪdɛ́ mlɪ bláa gyí,
Bulu lɔ́wankí. Oklʋ́n kʋkʋʋkʋ má mʋtɔ. 6Mʋ́ sʋ ní anɪdɛ́blí
anɪaa, anɪa mʋnyɔ anɪdɛ́ mbagyí, táme anɪtráa anɪná
oklʋ́ntɔ á, anɪdɛ́ afunu wa. Anɪmɛ́dɛ́bwɛ dínká ɔnɔkwalɪ
asʋ́n ámʋsʋ. 7Táme ní anɪná wankɪ amʋtɔ, fɛ́ alɪ ámʋ́ʋ́ mʋ
onutó ɔna ámʋ a, ɪkʋlɛbwɛ bʋ anɪa anɪ aba nsɪné. Mʋ́ sʋ mʋ
Bi Yesu Kristo obugya amʋ tɛtɪn anɪ ɪwɪ tsú anɪ lakpantɔ.
8Ní ablí anɪaa, lakpan ma anɪ ɪwɪ á, anɪdɛ́ ɪwɪ mlɛ́.
Anɪmá ɔnɔkwalɪ. 9Táme ní alé anɪ lakpan bláa Bulu á,
obésikíé anɪ, tɪn anɪ ɪwɪ tsú lalahɛ fɛ́ɛ́tɔ́, tsʋ́fɛ́ yilé ɔbwɛpʋ́
pʋ́ ɔnɔkwalɪpʋ ogyi. 10Ní ablí anɪaa, anɪmégyí lakpan
abwɛpʋ́ á, anɪlawá mʋ afunutɔ. Idesuná ání anɪmɔ́hɔ mʋ
asʋ́n ámʋ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Anı Bʊalɛ Ogyípʊ́

2 1Mí abí adwɛpʊ́, ndɛ asʊ́n ánfı wanlín sísí mlı, ménı
mlıméɛtrá bwɛ lakpan. Támɛ ní mlıtɔ ɔkʊ ɔbwɛ́ lakpan
á, anıbʊ ɔhá ání otokókóli anı Sí ámʊ há anı. Mʊgyí yilé
ɔbwɛpʊ́ Yesu Kristo. 2Tsúfé mʊlówu, pʊ́ mʊ obugya lɛ́ anı
nwunsʊ mbusuo. Megyí anı nkʊlɛ pɛ́ lakpan, támɛ ɔyítɔ́
ahá fɛ́ɛ́ klɛ́.

3Ní anıdɛ́ Bulu mblasʊ gyí a, mʊ́ ɔbɛ́ha abɛ́bı ání anılabí
mʊ nı. 4Ní ɔkʊ ɔblí ɔbɛ́ɛ, “Nyin Bulu,” támɛ ɔtamagyi mʊ
mblasʊ á, ofunupʊ ogyi. Ɔma ɔnɔkwalı. 5-6Támɛ ní ɔkʊ
tegyi Bulu mblasʊ á, idesuná ání mʊ Buludwɛ lɔfʊn. Tɔ́á
ıbɛ́ha abɛ́bı ání kʊlɛbwɛ bʊ anıa Bulu nsınɛ́ gyí, anıtsie
nkpa fɛ́ Yesu Kristo.

Mbla Pɔpwɛ Amʊ

7Apíó adwɛpʊ́, megyí mbla pɔpwɛ kʊkʊ ndɛwanlín sísí
mlı. Mbla dada amʊ́ʊ́ mlıyin tsú brɛ́ ámʊ́ʊ́ mlılɔ́tsɔ hógyi
amʊ nı. Mbla dada anfı igyi asʊ́n ání mlılanú dodo. 8Támɛ
mbla pɔpwɛ igyi. Tsúfé Kristo tsiátɔ́ pʊ́ mlı klɛ́ lalɛ́ mʊ́ súná
ání mbla pɔpwɛ igyi. Oklún amʊ ıdɛtsʊ́ʊn. Wankı amʊ
onutó ıdɛwankí dodo.

9Mʊ́ sʊ ɔhá ání ɔbɛ́ɛ, ɔna wankı amʊtɔ, támɛ ɔdɛ mʊ ba
Okristoyin lu á, idesuná ání ɔtráa ɔbʊ oklúntɔ. 10Ɔhá ání
ɔtɔdwɛ́ mʊ ba Okristoyin ná wankı amʊtɔ. Mʊ́ sʊ tɔtɔɔtɔ
mɛ́ɛha mʊ ɔbwɛ lakpan. 11Támɛ ɔhá ání otolú mʊ ba
Okristoyin mʊ́ tsie oklúntɔ. Ɔna oklúntɔ, sʊ omeyín ɔtínɛ́á
ɔyɔ́, tsúfé oklún amʊ ılatin mʊ ansí.

12Mí abí adwɛpʊ́, ndɛ ɔwʊlʊ́ ánfı wanlín sísí mlı, tsúfé
Yesu Kristo sʊ Bulu lasí mlı lakpan kíé mlı. 13Mí así, ndɛ
ɔwʊlʊ́ ánfı wanlín sísí mlı, tsúfé mlılabí ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ınʊ
tsú ɔyí nfiasí ámʊ. Nyasubi, ndɛ ɔwʊlʊ́ ánfı wanlín sísí mlı,
tsúfé mlılagyi Ɔbʊnsámsʊ́.

14Mí abí adwɛpʊ́, ndɛ ɔwʊlʊ́ ánfı wanlín sísí mlı, tsúfé
mlılabí Ɔsí ámʊ. Mí así, ndɛ ɔwʊlʊ́ ánfı wanlín sísí mlı, tsúfé
mlılabí ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔbʊ ınʊ asa Bulu lɔ́bwɛ ɔyí ámʊ. Nyasubi,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ndɛ ɔwʋlʋ́ ánfɪ wanlín sísí mlɪ, tsúfɛ́ mlɪ hógyi ɔnɔ́ bʋ ɔnlɪn,
Bulu asʋ́n bʋ mlɪtɔ. Mlɪlagyi Ɔbʋnsámsʋ́.
15 Mʋ́ sʋ ndɛ mlɪ fɛ́ɛ́ bláa mbɛ́ɛ, mlɪmápʋ mlɪ klʋn dínká
ɔyí pʋ́ mʋ́tɔ́ atɔ́sʋ́. Ní ɔkʋ dɛ́ ɔyí ánfɪ dwɛ á, ɔmɛ́ɛtalí trá
dwɛ anɪ Sí Bulu ɛ. 16 Ɔyítɔ́ atɔ́ ámʋ ɪkʋ gyí, atɔ laláhɛá
ɪtɛdínká ɔha ɔwɔ́lɪ; atɔ́á ɔha towun, ɪtɛdínká mʋ ɔwɔ́lɪ pʋ́
ntobíá ɔha tɔpʋ́tsʋ́ ɪwɪ. Ɪ́nɪ ánfɪ odu kʋkʋʋkʋ imotsʋ́ anɪ Sí
Bulu wá, ɔyí ánfɪtɔ itsʋ́. 17 Ɔyí ánfɪ pʋ́ mʋ́tɔ́ atɔ́á ɪtɛdínká
ɔha ɔwɔ́lɪ fɛ́ɛ́ dɛtsʋ́ʋn. Táme ɔhá ání ɔtɔbwɛ́ tɔ́á Bulu tekle
obétsiá nkpa ání ɪtamatá.

Kristo Alupʋ́

18 Mí abí adwɛpʋ́, bré tráhɛ nɪ. Mlɪkaɪn ání bɛbláa mlɪ bɛɛ,
Kristo olupʋ́ ámʋ ɔbɛ́ba. Séi ánfɪ á, Kristo alupʋ́ tsɔtsɔɔtsɔ
baba. Ɪ́nɪ désuná ání lɛ́lɛ́ bré tráhɛ nɪ. 19 Kristo alupʋ́ ánfɪ
betsiá anɪtɔ asa bɛdalɪ. Ní lɛ́lɛ́ anɪ klɛ́ bʋgyi á, tɛkɪ besi tsiá
anɪtɔ. Amʋ́ anɪtɔdalɪ lósuná ání bʋmegyí anɪ apíó Kristotɔ.
Mʋ́ sʋ bɛdalɪ anɪtɔ ní.
20 Táme mlɪ mʋ́ á, Kristo lapʋ́ mʋ *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʋ
wá mlɪtɔ. Mʋ́ sʋ mlɪ fɛ́ɛ́ mlɪlabí ɔnɔkwalɪ amʋ. 21 Megyí
bɛɛ mlɪméyín ɔnɔkwalɪ amʋ, sʋ́ ndɛ asʋ́n ánfɪ wanlín sísí
mlɪ. Mboʋ́n alɪá mlɪyin ɔnɔkwalɪ amʋ, pʋ́ alɪ ámʋ́ʋ́ mlɪyin
wanklɑ́ɑ́n ání ɔtínɛ́á ɔnɔkwalɪ amʋ bʋ a, afunu kʋkʋʋkʋ
ɪma ɪnʋ ámʋ sʋ.
22 Ma gyí ofunupʋ kpɔnkpɔntɪ ánfɪ? Mʋgyí ɔhá ání
olekiná ɔbɛ́ɛ, "Megyí Yesu gyí Kristo, (ɔhá ámʋ́ʋ́ Bulu ladá
mʋ ofúli amʋ)." Idesuná ání alakíná Ɔsí Bulu mʋa mʋ Bi
Yesu Kristo amʋ. Mʋ́ sʋ mʋgyí Kristo olupʋ́ ámʋ nɪ. 23 Tsúfɛ́
ɔhá ání okíná Bulu mʋ Bi ámʋ lakíná mʋ Sɪ Bulu ɛ́ ní. Táme
ɔhá ání ɔlɔhɔ mʋ Bi ámʋ lahɔ mʋ Sɪ ámʋ ɛ́.
24 Mʋ́ sʋ mlɪha asʋ́n ámʋ́ʋ́ mlɪlónu tsʋ́ bré ámʋ́ʋ́ mlɪlɔ́tsɔ
hógyi amʋ isin mlɪtɔ. Tsúfɛ́ ní isin mlɪtɔ á, mʋ́mʋ́ ɪkʋlɛbwɛ
bétsiá mlɪa Yesu pʋ́ Ɔsí Bulu nsɪné. 25 Ɪ́nɪ gyí tɔ́á Kristo léhɪɛ
ɔbɛ́ɛ méha anɪ, igyi nkpa ání ɪtamatá ámʋ nɪ.
26 Ahá ámʋ́ʋ́ bʋdekléá bɛ́mlɛ́ mlɪ ámʋ sʋ́ ndɛ asʋ́n ánfɪ
wanlín sísí mlɪ. 27 Mlɪ mʋ́ á, Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʋ́ʋ́ Kristo

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lɔ́pʋwá mlɪtɔ ámʋ bʋ mlɪtɔ. Mʋ́ sʋ imehián ání ɔhaa ɔbétrá suná mlɪ atɔ́. Tsúfé Ɔŋɛ Wankíhé amʋ tosúná mlɪ tógyítɔ́. Mʋ atosunáhé é igyi ɔnɔkwalɪ onutó. Ɪ́nɪ sʋ mlɪkɪta tɔ́á olosuná mlɪtɔ, amlɪtsia Kristotɔ.

28 Ɪ́nɪ sʋ mí abí adwɛpʋ́, mlɪtsia Kristotɔ. Fówun ní ɔbá á, pélɪ méɛkɪtá anɪ, abétalí fia mʋ. 29 Ní mlɪyin ání yilé ɔbwɛpʋ́ Yesu gyí á, mʋ́mʋ́ mlɪbɪ ání yilé ɔbwɛpʋ́ Bulu mʋ bi okugyíɔkʋ gyí.

Bulu Abí

3 1 Mlɪkɪ alɪá anɪ Sí Bulu tɛhíé dwé anɪ sʋ́ bʋtɛtí anɪ mʋ abí. Lélé á, mʋ abí anɪgyí. Táme tɔ́á sʋá ɔyí ánfɪtɔ ahá bʋmeyín anɪ gyí, bʋmeyín anɪ Sí Bulu. 2 Mí apíó adwɛpʋ́, séi á, Bulu ahá anɪgyí. Alɪá abébemlí wʋlɛ ɔmɔkʋ́nyá lé súná anɪ. Táme anɪyin ání Kristo ɔbá á, abélɪan mʋ, tsúfé abówun alɪá ogyi. 3 Ɔhagyíɔha ání ɔdɪn ansí ání mélɪan mʋ tɛhá mʋ ɪwɪ tɛtɪn, fé alɪá mʋ ɪwɪ lɛtɪn.

4 Ɔhagyíɔha ání ɔtɔbwé lakpan á, ɔdɛkʋsʋ́ líí Bulu mblasʋ. Tsúfé lakpan gyí Bulu mblasʋmágyi. 5 Mlɪyin ání Kristo léba ɔyítɔ́ bɛlɛ anɪ tsú anɪ lakpantɔ, táme mʋ mʋ́ ɔmɔbwɛ lakpan kʋkʋ. 6 Ɪ́nɪ sʋ ɔhá ání mʋa Kristo bʋdɛ mbagyí tamatráa bwɛ lakpan. Mʋ́ sʋ ɔhagyíɔha ání ɔtráa ɔdɛ lakpan bwɛ mɔ́kʋ́wun Kristo, ɔmɔkʋ́bí mʋ é.

7 Mí abí adwɛpʋ́, mlɪmáha ɔhaa ɔmlɛ mlɪ. Ɔhagyíɔha ání ɔtɔbwé yilé á, mʋ asʋ́n da ɔkpa Bulu ansítɔ́ fé Yesu. 8 Táme Ɔbʋnsám mʋ bi, ɔhá ání ɔtráa ɔdɛ lakpan bwɛ gyí. Tsúfé Ɔbʋnsám dé lakpan bwɛ tsú bréá ɔyí lefi asɪ ɔpá. Bulu mʋ Bi Yesu Kristo léba ɔyítɔ́ beyintá Ɔbʋnsám gyumagyihɛ kugyíkʋ.

9 Ahá ání babwé Bulu ahá bʋtamatráa bwɛ lakpan, tsúfé Bulu tsiátɔ́ bʋ amʋ́tɔ́. Mʋ́ sʋ bʋméɛtalí trá bwɛ lakpan. 10 Tɔ́á abɔ́pʋbí Bulu abí pʋ́ Ɔbʋnsám abí gyí, ɔhagyíɔha ání ɔtamabwé yilé, ntée dwé mʋ ba mégyí Bulu mʋ bi.

1 Yoh

Abadwɛ

11 Asʋ́n ání mlɪlónu tsú bréá mlɪlémlí Akristofɔ gyí, adwéɛ aba. 12 Mlɪmábwɛ mlɪ ɪwɪ fé *Kain. Ɔlɔbwɛ Ɔbʋnsám mʋ bi,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mɔ́ mʊ gyama. Ntɔ léha sʊ́ ɔlɔmɔ mʊ? Ɔlɔbwɛ ɪtɔ laláhɛ, mʊ gyama mʊ́ lɔ́bwɛ ɪtɔ wankláán sʊ ɔlɔmɔ mʊ.
13 Mí apíó Akristofɔ, ɪmáwa mlɪ wánwan ní ɔyí ánfɪtɔ ahá bʊtolú mlɪ. 14 Anɪ mʊ́ anɪyin ání anɪladálɪ lowu asɪ yɔ́ nkpa ání ɪtamatátɔ́, tsúfé anɪdé anɪ aba dwɛ. Ɔhá ání ɔtamadwé mʊ aba lasin lowutɔ. 15 Ɔhá ání otolú mʊ ba gyí ahá ɔmɔpú. Mlɪyin ání ahá ɔmɔpú ɔkʊkʊ má nkpa ání ɪtamatá. 16 Alɪ ámʊ́ʊ́ Kristo lótsulá wú há anɪ ámʊ ɪlasúná anɪ alɪá ɔdwɛ gyí. Mʊ́ sʊ ilehián ání anɪ é abówu há anɪ aba alɪ kén. 17 Ní ɔkʊ bʊ atɔ́, alawun ání kʊ dɛ mʊ ba hián, táme omowun mʊ nwɛ há mʊ a, mʊ́mʊ́ ɔméɛtalí blí ɔbéɛ, mʊtɔdwé Bulu. 18 Mí abí adwɛpʊ́, ní igyi alɪ á, mlɪmápʊ ɔnɔ́kpán dwé aba. Mboún mlɪha apʊ anɪ bwɛhé pʊ́ ɔnɔkwalɪ dwɛ aba.

Ɪklʊnwa Bulu Ansítɔ́

19 Ní anɪtɔdwé aba alɪ á, mʊ́ abébɪ ání anɪbuo ɔnɔkwalɪ amʊ nɪ. Mʊ́ sʊ ní anɪlíí Bulu ansítɔ́ á, tɔtɔ méɛhan anɪ. 20 Ní anɪ klʊn ɪhá anɪ pɔ́n kʊ́ráá á, Bulu yin asʊ́n dʊn anɪ klʊn, oyin anɪ bwɛhé kugyíkʊ. 21 Apíó adwɛpʊ́, ní anɪ klʊn méha anɪ pɔ́n bréá anɪlíí mʊ ansítɔ́ á, ifú méɛkɪtá anɪ. 22 Bulu ɔbéha anɪ tɔ́á anɪdé mʊ kʊlí, tsúfé anɪdé mʊ mblasʊ gyí, anɪ tsiátɔ́ é légyi mʊ ansí. 23 Mbla ání Bulu lɔ́wa há anɪ gyí, ahɔ́ɔ mʊ Bi Yesu Kristo gyi, adwɛ aba fé alɪá Yesu lébláa anɪ. 24 Ɔhá ání ɔdɛ Bulu mblasʊ gyí a, mʊa Bulu babwé kʊlɛ. Bulu bʊ mʊ klʊntɔ. Tɔ́á itosúná anɪ ání ɔbʊ anɪ klʊntɔ gyí *Ɔŋɛ Wankíhé amʊ́ʊ́ ɔlɔpʊhá anɪ ámʊ.

Ɔŋɛ Wankíhé Pʊ́ Ɔŋɛ Laláhɛ

4 1 Apíó adwɛpʊ́, mlɪmáhɔ ahá fée ání bɛɛ, bʊbʊ Ɔŋɛ Wankíhé amʊ asʊ́nsʊ́ gyi. Mboún mlɪsɔ ɔŋé ámʊ́ʊ́ bʊdɛpʊsúná atɔ́ ámʊ kɪ. Tsúfé Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔ́ípʊ́ afunupʊ tsɔtsɔɔtsɔ babʊ́lá ɔyí ánfɪtɔ. 2 Ɪ́nɪ apʊ́bɪ ání ɔŋé ámʊ itsú Bulu wá ní. Ní ɔkʊ dé atɔ́ suná, ɔlɛblí ɔbéɛ, Yesu Kristo lélɪn fé nyankpʊsa a, mʊ́mʊ́ mʊ atosunáhé amʊ itsú Bulu wá. 3 Táme ní ɔkʊ léblí ɔbéɛ, Yesu mélɪn fé nyankpʊsa a,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

múmú Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ ɪma mʊtɔ. Kristo olupú ɔŋɛ́ ámʊ́ʊ́
mlɪlónuá bɛɛ, ɪbɛ́ba amʊ nɪ. Ɩlaba ɔyítɔ́ dodo.
4 Mí abí adwɛpú, Bulu ahá mlɪgyí. Mlɪlagyi Bulu ɔnɔ́sʊ́
atɔípú afunupʊ amʊsʊ. Tsúfé Ɔŋɛ́ ámʊ́ʊ́ ɪbʊ mlɪtɔ ámʊ bʊ
ɔnlɪn dʊn mʊ́ámʊ́ʊ́ ɪdɛ ɔyí ánfɪtɔ ahásʊ gyí amʊ. 5 Yesu
alupú ámʊ bʊmeyín Bulu. Ɩ́nɪ sʊ amʊ́ atosunáhé fɛ́ɛ́ igyi
ahá ání bʊmeyín Bulu atosunáhɛ́. Mʊ́ sʊ ahá ání bʊmeyín
Bulu tɔ́hɔ amʊ́ asʊ́nsʊ́ gyi. 6 Anɪ mʊ́ á, Bulu ahá anɪgyí. Mʊ́
sʊ ɔhagyíɔha ání oyin Bulu tɔhɔ anɪ asʊ́nsʊ́ gyi. Táme ɔhá
ání omeyín Bulu tamahɔ anɪ asʊ́n. Ɩ́nɪ anɪtɔpʊ́bí ɔnɔkwalɪ
Ɔŋɛ́ ámʊ pʊ́ afunu klɛ́ nɪ.

Bulu Gyí Ɔdwɛ

7 Mí adwɛpú, mlɪha adwɛ aba, tsúfé ɔdwɛ itsú Bulu wá.
Ɔhagyíɔha ání ɔtɔdwɛ́ ahá a, Bulu mʊ bi ógyi, oyin Bulu.
8 Ɔhagyíɔha ání ɔtamadwɛ́ ahá méyín Bulu, tsúfé Bulu gyí
ɔdwɛ.[a] 9 Alɪá Bulu lɛ́lɛ mʊ ɔdwɛ súná anɪ gyí, ɔlɔpʊ mʊ
Bi ɔkʊkʊ́nʊ́ ɔkʊlɛ amʊ sísí ɔyítɔ́, ménɪ abɔ́tsʊn mʊsʊ nyá
nkpa ání ɪtamatá. 10 Megyí alɪá anɪtɔdwɛ́ Bulu gyí Buludwɛ
ɔnɔkwalɪsʊ. Mboún alɪá ɔlɔdwɛ anɪ, pʊ́ mʊ Bi sísí anɪ, ání
ɔbɔ́pʊ mʊ obugya lɛ anɪ ɪwɪ mbusuo gyí ɔdwɛ.
11 Apíó adwɛpú, ínɪá Bulu léhɪɛ dwɛ́ anɪ alɪ sʊ á, ilehián
ání anɪ ɛ́ abɔ́dwɛ aba. 12 Ɔhaa mɔ́kʊ́hɪɛ́ wun Bulu kɪ. Ní
anɪdɛ́ aba dwɛ á, idesuná ání Bulu bʊ anɪ klʊntɔ. Mʊ́ sʊ mʊ
ɔdwɛ lɔfʊn anɪtɔ.
13 Bulu lapú Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ há anɪ. Mʊ́ sʊ anɪlabí ání
anɪa mʊnyɔ anɪlabwɛ́ kʊlɛ, ɔbʊ anɪ klʊntɔ. 14 Anɪlawun mʊ́
alɪ. Mʊ́ sʊ anɪdɛ́ adánsɪɛ gyí anɪaa, anɪ Sí Bulu lɔ́wa mʊ Bi
Yesu Kristo ɔbɛ́ɛ, ɔbɛ́lɛ anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́ tsu amʊ́ lakpantɔ.
15 Ɔhagyíɔha ání olohogyi, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ Yesu gyí Bulu mʊ
Bi ámʊ a, Bulu bʊ mʊtɔ, mʊ ɛ́ ɔbʊ Bulutɔ. 16 Mʊ́ sʊ anɪyin
ɔdwɛá Bulu bʊ ha anɪ, anɪlɔ́hɔ mʊ́sʊ́ gyí.
Bulu gyí ɔdwɛ. Mʊ́ sʊ ní ɔkʊ tɔdwɛ́ Bulu pʊ́ mʊ aba á, 1 Yoh
ɔbʊ Bulutɔ, Bulu ɛ́ bʊ mʊtɔ. 17 Ɩ́nɪ désuná ání Bulu ɔdwɛ

[a] **4:8** *Bulu gyí ɔdwɛ* asɪ gyí, ɔdwɛ itsú Bulu wá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lɔfʋn anɪtɔ ní. Mʋ́ sʋ anɪméenya pélɪ mʋ asʋ́n ogyíké, tsʋ́fé anɪlatsíá nkpa ɔyí ánfɪtɔ fé Yesu. 18Ɔhá ání Bulu ɔdwɛ bʋ mʋtɔ tamanyá ifʋ́. Mʋ́ sʋ ní anɪdé Bulu pʋ́ anɪ aba dwɛ á, anɪméenya Bulu ifʋ́. Tsʋ́fé ahá ání bʋyin ání Bulu ɔbébɪtí amʋ́ ɪsʋ ténya ifʋ́. Ɪ́nɪ sʋ ní ɔkʋ dé Bulu ifʋ́ nya á, ilosuná ání Bulu ɔdwɛ mɔfʋn mʋtɔ.

19Anɪtɔdwé Bulu pʋ́ anɪ aba, tsʋ́fé Bulu légyankpá dwé anɪ. 20Ní ɔkʋ léblí ɔbée "Ntɔdwé Bulu," táme otolʋ́ mʋ ba á, ofunupʋ ogyi. Tsʋ́fé ɔhá ání otolʋ́ mʋ ba ání otowun, méɛtalí dwé Bulu ání ɔmɔkʋ́wun kɪ. 21Mbla ání Yesu Kristo lɔ́wa há anɪ gyí, "Ɔhá ání ɔtɔdwé Bulu ɔdwée mʋ ba é."

Tsiátɔ́ Laláhɛsʋgyí

5 1Ɔhagyíɔha ání olohogyi ɔbée, Yesu gyí *Kristo, (ɔhá ání Bulu ladá mʋ ofʋ́li amʋ) a, Bulu mʋ Bi ógyi. Ní fʋtɔdwé ɔkwɪípʋ́ a, fɔ́dwɛ mʋ bi é. 2Mʋ́ sʋ ní anɪdé Bulu dwɛ, anɪdé mʋ mblasʋ gyí a, mʋ́ abɔ́pʋbí ání anɪdé mʋ abí dwɛ ní. 3Ní anɪdé Bulu dwɛ á, abégyi mʋ mblasʋ. Mʋ mbla ámʋsʋ gyí é ɪma ɔnlɪn. 4Tsʋ́fé Bulu mʋ bi okugyíɔkʋ tɛtálí gyi tsiátɔ́ laláhɛsʋ. Anɪ hógyi anɪtɔpʋ́gyí mʋ́sʋ́. 5Ma ɔbétalí gyi tsiátɔ́ laláhɛsʋ? Ɔhá ání olohogyi ání Yesu gyí Bulu mʋ Bi ámʋ nkʋlɛ ɔbétalí gyi mʋ́sʋ́.

Yesu Kristo lwɪ Adánsɪegyí

6Yesu Kristo gyí ɔhá ání ɔlɔtsʋn ntsu mʋ́a obugyatɔ ba. Megyí ntsu nkʋlɛtɔ ɔlɔtsʋn. Ɔlɔtsʋn obugyatɔ é. Ɔŋɛ Wankíhé amʋ légyí asʋ́n ánfɪ ɪwɪ adánsɪe, ání igyi ɔnɔkwalɪ. Ɔtamawá afunu. 7Atɔ́ asa légyi Yesu ɪwɪ adánsɪe. 8Mʋ́gyí, Ɔŋɛ Wankíhé, ntsu pʋ́ obugya. Atɔ́ asa ánfɪ féé lɛblí toku kʋlɛ. 9Ní ahá begyi adánsɪe súná anɪ, anɪtohogyi a, mʋ́mʋ́ ilehián ání abɔ́hɔ Bulu klé dʋn. Tsʋ́fé mʋ onutʋ́ légyi mʋ Bi ámʋ ɪwɪ adánsɪe. 10Ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ Bulu mʋ Bi ámʋ gyi lahɔ Bulu adánsɪe ánfɪsʋ gyi mʋ klʋntɔ. Alɪ kén ɔhagyíɔha ání ɔmɔhɔ Bulu adánsɪe ánfɪsʋ gyi dé mʋ afunutɔ wa ní. Tsʋ́fé ɔmɔhɔ adánsɪe ámʋ́ʋ́ Bulu légyi tsu mʋ Bi ɪwɪ ámʋsʋ gyi. 11Adánsɪe ámʋ gyí, Bulu lapʋ́ nkpa ání ɪtamatá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

há anı tsʊn mʊ Bi ámʊsʊ. 12Ɔhagyíɔha ání ɔbʊ Bulu mʊ Bi
ámʊ bʊ nkpa ání ıtamatá. Alı kén ɔhagyíɔha ání ɔma Bulu
mʊ Bi ámʊ má nkpa ání ıtamatá ní.

Asʊ́n Tráhɛ

13Mlılahɔ Bulu mʊ Bi ámʊ gyi. Mʊ́ sʊ ndɛ ɔwʊlʊ́ ánfı
wanlín sísí mlı, mɛ́nı mlɛ́bı ání mlıbʊ nkpa ání ıtamatá.
14Tɔ́á ıtɛhá anıtɔwá klʊn yɔ́ Bulu ansítɔ́ gyí, akʊ́lí mʊ
tógyítɔ́á igyi mʊ apɛ́ á, otonú anı ɔmɛ. 15Ní anıyin ání otonú
anı ɔmɛ a, mʊ́mʊ́ akʊ́lí mʊ tógyítɔ́ á, anıyin ání ɔbɛ́ha anı.
16Mʊ́ sʊ ní ɔkʊ owun mʊ ba Okristoyin dɛ́ lakpan bwɛ á,
ɔbɔ́ɔ mpáı ha mʊ. Bulu ɔbɛ́ha mʊ nkpa. Ahá ání amʊ́ lakpan
mɛ́ɛkpa amʊ́ wá lowutɔ asʊ́n ndɛblí. Lakpan kʊ bʊ ınʊá
ıtɛkpá ɔhá wá lowutɔ. Megyí ɔhá ání ɔbwɛ́ lakpan ámʊ odu
mbɛ́ɛ mlıbɔ́ɔ mpáı ha. 17Lalahɛ kugyíkʊ igyi lakpan, támɛ
lakpan kʊ bʊ ınʊá ıtamakpá ɔha wá lowutɔ.
18Anıyin ání ɔhá ání alabwɛ́ Bulu mʊ bi ɔkʊkʊ tamatsíá
bwɛ́ lakpan, tsʊ́fɛ́ Bulu mʊ Bi ámʊ togyo mʊ ıwı. Ínı sʊ
Ɔbʊnsám tamatálí bwɛ́ mʊ tɔtɔ.
19Anıyin ání Bulu ahá anıgyí, támɛ Ɔbʊnsám dɛ́ ɔyítɔ́
ahá fɛ́ɛsʊ́ gyí.
20Anıyin ání Bulu mʊ Bi ámʊ laba. Alahá anılanú asʊ́n
ası, mɛ́nı abɛ́bı Bulu Ɔnɔkwalıpʊ amʊ. Anıa mʊnyɔ anılabwɛ́
kʊlɛ, anıa mʊ Bi Yesu Kristo é anılabwɛ́ kʊlɛ. Lɛ́lɛ́ á, mʊ
nkʊlɛ pɛ́ gyí Bulu Ɔnɔkwalıpʊ pʊ́ nkpa ání ıtamatá ámʊ nı.
21Mʊ́ sʊ mí abí adwɛpʊ́, mlıkı mlı ıwı wanklɛ́ɛ́n
ıkpısʊ́msʊ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yohane
Ɔwʊlʊ́ Nyɔɔsɪ

1 Anɪ yín ání Bulu lalɛ́, mí ɔpasua ɔhandɛ Yohane dɛ́ ɔwʊlʊ́
ánfɪ wanlín sísí fʊ́a fʊ́ abí. Ntɔdwɛ́ mlɪ fɛ́ɛ́ ɔnɔkwalɪ amʊtɔ.
Megyí mí nkʊlɛ pɛ́ tɔdwɛ́ mlɪ, táme ɔhagyíɔha ání oyin
ɔnɔkwalɪ amʊ ɛ́. 2 Tsúfɛ́ ɔnɔkwalɪ amʊ bʊ anɪtɔ, ibétsiá anɪtɔ
brégyíbré.
3 Anɪ Sí Bulu mʊa mʊ Bi Yesu Kristo bʊgyíi anɪ bʊalɛ.
Bʊwúun anɪ nwɛ, abʊha anɪ iwilwii, anɪ ahá ámʊ́ʊ́ anɪtɔdwɛ́
aba ɔnɔkwalɪsʊ ámʊ.

Ɔnɔkwalɪ Mʊ́a Ɔdwɛ

4 Ansí lɛhɪɛ́ gyi mɪ brɛ́á nowun ání fʊ́ abí ámʊ akʊ bʊna
ɔnɔkwalɪ ɔkpa ámʊsʊ, fɛ́ alɪá anɪ Sí Bulu lɛ́bláa anɪ. 5 Anɪ
yín ɔdwɛpʊ́, mlɪha adwɛ aba. Megyí mbla pɔpwɛ ndɛwanlín
sísí fʊ́. Mbla ámʊ́ʊ́ anɪlɛ́bɪ tsú bré ámʊ́ʊ́ anɪlɔ́tsɔ hógyi amʊ
nɪ. 6 Ní fʊtɔdwɛ́ Bulu á, fégyi mʊ mblasʊ. Mbla ání anɪlɛ́bɪ
tsú brɛ́á anɪlɔ́tsɔ hógyi gyí, adwɛ́ɛ aba.
7 Ahá amlɛ́pʊ́ tsɔtsɔɔtsɔ baba ɔyí ánfɪtɔ. Bʊdɛblí bɛɛ Yesu
Kristo mɛ́lɪn fɛ́ nyankpʊsa. Ahá ánfɪ gyí ahá amlɛ́pʊ́ pʊ́
Kristo alupʊ́ ámʊ nɪ. 8 Mʊ́ sʊ mlɪkɪ wankláán, mɛ́nɪ mlɪ
gyumagyihɛ mɔ́ɔbwɛ kpaalɪ, fɛ́kɪ mlénya mlɪ ɪkɔká fɛ́ɛ́.
9 Ɔhagyíɔha ání ɔmɛdɛ́ Kristo atosunáhɛ́ amʊtɔ, ɔlɔtsʊn
mʊ́ ɔma yɔ́ ɔdɛ tɔ bambá suná á, mʊa Bulu bʊmegyí kʊlɛ.
Táme ɔhá ání ɔdɛ Kristo atosunáhɛ́ amʊtɔ á, mʊa anɪ Sí
pʊ́ Mʊ Bi ámʊ fɛ́ɛ́ bʊgyi kʊlɛ. 10 Ní ɔkʊ ɔbá mlɪ wá, ɔmɛdɛ́
Kristo atosunáhɛ́ anfɪ suná á, mlɪmáhɔ mʊ wá mlɪ wóyítɔ́,
mlɪmátsulá mʊ itsiá. 11 Ɔhagyíɔha ání otsúlá mʊ itsiá latsá
mʊ lakpan ámʊ́ʊ́ ɔdɛbwɛ ámʊ bwɛ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Asún tsɔtsɔɔtsɔ bʋ ɪnʋá tɛkɪ nɛ́bláa mlɪ, támɛ
mmedékléá nɔ́wanlín mʋ́ sísí mlɪ. Mboún ndɛ ɔkpa kíɪ ání
nɛ́ba mlɪ wá, mɛ́nɪ mía mlɪnyɔ abétsiá asɪ, atɔɪ nya ansigyí
wankláán.
13 Fʋ́ pío tsíhɛ́ ámʋ́ʋ́ Bulu lalɛ́ ámʋ abí bɛhá fʋ́ itsiá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yohane
Ɔwʊlʊ́ Saasɪ

1 Mí ɔdwɛpʊ́ Gaio, ntɔdwɛ́ fʊ́ ɔnɔkwalɪ amʊtɔ. Mí ɔpasua
ɔhandɛ Yohane dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪ wanlín sísí fʊ́.
2 Mí ɔdwɛpʊ́, ndehógyiá ɪwɪ bʊ fʊ ɔnlɪn, tógyítɔ́ ɛ́ ɪna
wankláán fɛ́ alɪá fʊ́dɛ fʊ́ Bulu súm. 3 Ansí lɛhɪɛ́ gyi mɪ brɛ́á
apíó akʊ bɛba bɛbláa anɪ alɪá fʊdɛ Bulu mbla ámʊsʊ gyí,
pʊ́ alɪá fʊna ɔnɔkwalɪ ɔkpa ámʊsʊ. 4 Brégyíbrɛ́á nonú alɪá
mí abí Akristofɔ bʊna ɔnɔkwalɪ ɔkpa ámʊsʊ á, ɪtɛhíɛ́ wá
mí ansigyí.

Gaio Kanfʊ́

5 Mí ɔdwɛpʊ́, ɪtɔ wankláán fʊ́dɛbwɛ, fʊ́dɛ anɪ apíósʊ́ kíɪ,
títriu afɔɔ́ ámʊ. 6 Amʊ́tɔ́ akʊ baba bɛbláa anɪ ɔpasua ámʊ
alɪá fɛkɪ amʊ́sʊ́ fɛ́ɛ́. Bɔ mbɔ́dí afʊsi amʊ́ ɔkpa alɪá ibégyi
Bulu ansí ɛ́. 7 Tsúfé Kristo sʊ búna. Bʊmɛdɛ́ tɔtɔ hɔ́ɔ tsu
ahá ání bʊmegyí Akristofɔ wá. 8 Ilehián ání abɛ́kɪ ahá
ánfɪ odusʊ alɪ, fɛ́kɪ anɪa amʊ́nyɔ abɔ́bwɛ kʊlɛ yɔ́ ɔnɔkwalɪ
agyʊ́má ámʊ.

Diotrefe mʊa Demetrio

9 Nawánlín ɔwʊlʊ́ kʊ sísí mlɪ dodo, támɛ Diotrefe dékléá
ɔbɔ́bwɛ mʊ ɪwɪ ɔpasua ɔhandɛ. Mʊ́ sʊ ɔmɛdɛ́ anɪ pʊbwɛ́ tɔtɔ.
10 Ní nɛbá mlɪ wá á, nɛ́bláa mlɪ mʊ asʊn laláhɛá ɔdɛblí tsú
anɪ ɪwɪ. Mʊ́á ɪma alɛ kʊ́ráá gyí, ɔbɛ́ɛ, mʊmɔ́ɔhɔ apíó ámʊ
afɔɔ́. Ɔdɛ ahá ɛ́ itin ka ɔbɛ́ɛ, bʊmákɪ amʊ́sʊ́, ɔdɛ ahá ání
bɛkɪ amʊ́sʊ́ ɛ́ gyáa lɛ ɔpasua ámʊtɔ.
11 Mí adwɛpʊ́, mlɪmákasí mʊ bwɛhɛ́ laláhɛ anfɪ. Mboún
mlɪkasɪ yilé abwɛpʊ́ ámʊ bwɛhɛ́. Ɔhagyíɔha ání ɔtɔbwɛ́ yilé

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

á, Bulu mʊ bi ógyi, támɛ ɔhá ání ɔtɔbwɛ́ lalahɛ mʊ́ méyín Bulu.

12 Demetrio mʊ́ á, ɔhagyíɔha tɛtí mʊ ɪdayilé. Mʊ tsiátɔ́ ɛ́ idesuná ání ɔha wankláán ogyi. Mí ɛ́ ntɛtí mʊ ɪdayilé. Mlɪyin ání mí asʊn blíhɛ́ igyi ɔnɔkwalɪ.

lklá

13 Tɛkɪ asʊ́n tsɔtsɔɔtsɔ bʊ ɪnʊá nɛ́bláa fʊ, támɛ mmedékléá nɔ́wanlín mʊ́ sísí fʊ́. 14 Ndɛ ɔkpa kíɪ ání ɪmɔ́ɔwa ɔpá kʊ́ráá nɛ́ba mlɪ wá, abétsiá asɪ tɔ́í.

15 Bulu ɔháa fʊ́ iwilwii.

Fʊ́ anyawíe fɛ́ɛ́ bɛhá fʊ́ itsiá. Nɛhá anɪ anyawíe amʊtɔ okugyíɔkʊ ɛ́ itsiá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yuda
Ɔwʋlʋ́

Itsiáha

1 Mí Yesu Kristo osúmbi Yuda, Yakobo mʋ pio dɛ́ ɔwʋlʋ́
ánfɪ wanlín sísí ahá ání anɪ Sí Bulu létɪ, ɔtɔdwɛ́ amʋ́, Yesu
Kristo dɛ́ amʋ́sʋ́ kíɪ.[a]
2 Ndɛ Bulu kokóli mbɛ́ɛ, ɔhíɛ wun mlɪ nwɛ, ɔha mlɪ
iwilwii pʋ́ ɔdwɛ.

Afunu Atɔ́ Asunápʋ́

3 Apíó adwɛpʋ́, tɛkɪ nahíɛ́ bwɛ́ agywɪɪn ání nɔ́wanlín
mlɪ ɔwʋlʋ́ tsú nkpa ámʋ́ʋ́ Bulu lahɔ mía mlɪnyɔ ámʋ ɪwɪ.
Támɛ ilehián ání nɔ́wanlín kókóli mlɪ, amlɪprɪ hógyi amʋ́ʋ́
Bulu lapʋ́há mʋ ahá ɔtsáwʋlɛ pɛ́ ámʋ nwun. 4 Tsúfɛ́ aha
akʋ baŋáín bowie mlɪtɔ. Ahá ánfɪ adá ɪda ɔwʋlʋ́tɔ́ dodo há
ɪsʋbɪtí, tsúfɛ́ bʋtamanyá Bulu ifú. Bʋdɛblí bɛɛ, ínɪá Bulu tesí
anɪ lakpan kíé anɪ sʋ á, abɛ́talí tsíá tsiátɔ́ lalálhɛ. Bakʋ́sʋ́ líí
anɪ Wíe pʋ́ anɪ Ɔkpapʋ́ Yesu Kristo ɔkʋlɛ pɛ́ ámʋsʋ.
5 Mlɪyin asʋ́n ánfɪ fɛ́ɛ́ dodo, támɛ ntráa kaɪn mlɪ ání anɪ
Wíe Bulu[b] lɛ́kpa mʋ ahá dálɪ Egyipte ɔsʋlʋ́sʋ, támɛ ɔma
a, ɔlɔmɔ amʋ́á bʋmɔhɔ mʋ gyi fɛ́ɛ́ tsálífwí. 6 Mlɪkaɪn ání
*Bulu-abɔpʋ akʋ bʋmetsiá ɔtínɛ́á ɔlɛha amʋ́ túmi ɔbɛ́ɛ bʋtsía.
Mʋ́ sʋ Bulu léha bɔwa amʋ́ ɪkan, bʋtsie oklúntɔ bʋgyo mʋ
asʋ́n ogyíké kpɔnkpɔntɪ ámʋ. 7 Sodom mʋ́a Gomorafɔ pʋ́
nkuda ání ɪlɛkafía amʋ́ ɛ́ betsiá wá atsɪ mʋ́a ayin asʋ́n. Alɪ

---

[a] **1:1** Ntɛ́ɛ Bulu dɛ́ amʋ́sʋ́ kíɪ ha Kristo.
[b] **1:5** Anɪ Wíe Yesu ntɛ́ɛ Yosua bʋ nwʋlʋ́ dada amʋ akʋtɔ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kɛ́n Bulu lɛ́ha ogyá ání ɪtamadun lɔ́hɔ amʊ́ awúlu fɛ́ɛ́, púdá
ahá fɛ́ɛ́ ɔlá ní.
8 Alí nkude akúnpʊ anfɪ ɛ́ bʊtokun nkude nɪ. Ɪtɛhá amʊ́
bʊtɔbwɛ́ lakpan púkpɔ́í amʊ́ ɪwɪ, bʊtamanyá Bulu túmi ifú.
Bʊtɛblí abususʊ púkpɔ́í ɔŋɛ́á ɪbʊ numnyam ɛ́. 9 Bulu-ɔbɔpʊ
dɛhɛn Mikael kúráá méblí asʊn laláhɛ bréá mʊa Ɔbʊnsám
bɛprɪ́ʊ Mose fúli. Tɔ́á ɔlɛblí gyí, "Bulu ɔwáa ɪyɪn wa fʊ!"
10 Táme ahá ánfɪ mʊ́ bʊtɛblí asʊn laláhɛ tsú tɔ́á bʊmonu mʊ́
asɪ ɪwɪ. Amʊ́ bwɛhɛ́ lɛlɪan mbwɪá bʊma agywɪɪn. Mʊ́gyí tɔ́á
ɪtɛhí amʊ́ ɛ́ ní. 11 Alɪ ahá ámʊ bʊgyɔ́wɪ! Tsúfɛ́ bapʊ́ *Kain
amʊ́ʊ́ ɔlɔmɔ mʊ gyama ámʊ ɔkpa. Bakʊla sika yɔ́bwɛ tɔ́á
*Bileam lɔ́bwɛ, bakʊ́sʊ́ lɪí Bulusʊ fɛ́ Kora.[c] Mʊ́ sʊ Bulu ɔbɛ́hɪ
amʊ́. 12 Ahá ánfɪ bʊtɔpʊ́ ifin da ɪkʊlɛbwɛ atogyihɛ amʊ. Nɪ́
mlɪa amʊ́nyɔ mlɪdɛ́ atógyí a, pɛ́lɪ tamakítá amʊ́. Akpapʊ́
bʊgyi, táme amʊ́ nkʊlɛ klɛ́ bʊtɛkɪ. Bʊgyi fɛ́ agyindeá
ɪtamatswie, afú tɔtsʊan mʊ́ nátí. Bʊgyi fɛ́ nyíá ɪtamaswíé
ntɛ́ɛ bapúlí mʊ́, tú mʊ́ asɪ, ɪlawú plíplíplíplí. 13 Amʊ́ pɛ́lɪla
bʊ nyányáa fɛ́ ntsusʊ-afuá ɪtɛda bobun ogbémgbesʊ. Bʊgyi
fɛ́ ntsrakpabiá ɪna dɛtsúʊn nwʊlʊ́táasʊ kɛkɛ. Amʊ́ otsiákpá
gyí oklún tuun ání Bulu lɛ́layáí há amʊ́ bré fɛ́ɛ́tɔ́.
14 *Adam ɔma ɪlíntɔ sienɔ́sítɔ obí Enok lɛ́blí amʊ́ ɪwɪ asʊ́n
tswɪ. Ɔbɛ́ɛ, "Mlɪkɪ, anɪ Wíe mʊa mʊ abɔpʊ wankíhɛ́ mpím
afɪnɪ-afɪnɪ bɛbá. 15 Ɔbá begyi ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ asʊ́n, ɔbɪtɪ ahá
ání bʊtamanyá mʊ ifú ɪsʊ. Amʊ́ lalahɛá babwɛ́ pʊ́kʊ́sʊ́ lɪí
mʊsʊ, pʊ́ mʊ ɪwɪ asʊn laláhɛá bablí sʊ!"
16 Ahá ánfɪ bʊtɔtɔ́í ahásʊ, lɛ́ ahá ɪlá, bwɛ́ lalahɛ kugyíkʊá
bʊdeklé. Bʊtotsú ɪwɪ, bun ahá kpantsapa, ménɪ bénya tɔ́á
bʊdeklé.

Ɔláda Pʊ́ Tɔíkplá

17 Táme apíó adwɛpʊ́, mlɪkaɪn asʊ́n ání anɪ Wíe Yesu
Kristo *sumbí ayɔpʊ́ ámʊ bɛbláa mlɪsʊ. 18 Bɛbláa mlɪ bɛɛ,
"Nkɛ tráhɛ amʊtɔ á, ahinlá abwɛpʊ́ béba. Bóbuo amʊ́ ɔwɔ́lɪ
laláhɛ." 19 Bʊbʊ mlɪtɔ dodo. Amʊ́ dɛ́ mlɪ nsɪnɛ́ yintá ní. Amʊ́

Yuda

[c] **1:11** Kora lɔ́kʊsʊ́ lɪí Mose mʊa mʊ dɛhɛn Aaronsʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

onutó agywɪɪn dɛ́ amʊ́ kpa, tsúfɛ́ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ má
amʊ́tɔ́. 20Táme apío adwɛpʊ́, mlɪ mʊ́ á, mlɪpwɛ mlɪ tsiátɔ́
dɪnka mlɪ hógyi wankíhɛ́ amʊsʊ. Mlɪbɔ mpáɪ Ɔŋɛ Wankíhɛ́
amʊ túmitɔ. 21Mlɪtsia tsiátɔ́á Bulu ɔdwɛ lasúná mlɪ, brɛ́ ánfɪ
mlɪgyó anɪ Wíe Yesu Kristo ání ɔbɛ́ba bowun mlɪ nwɛ, há
mlɪ nkpa ání ɪtamatá ánfɪ.

22Mlɪwun ahá ání asʊ́n ámʊ ɪmɛdɛ́ amʊ́ wankí nwɛ.
23Mlɪprɪ akʊ lɛ ogyá ámʊtɔ, pʊhɔ amʊ́ nkpa. Mlɪwun akʊ
nwɛ ifúsʊ́. Mlɪkɪ wankláán ání amʊ́ lalahɛ amʊ ɪméɛtsankí
mlɪ.

Bulu Kanfʊ́ Mpáɪ

24Mʊtɛ́há anɪtamadɪda. Mʊtɛ́lɛ́ lalahɛ lɛ́ anɪ ɪwɪ, kpá anɪ
ba numnyam amʊ́ʊ́ ɪbʊ bomlí mʊ amʊ asɪ ansigyítɔ́. 25Mʊ
nkʊlɛ gyí Bulu pʊ́ anɪ Ɔhɔ́pʊ. Numnyam, obʊ́, ɔwʊnlín
pʊ́ túmi ɪtsʊ́ʊn anɪ Wíe Yesu Kristosʊ ɪtʊ mʊ. Tsʊ́ brɛ́á ɔyí
mɔkʊ́tsʊa asɪ, bɔtʊ ndɛ pʊ́ya brɛ́ fɛ́ɛ́. *Amen.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Atɔ́á Bɛlɛ Súná
Yohane

1 1Ínı gyí atɔ́á Bulu lɛ́ha Yesu Kristo lɛ́lɛ súná mʊ
asúmpʊ́ tsú tɔ́á ıbɛ́ba nkɛ ánfıtɔ ıwı nı́. Yesu lɔ́wa
*Bulu-ɔbɔpʊ lɛ́ba bɛlɛ mʊ́ súná mʊ osúmbi Yohane.
2Yohane légyí tógyítɔ́á olowun ıwı adánsıɛ. Olegyi Bulu
asʊ́n ámʊ pʊ́ asʊ́n ání Yesu Kristo lɛ́bláa mʊ fɛ́ɛ́ ıwı
adánsıɛ ɔnɔkwalısʊ. 3Bulu obóyulá ɔhá ání ɔtɛkla mʊ
ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ asʊn wanlínhɛ́ anfı súná Kristo ɔpasua ámʊ.
Obóyulá ahá ání bʊtonú asʊ́n ámʊ, gyi dınká mʊ́sʊ́ ɛ́;
tsúfɛ́ mʊ́ fɛ́ɛ́ bábı lafʊn ta.

Kristo Ɔpasua Asienɔ́ Ámʊ Itsiáha

4-5Mí Yohane dɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfı wanlín sísí Kristo ɔpasua
asienɔ́á mlıbʊ Asia ɔmátɔ́.
Ɔhá ámʊ́ʊ́ oletsiá, ɔbʊ ınʊ, ɔbɛ́laba amʊ mʊa Ɔŋɛ́
asienɔ́ ání bʊlıí mʊ owíe obíá ansítɔ́ pʊ́ Yesu Kristo
bʊgyíi mlı bʊalɛ, abʊha mlı iwilwii. Mʊgyí ɔdansıyin
ɔnɔkwalıpʊ, ogyankpapʊá ɔlɔkʊsʊ́ tsú afúlitɔ, ɔyítɔ́ awíe
fɛ́ɛ́sʊ́ ogyípʊ́.
Mʊtɔdwɛ́ anı, ɔlɔpʊ mʊ obugya ká anı nwunsʊ ıkɔ, sí anı
lakpan kíé anı. 6Alabwɛ́ anı mʊ iwíe ogyíkpá pʊ́ mʊ igyí
ahapʊ́ ání abósum mʊ Sí Bulu. Numnyam mʊ́a túmi ıbwɛ́ɛ
mʊ klɛ brɛ́ fɛ́ɛ́! *Amen.
7Kı! Ɔna nwʊlʊ́táasʊ ɔbá! Ɔhagyíɔha obówun mʊ. Ahá
ámʊ́ʊ́ bɔwɔ mʊ pía amʊ kúráá bówun mʊ. Mʊ sʊ ɔyítɔ́ ahá
fɛ́ɛ́ bósu kúklʊ́kʊ́ʊ́. Alí ıbɛ́ba nı!
8Anı Wíe Bulu lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, “Mígyí *Alfa mʊ́a Omega.
Otúmípʊ amʊ́ʊ́ oletsiá, ɔbʊ ınʊ, ɔbɛ́ba amʊ nı.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kristo Lɛ Súná

9 Mí, mlı pío Yohane nı. Mía mlınyɔ dɛ́ ipian wúun Yesu
pú *Bulu iwíegyí ámʊ sʊ, anıdɛ́ ıklʊn nya líí kínkín. Bulu
asún ɔkanda pú Kristo ıwı asúnblí sʊ balɛ́ mí ya Patmo
ɔpʊ nsınɛ́ ɔsʊlúsʊ. 10 Ɛkɛ ɔkʊá igyi anı Wíe ɛkɛ á, Bulu Ɔŋɛ́
lɛ́ba mısʊ. Nonu ɔmɛ kʊ, ılelın kúklúkúú fɛ́ ɔkpɛ ɔtsáwʊlɛ
pɛ́ mí ɔma. 11 Ɔmɛ amʊ ɔbɛ́ɛ, "Wanlın tɔ́á fʊdewúun wa
ɔwʊlútɔ́, afʊpʊya Kristo ɔpasua asienɔ́, bʊgyi Efeso, Smirna,
Pergamo, Tiatira, Sardi, Filadelfia pú Laodikea."
12 Bréá nɛdamlí mbɛ́ɛ ankı ɔhá ání ɔdɛ mí asún bláa a,
nowun sika pɛpɛ ɔkandíɛ-oyíá ıbʊ abámbi asienɔ́. 13 Ɔha
ɔkʊá ɔlelıan Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ líí ɔkandíɛ-oyí ámʊ
nsınɛ́. Ɔlɔwa ligá, ɔlɔpʊ sika pɛpɛ ɔfɛ́ tsan mʊ kántɔ́. 14 Mʊ
nwun pú mʊ imi fɛ́ɛ́ lofulí fɛ́ opuli mpútɔ́ ntɛ́ɛ ɔhráda. Mʊ
ansíbi aklambi ɛ́ lɔwankí fɛ́ ogyá mpımpı. 15 Mʊ ayabi dɛ
ogyá kpa fɛ́ kɔ́ɔ́brı ání bafwí mú lɛ́ ogyátɔ́ ınʊnʊ. Mʊ ɔmɛ
idetsulá fɛ́ ntsuá ıdɛkpa yi. 16 Ɔdɛ ntsrakpabi asienɔ́ mʊ
gyɔpıtɔ. Ɔdayí ıya anyɔ kláklá lɛdalı tsu mʊ ɔnɔ́tɔ́. Mʊ ansítɔ́
ıhíɛ́ dɛwankí fɛ́ ɔpawi. 17 Bréá nowun mʊ a, nemlí bun mʊ
ayabiası fɛ́ ɔha wuhɛ́, táme ɔlɔpʊ mʊ gyɔpı ıbı dínká mísú,
blí ɔbɛ́ɛ, "Mánya ifú! Mígyí Ogyankpapʊ múa Ɔtráhɛ amʊ
nı. 18 Mígyí ɔkıankpapʊ amúú nowu ámʊ nı. Kı, mbʊ nkpa
bré fɛ́ɛ́tɔ́! Mbʊ túmi lowu múa afúlitɔsʊ.
19 "Wanlın tɔ́á fawun bɔtsʊn, múá ıdɛbá séi pú múá ıbɛ́ba
ɔma wa ɔwʊlú ámʊtɔ. 20 Ntsrakpabi asienɔ́ ámúú fowun mí
gyɔpıtɔ pú sika pɛpɛ ɔkandíɛ-oyí abámbi asienɔ́ ámʊ ası
ní. Ntsrakpabi asienɔ́ ámʊ igyi ɔpasua asienɔ́ ámʊ abɔpʊ.
Ɔkandíɛ-oyí abámbi asienɔ́ ámʊ ɛ́ gyí ɔpasua asienɔ́ ámʊ.

Efeso Ɔpasua Nkla

2 1 "Wanlın asún ánfı sısı Akristofɔ ɔpasua ání ıbʊ Efeso
wúlutɔ ɔbɔpʊ fɛɛ,[a]

---

[a] **2:1** Ɔbɔpʊ anfı gyí Bulu-ɔbɔpʊá ɔlıí há ɔpasua ámʊ nı. Ibʊ nfı múa 2:8, 12, 18; 3:1, 7, 14 étɔ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔdɛ ntsrakpabi asienɔ́ mʊ gyɔpɪtɔ, ɔna sika
pɛpɛ ɔkandíɛ-oyí abámbi asienɔ́ ámʊ nsɪnɛ́ ámʊ ɔbɛ́ɛ: 2Nyin
tɔ́á fʊdɛbwɛ fɛ́ɛ́. Nawun alɪá fʊhíɛ́ fʊdɛ agyʊ́má yɔ, pʊ́ alɪá
fʊdɛ nsi wa líí kínkín. Nyin ání fʊtamakle aha laláhɛ asʊ́n.
Fakápʊ́ ahá ámʊ́ʊ́ bʊdɛ amʊ́ ɪwɪ tɪ Kristo *sumbí ayɔpʊ́
ámʊ, wun ání afunupʊ bʊgyi. 3Fotomi wun ipian mí sʊ,
fʊ́meyinkí ɔma. 4Támɛ asʊ́n kʊlɛ pɛ́á mbʊ fʊ́ ɪwɪ gyí, ɔdwɛ
ɪtráa ma mía fʊnyɔ ntɛ́ɛ fʊ́a fʊ́ aba nsɪnɛ́ fɛ́ gyankpapʊ
amʊ. 5Mʊ́ sʊ kaɪn alɪá tɛkɪ fʊgyi asa fadɪda. Damli klʊntɔ,
afʊlatsia fʊ́ atsiábi. Ní megyí alɪ á, nɛ́ba bɛlɛ fʊ́ ɔkandíɛ-oyí
ámʊ lɛ́ mʊ́ aba ɔpasua atráhɛ amʊtɔ. 6Támɛ toku kʊlɛá ɪbʊ
alɛ́ fʊ́ ɪwɪ gyí, fʊtamakle Nikolai abʊ́opʊ bwɛhɛ́ laláhɛ amʊ,
fɛ́ alɪá mí ɛ́ ntamakle mʊ́.

7"Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu asʊn ání *Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ
dɛ́ ɔpasua ámʊ bláa asɪ. Nɛ́ha ɔhá ání olegyi ɪsʊ obégyi
*Paradiso ndobítɔ oyí-abí ámʊ́ʊ́ ɪtɛhá nkpa ámʊ."

Smirna Ɔpasua Nkla

8Ɔlɛtrá bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, "Wanlɪn asʊ́n ánfɪ sɪsɪ Akristofɔ
ɔpasua ání ɪbʊ Smirna wúlutɔ ɔbɔpʊ fɛɛ,

"Ɔhá ámʊ́ʊ́ ogyi Ogyankpapʊ mʊ́a Ɔtráhɛ, olowu lákʊ́sʊ́
tsʊ́ afúlitɔ ámʊ ɔbɛ́ɛ: 9Nyin fʊ́ ipian wunhɛ pʊ́ ohian ání
fʊdegyí, támɛ fʊbʊ atɔ́! Nyin alɪá ɔpasua ámʊ́ʊ́ bʊdɛ ɪwɪ kíɪ
bɛɛ, *Yudafɔ búgyi ámʊ bʊdɛ afunu wa dínká fʊ́sʊ́. Megyí
Yudafɔ búgyi, Ɔbʊnsám abʊ́opʊ ɔpasua bʊgyi. 10Máha ipian
ání ɪbɛ́ba fʊsʊ ɪwa fʊ́ ifʊ́. Ndɛ fʊ́ bláa, Ɔbʊnsám ɔbɛ́ha
bɛ́kɪtá mlɪtɔ akʊ tswɪ obu. Ɔbɔ́sɔ mlɪ kɪ. Bɛ́dɪnká fʊ́sʊ́ nkɛ
dʊ́. Ní lowutɔ ígyi ó á, fʊ́ mʊ́ wa ɔnɔkwalɪ. Nɛ́ha fʊ́ ɪsʊgyi-
ɪpa, igyi nkpa ání ɪtamatá.

11"Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu asʊn ání Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ
dɛ́ ɔpasua ámʊ bláa asɪ. Ɔhagyíɔha ání olegyi ɪsʊ á, lowu
nyɔɔsɪ amʊ ɪmɛ́ɛda mʊ."

Pergamo Ɔpasua Nkla

12Ɔlɛtrá bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, "Wanlɪn asʊ́n ánfɪ sɪsɪ Akristofɔ
ɔpasua ání ɪbʊ Pergamo wúlutɔ ɔbɔpʊ fɛɛ,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ɔhá ámúú ɔbʊ ɔdayí ɪya anyɔ kláklá ámʊ ɔbɛ́ɛ: 13Nyin ání
fʊtsie ɔtínɛ́á Ɔbʊnsám owíe obíá itsie, támɛ fʊdɛ fú hógyitɔ
kínkíínkín. Brɛ́á bɔmɔ mí adánsɪɛ ogyípú ɔnɔkwalɪpʊ Antipa
mlɪ wá ɪnʊ kúráá á, fʊmɛkpa mí ɔma. 14Támɛ mú ó á, mbʊ fú
ɪwɪ asún kpalobí kʊ. Mlɪtɔ akʊ bʊbuo *Balaam amúú olosuná
Balak[b] alɪá ɔbɔ́bwɛ Israelfɔ bɔ́bwɛ lakpan, ɔlɛha amú betsiá
wá atsɪ múa ayin asún, tsíá gyi ɔkpɪtɔ-atɔ́ ámʊ. 15Alɪ kén akʊ
bʊbʊ mlɪtɔá bʊbuo Nikolai atosunáhɛ́ nɪ. 16Mlɪdamli klʊntɔ.
Ní megyí alɪ nóbofwie mlɪtɔ, pú mí ɔnɔ́tɔ́ ɔdayí ámʊ kɔ́ amú.
17"Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu asún ání Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ dɛ́
ɔpasua ámʊ bláa asɪ.
"Ɔhagyíɔha ání olegyi ɪsʊ obégyi atogyihɛ amúú bɔpʊŋáín
ámʊ kʊ. Nɛ́trá ha okugyíɔkʊ ibwi futútúá bɔwanlín ɪdá
pɔpwɛ dínká músú. Mʊ nkʊlɛ ɔbɛ́bɪ dá ámʊ. Ɔhaa mɛ́ɛbɪ
mú tsía mʊtɔ."

Tiatira Ɔpasua Nkla

18Ɔlɛtrá bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, "Wanlɪn asún ánfɪ sɪsɪ Akristofɔ
ɔpasua ání ɪbʊ Tiatira wúlutɔ ɔbɔpʊ fɛɛ,
"Bulu mʊ Bi ámúú mʊ ansíbi igyi fɛ́ ogyá ɔdandʊ, mʊ
ayabiasɪ igyi fɛ́ kɔ́brɪ ání bapúwá ogyá, plíɪ mú ɪwɪ ámʊ
ɔbɛ́ɛ: 19Nyin fú bwɛhɛ́ fɛ́ɛ́. Nyin fú ahádwɛ, fú hógyi, fú
osum agyúmá pú fú nsiwa líí kínkín. Nyin ání fʊdɛbɪ bwɛ́
dʊn gyankpapʊ amʊ. 20Támɛ asún ání mbʊ ha fú gyí, fahá
ɔtsɪ ámúú bʊtɛtí mʊ Yesebel, ɔdɛ mʊ ɪwɪ tɪ ɔbɛ́ɛ, Bulu ɔnɔ́sú
ɔtɔípú amʊ dɛ́pʊ mʊ atosunáhɛ́ mlɛ́ mí asúmpú, bʊdɛ atsɪ
múa ayin asún wa, bʊdɛ ɔkpɪtɔ-atɔ́ ɛ́ gyí. 21Nakɪ mʊ ansítɔ́
ání ɔbɛ́damlí klʊntɔ bobuo Bulu, támɛ omedékléá obési
mbʊatɔ. 22Mú sʊ nɛ́da mʊ, wá mʊ ɪlɔ. Obówun ipian. Ní
mʊa ahá ámúú bʊdɛ mbʊa tɔ ámʊ ɛ́ bʊmesi, lɛ́ ɪwɪ lɛ́ mútɔ́
á, nɛ́ha amú bɛ́hɪɛ wun ipian. 23Nɔ́mɔ mʊ abúopʊ amʊ.
Akristofɔ ɔpasua fɛ́ɛ́ bɛ́bɪ ání mígyí ɔhá ámúú otowun ahá
klʊntɔ pú amú nwuntɔ asún ámʊ nɪ. Nɛ́ka okugyíɔkʊ ɪkɔ
mʊ bwɛhɛ́ ɔnɔ́.

---

[b] **2:14** Ínɪ bʊ Numeri 22–24tɔ

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 “Táme mlı aha tráhe ání mlılasí mlıbu Tiatira wúlutɔ,
mlımóbuo ɔtsı ámu atosunáhé amúú bude mú tı ‘Ɔbunsám
asun ŋaínhé’ amu mú á, mmɔ́ɔpu atɔ suráhé kuku súrá mlı.
25 Táme mlıkıta mí atosunáhé amúú mlıbu amutɔ kínkíínkín
yɔ́fun bréá néba. 26 Néha ɔhá ání olegyi tógyítɔ́sú, ɔletalí
bwé mí apé yɔ́fun ɔyí ɔnɔ́mɔké túmi, obégyi ɔmá fééSú.
27-28 Ɔbékpa amú owuntɔlınsu, bwíébwíe amú blúblúblú fé
abua. Obénya túmi ámúú mí Sí lɔ́puhá mí ámu odu. Nɔ́pu
mu bake ɔtsrakpabi há mu, púsúná ání alagyi ısu.[c]
29 “Ɔhá ání ɔbu asu onúu asún ání Ɔŋe Wankíhé amu dé
ɔpasua ámu bláa ası.”

Sardis Ɔpasua Nkla

3 1 Ɔletrá bláa mı ɔbéɛ, “Wanlın asún ánfı sısı Akristofɔ
ɔpasua ání ıbu Sardis wúlutɔ ɔbɔpu fee,
“Ɔhá ámúú ɔbu Bulu Ɔŋé asienɔ́ pú ntsrakpabi asienɔ́ ámu
ɔbée: Nyin fú bwehé fée. Fubu ıdá ání fukı nkpa, táme fawú fúna.
2 Mú su tsinki, afuwa fú atɔ tráhe amu ɔwunlín, tsúfé idekléá
iwu. Nawun ání fú bwehé lesian mí Bulu ansítɔ́. 3 Mú su kaın
tɔ́á bosuná fú pú múá fonusu. Gyi músú, afudamli klıntɔ. Táme
ní fumetsinkí á, nóbofwie fútɔ́ fé owikplu, fúméebı bréá néba.
4 Táme aha aku bubu wúlu amutɔá bumɔkúkpɔ́í amú atadıe.[d]
Bɔ́wa atadıe futútú, mía amúnyɔ abénatí, tsúfé bafun. 5 Néha ɔhá
ání olegyi ısu ɔbɔ́wa atadıe futútú. Mméetsitsíi mu ıdá lé nkpa
ɔwulú ámutɔ. Néblí mí Sí mua mu abɔpu ansítɔ́ mbée, míbú mu.
6 “Ɔhá ání ɔbu asu onúu asun ání Ɔŋe Wankíhé amu dé
ɔpasua ámu bláa ası.”

Filadelfia Ɔpasua Nkla

7 Ɔletrá bláa mı ɔbée, “Wanlın asún ánfı sısı Akristofɔ
ɔpasua ání ıbu Filadelfia wúlutɔ ɔbɔpu fee,
“Ɔhá ámúú ɔlɔwankí, ɔtamawá afunu, ɔde Owíe *Dawid
sáafı, ofínkí ɔhaa tamatálí fin, ofin é ɔhaa tamatálí fínkí

---

[c] **2:27-28** Israelfɔ ılu 2:8-9 [d] **3:4** *Bumɔkúkpɔ́í amú atadıe* ası gyí bumɔkúbwé lalahe.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ámʊ ɔbɛ́ɛ: 8Nyin fʊ́ bwɛhɛ́ fɛ́ɛ́. Kɪ, nafínkí obu yáí há fʊ́.
Ɔhaa mɛ́ɛtalí fin mʊ́. Nyin ání fʊma ɔwʊnlín, táme fagyi
mí atosunáhésʊ, fʊ́mɛkpa mí ɔma. 9Ɔbʊnsám abʊ́opʊ amʊ́ʊ́
bʊdɛ afunu wa bɛɛ, *Yudafɔ bʊgyi ámʊ a, nɛ́ka amʊ́ híɛ́
bɛ́ba bɛda akpawunu fʊ́ ayabiasɪ. Amʊ́ fɛ́ɛ́ bɛ́bɪ ání ntɔdwɛ́
fʊ́. 10Fagyi mí asʊ́nsʊ́, fanyá klʊn líí kínkíínkín. Mʊ́ sʊ nɛ́lɛ
fʊ́ lɛ́ ipian ámʊ́ʊ́ nɔ́pʊsɔ ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ kɪ amʊtɔ. 11Kɪ, nɛbá
ní. Mʊ́ sʊ kítá ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ fʊ́bʊ amʊtɔ kínkíínkín, mɛ́nɪ ɔhaa
mɔ́hɔ fʊ́ ɪsʊgyí-ɪpa lɛ́ fʊ́ ɪbɪtɔ. 12Ɔhá ání olegyi ɪsʊ á, nɔ́pʊ
mʊ bwɛ́ mí Bulu ɔtswɛ́kpa obu ámʊ ɔtan. Ɔmɛ́ɛtrá dalɪ ɪnʊ
ɛkɛkɛɛkɛ. Nɔ́wanlín mí Bulu ɪdá dínká mʊsʊ. Nɔ́wanlín
mí Bulu wúlu, igyi Yerusalem pɔpwɛ amʊ ɪdá dínká mʊsʊ.
Wúlu ámʊ́ʊ́ ɪbɛ́kplí tsʊ́ ɔsʊ́sʊ́ mí wá ba amʊ, nɔ́wanlín mí
onutó ɪdá pɔpwɛ amʊ ɛ́ dínká mʊsʊ.
13"Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu asʊn ání Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ dɛ́
ɔpasua ámʊ bláa asɪ."

Laodikea Ɔpasua Nkla

14Ɔlɛtrá bla mɪ ɔbɛ́ɛ, "Wanlɪn asʊ́n ánfɪ sɪsɪ Akristofɔ
ɔpasua ání ɪbʊ Laodikea wúlutɔ ɔbɔpʊ fɛɛ,
"Ɔhá ámʊ́ʊ́ bʊtɛtí mʊ *Amen, mʊ sʊ́ Bulu asʊ́n fɛ́ɛ́ ɪtɛba
mʊ́tɔ́, ogyi ɔdansɪyin ɔnɔkwalɪpʊ, ɔtamawá afunu, ogyi
Bulu atɔ bwɛhɛ́ fɛ́ɛ́ nwun ámʊ ɔbɛ́ɛ: 15Nyin fʊ́ bwɛhɛ́ fɛ́ɛ́.
Fʊmɛblɪ ogya, fʊ́molwií ɛ́. Ní fɛblɪ ogya ntɛ́ɛ folwií á, tɛkɪ
ɪbʊ alɛ́. 16Táme fʊgyi bwíánbwían, fʊmɛblɪ ogya, fʊmolwií
ɛ́. Mʊ́ alɪ sʊ nótu fʊ́ tsítsá. 17Fɛɛ, atɔ onyapʊ́ fʊgyi, fʊ́bʊ atɔ́.
Tɔtɔ médé fʊ́ hián, táme fʊma tɔtɔ, fʊmeyín ání ohiáni fʊ́gyi.
Fʊbʊ nwɛ, fʊ́ ansíbi labwíé, fʊ́na yayá. 18Mʊ́ sʊ ndɛtɔí kplá
fʊ́ mbɛ́ɛ, pʊ kɔ́ba bɔhɔ sika pɛpɛá bafwí mʊ́ ogyátɔ́ mí wá.
Mʊ́ ɔbɛ́ha fénya atɔ́ onutónutó ní. Ntráa ndɛ fʊ́ bláa mbɛ́ɛ,
fʊbɔ́hɔ atadɪɛ futútú, afʊpʊtin fʊ́ pɛ́lɪ mʊ́a fʊ́ yayá ámʊ.
Bɔhɔ afá da fʊ́ ansíbisʊ, mɛ́nɪ fʊ́wun atɔ́. 19Ahá ání ntɔdwɛ́
á, amʊ́ ntɔwá ɪyɪn wa, bítí amʊ́ ɪsʊ. Mʊ́ sʊ wa nsi, afʊdamli
klʊntɔ. 20Kɪ, nlɪí obu-ɔnɔ́, ndɛ agoo tswíɪ. Ní ɔkʊ lónu mí
ɔmɛ, olefinkí há mí á, nébitíwíé mʊ wá, mía mʊnyɔ abɔ́wa
ɪbɪ gyi atɔ́. 21Ɔhá ání olegyi ɪsʊ á, nɛ́ha mʊ obétsiá mí wá,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mí owíe obíá ámʊsʊ. Alı kɛ́n mí ɛ́ negyi ısʊ, ntsie mí Sí wá mʊ owíe obíá ámʊsʊ ní.

22 "Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu asʊn ání Ɔŋɛ Wankíhɛ́ amʊ dɛ́ ɔpasua ámʊ bláa ası."

Ɔsʊ́sʊ́ Bulusúm

4 1 Ínı ɔma a, nɛlawun atɔ́ bámbá. Nowun ání obu lafínkí ɔsʊ́sʊ́. Nɛlanú ɔmɛ amʊ́ʊ́ ilegyankpá bláa mı asʊ́n ámʊ. Ɔmɛ amʊ igyi fɛ́ ɔkpɛ. Ɔlɛbláa mı ɔbɛ́ɛ, "Dʊ ba nfı, mí ansuna fʊ́ tɔ́á ilehián ání ıbɛ́ba ínı ɔma." 2 Bulu Ɔŋɛ́ lɛba mísʊ́ ɔtsáwʊlɛ pɛ́. Mʊ́á nówun a, owíe obíá kʊ tsie ɔsʊ́sʊ́ ınʊ, ɔkʊ tsie mʊ́sʊ́. 3 Ɔhá ámʊ́ʊ́ otsie mʊ́sʊ́ ámʊ ıwı dɛ́ ogyá kpa fɛ́ abwi wankláán kʊá igyi pɛ́pɛ mʊ́a futútú. Mʊ́ ɔtınɛkʊ ɛ́ igyi fɛ́ nyankpʊtáa, ıdɛ ogyá kpa bomlí owíe obíá ámʊ fɛ́ ibwi wankláán kʊá igyi fıtáa bɔbwɛ.[e] 4 Owíe-mbíá adʊanyɔ-na itsie bomlí owíe obíá ámʊ. Ahandɛ adʊanyɔ-na bɔwa atadıɛ futútú bʊtsie mbíá ámʊsʊ, bʊbun sika pɛpɛ ıpa. 5 Inʊ nyankpʊ lɔ́wa ıbı fwı bı. Odekpie, ɔpráda dɛpʊtí dálı owíe obíá ámʊtɔ. Ibia asienɔ́ ılıí owíe obíá ámʊ ansítɔ́, idetsií. Mʊ́gyí Bulu Ɔŋɛ́ asienɔ́ ámʊ nı. 6 Nowun gláası ɔpʊ kʊá mʊ́sʊ́ ıdɛ ogyá kpa fɛ́ atsufolibi, ıda owíe obíá ámʊ ansítɔ́.

Mbwı akʊá bʊkı nkpa ana, ansíbi iduadúa amʊ́ nkpá mʊ́a ɔma fɛ́ɛ́, bobomlí owíe obíá ámʊ ɔbʊn nsınɛ́ ınʊ. 7 Amʊ́tɔ́ ogyankpapʊ gyí fɛ́ gyatá. Onyɔɔsı gyí fɛ́ ɔnantswie yínhɛ́. Ɔsaası ansítɔ́ igyi fɛ́ nyankpʊsa, ɔnaası ɛ́ gyí fɛ́ oyitsu ání odefulí. 8 Okugyíɔkʊ bʊ abámba asie, ansíbi iduadúa mʊ́tɔ́ mʊ́a mʊ́ ɔma fɛ́ɛ́. Bʊdɛ ılʊ wa ɔpa onyé bɛɛ,

"Wankı, wankı, wankı gyí anı Wíe Bulu Otúmípʊ.
Mʊlétsiá, otsie, ɔbɛ́laba."

9 Mbwı ámʊ bʊtɔwá ılʊ ámʊ, pʊ́ numnyam, obú mʊ́a ıpán há ɔhá ámʊ́ʊ́ otsie owíe obíá ámʊsʊ, omóowu ɛkɛkɛɛkɛ ámʊ. Ní bɔbwɛ́ mʊ́ alı á, 10 ahandɛ adʊanyɔ-na ámʊ ɛ́ bamlí bun ɔhá ámʊ́ʊ́ otsie owíe obíásʊ́ amʊ ansítɔ́ súm mʊ. Mʊbʊ́ʊ

[e] **4:3** Ibwi futútú ámʊ dá gyí ánfı yaspa. Pɛ́pɛ amʊ dá gyí kanelia. Fıtáa bɔbwɛ amʊ ɛ́ dá gyí emerald.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪnʋ brɛ́ fɛ́ɛ́tɔ́ nɪ. Fówun babwíí amʋ́ owíepa ámʋ tswɪ obíá
ámʋ ansítɔ blí bɛɛ,
11 “Anɪ Wíe pʋ́ anɪ Bulu!
Fʋ́lehián ání abɔ́pʋ obʋ́, numnyam mʋ́a túmi há,
tsʋ́fɛ́ fʋ́lɔ́bwɛ atɔ́ fɛ́ɛ́. Fɔbwɛ tógyítɔ́ fʋ́ apɛ́tɔ́.
Mʋ́ fɛ́ɛ́ ɪlaba mʋ́tɔ́.”

Okúfabi Amʋ Létií Ɔwʋlʋ́ Ámʋ

5 1 Ĺnɪ ɔma a, nowun ání ɔhá ámʋ́ʋ́ otsie owíe obíá ámʋsʋ
ámʋ dɛ́ ɔwʋlʋ́ kúntáhɛ́ mʋ gyɔpɪtɔ. Bɔwanlín atɔ́ dínká
mʋ́ nkpá mʋ́a mʋ́ ɔma fɛ́ɛ́, bɔpʋ okpin tan mʋ́ ɔnɔ́ tse sienɔ́.
2 Lnʋ nowun *Bulu-ɔbɔpʋ otʋ́mípʋ ɔkʋá ɔdɛkplʋ́n fɪté ɔbɛ́ɛ,
“Ma lɔ́fʋn ání ɔbɛ́maín atɔ́ asienɔ́ ánfɪ, tíí ɔwʋlʋ́ ámʋ ɔnɔ́?”
3 Bʋmenya ɔhaa ɔsʋ́sʋ́ ntɛ́ɛ ɔsʋlʋ́sʋ ntɛ́ɛ ɔsʋlʋ́ʋ ayasɪ ání
ɔbɛ́talí tíí mʋ́ ɔnɔ́, kla mʋ́. 4 Ĺnɪ sʋ nɛhɪɛ su, tsʋ́fɛ́ bʋmenya
ɔhá ání ɔlɔfʋn, obɛ́tií ɔwʋlʋ́ ámʋ ntɛ́ɛ ɔbɛ́kla mʋ́. 5 Lnʋ
ahandɛ amʋtɔ ɔkʋlɛ lɛ́bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, “Mátrá su. Kɪ, Yuda
abusuantɔ Gyatá, ogyi Owíe *Dawid mʋ na ámʋ lagyi ɪsʋ.
Ɔlɔfʋn ání ɔbɛ́maín atɔ́ asienɔ́ ámʋ, tíí ɔwʋlʋ́ ámʋ ɔnɔ́.”
6 Lnʋ nowun *Okúfabi ɔkʋ. Ulɛlɪan ání bapʋ́ mʋ há igyí
kɪ. Ɔlií owíe obíá ámʋ, akɪankpapʋ ana ámʋ pʋ́ ahandɛ
adʋanyɔ-na ámʋ nsɪné. Ɔbʋ nsiebí asienɔ́ pʋ́ ansíbi asienɔ́.
Mʋ ansíbi asienɔ́ ámʋ gyí ɔŋɛ́ asienɔ́ ání Bulu tɔwá sísí
ɔsʋlʋ́ʋ anfɪsʋ ɔtínɛgyíɔtíné nɪ. 7 Okúfabi amʋ lédalɪ ba nkpá,
ɔlɔbɔhɔ ɔwʋlʋ́ ámʋ lɛ́ ɔhá ámʋ́ʋ otsie owíe obíásʋ́ amʋ
gyɔpɪtɔ. 8 Lnʋ mbwɪ ámʋ́ʋ́ bʋkɪ nkpa ana ámʋ pʋ́ ahandɛ
adʋanyɔ-na ámʋtɔ okugyíɔkʋ lémlí bʋ́n Okúfabi amʋ ansítɔ́.
Okugyíɔkʋ dɛ́ ɔsankuo pʋ́ sika pɛpɛ blanwébi ání ɔhíén bɔ
mʋ́. Bulu ahá mpáɪ gyí ɔhíén ánfɪ. 9 Akɪankpapʋ ana ámʋ
pʋ́ ahandɛ adʋanyɔ-na ámʋ bʋdɛ ɪlʋ pɔpwɛ wa bɛɛ,
“Fʋ́lɔ́fʋn ání fótsu ɔwʋlʋ́ ámʋ,
máín atɔ́ asienɔ́ ámʋ́ʋ́ bɔpʋtan mʋ́ ɔnɔ́ ámʋ.
Tsʋ́fɛ́ bɔpʋ fʋ́ há igyí, fɔpʋ fʋ́ obugya hɔ ahá há
Bulu.
Fɔhɔ ahá abusuangyíabusuan, ɔblíɪgyíɔblíɪ,
ɔmágyíɔmá pʋ́ ɔsʋlʋ́sʋ ahá ɔtsan-ɔtsan fɛ́ɛ́tɔ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Fayáí fú iwíe ogyíkpá há amú, fabwɛ́ amú fú igyí
ahapú ání bétsiá há anı Bulu ámʋ igyí.
Bégyi iwíe ɔsʋlúsʋ.”
11 Nɛlakı, nonu Bulu-abɔpʋ tsɔtsɔɔtsɔ ɔmɛ. Bʋhíɛ́ bʋtsɔ ání
bʋma ıkláto. Bobomlí owíe obíá ámʋ múa akıankpapʋ amʋ
pú ahandɛ adʋanyɔ-na ámʋ. 12 Bɔpʋ ɔmɛ kpɔnkpɔɔnkpɔntı
wá ılʋ bɛɛ,
“*Okúfabi amʋ́ʋ́ bɔpʋhá mʋ igyí ámʋ lɔ́fʋn
ha túmi, ıwınya múa
nyánsa pú awútɔ́ ɔwʋnlín,
ıdayilé múa numnyam pú kanfʋ́.”
13 Lnʋ nonu atɔ́á Bulu lɔ́bwɛ fɛ́ɛ́ ɔmɛ. Mʋ́á ıbʋ ɔsʋ́ múa ası,
ɔsʋlʋ́ʋ ayası pú ɔpʋtɔ fɛ́ɛ́, bʋdɛ ılʋ wa bɛɛ,
“Kanfʋ́, ıdayilé, numnyam pú túmi fɛ́ɛ́
iletsiá ɔhá ámʋ́ʋ́ otsie owíe obíásʋ́ amʋ
pú Okúfabi amʋ bré fɛ́ɛ́!”
14 Mʋ́ʋ́ akıankpapʋ ana ámʋ bɛblí bɛɛ, “*Amen!” lnʋ
ahandɛ adʋanyɔ-na ámʋ bemlí bun súm Bulu mʋa *Okúfabi
amʋ.

Okpin Asienɔ́ Ámʋ Maín

6 1 Mí ansítɔ́ ınʋ á, *Okúfabi amʋ lémaín atɔ́ asienɔ́
ámʋ́ʋ́ bɔpʋtan ɔwʋlʋ́ ámʋ ɔnɔ́ ámʋtɔ kʋlɛ. Lnʋ nonuá
akıankpapʋ ana ámʋtɔ ɔkʋlɛ léle ɔnɔ́. Mʋ ɔmɛ lɛlın fɛ́
ɔpráda ɔbɛ́ɛ, “Ba!” 2 Nɛkı a, ɔpɔnkɔ futútú ɔkʋ ní. Mʋsʋ
odınkápʋ́ amʋ dɛ́ ıta, bobun mʋ owíepa. Ɔlɔpʋ ɔpɔnkɔ ámʋ
kplí ba ɔsʋlʋ́sʋ fɛ́ ısʋ ogyípʋ́á ɔtráa ɔbá bɔkɔ ısá tsɔtsɔɔtsɔ,
ɔtra gyi ısʋ.
3 Bréá Okúfabi amʋ lémaín atɔ́ nyɔɔsıá bɔpʋtan ɔwʋlʋ́
ámʋ ɔnɔ́ á, nonuá akıankpapʋ amʋtɔ onyɔɔsı léblí ɔbɛ́ɛ,
“Ba!” 4 Ɔpɔnkɔ pɛpɛ ɔkʋ lédalı ba. Bɛha mʋsʋ ɔdınkápʋ́ ɔdayí
ıya anyɔ tíntín kʋ. Bɛha mʋ túmi ání ɔlɛ́ɛ iwilwii lɛ ɔyítɔ́.
Mʋ́ sʋ ısá lɛda ɔtínɛgyíɔtíné, ahá bɔmɔ aba.
5 Bréá *Okúfabi amʋ lémaín atɔ́ saasıá bɔpʋtan ɔwʋlʋ́
ámʋ ɔnɔ́ á, nonuá akıankpapʋ amʋtɔ ɔsaası léblí ɔbɛ́ɛ, “Ba!” Atɔlɛ
Nɛkı a, ɔpɔnkɔ bibi ɔkʋ ní. Mʋsʋ ɔdınkápʋ́ amʋ dɛ́ skéeli.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ɩnʊ nonu ɔmɛ kʊ lɛ́dalɪ tsu mbwɪ ámʊ́ʊ́ bʊtsie nkpa ana
ámʊtɔ ɔbɛ́ɛ, “Ayó olónká kʊlɛ ntɛ́ɛ ɪmɔ olónká asa ɪbɔ́bwɛ
ɛkɛwʊ́lɛ ɪkɔká.[f] Táme máyintá nfɔ mʊ́a wáɪn-nyí mʊ́.”
7 Bréá Okúfabi amʊ lɛ́maín atɔ́ naasɪá bɔpʊtan ɔwʊlʊ́ ámʊ
ɔnɔ́ á, nonuá akɪankpapʊ amʊtɔ ɔnaasɪ lɛ́blí ɔbɛ́ɛ, “Ba!” 8 Ɩnʊ
nowun ɔpɔnkɔ ɔkʊá mʊ ɪwɪ igyi fɛ́ nsʊ́ó. Mʊsʊ ɔdɪnkápʊ́
amʊ ɪdá gyí Lowu. Afúlitɔ ɛ́ buo mʊ. Bɛha amʊ́ túmi ání ní
beye ɔyítɔ́ aku ana á, bʊmɔ́ɔ iku kʊlɛ. Bʊpʊ́ʊ ɔdayí ɪya anyɔ
mʊ́a akʊ́n, ɪlɔ mʊ́a ɔsʊlʊ́sʊ mbwɪkítá-atɔ mɔ amʊ́.
9 Bréá Okúfabi amʊ lɛ́maín atɔ́ nuusɪá bɔpʊtan mʊ́ ɔnɔ́ á,
nowun Bulu asʊ́ntɔ́ akɪtápʊ́ amʊ ɔkláa *afɔdɪɛ-asubwi amʊ
ayasɪ. Bulu asʊ́n ámʊ ɪwɪ adánsɪɛ gyí sʊ bɔmɔ amʊ́. 10 Ɩnʊ
bɔsʊrá okitikíti kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ bɛɛ, “Óo! Bulu Otúmípʊ, fʊ́ ɪwɪ
lɔwankí, fʊ́bʊ ɔnɔkwalɪ. Ɔmɛnkɛ fégyi ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ ahá
asʊ́n, fítɛ́ anɪ obugya tsú anɪ amɔpʊ́ ámʊ wá?” 11 Mʊ́ ɔma
a, bɛha amʊ́ fɛ́ɛ ligá futútú, bɛbláa amʊ́ bɛɛ, bʊtráa tsia
kpalobí. Bʊtsía yɔ́fʊn bréá bamɔ́ amʊ́ aba asúmpʊ́ ahógyipʊ
amʊ ɛ́, amʊ́ ɔdʊdʊɔ lafʊn asa.
12 Bréá ndɛkɪ́ɪ a, Okúfabi amʊ lɛ́maín atɔ́ siesɪá bɔpʊtan
ɔwʊlʊ́ ámʊ ɔnɔ́. Ɔsʊlʊ́ʊ lɛkpɪnkí kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́, owí lebi tuun
fɛ́ tati bibi, ɔtsra ɛ́ lɛpɛ kɔɔ fɛ́ obugya. 13 Mʊ́ʊ́ ntsrakpabi
bɛkpakpáa bun ɔsʊlʊ́sʊ, fɛ́ afú kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ látsʊn
kpakpáa pɔntɔ-abíá ɪmɔkʊ́dan bun. 14 Nwʊlʊ́táa lokuntá
fɛ́ ɔwʊlʊ́, tsú mʊ́ nátí. Abʊ mʊ́a ɔpʊ nsɪné ɔsʊlʊ́ʊ fɛ́ɛ lɛdalɪ
mʊ́ otsiákpá. 15 Ɩnʊ nowun ání ɔyítɔ́ awíe pʊ́ ahandɛ pʊ́ ɪsá
ɔnɔ́ alɪ́pʊ́ pʊ́ asikafɔ pʊ́ atúmipʊ, nkpábi mʊ́a ɪwɪsʊ atsiápʊ́
beyéŋaín abʊsʊ abwi alatɔ pʊ́ abwi mbɔ́tɔ́. 16 Bɛbláa abʊ mʊ́a
abʊtá ámʊ bɛɛ, “Mlɪkpa bun anɪsʊ, mɛ́nɪ owíe obíásʊ́ otsiápʊ́
amʊ omóowun anɪ, Okúfabi amʊ ɔmɛ́ɛbɪtí anɪ ɪsʊ! 17 Tsúfɛ́
amʊ́ ahá ɪsʊbɪtí ɛkɛ ámʊ lafʊn. Ma ɔbɛ́talí lɪí mʊ́ ɔnɔ́?”

Bulu Ahá Mpím Lafakʊlɛ Adʊana-na (144,000)

7 1 Ɩ́nɪ ɔma a, nowun Bulu-abɔpʊ ana, bʊlɪí ɔyí afʊnka
ana ámʊ fɛ́ɛsʊ́. Bʊdɛ afú afʊnka ana ámʊtɔ kínkíínkín,

---

[f] **6:6** Ilosuná ání ɪsá sʊ atɔ́ bɛ́hɪɛ wá ibíá.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ménı ımɛ́ɛtrá tsʊn ɔsʊlʊ́sʊ, ɔpʊsʊ ntɛ́ɛ oyí kʊkʊ. 2 Ɩnʊ nowun
ání Bulu-ɔbɔpʊ bámbá dɛ́dalı tsu owí ɔdalıkpa. Ɔdɛ Bulu
Ɔkıankpapʊ atɔ́á ɔtɔpʊ́híɛ mʊ ahá nsʊ. Mʊ́ʊ́ ɔlɔsʊrá okitikíti
kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ kpólí abɔpʊ ana ámʊ́ʊ́ Bulu lɛ́ha amʊ́ túmi ɔbɛ́ɛ,
bʊbéyintá ɔsʊlʊ́ʊ mʊ́a ɔpʊ amʊ. 3 Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lɛ́bláa
Bulu-abɔpʊ ana ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Mlımáyintá ɔsʊlʊ́ʊ ntɛ́ɛ ɔpʊ
ntɛ́ɛ oyí kʊkʊ, yɔ́fʊn brɛ́á nɔ́pʊ atɔ́ híɛ mí Bulu asúmpʊ́
ɔsʊkpı nsʊ asa." 4 Ɩnʊ bɛkla ahá ámʊ́ʊ́ bapʊ́ Bulu atɔ́ hıɛ
amʊ́ nsʊ amʊ fɛ́ɛ́. Amʊ́ ɔdʊdʊɔ bʊgyi ahá mpím lafakʊlɛ
adʊana-na (144,000). Amʊ́ fɛ́ɛ́ botsú Israel abusuan dúanyɔ
ámʊtɔ. 5-8 Bɛhıɛ ahá mpím dúanyɔ (12,000) nsʊ abusuan
ámʊ kugyíkʊtɔ. Abusuan ámʊ adá gyí, Yuda, Ruben, Gad,
Asa, Naftali, Manase, Simeon, Lewi, Isakar, Sebulon, Yosef
pʊ́ Benyamin.

Ɔdɔm Ání Botsú Ɔmá-ɔmátɔ́

9 Ɩ́nı ɔma a, nowun ɔdɔm kʊá ɔhaa mɛ́ɛtalí kla amʊ́. Botsú
ɔmágyíɔmá, abusuangyíabusuan, ɔsʊlʊ́sʊ ahá ɔtsan-ɔtsan pʊ́
ɔblígyíɔblítɔ. Bʊlıí owíe obíá ámʊ pʊ́ *Okúfabi amʊ ansítɔ́.
Bɔwa ligá futútúútú, bʊdɛ mbláa. 10 Bɔsʊrá okitikíti kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́
bɛɛ, "Anı Bulu ámʊ́ʊ́ otsie owíe obíásʊ́ pʊ́ Okúfabi amʊ tɔ́hɔ
ahá nkpa!" 11 Ɩnʊ á, Bulu-abɔpʊ amʊ fɛ́ɛ́ bɛlıí bómlí owíe
obíá ámʊ pʊ́ ahandɛ adʊanyɔ-na ámʊ pʊ́ akıankpapʊ ana
ámʊ. Bemlí bun, pʊ́ ansítɔ́ bun ɔsʊlʊ́tɔ owíe obíá ámʊ ansítɔ́,
súm Bulu, 12 blí bɛɛ, "*Amen! Ɩkanfʊ́, numnyam, nyánsa,
ıpán, obʊ́, túmi pʊ́ ɔwʊnlín ıbwɛ́ɛ mʊ klɛ brɛ́ fɛ́ɛ́! *Amen!"
13 Ɩnʊ ahandɛ amʊtɔ ɔkʊlɛ léfıté mí ɔbɛ́ɛ, "Amɛndı gyí ahá
ánfı bɔwa ligá fútútúútú ánfı? Nkúnʊ́ botsú?"
14 Mʊ́ʊ́ nɛbláa mʊ mbɛ́ɛ, "Ɔhandɛ, fʊ́ yín."
Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa mı ɔbɛ́ɛ, "Ahá ánfı gyí ahá ání batsʊn asʊn
wunhɛ kpɔnkpɔntı ámʊtɔ dálı nı. Amʊ́ láfwí amʊ́ atadıɛ
Okúfabi amʊ obugyatɔ, ılafúlí futútúútú ní. 15 Mʊ́ sʊ́ bʊlıí
Bulu owíe obíá ámʊ ansítɔ́, bʊdɛ mʊ súm ɔpa-onyé mʊ
ɔtswɛ́kpa ınʊ ní. Ɔhá ámʊ́ʊ́ otsie owíe obíá ámʊsʊ é obétsiá
amʊ́tɔ́, bún amʊ́sʊ́. 16 Akún mʊ́a ɔmɛwʊ́lı mɛ́ɛtrá kítá amʊ́,
owí ntɛ́ɛ ɔpawi é ımɛ́ɛtrá tɔ amʊ́. 17 Tsúfé Okúfabi amʊ́ʊ́ ɔlıí

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu owíe obíá ámʋ asɪ ámʋ ɔbɔ́bwɛ amʋ́ ɔkpapʋ́. Obégya amʋ́ nkpá, kpá amʋ́ ya nkpa-ntsu ámʋ ɔwíkpa, anɪ Wíe Bulu obétsitsíi amʋ́ ansí ntsʋ́ fɛ́ɛ́."

Okpin Sienɔ́sí Ámʋ Maín

8 1Bréá *Okúfabi amʋ lɛ́maín atɔ sienɔ́síá bɔpʋtan ɔwʋlʋ́ ámʋ ɔnɔ́ á, ɔsʋ́sʋ́ lɔlʋá fɛ́ dɔnhwírɪ-fʋn. 2Lnʋ nowun Bulu-abɔpʋ asienɔ́ ámʋ́ʋ́ bʋlɪí mʋ ansítɔ́ ámʋ. Bɛha amʋ́tɔ́ okugyíɔkʋ ɔkpɛ.

3Bulu-ɔbɔpʋ bámbá lɛ́bá bɛlɪí *afɔdɪɛ-asubwi amʋ ansítɔ́. Ɔdɛ sika pɛpɛ blanwébi ání bʋtɔwá ɔhíén ogyá mʋ́tɔ́. Bɛha mʋ ɔhíén tsɔtsɔɔtsɔ, ɔlɔpʋtsía Bulu ahá mpáɪtɔ, pʋ́yɛ́dɪnká sika pɛpɛ afɔdɪɛ-asubwi amʋ́ʋ́ iyi owíe obíá ámʋ ansítɔ́ ámʋsʋ. 4Mʋ ɔhíén ámʋ ogyási lɛtsía Bulu ahá ámʋ mpáɪtɔ, kʋ́sʋ́ tsʋ́ afɔdɪɛ-asubwi ámʋsʋ yɔ́ Bulu ansítɔ́. 5Lnʋ Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lótsu ɔhíén blanwébi ámʋ, ɔlɛlɛ ogyá afɔdɪɛ-asubwi ámʋsʋ wá mʋ́tɔ́, fɪn mʋ́ dá ɔsʋlʋ́sʋ. Lnʋ nyankpʋ lɔ́wa ɪbɪ fwɪ bɪ. Odekpie, ɔpráda dɛpʋtí, ɔmɛ ɔtsan-ɔtsan dɛlíɪn kʋ́klʋ́kʋ́ʋ́, ɔsʋlʋ́ʋ ɛ́ dɛkpɪnkí kpakpakpakpa.

Lkpɛ Asienɔ́ Ámʋ

6Bulu-abɔpʋ asienɔ́ ámʋ́ʋ́ bʋdɛ ɪkpɛ asienɔ́ ámʋ ɛ́ bɛda ɪwɪsʋ há mʋ́ fʋlí.

7Bulu-ɔbɔpʋ gyankpapʋ lɔ́fʋlí mʋ ɔkpɛ. Mʋ́ʋ́ botsu atsufolibi mʋ́a ogyá ání obugya lɛfráa mʋ́, tswɪ mʋ́ wʋ́lí ɔsʋlʋ́sʋ. Ní beye ɔsʋlʋ́tɔ asa á, mʋ́tɔ́ iku kʋlɛ mʋ́a mʋ́sʋ́ nyí pʋ́ mʋ́sʋ́ ɪfá fɛ́ɛ́ lɔhɔ plíplíplíplí.

8Bulu-ɔbɔpʋ nyɔɔsɪ lɔ́fʋlí mʋ ɔkpɛ. Lnʋ bɔtswɪ tɔkʋ fɛ́ ɪbʋ kpɔnkpɔntɪá ɪdɛhɔ́ɔ wá ɔpʋtɔ, ɔpʋtɔ yée asatɔ ɪkʋlɛ lɛdamlí obugya. 9Ɔpʋtɔ mbwɪá bʋkɪ nkpa fɛ́ɛ́tɔ́ yée asatɔ iku kʋlɛ bowu, ntsusʋ ayibitɔ yée asatɔ iku kʋlɛ ɛ́ lobwiebwíe.

10Lnʋ Bulu-ɔbɔpʋ sáásí lɔ́fʋlí mʋ ɔkpɛ. Ɔtsrakpabi kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ kʋá ɪdɛ ogyá tsií fɛ́ obia lɛ́kpa tsʋ́ ɔsʋ́sʋ́ bɛda ntsu tsʋnhɛá ɪbʋ ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́tɔ́ye asatɔ iku kʋlɛsʋ. 11Ɔtsrakpabi amʋ dá gyí "Ɔkɪtá." Lnʋ ntsu tsʋnhɛ amʋtɔyée asatɔ iku kʋlɛ lɔ́wa ɔkɪtá dʋn ɔkpín. Mʋ́ ɔkɪtá sʋ ahá tsɔtsɔɔtsɔá bonu mʋ́ bowu.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ɔbɔpʋ náásí lɔ́fʋlí mʋ klɛ. Ʊlɔwɔ owí múa ɔtsra pʋ́
ntsrakpabitɔ yée asatɔ iku kʋlɛ. Mʋ́ fɛ́ɛ́ lodun. Ɩ́nɪ sʋ ɔyɪ
kɛhɛ múa owi tahɛ́tɔ́ yée asatɔ iku kʋlɛ ɛ́ loklun.
13Nɛkɪ a, oyitsu ɔkʋ défulí, odesú kʋklʋ́kʋ́ʋ́ ɔbɛ́ɛ, "Ahá ání
bétsiá ɔsʋlʋ́ʋ anfɪsʋ asa Bulu-abɔpʋ asa atráhɛ amʋ bɔ́fʋlí
amʋ́ nkpɛ amʋ bʋgyɔ́wɪ tsenyɔ-tsesa!"

9 1Bulu-ɔbɔpʋ núúsí lɔ́fʋlí mʋ ɔkpɛ. Nowun ání ɔtsrakpabi
lɛ́kpa tsú ɔsʋ́sʋ́ bɛda ɔsʋlʋ́sʋ, bɔpʋ ʊlán klʋklʋ́ʋklʋá ɪma
ɔka sáafɪ há mʋ. 2Mʋ́ʋ́ olefinkí ʊlán klʋklʋ́ʋklʋ́ ámʋ ɔnɔ́,
ogyási lɛdalɪ mʋ́tɔ́ fɛ́ obuntɔ. Ogyási amʋ ʊlɛha nsaɪntɔ fɛ́ɛ́
ilebi tuun. 3Ɩnʋ atsantsankʋ bɛdalɪ tsu ogyási amʋtɔ ba
ɔsʋlʋ́sʋ. Bɛha amʋ́ túmi bɛɛ bʋsʋ́ra ahá fɛ́ nyankpʋkpíe.
4Bɛbláa atsantsankʋ ámʋ bɛɛ, bʋmápʋ ɔnɔ́ da ɪfá ntɛ́ɛ
nyí kʋkʋ, dʋn ahá ámʋ́ʋ́ Bulu nsʋhíɛtɔ mɛdín amʋ́ ɔsʋkpɪ
amʋ. 5Bʋmɛha amʋ́ ɔkpa ání bʋmɔ́ɔ amʋ́, táme bʋhíɛ wa
amʋ́ ɪwɪɔsɪn tsra anu kɛ́kɛ́. Amʋ́ ɪwɪɔsɪn ámʋ ɪbwɛ́ fɛ́ alıá
nyankpʋkpíe-sʋrá tɔhɔ ɔsɪn. 6Ahá bódunká lowu nkɛ ámʋtɔ,
táme bʋméenya. Bɔ́bɔ mbɔ́dí ání bówu, táme bʋmóowu.
7Atsantsankʋ ámʋ bɛlɪan mpɔnkɔá bahíhɪɛ amʋ́ há ɪsá,
tɔkʋ ɪdɪn amʋ́ nwunsʋ fɛ́ sika pɛpɛ ɪpa. Bɔwa anyánkpʋ́sa
ansítɔ́. 8Amʋ́ nwunsʋ-imi bʋ ɪswí fɛ́ ɔtsɪ klɛ́. Amʋ́ ayín ɛ́
igyi fɛ́ gyatá klɛ́. 9Bɔwa kántɔ́ atíntɔ ání bɔpʋ dátɔ bwɛ́. Ní
bʋdefulí á, amʋ́ atɛ totsúlá fɛ́ mpɔnkɔ mʋ́a keké tsɔtsɔɔtsɔá
bʋsrí bɔyɔ́ ɪsá. 10Bʋbʋ odú, ɪtɔsʋ́rá fɛ́ nyankpʋkpíe. Bɛha
amʋ́ túmi bɛɛ, bʋpʋ́ʋ amʋ́ odú ámʋ pilan ahá tsra anu kɛ́kɛ́.
11Ʊlán klʋklʋ́ʋklʋá ɪma ɔka ɔbɔpʋ gyí amʋ́ owíe. Bʋtɛtí mʋ
*Hebrifɔ ɔblítɔ bɛɛ, Abadon. Griiki ɔblítɔ ɛ́ bʋtɛtí mʋ bɛɛ,
Apolion. Mʋ́ asɪ gyí, "Atɔ́ Oyintápʋ́."
12Asʋn wunhɛ gyankpapʋ lámɔ́ ɔnɔ́ á. Anyɔ tráhɛ ɛ́ ɪbá.
13Bréá Bulu-ɔbɔpʋ síési lɔ́fʋlí mʋ ɔkpɛ a, nonu ɔmɛ kʋ
lɛdalɪ. Ʊlɛdalɪ tsu sika pɛpɛ *afɔdɪɛ-asubwi ámʋ okonkí ana
ámʋtɔ Bulu ansítɔ́ ɪnʋ. 14Ɩdɛ ɔbɔpʋ amʋ́ʋ́ ɔlɔfʋlí ɔkpɛ amʋ
bláa ɔbɛ́ɛ, "Sankɪ abɔpʋ ana ámʋ́ʋ́ bɛklí mántá ntsu yílé
Efrate ɔnɔ́ ámʋ." 15Bulu léla amʋ́ yáí há alɪ bré ánfɪ, ofí
ánfɪ, ɔtsra ánfɪ, ɛkɛ ánfɪ pʋ́ dɔnhwírɪ anfɪ ɔbɛ́ɛ, bʋsánkɪ amʋ́
abʋyɔmɔ ɔyítɔ́ ahátɔ yée asatɔ iku kʋlɛ fɛ́ɛ́. 16Bɛbláa mɪ ání

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɪsá akɔpú ámʊ ɔdʊdʊɔ bɔ́bwɛ blɪba lafanyɔ (200,000,000),
bʊdɪn mpɔnkɔsʊ. 17 Nowun mpɔnkɔ pú amʊ́sʊ́ adɪnkápʊ́ mí
atowunhɛ amʊtɔ, bɔwa kántɔ́ atíntɔ. Akʊ klɛ́ lɛpɛ fɛ́ ogyá,
akʊ klɛ́ lebi, akʊ ɛ́ klɛ́ igyi batɛ-nfɔ. Mpɔnkɔ ámʊ nwun
igyi fɛ́ gyatá klɛ́, ogyá mʊ́a ogyási pú *atonkodu dɛdalɪ
amʊ́ ɔnɔ́tɔ́. 18 Alɪ asʊn wunhɛ aku asa, igyi ogyá, ogyási
pú atonkodu amʊ ɪlɛdalɪ tsu mpɔnkɔ ámʊ ɔnɔ́, ɪlɔmɔ ɔyítɔ́
ahátɔ yée asatɔ iku kʊlɛ. 19 Megyí amʊ́ ɔnɔ́tɔ́ nkʊlɛ asʊn
wunhɛ túmi tɛdálɪ tsu. Ɪbʊ amʊ́ odútɔ́ ɛ́, tsúfɛ́ amʊ́ odú igyi
fɛ́ ɪwɔ, ɪbʊ nwun, itepílan ahá.

20 Anyánkpʊ́sa amʊ́ʊ́ besian ɔsʊlʊ́sʊ, bʊmowu asʊn
wunhɛ amʊtɔ ámʊ fɛ́ɛ́ bekiná bʊmɛdamlí klʊntɔ. Bʊmesi
*ɔŋɛ laláhɛ mʊ́a atunkuá bapʊ́ sika pɛpɛ, sika futútú, kɔ́ɔ́brɪ,
abwi mʊ́a nyí aná bwɛ́ súm. Alɪ ɔŋɛ laláhɛ pʊ́ atunku anfɪ
bʊtamawun atɔ́, bʊtamanú asʊ́n, bʊtamanátí. 21 Alɪ kén
bʊmɛdamlí klʊntɔ sí amʊ́ tsiátɔ́ laláhɛ; ígyi ahámɔ, ɔkpɛ́,
atsɪ mʊ́a ayin asʊ́nwa mʊ́a owi ámʊ ɛ́ bwɛ ní.

Bulu-ɔbɔpʊ Mʊa Ɔwʊlʊ́ Túkúrííbi

10 1 Ɪnʊ nɛlawun Bulu-ɔbɔpʊ ɔwʊnlínpʊ́ bambá ɔkʊá
otsú ɔsʊ́sʊ́. Agyinde lobomlí mʊ, nyankpʊtáa ɪlan mʊ
awunso. Mʊ ansítɔ́ lɔwankí fɛ́ owí, mʊ ayabi igyi fɛ́ ɔsɔtɪ
ání ogyá bʊ mʊ́tɔ́. 2 Ɔdɛ ɔwʊlʊ́ túkúrííbi kʊá ɔlɛtɛí mʊ́tɔ́. Mʊ
gyɔpɪ yabi iyi ɔpʊsʊ, mʊ bɪna yabi ɛ́ iyi ɔsʊlʊ́sʊ. 3 Ɔlɔkplʊ́n
kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ fɛ́ gyatá dékpoún, ɔpráda asienɔ́ ámʊ lɔpʊtí. 4 Bréá
ɔpráda asienɔ́ ámʊ lɔpʊtí, mbɛ́ɛ anwanlɪn asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɪlɛblí
ámʊ a, nonu ɔmɛ bámbá tsú ɔsʊ́sʊ́. Ɔmɛ amʊ déblí ɔbɛ́ɛ,
“Máwanlín asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɔpráda asienɔ́ ámʊ ɪlablí ámʊ. Pʊwa
fʊ́ kpawunutɔ.”

5 Mʊ́ʊ́ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ́ʊ́ nowun, ɔlɪí ɔpʊ mʊ́a ɔsʊlʊ́sʊ ámʊ
lótsu mʊ gyɔpɪ ɪbɪ fʊ́á yɔ́ ɔsʊ́sʊ́. 6 Ɪnʊ ɔlɛka ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔbʊ
nkpa bré fɛ́ɛ́tɔ́ ámʊ ntam. Mʊlɔ́bwɛ ɔsʊ́ mʊ́a asɪ, ɔpʊ mʊ́a mʊ́tɔ́
atɔ́ fɛ́ɛ, ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, “Bʊmɛ́ɛtrá si tsiá! 7 Táme bréá Bulu-ɔbɔpʊ
síénɔ́sí amʊ ɔbɔ́fʊlí mʊ ɔkpɛ a, alɪ bré ámʊtɔ Bulu asʊn ŋaínhɛ́
amʊ́ʊ́ ɔlɛhɪɛ yáí ɔbɛ́ɛ, mɔ́bwɛ ámʊ ɪbɛ́ba mʊ́tɔ́ ní. Ɪbɛ́ba mʊ́tɔ́
fɛ́ alɪá ɔlɛbláa mʊ asʊ́mpʊ́, bʊgyi mʊ ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ.”

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 lnʊ ɔmɛ amʊ́ʊ́ ɪdɛ mí asʊ́n bláa tsú ɔsʊ́sʊ́ ámʊ létrá bláa
mɪ ɔbɛ́ɛ, “Yɔhɔ ɔwʊlʊ́ ámʊ́ʊ́ ɪlafínkí ámʊ lɛ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ́ʊ́
ɔlɪí ɔpʊ mʊ́a ɔsʊlʊ́sʊ ámʊ ɪbɪtɔ.”
9 Mʊ́ sʊ nɔyɔ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ wá mbɛ́ɛ, ɔpʊ́ʊ ɔwʊlʊ́bi ámʊ
ha mɪ. Mʊ́ʊ́ ɔlɛbláa mɪ ɔbɛ́ɛ, “Hɔ, afʊwɪ mʊ́! lbɔ́wa fʊ́ ɔdwɛ
débídébí fɛ́ ɔkwɛ́n, támɛ ɪméɛkanáa fʊ́ iputɔ.”
10 lnʊ nɔhɔ ɔwʊlʊ́bi ámʊ lɛ́ mʊ ɪbɪtɔ, nɔwɪ mʊ́. llɔwa mí
ɔdwɛ débídébí fɛ́ ɔkwɛ́n, támɛ imetepí kanáa mí iputɔ. 11 Mʊ́ʊ́
ɔlɛtrá bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, “Ilehián ání félablí asʊ́n ámʊ́ʊ́ ɪbɛ́ba ahá
fɛ́ɛ́sʊ́ ámʊ. lbɛ́ba ɔmá fɛ́ɛ́, ɔblíɪ ɔtsan-ɔtsan ablípʊ́ pʊ́ awíe
fɛ́ɛ́sʊ́, fɛ́ alɪ ámʊ́ʊ́ Bulu lalɛ́ súná fʊ́ ámʊ!”

Adansɪfɔ Abanyɔ́ Ámʊ

11 1 Ínɪ ɔma a, bɛha mí oyíá bʊtɔpʊ́sʊ́sʊ atɔ́. Mʊ́ʊ́ Bulu-
ɔbɔpʊ amʊ lɛ́bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, “Kʊsʊ afʊyosusʊ́ʊ Bulu
ɔtswɛ́kpa obu ámʊ pʊ́ *afɔdɪɛ-asubwi amʊ, afʊkla ɪnʊ
asʊ́mpʊ́ amʊ. 2-3 Támɛ másusʊ́ʊ nwunsɪnɛ́sʊ́ amʊ mʊ́. Si
ɪnʊ tswɪ, tsʊ́fɛ́ Bulu lasí ɪnʊ há ahá ání bʊmegyí Yudafɔ. Alɪ
ahá ánfɪ bɛ́tsatsáa wʊ́lu wankíhɛ́ amʊsʊ tsra adʊana-nyɔ
(42), igyi nkɛ ɔpím-ɔkʊlɛ lafa-anyɔ aduesie (1,260). Néha
mí adansɪfɔ abanyɔ́ bɛ́dɪdá akpekpe, há amʊ́ túmi, bɛ́blí mí
asʊ́n ání nalɛ́ súná amʊ́ nkɛ ámʊtɔ.”
4 Amʊ́gyí nfɔ-nyí anyɔ pʊ́ ɔkandíɛ-nyí anyɔ ámʊ́ʊ́ ɪlɪí Bulu,
ogyi ɔyí fɛ́ɛ́sʊ́ ogyípʊ́ amʊ ansítɔ́ ní. 5 Ní ɔkʊ ɔbwɛ́ agywɪɪn ání
obépilán amʊ́ á, ogyá bɛ́dalɪ amʊ́ ɔnɔ́, hɔ mʊ mɔ́. Alí ɔhá ání
odekléá obépilán amʊ́ obówu ní. 6 Bulu adansɪfɔ ámʊ bʊbʊ
túmiá bɛ́talí há nyankpʊ omóotswie nkɛá bɔ́pʊblí Bulu asʊ́n
ámʊ fɛ́ɛ́. Bʊbʊ túmiá bɛ́talí há ntsu kugyíkʊ bɛ́damlí obugya.
Bɛ́talí lɛ́ asʊn wunhɛ kugyíkʊ ɛ́ ba ɔsʊlʊ́sʊ brégyíbréá bʊdeklɛ́.
7 Ní adansɪfɔ ánfɪ bɛblí amʊ́ asʊ́n tá á, ɔbwɪkítá-atɔ amʊ́ʊ́
ɔtɛdálɪ tsu ɪlán klʊ́klʊ́ʊklʊá ɪma ɔkatɔ ámʊ ɔbɔ́kɔ amʊ́ ɪsá,
gyí amʊ́sʊ́, mɔ́ amʊ́. 8 Amʊ́ afʊ́lɪ bɛ́dɪ amʊ́ wʊ́lu yilé brɔnʊsʊ.
Bʊtɛtí wʊ́lu yilé ánfɪ bɛɛ, “Sodom mʊ́a Egyipte.”[g] lnʊ bɛda

[g] **11:8** Wʊ́lu yilé ánfɪ dá onutó gyí Yerusalem. Bɔpʊkápʊ́ Sodom mʊ́a Egyipte, tsʊ́fɛ́ amʊ́ bwɛhɛ́ lalɛ́hɛ lɛlɪan aba.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amʊ́ Wíe Yesu mántá *oyikpalíhɛsʊ, mɔ́ ní. 9 Ahá bótsu
abusuangyíabusuan, ɔblíʊgyíɔblíʊ, ɔmágyíɔmá pʊ́ ɔsʊlʊ́sʊ ahá
ɔtsan-ɔtsan fɛ́ɛ́tɔ́ ba bɛkɪ afúli amʊ nkɛnsá múa ɪfʊn. Bʊméɛha
ɔkpa abʊpula amʊ́ kʊ́ráá. 10 Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ abanyɔ́ ánfɪ
bawʊ́ sʊ ansí bégyi ɔsʊlʊ́sʊ atsiápʊ́. Bégyi nkɛ kpɔnkpɔntɪ,
kíé aba atɔ́, tsʊ́fɛ́ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ anfɪ bawá amʊ́ ipian
kpɔnkpɔntɪtɔ kɪ. 11 Táme nkɛnsá múa ɪfʊn ámʊ ɔma a, Bulu
léha ɔŋɛ́ lɛlawíé amʊ́tɔ́, bɛlakʊsʊ́ líí ayabisʊ. Mʊ́ sʊ ifú lɛhɪɛ
kítá ahá ání bowun amʊ́. 12 Lnʊ Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ abanyɔ́ ámʊ
bonu ɔmɛ kpɔnkpɔntɪ kʊ tsʊ́ ɔsʊ́sʊ́, ɪlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪdʊ
ba nfɪ!" Amʊ́ alupʊ́ ámʊ bʊlíí bʊdɛ amʊ́ kíʊ, agyinde lotsu amʊ́
ya ɔsʊ́sʊ́. 13 Ɔsʊlʊ́ʊ lékpɪnkí kpukpukpukpu alɪ bré ámʊtɔ kén.
Ní beye wúlu amʊtɔ idú á, iku kʊlɛ fɛ́ɛ́ lobwie bun ɔsʊlʊ́tɔ
gbloo. Ahá mpím-sienɔ́ (7,000) bowu ɔsʊlʊ́kpɪnkí ámʊtɔ. Ifú
lɛhɪɛ kɪtá atráhɛ amʊ. Mʊ́ sʊ bɔwa ɔsʊ́sʊ́ Bulu numnyam.
14 Asʊn wunhɛ nyɔɔsɪ latsʊn, saasɪ srí ɪbá á.

Ɔkpɛ Sienɔ́sí

15 Mʊ́ʊ́ Bulu-ɔbɔpʊ osienɔ́sí lɔ́fʊlí mʊ ɔkpɛ. Lnʊ ɔmɛ
akpɔnkpɔntɪ lɛlɪn tsu ɔsʊ́sʊ́ bɛɛ, "Séi á, ɔyítɔ́ iwíegyí lamlí
anɪ Wíe Bulu mʊa *Kristo, (ɔhá ání Bulu ladá mʊ ofúli
amʊ) klé. Obégyi iwíe bré fɛ́ɛ́!" 16 Lnʊ ahandɛ adʊanyɔ-na
ámʊʊ́ bʊtsie amʊ́ mbíásʊ́ Bulu ansítɔ́ ámʊ fɛ́ɛ́ bobun, súm
mʊ, 17 blí bɛɛ,

"Anɪ Wíe Bulu Otúmípʊ, adá fʊ́ ɪpán.
Fʊ́létsiá, fʊ́bʊ ɪnʊ bré fɛ́ɛ́.
Tsʊ́fɛ́ fapʊ́ fʊ́ túmi kpɔnkpɔntɪ ámʊ
fi fʊ́ iwíegyí asɪ!
18 Ɔmá-ɔmá benya ɔblɔ́,
bré lafʊn ání fʊ́ é fénya ɔblɔ́.
Bré lafʊn ání fégyi awupʊ́ asʊ́n.
Bré lafʊn ání fɔ́bwɛ yilé há fʊ́ asúmbi, bʊgyí fʊ́
ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ amʊ,
pʊ́ Bulu ahá ání bʊtenyá fʊ́ ifú,
nyebí pʊ́ ahandɛ fɛ́ɛ́.
Bré lafʊn ání féhɪ ahá ání bamɔ́ ahá ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́."

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Lnʊ befinkí Bulu ɔtswɛ́kpa kpɔnkpɔntɪ ámʊ́ʊ́ ɪbʊ ɔsʊ́sʊ́
ámʊ, bowun mʊ *Ntam-dáka obu ámʊtɔ. Lnʊ nyankpʊ lɔ́wa
ɪbɪ fwɪ bɪ. Odekpie, ɔpráda dɛpʊtí, ɔmɛ ɔtsan-ɔtsan lɛlɪn
kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́, ɔsʊlʊ́ʊ lɛkpɪnkí; átsufolibiá igyi fɛ́ akwebi lɛ́hɪɛ kpá.

Ɔtsɪ Ámʊ Mʊa Bʊ́tí Ámʊ

12 1 Lnʊ osúna kpɔnkpɔntɪ kʊ lɛ́dalɪ ɔsʊ́sʊ́. Nowun ɔtsɪ
ɔkʊá ɔdɪdí owí, mʊ ayabi yí ɔtsrasʊ. Obun owíepa,
ntsrakpabi dúanyɔ ɪpan mʊ́sʊ́. 2 Ɔtsɪ ámʊ dɛ́ ɔmɛ́, ɪkwíɪ dɛ
mʊ dwiín, odekikíni, ɔdɛ okitikíti ogyo obí ámʊ kwɪí.
3 Lnʊ osúna bámbá lɛtrá dalɪ ɔsʊ́sʊ́. Nowun *bʊ́tí
kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ɔkʊá ɔlɛpɛ, ɔbʊ nwun asienɔ́ pʊ́ nsiebí
dú. Owíepa asienɔ́ bun nwun asienɔ́ ámʊsʊ. 4 Ní beye
ntsrakpabi fɛ́ɛ́tɔ́ aku asa á, bʊtí ámʊ lɔ́pʊ mʊ odú kíki mla
iku kʊlɛ, ɔlɛbɪtía mʊ́ kpá bɛda ɔsʊlʊ́sʊ. Ɔlɪí ɔtsɪ ámʊ́ʊ́ ɔmɛ́ dɛ
mʊ dwiín ámʊ ansítɔ́, mɛ́nɪ ɔtsɪ ámʊ onyá kwíí pɛ́ á, obótsu
mʊ bi ámʊ mɛ́. 5 Ɔtsɪ ámʊ lɔ́kwɪí obiyímbi ání ɔbɛ́kpa ɔmá
fɛ́ɛ́ owuntɔlɪnsʊ. Botsu kebi ámʊ ya Bulu wá, yɛ́yaí mʊ
obíásʊ́. 6 Lnʊ ɔtsɪ ámʊ lɛ́srí yɔ́ *dimbísʊ́ ɔtínɛ́á Bulu lɛ́la yáí
há mʊ. Bɛ́kɪ mʊsʊ nkɛ ɔpím-ɔkʊlɛ lafanyɔ aduesie (1,260).[h]
7 Lnʊ, ɪsá lɛda ɔsʊ́sʊ́. Bulu-ɔbɔpʊ dɛhɛn Mikael mʊa mʊ
aba abɔpʊ bɔkɔ bʊ́tí ámʊ mʊa mʊ aba abɔpʊ. 8 Támɛ bʊ́tí
ámʊ mʊa mʊ abʊ́opʊ bʊmɛtalí líí amʊ́ ɔnɔ́, bɛgya amʊ́ lɛ́
ɔsʊ́sʊ́ ɪnʊ. 9 Lnʊ bɛkpa bʊ́tí ámʊ́ʊ́ bʊtɛtí mʊ ɪwɔ dada amʊ
mʊa mʊ abɔpʊ bɛda ɔsʊlʊ́sʊ. Mʊ bʊtɛtráa tɪ Bulu olupʊ́ ntɛ́ɛ
*Satan pʊ́ ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ ɔmlɛ́pʊ́ nɪ.
10 Lnʊ nonu ɔmɛ kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ kʊ lɛlɪn ɔsʊ́sʊ́. Ulɛblí ɔbɛ́ɛ,
"Séi gyí brɛ́á Bulu ɔbɔ́hɔ mʊ ahá nkpa ní!
Bulu ɔbɔ́pʊ mʊ túmi gyi iwíe.
Mʊ *Kristo, (ɔhá ámʊ́ʊ́ Bulu ladá mʊ ofúli amʊ) ɛ́
ɔbɛ́lɛ mʊ túmi ɔwan.
Tsúfɛ́ bakpá ɔhá ámʊ́ʊ́ oletsiá lɛ́ anɪ Akristofɔ ulá
ámʊ dá ɔsʊlʊ́sʊ.

---

[h] **12:6** Nkɛ ɔpím ɔkʊlɛ lafanyɔ aduesie (1,260) ánfɪ igyi nfinsa mʊ́a ɪfʊn.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔbʊnsám mɛ́ɛtrá ka asʊ́n dínká anɪ apíósʊ́,
anɪ Bulu ansítɔ́ ɛ.
11 Bapʊ́ *Okúfabi amʊ obugya pʊ́ mʊ ɪwɪ adánsɪɛ ámʊ́ʊ́
begyi amʊ gyi mʊsʊ.
Bʊmɔdwɛ amʊ́ ɪwɪ dʊbɪdʊbɪ,
sʊ bʊmenya amʊ́ lowu kʊ́ráá ifʊ́.
12 Ĺnɪ sʊ ɔsʊ́sʊ́ pʊ́ mlɪá mlɪbʊ ɪnʊ fɛ́ɛ́
mlɪnya ansigyí.
Táme ɔsʊlʊ́ʊ mʊa ɔpʊ,
mlɪgyɔwɪ ní.
Ɔbʊnsám laba mlɪ wá ɔblɔ́sʊ́,
tsʊ́fɛ́ alawun ání mʊ nkɛ trá mɔtsɔ́."
13 Brɛ́á bʊ́tí ámʊ lówun ání bafɪn mʊ dá ɔsʊlʊ́sʊ á, ɔlɔkʊsʊ́ kplá gya ɔtsɪ ámʊ́ʊ́ ɔlɔkwɪí obí ámʊ. 14 Táme bɛha ɔtsɪ ámʊ oyitsu kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ abámba anyɔ, mɛ́nɪ ɔbɛ́talí fʊ́lí sí bʊ́tí ámʊ yɔ́ mʊ otsiákpá dimbísʊ́ ɪnʊ. Bulu ɔbɛ́kɪ mʊsʊ ɪnʊ nfinsa mʊ́a ɪfʊn.[i] 15 Lnʊ bʊ́tí ámʊ léfɛn ntsu tsʊnhɛ dálɪ mʊ ɔnɔ́tɔ́ wʊ́lí ɔtsɪ ámʊ ɔma, mɛ́nɪ ɪbɛ́kɪtá mʊ nátí. 16 Táme ɔsʊlʊ́ʊ légyí ɔtsɪ ámʊ bʊalɛ. Ntsu ámʊ́ʊ́ bʊ́tí ámʊ léfɛ́n tsu mʊ ɔnɔ́tɔ́ ámʊ fɛ́ɛ́ lɛmɛ wíé ɔsʊlʊ́tɔ. 17 Lnʊ bʊ́tí ámʊ lénya ɔblɔ́ ɔtsɪ ámʊsʊ, pʊ́ mʊ ɔblɔ́ gya mʊ abí atráhɛsʊ. Amʊ́gyí ahá ání bʊtegyi Bulu mblasʊ, bʊdɛ Yesu ɪwɪ adánsɪɛ gyí a. 18 Lnʊ bʊ́tí ámʊ lési ɔda ɔpʊ amʊ ɔnɔ́.[j]

Mbwɪkítá-atɔ Anyɔ Akʊ

13 1 Ĺnɪ ɔma a, nowun ání ɔbwɪkítá-atɔ kpɔnkpɔntɪ ɔkʊ dédalɪ tsu ɔpʊ amʊtɔ ɔbá. Ɔbʊ nwun asienɔ́ pʊ́ nsiebí dʊ́. Owíepa bun nsiebí ámʊ kugyíkʊsʊ. Bɔwanlín dá ání ɪlɔkʊsʊ́ líí Bulusʊ dínká nwun ámʊ kugyíkʊsʊ. 2 Ɔbwɪ ámʊ gyí fɛ́ dundu, táme mʊ ayabi lomoní, mʊ akuti bʊ ɪswí fɛ́ osísré ayabi, mʊ ɔnɔ́ ɛ́ igyi fɛ́ gyatá ɔnɔ́. *Bʊ́tí ámʊ lɔ́pʊ mʊ

---

[i] **12:14** Nfinsa mʊ́a ɪfʊn igyi nkɛ ɔpím ɔkʊlɛ lafa-anyɔ aduesie (1,260). [j] **12:18** Ĺnɪ bʊ nwʊlʊ́ dada amʊ akʊtɔ: *lnʊ nesi lií ɔpʊ amʊ ɔnɔ́.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

túmi, iwíegyí pú ɔwʊnlín kʊ há ɔbwɪ ánfɪ. 3Nowun ání ɔlɔ
kpɔnkpɔntɪ kʊ ɪdɪn ɔbwɪ ámʊ nwun asienɔ́ ámʊtɔ kʊlɛsʊ.
Ɔlɔ ámʊ lómoní, ɪbétalí mɔ́ mʊ, táme ɪlɛta, omowu. Ɪlɔwa
ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ wánwan, bɛkplá buo mʊ. 4Bosúm bútí ámʊ,
tsúfɛ́ alapú mʊ túmi há ɔbwɪ ámʊ. Bosúm ɔbwɪ ámʊ ɛ́, fítɛ́
bɛɛ, “Ma lɔ́fʊn ɔbwɪ ánfɪ? Ma ɔbétalí líí kɔ́ mʊ?”

5Bulu lɛ́ha ɔbwɪ ámʊ ɔkpa ání ɔblí abususʊ akpɔnkpɔntɪ
pʊkʊsʊ lɪɪ mʊsʊ. Ɔlɛha mʊ ɔkpa ání ɔbwɛ́ɛ túmila kugyíkʊá
odeklé tsra adʊana-nyɔ (42), igyi nfinsa múa ɪfʊn ámʊtɔ.
6Ɔbwɪ ámʊ lóbwií ɔnɔ́, blí abususʊ púkpɔ́í Bulu mʊa mʊ dá
pú ahá ámʊ́ʊ́ bʊbʊ ɔsʊ́sʊ́, igyi mʊ otsiákpá amʊ. 7Bulu lɛ́ha
mʊ ɔkpa ání ɔkɔ́ɔ Bulu ahá, ogyi amʊ́sʊ́. Ɔlɛha mʊ ɔkpa ání
ogyíi iwíe abusuangyíabusuan, ɔblíugyíɔblíi, ɔmágyíɔmá pú
ɔsʊlʊ́sʊ ahá ɔtsan-ɔtsan fɛ́ɛ́sʊ́. 8Ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́ bósum ɔbwɪ
ámʊ. Ahá ání bʊmóosum mʊ gyí ahá ání bɔwanlín amʊ́ adá
wá *Okúfabi amʊ́ʊ́ bɔpʊhá igyí asa ɔyí lɛbɛlɪn amʊ nkpa
ɔwʊlʊ́tɔ́.

9Ɔhá ání ɔbʊ asʊ onúu. 10Ɔhá ání ɪda yaí ání bɛ́kɪtá mʊ
ndoun ɪsátɔ́ a, bɛ́kɪtá mʊ ɪsátɔ́, kpá mʊ nátí. Ní ɪda yaí ání
ɔkʊ obésin ɔdayí ɔnɔ́ ɛ́ á, ɔdayí ɔnɔ́ obésin. Ɪ́nɪ sʊ Bulu ahá
bʊtómi, abʊlɪɪ kínkín amʊ́ hógyitɔ.

11 Ɪnʊ nɛtrá wun ɔbwɪ ɔkʊ ɛ́ lɔ́wɔ dalɪ ɔsʊlʊ́tɔ. Ɔbʊ nsiebí
anyɔ fɛ́ okúfabi, táme ɔlɔtɔí fɛ́ *bútí. 12Ɔbwɪ ánfɪ líí ɔbwɪ
gyankpapʊ amʊ ansítɔ́, ɔlɔyɔ mʊ agyʊ́má kugyíkʊ ɔbwɪ
gyankpapʊ amʊ túmitɔ. Ɪ́nɪ lɛ́ha ɔsʊlʊ́sʊ atsiápú fɛ́ɛ́ bosúm
ɔbwɪ gyankpapʊ amʊ́ʊ́ ɔlɔ lɛdɪnká mʊ, ɪlɛta, omowu ámʊ.
13Ɔbwɪ nyɔɔsɪ amʊ lɔ́bwɛ osúna akpɔnkpɔntɪ. Ɔlɛha ogyá
lɛkpa tsú ɔsʊ́sʊ́ bɛda, ahá fɛ́ɛ́ bowun. 14Ɔlɔpʊ osúna amʊ́ʊ́
ɔlɔbwɛ ɔbwɪ gyankpapʊ amʊ ansítɔ́ ámʊ mlɛ́ ɔyítɔ́ ahá ɔbɛ́ɛ,
bʊpwɛ́ɛ ɔkpɪ, ogyi fɛ́ ɔbwɪ gyankpapʊ amʊ́ʊ́ bɔwɔ mʊ ɔdayí
ɪya anyɔ, omowu, ɔtráa otsie nkpa ámʊ. 15Bulu lɛ́ha ɔbwɪ
nyɔɔsɪ anfɪ ɔkpa ání ɔwáa ɔkpɪ ámʊ ɔŋɛ́, fówun ɪbétalí tɔ́í.
Ɪnʊ ɔkpɪ ámʊ lɛ́ha ɔbɛ́ɛ, bʊmɔ́ɔ ahá ání bʊmóosúm mʊ.
16Ɔlɛha ání bʊhíɛ ahá fɛ́ɛ́ nsʊ, amʊ́ gyɔpɪ ɪbɪsʊ ntɛ́ɛ amʊ́
ɔsʊkpɪ; nyebí ahandɛ, ahiánfɔ mʊ́a asikafɔ, nkpábi mʊ́a
ɪwɪ agyípʊ́. 17Ɔhaa mɛ́ɛtalí fɛ́ tɔtɔ ntɛ́ɛ hɔ tɔtɔ, nkɛ́tɪ ɔhá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ání ɔbwɪ ámʊ nsʊhíɛtɔ, igyi mʊ ɪdá ntɛ́ɛ ibi ání ɪlɪí há mʊ ɪdá dɪn mʊsʊ.

18Ĺnɪ léhián nyánsa, ménɪ fétalí nú ibi ámʊ asɪ. Ibi ámʊ ɪlɪí há ɔbwɪ gyankpapʊ amʊ, igyi oyin ɔkʊ dá. Ibi ámʊ gyí lafasie aduesie-sie (666).

Okúfabi Amʊ Mʊa Mʊ Ahá

14 1Lnʊ nɛlawun *Okúfabi amʊ líí *Sionbʊsʊ. Ahá mpím lafakʊlɛ adʊana-na (144,000) bʊlɪí mʊ wá. Okúfabi amʊ mʊa mʊ Sɪ ɪdá dɪn amú ɔsʊkpɪ. 2Lnʊ nonu ɔmɛ kʊ tsú ɔsʊ́sʊ́ fɛ́ ntsu lábʊ́lá, ɪdɛkpa yi, ntɛ́ɛ ɔpráda dɛ́pʊtí, ntɛ́ɛ fɛ́ nsankuo tsɔtsɔɔtsɔ bʊdɛda. 3Bʊdɛ ɪlʊ pɔpwɛ kʊ wa owíe obíá ámʊ, akɪankpapʊ ana ámʊ pú ahandɛ adʊanyɔ-na ámʊ ansítɔ́. Ɔhaa má ɪnʊá ɔbɛ́talí súan ɪlʊ ámʊ ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ, nkɛ́tɪ ahá mpím lafakʊlɛ adʊana-na (144,000) ámʊ́ʊ́ Bulu lahɔ amú nkpa tsú ɔsʊlʊ́sʊ ámʊ nkʊlɛ pɛ́. 4Alɪ ahá ánfɪ gyí ahá ání amú ɪwɪ lɛtɪn, bʊmeyín ɔtsɪ, bʊtobuo Okúfabi amʊ ɔtínɛgyíɔtínɛ́á ɔyɔ́ ní. Amʊ́ nwunsʊ ɪkɔ ɔ́lɛka anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́tɔ́, fɛ́ atɔ́-abí gyankpapʊ há Bulu mʊa Okúfabi amʊ nɪ. 5Bʊtamawá afunu, ɔlala kʊkʊ ɛ́ ɪma amʊ́ ɪwɪ.

Bulu-abɔpʊ Abasá Asʊn Blíhɛ́

6Lnʊ nɛlawun Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊá ɔna afútɔ́, ɔdɛ *asʊn wankláán ámʊ́ʊ́ ɪbʊ nʊ brɛ́ fɛ́ɛ́tɔ́ amʊ. Ɔbá bɛbláa ɔyítɔ́ ahá, abusuangyíabusuan, ɔblíɪgyíɔblíɪ ablípʊ́, ɔmágyíɔmátɔ́ ahá pú ahá ɔtsan-ɔtsan. 7Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lɔ́kplʊn blí ɔbɛ́ɛ, “Mlɪnya Bulu ifú, amlɪwa mʊ numnyam, tsúfɛ́ mʊ asʊ́ngyíbɪ lafʊn. Mlɪsum mʊ. Mʊlɔ́bwɛ ɔsʊ́ mʊ́a asɪ, ɔpʊ mʊ́a ntsu fɛ́ɛ́!”

8Bulu-ɔbɔpʊ onyɔɔsɪ ɛ́ lɔ́buo mʊ, bɛblí ɔbɛ́ɛ, “*Babilon labwíé. Wúlu yilé Babilon labwíé. Tsúfɛ́ Babilon lahá ɔmá-ɔmá banu mʊ mbʊatɔ-ntá ání ɪtɛhá Bulu ɔblɔ́ tɔkʊ́sʊ́!”

9Bulu-ɔbɔpʊ saasɪ ɛ́ búo amʊ́, ɔdɛblí ɔbɛ́ɛ, “Ní ɔkʊ lósum ɔbwɪ ámʊ mʊa mʊ ɔkpɪ ámʊ, há bɔpʊ amʊ́ nsʊhíɛtɔ hɪɛ mʊ ɔsʊkpɪ ntɛ́ɛ mʊ ɪbɪ nsʊ a, 10alɪ ɔhá ámʊ obónu Bulu ɔblɔ́-ntá, bʊmɛfráa mʊ́ asa bɛtsɛí mʊ́ wá Bulu ɔblɔ́-ɛwɛtɔ ní. Bulu ɔbɔ́pʊ ogyá mʊ́a *atonkodu bítí mʊ ɪsʊ, mʊ abɔpʊ wankíhɛ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pú *Okúfabi amʊ ansítɔ́. 11 Amú ɪsʊbɪtí ogyá ámʊ ogyási
bɔ́kʊsʊ́ yɔ́ ɔsʊ́sʊ́ bré fɛ́ɛ́tɔ́. Alɪ ahá ámʊ gyí ahá ámʊ́ʊ́ bosúm
ɔbwɪ ámʊ pú mʊ ɔkpɪ, ɔbwɪ ámʊ nsʊhíɛtɔ dɪn amʊ́sʊ́ ámʊ
nɪ. lwɪ móolwií amʊ́ ɛkɛkɛɛkɛ."
12 Ĺnɪ sʊ́ ilehián ání Bulu ahá bótomi líí kínkín, gyi Bulu
mblasʊ, wá ɔnɔkwalɪ há Yesu nɪ.
13 lnʊ nonu ɔmɛ kʊ lótsu ɔsʊ́sʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Wanlɪn tswɪ fɛɛ,
'Ansí bégyi ahá ání bówu anɪ Wíe agyʊ́mátɔ́ tsú séi pʊ́ya!' "
Bulu Ɔŋɛ́ ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Ee, ɪbʊ mʊ́tɔ́. Ansí bégyi amʊ́
lɛ́lɛ́. Béda ɔkpʊ́nʊ́ tsú amʊ́ ipian fɛ́ɛ́tɔ́, tsʊ́fɛ́ amʊ́ bwɛhɛ́
wankláán bóbuo amʊ́."

Bulu Asʊ́ngyí lwɪ Atowunhɛ

14 lnʊ nɛlákɪ a, agyinde futútú kʊ ní. Ɔha ɔkʊá ogyi fɛ́
Nyankpʊsa-Mʊ-Bi ámʊ tsie agyinde ámʊsʊ. Obun sika pɛpɛ
owíepa, ɔdɛ tsɪnɪ kláklá kʊ. 15 lnʊ Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊ ɛ́ lɛ́dalɪ
tsu ɔsʊ́sʊ́ Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ ba. Mʊ́ʊ́ ɔlɔkplʊ́n bláa ɔhá
ámʊ́ʊ́ otsie agyindesʊ ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Pʊ fʊ́ ɔdayí ámʊ tɪn atɔ́-
abí, tsʊ́fɛ́ ɔsʊlʊ́sʊ atɔ́-abí lapɛ́ yɔ́í. Mʊ́ tínbɪ lafʊn!" 16 Mʊ́ sʊ
ɔhá ámʊ́ʊ́ otsie agyindesʊ ámʊ lɛ́tɪnkí mʊ tsɪnɪ amʊ, tɪn
ɔsʊlʊ́sʊ atɔ́-abí ámʊ fɛ́ɛ́.
17 Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊ ɛ́ lɛ́dalɪ tsu ɔsʊ́sʊ́ Bulu ɔtswɛ́kpa obuto
ɪnʊ. Mʊ ɛ́ ɔdɛ tsɪnɪ kláklá kʊ.
18 Mʊ́ʊ́ Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊá ɔbʊ túmi ogyá ámʊsʊ ɛ́ lɛ́dalɪ
tsu *afɔdɪɛ-asubwi ámʊ asɪ ba. Ɔlɔkplʊ́n bláa Bulu-ɔbɔpʊ
amʊ́ʊ́ ɔdɛ tsɪnɪ ámʊ ɔbɛ́ɛ, "Pʊ fʊ́ tsɪnɪ amʊ ka *wáɪn-abí ámʊ
ɔkpɪtsa, tsʊ́fɛ́ abí ámʊ ɪlapɛ́." 19 Mʊ́ sʊ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lɔ́tswɪ
mʊ tsɪnɪ amʊ káka ɔsʊlʊ́sʊ wáɪn-abí ɔkpɪtsa fɛ́ɛ́, kpá wáɪn-
abí ámʊ wá ɔtínɛ́á bʊtenyímɛ́ ntsu lɛ́ mʊ́tɔ́. Ĺnɪ ɪlɪí há Bulu
ɔblɔ́. 20 Wúlu amʊ mmuátse benyímɛ́ wáɪn-abí ámʊ. Obugya
lɛ́dalɪ mʊ́tɔ́, ɪdɛtsʊ́ʊn waa fɛ́ ntsu tsʊnhɛ. Mʊ́ ɪswítɔ́ bɔ́bwɛ
máɪlɪ lafakʊlɛ adukwe (180). Mʊ́ oklú ɛ́ bɔ́bwɛ ayabi anu.

Bulu-abɔpʊ Pʊ́ Asʊn Wunhɛ Asienɔ́ Tráhɛ

15 1 lnʊ nowun osúna bámbá kʊá ɪbʊ ifú, ɪbʊ wánwan
ɔsʊ́sʊ́. Nowun ání Bulu-abɔpʊ asienɔ́ bʊdɛ asʊn

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wunhɛ asienɔ́ ání Bulu ɔbɔ́pʊbítí ahá ɪsʊ asa ɪklʊntɔ bólwií mʊ.
2 Ɪnʊ nowun ɔpʊ kʊá igyi fɛ́ ahʊhwɛ́, ɪlɛpɛ fɛ́ ogyá. Nowun
ání ahá bʊlɪí mʊ́ ɔnɔ́, bʊdɛ Bulu nsankuo. Alɪ ahá ánfɪ gyí
ahá ání bakɔ́ gyi ɔbwɪ gyankpapʊ amʊ mʊa mʊ ɔkpɪ ámʊ pʊ́
nsʊhíɛ-ibi ámʊ́ʊ́ ɪlɪí há mʊ dá ámʊsʊ ní. 3 Bʊdɛ Bulu osúmbi
Mose mʊa *Okúfabi amʊ ɪlʊ wa bɛɛ,

"Anɪ Wíe Otúmípʊ,
fʊ́ bwɛhɛ́ bʊ ifú, ɪbʊ wánwan.
Fʊ́ bwɛhɛ́ fɛ́ɛ́ igyi ɔnɔkwalɪ, ɪda ɔkpa.
Owíeá mʊ iwíegyí tamamɔ́ ɔnɔ́.
4 Anɪ Wíe, ma oméenya fʊ́ ifú, wá fʊ́ numnyam?
Tsúfɛ́ fʊ́ nkʊlɛ lɔ́wankí.
Ɔma fɛ́ɛ́ bɛ́ba bosúm fʊ́,
tsúfɛ́ falɛ́ fʊ́ yilébwɛ ɔwan."

5 Ɪ́nɪ ɔma a, nɛkɪ ɔsʊ́sʊ́, nowun ání Bulu ɔtswɛ́kpa obu,
igyi *tati-obu ámʊ́ʊ́ itosúná ání Bulu bʊ amʊ́ wá ámʊ ɔnɔ́ ɪya.
Nowun mʊ́tɔ́ Ɔwankíkpá amʊ. 6 Nowun Bulu-abɔpʊ asienɔ́
amʊ́ʊ́ bɔpʊ asʊn wunhɛ kpɔnkpɔntɪ asienɔ́ bá amʊ. Bɛdalɪ
tsu Ɔwankíkpá ɪnʊ. Bɔwa ɔhráda atadɪɛá ɪlɔwankí, ɪdɛ ogyá
kpa, bɔpʊ sika pɛpɛ ɔfɛ́ tsán. 7 Akɪankpapʊ ana ámʊtɔ ɔkʊlɛ
lɛ́ha Bulu-abɔpʊ asienɔ́ ámʊtɔ okugyíɔkʊ sika blanwébi
ání Buluá ɔbʊ ɪnʊ brɛ́ fɛ́ɛ́tɔ́ ɔblɔ́ ɪbɔ mʊ́ dɛ́dɛ́dɛ́dɛ́. 8 Bulu
numnyam pʊ́ mʊ túmi lɛha ogyási lɔbʊlá Bulu Ɔwankíkpá
ɪnʊ fɛ́ɛ́. Ɔhaa mɛ́talí bítíwíé mʊ́tɔ́, yɔ́fʊn brɛ́á Bulu-abɔpʊ
asienɔ́ ámʊ batsɛ́í asʊn wunhɛ asienɔ́ ámʊ fɛ́ɛ́ wʊ́lí ɔsʊlʊ́sʊ.

Bulu Ɔblɔ́ Ablanwébi

16 1 Ɪnʊ nonu ɔmɛ kpɔnkpɔntɪ kʊá ɪlɛdalɪ tsu Bulu
Ɔwankíkpá ɪnʊ. Ɪdɛ abɔpʊ asienɔ́ ámʊ bláa ɔbɛ́ɛ,
"Mlɪyɔ, amlɪyɛtsɛí Bulu ɔblɔ́ ablanwébi asienɔ́ ámʊ wʊlí
ɔsʊlʊ́sʊ."
2 Mʊ́ sʊ ɔbɔpʊ gyankpapʊ lɛ́dalɪ tsu Bulu ɔtswɛ́kpa
ɪnʊ yɛtsɛí mʊ klɛ wʊ́lí ɔsʊlʊ́sʊ. Ɪnʊ ahá ámʊ́ʊ́ ɔbwɪ ámʊ
nsʊhíɛtɔ ɪdɪn amʊ́sʊ́, bʊdɛ ɔkpɪ ámʊ sum ámʊ ɪwɪ létsitsíi
nlɔ akpɔnkpɔntɪ, ɪdɛ amʊ́ dwiín.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Ɔbɔpʋ nyɔɔsɪ létsɛí mʋ klɛ wá ɔpʋtɔ. Ɔpʋ amʋ lémlí fɛ́ fúli obugya. Tógyítɔ́á ɔbʋ ɔpʋ amʋtɔ lówu.
4Ɔbɔpʋ sáásí létsɛí mʋ klɛ wá ntsu tsʋnhɛ pú abʋnkpabi fɛ́ɛ́tɔ́. Mʋ́ fɛ́ɛ́ ilemlí obugya. 5Lnʋ nonuá *Bulu-ɔbɔpʋá ɔtɛkɪ ntsusʋ léblaa Bulu ɔbɛ́ɛ, "Óo Ɔwankípʋá fʋ́bʋ ɪnʋ bré fɛ́ɛ́. Fʋ́ asʋ́n da ɔkpa ání fabítí amʋ́ ɪsʋ alɪ. 6Tsʋ́fɛ́ bamɔ́ fʋ́ ɔnɔ́sʋ́ atɔípʋ́ pʋ́ fʋ́ ahá, tsɛ́í amʋ́ obugya wʋ́lí ɔsʋlʋ́sʋ. Mʋ́ sʋ́ fahá bapʋ́ obugya há amʋ́ fɛɛ, bʋnʋ́u nɪ. Ínɪ lékanáa ha amʋ́ ní." 7Lnʋ nonu ɔmɛ kʋá ɪlɛdalɪ tsu *afɔdɪɛ-asubwi ámʋ asɪ ɔbɛ́ɛ, "Ee, anɪ Wíe Bulu Otúmípʋ, fʋ́ ɪsʋbɪtí igyi ɔnɔkwalɪ, ɪda ɔkpa."
8Mʋ́ʋ́ ɔbɔpʋ náásí létsɛí mʋ klɛ wʋ́lí owí. Mʋ́ sʋ owí ɔnɔ́ lɔwa ɔnlɪn, ɪlɛha mʋ́ ɪdɛ ahá tɔ fɛ́ ogyá. 9Owí ámʋ ɪlɔtɔ okugyíɔkʋ. Bulu bʋ́ʋ túmi asʋn wunhɛ anfɪ fɛ́ɛ́sʋ́, táme bekiná bʋmɛdamlí klʋntɔ; pʋ́wá mʋ numnyam, mboʋ́n lwɪí bɔlwɪí mʋ.
10Onuusɪ létsɛí mʋ klɛ wʋ́lí ɔbwɪ ámʋ owíe obíásʋ́. Ɔbwɪ ámʋ iwíe ogyíkpá fɛ́ɛ́ iloklun. Lwɪɔsɪn sʋ mʋ abʋ́opʋ amʋ bɔwɪ amʋ́ ɔdandʋ. 11Táme bekiná bʋmɛdamlí klʋntɔ sí amʋ́ lalahɛ amʋ fɛ́ɛ́ bwɛ. Mboʋ́n bɔlwɪí ɔsʋ́sʋ́ Bulu, ɪwɪɔsɪn ámʋ́ʋ́ bʋdewʋ́un amʋ sʋ.
12Osiesɪ létsɛí mʋ klɛ wá ntsu yílé Efrateto. Ntsu ámʋ fɛ́ɛ́ ɪlɛkpɪ lɛ́ mʋ́ ɔbʋ́ntɔ́. Ínɪ léla ɔkpa há awíeá botsʋ́ owí ɔdalɪkpa pʋ́ amʋ́ ɪsá akɔpʋ́ bɛ́talí tsʋn ba ɪnʋ. 13Lnʋ nowun *ɔŋɛ laláhɛ asa akʋá bʋgyi fɛ́ agyóngyo, bɛdalɪ tsu *bʋ́tí ámʋ ɔnɔ́tɔ́, ɔbwɪ ámʋ ɔnɔ́tɔ́ pʋ́ ɔnɔ́sʋ́ ɔtɔípʋ́ ofunupʋ amʋ ɔnɔ́tɔ́. 14Ɔŋɛ laláhɛ anfɪ bʋbʋ túmi bwɛ́ osʋ́na akpɔnkpɔntɪ. Bɔtsʋn ɔsʋlʋ́sʋ awíe fɛ́ɛ́sʋ́, mɛ́nɪ bɛ́kpa amʋ́ fɛ́ɛ́ wá abatɔ, bɛ́ba bɔkɔ anɪ Wíe Bulu Otúmípʋ ɪsá ɛkɛ yilé ámʋ́ʋ́ igyi mʋ asʋ́n ogyíkɛ́ amʋ.
15Anɪ Wíe ɔbɛ́ɛ, "Kɪ, nɛ́ba fɛ́ owikplu. Bulu obóyulá ɔhá ání ɔlɛda ɪwɪsʋ, alalá mʋ atadɪɛ yáí, mɛ́nɪ ɔmɛ́ɛnatí yayá, pɛ́lɪ mɛ́ɛkɪtá mʋ."
16Mʋ́ʋ́ ɔŋɛ laláhɛ amʋ bɛkpa awíe amʋ yéfia ɔtɪnɛkʋá bʋtetí ɪnʋ *Hebrifɔ ɔblítɔ bɛɛ, "Harmagedon."[k]

Atɔlɛ

[k] **16:16** *Harmagedon* asɪ gyí, Megidobʋ. Bɔkɔ ɪsá tsɔtsɔɔtsɔ ɪbʋ ánfɪsʋ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 lnʊ Bulu-ɔbɔpʊ síénɔ́sí lɛ́tsɛí mʊ klɛ wá afútɔ́. Ɔmɛ
kúklúkúú kʊ lɛdalı tsu Bulu ɔtswɛ́kpa ınʊ owíe obíá ámʊtɔ
ɔbɛ́ɛ, "llatá!" 18 lnʊ nyankpʊ lɔ́wa ıbı fwı bı. Odekpie,
ɔpráda dɛpʊtí. Ɔmɛ ɔtsan-ɔtsan lɛlın kúklúkúú, ɔsʊlúʊ
lɛkpınkí kpınkí kʊá mú odu ımɔkúba kı tsú brɛ́á ahá bɛlın
ɔyítɔ́ ɔpá. 19 Wúlu yilé *Babilontɔ léye asa. Awúlu yiléá
ıbʊ ɔyítɔ́ fɛ́ɛ ilobwiebwíe. lnʊ Bulu lɛ́kaín Babilon lakpan
fɛ́ɛsú, ɔlɔpʊ mʊ ɔblɔ́ kpɔnkpɔntı ɛwɛtɔ-ntá ámʊ há mʊ
olonu. 20 Ɔpʊ nsınɛ́ ɔsʊlúʊ kugyíkʊ lɔ́fwı, abʊ ɛ́ fɛ́ɛ ılɛŋa.
21 Atsufolibi akpɔnkpɔntıá mú odwintɔ bɔ́bwɛ fɛ́ kílo aduenu
(50) lɛkpa tsú nwʊlútáasʊ bɛda ahásʊ. Atsufolibi amʊ ɔnɔ́
ɔnlın sʊ bɔlwıí Bulu.

Obu-ɔnɔ́ Otsiápú Kpɔnkpɔntı Ámʊ

17 1 lnʊ Bulu-abɔpʊ abasíénɔ́ ámʊ́ʊ́ bɛkıtá ablanwébi
ámʊtɔ ɔkʊlɛ lɛ́ba bɛbláa mı ɔbɛ́ɛ, "Ba, ansuna fʊ́ alıá
brɛ́á Bulu ɔbɛ́bıtí obu-ɔnɔ́ otsiápú kpɔnkpɔntı ámʊ́ʊ́ otsie
ntsu tsɔtsɔɔtsɔsʊ ámʊ ısʊ. 2 Mʊa ɔyítɔ́ awíe fɛ́ɛ batɔ́ mbʊa.
Ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ banu mʊ mbʊatɔ-ntá bʊ́."
3 lnʊ Ɔŋɛ́ ámʊ lɛ́ba mısʊ, Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lótsu mí ya
*dimbísʊ́. Nowun ɔtsı ɔkʊ tsie ɔbwıkítá-atɔ pɛpɛ ɔkʊsʊ ınʊ.
Ɔbwı ámʊ bʊ nwun asienɔ́ pʊ́ nsiebí idú. Bɔwanlín adá ání
ılɔkʊsʊ́ líí Bulusʊ dínká mʊ ıwı fɛ́ɛ. 4 Ɔtsı ámʊ lɔ́wa atadıɛá
igyi faası ntsu múa pɛ́pɛ. Ɔlɔwa abutó wʊlıhɛ ɔtsan-ɔtsan, ɔdɛ
sika pɛpɛ owebi mʊ gyɔpıtɔ. Akisítɔ pʊ́ mʊ obu-ɔnɔ́tsiá ifin
lɔbʊlá mʊ́ dɛ́dɛ́ɛ́dɛ́. 5 Bɔwanlín ıdá kʊá mʊ́ ası leŋaín dínká
mʊ ɔsʊkpı bɛɛ, "Wúlu yílé *Babilon, obu-ɔnɔ́ atsiápú fɛ́ɛ oyín.
Ɔsʊlúsʊ akisítɔ fɛ́ɛ owíe." 6 Nowun ání ɔtsı ámʊ lanu Bulu ahá
obugya bʊ́. Ahá ánfı bɔmɔ Yesu ıwı adánsıɛgyí sʊ ní.
Brɛ́á nowun mʊ a, ɔnɔ́ lobwie mí. 7 Mʊ́ʊ́ Bulu-ɔbɔpʊ
amʊ léfıté mí ɔbɛ́ɛ, "Ntogyi ɔnɔ́ labwíé fʊ́ alı? Nɛ́lɛ asʊn
ŋaínhɛ́á ıbʊ ɔtsı ámʊ mʊa ɔbwıkítá-atɔ amʊ́ʊ́ ɔbʊ nwun
asienɔ́ múa nsiebí dú ámʊ ası súná fʊ́. 8 Ɔbwı ámʊ́ʊ́ fowun
amʊ latsíá kı. Ɔtráa ɔma ınʊ séi, ɔbɛ́laba. Támɛ ımɔ́ɔwa ɔpá
ɔbɛ́dalı tsu ılán klúklúúklú ámʊ́ʊ́ ıma ɔka ámʊtɔ yɔ́ ɔhıkpá.
Ɔsʊlúsʊ atsiápú amʊ́ʊ́ Bulu mɔ́wanlín amʊ́ adá wá nkpa

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔwʋlʋ́ ámʋtɔ tsú brɛ́á ɔyí lefi asɪ ámʋ ɔnɔ́ bóbwie amʋ́, tsúfɛ́ bowun ání ɔbwɪ ámʋ́ʋ́ oletsiá, ɔtráa ɔma ɪnʋ ámʋ lalá bá.

9 "Ɪ́nɪ léhián nyánsa ání bɔ́pʋnú mʋ́ asɪ. Nwun asienɔ́ ámʋ igyi abʋ asienɔ́[l] ání ɔtsɪ ámʋ dɛ́ iwíe gyí mʋ́sʋ́. 10 Nwun asienɔ́ ámʋ ɪlɪí há awíe asienɔ́ ɛ́. Abanú bawú bɔtsʋn, osiesɪ tsíe obíásʋ́ séi á. Osienɔ́sí mɔ́kʋ́nyá ba. Ɔbá á, brɛ́ kpalobí kʋ pɛ́ obétsiá. 11 Owíe okwesɪ gyí ɔbwɪ ámʋ́ʋ́ oletsiá, ɔtráa ɔma ɪnʋ séi ámʋ. Abasíénɔ́ ámʋtɔ ɔkʋlɛ ogyi. Mʋ ɛ́ ɔbɛ́hɪ fɛ́ mʋ aba ámʋ.

12 "Nsiebí dú ámʋ́ʋ́ fowun amʋ igyi awíe idú ání bʋmɔkʋ́nyá tsíá obíásʋ́. Támɛ bɛ́yaí amʋ́ mbíásʋ́ amʋ́ iwíe ogyíkpá. Amʋ́a ɔbwɪ ámʋ bégyi iwíe brɛ́ itinbí. 13 Amʋ́ fɛ́ɛ́ bɔ́bwɛ agywɪn kʋlɛ, pʋ́ amʋ́ túmi há ɔbwɪ ámʋ. 14 Amʋ́a ɔbwɪ ámʋ bɔ́kɔ *Okúfabi amʋ, támɛ Okúfabi amʋ obégyi amʋ́sʋ́, tsúfɛ́ mʋgyí asítɔ́ Ɔsí pʋ́ awíetɔ Owíe nɪ. Mʋ abúopʋ gyí ahá ámʋ́ʋ́ Bulu latí amʋ́, lɛ́ amʋ́, bʋbʋ ɔnɔkwalɪ há mʋ amʋ."

15 Ɪnʋ Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lɛ́bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, "Ntsu tsɔtsɔɔtsɔ ámʋ́ʋ́ fowun ání obu-ɔnɔ́ otsiápʋ́ ámʋ tsie mʋ́sʋ́ ámʋ ɪlɪí há ɔmá-ɔmá pʋ́ ɔblíɪ ɔtsan-ɔtsantɔ ahá. 16 Nsiebí dú ámʋ́ʋ́ fowun ɔbwɪ ámʋ nwunsʋ ámʋ ɛ́ ɪlɪí há awíe idú ání mʋa amʋ́nyɔ bégyi iwíe. Amʋ́ fɛ́ɛ́ bólu obu-ɔnɔ́ otsiápʋ́ ámʋ, swíí mʋ atɔ́ fɛ́ɛ́, lɛ́ mʋ yayá, wí mʋ aye, wá tráhɛ ogyá, ɪbɔ́hɔ plíplíplíplí. 17 Tsúfɛ́ Bulu lɔ́pʋ agywɪn ánfɪ wá amʋ́ fɛ́ɛ́ nwuntɔ, mɛ́nɪ bɔ́bwɛ mʋ apɛ́. Amʋ́ fɛ́ɛ́ bɔ́pʋ amʋ́ túmi há ɔbwɪ ámʋ, yɔ́fʋn brɛ́á Bulu asʋ́n ámʋ fɛ́ɛ́ ɪbɛ́ba mʋ́tɔ́."

18 Ɪnʋ Bulu-ɔbɔpʋ amʋ lɛ́trá bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, "Ɔtsɪ ámʋ́ʋ́ fowun atowunhɛ amʋtɔ ámʋ gyí wʋ́lu yíléá ɪdɛ ɔsʋlʋ́sʋ awíe fɛ́ɛ́sʋ́ gyí nɪ."

Babilon Bwie

18 1 Ɪ́nɪ ɔma a, nɛtrá wun Bulu-ɔbɔpʋ ɔkʋ ɛ́ dɛ́kplí tsú ɔsʋ́sʋ́ ɔbá. Ɔbʋ túmi kpɔnkpɔntɪ. Mʋ numnyam dɛwankí wʋ́lí ɔsʋlʋ́sʋ. 2 Ɔlɔkplʋ́n kʋ́klʋ́kʋ́ʋ́ ɔbɛ́ɛ, "*Babilon labwíé! Wʋ́lu yílé Babilon labwíé! Ɪlamlí *ɔŋɛ laláhɛ

Atɔlɛ

[l] **17:9** Abʋ asienɔ́ ánfɪsʋ Roma wʋ́lu ɪdɪn ní.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔtsan-ɔtsan fɛ́ɛ́ oŋaínkpá. Ɩlabwɛ́ isia há mbubwi laláhɛ pú
mbwɪkítá-atɔ laláhɛ fɛ́ɛ́. 3Tsúfɛ́ alapú mʊ mbʊatɔ-ntá ámʊ
dá ɔmá-ɔmá fɛ́ɛ́ ɔnɔ́. Mʊa ɔyítɔ́ awíe fɛ́ɛ́ batɔ́ mbʊa. Ibíá
agyípú fɛ́ɛ́ banyá ɪwɪ tsú nkpa ámʊ́ʊ́ olegyi amʊtɔ."
4Ɩnʊ nɛlanú ɔmɛ kʊ tsú ɔsʊ́sʊ́ ɔbɛ́ɛ,
"Mí abí, mlɪlɛ ɪwɪ lɛ mʊtɔ!
Mlɪmáwa ɪbɪ mʊ lakpan ámʊtɔ,
mɛ́nɪ mʊ asʊn wunhɛ amʊ kʊ mɛ́ɛba mlɪsʊ.
5Tsúfɛ́ mʊ lakpan lawɔ nwʊlʊ́táa.
Mʊ́ sʊ Bulu lakáín mʊ́sʊ́.
6Pʊ mʊ lalahɛá alapʊ́gyí fʊ́ ahá ka mʊ ɪkɔ.
Pʊ mʊ bwɛhɛ́ ka mʊ ɪkɔ tsenyɔ-tsesa.
Ɔlɔpʊ nta kpekplé há ahá bonu.
Mʊ́ sʊ pʊ mʊ́á ɪbʊ ɔnlɪn dʊn mʊ́ aku anyɔ ha mʊ
onu.
7Alagyi ɔdwɛ laláhɛ, tsú ɪwɪ dʊbɪ.
Mʊ́ sʊ pʊ ɪwɪɔsɪn mʊ́a asʊn wunhɛ ka mʊ ɪkɔ séi.
Ɔtɛbláa mʊ ɪwɪ ɔbɛ́ɛ,
'Owíe tsɪhɛ́ ngyi, ntsie mí obíásʊ́.
Megyí ɔsʊrapʊ ngyi, mmɔ́ɔwa nwɛ ɛkɛkɛɛkɛ!'
8Mʊ́ sʊ asʊn wunhɛá igyi akʊ́n, isú pʊ́ lowu bɔ́tʊ
mʊ ɛkɛwʊ́lɛ pɛ́.
Bɔ́wa mʊ ogyá, ɔbɔ́hɔ plíplíplíplí,
tsúfɛ́ Otúmípʊ anɪ Wíe Bulu gyí. Mʊdɛ́ mʊ ɪsʊ bɪtí."
9Ɔsʊlʊ́sʊ awíe amʊ́ʊ́ mʊa amʊ́nyɔ bɔtɔ mbʊa, begyi ɔdwɛ
laláhɛ amʊ bɔ́wun mʊ ogyási, su kpisíi. 10Mʊ ipian ámʊ́ʊ́
odewúun amʊ ɪbɔ́wa amʊ́ ifú. Mʊ́ sʊ bɛ́lɪí tsʊ́tsʊ́ʊ́tsʊ́ blí bɛɛ,
"Gyɔwɪ ní! *Babilon gyɔwɪ ní! Wúlu kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ, nkálɪ
sʊ Bulu labítí fʊ́ ɪsʊ ɔtsáwʊlɛ pɛ́ alɪ?"
11Ɔyítɔ́ bíá agyípʊ́ bósu, gyi awɪɪrɛhɔ, tsúfɛ́ ɔhaa trá ɔma
ɪnʊá ɔbɔ́hɔ amʊ́ atɔ fɛhɛ́. 12Mʊlétsiá hɔ sika pɛpɛ pʊ́ sika
futútú atɔ́, abwi wankláán pʊ́ abutó wʊlɪhɛ, ɔhráda, ago,
srɪ́kɪ atati pʊ́ atati pɛpɛ, nyíá ɪbʊ ɔfan, atɔ́á bɔpʊ sʊ́rʊ́fɔ́-
ɪsɛ bwɛ́, mʊ́á bɔpʊ nyíá ɪbʊ ibíá sré, pʊ́ mʊ́á bɔpʊ kɔɔ́brɪ
mʊ́á dátɔ pʊ́ abwiá ɪhíɛ́ bʊ akílɛ aná fɛ́ɛ́ bwɛ́ tsɔtsɔɔtsɔ tsú
amʊ́ wá. 13Oletsiá hɔ amʊ́ pípɪɪ, ɔhíén, *ohuam, apʊsɛ, ntá,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

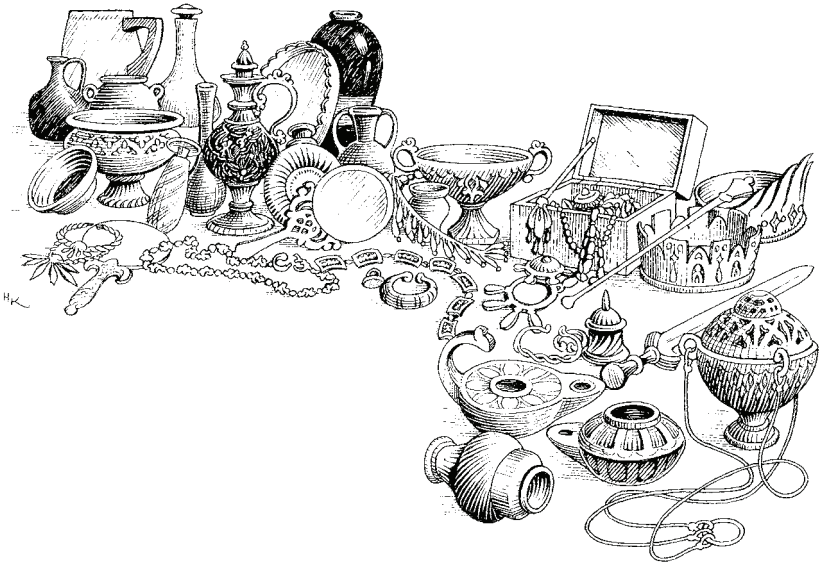

Ɔyítɔ́ bíá agyípʊ́ atɔ fɛhɛ́. (Atɔ Lɛsúnáhɛ́ 18:11)

olif-nfɔ, nfúó wankláán, ayó, nnantswie, akúfa, mpɔnkɔ,
akeké, tsíá hɔ ahá nkpábi kʊ́ráá.[m] 14 Bósu blí bɛɛ, "Ntobí
ámʊ́ʊ́ fʊtekle amʊ fɛ́ɛ́ ladálı fʊ́ ıbı. Atɔ́ ámʊ́ʊ́ fʊ́tɔpʊ́wá bite
ámʊ fɛ́ɛ́ lahʊ́lı fʊ. Fʊméɛtrá wun mʊ́ ɛkɛkɛɛkɛ!" 15 Bíá agyípʊ́
amʊ́ʊ́ batsʊn mʊsʊ nyá ıwı ámʊ fɛ́ɛ́ bélıí ıfʊ́ntɔ́, tsʊ́fɛ́ bʊdɛ
ifʊ́ nya ání bówun mʊ ıwıɔsın ámʊ odu. Bɛ́kı mʊ ipian ámʊ,
su gyi awıɛhɔ! 16 Bɛ́blí bɛɛ, "Gyɔwı ní! Wúlu yilé, gyɔwı ní!
Tɛkı fʊhíɛ́ fʊbʊ akílɛ. Atati fʊ́tʊ́tʊ́ mʊ́a pɛ́pɛ pʊ́ ago fʊtɛdídá.
Sika pɛpɛ atɔ́ mʊ́a abutóá ıdɛ ogyá kpa srasrasra fʊtɔwá.
17 Atonyahé tsɔtsɔɔtsɔ ánfı fɛ́ɛ́ lahʊ́lı fʊ ɔtsáwʊlɛ pɛ́!"

Ntsusʊ-yibi akanpʊ́, mʊ́ ahandɛ pʊ́ mʊ́tɔ́ agyʊ́má ayɔpʊ́ pʊ́
ibíá agyípʊ́ fɛ́ɛ́ bɔ́wa ıfɔ́ mʊ wá. 18 Ní bowun mʊ ogyási amʊ
a, bɔ́sʊrá okitikíti bɛɛ, "Wúlu mɔmʊ lɔ́fʊn wúlu ánfı ɔyítɔ́
fɛ́ɛ́?" 19 Bɛ́kpa ısı wá nwuntɔ, gyi awıɛhɔ, blí bɛɛ, "Gyɔwı
ní. Wúlu yilé, gyɔwı ní! Fʊ́ nyatɔ anı ntsusʊ ayibi awíe fɛ́ɛ́
anılanyá ıwı tsʊ́. Fʊ́ ıwısʊ atɔ́ fɛ́ɛ́ lahí ɔtsáwʊlɛ pɛ́!"

---

[m] **18:13** *ahá nkpábi* ntɛɛ *anyánkpʊ́sa-oyí mʊ́a akláa.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Ɔsúsú atsiápú fɛ́ɛ́, mlɪnya ansigyí. Bulu ahá, mʊ *sumbí
aɣɔpú pú mʊ ɔnɔ́sú atɔ́ípú fɛ́ɛ́, mlɪnya ansigyí. Tsúfɛ́ Bulu
lagyi mʊ asún, bítí mʊ ɪsʊ, ɪtɔ́ ámʊ́ʊ́ alapúgyí mlɪ ámʊ sʊ.
21Ɩnʊ Bulu-ɔbɔpʊ ɔwʊnlínpú ɔkʊ lótsu ibwi kpɔnkpɔntɪ
kʊ, tswɪ wa ɔpʊtɔ. Mʊ́ʊ́ ɔlɛblí ɔbɛ́ɛ, "Alí Bulu ɔbɔ́pʊ ɔblɔ́
bwíé wúlu yilé *Babilon, ɔhaa mɛ́ɛtrá wun mʊ́ ɛkɛkɛɛkɛ
ní. 22Ɔhaa mɛ́ɛtrá nu ɔsankuo adapú, ɪlʊ awapú, ɔtɛ́ntɛ
afʊlípú pú ɪkpɛ afʊlípú nka wúlu amʊtɔ ɛkɛkɛɛkɛ. Ɩbɪ ɔnɔ́
agyʊ́má kʊkʊʊkʊ é ɪmɛ́ɛtrá tsiá ɪnʊ. Bʊmɛ́ɛtrá kwɛ nfúó
ɪnʊ ɛkɛkɛɛkɛ. 23Ɔkandíɛ kʊkʊ mɛ́ɛtrá wankí wʊ́lí ɪnʊ, ɔhaa
ɛ́ mɛ́ɛtrá nu okúlu múa ɔká pɔpwɛ ɔmɛ ɪnʊ ɛkɛkɛɛkɛ. Tsúfɛ́
tɛkɪ mʊ ibíá agyípú gyí aha kpɔnkpɔntɪ ɔyítɔ́ ní. Alapʊ́ mʊ
atɔ́la mlɛ́ ɔyítɔ́ ahá fɛ́ɛ́, há bafwí!
24"*Babilon brɔnʊsʊ Bulu ɔnɔ́sú atɔ́ípú amʊ obugya ibun.
Mʊlɔ́mɔ Bulu ahá ɔyítɔ́ fɛ́ɛ́ ní."

19 1Ɩ́nɪ fɛ́ɛ́ ɔma a, nonu ɔmɛ kʊá igyi fɛ́ ɔdɔm ání
bʊdɛkplún kʊklúkúʊ́ ɔsʊ́sʊ́. Bʊdɛblí bɛɛ, "Halelúia![n]
Anɪ Bulu tɔhɔ ahá nkpa. Mʊ nkʊlɛ bʊ́ʊ túmi mʊ́a numnyam,
2tsúfɛ́ mʊ ɪsʊbɪtí igyi ɔnɔkwalɪ, ɪda ɔkpa. Alabítí okipʊ́
kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ámʊ́ʊ́ ɔlɔpʊ mʊ obu-ɔnɔ́ tsiá yíntá ɔyítɔ́
ámʊ ɪsʊ, alafíté mʊ asúmpʊ́ obugya tsú mʊ wá." 3Bʊtráa
bʊdɛkplún kʊ́klúkúʊ́ bɛɛ, "Halelúia! Wúlu amʊ ogyási
lakʊ́sʊ́ yɔ́ ɔsʊ́sʊ́ bré fɛ́ɛ́tɔ́!" 4Ɩnʊ ahandɛ adʊanyɔ-na ámʊ
pʊ́ akɪankpapʊ ana ámʊ bemlí bun súm Bulu ámʊ́ʊ́ otsie
owíe obíá ámʊsʊ, blí bɛɛ, "*Amen! Halelúia!"

Okúfabi Amʊ Ɔká Otsiákɛ

5Ɩnʊ ɔmɛ kʊ lɛlɪn tsú owíe obíá ámʊtɔ ɔbɛ́ɛ, "Mlɪ Bulu
asúmpʊ́á mlɪtenyá mʊ ifú, nyebí ahandɛ fɛ́ɛ́, mlɪkanfʊ anɪ
Bulu ámʊ!" 6Mʊ́ ɔma a, ɔmɛ tsɔtsɔɔtsɔ lɛlɪn, fɛ́ ntsu búláhɛ́
dɛ́tsʊ́ʊn waa, ntɛ́ɛ ɔpráda dɛpʊtí kʊ́klʊ́kʊ́ʊ́ ɔbɛ́ɛ, "Halelúia!
Anɪ Wíe Bulu Otúmípʊ amʊ dɛ́ iwíe gyí. 7Mlɪha anya
ansigyí, ɪwɪ ɪsankɪ anɪ, awa mʊ numnyam! Tsúfɛ́ *Okúfabi
amʊ ɔká otsiákɛ lafʊn. Mʊ ka ámʊ lahíhíɛ ɪwɪ tá." 8Bɛha

---

[n] **19:1** *Halelúia* igyi Hebrifɔ ɔblí. Mʊ́ asɪ gyí, *Kanfʊ anɪ Wíe Bulu!*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mʊ ɔkpa bɛɛ, ɔwáa ɔhráda atadɪɛá ɪlɔwankí, ɪdɛ ogyá kpa. (Ɔhráda atadɪɛ ánfɪ ɪlɪí há Bulu ahá yilébwɛ.)

9 Múú Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lébláa mɪ ɔbɛ́ɛ, “Wanlɪn fɛɛ, ‘Bulu layúlá ahá ání alatí Okúfabi amʊ ɔkátsiá nkɛ ámʊ asɪ.’ ” Múú ɔlɛtrá bla mɪ ɔbɛ́ɛ, “Asún ánfɪ igyi ɔnɔkwalɪ, Bulu wá itsú.”

10 Ɩnʊ nemlí bun mʊ ayabitɔ, mbɛ́ɛ ansum mʊ, támɛ ɔlɛbláa mɪ ɔbɛ́ɛ, “Mábwɛ! Tsúfɛ́ Bulu osúmbi ngyi fɛ́ fúa fú apío ámúú mlɪdɛ́ Yesu ɪwɪ adánsɪɛ gyí amʊ. Sum Bulu nkʊlɛ pɛ́!

“Tsúfɛ́ ahá ámúú bʊdɛ Yesu ɪwɪ adánsɪɛ gyí amʊ bʊbʊ Bulu ɔnɔ́sú asúnblí ɔŋɛ́.”[o]

Ɔpɔnkɔ Futútúsú Ɔdɪnkápú

11 Ɩnʊ múá nówun a, ɔsúsú lafínkí. Nɛlákɪ a, ɔpɔnkɔ futútú ɔkʊ lɪí á! Mʊsʊ ɔdɪnkápú amʊ ɪdá gyí, “Yilé Ɔbwɛpú pú Ɔnɔkwalɪpʊ.” Otegyi asún, ɔtɔkɔ́ ɪsá ɛ́ ɔnɔkwalɪsʊ. 12 Mʊ ansíbi aklambi igyi fɛ́ ogya plɛnplɛn. Owíepa tsɔtsɔɔtsɔ ibun mʊ nwun. Ɔbʊ dá kʊá bɔwanlín dínká mʊsʊ, ɔhaa méyín mú tsía mʊtɔ. 13 Ɔlɔwa ligá ání bɔwa mú obugyatɔ. Mʊ ɪdá gyí, “Bulu Asún.” 14 Ɔsúsú ɪsá akɔpú bʊdɪn mpɔnkɔ futútúsú. Bɔwa ɔhráda atadɪɛá ɪlɔwankí, ɪdɛ ogyá kpa bʊbʊo mʊ. 15 Ɔdayí ɪya anyɔ kláklááklá kʊ lɛdalɪ tsu mʊ ɔnɔ́. Mú ɔbɔ́pʊsáín ɔmá-ɔmá bun nɪ. Ɔbɔ́pʊ owuntɔlɪn kpá amú. Bulu Otúmípʊ amʊ ɔblɔ́ kpɔnkpɔntɪ ámʊ ɔbɔ́pʊnyímɛ́ amú fɛ́ alɪá bʊtenyímɛ́ wáɪn-abí. 16 Ɩdá ání bɔwanlín dínká ɔhá ámúú ɔdɪn ɔpɔnkɔ futútú ámʊ atadɪɛsʊ pú mʊ obíánsú gyí, “Asítɔ́ Ɔsí, Awíetɔ Owíe.”

17 Ɩnʊ nowun Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊ lɪí owítɔ́. Ɔlɔkplún kpolí mbubwi ání bʊna afútɔ́ fɛ́ɛ́ ɔbɛ́ɛ, “Mlɪba! Mlɪbefia Bulu ɔpúnú kpɔnkpɔntɪ ámúú alatswɪ ha mlɪ ámʊ asɪ! 18 Mɛ́nɪ mlégyi awíe, ɪsá ɔnɔ́ alɪípú, ɪsá akɔpú akinkín, mpɔnkɔsʊ adɪnkápú pú amú mpɔnkɔ, ɔyítɔ́ ahá, ɪwɪ agyípú, nkpábi, nyebí pú ahandɛ fɛ́ɛ́ aye.”

---

[o] **19:10** Ntɛ́ɛ *Ɔnɔkwalɪ amúú Yesu lɛ́bɛlɛ ɔwan ámʊ tɛ́há ahá bʊtɛtálí blí Bulu asún ámʊ nɪ.*

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ɩnʊ nowun ání ɔbwɪkítá-atɔ amʊ mʊa ɔsʊlʊ́sʊ awíe
pʊ́ amʊ́ ɪsá akɔpʊ́ fɛ́ɛ́ bɛkpa aba bɔyɔ́kɔ ɔpɔnkɔ futútúsʊ́
ɔdɪnkápʊ́ amʊ mʊa mʊ ɪsá akɔpʊ́. 20 Támɛ begyi ɔbwɪkítá-
atɔ amʊsʊ, bɛkɪtá mʊa mʊ ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ amʊ́ʊ́ ɔtɔbwɛ́ osúna
akpɔnkpɔntɪ mʊ ɪdátɔ́ ámʊ. Ofúla amʊ ɔlɔpʊmlɛ́ ahá ámʊ́ʊ́
ɔbwɪkítá-atɔ amʊ nsʊhíɛtɔ dɪn amʊ́sʊ́, bʊtosúm ɔkpɪ ámʊ́ʊ́
bɔpwɛ lɪan ɔbwɪ ámʊ nɪ. Bɔtswɪ ɔbwɪ ámʊ mʊa mʊ ɔnɔ́sʊ́
ɔtɔípʊ́ amʊ wá ogyá paatɪ kpɔnkpɔntɪá ogyá mʊ́a *atonkodu
ɪhíɛ́ detsií mʊ́tɔ́. 21 Ɔpɔnkɔsʊ ɔdɪnkápʊ́ amʊ lɔ́pʊ ɔdayí ɪya
anyɔ ámʊ́ʊ́ ɪlɛdalɪ tsu mʊ ɔnɔ́ ámʊ mɔ́ ɪsá akɔpʊ́ atráhɛ amʊ
fɛ́ɛ́. Mbubwi amʊ begyi amʊ́ aye plíplíplíplí.

Bɔwa Ɔbʊnsám Ɩkan Nfí Ɔpím

20 1 Ɩnʊ nowun ání Bulu-ɔbɔpʊ ɔkʊ lɛ́kplí tsú ɔsʊ́sʊ́. Ɔdɛ
ɪlán klúklúúklúá ɪma ɔka sáafɪ pʊ́ ɪkan kpɔnkpɔntɪ
kʊ. 2 Ɔlɛkɪtá *bʊ́tí, ogyi ɪwɔ dada amʊ́ʊ́ bʊtɛtí mʊ Ɔbʊnsám
ntɛ́ɛ *Satan amʊ, ɔlɔwa mʊ ɪkan nfí ɔpím-ɔkʊlɛ. 3 Ɔlɔtswɪ
mʊ wá ɪlán klúklúúklú ámʊtɔ, fin mʊ́, wá mʊ́ ɔnɔ́ sáafɪ,
mɛ́nɪ Ɔbʊnsám mɛ́ɛtrá talí mlɛ́ ɔmá-ɔmá ámʊ. Nfí ɔpím ámʊ
ɔma asa bɛ́lɛ mʊ kpalobí.
4 Mʊ́ ɔma a, nowun awíe-mbíá kʊ. Ahá ámʊ́ʊ́ bahá amʊ́
ɔkpa ání bégyi asʊ́n ámʊ bʊtsie mʊ́sʊ́. Nowun aha akʊ ɔkláa.
Amʊ́gyí ahá ání bɛtɪn amʊ́ Yesu ɪwɪ adánsɪɛgyí pʊ́ Bulu
asʊ́n ɔkanda sʊ́ ní. Amʊ́ kén gyí ahá ámʊ́ʊ́ bʊmotsulá súm
ɔbwɪkítá-atɔ amʊ ntɛ́ɛ mʊ ɔkpɪ ámʊ, bʊmotsʊ́lá abʊpʊ mʊ
nsʊhíɛtɔ dɪnka amʊ́ ɔsʊkpɪ ntɛ́ɛ amʊ́ ɪbasʊ ní. Bulu léha
amʊ́ betsinkí, amʊ́a Kristo begyi iwíe nfí ɔpím-ɔkʊlɛ amʊtɔ.
5 Amʊ́ Bulu légyankpá kʊ́sʊ́a tsú afúlitɔ ní. (Awupʊ́ atráhɛ
bʊméetsinkí, nkétɪ nfí ɔpím ámʊ ɪlatsʊn.) 6 Bulu lóyulá mʊ
aha agyankpapʊ amʊ́ʊ́ ɔlɔkʊsʊ́a tsu afúlitɔ amʊ. Amʊ́ mʊ́
á, lowu nyɔɔsɪ amʊ ɪma amʊ́sʊ́ túmi. Bɔ́bwɛ igyí ahapʊ́ há
Bulu mʊa Kristo, mʊa amʊ́nyɔ bégyi iwíe nfí ɔpím-ɔkʊlɛ amʊ.

Satansʊ Gyí

7 Nfí ɔpím ámʊ ɔma a, bɛ́lɛ Satan obu. 8 Ɔbédalɪ yémlɛ́
ɔmá-ɔmá ání bʊbʊ ɔyí afʊnka ana, igyi Gog mʊ́a Magog

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amʊ, méni ɔbékpa ahá tsɔtsɔɔtsɔá bʊma ɪklátɔ buo ɪwɪ ya ɪsá. 9Nowun ání bɛnatí tsʊn ɔyítɔ fée, káfía Bulu ahá pú amú wúlu yiléá Bulu tekle, táme ogyá lɛkpa tsú ɔsúsú bɛhɪ amú akɔpú fée plíplíplíplí. 10Lnʊ bɔtswɪ Ɔbʊnsám ámúú ɔlɛmlé amú ámʊ wá obun ání ogyá múa *atonkodu detsií mútɔ́ plɛnplɛnplɛntɔ. Mʊa ɔbwɪkítá-atɔ amʊ pú mʊ ɔnɔ́sú atɔípú afunupʊ amʊ bétsiá ɪwɪɔsɪntɔ ɔpa onyé bré fééto.

Asúngyí Tráhɛ

11Lnʊ nowun owíe obíá futútú kpɔnkpɔntɪ kʊá ɔkʊ tsie mósú. Nwʊlútáa múa ɔsʊlúʊ bɛsrí sí mʊ, táme bʊmenya ɔŋaínkpá. 12Nowun awupú, nyebí ahandɛ bʊlií owíe obíá ámʊ ansítɔ́. Bobwií nwʊlútɔ́ tswɪ. Bobwií nkpa ɔwʊlú ámʊ étɔ́ tswɪ. Lnʊ bɔpʊ tɔ́á nwʊlú ámʊ ɪlɛblí tsú awupú ámʊ bwɛhé ɪwɪ gyi amú asún. 13Ɔpʊ lélɛ awupúá bʊbʊ mʊtɔ ba. Lowu mʊa afúlitɔ é bɛlɛ amúá bʊbʊ amútɔ́ ba. Bulu légyi okugyíɔkʊ asún mʊ bwɛhé ɔnɔ́. 14Lnʊ bɔtswɪ lowu mʊa afúlitɔ fée wá ogyá ání ɪtamadunto. Ínɪ gyí lowu nyɔɔsɪ nɪ. 15Bɔtswɪ ɔhagyíɔha ání bʊmowun mʊ ɪdá nkpa ɔwʊlú ámʊtɔ é wá ogyá ámʊtɔ.

Ɔsúsú Múa Ɔsʊlúʊ Pɔpwɛ

21 1Lnʊ nowun ɔsúsú múa ɔsʊlúʊ pɔpwɛ, tsúfé ɔsúsú múa ɔsʊlúʊ gyankpapʊ amʊ ɪtráa ma ɪnʊ. Ɔpʊ é ɪtráa ma ɪnʊ. 2Múú nowun wúlu wankíhé, igyi Yerusalem pɔpwɛ amʊ, ɪdɛkplí tsú Bulu wá ɔsúsú ɪbá. Bulu léhɪhíe mú fé ɔtsɪá bawá mʊ atɔ́ wankláán, oyéfia mʊ kulu. 3Nonu ɔmɛ kpɔnkpɔntɪ kʊá ɪlɛlɪn tsu owíe obíá ámʊ asɪ ɔbée, “Kɪ! Séi mú á, Bulu otsiákpá laba anyánkpúsatɔ. Obétsiá amútɔ́, bɔ́bwɛ mʊ ahá. Mʊ onutó obétsiá amútɔ́, ɔbɔ́bwɛ amú Bulu. 4Obétsitsíi amú ntsú fée. Lowu ntée isú ntée ipian ntée asʊn wunhɛ kʊkʊ é ɪmɛɛtrá tsiá, tsúfé atɔ dada amʊ fée ɪlatsʊn.”

5Múú owíe obíású otsiápú amʊ léblí ɔbée, “Kɪ, ndɛ tógyítɔ́ bwɛ pɔ́pwɛ.” Múú ɔlɛlabláa mɪ ɔbée, “Wanlɪn asún ánfɪ tswɪ, tsúfé mú fée ɪbʊ mútɔ́, igyi ɔnɔkwalɪ.” 6Múú ɔlɛtrá bla mɪ ɔbée “Nabwé mú fée tá. Mígyí *Alfa múa Omega,

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ogyankpapʋ mʋ́a Ɔtráhɛ. Nɛ́ha ɔhá ání ɔmɛwʋ́lɪ dɛ mʋ
nkpa-ntsu, ɔmɛ́ɛka mʋ́ ɪkɔ. 7 Nɔ́pʋ oyʋ́la anfɪ há ɔhá ání
olegyi ɪsʋ. Nɔ́bwɛ mʋ Bulu, mʋ ɛ́ ɔbɔ́bwɛ mí bí. 8 Táme
afúpʋ́á beyinkí mí ɔma, ahá ání bʋmɔhɔ mɪ gyi, mbusuo
abɔpʋ́, ahá amɔpʋ́, mbʋa atɔpʋ́, atɔ́ alapʋ́, ɪkpɪ atswɛ́pʋ pʋ́
afunupʋ fɛ́ɛ́ otsiákpá gyí ogyá paatɪ kpɔnkpɔntɪ, ogyá mʋ́a
*atonkodu ɪhíɛ́ detsií mʋ́tɔ́. Ɩnɪ gyí lowu nyɔɔsɪ amʋ nɪ.”

Yerusalem Pɔpwɛ

9 Ɩnʋ Bulu-abɔpʋ abasíɛ́nɔ́ ámʋ́ʋ́ bʋdɛ ablanwɛ́ asienɔ́ ámʋ́ʋ́
asʋn wunhɛ asienɔ́ tráhɛ ɪbɔ mʋ́ ámʋtɔ ɔkʋlɛ lɛ́ba bɛbláa mɪ
ɔbɛ́ɛ, “Ba, ansuna fʋ́ ɔtsɪá *Okúfabi amʋ ɔbá betsiá.” 10 Ɩnʋ
ɔlɛkpa mí Ɔŋɛ́tɔ́ ya ɪbʋ fʋ́áhɛ́ kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ kʋsʋ, olosuná
mí Yerusalem wúlu wankíhɛ́á ɪdɛkplí tsú ɔsʋ́sʋ́ Bulu wá ɪbá.
11 Bulu numnyam dɛwankí wʋ́lí wúlu ámʋsʋ, ɪhíɛ́ dɛwankí
hʋ́nánááná fɛ́ atsufolibi, ɪdɛ ogyá kpa fɛ́ ahʋhwɛ́á mʋ́ ansítɔ́
lɔwankí. 12 Bɔpwɛ buntíi trihɛ fʋ́áhɛ́ kʋ bómlí mʋ́, ɪbʋ aklʋn
akpɔnkpɔntɪ dúanyɔ. Bulu-abɔpʋ dúanyɔ bʋdɛ aklʋn ámʋ
ɔnɔ́ gyo. Bɔwanlín Israel abusuan dúanyɔ ámʋ adá dínká
aklʋn amʋsʋ ɪkʋlɛ-kʋlɛ. 13 Aklʋn asa bʋ owí ɔdalɪkpa. Asa
bʋ owí ɔkplíwíɛ́kpá, asa bʋ ɔsʋ́sʋ́, asa ɛ́ bʋ ayasɪ. 14 Beyi
buntíi amʋ dínká abwi yíléyílé dúanyɔsʋ. Bɔwanlín Okúfabi
amʋ *sumbí ayɔpʋ́ amʋ adá dínká abwi ámʋsʋ ɪkʋlɛ-kʋlɛ.
15 Bulu-ɔbɔpʋ amʋ́ʋ́ ɔdɛ mí asʋ́n bláa amʋ dɛ́ sika pɛpɛ oyía
bʋtɔpʋ́sʋ́sʋ atɔ́. Ɔbɔ́pʋsʋ́sʋ wúlu amʋ, mʋ́ abuntíi pʋ́ aklʋn
ání ilobomlí mʋ́ fɛ́ɛ́. 16 Wúlu amʋ swítɔ́ pʋ́ mʋ́ tɛ́ítɔ́ fɛ́ɛ́ igyi
kɛ́kɛ́ɛ. Brɛ́á olosusúu mʋ́ á, mʋ́ swítɔ́, mʋ́ tɛ́ítɔ́ pʋ́ mʋ́ fʋátɔ́ fɛ́ɛ́
igyi máɪlɪ ɔpím-ɔkʋlɛ lafana (1,400). 17 Ɩnʋ olosusúu buntíi
amʋ tríto ɛ́. Igyi ayabi lafanyɔ mʋ́a dúasie (216), nyankpʋsa
atosusúhɛ ɔnɔ́. 18 Abwiá igyi fɛ́ ahʋhwɛ́ bɔpʋpwɛ́ abuntíi amʋ.
Bɔpʋ sika pɛpɛá tɔtɔ mɛfráa mʋ́, igyi fɛ́ gláasɪ pwɛ́ wúlu amʋ.
19 Bɔpʋ abwiá ɪbʋ bíá ɔtsan-ɔtsan dúanyɔ wá abuntíi amʋ
ntswɪasɪ. Abwi ámʋ adá gyí, yaspa, safiri, agate, emerad.
20 Onik, kanelia, krisolit, beril, topas, krisopas, yasint pʋ́
ametiste. 21 Abutó wʋlɪhɛ fʋ́tʋ́tʋ́ wankláán dúanyɔ bɔpʋbwɛ́
aklʋn amʋ. Ɩklʋn amʋ kugyíkʋ igyi butóbi fʋ́tʋ́tʋ́ kʋlɛ. Sika

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pɛpɛá tɔtɔ mɛfráa mú, igyi fɛ́ gláasɪ bɔpʊwá abrɔnʊ wúlu amʊtɔ. Fɛ́talí kɪ tsʊn mʊ́tɔ́.
22Mmowun Bulu ɔtswɛ́kpa kʊkʊ wúlu amʊtɔ, tsúfɛ́ Bulu
Otúmípʊ amʊ mʊa *Okúfabi amʊ gyí Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ.
23Wúlu amʊ imehián owí ntɛ́ɛ ɔtsra wankí mʊ́tɔ́, tsúfɛ́ Bulu
numnyam tɔwánkí há mú, Okúfabi amʊ ɛ́ gyí mú ɔkandíɛ.
24Ɔmá-ɔmá bɛ́natí wúlu amʊ wankɪtɔ. Ɔyítɔ́ awíe ɛ́ bɔ́pʊ
amʊ́ numnyam ba mʊ́tɔ́. 25Bʊméefin mú ɔnɔ́ aklʊn, tsúfɛ́
oklún ma ɪnʊ. 26Ɔmá fɛ́ɛ́ bɔ́pʊ amʊ́ numnyam pʊ́ amʊ́
obú ba mú. 27Tógyítɔ́á mú ɪwɪ mɛtɪn, mbusuo abɔpʊ́ ntɛ́ɛ
afunupʊ bʊmóowie wúlu amʊtɔ, nkɛ́tɪ ahá ámʊ́ʊ́ bɔwanlín
amʊ́ adá wá Okúfabi amʊ nkpa ɔwʊlʊ́tɔ́ amʊ nkʊlɛ.

Nkpa-ntsu Tsʊnhɛ

22 1Ɩnʊ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ losuná mí nkpa-ntsu ámʊ́ʊ́
ɪlɔwankí fɛ́ ahʊhwɛ́ ámʊ. Ɩdɛtsʊ́ʊn tsu Bulu mʊa
*Okúfabi amʊ owíe obíá ámʊtɔ. 2Ntsu ámʊ ɪna brɔnʊ yiléá
ɪda wúlu amʊ nsɪnɛ́. Nkpa-oyí ɪlɪí ntsu ámʊ agbemgbe anyɔ
ámʊsʊ, itoswíé abí ɔtsan-ɔtsan ɔtsragyíɔtsra. Itoswíé tsé
dúanyɔ ofi ɔkʊlɛtɔ. Mʊ́ afɪtáa ɛ́ igyi afá há ɔmá fɛ́ɛ́tɔ́ ahá.
3Tógyítɔ́á Bulu lalwíí mʊ́ méetsiá wúlu amʊtɔ.
Mboún Bulu mʊa Okúfabi amʊ owíe obíá obétsiá ɪnʊ, mʊ
asúmpʊ́ bósum mʊ. 4Bówun mʊ ansítɔ́, mʊ ɪdá ɛ́ bɛ́dɪnká
amʊ́ ɔsʊkpɪ. 5Owí mɛ́ɛtrá ta ɪnʊ ɛkɛkɛɛkɛ. Bʊmɛ́ɛtrá hián
ɔkandíɛ ntɛ́ɛ owí, tsúfɛ́ anɪ Wíe Bulu ɔbɔ́wankí wʊ́lí amʊ́sʊ́.
Bégyi iwíe brɛ́ fɛ́ɛ́.

Yesu Ɩbá

6Ɩnʊ Bulu-ɔbɔpʊ amʊ lɛ́bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, “Asʊ́n ánfɪ bʊ mʊ́tɔ́,
igyi ɔnɔkwalɪ. Anɪ Wíe Bulu télé tɔ́á ɪbɛ́ba suná mʊ ɔnɔ́sʊ́
atɔípʊ́. Mʊláwá mʊ ɔbɔpʊ ɔbɛ́ɛ, ɔbɛ́lɛ tɔ́á ɪbɛ́ba nkɛ ánfɪtɔ
suna mʊ asúmpʊ́.”
7“Kɪ! Ɩmɔ́ɔwa ɔpá nɛ́ba! Ɔwʊlʊ́ ánfɪtɔ asʊ́n bɛ́ba mʊ́tɔ́. Mʊ́
sʊ Bulu obóyulá ɔhá ání olegyi mú fɛ́ɛ́sʊ́!”
8Mí Yohane lónu asʊ́n ánfɪ, nowun mú fɛ́ɛ́. Brɛ́á nonu
asʊ́n ánfɪ, nowun atɔ́ ámʊ ɛ́ á, nemlí bun Bulu-ɔbɔpʊ amʊ́ʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔlɛlɛ mʊ́ suná mí ámʊ ayabitɔ, mbɛ́ɛ ansum mʊ. 9Támɛ
ɔlɛtrá bláa mɪ ɔbɛ́ɛ, “Mábwɛ! Tsúfɛ́ Bulu osúmbi ngyi fɛ́ fʊ́a
fʊ́ apíó Bulu ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́, pʊ́ ahá ámʊ́ʊ́ bégyi asʊ́n ámʊ́ʊ́
bɔwanlín wá ɔwʊlʊ́ ánfɪtɔ ámʊsʊ. Sum Bulu nkʊlɛ!” 10Mʊ́ʊ́
ɔlɛbláa mí ɔbɛ́ɛ, “Mápʊ atɔ lɛsúnáhɛ́ anfɪ ŋáín, tsúfɛ́ mʊ́ bábɪ
lafʊn ta. 11Ha lalahɛ ɔbwɛpʊ́ ɔyɔ mʊ lalahɛbwɛsʊ. Ifintɔ
otsiápʊ́ otsía mʊ ifintɔ, yilé ɔbwɛpʊ́ ɛ́ ɔkɪta mʊ yilébwɛtɔ.
Ɔhá ání ɔbɛ́ɛ, mɔ́pʊ mʊ ɪwɪ há Bulu osíi mʊ ɪwɪ ha Bulu.”

12Lnʊ Yesu lébláa mɪ ɔbɛ́ɛ, “Kɪ, ɪmɔ́ɔwa ɔpá nɛ́ba! Nɛbá
ɪkɔ ɔkakpá. Nɛ́ka ɔhagyíɔha ɪkɔ mʊ bwɛhɛ́ ɔnɔ́. 13Mígyí
*Alfa mʊ́a Omega. Ogyankpapʊ mʊa Ɔtráhɛ, asɪ Otsuápʊ
pʊ́ ɔnɔ́ Ɔmɔpʊ́.

14“Bulu obóyulá ahá ání bʊdɛ amʊ́ atadɪɛ fwɪ, mɛ́nɪ bɛ́talí
nyá ɔkpa tsʊn wúlu yilé ámʊ́ʊ́ ɪbá ámʊ ɔnɔ́ wíé mʊ́tɔ́ yégyi
nkpa-oyí ámʊ abí. 15Akíaɪ obésin ɪban ámʊ ɔma. Amʊ́ gyí;
atɔ́ alapʊ́, mbʊa atɔpʊ́, ahá amɔpʊ́, ɪkpɪ atswɛ́pʊ pʊ́ ahá ání
bʊtekle afunu, bʊtɔwá mʊ́ ɛ́ fɛ́ɛ́.

16“Mí Yesu láwá mí ɔbɔpʊ mbɛ́ɛ, ɔbá bɛbláa fʊ asʊ́n ánfɪ,
afʊpʊbla Akristofɔ ɔpasua ámʊ fɛ́ɛ́. Mígyí Owíe *Dawid mʊ
na, mʊ atɔ́ ogyípʊ́ pʊ́ Bakɛ Ɔtsrakpabi wankíhɛ́ amʊ nɪ.”

17Lnʊ Bulu Ɔŋɛ́ ámʊ pʊ́ ɔká pɔpwɛ amʊ bɛblí bɛɛ, “Ba!”
Ɔhagyíɔha ání onú asʊ́n ánfɪ ɔblí ɔbɛ́ɛ, “Ba!”
Ɔhagyíɔha ání ɔmɛwʊ́lɪ dɛ mʊ ɔbá. Ɔhagyíɔha ání odeklé
ɔbá, Bulu okie mʊ nkpa-ntsu ámʊ.

Ltráhɛ

18Mí Yohane, ndɛ ɔhagyíɔha ɔlá da kpákpáákpá. Mbɛ́ɛ, ní
ɔkʊ lónu atɔ lɛsúnáhɛ́ ɔwʊlʊ́ ánfɪtɔ asʊ́n, ɔlɔpʊ kʊ tsía mʊ́tɔ́
á, Bulu ɛ́ ɔbɛ́ha asʊn wunhɛá ɪbʊ ɔwʊlʊ́ ánfɪtɔ ɪbɛ́ba mʊsʊ.
19Ní ɔkʊ ɛ́ lɛ́lɛ tɔkʊ tsú ɔwʊlʊ́ ánfɪtɔ á, mʊ́mʊ́ Bulu ɛ́ ɔbɛ́lɛ
mʊ ogyíkpá ání ɪbʊ nkpa-oyí ámʊ pʊ́ wúlu wankíhɛ́ amʊ́ʊ́
nɔwanlín mʊ́ ɪwɪ asʊ́n wá ɔwʊlʊ́ ánfɪtɔ ámʊtɔ.

20Ɔhá ámʊ́ʊ́ ɔdɛ ntobí ánfɪ ɪwɪ adánsɪɛ gyí ɔnɔkwalɪsʊ
ámʊ ɔbɛ́ɛ, “Ee! Lmɔ́ɔwa ɔpá nɛ́ba!”
*Amen! Owíe Yesu, ba!

21Anɪ Wíe Yesu ogyíi Bulu ahá bʊalɛ!

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asʊ́n Hiánhɛ Asɪ Suná

Aaron *(Aaron)*

Otsú Lewi abusuantɔ. Yakob abí dúanyɔ ámʊtɔ ɔkʊlɛ gyí Lewi. Aaron anfɪ gyí ɔha gyankpapʊá Bulu léyaí mʊ igyí ɔhapʊ́ dɛhɛn nɪ. Bulu léblí ɔbɛ́ɛ, Lewi abusuantɔ pɛ́ bʊlɛ́ɛ Bulu igyí ahapʊ́.

Aaron anfɪ mʊ gyama gyí Mose. Bɔkwɪí amʊ́ brɛ́á Israelfɔ bʊgyi nkpábi Egyipte ɔsʊlʊ́sʊ. Mʊlɛ́tsa Mose bɛkpa Israelfɔ srí dálɪ Egyipte nkpábitɔ.

Bré kʊtɔ Israelfɔ akʊ bɔkʊsʊ́ líí Mose mʊa Aaronsʊ, Bulu lélɛ súná amʊ́ ɔbɛ́ɛ, bʊpʊ́ Israelfɔ abusuan dúanyɔ ámʊ akpapʊ́ nyi yiáhɛ́ wa Bulu tati-obu ámʊtɔ. Ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, ɔhá ání mʊ oyi yíáhɛ́ lɔ́pɔí á, mʊ malɛ́ ání ɔbwɛ́ɛ amʊ́ ɔkpapʊ́ ní. Ɔyɪ kɛhɛ a, Aaron oyi yiáhɛ́ lɔ́pɔí, dan, wa ntswítswɪ, swie abí. Ɔlɛtrá bláa ámʊ ɔbɛ́ɛ, bʊpʊ́ oyí ámʊ wa Ntam-dáka amʊtɔ, abʊpʊyaɪ Bulu tati-obu ámʊtɔ, ɪbwɛ osúna ha amʊ́. (Luk. 1:5; Gyu. 7:40; Heb. 5:7, 9:4, 11:9).

Abraham *(Abraham)*

Mʊgyí ahógyipʊ fɛ́ɛ́ ɔnáin. (Mʊgyí aha títriuá Bulu lélɛtɔ ogyankpapʊ, ahá ánfɪ gyí Yudafɔ nî). Bímbí ámʊ a, Bulu léblá mʊ ɔbɛ́ɛ, méha mʊ ɔmá pɔpwɛ ɪkʊá mʊa mʊ abí-aná fɛ́ɛ́ bétsiá mʊ́tʊ́, ɪbɔ́bwɛ amʊ́ ɔmá. Ɪ́nɪ sʊ Bulu léblá mʊ ɔbɛ́ɛ, otúu dalɪ mʊ ɔmátʊ́, oyodunká ɔmá pɔpwɛ anfɪ. Olegyi Bulu asʊ́n blíhésʊ dálɪ mʊ ɔmátʊ́, nátí nfí tsɔtsɔɔtsɔ yʊ́ tsʊ́tsʊ́utsʊ́, asa oloyówie ɔmá ámʊtɔ. Ɔmá ánfɪ ndɛ bʊdɛtɪ bɛɛ Israel nɪ.

Bulu léka ntam há mʊ ɔbɛ́ɛ, ní olobu mʊ, gyi mʊ mblasʊ á, mɔ́bwɛ mʊa mʊ abí-aná aha títriu, mɛ́kɪ amʊ́sʊ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Oletsiá Sara, táme mʊa mʊnyɔ bʊmɔkwɪí. Bɛhɪɛ dan asa Bulu lɔ́bwɛ ofúla, ɔlɛha Sara lɔ́kwɪí. Bɛdɪnká kebi ámʊ ɪdá Isak.

Bɪ́éá Isak lɛ́dan a, oletsiá ɔtsɪ ɔkʊá bʊtɛtí mʊ Rebeka. Rebeka lɔ́kwɪí atabí ayin anyɔ, bɛdɪnká amʊ́ adá Esau pʊ́ Yakob. Ɔma a, Bulu lɛ́ha Yakob ɪdá Israel. Mʊ abí-aná bʊtɛtí Israelfɔ ní.

Yakob létsiá oyin ɔkʊlɛ abi abanyɔ́, bʊgyi Lea mʊa Rahel. Ɔlɛtrá tsiá amʊ́ asúmpʊ́ abanyɔ́ é, ɔlɔkwɪí abí dúanyɔ. Amʊ́gyí; Ruben, Simeon, Lewi, Yuda, Isakar, Sebulon, Dan, Naftali, Gad, Aser, Yosef pʊ Benyamin. Mʊ abí dúanyɔ ámʊ fɛ́ɛ́ bɔkwɪí tsɔtsɔɔtsɔ, yɔ́fʊn bɪ́éá Israelfɔ bɛhɪɛ klɛ́í. Amʊ́gyí Abraham abí-aná ní.

Adam *(Adam)*

Adam gyí nyankpʊsa gyankpapʊá Bulu lɔ́bwɛ. Lsɪ Bulu lɔ́pʊpwɛ́ mʊ. Hawa anfɪ lɔ́bwɛ mʊ ka. Mʊa Hawanyɔ gyí aha gyankpapʊá bʊmegyi Bulu mblasʊ, bɔbwɛ lakpan ní. Tsú ɛkɛ amʊ a, anyánkpʊ́sa fɛ́ɛ́ bemlí lakpan abwɛpʊ́. Mʊ ka ɪdá gyí Hawa.

Yesu Kristo gyí Adam ɔtráhɛ. Adam gyankpapʊ amʊ gyí ahá fɛ́ɛ́ ɔnáin, ɔhagyíɔha tenyá nkpa tsú mʊtɔ ɔsʊlʊ́ʊ anfɪsʊ. Yesu Kristo gyí Adam nyɔɔsɪ, ɔtɛhá ɔhagyíɔha ání ɔlɔhɔ mʊ gyi ɔŋɛ́tɔ́ nkpa.

Afɔdɪɛ-asubwi *(Altar)*

Bímbí ámʊ a, Israelfɔ betsiá tɔ́ mbwɪ há Bulu igyí. Betsiá mɔ́ akúfa, akpaláa, nnantswie aná fɛ́ɛ́, pʊ́bɔ́ afɔdɪɛ há Bulu. Abwi bɛtrɛ, bʊtɔtɔ́ mbwɪ mʊ́sʊ́. Tsú Mose brɛ́sʊ́ á, igyí ahapʊ́ tɔbɔ́ afɔdɪɛ ánfɪ Bulu tati-obu ámʊ wunsɪnɛ́sʊ́ afɔdɪɛ-asubwi amʊsʊ. Mʊ́ ɔma asa bʊdɛpʊyáa Bulu ɔtswɛkpa afɔdɪɛ-asubwi kʊá bɔpʊ kɔɔ́brí bwɛ́ mʊ́sʊ́. Afɔdɪɛ-asubwi túkúriibiá bɛŋlaɪn sika pɛpɛ wʊ́lí mʊ́sʊ́ é iletsiá Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ. Mʊ́sʊ́ igyí ahapʊ́ ámʊ betsiá wá ɔhíén ogyá ní.

Akasípʊ́ *(Disciple)*

Amʊ́gyí Yesu abúopʊ, bɔhɔ Yesu gyi, bonu mʊ asʊ́n. Gyumagyihɛ ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ á, bɔpʊ asʊn bambá lɛ́ Yesu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

abúopʊ suná. Mʊ́gyí, "Yesu ahógyipʊ pʊ́ apíó." Mateo, Marko, Luka pʊ́ Yohane nwʊlʊ́ ámʊtɔá bɛtɪ amʊ́ "akasípʊ́ dúanyɔ" ntɪnɛkʊ. Amʊ́gyí abúopʊ dúanyɔ ámʊ́ʊ́ Yesu lélɛ ɔbéɛ, bʊtsía mʊ wá ámʊ nɪ. Amʊ́ kén bɛtɪ sumbí ayɔpʊ́ ní, (Mat. 10:1-4). Yɛkɪ *Sumbí Ayɔpʊ́*.

Alfa Mʊa Omega *(Alpha and Omega)*

Fé alɪá 'A' igyí asʊ́nbi gyankpapʊ a, Alfa gyí asʊ́nbi gyankpapʊ Griiki ɔblítɔ. Mʊ́ sʊ ní bɔwanlín bɛɛ, anɪ Wíe Yesu gyí Alfa a, ilosuná ání mʊgyí tógyítɔ́ asɪ otsukpá. Bʊtɛtráa tɪ mʊ bɛɛ 'Omega' ání igyi Griiki ɔblítɔ asʊ́nbi tráhɛ. Fé alɪá ogyi tógyítɔ́ asɪ otsukpá á, alɪ kén ogyi tógyítɔ́ ɔnɔ́mɔ ní. (Atɔlɛ. 1:8; 21:6; 22:13).

Amen *(Amen)*

Hebri ɔblíɪ igyi. Mʊ́ asɪ gyí "Ɩbá mʊ́tɔ́." Ní ɔkʊ ɔbɔ́ mpáɪ tá á, mʊ ba totsʊ́lá mʊ́sʊ́ ɔbéɛ "Amen" Bɛtɪ Yesu "Amen" (Atɔlɛ. 3:14), tsʊ́fé mʊgyí Ɔnɔkwalɪpʊ.

Asʊ́bɔ *(Baptism)*

Ní ɔhá ɔbɔ́ asʊ́ á, ilosuná ání aladámlí klʊntɔ, sí lakpan bwɛ, alahɔ Yesu gyi ání obési mʊ lakpan kíé mʊ. Yesu mɔ́bwɛ lakpan, támɛ Asʊ́ Ɔbɔpʊ́ Yohane lɔ́bɔ mʊ asʊ́ Yordan ɔbʊ́ntɔ́ asa olotsuá mʊ agyʊ́má asɪ.

Asʊn Wankláán *(Gospel)*

Bulu asʊ́n ání ɔlɔpʊsísí mʊ ahá. Asʊ́n ámʊ gyí, "Ɔlɔpʊ mʊ Bi Yesu Kristo sísí, ɔlɛbɛka ahá ání bɔhɔ mʊsʊ gyi nwunsʊ ɪkɔ, lé amʊ́ tsʊ́ lakpan nkpábibwɛtɔ́."

Atonkodu *(Sulphur)*

Igyi afá ání bʊtɔpʊbwɛ́ otua adʊ́. Mʊ́ ogyá ɔnɔ́ ɪhíɛ́ bʊ ɔnlɪn dʊn ogyá kugyíkʊ. Mʊ́ ntsu igyi fé batɛ-nfɔ, támɛ itobon kpitii.

Babilon *(Babylon)*

Igyi ɔmá kʊá iletsiá bímbí ámʊ. Bɔkɔ Israelfɔ, kítá amʊ́ ndoun. Betsiá ɔmá ámʊtɔ nfí aduesienɔ́. Igyi ɔmá kʊá bʊtamasʊ́m Bulu. Babilon bʊ Atɔ Lɛsʊ́náhé ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ.

Ɩ́nɪá ɪnʊfɔ bʊmobu Bulu sʊ á, ilemlí ɪdá há ahá ání bʊtamabʊ́ Bulu. Fíalɪ Roma wʊ́lu bɛtɪ alɪ, ntɛɛ ɔyítɔ́ ahá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ání bʊtamabú Bulu tsiátɔ́ bɛtɪ alɪ. Babilon ɪbʊ 1 Pe. 5:13tɔ é, fíalɪ Roma bʊdɛ.

Beelsebul *(Beelzebul)*

Ɔŋɛ laláhɛ fɛ́ɛ́ owíe ɪdá ní. Mʊ adá bámbá ɪkʊ é gyí Ɔbʊnsám ntɛ́ɛ Satan.

Bileam *(Balaam)*

Bulu Ɔnɔ́sú Ɔtɔípú ogyi. Mʊ owíe Barak lɔ́wa ɔbɛ́ɛ, ɔyɔ́lwɪí Israelfɔ, mɛ́nɪ obégyi amʊ́sú ní. Bileam sika ɔnsípɛ sʊ, olotsulá ɔyɔ́, mʊ afrímú lɔ́tɔí wá mʊ ɔkpatɔ.

Bodobodo Matúhɛ́ Nkɛ *(Feast of Unleavened Bread)*

Israelfɔ nkɛ igyi. Bʊtegyi mú nkensíénɔ́, tsú ɛkɛá bɔmɔ́ Katsʊn nkɛ ɔnɔ́. Alɪ nkɛ ánfɪtɔ bʊtamagyi atɔ́á ɪlatú. Mʊ́ bʊtɔpʊ́káín alɪá Yudafɔ ámʊ bɛdalɪ tsú Egyipte nɪ. Alɪá bʊdɛkɔsí sʊ bʊmɔwa bodobodotu-afá amʊ́ bodobodotɔ, tsía gyo mʊ́ itu asa abʊtɔ mʊ́.

Bulu Asʊn Wanlínhɛ́ *(Scripture/Old Testament)*

Igyi nwʊlʊ́ adʊasa-kwebá (39) ání Bulu lɛ́ha mʊ ahá bɔwanlín tswɪ nfí lafana (400) ɔma asa bɔkwɪí Yesu Kristo. Begyankpa wánlín mʊ́ Hebri ɔblítɔ, ɔma asa bɛlɛ mʊ́ asɪ wá Griiki ɔblítɔ. Bulu Ntam Pɔpwɛ anfɪtɔ bɛtɪ Bulu Ntam Dada nwʊlʊ́ ámʊ "Bulu Asʊn Wanlínhɛ́."

Bulu Iwíegyí *(Kingdom of God)*

Bulu iwíe ogyíkpá lɪí há ɔtínɛgyíɔtínɛ́á Bulu nkʊlɛ pɛ́ tegyi iwíe. Bulu iwíe ogyíkpá bʊ ɔtínɛgyíɔtínɛ́á ahá bɛbɪ mʊ ání mʊgyí amʊ́ owíe. Brɛ́á Yesu lɛ́bá a, Bulu iwíegyí ámʊ lɛ́bá anɪtɔ nfɪ, tsúfɛ́ ahá babí ání Bulu gyí amʊ́ wíe. Ní Yesu oyínkí bá a, Bulu iwíegyí amʊ ɪbɔ́fʊn yi, ɪbɛ́lɛ mʊ́ ɔwan súná ahá fɛ́ɛ́.

Bulu Mbla *(The Law)*

Mʊ́gyí mbla ání Bulu lɔ́wa ání mʊ ahá bʊgyí mʊ́sʊ́ abʊnya nkpa. Mosesʊ́ Bulu lɔ́tsʊn pʊ́ mbla ánfɪ há amʊ́. Mʊ́ sʊ bʊtɛtí mʊ́ "Mose Mbla" ní.

Bulu Okúfabi *(Lamb of God)*

Asú Ɔbɔpʊ́ Yohane lɛ́tɪ Yesu Kristo ɔbɛ́ɛ, Bulu Okúfabi. Yudafɔ bʊtɔmɔ́ okúfabi pʊ́gyʊ́ra ɔha, mʊ ɪwɪ tɛtɪn. Kristo lɔ́tsulá bɔmɔ mʊ, pʊ́ mʊ obugya gyʊ́ra anɪ. Mʊ́

sʊ bɛtɪ mʊ “Bulu Okúfabi” nɪ. (Yoh. 1:29, 36; Atɔlɛ 5:1, 5:6, aná).

Bulu-ɔbɔpʊ *(Angel)*

Sumbi ayɔpʊ́ bʊgyi há Bulu. Ɔŋɛ́ bʊgyi, megyí anyánkpʊ́sa. Bʊtamapʊ́ ansíbi wun amʊ́, nkɛ́tɪ balɛ́ ɪwɪ ɔwan súná ɔha. Bulu tɔwá amʊ́ bʊtɔyɔ́ agyʊ́má há mʊ. Amʊ́ agyʊ́má gyí Bulu abísʊ́kɪ. Brɛ́ kʊ Bulu tɔwá amʊ́ ɔbɛ́ɛ, bʊyɛ́bláa ɔha asʊnbogya ɪkʊ. Amʊ́ ɔnɔ́ ɔlɪípʊ́ gyí ɔbɔpʊ Mikael. Otítriu ɔkʊ ɛ́ ɪdá gyí Gabriel. (Gyu. 12:6-11; 27:23; Heb. 1:14, aná).

Bulu Ɔnɔ́sʊ́ Ɔtɔípʊ́ *(Prophet)*

Mʊsʊ Bulu tetsíá tsʊn bláa mʊ ahá asʊ́n, otosʊ́ná ahá Bulu ɔkpa, ɔtɛbláa ahá tɔ́á ɪbɛ́ba. Amʊ́tɔ́ akʊ gyí; Elia, Yona pʊ́ atráhɛ.

Bulu Ɔtswɛ́kpa *(The Temple)*

Igyi ɔtínɛ́á Yudafɔ bʊtosʊ́m Bulu Yerusalem wʊ́lutɔ. Beye obu ámʊtɔ anyɔ, ɪkʊlɛ igyi Ɔwankíkpá. Nyɔɔsɪ ɛ́ igyi Ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá. Nwunsɪnɛ́sʊ́ ɛ́ ɪbʊ mʊ́tɔ́. Lnʊ gyí Yudafɔ Bulu Ɔtswɛ́kpa nwun, bɛha amʊ́ ɔkpa ání bʊbɔ́ɔ afɔdɪɛ kugyíkʊ ní. Támɛ Yesu Kristo lowu ɔma a, Romafɔ bobwie mʊ́. Kɪ máapʊ áni ɪbʊ ɪfʊn 631tɔ.

Bulu Ɔtswɛ́kpa Tati-obu *(The Tabernacle)*

Bímbí ámʊ brɛ́á Israelfɔ ámʊ bʊna dimbí ámʊsʊ bɔyɔ́ Kanaan ɔsʊlʊ́sʊ á, Bulu lɛ́bláa Mose ɔbɛ́ɛ, ɔbwɛ́ɛ tati-obu títriu ɪkʊ. Ɔlɛbláa mʊ alɪá ɔpʊ́ tati pʊ́ mbwɪ ɔwʊlʊ́ bwɛ́ɛ mʊ́, ménɪ bɛ́talí kpá mʊ́ pʊ́ya ɔtínɛ́á bɔyɔ́, bɛ́latálí sí mʊ́ ɛ́ ní bowíé ɔtínɛ́á bɔ́swíɪ.

Tati-obu ánfɪtɔ ɔtɪnɛkʊá bʊtɛtí ɪnʊ Ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá bʊtɔpʊ́ Bulu Ntam Dáka ámʊ yáí ní. Abwi pɛ́tɛ́plɛ́ anyɔ ámʊ́ʊ́ Bulu lɔ́wanlín mʊ mbla-dʊ́ dínká mʊ́sʊ́ ámʊ, Aaron oyi yiáhɛ́ pʊ́ Mána amʊ́ʊ́ Bulu léha amʊ́ betsiá gyi dimbísʊ́ ɪnʊ ámʊ ɪkʊ letsiá dáka ámʊtɔ.

Yudafɔ atɪtɪfɔ ámʊ bɔtswɛ Bulu Tati-obu ánfɪtɔ. Betsiá há Bulu igyí, bɔ́ afɔdɪɛ aná fɛ́ɛ ɪnʊ, kpɛ́fʊn brɛ́á Salomo léyi Bulu Ɔtswɛ́kpa obu ámʊ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kɪ atɔ táanhɛ ání ɪbʊ ɪfʊn 516tɔ, Heb. 8:5.

Bʊ́tí *(The Dragon)*

Ogyi ɔbwɪ ɔkʊá bʊtɛblí mʊ asʊ́n ogyi fɛ́ lɛnkɛ kpɔ́kpɔ́ɔnkpɔ́ntɪ ɔhɪɛ ɔbʊ ɔwʊlɪn, bɛtɪ mʊ́ ɪwɔ. Atɔ́ Lésunáhɛtɔ ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ á, bɛblí bɛ́ɛ́ Satan gyí bʊ́tí.

Dawid *(David)*

Ɔlɔbwɛ Israelfɔ owíeá ɔdʊn amʊ́ awíe atráhɛ. Mʊgyí Yisai abítɔ́ ɔtráhɛ. Akúfa ɔkpapʊ́ ogyi asa bɛyaí mʊ owíe. Ɔlɔkɔ Filistifɔ ɪsá akɔpʊ́ ɔhandɛ Goliat mʊ nyebitɔ, mɔ́ mʊ.

Dawid anfɪ lɛ́hɪɛ dwɛ́ Bulu. Mʊ́ sʊ ɔlɔwanlín ɪlʊá bʊtɔpʊ́kánfʊ́ Bulu tsɔtsɔɔtsɔ. Mʊ́ bʊtɛtí "Israelfɔ ɪlʊ" ní.

Yesu otsú Dawid abusuantɔ. Dodoodo, asa bɔkwɪí Yesu á, Bulu Ɔnɔ́sʊ́ atɔípʊ́ bɔwanlín tswɪ bɛɛ, "Kristo, nkpa Ɔhɔ́pʊ amʊ́ʊ́ Bulu ɔbɔ́pʊsísí ámʊ obótsu Dawid abusuantɔ." (Rom. 1:3; Atɔlɛ. 22:16).

Dimbísʊ́ *(Wilderness)*

Igyi ɔsʊlʊ́ʊ ání tɔtɔ tamawá alɛ́ mʊ́sʊ́. Tsʊ́fɛ́ nyankpʊ tamatswie ɪnʊ, ɪnʊ ɪma alɛ há nyankpʊsa tsiá.

Elia *(Elijah)*

Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ɔkʊ ogyi. Mʊlɔ́wa klʊn ká awíe lalláhɛ pʊ́ ahá ání bʊtosʊ́m ɪkpɪ ansítɔ́ Israel ɔmátɔ́ ní. Yudafɔ botosʊ́su bɛɛ, Elia obéyinkí bá bɛla ahá yáí asa Kristo amʊ ɔbɛ́ba. Asʊ́ Ɔbɔpʊ́ Yohane lɛ́lɪan Elia anfɪ ɔkpa tsɔtsɔɔtsɔsʊ. Mʊ́ sʊ bɛfɪté mʊ bɛɛ, "Fʊ́gyí Elia nɪ?" (Mat. 17:10-13; Mar. 9:4; Rom. 11:2-5; Yak. 5:17)

Esau *(Esau)*

Abraham mʊ bi Isak lɔ́kwɪí atabí ayin anyɔ. Bɛtɪ amʊ́ Esau mʊa Yakob. Esau gyí ɔhandɛ, támɛ ɛkɛ ɔkʊá akʊ́n lɛkɪtá mʊ a, ɔlɛfɛ mʊ ɪkwíɪ-dɛhɛn há mʊ gyama Yakob. Olotsulá ání Yakob otsʊ́u mʊ handɛ oyʊ́la, ɔha mʊ mpʊwʊ́dí ogyi. Yakob abí-aná Bulu lɔ́pʊbwɛ́ mʊ ahá, megyí Esau klɛ́. Yɛkɪ *Abraham*. (Rom. 9:10-13; Heb. 11:20; 12:16-17).

Farisifɔ *(Pharisees)*

Igyi Yudafɔ Bulusʊ́m ɔpasua ɪkʊá iletsiá Yesu brésʊ́. Ɔpasua ánfɪ begyi Mose mbla pʊ́ mbla bámbásʊ́

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

wankláán. Amʊ́ hógyi kínkíínkín ɪkʊlɛ gyí, awupʊ́ bɔ́kʊsʊ́ tsú afúlitɔ ɛkɛkʊ́. Betsiá kɪ ɪwɪ ání ɔhaa ɪwɪ métɪn dʊn amʊ́. Bɛdɪnká Yesusʊ, bwɛ́ agywɪɪn ání bɔ́mɔ mʊ.

Griiki *(Greek/Greece)*

Griiki ɔmá máapʊ ɪbʊ ɔwʊlʊ́ ánfɪ ɔma, bʊtɛtí ɪnʊ Griisi. Atene múa Korinto awúlu igyi awúlu yilé Griisi ɔmátɔ́ ɪnʊ. Griikifɔ bʊgyi ahá ání bʊyin ɔwʊlʊ́, ahá bʊtobú amʊ́ amʊ́ nyánsa sʊ. Amʊ́ ɔblí ɪdá gyí Griiki. Ahá ání basúan ɔwʊlʊ́ yɔ́ nkpá fɛ́ɛ́ bʊtɛblí ɔblí anfɪ, megyí Griikifɔ ámʊ wʊlɛ. Ɪbʊ yɔ tsútsúútsú, ɔtínɛgyíɔtíné ání Griikifɔ ɪsá akɔpʊ́ bʊbʊ fɛ́ɛ́. Ahá ámʊ́ʊ́ begyankpá wanlín Bulu Ntam Pɔpwɛ amʊ fɛ́ɛ́ bɔwanlín mʊ́ Griiki ɔblítɔ.

Habel *(Abel)*

Mʊgyí Adam mʊa mʊ ka Hawa obi nyɔɔsɪ. Mʊ dɛhɛn Kain lɔ́mɔ mʊ, tsúfé Bulu lɔ́hɔ Habel afɔdɪɛ sí Kain klé. (Mat. 23:35; Luk. 11:51; Heb. 11:4; 12:24).

Hagar *(Hagar)*

Sara ɔkpábi ogyi, Abraham wóyítɔ́. Brɛ́á Sara mɔ́kʊ́nyá obí kwíí á, ɔlɛha Abraham lékle mʊ, ɔlɔkwɪí obiyímbi, bɛtɪ mʊ Ismael. Támɛ megyí Ismael Bulu léhɪɛ ání mɛ́ha Abraham. Mʊ́ sʊ Ismael abí-aná bʊmenya tɔ́á Bulu léblí há Abraham abí-aná.

Ɔma-ɔma a, Sara lɔ́bɔkwɪí obiyímbi, Abraham lédɪnká mʊ ɪdá Isak. Mʊgyí obíá Bulu léhɪɛ Abraham nɪ. Sara Isak kwɪí ɔma a, olebenya ɔblɔ́ wá Hagar, gya mʊ. Hagar léyétsiá ɔtɪnɛkʊá ɪbʊ mantáa Sinaibʊ.

Alɪ ɪbʊ ánfɪsʊ nfí tsɔtsɔɔtsɔ ɔma a, Bulu lébláa Mose asʊ́n, pʊ́ mʊ Mbla idú ámʊ é há mʊ nɪ.

Mʊ́ sʊ bɛblí Galatiafɔ ɔwʊlʊ́, nwun anatɔ bɛɛ, Hagar gyí ɔkpábiá ɔlíí há Yudafɔ; búgyi fɛ́ nkpábi há Mose Mbla ámʊ, tsúfé bohogyi ání ní bɔhɔ mbla ámʊsʊ gyi a, Bulu obótsu amʊ́ ání amʊ́ asʊ́n da ɔkpa, ɔbɔ́hɔ amʊ́ nkpa. Bʊmɔhɔ Bulu asʊ́nsʊ́ gyi ání ahá ání bɔhɔ Yesu Kristo gyi gyí ahá ání amʊ́ asʊ́n da ɔkpa, Bulu ɔbɔ́hɔ amʊ́ nkpa. Yɛkɪ *Sara* mʊa *Abraham*.

Hawa *(Eve)*

Adam mʊ ka ní. Brɛ́á Bulu lɔ́bwɛ ɔyí á, mʊa Adam gyí anyankpʊsa gyankpapʊá ɔlɔbwɛ. Ɔlɛlɛ Adam abɪntɔ-iwʊ́, ASun

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɔlɔpʊbwɛ́ Hawa. Ɔma a, Ɔbʊnsám lɛ́bɛmlɛ́ mʊ, olegyi oyí-abíá Bulu lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ bʊmágyi. Tsú ɛkɛ ámʊ́ʊ́ bekiná Bulu mbla ámʊsʊ gyí a, anyánkpʊ́sa bemlí lakpan abwɛpʊ́. Mʊa Adam abí gyí, Kain, Habel pʊ́ Set. (1 Ko. 11:3; 1 Ti. 2:13-14).

Hebri *(Hebrew)*

Igyi ɪdá ání bʊtɔpʊ́tí Yudafɔ, ɪtráa igyi amʊ́ ɔblíɪ.

Herode *(Herod)*

Awíe abaná bɛtɪ Herode Ntam Pɔpwɛ anfɪtɔ.

(1) Herode: Owíe Herode, bɛtrá tɪ mʊ bɛɛ, Otúmípʊ Herode, otsie obíásʊ́ Yudea ɔmátɔ́ asa bɔkwɪí Yesu. Ɔlɔbɔ mbɔ́dí ání ɔbɔ́mɔ Yesu brɛ́á ogyi kebi bɔbwɛ. (Mat. 2:1-2; Luk. 1:5).

(2) Herode Antipar: Mʊtsíe obíásʊ́ Galilea ɔmátɔ́ brɛ́á Yesu ná ɔdɛ Bulu asʊ́n ɔkan da, ɔdɛ ofʊ́la akpɔnkpɔɔntɪ bwɛ ní. Mʊlétsiá Herodia amʊ́ʊ́ ɔlɛha ɔbɛ́ɛ, bʊkáa Yohane nwun dɪnka ɪlínsʊ́ há mʊ amʊ nɪ. Yudafɔ bɔpʊ Yesu ba Herode ánfɪ ansítɔ, ání ogyí mʊ asʊ́n asa abʊda mʊ manta oyikpalíhɛsʊ. (Mar. 6:14-29; Luk. 23:6-12).

(3) Herode Agripa I: Ɔlɛdɪnká ahá ámʊ́ʊ́ bɔhɔ Yesu gyi pʊ́ ɔpasua gyankpapʊ amʊsʊ. Mʊlɔ́mɔ Yohane mʊ pio Yakobo. (Gyu. 12:1-23).

(4) Owíe Herode II: Mʊ Paulo légyankpá dá mʊ asʊ́n súná asa ɔmásʊ́ ogyípʊ́ lɔ́pʊ mʊ sísí Roma, ɔbɛ́ɛ Kaesare ogyí mʊ asʊ́n ní. (Gyu. 25:13-26; 26:19, 27-32).

Hosiána *(Hosanna)*

Igyi asʊ́n ání bʊtɔkplʊ́n blí pʊ́fʊ́afua ɔha. Mʊ́ asɪ gyí Bulu oyʊ́la ɔhá ání ɔbá mʊ ɪdátɔ́, ntɛɛ bʊkánfʊ mʊ. (Mat. 21:9, 15; Mar. 11:9-10; Yoh. 12:13).

Idútɔ́ Kʊlɛ *(Tithe)*

Yudafɔ bɛtɪn amʊ́ ndɔtɔ atɔ́ á, bʊteye mʊ́tɔ idú pʊ́ ɪkʊlɛ há Bulu. Igyi ntam ání Yudafɔ bʊtegyi mʊ́sʊ́ asa bɛtakwíí Yesu. Ndɛ ɪlamlí Kristofɔ fɛ́ɛ́ amándíɛ́.

Igyí Ɔhapʊ́ Dɛhɛn *(High Priest)*

Mʊtɛhá Bulu igyí, bɔ́ afɔdɪɛ mʊ onutó lakpan pʊ́ Israelfɔ fɛ́ɛ́ lakpansʊ Bulu ɔtswɛ́kpa ɪnʊ ní. Mʊ pɛ́ towíé

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔwankíkpatɔ Ɔwankíkpá ɪnʊ yɔ́bɔ afɔdɪɛ. Ɔtsawʊlɛ pɛ́ ɔtɔyɔ́ ɪnʊ ofítɔ́.

Isak *(Isaac)*

Mʊgyí obíá Bulu lɛ́hɪɛ Abraham mʊa mʊ ka Sara yáí ání mɛ́ha amʊ́ ní. Mʊ abí gyí Esau mʊa Yakob. Bulu lɔ́pʊ atɔ wankláán ání ɔlɛhɪɛ há Abraham kɛ́n bláa Isak mʊa mʊ bi Yakob ɛ́.

Israel *(Israel)*

Bulu lɔ́pʊ ɪdá ánfɪ há Isak mʊ bi Yakob ání ogyi Abraham mʊ na. Ltráa igyi ɪdá ání bʊtɔpʊ́tí Yakob abí-aná fɛ́ɛ́. Amʊ́gyí Israel abusuan dúanyɔ amʊ ní. Amʊ́ kɛ́n bʊtɛtí Yudafɔ ntɛ́ɛ Hebrifɔ ní.

Israelfɔ Llʊ *(Psalms)*

Igyi Bulu asʊn wanlínhɛ́ amʊtɔ ɪfʊ́n kʊá bɔwanlín ɪlʊ lafakʊlɛ-aduenu (150) wá mʊ́tɔ́, bʊtɔpʊ́kánfʊ́ Bulu. Owíe Dawid lɔ́wanlín ɔdʊdʊɔ. Lbʊ Bulu Ntam Dada amʊtɔ.

Llɔ Pɛpɛ *(Leprosy)*

Igyi ɪlɔ kʊá igyi mbusuo. Lna ɔtsan há mʊ́ ánfɪ anɪdétɪ ɪlɔ pɛpɛ ndɛ ánfɪ. Bʊtɛlɛ́ ɔlɔpʊ amʊ wúlutɔ, ɔhaa tamapʊ́ mʊ gyi mba. Tsʊ́fɛ́ fɔpʊ́ ɪbɪ da mʊ kpán á, ifin lada fʊ, nkɛ́tɪ fayɔ́gyʊ́ra ɪwɪ.

Lwɪtíɪn *(Purity)*

Yudafɔ amándíɛ́ ɔnɔ́ á, fɔpʊ́ ɪbɪ da fúli pʊ́ atogyihɛ ɪkʊ aná, ntɛ́ɛ ɪlɔ pɛpɛ ɔlɔpʊ́ á, ifin lada fʊ Mose mbla ámʊ ɔkpasʊ. Alɪ kɛ́n igyi ní ɔtsɪ ɔkwíí, ntɛ́ɛ ɔdálɪ omuá mʊ ɪwɪ mɛtɪn amándíɛ́ ámʊ ɔnɔ́ ní. Ɔhá ání mʊ ɪwɪ lɛ́tɪn gyí ɔha aní mbusuo kʊkʊ má mʊ ɪwɪ. Mʊbʊ́ʊ ɔkpa bwɛ́ osum agyʊ́má ɔtswɛ́kpa ɪnʊ. Táme Bulu Ntam Pɔpwɛ amʊ ɔkpasʊ á, alɪ amándíɛ́ ánfɪ mɛklí ɔtsɪá alakwíí ntɛ́ɛ aladálɪ omuá. (2 Ko. 6:6; Efe. 5:3).

Kain *(Cain)*

Mʊgyí Adam mʊ́a Hawa obi gyankpapʊ. Olu sʊ ɔlɔmɔ mʊ pío Habel.

Kanaan *(Canaan)*

Bɛtɪ ɔsʊlʊ́ʊ amʊ́ʊ́ Bulu lɔ́pʊhá Yudafɔ ámʊ "Kanaan". Ndɛ ɪnʊ́ bʊdɛtɪ Palestinia nɪ.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kantakpatɔtsiá Nkɛ *(Festival of Booths)*
Igyi nkɛ kʊá Israelfɔ bɛlɛ yáí, bʊtɔpʊ́káín amʊ́ natíá bɛnatí dimbísʊ́ nfí adʊana (40) kɛ́kɛ́ pʊ́ alıá betsiá tsíá tati-mbuto asa bowie ɔsʊlʊ́ʊ amʊ́ʊ́ Bulu lɛ́hıɛ ání ɔbɔpʊhá amʊ́ ámʊsʊ.

Katsʊn Nkɛ *(Passover)*
Igyi Israelfɔ atogyihɛ nkɛá bʊtɔpʊ́tsʊ́a Bodobodo Mátúhɛ́ nkɛ ámʊ asɪ. Bʊtɔpʊ́káín alıá Bulu lɛ́lɛ amʊ́ Egypte ɔsʊlʊ́sʊ bɛ́á bʊtsie nkpábitɔ. Onyé ámʊ́ʊ́ ɔlɛlɛ amʊ́ amʊ á, Bulu lɛ́ha bɔmɔ akúfa, pʊ́ amʊ́ obugya kpá amʊ́ obu-ɔnɔ́ nyísʊ́. Mʊ́ sʊ lowu ɔbɔpʊ lɛ́ka tsʊn amʊ́ wóyísʊ́ yɔ́mɔ Egyiptefɔ wóyítɔ́ abi yinhɛ́ gyankpapʊ fɛ́ɛ́ sí amʊ́ klɛ́. Mʊ́ sʊ bʊtɛtí mʊ́ Katsʊn Nkɛ ní.

Ketétíın *(Circumcision)*
Bulu lɛ́bláa Yudafɔ ɔbɛ́ɛ, bʊtíın amʊ́ abí-aná fɛ́ɛ́ keté, mɛ́nı ibosúná ání mʊ ahá gyí amʊ́. Mʊgyí lɔ́bwɛ mʊa amʊ́nyɔ nsınɛ́ ntam nı.

Kristo *(Christ)*
Igyi Griiki ɔblí, Hebrifɔ bʊtɛtí mʊ́ "Mesia." Mʊ́ ası gyí "Ɔhá ání Bulu ladá mʊ ofúli." Yudafɔ bɛkı ɔkpa ání Bulu ɔbɔ́pʊ ɔhá ánfı sísí, ɔbɛ́ba bɔhɔ amʊ́ nkpa. Bʊtɛtí Yesu bɛɛ; "Kristo", tsúfɛ́ ɔlɛlɛ mʊ ıwı ɔwan ání mʊgyí ɔhá ání Bulu ladá mʊ ofúli nı. Ɩdá ánfı ası anılɛ́lɛ wá Nkonyatɔ anıa, "Nkpa Ɔhɔ́pʊ", Bulu lɛ́lɛ mʊ yáí ání ɔbɛ́ba amʊ nı.

Kpɔ́sɔ́ *(Camel)*
Awatɛ ɔbwı ógyi. Olekle ɔlıan ɔpɔnkɔ, támɛ ifu yí mʊ ɔma. Bʊtetsíá mʊsʊ, ɔtɛhíɛ́ sʊ́rá atɔ́. Mʊ imi igyi sasrasa, bʊtɔpʊ́lʊ́ tati. Kı atɔ taanhɛ́ ání ıbʊ ıfʊn 111tɔ, Mar. 10:25.

Lampóo Ahɔ́pʊ *(Tax Collector)*
Bʊgyi Yudafɔá Roma ɔmásʊ́ ogyípʊ́ lɛ́lɛ́ Yesu brɛ́sʊ́ ání bʊhɔ́ɔ amʊ́ aba lampóo mʊ́a tswıtswı. Ɔhaa tamakle amʊ́ asʊ́n, bʊtamabʊ́ amʊ́ ɔkpagyíɔkpasʊ ɛ́, tsúfɛ́ ahá asisípʊ pʊ́ awikplu bʊgyi.

Lewifɔ *(Levites)*
Yakob mʊ bi gyí Lewi. Mʊ wóyí Bulu lɛ́lɛ yáí ání bʊbwɛ́ɛ osum agyʊ́má. Igyí ahapʊ́ fɛ́ɛ́ botsʊ́ Lewi wóyítɔ́.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lot *(Lot)*

Abraham mʊ gyama Haran lɔ́kwɪí Lot. Mʊ́ sʊ Abraham mʊ mʊ bi ní. Bréá Abraham lénatí ɔyɔ́ ɔsʊlʊ́ʊ amʊ́ʊ́ Bulu léka ntam ɔbɛ́ɛ, mɔ́pʊhá mʊ amʊ amʊsʊ á, Lot lóbuo mʊ. Boyowie ɔsʊlʊ́ʊ amʊsʊ á, Lot léyetsiá Sodom wúlutɔ, ɔtínɛ́á ahá betsiá bwɛ́ lakpan. Mʊ́ sʊ Bulu léblí ɔbɛ́ɛ, mɛ́hɪ wúlu amʊ. Bulu lɔ́wa mʊ abɔpʊ ɔbɛ́ɛ bʊyɛ́bláa Lot ání mʊá mʊ abusuanfɔ bʊdalí ɪnʊ, asa amʊhí mʊ. Bulu-abɔpʊ amʊ bɛbláa Lot bɛɛ, amʊ́tɔ́ ɔkʊkʊ mádamlí kɪ ɔma bréá bʊdɛdalɪ wúlu amʊtɔ. Mʊ ka lédamlí kɪ ɔma, ɪnʊnʊ ɔlɛdamlí nfɔ́lɪ-sín yi ɔkpatɔ ɪnʊ.

Mana *(Manna)*

Mʊ́gyí atogyihɛá Israelfɔ ámʊ begyi bréá bʊna dimbí ámʊsʊ nfí adʊana ámʊ nɪ. lɪtɛkpá tsú ɔsʊ́sʊ́ nyankɪgyínyankɪ, bʊtɔkʊ́sʊ́ kpá mʊ́, pʊ́bwɛ́ atogyihɛ ɔtsan-ɔtsan. Támɛ megyí atogyihɛá bʊtɔpʊ́yáí ɔyí tɛkɛ mʊ́sʊ́ igyi.

Maria *(Mary)*

Bɛtɪ ahá ɔtsan-ɔtsan Maria Ntam Pɔpwɛ anfɪtɔ:

(1) Yesu mʊ yin Maria;
(2) Magdalayintse amʊ́ʊ́ Yesu légya ɔŋɛ laláhɛ tsɔtsɔɔtsɔ lɛ́ mʊtɔ ámʊ;
(3) Maria, otsú Betani. Mʊ apíó gyí Marta mʊa Lasaro.
(4) Maria ání ɔlɔkwɪí Yakobo mʊa Yosef. Fɪalɛ Kleopa mʊ ka ogyi.
(5) Yohane Marko mʊ yin ání oletsiá Yerusalem. Mʊ wóyítɔ́ akasípʊ́ amʊ betsiá fia nɪ.

Melkisedek *(Melchizedek)*

Asʊ́n ání anɪyin tsu Melkisedek ɪwɪ fɛ́ɛ gyí mʊá bɔwanlín wá Hebrifɔ ɔwʊlʊ́tɔ́ pʊ́ Genesistɔ (14:17-20). lnʊ bɛblí bɛɛ, Bulu léyaí Melkisedek igyí ɔhapʊ́. Bré ɪkʊtɔ á, ɔdɔm bɛkɪtá Abraham mʊ bi Lot, kpá mʊa mʊ atɔ́ fɛ́ɛ nátí. Abraham lésrí gya ɔdɔm amʊ yɔ́kɔ amʊ́, hɔ mʊ bi, mʊ abusuanfɔ pʊ́ amʊ́ atɔ́ fɛ́ɛ lɛ́ amʊ́ ɪbɪ. Abraham lésankí ɔbá á, ɔlɔtʊ Melkisedek ɔkpatɔ. Melkisedek léha mʊ bodobodo pʊ́ wáɪn ntá, ɔlɔbɔ mpáɪ há mʊ ɔbɛ́ɛ, Bulu

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oyúla mʊ bré féétɔ́. Abraham é lɛ́ha mʊ atɔ́á olenya tsú ɩsá ámʊtɔ kugyíkʊ idútɔ́ ɩkʊlɛ (Heb. 7:1-3).

Mesia *(Messiah)*

Mesia igyi Hebri ɔblíɩ, *Kristo* é igyi Griiki ɔblíɩ. Yekɩ *Kristo*.

Mose *(Moses)*

Mʊlégya Israelfɔ nkpá bréá Bulu lɛ́lɛ amú tsú Egyipte ɔsʊlúsʊ pú amú ba ɔsʊlúʊ amúú ɔlɛblí yaí ání ɔbɔ́pʊhá amú ámʊsʊ ní. Ɩ́nɩá bʊmɔhɔ mʊ gyi sʊ á, bɛnatí kí adimbísú nfí adʊana (40) kɛ́kɛ́. Mʊsʊ Bulu lɔ́tsʊn pú mʊ Mbla Idú ámʊ há Israelfɔ ní.

Mose Mbla *(Moses' Law/Pentateuch)*

Bulu Ntam Dada ɔwʊlú ámʊtɔ ɔwʊlú gyankpapʊ yɔ́fʊn nuusɩ amʊ bʊtɛtí alɩ. Bʊtɛlátí mú Ntam ntɛ́ɛ Bulu Ntam. Ɩtɛtálí líí há Bulu asún ámʊ é ɔtɩnɛkʊ.

Mose Mbla Asunápú *(Scribes)*

Bʊgyí ahá ání bʊyin Mose mbla ámʊ, bʊtosúná mú pépéépé. Amúgyí ahá ání bʊbʊ labi ɔmá ámʊtɔ ní.

Nkpa Áni ɩtamatá *(Eternal Life)*

Igyi nkpa ání ní ɔha ɔhɔ Kristo gyi obénya. Ilosuná ání anɩa Bulu anɩgyí anyawíe bré féétɔ́.

Nkpahɔ́ɔ *(Salvation)*

Itosúná Bulu ɔdwɛ pú mʊ nwewúun, tsúfé ɔlɛha mʊ Bi lɛ́bá ɔsʊlúsʊ fé nyankpʊsa. Asún ámʊ ɩlɛblí alɩá Yesu légyí mʊ asʊn wunhɛ féésú, pú alɩá ɔlɔpʊ mʊ nkpa ká nyankpʊsa nwunsʊ ɩkɔ, hɔ mʊ lɛ́ ɔbʊnsam ɩbɩtɔ, pú alɩá ɔlɔyɔ́ ɔsúsú. Ɔlɔtsʊn Ɔŋɛ Wankíhésʊ ɔ́bʊ anɩ wá alɩɩ yɔ́fʊn ɛkɛá ɔbɛ́layínkí bá.

Nkegyí *(Festival)*

Israelfɔ betsiá gyí nkɛ tsɔtsɔɔtsɔ púkáín Bulusʊ. Nkɛá betsiá gyí, bɔwanlín wá Bulu Ntam Pɔpwɛ amʊtɔ gyí:

(1) Bulu ɔtswɛ́kpa pʊwá Bulu ɩbɩtɔ. Israefɔ bʊtɛtí mú Hanuka ntɛ́ɛ Nkandíɛ nkɛ.
(2) Katsʊn Nkɛ; Yɛkɩ *Katsʊn Nkɛ*.
(3) Bodobodo Matúhɛ́ Nkɛ; Yɛkɩ *Bodobodo Matúhɛ́ Nkɛ*.
(4) Kantankpatɔtsiá Nkɛ; Yɛkɩ *Kantankpatɔtsiá Nkɛ*.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

(5) Pentekoste Nkɛ; Yɛkɪ *Pentekoste Nkɛ.*

Noa *(Noah)*

Ɔlɔbwɛ Bulu ɔha, oletsiá nfí tsɔtsɔɔtsɔ ɔma asa Abraham lɛ́bá. Ɔlɛhɪɛ hɔ Bulu gyi, otonú mʊ asʊ́n. Brɛ́á Bulu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, osre dáka kpɔnkpɔɔnkpɔntɪ ámʊ á, olegyi dɪnká mʊ́sʊ́. Mʊ́ʊ́ Bulu lɛ́ha nyankpʊ lótswíe, ntsu lɔbʊlá dɪnká ɔsʊlʊ́sʊ fɛ́ɛ́. Mʊ́ sʊ ahá fɛ́ɛ́ bowu, támɛ Noa mʊa mʊ ahá pʊ́ mbwɪá bowie dáka ámʊtɔ fɛ́ɛ́ benya nkpa.

Ntam-dáka *(Ark of the Covenant)*

Israelfɔ betsiá sʊrá dáka ánfɪ nátí brɛ́á bʊna dimbí ámʊsʊ fɛ́ɛ́, tsʊ́fɛ́ ɪlɪí há ntam ání iletsiá amʊ́a Bulu nsɪnɛ́. Oyí bɔpʊsré mʊ́, bɔpʊ sika pɛpɛ píatá mʊ́. Abwi pɛ́tɛ́plɛ́ anyɔá Bulu lɔ́wanlín mʊ mbla dú dínká mʊ́sʊ́ ɛ́ ɪbʊ mʊ́tɔ́. Tatiobuto dáka ánfɪ tetsíá. Mʊ́a ntobiá ɪbʊ mʊ́tɔ́ fɛ́ɛ́ ɪwɪ lɛtɪn. Brɛ́á beyi Bulu Ɔtswɛ́kpa amʊ tá á, bɔpʊyáí ɔwankíkpátɔ Ɔwankíkpá ɪnʊ kóún. Kɪ atɔ táanhɛ ání ɪbʊ ɪfʊn 518tɔ, Heb. 9:4.

Ofíakpa *(Synagogue)*

Obu ntɛ́ɛ ɔtínɛ́á Yudafɔ bʊtefia ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakɛ́ súm Bulu, klá Bulu asʊ́n wanlínhɛ́ amʊ, kásí mʊ́. Ɪnʊ igyi atɔ́ ɔkasíkpá há amʊ́. Ɪnʊ́ bʊtɔpʊ́ amʊ́ Bulu asʊ́n nwʊlʊ́ yáí ní. Kɪ atɔ táanhɛ ání ɪbʊ ɪfʊn 56 mʊ́a 57 nsɪnɛ́.

Ogyá Ɔdʊdákɛ́ *(Day of Preparation)*

Yudafɔ ndawɔ́tswítɔ́ ɛkɛ síésí, igyi Fieda. Alɪ ɛkɛ ámʊ bʊtɛlá amʊ́ ɪwɪ pʊ́ amʊ́ ntobí yáí há ɔyɪ kɛhɛá igyi ɔkpʊ́nʊ́ ɔdakɛ́ Mímlɪda ámʊ nɪ.

Ohuam *(Myrrh)*

Oyí ɪkʊ ntsu wʊlɪhɛ igyi, ɪbʊ ɔfan. Yudafɔ bʊtɔpʊ́wá tatitɔ pʊ́klí fúli asa bʊtopʊ́lá mʊ.

Okúfabi *(Lamb)*

Yɛkɪ *Bulu Okúfabi.*

Oyikpalíhɛ *(Cross)*

Romafɔ awíe amándíɛ́ igyi ání bɛ́da lakpan abwɛpʊ́ mántá oyikpalíhɛsʊ, mɔ́ amʊ́. Ahá amɔpʊ́ pʊ́ ogyo atswapʊ́ bʊtɛbítí ɪsʊ alɪ. Igyi oyiá bapʊ́kpáli aba. Brɛ́ ɪkʊsʊ á, bʊtɛhá lakpan abwɛpʊ ámʊ bʊtɔsʊ́rá mʊ́ ya ɔtínɛ́á ɪsá

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

akɔpʊ́ ámʊ bɔ́pʊ ndatobi dá amʊ́ mántá, ntɛ́ɛ pʊ́ ɔfɛ́ klí amʊ́ mántá mʊ́sʊ́. Mʊ́ ɔma a, bʊtotsʊ́ oyikpalíhɛ amʊ líí, lakpan abwɛpʊ ámʊ bʊsian mʊ́sʊ́ kpɛ́fʊn bréá bawʊ́. Ɔhá ání bɛda mántá oyikpalíhɛsʊ tɛhíɛ́ wun ɪwɪɔsɪn asa otowʊ́. Nsʊ́pa kpɔnkpɔɔntɪ ɛ́ igyi ní bɛdá fʊ́ mántá oyikpalíhɛsʊ, igyi Bulu ɪlwɪí ɛ́. Kristo lɔ́hɔ alɪ ɪsʊbɪtí ánfɪ há anɪ, ménɪ ɪbɛ́ha Bulu ɔbɛ́dɪnkí ɪlwɪía ɪlɛtítɪ anɪ mʊnyɔ nsɪné lɛ́ anɪsʊ. Kɪ atɔ táanhɛ ání ɪbʊ ɪfʊn 440 mʊ́a 441 nsɪné.

Ɔbʊnsám *(Devil/Satan)*

Ɔbʊnsám gyí ɔŋɛ laláhɛ owíe pʊ́ Bulu olupʊ́. Ɔtɛmlɛ́ ahá, há amʊ́ bʊtɔbwɛ́ lalahɛ. Otetsía káín Yesu Kristo ahógyipʊ amʊ́ lalahɛá babwɛ́ bɔtsʊn, ménɪ bósusúu ání Bulu mɔ́kʊ́síkíé amʊ́. Mʊ ɪdá gyí "Satan," ntɛ́ɛ oyí ánfɪsʊ ogyípʊ́.

Ɔhandɛ *(Elder)*

Ntam Pɔpwɛ anfɪtɔ á, bʊtɛtí ɔha ɔhandɛ tsʊn nkpa asasʊ:

(1) Bulu Asʊn Wankláán nwʊlʊ́ gyankpapʊ ana ámʊtɔ á, ɔhandɛ gyí Yudafɔ Bulu osúmpʊ́ dɛhɛn.

(2) Gyumagyihɛ ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ á, amʊ́gyí ahá ání bʊtɛkɪ ɔpasuasʊ.

(3) Ɩbʊ Atɔ Lɛsunáhɛ́ ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ ɛ́ ání, "Ahandɛ adʊanyɔ-na bʊdɛ Bulu súm ɔsʊ́sʊ́." (Atɔlɛ. 4:4). Fɛ́talí tsʊ́ mʊ́ ɛ́ ání igyi osúna há Bulu ahá ifía.

Ɔhíén *(Incense)*

Ɩhíɛ́ bʊ ɔfan. Oyí ɪkʊ ɔma pʊ́ mʊ nlíntɔ ntsutɔ bʊ́tenyá mʊ́ tsʊ́. Bʊtɔwá mʊ́ ogyá.

Ɔkpʊ́nʊ́ Ɔdaké *(Sabbath)*

Bulu lɔ́pʊ nkensíé bwɛ́ ɔyítɔ́, ɔlɛda ɔkpʊ́nʊ́ ɛkɛ síénɔ́sí. Mose mbla mɛha ɔkpa ání Yudafɔ bʊyɔ́ɔ agyʊ́má ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké. Bulu ɔbɛ́ɛ, ayɔ́ɔ agyʊ́má yí abasʊ nkensíé, apʊ ɛkɛ síénɔ́sí da ɔkpʊ́nʊ́. Mʊ́ sʊ́ Yesu létsa ɔha ɪlɔ ɔkpʊ́nʊ́ ɔdaké, bɛlɛ mʊ ɪlá ní. Tsʊ́fɛ́ bʊtobʊ́ ɪlɔtsá ání igyi agyʊ́má.

Ɔnɔ́klí *(Fasting)*

Yudafɔ amándíé igyi ání bétsiá nkɛ kʊ, bʊméegyí atɔ́ alɪ kpɛ́fʊn ɪbré kʊ. Ilosuná ɪwɪasɪbá, awɪrɛhɔsʊ́ pʊ́ obʊ́ pʊhá Bulu.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ɔŋɛ Laláhɛ *(Evil Spirit/Demon)*
Bʊgyi Bulu olúpʊ Satan abɔpʊ, tɛkɪ Bulu-abɔpʊ bʊgyí, támɛ bréá Bulu olúpʊ lɔ́kʊsʊ́ líí Bulusʊ á, bobuo mʊ. Alɪá Ɔbʊnsám gyí á, alí mʊ abɔpʊ é bʊgyi ní. Bʊtɛmlɛ́ ahá, yíntá amʊ́, bʊtetin ahá ɔkpa ání bʊmáhɔ Bulu gyi. Bʊtɔbwɛ́ mʊ alɪ, ménɪ Bulu ɔbɛ́bɪtí amʊ́ ɪsʊ ogyá ání ɪtamadʊntɔ.

Ɔŋɛ Wankíhɛ́ *(Holy Spirit)*
Ogyi Bulu Ɔŋɛ́. Ogyi Bulu fɛ́ Ɔsí mʊa Obí ámʊ. Bulu lɔ́pʊ mʊ sísí, otebetsiá ahógyipʊtɔ, wá amʊ́ ɔwʊnlín. Ɔtɛhá ɔpasua ámʊ tɛdan. Bulu tɔpʊ́ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ há ahá ání bʊtonú mʊ asʊ́n.

Paradiso *(Paradise)*
Griiki ɔblítɔ á, Paradiso igyi ndobíiá ɪbʊ akílɛ. Bré ɪkʊ á, bʊtɛtí mʊ́ Eden ndobíi. Bulu lɔ́pʊ Adam mʊa Hawa yáí mʊ́tɔ́ ɔyí asɪtsuábɪ amʊ. Ntam Pɔpwɛ ɔwʊlʊ́ ámʊtɔ á, bɛtɪ Bulu wóyí bɛɛ Paradiso; ígyi ɔtɪnɛ wankláán ání Kristo ahógyipʊ bɔ́yɔ amʊ́ lowu ɔma amʊ. (Luk. 23:43; 2 Ko. 12:3; Atɔlɛ. 2:7).

Pentekoste Ɛkɛ *(Pentecost)*
Pentekoste asɪ gyí "Aduenu (50)." Ɛkɛá befi Katsʊn Nkɛ gyí asɪ ɔma ɛkɛ aduenusɪ bʊtegyi Pentekoste Nkɛ ánfɪ, igyi Israefɔ ayótɪn nkɛ. Ɔtsra núúsí, igyi "Otimbɔtɔ (May)" bʊtegyi mʊ́. Alɪ ɛkɛ ánfɪ Ɔŋɛ Wankíhɛ́ légyankpá kplí bá Yesu Kristo ahógyipʊ amʊsʊ Yerusalem ní.

Sadukifɔ *(Saducees)*
Yudafɔ igyí ahapʊ́ ɔpasua túkúrííbi kʊá bʊbʊ atɔ́, bʊbʊ túmi é igyi. Bʊtɔhɔ Bulu Mbla ámʊsʊ gyí, támɛ bʊtamahɔ Yudafɔ amándíɛ́ ámʊ́ʊ́ bʊdɛ mʊ́tɔ́ kínkíínkínsʊ́ gyi. Bʊtamahogyi ání kʊsʊ́-tsʊ́ afúlitɔ é ɪbʊ ɪnʊ. Ɪ́nɪ sʊ amʊ́a Farisifɔ ámʊ bʊtɛhíɛ́ gyi aba nwɛ́ɛn.

Samariafɔ *(Samaritans)*
Igyí ɔmá ání ɪda Yudea pʊ́ Galilea nsɪné. Amʊ́a Yudafɔ Bulusúm, amándíɛ́ pʊ́ ɔmákpa asʊ́n ɪhíɛ́ igyi ɔtsan há aba. Mʊ́ sʊ bʊmetepí kán.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sara *(Sarah)*
Mʊ kulu gyí Abraham. Ɔlɛdan, bwɛ́ ɔtsɪ-dɛhɛn asa Bulu lɛ́bláa mʊ ɔbɛ́ɛ, mɛ́ha mʊ obiyímbi. Lɛ́lɛ́ brɛ́ ámʊ lɔ́fʊn a, ɔlɔkwɪí obiyímbi, bɛ́tɪ mʊ Isak. Yɛkɪ *Abraham*.

Satan *(Satan)*
Ɔbʊnsám ɪdá kʊ ɛ́ ní. Yɛkɪ *Ɔbʊnsám*.

Salomo *(Solomon)*
Mʊgyí Israelfɔ owíeá oleyí Bulu ɔtswɛ́kpa kpɔnkpɔntɪ Yerusalem nɪ. Owíe Dawid lɔ́kwɪí mʊ. Mʊ atonyahɛ́ pʊ́ mʊ nyánsa sʊ mʊ ɪdá lɔyɔ tsútsú.

Sion *(Zion)*
Igyi abʊá Yerusalem wúlu ɪdɪn músʊ́tɔ́ ɪkʊlɛ. Brɛ́ ɪkʊ bʊtɛtí Yerusalem wúlu bɛɛ Sion, brɛ́ ɪkʊ ɛ́ bʊtɔpʊ́tí Bulu wóyí. (Mat. 21:22; Yoh. 12:15; Rom. 9:33; 1 Pe. 2:6; Heb. 12:22; Atɔlɛ. 14:1).

Sodom *(Sodom)*
Sodom wúlutɔ Lot mʊa mʊ abusuan betsiá ní. Ɪnʊ bʊmantáa Gomora wúlu. Amʊ́a Gomorafɔ betsiá itsiátɔ́ laláhɛ. Mʊ́ sʊ Bulu lɔ́pʊ ogyá hí awúlu anyɔ ámʊ. (Mat. 10:15; 11:23-24; Luk. 17:29; Atɔlɛ. 11:8.) Yɛkɪ *Lot*.

Sumbí Ayɔpʊ́ *(Apostles)*
Amʊ́gyí ahá dúanyɔ ámʊ́ʊ́ Yesu lɔ́tɔsí lɛ́ mʊ abʊ́opʊ amʊtɔ, betsiá mʊ wá, oletsiá súná amʊ́ atɔ́, tsíá wá amʊ́ sumbí, betsiá yɔ́ ntíné yɛ́da asʊn wanklá́án ámʊ ɔkan mʊ ɪdátɔ́ ámʊ nɪ. Amʊ́ ansítɔ́ Yesu lówu, lákʊ́sʊ́ tsú afúlitɔ. Ɔlɛbláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, bʊyɔ́ɔ abʊyɛbláa ahá tɔ́á bawun, abʊda mʊ ɪwɪ asʊn wanklá́án ámʊ ɔkan.

Bɛba bemlí Yesu ahógyipʊ akpapʊ́. Ɔma a, Yesu lɛ́lɛ ɪwɪ ɔwan súná Paulo, ɔlɛbláa mʊ ɛ́ ɔbɛ́ɛ, ɔbwɛ́ɛ mʊ sumbí ɔyɔpʊ́.

Akristofɔ bʊtɛtí Barnaba mʊa mʊ aba akʊ ɛ́ akasípʊ́, támɛ megyí Yesu lɛ́lɛ amʊ́.

Tati-obu *(Tent)*
Yɛkɪ *Bulu Ɔtswɛ́kpa Tati-obu*.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wáɪn-abí *(Grapes/Wine)*
Wáɪn igyi ɪfla ání itoswíe abí ɔkpɪtsatɔ. Bʊtɔpʊ́ mʊ́ abí ntsu bwɛ́ ntá. Mʊ́ ntá bʊtɛtí wáɪn nɪ. Kɪ atɔ taanhɛ́ ání ɪbʊ ɪfʊn 263tɔ, Yoh. 15:5.

Yakob *(Jacob)*
Isak mʊa Rebeka lɔ́kwɪí mʊ. Bʊtɛtráa tɪ mʊ Israel. Mʊlɔ́kwɪí abi dúanyɔá bɔbwɛ Israel abusuan dúanyɔ ní.

Yeremia *(Jeremiah)*
Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ogyi. Bréá Israelfɔ ɔfan bʊtamapʊ́ obú há Bulu á, Yeremia lɛ́bláa amʊ́ ɔbɛ́ɛ, bʊdámli klʊntɔ. Olegyankpá blí ntobí tsɔtsɔɔtsɔá ɪbɛ́ba bréá Yesu ɔbɛ́ba, asa Yesu léta ba.

Yesaia *(Isaiah)*
Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ɔkʊá ɔlɔhɔ ɪdá ogyi. Oletsiá ɔsʊlʊ́ʊ ánfɪsʊ ɪbɔ́bwɛ́ fɛ́ nfí lafa-asienɔ́ (700) asa bɔkwɪí Yesu Kristo. Támɛ Bulu lɔ́tsʊn mʊsʊ tɔ́í tsú Yesu Kristo ɪwɪ tswɪ bré tsɔtsɔɔtsɔtɔ.

Yesu *(Jesus)*
Ɪdá ánfɪ asɪ gyí "Nkpa Ɔhɔ́pʊ." Yesu Kristo gyí Bulu mʊ Bi ání olemlí nyankpʊsa, olowu hɔ anɪ nkpa ní.

Yona *(Jonah)*
Bulu ɔnɔ́sʊ́ ɔtɔípʊ́ ogyi. Bré ɪkʊtɔ á, Bulu lɔ́wa mʊ Niniwe wúluá bʊgyi amʊ́ alupʊ́tɔ́ ɔbɛ́ɛ, ɔyéda mʊ asʊ́n ɔkan, mɛ́nɪ bɛ́damlí ɪklʊntɔ. Támɛ Yona mɛ́kleá ɔbɔ́yɔ. Ɔlɔkʊsʊ́ dʊ́ ntsusʊ-yibi pʊ́ ɔkpa ɔyɔ́ wúlu bámbásʊ́. Bréá bɔyɔ́ á, Bulu lɛ́lɛ afú kpɔnkpɔntɪ kʊ fia amʊ́. Ntsusʊ-yibi ámʊtɔ atsiápʊ́ bɛbɪ ání Yona sʊ́ Bulu dɛ́ amʊ́ ɪsʊ bɪtí. Mʊ́ sʊ bɛlɛ Yona wá ɔpʊ amʊtɔ, mɛ́nɪ ɪwɪ bólwií amʊ́. Klɛmɛtí kpɔnkpɔntɪ ɔkʊ lɛ́mɛ mʊ, oletsiá klɛmɛtí ámʊ iputɔ nkɛnsá. Mʊ́ ɔma a, ɔlɔyɔ yɛ́kplaí mʊ tswɪ ɔsʊlʊ́ʊ amʊsʊ, Yona lɔ́kʊsʊ́ laa yɔ́ Niniwe yɛ́da Bulu asʊ́n ámʊ ɔkan ɪnʊ.

Yosef *(Joseph)*
Bɛtɪ ahá ɔtsan-ɔtsan Yosef Ntam Pɔpwɛ anfɪtɔ:
(1) Yosef, ogyi Yakob abí dúanyɔ ámʊ́ʊ́ bʊgyi Israel abusuan dúanyɔ ámʊtɔ ɔkʊlɛ. Mʊ gyama gyí Benyamin.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

(2) Yosef, ogyi Maria mʊ kulu. Maria anfɪ gyí Yesu Kristo mʊ yin ní.
(3) Yesu mʊ yin mʊ bi Yosef.
(4) Yakob ɔkʊsʊ mʊ pio Yosef.
(5) Arimateayin Yosef, mʊlɔ́hɔ Yesu fúli púlá ní.
(6) Yosef ání bʊtɛtí mʊ Barsaba. (Gyu. 1:23).
(7) Bʊtɛtráa tɪ Barnaba Yosef. (Gyu. 4:36).

Yosua *(Joshua)*

Mose lowu ɔma a, Yosua lɛ́kpa Israefɔ yáa Kanaan ɔsʊlʊ́vá Bulu lɛ́blí yáɪ ɔbɛ́ɛ, mɔ́pʊhá amʊ́sʊ́. Bɔkɔ ahá ámʊ́ʊ́ bʊtsie ɪnʊ ámʊ, begyi amʊ́sʊ́. Mʊléye ɔsʊlʊ́ʊ amʊtɔ há Israel abusuan ámʊ fɛ́ɛ́, ilesi Lewi abusuan ání igyi igyí ahapʊ́ abusuan. Yosua lɔ́bwɛ ɔkpapʊ́ kpɔnkpɔntɪ ɔkʊ. Ɔlɛkaín mʊ ahá ɔbɛ́ɛ, "Bʊpʊ́ʊ amʊ́ klʊn fɛ́ɛ́ sum Bulu." Mʊlɛ́blí ɔbɛ́ɛ, "Mía mí wóyí fɛ́ɛ́ mʊ́ abósum Bulu" ní. (Gyu. 7:45; Heb. 4:8).

Yudafɔ *(Jews)*

Amʊ́ bʊtɛtí Israelfɔ ní. Yuda gyí ɔhandɛ Israel abí dúanyɔ ámʊtɔ. Yuda abusuantɔ Yesu lɛ́lɪn.

Yudafɔ Ofíakpa *(Synagogue)*

Yɛkɪ *Ofíakpa*.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Asʋn Dunkáhɛ́

Ní fʋdekléá fɛ́bɪ Bulu tsía: Gyu. 14:14-17; 17:22-31; Rom. 1:18-23; 11:33-36; 1 Ko. 8:4-6; Mar. 12:29-30; Yoh. 4:23-24; 1 Ti. 1:17; 6:15-16; Heb. 4:13; 10:30-31; Yak. 1:17; 1 Pe. 1:14-17; 1 Yoh. 1:5; 4:7-12; 4:16; 2 Ko. 1:3; Yuda 24-25; Atɔlɛ. 4:8-11; 15:3-4.

Ní fʋdekléá fɛ́bɪ Bulu mʋ Bi Yesu Kristo tsía: Yoh. 1:1-18; Flp. 2:5-11; Kol. 1:15-20; 2:9-10; Heb. 1:1-14; Rom. 1:3-4; 2 Ko. 4:4-6; Luk. 1:26-38; Gal. 4:4-5; Mat. 16:13-17; Yoh. 5:19-29; 6:35-40; 11:25-27; 14:5-11; 17:1-5; 20:26-31; Gyu. 3:13-16; 4:10-12; 1 Yoh. 2:1-2; 5:20; Atɔlɛ. 19:11-16.

Ní fʋdesusúuá Bulu tamakɪ fʋ: 1 Yoh. 4:9-10; Rom. 5:8; Yoh. 3:16; 1 Ti. 2:3-6; 2 Pe. 3:9.

Ní fʋdesusúuá fʋmɔkʋ́bwɛ́ lakpan kɪ: Rom. 3:10-12; 3:23-24; 5:12; Gal. 3:22; 1 Yoh. 1:8-10; Yoh. 3:18-20; 3:36; Gyu. 17:30-31; Kol. 3:5-10; Rom. 6:23; Gal. 6:7-8; 2 Te. 1:7-9; 1 Pe. 4:3-5; Atɔlɛ. 20:11-15.

Ní fʋdesusúu fɛɛ Bulu mɔ́kʋ́sí fʋ́ lakpan kíé fʋ́: Gyu. 5:31; 10:43; 26:18; Efe. 1:7; Kol. 1:13-14; 2:13-14; 1 Ti. 1:15-16; Heb. 10:17-18; 1 Yoh. 1:8-10.

Ní fʋdekléá Yesu ɔhɔ́ɔ fʋ nkpa: Yoh. 1:12; 3:15-18; 3:36; 14:6; 20:31; Gyu. 4:12; 16:30-31; Rom. 3:20-22; 10:9-10; Gal. 2:16; Efe. 2:8-9.

Ní ɪmɔkʋ́wánkí fʋ́ ání fʋ́bʋ nkpa ání ɪtamatá: Yoh. 3:1-16; 5:19-29; 11:25-26; 14:6; 17:2-3; 20:31; Rom. 8:10-17; 2 Ko. 5:17; Efe. 2:1-6; Kol. 2:13; Tito 3:4-7; 1 Yoh. 5:11-13.

Ní fʋdekléá fɛ́bɪ ání ilehián ání fɔ́bɔ mpáɪ: Mat. 6:5-13; 7:7-11; 14:23; 18:19-20; Mar. 1:35; 11:24-25; Luk. 5:16; 6:12; 18:1-8; 21:36; Yoh. 14:13-14; 15:7; 16:23-24;

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rom. 8:26-27; 12:12; Efe. 6:18; Flp. 4:6-7; Kol. 4:2; 1 Te. 5:17; 1 Ti. 2:1-4; 2:8; 4:4-5; Heb. 4:16; 10:19-22; Yak. 1:5-8; 4:2-3; 5:13-18; 1 Pe. 4:7; 1 Yoh. 3:21-22; 5:14-15.

Ní fʊdekléá fʊbíı tɔ́á sʊ́á fɔ́bɔ mpáı á, kla mpáı ánfı ahá ánfı bɔbɔ: Luk. 11:1-4; 22:32; 22:39-45; Yoh. 17:1-26; Gyu. 4:24-31; 16:25; Rom. 1:9-10; 10:1-2; 15:30-33; 2 Ko. 12:7-10; Efe. 1:15-20; 3:14-21; 6:19-20; Flp. 1:3-5; 1:9-11; Kol. 1:9-12; 4:3-4; 1 Te. 3:9-13; 2 Te. 1:11-12; 3:1-2; Heb. 5:7; 7:25.

Ní ıkplán ntɛ́ɛ asʊn wunhɛ́ ıtʊ́ fʊ́: Rom. 8:18-25; 8:28; 8:35-37; 12:12; 2 Ko. 1:3-5; 4:16-18; Yak. 1:2-4; 1 Pe. 1:3-9; 2:19-23; 5:8-10.

Ní fʊdɛlɔ: Mat. 4:23-25; 9:35; 11:2-5; Gyu. 3:1-6; 8:4-8; 19:11-16; 28:8-9; 1 Ko. 12:9; 12:29-30; 2 Ko. 12:7-10; 1 Ti. 5:23; 2 Ti. 4:20; Yak. 5:14-15.

Ní fʊdɛ lowu ifú nya: Yoh. 6:39-40; 11:17-27; 14:1-4; Rom. 8:38-39; 14:7-9; 1 Ko. 15:12-58; 2 Ko. 5:1-10; Flp. 1:20-24; 1 Te. 4:13-18; Heb. 2:14-15; Atɔlɛ. 14:13; 21:1-4; 22:1-5.

Ní fʊdekléá fɛ́bı Okristoyin tsiátɔ́: Yoh. 13:34-35; Rom. 12:9-13; Gal. 5:22-26; Efe. 4:25-32; Kol. 3:12-17; 1 Te. 5:12-22; Tito 2:11-14; Yak. 3:13-18; 2 Pe. 1:3-9.

Ní fʊdekléá fɛ́bı ání ıma alɛá fɔ́bwɛ tɔkʊ: Rom. 1:18-32; 1 Ko. 6:9-11; Gal. 5:19-21; Efe. 5:3-5; Kol. 3:5-10; Yak. 4:17; 1 Pe. 4:3; 1 Yoh. 2:15-17; 3:4-5.

Ní fʊkı ání fʊmetsíe nkpa alıá Bulu déklé: Yoh. 14:16-23; 1 Ko. 10:13; Efe. 3:20-21; Flp. 1:6; 4:13; Kol. 1:11-12; 1 Te. 5:23-24; Heb. 13:5-6; 1 Yoh. 5:3-5.

Ní fʊ́ Okristoyin bwɛ sʊ ahá bʊdın fʊ́sʊ́: Mat. 5:10-12; Mar. 13:9-13; Luk. 12:4-9; Yoh. 15:18-21; 16:1-4; Gyu. 5:41; Rom. 8:35-37; 12:14, 17-21; 1 Ko. 4:11-13; 2 Ko. 4:8-12; 12:10; Flp. 1:28-29; 2 Te. 1:4-8; 2 Ti. 3:10-13; Heb. 10:32-39; 12:3-4; 1 Pe. 3:13-17; 4:12-19; Atɔlɛ. 2:10.

Ní fʊkıá mehián ání fʊ́a ahógyipʊ mléfia tsukʊlɛ: Mat. 18:19-20; Gyu. 2:41-47; Rom. 12:4-8; Efe. 1:22-23; 4:11-16; Kol. 3:15-17; 1 Ti. 4:13; Heb. 10:24-25.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ní ɔkʊ ɔpʊ́ lalahɛ gyi fʊ: Mat. 6:12-15; 18:21-35; Mar. 11:25; Luk. 17:3-4; Rom. 12:17-21; Efe. 4:31-32; Kol. 3:13.

Ní fʊtsia okúlu ntɛ́ɛ ɔká: 1 Ko. 7:1-16; Efe. 5:21-33; Kol. 3:18-19; Tito 2:3-5; Heb. 13:4; 1 Pe. 3:1-7; Mat. 5:31-32; 19:3-9; Luk. 16:18; Rom. 7:2-3.

Ní ɪdɛ fʊ́ bwɛ ání fʊ́a ɔtsɪá omegyí fʊ́ tsiába mlédɪ: Mat. 5:27-28; Yoh. 8:2-11; Rom. 13:8-10; 1 Ko. 6:9-20; Gal. 5:19; Efe. 5:3; Kol. 3:5-6; 1 Te. 4:1-8; Heb. 13:4; Yuda 7.

Ní fʊbʊ abí: Efe. 6:1-4; Kol. 3:20-21; 1 Ti. 3:4-5.

Ní fʊ́ akwɪípʊ́ bʊtsie nkpa: Mat. 15:3-6; Efe. 6:1-3; Kol. 3:20; 1 Ti. 5:4-8.

Ní fowun ɔkʊá olehián mbʊa: Mat. 7:12; 25:31-46; Luk. 3:10-11; 6:38; Gyu. 11:27-30; 1 Ko. 10:24; 2 Ko. 8:1-15; 9:1-15; Gal. 6:9-10; Flp. 4:14-19; Heb. 10:24; 13:1-3; 13:16; Yak. 1:27; 2:15-16; 1 Yoh. 3:16-18.

Ní ɪdɛ fʊ́ bwɛ fɛ́ fʊbwɛ́ lakpan: Mat. 6:13; 26:41; 1 Ko. 10:13; Heb. 2:18; 4:14-16; Yak. 1:12-15.

Ní fabwɛ́ lakpan: Luk. 15:11-24; Rom. 6:1-23; 1 Yoh. 1:9-2:2; Yak. 4:7-10; Atɔlɛ. 3:19-20; Heb. 12:1-2.

Ní fʊdɛ Ɔbʊnsám ntɛ́ɛ ɔŋɛ laláhɛ ifú nya: Mat. 4:1-11; 6:13; Luk. 22:31-32; Yoh. 17:14-19; Rom. 16:19-20; 1 Ko. 16:13; 2 Ko. 12:7-10; Efe. 3:20-21; 6:10-18; 1 Te. 3:5-8; 2 Te. 3:3; Yak. 4:7-8; 1 Pe. 5:8-11; 1 Yoh. 4:4; Atɔlɛ. 12:7-12.

Ní ɔkʊ lahá ɔblɔ́ dɛ fʊ́: Gal. 5:22-23; Efe. 4:26; Kol. 3:8; 3:13; Yak. 1:19-20.

Ní ɪwɪtsú bʊ fʊtɔ: Mat. 5:3-12; 18:1-5; Luk. 14:7-11; 18:9-14; Rom. 12:16; 1 Ko. 4:7; 2 Ko. 10:17-18; Efe. 4:2; Kol. 3:12-13; Yak. 4:6; 4:13-16; 1 Pe. 5:5-7.

Ní fʊ́ tɔ́ɪtɔ ɪma anulé: Efe. 4:29; 5:4; Flp. 4:8; Kol. 3:8; 1 Ti. 4:12; Yak. 1:26; 3:9-10.

Ní ɪdɛ fʊ́ bwɛ ání fʊwá ofunu: Efe. 4:25; Kol. 3:9; 1 Pe. 3:10; Yoh. 8:44; Atɔlɛ. 21:8; 22:15.

Ní ahá bʊdekléá fʊ́a amʊ́nyɔ mlɔ́bʊ ntá: Rom. 13:13; 1 Ko. 5:9-11; 6:9-10; Gal. 5:19-21; Efe. 5:18; 1 Ti. 3:1-3; Tito 1:7; 1 Pe. 4:3-5.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ní fʊ́ ansí dɪn fʊ́ atonyahɛ́sʊ́: Mat. 6:19-21; 6:24-34; Luk. 12:13-21; 12:32-34; Gyu. 20:35; 1 Ti. 6:6-10; 6:17-19; Heb. 13:5-6.

Ní ahá bʊdekléá fʊsúm ɪkpɪ: Mat. 4:10; Gyu. 17:22-31; 1 Ko. 5:11; 6:9-11; 8:1-13; 10:1-22; 2 Ko. 6:14-18; Gal. 5:19-21; 1 Te. 1:9-10; 1 Yoh. 5:21; Atɔlɛ. 21:8; 22:15.

Ní fʊdekléá fɛ́bɪ alɪá fɔ́pʊkítá mlɪ nkpá agyápʊ: Mat. 22:15-22; Rom. 13:1-7; 1 Ti. 2:1-4; Tito 3:1; Heb. 13:17; 1 Pe. 2:13-17.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bulu Ɔtswɛ́kpa Yesu Kristo Brɛ́sʊ́

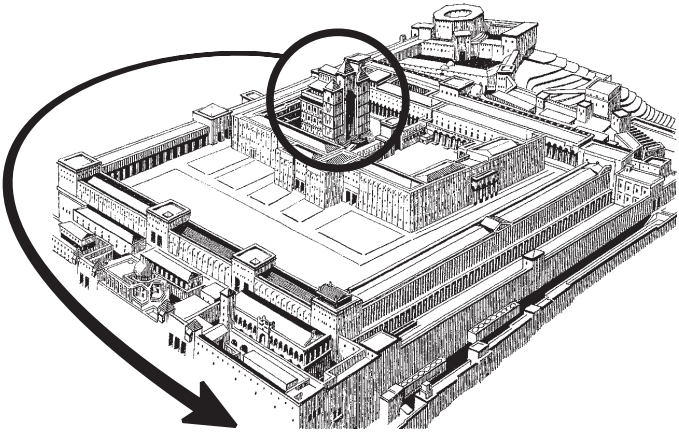

Bulu Ɔtswɛ́kpa Obu Amʊ Onutó

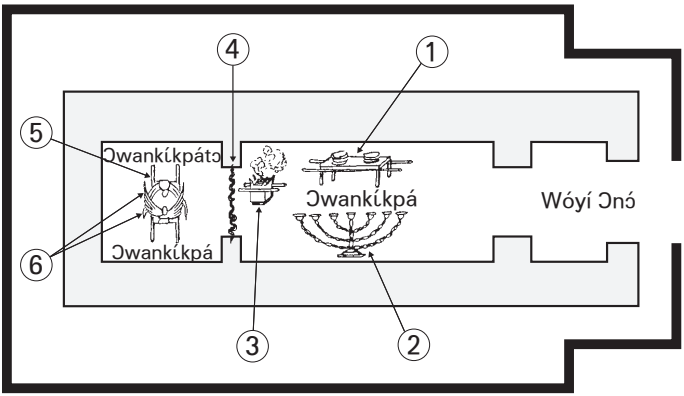

1. Bulu Igyíha Bodobodo Ɔpúnʊ́
2. Ɔkandíɛ-oyí
3. Sika Pɛpɛ Afɔdɪɛ-asubwi
4. Tati
5. Bulu Ntam-dáka
6. Kerubim

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

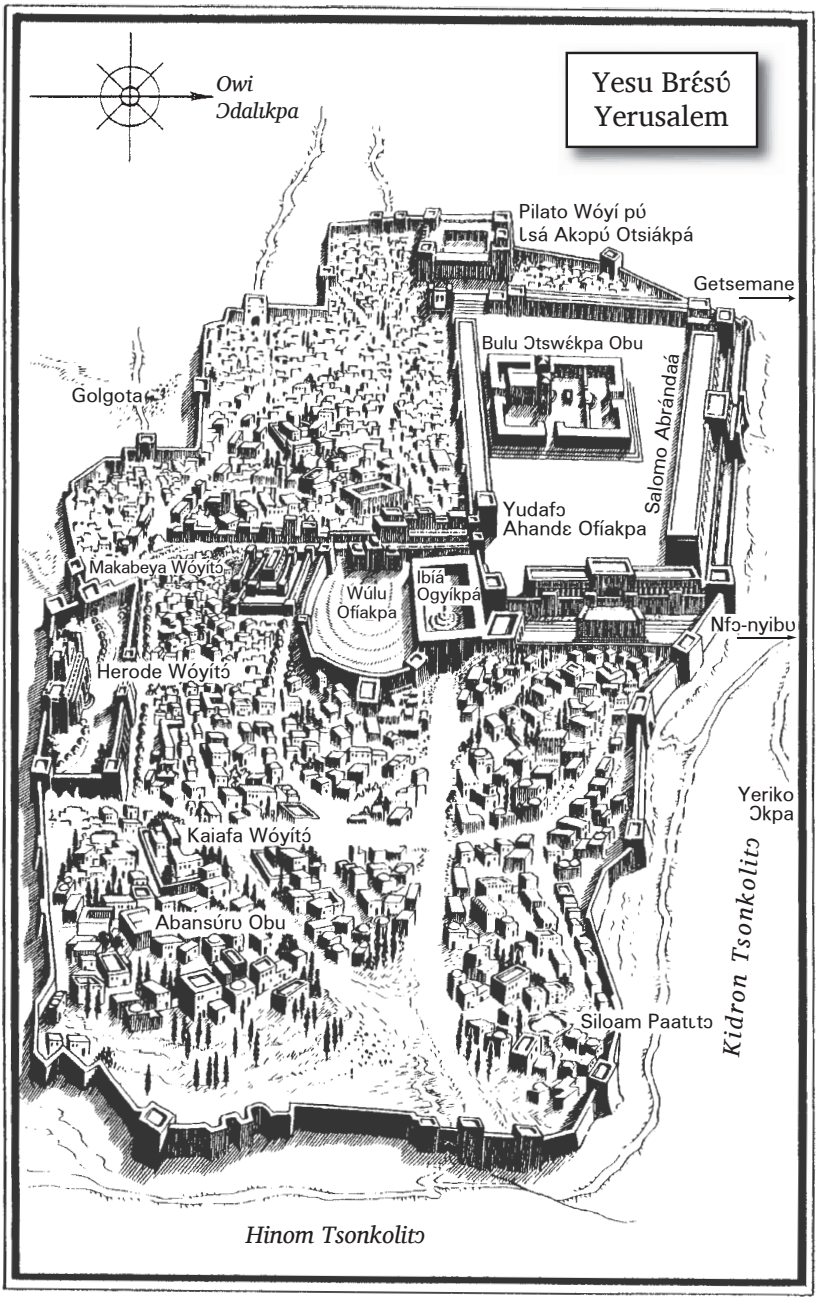

The New Testament in Nkonya, 1st ed. © 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.